

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI**

**DENİZLİ’NİN GÜNEY İLÇESİ AĞZI
(FONETİK-MORFOLOJİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Aşlı MANAV**

**Danışman
Doç. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR**

DENİZLİ / 2006

ONAY SAYFASI

Türk dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yeni Türk Dili Bilim Dalı öğrencisi Aslı Manav tarafından Ceyhun Vedat Uygur yönetiminde hazırlanan “Denizli'nin Güney İlçesi Ağzı (Fonetik- Morfoloji)” başlıklı tez aşağıdaki jüri üyeleri tarafından 03. 08. 2006 tarihinde yapılan tez savunma sınavında başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ

Jüri Başkanı

Doç. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR

Jüri Üyesi (Danışman)

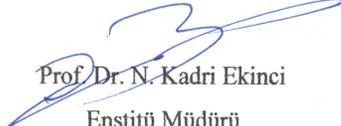
Yard. Doç. Dr.

Cumhur Yılmaz MADRAN

Jüri Üyesi

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
.18... / .08. / 2006 tarih ve ...15... / .01... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. N. Kadri Ekinci

Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....XII

METİNLERDE KULLANILAN TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ.....XIII

KISALTMALAR.....XV

GİRİŞ..... 1

BİRİNCİ BÖLÜM

SES BİLGİSİ

1.1 ÜNLÜLER.....5

1.1.1 Yazı Dilinde Bulunmayan Ünlüler.....7

1.1.2 Uzun Ünlüler.....7

1.1.2.1 Ünsüz düşmesiyle.....7

1.1.2.2 Hece yutumuyla.....8

1.1.2.3 Çift ünlülerin kaynaşmasıyla.....8

1.1.3 Aslı Uzunluklar.....8

1.1.4 Kısa Ünlüler.....10

1.1.5 İkiz Ünlüler.....11

1.1.5.1 Alçalan ikiz ünlüler.....11

1.1.5.2 Yükselen ikiz ünlüler.....11

1.1.5.3 Eşit ikiz ünlüler.....11

1.1.6 Ünlü Uyumu.....12

1.1.6.1 Yabancı kelimelerde ünlü uyumu.....13

1.1.6.2 Ünlü uyumunun bozulması.....14

1.1.7 Uyum Değişmesi.....16

1.1.8 Düzlük Yuvarlaklık Uyumu ve Yuvarlaklaşma.....16

1.1.9 Ünlü Değişmeleri.....17

1.1.9.1 Kalın ünlülerin incelmesi.....17

1.1.9.2 İnce ünlülerin kalınlaşması.....18

1.1.9.3 Geniş ünlülerin daralması.....	19
1.1.9.4 Dar ünlülerin genişlemesi.....	20
1.1.9.5 Düz ünlülerin yuvarlaklaşması.....	21
1.1.9.6 Yuvarlak ünlülerin düzleşmesi.....	21
1.1.10 Ünlü Düşmesi.....	22
1.1.11 Ünlü Türemesi.....	22
1.2 ÜNSÜZLER.....	24
1.2.1 Yazı Dilinde Bulunmayan Ünsüzler.....	24
1.2.2 Ünlü-Ünsüz Uyumu.....	25
1.2.3 Ön Ses Ünsüzleri.....	26
1.2.4 Ön Ses Ünsüz Değişmeleri.....	27
1.2.4.1 Tonlulaşma.....	27
1.2.4.2 Tonsuzlaşma.....	28
1.2.4.3 Sızıcılaşma.....	29
1.2.4.4 Patlayıcılaşma.....	29
1.2.4.5 Diş ünsüzleri arasındaki değişmeler.....	29
1.2.4.6 Dudaklılaşma.....	29
1.2.4.7 Dudaklılığını yitirme.....	29
1.2.4.8 Dudak ünsüzleri arasındaki değişmeler.....	29
1.2.4.9 Dişeti ünsüzünün gırtlak ünsüzüne dönüşmesi.....	30
1.2.4.10 Ünsüz düşmesi.....	30
1.2.4.11 Ünsüz türemesi.....	30
1.2.5 İç Ses Ünsüzleri.....	30
1.2.5.1 Tonlulaşma.....	30
1.2.5.2 Tonsuzlaşma.....	31
1.2.5.3 Sızıcılaşma.....	31
1.2.5.4 Patlayıcılaşma.....	32
1.2.5.5 Dudaklılaşma.....	32
1.2.5.6 Damaklılaşma ve damaklılığını yitirme.....	32
1.2.5.6.1 Damaklılaşma.....	32
1.2.5.6.2 Damaklılığını yitirme.....	33
1.2.5.7 Diş ünsüzleri arasındaki değişmeler.....	33
1.2.5.8 Damak ünsüzleri arasındaki değişmeler.....	34
1.2.5.9 Dudak ünsüzleri arasındaki değişmeler.....	34

1.2.5.10 Ünsüz düşmesi.....	34
1.2.5.11 Ünsüz türemesi.....	35
1.2.5.12 İç seste ünsüz benzeşmeleri ve aykırılışma.....	35
1.2.5.12.1 İlerleyici benzeşme.....	36
1.2.5.12.2 Gerileyici benzeşme.....	36
1.2.5.12.3 İki klelimenin karşılaşmasıyla oluşan benzeşme.....	37
1.2.5.12.4 Ünsüz aykırılışması.....	37
1.2.5.13 Ünsüz ikizleşmesi.....	37
1.2.5.14 İkiz ünlünün tekleşmesi.....	38
1.2.5.15 Hece kaynaşması.....	38
1.2.5.16 Hece yutumu.....	38
1.2.5.17 Ünsüzlerde yer değiştirme.....	39
1.2.6 Son Ses Ünsüzleri.....	39
1.2.6.1 Tonlulaşma.....	39
1.2.6.2 Tonsuzlaşma.....	40
1.2.6.3 Sızıcılaşma.....	40
1.2.6.4 Patlayıcılaşma.....	40
1.2.6.5 Diğer değişmeler.....	41
1.2.6.6 Ünsüz düşmesi.....	41
1.2.6.7 Ünsüz türemesi.....	41

İKİNCİ BÖLÜM

ŞEKİL BİLGİSİ

2.1 YAPIM ve ÇEKİM EKLERİ.....	42
2.1.1 İsim Yapım Ekleri.....	42
2.1.1.1 İsimden isim yapma ekleri.....	42
2.1.1.2 Fiilden isim yapma ekleri.....	44
2.1.2 Fiil Yapım Ekleri	46
2.1.2.1 İsimden fiil yapma ekleri.....	46
2.1.2.2 Fiilden fiil yapma ekleri.....	47
2.1.3 İsim Çekim Ekleri.....	48
2.1.3.1 Çokluk ekleri.....	48
2.1.3.2 İyelik ekleri.....	49
2.1.3.3 Aitlik eki.....	50
2.1.3.4 Hâl ekleri.....	51

2.1.3.4.1 Yalın hâl.....	51
2.1.3.4.2 İlgî hâli.....	51
2.1.3.4.3 Yükleme hâli.....	51
2.1.3.4.4 Yönelme hâli.....	52
2.1.3.4.5 Bulunma hâli.....	52
2.1.3.4.6 Ayrılma hâli.....	53
2.1.3.4.7 Vasıta hâli.....	53
2.1.3.4.8 Eşitlik hâli.....	54
2.1.3.4.9 Yön gösterme hâli.....	54
2.1.4 Soru Eki.....	54
2.2 SIFATLAR.....	54
2.2.1 Niteleme Sıfatları.....	55
2.2.2 Belirtme Sıfatları.....	55
2.2.2.1 İşaret sıfatları.....	55
2.2.2.2 Sayı sıfatları.....	55
2.2.2.3 Soru sıfatları.....	57
2.2.2.4 Belirsizlik sıfatları.....	57
2.3 ZARFLAR.....	58
2.3.1 Yer-Yön Zarfları.....	58
2.3.2 Zaman Zarfları.....	58
2.3.3 Niteleme ve Durum Zarfları.....	59
2.3.4 Azlık-Çokluk Zarfları.....	59
2.3.5 Soru Zarfları.....	59
2.4 EDATLAR.....	59
2.4.1 'Aitlik' ve 'ilgili olma' İlişkisi Kuranlar.....	59
2.4.2 'Benzerlik, tıpkılık, denklik' İlişkisi Kuranlar.....	60
2.4.3 'Beraberlik' veya 'vasıta' İlişkisi Kuranlar.....	60
2.4.4 'Miktar' ve 'derece' İlişkisi Kuranlar.....	60
2.4.5 'Uygunluk, denklik' ve 'nispet' İlişkisi Kuranlar.....	60
2.4.6 'Sebep, maksat, gaye, hedef' İlişkisi Kuranlar.....	60
2.4.7 'Karşılık, karşılaştırma, zıtlık' İlişkisi Kuranlar.....	61
2.4.8 'Yön gösterme' İlişkisi Kuranlar.....	61
2.4.9 'Öncelik, sonralık ve zaman' İlişkisi Kuranlar.....	61
2.4.10 <i>ki</i> Edatı.....	61

2.5 ÜNLEMLER.....	62
2.5.1 İçe Dönük Ünlemler.....	62
2.5.2 Dışa Dönük Ünlemler.....	62
2.5.2.1 Seselenme ünlemleri.....	62
2.5.2.2 Sorma ünlemleri.....	62
2.5.2.3 Gösterme ünlemleri.....	62
2.5.2.4 Cevap ünlemleri.....	63
2.5.3 Ses Yansımalı (Ses Taklidi) Ünlemler.....	63
2.6 BAĞLAÇLAR.....	63
2.6.1 Sıralama Bağlaçları.....	63
2.6.2 Denkleştirme-Karşılaştırma-Seçme Bağlaçları.....	63
2.6.3 Pekiştirme Bağlaçları.....	64
2.6.4 Nöbetleşme Bağlaçları.....	64
2.6.5 Cümle Bağlayıcısı Niteliğindeki Bağlaçlar.....	64
2.6.5.1 Başında buldukları cümleyi önceki cümle ile bağlayanlar.....	64
2.6.5.2 Başında buldukları cümleyi sonraki cümle ile bağlayanlar.....	65
2.6.5.3 İki cümleyi tekrar yoluyla bağlayanlar.....	65
2.7 ZAMİRLER.....	65
2.7.1 Şahıs Zamirleri.....	65
2.7.2 Dönüşlülük Zamiri.....	67
2.7.3 İşaret Zamirleri.....	67
2.7.4 Soru Zamirleri.....	68
2.7.5 Belirsizlik Zamirleri.....	68
2.8 EK-FİİL.....	68
2.8.1 Geniş Zaman Kipi (Bildirme).....	68
2.8.2 Görülen Geçmiş Zaman Kipi.....	69
2.8.3 Öğrenilen Geçmiş Zaman Kipi	69
2.8.4 Şart Kipi.....	70
2.9 SIFAT FİİLLER.....	70
2.10 ZARF FİİLLER.....	71
2.11 FİİL ÇEKİMLERİ.....	72
2.11.1 Basit Kipler.....	72
2.11.1.1 Şimdiki zaman.....	72
2.11.1.2 Geniş zaman.....	75

2.11.1.3 Görülen Geçmiş Zaman.....	78
2.11.1.4 Öğrenilen Geçmiş Zaman.....	79
2.11.1.5 Gelecek Zaman.....	80
2.11.1.6 Şart.....	82
2.11.1.7 İstek.....	83
2.11.1.8 Gereklilik.....	84
2.11.1.9 Emir.....	84
2.11.2 Birleşik Kipler ve Çekimleri.....	85
2.11.2.1 Hikâye.....	85
2.11.2.2 Rivayet.....	88
2.11.2.3 Şart.....	89
2.11.2.4 Katmerli birleşik çekim.....	92
2.11.3 Yardımcı Fiiller.....	92
2.11.3.1 İsimlere gelen yardımcı fiiller.....	92
2.11.3.2 Fiillere gelen yardımcı fiiller.....	92
SONUÇ.....	94
2.12.1 Ses Bilgisi.....	94
2.12.2 Şekil Bilgisi.....	95

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

METİNLER

GÜNEY MERKEZ (G).....	97
G,1.....	97
G,2.....	102
G,3.....	105
G,4.....	117
ADIGÜZELLER KÖYÜ (Ag).....	120
Ag,1.....	120
Ag,2.....	123
Ag,3.....	125
Ag,4.....	128
Ag,5.....	134
AŞAĞIÇEŞME KÖYÜ (Aç).....	135

Aç,1.....	135
Aç,2.....	141
Aç,3.....	145
Aç,4.....	150
Aç,5.....	152
AYDOĞDU KÖYÜ (Ay).....	155
Ay,1.....	155
Ay,2.....	158
Ay,3.....	164
CİNDERE KÖYÜ (C).....	170
C,1.....	170
C,2.....	181
C,3.....	190
C,4.....	203
ÇAMRAK KÖYÜ (Çm).....	208
Çm,1.....	208
Çm,2.....	214
ÇORBACILAR KÖYÜ (Çr).....	225
Çr,1.....	225
Çr,2.....	236
Çr,3.....	275
Çr,4.....	286
Çr,5.....	299
Çr,6.....	304
DOĞANLI KÖYÜ (D).....	306
D,1.....	306
ERTUĞRUL KÖYÜ (E).....	312
E,1.....	312
E,2.....	317
E,3.....	320
E,4.....	327
EZİLER KASABASI (Ez).....	334
Ez,1.....	334
Ez,2.....	337

Ez,3.....	339
Ez,4.....	340
Ez,5.....	347
HAMDİYE KÖYÜ (Hd).....	354
Hd,1.....	354
Hd,2.....	359
HAYLAMAZ KÖYÜ (Hy).....	360
Hy,1.....	360
Hy,2.....	364
Hy,3.....	368
Hy,4.....	376
Hy,5.....	377
KARAGÖZLER KÖYÜ (Kr).....	382
Kr,1.....	382
Kr,2.....	394
Kr,3.....	406
KERİMLER KÖYÜ (Km).....	419
Km,1.....	419
Km,2.....	424
Km,3.....	428
Km,4.....	434
Km,5.....	442
KOPARAN KÖYÜ (Kp).....	462
Kp,1.....	462
Kp,2.....	475
Kp,3.....	482
Kp,4.....	505
Kp,5.....	509
ORTAÇEŞME KÖYÜ (Oç).....	514
Oç,1.....	514
Oç,2.....	536
Oç,3.....	550
Oç,4.....	560
PARMAKSIZLAR KÖYÜ (P).....	566

P,1.....	566
P,2.....	584
P,3.....	591
YENİKONAK KÖYÜ (Y).....	612
Y,1.....	612
Y,2.....	620
Y,3.....	623
Y,4.....	627
Y,5.....	632
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	
SÖZLÜK	
SÖZLÜK.....	642
BİBLİYOGRAFYA.....	697
ÖZGEÇMİŞ.....	698

ÖN SÖZ

Dil sürekli bir değişim içindedir. Bu nedenle farklı ülkelerde hatta aynı coğrafya içinde dilin farklılaşması söz konusudur. Bu da lehçe ve ağızların ortaya çıkmasına neden olur. Bizim incelememizin konusu olan ağız çalışmalarının Türkiye Türkçesi için önemi büyüktür. Fakat henüz bu çalışmalar yeterli yoğunlukta değildir.

Ağız araştırmamız için seçtiğimiz Güney ilçesi dar bir sahadır. Buradan mümkün olduğunca çok derleme yaparak, kaynaklarımızı geniş tutmaya özen gösterdik. Güney'e bağlı bir kasaba ve on altı köyün tamamından metin derlemesi yaptık. Derlenen metinleri yazıya geçirirken Türk Dil Kurumu transkripsiyon sisteminden faydalandık.

Araştırmamız Giriş, İnceleme, Sonuç, Metinler ve Sözlük olmak üzere başlıca altı bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde Güney ilçesinin fizikî ve beşerî coğrafyası, tarihi, sosyo-kültürel durumu ve Anadolu ağızları içindeki konumuna yer verilmiştir. İnceleme bölümünde bölge ağızı ses bilgisi ve yapı bilgisi açısından incelenmiştir. İki bölüm de örneklerle açıklanarak ele alınmıştır. Örneklerin geçtiği yerler parantez içinde belirtilmiştir. Kelimelerdeki ses değişimleri Türkiye Türkçesi esas alınarak değerlendirilmiş, gerektiğinde tarihsel dönemlerle mukayese edilmiştir. Sözlük bölümünde de metinlerde geçen mahallî söz ve deyimlere, yazı diline göre önemli ses ve anlam farklılıkları bulunan kelimelere yer verilmiş, bunların kökenlerine ulaşılmaya çalışılmıştır. Kökenleri bulunamayan kelimelerin karşısına (< ?) işareti konmuştur.

Bu çalışma için beni teşvik eden ve yardımlarını esirgemeyen hocam Doç. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR'a; derleme aşamasındaki yardımlarından dolayı yengem Muhtaber NANE'ye, her türlü desteği benden esirgemeyen babam Hüseyin İNANIR'a ve eşim Mehmet Ali MANAV'a en içten teşekkürlerimi sunarım.

METİNLERDE KULLANILAN TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ

–	:	Normalden uzun ünlü
˘	:	Normalden kısa ünlü
◦	:	Yarı yuvarlak ünlü
˙	:	Yarı ince, yarı kalın ünlü
·	:	Yarı daralmış ünlü
ˆ	:	İkiz ünlü işareti
ˆ)	:	Ulama İşareti
ˆ	:	Yükselen ton işareti
ˆ	:	Alçalan ton işareti
ˆ	:	Düşmek üzere olan ünsüz işareti
ˆ	:	Vurgu işareti
á ünlüsü	:	a ile e arası ünlü
â ünlüsü	:	a ile o arası ünlü
ã ünlüsü	:	a ile ı arası ünlü
é ünlüsü	:	e ile i arası ünlü
í ünlüsü	:	ı ile i arası ünlü
ó ünlüsü	:	o ile u arası ünlü
ó ünlüsü	:	o ile ö arası ünlü
ú ünlüsü	:	u ile ü arası ünlü
ç	:	Normalden daha önde telaffuz edilen ve hafifçe sızıcı olan c sesidir.
Ç	:	Yarı tonlu, c ile ç arası ünsüzdür
F	:	v ile f arasında duyulan bir ünsüzdür
ğ	:	Tonlu arka damak ünsüzdür.
h	:	Sızıcı, tonsuz art damak ünsüzdür.
ķ	:	Kalın ünlülerle kullanılan katı, patlamalı art damak ünsüzdür
Ķ	:	Yarı tonlu art damak ünsüzdür. ķ ile ģ arası bir sestir

K	:	Katı, patlamalı, yarı tonlu ön damak ünsüzüdür. k ile g arası
nir sestir		
Í	:	Normalden daha ince telaffuz edilen ön damak sesidir
ñ	:	Dil sırtının yumuşak damakta kapanması ile oluşan ünsüzdür
P	:	b ile p arasında duyulan bir sestir
S	:	s ile z arasında duyulan bir sestir
Ş	:	ş ile j arasında duyulan bir sestir
T	:	d ile t arası duyulan bir sestir
ÿ	:	Çift dudak sesidir

KISALTMALAR

1. YER İSİMLERİ

G	Güney Merkez	(s. 97-119)
Ag	Adıgüzeller Köyü	(s. 120-134)
Aç	Aşağışeşme Köyü	(s. 135-154)
Ay	Aydoğdu Köyü	(s.155-169)
C	Cindere Köyü	(s. 170-207)
Çm	Çamrak Köyü	(s. 208-224)
Çr	Çorbacılar Köyü	(s.225-305)
D	Doğanlı Köyü	(s.306-311)
E	Ertuğrul Köyü	(s. 312-333)
Ez	Eziler Kasabası	(s. 334-353)
H	Hamidiye Köyü	(s.354-359)
Hy	Haylamaz Köyü	(s.360-381)
Kr	Karagözler Köyü	(s.382-418)
Km	Kerimler Köyü	(s.419-461)
Kp	Koparan Köyü	(s.462-513)
Oç	Ortaşeme Köyü	(s.514-565)
P	Parmaksızlar Köyü	(s.566-611)
Y	Yenikonak Köyü	(s.612-632)

2. DİĞER KISALTMALAR

Bul.	Bulgarca
Erm.	Ermenice
ET	Eski Türkçe
ETT	Eski Türkiye Türkçesi
Far.	Farsça

Fr.	Fransızca
İng.	İngilizce
Lat.	Latince
Mac.	Macarca
Moğ.	Moğolca
OT	Orta Türkçe
Rum.	Rumca
Yun.	Yunanca
bk.	Bakınız
ü	Ünlü
uü	Uzun ünlü

3. İŞARETLER

><	Kelimenin yapı bakımından gelişme yönünü gösteren işaretler
(<?)	Tanıklanamayan kelimeler
+	Kelimenin isimliğini bildirir
-	Kelimenin fiillliğini bildirir
Ø	Ses düşmesini bildirir

GİRİŞ

TARİH

Güney ilçesi ilkçağlarda önemli bir yerleşim yerine sahip değildir. Sala şehrinden söz edilirse de bu bilgiyi kesin olarak doğrulayan belge ve kaynak yoktur.

Anadolu tarihinde Güney'in kurulduğu toprakların Hititler, Frigler ve Lidyalılar dönemini yaşadığı bir ara Pers egemenliğine geçtiği M.Ö. 547'ye kadar Büyük İskender yönetiminde kaldığı, Türklerin Güney'e yerleşimine kadar bölgenin Bizans yönetiminde kaldığı bilinmektedir.¹

Bu bölgeye en yakın yerleşim yeri bu gün Direbolu Köyü² olarak bilinen Tripolis'tir. "Buldan'ın 16 km doğusunda Yenice köyü civârında, Büyük Menderes bölgesini Gediz vadisine bağlayan yol üzerinde önemli ticaret yollarının kavşağına yakın bir yerde bulunan Tripolis, muhtemelen M.Ö. 2. yüzyılda tesis edilmiş olup, coğrafi konumu ve stratejik önemi dolayısıyla, daha ziyade askerî ve dînî ağırlıklı bir merkez olarak gelişmiştir."³

Güney'i içine alan bölge 1211 tarihinde Gıyâseddin Keyhüsrev tarafından alınarak Selçuklu hakimiyetine girmiş, 1277-1344 yılları arasında Germiyanoğulları egemenliğinde kalmış, 1344-1390 arası Aydınoğulları sınırlarında bulunmuş olan Güney 1390'da Osmanlı idâresine girmiştir.

Türkler'in en geç yerleştiği yerlerden biri olan Güney'e ilk yerleşimin 1500'lü yıllarda "İn Önü" adı verilen yerde başladığı tahmin edilmektedir.⁴ Osmanlı arşivlerinde Güney'de 1520 yılında 10 neferen, 8 hane, 2 mücerred; 1530 yılında ise 9 neferen, 8 haneden ibaret Kayı yörükleri yerleşmiş durumdadır.⁵

16. yüzyılda Lazıkıyye (Denizli) kazâsının, bugünkü Buldan ve Güney ilçelerini içine alan Kaş-Yenice nâhiyesininin en kalabalık iskan yerlerinden birisi olarak dikkati çekmektedir. Bu asırda söz konusu olan Güney, Bölgeye gelen Türkmen gruplarının ilk

¹ Güney İlçe Araştırma ve İncelemesi (GİAİ) Cumhuriyetin 60. Yılına Armağan (1983), s.7

² Mehmet Ali Ünal, Millî Mücadele'de Direbolu Köyü ve Yunan İşgali, Osaman devri üzerine Makaleler-Araştırmalar (1999), s. 260.

³ Turan Gökçe, XVI ve XVII. Yüzyıllarda Lâzıkıyye (Denizli) Kazası (LK) (2000), s. 24

⁴ GİAİ, s. 24

⁵ LK s. 292, 294

yerleştikleri, Menderes nehri kenarında bulunan ve bugün Eski-Güney denilen yerde bulunuyordu. Bir müddet burada yaşamış olan Güneyliler 17. yüzyılın ilk yarısında bugünkü Güney'in olduğu yere göçerek hâlen mevcut olan Yağcılar Mahallesine yerleşmişlerdir.⁶

Kurtuluş Savaşı yıllarında 1920-1922 yılları arasında Yunan işgalinde kaldığı bilinmektedir. 1864 yılında Aydın vilâyetine bağlı olan Denizli kazası sınırları içinde bulunan Güney, 1884 yılında Denizli sancağında yer alır. 20. yüzyıl başında Buldan kazasına bağlıdır. Bir süre Çal'a bağlansa da sonrasında tekrar Buldan kazâsının içinde yer alır. Güney dönemin önde gelenlerinin çabasıyla 1948 yılında Denizli'nin ilçesi olur.

COĞRAFİ DURUM

Güney ilçe merkezi 38 derece 09 dakika enlemi ile 29 derece 04 dakika boylamları arasında yer alır.⁷ Kuzeyinde Uşak ili Eşme ilçesi, güneyinde Denizli'nin Akköy ilçesi ve Denizli merkez, doğusunda Çal ilçesi, batısında Buldan ilçesi ve Manisa ilinin Sarıgöl ilçesi vardır. Rakımı 830, yüzölçümü 534 kilometrekaredir.⁸ Adıgüzeller, Aşağıçeşme, Aydoğdu, Cindere, Çamrak, Çorbacılar, Doğanlı, Ertuğrul, Hamidiye, Haylamaz, Karagözler, Kerimler, Koparan, Ortaçeşme, Parmaksızlar ve Yenikonak köyleri ile Eziler kasabası Güney'e bağlı yerleşim birimleridir.

Yüzey şekilleri : Dağlık ve engebeli bir arazi yapısı vardır. İlçenin Büyük Menderes vadisinde kalan toprakları derelere ayrılmış, engebeli ve yamaçlıdır. Kuzeyindeki arazi taşlıktır ve sulama olanakları kısıtlıdır. Toprakların % 28.1'i verimsiz alan, % 9'u otlak, % 40.3'ü ormanlık ve % 22.5'i tarım alanıdır.⁹

Büyük Menderes nehrinin 22 kilometrekarelik bölümü Güney ilçesi sınırları içinden geçer. Cindere ve Ertuğrul köylerinin Menderes vadisindeki arazilerinde sebzeçilik ve bahçecilik gelişmiş durumdadır. Ayrıca Eşme toprakları içinden gelen Hamam Çayı bulunmaktadır.

İklim ve Bitki Örtüsü : Akdeniz iklimiyle karasal iklim arasında bir geçiş noktasındadır. Yazlar sıcak ve kurak, kışlar yağışlı ve soğuktur. Kışın don olayı fazladır.

⁶ LK, s. 245

² www.guney.bel.tr

³ Şerif Kutludağ, Yaşamın İçinden -Folkloruyla- Güney (2004), s. 6

bu nedenle meyve ağaçları fazla değildir. İlçede Akdeniz bitki örtüsü ile stepler bir arada görülür. Yüksek yerlerde çam; bayır ve yamaçlarda çalı, ardıç, zeytin ve maki bulunur. Cindere ve Ertuğrul'da zeytin ve nar ağaçları yaygındır. Bağcılık, özellikle de şaraplık bağ üretimi oldukça fazladır. Bunun dışında antepfıstığı ve kekik de yetiştirilmektedir. Tütüncülük yaygınken, son senelerde gerilemiştir.

DİYALEKTOLOJİK DURUM

Daha önce yapılan çalışmalarda Denizli ağız, batı grubu ağızlarının, 1. grubunun, Aydın, Denizli, Isparta, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla ağızlarını içine alan ikinci derecedeki alt grubunda değerlendirilmiştir.¹⁰ é > i değişiminin yaygın olması (inciciK), ilerleyici benzeşmenin gerileyici benzeşmeden daha yaygın olması (mäsälä), r ve l ünsüzleri önünde ünlü türemesi (ilimon, iräzil), ğ ve ğ ünsüzlerinin iki ünlü arasında sızıcılaşması (däğmädän), ñ sesinin korunması (däñizli), çokluk 2. şahıs ekinin yapısını değiştirmemiş olması (ğızıñızı), özellikleri ile Güney ilçesi ağız batı grubu içinde değerlendirilir.

ä sesinin yaygın olması (bän), ikinci hecedeki yuvarlak ünlülerin düzleşmesi (çamır, hamır, sabun), geniş orta hece ünlüsünün düşmesi (alcäñ), ç,ş,c,y ünsüzlerinin neden olduğu kalınlık-incelik uyumsuzluğunun yaygın olması (arķıdäşim, olcäK), ünlü yuvarlaklaşmasının (bobam) çok fazla görülmemesi, r düşmesinin yaygın olması (vācän, burlä), hece düşmesinin görülmesi (ğıyım), hece kaynaşmasının y,l ünsüzleri etrafında oluşması (yapın,), teklik 1. şahıs ekinin n'li olarak görülmesi (alırın), şimdiki zaman ekinin r sesinin genellikle düşmesi (oluyo, vāriyoruz), bazı yardımcı fiillerin şimdiki zamanı ifade etmesi (söylīPbatı, gāliK gāli), -ayın, -eyin ekinin ve kısalmış biçiminin kullanılması (alayın, dāvārän), aslı uzunluklarını koruyan kelimelerin fazla olması (ālıyurla, sör), kelime başında h sesi türemesi (hōlä, hurda, hunu) ve b- > -m değişmesi (mindi, mänä), f- > -h değişmesi (hatma, huzülī) özellikleriyle Güney ağız batı grubunun birinci grubuna dahil

¹⁰ Leylâ Karahan, Anadolu Ağızlarının Sınıflandırılması (1996), s. 114-155

edilebilir. Fakat a > á değişiminin görülmesi¹¹ (insán, zährá) (VI, VII, VIII. grup özelliği), yI, -yU, Şimdiki zaman ekinin kullanılması (aliyi, bilmäyidiK) (VII. grup özelliği) ile farklılaŐır.

Geniş ünlülerde daralma olması (ovu, parıyı, baKlavı, su du), l ünsüzünün düşmesi (āsıñ, nasısıñ), yükleme ve yönelme hâli ekinin yer deęiŐtirmesi (paräğä al-, doKduru gid-), o zamiri ünlüsünün daralmaması (o), r düşmesinin kurallı olmaması (oluyo, väriyoruz), -dan kâri biçiminin -ınca / -ince yerine kullanılması (ondan kâri) özellikleriyle Güney ilçesi ağzı Aydın, Denizli Isparta, İzmir, Kütahya, Manisa ve Muğla'dan oluşan ikinci derecedeki alt gruba dahil edilebilir. -ıp / -ip zarf fiilli yerine -ık /-ik ekinin kullanımının olması (gäliK gäçiyuz) (Muğla ağzı özelliği), -kan / -ken zarf fiil ekinin -ka / -kä Şeklinin de kullanılması (Antalya ağzı özelliği) (gälirkä, gälirkän) ile farklılık gösterir.

Ayrıca Güney ilçesi ağzı Zeynep Korkmaz'ın tespit ettiği Kınık boyu ağız özelliklerini¹² taŐıtmaktadır. Bu özellikler Şunlardır :

1. Eski Türkçedeki genzel damak n'si kullanılmaktadır : gızañ, deñiz.
2. Eski Türkçedeki kelime başı k- ve k- sesleri tonlulaŐarak ğ- ve g- sesine dönmüŐtür: ğızım, ğurban.
3. Anadolu'nun bazı ağızlarında görülen k > ħ değişimi görülmez.
4. Hece ve kelime sonlarındaki r ve l ünsüzleri kolayca düşebilmekte ve kendilerinden önceki ünlüleri uzatmaktadır : ğaçarlākan, afädāsiñ, āsiñ, gāsä.
5. Son seslerdeki -r düşmesiyle Şimdiki zaman ekinin -yo biçimi de görülür : duruyom, ödüyon, ğonuŐuyosuñ, biliyösuñ, çıKımıyoñ, uzanıyo, gäziyö, oluyoz, konuŐuyösuñuz, alıyoñuz, dutuyolā, düşürüyölar...
6. Belirli ünsüzlerin etkisiyle ünlü incelmeleri meydana gelmiştir : bıydäy, göläy.
7. -AcAK gelecek zaman ekinin ünlü düşmesiyle baŐtaki -A sesini kaybettiği görülür : yadırcañ, vurcasıñ, boşalTcaz.
8. Kelimelerin ilk hecelerinde aslı ünlü uzunlukları görülür : bāñ, yöK.
9. Fiillerin soru Şekillerinde bazen soru ekinin kip ekinden önce geldiği görülür : gücäni miyosuñuz, bili miyun, tapı mıyosuñ.

¹¹ Bu değişim yoğun olarak Karagözler Köyünde karşımıza çıkar.

¹² Zeynep Korkmaz, Türk Dili Üzerine Araştırmalar (1995), II. cilt, s. 182

10. Görülen geçmiş zaman dışındaki kiplerde 1. şahıs için -n sesi -m sesinin yanında kullanılır : yaşıyon, yaparın, gälmişin, giTcän, alayın, sıKmalıyın.

SES BİLGİSİ

1.1 ÜNLÜLER

Güney ilçesi ağzında yazı dilimizde karşılığı olan a, e (ä), ı, i, o, ö, u, ,ü temel ünlüleri bulunmaktadır. Ayrıca bu ünlülerden kısmen farklılık gösteren ünlüler de görülür.

1.1.1 Yazı Dilinde Bulunmayan Ünlüler

á ünlüsü : a ile e arası bir ünlüdür: insán (Ay,3,111), haTdá↯ (Aç,2,38), há↯rşäy (Çm,1,48), arábıyła (Kr,1,27), masráf (Kr,1,32), burdá (Kr,1,57), paráyi (Kr,1,106), há↯llä (Kr,1,112), soşaklárinä (Kr,1,141), buradá (Kr,1,180), n'ácäP (Kr,1,182), paráylä (Kr,1,203), durácaK (Kr,2,77), biráz (Kr,2,85), müdafá (Kr,2,166), alácäğimiz (Kr,2,228), alácäğññ (Kr,2,228), haTdá↯ (Km,3,59), haTdá↯ (Km,3,80).

â ünlüsü : a ile o arası bir ünlüdür : cāvurlā (Ay,2,77), vāyâT (Ar. ve-yāḥud) (Ez,5,111), olâraK (Kr,1,63), yāv (Kr,2,233), çāvuşa (Oç,1,100), cāvur (Oç,2,107), göcâmandı (Oç,3,103), kuvâyi (Oç,3,187), fâtura (Km,5,80).

â ünlüsü : a ile ı arası bir ünlüdür. a > ı değişmesinin bir merhalesi olarak karşımıza çıkar : ğada (Ar. kadar) (Çm,1,100), göcâya (Kr,3,11), hocâ (Kr,2,158), olâraK (Kr,2,49).

ë ünlüsü (kapalı e) : e ile i arası bir ünlüdür. e > i eğilimini bir ürünü olarak karşımıza çıkar : hē↯rşäyi (Oç,3,204), gēri (Kp,3,477), dērdiK (Km,5,299), ēdiyin (Kr,2,183), êtcän (Kr,1,112), yēdi (Ez,2,1), çäkirgē (Ag,3,38).

í ünlüsü : ı ile i arası bir ünlüdür : mülázım (Kr,1,81), yaşındıyin (Kr,1,144), savcıylä (Kp,3,128).

ó ünlüsü : o ile u arası bir ünlüdür : yónan (G,1,38), ğayınbóba (Kr,1,43), diyóñ (Oç,2,121), kıamyón (Oç,2,212), isdanból (Oç,3,89).

ó ünlüsü : o ile ö arası bir ünlüdür. Tek bir örneğe rastlanmıştır : hórü (huri) (Kr,3,163).

ú ünlüsü : u ile ü arası bir ünlüdür. Tek bir örneğe rastlanmıştır : şükúr (Çr,1,228).

ǎ ünlüsü : Düşmek üzere olan a ünlüsüdür : ciĝarǎñalmadım (Ag,4,140), ğavĝǎñäTmişlǎñ (Ay,2,120).

ǎ ünlüsü : Düşmek üzere olan ä ünlüsüdür : şöĝlǎñädärin, böĝlǎñädärin (Ay,3,123).

ĩ ünlüsü : Düşmek üzere olan ä ünlüsüdür : daĝıtır (Ez,5,149), dayılarına (Kp,3,128).

ĩ ünlüsü : Düşmek üzere olan i ünlüsüdür : minivirdim (biniverirdim) (P,1,355), ĝaçırcäKlärini (Y,3,9).

ö ünlüsü : Düşmek üzere olan o ünlüsüdür : oĝşöñoĝlum (okşa oĝlum) (G,4,14), yaTıyö (C,1,12).

ö ünlüsü : Düşmek üzere olan ö ünlüsüdür : öĝlöñöĝlǎñ (öyle öyle) (Kp,1,283), şöĝlöñoludu (şöyle olurdu) (P,3,450).

ũ ünlüsü : Düşmek üzere olan u ünlüsüdür : vurüdum (Y,1,46), ĝurülunuñ (kurulunun) (G,1,8).

ũ ünlüsü : Düşmek üzere olan ü ünlüsüdür : ĝörümcäsi (G,3,30), yüzüñdän (Kr,2,113).

1.1.2 Uzun Ünlüler

1.1.2.1 Ünsüz düşmesiyle

-r'nin düşmesiyle :

a) **-r > Ø > uü** : arkađaşlā (G,1,13), vārīlī(Aç,1,51), gālī(Ay,1,31), ällā (Çr,1,23), baġlā (E,1,46), iřlā (Ez,1,34), duyüyō (Hd,1,72), bī(bir) (Hy,1,11), dönüyō (Kr,1,32), tavuġlā (Km,1,17), sāfā (Km,5,123), burlā (Oç,1,34), çalıřdırıyō (Km,5,15)

b) **-r- > Ø > uü+c** : vācān (G,2,35), ġadācıĶ (kadarlık) (Ag,2,62), sāfāciK (Çr,1,95), vācān (Ez,4,81), vācān (Oç,3,73).

c) **-r- > Ø > uü+d** : vādır (G,1,73), kāyādiK (Ay,1,59), āsKilādān (Aç,2,40), çadırlāda (Ag,3,13), minilīdi (Çm,2,116), hurūduñ (vurardım) (Çr,2,83), ġōdüġüñ (E,1,9), yıkadīdın (Ez,4,33), daġlāda (Hd,1,41), yīdiK (Hy,3,98), ġōdüm (Oç,4,52), ġötürüdü (Kr,2,49), düşürüdü (Kp,2,90), bunlādır (Kr,2,162), olūdu (P,1,190), vārīdiK (Y,4,92).

d) **-r- > Ø > uü+K** : iřlākā (G,3,149), ġaçarlāġan (Ag,5,5), ġırāġa (Aç,5,6), saġāġa (Çm,2,68), çākilīkā (Ay,1,42), gālīkānā (Çr,4,40), oġūġa (E,1,30), furāġa (vurarken) (Hy,3,141), aġāġa (Kr,3,432), dönākā (Km,5,158), ādākānā (Km,2,42), ġidākānā (P,1,223), gālīkā (P,3,93), ānākānā (inerken) (Y,3,37).

e) **-r > Ø > uü+m** : vā mıdı (G,2,13), äTmäzlā mi (Ag,1,13), vāma (varma) (Ay,1,17), vāmişlā (Çm,1,74), dāğillāmiş (Çr,1,180), gidāmiş (E,1,54), satlī mı (Y,3,98), üşüdülü mü (Kr,1,213).

f) **-r- > Ø > uü+l** : öküzlālā (Ay,2,104), yālärä (Çr,3,29), şäylälā (Km,1,11), n'ışlālā (Oç,1,138), ğaTlālādı (Y,4,81), yapālādı (Oç,1,116),

g) **-r- > Ø > uü+s** : oyāsıñ (G,3,3), çıkāsa (Çm,1,53), budāsıñ (Kr,2,191), buyāsıñız (Y,5,99), söylāsä (P,3,445), äkāsāñ (Oç,1,211), afādāsıñ (Kp,2,113), ğälīsä (Km,4,126), bilīsıñ (Kr,2,223), ğazanīsa (Ez,3,9), olūsıñ (Ay,1,8), ördūsäK (Ag,2,35).

-l- düşmesiyle : āsıñ (alsın) (Çr,1,224), ğāsä (Y,3,108), ğāsiñ (Y,3,11), ōsa (olsa) (Y,5,217), ōsuñ (P,3,370) ğādiK (Oç,4,69).

-n- düşmesiyle: ĩsan (insan) (Oç,3,142), ĩsan (insan) (Kp,2,156), ğōşu (komşu) (Km,4,174).

-k- düşmesiyle : tutacāsıñız (G,1,100), dādirācāsıñ (Çm,2,156), söylicīsāñ (Çr,2,204), yūsäK (Çr,2,775), āşam (akşam) (P,3,523), āşi (ekşi) (P,1,134), ōşanı (okşanır) (P,3,252), alıncāmiş (Ag,3,20), ğälcāmiş (Ag,2,13), gidācāmiş (Ay,2,101).

-y- düşmesiyle : dāzä (teyze) (Y,3,113) sōlā-cām (söyleyeceğim) (Kr,1,61), hōlā (şöyle) (Kr,2,179), ōlā (öyle) (Oç,1,67), bōlā (böyle) (Kr,2,241), ōlāsınä (Oç,1,287), ğāri (gayrı) (G,2,15), ğārı (Çr,1,51), ğāli (Çr,2,294)

-g-, -ğ- düşmesiyle : ōlum (Kr,1,18), sāri (sağrı) (Ez,1,47), dōru (Oç,1,29), ōrāTmān (Ay,2,60), ōrāndim (Kr,1,58), ōlān (öğlen) (Oç,1,30).

1.1.2.2 Hece Yutumuyla

a. **l+ü > Ø** : oturām (oturalım) (Yk,5,240), gātā miñ (katalım mı) (Ay,3,33), ädā miñ (edelim mi) (Çr,4,16), içivirām (içiverelim) (Km,5,38), daşlayıvırām (taşlayıverelim) (Çr,2,816).

b. **r+ü > Ø** : gänşlāmiziñ (gençlerimiz) (Aç,1,25), çäKlāni (Çr,2,99), uşlāni (uçlarını) (G,3,50).

c. **ķ (>ğ), k (>g)+ü > Ø** : äşşāmiz (Y,1,8), göndārcāñiz (Oç,4,95), bulaşımı (G,2,20), ätāndan (E,2,46), yavricīm (Ez,4,11), ğışçāzım (P,1,6), aşşā (aşağı) (Ay,1,14), kıpırdamāñ (Çr,2,445), uşāñ (uşağın) (Oç,1,60), orā (oraya) (Kp,3,152), yatāñ (Km,5,166).

d. **y+ü > Ø** : vārmācāz (Aç,2,63), bilāmācān (Ez,2,34), çalışmāP (Km,4,174), böyüP (G,2,27).

e. **h+ü > Ø** : dā (daha) (G,1,41), allā (Ay,1,10), tā (Ag,1,37), bāçā (bahçe) (Çr,2,473), tātı (tahta) (Ag,2,34).

1.1.2.3 Çift ünlülerin kaynaşmasıyla

Türkçede ünlüyle biten ve ünlüyle başlayan iki kelime yan yana gelirse ilk kelimenin son ünlüsü düşer ve ikinci kelimenin ilk ünlüsü uzar : halbīsam < hal+bu+ise+m (Aç,4,13), iyīsā < iyi+ise (Aç,1,90), habīsām < hal+bu+ise+m (Kr,2,276), kişīsāñ < kişi+ise+ñ (Oç,1,299), gödūsām < gördü+ise+m (P,3,26), millāTvākīlīdi < milletvekili+idi (G,1,96), dayīdı < dayı+idi (P,1,376), böğlādi < böğle+idi < böyle+idi (Çm,2,108), gözlümüş < gözlü+imiş (Çr,2,400), ävällālān < ävällār+ilān (Kr,3,143), n'ādicāz < ne+edicez (Çm,2,5), n'ölacaĶ < ne+olacak (G,2,47)...

1.1.3 Aslı Uzunluklar

Türkçede aslî uzunluklar meselesi hemen bir asra yakın zamandan beri Türkologların dikkatini çekmiş ve ayrı sonuçlara varılan birtakım araştırmalara yol açmıştır. Bu hususta ilk görüşleri bulunan ve bazı Türk lehçelerinin ünlülerinde beliren böyle bir fonetik değişikliği izah etmeye çalışan Türkologlar, ellerindeki malzeme kıtlığı ve karşılaştıracak diğer lehçe materyallerinin bulunmaması gibi sebepler dolayısıyla, tatmin edici bir izah tarzına varamamışlardır¹³. Bu nedenle aslî uzunluklar konusunda Türkologlar arasında görüş ayrılıkları bulunmaktadır. Biz de elimizdeki metinlerde karşılaştığımız ve Zeynep Korkmaz'ın belirlediği aslî uzunluklarla karşılaştırdığımız uzun olarak telaffuz edilen kelimeleri vermekle yetiniyoruz : ālcan (āl-) (Çr,2,479), ālıyurla (P,3,372), bān (Kr,1,46 / Oç,4,14), dāyiviridiK (dā-) (Çr,1,122), dārdi (Km,5,273-274), dārkā (Kp,5,85), dārin (derim) (P,1,209-210), dārim (P,2,129), dāriz (P,3,174), diynāK (Kr,1,92), ārkāK (Oç,1,219), ğaşdılā (kaçtılar) (Aç,1,34), ğāşmış (kaçmış) (Çm,2,243), ğāldilā (P,3,375), ğōyo (Çm,1,93), bōl (P,2,80), sōr (P,3,420), vāriyo (Kr,3,2), yāza (Kp,3,104), yīriz (E,3,93), yōK (Oç,1,415 / Oç,3,70-96).

1.1.4 Kısa Ünlüler

1. Vurgulanan ve ünlü ile biten bir açık heceyi yine ünlü ile biten bir açık hecenin izlemesiyle ikinci açık hece ünlüsü kısadır : 'nasī oldu (Aç,3,91), 'nahā (Çr,1,76), 'niyā (Çr,3,71), 'niyīlā (E,1,37), 'çāvīriyular (Hy,3,126), 'gālīkā (Kr,1,222), ħapīsınn̄'öñündā (Km,3,101), 'nasī~äTdi (Oç,1,192), 'gidīvimiş (P,3,521).

2. Orta hece düşmesi taşıyan açık ve kapalı hecelerde : dālīliK (G,2,42), öñündān (Aç,4,13), yanında (Çr,1,242), soyūyo (E,1,102), ävāli (P,3,352), durumūmuz (Ay,2,30).

3. Son seslerde : ğocā (Km,5,26), ğazatādā (G,1,93), ğuzuyī (Kr,2,12), ikisini (Kr,3,96), diyā (Oç,1,345), öğlō (Kp,3,14), yūzüKlū (Çr,2,903).

¹³ Zeynep Korkmaz, Batı Anadolu Ağzlarında Aslî Ünlü Uzunlukları Hakkında, Türk Dili Üzerine Araştırmalar (1995), İkinci Cilt, s-123.

4. Yükselen ikiz ünlülerin birinci, alçalan ikiz ünlülerin ikinci unsurlarında : bilm^ıun (Hy,1,72), m^ıtarlı^ı (Ez,5,28).

5. Bir kelimenin sones ünlüsü ile onu takip eden kelimenin önses ünlüsünün karşılaşmasıyla: iki^ıü^ıÇ^ıarkadaş (Y,5,245), s^ın^ıönc^ı (Oç,4,171), onlarla^ıış^ıd^ı (Aç,2,53).

1.1.5 İkiz Ünlüler

Kelime ya da eklerdeki -ğ-, -h-, -n-, -ñ-, -v-, -y- ünsüzlerinin erimesiyle yan yana gelen ünlülerin bir hecede veya aynı nefeste telaffuz edilmesiyle ikiz ünlüler ortaya çıkar. Güney ilçesinden derlediğimiz metinlerde çok sık karşımıza çıkar.

1.1.5.1 Alçalan ikiz ünlüler : İkiz ünlülerin ilki ikincisine nazaran daha dar ve süreksizdir. vurgu ikinci ünlüdedir : d^ırn^ıñ^ın^ı (derneğinin) (G,1,2), t^ıñ^ıbini (teybini) (Çr,2,37), d^ıñ^ıl (değil) (Çm,1,58), barmağ^ından (parmağından) (G,1,57), b^ıka^ın^ıl^ığ^ından (Kp,3,79), d^ıñ^ılin (değilim) (Hy,4,2), ç^ıalı^ış^ıd^ım (Hy,2,13), noğ^ıT (nohut) (Km,1,99), soğ^ığ (soğuk) (Yk,5,99), köğ^ım^ız (Aç,1,11), döğ^ılü mü (dövülür mü) (P,3,95), all^ığ^ın (Çr,2,272).

1.1.5.2 Yükselen ikiz ünlüler : İkiz ünlülerin ikincisi ilkinine nazaran daha kısa olarak telaffuz edilir : böl^ığ^ı (Oç,1,93), gid^ığ^ım (Km,2,43), gid^ığ^ız (Km,4,51), ç^ıalı^ış^ığ^ı (Çr,4,248), m^ıtarlı^ığ^ı (Ez,5,28), äv^ıla^ığ^ı (Yk,5,124), hayvancılı^ığ^ı (E,3,5), oluğ^ı (oluyor) (Km,1,76), barmağ^ından (parmağından) (G,1,57), ğ^ıv^ıñ^ı (Pr,2,406), y^ıd^ığ^ı (Oç,1,26).

1.1.5.3 Eşit ikiz ünlüler : İkiz ünlülerin her ikisinin de boğumlanma süreleri hemen hemen aynıdır. Metinlerden seçtiğimiz örnekler şunlardır : uş^ığ^ı (Ag,4,70) ğ^ıy^ımağ^ı (Çr,3,189), yoğ^ırladı (yuvarladı) (Çr,1,83), soğ^ığ^ı (Kr,1,260), çoluğ^ın çocuğ^ın (Kr,1,132), d^ığ^ı (diye) (G,1,41), saatiğ^ı (C,2,48).

1.1.6 Ünlü Uyumu

Güney ilçesi ağzında özel durumlar bir tarafa bırakılırsa ünlü uyumu oldukça kuvvetlidir. Yazı dilinde kalınlık-incelik uyumu dışında kalan bazı kelimeler, ekler ve yabancı kelimelerin ünlü uyumuna girdiği görülür.

Yazı dilinde kalınlık-incelik uyumu dışında kalan ek ve kelimelerin durumu şöyledir :

Şimdiki zaman eki : Çoğunlukla ünlü uyumuna girer : rändäliyiz (Aç,2,55), tütäTiyiz (tüttürüyoruz) (Çm,1,16), dämäyi (demiyor) (Çm,2,61), yöñläniyin (yönleniyorum) (Çm,2,139), ürämiyi (üremiyor) (Çr,1,62), biliyin (bilmiyorum) (Çr,1,119), biliniyi (Çr,2,480), diyidiñ (diyordun) (Çr,4,109), bilmiyim (Çr,4,304), bilmäyidiK (Km,4,56), yäTmäyidi (Km,4,110), däyilä (Km,4,110), däyirdi (diyordu) (Km,5,272), gäşmiyi (geçmiyor) (Oç,3,136), bilmiyim (P,3,89), işiyi (işiyor) (P,3,114), minämiyin (binemiyorum) (P,3,231), güçümsüyü (Çr,1,93), üyüyödük (uyuyorduk) (Kr,1,31), sürümüyü (süremiyor) (Kp,5,62), görüyüz (Oç,2,355), söylömiyün (söylemiyorum) (Oç,4,3), güdüyüdüK (Oç,4,31), görüyü (Km,5,57), çürüyüvürüyü (P,1,85), güdüyü (K3,454), däyilä (diyorlar) (Km,4,120), bükülmüyü (Km,5,25), görüyüz (Oç,2,355), söylömiyün (söylemiyorum) (Oç,4,3), çürüyüvürüyü (P,1,85). Uyum dışı kalan örnekler de vardır : bilmiyorum (Çr,4,227), gäziyosuñ (G,1,41).

-ken (iken) zarf fiil eki: Bu ek genellikle ünlü uyumunu bozmamaktadır. Uyuma giren bir örnek vardır : da-rtısırkana- (Km,5,309).

i- fiilinin zaman eki almış şekilleri : Uyuma giren örnekler vardır : varıdı (G,1,43), aydazıdı (Ay,2,4), ufağıdım (Aç,4,11), ataşlaycaKlarımış (Hd,1,108), varımış (Hy,3,87), gäynarımış (Kr,1,196).

-ki aitlik eki : Genelde -ki biçimiyle eklenerek uyumu bozar. Bazen uyuma girdiği görülür: çäşmäbaşıdaki (P,3,435).

-ki bağlacı : Genellikle uyum dışında kalır. Uyuma giren örnekler de görülür :
durmazdım kı (P,2,47), bilmün kı (Çm,1,2), duymuyun kı (Çr,3,58), diyu kı (Kr,2,143),
dönmäyü kı (Km,5,158), ölünmüyü kı (P,2,139).

ile (-IIAn, -InAn) edatı : Bazı örneklerde eklemeye uyuma girdiği görülür :
mäKdībıla (G,3,85), atıla (Ag,3,42), zarılan (Çr,2,252), göcanılan (Kr,3,183).

-leyin zaman zarfı eki : Uyumdışı kalan bir ektir : sabäläyin (Km,1,103),
sabahläyin (Ay,2,55), āşamläyin (Çm,2,138).

Hani ve hangi kelimeleri: Bu kelimeler genellikle iki biçimli kullanılır ve uyuma
aykırı şekilleri çoğunluktadır. Uyuma giren bazı örnekler şunlardır : hañkı (Ag,1,26),
hañkı (Kp,3,41), hañkısı (Çr,1,122), hañkısı (Çm,2,235), hanı (G,4,44 / Ag,3,5 / Kr,2,121
/ Kr,3,89 / Kp,3,390 / Oç,1,389 / P,2,278 / P,3,62).

1.1.6.1 Yabancı kelimelerde ünlü uyumu

Yabancı kökenli kelimeler Güney ağzında oldukça fazladır. Bunların birçoğu
değişime uğrayarak Türkçe kelimelere benzetilmiştir. Bu benzeşme ilerleyici, gerileyici ve
ilerleyici-gerileyici olarak üç türdür.

İlerleyici ünlü benzeşmesi : En fazla örneği bulunan benzeşme türüdür : hālāl (Ar.
helāl) (Oç,2,364), fālān (Ar. fulān) (Aç,5,46), filānmüş (Ay,3,58), tabı (Ar. tabi'î)
(Km,4,33), dabı (tabi) (Oç,1,384), ävlāt (Ar. evlād) (Çm,2,41), düKgān (Ar. dükkān)
(G,1,11), ğıymatlıōsuñ (Ar. kıymet+li) (Hy,3,44), acamılıK ('acemî+lik) (Aç,3,29),
läräsi (lirası) (Y,5,200), bākārlār (Ar. bekārlar) (Hd,1,56), vaQıt (Ar. vaqt) (G,3,59), hāsāb
(Ar. hisāb / hesāb) (Kr,2,45), ataşım (Far. āteş+im) (Km,1,29), bağçalā (Far. bāğ+çe+ler)
(E,1,15), cāmıda (Ar. cāmı') (Oç,2,138), habarıñ (Ar. haber) (P,3,268), mäsār (Ar. mezār)
(Çr,4,217), sayıP (Ar. şāhib) (Ez,4,126), sātān (Ar. zāten) (Km,5,24), sātā (zaten)
(Km,4,137), ayşā (D,1,1), mäsälā (meşelā) (E,3,79), tānhā (Farç tenhā) (P,2,30), tādävi
(Ar. tedāvi) (Hy,3,33), cahılın (Ar. cāhil) (Kr,2,153), mäKdiPlāşi (Ar. mektüb+laş+ır)
(Ag,2,11), mäsür (Ar. meşhūr) (G,1,71).

Gerileyici ünlü benzeşmesi : māällädäniz (Ar. maḥalle+den+iz) (Kr,3,106), tänä (Far. dāne) (Kp,3,272), āšā (Arç ‘ā’iše) (Km,1,14), filan (Oç,4,50), māmıra (Ar. me’mūr+a) (G,3,258), davām (Ar. devām) (Ag,5,20), duşmanlāñ (Far. dūşmān+lar+ın) (Çr,2,418), äsKäri (Ar. ‘asker+i) (Hy,3,132), hızmät (Ar. ḥıdmet) (Km,5,302), nişanladıñ mı (Far. nişān+la+dın mı) (Y,1,66), tüzä (Far. tāze) (G,4,6), häsirätliğini (Ar. ḥasret+lik+i+ni) (Kr,3,31), vucūdumdan (Ar. vüçüd+um+dan) (Kr,2,115), ismāyil (Ar. ismā‘il) (Km,4,140).

İlerleyici-gerileyici ünlü benzeşmesi : Çok az örneğine raslanmıştır : motoroloz (mitralyöz) (E,3,59), barabar (Far. ber-ā-ber) (Kr,3,319).

1.1.6.2 Ünlü uyumunun bozulması

İnceltici ünsüzler (c,ç,s,ş,y,z,l) sebebiyle : bıydäy (buğday) (Aç,1,20), arqıdāş (Y,5,33), olmäyo (Ez,1,26), oräyi (Oç,2,341), yavrucām (Ay,1,24), çoccäk (Ay,1,22), dayi (P,1,43 / Çr,3,195), hatäydä (Çm,1,45), göläy (Y,4,14), fäydaları (P-4-77), ağırlaşdı (C,2,8).

Şart kipi : Az sayıdaki örnekte bu ek uyumu bozar : yatırsäk (Oç,2,17), aräsāñ (ararsan) (Oç,2,238), bulamıyusāñ (Çr,4,75), çalışsāñ (Çr,4,162), yatırsäk (Oç,2,17).

Şimdiki zaman kipi : Bazı örneklerde ince ünlülü biçimiyle uyumu bozar : duruyi (duruyor) (Hd,1,48), vuruyi (vuruyor) (Km,3,25), yatıriyiz (yatırıyoruz) (Km,4,61), oluyidi (oluyordu) (Oç,1,49), oluyi (Y,5,152).

Gelecek zaman kipi : ğalcäk (P,3,82), olcäk (Çr,1,52), kapancäk (Çr,4,211), arācäsīñ (arayacaksın) (Kp,3,224), alınacäk (Hy,2,32), ğaçırcän (Y,5,140), yatmicām (Y,3,79), varmicādım (Y,3,91), oquTcöz (Ag,2,19), yaPcöz (Çr,4,77).

-gil isimden isim yapma eki : Her zaman ince ünlülü biçimiyle kullanılır : anamgiliñ (Ag,1,8), ğaynatamgiliñ (Aç,2,8), bobalıKıgil (Çr,1,39), bobamgil (Çr,2,301), halamgil (Çr,2,463), ırāmaTlıKıgil (Hy,3,115).

-leyin isimden isim yapma eki : Uyum dışı kalan bir ektir : sabālayin (Km,1,103), āşamlāyin (Çm,2,138).

-deş isimden isim yapma eki : Bazı örneklerde uyum dışı olarak karşımıza çıkar : ğardāşim (Y,3,10), arkidāş (Y,5,32), yoldāş (Çr,1,23). Uyuma giren örnekleri de vardır : arkadaşlarla (G,3,177), vatandaşları (Aç,1,6), ğardaşım (C,1,78), yoldaş (Çr,2,506).

i- fiili : Genellikle ünlü uyumunu bozmaz, bunlarda i- fiili -y- sesine dönüşmüştür. Metinlerde karşımıza çıkan örnekler sınırlıdır : yaşındiymişin (Aç,3,9), ğariysä (kareyse) (Çr,5,91), yaşındiyķan (Aç,3,3), yaPmasıydi¬ (Çm,2,178), almanyadiydi (Oç,2,3), okuldiydim (Çr,6,4), bulamıyusāñ (Çr,4,75).

Görülen geçmiş zaman kipi : Az sayıdaki örnekte uyum dışı kalır : ğaldıñ (Çm,2,91), aldi (Km,3,14), bıraKıdi¬ (Ez,5,5), ğaşdı (kaçtı) (Y,3,96).

İkiz ünlüler : (Bkz. s. 11)

İstek kipi : Birinci tekil kişinin çekiminde uyumsuzluk görülür fakat kurallı değildir: toPliyin (toplayayım) (Çr,1,45), ağırlıyin (ağırlayayım) (Kr,3,63), oturiyin (oturayım) (Km,4,101), yazıyin (yazayım) (Km,4,58), bakān (bakayım) (Y,5,203).

Hal eki : İnceltici ünlülerin etkisiyle hal ekleri bazen uyumsuzluk gösterir : parıyi (Ez,4,86), parıyi (Kp,4,72), , bakanlığıylä (G,1,20), arabıyi (Y,3,37), ğafıyä (Y,3,4), bacāmi (Km,5,144), soķaķlārinä (Kr,1,141).

İyelik eki : Birkaç örnekte inceltici -s- ünsüzünün etkisiyle teklik üçüncü şahıs eki uyumsuzluk gösteririr : arasinda (Çr,2,686), parasi (Kr,2,244), makinasına (C,4,70).

Alınma kelimeler : Dilimize yabancı dillerden giren kelimelerin bir kısmı uyuma girerken büyük çoğunluğu uyum dışı kalmış ve aslî şekillerini korumuştur : talâP (G,1,22), bāyaz (Ag,3,45), hakîgatân (Oç,4,81), cāzā (Kp,3,252), tıraḲdör (Ay,2,26).

1.1.7 Uyum Değişmesi

Kelimelerdeki inceltme ve kalınlaştırma özelliğine sahip ünsüzler kimi zaman uyumu tamamen değiştirir. Bazen de uyum nedensiz değişir. Bu hem Türkçe hem de alınma kelimelerde karşımıza çıkar : yüdüK (yu-duk) (Kr,2,138), yüdüm (P,1,335), yūyon (G,2,20), yūdü (Oç,3,104), yūvirin (P,1,331), üyümüyüñ (uyumuyorsun) (Aç,2,90), üyümüş (Çr,1,225), üyüTdüm (Hy,3,153), üyüyödük (Kr,1,31), üyüşüK (Km,5,8), üyüyâbildim mi (P,1,334), üyüTdüm (Y,1,142), üyüşüyoñ (Y,4,43), bü (bu) (Çr,4,14 / Oç,3,90 / Km,5,50), ülä (ula) (Ay,2,78 / Kp,3,45), ğarmış (germiş) (Kp,2,411).

1.1.8 Düzlük Yuvarlaklık Uyumu ve Yuvarlaklaşma

Küçük ünlü uyumu olarak da bilinen düzlük-yuvarlaklık uyumu kelimedeki ünlülerin düzlük-yuvarlaklık bakımından birbirine uymasındır. Kalınlık-incelik uyumu kadar olmasa da bölge ağzının belirgin özelliklerinden biridir.

Güney ilçesi ağzında yuvarlaklaşma oldukça azdır.

Türkçe kelimelerde yuvarlaklaşma : boba (Çm,2,52), bubam (Çr,2,151), ötü (öte) (Çm,2,80), çümân (Çr,2,651), ğocuman (Çr,4,47), covur (Oç,3,183), şöğlü (şöyle) (Ez,5,19), soğru (sonra) (Kp,3,93), üçü (Kp,5,40), üçün (< uçun EAT) (Aç,1,73), soñuru (sonra) (Y,1,39), böğlüydüK (Y,1,77), öğlō (Çr,5,99), ovuyu (ovayı) (Çr,2,717), düğñāmi (deyneğimi) (Km,5,430), söylömüyün (söylemiyeyim) (Oç,4,3), açıvuruyu (Oç,3,183), olsuydu (P,2,30), öğlüymüş (P,1,342), o dü (Y,3,124), oğurluvurūduḲ oğurlayıverirdik) (P,3,217), durumduyun (P,3,148), gülmüyüp (P,3,127), böyüPbatıydım (G,2,27), oluraḲ

(G,4,26), yürüyüdüñüz (G,2,39), söglüyön (Aç,3,35), ölürüsäm (Çr,2,708), diyu ku (Kr,2,143), su du (E,3,35), günüyü (D,1,107), guruyun (Aç,3,49).

Yabancı kelimelerde yuvarlaklaşma : zuman (Çr,3,3), potünü (potini) (Çr,5,32), üsüyün (hüseyin) (Çr,3,453), diroğdorü (traktörü) (Çr,3,860), yövmüyä (Çr,4,122), maturo (fatura) (Kp,3,379), musuyla (Kp,3,478), dövlät (Oç,2,61), ümüdüñ (Oç,3,21).

1.1.9 Ünlü Değişmeleri

Güney ağzında ünlü değişmeleri oldukça fazladır. Bunları şu başlıklar altında inceleyebiliriz :

1.1.9.1 Kalın ünlülerin incelenmesi

a > ä : ätläti (atleti) (Ez,4,6), millär (milyar) (Kr,1,138), mäkän (Hy,3,94), ävälä (Çr,3,45), mäsälä (Ay,3,66), iläc (Ar. 'iläc) (Km,5,289), äciK (azıcık) (Km,2,42), äcciK (azıcık) (Hd,1,40), biräz (E,1,38), äsKäri (Çr,2,456), häsiräTliğini (Kr,3,31), mäğällämiziñ (Çr,1,121), täzä (G,4,6), tädävi (Hy,3,33), amäliyäTsiz (G,2,18), äzän (Kr,1,162), cüzä (Hd,1,7), säläm (P,2,185), ädäTiñiz (P,3,400), dänä (Ay,2,80), dünnä (Ar. dünyä) (Kr,3,150), ämsällärim (P,2,149), ziyärät (Kr,1,102), çäntä (Y,1,152), ulä (Y,1,54), buräyä (Oç,2,167), täkrär (Km,3,53), acäb (Hy,5,8), lirä (Ag,4,107), yaPcüz (Y,4,63), oquTcüz (Ag,2,19), äğäşlän (ağaçların) (Oç,3,14), arkidäş (Oç,2,129), ämmä (Ar. 'ammä) (Oç,1,186), birä (bira) (Km,4,73), buydäy (Aç,4,33), kibär (C,1,105).

a > á : haTdä (Aç,3,38), insän (Ay,3,11), arábıyła (Kr,1,27), masráf (Kr,1,32), buradá (Kr,1,57), misáfirdän (Kr,1,93-96), paráyi (Kr,1,106), hállä (Kr,1,112), soğaklärinä (Kr,1,141), orayá (Kr,1,163), mağrayá (Kr,1,164), buradá (Kr,1,180), n'ácäP (Kr,1,182), paráylä (Kr,1,203), yaniná (Kr,1,225), durácağ (Kr,2,77), biráz (Kr,2,85), çıkarıcam (Kr,2,121), haldá (Kr,2,132), muämälä (Kr,2,133), müdafá (Kr,2,166), zährá (Kr,2,233), alácağımız (Kr,2,228), alácägiñ (Kr,2,228), aláhindä (Kr,2,247), istánbulda (Kr,3,96), haTdä (Km,3,59-80), rüzgár (Oç,2,324 / Km,5,6)

a > i : buydiy (buğday) (Kr,3,173), ğardişlari (Çr,3,246), ismiyil (ismail) (G,3,225), fabrikiyi (E,1,103), bi diyä (bir daha) (G,3,264), āmiTliyä (ahmetliye) (G,4,29), yaşındiyim (E,4,7), ya→piyim (Kr,3,77).

a > í : yaşındíyin (Kr,1,144).

u > ü : mäşür (G,1,71), dāyüsä (Çm,2,221), ümüräyä (umreye) (Oç,2,331), yümürmüşlā (yuğurmuşlar) (P,1,153).

ı > i : aldi (Aç,1,8), razi (Çr,3,121), çinilā (çınlar) (Hy,5,5).

1.1.9.2 İnce ünlülerin kalınlaşması

ä > a : barābar (Çr,2,616), arқан (Ar. erkān) (G,1,29), hakıgatan (Ar. haķıqaten) (G,1,77), sūraları (Ar. sūre+ler+i) (G,2,29), āfada (Ar. āfet+e) (G,4,44), alma (Ag,2,15), vafāT (Ay,1,5), batun (beton) (Çm,2,12), habarı (Çm,2,102), cayranımız (Ar. cereyān) (D,1,36), қарна (Oç,2,44), märdimandan (Far. merdümān) (Ez,4,37), dārmān (Hy,5,44), dozarlar (K,1,64), ğarmış (germiş) (P,1,411), ğavşaҚdır (gevşektir) (P,1,421).

ä > á : há→rşäy (Çm,1,48)

i > ı : ısan (Ar insān) (Çr,2,548), ıbrām (Ar. İbrāhim) (Ag,3,49), vaķıT (Aç,1,56), inanmazsıñ (Aç,2,70), қавım (Ay,3,22), cāmı (Ay,3,26), fayızdan (Çm,1,88), zıyan (Çr,2,560), ğavıma (Çr,3,75), şahın (Kr,3,56), bışmalıyız (bişmeliyiz) (Km,4,170), ısmayil (Km,4,140), säfārsarda (Oç,4,91), sığara (sigara) (Km,5,358), cırT (cirit) (Y,1,81).

i > í : savcıylä (Kp,3,128), mülāzım (Kr,1,81), yaşındíyin (Kr,1,144).

ö > o : şoforu (Ay,3,120), boylä (Çr,2,595), diroҚdoru (traktörü) (Çr,2,860), қорпа (körpe) (Hy,3,64), ölä→olu (öyle olur) (Kr,2,286).

ö > ó : hórü ((Far. hūrī) (Kr,3,163)

ü > u : murācat (Ag,4,60), duşman (Aç,1,112), munāқаşa (Km,4,157), mubārāk (Çm,2,95), vucūdumdan (Kr,2,115).

ü > ú : şükúr (Çr,1,228).

1.1.9.3 Geniş ünlülerin daralması

a > ı : mātār (anahtar) (G,1,108), mısdıfı (Ar. muştafā) (G,3,1), ğaynatıya (G,3,183), zıman (G,4,26), arkıdaşım (Ag,3,11), ordı da (Aç,2,7), bundın (Çr,1,62), ğıda (Ar. kadar) (Çr,4,71), avınağımışınız (Çr,3,74), burdı (Çr,3,244), parıyı (Çr,4,44), avrupıyı (E,1,110), arkıdışımız (Ez,5,92), mağışım (Hy,4,5), ğarivana (Km,3,60), oğlan dı (Km,4,103), mayış (Oç,1,143), yaşıım (Oç,2,240), torbıyı (Oç,3,92), ondın kəri (Oç,3,135), varı varı (Oç,4,94), ğızım dı (P,1,119), arıdı (arada) (P,2,22), saşdı (saçtı) (P,3,170), baKlavı (Y,1,63), başğı (Y,3,69), hurdıydı (şuradaydı) (Y,5,83), japonıyğı (Y,5,210).

a > â : cāvurlā (Ay,2,77), vāyāt (Ez,5,111), olāraK (Kr,1,63), yāv (Kr,2,233), çāvuşa (Oç,1,100), cāvur (Oç,2,107), ğocāmandı (Oç,3,103), kuvāyi (Oç,3,187), fātura (Km,5,80).

a > u : bubalā (G,2,16), oluraK (G,4,26), ğuruyun (kurayım) (Aç,3,49), ovuyu (ovayı) (Çr,2,717), ğocumanım (Çr,4,47), su du (su da) (E,3,35), soruyun (Ez,4,168), toPluyuP (Kp,2,91), soğru (sonra) (Kp,3,193), musuyla (Ar. mūsā+y+la) (Kp,3,478), dosyuğ (dosyayı) (Kp,3,478), ädiyusu (ediyorsa) (Kp,3,242), oluraK (Kp,3,582), zumaın (Oç,3,124), olsuydu (olsaydı) (P,2,30).

ä > i : mahalliydi (Çr,5,5), inciciK (incecik) (G,3,179), ğayfirāñgi (G,3,214), äpiy (Ag,3,11), ortaçāşmiyā (Aç,1,126), asKardıydı (Aç,2,15), diğildi (Ay,1,62), bizdiykā (Çr,2,746), yimin (Ar. yemīn) (Çr,4,267), tişābbüsünā (Ez,5,38), ğüniydän (Hd,1,93), ğälicäK (Hy,3,118), yinilär (yeniler) (Hy,5,49), cäpilärdä (cephelerde) (Km,3,60), tänikägä (tenekeye) (Km,5,32), hisablaTmış (Kp,3,147), köşisini (Oç,3,193), şiy (Oç,4,57), işdi

(Km,5,228), biyazlanır (Y,1,181), gini (yine) (P,3,365), dibindi di (Y,3,13), gardişiz (Y,4,56), täzkirä (Y,5,56), diyi (diye) (Y,5,235).

ä > é : (Oç,3,204), gëri (Kp,3,477), dêrdiK (Km,5,299), édiyin (Kr,2,183), êtcän (Kr,1,112), yêdi (Ez,2,1), çäkirgê (Ag,3,38).

o > u : güydu (koydu) (G,1,68), gäliyurlar (G,4,31), buynuzu (Çr,2,753), bumbıyı (bombayı) (Ay,3,34), batun (Çm,2,12), yuğuruğa (Çr,1,208), su᳚r (sor) (Çr,2,432), patuz (Çr,3,75), to᳚dura (doktora) (D,1,4), unlara (onlara) (Ez,518), pulisläriñ (Hd,1,52), yuğ᳚udu (yoktu) (Kr,2,221), pantunları (pantolonları) (Oç,3,13), qaryulu (Oç,4,62), formununu (P,1,129), foturaplı (fotoğraflı) (P,2,19), uñarmağa (onarmaya) (Y,5,217).

ö > ü : üñä (öne) (Aç,3,78), üğüdürkä (Ay,1,5), hüglä (Km,5,314), düğär (döver) (Çm,2,135), büglä (Çr,1210), külä (köle) (Çr,2,377), üglä (öyle) (Çr,2,575), ütä (öte) (Ez,4,83), üzlädim (Km,1,48), üldürmäğä (Km,5,86), güzlüğü (gözlüğü) (Km,5,133), büylä (böyle) (P,3,500).

1.1.9.4 Dar ünlülerin genişlemesi

ı > a : ahar (E,3,138), ğaybätläri (Ar. ğıybet) (Kr,2,247), ğayra (gayrı) (Km,5,204).

i > ä : dāyā (diye) (G,3,257), äyi (Çr,2,271), gāmā (gemi) (Çr,2,763), hāmşārālik (Far. hemşire+lik) hemşirelik) (Çr,6,5), ğālā (Ar. ğayr) (Ez,4,85), äkiz (Oç,3,130), halbukām (Km,5,309), şāhār (P,1,46).

i > a : Tek bir örneğe rastlanmıştır: hana᳚ (hani) (Km,1,75)

u > o : şöbämiz (G,1,2) , yoğarlādı᳚ (yuvarladık) (Ag,3,29), yoqarı (G,4,40), isdanbolu (Ay,3,20), nōri (Kr,2,139), çova᳚l (Oç,3,100), şoraya (Aç,3,49), dovar (Oç,2,138).

u > ó : yōnan (G,1,38), ğayınbōba (Kr,1,43), diyó᳚ (Oç,2,121), qamyōn (Oç,2,212), isdanböl (Oç,3,89).

u > a : mağā᳚᳚a᳚ (Ar. muḥaḫḫaḫ) (Çr,4,32).

ü > ö : böyüTdüm (G,2,4), böğün (bugün) (Çm,2,244), böyü (büyü) (Çr,2,479), hökümäT (Hy,2,18), öcä (yüce) (Kr,3,144), kötāya (kütahya) (Oç,2,145).

1.1.9.5 Düz ünlülerin yuvarlaklaşması

a > o : bobam (G,3,37), diroQdoru (traktörü) (Çr,2,860), covurlādan (E,3,72), maturo (fatura) (Kp,3,379), zobo (soba) (Oç,2,137), covur (Oç,3,169).

a > ā : cāvurlā (Ay,2,77), vāyāT (Ez,5,111), olāraK (Kr,1,63), yāv (Kr,2,233), çāvūşa (Oç,1,100), göcāmandı (Oç,3,103), kuvāyi (Oç,3,187), fātura (Km,5,80).

ä > ü : söglüvü (söyleyiver) (G,3,59), söglüyon (Aç,3,35), dāmirci mūmirci (Ay,3,94), ötü (öte) (Çm,2,80), üsüyün (Ar. hüseyin) (Çr,2,453), öglü (öyle) (Km,5,129), günüyü (güneyi) (D,1,107), şöglü (şöyle) (Ez,5,19), böglüydü (böyleydi) (Hy,3,45), düğnāmi (deyneğimi) (Km,5,430), öglüymüş (öyleymiş) (P,1,342).

ä > ö : öṛglö (öyle) (P,1,105), dövlät (Ar. devlet) (P,3,364), söylömüyün (Oç,4,3), höṛyt (Oç,4,23), böglö (böyle) (P,1,61).

ı > u : turpan (tırpan) (P,3,178), aQbuñar (Y,5,66).

i > ü : niçün (G,1,41), çümänä (Çr,2,651), ölürüsäm (Çr,2,708), müsāfir (Çr,3,112), potünü (potini) (Çr,5,32), üşün (ET. uçun) (Kr,1,133), ümüdün (Oç,3,21).

1.1.9.6 Yuvarlak ünlülerin düzleşmesi

o > a : tälāfan (Aç,1,109), anans (anons) (Aç,1,87), kıraki (Kp,3,88), aparlāyā (hoparlöre) (Y,1,112).

o > i : rändāliyiz (rendeliyoruz) (Aç,2,55), vāriyi (veriyoruz) (Çm,1,80),

o > ä : ämiyā dā (emiıyor da) (Oç,4,407), tansiyānimi (C,2,22).

ö > ä : bālinmiş (bölünmüş) (G,4,27), bānliK (bönlük) (Çr,1,50), bāliğā (bölüğe) (Oç,1,111), bāliKdān (bölükten) (Oç,4,95), çāzivādim (çözüverdim) (C,1,120).

ö > a : ramorQ (Ag,4,3).

ü > ä : hūkāmätä (C,1,16).

u > i : yavrım (Aç,5,13), namışlı (G,2,43), mākđıb (Ar. mektüb) (G,3,85), māmıra (Ar. me'mūr+a) (G,3,258), bıydaydan (buğdaydan) (G,4,41), ğavırırılâdı (Ag,2,35), savırır (Ag,4,46), ğabil (Ag,5,17), davılla (Aç,1,72), yımırta (Aç,3,67), tabıda (Ar. tábüt) (Ay,1,25), tapısını (Ay,3,98), havız (Çr,3,393), hamırır (Çr,2,539), sabın (Çr,2,541), pamıK (Ez,1,35), ğalbırı (Ez,4,149), kapt (Hd,1,81), yağmıra (Hy,2,9), cavırdan (Hy,3,47), bırçaK (Hy,4,8), babıç (Far. bābūç) (Hy,4,14), çabıK (Kr,2,133), yamılmam (Kp,3,567), cäsır (Oç,2,108), savıramazdıK (Km,5,197), fındalıK (Km,5,295), çavışdı (P,2,116), karpız (Y,4,32).

u > i : fasıllıy (fasulyeyi) (Aç,2,82), sabınlä (sabunla) (Çr,2,544), māmırıydın (me'mūr+u+y+du) (Çr,3,128), cäsır (Ar. cesūr) (Oç,2,113), sārım (Fr. sèrum) (Oç,4,70).

ü > i : äyİP (eyüp) (G,1,64), minävvar (Km,4,67), türkisi (Çm,2,33), obır (öbür) (Kp,3,110), sıvāşđän (Süveys+ten) (Y,5,21).

1.1.10 Ünlü Düşmesi

Güney ağzında ünlü düşmesinin çeşitli şekillerini görmek mümkündür. Birbirine ulanan ve ünlüyle biten iki kelimedenden ilkinin son ünlüsü, ünlüyle biten ikinci kelimeye ulanan bazen düşer : ortokul (Ag,1,25), iyoldu (Ag,1,42), tarnaş (tarhana aş) (Oç,2,137), ğocımam (koca imam) (Km,5,192), bällolmadı (Kp,5,42).

Yabancı dillerden giren, iç seste iki ünlü bulunduran kelimelerde de ünlünün biri düşer veya aradaki ünsüzün düşmesi sonucu yan yana gelen iki ünlü kaynaşır : mayanä (muayene) (Ez,4,100), mufaza (muhafaza) (Çr,2,390).

Üç veya daha fazla heceli kelimelerde vurgusuz orta hece ünlüsü düşer : kältä (kalite) (Ez,5,109), paTşāñ (padişahın) (Oç,3,58), ğulağna (kulağına) (Km,5,135), valdämiñ (Ag,4,14), diKli (dikili) (G,4,4), avkaT (Ag,5,14), äğtim (G,1,20), äycä (iyice) (Km,5,414), boyna (boyuna) (Çr,1,167).

1.1.11 Ünlü Türemesi

Ön türeme : Türkçenin önseslerde r,l,n,z,ş gibi ünsüzlere dayanıksız olmasından dolayı bu ünsüzlerle başlayan kelimeler önses türemesine uğrar. Genellikle yabancı dillerden girmiş kelimelerde görülür : ıraķı (Ar. a' raķ) (Ez,4,111), ilāzım (Ag,4,72), irāzil (Aç,2,95), ilānayı (Çr,2,941), ilyānlā (Far. legen) (Çr,2,539), iramazān (Ez,4,38), ilimon (Oç,3,95), ıranza (Oç,2,156). Türkçe kelimelere tek bir örnek vardır : ıřcaĝa (E,1,90).

İç türeme : Çift ünsüz barındıran kelimelerde telaffuz zorluĝunu gidermek için türetilen ünlülerdir. Yabancı kelimelerde sıkça karşımıza çıkar : masıraf (E,1,116), mācibur (Ez,5,145), hasirāT (E,1,103), aķıraba (Ez,5,132), pıroramı (Ez,5,116), azıraĝillār (Hy,5,75), ücürāTdān (Kp,2,115), ķonturol (Kp,3,107), ķompilā (Y,3,46), tāKsitil (Y,5,187). Türkçe kelimelerde de görülür : özülār (özler) (Km,2,72), bitilizdā (bitliste) (Çr,2,457), abılacım (ET apa+la) (Çr,2,517), toPıraĶ (ET topurak) (Kr,2,148), yumuru (yumur+u) (C,4,62).

Son türeme : -kān, -ķan zarf fiilinin genişlemiş biçimi dışında pek fazla örneĝi yoktur : da→rtısırķana→ (Km,5,309), güçüĝkānā (Aç,3,49), gidākānā (Çr,2,85); niyi (ne) (Km,3,86).

1.2 ÜNSÜZLER

Güney ilçesi ağzında yazı dilimizde bulunan ünsüzlere ek olarak **ć, Ç, F, ğ, ğ, ħ, k, K, K, Í, ñ, P, S, Ş, T, v** ünsüzleri bulunmaktadır.

1.2.1 Yazı Dilinde Bulunmayan Ünsüzler

ć : Normalden daha önde telaffuz edilen ve hafifçe sızıcı olan c sesidir. Tek bir kelimedede kullanılmıştır : ćäviz (Aç,1,42)

Ç : Yarı tonlu, c ile ç arası ünsüzdür : hiÇ (Aç,2,23), aÇçıK (azıcık)(Aç,3,58), üÇ (Ay,2,119), güÇçüK (Çr,178), yasÇaKdım (Çr,2,232), Çāminiñ (Kr,1,33), nöbāTÇi (Kp,3,448).

F : v ile f arasında duyulan bir ünsüzdür : Filā (Ag,1,22), uFaÇ (Ag,4,49), ğayFā (Aç,3,27), tüFā (Ay,2,124), çiFT (Çr,5,98), tälāFon (Kr,3,325).

ğ : Tonlu arka damak ünsüzüdür. Genellikle k > ğ değişimiyle ortaya çıkar : ğızım (Kr,3,35), ğurulmuş (G,1,11), ğoyun (Çr,2,450), ğaldım (Ez,1,7), başĝa (Km,1,10).

ħ : Sızıcı, tonsuz art damak ünsüzüdür. Bir tek örnekte geçmiştir : baħcaĝoldu (P,3,114).

k : Kalın ünlülerle kullanılan katı, patlamalı art damak ünsüzüdür : kırK (G,1,9), oĝula (Ag,2,18), kırıldı (Oç,2,73), yaşındaĝı (E,4,138), çırĝı (Km,1,81), karT (Kp,5,109).

K : Yarı tonlu art damak ünsüzüdür. k ile ĝ arası bir sestir : yoKdun (Y,5,221), bulmazdıK (Oç,3,72), baK (Kp,3,306), aldıK (Ay,1,23).

K : Katı, patlamalı, yarı tonlu ön damak ünsüzüdür. k ile g arası bir sestir : äsKi (Ay,1,47), söylänäcäK (Çm,2,222), bääK (Çr,2,793), ilärläcäK (Hy,2,56), ärkäKlär (Kp,2,51).

Í : Kalın ünlülerin yanında ormalden daha ince telaffuz edilen ön damak sesidir : mäsäfä (Kp,2,65), Íayık (G,1,79), Íázım (G,1,107), süälädır (G,4,26), diPlomäsi (Ag,4,133), alkol (Aç,1,81), isdiKläl (Ay,2,68), häräldä (Km,1,105).

ñ : Dil sırtının yumuşak damakta kapanması ile oluşan ünsüzdür : onuñ (Km,1,110), ağzımıñ (P,3,11), säslänmäñ (Çr,2,451), gızañ (Ay,1,20), bääzädım (Kr,3,40).

P : b ile p arasında duyulan bir sesdir : yaPTılar (Kr,3,73), toPlama (G,1,2), häPsini (Ay,1,10), açılıP (Çr,2,51), häP (E,3,66), gäliP (Kr,1,58), toPraK (Kp,3,81), saPsarı (P,1,364).

S : s ile z arasında duyulan bir sestir : mağsuS (P,3,91), arkaSından (Y,5,92), cäsüSluK (Ag,4,70), cumartäSi (Ay,2,112), diScöz (dizeceğiz) (Çr,1,196), säKiSän (Çr,2,34), kimSä (C,1,138).

Ş : ş ile j arasında duyulan bir sestir : dämiŞ (Çr,3,182), baraŞ (E,2,40), yañlıŞ (Kr,1,38), yaPmıŞ (Kr,2,160), ädiyomuŞ (Oç,4,33),

T : d ile t arası duyulan bir sestir : millät (Y,4,72), äTmäyäk (G,1,34), därTlär (Çr,2,830), aTmıŞ (Hd,1,1), giTdiydim (Km,2,39), dörT (Oç,1,466), rağaTsız (Y,5,240).

ÿ : Çift dudak sesidir : yuvarlaK (Aç,3,94), cavuru (Çr,2,471), ovuyu (Çr,2,717), güvätli (Ez,5,89).

1.2.2 Ünlü-Ünsüz Uyumu

Ünlü ve ünsüzlerin kalınlık-incelik bakımından uyuşmasıdır. Türkçenin genelinde var olan ünsüz uyumu Güney ilçesi ağzında da bulunmaktadır. Kalın ünsüzler kalın ünlülerle, ince ünsüzler de ince ünlülerle kullanılırlar : kapandı (Kp,2, 64), arkağaş (Y,5,235), gara (Çr,2,155), dämbälligindän (G,1,8), giTmädim (G,1,21), küsmäk (Kr, 3,82).

1.2.3 Ön Ses Ünsüzleri

Türkçede Bazı istisnalar dışında kelime başında c,j,l,m,n,r,z ünsüzleri bulunmaz. Araştırma bölgemizde bu seslerle başlayan kelimelerin büyük bölümü yabancı kökenlidir. bir kısmı ise ses değişimleri sonucunda ortaya çıkmıştır :

c : Çoğunlukla yabancı dillerden alınan kelimelerde görülür : cüzāsı (G,1,58), cāminiñ (Oç,5,100), cāhil (Ag,4,135), cihaz (E,5,165), cāsāT (Oç,1,91). Ses yansımasıyla oluşan Türkçe kelimelerde de vardır :cıKğa davılı (G,3,180), cız dādi (P,3,315), cıKğan davılı (Y,1,77). Türkçe kelimelerde ç > c ve d-t > c değişimi ile başta görülür : cığalı gālin (Ag,3,41), cizmiyi (Çr,2,456), ciziyomuş (Kr,3,18), cizdi (Km,4,58), cizārin (Y,1,10), cırmamadıK (P,1,291). Çok az örnekte j > c değişimiyle ortaya çıkar : cib (P,1,185), candarmalā (Y,4,26). Bir örnekte s > c değişimi görülür : ciğarası (Ag,4,138). cacıK (Aç,1,84), cicā (abla) (Çm,2,151)

j : Tesbit ettiğimiz örneklerin hepsi yabancı dillerden alınma kelimelerdir : jandarma (G,1,107), joP (Kım,4,165), jilāTciliK (Kp,3,589), japonığı (Y,5,210).

f : Çoğunlukla yabancı dillerden alınan kelimelerde görülür : filimdāki (Y,5,234), fakislārini (G,1,18), fisdan (G,3,35), fişnā (v > f) (Aç,1,42), formununu (hormonunu) (h > f) (P,1,129), fās (Ay,1,59), fakir (Çr,4,117), fağaT (E,1,102), fālsāfā (E,4,32), fayans (Kr,3,35), futbol (Y,5,11). Ses yansımasıyla oluşmuş bazı Türkçe kelimeler de f ünsüzü başta bulunabilir : fūr diyo (Km,5,34), fıkırdıyınca (Km,5,40), firildācāz (Km,5,130), fışfış (radyo) (Çr,2,36). Bir örnekte ikilemenin ikinci kelimesi başta f ünsüzü barındırır : källi fälli (Y,5,153). v > f değişimi bir çok yerde aynı kelimedede görülmüştür : furdum (G,3,76).

l : Çoğunlukla yabancı dillerden alınmış kelimelerde görülür : lafi (G,2,49), lavanta (G,3,190), läylāK (G,3,254), lisāniñ (Aç,2,13), läblābi (E,3,99), lülāburgaz (Hy,1,40), loKum (Kr,3,134), loKma (P,3,177), lārā (lira) (Y,5,107), lāş (Km,5,229). Bazı yabancı kelimeler n > l ve r > l değişimine uğrar : laylon (Aç,2,33), löbāT (nöbet) (Aç,5,35), laPur (rapor) (Kr,1,208), lāşKār (rençber) (Km,5,69). Türkçe bir ünlem olan ulan kelimesinin ilk

ünlüsünün düşmesiyle başta l ünsüzü görülür : län (Km,4,88), la (Kp,3,158), lan (Y,5,201)
Ses yansmasıyla tek bir kelimedede görülür : löP löP kUSDurdu (D,1,15).

m : Çoğunlukla yabancı kelimelerin ilk sesidir : muhtāç (G,1,4), mahcuP (Ag,2,12), maķına (Ay,1,15). Bazen yabancı kelimelerde ses değişimiyle ortaya çıkar : mäfāt-äTdi (v > m) (Ay,2,5), maldä (v > m) (Km,1,95), maturo (f > m) (Kp,3,379). Türkçe kelimelerde yanyana gelen iki kelimededen ilkindeki m sesinin etkisiyle b > m, v > m değişmesi görülür : dädım män (Y,5,205), torunum mardı (G,2,4), yaPdım munlarla (Ay,1,51). İkilemelerde karşımıza çıkar : öküz müküz (G,3,220), büyüK möyüK (Ag,1,22), mal mul (Ag,1,37), cacıK macıK (Aç,1,84). b > m değişmesi tek bir kelimedede birçok yerde görülür : miñ (bin) (Y,5,209), minämädım (binemedim) (G,3,259).

n : ‘ne’ soru zamiri ve bundan türemiş kelimelere sıkça rastlanır : nası (Ag,4,35), n’iñlā (G,2,11), n’acäP (Kr,1,182), niydän (Km,5,203), nidän (P,1,280). Bunun dışındaki örnekler yabancı kelimelerden geçmiştir : namussuz (Km,3,121), nişanlısı (P,3,284), nufus (Ay,2,20), namazlarını (Ay,2,32), normal (Y,4,10). Türkçe kelimeler oldukça azdır : nänä (Çr,1,229), nänni (Ez,2,35).

r : Yabancı kökenli kelimelerde karşımıza çıkar : rämziniñ (Ez,2,93), radyoyu (Hy,2,45), räçäl (Km,3,29), romatizmalā (Km,5,5), yā rabbim (P,1,367), rum (Aç,1,30), römorKu (E,3,108).

z : Yabancı kökenli kelimelerde sıkça karşılaşırız : zamānı (G,1,2), zurnacı (Aç,3,21), zavallı (Ay,2,26), zähirländi (Hd,1,62), zaPdädiyo (Ay,3,82), zayıf (Çm,1,142). s > z değişmesiyle Türkçe ve yabancı kelimelerde görülür : zoba (Ag,3,16), za-däcä (sadece) (Aç,3,43), zaraf (Çr,4,40), zäfāsında (Çm,2,183), zäbäbi (Kp,3,265), zänä (sana) (Çm,2,195), zırTlan (Çr,1,37), zinlärä (Çr,4,134), zäbzä (E,1,36). İkilemelerde görülür : ävir zavır (Çr,1,176), mütarā zütara (Çr,3,197), ıvır zıvır, (Oç,1,42). Ses yansmalı bir kelimedede görülür : zıP zıP zıP zıP çäkirgä (Ez,4,127).

1.2.4 Ön Ses Ünsüz Değişmeleri

1.2.4.1 Tonlulaşma

k- > g- : Ön seste iç ses ve sondaki kadar fazla değildir : güçüK (G,2,7), gişi (Çr,3,141), gäçi (Km,3,114), yaşından gäri (P,3,26), göşä (Oç,3,18). Bazı kelimelerde yarı

tonlulaşma grlr : diyor Ki (G,1,47), ondan Kri (G,3,182), Kişi (Kr,1,38), Kndim (Kr,2,272), Kilo (Kr,3,66), Kş (O,3,18).

ķ- > **ġ-** : En fazla grlen ses deġiřmelerinden biridir : ġovalara (A,2,33), ġoysañız (A,2,65), ġoluma (r,2,202), ġoyun (r,3,65), ġazandı (E,1,18), ġalm (Ez,4,28), ġurT (Hy,2,5), ġurřun (Km,3,26), ġız (Kp,3,9), ġızım (P,3,354). Az sayıda n seste yarı tonlulaşma grlr : olurdu Œu (Ag,4,137), duymıyuz Œu. (r,4,308), Œaragzllr (Kr,1,240), Œadar (Hy,5,246), Œolladıġın (Kr,1,280), Œan (Kr,2,48), Œaramolla (Kr,2,82), ġomuyo Œu (Km,5,76), Œadasdıro (Kp,3,325), Œıtaya (O,2,156).

t- > **d-** : duz (Ag,4,99), dyżm (Ay,1,2), dabıra (tabura) (r,3,9), darlanın (O,2,118), dabamı (P,1,280), dbi (tabi) (P,1,255), daşını (P,3,262), davşan (r,2,21), duTsuñ (A,2,97).

p- > **b-** : b'li şekillerin bir kısmı aslı şekillerini korumaktadır : bıtıraŒlı (G,3,93), bicama (E,3,112), bK (Ez,1,41), babışıcı (pabuu) (O,2,121), balamırT (Yun. palamudi) (O,3,116), bKmz (O,3,25), bahalı (Far. bah+lı) (P,1,111), aķbuñardan (ET buñ+ar) (Y,5,66) , barmaġından (parmaġından) (G,1,57), biřirisiñ (G,3,179), bazardan (Far. bzr) (r,2,280). Yarı tonlulaşma bir çok yerde geçen tek bir kelimedede vardır : Pk (Hy,5,131).

s- > **z-** : zfsında (m,2,183), zn (sana) (m,2,195), zırTlan (r,1,37), zabahdan (r,2,716), zarafa (r,4,37), zbz (E,1,36), zbbdn (Hy,5,20), zoba (Ag,3,16), zroş (Far. ser-ġř) (P,3,307).

f- > **F-** : Az sayıda yarı tonlulaşma vardır : Fil (Ag,1,22), FaġaT (Ag,4,84), Fikir (m,1,70), Fırında (Kr,1,256), Furmuş (Kr,3,15).

1.2.4.2 Tonsuzlaşma

Bu başlık altında ele aldıġımız bazı kelimeler aslında en eski şekillerini korumaktadır.

g- > **k-** : klġasi (ET klige+si) (G,3,109), knd (ET kn+de) (Hy,5,79).

d- > **t-** : tfdrim (Ag,4,5), tuvyı (O,2,335), til ġldiġind (P,1,163) (ET til+e).

b- > **p-** : palta (G,3,129), pdm (A,1,42), potuñda (botunda) (P,1,26).

z- > **s-** : stan (zaten) (P,3,87), sytinlri (G,3,68).

c- > **-** : kT (r,4,148).

v- > **f-** : fişn (A,1,42), furmadı (O,4,116), furġunum (G,3,247).

1.2.4.3 Sızıcılaşma

n-¹⁴ > l- : laylonla (Km,5,395).

ç- > ş- : Ön seste bu sızıcılaşmaya az rastlanır : şārTmış (çağırtmış) (Y,5,193), şivrilli (Kr,1,101), şayırlıda (Kr,1,273), şaKmaK (Kr,2,151), şağırırım (C,276).

c- > ğ- : Tek bir yarı sızıcılaşma örneği vardır : ğäviz (Aç,142).

ķ- > z- : yazdırmaz (yakdırmaz) (Oç,4,12).

1.2.4.4 Patlayıcılaşma

v -> m- : mākīliniñ (Kp,3,379).

f- > m- : maturo (Kp,3,379).

v- > b- : bākīlindä (Kp,3,478).

l- > n- : niPlon (lipton) (Km,5,322).

v- > m- : mäfāt (vefat) (Ay,2,5), sürülümü mürü (sürülü müverir) (Hd,1,45), mar (Hd,1,14).

j- > c-: ciP (P,3,244).

1.2.4.5 Diş ünsüzleri arasındaki değişmeler

r- > l- : lapur (rapor) (Km,5,248).

1.2.4.6 Dudaklılaşma

n- > m- : muşastı (Far. nîşaste) (Kr,3,179).

ğ- > v- : yuvuru (Çr,2,904).

h- > f- : formun (hormon) (P,1,129).

1.2.4.7 Dudaklılığını yitirme

¹⁴ n ünsüzü Volkan Coşkun tarafından boğumlanma noktası diş etinde bulunan, ses yolu bakımından gırtlak ünsüzü olan tonlu bir ünsüz olarak tespir edilmiştir.. Tahsin Banguoğlu ünsüz için ünlü, dişte boğumlanan., bol ünlü bir ünsüz olarak Muharrem Ergin ise sedalı, dişte boğumlanan, vokal-konsonant olarak kabul eder.

f-> h- : huzūlī (fuzuli) (Çm,1,135), haTma (fatma)(Çm,2,192).

1.2.4.8 Dudak ünsüzleri arasındaki değişmeler

b- > m- : mindi (Çr,4,284), män (P,2,1), mänä (P,3,68).

1.2.4.9 Dişeti ünsüzünün gırtlak ünsüzüne dönüşmesi

ş- > h- : O kelimesi ve bundan türetilen kelimelerin başında h sesi türemesi oldukça fazladır : hu (şu) (G,2,13), hurda (şurada) (Ag,1,40), hura (şura) (Aç,3,58), hurdan (şordan) (Çr,1,175), ho (şo) (Oç,3,22).

1.4.2.10 Ünsüz düşmesi

h- > Ø : aporlādan (hoparlörden) (Aç,1,87), aparlāyā (hoparlöre) (Y,1,112), canavli (P,1,284), biravta (P,3,410).

y- > Ø : üz (Hd,2,1), oğarı (Kr,2,32), öcā (yüce) (Kr,3,144).

1.2.4.11 Ünsüz türemesi

Ø > h- : Bir örnek vardır : halla (Allah) (Km,5,464).

1.2.5 İç Ses Ünsüzleri

İç seste tonlulaşma çok fazladır. Bir çok ünsüz ya tonlulaşmış ya da yarı tonlu durma gelmiştir. Tonsuzlaşmanın ise sınırlı sayıda örneği vardır.

1.2.5.1 Tonlulaşma

-p- > -b- : sābısı (Ar. şāhib+i) (Hy,3,80), ısbanağ (Aç,2,55), fotoğobisini (Km,5,90).

-t- > -d- : En fazla görülen tonlulaşmalardan biridir : yapığ (Aç,2,22), bitdikdān (E,3,100), isdārsān (Km,3,113), işdā (G,1,11), usda (Ag,3,12), hasda (Çm,2,14). Yarı tonlulaşma örnekleri de çoktur : ahrātdā (Çm,2,28), uyutmuyu (Çr,3,133), mātā (Ez,5,149), giriTli (Y,5,131).

-ç- > -c- : türKcä (Aç,3,2), gäşdiKcä (Çm,1,113), çifciniñ (Ez,5,76), gücük (P,3,130). Yarı tonlulaşma da karşımıza çıkar : aÇçıK (Çr,1,17), güÇÇüğ (Çr,1,73), işÇilik (Kr,1,67).

-k- > -g- : öñgü (Oç,2,79), düKgän (G,1,11), gäşgin (geçkin) (Oç,2,344), işgi (içki) (Aç,2,30), ötäginlā (Çr,3,34). Yarı tonlulaşma da vardır : kākliK (Çr,3,83), bābāKdi (Km,1,72), bāKāzlā (P,2,83).

-k- > -ğ- : çanaKğalā (Aç,3,3), başğa (Çr,5,82), fağaT (Çr,6,9), bañğadan (Km,3,69), igāmāT (Km,3,37), gırıKğalā (Y,5,34), alışgın (C,3,76). Yarı tonlulaşma örnekleri de çoktur : susuzluKdan (Oç,2,227), bıraKdıñ (E,1,93), arKama (Kr,2,123).

-f- > -v- : Bir örneğe rastlanmıştır : muTvā (mutfağa) (Çr,1,88). Yarı tonlulaşma örnekleri fazladır : çiFdā (Çr,2,20), sāFār (Ez,4,14), taraFlarında (Km,5,251), aFşar (Ez,5,90).

-s- > -z- : yüsSüK (Kp,5,95), poliziñ (Çr,3,70), sākizān (Aslına uygun; sekiz+en) (Çr,3,65), kimzā (P,2,7), doKuzan (Aslına uygun; dokuz+an) (Aç,3,10). Yarı tonlulaşma örnekleri de görülür : diScāz (dizeceğiz) (Çr,1,196), sākisān (Çr,2,34), āSir (Çr,3,96), āSasında (Km,4,80).

-ş- > -j- : Yalnızca bir tane yarı tonlulaşma örneği vardır : baraŞda (Ag,4,59).

-h- > -ğ- : cağilin (Y,2,18), māğällämiziñ (Çr,1,121), māğāl (E,3,83) boğça (Aslına uygun) (E,3,87), tağsilliyi (E,4,109), tağra (Hy,3,195).

1.2.5.2 Tonsuzlaşma

-b- > -p- : kiprit (E,4,71), aPdās (abdest) (G,3,183), puroPlāmlā (Kp,3,293), babıçımnıñ (Ez,2,16), fotoKobisini (Km,5,90), isbirtā (ispirto) (P,1,269).

-d- > -t- : Örneği azdır : aTnan (G,1,111), kağıtı (Kp,3,45).

-c- > -ç- : titişçidin (titizceydi) (Ag,2,11), yalançı (Ez,1,37), yāñiçädā (Kp,5,104).

-ğ- > -k- : Bir tane yarı tonsuzlaşma örneği vardır : siKorta (Kr,1,128).

-z- > -s- : yasÇaKdım (Çr,2,232), biscāzlāri (Çr,1,44), ğışçāz (Çr,2,321), diScāz (Çr,1,196), gündüscü (Km,4,46), kısÇaK (kızacak) (P,1,336).

1.2.5.3 Sızıcılaşma

-ç- > -ş- : Tam sızıcılaşma oldukça fazladır : ilâşbâriñ (Far. rençber+in) (Y,1,30), aşmadan (açmadan) (Kr,3,130), babışlâ (Far. pābūş+lar) (Y,3,26), gānşliK (Y,4,90), işdilâ (Çr,3,88), gāşmiş (Hd,1,70).

-k- > -ğ- : yūğsâK (Çr,2,842).

-ğ- > -ğ- : ciğara (Hy,1,61), siğara (Hy,2,20), ilğilânmadim (P,2,12).

-k- > -h- : Tek bir örnek vardır : baħcağ oldu (P,3,114).

-p- > -v- : ğavğaşÇilâ (kapkaççılar) (Oç,4,267).

-k- > -y- : äyşi (ekşi) (G,4,42).

-c- > -j- : Tek örneği vardır : vijdan (Çr,3,50). Yarı sızıcılaşmaya da iki yerde rastlanmıştır : çocuK (Kr,3,51), äccîK (azıcık) (Km,4,103).

1.2.5.4 Patlayıcılaşma

-ş- > -c- : bırancı (branşı) (Ay,2,61).

-ğ- > -ğ- : yog umuş (Ay,3,17), yığıyo (yığıyor) (Ay,3,47), fotoğraf (Y,1,17).

-j- > -c- : bicama (pijama) (E,3,112), mänānciTdān (Km,5,298), baraca (P,1,299).

-f- > -p- : foturaplı (fotoğraflı) (P,2,19).

1.2.5.5 Dudaklılaşma

n > m : tākmyä (tekneye) (G,3,137).

h > f : çufa (çuha) (G,3,175).

1.2.5.6 Damaklılaşma ve damaklılığını yitirme

1.2.5.6.1 Damaklılaşma

-n- > -y- : zäynä (Far. zenne) (Ag,3,46)

-f- > -ğ- : yuğka (Hy,2,14).

-m- > -ñ- : goñşumuz (ET kon-şı) (P,3,59), doñuz (ET toñuz) (Y,4,78), bāniñki (ET bān-iñ, bān-niñ (Kp,3,45), onuñku (Kp,3,45).

-v- > -ğ- : dāğ, ämli (Çr,2,155), üğäy (< ögey) (Kr,3,101), düğän (Km,4,113), güğärcin (< kölgercin) (Y,4,80).

-m- > -ğ- : goğşuñä (komşuna) (Oç,2,337).

-n- > -K- : dämiKdän (deminden) (Ez,4,61).

-n- > -ğ- : soğra (Ez,5,21), ağlamağıñ (ağlamanın) (Çr,5,84), oğa (ona) (Kr,2,134).

-n- > -ñ- : dāñiz (ET teñiz) (Oç,4,100), dāñizli (G,1,89), bañğa (Çm,2,226), sāñä (Çr,2,462), öñdär (Km,5,410), oñ (P,1,22), biñ (P,1,39), hañkı (Ag,1,26).

-r- > -K- : dıKımıK (turmık) (P,2,44).

-r- > -ğ- : aşğı (aşrı) (Hy,3,70).

-t- > -K- : daKlı (tatlı) (Kr,3,297).

-l- > -k- : ğarankıK (karanlık) (Çr,1,11).

-v- > -ğ- : yoğarladıK (Ag,3,29), oğuyor (Ag,4,25), öğüyor (ET ög-) (Ag,4,27), döğüyor (ET döğ-) (Ag,4,26), göğdä (gövde) (Ay,1,19).

-h- > -y- : bayçasında (Km,1,92), mütäyıda (Ar. müte' ahhid) (Oç,5,119), ğayFäyä (Oç,1,137).

1.2.5.6.2 Damaklılığını yitirme

-ğ- > -n- : dānişir (değişir) (Çm,1,35).

-ğ- > -y- : buydäy (buğday) (Çm,1,62).

-ğ- > -r- : aşarıçäşmä (Aç,1,1).

-k- > -z- : yazdırmaz (yaktırmaz) (Oç,4,12).

-k- > -m- : yümsäK (yüksek) (Km,5,59).

-k- > -v- : mänävşä (Far. benefşe) (G,3,237).

-y- > -l- : fasilliyi (fasulyeyi) (Aç,2,82).

-ğ- > -h- : kahaT (kağıt) (Çr,2,226).

-ğ- > v : yuvuru (yuğurur) (Çr,2,904).

1.2.5.7 Diş ünsüzleri arasındaki değişmeler

-l- > -n- : suyna (Y,3,13), oğlunnan (Ag,2,11), ärlärinän (Kp,3,444).

-n- > -d- : cähändämä (E,4,145).

-n- > -l- : dölüm (E,4,159), yalım (Oç,1,30), mıKlaTıS (Kr,1,95), aTlan (adnan) (Km,5,36).

-r- > -l- : filansıda (fransada) (G,4,51), bāli (bari) (Aç,2,69), älzulum (Çr,2,59), köPlü (Çr,2,493), kült (kürt) (Kr,1,30), gülüş (Kp,3,441).

-s- > -l- : suluz (susuz) (Km,5,87).

-s- > -ş- : ışcağa (E,1,90).

-z- > -j- : artijän (Y,4,21). (artezyen > artezen)

-t- > -r- : yärişänlā (Ag,3,32).

1.2.5.8 Damak ünsüzleri arasındaki değişmeler

-ğ- > -ñ- : dāñışdiKcäṛ (Çm,1,125), ğañını (kağını) (Km,4,92).

-y- > -ğ- : söglädim (Kp,2,140), kähfiñizä (G,2,17), näğä (Çm,1,68), böğün (bugün) (Çm,2,244), dähviridi (deyiverirdi) (Çr,2,422), äğlüldä (Çr,4,110).

1.2.5.9 Dudak ünsüzleri arasındaki değişmeler

-b- > -m- : maKmulä (Hy,5,1)

-v- > -m- : märdimāni (Oç,3,155), märdimandan (Ez,437).

-v- > -v- : yuvarlaK (Aç,3,94), cavuru (Çr,2,471), ovuyu (Çr,2,717).

-v- > -b- : yaPbädi (yapıverdi) (Ez,5,64).

1.2.5.10 Ünsüz düşmesi

-b- > Ø : çiTlämiK (çitlembik) (Y,1,57)

-h- > Ø : āmaT (Aç,1,4), māmāT (E,3,71), itiyar (Kr,1,79), tātı (tahta) (Ag,2,34), dirām (Ag,5,2), mākimāyā (Ag,5,15), şāriyā (şehriye) (Aç,1,84), tāris (Aç,3,30), bilassa (Kr,2,66).

-f- > Ø : yuqañı (P,1,389), çitā (G,3,162), çiTliK (Ay,2,98), mü-tü (Kr,1,179).

-ğ-, -ğ- > Ø : ästāfurullah (E,2,54), därmāni (değirmeni) (Ay,3,84), dōru (Oç,1,29), ōrāTmān (Ay,2,60), ōrāndim (Kr,1,58), ōlān (Oç,1,30), pıroramı (Ez,5,116)..

-k- > Ø : söylic̄isāñ (Çr,2,204), yūsäK (Çr,2,775), āşam (P,3,523), āši (ekşi) (P,1,134), õşanı (okşanır) (P,3,252), älätiriK (Aç,5,40).

-l- > Ø : āsiñ (alsın) (Çr,1,224), nasısıñ (Hd,1,61), habīsäm (Kr,2,276), õmasa (Km,5,117), osuñ (Kp,3,36), gādīK (Oç,4,69).

-m- > Ø : taam (tamam) (P,1,381).

-n- > Ø : isan (insan) (Hy,3,165), sarış (sarnıç) (Aç,2,30), ğarafil (Ez,2,20), ğarım (karnım) (Kr,1,32), işāT (Kp,5,50), piriş (pirinç) (Y,1,45).

-r- > Ø : En fazla görülen ünlü düşmesidir : römoK (Ag,4,63), gätimäK (E,1,89), ğāşıdan (Kp,2,19), dağlāda (Hd,1,41), yīdiK (Hy,3,98), gōdüm (Oç,4,52), gōtürüdü (Kr,2,49), ğadacıK (kadarçık) (Ag,2,62).

-t- > Ø : täKsilä (Y,4,16), assubay (Aç,1,118).

-y- > Ø : tälävizon (Çm,1,21), k̄analizäson (E,2,14), siväşdän (süveyşden) (Y,5,21), ha-İbīsäm (Ez,1,31)

1.2.5.11 Ünsüz türemesi

Ø > **-b-** : Genellikle m sesinden sonra ortaya çıkar : ğumbarı (kumarı) (G,3,87), balambırT (palamut) (Çr,2,554), pāşdāmbäl (Far. peştemāl) (Hy,3,176), domburcaK (Çr,2,619),.

Ø > **-g-** : tiKgäldän (tekelden) (Hy,1,47).

Ø > **-ğ-** : Genellikle yan yana iki ünlü bulunduran yabancı kökenli kelimelerde görülür : ğuğatır (D,1,53), puğan (Km,4,21). Bazen de uzun ünlü barındıran kelimelerde ortaya çıkar : zağtän (Çr,4,131),. Arapçada ayın (°) sesiyle kullanılan kelimelerde -ğ- sesi türer : duğam (P,3,128), mağsum (Çr,3,59), müsāğiT (Çr,4,137), miĝdādän (Y,5,7).

Ø > **-n-** : cansuz (casus) (Y,5,5).

Ø > **-l-** : ğaTliyän (katiyen) (G,3,18).

Ø > **-r-** : surdī (Oç,2,255).

Ø > **-t-** : zaTtan (zaten) (Ez,4,59).

Ø > -v- : duvāya (Oç,2,327), avusdin (Y,5,229).

Ø > -y- : vaziyfa (G,1,106).

1.2.5.12 İç seste ünsüz benzeşmeleri ve aykırılışma

Kelimede yan yana bulunan, boğumlanma noktaları yakın ünsüzlerin birbirini etkileyerek değiştirmesidir. İlerleyici ve gerileyici olarak iki biçimde ortaya çıkar.

1.2.5.12.1 İlerleyici benzeşme

Kelime içinde yan yana bulunan ünsüzlerden ilkinin sonrakini etkilemesi olayıdır.

nl > nn / ñl > ñn : täläfonnarla (G,2,17), yannarımda (Kr,3,166), dayıña (Ag,3,22), çobanna (Ag,5,11), suyunna (Aç,2,31).

nd > nn : yārınnan (Kr,1,64), onnan (ondan) (Kr,1,129).

yn, ny > nn : oğlunnan (oğluyla) (Ag,2,11), arabasınnan (arabasıyla) (Çr,3,191), sözünnä (Aç,3,80), künnäsi (künyesi) (Km,3,86).

ly > ll / İy > İl : fasillä (fasulye) (Hy,4,15), balläyla (Km,4,15).

1.2.5.12.2 Gerileyici benzeşme

Kelimede yan yana bulunan ünsüzlerden ikincisinin ilkinin etkilemesi olayıdır.

zc > cc : accıK (azıcık) (E,3,64 / C, 4,19),

tc > cc : haccäm (Kp,4,43),

rl > ll : Şimdiki zaman ve geniş zaman kipinde sıkça görülür : qorquyullä (Aç,1,112), atılmäyillä (atılmıyorlar) (Çm,1,65), alıllar (alırlar) (Kp,3,375), yillär (yerler) (Oç,4,11).

ny, yn > nn : dünnä (dünya) (Kr,3,150), birinnä (biriylä) (Çr,3,70),

ny > yy : dü-yyalar (Kr,3,57).

ls > ss : ossuñ (Km,5,47), ossa (Km,5,129), gässüñ (Çr,2,261), güssün (gülsüm) (P,2,159 / Hd,1,1).

ns > ss : ıssanı (insanı) (Km,5,131).

ğn > nn : çinnämişin (Çr,2,679), innä (iğne) (G,3,139).

rs > ss : bissürü (Çr,4,221).

ks > ss : yüssäK (Çr,2,148).

ķş > şş : aşşam (Km,5,120).

nb > mb : sallambaş (G,3,116).

1.2.5.12.3 İki klelimenin karşılaşmasıyla oluşan benzeşme

Ünsüzle biten bir kelimenin son sesiyle, ünsüzle başlayan ikinci kelimenin ünsüzleri arasında benzeşme görülebilir. Metinlerde örnekleri oldukça çoktur : dādım mān (G,3,141) , om bir (Çr,3,204), om baş (G,1,20), dam marıııı (Oç,4,56), ğıram mazla (C,1,124).

1.2.5.12.4 Ünsüz aykırılışması

Genellikle tonluluk-tonsuzluk aykırılışması görülür : düKgāni (Çr,4,104), mäKgā (Y,5,26), haKgātān (Çm,1,19), ayaKgābı (Hy,3,7), haKgāTmādīm (Kp,3,549), unuTdum (Kr,1,16), böğüTdüm (Ay,1,13), gitdi (Aç,1,26), ikdidara (E,1,24), äsKārdā (Ag,2,2), fisdanlarım (Ez,4,142). Bunun dışında karşılaştığımız örnekler şunlardır :

nn > nd : zandādarım (Ay,3,95), cāhāndāmā (E,4,145).

nn > yn : zāynā (P,3,287).

mb > nb : sünbül (Far. sünbül) (Hy,3,159).

1.2.5.13 Ünsüz ikizleşmesi

Güney ilçesi ağzında şimdiki zaman kipinde sık görülen bir ses olayıdır. İkizleşme daha çok vurgu nedeniyle olmaktadır : ğaynıyyu (Km,5,36), isdiyyom (E,4,7), yiyyom (Kr,1,42). Diğer ünsüz ikizleşmeleri şunlardır :

-ll- : çillā (Çr,1,210), masallā (C,1,124).

-nn- : yanna (Km,5,151),

-mm- : ämmā (Ar. ʿammā) (Çm,1,82), mamma (D,1,26), amma (G,1,23), cämmäl (P,2,66), ümmāKliyān (emekleyen) (C,1,122).

-ss- : pussaTlıĝı (E,4,28), assılıdıK (Ez,4,148) ıssırıKa (Çr,2,157).

-şş- : daşşaklıyon (D,1,90), aşşā (aşaĝı) (D,1,99), äşşāK (Km,4,111).

-ff- : affädä-siñ (Ar. 'afv > aff) (Kr,1,68).

-rr- : ırrāt (rahat) (Km,5,46), n'arrasıñ (P,1,327).

-yy- : gatiyyän (Ar. ıat' iyyen) (Km,5,207).

-cc- : göcca (Hy,3,172).

-ÇÇ- / **-Çç-** / **-çç-** : güÇÇüğ (Çr,1,73), güÇçüK (Çr,2,296), güçÇüğü (Hy,3,150).

1.2.5.14 İkiz ünlünün tekleşmesi

Türkçe kelime köklerinde aynı türden iki ünsüz yan yana bulunmaz. Bu ses olayı alıntı kelimelerde görülür. Sınırlı sayıdaki örnekler şunlardır :

-yy- > **-y-** : dāyüsä (Ar. deyyūs) (Çm,2,221).

-ss- > **-s-** : bilāsa (Ar. bi'l-ḥāşşa) (Çm,1,128).

-rr- > **-r-** : aPduraman (G,2,217), zarafa (Ar. şarrāf+a) (Çr,4,37), sırıñı (Hy,5,95).

-ff- > **-f-** : afädäyin (Hy,5,99)

-vv- > **-v-** : hava (Ar. ḥavvā) (Kr,1,180), ävāla (Çm,1,133), güväTli (Ez,5,11).

-ll- > **-l-** : abdilah (P,2,122).

-mm- > **-m-** : zammı (Ar. zamm) (Oç,1,190).

-nn- > **-n-** : sünät (Y,1,158).

1.2.5.15 Hece kaynaşması

İki veya daha fazla hecenin tek hece haline gelmesi olayıdır. Bölgemizde örneği oldukça fazladır. bazıları şunlardır : hurā (şuraya) (Ag,4,133), bicāz (D,1,9), yavrucām (Ay,1,24), sorām (soralım) (Çr,2,402), dosyū (dosyayı) (Kp,3,474), mābbātiñiz (muhabbet) (Ag,4,12), yöñläniyin (yönleniyorum) (Çm,2,138), yapin (yapayım) (Çr,2,300), bilmiyim (bilmiyorum) (P,3,89), göyvāñ (koyuverin) (Y,3,30), kiTlämiş (kilitlemek) (Ay,3,27), āFiylä (afiyetle) (P,1,391), pählän (pehlivan) (Y,1,20), ğarağoldū (karakolduğu) (Y,3,49), allām (allahım) (Y,4,42), niķā (nikaha) (Y,5,168), şārTmiş (çağürtmüş) (Y,5,193), sāliñ (salihin) (Y,5,229), çoccām (çocukcuğum) (P,3,54), aliymiş (alıyormuş) (Çr,3,171), yaralım (yaralıyım) (Çr,2,62).

1.2.5.16 Hece yutumu

Kelime içinde birbirine komşu olan eşit ya da benzer iki heceden birinin söyleniş zorluğu nedeniyle kaybolmasıyla oluşur. Hece kaynaşması kadar sık görülen bir ses olayı değildir : vârin (veririm) (Çr,2,394), ğıyını (kıyısını) (Ag,3,15), yarışlı (yarayışlı) (Aç,1,128), ğoyuvurlâmış (koyuverirlermiş) (Aç,3,72), duruñuz (durursunuz) (Çr,1,212), biliñ mi (biliyorsun mu) (Km,2,21), oğūmadım (okuyamadım) (Kp,5,4), algâl- (alıp gelmek) (Km,5,412), bulunduruz (bulundururuz) (P,1,64), batırız (batırırız) (Y,5,183), yidiriz-ıçiriz (yediririz içiririz) (Çr,4,134).

1.2.5.17 Ünsüzlerde yer değiştirme

Kelime içinde yan yana bulunan ünsüzlerin veya komşu hece ünsüzlerinin yer değiştirilmesiyle ortaya çıkar. Bölgemizde seyrek olarak rastlanır : gälänniKlä (genellikle) (E,3,85), mährum (merhum) (E,1,27), ohran (Ez,1,1), iläzir (rezil) (Hd,1,102), havlä (helva) (Oç,3,36), örgändim (Y,1,10), örgätmişlâ (G,3,31), çılbağ (çıplak) (Kr,2,270), mäyräm (Çr,1,17).

1.2.6 Son Ses Ünsüzleri

Ön ses ve iç seste olduğu gibi son seste de ünsüz değişiklikleri gözlenmiştir. Fakat bunların sayısı azdır.

1.2.6.1 Tonlulaşma

Türkçe kelimelerin son seslerinde birkaç kelimenin dışında b, c, d, g ünsüzleri bulunmaz. Bu sesleri barındıran yabancı kelimeler de tonsuzlaşmaya uğraralar. Bölgemizde kimi örneklerde b, c, d, g ünsüzlerinin kullanıldığı görülmüştür.

-p > -b : nasib (G,2,7), zäynâb (Ag,4,42), tabib (Çr,2,43), ğalb (Kp,5,9). Yarı tonlulaşma örnekleri Türkçe kelimelerde -ıp, -ip zarf fiil ekinde sıkça karşımıza çıkar : çıkıp (G,2,38), dolaşıp (E,4,93), äğiP (Km,3,121), talâP (G,1,22), ayıp (G,2,36), toP (G,3,68), mahcuP (Ag,1,12), , märkâP (Oç,3,98).

-ç > -c : Örnekleri çok azdır : gânc (Km,5,1), mütac (P,2,91). Yarı tonlulaşmayla hem Türkçe hem de yabancı kökenli kelimelerde karşılaşırız : hiÇ (Çr,1,152), fâlÇ

(Kr,2,48), hāriÇ (Km,4,81), gānÇ (Oç,2,311), sā-vinÇ (Oç,4,36), güvānÇ (Aç,5,56), kaÇ (Çr,2,285), kıraÇ (Ez,5,31), avıÇ (Kr,2,148).

-t > -d : Örnekler iki Türçe iki yabancı kelimeden ibarettir : mävlid (Ar. mevlid) (Kr,1,122), muhammād (Kr,2,279), ad (Km,5,170), ğid (Hy,1,66). Yarı tonlulaşma oldukça fazladır : äkisbord (İng. eksport) (Kp,4,52), kürd (kürt) (Oç,1,63), palamırd (palamut) (Oç,1,131), küküird (Far. gūgird) (Oç,1,133), pälid (Oç,2,182), hudud (Oç,3,192), karadavud (Km,5,299), māmād (P,2,66), väyağ,uT (G,1,8), ücräT (G,1,12), armıT (Km,5,187), dāvläT (Oç,1,510), āmaT (P,1,191), dörT (P,1,135), süT (D,1,89), böyüT (Ez,4,30).

-k > -g : İki örneği vardır : küñg (Aç,3,48), irāñg (Çr,2,445). Yarı tonlulaşma oldukça fazladır : kāmıK (Çr,4,314), vādiK (Hd,1,20), gālmicäK (Kr,2,275), çölmäK (Oç,1,415), ğāvāciliK (Y,5,178), küçüK (Km,1,85) .

ķ > ğ : Yarı tonlulaşma oldukça fazladır : kırĶ (G,1,9), hasdalıĶ (Ez,5,115), olduĶ (Hd,1,11), şafaĶ (Hy,5,73), dursaĶ (Oç,2,86), çıkıvıdıĶ (P,3,193).

-s > -z : hārkāz (Oç,2,32), mändirāz (Km,5,198), mändärāz (Oç,2,194), hapız (Çr,3,85), davaz (E,1,94), māsuz (Kp,4,69). Yarı tonlulaşma da görülür : nāFās (Çr,3,45), mıĶlaTıS (Kr,1,95), māsus (Kr,1,197), hārkās (Kr,2,138), nüFuS (Oç,1,297), mağsuS (P,3,91).

1.2.6.2 Tonsuzlaşma

-z > -s : yüs (Hy,2,61), ğıs (Kp,3,279), kāmās (P,1,1), doĶus (Kr,2,92).

-j > -ş : baraş (P,1,317), baraŞ (E,2,41), sontaş (Km,5,409).

1.2.6.3 Sızıcılışma

-k > ğ : k ünsüzüyle biten bir kelimeyle ünlü ile başlayan bir kelimenin birleşmesinde görülür : äriğ_alı gāliviriyin (Hd,1,87), olcāğ_ol (Km,3,121), gidilcāğ_olsa (Km,4,31), olcāğ_ış mi (P,2,51), kápāğ_unları (Çr,2,561).

-ķ > -ğ : ķ ünsüzüyle biten bir kelimeyle ünlü ile başlayan bir kelimenin birleşmesinde görülür : ufağ_ıdım (G,2,32), çalışcağ_ol (Çr,3,247), yoğ_udu (Km,1,2), çoğ_oldu (Km,2,16).

-ç > -ş : En fazla görülen sızıcılışma örneğidir : üş (üç) (G,1,108), sallambaş (salıncak) (G,3,116), babış (pabuç) (Ag,2,12), gänş (Ay,1,41), iş (iç) (Kr,3,259), ödünş (Kr,5,103), ağaş (Y,5,225).

1.2.6.4 Patlayıcılaşma

-ğ > -ğ : sağ (Oç,1,203).

1.2.6.5 Diğer değişmeler

-y > -ğ : äpäğ (Km,5,92), bağ (G,1,13), tüğ (Y,1,140), köğ (Y,3,70).

-ş > -K : başıboK (başıboş) (Km,5,112).

-k > -y : göy (gök) (P,3,88).

-m > -n : gülsün (Ez,4,1), güssün (Hd,1,1).

-n > -ñ : oñ (Kr,1,22).

-r > -l : açılıl ~ açılmaz (Kr,1,73).

-r > -n : ğadan (kadar) (Çr,4,144).

-r > K : ğadaK (kadar) (C,1,101).

-t > K : mänänciK (menenjit) (Kr,3,47).

1.2.6.6 Ünsüz düşmesi

-r > Ø : ğadā (kadar) (Ag,2,31), ğadınlā (Aç,2,84), öldürmüşlā (Çm,2,218), tākirā (tekrar) (Oç,2,105), hāyı (Çr,4,163), ğāti (P,3,56).

-t > Ø : çif (G,3,257), sərbäs (Kr,2,21), turis (Kp,4,10), aPdäs (Oç,2,118), üs (Y,3,106), kis (Ag,4,51), tos (tost) (Çr,2,587).

-y > Ø : şä (Çr,6,13), şā (Kp,3,47).

-l > Ø : nası (Oç,1,30), diği (Ay,2,64).

-n > Ø : durāka (Hd,1,5), gālīkā (P,3,93), gidākā (Ay,3,87), içi (Çr,1,187), hāmā (Oç,4,17), fala (Km,5,120), ğoyu (koyun) (P,1,135), üçü (için) (P,3,30).

-m > Ø : dāvā (devam) (Oç,2,23).

-k > Ø : anca (P,1,55), yō (Ay,2,87).

1.2.6.7 Ünsüz türemesi

Ø > m : halbukäm (Km,5,309), dämiş kim (Çr,1,135), dâğil kim (P,1,73).

Ø > n : varıdın (Çr,3,82), mütarıdın (Çr,3,53), mâşürdun (Oç,3,34), ğargalar mın (G,3,191), vardın (Ag,2,10), ğaliban (Kr,2,156), fatman (Km,5,1), ävälän (Oç,1,173), oluyodun (Km,5,287), görünmäzdin (C,1,95).

Ø > y : dädiy ki (Y,3,63).

Ø > k : ğarik (P,2,35).

ŞEKİL BİLGİSİ

2.1 YAPIM ve ÇEKİM EKLERİ

Türkçede yeni kavramları karşılamak için genellikle ya birleşik kelimeler türetilir, ya kelimeler kaynaşır kalıplaşır ya da yapım ekleri kullanılır. Yapım ekleri şu başlıklar altında incelenir :

2.1.1 İsim Yapım Ekleri

2.1.1.1 İsimden isim yapma ekleri

-İİK, -IUK : En fazla kullanılan yapım eklerinden biridir. Başlıca fonksiyonları isimlerden yer, âlet, topluluk isimleri, mücerret isimler ve sıfat yapmaktır¹⁵ : sänâlik (G,4,41), pislik (E,3,44), işçilik (Kr,1,67), gövâşliK (Kr,1,136), yaşilliK (Kr,2,183), sıcaklık (Kr,1,213), sâTlıK (saatlik) (G,2,31), hayvancılıK (Hd,2,11), yoKsuzluK (P,1,154), sorumluluK (Çm,1,27), köğlük (köylük) (Km,5,242), gözlük (Km,5,133), günlük (Ag,2,4), kâmlıK (C,3,198).

-CI, -CU : İşlek bir ektir. İş, uğraş ve alışkanlık isimleri yapar. Bazen tonluluk-tonsuzluk uyumuna uymaz : yalançı (Çr,4,197), aşÇı (Kr,1,249), zarafçı (sarrafçı) (Km,5,279), toPçu (Aç,4,25), çalgıcı (Ag,1,46), ğalaycı (Aç,1,75), dämirci (Ay,3,23), doğrucu (Çr,4,197), tütüncü (Hy,1,19).

¹⁵ Muharrem Ergin, Türk Dil Bilgisi (1998), s. 155.

-II, -IU : İşlek bir ektir. İsimlerden sıfat yapar : aTlı (Hy,2,51), mäKdäPli (Hy,3,15), çiftli (Oç,2,357), suçlu (Oç,3,172), gönüllü (Y,3,50).

-sİz, -sUz : -II ekinin olumsuzudur : sässiz (Ag,5,12), zamansız (Aç,1,41), fayızsız (Çm,1,88), pantulsuz (pantalonsuz) (Kp,2,272), üyküsüz (uykusuz) (P,1,20), öğsüz (öksüz) (P,3,64). Bir yerde karşımıza -luz biçimiyle çıkar : suluz (susuz) (Km,5,87).

-KI : Aitlik ifade eden bir ektir : tãpãdaki (Km,5,246), sãnãKi (Çr,4,86), hindiKi (Ez,2,17), çãşmãbaşındaki (P,3,435).

-cIK, -cUK : Küçültme ve sevgi ifade eden isimler yapar : ırãmaTlıcık (Hy,3,129), acıK (azıcık) (Ez,4,156), ayacıKlarımıñ (Hd,1,80), ıscacıKdır (Hy,3,25), büfãcık (Kr,1,33), äciK (azıcık) (Km,2,42), sunumcuK (lokmacık) (P,2,144), küçücüK (E,4,10), kürTcüK (Kp,3,89).

-caK : Küçültme ifade eden bu ek tek bir örnekte karşımıza çıkar : çoccam (çocukcağım) (P,3,54).

-Cãz (-cağız, -ceğiz) : Küçültme, sevgi ve acıma ifadesi taşır. metinlerimizde sıkça karşılaştığımız bir ektir : oncãzlã (G,3,31), daşcãzı (Ag,3,35), gıscãz (Çr,2,318), ikicãz (Oç,3,10), üsTcãzimã (P,3,142), göscãzi (Hd,1,69).

-CA : Genelde dil, lehçe isimleri yapar : türKcã (Ay,3,2), almanca (Kp,3,526), ingilisçã (Kp,3,18), dilãKçã (Kp,3,36), alaca (Hd,1,81).

-dAş : Çok sayıda örneği olan bu ek genellikle belirli kelimelerde kullanılmıştır : vatandaşı (G,1,41), ğardaşımıñ (Çm,2,129), yoldaş (Çr,2,506), arKadaş (Hy,5,141), ğardãş (Aç,4,24), yoldãş (Çr,1,23), arKıdãş (Kp,3,554).

-ncI, -ncU : Sayı isimlerinden sıra bildiren isimler yapar : birinci (Çr,5,37), yãdinci (Y,5,192), altıncı (Hd,1,11), doKuzuncu (Kp,3,30), dördüncü (Kp,3,422),

-Ar, -şAr : Sayı isimlerinden paylaşırma sıfatları yapar : onar (Çm,1,73), üçãr (Kp,3,570), ikişãr (Aç,1,7).

-z : Asıl sayı isimlerinden topluluk isimleri yapan bir ektir. Örnekleri çok fazla değildir : äkiz (Aç,5,4 / Oç,4,130), äkizlãrimi (Aç,5,9).

-rAK : çamraK (Çm,2,56).

-II, IU-II, IU : İki şeyin bir arada bulunmasını ifade eder : kãlli fãlli (Y,5,153), allı pullu (G,3,108 / P,2,296).

-IAyn, -IA : Zaman belirten ifadeler yapar : sabahläyin (Ay,2,54), āşamläyin (Çm,2,138), sabāla (G,3,183), sabālā (Çm,1,66).

-An, -Añ : İşlek olmayan bir çokluk ekidir. Kalıplaşmış birkaç örneği vardır : gızañ (Çr,1,237), gızanıñ (Km,5,138), oğlan (D,1,24), topan (Çr,1,188).

-CII, -CUI : İşlek olmayan bir ektir. Metinlerimizde örneği oldukça azdır : ortancılı (Çr,2,303), kincil (P,1,315).

-dIrıK, dUrUQ : İşlek olmayan bir ektir, metinlerde birkaç yerde aynı kelime kullanılmıştır : boyünduruQdan (Km,5,428).

-mAn : İşlek olmayan bir ektir : göcuman (Ag,2,16), ataman (Ez,5,1).

-AC : İşlek olmayan bir ektir. Birkaç örnekte karşımıza çıkar : kıraÇ (Ez,5,31), kıraş (Kr,2,8), topacı (Aç,4,35).

-K : İşlek olmayan bir ektir. Birkaç örnekte karşımıza çıkar : topuğundan (Ag,4,97), ğabuQ (Km,5,398), bābāK (Çr,2,793).

-T : İşlek olmayan bir ektir. Metinlerimizde iki kelime karşımıza çıkar : yaşıt (Km,1,76), āşıT (Kp,3,305).

-TI, -TU : Tabiat taklidi kelimelerde kullanılır. Fazla örneği yoktur : gümbürtüsü (Çr,2,116), taPırdı (Oç,4,63).

-Az : İşlek olmayan bir ektir : ayazınna (Km,5,5).

-Ay : İşlek olmayan bir ektir : günäy (G,1,38), kızäyini (Kp,3,86).

-I : İşlek olmayan bir ektir : ğızıl (Km,5,294).

--sul : İşlek olmayan bir ektir. Tek bir kelime karşımıza çıkar : yoQsulluQ (Ag,1,16).

-sAl : Örnekleri fazla olmayan bir ektir : ğumsal (Kr,2,43), kırsal (Km,5,77), yüzäysäl (Çr,4,104), gälänäKsäl (Ez,5,68), bālgäsäl (Km,3,4).

-gil : -gil şekli bölgemizde kalınlık-incelik uyumu dışında kalır : anamgiliñ (Ag,1,7), äbämgi (Aç,2,49), ırāmaTlıQgil (Hy,3,115). -gıl biçimiyle ses yansıması bir kelimeye eklenmiştir : çıñgıl (E,3,127).

-IA : İşlek olmayan bir ektir : ğışladan ... yaylağa (Km,5,185).

2.1.1.2 Fiilden isim yapma ekleri

-mAK : Kullanım alanı geniş olan bu ek metinlerde sıkça karşımıza çıkar :
 gonusmaK (Çm,1,90), sormaK (Ez,1,49), aġlamaK (Hd,1,73), äKmäK (Kr,1,34),
 ävlänmäK (Kr,2,198), yimäK (Çr,2,405).

-mA- : İşlek bir ektir. Örnekleri de oldukça fazladır : dolma (E,3,157), Ʒalgıma
 (E,3,167), yazma (Kr,3,106), sarma (Çr,1,89), ġavurma (P,2,83), dāyişlämä (G,4,1),
 gözlämä (Ag,1,5), büKmä (Aç,2,53). Hal ekleri ile birleştiginde ekin ünlüsünde deġişme
 görülür : ürämiyi (Çr,1,62), okumuya (E,4,158), almıya (Oç,1,253).

-İş, -Uş : Hareket bildiren isimler yapar : gidiş (Ez,5,110), gidiş ġaliş (Çm,1,57),
 ġuruluş (Km,3,39), oturuşu (Hy,2,6), ġörüşümä (Hy,2,43), dönüş (Kr,3,215).

-m : Oldukça işlek bir ektir. Fiille ilgili durum, iş bildirir : käyim (Oç,2,150), yarım
 (Oç,2,55), värimli (Çr,4,303), yudum (E,4,62), sunumcuK (P,2,144), dönümdä (Aç,1,22).

-K : İşlek bir ektir. Örnekleri fazladır : äläK (Kr,2,260), açık saçık (Oç,3,13),
 bölük (Y,5,42), dälük (Oç,1,356), bälük (C,3,97), paTlaK (Çr,4,81), döşäk (Y,4,68),
 bulaşık (Ez,4,34).

-GI, -GU, -KI, -KU : İşlek bir ektir, yapma bildiren fiiller oluşturur : işgidir
 sışğıdır (içkidir sıkçıdır) (Çr,4,135), çalgı (G,3,33), sayğı sävġi (Km,4,101), başlangısı
 (Y,1,51), duygular (Kp,3,330), bışKıyla (bıçkıyla) (P,1,252), sorguya (Kr,2,100).

-n : İşleklik alanı fazla olmayan bir ektir : tütün (Ag,3,7), äkin (Aç,3,24), ġälin
 (Çr,4,120).

-GA : İşlekliginin yitirmiş bir ektir. Örnekleri fazla deġildir : cıkġa (G,3,180),
 ġavırġa (kavurga) (Ag,2,35), yoñġa (Çm,2,42), dürgä (Çr,2,537), bölgä (Km,5,444),
 süpürgä (Çr,2,477), kösürgä (köstebek) (Çr,2,477).

-GIn, -GUn, -KIn, KUn : İşlek bir ektir ve aşırılık anlamı verir. Genellikle
 tonluluk-tonsuzluk uyumunu bozar : yañġın (Ay,1,54), şaşġın (Ay,2,11), yätişġin
 (Çr,4,157), ġäşġin (geçkin) (P,2,174), uygun (Aç,1,68), yorġun (Çr,2,738), düzgün
 (Çr,4,190), düşgün (Km,5,80), alışġın (C,3,76).

-GAN, -KAN : İşlek bir ektir ve aşırılık anlamı vardır. Genellikle tonluluk-
 tonsuzluk uyumunu bozar : çalışġın (G,1,31), ġonusġın (Çr,3,56), särgän (Çr,1,177),
 ġirişġandır (P,1,46).

-GIÇ, -GUÇ : Fazla işlek olmayan bir ektir. büyütme anlamı vardır. Metinlerimizde bir yerde görülür : dalgıç (P,1,304).

-IcI, -UcU : İşlek bir ektir, aşırılık ve süreklilik anlamı vardır. Örnekleri fazladır : yazıcıydım (Çm,2,50), haranıcı (Çr,1,176), yaratıcımız (Çr,5,80), äTKiliyici (E,2,21), gâçici (Kr,1,254), kurucusunuñ (Km,5,120), yorucuydu (E,4,160), görücü (Aç,3,16).

-Ç : Aşırılık anlamı veren bir ektir. Metinlerimizde yarı tonlu, tonlu ve yarı sızıcı biçimlerde kullanılmıştır : güvânÇ (Aç,5,56), ödünç (Kp,5,97), sä-vinÇ (Oç,4,36), güvânşli (Aç,1,44), bilinşlândi (Ay,2,107), inanş (Kr,2,275), ödünş (Kp,5,103).

-I, -U : İşlek bir ektir. Metinlerimizde örneği çoktur : yazı (G,1,45), yatı damı (Oç,3,144), säviläriñ (sevgi, aşk) (Çr,2,697), doğu (Km,5,97), sürü (P,1,403).

-A : İşlek olmayan bir ektir. Bir kaç örnekte görülür : yara (Hy,3,31), oya (Ag,2,35), ötä (Km,5,198).

-tI, -tU : Yapma ve olma bildirir veya yapılan nesnelere karşılar. Örnekleri çoktur. Bazılarının -n- li gövdeleri kullanılmaz : sıkıntı (Kp,2,133), yaşantıya (Çm,2,74), söyläntilär (Çr,4,103), yiğinti (Km,5,20), çokuntu (Km,5,214), üzüntü (Aç,5,43), bälirtisidir (E,3,95), bağirtısına (Çr,1,217).

-t : İşlekliliğini yitirmiş bir ektir. bir kaç örnekte vardır : gâçiT (Y,5,119), umuTlu (Çr,2,876), yoğurduñ (Çr,4,29).

-AnAK : İşlek olmayan bir ektir, Bit,r iki kelimedede görülür : gälänäKlā göränäKlā (Aç,1,71), gälinäKlāri (Ez,5,151).

-AmaK- : İşlek olmayan bir ektir. Bir kelimedede karşımıza çıkar : basamaKdan (Km,4,57).

-mIK, mUK : İşlek olmayan bir ektir. Bir kelimedede karşımıza çıkar : ğıymığı (Çr,2,799).

-AlAK : İşlek olmayan bir ektir. Bir kelimedede karşımıza çıkar : yatalaK (Oç,3,132).

-bAç : İşlek olmayan bir ektir. Son ses ünsüzü sızıcılaşmış olarak metinlerde görülür : sallambaş (Çr,2,358), sallanbışlā (Ez,4,157).

-mAn : İşlek olmayan bir ektir. Örneği azdır : baTman (P,1,365), şişman (Ez,4,7), öğrätmän (Ag,1,24), äğitmänim (Çr,5,79), şişmän (Y,1,140).

-cAmA : İşlek olmayan bir ektir. İki örnekte görülür : gâçincämāñ (Kr,3,183), düşüncämā (Km,5,428).

-mAcA : İşlek olmayan bir ektir. Bir kaç kelimeye karşımıza çıkar : dāğnāğ-atmaca (Y,1,80 / Çr,2,449), kāsmācā (Oç,1,287).

2.1.2 Fiil Yapım Ekleri

2.1.2.1 İsimden fiil yapma ekleri

-IA- : Çok işlek bir ektir. Yapma ve olma bildiren fiiller oluşturur : toPlama (G,1,2), başladı (Aç,1,20), sulamış (Çr,2,396), kiTlādim (Ez,4,68), çaTlama (Km,5,307), gümlāsiñ (Çr,2,647), haylıyamaz (Hy,2,6).

-AI- : Olma bildiren fiiller yapar. Örnekleri çoktur : buñaldıKca (Çr,4,268), azaldı (E,2,44), dikāldı (Kr,1,46).

-I- : Olma bildiren fiiller yapar. Metinlerde sıkça karşılaştığımız bir ektir : ufalır (Oç,1,435), durulsuñ (Çm,2,25), diriliyo (Çr,2,334), küçülcāK (Oç,1,432).

-A- : Olma ve yapma bildiren fiiller oluşturur, örnekleri çoktur : dilārsāñ (Hy,3,60), boşadīñ (boşadığın) (Kp,3,422), bānzār (E,2,22), oynarız (E,3,166).

-I-, -U- : İşlek olmayan bir ektir. Fazla örneği yoktur : ağrı (Kr,3,166), şakır (Km,1,92).

-Ar- : Genellikle renk isimlerine ve belli başlı isimlere gelerek fiiller oluşturur : ağarıyu (P,1,83), ğarardīdı (Çr,2,549), sararıyu (Km,5,451), oñarasıya (Oç,2,385), yaşardı (Ez,5,70), āvārdı (Ez,1,21), başıardı (Ay,1,51).

-dA-, -tA- : Genellikle ses taklidi kelimelerden fiil oluşturur : fıķırdıyınca (Km,5,40), firildācāz (Km,5,130), isTādim (Kr,1,41), şaKırdaTdı (Oç,1,496), iñıldamaz (Çr,2,927), ğımıldamañ (Y,5,78).

-K- : Olma bildiren fiiller yapar. Fazla işlek değildir : acıKdım (G,3,146), ğāciKdi (Çm,2,88), birikidi (Oç,3,113).

-r- : Olma bildiren fiiller yapan ve fazla işlek olmayan bir ektir : dālırācāK (Km,5,317), ğayıрма (kaygu+r-) (Çm,2,213), bālırlıcāK (belgü+r-) (Kp,3,172), bağırmış (Çr,1,130), öğürüyon (D,1,13), çağırılıdı (D,1,110).

-sA- : İstek bildiren fiiller yapar, fazla işlek değildir : umursamıyon (E,4,40), önāmsāmiyo (Km,5,410).

-mse- : Yapma ve olma bildiren fiiller oluşturur, fazla örneği yoktur : güçümsüyü (Çr,1,93), bänimsiyän (Çr,4,304), düğümsädi (içerlemek, duygulanmak) (Hd,1,73), bänimsämiyo'sa (Km,5,183).

2.1.2.2 Fiilden fiil yapma ekleri

-mA- : Olumsuzluk bildiren fiiller yapar. Şimdiki zaman ekinden (-yor) önce ünlüsünün daraldığı görülür. Örneği çoktur : göndärmemiş (G,1,4), durdurmadılar (Kp,5,91), yolamyō (Oç,1,12), gömüyoñ mu (Oç,1,419), ğurtulmuyu (Oç,2,46), bilmiyuduK (G,1,13).

-n- : Dönüştürme ekidir. Metinlerde sıkça karşımıza çıkar : bilinir (Aç,1,107), dälänmäsindän (Ag,4,62), käyiniP ğuşanıP (Ay,3,38), hasdalandıK (Aç,5,5), süsläniliyo (Çr,1,46).

-I- : Geçişsiz fiiller yapan dönüştürme ekidir. Örnekleri oldukça fazladır : yapıldı (Çr,1,63), ğullanılmaK (E,3,53), dikiliK (Hd,1,83), gömülüK (Hy,1,68), dutulmuş (Oç,1,404).

-ş- : İşteşlik ekidir. Kullanım alanı geniş olan bu ek metinlerde sıkça karşımıza çıkar : bälüşdirividiñ (bölüşdürüverdin) (Oç,3,77), artışma (Km,5,66), buluşuyusuñuz (G,2,18), tanışalım (Çr,5,69).

-r- : İşlek bir ettirgenlik ekidir. Örnekleri çoktur : şişirmişlär (Hd,1,21), bişiriviriyin (Hy,3,100), şaşırıldā (Oç,1,381), aşırayım (Ag,4,128), düşüräyim (Ag,4,130), doğuran (G,3,173).

-t- : İşlek bir ektir. Geçişli ve geçişsiz fiillerden ettirgen ve oldurgan fiil gövdeleri yapar. Metinlerimizde tonlu ve yarı tonlu olarak da karşımıza çıkar : düzälTmiyoz (Kr,2,277), azaltdıK (Y,4,6), çoğalTdıK (Ez,5,54), ğocaTdım (Ag,4,50). Yazı dilimizde -r- ekiyle kullanılan iki kelime bu ek görülür : ğäçidmāzlādi (Oç,1,62), bağıTmazdıñız (Çm,2,111).

-dIr-, -dUr-, -TIr-, -TUR- : En işlek ettirgenlik ve oldurganlık ekidir. Örnekleri fazladır : 'atTırı atTırivädilär (Kr,1,111), käsTirmiş (Kr,2,158), ğarışTırınca (Kr,3,176), yaPturdım (Kp,5,48), bağıtırmañ (Oç,1,515), äTdirdiK (P,3,100), aralaşdırdıla (P,3,124), ğaldırdılar (G,1,49), döndürüyō (Çr,2,77), doldurmuş (Hy,3,146).

-dAr- : İşlek olmayan bir ettirgenlik ekidir. Metinlerimizde şu iki kelime geçmektedir : göndärmemiş (< köñ- 'yola çıkarmak' ET) (G,1,4), döndärir (Hy,3,184).

-I-, -U- : İşlek olmayan bir ektir. Bir kelimedede karşımıza çıkar : sürüdü (Aç,4,20),
-msA- : İşlek olmayan bir ektir. İki kelimedede görülür : gülümsâdim (Kr,1,47),
 düğümsâdi (Hd,1,73).

2.1.3 İsim Çekim Ekleri

2.1.3.1 Çokluk ekleri

Güney ilçesi ağzında çokluk eki +ler, +lar ve -n ünsüzü ile biten kelimelerden sonra +ner, +nar biçimleriyle kullanılır. -KI aitlik ekinden sonra ve çokluk ekinden önce -n- türemesi olduğu görülür : bālgālari (G,1,4), ābālārimiz dādālārimiz (Ag,2,1), yabanlarda (D,1,38), burlara (Oç,1,484); tälāfonnarla (G,2,17), tälāvizyondaķınnar (Kr,3,55).

Bazen son sesteki r ünsüzü düşer : arķadaşlā (G,1,13), mallā (Çr,2,450), onlādan (E,3,29), ävlādā (Kr,3,91), gānşlā (gençler) (Y,4,93); hindikinnā (P,1,34), ötäKinnā (P,3,57), yannānda (Kr,3,12), çalışannā (Oç,1,333).

2.1.3.2 İyelik ekleri

Teklik	1. şahıs : -m, -ım,-um, -üm
	2. şahıs : -ñ, -iñ, -iñ, -uñ, -üñ
	3. şahıs : -ı, -i, -u, -ü, -sı, -sı, -su, -sü
Çokluk	1. şahıs : -mız, -miz, -muz, -müz
	2. şahıs : -ñız, -ñiz, -ñuz, -ñüz
	3. şahıs : -ları, -leri, -narı, -neri

Teklik 1. şahıs : Genellikle yazı dilinden farklılığı yoktur : göcam (Kr,3,63), ävim (E,4,159), ğızım (Oç,4,55), çocuğum (Çr,4,4), müdürüm (Kp,3,211).

g (<k), ğ (<ķ) ünsüzleri ile biten kelimelerde hece kaynaşması görülür : yavrucüm (Km,5,282), äşşām (P,1,209), darlīm (Ez,4,5), äşşācīm (Hd,1,43), dürüslüm (Y,5,191).

Bazen de bu seslerin düşmesiyle ikiz ünlü olarak görülür : kötülüüm (Kp,3,444), durduğum (Oç,2,100), gätiräcāīm (Kr,1,72), bildiīm (Kp,2,6), babacıım (Çr,2,364).

Teklik 2. şahıs : Yazı dilinden fazla bir farklılık göstermez. Tek fark n'nin damaksıl olmasıdır. Bu Eski Türkçeden beri var olan bir özelliktir : dādāñ (G,2,3), dāñgiñ (G,3,176), diKdiğñ (Çr,2,70), nişanlıñ (Hy,3,200), suyuñ (Km,5,84), göñlüñ (P,3,267).

g, ğ, h, k, k̄, y ünsüzleri ile biten kelimelerde hece kaynaşması görülür : āTdīñ (Çr,1,122), yaTdīñ (Y,5,50), ayāñ (Km,4,82), köpāñ (Km,5,373). Bazen de bu seslerin düşmesiyle çift ünsüz olarak görülür : āTdīñ (Kr,1,48), ayrıldıñ (Kp,3,284), ākacāñ (Km,5,60).

Teklik 3. şahıs : Yazı diliyle aynıdır : āvi (P,1,258), başı (Ay,1,14), çocuğu (Çm,2,181), müdürü (Kr,1,26), ğayınması (Hy,5,35), dāngāsi (Hy,2,28), borusu (Y,1,11).

Ünsüz düşmesiyle hece kaynaşması ve ikiz ünlüler teklik 3. şahısta da görülür : āTdī (Y,5,60), ārkā (erkeğe) (Ay,1,61), böyü (büyüğü) (Aç,3,6); dıkanıKlıñdan (Kp,2,14), ıscāñ (Oç,2,322), soğuu (Kr,1,260).

Bir örnekte iki kez teklik 3. şahıs eki kullanılmıştır : sābısı (Hy,3,80). Bir örnekte ünsüz ile biten bir kelimedden sonra -sı eki kullanılmıştır : buğdaysını (Ez,5,105).

Bir kelimedede de teklik 3. şahıs ekiyle bulunma hâli eki kaynaştırma harfi olmadan kullanılmıştır : dalıda (Km,5,450).

İki örnekte bu ek düşmüştür : ğıyına (Ag,2,34 / Ag,3,16 / Çr,1,7 / Km,5,224 / P,4,239), ğıyını (Ag,3,15).

Çokluk 1. şahıs : Farklı bir kullanımı yoktur : bağlarımız (G,1,74), āvimiz (Ez,4,48), soñumuz (P,2,35), köğümüz (Aç,1,13).

k, k̄ ünsüzleri ile biten kelimelerde hece kaynaşması görülür : ināñmiz (D,1,22), ālāKdirimiz (E,3,43), sümümüzü (Ez,1,58).

Çokluk 2. şahıs : Yazı diliyle damaksıllık dışında farklılığı yoktur : yāriñiz (Ag,4,9), ğızıñızı (E,3,83), ğoyunuñuz (Kr,2,181), köprüñüz (E,1,27).

k, k̄ ünsüzleri ile biten kelimelerde hece kaynaşması görülür : āTcāñizā (Y,4,84), bildiñiz (Ag,3,46), oldūñuz (Çr,2,443).

Çokluk 3. şahıs : Bir örnekte -n ile biten bir kelimedede ilerleyici ünsüz benzeşmesiyle -nArI olarak kullanılır. Fakat bu kurallaşmış bir biçim değildir : ğayınarı (P,1,199).

Diğer örnekler yazı diliyle farklılık göstermez : yâlkânları (Çr,2,764), ürünlerini (E,2,7), yönlərini (Km,4,162), tütünləri (Oç,2,184), üsdünləri (P,1,312), dädäləri (Ay,2,22), parçaları (Y,5,19), yolları (G,2,7), dalları (Ay,2,65).

2.1.3.3 Aitlik eki

+ **ki** : İnce ve kalın ünlüyle biten kelimelerden sonra tonsuz ve yarı tonlu olarak kullanılır : köğündäki (G,1,45), düğündäki (Km,4,79), tãpädäki (Km,5,246), şimdiki (Km,5,157), göKdäKi (Ag,4,37), hindiKi (P,3,332), soğraki (Ez,5,62), arķamızdaKi (P,3,194).

+ **kı** : Aitlik eki çoğunlukla kalınlık-incelik uyumuna uymuş olarak görülür. Kalın ünlülü kelimelerle tonsuz ve yarı tonlu olarak kullanılır : çãşmäbaşındaķı (P,3,435), ordaķı (G,4,27), ordaKı (Km,5,289), burdaKı (Oç,1,19), yaşındaKı (Y,5,68).

2.1.3.4 Hâl ekleri

2.1.3.4.1 Yalın hâl

Genel Türkçede olduğu gibi eksizdir : köpãK (Çr,2,245), balıK (G,3,143), tütün (Hy,1,45), kümäs (P,3,281).

2.1.3.4.2 İlgi hâli

+İñ, +Uñ biçimiyle kullanılır : burslarıñ (G,1,21), çamiñ (G,4,35), suyuñ (Çm,2,62), cavuruñ (Çr,2,465), köğüñ (Ky,2,11), atatürküñ (Y,5,41). Az miktarda +In, +Un şekliyle karşılaşırız : köğün (Ez,5,91), bu yandakınların (Kr,1,225).

Ünlüyle biten kelimelerden sonra +nİñ, +nUñ, olarak görülür : amãriķanıñ (Y,5,44), avusduryanıñ (Ay,2,75), haranıñ (Çr,1,181), dãnizliniñ (E,1,6), diliniñ (Ez,4,58), gölunuñ (Km,2,24), ordunuñ (Kp,5,32), örgünüñ (Oç,2,95), üçünüñ (Çr,4,196). Bazen ekin +nIn, +nUn biçimi kullanılır fakat yaygın değıldir : kimsänin (Kr,2,230), bunun (C,1,80).

h, k, k̄, r ünsüzleri ile biten kelimelerde hece kaynaşması görülür : kitaplāñ (E,4,4), mallāñ (Oç,1,267), allāñ (Hy,3,149), gāçilāñ (Km,5,211), dāynāñ (Km,5,432), sänälāñ (G,2,33).

+Ø : Bazı örnekler eksizdir : köğüm adına (E,4,58), yar yoluna (Çm,2,212), hasdānā önündä (Çr,2,41).

2.1.3.4.3 Yükleme hâli

+I, +U olarak genellikle yazı diliyle aynıdır : çantamı (Çr,2,890), taşgilatını (Ez,5,40), dili (Kr,3,146), bāyi (P,3,239), raporu (G,1,48), gözü (Ag,4,83).

Bazen önüne geldiği kelimenin ünlüsünü y kaynaştırma sesinin etkisiyle daraltır : orıyı (G,1,30), läriyi (Çr,3,222), piriyi (Kp,2,112), gübriyi (Oç,1,236), çävriyi (Oç,1,298). Bir kaç örnekte de kalınlık-incelik uyumu dışında kalır : parıyi (Ez,4,99).

Bir kaç örnekte eklendiği kelimenin ünlüsünün etkisiyle yuvarlaklaştırdığı görülür : gübrüyü (Çr,4,67), gübürüyü (Kp,2,158), oruyu (Kp,3,231).

Birçok yerde geçen yanını (yanı) (G,3,10...) kelimesinde ünsüz ikizleşmesi görülür.

g, ğ, h, k, k̄, y ünsüzleri ile biten kelimelerde hece kaynaşması ve ikiz ünlüler görülür : avışladı (D,1,56), ocaKlı (Hy,3,115), çolū çocuĝu (Çr,3,174), parā (Çr,3,195), äKmā (Km,4,104), ĝurā (kuraĝı) (Km,4,134); imamlıĝ (Çm,1,121), içäriĝ (Çr,2,60), yämāĝ (Oç,3,131), ıscāĝ (Oç,2,322).

+Ø : İyelik 2. teklik ekinde bazen eksiz olarak görülür : yar saçın kimördü? (G,4,61), yılanınöldürsälär (Kr,3,192), sänin hatırın yıKmazdım (Km,1,59).

Yönelme hâli ekinin yükleme hâli için kullanılması sıkça görülür : parāĝa almaK (Kp,3,549), ināĝa sağıyordın (Oç,4,9), sävārin mala (P,1,137), ändirilādi ĝalinā (Hd,1,91).

2.1.3.4.4 Yönelme hâli

Genellikle yazı dilinden farklılık göstermez : kayäyā (Çr,2,911), dāräyā (Hy,2,40), günäyā (Km,4,149), yazıya (Km,5,134), oĝula (P,1,12).

-y- yardımcı ünsüzü ve -ğ- ünsüzünün erimesiyle hece kaynaşması ve ikiz ünlüler görülür : burā (Ez,4,19), añkarā (Hy,2,22), nārā (Kp,2,280), gārā (Oç,4,118); uşaa (Ag,4,69), ğaymaa (Çr,3,189), yimāmāa (Km,4,148), ğāzmāa (Kp,4,32).

+Ø : Bir örnekte eksiz olarak görülür : çocuğum bağıyom (P,2,15).

Yükleme hâlinin yönelme hâli yerine kullanıldığı görülür : ormanı odunāTmāğā (Çr,4,284), tāpiyi yāni çıKdıK (D,1,34), ağılı bağlardıK (Km,5,428), doKduru gidiyuz (P,2,101), ğardıyanı dilimāilā saldırdım (E,4,29).

2.1.3.4.5 Bulunma hâli

Genellikle +dA biçimiyle kullanılır : buldanda (G,1,88), aşşāda (Ag,1,40), āvlādā (C,1,120), çifciliKdā (Çr,5,17). Yarı tonlu biçimleri de karşımıza çıkar : TırnaKTA (Kr,1,142), yasTa (C,1,59).

Çok fazla olmasa da düzleşmiş örneklerine de rastlanır : burdı (Çr,3,244 / Çr,4,282), dibindi (Y,3,13), yozğaTdı (Ag,3,12), şāKlindi (Çr,4,227).

Bir kaç örnekte bulunma hâli yönelme hâli ile karşılaşmıştır : içārisini çocuğu ölmüş (P,3,84).

2.1.3.4.6 Ayrılma hâli

Genellikle +dAn şekilleri ile karşılaşırız : allahdan (C,2,82), gönlüñdān (Kr,1,159), dispansārdān (Km,5,141). Yarı tonlu biçimleri tonlular kadar olmasa da sıkça görülür : yurTdān (Hd,1,17), ölmādikTān kāri (C,4,35), olduKTān kāri (Kr,3,138), otTan (Oç,1,149), ıscāKTān (Kr,1,212). +tan, +tān yalnızca şu örneklerde görülür : sabahtan (Km,5,226) göçüktān (Kr,3,196), alttan (Kp,3,369).

Bazı örneklerde ekin ünlüsü daralmıştır. Fakat bu kurallı bir değişme değildir : ondın kāri (ondan sonra) (Kp,5,90), uzaKdın dī (C,1,225), almanyadın (C,4,91), bundın (Çr,1,62).

+dan eki -n ünsüzünden sonra -nan biçiminde görülebilir : onnan kāri (C,1,203), onnan sora (C,3,124), yārinnan so-ra (Kr,1,64).

Bir örnekte ise n ünsüzü düşmüş ve ek +dı şeklinde kullanılmıştır : ondı kāri (E,1,74). Bir örnekte ise ekin ilk ünsüzü düşmüş ve +an biçimiyle kullanılmıştır : onan (ondan) (P,1,6).

2.1.3.4.7 Vasıta hâli

Yazı dilimizdeki vasıta hâli eki +lA bölgemiz ağzında da kullanılır : hanımla (Aç,3,9), miyvayla (Çr,2,70), parıyla (E,1,72), gâlinlä (H,1,9), amäläylä (Km,1,103), köğlärlä (Km,5,154).

+lAn (+l)+la+n biçimine ve ünlü düşmesiyle oluşan +lAn biçimine fazla rastlanmaz : zarıılan (Çr,2,254), göcañıılan (Kr,3,183), şışäylän (Ky,1,193), gövaylan (Km,1,80).

+InAn (+l)+la+n eki de metinlerde karşımıza çıkar : balıman (Çr,2,628), ayıman (Hy,5,56), yükünän (C,3,30), ärlärünän (Kp,3,443), näyünän (Oç,4,122). Ünlü düşmesiyle oluşan +nAn şekli de kullanılır : külnän (Oç,3,117), oğlunnan (Ag,2,11), arabasınnan (Çr,3,191), bağrınan (Kp,3,25).

İşlekliliğini yitirmiş olan +n vasıta hâli eki de kalıplaşmış bazı örneklerde görülür : yazın (Kp,5,77), gışın (Aç,1,98), òlänä (öğlene) (Oç,1,29), uçun (için) (Oç,3,126), yayan (Ag,5,5), güzün (C,2,128).

2.1.3.4.8 Eşitlik hâli

Genellikle +cA eki kullanılır : қаFamca (C,1,146), çoKca (C,2,166), çamırca (Çm,1,11), ämäKlicä (Çr,4,251), düzgüncä (Çr,5,15), kardäščä (Çr,5,16), böğläcä (Hy,1,72), güzälcä (Kr,2,138), +çA olarak kullanımı çok azdır : üğläliKçä (Km,5,216), niçä (C,2,80), ö-läliKçä (Kr,2,87), yalıñısça (Ez,1,12 / Km,1,9).

Bir örnekte +cäsinä (+cä+si+n+e) olarak görülür : gibicäsinä (Çr,4,107).

2.1.3.4.9 Yön gösterme hâli

+rA eki bazı kelimelerde kalıplaşmış olarak kullanılır : hura (şuraya) (P,1,207), närä (Ag,1,4), bura (Aç,5,50), hora (oraya) (D,1,50).

+Arı eki de kalıplaşmış bir kaç kelimedede görülür : yuğarı (E,2,43), içäri (Kr,2,108), dıışarı (C,3,196).

2.1.4 Soru Eki

Görev ve şekil bakımından yazı dilimizden bir farklılık göstermez : öğlä mi (Y,5,150), uyandı mı (Aç,5,23), kör mü (C,2,21), şuruP mu (D,1,5), biljō muñ (Ez,4,58), ölü müñ diri miñ (Oç,2,39).

2.2 SIFATLAR

Türkiye Türkçesinde çok geniş bir yeri olan sıfatlar, adlardan önce gelerek onları niteleyen, nasıl olduklarını gösteren veya çeşitli yönlerden belirten sözcüklerdir.¹⁶ İşlevlerine göre niteleme ve belirtme sıfatları olarak ikiye ayrılırlar.

2.2.1 Niteleme Sıfatları

Varlıkların renk, biçim, tat, koku, yetenek gibi çeşitli özelliklerini bildiren sıfatlardır : gänş käsım (genç kesim) (Çr,4,128), al gälin (E,3,121), ağaş saban (Y,4,48), böyüK gızım (Hd,1,69), duzlu küllüğ ü (Çr,1,215), aşap (ahşap) binā (Oç,1,489), tüzä (taze) bıyıkılı (G,4,6), soğK (soğuk) yüzlerini (Çm,2,128), tāta köprü (tahta köprü) (E,1,22), dumanlı dağlar (Hy,5,7), aK göğsünü (G,2,260), tāmiz galPlı (C,1,38), göca külägä (koca köleye) (Çr,2,377), zavallı itiyar (Ay,2,44), sarı kağat (Çr,2,639).

2.2.2 Belirtme Sıfatları

Varlıkları yer göstererek, sayısını dile getirerek, soru şeklinde ya da belirsiz biçimde belirten sıfatlardır.

2.2.2.1 İşaret sıfatları

Bu, şu, o işaret sıfatlarının yanısıra -ş > -h değişimiyle oluşan ho(şo) , hu (şu) şekilleri de sıkça kullanılır : bu dārTdän (Çr,2,708), bu yoncayı (Kr,3,303), şu çamları (Km,4,37), şu ısıranı (P,3,61), o dārāniñ (C,2,51), o şuruP (D,1,5), o diläKcäyi (Y,5,164);

¹⁶ Zeynep Korkmaz, Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi) (2003), s. 334.

hu mähälliyi (G,2,13), hu çäkürgäyä (C,1,108), hu çapıt mindär (Hd,1,78), ho bazardan (C,3,31), ho ormanıñ (Hd,1,33), ho yandan (P,1,140).

Ayrıca äki / äñki (bu) kelimeleri de işaret sıfatı olarak kullanılırlar : äki oya (Çr,1,197), äki parıy (Ez,4,84), äki düşüncä (Kr,1,169), äñki lafiñ (Km,5,132).

Bir örnekte Eski Anadolu Türkçesi ve Osmanlıcada çok işlek olan fakat günümüzde unutulmuş şol işaret sıfatı vardır : şol pıñara (C,1,190).

2.2.2.2 Sayı sıfatları

2.2.2.2.1 Asıl sayı sıfatları

Metinlerimizde görülen asıl sayı sıfatlarının bazıları şunlardır : bir nasihaT (C,3,295), bi avKaT (Çr,3,137), iki kãKliK (Çr,3,82), üç dölüm (Çr,3,189), üş yunan asKãri (Oç,1,74), dörT ğardış (P,3,424), baş ğarı (Y,1,104), altı sãniyã (Ag,1,28), sãkiz sãnä (Aç,5,27), doğuzaylıĒ (Çr,3,103), on sãnä (Ag,3,10), om baş gün (C,4,14), yirm baş sãnä (Çr,3,172), yim 'baş ğuruş (E,1,64), oTSay (otuz ay) (Oç,4,83), otuz sãnä (Y,5,118), KırĒ kiío (Çr,2,223), yüzãlli marĒ (Kp,4,77), atmış baş yılında (Oç,1,495), yãTmiş yıl (Oç,2,70), sãkizãn ğoyun (Çr,3,65), sãKizãn hãnä (Km,5,94), doĒuzãn sãkiz dölüm (Ay,3,100), biñ mãträ (C,3,49), sãkiz yüz nüFuS (Km,5,93).

2.2.2.2.2 Sıra sayı sıfatları

Asıl sayı sıfatlarına +IncI, +UncU ekinin getirilmesiyle oluşturulurlar : altıncı sãnãniñ (Hd,1,11), kırkıncı ğüñ (Çr,2,330), başıncı sınıf (E,1,56), onikinci köĒ (E,2,15), doĒuzuncu maddãsindã (Kp,3,132), üçüncü sınıfa (Ay,3,2), dördüncü Kãnalda (C,3,123).

2.2.2.2.3 Üleştirme sayı sıfatları

Ünsüzle biten sayılara +Ar, ünlüyle bitenlere +şAr ekinin getirilmesiyle oluşturulurlar : onar millar (Çm,1,73), yimbaşar ğuruş (Kr,1,23), birãrãkişãr dölüm (Aç,1,7). Genellikle son sesteki r ünsüzünün düşmesiyle uzun ünlülü şekilde kullanılır :

birā, ikişā dölüm (Oç,1,439), bāşā ğuruş, onā ğuruş para (G,1,76), üç yüzā gün (Oç,2,18), ällişā atmışā dölüm (Oç,1,209).

2.2.2.2.4 Kesir sayı sıfatları

Sayı + dA isim biçiminde gelir : üçdā bir oranında (E,2,17), yüzdā bi umuT (Hd,1,64).

2.2.2.2.5 Topluluk sayı sıfatları

+(I)z, +(U)z ekinin sayılara getirilmesiyle oluşturulur. Metinlerde fazla örneği yoktur : çocū doĝsa äkiz (G,3,13).

2.2.2.3 Soru sıfatları

kaç : kaş tānā (Ez,5,134), kaç sıra (Oç,1,333), kaç dānā (Oç,3,66), kaçıncı bölükdüm (Kr,2,250).

hangi : hangi (Kp,3,189), hañkı birinä (Ag,1,26), hañgi parti (E,2,10), hañKı partiyā (Kp,3,41).

ne : nā ğadā (P,1,318), nā zıman (P,1,369), nā kötülünü (P,3,417), ni insanlar (Y,5,238), ni sāli (C,1,179), ni suçumu (Çr,3,226).

nasıl : nasıl havāyı (Km,5,450), nası iş (Çr,2,280), nası zānginlik (Kr,2,106).

2.2.2.4 Belirsizlik sıfatları

bir : bir vaziyfa (G,1,106), bir tālli bardaK (G,3,170), bir çoban (Ag,3,48).

bütün / tüm : bütün silahları (Aç,3,64), bütün kadınlā (Ay,2,70), tüm gālān okuĝcularımız (Çr,4,130).

başka : başga doKdura (D,1,15), başga äbālāñ (Hy,4,16), başKa bi yārā (Km,5,63), başĝı yārdā (Oç,3,177).

bāzi : bazı arkadaşlar (Ay,2,83), bazı köĝlādā (Çm,1,135), bāzi yārlādā (Çr,2,519), bāzi kuruşlarıñ (E,5,118).

her : hir yanı (Oç,3,134), här kuş (Çr,1,239), här sänä (G,1,69), här bir adam (Kp,3,556).

kimi : kimi isana (Ag,1,45).

çoğu : çoğu gâdınıñ (Çm,2,217), çoğu ihtiyâcını (Oç,1,427),

çok : bi çoK şâyürlä (G,1,36), bir çoK yârdä (G,1,83).

hiç : hiç biriniñ (Km,5,422), hiÇbi şey (P,1,149), hiÇ kimsiylä (Kr,3,82), hişbi zaman (Km,5,330), hâçbi şey (P,3,117), hâşbi iş (Y,5,208).

falan : falan anıñ (Aç,1,87), fälän yärä (Oç,1,458), filän kögdä (Çr,6,11), filän yârdä (Km,4,32), filançiniñ oğlunna (Ag,2,11).

az (+cIK) : az suyla (Aç,1,18), az buçuK şâyä (P,1,19), acıK un (azıcık un) (Çr,2,558), äciciK bi yâr (azıcık bir yer) (C,2,27), äzciK para (azıcık para) (Oç,3,64), äÇçiK süT (azıcık süt) (D,1,89).

fazla : fazla ilac (E,2,16), fazla gäliri (Hy,1,23), fazla bi şey (Kp,2,92).

nice : nicä aşık guldu (Çr,2,255).

2.3 ZARFLAR

Fiil, fiilimsi, sıfat ya da kendi türünden kelimelerin anlamlarını zaman, yer-yön, durum, azlık-çokluk bakımlarından etkileyen kelimelerdir.¹

2.3.1 Yer-Yön Zarfları

Bu gruba giren zarflar eylemleri yer ve yön bakımından etkileyen zarflardır. Nereye, nerede, nereden, nereye doğru ve nereye kadar sorularına karşılık olurlar.¹⁷ Metinlerde geçen bazı örnekler şunlardır : iläri (Km,5,277), gäriyâ (G,1,70), aşşâ (aşağı) (Ay,3,47), yüz oğarı (Kp,2,32), içäri (Kp,2,211), dışarı (C,3,196), ötä (Çm,2,171), bari (Çr,2,385), uzaKdın (uzaktan) (C,1,225), orâyä (Oç,4,108), buriyâ (C,2,147), orâ (oraya) (Kp,3,152), burâ (buraya) (Oç,2,5), horâyä (şoraya) (Oç,3,117), hura (Oç,3,86), hora (şoraya) (G,2,47), hurâ (şuraya) (Ag,4,134), şurâ (Ag,4,56), gäriyâ doğru (C,3,279), gäri

¹⁷ Zeynep Korkmaz, Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi) (2003), s. 498.

gärisinä (Km,1,16), yan yana (P,3,512), äkirä (oraya) (Ez,4,104), äkirdän (ordan) (Kr,2,244), ävcä ävcä (Aç,1,86), köycä köycä (Çr,2,220).

2.3.2 Zaman Zarfları

Fiilleri zaman bakımından sınırlandıran zarflardır. Metinlerimizde geçen bazı örnekler şunlardır : biräz (Ag,4,71), hindi (şimdi) (Aç,2,30), soñura (sonra) (Çr,2,419), ondan soğra (E,1,57), soñurTçıdan kəri (daha sonra) (P,1,365), söra (Oç,1,239), käsildiKdän kəri (kesildikten sonra) (Y,1,50), sabāla (G,2,19), öglän (Aç,1,72), ayşam (Çr,2,588), āşam⌣otu (akşam üzeri) (Hy,3,77), böğün (bu gün) (E,1,81), böyün (bu gün) (Hd,1,40), büyün (bu gün) (C,1,4), yaTsinna āşamıñ⌣arasında (Oç,4,114), ğuşluK (Oç,4,68), äväli (P,1,52), hindän Kəri (şimdiden sonra) (Ag,2,20), däğ.ämlı (devamlı) (Çr,2,155).

2.3.3 Niteleme ve Durum Zarfları

Hareketin nasıl yapıldığını ve ne durumda olduğunu belirten zarflardır. Metinlerimizden seçtiğimiz bazı örnekler şunlardır : äycä (iyice) (Km,5,414), gözälcä (G,2,39), hōlä (şöyle) (C,1,125), hüğlä (şöyle) (Kp,2,18), ökülä (bu şekilde) (Çr,2,122), öküllä (bu şekilde) (G,2,39), burca burca (Kr,3,245), yalıñısça (Y,3,118), aşşā yoğarı (Aç,3,11), kültäm kültäm (Km,2,38).

2.3.4 Azlık-Çokluk Zarfları

Sıfatlar, fiiller veya kendi türünden sözcükleri azlık-çokluk bakımından sınırlandıran zarflardır. Metinlerimizden seçtiğimiz bazı örnekler şunlardır : vārä (durmadan, sürekli) (Çr,4,261), vırä (durmadan, arka arkaya) (G,2,36), accıK (azıcık) (C,4,19), äcciK (azıcık) (Hd,1,40), acıK (azıcık) (Hy,1,5), bāK (Hy,1,14), ğadā (kadar) (Kr,1,27), tā (daha) (P,3,164), dā (daha) (Y,3,44), az çok (Km,1,31), fazla (Kp,5,68), biräz (Ag,4,71).

2.3.5 Soru Zarfları

Fiileri çeşitli yönlerden soru yoluyla belirleyen zarflardır. Metinlerden seçtiğimiz örnekler şunlardır : niçün (G,1,41), nası (Kp,3,190), ni (Ag,2,4).

2.4 EDATLAR

Yalnız başlarına anlamları olmayan kelime veya kelime gruplarından sonra gelerek anlam ilişkisi kuran kelimelerdir. Edatlar görevleri bakımından şöyle gruplandırılabilir:

2.4.1 ‘Aitlik’ ve ‘ilgili olma’ İlişkisi Kuranlar

älā ayıT bi şiyi (C,3,192), älä āyiT bi şiyi (C,3,203), allahıñ ämri üstünä (Çm,2,103), lazärlī iş üzärinä (Km,3,91), baĝ üzärinä (Km,5,403), rapor üzärinä (Kp,3,127).

2.4.2 ‘Benzerlik, tıpkılık, denklik’ İlişkisi Kuranlar

hindiki gibi (Oç,3,90), daĝlar gibi (G,3,188), bi çäşit bāyāz üzüm (Km,5,386), şu çäşiT baĝ (Çm,1,74).

2.4.3 ‘Beraberlik’ veya ‘vasıta’ İlişkisi Kuranlar

käpäĝ ilä ĝarmışla (Çr,1,116), sandıĝ ıla ĝayfäyā almişlä (Çr,1,150), bıçaĝ ıla doğradılar (Çr,2,24), ay inan ülkär (Hy,5,56), mazod ula ... sürüyoñ (Km,5,79), öküz ülä äkiyoduñ (Kp,1,233), ĝızınna bärābär ĝalıyodu (C,3,134), jandarmasınnna ärinnä bärābär ĝälsä (Km,5,172), fännī ĝübräniñ yanı sıra (Çr,4,76), tütünüñ yanı sıra, hayvancılıĝ ĝäçi ĝoyun vādı (Çr,4,8), tütünüñ yanı sıra, hayvancılıĝ ĝäçi ĝoyun vādı (Çr,4,8).

2.4.4 ‘Miktar’ ve ‘derece’ İlişkisi Kuranlar

yımrıK ğadā (G,2,36), ālli lārā ğadā (Ag,4,108), diPlomayı alıncaya ğadar (Çr,5,32), hu ğadacıK bi çocuK (D,1,65), o ğadan duramamış (Kp,1,216), yirmi otuz ğadaK märkäP (Oç,3,179), irāzillik haKıımı aşKın (Kr,1,21).

2.4.5 ‘Uygunluk, denklik’ ve ‘nispet’ İlişkisi Kuranlar

ona görā harāKāt yapā (P,3,416), durumuña görā aş hurulū (Y,1,51), hindiyā bakaraK biraz darlıK varıdı (Çm,1,36).

2.4.6 ‘Sebeup, maksat, gaye, hedef’ İlişkisi Kuranlar

onuñ için dā kögā oKul gāldi (Çr,5,35), işi yaPmağ üçün dirāK lāzım (Hy,2,31), oKul açmaK üşün gāliP gāliP gidiyon (Kr,1,58), bālādī kurmaK içün taşābbüsünā gāşdim (Ez,5,56), onuñ üçün 'çoK irāzillik çākdiK (P,3,77), üyücāK diyā oğlanıñ üsdünā örTdüm (Y,3,43), āvlāndirālim dāyā dilāKcā vāmiş (Y,5,163), silahın var dāğā, işgāncā yaPdılar (G,1,59), kotalādan dolayı kaKdī için (E,3,3), iki kişiniñ yüzündān gurTulacaK (Kr,2,112), ayāmdan ötürā dāñizliyā gitmādim (Çr,3,44), ondan oturu toKdura giTdim (D,1,4).

2.4.7 ‘Karşılık, karşılaştırma, zıtlık’ İlişkisi Kuranlar

atasına ğarşı bitbozanlıK yapā da (Km,5,187), bu dārTlārā ğarşı iyyin (Kp,1,312), bizā karşı dāvā açıyo (Kp,3,118).

2.4.8 ‘Yön gösterme’ İlişkisi Kuranlar

aşşā āndirāmiyō (Ay,3,47), ğayadan aşşā atıymışlā (Çr,2,489), suriyā hududuna ğadā (Y,4,24), orıya kadar gātirmişlā (E,3,36), köyā ğadar (Kr,2,21), panÇārāyā doğru adam duruyomuş (Kr,3,5), bānim kändi bubam tarafı (C,3,102), oğlanlādan yanna gāşşām (Y,3,109), bāndān yana döndürmā (P,3,52).

2.4.9 ‘Öncelik, sonralık ve zaman’ İlişkisi Kuranlar

otuz sänä öncä (G,4,34), ondan öncä günäyā bağlydıķ (Çr,5,7), bundan üç dörT sänä ävāli (E,1,107), para yoķ, pul yoķ ävāli (Ez,1,48), häP bunu düşündüm dämiKdän bāri (Ez,4,41), bin doķuz üz ällilärdän bāri yaPdırıyoruz (Ez,4,67), aTmiş sänädan bu yana (Km,5,103), on ğadar alsañ gälsañ (Kp,3,513), on ğada var ıdıķ (Kp,5,52), şimdiyā ğadā tütün var ıdı (Oç,1,7), çāşmāniñ yanına doğru bazı şāylāri gārällādin (Oç,4,56), on sänä gāriyā doğru borşlanıyo^z (C,3,278).

2.4.10 *ki* Edatı

Duraksama, tahmin, ve şüphe : asKārlā mi ki gāri o (E,3,67), acaba ğurTlā yī mi ki (P,3160), cālbi āndirābilimiz ki acaba (C,2,143).

Pekiştirme, aşırılık bildirme : görünmāzlādi ki (Hd,1,49), ğazanmıyā bu para biTmāz ki (Hy,2,45), dāmāk Ki bu haPlar acıķ kāsivādi (Kr,1,255), o zumanlā yoķdū kim ortā oķul bilān (Km,2,46), duymuyun ķu (Çr,3,58), höğlā dönmāyo ķu (Kp,1,158).

2.5 ÜNLEMLER

Ünlemler üzüntü, sevinç, şaşkınlık, korku, acıma gibi duyguları en kısa yolla dışa aksettiren ve tabiattaki sesleri taklit eden kelimelerdir.

2.5.1 İçe Dönük Ünlemler

Konuşanın iç dünyasındaki duyguları belirten ünlemlerdir. Metinlerden seçtiğimiz örnekler şunlardır : anu^ı (G,3,141), annu^ı (Çr,1,214), ani^ı (Çr,2,210), ana^ı (Çr,2,293), vah (Km,5,179), ah (Y,1,150), öf (P,1,396).

2.5.2 Dışa Dönük Ünlemler

İnsanın, dış dünyada kendi dışındaki kimselerle hayvanlar ve nesnelere olan iletişim ilişkisini seslenme (hitap), gösterme, sorma, onaylama, cevap verme yollarıyla ortaya koyan ünlem türleridir.¹⁸

2.5.2.1 Seslenme ünlemleri

Hitap ünlemleridir : ä-y (Çm,2,142), yu- (Çm,2,142), äy (Ez,4,41), hö-yt (Oç,4,23), la (Kp,5,275), län (Aç,3,72), ula (Hy,2,5), ülän (C,3,184), ülä (Kp,3,45), yav (Kp,3,48).

2.5.2.2 Sorma ünlemleri

Sorma ifade eden ünlemlerdir. Metinlerden seçtiğimiz örnekler şunlardır : hani (G,3,5), hanı (Ag,3,5), acäb (Hy,5,7), acabā (Kr,1,60), acabıla (Km,5,396), gäldi mi (Km,5,442).

2.5.2.3 Gösterme ünlemleri

Bir şeyi göstermek için kullanılan ünlemlerdir : aha (Ez,1,15), ahacıK (Çr,1,18), dā (Oç,1,510), tā (Çr,6,32), tā (Oç,2,162), işdā (Oç,3,5).

2.5.2.4 Cevap ünlemleri

Onaylama veya reddetme ifade eden ünlemlerdir : hı (P,3,244), hä (Ag,3,23), hā (Çm,1,41), hā (Çm,1,110), ha (Kr,1,160), tabi (Oç,1,427), ävät (Km,5,280), tağam (tamam) (P,2,78), yo (Kr,1,117), yoK (Aç,2,25), ösuñ (C,4,36).

2.5.3 Ses Yansımaları (Ses Taklidi) Ünlemler

Canlı ve cansız varlıkların çıkardığı seslerin taklidine dayanan ünlemlerdir : çñğıl çñğıl-l (E,3,128), taKudu, taKudu (Oç,4,99), çatır çatır (P,1,244), hop hop (Çr,2,808), güm güm (Çr,2,809), pırT pırT (Ez,4,3), cıKğan cıKğan (G,3,181), gurK gurK (Çr,1,164).

¹⁸ Zeynep Korkmaz, Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi) (2003), s. 1173

2.6 BAĞLAÇLAR

Kelime, kelime grupları ve cümleleri anlam ve şekil bakımından birbirine bağlayan kelimelerdir.

2.6.1 Sıralama Bağlaçları

Ardı ardına gelen kelime, kelime grubu ve cümleleri birbirine bağlayan bağlaçlardır: bu bäKmāz ilä ğırmızıısı (P,1,179), bi äbiylä bi dädädän (Çr,1,60), ay ınan ülkär (Hy,5,56), hayvan vä ürünlerini (E,2,7), aydın vä çävräsiniä (E,2,29), yazmaq isdiyyom vä yazdım (E,4,7), onla r da insan dämiş, bunlar da insan dämiş (Kr,2,135), parağä da däğişmāz kändini, hüriyäTini dä saTmaz (Kr,2,169), häm oquñu värisiñ häm yämāni yäsiñ (Km,5,234), nä hasda olurdu nä ayām ağrır därdi (Oç,3,15), kara olsuñ, o didiğim avkat olsun (Kp,3,283).

2.6.2 Denkleştirme-Karşılaştırma-Seçme Bağlaçları

Birbirinin yerini alabilecek iki unsuru birbirine denkleştirme, seçme, karşılaştırma gibi anlamlarla bağlayan edatlardır : arkada yağut öñdä (E,1,99), o günün öğrätmäni, müfätDişi väyahuT millī äğtimdän kim isä (Çr,5,75), şuruP väyagut bi iğnä (Km,5,369), atoliK dädimiz väyaT da bunuñ tipindäki ilaşlar (E,2,22), iki täK väya dörT tänä (Oç,3,66), ya biz dä oluruz böglä dä (Kp,3,302), ya zänğin millät yav (Aç,4,36), ya märkäP va ya ğatır aşäk vä (Oç,3,98), hazır yiyuz ya da aliyuz (E,3,22).

2.6.3 Pekiştirme Bağlaçları

İki unsuru birbirine pekiştirme anlamı vererek bağlayan kelimelerdir : hırsızlık da yoKdur (Km,4,158), anıyı babıyı tärK ädiP dä çıkan dağa (G,2,45), bi di çantäsi vämış (Çr,3,373), bu domatäs dahi itaí (E,2,26), arabıyı bilä süräsiñ (Ez,4,21), anamgil bilänä vardı (Hd,1,33), günäydä bilän vardı da (Km,2,47), häm boncuK isdä häm inciK (G,3,94), häm dä bizim zamānımızda çoK iyiyidi (Km,5,32), dädä isä küsdürür (Ez,4,130), o bänin ya dädim (Çr,3,246).

2.6.4 Nöbetleşme Bağlaçları

İki öge arasında farklı yönlerden seçenekli bağlama görevi üstlenen kelimelerdir :
 'bazı ağlaniyo bazı gülmiyilä (C,1,5), , bi yo ağlärin, bi yo söglärin, bi yo oturun (Ay,1,35),
 bi tarafından giräsini bi tarafından çıkäsini (Y,1,138), biri bu yana ayrılmış biri bu yana
 biri bu yana (P,1,331), biri orda biri burada (Km,1,8), kimi ünivärsädä, kimisi
 muhäsäbäci, kimi müdür oluPbatı, kimi hatır oluPbatı, kimi gätır oluPbatı (Kr,1,264), kimi
 yumurtada kimi yuvada (Hy,5,69), hām gäziyu hām işini görüyü (Hy,1,61), bän hāmi
 tarım ıla uğraşdım hām çobancılığ ıla (Kp,2,24), o gün hām okuñu vārisini hām
 yāmāni yāsini (Km,5,204), hām boncuK isdā hām inciK (G,3,94), nā içili r nā dā
 vazgāçilir (Çm,2,38).

2.6.5 Cümle Bağlayıcısı Niteliğindeki Bağlaçlar

Cümleleri birbirine bağlayan edatlardır . Kendi içlerinde üç grupta inceleyebilirler :

2.6.5.1 Başında buldukları cümleyi önceki cümle ile bağlayanlar : amma
 (Hy,2,19), ämmä (Km,5,43), ämma (Kp,3,267), äğär (Kp,3,469), halbukäm (Km,5,309),
 dāmāK Ki (C,4,96), haTdā (Çr,6,28), yoğ usa (Km,5,189), yoksa (P,3,230), ancaK
 (G,1,20), aslında (Çr,2,342), buna bānzār (E,2,22), gör gälälim (Çr,2,847), gārçäKdän
 (Çr,4,79), gārçi (Çm,2,88), hārälda (Ag,4,109), nädänsä (Km,4,132), oysam (Kp,2,20),
 uzun lafiñ kıvası (C,3,164), vālāsıl kälām (Çm,1,16), ginä (Ez,5,73), gänä (Hy,1,39), yinä
 (C,2,192), zātän (Hy,2,61), zāti (G,3,34), zaTtan (Ez,4,59), fägaT (G,1,19), yalıñız
 (Ag,4,69), çüñkü (P,1,27), çüñgu (Aç,4,25).

2.6.5.2 Başında buldukları cümleyi sonraki cümle ile bağlayanlar : gārçi
 (Kp,4,23), bildiğim kadarıyla (C,3,15), duyduğum ğadarıyla (C,3,17), canım (Çm,1,33),
 dġälim ki (Km,4,94), hadi (Km,5,217), ha (P,3,252), hälä (C,4,24), isdäsāñ (Oç,1,69), näysä
 ki (Çr,2,278), sözüüm ona (Oç,3,89), äğär osuñ (P,3,231).

2.6.5.3 İki cümleyi tekrar yoluyla bağlayanlar : käh baқыıurlä käh yatıyu
 boқunuñ sidiniñ içindä (D,1,76), , kimi süsünä püsünä bakā, kimi ävinä baқа ğuzum,

kimi sāni bağ, ānmā→z (Çr,1,91), bazı yiyyom bazı hōlā gāşımıñ altından onlara bakıyon (Kr,1,42), öncälādän daha bol oluyodun şimdi o gada olmuyo (Km,5,287), äväldän söz väriP dä...soñundan dönüş m'olur? (Kr,3,253), ya bändä ürō vā, ya marķ vā ya da bañkayā aTdım diō adam (Km,4,117).

2.7 ZAMİRLER

Bir kişi veya nesne kavramı taşıyarak, isimlerin yerini tutan kelimelerdir.¹⁹ Zamirler şu alt gruplarda incelenebilir.

2.7.1 Şahıs Zamirleri

Kişilerin yerine kullanılan kelimelerdir. Hâl ekleri ile çekimleri şu şekildedir.

Yalın H.	İlgi H.	Yükl. H.	Yön. H.	Bul. H.	Ayr. H.
bän, män	bänim/mänim	bäni/mäni	bänä/bäñä	bändä	bändän
bäñ	bäniñki		mänä/bana		
bäñdän					
sän/säñ	säniñ/sänin	säni	sänä/säñä	sändä	sändän
			sana/sağa		
o	onuñ/onun	onu	ona/oğa	onda	ondan
biz	bizim	bizä	bizi	bizdä	bizdän
siz	siziñ/sizin	sizä	sizi	sizdä	sizdän
onlar/onlā	onlarıñ	onları	onlara	onlarda	onlardan
	onlāñ			onlāda	onlādan

Teklik birinci şahıs : Yazı dilimizden fazla bir farlılığı yoktur. Ön seste b- > m- değişimi görülür : mänä (Y,5,208). Yönelme hâli ekiyle bazen ñ sesi ile kullanılır : bänä (Kr,1,181 / Kr,2,19 / P,3,82 / Çm,1,141 / Çr,2,634). İyelik hâlinden sonra gelen aitlik eki ile

¹⁹ Tahsin Banguoğlu, Türkçenin Grameri (1998), s.309.

bazen ‘baniñki’ şeklinde kullanılır : baniñki (Kp,3,45), baniñkini (Y,3,55), baniñki (G,3,235), baniñkin mi (P,3,96).

Teklilik ikinci şahıs : Nadiren ilgi hâliyle ‘sana’ biçiminde görülür : (Kp,3,112 / Ag,4,156 / C,3,295 / Çr,2,682 / E,4,162 / Kr,3,258 / Kp,3,112). Genellikle ‘sänä’ şeklinde kullanılır : (Kr,1,55 / Oç,2,49). Yönelme hâli eki aldığı bir yerde -n- > -ğ- değişimi olmuştur : sağa (Oç,3,68).

Teklilik üçüncü şahıs : Yazı diliyle fazla bir farkı yoktur. İlgî hâli genellikle -n, daha az sayıdaki örnekte de -ñ sesiyle kullanılır : onun (Hy,3,128 / Kr,3,26 / Km,4,94 / Km,5,224 / Oç,2,122); onuñ (G,1,58 / Ag,2,26),

Çokluk birinci şahıs : Yazı diliyle bir farklılığı yoktur.

Çokluk ikinci şahıs : Yazı diliyle bir farklılığı yoktur.

Çokluk üçüncü şahıs : Yalın hâl ile ilgi, bulunma ve ayrılma hâllerinde -r sesinin düşmesiyle uzun ünlülü olarak kullanılır : onlā (G,2,33), onlāñ (Ag,3,23), onlādan (Çr,2,415), onlāda (Oç,1,60).

2.7.2 Dönüşlülük Zamiri

Bölgemiz ağzında dönüşlülük zamiri kendi kelimesi ile karşılanır. Genellikle yazı dilimizle farklılık göstermez.

Teklilik birinci şahıs : kändim (Oç,3,5), kändimiñ (P,3,503), kändimi (G,3,204), kändimä (Çr,4,53).

Teklilik ikinci şahıs : kändiñ (E,1,87), kändiñi (G,3,48), kändiñä (Çm,1,100), kändini (C,3,303), kändinä (Çr,2,23), kändindän (C,2,155),.

Teklilik üçüncü şahıs : kändi (C,3,34), kändisi (Çr,2,327), kändindän (Kp,3,147), kändindän (C,2,155), kändisin (C,3,298), kändini (C,3,72), kändisini (Km,3,26), kändiniñ (Çm,1,61), kändisiniñ (Kp,3,49).

Çokluk birinci şahıs : kändimiz (G,3,178), kändimizi (Çm,1,70), kändimiziñ (Aç,2,51), kändimizä (Ay,1,52), kändimizdän (Kp,5,103).

Çokluk üçüncü şahıs : kändiläri (Oç,1,266), kändilärinä (Km,5,222), kändilärini (P,1,276).

2.7.3 İşaret Zamirleri

Metinlerimizdeki işaret zamirlerinde o zamirinin önünde h- sesinin türemesi belirgin bir özelliktir. Bunun dışında yazı dilimizle farklılıkları fazla değildir.

bu : Yönelme hâliyle kullanıldığında hece düşmesi görülür : bura gäldim (G,3,86), burā (Aç,1,32), burā (Ez,4,19).

şu : Bir kaç örnekte zamir ünlüsü genişleyerek **şo** şekliyle kullanılmıştır : şoraya (Aç,3,49), şo-rda (E,1,8).

o : Önseste -ş > -h değişmesi ile hu (şu) , ho (şo)ve bunların çekim eki almış biçimleri çok fazla kullanılır : hu (Ay,1,17), hunu (C,2,168), huna (Kp,3,204), hura (Çr,2,178), hurā (Ag,4,131), hora (D,1,50), horda (Oç,3,126), hordan (Çr,1,88).

onlar, bunlar, şunlar : Bazen son sesteki -r ünsüzü düşer : bunlā (Çr,2,323), şunlā (C,3,221), bunlā (Çr,6,15), hunlā (C,1,124).

2.7.4 Soru Zamirleri

Soru sorarak isimlerin yerine geçen zamirlerdir. Yazı dilimizle hemen hemen aynıdır : kārimoğlunuñ kimi varımış (Km,3,79), kimlär gödü a gızım (P,1,78), niyiñizä güväniyosuñuz (Kr,2,126), hañkiñiz böyük siziñ ya dädilā (P,1,173).

2.7.5 Belirsizlik Zamirleri

Belirsiz biçimde nesnelere yerini alan zamirlerdir. Metinlerden seçtiğimiz bazı örnekler şunlardır : kimsä (Y,3,117), kimisi günäyā gidiyu, kimi kārimlärä gidā (Çr,3,43), hāPiSi üsT-üsdünä gäldi (Hd,1,39), ügläliKçä arıTmiş çoğunu (Km,5,216), hişbirini yatıramıyoz (C,3,268), falançi güzäl dokuyomuş, bilmämkim şöylä yapıyömuş (Oç,1,331), ötäkinlā alamamış (P,1,310).

2.8 EK-FİİL

İsim soylu kelimelere gelerek onları fiilleştiren i- fiiline verilen addır. Yazı dilimizdeki gibi dört kiple çekilir.

2.8.1 Geniş Zaman Kipi (Bildirme)

Teklik birinci şahıs : Genellikle çekimde -(y)In, -(y)Un ekleri kullanılır :
âmâKliyin (C,2,166), yaşındayın (Çr,2,260), mâzunuyun (Kr,1,61).

-(y)Im, -(y)Um : yaşındıym (P,2,109), âvliyim (G,2,42), burdayım (Ag,4,57),
muTluyum (Ay,2,88).

Teklik ikinci şahıs : asKârimsiñ (Y,5,197), adamısıñ (Y,5,206), ğabulumsuñ
(C,1,75).

Teklik üçüncü şahıs : a-ynısıdır (Kr,1,96), âşiTdir (Aç,1,52), yoKdur (Ay,2,30),
çözüdür (Hy,5,17).

Çokluk birinci şahıs : müslümanız (Kr,2,141), izmirdâyız (Oç,4,97), tütüncüyüz
(Hy,2,9).

Çokluk ikinci şahıs : avkatsiñız (Çr,5,60), kişilârisiñiz (Çr,5,62), çocuKsuñuz
(G,2,35).

Çokluk üçüncü şahıs : hanımlâdır (E,3,7), adamlâdır (Kr,2,111), âyilâdır
(Km,5,142), öğlâdirLâdır (E,3,84).

2.8.2 Görülen Geçmiş Zaman Kipi

Ek i-di şeklindedir. i- fiili çoğunlukla -y-‘ye dönüşür, bazen tamamen düşer. i- fiili önündeki kelimelerin ünsüzüne bağlı olarak değişerek u-, ü-, ı- şekillerinde karşımıza çıkar.

Teklik birinci şahıs : candarmaydım (Çm,1,46), muhdarıydım (Ez,5,16), iyidim
(Kp,5,56), ufağııdım (Aç,4,11), câhilııdim (Kr,1,4).

Teklik ikinci şahıs : Tek bir örneğe rastlanmıştır : aylığııdıñ (Ez,1,27).

Teklilik üçüncü şahıs : niyidi (Hy,5,36), ğarıydı (Oç,2,305), buyudu (Ay,1,60), varıdı (Çr,1,63), ağacıdı (Çr,2,517), māvinıdı (E,1,7), yoğıdu (Oç,2,360), dö-rT yüzüdü (E,1,35).

Çokluk birinci şahıs : akizdiK (P,1,141), kardāşdiK (Y,5,105), ğızdıK (Km,2,52), toPcuıduK (Kp,5,31), kötüdüK (Kp,3,444), bizıdıK (Aç,5,44), varıdıK (Çr,3,83), māciburıduK (D,1,68), üçüdüK (Kp,5,5).

Çokluk ikinci şahıs : Metinlerde örneğine raslanmamıştır.

Çokluk üçüncü şahıs : ödüolarıdı (Km,5,163), varıdı (Kp,3,183).

2.8.3 Öğrenilen Geçmiş Zaman Kipi

Öğrenilen geçmiş zaman eki yazı dilimizde olduğu gibi i-miş şeklindedir. Bazen i-fiilinin düştüğü ya da -y- sesine dönüştüğü görülür.

Teklilik birinci şahıs : ancamışım (ancaymışım) (P,2,130), ğarnındıymışım (Çr,2,418), kırKlıymışım (Km,2,14), varımışım (P,2,136), yoğımuşun (Ay,1,27), cāzāmişımiş (Çr,3,13), dāyārımiş (dermiş) (P,1,325).

Teklilik ikinci şahıs : (Metinlerde örneği yoktur.)

Teklilik üçüncü şahıs : midilli adasımış (Kr,2,128), daTlıymış (Kr,3,146), müFāTTimiş (Kr,2,130), oyumuş (G,1,58), köğümüş (Hy,2,80), çamlardanımiş (G,3,271), cindāriyimiş (C,2,12).

Çokluk birinci şahıs : sağlamımişiz (Oç,2,234), bizımişiz (C,3,47), yoğımuşuz (Oç,4,14).

Çokluk ikinci şahıs : avınağımişiniz (Çr,3,74).

Çokluk üçüncü şahıs : dışdalāmiş (C,4,82), dāğillāmiş (Çr,1,179), cavurlarmış (Çr,2,467).

2.8.4 Şart Kipi

Şart eki yazı dilimizde olduğu gibi i-se şeklindedir. Eklendiği kelimeye göre bazen yuvarlak şekilli olarak ta kullanılır. i- fiili genellikle düşer, bazen de -y- sesine dönüşür. Çokluk birinci ,ikinci ve üçüncü şahıs örneklerine metinlerde rastlanmamıştır.

Teklilik birinci şahıs : yoksam (Oç,4,224), bānısam (P,2,125).

Teklilik ikinci şahıs : kişisān (Oç,1,299).

Teklilik üçüncü şahıs : ölisä (öyleyse) (C,2,25), kim⊃isä (Çr,5,6), diğilsä (Kr,2,55), nârdân⊃isä (P,4,306), yoksa (Kp,3,226), bâton⊃usa (Kp,3,374), marķsa (Kp,4,51).

2.9 SIFAT FİİLLER

Kök veya gövdelere gelerek kendinden sonraki ismi niteleyen eklere sıfatfiil adı verilir. Bölgemizde kullanılan sıfat fiil ekleri yazı dilimizde kullanılanlardan pek farklı değildir. Bölgemizde görülen bazı sıfat-fiil ekleri şunlardır :

-An : olmiyan (Aç,1,7), gälân (Hy,3,187), söglämägän (C,3,38).

-muş : okumuş ğızlā (G,3,80).

-dIK, -dUK : bildik bi ğız (Çr,1,182), bäsłädiğim⊃oğlan (D,1,24), vadığı yârdä (Y,1,107), götürdüğü ğağnı (Ay,3,49), bulunduğu yârä (Kr,2,18).

-AcAK : utanacaK yüz (G,2,50), biçäcäK bi Şiy (Ay,3,91), gäläcäğiñ kiŐilärisiñiz (Çr,5,62).

-mAz : görümäz kazā (C,3,188), tükänmäz yollara (Ez,4,165), yaramaz köpäK (G,3,245).

-AsI : aKmayası çaylar (Çr,2,87).

-di : basdıbacaKlı (Km,3,102).

-mAII / -mAIIK : taşımalı sisdämä (Çr,4,206), täKärlämäli bi laf (Kr,2,58), örTmäli päŐdämäl (Ag,2,17), oquTmalıK bi bi Şiy (P,1,30).

-IcI : gäçici yörüklädän (Km,5,115), damar açıcı haPlar (Kp,1,163).

-ar : yağar yağmuruñ (P,3,149).

2.10 ZARF FİİLLER

Zarf olarak kullanılan fiil biçimleridir. Metinlerimizden Őeçtiğimiz örnekler Şöyledir :

-A : döndürä döndürä (P,3,445), kiŐäläyä kiŐäläyä kiŐäläyä (C,1,163), öğürä öğürä (D,1,13), yana yana (Ez,4,173).

-I : varı varı (Oç,4,94), gäli gäli (Oç,4,94).

-(y)Ip, -(y)Up : yanıp_ocağına kül_olmayınca (G,3,195), dalgalı başlarımı alıp gidirim (G,3,202), tākārlāniP gāliyo (Ag,2,31), goyuP da gidilmiyu (Ay,1,6), dönüp gālācāK (Çm,2,66), balcan_oa_olāP (patlıcan toplayıp) (D,1,97).

-ArAK(dAn) : rāhīn_oolarak götürüyurlar (G,1,63), ār_oolara_o bitirdim (Aç,1,105), müdür_oolura_o oturamazsīn (Kp,3,213), gönüm_oolara_o aTmäyon (Y,3,103), yüzārāK gāçiriyōmuş (Y,4,30), güvānārāKdān gāliyo (Aç,1,95).

-IncA, -UncA, -inci, -uncaya : içi çıkıncağa ğaynaTdim_oonu (Kp,1,39), yollıyınca āşam_oāzāni okundu (Kp,1,137), kirāş ğırılınca ğadā (P,2,95), üsdümüzü minincā ğada (Çr,4,267), cavur gālincā altı_oaylığ_oıdīn (Ez,1,28), a_oT gāçinci ğadā (Km,3,26), tādāvi ādincā ğadā (Oç,1,445), kafam şāy_ooluncaya yaPamadım (C,3,96),

-All : anamdan doğalı yaşıyon (Ez,1,2), bura gālāli ğa_ordaşım gibi (Kr,3,320), babamız_oölāli āpiy çoğ_ooldu (Kp,1,63).

-mAdAn : unutmadan yazdım (Kp,1,144), yirmi yaşına vāmıdın āvlāndirdi (P,2,6), çamı kāsmādān yaPmışmış (G,4,36).

-KAn : sänā nānni söylār_oikān (G,4,18), uykuya dalarkān (E,4,100), açarKān (Kr,1,19), dağa dağa ğaçarka (Kr,1,96), tütün dikārkā (Kr,3,17).

-dIKÇA : iyi dādiKÇā kötü āTdi (Km,5,74), yandım gālin dādiKÇā (Çr,2,806), salladıKca gidār urumālinā (Ez,4,158).

-dIKsıra : -dIKÇA zarf fiil eki ile aynı anlamda kullanılır : ā_oTdiksıra (Km,5,392), döndüKsıra (Km,5,438), ğazdıKsıra (Km,1,38).

2.11 FİİL ÇEKİMLERİ

2.11.1 Basit Kipler

2.11.1.1 Şimdiki zaman

A. Morfolojik olarak oluşturulan şimdiki zaman

Bölgemiz ağzında çok fazla değişiklik gösteren zaman eklerindedir : -yoru; -yor, -yur; -yo, -yō; -yu, -yü; -yı, -yi; -yā. Bu kipin çekiminde şahıs zamiri kökenli ekler kullanılır.

Teklik 1. şahıs

-yorum : vāriyorum (G,1,55), dinliyorum (C,3,123), dāmiyorum (Çr,4,206), anlıyorum (Ez,5,116), çıkıyorum (Km,3,4), biliyorum (Km,5,198), gāliyorum (G,1,122).

-yom : hatırlıyom (Y,5,103), diyom (G,3,54), duruyom (C,3,179), gıdiyom (Çr,1,36), gıdiyom (D,1,46), tanımiyom (Km,5,331).

-yon : bilmiyon (Km,5,450), gıdiyon (Kp,1,9), ödüyon (Kp,3,384), gāzanmıyon (Oç,1,289), äKdiriyon (P,2,15), yaşıyon (Ag,2,7), kaçıyon (G,2,20), yaşıyon (Ag,2,7), söglüyon (Aç,3,35), bakıyon (Ay,1,22), biläbiliyon (C,2,3), kaldırıyon yatırıyon (Çr,1,143)

-yön : bilmiyön (P,3,15).

-yurum : bilmiyurum (Çr,4,227).

-yum : yatırıyum (Aç,1,101), äTdiriyum (Ay,2,45), gāliyum (Çr,6,22), alıyum (Km,3,83), yapıyum (Kp,3,44), diyum (P,2,73).

-yim : bilmiyim (P,3,89).

-yIn : giTmiyin (Çm,2,128), yönläniyin (Çm,2,139), biliyin (Çr,1,119), oturiyin (Km,4,101), varıym (P,3,179).

Teklik 2. şahıs :

-yorsuñ : toPluyorsuñ (Km,3,74).

-yosuñ : gōnuşuyosuñ (Kp,3,128), gāziyosuñ (G,1,41), alıyosuñ (Çr,5,72), işläTdiriyosuñ (E,3,115), yapıyosuñ (Kr,1,201).

-yōsuñ : gāliyōsuñ (Km,5,209), biliyōsuñ (E,4,137).

-yoñ : çıKımıyoñ (Km,5,132), sapıyoñ (Kp,1,11), n'ıdiyoñ (Oç,1,144), iliyōñ (Aç,2,44), gārişıyoñ (Ay,2,122), vārıyoñ (Oç,1,10).

-yusuñ : vāriyusuñ (Km,5,89), yıyusuñ (Y,5,198).

-yuñ : vāriyuñ (Kp,3,201), gōnuşmıyuñ (Oç,2,318), yoğurıyuñ, ädiyuñ (P,2,37), bilämıyuñ (P,1,109).

-yİñ : säpäläyiviriyiñ, içinä, kapadıvırıyiñ (Aç,2,57).

-yüñ : üyümüyüñ (Aç,2,90).

Teklik 3. şahıs :

-yor : gliyor (C,2,66), bklyor (m,2,44), giyor (r,1,73), brkyor (E,2,49), oturuyor (Kr,1,198).

-yuru : kaıvriyuru (Kr,3,323).

-yo : uzanıyo (Km,1,57), aTlyo (Km,3,97), gliyo (O,1,374), grkyo (O,1,381), alııyo (Y,5,227).

-y : gziy (r,1,222), dny (Kr,1,44), 'satıy (O,1,439), giy (Ay,3,42), kiliy (E,2,47).

-yur : gliyur (Km,3,43), duruyur (G,4,24).

-yU : toplanıyu (Ez,5,107), bozuyu da gidıyu (Hd,1,4), haylıyu (Hy,1,17), ııyu (Km,1,104), sry (O,2,173), yy (O,3,109), byKly (P,3,41), arıyyu (G,2,19).

-y : isdiy (Km,5,260), biTmiy (O,2,74), giliy (P,3,383), Kdiriy (A,3,50), gdy (Km,5,454).

-yI : yanayı (P,1,268), alıdıryı (P,3,181), gliyi (m,2,74), rmiyi (r,1,62), olmiyi (E,3,22), duruyı (Hd,1,48), vurayı (Kp,1,345), diyi (P,1,23), alııyi (C,4,30).

-y : miy (Km,5,407).

okluk 1. ahıs :

-yoruz : vriyoruz (G,1,5), dyoruz (C,3,279), diyoruz (E,2,21), gllanıyoruz (Ez,5,43), kllanıyoruz (Kr,2,173).

-yoz : oluyoz (Kr,2,190), alaıyoz (Kr,3,8), biliyoz (Ag,3,36), gzdıryoz (A,1,128).

-yuz : biiriyuz (A,2,59), baıyuz (Ay,2,44), kiyuz, biiyuz, gldıryuz (m,2,97), gryz (O,2,455), dlyz (P,3,399).

-yiz : yatıryız (Km,4,61), rndliyız (A,2,55), ttTiyız (m,1,16).

okluk 2. ahıs :

-yosuuz : arıyosuuz (G,2,17), ghyosuuz (Kr,2,124), gziyosuuz (Kr,2,183).

-ysuuz : konuuysuuz (Kp,3,129).

-youz : alıyouz (O,1,145), salıyouz (P,3,109), n'ıliyouz (Y,3,8), gtimiyouz (r,1,214), savaıyouz (Kp,1,132).

Çokluk 3. şahıs :

-yorla(r) : ayrılıyorlar (G,1,63), diyorlar (Aç,3,75), yapıyorlar (Kr,2,46), satıyorlar (Km,3,116), çaķıyorlā (Çr,1,149), çığırıyorlā (E,4,147), imzalatdırıyorlā (Oç,1,9).

-yola(r) : alıyolar (Ay,2,38), ädiyolar (Ez,4,72), oynuyolar (Hy,2,38), väriyolar (Kr,1,149), añlıyolar (Kp,2,144), diyolā (Oç,1,31), dutuyolā (Y,3,31), yatırırıyorlā (Ag,2,31), dayanıyolā (Ag,4,68), gäzdiriyorlā (Aç,2,58), gomuyolā (Ay,1,11), birläşiyorlā (C,3,16).

-yöla(r) : düşürüyorlar (Ay,3,70), atıyorlar (Hy,3,79), yapıyolar (Kp,3,255), bāğänmiyolar (Oç,1,303), goşduruyorlā (Km,5,16), väriyölā (Kp,5,303).

-yolla(r) : mindiriyollar (Hy,2,55), dağıtıyollar (Kr,1,235), ädiyollar (Kr,2,145), sürüyollar (Kp,1,201), gidiyollar (Kp,3,361), bakıyollar (Kp,5,8), çıkıyorlā (Km,5,73), 'baķımıyollā (Çr,3,38), ađlıyollā (E,4,147), doläşiyollā (Ez,5,153).

-yurla(r) : gidiyurlar (G,4,28), gäçiyurlar (Ez,4,170), yapuyurlar (Kp,2,43), saķlanıyurlā (Aç,3,68), gidiyurlā (Çr,1,37), bakıyurlā (D,1,78), gomuyurlā (Oç,2,360), ğarışdırıyurlā (P,1,153), käydiriyurlā (Y,1,14).

-yula(r) : ğaçıyular (Ag,5,8), yatırıyular (Hy,3,124), taķıyular (Kp,2,43), diyulā (Km,2,45), ğullanıyulā (Km,5,45), alıyulā (Kp,2,75), äkiyulā (P,3,136).

-yular : çağırıyular (Kp,2,71), äziyular (Kp,3,226).

-yulla(r) : toPluyullar (Kp,3,182), isdiyullar (G,1,22), diyullar (Çr,4,78), korķuduyullar (E,3,50), bakıyullar (Hd,1,47), añlaşıyullar (Kp,1,81), toPluyullar (Kp,3,182), buluyullā (Y,1,37), korķuyullā (Aç,1,112), däğärländiriyyullā (Ay,2,47) isdiyullar (G,1,22), yaķalıyullar (G,1,41), korķuduyullar (E,3,50), bakıyullar (Hd,1,47), añlaşıyullar (Kp,1,80), uğraşıyullā (Y,5,218), diyullā (Aç,2,79), däğärländiriyyullā (Ay,2,47), añlaşıyullā (Çm,2,103), bakıyullā (Çr,3,24), görüllā (E,1,6).

-yillā : ğalıyillā (Km,4,75), däyillā (Km,4,120), yapıyillā (Çm,1,25), sađlayıllā (Km,4,71).

-yillā : atılmäyillā (Çm,1,65).

B. Sentaktik olarak oluşturulan şimdiki zaman

Yeterlilik fiili olarak ta kullanılan şekiller aynı zamanda şimdiki zaman anlamı taşımaktadırlar.

-iPdur-, -ÜPdur- : dolduruPduru (P,2,73), oturuPduru (P,3,54), oynuyuPduruymuş (Y,5,45), sallıyPduruşmuş (Y,5,81), bozuluPduru (Y,5,205), yiyiPduru (Ag,1,30), sulanıPduru (Ag,3,18), biliPduruñ (Ag,4,42), dönüPduruymuş (Ag,5,8), geçiriPduru (C,1,113).

-iPbatı-, UPbatı : oluPbatı (oluyor) (Kr,1,265), söyliPbatı (söylüyor) (Kp,1,91), yiyiPbatırlā (yiyorlar) (P,3,186), böyüPbatıydım (büyüyordum) (G,2,27), yātişipbatı (yetiştiriyor) (Ay,1,57).

-iPbar- : gidiPbarın (gidiyorum) (Y,1,95), gidiPbarıyo (gidiyor) (C,2,44), gidiPbar (gidiyor) (Çm,2,65).

iKgel- : gāliKgāli (P,2,140).

2.11.1.2 Geniş zaman

Güney ilçesi ağzında kullanılan geniş zaman ekleri şunlardır : -Ar, -Ir, -Ur.

Teklik 1. şahıs :

-Arİm : satarım (Çm,2,16), baqarım (Çr,1,141), yaparım (Ez,5,71), dārim (Hd,1,28), diñlārim (Hy,2,47), gālim (Km,1,23), yollārim (Kp,4,71), diñgīrārim (Çr,2,36), işlārim (Aç,2,62), gidārim (Çr,2,122), gāzārim (Kp,4,57), ākārim (P,1,37).

-Irİm : çıkarırım (G,4,85), bilirim (G,3,85), gurtarırım (C,3,177). Bazen hece yutumuyla -Im şeklinde karşımıza çıkar : yārişdirim (Aç,2,77), 'kaldırım (Hy,2,70).

-UrUm : gaybolurum (C,3,239), ölürüm (Çr,2,120), unuturum (E,4,4), yörürüm (Km,5,365).

-ArIn : atarın (G,3,41), yaparın (Aç,2,41), baqarın (C,4,35), aqların (Çr,2,177), girārin (Çr,3,138), kaydādarın (E,4,24), sāvārin (Hy,3,19), yollārin (Kp,4,72), gātārin (P,1,121), aqlārin (Y,1,127), izlārin (G,2,48), söylārin (Çr,2,177), kāsārin (P,3,180).

-IrIn : alrın (Y,5,203), uğraşrın (Aç,2,62), çarpılı mırpılırın (C,2,16), havaslanrın (C,3,211), āsālrın (Çr,2,84). Ek birkaç örnekte hece yutumuyla -In şeklinde görülür : çıkarın (çıkardım) (Ay,3,39), vārin (Kp,3,72).

-UrUn : bulurun (G,3,142), olurun (E,4,11), gonusurun (Kr,1,131), düşünürün (Kr,2,261), ölürün (Y,3,114), üzülürün (Kr,3,83). Ek birkaç örnekte hece yutumuyla -Un şeklinde görülür : oturun (Ay,1,35), öldürün (Ay,2,123 /Ez,4,98).

Teklik 2. şahıs :

-A(r)sİñ : yaparsıñ (Y,5,6), yatarsıñ (C,3,48), gösdärsiñ (Çr,5,4), titrärsiñ (E,3,171), yapäsıñ (Y,5,8), oyäsıñ (G,3,3), gāräsıñ (Ag,3,15), döğäsıñ (Çr,4,21).

-I(r)sİñ : dolaşırsıñ (Kr,3,90), ävlänirsıñ (Km,3,119), bayramlaşırsıñ (Km,5,207), virisiñ (Kp,1,82), bilisiñ (Ag,3,50), gälisiñ (C,3,28), gälisiñ (Çm,1,104), galısıñ (Çm,4,106), hızlanısıñ (E,3,171).

-U(r)sUñ : üzülürsüñ (Kp,1,268), doyurusuñ (Çr,4,30), görüsüñ (Ez,1,24), konuşusuñ (Kp,2,190), oydurusuñ (Oç,3,118), görüsüñ (Oç,2,358).

Teklik 3. şahıs :

-r : böyür (E,4,87), dār (Hd,1,108), yür (C,1,226).

-A(r) : doğar (Y,1,180), açar (G,3,51), yapar (Ay,2,109), ötar (Hy,3,180), käyar (Kr,1,6), yağā (Km,4,136), çıkā (Km,4,256), gidā (Kp,2,62), ädā (Y,5,193).

-I(r) : salınır (G,3,117), galır (Ag,4,5), birikir (Aç,2,33), alı (Hy,1,21), alı (Oç,1,194), gavırlı (Y,1,50), gāli (Çr,2,187), gālī (Y,4,12), dānilī (Çm,2,41).

-U(r) : olur (Hy,1,61), oturur (Kp,3,184), ölür (Ag,4,117), dökülür (C,2,62), bulu (Y,4,15), olü (C,3,104), bozulü (Oç,1,7), ölü (Çr,2,242), döğdürü (Çr,1,149).

Çokluk 1. şahıs :

-Irİz : oynarız kalğırız (Çr,4,128), anlaşırsız (Aç,2,47), mindiririz (E,3,133), gäliriz (C,3,220), yiriz (E,3,93). Hece yutumuyla ek -Iz şeklinde karşımıza çıkar : yidiriz~içiriz (Çr,4,134), batırız (Y,5,183), vāriz (Aç,1,85).

-UrUz : oluruz (Kp,3,302), gonusuruz (G,2,15), guruduruz (Aç,2,81), ölürüz (Oç,2,7), yürürüz (E,3,135). Bir örnekte hece yutumuyla ek -uz şeklinde görülür : bulunduruz (P,1,64).

-Arİz : ğatarız (Oç,1,132), mayalarız (P,3,170), dağarız (G,1,15), dâriz (Aç2,60), sürâriz (Çr,4,251), dilâriz (E,3,150), hamırlâriz (P,3,170), işlâriz (Çm,1,31), gidâriz (E,3,116).

Çokluk 2. şahıs :

-ırsıñız : uğraşırısñız (Kp,1,131).

-u(r)suñuz : bulursuñuz (G,1,82), olūsñuz (Kr,2,267), doķūsñuz (P,1,71).

-Asİñiz : buyāsñiz (Y,5,99), gidāsñiz (G,2,44), düşāsñiz (Çr,1,90), ädāsñiz (Çr,5,89).

Çokluk 3. şahıs :

-I(r)IA(r) : bağırılar (E,3,142), çıkarılar (Ag,4,150), hazırlā toPlā (E,3,8), çalışılā (Kp,5,217), alılā (P,1,227), ğälirlār (Oç,3,141), yirlār (Y,2,6), ğälirlā gidärlā (Oç,1,18), ğaçirilā (Çr,2,508), vārilā (E,3,137), kâydirilā (P,3,440). Bazı örneklerde ek ünsüz benzeşesiyle -III(r) şeklinde görülür : çalışıllar (C,3,101), yatırılā (P,1,209), kâydirillā (P,1,25).

-U(r)IA(r) : olurlar (Aç,1,69), olurlā (Oç,1,272), götürürlār (G,4,29), ğülüşürlār (Kr,3,59), götürülā (Aç,2,19), örtünülā (Hy,4,13).

2.11.1.3 Görülen Geçmiş Zaman

Yazı dilimizle farklılığı yoktur : -DI, -DU. Kipin çekiminde iyelik kökenli şahıs ekleri kullanılır.

Teklik 1. şahıs :

-Dİm : ğiTdīm (G,1,28), dükändim (C,1,9), yaPdım (D,4,41), oķumadım (Ag,4,64), aşTım (Kr,1,18), yaTdım (Kr,1,36).

-dUm : so-rdum (Y,5,214), furdum (P,3,48), böyüTdüm (Hy,5,86), böyütdüm (Ez,1,35).

Teklik 2. şahıs :

-Dİñ : dönmädiñ (Ez,4,137), biraĶdiñ (Kr,1,255), başarladıñ (Kp,1,264), çaTdiñ (Kp,3,103), däPdiñ (P,3,122), alışTıñ (Kr,3,60), ğaldiñ (Çm,2,91).

-DUñ : bozdurduñ (Aç,3,92), unuTduñ (Çr,2,68), gödüñ (P,3,416), düşürdüñ (Çr,2,214), konuştıñ (Kr,2,185), küsTüñ (C,2,81).

Teklik 3. şahıs :

-DI : kaĶdı (D,1,24), ağladı (Kr,1,92), baĶdı (Hd,1,19), dükändi (Hy,2,20), ğaldi (Y,5,157), aldı (Km,3,14), biraĶdiñ (Ez,5,5), ğaşdı (Y,3,96), gitTi (Kr,1,92), çä-kTi (Kr,1,46), kaĶTı (Kr,1,91), däPTi (Kr,2,131).

-DU : okudu (G,2,26), goyuldu (Ag,1,23), böyüdü (Çm,2,150), büküldü (Çr,1,28), koştı (Kr,3,23), göştü (Kr,1,105), ğavuşTu (Kr,2,265), düştü (Km,5,48).

Çokluk 1. şahıs :

-DIK : dik, dık, tik, tık

-DUK : duTduĶ (G,1,100), okuTduĶ (Aç,2,12), durduk (Aç,2,8), doĶuduk (P,1,65), gödük (Y,5,19), böyüTdüK (C,2,158), gülüşdüK (Çm,2,143), duTtuĶ (Km,4,161).

Çokluk 2. şahıs :

-Dİñiz : ğaldiñiz (P,2,30), aldıñiz (P,3,373), çıĶdıñiz (G,2,23), sandıñiz (Çm,2,160), yidiñiz (Çr,1,213), yaPTıñiz (Kr,2,133).

-dUñuz: sorduñuz (G,2,37), olduñuz (Çr,1,163), öldürdüñüz (Çr,2,490).

Çokluk 3. şahıs :

-DIIA(r) : kazıdılar (G,4,36), baĶladılar (Ag,4,125), siyirdilər (Çr,2,724), ülüşdilər (Çr,4,318), aldılä (D,1,53), 'ğaşdılä (E,1,19), dädilä (Ez,4,6), girdilä (Hy,2,27), yaĶaladıla

(Kr,1,89), aldıla giTdilā (Km,2,9), yıQTılar (Kr,2,149), yaPTılar (Kr,3,73), gitTilār (Kr,1,111).

-dulA(r) : ğurdular (G,1,39), hurdular (Çr,1,106), 'öldürdülār (Kp,3,267), güldülār (Kp,1,132), okudulā (C,1,143), soKdulā (Aç,4,23), örTdülā (Aç,5,14), sordula (Kr,1,276), öldülā (Aç,1,31), götördülā (Kr,2,127).

2.11.1.4 Öğrenilen Geçmiş Zaman

Öğrenilen geçmiş zaman eki yazı dilimizle aynıdır : -mİş, -mUş. Kipin çekiminde zamir kökenli şahıs ekleri kullanılır.

Teklik 1. şahıs :

-mİşIm : ğalmışım (Y,5,102 /Çr,3,103).

-mUşUm : olmuşum (Km,5,347 /Çr,2,418), düşmüşüm (Çr,1,235).

-mİşIn : çinnāmişin (Çr,2,677), ğalmışın (Km,3,84), varmışın (Kp,1,109), ğalmışın (C,3,196), dāmişin (P,1,410).

-muşun : unuTmuşun (Çr,2,71), durmuşun (P,3,19).

Teklik 2. şahıs :

-mİşİñ : aşmışıñ (Kr,2,118).

-mİşİñ : almışıñ ğalmışıñ (Y,1,39), yazılcāmışıñ (Çr,1,185), çıKmışıñ (Çr,6,13), dāmişıñ (Oç,2,419).

-mUşUñ : furmuşuñ (Ag,5,18), gömüşüñdür (Y,5,91).

Teklik 3. şahıs :

-mİş : aKmış (Y,5,93), kirāşlānmiş (G,3,135), almış ğalmış (Aç,3,46), saTmış (Ay,2,100), ğızarmış (Hy,3,101), bitirmiş (Km,3,93).

-mUş : ğurulmuş (Kp,2,7), ādiyomuŞ (Oç,4,33), bulunmuş (P,1,298), ğurtulmuş (Y,5,48), çürümüş göşmüş (Y,5,135), dökülmüş (G,3,190), örtünmüş (Ay,1,18), öTdürmüş (Çr,1,42).

Çokluk 1. şahıs :

-mİşIz : giTmişiz (Çr,2,415), çıKmışız (Aç,3,12), yaPmişiz (P,1,167)i

-muşuz : bilġomuşuzdur (P,3,338).

-mişik : äsirgämämişik (Km,5,417).

Çokluk 2. şahıs :

-müşsüñüz : görmüşsüñüzdür (Km,5,391),

-mişñiz : ġazañmıñıñiz (Çr,3,147).

Çokluk 3. şahıs :

-mİşlAr : boyamışlar (Ag,4,151), yaKmışlar (Çr,2,780), saKlanmışlar (Hd,1,101), ävemişlär (Kr,2,47), siñdirmişlär (Kp,1,199), vämişlär (Ez,3,9).

-mUşlAr : durmuşlar (Hd,1,101), ġoymuşlar (Kp,3,89), kónmuşlar (G,4,24), gömmüşlär (Hy,3122 / Kp,1,220).

-mİşlĀ : yatırmışlā (Kp,3,352), ġalmışlā (Oç,3,149), yazmışlā (Y,5,41), käsmişlā (Çr,2,442), vämişlā (Çm,1,15), üremişlā (Çr,1,59).

-mUşlĀ : ġurmuşlā (E,3,32), sormuşlā (Km,4,31), ġovmuşlā (Kr,3,114), sürmüşlā ġoymuşlā (G,3,272), ölmüşlā (Y,5,36), döġmüşlā (Hd,1,105).

2.11.1.5 Gelecek Zaman

Güney ağzındaki gelecek zaman eki yazı dilimizdeki -AcAk ekinin deġişmiş şekillerinden ibarettir : -AcAK, -cAK, -AcA, -cA. Kipin çekiminde zamir kökenli şahıs ekleri kullanılır.

Teklik 1. şahıs :

-AcAm : äväräcäm barKlıyacam (Çr,4,83), yapacam (G,1,86).

-äcām : vāräcām (Kr,5,101).

-cAm : aşcam (Kr,3,171), işmācām (Ag,4,32), dācām (Çm,2,155), dikcām (Oç,3,38), suncām (Y,3,88).

-cAn : olcan (P,1,164), vacan (G,3,40), ġirdircan (Ag,4,5), ġiTcān (Çr,2,281), işcān (D,1,89).

-cān : alcān (Çr,2,478).

Teklik 2. şahıs :

-A(IU)cAKsİñ : ğullanacaKsİñ (Çm,1,86), alışacaKsİñ (E,4,148), yapacaKsİñ (Kr,3,150), olucaKsİñ (Kr,3,229), ädicäKsİñ (Kr,3,255), vāräcäKsİñ (Çm,1,86), vāräcäKsİñ (Çr,4,241).

-A(IU)cAñ : yatırcañ (Ag,4,60), satcañ (Ay,2,29), oturcañ (C,4,89), yapacañ (Çr,2,835), oturucañ (Kr,2,217), säyrädicäñ (Kr,2,218), vāräcäñ (Kp,1,83), bulcäñ (Oç,2,239), üğüTcäñ (Oç,3,97).

-A(IU)cĀsİñ : baKacäsİñ (Çr,3,69), canlandırcäsİñ (C,3,127), dädiräcäsİñ (C,3,156), ädäcäsİñ (Çm,2,167), bāKlācäsİñ (Çr,2,322).

-cAsİñ : vācäsİñ (Çr,2,99), vurcasİñ (Oç,1,399), vacasİñ (P,3,350).

Teklik 3. şahıs :

-A(I)cAK : olcaK (Ag,4,62), yaKacaK (Aç,1,33), ğaçıcaK (Km,5,158), yaPacäK (Km,5,174), iriläşcäK (Oç,1,280), gidicäK (Oç,4,95), üyücäK (Y,3,43).

Çokluk 1. şahıs :

-A(I)cAz : alacaz (G,1,32), yapacaz (Ay,2,53), aşcaz (Çr,1,176), boşalTcaz (D,1,37), ıraslācaz (Hd,1,68), öläcāz (Hy,2,19), kāsācāz (Hy,3,124), işlācāz (Kr,3,326), yazılcaz (Km,4,56), bişiricāz (Çr,2,448).

-cĀz : yapacāz (Kr,5,85), vārācāz (Km,5,138).

Çokluk 2. şahıs :

-cäksİñiz : gidäcäKsİñiz (G,1,100).

-cäsİñiz : tutacäsİñiz (G,1,100).

-casİñiz : çıKcasİñiz (D,1,37).

Çokluk 3. şahıs :

-cAKIAr : ğaçıracaKlar (Hy,3,18), öğrädicäKlär (Kr,1,268), süräcäKlär (Kr,2,94).

-cAKIĀ : yaPcaKlā (C,1,144), n'apcaKlā (C,3,149), yaPdırcaKlā (Km,2,27),
alacaKlā (Kr,4,16), ädäcäKlā (G,1,45), yicäKlā (Çr,2,14), sıkışdırcäKlā (Y,5,87).

2.11.1.6 Şart

Edebî dildeki gibi şart eki -sA'dir ve kipin çekiminde iyelik kökenli şahıs ekleri kullanılmaktadır.

Teklik 1. şahıs :

-sAm : çıKsam (G,3,106), aTsam (C,1,217), sorsam (Çr,2,698), göndärsäm
(E,4,91), görsäm (Hy,5,19).

Teklik 2. şahıs :

-sAñ : baKsañ (Kr,3,357), yapsañ (Oç,1,478), ğarsañ da yidirsañ (P,2,144), gösāñ
(Ag,3,28), giTsāñ (Çm,1,141).

Teklik 3. şahıs :

-sA : ösa (Çm,2,16), varsa (Çr,2,324), aKsa (Çr,2,680), yayġınlaşsa (Çr,4,153),
çıKsa (Oç,1,227), gitsä (Oç,2,13), gāsä (Y,3,108), sürsä (C,3,130).

Çokluk 1. şahıs :

-sAK : dursaK (Oç,2,86), väsäK (C,2,144), giTsäK (Kr,3,319).

Çokluk 2. şahıs :

-sAñIz : ğonuşsañız (Çr,4,316), bulsañız (Km,5,108), ğälsāñız (Çr,3,151).

Çokluk 3. şahıs :

-sAIAr : bağlasalar (Çr,2,110), ğaldırsalar (Kr,3,190), vārsälär (Kr,2,154),
öldürsälär (Kr,3,192).

-sAIĀ : baKsalā (Çr,2,367), yapsalā (Oç,2,72), ävlänsälā (Kr,5,2), däsälā (P,3,147),
väsälā (Y,4,85).

2.11.1.7 İstek

Bugün edebî dilde kullanılmayan Eski Anadolu Türkçesi döneminde işlek bir ek olan -A istek kipi (-A < -GA < -GAy) ve isteğe kaymış emir ekleri Güney ilçesi ağzında kullanılmaktadır.

Teklik 1. şahıs :

-Am / -Ām : baqam (Y,5,89), yatam (Çr,2,709), ölām (Kr,3,296), bilām (Km,2,1); sūrtām (Hy,3,107), alām gālām (C,2,11), baqām (G,3,141), baqām gālām (C,2,133) .

-AyIm : aqlatayım (Ag,4,131), ıqayım (Çr,2,63), kāsāyım (Ez,5,32), vārāyım (Km,4,154).

-IyIm : vāriyim (Çr,4,240), diyim (Çr,5,65), söyliyim (Kr,2,42), alııyım (Kr,2,197), atıyım (Kr,3,212),

-AyIn : alayın (Ez,4,115), vārāyin (P,3,292).

-IyIn : oparıyın (Çr,1,74), vāriyin (Ez,4,320), giriysin (Kr,1,37), oturiysin (Km,4,101), varıyın gāliyin (P,1,275).

-Im : alım gālim (Çr,2,131).

-In / -Un : varın götürün (P,3,90)

Teklik 2. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır .

Teklik 3. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 1. şahıs :

-Allm : ıqalım (P,2,125), ayrılalım gidālim (Y,1,173), baqalım (G,1,32), yapalım (A,2,54), vārālim (Y,4,111).

-Ām : āvārām (Kr,5,105), durām (Kp,1,54), ilidirām (C,2,129), gidām (Çr,1,126), dönām (Km,4,33), galdırām (Kp,1,221), alām (Kp,5,109).

Çokluk 2. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 3. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

2.11.1.8 Gereklilik

Morfolojik olarak hem edebî dildeki +mAlli hem de sentaktik olarak kurulan iyelik eki + gerek / lâzım şekilleri gereklilik kipi çekiminde kullanılır. Çokluk ikinci ve üçüncü şahısların gereklilik çekimleri metinlerimizde yoktur.

Teklük 1. şahıs : sıĶmalıyın (Kr,2,286), vârmâm gâräk (Kr,3,483).

Teklük 2. şahıs : äTmäñ ılâzım (Km,4,27), bilmäñ lâzım (Kp,3,192), aTmäñ gâräk (E,2,18).

Teklük 3. şahıs : atmalı (Çr,2,805), gömalı (Çr,2,950) boşmalı (E,4,114), kısalmalı (Ez,5,154), olmalı (P,1,241), oynamalı (Y,4,62), olması lâzım (Kp,2,103), baĶması lâzım (Kp,2,153), yaĶması lâzım (Kr,2,136), gâlmâsi lâzım (Km,4,27).

Çokluk 1. şahıs : bışmalıyız (Km,4,170), çalışmamalıyız, oturmalıyız (Km,4,170), yimâliyız (Km,4,170), duymamız lâzım (Çr,4,61).

2.11.1.9 Emir

Teklük 2. şahıs : Fiil kök veya gövdesi biçimindedir : du (G,3,197), dur (Çr,2,402), doldur (Kp,1,4), sür (P,3,527), götür (Ay,3,9), sürdür (C,1,39).

Teklük 3. şahıs : Yazı dilinden farklı olarak -n sonsesinde damaksıllaşma görülür.

-sİñ : gâsiñ (C,1,215), aĶsiñ durulsuñ (Çm,2,25), âsiñ (Çr,1,224), bitirsiñ (Ay,2,38).

-sUñ : vursuñ (Ez,4,96), ösuñ (Hy,3,44), sorulsuñ (Kr,1,46), görsüñ (Km,5,172), güldürsüñ (P,3,128), dönsüñ (Y,5,73).

Çokluk 2. şahıs :

-İñ : gâliñ (G,2,51), asıñ kâsiñ (C,1,219), baĶıñ (Çm,2,229), yisiñ (Çr,2,63), yâtiñ (D,1,93).

-Uñ : duruñ (Hy,3,127), durduruñ (Kp,3,433), götürüñ (Aç,2,65), dönüñ (Çr,2,428).

Çokluk 3. şahıs :

-sİnlA(r) : atsiñla (Kp,3,157), ğazısıñlā (Oç,1,77), yisiñlār (Aç,3,37), işlāmāsīñlā (P,3,155).

-sUñlA(r) : buyursuñlā (Çr,2,305), sürsuñlā (P,3,154), görünsuñlā (Ag,2,14).

Olumsuz : yaTma (Çr,2,651), korKmasıñ (P,3,60), çarçurāTmiyiñ (Çr,5,101), girmäyiñ (Çr,2,23), ğurmasıñlar (Hy,3,69).

2.11.2 Birleşik Kipler ve Çekimleri

Bünyesinde birden fazla kip eki bulunduran çekimli fiillerdir. Bölgemiz ağzında görülen birleşik kipleri şöyle açıklayabiliriz:

2.11.2.1 Hikâye

a. Geniş zamanın hikâyesi

(Geniş zaman eki + i- fiili + şimdiki zaman eki + şahıs eki)

Teklik 1. şahıs : yıkardım (Ez,4,34), bilirdim (Hy,3,156), yürüdüm (P,3,161), sarıñdım (G,3,21), bulundurudum (Çr,3,135), dārıdim (Çr,4,197), ävärmäzıdim (Çr,2,274).

Teklik 2. şahıs : sürtādiñ (Y,1,152), aldırıdiñ (G,3,183), yārıdiñ (Km,5,232).

Teklik 3. şahıs : ğonardı (Kp,1,228), bilinīdi (Kp,3,556), doldurudu (G,3,28).

Çokluk 1. şahıs : yatırırđıK (Aç,5,22), ğonaqlādıK (C,3,53), örtünüdüK (Hy,3,178), dārıdiK (Çm,2,148).

Çokluk 2. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 3. şahıs : doqurlardı (G,1,72), ädällādin (Oç,4,8), dārlārıdi (Hy,3,119).

b. Şimdiki zamanın hikâyesi

(Şimdiki zaman eki + i- fiili + şimdiki zaman eki + şahıs eki)

Teklik 1. şahıs : gätiriyödüm (Çr,5,54), güdüyodum (D,1,116), ısmarlıyudum (Ez,4,71), varıydım (Çr,1,39).

Teklik 2. şahıs : alıyoduñ (Hy,1,45), gäçiyöduñ (Km,5,64), diyidiñ (Çr,4,109).

Teklik 3. şahıs : ürüyüdü (Ez,4,76), işliyudu (Aç,5,49) çalıyudu (G,2,250), gazanıydı (Çm,1,57), görünmäyidi (Çm,2,126), dāyirdi (Kp,1,272).

Çokluk 1. şahıs : yoluyoduK (Çm,2,137), kaldırıyöduK (Ez,2,8), bilmäyidiK (Km,4,56), biliyuduK (Y,4,45).

Çokluk 2. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 3. şahıs : väriyolādı (Km,5,359), yärläşirlärdi (Kp,1,195), ödüyolarıdı (Km,5,163) .

c. Görülen geçmiş zamanın hikâyesi

(Görülen geçmiş zaman eki + i- fiili + şimdiki zaman eki + şahıs eki)

Teklik 1. şahıs : kırkıldırdıydım (G,3,221), bulduydum (D,1,13), oğudumıudum (Kp,1,37), gäldimıidi (Kp,1,29).

Teklik 2. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Teklik 3. şahıs : yörüdüydü (Çr,2,578), giTdīdi (Oç,1,266), doğduydu (P,3,134).

Çokluk 1. şahıs : yatırdıydıK (Oç,1,313), giTdiydiK (Hd,1,5).

Çokluk 2. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 3. şahıs : giTdilärdi (Kp,5,103), vädilādi (E,1,71), baKdılādı (Oç,1,259).

d. Öğrenilen geçmiş zamanın hikâyesi

(Öğrenilen geçmiş zaman eki + i- fiili + şimdiki zaman eki + şahıs eki)

Teklik 1. şahıs : yazmışdım (Km,3,75).

Teklik 2. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Teklik 3. şahıs : yapılmışdı (Km,5,124), bulmuşdu (Ag,2,30), gömüşdü (E,1,8),
udu,

Çokluk 1. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 2. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 3. şahıs : yıllär⊃imişdir (Oç,4,11).

e. Gelecek zamanın hikâyesi

(Gelecek zaman eki + i- fiili + şimdiki zaman eki + şahıs eki)

Teklik 1. şahıs : yazcadım (Çr,2,662), ğalacādım (Kp,4,27), yicādim (Aç,5,53).

Teklik 2. şahıs : yaticādīñ (Oç,1,299), gäticādīñ (P,3,56).

Teklik 3. şahıs : ğalişcäKdi (Ez,5,104), soycādı (Kp,4,19), ğalcādi (Y,1,40), okuyacağ⊃ıdı (Çr,4,167).

Çokluk 1. şahıs : yärläşcäKdiK (Y,5,59), ğaldıracādıK (Hy,1,69), gätircādıK (Oç,2,172).

Çokluk 2. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 3. şahıs : yicäKlärđin (C,1,102), yapcaKlādı (Oç,1,300).

f. Şartın hikâyesi

(Şart eki + i- fiili + şimdiki zaman eki + şahıs eki)

Yalnızca teklik birinci ve üçüncü şahısın örneklerine rastlanmıştır.

Teklik 1. şahıs : okusaydım (G,3,219), içmäsäydım (Ag,4,140).

Teklik 3. şahıs : okusaydı (Ag,4,137), gösäydi (D,1,86), yapmasıydi yaPmasıydi (Çm,2,178), olsuydu (P,2,30).

g. Gerekliliğin hikâyesi

(Gereklilik eki + i- fiili + şimdiki zaman eki + şahıs eki)

Yalnızca teklik birinci şahısın örneği vardır.

Teklik 1. şahıs : olmalıydım (Çr,5,98).

2.11.2.2 Rivayet

a. Geniş zamanın rivayeti

(Geniş zaman eki + i- fiili + öğrenilen geçmiş zaman zaman eki + şahıs eki)

Teklik 1. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Teklik 2. şahıs : ädâmişîñ (Km,2,37), vâmâmişîñ (Çr,3,226).

Teklik 3. şahıs : yaparımış (Y,4,29), ayrılırımış (Aç,1,63), oturmuş (Aç,3,28), ölmüş (C,1,26), götürürümüş (Oç,2,84).

Çokluk 1. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 2. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 3. şahıs : dârlârımış (Y,5,118), ädârlârımış (Aç,3,69), satallarımış (Kp,3,375), çıkarlarmış (Aç,3,67), minârlârmış (P,1,62), boğuşdurulâmış (Oç,4,30).

b. Şimdiki zamanın rivayeti

(Şimdiki zaman eki + i- fiili + öğrenilen geçmiş zaman zaman eki + şahıs eki)

Teklik 1. şahıs : vâriyomuşum (Kp,5,82).

Teklik 2. şahıs : çäkiyomuşuñ (C,2,102).

Teklik 3. şahıs : añlıyumuş (Aç,3,47), biliyumuş (Çm,2,235), gâliyormuş (Kp,3,23), alıyumuş (P,1,401).

Çokluk 1. şahıs : bilïomuşuzdur (P,3,338).

Çokluk 2. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 3. şahıs : gidiyorlarımış (Aç,3,78), üğüdüyolarımış (Ay,1,16), ävländiriyollâmışımış (E,3,81), ädiyollarmış (Kr,2,108), bilmiyolâmış (Kp,3,289).

c. Öğrenilen geçmiş zamanın rivayeti

(Öğrenilen geçmiş zaman eki + i- fiili + öğrenilen geçmiş zaman zaman eki + şahıs eki)

Yalnızca teklik üçüncü şahıs çekimi vardır.

Teklik 3. şahıs : giTmişimiş (Ay,3,12), yimişimiş (Çr,1,189), bulmuşumuş (P,1,316), yaPmişmiş (G,4,37).

d. Gelecek zamanın rivayeti

(Gelecek zaman eki + i- fiili + öğrenilen geçmiş zaman zaman eki + şahıs eki)

Teklik 1. şahıs : giTcāmişim (P,3,348), olacāmişim (Kp,3,470).

Teklik 2. şahıs : yazılcāmişin̄ (Çr,1,185), gonusacāmişin̄ (Hd,1,54), yaPcāmişin̄ (Oç,1,479).

Teklik 3. şahıs : alıncāmiş (P,1,266), kāsılcāmişäKlāncāmiş (Ag,3,21), gircāmiş (Km,4,160).

Çokluk 1. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 2. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 3. şahıs : ataşlaycaKlarımış (Hd,1,108), ädäcäklämiş (Kr,2,113), ävlāncäKlāmiş (Çr,2,84).

e. Gerekliliğin rivayeti

(Gereklilik eki + i- fiili + öğrenilen geçmiş zaman zaman eki + şahıs eki)

Yalnızca teklik üçüncü şahısın örneği vardır.

Teklik 3. şahıs : çıkmalıymış (Oç,1,475).

2.11.2.3 Şart

a. Geniş zamanın şartı

(Geniş zaman eki + i- fiili + şart eki + şahıs eki)

Teklik 1. şahıs : aġarısam (Çr,2,397), varısam (Çm,2,86), vārisām (Ag,2,11), dādımisä (Ag,4,138), giTdīsām (Kp,3,201), üyāsām (uyursam) (Çr,3,157), ölürüsām (Çr,2,708), olusa¬m (C,4,67), atāsam (Kp,4,42).

Teklik 2. şahıs : sorar ısañ (Çr,2,792), çalışısañ (Km,4,35), däärländiräbilisäñ (Ay,2,47), yidirisäñ (C,1,14), vârdısäñ (Kp,3,150), süräsäñ (Çr,4,64), soräsäñ (G,3,20), istäsäñ (Oç,2,158), düşünüsäñ (Kr,1,188), çalışmazsañ (Km,4,36), bakäsäñ (Çr,2,574).

Teklik 3. şahıs : ğurtarısa (Ay,3,29), ğazanısa (Ez,3,9), ğaçirisä (Kp,3,317), ğälisä (Çr,3,136), düşäsä (Ay,1,53), yätişdirisä, biçäsä, öğüdüsäñ (Oç,3,127), duräsa (G,3,269), ğörüsä (Aç,3,68), yapmazsa (Çr,3,117), durusa (Oç,1,306), çıkäsa (Çm,1,53).

Çokluk 1. şahıs : ğalısañK (Çr,2,557), ğazanısaK (Kp,3,403), värisäK (Y,5,158), dikäsäK (Aç,1,23), ğörüsäK (Çm,1,92), olmazsaK (Oç,3,132), satäsäK (Çr,3,185).

Çokluk 2. şahıs : alısañız, diñläsäñiz (G,2,35), çıkarısañız (P,3,35), ädäsäñiz (Kp,3,448), äkäsäñiz (Oç,1,388), ğoyäsäñiz (Aç,2,65), yapäsäñiz (Y,5,185).

Çokluk 3. şahıs : ğälir läsäñ (Çr,2,268), dävradärläsä (Oç,1,433), vämäzläsä (Y,5,140), alıläsä (Oç,1,38).

b. Şimdiki zamanın şartı

(Şimdiki zaman eki + i- fiili + şart eki + şahıs eki)

Teklik 1. şahıs : gätirmiyosam (Çr,5,49).

Teklik 2. şahıs : bulamıyusäñ (Çr,4,75), väriyosäñ (Kr,1,159).

Teklik 3. şahıs : ädiyusu (ediyorsa) (Kp,3,242), bänimsäyosa (Km,5,184), anlaşılyosa (Kr,1,39), ğarıyōsa (P,3,55), öğüdüsäñ (Oç,3,127), ğandırıyōsa (Kp,3,342), alıyusa (Çr,4,98), oluyusañ (Çr,4,160).

Çokluk 1. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 2. şahıs : ğörüyosañız (E,3,86).

Çokluk 3. şahıs : duyuyoläsä (C,3,138), oluyorläsä (Oç,1,468), ğörüyulläsä (E,3,92), ädiyoläsä (Km,5,91), vämäyilläsä (Çm,1,89).

c. Görülen geçmiş zamanın şartı

(Görülen geçmiş zaman eki + i- fiili + şart eki + şahıs eki)

Teklik 1. şahıs : yaPdısam (P,1,137), öPdüyüsäm (C,1,112).

Teklik 2. şahıs : görmädiñ isä (Km,5,64).

Teklik 3. şahıs : äTdisä- (C,2,289), giTdisä (Oç,1,373), vādīsä (P,1,10), duydūsa (Y,5,76).

Çokluk 1. şahıs : ördūsäK (Ag,2,35).

Çokluk 2. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 3. şahıs : yidirdilāsä (Çr,2,480), yaPdılāsa (Oç,1,491).

d. Öğrenilen geçmiş zamanın şartı

(Öğrenilen geçmiş zaman eki + i- fiili + şart eki + şahıs eki)

Yalnızca teklik üçüncü şahısın örneği vardır.

Teklik 3. şahıs : äTmiş isä (E,3,155),

e. Gelecek zamanın şartı

(Gelecek geçmiş zaman eki + i- fiili + şart eki + şahıs eki)

Teklik 1. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Teklik 2. şahıs : söylicīsāñ (Çr,2,204), mindircāsāñ (bindireceksen) (P,3,231), alcāsāñ (C,1,114), käymicāsāñ (Y,3,55), alcasañ (Çr,3,223), ğazanacasañ (Çm,1,96), saTcāsāñ (E,2,18).

Teklik 3. şahıs : ädinācāsä (Kp,1,90).

Çokluk 1. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

Çokluk 2. şahıs : mindircāsāñiz (P,3,230), 'saTcasañiz (Çr,4,318).

Çokluk 3. şahıs : Metinlerde örneğine rastlanmamıştır.

2.11.2.4 Katmerli birleşik çekim

Asıl fiil kipine i- fiilinin iki şeklinin arka arkaya getirilmesiyle ortaya çıkan çekimdir.²⁰ Metinlerde çok fazla olmasa da örnekleri görülmüştür. Bazıları şunlardır : baĶmışlar imışmı ş (Çr,1,138), güdüyumuşmuş (Ag,1,2), duruyomuş umuş

²⁰ Muharrem Ergin, Türk Dil Bilgisi (1998), s.328

(Kp,1,223), ädiyumuşmuş (P,3,212), bakmışlāmişmiş (Çr,1,152), ğalıyumuşmuş (P,1,259), dānilmişmiş (Ag,3,33), kāscāmişmiş (P,1,254), yanmācāmişmiş (P,1,268), oluyumuşmuş (P,1,413).

2.11.3 Yardımcı Fiiller

2.11.3.1 İsimlere gelen yardımcı fiiller

etmek : yardım äTmiş (Aç,3,93), idārā äTdiriyum (Ay,2,45), isdiFādā äT (C,2,134), müyanā äTdi (muayene etti) (C,3,112), alış vāriş äTmiş (Çr,4,117), taburcu äTcāKlā (Km,5,353).

eylemek : allah rahmätüäylāsin (Y,5,55), sänüäylādiñ hākim hanım bizlāri pārişān (perişan eylemek) (Çr,2,22).

olmak : pişmānoldum (Kp,3,29), hasda olmazsaK (Oç,3,131), idara oluyuz (Y,1,42), yardımcı olur musuñuz (G,1,29), ämäKli olduydu (Ag,1,38).

yapmak : ğayıT yapıyo (Ag,3,2), sulama yapıyuz (Aç,1,17), tütüncülüK yapıyo (Ay,2,27), iyilik yaPdıñ (C,1,40).

2.11.3.2 Fiillere gelen yardımcı fiiller

Yeterlik : bilābiliyon (bilebiliyorum) (C,2,3), ändirābilimiz (indirebilir miyiz) (C,2,143), girābili miñ (girebilir misin) (P,1,397), vārābiliyoduñ (verebiliyordun) (Hy,1,48), oğūmadım (okuyamadım) (Km,5,4), sürümüyü (süremiyor) (Km,5,62).

Tezlik : diyividi (deyiverdi) (G,3,221), yıkıvıdım (yıkıverdim) (Ay,3,98), oluvurudu (oluverirdi) (Oç,3,115), dāyviridi (deyiverirdi) (P,1,211), sıvıyvirān (sıvayıvereyim) (Ez,1,46), dutuvuruyo (tutuveriyor) (Hy,3,130), çürüyüvürüyü (çürüyüveriyor) (P,1,85), olmayıvisā (olmayıverse) (Km,4,54), dikiymisā (dikivermese) (Km,4,83), oynıvicān (oynayıvereceğim) (Çr,2,47), dolduriymiş (dolduruvermiş) (Çr,2,385), oyniyivimiş (oynayıvermiş) (Çr,1,156), aliymiş (alıvermiş) (Çr,3,171),

goyuvurlāmiş (koyuverirlermiş) (Aç,3,72), gömiymişlā (gömüvermişler) (Ag,3,34), dutuluvādiK (tutuluverdik) (Ag,4,105), yürüvmiyvāñ (yürüyüvermeyin) (G,2,38), çāzivādim (çözüverdim) (C,1,120).

Süreklilik :

-iPdur-, -ÜPdur- : dolduruPdur (P,2,73), oturuPduruydu (P,3,54), oynuyuPduruymuş (Y,5,45), sallıyıPdurūmuş (Y,5,81), bozuluPdurun (Y,5,205), yiyiPduruz (Ag,1,30), sulanıPduruyu (Ag,3,18), biliPdurun (Ag,4,42), dönüPduruyumuş (Ag,5,8), gāçiriPdurma (C,1,113).

-iPbatı-, UPbatı : oluPbatı (oluyor) (Kr,1,265), söyliPbatı (söylüyor) (Kp,1,91), yiyiPbatırlā (yiyorlar) (P,3,186), böyüPbatıydım (büyüyordum) (G,2,27), yātişiPbatı (yetiştiriyor) (Ay,1,57).

-iPbar- : gidiPbarın (gidiyorum) (Y,1,95), gidiPbarıyo (gidiyor) (C,2,44), gidiPbar (gidiyor) (Çm,2,65).

iKgel- : gāliKgāli (P,2,140).

Yaklaşma : vārāyazmış (Kp,3,209), gālāyazdı (Oç,4,99).

SONUÇ

Ses ve şekil bilgisi açısından incelediğimiz Güney ilçesi ağzının özelliklerini şu şekilde özetleyebiliriz :

1. SES BİLGİSİ

1. Yazı dilimizdeki ünlüler dışında á, â, à, ê, í, ò, ó, ú ünlüleri bölge ağızında görülmektedir.
2. r, l, k, y ünsüzlerinin düşmesi veya erimesiyle oluşan uzun ünlüler oldukça fazladır. Özellikle r ünsüzünün düşmesi sıkça görülür.
3. Aslî uzunlukların kimi kelimelerde korunduğu görülür.
4. -ğ-, -h-, -n-, -ñ-, -v-, -y- ünsüzlerinin erimesiyle ortaya çıkan ikiz ünlülerin örnekleri oldukça fazladır.
5. Kalınlık-incelik uyumu oldukça kuvvetlidir. Yazı dilimizde kalınlık-incelik uyumuna aykırı olarak kullanılan eklerin çoğunun ve yabancı kökenli kelimelerin bir kısmının uyuma girdiği görülür. Şart, şimdiki zaman, gelecek zaman ve görülen geçmiş zaman kipleri ile istek kipinin birinci tekil kişi çekiminin bazı örneklerinde; -gil isimden isim yapma ekinde; bazen -leyin ve -dAş isimden isim yapma eklerinde; i- fiilinin kimi örneklerinde; yabancı kökenli kelimelerin büyük bir bölümünde; ikiz ünlülerde ve c, ç, s, ş, y, z, l inceltici ünsüzlerinin etkisiyle bazı kelimelerde uyumun bozulması söz konusudur.
6. Düzlük-yuvarlaklık uyumu kalınlık-incelik uyuma kadar kuvvetli olmasa da oldukça sağlamdır.
7. Ünlü değişimleri bakımından oldukça çeşitlidir. Hemen her türlü değişimle karşılaşmak mümkündür.
8. Vurgusuz orta hece ünlüsünün düşmesi ve ünlüyle biten, birbirine ulanmış iki kelimedenden ilkinin son ünlüsünün düşmesi sıkça karşılaşılan ses olaylarıdır.
9. Yabancı dillerden giren ve r, l ünsüzleri ile başlayan kelimelerin önünde ı-, i- ünlülerinin türemesine, çift ünsüz barındıranların iç seslerinde ünlü türemesine sıkça rastlanır.
10. Güney ilçesi ağızında yazı dilimizde bulunan ünsüzlere ek olarak ċ, Ç, F, ğ, ğ, ħ, k, K, K, Í, ñ, P, S, Ş, T, v ünsüzleri bulunmaktadır.
11. Ünsüz uyumu oldukça kuvvetlidir.
12. Ön ses, iç ses ve son seste tonlulaşma ve yarı tonlulaşma kurallı olarak karşımıza çıkar. Son seste yarı tonlulaşma örnekleri daha fazladır.
13. İç ses ve son seste ç > ş değişmesi en fazla görülen sızıcılaşma örneğidir. Son seste ünsüzle biten bir kelimeyle ünlü ile başlayan bir kelimenin birleşmesiyle ortaya çıkan -k > -ğ ve -k > -ğ sızıcılaşma örnekleri oldukça fazladır.

14. İç seste -h-, -l- ve özellikle de -r- düşmesi oldukça yaygındır. Son seste en fazla -r düşmesi görülür.

15. Ön seste -ş > -h değişimi oldukça fazladır. Son seste -n türemesi sıkça karşımıza çıkar. İç seste yan yana iki ünlü bulunduran yabancı kökenli kelimelerde -ğ- türemesi görülür.

16. Çokluk ekinde nl > nn / ñl > ñn, ny > nn ilerleyici ünsüz benzeşmesi ve rl > ll gerileyici ünsüz benzeşmesi örnekleriyle sıkça karşımıza çıkar. Tonluluk-tonsuzluk bakımından ünsüz aykırılışması fazladır.

17. Şimdiki zaman kipinde ünsüz ikizleşmesi sık görülür. Bunun dışında ünsüz ikizleşmesi ve tekleşmesi çok yaygın değildir.

18. Hece kaynaşması çok sık karşılaşılan bir ses olayıdır. Hece yutumu örnekleri hece kaynaşması kadar fazla değildir.

19. Ünsüzlerde yer değiştirme çok az görülen bir ses olayıdır.

2. ŞEKİL BİLGİSİ

1. Çokluk eki -n ünsüzü ile biten kelimelerden sonra -nAr biçimiyle görülür.

2. İyelik teklik ve çokluk ikinci çokluk şahıs eklerinde damak n'si (ñ) kullanılır.

3. İyelik eklerinin g, ğ, h, k, k, y ünsüzleri ile biten kelimelere eklenmesiyle hece kaynaşması, bazen de bu seslerin düşmesiyle ikiz ünlüler görülür.

4. İlgi, yükleme ve yönelme hâli eklerinin g, ğ, h, k, k, y ünsüzleri ile biten kelimelere eklenmesiyle hece kaynaşması ve ikiz ünlüler görülür. Bu ekler bazı örneklerde eksiz olarak kullanılmıştır.

5. Yönelme hâli ekinin yükleme hâli için kullanılması oldukça yaygındır. Bazı örneklerde yükleme hâlinin yönelme hâli yerine, bulunma hâlinin ise yönelme hâli yerine kullanıldığı görülür.

6. Bulunma, ayrılma ve eşitlik hâli eklerinin genellikle tonlu ünsüzle başlayan şekilleri kullanılır.

7. Vasıta hâlinin +(I)nAn şekli de kullanılır.

8. Şimdiki zaman, geniş zaman, öğrenilen geçmiş zaman, gelecek zaman ve gereklilik kiplerinin teklik birinci şahıs ekleri bazen n sesiyle kullanılır.

9. Şimdiki zaman eki çok çeşitli şekilleriyle karşımıza çıkar. Bilinen çekimin dışında sentaktik yolla da şimdiki zaman çekimi yapılır.

10. Görülen geçmiş zaman eki genellikle tonlu biçimiyle kullanılır.

11. Gerekliliğin çekimi genellikle -mAll ekiyle yapılır. ‘lazım’ ve ‘gerek’ kelimeleri ise az olarak kullanılır.

12. Tezlik fiilinin ses değişimine uğrayarak oldukça değişik bir biçimde kullanıldığı görülür.

13. Süreklilik çekimi -Ip, -Up zarf fiil eki ve ona eklenen dur-, bar-, bat- fiilleri ile yapılır.

Güney ilçesi ağzı Zeynep Korkmaz’ın “Güney-Batı Anadolu Ağızları” adlı eserinde belirlediği Denizli ve yöresi ağızlarından Ağız özelliklerinden d,t,k > ’ değişiminin bulunmaması, ‘-duklayın kerı’ zarffiilinin yerine “-dan kerı” biçiminin kullanılması ve “g, ğ” ünsüzlerinin iki ünlü arasında bazen sızıcılışması özellikleri ile farklılık gösterir.

GÜNEY MERKEZ (G)

G,1

Ad Soyad : Mustafa Çallı
Yaş : 90
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunu

1. (Adın ne dede?) adım musdafa çallı.(Kızılay başkanımıışsın, neler yapıyorsun?) kızılای dārnāīnīñ iki biñ bāş yılı üyā āyidaTlarīnīñ toPlama zamānı. bu hususdaṽ şōbāmiz, arķadaşlarıyla bārābar gānāl mārķāzdān alındı bālgāsi isdāmişlār. hānüz gānāl mārķāz bu bālgālāri gōndārmāmiş. baĶ sāKsānıki parça mal var. bunları şindi, muhtāçolanlara, 5. bānim şunum yoĶ, bānim bunum yoĶ dāğānlārā vāriyoruz yalnız çoĶ böğüKüzüntümüz, gānāl mārķāzdān yardım görāmiyoruz. hām maddī 'hām mānāvī. bizim 'āñ fazla yüz kırĶaltı üyāmizoluyū, bu yüz otuz birā āndi. bu nādānıleri gāldi? yönātim ğurūlunuñ vāyağut başğanīnīñ dāmbālliğindān. o da nādān çalışamıyōacabā? daha yaşı çoĶufāĶ. kırĶ yaşında, āllisini sayma. (Otuz bile 10. göstermiyor daha maşallah.) yoĶ canım sān dā. biñ doĶuz yüz kırĶ sākiz yılında ğurulmuş burası. bān şindi ālli altı sānāliK buranīñ başğanıyın. işdā bu düKgān bānā āyiT. bu düKgāndān ĩcar alamam, bir ğuruş ücrāT almam. alırsam haramolur bānā. ālli altı sānādān bāri fahrī olaraĶ burda çalışırız. bu arķadaşlā da hānüz yānidir. on sānāsini doldurursaṽ, küçüK bi madalyıyla taltıFādāriz. on bāş sānāsini doldurursaṽ, burunz bi 15. madalya daķarız. yirmi sānāsini doldurursaṽ, gümüş bi madalya daķarız. yirmi bāş sānāsini doldurursa, altın bi madalya daķarız. otuz sānāsini doldurursaṽ, hacca gōndārırız. şindiṽ o alındı bālgāsi gālmādī için para alamıyoruz. ümūdādārim ya yarın gālır, ya

pärşambä gün gälir. o gün dä gälmäzsä-, işdä fakislärini çäKdiK biz onun, uğraşıyoz. şindi uzun zamandan bəri ögräncilärä burs väriyoruz. fägaT bunu iki sänädän bəri gänäl 20. märküz käsdi. ancaK, millî äğtim bakanlığıyla bir anlaşma yapılmış. bu sänä om baş biñ ögränciyä burs väriläcäK. bu bursların baş biñini millî äğtim bakanlığı väracäK, om biñini kızılây väracäK. bizdän dä böğlä bir taläP isdiyullar 'amma çoK zor. şimdi bu işlä uğraşmalarımız var amma çoK zor gäldi bänä. bu gün bälädiyä giTdim. orda arkan ismindä bi arkadaşä ricä äTdim, bizä bu hususda yardımcı olur musuñuz dädim. 30. oluruz dädilä. şimdi o, gäraKli bälğäläri hazırlayacaK. o hazırlanan bälğälär altında biz dä okullara gidäcöz. çalışğan fägaT muhtäc, dövamlı olaraK çalışıyorsa, gäçiyorsa sınıfını, ordan ögränci alcaz, inşallah. bakalım muğaffaK olabili miyiz. şimdi biz bu bälğäläri göndärdimiz zaman kızılây märküz yardım ädäcäK. ancaK, äsKidän bəri almış olan burs säyiPlärinä gänäl märküz yardım ätmäyäk. ancaK imkänı var ısa şöbä 35. yardım äTcäK. fägaT şöbäniñ da imkänı yoK. (Mustafa Dede sen işgal zamanlarını görmüşsün. Bildiklerini anlatıverir misin?) altı yaşında bəri hayätüm icäbi bi çoK şaylärlä mäşğul oldum. altı yaşında okula giTdim, om birindä okuldan çıKdım. altı yaşındayıkän günäy yonan işğälinä uğradı. yirmi yädi ay yonanlılar günäydä gäldilər. yonanlılar burda üş dänä garargah gurdular. bi tänä dä çindärädä gurdulä. yirmi yädi ay 40. içärsindä dışarıya çıKmıyı yasağ äTdilər. räçätäyä täbi duTdular yonanlılar. bir gün, dövriyälär gäzärkän bir vatandaşı, niçün gäziyosuñ dää yaqalıyullar. bunuñ arasında götürürlärkä bi gişiyä dä ras gäliyurlä. on da yaqalıyurlä. bu ävin säğibi, ömär çallı var ıdı bälädiyä räğisiydi, bänim ağbäm oluyor. bunları gurtarmaK üçün goşuyo. on da götürüyörlä. yonan gumandanı, bunlara idam cäzäsı väriyor. yaTsın gidiyurlä, 45. sabäliyin idäm ädäcäKlä. fägaT çindärä köğündäki garargahdan bir yazı gäliyor, tälimaT gäliyö. bu gün gäcä, bir şimşäk çakmışdır, diyor. fägaT gumandan, yonan

gumandanı diyor Ki onlara, siz bi işārāt vārdiñiz, halqa bi işārāt vārdiñiz, gänä onuñ için İdām cāzası vāriyor. fāgaT bu raporu aldıqdan soğra onları ärtäsi gün särbäs bıraқыu. bunlar, gündä kırk gişi, älli gişi toPlamaq sūrātiylä, isTihgam ğaldırdılar 50. yōnanlılar. burada yarcı hüsäyin äfändi äfä ismindä birisi vardı. yōnan gumandanı, bunu yaqalamaq isdiyo, faqat yaqalayamıyo. şurda, bu ğävāniñ oldü yärdä, ävi vardı. yōnan gumandanı, bunu ävini yaqdı. kimsä yoqdu ävdä. kändisi dä yarcı hüsäyin, ğarşıdaki täpädä säyräTdi bunu. fāgaT bunu önläyäbilmäk için, o günün öndärlärindän häfiz musa äfändi vardı. häfiz musa äfändi bänim babam oluyo märhum. yōnan 55. gumandanı bunu çağırıyo. diyor ku bu adamla bāni bi ğonuşdur. söz vāriyorum, sänä zarārım olmaz diyo, ona da olmaz diyo. bunuñ üzärinä yarcı hüsäyini yōnan gumandanınla ğonuşduruyo. yōnan gumandanı 'sağ sārçä barmaından bi damlam ğan alıyo, cāzä olaraq. onuñ cāzāsı oyumuş yāni. böğlä haräkätleri oldu. bir vatandaşa silahın var däğä, işgāncä yaPdılar çarşıda. älini ayağını bağladılar, döğdülär. buna, 60. günäyli müdāhalä ädämädi. acıdı ama günäyli müdāhalä ädämädi. (Kadınlara ve çocuklara eziyet ettiler mi dede?) hayır, zātän günäyلیلär onu täkiPädiyurlar. yalnız bir ğadınıñ, onlarla tümāsı olduğu tahmin ädiliyor. näticä yirmi yädi ay sonra günäydän ayrılıyurlar. ayrılırkän baş tänä vatandaşımızı rāhin olarak götürüyurlar, yanlarında. häfiz ämir äfändi hoca, äyiP äfändi hoca, o günün bälädiyä räğisi hacı birāhim bağ, 65. häfiz aPdullah äfändiyi rāhin olaraq götürüyurlä. gidärlärkän, alaşehir yolu üzärinä, sarıgöl yolu üzärinä oranın bälädiyä räğisi hacı bağ onlara ğarşı ğäliyo, giTmäyəcän diyo. fāgaT onu şahid ädiyurlä. o hacı bağiñ nāşı bi müddät orda ğaldı. buraya ğälän bi ğaymakam, halil tuncär bağ bu nāşı aldı ğaldı, ğarşıdaki täpüyä ğuydu. bän, allah biliyo hər sänä onuñ ziyarätinä gidärin. 'diğärläri bi firsät buluyurlar, sarıgöldän 70. ğäriyä dönüyurlar. yōnanlılar bu şäkildä günäydän ayrıldılar. (Bu işgal sırasında geçiminizi nasıl sağladınız?) o zaman günäy mäşür bağcıydı. bağ ıla ğaçım yapardı.

ğadınları 70. çoK çalışgandı, halı doqurlardı, halıcılıKla idārālārını tāmīn ādārlardı.
 71. ārkāKlādān fazla ğadınlārın hīzmāti vādır günāydā. burda baĝcılıK vardı, iāşāmizi onuñla
 tāmīn ādiyorduK. fākaT bi filigsura hasdalıĝı ğāldi, baĝları öldürdü. bizim baĝlarımız
 75. tamāmān āldü. bi çäkirĝā işi vardı burda, biz çäkirĝā toPlamaĝa gidādiK. ālimizdā
 birā şāy, ĝuyular ĝazar, o ĝuyulara dökādiK. bizā başā ĝuruş, onā ĝuruş para vārilādi.
 ondan soĝra, günāy, ömār çallı hakiĝatan çalışdı. burada doqumacılar kōpriTīfi ĝurdu.
 halK uzun zaman doqumacılıKla idārsini sürdürü. bundan āvāl günāylılār, o baĝ işi
 biTdiKdān soĝra, kāndilārini i-zmir çuqurlarında hīzmātā lāyīK ĝördülār, oraya
 80. çalışmaya ĝitdilār. uzun müddāT orda çalışdılā halK. urlada, balıkāsirdā, izmirdā,
 sālçuKda, sōkādā iş buldulā çalışdılā. o dāvradā günāydā 'on altı biñ nüfus var ıdı.
 fāgaT, şindi altı biñ yādi yüz āllī. nārāyā gidārsāñiz gidiñ, muTlaqā günāyli bulursuñuz.
 nāzilliyā gidiñ, yaĝcılā mahalləsi vādır bizim. bir çoK yārdā öĝlādir. doqumacılar
 kōpāratiFi uzun müddāT burda idārsini tāmīn āTdi. biñ doquz yüz kırK üç yılında
 85. bāni halK parti başĝanlıĝına ĝatidilā. ömār çallı da bālādiyā rāĝisiydi. kafasına bi şiy
 soKdu, günāyi kazā yapacam. hām bālādiyā rāĝisi, hām māclis umūmī āzālıĝını üzārınā
 aldı. bān dā halK parti başĝanlıĝını üzārimā aldım. 'böĝlā bir çalışma baş sānā
 dāvām āTdi. biñ doquz yüz kırK sākiz yılına ĝadar. buldanda bāhçāT uz vādır, saĝlık
 bakanı, onuñ yardımı oldu. fāgaT dāñizli vālīsi, günāyi kazā āTmāK isdāmādi. biz
 90. buldanlılārın, oranın sōmürgāsiyiz. hār gün kırK āllī tānā ĝişi, bütün işlārini orda
 görür. şimdi ömār çallı baş sānā çalışdı. biñ doquz yüz kırK sākiz yılında, günāyiñ
 ilçāliĝinā muĝafaK oldu. bizim dā yardımımız oldu bālki. türküyādā on altı tānā
 kazā yapılacaK. on üçü rāsmī ĝazatādā ilan ādilmiş, üçü ādilmāmiş. ömār çallı durur
 mu? buradan sādīK yılmazı, hūsāy in şārāni, asım çallıyı, musdafa çallıyı yanına aldı,
 95. doĝru añKaraya. bāhçāt uz, bizim ālāmanımız, saĝlık bakanıydı. içişlāri bakanlına

giTdiK. izmir milläTväkîlîdi şükrü söKmänsönär, o zaman. fağaT, o gün ziyārätäTmäK
mümkünolmadı bizimüçün. yüzlärcä ziyārätcisi var, girämädiK yanına. sağlıK
bakanlîna döndüK, bähçät uzla gonusduK. bizä dädi, içişlari bakanlîna ziyārätä
gidäcäKsiñiz. ömär çallı dädi ki, bähcät bağ bizoraya uğradıK, girmämizä imkan yoK.
100. siz şurdan bi araba tutacäsñiz, doğru gidäcäKsiñiz. biz bi taKsi duTduK. içişlari
bakanlîna böğlä gälirkän, günäy häyati däğä älämanlar aramaya başlamışlar. girdiK içäri
biz, aradıK bulduK. ömär çallıya, ömär bağ hoş gälidiñ dädi, säni biliyorum tanıyorum
dädi. bizi tanışdırdı ömär çallı. bu ğardışım halK partisi başğanı musdafa çallı dädi. vallahi
billahi gäldi 'bi sarmaşdı bänimlä böğlä, alınımdanöpdu. gänç hayätında siyäsata
105. atılmışısanı täbriKädärin dädi. ğururlandım vallä ğızım. günäy kazä olacaK dädi,
yalñız sizä bir vaziyfa düşüyor dädi. günäyā ğaymakam gäläcäK, hâkim gäläcäK,
jandarma gäläcäk, şu gäläcäK, bu gäläcäK, bunlara äv lâzım dädi. bänim dä cäbimdä
onüş tänä inätar vardı. hămän inätarları çıkadım, sayın bakanım o husus düşünölmüşdür
dädim. inätarları masanıñüsdünä atıvıdım. biz yalan söğlüyoZ. halbiki bi şiy hazır yoK.
110. inätarları aldı bu. işdä günäy dä kırK säkiz yılında kazä oldu. kazä olduKdan soğra
doKdur, hâkim, şu bu gäldi. doKdur aTnan bağ ismindä bir adam, bänä dädi ki, günäydä
bi ğızılay şöbäsi açacaz. biz ğarāraldıK. kırK säkizdä burıya aşdıK. o zamandan bäri
böğlä dävamädär gälir. işdä böğläcä ğızılay därnä dä günäydä ğuruldu.

G,2

Ad Soyad : Raziye Tuntur
Yaş : 90
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın ne ebe?) bänim adım irāziyā. (Kaç yaşındasın?) nā bilim yavrım ya yaşımı bilä? dāyviriyurlā unuduyun. (Sana neden Tuntur Ebe diyorlar?) bänim soyadım tuntur da, tuntur abä dārlā bänä. (Dedem sağ mı?) dādāñ giTdi giTdi. dādāñi yolladım köğünä. orda n bän galdım. bänim iki torunum mardı. onları böyüTdüm. dānizliyā oğula giTdilā, 5. orda oğudulā, ünvärsdiyi gazandılā. ondan kārī oğulu bitirdilā, bän dā giTdim dānizliyā, o n bir sänä dāñizlidä durdum onlāñ yoluna. aynı ikiñiz gibi. hindi onlara şay çıKdı, adanadan çıKdı güçüK gızıma. allahım adanadan nasib vāmā, adananıñ yolları daşdan, onları çıkarıyurlā başdan. allahım adanadan nasib vāmā, allahım izmirā vā. ordan nasībini vādi. onu da iyi oldu. hindi üç sänä mi ni oldu, izmirdä başında. ötākinä dā, 10. böğgä dā isdanboldan çıKdı. onuñ yanına iki yo vadım galdım. onuñ yanına anası giTdi, bän göcağarı isdanbolda n'ışlā dādim. bän köğä galdım, özilādim buraya. altı ay oldu bän bura gäläli. işdä bizimki böğlä. (Sen buralı mısın?) günäyliyın. dādāñ dā buralıydı. äväli yaban vā mıdı a yavrım? äväli yabanı biraK da hu mähälliyi bilmiyuduK biz. iraK yārlärä gız vāmāzlādi. suyu bizim çāşmädāñ işsiñ, yakın osuñ, çāşmiyā o da 15. gäli, biz dā gäliriz orda gonusuruz dārdı. ä şindi gāri biri āmaTlı biri māmāTlı. ta isdanbola gızı vādiK baK. analā gömüyo, bubalā gömüyo. hindi bu zamāñıñ hünäri bu. hindi oğlanı arıyosuñuz, kāğfiñizä görä, tälāfonnarla. o da sizi arıyu, buluşuyusuñuz äfändim. buluşduñuz mu, ana gālyu baba gālyu. bu dā mi? (Doğru ebe, ne diyelim. Sağlığın nasıl ebe?) bi hu dizim ağrıyyu da, bän dā idārä āTdiriyon. işdä sabāla

20. kaqıyon, äKmāmi yīyon, bulaşımı yūyon, işdā giriyon çıkıyon. ordan hura oturuyon, säyirādiyon. (Kaç çocuk, kaç torun var ebe?) torunumuñ torunu vā gızım. çoK, nārlärä sayıvırın. alamanda da vā oğlum. bān sizi ayşam gördümūdü. (Nerede gördün?) tälävzonda gödüm bān sizi. tälävzonda çıKdıñızayşam. (Bizim ne işimiz var orada ebe, karıştırdın sen.) gödüm, gödüm. (Okula gittin mi ebe?) cayılın. bizim zamānımızda

25. okuyanları haPsādiyorlādı. atatürK yāñi girdiydi. yāñi girincä, yāñi yazı çıkardı. härküz yāñi yazı okuycaK dādi, härküzüñ dā işi vādı gücü vādı. okuyan okudu gānā, bizlā ilāşbārıdıK. (Eski yazı biliyormusun sen?) bān dā o zuman yāñi böyüPbatıydım. bāk dā gücÇüK dāğıldım ämmā okul bilä yoğudu o zuman. dā hocalāñ yanına vadıK da, namaz sūraları okuduK. ondan kəri yāñi yazı çıKdı. (Sen neler yapıyordun o

30. zamanlar?) halı doqıyodum. kādā bakā doqūdum. bānim gızımıñ yanıda kaç halıla vā. doquduK doquduK, biTdi. biz dağlāda da durduK. aşşāK vādı bi, öküz vādı. bi sātlıK yārlärä, iki sātlıK yārlärä yörüyyoduK. (Sen Yunanlıları gördün mü ebe?) ufağıdım da hatırlamıyon. a gızım sänälāñ sänäsi gāri aKlımda mı ya? säKsäñ iki sänä oldu onlā gidäli. baK, bānim yaşım doKsan, doKsanına gadā nilär gödüm nilär. siz bānā güzälcä bi

35. söglāñ, bān dā sizä güzälcä akıl vācān. alısañız, diñlāsāñız. çocuKsuñuz, aqlıñızı başıñıza alıñ. utanmañ söglāñ, söglämäK ayıP dāğıldır. baK bāni siz, yımırık gadā şaylā vıra soru sorduñuz. (Ne anlatalım ebe, biz öğrenciyiz işte.) sizi bi alıp gälän vādır, birilärinlä gälmişñizdir burlara. (Güney arabasıyla geldik ebe.) öglā çıkıP da yörü yörüvmiyvāñ. çıKdıñız yörüvüdüñüz siz. öküllä bilä dāmāñ hāş dā. iyisi mi gözälcä

40. söglāñ. (Ebecim ben ödev hazırlıyorum, belediye başkanı Halit abi var ya, onun hanımı yolladı bizi, Tuntur Ebe eskileri bilir onunla konuşun diye.) onlā mı yolladı sizi hindi. dālīliK filä äTmāñ. ävliyim dādiñämmä yüzüğü daKağösuñuz ona bakmañ. bilmiyon. gadın kısmı sārT oldu mu, nāmıslı oldu mu kimsä bi şiyciK diyāmāz. vıT oldu mu, dağlara gidäsñiz. ayşam tälävzonda, sänñ gibi işdā varıdı birisi. bāno sandım sizi.

45. acıdıK̄onlara ämmä⁴ çäkişdiK. anıyı babıyı tärK̄ädiP dä çıkan dağa, nälär gälir başına, nilär gälir başına. bi zaman, öldürdülä dä ğızın birinä. aldılā giTdilā, gäzdirdilā, äliñ⁵oğlu n'ölacaK̄, hora öldürdülä dä mäsäriñ⁶içinä atıvıdılā. soñu odur. siz güzälcä nāmısıñız⁷ıla gäzin. bän sizi izlärin. bän sizä bi ana cavabı väriyon. gücäni miyosuñuz? (Niye gücenelim ebe, sağ ol?) ta böğlä hatırlañ bänim lafı iyi mi ğızım? allahım kändi 50. qorusuñ, utanacaK̄ yüz väsiñ, başına aK̄lını väsiñ, ğayratını da ğarnına väsiñ tamam, işdä bu. gäldiñiz mi bura, gäliñ yanıma.

G,3

Ad Soyad	: Ümmü Dalca (ÜD)	Mustafa Dalca (MC)
Yaş	: 70	77
Öğrenim Durumu	: Cahil	Cahil

1. (Teyzecim adın ne?) ÜD : ümmü dalca, dādāniñ mısdıfı dalca. sän nādän gāziyoñ ğızım? (Ben öğrenciyim. Güney’le ilgili ödev hazırlıyorum. Eskilerden, yenilerden sizinle konuşmaya geldim.) güzäl ğızım, iyi. sän tāknäyi bilī miñ? (Ne teknesi?) çamdan oyāsıñ böyüK, onla yıķasıñ çamaşırı. onuñ suyunna-, hindi maķınā atıyo hanımlā ya, üş 5. tavam oludu. hani ğoca tavalā vā ya, üş tava aĝım oludu bānim, iki üş tava da göĝüm oludu. üş ğayın vādı, bi ğayınna bi dā bān, ğalabalıK ğalıyuduK. ayrılmadım zātān, yirmi sākiz sänā durdum mān ğayınniyla. yādi sänā fālc oldu ğayınnam gānā ona da baKdım. n’acaP-äTcāz vā mı çārāsi, yoK yavrurum. bān dörT sāfār amālyat oldum. biri bu ayāmdan, biri safra kāsāmdān, ikisi şāydān, oĝlānlā olūkān. ikisi öldü çocuKlāmiñ.

10. doķuzunuñ anasıyım mān, allaha āmānāT. ğāri yannı işdā öldü ğaldı dādīñ gibi. bu sāzāryanna alındı, buldanda. buldana giTdim, orda oldu bunlā. bāygırlā giTdiK. bān hurda yatıyon, doĝcaK dādi, bi giT dādi ābā hanım. bi gidiş giTdim bā-n, üç ayda ğaldım. ya, nilā çāKdim. allahım dādim, bi çocuK doĝdu mu, ğoñşuñ bi çocū doĝsa ākiz, onuñ birini al ğā sän çocuñ yaşamıyu n’acaP-ōsa dārlādi. ā allahım dādim, bi dā bānā vā dā dādim,

15. üş barmaK kaķasını yācān ğāri dādim. o ğada zoruma giTdi. (Çok öldü mü çocuĝun.) çoK ğızım. MD : ğızım oluyo çocuK, ölü dünyāyā ğāliyo. bān bunları amālāT-äTdirdim soñunda iki dāfā dā oĝlā oldu. ta- aydına indirdim. doKdur dādiy ki, amca yatır burda. amālyäTsiz alalım doKdur bāĝ dādim. amālyätsiz çocū olmaz ğaTliyān, yatır giT dādi. şükür allāma. ÜD : bān dörT baş ğün-aĝrı çākiyon anam. tamam, çocuK-ölüyu.

20. bānim ğızın da aynı oldu işdā. yavrucum çalışmıyı sorāsañ başa çıKmaz bānim. ni başa

çıkā, ni uca çıkā. arķama sarınīdım ğundā çifT sürādım bān. oĝlan, arķama sarınıvırıdım
 ğundā, ayşama ğadā. bāygırlā ğatır varıdı o zamanlāda. bu bazara ğidādı, bu ğālānā
 ğada bānıo işlāri ğörūdüm. üş dānā öñümdā ğoyunumıoludu, ordan bi ināmıoludu.
 MD : ālli sānā aldım saTdım ğızım bānıo inā. allah bārākātın vāsıñ. bunuñıaltı, dörT
 25. oda, başıoda. bi yanna saman ğatıyuz, bi yanna ināK ğoyuyoz. hindi at vā, başĝa bi
 şiy yoK hindi. o māndırāziñ yanına ğidiK ğālā ğālā ğızım nālāı ğödüm mān. ÜD : ğızım
 bizim düĝünlārimiz dā dayııoludu. āväli biz düĝünlādā dolmāıadādıK. dörT baş ĝarı
 oturudu, dolma doldurudu ğacā. ondan kārıcıım pilavıoludu, maķarnāıoludu. kaşKāmız
 āsKidān māşurdur. bi ĝün çalıyo şindi, balō oluyo. āczānaniñıöñümdā sinama vā, orda
 30. balō olu. āväli bānim başımıı şāy yaPdı, çil hanımla onuñ ğörümcāsi. bunlā ğālin
 ğörümcā ikisi birlāşmişlāı, birbirini örgātmişlāı oncāzlā çalarlādı. anamıırāmaTlıK bān
 dādı bunlara başınıı yaPdırmam dādı. bān yaPdırmadım başımı. onları āväli adamlā
 oynadırmış da, ondan anam ğızdı. bu çalĝı çalmaK bilā ayıPıdı o zamanlā. hindi hārķāz
 çalıyo. bi dā onlā baTdı, ğālinlā kāndi çalādı kimi. ğālinliğ tārzilārimiz dikādı burda. zāti
 35. aķ ğālinliK bilāıalmadı dādāñ. bānā bi humāyin fisdanıadividilā. onu da bi yu
 fisdanıātđim, ĝollarını kāsđim. bi yu da baKđımıolmadı, biri ğāldı ona vārdım. bunlā
 fakırıdı. biz dā fakırığıK. bobam bānā bi çul vādı işdā. buranınıaltına ğālin ğirdim
 bān. āväli ğadınıārķāK ayrı oynādı. baK biz dādıylā birbirimizi ğömādānıāvlāndıK.
 halbisam üçıāv vā bizimıaramızda. MD : şimdi ğız bānıona olcan diyo, oĝlan
 40. dāıalcan diyo öĝlā nışanıoluyo anam. (Ümmü teyze bildiĝin türküler var mı?) ÜD :
 olma mı türkülā canım. aKlıma durmaz hindi. māni bilā bāKıatarın. aKlıma ğālmıyo ĝāri
 āsKisi gibi. āväli biz 'bi türkülā söylādıK.

yöcä dağ başında bir ulu ğabaK,

ğabağın dibindä gül tabaK tabaK,

45. gözälin gönlündä tüz olur sabah,
çikiniñ goynunda olur mu sabah?

bağçada çapa çapalāka söglādiK biz bunları. äsKidän bāK dayı çağırıldıK.

saKla dur kändiniñ kınalı kākliK,

sändä mi var bu güzälliK aKlıK,

50. bunlān uşlānı bilün da, gālmädi ardı. bobacīmırāmaTlıK türkü bāK söglādi bānim.

ärkän açar bizim dārāniñ çalısı,

ğumaş mıdır ğumaş, günäy halısı.

yoK mu güzäl sändän incä bällisi,

oP sänä diyom sänä ğızın annəsi.

55. äsKi zaman türküläri bunlā.

änğin ovāları äñgin mi sandın?

olur olmazları zänğın mi sandın?

unuTdum, unuTdu-m. bunları bān çoK söglādim äväli. söglāTdirilādi, ğızlā hadi baqām

biz çapa çapalağam, sän söglüvü hacı äbä dārlādi. aKlıma gāli dä yaTdığım vaQıT, hindi

60. gālmāz.

dandıl dandıl danadan,

olmuş bir güzäl anadan,

nā güzäl yaraTmış sāni yaradan.

sāni yaradaniñ bān dä ğuluyum,

65. üsdü boz bulanıK bahar suyuyum.

sāni hacı bāni sucu yaradaniñ

bān dä ğuluyum.

hu dārāniñ säytläri toP bitä,

arasında yädi türlü ot bitä,

70. mävlaniñ vardiği därt bänä yätä,
yätär—allahım yätär, ölümdän bätär.

* * *

ğabaca ğabaca doğan buluTlā,

iki güzäl bir qapıyı kiliTlā,

vädäli vädäsiz öläni yiğiTlā.

* * *

75. märdimänim kırK—ayaK,
kırkına furdum kırK dayaK,
yarım gäliyu dädilär
goşarım yalıñ—ayaK
ni äl dutar ni ayaK.

80. äväli ğızla bunu qada yazarladi da, oqumuş ğızla, yavuKlularına māni vāriladi.

ğoyun sürdüm—ağıla,

gäl yayıla yayıla.

bän—äsKidän yarıñım,

sar bayıla bayıla.

85. ğızlā mäKdib—ıla yazarladi. bizim oğlana yazdırıldı, bilirim. bänim bubam särt—idi,
bura galdim burda da bi dünna görmädim bä. dädä, hızmaTdan başını gömadi. ırağısı,
ğumbarı yoğ—udu da 'çoK çalışdıK, 'çoK çilä çäKdiK yavrum.

sarı saçıñ günduzu,

doğdu sabah yıldızı,

90. anasınıñ sürmāli ğızı.

baK bu çocuKlāñ mānisi, çocuKları sävcāñ māni.

oğlancıKdır oğlancıK,
 ğız dānān ğancıK,
 hām boncuKis̄dā hāminciK.

* * *

95. bān ğızımı çala vārin,
 onoKğacıK bala vārin.
 çala vāsām çaldırırılā,
 çindirāyā vāsām çimdiriririlā,
 dārākōğā vāsām suya 'aldırırırılā.

100. daha bānim çoKdur.

hasadunum harıldā,
 ğarnımaşdır ğuruldā,
 doldur şalvarı kaldırām,
 adamdır ğarıyı saldıran.

* * *

105. dārin ğuyu dārindir,
 üsdünā çıKsam sārindir,
 gāncōğlanı aldadan,
 allı pullu gālindir.

* * *

- sārinolur ğara duduñ kölgəsi,
 110. gāşdi bānim göñlümüñ dalgası.
 var giT ğocağarı var giT,
 ğocağarı başımızıñ ğavğası.

bunu da gālin ğayinnaya söğlüyu. hindi başğa şāylārlā uğraşıyuz yāni, aslım yāni. (Okula gittin mi Ümmü Teyze?) giTmādim, yollamadı bobam. bi sūbānikāyā bilā giTmādim, bān
 115. ya. anam namazlā doKūka oKuTdu bāni.

sallambaş ğurdum iğdä dalına,

salınır gidär yariñ yoluna.

bäK dayıdır nännilärim bilä.

nänni nänni nänlängäşsiz,

120. gül dalları sallambaşsız,

ayşam sabah  ädämäm sarı ğuzum sänsiz.

* * *

nänni därkän nännim şaşdı,

mäntäşäm ğolumdan düşdü,

nänni bänim sarı gülüm nänni.

* * *

125. duT dibinä yatağ  äTdim,

säsiñ  ilä sabah  äTdim.

ötä yannı niydi bilämädim.

çıKdım çamıñ dalına,

palta hurdum ğoluna,

130. däsä däsä gül döşädim,

bän yavrumuñ yoluna.

bän çoK çäKdim. kändi çocuKlarımı büyüdämädim hızmaTdan da, bunları ğäri anası ğö gidädi. onlara söylädim nänni. çoK çäKdim. hälä dayaK. bu dädäñ bi şiydän bi şiy yoKğa

bi ğavğa ädädi. ä işdä durduK ğäri. bän bu qapıya ğäläli ällı  altı sänä olmuşum yavrum.

135. ğolay mı ğızım? ayaKlarım böğlä olmasıydı, gänä älhämülillah. kiräşlänmiş bänim  ayaK. suda çoK durduK bağçäciyiz ya, soğK suda. äväli orda dolaP ğuradıK biz,

su dolabı. suyu alı da täkmäyä dökä, ordan bağça sulāñi. orda ğazıK çakädıK o mändiräziñ içinä, suyu çoK ğälsiñ dolaba diyä. hindi, o zamanlä su çoğ  udu. hindi baraj vä. o zaman

da mändiräziñ suyu, höğlä dibinä inniyi 'atıvı, dibindäki innä bulunudu. bän bi 140. yo odun  adiyoduK, ğälin ğayınna. tırpanı orä goyvıdım, aşşā tıñK däğä düşürdü.

anu   tırpan ğiTdi. ğä baqām dädım män ğayınniya. duT  älimdän, bän  ayāmna sürükän o tırpanı bulurun. buldım ayāmna, äğildim aldım. hindi ğäri suyu içilmiyu, balığı bilä

yinmiyu. äväli çoK dutādım balıK bän, yīdiK gızım. hām daTlī oludu balıKları. şindi
koşuyu yinmiyu balıĝı. daşlara basılmıyu ki-, mändirāziñ içindäki daşlara basılmıyu.

145. äväli n'ışlādiK biz biljuñ mu? bänim bi inām marıdı. çifT sürüvürüdü dādāñ. bu
acıKdım bän dādi andaşdan. ināñ buynuzuna baĝlıyvırın dādım, äKmāñi ordan al da yi
dādım. inācimiñ buynuzuna ĝari dūrüm dūrüdüm dā, yuқанıñ içinä dūrümü ĝaTdım,
buynuzuna baĝladım, a-ldı da vadı amcāñ yanına äKmā. ināK orlāda yayıldı ĝari. bi
ĝatırımız vardı, mändirāzdän ĝaçā dā ĝalidi. kändim baĝçalā işlākā ĝaş ĝaldım mı, ĝatıra

150. minā dā bi gidādım, sudan ĝaçā dā ĝalidim bu yanna. su sāmārinā anca çıkādı ĝatırın.
işdā böĝlä gızım. ĝacā gündüz hiş durmazdım män. öĝliydi äväli gızım işdā.

ĝadifādän kāsasi,
ĝayfadan ĝalir sāsi,
oturmuş ĝumbar oynar,

155. sāvdiĝimiñ köşəsi,
ah ciĝärimiñ köşəsi.

hu daĝlarıñ mäsəsi,
dibini dā kākliK aşəsi,
oturmuş ĝumbar oynar,

160. ah ciĝärimiñ köşəsi.

* * *

ĝadifä yasdıK yüzü,
yarım biliyor bizi,
çitā yılanlar soKsuñ,
yār ilä yatan ĝızı.

165. ğadifädän yäläğim,
 säni sävdim mäläğim,
 sän dä bāni säv biraz,
 bän dä säni säväyim,
 rahat◊olsuñ yüräğim.

* * *

170. bardaḲcıdan aldım bir tälli bardaḲ,
 ikimizä yätär bir virän çardaḲ,
 çardaḲ virän◊olsuñ yārim◊ölmäsiñ.
 doğuran◊ölsüñ dä saran◊ölmäsiñ.

* * *

āñgin◊ovaları āñgin mi sandıñ?

175. çufa kâyānläri zāñgin mi sandıñ?
 olur◊olmazları dāñgiñ mi sandıñ?

bunları äväli bäK dayı çağırıldıḲ. bazı arḲadaşlarla davul çaladıḲ da, söglädiK. äl davulu çaladıḲ canım. däridän gārādiK kändimiz. şindi ğurban kāsdiK mi, onuñ dārisini işdä üsdünä külü bişirisiñ höğlä ädāsiñ. o tüyünü ğabardıvırı, Ḳaldırıvırı-, inciciK ğalır◊o. onu

180. gārādiK◊ışdä. ğäliniñ◊önündä cıḲğa davılı çalınıdı. böğlä iki ğişi dutādı davılı, iki ğaşığ◊ıla cıḲğan cıḲğan däğä davıl çaladıḲ. ğäliniñ ğula sağır◊olmasıñ dārlādi. äväli Ḳapıdan ğirdiK mi āşikliK◊öpülüdü, ondan Kāri ğayınnanıñ◊ayā öpülüdü. ğaynata varsa, ğaynatanıñ älläri, ayā öpülüdü. sabāla ārkān ḲaḲādiñ, ğaynatıya aPdas◊aldırıdıñ, älinä bi päşgir väridiñ, önünä halı yazıvırıdıñ, doḲuma namazlā. onlā bilä unuduldu ğāri.

185. ğadifädän kāsām mar,
 içi dolu susam mar,
 bän yarimi ğaybāTdim,
 dağlar gibi tasam mar.

- gacä dä gäşdim gayanıñ  üzü,
 190. bağırma dökülmüş lavanta tozu.
 ğargalar mın  oydu bu alä gözü?
 yärämdän yärämdän ğan damlasıñ yärämdän.

* * *

- bıtıraKlı tarlalardan yollar bulunmaz,
 cavur  analardan ğızlar  alınmaz,
 195. yanıp  ocağına kül  olmayınca,
 varıP  apısına gul  olmayınca.

hindi ğari uşgur päşgir havaları vā, äväliymiş  onlā. nā diycāz hindi, du baĳām. äväli bi
 dayı oynanıdı.

- suyun ğıyında ufacıK zärdali,
 200. ufacıK yaPrağı ğoyu kölgäli,
 bänim sävdiđimiñ başı dalğalı,
 dalğalı başlarımı alıP gidärim.
 ağlaya ağlaya ğoyuP gidärim.

* * *

- yüssäK mināradan aTdım kändimi,
 205. çoğ  aradım bulamadım dāñgimi.

* * *

yäşil yüssüğüñ daşı,
 yandı yüräğin başı.

unuTdum ğarisini aslım yā. giT gidä aĳıllā zayıflaşıyo. banim  aĳranlarımıñ çoğu   öldü
 bilä. iyiyin çoK şükür.

210. ğarafil dallanır mı?
 toP züluf sallanır mı?
 kändisi ğälän güzäl,
 sarmadan yollanır mı?

- mändilim ğayfirāñgi,
 215. yoŖdur yarimiñ dāñgi,
 ğayfalarda oturur,
 adı aPduramanġäfāndi.

bunları baŖ ğızlā yavuŖlusuna yazadı dāyişlämä. oĖlanlā oŖdu äväli, ğızlā oŖmazdı
 bäK. bān oŖsaydım ni vā ya. yollamadı babam. bi çoŖ ğardışlarım mardı, onları
 220. böğütdüm män. soñura bi dā, babamġilāşbārdi. öküZ müküz güTdüK. gidivicādim
 män, başımı bilā kırŖdırdıydım. anam çocuğa baŖ diyividi, bi ğaldım, ğaldım. äväli on
 birġonġiki yaşında cazāyla alıP gidiyullādı. yollamadı anam. üş ğız oŖumadıŖ da
 oĖlanlā oŖudu.

- hatı ğuyusu hatırlı,
 225. ismiyil çifdā ğatırlı.
 yüksäK hayvana yük saramaz,
 ğaba yārdä çif sürämāz.

* * *

- bağçalarda gündöndü,
 havaya buluTġāndi.
 230. ikimiziñ sävdası,
 āşıŖ kārāmā döndü.

* * *

käKliĖġolsam ğayalardanġaşardım,
 zāñginġolsam ğız säniñ päşläriñä düşārdim.

* * *

- mändilġaldım yim başā-,
 235. yüdüm särdim günāşā.
 älläriñ yāri gülġisä,
 bāniñki dā mänävşā.

tabaḲda baḲlavıyın,

inciciK∩oḲlavıyın,

240. bän yarimiñ goynunda,
pämbä gül yaPrağıyım.

* * *

ırafa tabaḲ goydum,

içinä kápäK goydum,

ḳaynanamıñ∩adını,

245. yaramaz köpäK goydum.

* * *

küP dibindä bulğurum,

yar bän sänä furgunum.

yaz döşşäği yatalım,

yoldan gäldim yorğunum.

250. bunları oynadıḲ biz. davulcu ğarı vādı bi, o gäliP çalıyudu. bizim∩oynamalā soñura
çıḲdı. äväli ğızlā oynamazdı, o ğarılā çalā oynamış. afädäsiñ ayaḲ ğāsı işdä onlā. soñura
soñura bi yu da ğızlā kändi oynadı ğari. ondan kəri bi dä ciñgänlā gäldi. onlā bilä öldü ğari.

bosdan∩äKdim bir∩ävläK,

gäldi ğondu bi läyläK.

255. şu günäyiñ ğızları,

çäkidäKsiz ham düğläK,

däyä çalırılādı. bän çindärä∩, doğanlı∩, gözlä∩r, bunlarıñ häP däyzäsiydım.

köğüñ∩içində bändän çoḲ māmıra süT vāmiş yoḲdur. inäKlärım mardı ya. māmır
ayşam∩otu ayāmä dökülüdü. hindi yoḲ bi şiy, arayan soran mı mā ğızım?

al∩atıma minämädım häybädän,

260. aḲ göğsünü çözämädım düğmädän.

kaḲ gidälım nazlı yarım,

gül mämälärä yaban∩ällär däğmädän.

dayıydı bunlā. äväli davılcılā bunları çalādı. ğoca davılcılā, ğız ävinä gidänlā orda çağırıldı.

bizä incä türkü çağırırısıñlā bi diyä bunları çaldırılādı.

265. hu ğarşıda ağçüzüm,
içindäki bağ bizim.

(Ümmü Teyze Güney'e ilk kimler gelip yerleşmiş biliyor musun?) öncä bura-, burlā häP
çamımiş bizim. äsKi günäy yäri dä aşşağı dārākögün yanında. bura öküzläri sürälüm
dämişlä, nardä durāsa öküzlä, oraya mäkän dutām dämişlä. öküzlä bura gälmiş, bura
270. mäkän duTmuş bunlä. buranıñ çamımiş hār yanı. çamları kāsmişlä dä ğoca ğoca
düvārlä vādır äsKi ävlädä ya o çamlardanımiş. bän bu ğadā bilirin yavrum. MD : ğızım,
dārākögün hu yaqasında äsKi günäy varımiş. ordan sığırları sürmüşlä goymuşlä, bura
ağaçlığımiş. burä gälmişlä, burä mäkän duTmuşlä. ÜD : ā bobamıramatlıq cāhännäm
cännät ayānaltına gälcäk oğlum dardı. mağrıPdan dardı maşrıKa dādi säs gälcäk dardı.
275. häPsi dä oldu baQ ğızım.

G,4

Ad Soyad	:	Gürcü Varal (GV)	Emin Varal (EV)
Yaş	:	68	75
Öğrenim Durumu	:	Cahil	Cahil

1. (Adın ne teyze?) GV : gürcü varal adım bänim ğızım. sänä däyişlämä däyvicän bän hindi. du baqām.

dandili dandili daniyKli,

bağçası var gülü diKli,

5. oğlanıñ amcası var,

tärlämiş täzä bıyıKlı.

* * *

hanayınıñ altı çukur,

çufasına ğaytan doqur,

kırK incili kitab okur,

10. oğlanıñ bir amcası var.

* * *

oğlum oğlum oğuş oğlum,

alma cäbi boş oğlum,

äliñä vardiğim ğızlāñ,

mämäsini oğşö oğlum.

* * *

15. nänni därkän nänim şaşdı,

ğolumdan mäntäşäm düşdü,

doğan aylā ginä aşdı,

sänä nänni söylär ikän.

bu ğadarını bildim. (Yaşın kaç teyze?) bän aTmış säkiz yaşındiyin yavrım.

20. suya baTdı äbirämiñ dörT ucu,

sän bänimsiñ bän säniñim öñgücü.

EV : bunlä ğızım laf äbäsi däğildir. bunlä oturūka kändi kändinä söglä. hindi bu köğüñ

aslı tämäli yörüK. on hänä. şurda ärtuğrul köğü vädır şurda däräkögüñ qarşısında inönü

därlär. onuñ aşşasında bi säT vâdir, ilk olaraK orâ konmuşlar. ävläri duruyur daha, 25. göçäbäsi duruyur. oradan bunlar, bunlarıñ daha tamäli, bu şäylär var ya kocabaş var ya, kocabaşa gälän yürüklär. onlarla aynı süälädir. bunlar o zıman göçäbä oluraK gälmişlär, bälinmiş bunlar. buranıñ äsäs bi tamäli dä orıya dayanıyu, ordağı yürüklära dayanıyu. bunlar orda dururkän, su yoK. suya mädiräzä gidiyurlar. mädiräzdän suyu hayvanlarla götürürlär. aşşä tarafda bu ämiTliyä doğru, yänicäkäntä doğru o aräzilär 30. günäyliläriñ. fağaTonlar orıyı tärKädiyurlar, su olmadı için. bunlar dıurlar ki sürälim hayvanları. gäliyurlar burıya. gälirkän dä bunlarıñ gäldiKläri yolda sular var. sular var ama çoK az. bunlara yäTmiycäK. bunlar burıya gälöllar ki buranıñ här tarafı sulak. ormanlıK, güzäl. burä diyollar günüñ ävi. yäni soğuK yoK, ortalıK yämyäşil, yiygi bol. burası günüñ ävi. ama soğra soğra günäy olmuş. şimdi burada daha otuz sänä öncä, 35. buradan çamı käsmiş adam böğümüş çamı. çamıñ ucunu käsmiş bu tarafa uzaTmış, diräk yaPmış. äv yaparkän çamıñ köklärini yärdän kazıdılar. adam ävi çamı käsmädän yaPmışmış yäni. soğra şindiki cumhuriyät mäydanınıñ olduğı yäriñ ismi dövä säkizi. orıya äskidän dövälärlä kărvan gäliyo. äşmä yol güzärgähiniñ oldü bi uzun bi çäşmä vä orda, onuñ üs yanı pazarıymış buranıñ. orıya dövälär gälirdi işdä. günäyä bunlän gälişi 40. aşşa yoKarı üç asıra yaKlaşıyo. haTdä bizim o göca gäbirliKdä äski yazıyla üç yüz sänälik gäbir var. GV : bu göcä aş baK gızım. bizim göcä aş olu burda. bıydaydan. sarımsaKlı, içinä äyşi gätıyo, acı bibär goruz işdä. yi dä bi baK gızım. bäk dayı olü gızım. EV : bizim bi şäytan köPrüsü vâdir. baraj yapılınca däğışir oralä. şäytan köPrüsü täK gäçişli bi köPrü. hanı äfada, däprämä dayanıKlı däğil. (Sen ne işle uğraşıyorsun Emin 45. Amca?) bänim dünnada yaPmadım iş yoğudu. ticäratini dä, arabacılıni da, kamyonculünü da, däricilini dä häPsini yaPdım. şindi artıK biTdi, ämäKliyin. qorädän dä ämäKliyin. ikinci kafiläyim. biz giTmädən qorädän dönän yoKdu. on üç ay galdım orda. allah kısmät ädärsä bu önümüzdeKi kış fırsaya giTcäm. gızım mar orda. onu ziyäratä giTcän. türkiyädä älli baş viläyati gördüm. häm dä biläräk yäni. soKaK

50. soKaK çıkarırım yāni. (Kaç çocuğunuz var?) GV : dörT, iki ğız~iki~oğlan. ğızın birinnä, oğlanın biri burda. oğlanın biri dänizlidä. ğızın biri fııansıda işdä.

al kädım alsın dāyā,
mor kädım sarsın dāyā,
kalgıdım~öñünä çıKdım,

55. yar bāni görsün dāyā.

* * *

äkin~äKdim çöllärä,
bişdirmädım~ällärä,
on dördündä yar sävdim,
bildirmädım~ällärä.

* * *

60. bu gün~ayın on dördü,

yar saçın kim~ördü?

ördüysä yar~ördü,

ay ğarañlıK kim gördü?

ADIGÜZELLER KÖYÜ (Ag)

Ag,1

Ad Soyad : Meryem Erkek
Yaş : 70
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın ne ebe?) märyäm märyäm bänim adım gızım da, bizim äbämiz dädämiz yoK, öglä böyüK olaraq yärläşmişlä çamıñ arasına. sıgır güdüyumuşmuş bunlä gäri, sıgırlarını hura sırta ora toPlamışlä. illä bura çamıñ içinä änmiş. bizim sıgırımız ora şäy olmacaK, sıgırımızı gözlüyäm gözlüyäm dämişlä, närä şäy ädäsä ora. adıgözällä 5. däyä, gözlämä däyä öglä gomuşlä buranıñ adını. işdä mäkänimiz öglä gurulmuş buraya. yürükdän gurulmuş. üçäv imiş bura. üçäv dän ürämış giTmiş. bi yo gänä dağılmış, günäyä göşmüş. bura gänä başäv galdı. adıgözäl işdä anamıñ babasıymış. (Sizin soyadınız Adıgüzel mi?) häyır, bänim märyäm ärkäK dä, anamgiliñ süläläsi adıgözäl däyä añılmış. soyisimlä ta soñrudan çıKdı gızım. yoğudu äväli, amaT, 10. mämäT idi. bu soy isminin çıKdını bänim aqlım ärä. bura yonan da gälmiş gızım. yonan gälmiş, yonanıñ galdında bänim anam aynı säniñ gibiymişmiş. yonan gälmiş gızım, tabi bizlä bilmüz da bänim anam anladıvırdı. (Eziyet etmişler mi köylüye?) äziyät ätmäzlä mi? bura tülünüñ äviymiş, 'dä tülü var imiş bi bu äv onuñmuş. bu ävi bilä yaKmışlä. topal dayı var ıdı bi, topal äTmişlä adamı dögmüşlä, gızım. anamgillä 15. bu äsKi yaranlıKlä, bunları böglä däyivirilädi. tabi bizim biri galdıysa biri gulamızda galmadı. yoKsulluK var imiş zäti gızım äväli. böglä bol garın hindiki gibi nördä. bänim babam yoğumuş, dädäm yoğumuş. dädäm, anam bi buçuK yaşındıyKana ölmüş gızım. iki yaşında giTmiş, anası ölmüş. iki yaşcızında bu topal dayısı gäri işdä, o böyüTmüş bayıTmış. (Senin kaç çocuğun var teyze?) bänim mi gızım, bu torun. bänim baş tänä 20. çocüm mä gızım, allä amänäT. üç oğlan, iki gız. gızlä günäydä, oğlanlä burda.

(Okudun mu teyze?) cāğ ilin. burda oqul bilä yoğ udu ğızım. dā soñradan, bizim bura oqul yapıldında işdä bänim çocuqlā Filä ğāri böyüdüdü bänim dā, böyük möyük ğoyuldu oqula. bura köğlü kändi bi oqul yaPdı. oqulumuzu yaPdıQ dāğā isdāK yaPdılā, burā öğlä bi öğrätmän vädilā. soñradan bi dā hökümät yaPdı oqulü da, gänä daşınıyu 25. günäyā daşınıyu buranıñ ğızañı. bi dā tabi ğızañlā, ort oqul şäysi oldu ğāri ya. on da tabi öğrätmän hañkı birinä väsiñ buraya. äñ iyisi böğlä. (Ebe bildiğın masal var mı?) yoQ ğızım. oqumuş insan osa bilē dā cāğ ilin ğızım. (Dedem yok mu?) yoQ, dādām öldü. çoğ oldu, altı säniyä dāvriildi ğāri. birañşit vādı ğızım da, arTdı giTdi işdä. ä bänim dādā sıqortılıydı, onuñ mayışı bänä ğäldi. hindi çoQ şükür, ayda bi 30. ğäliviriyü ğızım işdä. gänä iyi kötü alıP yiyiPduruz. o da olmasa n'işlicādim? (Tabi ebe, maaşının olması iyi.) öğlä ğızım. bänim ğızım birañşit vā bändä dā işdä. o da 'çoQda-n hindidän dāñ ğızım. dā amälyat oldum bi yo dāñizlidä, ğadın hasdalıqlarından. bi yo safra kāsāsindän oldum. bi yo da bu birañşidı daQdım, asdım birañşit. äväli sänä säkiz gün bi yaTdım ğäldim, säkiz gün bi yaTdım hasdänädä. bänim 35. dādä gözlärliydi ğızım. gözläriñ içindä, on baş sänä oturdum män orda. ordan ğinä täKirā burä ğäldim. bänim dādā, orda idära olamadıQ. bura ğäldi ufaQ malädincän dādi. orda tā äyi. ufaQ mal mulädindi bura ğäldi dā. bi dā ormancıya ğirdi, ordan dā amäkli olduydu. hasdalandı işdä. nası ädäm, häP giTcämiz ora. çarası yoQ ğızım. işdä ğızañlañ sāyasına ğızım öğlä. (Elektrik, su yeni mi geldi ebe?) äläKdiriklā ğızım 40. baya on baş sänä bilä oluydu. äväli suyumuz da yoğ udu ğızım. aşşāda hurda çāşmä vādı, täKmämiz vādı. täKmädän ğätiriyoduQ hayvanlāla, lañgalāla çākiyoduQ. suyumuz bura dutuldu, şindi iyī oldu ğāri ğızım. (Ebe türkü bilir misin?) türkü bilmäm ki bän. hiş bilmäm, türkü, oyu-n, öğlä şäyläri bilmäm ğızım. nä-rdä ğızım. bänim dādām çoQ gözäl türkü söylädi. äväli çalgıcıydı, düğün çoğädädi. ondan soğra onu biraQdı, ormandan 45. amäkli oldu ğāri. kimi İsana värgi oluydu ğızım, bän bilmäm. (Düğünleriniz nasıl

olur?) äväli çalgıcımız dışdan gälidi. hindi ğāri çalgıcı mı aranıyu ğızım härkāz çalgıcı hindi. äväli ārkāK çalgıcınıñ yanında oynanmazdı. hindi öğlä mi? bānim ğaynanam mādı, tāf çalādı. ğayınbabam mādı o da çalgıcıydı. (Dedem sana hiç öğretmedi mi ebe?) bilmām, kafam çalışmaz kı öğlä. içärdä olmadıKdan soğra, olmaz. onu insan-örgāni-, 50. içärdä-ōsa.

Ag,2

Ad Soyad : Münevver Adıgüzel
Yaş : 62
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın ne teyze?) minävär adıgüzäl. biziñ kökümüz, bu köğü äbälärimiz dädälärimiz onlä üräTmişlä, böğüTmişlä. bicäz bänim bağim mā. on da bobacığı äsKärdä ğalmış. orda bi toқаT hurmuşlä. n'öldünü bilän yoҚ da bi toқаT lafı vā arada. bänim bağim dā anasınıñ göğdäsində ğalmış on baş günlük ğälin. boba yüzünüñ ni oldünü bilmiyo. biñ äbämiz
5. varmış, ävlänmişlä. bänim bicäz adamdan, allā ämānät dörT ävlädım mā. bicäz ğızım mā, üç oğlum mā. ikisi äsKärdä. bir yäñi giTdi, biri dā ğälcäK. (Kaç yaşındasın teyze?) nä bilim män, anamdan doğalıdır yaşıyon ğızım. aTmişlädiyın häral. bänim äbim ölmüş. äbimiñ yärinä ğaçirivimişlä bāni. ğardışlarım yaşamamış bänim. (Neden?) yaşamamışdır ösäm, ni biläm ğızım yā. olmuş olmuş ölmüş. (Okula gittin
10. mi teyze?) giTmädim. vardın bänim günlärimdä oқullā vardın da, babam ırāmaTlıK açıK titişidin. hindi bän bunu värisäm yārın filañiniñ oğlunnā mäKdiPläşi dā bāni mahcuP düşürü dāğä vämädi. äväli öğliydi ğızım. şindiñ bänä bi babış buldulā ğäldilä höğlä yüKsäK babışlı, dabanlı. o ğün dā ora müdür mü ni ğälcämiş. müdür ğälcämiş ğälsiñlä görünsüñlä dädilä. birā o zımanlä ğoca päşdamallā örTmäälä vardı, onları örtündük
15. ğärindiK päşdamalı. o ğälän yüKsäK babıcı kädım bän. hura birā alma ğuydım. (O neden?) ğocuman olmuşlä, oқulā giTmäsiñ däyä, bura birā alma sardıK. sardılā, vadıK. ğızañlañ içinä ğocağarılā gibi birā örTmäli päşdamäl, ğoca mämäli mämäli olduK. äñ bunuñ dädilä yaşı yärinä ğalmış, oқula almıyalım. işdä oқula da giTmädiK, oқul yüzü dā gömädiK. soğra burdañ ğadınları oқuTcäz däyä, öğrätmänlärä toPladılā. ā yazıyoñ, ā
20. yaPcaқа bā yapıyoñ. aman oğlum öğrätmän dädım, bänim hindän Kāri bi iş

duTcām mī mā, qātiP mi olurun bān yazmācan dādim. bi dā da giTmādim. bilāmādim işdā kafa sarmadı. oquTmadılā, şäy äTmādilā, allāñ daşına aldılā gāldilā, aTdılā. kimim kimsām yoQdur bānim burda. günäydān gāldim. işdi nāsib imiş burā vādilā bāni. on doquz yaşında mı niydim ävländimdä. bāyim äsKärä giTdi, äsKär gāsı 25. oldum. iki buçuK sänä äsKär oldu. işdā böglä böglä gāşdi günlā. oğlanı ävārdim. onuñ bi oğlu vā. gızı ävārdim. şäyinā düşdüm, kötüsünä. ondan ayrıldı çolū çocū olmadı. gavalā dārlā bi köğ vā, ordan bi oğlana vādim. oğlan da anası babası, babası guyuya düşmüş ölmüş, anacığı da fālc olmuş ölmüş, yātim galmış. hindi bi torūnum mā işdā, baqıP durmalı. dayı gız çocuK iyiyi. bu gibiykä başıKdā bi hasdalıK bulmuş, 30. ataşlanmış. bilāmāmişlā, unuTmuşlā. bi mānānjiylä, bi hasdalıK bulmuşdu. hindi çocūñ äli ayā duTmuyo. hura yatırırıyolā, burdan ora gadā tākārlāniP gāliyo, yürüyāmiyo. (Allah şifasını versin.) işallah. işdā böglä gızım. äväli gızım babacığım bānim titiz idi böglä, gonusımıyı biraK da höglä bī ocaK başı bilä bī ataşñ yanına bilä varamazdıK. böyüklāñ yanında oturulmaz, ayak söğäldilmāz. qapınıñ gıyına höglä bi tātu 35. gibi bi şiy goyuvurulādın, orda oya ördüsäK oya örādiK. gavırğa gavırırılādı, orda oturuduK. bān dāñizliyā giTcān gızım, sänä yāranlıK ädivisām iyidin ämmä. (Canın sağ olsun teyze, sağ ol herşey için.) sän sağ ol dayı gızım.

Ag,3

Ad Soyad	:	Hanım Yaman (HY)	Yusuf Yaman (YY)
Yaş	:	57	63
Öğrenim Durumu	:	Cahil	İlk Okul Mezunu

1. HY : (Adın ne teyze?) hanım yaman. bänim oğlan da sän gibi, hasdänädä çalışıu. gälän hasdaları gayıT yapıyo. hindi Ącildä çalışıyomuş, äväli äczänädiydi. äväli uşağ a çıkıydı tayını. dörT sänädir bilä orda işdä. (Kaç yaşındasın teyze?) älli yädi. (Buralı mısın?) buralıyın. buranıñ yärlisiyin gızım män. dayıñ da yärlisi sayılı. (Neden sayılır 5. dedin?) hanı bunlā soñuradan göşmüş buräyä, ondan diyun. hani yärlisi sayılı, cocümüş umuş gäldindä. YY : (Senin adın ne amca?) bänim adım yusuf, yusuf yaman. (Sen kaç yaşındasın?) aTmış üç yaşındiyin bän. (Neler yapıyorsunuz burada?) HY : tütün dikiyoz gızım, işdä iläşbärlik. häPsindän ġarışdırıyuz. yicämizi idära oluP kaldırıyuz. amcañ ämäkli. kändimiz yatırdıK, açık da çalışdıydı baraşda. siz närälisiñiz? (Tavas'ın 10. köyündeniz teyze, Ulukent.) tavasdan dä amcañ arkaşağı var. YY : tavaslı o da, dänizlidä duruy du, äpiy olmuş gäläli. asKär arkaşım. (Nerede yaptın askerliğini amca?) bän, märeindi yaPdım. acämilimi yozğatdı yaPdım da, usda birliñ mardindä gäşdi gayri, orda gäşdi. HY : nilä gödüK gızım, gödüK. on sänä durdum män çadırläda. malımız vädı bizim, orda durduK baya çadırläda. (Nasıl oluyordu çadır?) çadır böğlä gızım ip ilä 15. gärdirisiñ. äv gibi olu aynı. iki gıyını da gäräsiñ gänä çul ula aynı. bizim zamand a yavrum zoba bilä yoKdu. hura bi gıyına bi atış yaKadıK, onda. (Dumanı nereye gidiyordu?) duman, çıkıdı yärä çıkä, çıkmadı gözümüzä. işdä gözümüz kör oldu gızım dumanda baK. baK sulanıPduruy gözüm. dumanlı yärdä durma diyurlä bänä işdä hindi baK. o zamanla su damarı dıkanmış diyo, iki yu giTdim doKdura, amälyat olcän dädi. 20. on da bän olmadım. başğa yärimdän damar alıncāmış, ġuru damar

käsilcämişäkläncämiş. bän dā ondan qorquyun. ondan duruyun böglä. idārā adiyuz
gārī işdä. o çadır, härkäsiñ çadırı olüdu. bizim, mäsälä dayıñna gönä göçädim män,
onlāñ çadırı ayrı bizimki ayrı olüdu. hä böglä goñşū olüduq gänä biribirimizä. (İlk
burya yerleşenler yörükmiş değil mi?) tabi yörükmüş gızım bura. ilK dardı bänim
25. anacıım, bura, dädälärimizäbälärimiz äväli davar yoğumuş da sığır varımış. o
sığırları 'närä dämişlā yatāsa biz ora vatan dutām dämişlā. on da sığırlā burä çıkmış
gönmuş. bura gälmiş, sığırlā burä yaTmış. sığırlarımız buryı sävdilä diyä, buryı
yaPmişlā böglä. äsKidän gösän sän bizim bu ävlärimizi yavrum hiş durulmazdı. şindi gänä
allā şükür. toPraK, böglä toPraK ävdi. aşam oldu mu, hava gışladı mı äv yoğarladıK
30. biz. hindi gänä kirämiTlī ävlā vā burda. ilk ävi bänim anamıñ äbäläri dädäläri
yaPmiş bura. annäcim irāmaTlıK öglä dardı bizä, äväli dädäm äbäm yärläşdi bura dardı
ondan kārī işdä onlādan yärişänlā yaPmiş gızım. (Köyün adı niye Adıgüzeller olarak
kalmış?) dädäniñ adı adıgüzäl dädä dänilimişmiş bilioñ mu, buryı vatan dutan dädäniñ
adı. ondan, adıgüzällā diyä ondan gälmiş. o dädiyi baK ora, äviniñ gıyına gömiymişlā,
35. gäbiri vā. daşcāzı bilä yoK. bizim analarımız öglä dādī işdä, adı gözäl dädämiz bu,
bu kögü bura yärläşdirän gäbiri dārlädi. biz ondan biliyoz gā adıgüzäl dädämiñ oldunu.
biz dā böglä duydümüzü diyoz. (Bazı köylere çekirgeler saldırmış, buraya da gelmiş mi
teyze?) ävällā gälmiş çäkirgē di biz bilmiyuz onları. gäyinnam irāmaTlıK bilä bilidi
onu. böglä onlā damda oturuş äväli dā orlara bilä gälmiş gızım. äkinläri bilä yī
40. gäçämiş böglä tarlilāda. gömädiK allā şükür. (Düğünleriniz nasıl olurdu teyze?) äväli
bäyaz gälin olmazdı, gırmızı gälin olüdu. cığalı gälin dārlädi. işd öglä yazmaları
şäyläri dağarlādı başına. bā-n dī gırmızı gälin oldum, cığalı gälin atıla. (Düğünlerde
farklı oyunlarımız olur muydu?) olü, äväli gız olüdu, äfä yaparlādı düünlädä. hindi o

ğadā bāk̄üsdünä durulmuyo. äfä dādīm, iki oğlandan ğız yaparlādı, bi dā̄ onlāñ başına
 45. äfǟ oludu. işdä onlarla oyun çıkarırlādı. hind̄ ilā̄ işdä bāyaz ğälin̄ oluyu, aynı
 bildiñiz gibi ğızım. ävälī ävälī öğlä dāğidi. bi dā zāynä oynarlādı böğlä. (O ne?) işdä
 zāynā̄ oyunu. biri oğlan̄ ävi oludu, biri ğız̄ ävi oludu. isdärlādı biribirinä ğāri. sāni
 bir çoban̄ isdämiş, vārāyim mi ona dārlādı. onuñ adı çoban, bān varmam̄ ona dāğä
 biribirlärinä böğlä dāyişlämä atarlādı. hindiāl̄ yoĴ ğari o. ibrām bāğ atıvı sän dāyişlämäleri
 50. iyi bilisiñ, hoş ğäldiñ ğäl.

Ag,4

Ad Soyad : İbrahim Bozyay (İB)
Yaş : 76
Öğrenim Durumu : Okuma Yazması Var.

1. İ.B: (Soyadın ne İbrahim Dede?) bozyay. (Kaç yaşındasın?) yätmiş-altı. bu ayaK gırıġ-olmasa dā bu durumu gösdärmäzdim män. (Çakı gibisin maşallah, neyin var ki?) yirm-altı sänädır ayām gırık. ramorK dāvırdı ayaK gırıldı. äğıdirdä giTdim, yaPdırdım gäldim. şu gadā kısalıK vā bänim-ayaKda, aġrı da käsilmıyü. iki sänä soġra giTdim, 5. filim-aldırdım gırdırcan dāġä gırdınna ġalır dädilā, dämır ġosaK ayañ haräKät-ätmāz. çäkiyuz, yirm-altı sänädır çäkiyoz. yätmiş doKuzda gırıldı bu. günümüz nä ġaldı, onu yaradan bilıyü. günümüz 'biTdi mi, o gün nä gırıġı ġalī nä çürüġü ġalī. biz ġälin-ändirikä nä dardıK bilıyüñ mu ġızım?

harman yäriñiz oTlu olsun,

10. düġünüñüz ġuTlü-olsun,

ġätirividiK yusuf dayı ġäliniñi,

öläsiyā gadā mābbätiñiz datlı-olsun.

(Buralı mısın dede?) bän, çalıñ cabalar köġündänim. äsas babamıñ köġü dā gözlär. valdämiñ köġü cabala-r. babam-oraya çıraK ġälmiş, yätmiş yärläşmiş ġalmış. bāni

15. gözlärli ibrām dämäyincä bulamazsıñ-orada, ġälsāñ bilä. (Kaç çocuġun var dede?) dörT, üş ġız bi oġlan var. ġızıñ biri käKliKdä. bu burda, biri köġdä. oġlan kırK yaşına giTdi, ġız-ıka vācāz dädilā, almadı. ävlänmiş ayrılmış dul-uKa bunu alcan dādi, aldı. dur-oġlum, otur yäriñizä, şöġlä böġlä, olmadı.

kötüdür dul ġarınıñ kötüsü kötü,

20. dolaPda koKuTmuş alt-oKġa äti.

saġalımı yädi bitirdi änsäsiniñ biti,

saġın ha dul ġarı almayıñ.

alırsañız yanına ġirmäyiñ.

- sabahdan kalKmış inäK sağıyor,
 25. inäK дәPmiş dizini oğuyor,
 āşam ävā gälmiş çocuğu döğüyor,
 yatağa da girärkän göcasını öğüyor,
 sakın ha dul ğarı almayıñ.
 alırsañız yanına girmäyiñ.
30. gözlärdä¬, düğünä giTdiK¬ora¬ vardıK, iki dänä amcam mā. masa ğuruldu, hadi
 baçalım. bän amcalarımı baba sayaraK, bän¬işmücän dädim. amcamıñ biri, hindi
 dökäcän¬ağzıña dädi. dökäcän mĩ¬ amca? dökäcän. bän sizi baba sayaraK, işmücäm
 dädim dädim. 'bi girişdiK, säkiz kişi yirmi kilö şarabı bitirdiK. kaKdıK, yädi gişi birbirinä
 dayandı, bi şöğlä sallanıyo¬, bi şöğlä sallanıyo. bän diräk gibi gidiyun. giTdiK, dolaşdıK
 35. gäldiK, bi damıñ¬işi, gäniş. üç yüz gişi vā bälki üsdündä. o dam nası dayandı
 bilmiyun. bänim gözüm orta yädä.
- gökDäKi yıldız ot gibi,
 aTlası gälī kırT gibi,
 hoşça ğal zäynäP yängä,
 40. uzun ğuyruKlu it gibi,
 däyä 'bi mäne¬aTdım. ondan kəri söğlämäm¬orda yasağ¬oldu. ä gäliniñ¬anasınıñ
 zäynäb oldünü biliPduruñ, ävi ğarşında görüPduruñ. iki buçuK kilö şarab¬işdim¬ämmä
 särhoş diñliñ, härşäyi görüPdurun, bu mäneyi aTdım¬orda kapandı.
- goca қапı¬altında kirmän¬äğirir,
 45. nişanlısı olan ğızlar ğavırğa ğavırır,
 ğavırğanıñ¬içinä susam savırır,
 susamını yisäm m'ola?
 incä bälini sarsam m'ola?
- böğliydi mänilär. (Eben sağ mı?) sağ. hindi köğdä. bändän on baş yaş¬uFaK,
 50. bändän¬itiyar. (Kocattın mı ebemi?) gocaTdım, bändän¬itiyar. iki säFär amälyat

gâçirdi. bi kis diyolâ ondan oldu, bi gözündän amälyat oldu. birädärim kızâ yaPdı, izmirdän ölü gätirdim. alt ay 'bir gün gâşdi, bir dâ burda dâmat kızâ yaPdı. o öldü. aşama gadâ dāñzlidâ ğarınca gibi arabaniñ içinde dolaş dolaş, aşam olsun burda gâlikâ... hâralda bu yandan araba gâliyomuş, andacından. sağa çıkıyu, kıamyon da arza

55. yaPmış, adam altında çalışıyomuş kändi. yakınlaşınca gadâ çalmış ammâ hu gadâ dâ mäsâfâ alamamış. şurâ kâşâyâ vuruyo. (Başın sağ olsun.) sağ ol. o zumandan bari burdayım män. ara sıra köğâ gidiK gâliyon. (Kızını köye götürsen olmuyor mu? Ebem de yalnızmış orda.) dörT çocuK vâ ğızım, ävi burda, tarla tokaT burda. (O zaman zor tabi. senin emekli maaşın var mı dede?) bi şayım yoK. on üç ay burda baraşda çalışdıK.

60. giTdim bi yu murâcat dTdim. yâdi sänâ dâ kändi isdâñâ baĝlı para yatırcañ dâdilâ. yâdi sänâ ömrüm vardını allah biliyu dâdim. ğaldı giTdi. olacaKdı da, äldâ para yoK, ğazanç yoK, ayaK yoK. zor olcaK dâdim işdâ. aTmiş dokuzda miğdâ dâlinmäsindän amälyat oldum. ondan iyleşdi m, yâTmiş dokuzda bi yo da römoK dâvrildi, ayâm ğırıldı. tāmälli çürüdüK. bir gün okulum yok, okumadım. üç arkadaş okudu. onlardan

65. baĝa baĝa öĝrändim. HY²¹: atatürk buradan gâçmiş dârlâ, biliyuñ mu sän ibrâm baĝ? İB : onları nâ biliyim män ya v. o dâ ävâli bändän. afyonda çıKmış o. orda atatürk birli ğurulmuş. üç dörT asKâr çıkarıvımış. sabahları yonanlılarıñ şaylärinä ataş dTdirimiş. sâtan yonan ğarilâmiş. afyonda, asKâri yıĝmış ora. 'bi dayanıyolâ, yonan ğıralını yaĝalıyyo orda atatürk. ondan kâri sürüK gâliyo. yalnız, uşaa ğalmädän mi nasıl, orda

70. birisi cäsüSluK yaPmış. ondan asKâriñ nâ ğadar oldunu öĝrânmişlâ. gidiyu yonanlılara söyliyo. orda bizim asKâr birâz ğırılmış. ondan Kâri öñlärinä bi ğatıyola, izmirâ dâñizâ döküyurlâ ğari. äylülün 'dokuzunda dâñizâ döküyö. öĝlä adam ilâzım şimdi türkiyâniñ başına. yoK, n'öldünü bilän yoK, savruluyu ortalıK. n'öldünü bilän yoK. bän bi mâni atıvırın.

²¹ (Ag, 3) Hanım Yaman.

80. sıvalı-äviñ dozu m'olū?
uyğalı gäliniñ sözü m'olū?
yirmi yaşında ävlänän ğızıñ,
babasınıñ-ävindä gözü m'olū?

huzurlu yär-isä, olma-z. Fağat huzursuzsa, gäçim darsä, o zūman babasınıñ-ävi

85. hoş-olū.

aşşaki äviñ läyläkläri havada,
allı gälin yolma yolar ovada.
al bohçañı, düş-ardıma gidalım,
alTda ğalanıñ ölüsü ğalsıñ ovada.

* * *

90. su gälir aKmayıla,
nä olur baKmayıla,
çikin güzäl mi olur,
çoK-altın daKmayıla?

* * *

su gälir kütüğündän,

95. içilmäz köpüğündän,
yılan-olsam da sarılsam,
o ğızıñ topuğundan.

topal dädäñ böğliydi gänşlindä-.

ğabaK bişdi duz-isdär,

100. ana canım ğız-isdär,
ğız-olmazsa dul-olsuñ,
bir sunum balı olsuñ.

böğlä çoğ-udu bändä. gäldi gäşdi häPsi. atıñ üzärinä minädim, aşşā minā gibi. gäldiK
bura düğünä-. düğünä gäldiK, osmanıñ-at vā, bänim dä vā. bā-n topalıñ tabi. yarışa

105. dutuluvädiK, bän gä-şdim-onları. ayāññ biri yoğ-uğa böğlä, ayā sağlam-ōsa
n'işlicädiK biz diyu. 'çok minädim, dayı minädim ğızım. o burda goşdurdüm-at, öldü
bänim. tākrar gäldim. ırāmatlıK da o zaman, qatırla çif sürüyo-. yirm baş biñ lirä param

mā. bu yirm baş biñ lirā parāylā bu ʔ olmıcaK, açıK yardım ʔādābilcāñ mi, ālli lārā gadā dādım. hi-ş var vācān dā dāmādi, yoK vāmicān dā dāmādi. hārālda yoK dādım mān, 110. sāslānmādiK, gāldik. sabāla қаҚdıҚ, baş onluĝu önümā atıĝodu. a-ldım mān giTdiK. nārıldārāniñ şu ʔ, bāygir üç yaşında. aldım ʔışdā. āvāli sānā ʔ āfā saTdı ĝayrı, aPduramanıñ ĝüvāsi. ona vādidim hayvanı, mināmiyon diyā işdā. bāndā māni ĝāñşliKdā çoĝ ʔudu ĝızım.

ĝır ʔat ĝālır toz қaldırır.

115. yālāsini yāl қaldırır.

yiĝid ʔolan yiĝit,

hām ʔölür hām ʔöldürür.

bunlā häP türkü, bu bānim söĝlädiKlārim. avazım yoK çākmām.

āñĝin ʔovalara āndım ĝoyun yaymaya,

120. zāhirlār mi ĝaTdiñ ĝālin ĝaymaĝa,

ayrılıK mı düşdü bizim ʔoymaĝa ʔ,

bu ayrılıK bizi öldürür ĝālin.

uydurabiliyon mu ʔ? (Güzel, aĝzına saĝlık.) işdā böĝlä.

yücā daĝdan ʔāndirdilār al ʔilān,

125. ĝollarımı baĝladılar şal ʔilān,

āliñ ĝöñlü dünyā dolu mal ʔilān,

bānim ĝöñlüm fidan boylu yar ʔilān.

* * *

yücā daĝdan ʔaşırayım,

vatanından şaşırayım,

130. diyāri ĝurbātā düşürāyim,

aĝlatayım ĝālin sāni.

başa çıKmaz da қafada ĝalmadı ĝayrı. āsKıdān lisālilāri yāñā ĝāçādım mān. asKārdā ʔ alay қomutanı bi ĝün yanımıza ĝāldi. қаҚdıҚ. oturuñ ʔoturduK. diPlomāsi olanlā hurā bi çıKsıñ dādi. bān cāhilin tabi sözdā. çıKdıLā. 'bi alayı ĝuramadılā, on ʔiki ĝişi. alay 135. қomutanı dādi, bunlarıñ ʔiçindā cāhil yoK mu dādi. bāni ĝösdārivādi. қаK baқalım,

kaKdım. taK taK taK ta-K alayı gurdum diñäldivädım hämän. haKıgaT cähil mi dädi,
 günözgän dädi. cähil dädi. okısaydı nä olurdu Ku acabā bu dädi. çıkardı cäbindän bi
 paKät subay ciğarası vadi bänä. komütanım bän-işmäm dädim-isä dä gabu-ätmadi
 gäri. (Şimdi içiyorsun ama sigara.) älli üşdän bəri içiyon. asKärdä öğrändim. asKärä
 140. gidäsiyā gadā ağızıma ciğarā-almadım, orda öğrändim. içmäsäydim-iyidi, içiyon.
 parasını äl-alıyo, dumanını yäl-alıyo, dardı bizim boğazımıza çakılıP galyo.
 biliyuz-ämmä zarar oldünü, içiyoz. gündä bi paKät-içiyon. iki paKät üç
 paKät-içänlā va.

yücä dağlar yücä olur,

145. gidär gündüz gacä olur,
 gör-ayrılıK nicä olur,
 ayırayım gülüm säni.

aklıma gäläni söyläyiväriyoz-işdä. aKlıma gälmäzsä yoK. (Sağ ol dedecim.) sän sağ-ol
 dayı ğızım.

150. aşāğıdan çıkarırlar kırmayı,
 yaşıl-ilä boyamışlar durnayı,
 kimdän-öğrändiñ-ā ğız züluf burmayı,
 säläm-ät dä dāyzāñ gälsiñ yanıma.

* * *

dağda bitän darıdır,

155. balı yapan arıdır,
 a ğız sana sorarım,
 bāñiziñ nädän sarıdır?

nädän sarı acabā? (Bilmem, hasta mı?) sävgili olana- vāmāmişlā. sävmädi yärä zorlamışlā

vāmişlā, onuñ-üçün sarı. ğızım bän gidiyon. var mı sorcāñ? (Çok sağ ol dedecim.) hadāñ

160. baçalım sağlıcaKla gālñ.

Ag,5

Ad Soyad : Davut Yaman
Yaş : 50
Öğr. Dr : Cahil

1. (Adın neydi abi?) davuT yaman. (Öğrenin durumun ne? Okudun mu?) hayır. hiç, bi diräm. (Kaç çocuk var?) baş. onlā oқudu, ilk oқulu bitirdi. gāçän şäy oldu. şindi bi ğadın gätirmişlā, bi yärdä oynadıyulāmiş sözüüm. on da mütar şikāT ädiyo. bunlā hindi ğadın oynadanlāñ, habarı oluyo hāmān, ğaçıyulā. dağa. dağa ğaçıyula arabalarına. on da 5. ğaçarläkan bi çıkmaz yola giryulā. çıkmaz yolda arabıyı göyuP, yayan ğaçıyulā bu säfär. bu säfar, o furulan adam başğa bi çobanıñ ağılına varıyo. ondan on baş yirmi gün öncä dä adamıñ malı çalınyo. adam dönüPduruyumuş. aha gänä gäliyu diyä 'bi väriyo, ğıçını furuyü adamıñ. (Neyle vurmuş?) çifdiynä, av tüfä. adamı göyuP ğaçıyular bu säfär, vuranlar. adam yalvarıyo, bän diyu sizi diyu älä vämiycän, bän diyu acilän 10. doқdura yätişdiriñ diyu, vurulan. ordan ğarağol zatan arkasından tāKiP ädiyomuş. alıP götürüyulā. o rdan, o çobanna baқ huran çobanna bunuñ dayısınıñ foTrafını 'çäKdiriyulā. şindi bunuñ dayısı biräz sässiz ya, sän bu dä. ğarağolla da anlaşıyulā furan tarafı. para dökülmüşdür ğäri. (Bir karakol komutanı bunu yapamaz ya.) yaPdı, bu ğaranti. fağaT, avқаT dutuyu baқ, bänim ğayın oluyu, bunuñ dayısı. bänim ğayın avқаT dutuyo, 15. avқаT da bu yıl da mākimäyä girmädi. soқmadılā yäni avқadı. furan tarafı soқmadı, basğı yaPdılā bəri yandan. ämmä ğarağol yaPdı, ämmä furan tarafı. üç dörT kārä baқ hä-r mākimädä kəşfini isdädi, kəşfi ğabil äTmädilā. mākimä ğabil äTmädi kəşfi. sän furmuşuñ yatacan dädi. boқu boқuna yaTdı gäldi yäni. vurulan adam da sarağkögdü dä sağ. hani gidäcän, hu durumda ağızınna da añladıvıcaқ adam yäni durumları. äbä bänim 20. bi işim mā, vaқdiñ olüsa soğra davām ädälim sohbätä olü mu? (Tamam, ben akşama kadar buradayım görüşürüz.)

AŞAĞIÇEŞME KÖYÜ (Aç)

Aç,1

Ad Soyad : Osman Ateşkan
Yaş : 58
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunu

1. (Adın ne abi?) dänizli, günäy, aşarıçäşmä köğündän osman atäşkan. (Yaşın kaç?) yaşım älli säkiz. (Köyün kuruluşu ne zaman?) bu köğün ğuruluşu, biñ dokuz yüz älli başdä oldu. taha öncä günäydä oturuyudu, günäydän bura ğaldi. şurda ortaçäşmä köğündän hayırsävär bir, yarcı hacı āmaT ismindä bir adam hayır şäyindä bulundu. bu adam çamıra 5. köğü yanından, köğläñ yardımıyla, başçäşmä, ortaçäşmä, aşşağıçäşmä diyä üş çäşmä yaPdırdı. bu çäşmälä tabi, bu vatandaşları çäşmäläñ olduğu yärlärä bütün ätirafına aräzisi olanlä ävini yaPdı. tarlası olmyan vatandaşlar birär ikişär dölüm aräzi aldı. satın aldı yärini, binä yaPdı falan därkän tabi bu köğlä biraz, çäşmäläñ olduğu yärlär biraz binälä fazlalaşmağa başlayınca köğ hālinä ğaldi. bu sulañ säyäsina bu köğlä, nüfusu, binası 10. fazlalaşdı. şindi şu anda, başçäşmä dänilän yärdä köğ yo. orası çäşmä ğurudu, burlä da ğurudu da, yäni ğurudu tā burlä. (Neden kurudu çeşmeler?) baş tarafı, ğaynağ ğurudu. köğümüz susuz ğaldı. ä dävlatimiz sağolsuñ, ortaçäşmä, aşşağıçäşmä olan bu köğlärä ikişär tənä köğ hizmätläri, yo dävlat şu işlärindän ğuyu ğazıldı. köğümüz susuz ğalmadı, şu anda. dävlatimiz sağolsuñ. su yüz yirmi mäTrädän çıkıyu. (Birkaç yere daha 15. kuyu açıp sulu tarıma geçme olanağınız yok mu?) sulu tarıma ğaşmä imkänina yätmüz. ama fazla ğuyu olursa olur. şindi bu iki ğuyunuñ bi tənäsini ävlärä şäbäkä olarak dağıldı, ävlädä su içiyoz. ğuyunuñ birisi dä tütün dikmäğüçün sulama yapıyuz. tañkärllärlä, tırağdörlä götürüyuz. bizim aräzilä az suyla suya ğanmaz. (Arazilerde ne ekip dikiyorsunuz?) tütün, bağcılı. işdä äski bağcılı öldü, yäni şaraplı baği ürätimi

20. başladı. arpa, bıydäy bunları äkiyoz. (Verim nasıl?) az. bi dâkar yärdä bıydäy, iki yüz kiío falan yapā. iki yüz, iki yüzçälli, üç yüz kiío olur. araziniñ durumuna görä. tütündä dä yüzçälli, iki yüz kiío arasında, dönümdä tütün oluyo. ƣalitā, tabi bu arpa bıydäy añızınıñ dikāsāK tütün irāñKli oluyo, ƣalitāli oluyo. ƣırımda ilaƣ aTdimız zaman, güzälçoluyo, irāñK olması o. (Ziraī ilaƣla renklendiriyorsunuz yāni.) hī rānKlāndiriyuz.

25. (Köy kaç hane?) säKsān baş. oƣula gidān var, iki üç tānā māmurumuz var. ƣānşlāmiziñ bi kısmı dānizliyā işçīçolmaƣa gitdi. tāKsillādä ƣalışıyu. hāli vaƣdi iyīçolan tütün yapıyu. fakir çocuƣları oƣuyamıyu tabi. (Yunanlıların buraya gelmesi hakkında bir bilgin var mı?) biñ doƣuz yüz on dörT yılında yonan ƣālmiş, on säkizdä ƣiTmiş. vatandaşa haniç döƣmäK, söƣmäK, kändi āmirläriniñ altında işgāncä yaPmaƣ olayları ƣıƣamışlā. şindiç

30. bizim köƣümüzdä, ƣazāmızda biraz yonan tarafı olan, rum kökānli kişilär varmış. şu anda yok. (Nereye gitmişler?) o adamlā öldülä ƣiTdilā. torunları, çocuƣları var. onlā tabi türkiyā cumurāti ƣurulduƣdan soƣra yönātim burā ƣāşdi ƣāri. çoƣu da, işdāç atatürK yonan çāpāsini afyondan bu tarafa 'sürüncä, musdafa kāmāl ƣāliyo, bizi öldüräcäK, bizi yakacaK diyä diyä ƣaçan ƣaçana ƣāşdilā. bi kısmını izmirā dānizā döküldü, bi kısmı

35. yollarda türKçordusu furdu bunları. yonan kökānli, o tarafa māyili olan kişilär, bu yonanlarla işbirliƣi ādiP halkā āziyāTçäTmişlā. bān dä çoƣ bi şāy duymadım. (Kaç çocuƣun var?) üş, oƣuyan yoƣ. ilKçoƣuldan ƣıƣdılā, biz dä ilKçoƣuldan ƣıƣdıƣ. oƣlan tütüncülüK yapıyoç, dörT tarla baƣ diKdi. bi kısmını aşılācaƣ bu sänā, şaraPlıƣ. (Kendiniz mi aşılıyorsunuz?) kändiçimizçaşılıyuz. aşıyı ādiyuz, tälā baƣlıyuzçışdä. yarma

40. aşı olur buna. (Asma dışında başka meyve üretimiyle uğraşan var mı? Buranın iklimi uygun gibi geldi bana da.) şindi, ağaşlā, zamansız soƣuƣçoluyo, māyvaları 'öldürüvürüyo. bizim ağaşlarımızda çāviz, pādām, kiraz, fişnä olur. fişnä türünü soƣuƣ hurmuyu. o biraz āƣşi oldündan hāralda bi şiy olmuyuz. soƣuƣçolmazsaç māyvalā da oluyo, soƣuƣ furdü zaman mahrum ƣāliyuz. çüñkü bizim bu bölgāniñçiklimi güvānşli

45. dāğil. Şu zaman   oldu, yağmır yoK, ġar yoK. bu s n  toPraKl  bizim ġuraK burda. (Bu sene her yer aynı. Yağış  ok az oldu ger ekten.)  gl  tabi. ( ocukların ana-babaya sevgi-saygısı, bakması nasıldır k yde?) s vġi sayġı    vl tlara ar zi ayırırısın. tabi onu   da g çimi   n k nd ind  para v . o Őakild  olunca anaya babaya t  yakın olur. h m k ndi  ıkarıyu nafakasını, b  Őakild  id r  oluP  ıKıP gidiyo. an y  bab y  bakarlar g n ld  50. y ni. o y nd n, saġ  olsu    vl tl r miz, iyidir. (Peki mal daġıtımı yapılırken oġlan  ocukları kayırılır mı?) oġlan  oc na da mal v r l , ġız  oc na da v r l . Şindi   g n ld  bizim k g m z oġlan, ġız ayırmaz,  Őitdir y ni. (N fus planlaması nasıl k yde? Ortalama ka   ocuk vardır?) ortalama   iki t n  olur,  Ş t n  olur, d rd  g Őm z.  sKiy  g r  Şimdi az. (Neden sence?) g n ld , g çim sıkıntısı.  ocuKlarımızn  yiyiP  iŐ c ni, ġazancını 55.  ıKarmaK 'zor. (Ka  tane cami var k yde?) bi t n  c mi va, bi imam va. c m T da iyidir. vaKıT namazları ġldim z zamanda bi safdan  aŐŐ  olmaz. otuz d rt   otuz b Ő kişi olur. (Bunların yaş ortalaması nedir?) yirmi b Őd n, y TmiŐ yaş  arası. g nŐl  d  g lir y ni. (Kimi yerlerde cenaze defnedildikten hemen sonra yemek veriliyor, burada da var mı?) c n z d n soġra v rmiyoz da  ll   ikinci g c si bi duġası v  onu  . tabi  l n kiŐini   60. yakınları m vl T  okuduyu. (Bu mevl t neden elli iki g n sonra okunuyor? Elli ikinin bir anlamı var mı?) biz onu   hocalara soruyo.  ll   ikinci d m ni   a  nlamı   o c n z , bizd  g z m zle g rm Ő  olmadim zdan, a  nlaTdıKlarına g r    o c n z ni    Tl ri ayrılır  ımış, ondan. bizim  aKlımız y Tmiyu. (Okulunuz var mı?) var, oKul va  r ama taşımalı g n y  gidiyu. oKulumuz kapalı duruyu Şu an. ( ġrenci az o zaman.) otuz b Ő 65. ġad  falan bi. doġum  oranı d Ő nc  iŐd   ocuK da yoK tabi. b nim  okud m zamanl da y TmiŐ  yakın  ġr nci v d . (Osman Abi evliliklerde anne baba baskısı fazla mıdır k yde, yoksa gen ler kendisi mi anlaŐır?) ana baba da ġarıŐır. ġız  ıla oġlan k ndi aralarında bu Őakild  birbirl r ni uygun g r rl rs   vl nm ġ  anası babası bunu ġayıl  olurlar. (Peki hangi evlilikler daha uzun  m rl  ve saġlıklı oluyor?) ayl ni   70.  nġord ġ  t  iyi olur. (D ġ nleriniz ka  g n oluyor?) d ġ nl    bi g nd  bitiyu. d 

öncä üş gün davul furûluyudu. gälänäKlā göränäKlā däğişi, däğişdi. äväli, saz çalınī, davul çalınī, cumärtäsi öglän kınaya gidilī ğızäviniä. ğızävindän gälinī, orda sazıla, davilla oyun oynanī, türlü äğläncälā yaparlā, oyun çıkamaKüçünışdä. (Nasıl oyunlar vardı?) ärKäKlā harmandalı, aydın zäybā, muğla zäybā, köroğlu oynarlādi. şindilā olmuyo da 75. bizim gänşlīmizdä bi märkäP düzärlādi, çäkā gidādi. kimi ğalaycı oludu. märkäbä minādi adam, tärs minādi adam, nasiräTdin hocanıñ hiķāyäsī, dolaşdırdı. oyun oynarķa gänşlā bu hasırdan yapılma cansızälbisäyi bālinā bağlādi, oyuna çıkādi. çalı ataşlanıdı, kuru çalı, mäydanataşı. onuñ şavķında o bālinā bağlıyan cansız adamı, adam bi yo şäyiñiçinā giriväridi. onu dayaKlarla ķovalarlādi, bu şäkildä oyun çıkarılādi bizim 80. gänşlīmizdä. çoK güzäldi, şimdi o olaylar yapılmıyū. (Düğünlerde içki verilir mi?) alıkol vardı, gänä dä var. (Bayrak oluyor mu şimdi?) var, türK bayraKsız olmaz. gälinälmağā giTdiñdä oğlanävindän kaç vasayiT vādıysañ, orıya birā dänä arabalarına bağlanī. bayrağı da bağlanī. adätimiz öglādir. (Düğün yemekleriniz nasılsır?) gänäldä, şāriyā çorbası, kışKäK, bāğ pilavı, taTlı, cacıK macıK, mäyva, bunlā olū. (Oku 85. ya da davetiye herkese verilir mi?) yakın köğlärimizä vāriz, köğümüzüñ halkına da vāriz. taha öncä bi kişi çıkādı kändimizdän ävcä ävcä, härävi dolaşıyodu. şindi tā yāñi düzänlāndi. aporlādan anans yapırırıyuz. fālanāñiñ işdä düğünü vā yārin, buyruñ gäliñ, däğāñ sōylānir. oķu vārilir bi dä, yakınlıK dārācäsina görä. yakınlara biraz dañ oķuluK pahalölū. (Takı nasıldır burada?) gälinā takılan takı gücä bağlıdır. o vatandaşın, hāli 90. durumu oğlanäviniñ iyisä, añlaşmıya bağli säkizon bilāziK, sāt, yüssüK, sāt olū işdä. konum ķoñşu olan oķuculā da para, ufağaltın dakā işdä. (Bazı yerlerde borç bilezik alıp geline takıyorlar. Düğünden bir ay sonra da alıp sahibine geri veriyorlar. Bu da geçimsizliklere neden oluyor. Burada da var mı aynı olay?) var, yaşanıır. ğavğā döğüş olur da boşanma çoKazolur. çüñKü o altın takı, gäläcäK şäyini hāsābādiyu, ona 95. güvānäräKdän gāliyo. äķonomiK katğı yāni. alınca sävgi sayğı azalıyu, ayrılmaya nādānöluyū. (Erkeklerin kahve dışında bir eğlenceleri var mı?) yoK, ğävāyā gidā gāliziz.

sohbätölü, çay gävä içilirışdä. yazın köglü tütünä, bağ çapasına, üzüm yolmiya gidä. gışın da gävädä işdä. (Köyde yaş ortalaması kaç abi?) çoğunlu᳚ aTmiş᳚ıla yäTmiş᳚ı arasında. (Sosyal güvenceye sahip olan çok mu?) az, ço᳚ az. tarım᳚urdan on 100. baş gadä va. (Sen emekli misin?) ämäkli olmadık, bän gäş başladım. dā altı sänädir yatırıyım män. bizlä᳚ oğlan᳚äväreçöz, gız çıkacak dägä᳚ bu bağ᳚ur᳚ışlärinä düşünmädikışdä. aTmiş᳚altıda düğün yaPdık, aksärdän᳚öncä. hanımı annämä bıraktım, aksärä giTdim aTmiş yädidä. (Nerede yaptın askerliğı?) aydında yaPdık, acämi birliğı. izmirä giTdim, jandarma komando oldum. komando kursunu᳚ bitirdi᳚, sırdä 105. giTdik , günäydoğuya. as᳚ärliğı orda bitirdim gäldim. yirmi dör᳚ay, är᳚olara᳚ bitirdim. (Güneydoğu'da PKK olayaları yoktu sizin dönemde değil mi?) olmadı. günäydoğuda, dilki sälim, hamido, aşkiya olarak bilinir. onlä vädı. onu tākibä girdik. yakalama şansı olmadı. säbäbi᳚, bän taburda nöbät durādım, dör᳚ bölü᳚Kdän ora aksär götürdülä arabalarla. o aş᳚Kiyälara yakın bi köğä, orä kuşaTmişla aş᳚Kiyälä. ondan täläfan 110. äTmiş vatandaş᳚ı biri. tabur ora giTdi. çalı᳚ı᳚ın᳚ar᳚kasından, cämini᳚ın᳚içinä atäş᳚äTmiş ärlär. o gaça᳚ları biz öldüräcöz diyä. subay᳚assubayla᳚ bi känara si᳚nänmişlä, aş᳚kiyädan kor᳚kuyullä. dämäk bu ärlä, bizä duşman dägä cämini᳚ın᳚ pänçäräsindän atı atıvırıyo silahı. ärlä᳚ın᳚üçü öldü. (Subaylar ateş emri vermiş mi erlere?) atäş ämri 'värmädän o ärlä kändiläri atäş᳚ädiyu. jandarma gänäl komutanına, tabır 115. komtanı täläfon᳚ädiyu, ya böglä böglä᳚, yakalayamadı᳚. bu aş᳚Kiyaları diri yakalaca᳚nız, cämini᳚ın᳚ daşını dağı yärä düşürmücä᳚nız dägä gonusmuş. yav o ya᳚Tsiyla aşamı᳚ın᳚ arasında alaca᳚gara᳚nı᳚᳚da᳚ tabi taburdaki᳚ ärlä sässiz gälmiş. o gara᳚nı᳚᳚da şäylä gäşmiş cämidän. tabur ondan soğra cazalandı. subay᳚assubay᳚är, izinlä᳚ kapandı. izinä gidämädim. bän gi᳚Tmädim çatışmaya tabi. (Hamido denen eşkiyanın vatandaşlarla fazla 120. çatışması yok değil mi?) yo᳚du. o᳚ köglärä varıyo᳚, bän şu zaman gälcän, şu gadä para hazırlä᳚ diyo. mäcbura goşuyu köglüğü. köglä᳚ın᳚ parasını sömürmä᳚ yäni. (Köyde siyasetten kaynaklanan küslükler var mı?) kögdä bi᳚ sağ sol görüşmäleri, oy gullancämiz

zaman bazı ara sıra çäkişmälä olü, ikiliK olü. saçim äsnäsı biTdiKdän soğraı aynı çatınıñ altında gāvädä oturü mabbäTädäsiñ. yāni o durum o gün biTmişdir, saçim günü.

125. vatandaşñ siyasäTcilädän ümiT, güvänci azaldı. bi tănä gözlä kşabasından muzaffär arıcıK vādı. iki gıyui ortaçāşmiyā çıkardı, kārımlärä çıkardı kuyı, haylamaza, çorbacılā köğünä, äzilär kşabasına, yāñğonaK, parmaKsızlā häP bu muzaffär arıcınıñ. çok çalışıdı, añ yarışlı bu milätvākili o oldu. bu köğlädä gıyucu milläTvākili diğä kändini sävdirdi. (Kanalizasyon yok galiba?) yoK. (Foseptik mi yapıyorlar?) gıyuları gāzdırıyoz, bātonla 130. kapaTdırıyuz, ağına bi kapaK. dolduğu zaman onu çäKdirän arabalā oluyı, onlara çäKdirıyuz. (Hayvancılık var mı köyde?) hayvancılıKolayıı, iki gıyın sürüsü falan vā. bäsiciliK, härävädä üçä bäsäı olü. ğurbanda kändi İtiyācını alır, ğalan bäsiläri saTmıya götürür. iki tănä vatandaşımız vā, büyüKbaş hayvan bakıyı. hāli vaKdi dā bu kişilāñ iyi, kändi imkşanlarınna işdä. (Çok sağ ol Osman Abi herşey için, Allah razı olsun diyeyim.)

135. sän sağol, n'āPdım ki?

Aç,2

Ad Soyad	: Emirnaz Tatlısu (ET)	Gönül Tatlısu (GT)
Yaş	: 50	28
Öğrenim Durumu	: İlk Okul Mezunu	İlk Okul Mezunu

1. (Adın ne teyze?) ET : ämirnaz taTlısu. (Kaç yaşındasın?) älli. (Okudun mu?) başıncı sınıfa ğadā oğudum. (Kaç yaşında evlendin?) yirmi. (Ne iş yapıyorsunuz?) tütüncülüK, bağcılıK, tarlā işlāri. älli dölüm ğadā yärimiz vā. birinā işdā on dölüm ğadā bağ diKdiK, yāni bağcılığa başladıK. tütün işliyuz. (Kaç çocuğun var?) bi ğızım mar. 5. yāniğonaK birinā vädım, ävländirdim. üş tānā çocuğu var. onlā da tütüncülüK işliyo. (Buralı mısın teyze?) bān buralıyım, bu köğlüyün. ğünäyā ävländiK, ğälin ğitdim orıya. ordı da ävimiz bilā yoKdu, ğaynanam ğaynatamğiliñ. tākırar bura, bubamıñ äviñ yäriydi bura. bura äv yaPdıK işdā idārā oluP ğidariz öğlā öğlā. ğünäydā dörT sänā durduğ, bura ğäldiK. burda äsānlā diyā bi yā vādır, tarlalarımız ordadır. yazın ora ğoçärin. här 10. düzānim mādır orda da. bağlarımız, tütünlärimiz häP orda. bura ğäliP ğiTmäsi olmasın däğā orda ğalıyoz, aşimlā ikimiz. çocuğlarımız da vā ya. iki oğlum mā, birini ävländirdim. biri dā asKärā ğiTcäK bu ay. (Çocukları okuttun mu?) oğutduK, oğumadılā. birisi lisāniñ soñundan bir ay ğalaraK bıraKdı. birisi dā lisāniñ birinci sänäsində bıraKdı, oğumadılā. (Düğünün nasıl oldu teyze?) äsKi düğünlādān oldu. adam, 15. dāyzāmiñ oğluydu. o asKärdiydi, söz kāsdiLā vārildi. soñura nişān oldu. bir ay, iki ay soñura da düğün oldu, ävländiK. o bi ävāli dānizlidā sümärbañğda çalışıyudu. ğiTmädi, çalışmadı ora. (Düğünün nasıl oldu, ne ğıydin anlatıver biraz.) anu älli sänā oluyu ona. ğälinliK ğıydım, bizim bura ağ ğälin olu. cumā ğün başlā bizim burda, tādil ğün bitär. cumartäsi ğün kına olu, tādil ğün dā ğälin almağa ğälilā, ğälin ğötürülā, 20. davulla. yāmāK yinilī. (Ne yemekleri olur?) çorba bişā, kākāK māşurdur, kākāK olu, pilav, turşu olu. (Kızımın düğünü de aynı şekilde mi oldu?) aynı yaPdıK, üş

gün. işgilî olu. nişanı da öglä yapıQ gızıñ, hām işkili. (Bildiğin māni, masal, ninni var mı?) mānîlār bilmām. bilsām dāyvirin. hiÇaKlımda yoQ. bilsām dā bān unuduvurun. bu gālinim. (Adın ne abla?) GT : gönül tatlısu. (Kaç yaşındasın?) yirmi sākiz olcān. (Kaç 25. senelik evlisin?) iki sänä oldu. (Çocuk var mı?) yoQ dā. ET : äväli gızım sularımız yoğudu. tā ävällä şiyälärä gidilidi, dārälā vādır aşşāda, dārälärä gidādiK. çamaşır yıkamağa gidādiK. çayakādı böglä, çayñ içinde yıkādıK. bi haranî alî gidādiK, orda su hurādıK. çamaşır ları yıkādıK orda. taşna çāşmäsi vādır, işcāK sularımız ordan gālidi. gullanma suyumuz da ordan gālidi. aşşāKlār lä çākādıK, hayvanlarla. işdā böglä.

30. hindi tañkār lä va, dolduruyoz, onu gullanıyoz. sarış dāriz sarışlä vādı bānim ävländimdä, onla gätirdiK sularımızı. yağmur suyunna girādi o da. soñura soñura tañkār lä çıKdı. yağmur sularını biriKdiridiK. bān yağmur suyunna yıkandımı bilirin. tütün dizdimiz gırmandalların üsdünä laylon sārā, laylonun üsdünä birikir su. onu govalara dolduruduK, onla bilä yıkanadıK, çamaşır larımızı yıkādıK, bulaşımızı yıkādıK. işmä

35. suyumuz ayrı olüdu, burdan çāşmädän çākilidi, hayvanlarla. ävi yāñi yaPdıK. ävimiz bilä yoğudu bizim ävländimizdä. günäydä bi odanın içinde durduK. kirāya çıKdıK kirāda durduK. o da olmadı. gāldiK burda işdā. zorudu äväli. tarlañ olmaz äviñ olmaz, yicāK işcāñ olmaz. hindi çoQ şükür çocuKlara bakılıyu, äväli bakılmazdı. halı doğuduK. gündüzləri doğudum, gäcäləri çamaşır yıkādıK işdā. yolluK lä

40. doğuduK äsKilädän. käydimiz ätäKlari bilä yıPradı mı, kāsādiK incā incā yolluK doğuduK. doğunmuyu gāri, doğusaK hindi iPlārim bilä çoQ da, düzānim dā duruyu. (Bir rahatsızlığın var da ondan mı dokuyamıyorsun?) vardı, gāçān sänä amāliyat oldum, gādın hasdalıKlarından. üyin çoQ şükür hindi. (Halı dokumak zor mudur?) tabi birā birî iliyon o ilmäKlari iliyon. zor olu. kırkiTlān otuTdurusuñ, bıçağla

45. kāsāsiñ. bi sıra gidāsiñ argaç atāsiñ, kırkiTlān otuTduruyoñ, kāsıyoñ, tāKırar bi dā iliyon. gızıma vārdim dōrT tānā, gālinlärä birā tānā vādim. (Gelin diye mi bir tane verdin?)

yo- \neg K, alıvıdım ona da, satın halı alıvıdım. (Anlaşabiliyor musunuz?) anlaşırız. aynı gızım nasısa gızım gibidir. (Sen neler yapıyordun evlenmeden önce abla?) GT : äv \neg işiyilä uğraşıyodum. äbämgi \neg äväli bän güçü \neg gkänä zili do \neg urladı. (O ne?) halınıñ büyüğü o, zili 50. dänir. araları boncu \neg flu olüdu. bän do \neg nu \neg ça gördüm dä bilmiyun do \neg umasını. namazlā olü, ufa \neg qları. (Teyze dışarıdaki odunları kendiniz mi getirdiniz?) ET : kändimiziñ. o \neg glana ba \neg ğ vädi \neg K, ba \neg ğıñ gıyılarını käsdi \neg K bişdi \neg K, orä yı \neg gdı \neg K odunları. kömür alıyuz az da. bunları \neg ayırđı \neg K, bunlarla äKmä \neg K yapıyuz. uzunlarla, yu \neg ça yaparız onlarlā \neg işdä. büKmä yaparız, saş çörä yaparız. bi gün gäl dä häm yapalım häm yiyäm. gaba \neg q kapaması yaparız.

55. (O nasıl yapılır?) aynı isbana \neg K gibı \neg oluyu o da. rändäliyiz \neg irändädän, ya \neg gını, duzunu, so \neg ğanını gätıyuz. ga \neg Tmar yaparız ya \neg ğ \neg ıla. tarna kapaması yaparız. (O nasıl olur?) aynı \neg yukıyı yazıyoñ, içinä ya \neg ğ gäzdiriyuñ, tanrıyı säpäläyiviriyiñ \neg içinä, qapadıvırıyiñ. çayla bilä bā \neg K güzäl \neg oluyu o da. şākär qapaması olü. şākäri \neg , ya \neg ğı gäzdiriyolä içinä dä, bişiriyuz. äT qapaması yaparız. äti gävuruyoyñ bişiriP, arasına gätıyoñ. bi dä hamırı duruca \neg

60. gārāsıñ, yo \neg ğurusuñ, a \neg qıTma dāriz. ya \neg ğ \neg iñ içinä bö \neg lā gāşı \neg ğ \neg ıla dökäsıñ, yuvarlāsıñ. işdä onu yaparız. (Beceriklisin maşallah.) yaparın häPsini dä, älimdän gäldi \neg K gädä uğraşırın. çorab \neg örärim, örgü ädāriz. işlārim \neg işdä. dä ni diyin ya? biz, o \neg glana gız \neg isdämā giTdi \neg K, värmācāz dädilā gāri gäldi \neg K. gārāmaTlıya giTdi \neg K ilk \neg äväli. gārāmaTlıda \neg gızın göñlü olusa värin dädilā. biz dä bu ävi yāñi yaPdı \neg K. hiç \neg işlänmädi,

65. sıvanmadı. anası yo \neg ğ \neg umuş gızın, babası dādi götürüñ dādi nārä gōyāsañız gōyuyñ gızı dādi. iyi tamam dādi \neg K biz dä. dü \neg ğün, nişan häPsi bir \neg olsuñ dādi. häP bir gōnuşuldü \neg orda, gāri gäldi \neg K. olur mu ku, bän sabah pır dāyincä uyumadım o gün. olca \neg K, da \neg dāñK gālmācāK. para yo \neg K \neg äldä, niylä äTcāñ? äv \neg işlāni \neg K dā \neg ğil. bän bi dä sabälā \neg oldu, olmasın bāli dādım. hämān tälāfon gäldi bizä, olmaça \neg o iş dā \neg ğä. ana,

70. dünyāla \neg bānim \neg oldu inanmazsın. (Gönül Abla'nın kocasına mı bu?) bunuñ gōcasına. soñura bi dä günäyā giTdi \neg K, uş säfär dä ona vadı \neg K gäldi \neg K. olmāca \neg K dädilā. ondan so \neg gra bu oldu işdä. (Burada asker uğurlarken eğlence olur mu?) olur. äşin dosduñ yimā \neg K yimā

gālī bura. gānşlā kändi arasında yī içā. äglāncä bilä olmazdı. şindi şindi olcaK mı bilmiyun. köğümüz güzäldir. tāmiz havā var. yazın härşäyimiz_{olu}, bol_{olu}. tomatımız, 75. karpızımız, bamyamız, hani su olmasa da toPraKlarımızda olu bizim susuz. soğanımız, sarımsāmız dādīñ gibi härşäyimiz bol_{olū}. hani o şäylādān yoKsuzluK çäkmädim. diKdiñ mi, äKdiñ mi härşäyiñ_{olu}. kändim yärişdirim häPsini. cäviz dallarım mādır, äлма dallarım mādır, 'här çäşiT ağacımdan vādır. birā ikişā dal çocuKlarım yicäK gādā häPsi vādır. (Kış için konserve yapıyor musunuz?) zararlıdır, hasdalıKlıdır diyullā, bı yıl 80. yaPmadıK. ğuruTduK, ğurusunu yaparız. salçam_{olu}, tomatıñ ğurusunu ğuruduruz. tomatäsi ikiyā bäläriz, içinä duz_{akäsīñ}, ğuruduruz. badılcanları ğuruduruz, bamyaları ğuruduruz, fasilliyi ğurudūsūñ yapraK fasilliyi. turşu yaparım yazdan, bibärlärim_{olu}. ğurusunu yaparız. ğışın hişbi_{yoKluğumuz_{olmaz}}, şükür. (Burda kadınlar çok çalışıyor galiba teyze.) bän kändim çoK yaparım bāğimdän. ğadınlā çoK çalışıyu tabi. GT : 85. ärkäKlärä sorsañ, ğadınlā bi iş yaPmıyu biz yapıyuz dārlā. ET : çocuKları häP tarlada böyüTdüm. kälätär_{olu}, kälätäriñ_{içinä} yatırdıK çocuKları, işlādiK. gälincä, alı da gälivirisiñ. hayvan_{ıla} zor oludu. bi_{kor} bi bāygir_{aldıK}, ondan soğra bi äşşäK_{aldıK} dādīñ gibi_{bi}, bizimKinlärä baKma ğāri. şindikinlä irāT, iyi. (Tarlada nasıl uyuturdun çocukları, ninni söyler miydin?) örtādim, sallādım_{üyüdü}. bi tokaT furäsīñ, sän niyā 90. üyümüyüñ dāğā_ç. ço_çK vādır da, bänim_{aKlıma} gälmiyo. (Düğünde saçını yaptırdın mı teyze?) äväli şäy gälidi, hindi koförlā bilä var ya, o zumanlā yoğ_{udu}. bi ğadın gälidi. saçımızı dolādı, ğızdırdı maşıyla. onla yaPdılā. boya olmazdı. bän dā hiş ğaşlarım muşlarım_{almış} İsan dāğilindir. yüzümä hiç ğırām sürmäm, bilmäm. dāyzāñ_{öğlä} boyalı kınalı dāğildir. zātān anamız fakirdi, bubam hasdalıKlıydı. (Neyi vardı?) ruh hasdasıydı. 95. çocuKlūmuz sātın iräzillik ğaşdı. acıK_{acıK} iyiyiz_{işdä} çoK şükür. bi saçıma cäviz kınası yaqarım. cävizi 'ğaynadıyuñ, suyunu süzdürüyuñ, kına ğatıyuñ_{içinä}, öğlä sürärlā başına. çayıñ suyunu ğatarız, zäytinyāğı ğatarız yumşaK duTsuñ dāğā işdä böğlä.

Aç,3

Ad soyad : Hasan Ağırca
Yaş : 70
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Amca adın soyadın ne?) hasan ağırca. (Kaç yaşındasın?) yâTmiş. (Buralı mısın?) bu köğlüğün. şu aṛn gayva baKğalıişim mā. şindi äsäsän bän çifciliğilä uğraşuyun. hindiṛ söğlä diyälim gäri. bänim babam mardı, biñ üç yüz yädili. bän iki yaşındiyқан çanaKğalä savaşında, savaşmış. doқuz sänä orda asKärlıKdä gälmiş, çanaKğalä savaşında. oṛ bubam 5. gälincä, doқuz sänä soñura gälmiş ya, biz o zuman dörTṛoğlanız. o gälincäṛ dörT dänä çocuK dünnä gäliyor. dörTṛoğlan, iki ğız. ğızıñ äñ böyü yâTmiş doқuz, säKızän yaşlarında, burda. onuñ büyüğü ğızımız vā, o da yaşıyu daha. biz o zumandan bu yanna, bänim aKlımıñṛärdindän bu yanna anam dul gälmiş. bubam otuz säkizdä ölmüş gäri. bän üç yaşındiymişin. şindṛo ölüncäṛ bänim anam dul gälıyu. o çalısmış, çabalamış, bizlä 10. böyüyüncä malṛädinmişiz. o zumanläda öküz vädı, tarlamızı sürädiK. o öküzlärlä aşşā yokarı, älli säkizlärä gadä uğraşmışız. soğra biz dörTṛoğlan ävlänmiş barKlanmış, birä birä çıKmışız. tabi bizim bi älli başdä asKärlimizṛoldu. iki sänä asKärlıK yaPdıK. älli yädidä bän gäldimṛasKärdän. tabi biz däṛ aynänṛöğlä çalışdıK. zātän hanımı aldımda bänim, on säkiz yaşındiydi o, on doқuz yaşındiydim bän. ordan bu yanna, işdä 15. öküzṛişläri kaқdı. (Teyzem de buralı mı?) hayır, çorbacılä köğündän. (Nasıl aldın teyzemi?) däyzäñ ordaṛ ğızṛıdı. burdan bizṛo zumanläda görücü olaraK anamı yolladıK biz bunlädan dı aKrabıyız biz tämäldän. ora varıyu, bän diyu bunu oğluna alıvıcan. bi iki kişi gidincäṛ. o zumanläda görülmädän bilä ävläniyuduK ğızım biz. nasıldı musuldu dämiyuduK yäni. büyüKlä nā diyusaṛ, bizṛalıyuduK. bizimṛiş bitiyu. bän soñura 20. giTdim, gödüm bunu ö iyi. añlaşdıK diñläşdiK, düğünṛäTdiK. (Düğünü nasıl yaptın amca?) hā hindi düğünüṛ davul vardı, zurnacı vardı. äsKi düğünlerimiz böğlä oludu. üş

gün düğünäTdiK. ävländiK, çalışmıya başladıK. bänim dä gänä üş gızımoldu, dünyä gäldi. birisi öldü. bi oğlumoldu. torunlarımoldu. hindi ondan bu yanna biz böğlä sürüP gäliriz yäni. tarlalâda uğraşdıK. hindi öncä tütün, äkinäKdiK. bağımız vardı. başğa 25. bi şäyimiz yoK, gälirimiz yoK yäni. aşşā yoqarı yäTmiş, aTmiş säkizdä bän burā bi muhdar oldum, yäTmişaltı yäTmiş yädiyä gadā muhdarlıK yaPdıK. ondan soğra bän şurda gayFä, bi ufaK bi yäraşdıım. burda çalışıyunışdä. başğa bi şey yoK. (Askerliğini nerede yaptın amca?) asKärligi bänöncä, älli başdä adabazarına giTdim. ordan bu şäyim 'bitincä, acamılıK biTdi, ordan ağrıya giTdim, doğuya. älli yädiyä gadā orda galdıK, 30. ordan tārısolduK. hindi bu yonanı görän dä vā burlâda, yonan bura gälmiş ya işğälolmuş. ondan soñura biz ağızdan duydumu dävycäKölüsäm. o zumanda bi işğäl da olmuş, bi dä bi ölüm çaTmış, hasdalıK. guruntinä, guruntinä hasdalığı dägä bi hasdalıK çıKmış. bi äviñiçindä üş dörT kişi ölmüşölmüş gälmiş. ondan soñura, bi çäkirgä gäliyu bi dä. ni varısa äkinläri yiyiP gidiyo. bi dä guraKlıK olmuş, onu gömüşlā. (Bu 35. kaç senelerinde olmuş?) bu dādımız, bi kārā bän, kırK dörTdän bu yannı bän söğlüyon. bunlā hāralda, cumuriyädän, atatürkün şäyi ğurmazdan öncä olmuş bunlā. pādişalıK zamanında. (Peki bu salgın hastalığın nedeni bulunmuş mu amca?) hasdalığınadı guruntinä diyurlā, bilmiyuz nasıl hasdalıK. o zuman büyüKlā öğlä diyodu. haTdā albisälärin.i bilä gömmüşlā isanları. soñura o hasdalıK kändi kändinä mi iyoldu, 40. mücädälä oldu mu bilmiyuz, orlarını añlaTmadılā. ondan 'gurtulunca bi dä çäkirgä gälmiş. böğlä yär göK çäkirgä olmuş. bu köğ yoğo zuma-n. bu köğ şurda hāmān hāmān, çoK soñura ğuruluyu. biñ doKuz yüz, biñ säkiz yüz säKizän dört sıralarında ğuruluyu bu. za-däcä iki gişi varımış burda. onlā da bu günäydän gälmä. burlâda arāziläri varımış. başına dāmişlā, günäydän gälcamizä, birā äv yaPmişlā böğlä. ora 45. giTmäK zor gälmiş. soñura, biñ säkiz yüz säKizän dörTdä hacı yarcı dägä bi adam marımış, yoqarı köğdän. bi cavır gälmiş bura onu almış gälmiş. o zuman burlâda su mu yoK. o cavıra dāmiş yav, o da añlıyumuş o anlâda, o günün müh,ändisi yäni. onu alıyo,

bizim bu suyuñ başı dā k̄arimlā kögdän, ta orda suyu buluyurla, ordan bu küñg boru
 d̄ariz biz, toPraK boru. o kögä gätiriyu, o kögdän buraya gätiriyu. şoraya bi çäşmä guruyun
 50. da hayırōsuñ diyä. bu yol äsKidän varımuş. äsKidän ipäK yolu gibi bi yolımuş
 bura. ordan bu yanna şäyçilā gidärımuş, dā äsKidän hani yolcu, böglä gäturlarla sararlā
 saTmağa gidärlämiş. o iki adam işdä su gälincä, yā dämişlā burda su da vā, biz bura
 yärläşälim. zātän buranıñ koPması günäydän gäliyu yāni. ula dämişlā bura düzlüK, günäy
 d̄arädä ya, biz dā gidäm dämişlā. bu kög öglä ürämiş. hind.i aşşāçäşmä, yokařıçäşmä,
 55. ortaçäşmä var. o çäşmä olayı ordan başlıyu yāni, adamıñ gätirmäsiylä. çäşmälar adı bu
 kögüñ. soñura o sulā käsildi, çäşmäları suları. küñg borulā äsKidi, t̄amirädTdiTdilär
 olmadı. kög biräz susuz galdı. soñura bu özal zamānında, burlara mühändis gätirdiK.
 baKdılā, hura guyu gäzdıK. iki yüz, yirmi mätirä guyu. onuñ suyu aÇçıK, içimä dā
 älvärişli olmadı. soñura bi guyu dā aşdırdıK orda, onu gullanıyuzışdä. (Kaç hane burası
 60. amca?) bura aşşā yokaşı yüz hāniyi gäşgin, yüzon bilä vādır. bizim burdan
 bāKöglä gidän yoK yāni dānizliyä. burda dağılma yoK yāni. hindi bu yonanıñ üç dānā
 ḡarağolu varımuş burda. biri güllü, birisi dā şäy vādır bi dā barmaKsızlāda. bi
 ḡarağolları da orduymuş. orda onlāñ gözätlämä yärläri varımuş. orası biraz dā täpā böglä
 biljoñ mu? orda onlāñ bütün silahları, toP malzämäläri orlāda yaşamışlā. bi dā
 65. hac̄ärkäKdaşı d̄ariz, 'bi ḡarağolları da orda varımuş. bunlā tābi günäy, barmaKsızlā,
 hac̄ärkäK bi dā güllü, bu dörT yärdän irtibaTlıymuş. bunlā ordan gälänläri, döğüyurla,
 öldürüyurla. ävlärä çıkarlarmış, bunlā çoK fazla yımırta yirlämiş. anam gızıkan,
 dādämgil saKlarmış. asKär galdi mi saKlanıyurlā yāni gänşlā. bazı gızanları görüsä
 sarkıntılıK ädärlärımuş. hindiki ıraK dāvāsı gibi. tabi bi dā o zumañ, günäyiñ bi
 70. adamı marımuş, ataş. bu ataş dādımızadam, ataşoğlu, bu adam yonanlılarla
 älliymiş. bunlā işläri düzänlärımuş. hindi yonan höglä sän bi yärä gidiyuñ dā mi,
 hayvanlarıñ, öküzüñülä. hāmān dār nārā lān? ataşoğlunuñ çiflinä göyuvurlamış. o

adamın faydası dâ olmuştur, tabi zararı da olcağı. yonanla âlli oldundan, bazı gızdıkları adamı o yonana vâmiş. golâsi mämâT dâya bi amca varmış, o da âşkiyalı gibi bi şey

75. yapıyumuştur. ona 'gızdından onu atınâyâ sürdürmüş. tam soñ gidâkânâ günâyi yağağlarmış. hindi onun ona faydası olmuş. dâmiş yav, sän bu gâdâ âkmâni yidiñ, suyunu işdiñ, görüşdüktü. onun hatırından yağmadan gitmiş. yanda bir kaç insan, gâdın, şu bu götürük gidiyorlar. günâyiñ dâ o zaman ünâ gälân şâyi varmış, bälâdiyâ başğanı. yav, säyiymiş yonan gumandanının yanına. dâmiş yav,

80. bunları birağ, bänâ birağ, bänâ birağ dâmiş yâni. onun sözünnâ onları birağıyo, o adamı bi dutuyurlâ bälâdiyâ başğanını, dârisini yüzmüşlâ canlıya. onu da günâyiñ gâşına, günâyiñ tãpâsinâ gaymağam mâdı ârdinç onu orâ tãpâyâ şâhiT gâbiri dâya dâfnâtdilâ adamı. hani günây, çoğ âzâ cãfâ çâkmiş, yonan işğâli altındıya. şurdağaya vâdır bizim, cavurgayası dâriz biz. içinä girdi mi görünmâz insan. burdaki yaşlı gâdınlâ yonan gâliyu

85. 'dâdi mi, gänşlâ häp ora gağarmış. atatürk mâhram çıkınca, bu dumlupınar yanlarına gidince, başlamışlâ harp âdincâ dayanamamışlâ. şu biz burda aramâzâri dâriz biz bi tãpâ vâdır, orda da yol vâdır. o yol, o da işlâk, aydına gidiyu. orlâ âskidân böğlä gâra yol Tabi. orlâdan sabâ gâda harıl harıl askârlâ gitmiş. bu sarıgöl, alaşehir. gitdikleri yâri, vadıkları yâri yağmışlâ, öldürmüşlâ, kâmişlâ. öñünâ gälânleri kâmiş

90. gitmiş. ordan alaşehir, manısa, izmirâ dökülüylâ. o yonan gumandanına dâmişlâ yâ bu türkiyâniñ silâ yoğ, sãpâdi yoğ, hãşbi şiyisi yoğ, 'nası oldu da sän orda onu bozdurduñ. dâmiş yav, atatürkün müslüman askârindân kâri dâmiş, dâmir sarıklı adamlâdan gurtulamadım mân dâmiş. şâğıtlâ vâ yârdâ 'ya, onlâ da yardım âtmış. gâcâ, onlân âskâri onları görmüş, onları gırarlar. biz dâmiş türk toprânda

95. dutunamıyız dâmiş yav. yonan isdilâsi bitmiş. tabi öğlä ya, âsirlikdân gurtulan bi millâtiñ näyolu, fakir gâlî. fakir gâlnca hasdalığ da olü, gıtlığ da olü. bän gömâdim yâni. şindi bi bağ işi düşdü bizim buraya, bağ. gâlâciğarası dâğâ avrıpâdan gâlmâ. hindi

böğlä härküz bağ dikiyo. o da iyi bi para ädiyo. yaşüzümün kilõsu bi milloniki yüz. hani bizim köğlärimiziñ gäçim gäynä bağa döndü. tütündü ya, bu gızlarımızı, oğlanlarımız 100. bütün äväriyuz böğlä bu tütün parasınna. ä şindän soğra bi dä üzüm parasınna. şindi gızım üzümçülüK böğlä gidäsä iyi. bu här toPraKda olmuy, randımanı olmaz yäni. aynı tütün dä öğlä. randıman väriyola, äñ yüsäK çıkan yärläri alıyorlä yäni. hindi üzümdä burda bizim randıman yüsäK çıkıyo. şu anda, vatandaşın, gänşlärimiziñ gäzancı iyi yäni çoK şükür. (İnşallah daha iyi olur amca.) bizim müşdürilä dä yığıldı ora bakşaña yav. (Sen 105. müşterilerine bak amca.)

Aç,4

Ad soyad : Musa Topalı
Yaş : 85
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın ne amca?) musa topalı. (Kaç yasındasın?) sâKsân bâş. (Sağlığın iyi mi?) işdâ hapıla. bândâ galP bā, bâşon sänāoldu işdâ bulalı. hindi bi dâ dizlârimağrıyo. gözümdän amâlatoldum gâldim yâni, katırağaldırdım gâldim. bu gulak duymuyo. gâçän sänädän bari baKdirmadıq yâr gomadım kökü gurumuş. ä gözün dâ kökü gurumuş
5. diyullā. yaşlılık gâri gızım bu. (Allah gelmiş geçmiş etsin amca.) sağol, hoş gâldiñ, safā gâldiñ hām. (Sağ ol amca.) biz gızım köğ gurulduKdan çok soñura gâldik bura. günäydän gâldik. biz ho yanda bi azınlā dāyā bi yâr vâdır, bağıımızıñ başındıydıq orda. ora da günäydän gâldik. aTmiş sänā hora yäTmiş sänâliK bi su olmuşumuş o suyuñ başına toPlandılā bura. biz dâ gâldiK onlāñ yanına, biz da gâtıldık burıya. yäTmiş sâniyi
10. gâşmişdir burıya gälâli biz. gänşlîmdâ tarımıla uğraşdıKışdâ. (Yunan işğâlini hatırlar mısın amca?) biz, yunanlilā zamânında günäydiydiK. bän ufağıdım o zuman. yunanlilā o zuman çävirmişlā yolu. bāni amcam äşşā mindirdi çılbağäşşā bi o gadā biliyun. çılbağäşşā mindirdi amcamıñönñndän äşşā çâKdıaldı. biz halbîsam mal gütmädän gâliyo. amcam äşşā vāmâyincä gadā biriki yo tüfâglā, amcamı dipciğilā
15. furdu. bän dâ amcamıñälindän äşşā alınca bän ağlamaya başladım. amcam bänä, ağlama dāyā bi yo sumsaKladı. sığırılā giTdi. biz biräziläriyā gidincä, amcam yımırta isdiyu cavur oğlu cavur diyu. biz dâ dağdan mal gütmädän gâliyo, biz dağda yımırtayı nârdän bulalım diyo. bänimâKlım bu gadā äriyo. zâtan atatürK samsuna çıkınca dünyā gâlmışiz biz. (Okula gittin mi amca?) okula giTdim. bubamäşşāñarkasına bağladı,
20. sürüdü gâldi. bän okuycaKdıım, iki yu gâşdım giTdim, aldı gâldi okuTmadı. hindi bi imzâ aTdırsañ bänimzâyı bilmiyun. gänä sâti asKârdâ filâ örgândim. n'olcaK, dörT sänâ

asKärliK yaPdım män, kıPrıs harbında. kırKıaltı ay, alman harbında, alman. bizi bölgiyâ filâ soKdulâ bizi. alman sınıra gälincä ötälärdä harbäTdi gäldi. bizä gälincä gadâ türkiyâ gardaş dädi gäşdi. sälämurTlaK bizim tümän komutanıydı. o da säncä çäKdi yörüdü, 25. toPçu kumandanları ataşäTdirmädi. çüñgu babasını urumlâ käsmiş dä, onuñöcünü alcämiş şäydän, almanyadan. biz dä mävizidän çıKdık o zaman işdä. otuzay däğä giTdiydiK biz, kırkıaltıayda gäldiK. aksärdän gäldiKdän kəri ävländim. zātan, yirmi iki yaşında asKärä giTdim män. on säkiz yaşında muğaynâyä gäldiK, o da kilö duTmadı. (Kaç çocuğun var amca?) şu an, üçoğlanla bi gız vâ. biri doKdur, biri mändis 30. oğlanlān. işdä, bi şäy gömädiK biz. (Düğünleriniz nasıl olur amca?) şindiki düğünlā antikoldu, yāni äsKi düğünlā antikoldu. äsKidän gız isdā gälisiñ. nışan gidä. gāri altın, käyim, käycäK göndärisiñ. ondan kəri bi gün bağlāsıñ. dävılcı dutāsıñ, aşcı dutāsıñ. gızävinä yollāsıñ bi göyun väyāğ. uT gäçi. buydäy döğä yollāsıñ. ondan kəri düğünolu, kına olü; ondān kəri atıla gätirirdiñ. şindi arabıyla oluyu. bizim düğündä 35. ğar vardı, ğar topacı oynā oynā gäldilā. bunu at mindirdilā. yayan, ğar topacı oynāoynā gäldilā. o zamanlā yoğudu bi şäy. hindi millät yoK diyu ya zāñgin millät yav. işdä böglä gızım. çalışdıK äTdiK, ikiöğlan oquTcöz däğä ğazancımızı onlā yidi. acı gänşlī onlarla gäçirdiK. tarlamız yoKdu. şindi allah tarla taKğa vädīämmä, bizdän gäşdi. bunlā halıya ipäğiridi, kirmänäğiri, çorabörädi. bizim bildimiz dä bu, 40. gödümüz dä bu gızım. (Sağ ol amca.) sän sağol.

Aç,5

Ad Soyad : Ayşe Güdücü
Yaş : 69
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunu

1. (Adın ne teyze?) ayşä güdücü. (Kaç yaşındasın?) aTmış bäs. işdä gızım bän güllüdünin kändim. bura gälin gäldim. orda oğudum, bäsä gadä oğudum. ondan soğra gäldim, tütüncüglä gäşdi hayätımız. işdä daha da çoluğa çocuğa gardıK, yärläşdirdiK. (Kaç çocuk var?) dört, amānät. ikisi öldü, dördü⊃ sağ. iki oğlum, iki gızım mē. oğlanlarım äkiz. işdä 5. onlarla oluyuz bitiyuz. hayätımız, ömürümüz tütünlä gäşdi. hindän kəri dā hasdalandıK. tütün gırāka bunlara⊃ türkü söylüyvürüdüm, onu dävirin. bunlā dardı bänä gälinlärim, hadī⊃annä bizim⊃üykümüz gäldi, bän dā söylüyvürüdüm. ni därdim?

çıkdım kärpiç duvara⊃,

äl⊃ätdim äsKi yarä.

10. äsKi yar şurda dursuñ,
can gurban yäñi yarä,

därdim. işdä bizlā köglü gadınıyız, bildiğimiz bu. (Düğünleriniz nasıl olurdu teyze?)

düğünlärimiz yavırım, işdä böglä davıl⊃ına zurnıyla dädīñ gibi, olur, oyunlarlā. bänim başım äsKi baş⊃ıla gäldim bura. yäni böglä gırmızılā örTdülā, burlarımda cığalā var⊃ıdı.

15. ata mindi⊃m, bağ ta güllüdü bura ata mindim gäldim. önüñdä davıl⊃ına zurnıyla

dädīñ gibi. düğün, üş gün sürüyodu. ilK gün oduncu günü dardıK. cumā gün, dağlara

oduna gidädi gänşlā. onla yämäK bişirilidi. (Ne yemekleri olurdu?) çorba⊃, fasilyä,

ät⊃aş, pilav, bunlā yapılı. daTlı da gabaK datlısı yapadıK. bizlā işdä bögl⊃olduK gızım.

bu äkizlärimi häybiyā gata gidädim, tarlıya gidäkä. hayvanlara yüKlädim. birini gız çocüm

20. mar⊃ıdı bi, onuñ⊃arçasına sarädım. birini dā⊃ häybäniñ⊃işinā gatağım, bi tarafına

da 7 yicāimiz äKmā, yāmā gātādıK. çäkādım äşşāği gidādiK tarlıya. çalışıdıK. orlāda sallambaş yapādıK böğlä göTlü başlı, çocuKları yatırırđıK, o gız çocuğu sallādı. (İkiz büyütmeK zor olmuştur.) zor olma 7 mı? biri 7 uyandı mı onuñ säsinä o dā 7 uyanır. öğlä 7 öğlä 'çoK zorluKlā çäKdim. şükür hindi günlärini görüyün. bağıyurlā allahıma 25. şükür. acıK da göcadiñ mı hasdalıK çatıyu. galP hasdasıyım, amälyat 7 oldum. üş säfär 7 amälyat 7 oldum. bi yu gadın hasdalından, bi yu bäldän, bi dā şindi 7 galPdän 7 oldum. säkiz sänä oldu. şindi gänä 7 olcañ diyorlā. bän dā olmuyun, zātän masada galır diyorlā. yaşadım gadā yaşıyın gızım. başga bi 7 allā şükür sorunum yoK. ävlaTlarımđan bi acım tasam, gaygım yoK, huzurluyun. on tână torunum mē. işdā böğlä 30. anacım. suyu häP hayvanla çäKdiK. tānikiläri 7 asadıK tan tan tan tan suya gidādiK. yoK, ni yaPcañ? (Buraya neden Aşağıçeşme denmiş teyze, çok mu çeşmesi var?) bi tână çāşmä vā burda. bura aşşāçāşmä, dārlā. bi dā hurda vādır köğ ora yoKarıçāşmä, bi dā onuñ 7 üsdündä vādı iki üş köğ ora başçāşmä dārlādi. ta kārımlādän, çayırıldan gälīdi buranıñ bi pınara suyu. onuñ da başında gavgalā yapıldı. gırılırla 7 dı şöğlä gadınlā, o 35. bānim löbät, o bānim löbät dāğā. işdā çamaşırı gāri, ordan 'irkādiK, bi gün 7 äväli dolduruduñ gazanları, altını yakādıK. makinä bilän mī mā? acıK da o göldän tāmın 7 adādiK süzdürüdüK dā. işdā öğlä 7 öğlä 7 idāra olduK. şindi tam yaşancağ 7 ämmä, ömürlā biTdi. bän galdīmdä sāti on 7 on baş bi dam 7 dı bura, garā 7 örtü. allahım bän dā, kasabadır güllü, ordan galdīmā allahım bi canım sıKardı. 40. allahım dārdim bi garşıdan bi goñşunuñ ışını görsäm. ona gayıl 7 adārdim. älätiriK işdā yirmi sänä ancā 7 oldu tā gäläli, yoğ 7 udu. lambıyla durādıK. iräzilliK çäKdiK bizlā çoK çäKdiK. işladım başladım şäy 7 atdim, adam 7 üsdümä ävländi, godu giTdi bāni. işdā ona üzüntü adā adā, galP hasdası ondan 7 oldum. bu köğün 7 içində bānim işlādīmi bi gul 7 işlāmādi. köğün añ zāngini biz 7 idiK yavrım. hindi bunlāñ 7 ällärinä galdım. (Amca 45. sağ mı?) bäygir gibi. ä garı gānç ki, kırK baş yaşında garı. amca da atmış 7 altıya

girdi. (Ne zaman oldu bu teyze?) on baş sänä fälän ancă oluyo ävlänäli işdä. (Siz imam nikahıyla mı evliydimiz?) hāyır, da boşanmadıK daha. o öglä duruydu işdä, dursa n'olcaK a yavrum? ävlā yaPdıK, ğarınıñ üsdünä, motur aldıK, ğarınıñ üsdünä. (Bu köylü mü kadın?) o ğadın äşmä tarafınd an. burlara amäläliġä ġaldıydı. bizä iş işliyudu bu. soñura 50. bu baKdı bura yincäK içilcäK, mal burda. ġañış ġañış sürünükä yalanıka bänim adamı başdan çıkardı. 'aldı bänim älimdän giTdi. (Sıkma canını teyzecim, Allah'ından bulsunlar.) hindi sıkımıyun da yalıñız zamānında çoK sıkıdım. bän hindi tam oturuP da o ġazancımı yicādim. ävläTlärimiñ älinä ġaldım. (Sana hiçbir şey bırakmadı mı?) bi şey bıraKmadı yavrum, sādäcä ġuru ävdä duruyun işdä. arada ġaldi 55. ġaldi, döġdü döġdü giTdi bi dä. ä bän böġlä äliñ älinä mi baKcādım ġızım? bän onu nä hayallarla işlädim. ä loġluna ġüvānÇ 'olmuyū anam. (Hiç kenara köşeye koymamış mıydın?) nārdä ġocañ o zamanlā, körlük. adamıñ ġarşısında 'tıK yoK. dä hindi bilä tıK dāmäm. dāvı äT dädilā, hunü äT bunü äT dädilā äTmādim. hindi alışdı yavrum. äh allah bänim işimi dä dāñK ġätiriyu ġızım. bi işdä kändim işliyāmiyun, ġalP oldüdan. 60. işdä başġa dācām yoK. (Saġ ol her şey için teyze.)

AYDOĞDU KÖYÜ (Ay)

Ay,1

Ad Soyad : Ümmü Koroğlu
Yaş : 75
Öğrenim Durumu : İlk Okul İki

1. (Adın ne teyze?) ümmü köroğlu. (Kaç yaşındasın?) yätmiş baş gızım. (Okula gittin mi teyze?) okula dāyżām mән, iki sәнә Filә oқudum. o günlәrimizdә säyrәdi oқumaқ. orda köğ yärindә oқuduқ. işdә bi gün mala giTdiK, baş gün oқuyduysaқ baş gün mala giTdiK. mal мәşurudu мәmlәkәdimizdә. tәмәlli oқuyamadıқ. (Bu köylü müsün sen?) 5. bән çamköğdән, o yandan gәlmә. (Dedem sağ mı?) dädәñ çoğoldu vafәtәdәli. (Başın sağ olsun) sizlär sağoluñ. bi gı-z, üçoğlan vә amәнәT. bi oğlan burda, bi oğlan günüydә, biri çamköğdә. bән burdayınışdә, goyuP da gidilmiyu dāyżām bә. ä onlā bi yu-gäl diyu, ana burda irәzilolusuñ diyo. bән dә bi yәрә gidämiyun. hani bülbülü altından kafäsә gomuşlā da ah vatanım dәmiş, onuñ hәsәP işdә gızım. gızımışdә añ güçüK bu. 10. bu-göğsümdüydü bubasınıñöldündә. allә şükür hәPsini göz başәTdiK, dünәK duTduқ. gәнә baқыyu allә razıosun gızancıқlarım, gәнә-boş gomuyolā. iyiz allә şükür. äh nә diyäm böğlә, yazılan yazı bozulmuyo, äcälä dә-çärä yoқ. bәnim bәğimi dә furdulā gızım. hindi gızım, iki gardış yaPmişlā bunu. gızañ böğüTdüm bayıTdım. äh şükür bu günümә gәri. çocunñ biri günüydә, tәKsilä gidiyö. biri aşşada, onuñ da başı bozuldu. maқına 15. aldı gәldi, maқına üğüdürkәnoğut varımış hüğlә almışlā da äviñötä yanına maқına üğüdüyolarımış. nahalәTdiysä, üğüTmüşlā çuvala gәTmişlā da, oğlan dәmiş vәma dәmiş maқınanıñ yanına bән maқınayı қаpyın dәmiş. iki dal noğut düşmüş yәрә. hu dәmiş gәlmasıñ dәmiş. o da äğilincä gädә, gәlin şarbörtünmüş toz giTmäsiñ dәğә,

burdan 'bi yaqalıyo᳚ källä bi yanna gidiyo, gögdä bi yanna gidiyo, iki᳚oğlan çocü ğaldı.

20. bi ulubağdä oquyyo, oquTduK. hoca çıKdı, ğızañ᳚oquduyu ğari. oğlana birini aldık ğaldıK dä, ni ğada osa᳚ analı yaraTsiñ bubalı yaraTsiñ᳚allah. zor, zor᳚oldu.

bakıyon᳚ona, ğızım yavrum iyi kötü idār᳚äT. anaña bubaña da baK, hu çocäKlärä dä

baK. iyi kötü yavrum sän dä idār᳚äT. tarlalar᳚aldıK, moturlar᳚aldıK o ölänlä, o dağlara

ävlär yaPdıK dayı ğuzum daTlı gülüm. təcəlläsiz ğul yoğ᳚umuş. n'aPcañ yavrucäm? dārT

25. biTmäz ğuzum ölmeyincä, tabıda çıkañ yavrum, dārT o zuman bitä. (Sen

Yunanlıların geldiğini biliyor musun?) bän᳚onları nārdä, o zūman bän dünyāda

yoğ᳚umuşun ğızım. onlāñ ğaldıñdä öğlä dārTı anacım, bānim böyüğü mardı äminä, öldü

çocuKdan, o önindiymiş. bän dünyāda yoğ᳚umuşun. şāy ğaldı dādi, çäkirgä.

ocaKdan᳚ändi dä dādi yavrum, nā çulumuzu ğodu nā çabıdımızı ğodu dādi. nā diyālim

30. yavrum?

bahar ğālī hār çiçäKlär᳚açılır,

domurcağı dörT bir yanna saçılı.

ālīñ gülü tabaK tabaK᳚açılı,

bizim güllär bizi yaqar o qorqum.

35. bi yo ağlārın, bi yo söğlārın, bi yo oturun. şükür, ğızañdan mämnünün yavrum, allah

dä᳚onları mämnün᳚äTsiñ. nā diyālim ğuzum?

ğara ğoyun ğoyunlarıñ bāğidir,

aqca ğoyun yüräñmiñ yağıdır,

ölüm ğālī ordumuzu dağıdır,

40. ölüm dağıTdı dünäKlärimi yavrum.

anamı᳚ñ ğaňş ya᳚ş oğlunuñ biri asKārdä ğaldı. biri dāliğanlı᳚ oldu. amcam mar᳚ıdı,

amcamıñ daşı çäkiläk᳚, daşı alıvāmiş. ğağrı vādı o zuman, böğlä arıba yoğ᳚udu. ğağrı

ğullanıdıK bi᳚z. o daşı alıka᳚ qasığı yarıldı, dāñizlidä ğaldı. dāliğanlıydı. āñ böyüm

marıdı bänim, çocuKdanöldü. iki ğardış ğaldıK biz. biri oğlan, bän ğız. o da yavrım
45. ğāsı bi hasdalıK buldu. gidividi dağlara daşlara, 'bi çarasını bulamadı, ğalbdänöldü.
o da dul ğaldı. ä bänimki dä vurdulā, bän dä dul ğaldım. bizim dārT bizā yāTdi. aha böğlä
ğızım bā, nā diyālim ya? (Eski düğünleriniz nasıl oluyordu teyze?) äsKi düğünlārimiz
davııoluyudu yavrım. bän dağda durdum dağda. yürüğüdü bänim, adam da yürüğüdü
anam bubam da yürüğüdü. häP mal yaPdıK. soñura işlādim tütünü ğāri. bunlā yātim
50. ğalınca, tabi mal güdāmiyincā ni yaPcañ? o yanna äv yaPdıK, orda ğāri bütüñ tütün
yaPdım munlarla. soğan diKdiK, onlarla bunları bän häPsini başardım. häPsini çıkardım
ğızım. kändi dārdimiz tasamız kändimizā yātiyo da, allah kimsāniñ başını vāmāsiñ yavrım.
acı zoroluyo. ataş nārā düşāsā orıyı yakıyo. acı içimdā. ikiüç sänā arasında bi
yañğın ğaldi hu yandan ataş gibi bura yandı yavrım yandı. buranñ ğabirliği bilā yan'dı. ta
55. bura ğada ğaldi ataş. aha nārdän çıkdıysa, bulunmadı. o avcılā diyuz, o tarafda
çıkıyu yañğın. ordan bu yanı bi çöp dä ğamadı yandı. (Tekrar ağaç dikildi mi?) diKdilā
yavrım diKdilā. gänā yātişiPbatı. (Senin giydiğin gelinlik nasıldı teyze?) bāyazıla dāğildi
bizimki. bizimki ğadifā varıdı çākāT, ğuTmu dārıdik dizliK varıdı.
onlardandıävāli. hindi ğāri dünyā dāğışdı. fās kāyādiK, ata minādiK. nā ädivirilādi yavrım
60. bak; iki yasdıK, bi döşşāk, bi yorğan, bi sandıK. çāyimiziz dä buyudu yavrım. bi şiy
yoğudu. bak, hindi ärkā dä ğarışıyu, zännāsi dä ğarışıyu, çolū da ğarışıyu, çocū da
ğarışıyu yavrım. äväli öğlä diğildi. hindi bi dāğışıldı yavrım. äväli atıla
ciriToynarlādi yavrım bi dä. häPsi biTdi, biTdi dayı ğızım. (Sağ ol herşey için teyze.) siz
sağoluñ dayı ğuzum.

Ay,2

Ad Soyad : Ahmet Güney
Yaş : 65
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunu

1. (Adın ne amca?) āmaT günāy. (Kaç yaşındasın, tevellüt kaç?) biñ doqız kırK. (Okur yazarlığın var mı?) ilkokul. (Kaç çocuk var?) iki gız bi oğlan. torunlā çoQ. damādñ biri bizim romanyada, biri burda kögdä. oğlan dān izlidä, sārvis daşıyyo. (Bu köyün adına neden Aydoğdu demişler amca?) bu äväli aydazıdı, soñura aydoğduya çävirdiK. (Yengem sağ 5. mı amca?) mäfātäTdi. äpiyoldu, yirmi sänä oldu. (İkinci evlilik yaptın mı?) hayır yaPmadım. vālidä var dā onla yaşıyun. (İşin kolay değil amca ona da bakıyorsun demek.) çoQ zor. gızañlarım yätişdiydışdä, hasda oldu gurtaramadıK. təcällä biTmiş, nä dācāñ? çoQ gāzdiK, çoq. on yädi gün dāñizlidä yaTdıK. on gün, anqara hacäTtäpädä yaTdıK. on säkiz gün izmir, ägä ünivärsäsindä yaTdıK gurtaramadıK. ürä hasdalığı bu. ürä böbräKlär 10. süzmüyu gāri. oğlanünivärsäyi bitirdi, māmurluğa gitmädi. çifciliK yapıyu. gitmädi bi şäyä. (Evde yalnız mı kalıyorsun şu anda?) işdä vālidä vā da, o da şaşğın. säKsän säkiz yaşına gitdi. idārä ädiyu kändini. yämā bilä yapıyu gänä oturdü yärdän. (Sen ne yaptın amca?) biz çifciliğilä uğraşıyuz bā. üç yüz dölüm gadā tarla vā. iki tänä tıraQdörümüz vā. bān ämäKli oldum. iyi kötü gänä çalışdıQdan kəriñ allah şäyini väriyu yāni. tütün 15. dikiyuz, arpä buğdäyışdä. su yoQ bizim burda. allah nä värisä onla. tütüncülüK vā burda. o da açıQ, birazağırlaşdı. hükümäT däsdaKlämiyu. däsdaKlämä yoQ, gölay dāğil. yirmi millon bi yöğmiyā yāni. bi ton, iki ton, üç ton yapanoluyu. (Köyde okuyan çok mu amca?) yoQ bizim burda işdä. bu zayıf bizim, äñ zayıf yönümüz bu işdä. başaramıyulā bilmiyun nidānoluyu. şu kögdä on tänä māmur yoQ yav. (Kaç hane var köyde?) iki yüzä 20. yakın vā. nüfus baş yüz filä. birüz dā göş var bizim dāñizliyā. älli aTmiş kişi vādır

göçädän, hāñāolaraK. (Köyün kuruluşu ne zaman amca?) vallā onu bilmīun. bizim dādälärimiz ğurmuş burları da, biñ yüz yirmi, biñ yüzonlu dādälā vādı. onların dādäläri ğurmuş bunu da ğālī. aşşā yoqarı yüzälli, iki yüz sänäliK. (Köyde sıkıntı var mı amca?) sıkıntıı yaşam var, äkonomiKolaraK var. adam fazla şäyini alamıyu yāni qarşılıni 25. alamıyu. bänim arāzim marämmä, hurda on tänäsiniñ yoK. adam bi tırökdör alıyoı, onla ğoşduruyo zavallı. yirm millarlıK tıraKdör, sänädä iki millar para ğazanımıyu yāni. tütüncülüK yapıyo, icar alıyoı, sürüyöäkiyo da ğuru mäsul paräätmiyo. arpanıñ dolusu säkiz milyona, bundan para ğazanılı mı? gübüräı, on säkiz, yirmi millona alındı bu sänä. üş dolu arpa satcañ, şäy üçölçäK bi torba gübüräalcäñ. 30. qaldırmaz ki yāni. durumumuz iyiı, burda işgi, ğumbar bi şiy yoKdur yāni. hiç yoKdur yāni. o yöndän qazāda bi tänädır. (Sen hiç içmedin mi amca?) hiş hayätimde, siğara bilä işmädim. bänim ävlätlärım mādır baK, ağızına siğara almış diğı. baş vakiT namazlarını ğaçimäz. burda añaşşā älli tänä hacı vādır. hacıya ğitmäğän arkadaş yoKdur. (Sen gittin mi?) bän ğidämädım işdä vālidädän. bi dā cāmi yapıdırıyuduK biz, çoK güzäl oldu. 35. bura 'çoK olumludur yāni. soñura müsrif ğitmäzlär, borca ğirmäzlär, gücünä ğörä çalışırlar. köğdä 'här hānädä motur 'va däsāñolacaK. malcılıK vā burda, ilärlädi yāni iki sänädır. böyükbaş, ötäki güçük ğalmadı. fazla yoK da dördä başā tänä var. (Sütü ne yapıyorsunuz?) südü burda alıyolar. şahıs alıyoı. biı bizim buralı köğlü, günäydä oturuyo. dörT yüz älli mi dörT yüzatmışıdı süT. soñura burda, ğuru mäsul oldündan hayvana 40. vārilıyoı. (Fiğ ekiliyor mu hayvancılık için?) äkiliyoı. fiğı dāvlät däsäKliyoı. işdä böğlä. (Hiç evlenmeyi düşünmedin mi yenge öldükten sonra?) çocuKları bi yoı, bi göz başädäm dādiK. ğızañla varıka iyi, vālidä dā iyidi o aralā. acıK ağıraldıK işi, bu günä ğatirdiK. çoK zor. yā isanıñ bi ağılälä aşam sabah bi oturuP bi sohbätätmäK, bi dārTläşmäK. vālidä zavallı itiyar sätin huram ağırdı, buram ağırdı. ona bağıyuz, namaza 45. ğidiyuz, namazdan ğäväyā varıyoz. işdä böğlä idärä äTdiriyum. çocuKlara yardımcı

oluyoz. (İnşallah çocuklar onlar için yaptığın özveriyi anlayıp değerlendireyordur.)
däğärländiriyoğullā ya. ölümlü dünyā işdā. günüñü däğärländiräbilisäñ nä mutlu. här_iki tarafı
da götürmäK gärakiyu ābim. dāñgäyi sağlamaK yāni. burda_ gāçiciyiz ya_, gāldiK_aha
gidiyuz. dünyā şäyinā fazla taPmācaKsıñ yāni. bāzı arkadaşlā vādır, 'här yādā
50. vardır da. adam bi_ göz_aşlığı gibi bi şey yaPıyu. onu bi zāñgin_öldüm bi
gurur_oluyu_. bunları allah tađalā sävmiyu sāti. toPraK_allāñ sāniñ diğil ki, gāçicisiñ yā.
bunu düşünmäK gäraK. (Caminiz kaç tane amca?) bi tānā, yaPdıK bitirdiK. bi açılış
yapacaz, allah nasib_ädāsā. çoK güzäl_öldü yāni. (Cemaat nasıldır camide?) sabah
namazı fazla olmaz, hindi açıKca söđläyān. sabahläyin säkiz_on kişi olu hindi yalan yoK.
55. öđlān, iki saf bilā olu. otuz kişi_, kişi. ya millätin_ tabi, dağa daşa gidān_olu. āşam,
yaTsıda bilān ginā_iki saf_üş saf bilā oluyu. (Yaşlılar mı ağırlıkta?) gāñşlā dā gāli bizim
burda. çoK burda, imam_atiP māzunu çoK. bi kısmı imam_öldü işdā. (İmaminiz nasıl?)
bizim_imam, yāñi vārildi imam da yalnız imam_atiP māzunu çocuK. çocuK iyi dā,
bilgisi o ğada tabi. (Okul var mı köyde?) okul var. burda bizim, üçā ğada burda_ okuduyu bi
60. örāTmān var. dörd_ölā, baş taşımıya gidiyu şäyā āzilā_ kşabaya gidiyu. (Öğretmen
yeterli mi?) çoğ_acar. biri_ afyondan gāldi. yalnız_onuñ birancı şäy_imiş, lisā fiziK
örāTmāniymiş. günäy_aldılar_onu. onuñ yārinā çivrilli bi çocuK gāldi. çoğ_acar, çoK
āfāndi çocuK. ikisi dā ibādatını yapıyu çocuKlarıñ yāni. (Genç çok mu köyde?) fazla gāñş
dā yoK, az da diği. bizim burda fazla çalışmaya gidān yoK. (Ne kadar çok badem ağacı var
65. köyde amca?) ço_K, bu sänā dā oldu. dalları mış yaPmış, dalları öldürüyu o. bu sänā bi
arkadaş toPladıdı saTmış, para da ādiyu o yā. (Nerede kullanılıyor acaba?) bilmān ki nārdā
ğullanıyu adam. bi millona mı ni almış kilosunu, ğuruTmuş yalnız. (Başka meyva oluyor
mu amca?) başğa mäyva olū. ālma, āriK, üzüm_ışdā olū. bu köğ isdiKlāı savaşında
var_imiş. bütün, balkān harbindā burda, dādālarımız_ābālārimiz añādın, ān_āşşā on baş,
70. yirmi gāñş ğalmış. çoK, şāhiT vāmişlā burdan. dādām_āñādın, bütün kādınlā dul gāldi

dardı. bir ikisi gurtulmuş galmış. bänim babalıKırāmaTlıK vardı. o altı sänä galmış avusduryada. altı sänä asir galmış. çoK şaylā çäKdiK diyo, bizä äziyätTdilā diyo. 'soñura iyläşdi diyo, harP diñdi diyo. asir täslim galdi diyo, galdiK diyo. bobalıKırāmaTlıK, orda bäygiriñ ätini yidiK dädi, asirdä. biz, bi gün diyo on arkadaş, 75. avusduryanıñ toPrä vadır diyo adam boyu fasillä, darı. bi ovaya düşdüK höglä diyo bi mañgä asKär diyo. höglä bi täpädä dä diyo, ufacıK binä vā, ora şayi yärläşdirmişlā diyo, makinäliyi, cāvurlā diyo. o rdan diyo, biz hindi susuz öldüK diyo. hura çäşmä, hura sırt diyo, bu sırta çıKdıñ mı çäT vuruyula diyo. ülä bän dä gidäcän, ölüsäm ölüyün dädim diyo. baş matara mı nä daKdım diyo, täpiyä çıKdım diyo, tākärländim çäşmäniñ önünä 80. diyo. çäT däğä düşdü, baş barmāmdan vurdulā diyo. orda baş altı dänä ölü vā, yaralı vā diyo. sağlam olanlā da çıkamıyu diyo. aşam karañğı oldu diyo, öglä gurtulduK diyo. bi bän, bi dä iki gişi galdıK diyo, bi böglä gayıya sığındıK diyo. arkadaşın biri diyo, sabāla gāri gün doğdu diyo, ölänlāñ parasını cābinä gātmiş diyo. biz canla uğraşıyuz, on daKğa yaşābilimiz däğä, o da para sayıyu diyo. 'bi mārmi galdi oğlum diyo, ortamızda 85. adamı paramparça äTdi diyo. ikimiz oturduK galdıK diyo. sārildi galdı, öldü adam diyo. nä rdän galdini bilämädiK, ordan gāşdıK diyo. o günlär dä yaşanmış işdä. (Amca keşke genç olsam da, geriye dönebilsem de şunu yapsam dediğın oluyor mu?) yō yō yo, çoK şükür. bän muTluyum yāni. bazı arkadaşlar vadır böglä, bān çoK şükür muTluyum hayātımdan yāni. (İçme suyunuzu nereden alıyorsunuz amca?) işmä suyumuz bizim iki 90. yādän gāliyo. biri şu garşıda bi dārädän sontaş ıla gāliyo, bi dä köğün altında okuluñ gıyında var. ora da vurdurduK, ordan da iki yüz mätürädän basıyoz. bura biraz masraflı oluyu, yärdän çıkınca. su sıkıntımız yoK çoK şükür. burda kanalizasyon da var. on baş sänā oldu bura än aşşığı. aşşaya dāpo yaPdılā bu köğün dabanına. şindi yardımlaşma çoğ oluyu. bu cāmiyā hindi, yüz älli millar para giTdi. bunıñ älli milları 95. anca çıKdı dışdan, häPsi kögdändir. (Din yönünden çok gelişmiş bir yer gerçekten.

Mezhep genelde ne amca?) hānāvīdir. öglä ğarşıK̄ yoK̄dur. onlā da haK̄dır da yoK̄dur yāni. zātān bi şāydān ürāmā bura, bi dādāmiziñ dādāsi bi boĝĉāciymiş. añarlar⊃öglä āsKilāri. adam böĝlā şāy satar⊃ımış, inciK̄ cinciK̄. bu çiTliK̄, tavazlıoĝlunuñmuş. bu köĝüñ⊃oturdū yār. bu davazlıoĝlundan, ğarāmatlıniñ bi ağası var⊃ımış, o adam davazlıoĝlundan bu 100. çiTliĝi almış. o da⊃ o dādāmizā saTmış burıyı. bu işdā ötä bāri satıyumuş. hacıya gidācāmiş. rüyāsında⊃ hacıya giTmāzdān bu çiTliĝi a⊃l, soñura giT hacıya dānmiş. o da tamam, almış. onuñ, dōrT ĝızınna⊃, alt⊃oĝlu olmuş. bu ürāmā burda bu. üç⊃oĝlu āzilārdā ğalmış. (Gençlikte nasıl geçiriyordunuz zamanınızı amca?) gānşliKdā bizim fazla şāy yoĝ⊃o zuman yıPıyuduK̄ biz yav. märkāb⊃ilā odun ğatiridiK̄, soñura⊃ öküzlālā çif 105. sürādīK̄. ufaK̄ mal fazlıydı o zumanlā. işdi böĝlā ğaçirdiK̄⊃ömrümüzü. (Yenge akrabān mıydı?) hayır, dışdan ĝıyıdan. (Kadınlara şiddet uygulama fazla mıdır amca?) olabili yāni. hindi gānşlā bilinşlāndi. bizlā āväli nā gödüK̄? bi dā ğaçim sıkıntısından. şindi ğāri hārşāy bol ya⊃. soñra āĝtim iyi güzāl. bizim burda, āvsiz⊃oĝlana ĝız vāmāzlā. oĝlu olan āvini yapar. ğālīni⊃ ayrı yārā ğatar yāni. (Evlilikler kaç yaşında olur genelde?) yirmi 110. yaşında, on sākiz, yirmi yaşında. yirmiYİ dā aşmazlar yāni. burda düĝünlār ilāhili oluyu ğāri. diĝār gibi tāK̄ tüK̄ çıkıyu da, āKsāriyāti ilāhili. (Kaç gün oluyor?) cumā gün başlā da, cumartāSi, pazar. ilāhili oldu mu oyun muyun⊃olmaz. ötäkindā⊃ adam cañī⊃isdāsā dutar ğālır bi çalĝı. (Takı nasıl olur?) takı normal bizim burda. bi ğālinā⊃ on böyüĝ⊃altın daĝarlā, bāşibirliK̄, bilāziK̄ üş bāş daĝarlā. fazla yoK̄dur bizim burda yā. (Yaşlılar genelde 115. kendi mi yaşar amca?) hiç⊃āvlātiñ yanında ğalan⊃olmaz burda. baĝıma muhdac⊃olūsañ öglā. hürmāt⊃iyidir, baĝarlā. māmłākāTdā dā itiyar da yoK̄ yav. anam gibi sākiz⊃on kişi vā. (Köyde kalp, şeker, kanser gibi hastalıklardan yaygın olan var mı?) yoK̄, çoK̄ şükür. tāK̄ tüK̄ yalnız burda şākār vādır. bāş⊃on kişidā o da. (Köyde adliyelik olay çok mu amca?) āsKidān ik⊃üÇ⊃oldu da⊃ şindi olmuyū. bi tānāsi maldan dādilār 120. yāni. bi arĝadaş mal güdārKā ğavĝā⊃āTmişlā. bi arĝadaşı vurdulā. bi arĝadaş, bānim

baldızın oğlu vādı, o iki ğardışı vurdu. hi-şbi şey yoK. bunlar täyiP çalıyumuş, ävdä. o da täyibi kapadıñ ğäri dämiş. o da sän ni ğarışyoñ, çalarız, ädäriz. ğarısı da äniyü. kapadıñ, sizi öldürün, şögläädärin, bögläädärin diyo. o da sän tavuK bilä öldürämäzsiñ diyu kadın. o da bi çäkiyu tüFä, ikisini vuruyo çocuKlāñ. ğarıya da atıyu ya ğarı ölmüyu. bu on daKğalıK 125. bi şey. (Yazık olmuş amca.) öglä. bi cāmiyā varalım mı? (Gidelim bakalım amca.)

Ay,3

Ad Soyad : Niyazi Saraç
Yaş : 76
Öğrenim Durumu : İlk Okul Üç

1. (Adın ne amca?) niyāzi saraç. (Kaç yaşındasın?) yāTmiş altı. (Okudun mu amca?) oğul, üçüncü sınıfa gadā oğudum. (Kaç çocuk var?) üç, amānāT. häPsi äsKi türKcä, yāñi türKcä okullu. lisä māzunu. üçā sana ğuran ğursuna vādim, yatılı yādä. hām dā imam hatıPdan māzun oldulā. biri bilāciKdä, güvānliK şübāsi ämniyāT amirliĝi yapıyo. biri 5. burda. şindi ğuran oğumā uğraşuyun işdä bān dā. (Yenge sağ mı?) sağ. (Akrabalık var mı?) yāñgiylä yoK. bān aslında yirm baş otuz sänā şofārliK yaPdım bu bölgädä. äğä bölgäsində. soğra kazāda otobüscüydüK, on sänä. (Çok gezmişsindir o zaman.) ço-K, çok gāzdim. allah ğabil äTsiñ hacıya vadım gāldim. dādām giTmiş, bubam gidāmāmiş. hanımla giTdiydik bārābār. bizim ğayınvaldä sağ ıdı. bizi götür müttür dādi ämmä äväli 10. parası var ıka, parasını cāmiyā vādiK. doKuzan sākizdä yazıldıK, doKuzan doKuzda giTdiK. bobam da gidāmādi. kapaıydu daha äväli hac, soñura açıldı. kapaıdı zaman bobam mäfāT äTdi, açılncā ulaşamadı. dādām giTmiş imiş yayan, daviylä. (Nasıl amca orası?) iyi, fānā diĝil. iki yō giTdim. (Neden iki kere gitme ihtiyacı duydun amca?) hanım anasınıñ yārınā giTdi, bān bobamıñ yārınā giTdim. orda sabāla zatan üşdä 15. äzän oğunuyu. sāt üşdä 'bi äzän oğuyu ara-P, ämmä şu ĝarşı äğā köğünä Filā duyuluyu äzāni. säsi, maķamı da va-r adamıñ. adam arabisdanıñ nārāsindān saçılmış gālmiş ora. ğaya, sıcaK yaKmış, hār taraf ğaya. yicäK yoK, işcäK yoğumuş o zaman için. zatān bizim vatanımız da orıymış. (Nasıl?) bizim vatanımız da arabisdan ımış. (Osmanlı'nın egemenliĝi altındaydı oralar eskiden, onu diyorsun sen.) 20. şimdi konu şu, biñ dörT yüz, äll üşdä bilāciĝi aman isdanbolu fāTäTdindä, bilāciğ mārķāz yapıyo. orda çoK şāĝiT väriyü onlar. ğabirläri şindi orda. şindi yādi dāfā bu māmlikät dolmuş boşalmış, yādi kavım gāşmiş bu sākizinci ğavım 'diyolā. biri gālmiş

burıyı ğabirıdanlıK yaPmış, burda oK ğabir ıKdı. tāmāliñ  altına bi dāmirci dūKgāni yaPmış, tāmāli ğazāka, dāmirci dūKgāni ıKdı. onla   Őimdikindān ğuşlıymış. sāluKlı

25. hūkūmati dānān māsālā oK ğuřlıymıř  amma burıya 'yōnan da ğālmıř. burda dōrT sānā ğālmıř, yōnan. bura yōnan, řu āviñ birindā yārlāřmıř yōnan. bu cāmı lāvāzımıymıř. orıyı lāvāzım yaPmıř kiTlāmıř. yalıñız burdakı omutan mūslūmanmıř. bu bi yo  , bizim  āviñ 'ūsdūndā dā orda omutan  otururmuř. hocā ğurāni kārım gōtūrdūyo, yōnan umandanı bān ğuran  okuyacan diyo. bāni ğurtarısa ğuran ğurtarı hoca, biz bu iři 'tārs

30. duTduK, bizim ōlūmūz daĝda bayırda ārindā ğācindā ğalı diyo. bān ğuran  okuyacan diyo. řindi bi yo da aķıyo, diyo   hoca diyo   bu millāT  acından ğırılacaK. tūrkēā ğonuřuyo, bān tūrk mākđābindā oKudum diyō  adam. maķandonyaniñ tūrk  okulu. bu millāT diyu acından ğırılacaK, ōlmāsin, asKāriñ yāmāni ğatāmıñ yisiñlā. řu   řāy dā mārķāz dā, bizim amrıK vā bi, orda onuñ  iindiymiř. bi yo bi ocuK bumbıyı ğurcumaĝa bařlıyo,

35. āl bumbası. bi ocuK bunu ğurcumaĝa başlıyo, bizim dādāniñ řu ğolunu şurdan kāsıyo bomba. yōnan omutanı diyo  , hasdānyā onu yatırıyo, iyi 'ādiyō aldırıyo. ōĝlā bi adam  ımış. iřdā o asKāriñ yāmāndān ğatāmıñ yisiñlār hoca diyo. bān yidim diyo dādām. hām dā diyo hocam ğadınlā kāyiniP ğuşanıP da ğāzinmāsin, saĝ bıraKmam askāriñ gōzūnū ıkarın da diyo yōnan omutanı, yāni yōnan  ıka. adam 'diyo  , biz diyo bu iři

40. yañlıř  āTdiK, biz bu tāruzu bařaramıyız diyo. ta soñ ğaacaKları vaķıTdā diyo  , āřam bunlar hāPsi toPlanıyo  , burdan 'bi manĝa atā řu māndārāzdān ğāıyō. onlā iki doñuz hurmuř da hurda yūzūyomuř āřmāniñ  ōñūndā řurda. bi manĝa tūrk  asKāri ğāıyō ordan. ordan āzilārdā yōnaniñ bi ğaraĝolunu basıyō bunlar, ōtā yanda bi ğaraĝolunu basıyo. dāmır yolūnuñ  ū gōzūnū yıķıyo dinamid  ilā, bizā yātiřāmāsiñ dāĝā. āřam bunlāñ hāPsi

45. toPlanıyo, ğānā omutanla  r. cāpā bozuldu ğāıyo dāmiyo da o omutan, hoca diyo bān ūř ğūnā ğadā yaPdīmı yaPcān yalıñız iĝnāniñ yurdusuna ğir diyu. burdan gōtūrdūKlāri āřya   tūrlūbāĝā variyo ařřā āndirāmiyō. nā ğada malzāmā var  ısa yōnan yıĝıyo 'bi atařa vāriyo, yaķıyo. burdan gōrānlā dūnyāyı yaķıyomuř diyolā, dāmāK ği o ğada oK. bizim

burdan götürdüğü gağrı, orda galyo. ordan bi də gəri gəliyolā. burdan kögdän də bunuñ

50. dädäsinnä bir kaç gişiyi götürmüşlā. gağrıyı çäKdiriyü öküzü, yol gösdäTdiriyu. bi də bu sarıgöl yolundan gidiyolañ sarıgölāñmädän öñü kəsilmış gəri. äzilärdän amcam marıdı. asKäriymiş garabäkir gäzım paşanıñ. duyuyoz yonan izmirä çıKdı, yonanödämişä çıKdı, yonan alaşārä çıKdı duruyon dādi, ta o zaman ağladım. äyvañ bizimora da işgäloldu dādim dādi o. o isdiKlal harbına da gətılmış. bu kögdän bi dänä

55. gälmämiş, balqanda baTmış. bi də dādäm gälmiş harPdan, iki üş kişi dəñ mağadonyadan gəşmiş gälmiş. şindi balqan harbındañ harP, orda bu kögdän savaşa giriyolā, bu kögdän on baş kişi varımış. şindi biri açıcıbaşymış, bi dəñ gara musā, bunuñ dädäsi oñ kişi filänmiş bunlar. cäpä bozuldu diyo bunuñ dädäsi, häpimiz gaçalım. ötäkinläñ aha şöglä aha böglä. bunlāñ häPsi gətılmıyo. dädäsi gaçıP çıkıP gəliyo bura. bi də dādäm gəliyo bi

60. yandan, nārdän gäldiyäñ, nası gäldini bilmiyon. yalnız bobamañ balqan harbına almamışlā. çanaqqalädä ärlā orda, paşam mārmi tükändi diyolā. o da diyoñ ölmäK vā dönmäK yoK. häPsi şäğiToluyo baş daKğa soñra vallā. şu gadacıK dārädän, ağan gan mändiräziñ dörT yaşında daniyü alıyo ağan gan. säkiz mäträ diyo adam şu gada yärdän hücumäTmişlāñ. yalnız başındağı subaylar, o zamanüçün näyidini allah bilē. o

65. māmāT çavuş Filā onu diñlämiyu, soñ mārmiyi iñgiliziñ yarım dünyāsına sallıyo mäsälä. biray sürüyo bu savaş. şubatıñ yirmi säkizindä başlıyo, martıñ yirmi säkizindä bitiyu. arıburnunuñoldu yärdän, 'bi dāñordan vuruyo. ordan da cänābı allah bi arı tahsiläTmişönlara. bi hücumädiyoñ, bitiriyo. mämläkädimiz yāni biçāna, tüFānnä, bizimölkämiz müslümānölkädiñ, kölä olmamış. allah bundan soğra da

70. äTmäzişallah. bizi işdāñ aldaTmaya düşürüyölar, öbür türlü yāñämäzlā də. zatānönlā dünna ğurulalıñ bizä saldırmış. yani göläy dāğil, onuñöñündä durmaK. allah yardımcı ossuñ. (Köy ne zaman kurulmuş, biliyor musun amca?) tārığölaraK bilämäm də, gänä bän sänä bi bälirli ğün vārəcām. şimdi, 'şu äv bura o zuman ğurulmuş, burası

çiTliġimiş. bu çiTliK davazlıoġlunuñmuş bu çiTliK. bunu şimdi şu sarıgölüñ yanında
 75. āmaTāğa çiTliġi diyorlar, o āmaTāğa çiTliġi dānān yār 'yörüġümüş. bunlar o
 zaman māşur, at ġoşusu varımış. ciritoyunu. ävälcä dä vādı gānā burlāda vādı bu. bu
 ciritoyununda, dāġnā 'bi atıyo bu o āmadāğa davazlıoġluna, şu kapıdan burdan gāçıyo
 da, o da dāynā kapıyo. bunu ütüyo. ordan alayo yāni bunu adam bunu ġazanıyo. soġra
 bu satılıġādiyo bu yārā. almışo, satıP gāçäcäK. o da bu köġü ġuran adam, hacālı
 80. dādā diyolā, anamġiliñ dādāsi. bu dādā bunu alacaġoluyo. alıyo. alınca, bunuñ tabi
 nātıcā tabi biraz 'gāñiş. buna üş bāş tapu alıyo bu. äziläriñ yarısı, üçü ora gālincä üçü burda
 ġalıyo o dādāniñ ġızañiñ. bu ordan çoġalıyo. bāş tapū alıyo bura, zaPdādiyo. o adamdan
 alınca dādā, bura tabi üş bāşävmiş. üş bāşäviñ bi un dārmāni yoġumuş. ällä
 çävirmişlā dārmāni. ällä çävirmiş, üġütmüş yimişlā. ondan soġra burda täpādä yäl dārmāni
 85. diyolar. ora bi dārmān ġuruluyo, rüzġarla dönüyo. daşını burlādan kāsıyolā. dönüncä
 rüzġarda un yapıyo, onla üġüdüyolā bi zaman. acıġ soġra su dārmāni ġuruluyo, bu köġä
 on bāş daġğa suyuñ çıġdı yār. burdan narlıdārā gidākā otuz dānā dārmān ġuruluyo. on
 ġadarı bizim. yalñız su bizim toprāġdan çıkıyo, biz faydalanamıyo. su ordan çıkıyo,
 ordan aşşā düz aşşā gidincä altına narlıdārälilär ġuruyo, günäylilär ġuruyo. bizim bura
 90. bilmiyo tabi. otuz dānā ġurulduġdan kārī, otuz dārmān dönüyo. yalñız dārmāniñ,
 ġurulduġu zaman, hārālda bıġġı, bıçäcäK bi şiy yoġ. dārmānā çamı kāsımiş, oymuş,
 yonTmuş. soñura kaķıyo, burda gānā çam mum yoġ. kapısını, bi ağacı kāsıyo çamı,
 yontuyo bi sanatādiyo. burda bizim ävlāñ kapısı ondandır. soġra, kāsāri ciñgān
 döġmüş. götü yuvarlaġ, ucu dörT köşā çivi, änsār. başġa dāmirci mümirci yoġ. onlan
 95. çaġmış, onu ġullanmış. o zaman için köġ ġuruluyō, zandādarim üç yüz sänāliK filān
 anca. o çiTliġi alan anamñ dādāsi yāni. dörT ġuşaġ yāni. (Amca çocuklarından memnun
 musun?) çocuġlādan 'māmnunun, onlā da bāndān māmnundur. onlara şindi yüz dölümünü

tarlanın bunlara vādīm. fakir zamanda olsa bi hāniyi dā bāslā. tapısını da yıkıvıdım. bizā
 baya yüz dölüm ğada ğaldı mı bilmiyun. (Epey tarlan varmış?) vā tarla çok. şindi bobamıñ
 100. tarlası çoĝımuş, yādi sākiz biñ dölüm varımış. bunuñiçindä doKuzan sākiz
 dölüm çam marıdı. biz tükānivicāK dāĝā kāsmediK. orda bi yağmıya vādiK, günäydä bi
 okula vādiK çamınna. haTda kāsiviriyn dādi şaf. o zuman taKsimädTdiK, bölüşdüK.
 dādä, kāsmaĝam dādi anası bu hanımıñ, ula bu çamıñ canını yaKmaĝam, kāsāsä dāvlāT
 kāsıñ dādi. (Devlet niye kessin sizin çamı?) yav vāmādilär. tarlanıñ ortasında baK. para al
 105. dādiläralmayız dādi bobam. bān dāımadım bānā ğaçincä. doKuzan sākiz dölüm
 çamlıK hazīnāyā ğaldı. (O da hayırın olur amca.) bu hayırıolsuñ dādım män dā. kāsäm dā
 canını yaKmaĝam dādiK. yāni bu bi asır boyu mäydana ğalmıyo dādiK. (Amca buranın adı
 niye Aydaz olarak kalmış?) azımış bura da, çoK azımış dā. dāñizli dāñizimiş, iş
 dāñiz varımış dāñizlidä. bura da 'azımış, dörT baş ävmiş. ondan azolduna aıydıaz
 110. dāmişlā. azoldü için, ävvälcä. (Amca hacıya gitmek insanı çok deĝistiriyo mu,?)
 çoK dāĝişiyo. burdañ şindi yola çıkıP da uçaĝa minincä şü şakil oluyo. hani insān cānāzā
 hura yatıyoñ ya. çarşafı käyiyoyñ ya, o aK şäyā giydiñ mi ihrama, aynı cānāzā oluyoyñ,
 ölmüşoluyoyñ. öĝlä hissädiyoyñ. yāni uyuyoyñ ya, uyunca ölüyoyñ mu, ölüyoyñ. sabāla
 uyanıyoyñüyküdän ğāziyoyñ. uyanmasañ ölüyoyñ, can kāsiliyo diy mi? (Evet.) aynı onuñ
 115. gibi oluyo. allah ğabılädTsiñ. (İnşallah.) bi kıl tāli koparsañ, sāniñ hacılıñı götürüyo.
 on da diKĝaTädTcāñ, kul haKĝı. (Askerliĝi nerede yaptın amca?) bānasKārliĝi
 isdanbolda yaPdımıdı, biñ doKuzüzällidä. acāmisini, usdasını orda yaPdım.
 (Sınıfın neydi?) äväli uçaKsavardı, uçay ğada uçaKsavarda ğaldıK, ondan soĝra
 tañKsavara ğaşdıK. tañKsavardan isdanbol, mäsirä çiTlī yirminci tümān oto birlinā yüzbaşı
 120. şoforu olduKışdä. (Çok sağ ol amca sohbet için, ikramlar için. Allah rāzı olsun

diyelim, kalkalım artık.) siz sağ̃oluñ. här zaman bāk̃lärim, buyruñ gälin yoluñuz düşdüñdä.

CİNDERE KÖYÜ (C)

C,1

Ad Soyad	:	Ayşe Bayhan (AB)	Hörü Aydemir (HA)
Yaş	:	67	115
Öğrenim Durumu	:	Cahil	Cahil

1. AB : ölüm ilä ayrılığı darTdılā
 älli ğıram mazla ğäldi ayrılıK
 dämiş. anna- bunun ğardışi böylä äsKära giTdi ondan çäkiyo onu ğardäşindän ayrıldı da
 dädilā. onuñ ğardışi büyüñ äsKära giTdi dä ayrılıK türküsü çäkiviriyo dädilā. o gibi
 5. bazı güldürçäñ 'bazı ağlanıyo bazı gülmiyilā. bänim dörT ğız bi oğlan va allah a
 amānaT. äñ güçük ğızı 'yaKdım. yaKdım bu sa-ğ hiş yoK. hunuñ da ucu da döküldü, bi
 bunuñ dırnağı va. onu yaKdım, ona ğayırıkā- büyüK ğızı ğälin äTdim, o дәlländi ävä
 ğäldi. ona ğayırıkā- ğızımıñ biri yirmi yädi yaşcāzında ğocası motoruñ altında ğaldı, bi
 çocuğ ula ğaldı, oña ğayırıkā bän dükändim a ğızım. (Teyze adın soyadın ne?) ä-üşä
 10. bayhan. (Tevellüt kaç nine?) tävällid bilä bilmäm ki bän. yäTmiş birä giriyoñ dädilā
 bän hani cahilin 'da. (Dedem sağ mı?) sağ, sağ. o da iyi- çok şükür. hayvandan düştü dä,
 boynu işTä- düşüncä bura ğırılmış kämiklā. hura- dämir daKdılā da acıK yaTıyo ondan
 bazı rah aTsız hindi. bi söz vādır, bunuñ ilki tämäli-, padişaq hasTa olmuş da, padişaq
 hasTä olunca- buna dämişlä iki дәñiziñ arasında bi balık va onu duTä ğali yidirisäñ
 15. hani şiy ädäsäñ iyi olcaK dämişlä. o zumuna ğadā çıKmışla yola-, ä tabı paTişaq,
 hükämätä padişaq дәrlämiş 'ğıymaTlı. bulmuşla- balığı, o ğlana täslim äTmişlä
 padişah.ñ oğluna. o da- şahdaT kälimäsi yazılmış balığın arkasında bakıyo çocuk. bu

allah kälimäsi olan Őiydän diyo babam iyi olcämüŐ iyi olmasın, dänizä goyviriyo. ođluña täslimäTdiK balıñnı bulduK. oğlan gäliyo günäŐŐŐ gidärKä. hanıo-đlum balıK.

20. yäv baba diyo, älimdän dänizä gaçırdım diyo, goyvidim dämiyo ğarı 'da. säniñ gibi ävläTolcağımış olmasın däFol. çocuK da bi yärä çıKmamış gömämış. günäŐŐŐmâşam namazı, 'närä giTsin. ağlayă ağlaya yola çıKmış. bilän ködän dıŐa çıKınca, bi dädä ğarŐısından ğälmiş. nä ağlıyoñođlum. yav babam kovdu, balığı kaçırdım da älimdän. äni va bunda ağlıcäK? ä väcaK yärim yoK. bänim dä yoK. ikimiz yarım çöräK ğazansaK da

25. bälışcöz di mi oğlum, bölüşälim. ğavıläTmişlä. bi köyâ dah a çalışıKa vamiŐlä. o köydä dä yinä, aynı paTıŐahın ğızı alanölürmüş alanölürmüş. paTışaK ğızımı paKlıycänävini kändim yapıvicäm, härŐäyini kändim yapıvicäm, ğızımı alanı. ä dädä dämiş ki, vacäk yärläri yoK ya, ğälođlumalalım dämiş. alıvırınıyi. ğız dädä, säniñođluñ bäk dayı. o ğızı alanölüyo, nä alıyoñ sänonu. ä söz vârdim dönmäm

30. ğări dämiş. iyi o zamana ğadä a-ılmıŐlä, düğününü ädivämış, ğaTmişla ävä. oırdan ğacä dämişođlum ikimiz, ğärdäğä ikimiz ğircöz diy mi? ğirälim dämiş. ğälini bälışcöz diy mi? bälışälim. ğavıloöylä ya. bän dârim ğälin bälışili mi canım, ğärdäğä ikimiz ğirili mi dârim. oğlanın tamam härŐäy ğarı ğavılı uğurlu olduğundan. ğırmış ğacä o bıçaK döŐäğinaltındamış. bıçağı çäk sän hurmuş ğälini, yıkılmış. yıkılınca da bayılmış ğälin,

35. a-ğzından ilan çıKmış. o ğacä o ilanı ŐadaT kälimäsi ğätirä ğätirä kâsmış. ğälinorda yatıyo ilanorda. oğlum gönülün dağıŐdı mi? aa dâğıŐmâdi. ğälin duruyo dä mi? duruyo dämiş. ğälin sänin, ilan bänim dämiş. biz dämiş babalığın yakında ölcäK dämiş, säni onuñayarına Őäyâ ğaçircäklä paTŐaKlığa. sän tämiz ğalPlı bi oğlansın hilä bilmiyoñ, sän paTŐaKlığını iyi sürdür diyo. bän dä diyo balığın arğasında ŐadaT kälimäsi vardı ya

40. diyo, däniza goyvidiñ ya diyo, bän diyo o balığın diyo. sän bänä iyilik yaPdın, bän dä sänä hindi iyilik yaPdım paTŐaKlığını sürdür diyö. birdä ğayboluyo. sabäla oğlanöldü

diyä gäliyöla anu᳚, äviñ᳚işinä nur yağmış, ballım güllüm. iyi bu öykü᳚ 'balıK bilmäzsä halıK bili diyä ordan gälmiş. atatürK᳚öldündä bän başdim. babam sağdı ya, babam öldüğündä bän alTı yädi yaşındäyin, daha babam sağdı. baş dädilä gäri bän dä bilmiyon 45. da᳚. atatürK᳚ölmüş dädilä, duymuş da dädilä atatürKüñ᳚öldüğünü cavır gäri döncämiş dädilä. on da dädilä ata'türK gänş ta᳚ ölmä᳚z, bän dönsün diyä ädiyöla, bani öldürTcäKlä᳚ dönmiyäm᳚iyisi dämiş dädilä. ölmädi᳚ atatürK gänş diyä şiy᳚ädär᳚ıdi hanı cavur. da᳚ burdan çaldan gäşärKä gidäKä, atatürK goväKa bi ğız atıñ᳚üstündä gälin᳚oluyomuş. tabi᳚ onu᳚ al'mış da gäşmiş cavur gäri, almış gitmiş yonan. onuñ üş 50. çocuğu olmuş, yädi sänä durmuş orda᳚. üş çocuğu olunca o hädikä türküsü, hindi hädikämiş gäri o ğızıñ᳚adı. ordan onu᳚ üş çocuğu olunca, yädi sänä durunca bän᳚anama giTcän dämiş. gäçäsıñ dämiş. gäçmam dämiş, çocuKları da yolla isTäsäñ bänlä dämiş. yollamış. dänizdän gäçäKä gäri, ondan onu᳚ çocuKları dänizä aTmış. gälmiş᳚imiş bura o nişanlısı yädi sänädä ävlänmämiş, ölä ğara yasTa ğara pusTamış. da näziK här yärlärim 60. bozuK, gül mämälärim᳚äziK dämiş. o da sän nä ğadaK şiy᳚olsañ da bän sänä ğabul᳚ädiyon dämiş᳚o da gäri. onuñ türküsünü öylä yaKmışlä gäri. orda cavırdan gäşmiş gälmiş gäri o da. (Türkü nasıl, söyleyiverir misin?)

atinanıñ hamamı,
yandan çıKıar dumanı.

65. üş çocuğu sorarsañ,
dä balıKlarıñ ğurbanı.

atina hamam᳚oldu,
dağları duman᳚oldu,

diyä. sän bändän iyi bilisiñ onları. (Bilmiyorum bu türküyü ben.)

70. atinadan hoPladım,
mor çäKäTi toPladım,
näzikä hanım gälcäk diyä-
yollarımı bäKlädim.

dämiş gäri, cavır da dārlādi. o da gälmiş gäri näzik här yanlarım bozuK diyä gäri

75. nişanlışına gäri. o da bozuK↳olsañ da gabulumsuñ diyä- o da ona türkü↳aTmış
nişanlısı gäri. yädi sänä bäKlämiş. tā çoK bunun türküsü ya hindi aKlımdan gäçiviriyo
gäri. nä o şindī dā gardäşim mar, şiyä- asKärä giTdindä- bän ga-ri arpa yolmaya amaläm
mardı, yaz günüydü. bunun babası ah gardäşim diyä bazı ağılyo, bazı da- işTä şiy↳adiyon
därkä türkü aKlıma gäldi gäri. 'dä onu çağırividim↳orda ona gäri, güldülā

80. häp gäri. hä- bunun gardäşi.

asKärliği asKärliğä çaTdılar.,
tämälini 'ta dibinä aTdıla.
ölüm↳ilä ayrılığı darTdıla,
ālli ğıram mazla gäldi ayrılıK.

85. dädim. bunun gardäşi äsKärä giTdi büyüñ däsāñā diyorlar. bi dä sunam türkü çäkā bu.

HA : dä gidi äbäm dä aKıllarımdan gäşdi gäri.

sabaK çıKdı sunam, sunam uyanmaz,
hasirät çäkän gönül dārdä dayanmaz.
uyan sunam uyan dalgın üyküdän.

90. çäKdiğim gönül↳älindän,
usandım ğurbaT dilindän.

yavrularım häP ğurbaTda da ondan↳aKlıma gälmiyo yavrım. (Kaç çocuğın var ebe?)

almanyanda biri, biri dä- muğlada örāTmān↳örāTmān. aKlımdan gäçiviriyo söylākā.

(Çekirgelerin geldiğini biliyor musun sen ebe?) biliyon. o çäkirgäliK zamānında ufaK

95. ğızan↳ıdım, yāñgām mar↳ıdın, çocuğu var↳ıdın. onda- çocuğu bāni avıTmaya

aldilā giTdilā. ordan ğolanıñ horda sallambaç varıKa toplamamışın. burdan 'bulaşivimiş

çäkirgä, çocuğın yanına ğadaK yimiş vamiş çäkirgä. ordan ğoşdum giTdim, ğoşdum

giTdim dā yāngā dādim, golañımızı çäkirgä yidi dādim. nā-? çäkirgä yidi. orda oncağzıñ yārdä dā inanmazsıñız çocuğñ üsdü- ğıPğırımızı çäkirgä oldu, ğıPğırımızı 100. çäkirgä oldu. çäkirgädän toPraK görünmāzdin. ordan gāldi, kiş kiş ki-ş. hindi ılaş çoK, o zıman ılaş mı va, nā-rdā? kiş kiş bōlä süPürgüylä qovalıyorla, kiş kiş. o gadaK gidiyorla, sän 'giTdiñ mi gänä gāliyorla. inşanı yicäKlārdin ya- a yavrım. camgöz dādä vardın bi camgöz dādä,

bahçalarda göK bibär dādi.

105. hindiki ğızlar çoK kibär dādi.

kiPār olsa n'ışlicäK dādi.

oğlanlarda itibär dādi.

ana- dādi, dādä dādi bi dā- söyliyivä dādi. yavrım dādi hindi söyläsäm dādi hu çäKirgäyā baK bö- dādi. 'bāni yicäK çäkirgä ya dādi. acıK durdu durdu,

110. ocaK başında bāKmāz, dādi.

gözälläri kimöp māz, dādi.

öp düyüsäm bānöp düm, dādi.

haKğımı gāçiriPdurma,

alcāsañ bāni al, dādi.

115. ya gülüşü-kā çāTladı ğarılā, o çäkirKā qovalamaya gālānlār. o gibi yavrım bān gidiyin dā hindi ğızañlarım yoK-ävdä. (Ayşe Teyze neler yapıyorsun?) AB : biz mi? tütün mütün dikādiK-ävāli. hindi bi şāy yaPmıyoz ğāri yavrım. (Kaç çocuğın vardı?)

dörT ğız bi oğlan allah-a amānaT. hāPiciğniñ başı bozuldu. āñ güçük ğızımıñ-ālini yaKdım. (Nasıl oldu?) baş-aylığ-ıdı, böylä baş-aylıK. bān çāşmäyā suya giTdim,

120. ävlādä su yoK-o zuman. o da bōlä mindäriñ-üsTündä bälāğñi 'çāzivādim dā. äKmāK yaPdım-ocaK ğızğın ğāri hani, sacı dāvirdim. o da- burdan 'yuvarlanmış. bi dā ümmāKliyān çocuK vā Sātan ākiz gibi olūdu. o ümmāKliyān ataş-oynā diyā onu aldım. bu-ndan-umuT yoK baş-aylıK ta-. bu da burdan yuvarlanmış-ocağ.a. on da- hu-

sol  alc azind  h l  ikiciK, hunl  d Ŗm Ŗ Ŗu ki barm  v . yuKasını yap  masall ,

125.  Km ĭni. hani o yum ruK S tan onla da h l   apıyı kısdırır. t t n  apal . o iki barmaĭnla t t n ĭira . ona   yl  yaKdım, ona saTmıyın ĭ ri onc zıĭ baŖına iŖiy g ldi. onu  yl  ĭayırık   ĭızımıĭ birini g lin  Tdim. o da ordan d ll ndi g ldi. ha sTalandı iŖd  , doKdurlara, hocalara ĭoŖ ka b l n  arı  TdiK. (İyi mi Ŗimdi?) acıK baŖını avıdıyo iŖd . bi oĭlu oldu saTdım. birini d   ona ĭayırık   y  d k  biriniĭ d  yirmi y di

130. yaŖc zında moturuĭ altında ĭaldı ĭocası. o bi ĭız la ĭaldı yirmi y di yaŖında, ĭızı oldu onuĭ iŖd . (Burda mı oturuyor Ŗimdi?) burda , vamağı ĭocıya bil , onu saTdı da ondan bi torunu oldu. ona ĭayırık   bi t n  oĭlum, g linim ĭiTdi bi d  g Pg nŖ o  ld . iki oĭlu  ocuĭu ĭaldı. (O neden  ld ?) o da  ilik k nsarı v miŖ d dil .  ok toKdurlara ĭoŖduK iyi olmadı.  sT md  oĭlum humur huĭu huru  yas  d r, burda  ocuKla   b 

135. ĭarnımız  acıKdı,  sT m z kirl ndi . o   ocuKlar  mı baĭsıĭ, ona mı yan sıĭ? ona yan Ka ĭızımıĭ biriniĭ d  iki  ocuĭnu alaĭodul . (Kim aldı?) ĭocası, baŖKa ĭarı  vl nc m diy  onu boŖadı. s z m bi g lin s viyomuŖ da, onla ikisi s niĭ adamı  ld r m diyola, b niĭ d  ĭarıyı  ld r m, ikimiz   vl n m. kimS  duymıcaK ĭ ri h ralda bilmiyoz. soĭıra ikisi d  haPsa ĭiTdil . b nim ĭızı  ld rm d n duruldu ĭ ri. onu da  ovaladıl , boŖadıl . iki

140.  ocuĭunu alaĭodul ,  ocuĭuna hasir T.  l   l  iŖd  ĭıSc zım h Psiniĭ baŖı bozuldu. (Teyze bu k y n adı nerden gelmiŖ biliyor musun?) bu k ĭ n ismi hurda aŖaĭ k y d r, aŖaĭ k y.  b miz,  b miziĭ  b si iŖd  halamiĭ haT   halamiĭ  b si  iki  Ŗ yaŖlarındiyemiŖ. aŖaĭ k yd n bura  pırtı   k K   ocuĭu b l  diĭ lT saĭlam da d miŖ. hani ĭ ri bura y ni k y yaPcaKl . pırtıyı  ndirmiŖ. onnan s ra g n  mindirmiŖ  Ŗ ĭiĭ

145. g t n  g n  pırtı sarmıya bura ĭoŖ yaPmıŖ. o  b   y z yaŖında   ld . o  b   l nd  y z s n  oldu d y m ĭ ri . bu k y bura ĭurulalı  b nim kaFamca iki y z s n , bu k y bura ĭurulalı.   kimi   aldan g lmiŖ  alı v  d rl , kimi  y r Kl d n g lmiŖ y r Kl 

därlä. bura ğurulalı bänim kändi қаFamca, sāTa hurda bi daş vādı, söKdülä daşını oқudulä da hāmān—iki yüz sänäliK burā ğurulalı dädilä. hāmān hindi iki—üş sänä—oldu. ordan da 150. ğāri cavırlā aynı äbāniñ dädiği gibi, anam böyüK ğız—ımış da— anam ora cavır ğälincä böyüK ğız—ımış top—atmıya başlamışlā bura ğāri, toP—aTmıya başlamışla—. orda bi sänä durmuş cavırlā, bunlā da— ürKmüşlā—. burdan bura mazīriñ—alTına ğaçmış köy. o da günäylilāñ çoğu ğa—, burıyı ğoduK ğaşdıK ya günäylilāñ çoğu da ğäliyo bizim—ävā doluyō. çıK diyoz çıKımıyō. öyläliKlä günäylilāñ çoğu bura yärläşmiş, çoğu 155. bura yärläşmiş. onuñ—içi— hani— ğıTlıK şiyliK ā bänim çocuKluğūmda ğıTlıK—oldu. çarıK kâyardıK hanı bi öküz öldü mü, onuñ dārisini çarıK—ädā kâyardıK. on dolu äkādıK, säkiz dolu қақādı. onuñ dörT dolusu da oşura väridiK. äsKär—aç. täK—äsKārimiz toK yatsıñ da biz, biz az aç yatalım dārdiK. o dörT doluyu tohum mu ädā—m yiyām mi? onnan sōra bānim çocuKluğūmda çäkirgä bitār dūrüdü. äbāniñ 160. çocuKluğūnda dūrüyān 'bi uçdu mu göğü dutāmiş çäkirgä. o böyüK çäkirgä. bānimkindä— o ğaPğara çäkirgiydi ya bōlä topraK görünmāzdi yörürKä, ğa—sğara. soğanıñ kökünä ğadā yirdi, äkiniñ yirdi. bōlä ılaş mı ma, arıK ğazādıK hani su ğalcäK diyä. häpimiz—ğavıllaşdıK kişäläyä kişäläyä kişäläyä o arığa düşürüdüK, yığılıdı ğāri. äTiraFına da gübürT yığādıK, çam gübürdü, ğuru. onu bi ataş goyvurüdü—K, orda o 165. çäkirgäyi yaқādıK. hani yāñi sāniyā götünü yärä soқādı ölcā zaman da, düşüK yapādı ora da yımırta yapādı. yāñi sāniyā hani işiy—olmasıñ, tohum yapmasın diyä biz—onu orda öldürüdüK. ılaş mı mā? äh o günlā— o günlā yavrım aş ğaldıK, açıK ğaldıK. bu dizlārimiz dizlārimizdān dāliK, bu dirsäKlä dirsäKlädān. açıK, çılbaK ğāzmäK bi şiy diğil dä— ğarnımıziñ—aşlığı. gübürä ädiyoz hindi biz yavrım, gübürä atıyoz—ämmä yağmır 170. yağmıyınca— gübürä yanırıyo. dārT, gänä—olmaz äkin. (Peki ebe siz o çekirgeleri

yaktıktan sonra tekrar oldu mu?) olü, ğalanı ğänä yätädi. oludu¬ yäni sänä bi dā olüdu.

(Nasıl kurtuldunuz peki?) ğäri¬ bän bilmiyön da¬ çocuğudum tabi, amärıkädän ılaş ğäldi dädilä. biT däsän sāta hu ğaşlarımızda bilänä yörüdü. hä¬Pimiz, birimiz diği. bitin̄içindä piräniñiçindä. amarikä tabi ılaş vādi dädilä ğäri. bilmiyonordan hani¬

175. sağolsuñ amariķaya bilän dädilä, bilmiyon ğäri hani. o ılaşlā ğurtardı ğiTdi işdä. aş ğaldıķ çoķaç ğaldıķ. (Yağmur afeti olmuş, o nasıl oldu?) o da¬ yağmır yağdı äkinlerimiz, äkinlerimiz güzäloldu yağmır yağdı da¬. 'yalnız bän çocuķlum'dan ali ğucāma ğalincä ğadā hiÇ afaT bilmämdi. ana biz bi ğün bāçadan ğäliyo, dārā iniliyo ğäri. dārā säl ğälmiş dādi babam. ni sālī baba dādım. afaT vā düzlädä yavrım da dādi,

180. äkinlerimizi afat Furmuş hanı tolu Furmuş dādi. o äkinlā 'dah böylüydü. häP yärä yazılmış, döğmüş tolu malamāolmuş malama. bi dänä tänä damla ğalmamış yavrum da¬ darīākdiķ bāçalara da, o darı çöränlā idāra olduķ ğäri. äkin ğalmadı hiÇ. bö¬lä mändäräli buldu ya¬ yaylaladan ğälän sällä ğäri. ço¬ķ, ğoyunlarıaldı¬. (Bir kadınla çocuk da sele kapılmış galiba.) o¬ ikinci säl ğäldi häsmāh.alam o ikinci sālīnārasında

185. kırķüş sänä va dārdi. säl çoķ ğäldi dā dārdi yalınız bu ikinci säl, sālīnāarasında kırķüş sänä va dārdi. ha bunda azaldı diyä sälä buğuluviriyo ğäri, azaldı ğaşcüz diyä. o da o bir dārädän dolaşıP ğäliyo, ikisi 'ğarışiviriyo sözüüm ğäri bänordan ğaçärKä¬ o säl ğäliyo bāni alıyo hani. tä¬h.likāli oluyo tabi. o bi sänä tiz dā ğäri, ötāki çocuķluğ. umda üç dörT sänä sürdü. tātadan ayakķabı kiyädiķ, tāta nalından. o da¬ tāta nalın ğopuvudu mu

190. ğayışı, çēsmäyā suya gidār. dim, çēsmä uzaķ şol pıñara. orda¬ ğarıñiçindä tah. ta nalın ğayboldu. bän dā altı yädi yaşında. o tāta nalını ara¬ka ällarımüşürdü, ayaķlarımüşürdü, bardaım ğırılıvıdı ayām kayınca. o zuman da hindiķi gibi şişā mişā mī ma? nä¬rdä su ğabı, bicäciķ bardaķ. o¬nū da ğırdımorda ayaım kayınca, anam

döğcäK diyä ävä gälämäzdim. doña-dı-ı yalıñ-ayaK ğarıñ içindä. o günlä zordu canım.

195. hindi şişälä-, hu bidän ğaPları. zobayı sätän gömäzdiK, bilmäzdiK zobayı bilä. anam hasTa oldu. o da ğardışımı, ummāniñ babasını, bän-onuñ böyüğün, ya-rdı da giTdi. o iki yaşında diyin, bän dörT yaşında. bizim dä baqanımız yoK. babam baqar kördü, halam baqar kördü. o da-ı halam-ıla babam mal güTmiyä giTmiş. onlāñ çocuKluğı ta-ı ğıTlıK varmış ğāri. on da ötädän bi qasırğa çıkıyo. qasırğā biz dä olsa baqarız. o dönä dönä dönä

200. dönä-ı içindä köPäK-ürāmiş, ataş yanāmiş qasırğanıñ. o da ana-ı köPäK yanmıyodur bilän çocuKlar diñälmiş baqışıKa, o ataşñ-onla-ı içindä ğalmışlā. köPäK onlara haF haF gälivimiş, o köPäKlär yanıyımış, ortalıK ğıPğızıl olmuş. iki ğardış halam-ıla babam ävi zor bulmuş ğalmışlā. mallā dağda ğalmış, öküzlā. dä onnan kəri-ı o zumanā ğadā, altı yädi yaşın-a ğadā gömüşlā ya onnan kəri kör olmuşlā ğāri. o zuman da ğıTlıKda 'baQTıran

205. yo-K, çäKTirän yoK. (O olaydan sonra mı kör olmuşlar?) hä ondan kəri kör-olmuşlā. (İkisi birden mi?) ikisi birdän. sän baqıyo sanısıñ ikisi dä hi-ş gömäzdi. (Çok ilginç hortum niye kör etsin ki?) türlü türlü, kimi ärişiK tabi. hanı şäytän, şä-ıytän. ondan onlā kör. anam da toQTura giTdi-. biz aş ğaldıK, açıK ğaldıK. äkmāmizi ädän yo-K. halamıñ gözü kör, baqanımız yoK. bitñ-içindä a-ş susuz äl-ämdiK. anam da

210. üş-ay durdu hasTanada, dāñizlidä. çoK duruyoñ-o zuman da, hāT yāñi ğaçdındän. onlar da biri süzen bāy, biri burhan bāy dardı anam. ikisi cavur-umuş-ikisi dä, ora toQTuruz diyä yärlämişlā. o da-ı anam ğāri ğarını şişdi hōlā, duramıyo ğarını şiş. mallarını mülKlärini saTdı toQTura giTmiyä. çatlcaK bölä dä, o da çoK kötümüş dardı. üç-ay bir-ay päriz vämişlā. ikisi dä cavur-umuş da anama çoK baKmışlā, bizim köydän dä

215. ğāsiñ diyä. on da-ı ğarısı onlāñ cavurdır. aKlı kāsmiş, çocuKları olmuş imäKlätmämışlā. onları ğarısı habar vämiş. asmiya kaKmışlā. hanı ascaKları zaman ni

dēcāñ dāmişlā onlara. hu dāmiş ğurşun aTsam türkü bu ğadaĶ ğıraman dāmiş. zāhirli innā vurıvurımış sänä bänä ğāri. ondan bān dāmiş dāñizli ğabırını İsanla doldurdum ya dāmiş, bāni asıñ kāsıñ dāmiş. ikisi dā cavurmuş. toĶtur mu va o zuman, harP yāni

220. ğāşdıñdān a ğızım. hani yaşamaĶ zor, hārşiy yoĶ ğāri o zuman. harP, allah harP göstāmāsiñ yavrum. hāPsi zor oluyo harP ğaldi mi. bān dāmiş, isTāsā asıñ isTāsā kāsıñ dāmiş, dāñizli ğabırını doldurdum ya dāmiş. dā anam ordan ğaldi ğāri bi sänä bi işā yaramadı. biz ilāzil ilāzil, aş susuz. dā çoĶ ilāzil olduĶ bitıñ içinde aş susuz çōĶ. bardağı ğırdım da ävā ğälāmādim. yoĶ, su ğabımız yoĶ. anam döğdüğü vasa

225. döğsün ämmā, su ğabımız yoĶ ğāri. uzaĶdın dı su ğāliyo. ä çēşmādān anam suya ğatıvırdı, bunda kiycäK äsKi yoĶ. yā bunları yür dā kāydiridi, kändiciği dā yür kāyārdi çāşmādā. ävā ğālıncā taĶır taĶır don dutādı, dāliK sātān hār yāri. don dutādı. ıslaĶ äski kiyiyōñ 'ya orda da ğar vā. yoĶ, dāğıştırcäK ğılaFaT mı vā sanıyōñ, yoĶ. o rdan ğālidim ocaĶ yoĶ, ataş yoĶ, zoba yoĶ. aman ālimiz āyām ācırdı, sızılādı sızılādı.

230. çarıĶ, bizim öKüz ölmüş dārlādi, anam bān bi ğün iş işlivırın dā dār di. ondan dāri alı ğālıdi ğüşüK bi çarıĶ bānā dikivırdı, bi çarıcäK kändinā. o da çamırda sıypa, hava ıslaĶ oldu mu ğuru. n'iy Tcān yalıñ āyaĶdan iyi oluyo ğānā. şükür, o ğünümüzä dā, bu ğünümüzä dā şükür yā rab. (Düğünleriniz nasıl oluyor ebe?) bizim düğünlerimiz o zuman üş ğün şiy oludu, hani davul zurna üş ğün çalınadı. hindi işdā bi

235. ğündā oluP ğāçiyō ya. ä iyi oludu ğānā işdā tabi. ata minādiK, öñümüz āl boydan boya. ğozalı al, arĶamız ğozalı al, başlarımıza bu altın, boncuĶ, çılğıl, arĶamız ğara ğoza. yüzümüz ğārilidi, ata minādiK. o da bi ata minmāK bi mühlāTdir. taĶsiyā hār zımān miniyōñ. nā o ata minmāK af oluyo. bi mühlāTdir, çoĶ ğüzāldir. (Günahlar niçin affoluyormuş ata binince?) olā dārlā, ata mindiñ mi ğünāhlāriñ tāmālli af oluyo, bi

240. mührāT ata minmāK dārlā. biz dā bilmiyoz, allah biliyo.

göl dalından gül topladım,
yarısını yâra yolladım.
yar sölâdi bân ağladım,
yar da dârTli bân dâ dârTli ağlarım.

C,2

Ad Soyad : Ali Yayın
Yaş : 92
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın soyadın ne dede?) ali yayın. (Kaç yaşındasın?) doğuSanıki. babaım birinci cihan harbinda, bağdaT vā ya, araPlānı olduğu yār bağdaT, ora asKār giTmişorda galmış. bānıki buçuK yaşlarındıymişin. hanı alāT sālāT bilābiliyon olā bilāmiyon babamı. anam, iki gız çocuğu, bi dā bān üç. biri bānim güccüğüüm, biri yāni olmuşumuş 5. da, biri bāndan baş yaş böyüK. onları anam ayāna çadır çākiyō da çiftā gidiyo, bizlāri bāslāyo. ni irāzilliklā çāKdik. nālā gödüK gāçirdiK. yonaın işgāli, zaTan yonanışgāli olduğu vaKıT günāyi, yādi yaşındıydım. gulaKıaÇçıKıağırlaşdı. yani gözüm bilā görüyo hāırsāyimāyi, aKlım da iyi dā, āciK gulaK ağırlaşdı gāri. günāyā giTdik bundan ikiayāväli. gālin. oğlanüşümüz. giTmä baba biz gātirivirām dādilā, 10. bānāmāKliyinacıK mayış gālcādi. bān dā dādim haPları alām gālām dā dādim, bānim sağıK karnası da orda, bālki nā olū olmaz sağıK karnasını alām gālām dādim. orda āczānādiydi. ora giTdik. vardım, işimi gödüüm, gālini gödüümorda. o da dādi hanı ramazan nārdā dādim. onuñ. acıKıışı vā dādi, oturağon dādi biza dādi. giTdik, bārbār dükKānına. ora da gālabalığımış. bānotudum gālinotumadı orāyā. acıK durdum 15. abdas bozcaım gāldi. kaıKdım tuvalāTā giTdim. tuvalātdān gālikā bōlā, bi araba diñāliyo bōlā duruyo, dükKānlāñönündā. bu yandan gāşsam bālki çarpılı mırpılırın dādim, bu yandan gālānolmaz dādim. dükKānlārlā ikisiniñara yāriñdān, bi bu yanda araba bu yanda dükKān bōlā bu gādā bi yārdān gāşdim. gāçāıgāşmāz taıK dādi arkamdan bi şey. hāımān gālmış çalıştırmış gāri almış. gāri alıncı da götūnlā vuruyo bāni.

20. bän düşä↯ düşmäz halK bağrışdı öP↯öP diyä. ölä↯olmasa ni olduĝmu bilämicädim. hāral dādim bāni araba vurdu. ülä gözüñ kör mü sāniñ dādim, bu arabiyi al bāri üstümdän. hāmān gālividilä aldilā bāni. o↯rdan hasTāniyā vadıK. hasTānada↯ bi tansiyānimi ölçdülä baKım. ördan hurdan bi iĝnä furdu. yarıyı sarıvıdı, hādi dāñizliyä. vadıK hasTāniyā, orda↯ bānim filmimi filä aldilā hāmān. ā acıK durunca 'hadi baKalım amālata. döKdur bāy

25. ĝırıkKıK çıkıkKıK vā mı dādim. yoK dādi. ölisä dādim bāni baymadan amālaT↯ät dādim. dayanamazsıñ dādi↯, baydılā bāni. o āzilān äTläri maKaslamış, maKas↯ıla almış. amālāT↯ät di ĝāri. sarıldı↯, iyi bura iyi oldu da, hurda āciciK bi yār ĝaldı hindi. 'ta hurda. ayaKlar romatizmalı, asıl bu ayaK romatizmalı zātā. yaranıñ zararı yoK bānā hindi yörümäyā Filä, romatizmanıñ zararı va. (Yunanlıları gördün mü dede?) gömādim. bu

30. yakāā ĝāşmädilā. mändäräSdä↯n, mändäräS vā hanı yā, ordan bu yanna ĝāşmädilā. günäydiydi yalnız ataş, ataş↯ädär lä duruladı ta ta ta ta ta, taK taK taK taK silāhlāriñ sāsini duyadıK, ĝāşmädi. iki yo, iki yō toP↯aTdı burāyā, köĝüñ↯içinā↯. ĝaşdıK hura bura. ĝānā āşam↯otu ā āvä ĝālcāz, nā yanna ĝiTcāñ? ufām bän ĝāri zātā, yādi yaşlarındāy.in. bizim↯äv dā↯rdim ĝıyıda dārdim, kändimecā↯ düşünürdüm↯anama bōlä

35. dāmāzdim. yonan ĝirāsā āväli bizi duTā gidā burda dārdim. aKlım↯iyi āriyo ĝiTdiĝni dā iyi biliyon ĝaldıĝinī dā. ĝiTdiĝindā doKuz, on yaşına gidiyodum hāmān↯hāmān. iki buşuK sänāy.ī doldurmadan ĝiTdi bura. aydında↯ ā izmirā çıkımla↯, üş ĝoldan harākāT↯āTmişlā. birisi āĝāniñ bu başından aydıñdan, biri ortadan, birisi marmara bölgäsiniä yaKı↯n. o↯rdan, afyonda birlāşmäK↯üzāri bānim duyuşuma ĝörā. on da

40. bizim↯aydıñ↯āfālāri ĝāçirmāmişlā. bi sänā zaPdāTmişlā bu ĝolu da, bu ĝol bi sänā sōra ĝāliyo burā günāyā. on doKuzda↯ izmirā ĝirmiş, on doKuzda. bunlā işdā iki buşuK sänā 'bulmadan ĝiTdilā ĝāri. otuz↯āvustosda harP↯açıyo bizim kāmāl paşa. allah. razı osuñ biñ kārā, bi kārā dāĝil. biñ kārā. bānim çocuKluĝumda↯, aKlım↯ārāKā çäkirĝā bi

yändän, domuz bi yändän äKdiğini yiyiP gidiPbarıyo. çäKırgä gäliviriyo, bi güzä-yiyiP
 45. gidiPbarıyo. burda᳚ gayfalāñ oldu᳚ yärdä᳚ äbāmgiliñ ävi varıdı. ordiydim bän,
 orä äniwidilä alayınla᳚ ölä gäçilcäK yär gälmadı. gı᳚Pgırmızı çäkırgä, bōlä gäynaşıyodu.
 soñura ka᳚Kdılā giTdilā. işdä äkinlärä dä vādı mı bōlä yirmi dörT saatıñ içində
 tükädirlär imiş, bi tarla äkini. guraKlıK gödüK, domu᳚z, biz nälär gödüK gäçirdiK, şükür
 bä şükür gızım. (Köy ne zaman kurulmuş, kimler kurmuş biliyor musun dede?) dāñizliniñ
 50. şäy köğü va᳚ biliyo muñ bilmäm. täpäkög, gölämäzli orları duyā mıñ? (Duydum dede.)
 işdä onuñ bu yanı var da, bizdän tarafında᳚ ordıymış bu kög. kögüñ adı da, o dārāniñ adı
 da᳚, o dārāniñ adı cindäriyimiş cindärä. o dārāniñ adını vämişlä orda᳚, cindärä köğü.
 soñura onlä orda yaşıyamamışla, ıscakdan mı yaşıyama, havādan mı yaşıyamadıla tabı᳚,
 öñündä ovıyı gomuşlä, burıya gälmişlä, göşmüşlä gälmişlä. şurda varmış
 55. kögüñ altında bi āÇıK, acıK da hu taraFda varımış. onlä da birläşmişlä bura
 çıKmışla᳚. bänim çocuqlumda᳚ ösa osa üç yüz sänälik filä anca dārlādi, bu kög gurulalı
 dārlā üç yüz sänälik. bilmiyoz gāri ilārisini bu gadā bi duymuşum vä. o᳚rdan gälmiş
 kögüñ adını vämişlä gänä bura᳚. buranıñ adı ondan cindärä. bizim äsKi öläñ mütar
 däğışdircäK oldu᳚ olmadı. (Bildiğın türkü var mı dede?) äh işdä bildiğ imiz gadā bazı
 60. söylüvürüz. ägä türKüsü söylüvürün mü?

izmiriñ gavaKları,
 dökülür yapraKları.
 bizä dä dārlär çaKııcı äfä yar fidan boylum,
 yıKarız gonaKları.

65. alman aTdım dāñizä,
 gäliyor yüzä yüzä.
 bizä dä dārlär çaKııcı, yar fidan boylum,
 yıKarız gonaKları.

gamalı da zäybäK furulmuş, yar fidan boylum,

70. çaKıcıya sözüm yoK.

şindi↯ bunla↯ aydın zäybäKläriniñ havaları, aydın zäybäniñ. bu çaKıcı dänilän duyduñ mu bilmiyon, çaKıcı sarağköğlü, bu bizim sarağköğdän. äğär gömäK↯isTä↯sän ordan gäçärKä ä↯n, häykäli vā. hōlā bi källi fälli gibi bi adam. mavzärī äлиндä, orä häyKälini çıkāmışla↯.

şafāK söKdü yinä sunam↯uyanmaz,

75. hasirät çäkän gönül därdä dayanmaz.

şağırırım gänä säsım duyulmaz,

uyan sunam↯uyan därin↯uykudan.

şağırırım gänä säsım duyulmaz,

uyan sunam↯uyan därin üyküdän.

80. niçä bir yär gäzdim gözlärin↯üçün,
ni dädimdä bana küsTün āl sözüñ↯üçün?
dilärim↯allahdan sızlasıñ içiñ.
uyan sunam↯uyan därin↯uykudan.
dilärim↯allahdan sızlasıñ↯içiñ.

85. uyan sunam↯uyan gäflät uykudan.

* * *

şimdi mi doğrulsuñ bahar yätişdi,

ğırmızı gül↯al yanağa bitişdi.

ğız↯ıKa sävdiğim aKlıma düşdü.

ötMä KariP bülbül gönülüm şän dāğil, vallah şän dāğil.

90. yardan↯ayrılalı bän yaralıyım.
ilaläm↯al käymiş bän qaralıyım,
bän qaralıyım, bän yaralıyım.

şimdi mi doğrusuñ bahar yaz galdi,
bizim gölä ördäK ilä gaz galdi.

95. gızıKa sävdiğim bundan vaz galdi
öTmä QariP bülbül gönüm şän dağıl, vallah şän dağıl.

yardan ayrıralı bän yaralıyım,
ilaläm al käymiş bän qaralıyım,
bän qaralıyım, bän yaralıyım.

100. sarı gız türküsü vā bi dā. şäydä hasTānada yatāKa bu gālin mi dādi, 'nasısa birisi
dādi, āyidi bu dāmiş türKü çäkiPduruyodu āvdā dāmiş. bi dā gāşdān biri va babasını
yatırımış orā, gāliPduruyo bānim yanıma. i-llā bānā sän türkü çäKiyomuşuñ çäK bi.
çäkiyidim iki yō ayıboluyo dādim sōra bi gadın galdi, dādā dādi türkü
çäKiviriymuşuñ dādi, hasTānadan gālānlā vā, irāTsız oluyo dādi, āTmä dādi. bän dā

105. Tamam dādim. ondan kəri çoK ayāma dolaşdı ya çäkiyimādım gāri. sāniñ aslıñ
nārāli (Honaz.) honaz, allā. āsKārdā bānim çavuşum honazlıydı. 'çoK bi acar arkadaşdı.
hoca āvlāTiymiş. bi dā görämādım āsKārdān ayrıldıQdān Kəri. gızı m bānim
başımdan gāçānlā. bän fākir idim, fākir, çoK fākir. bahar günlā zāhrāmiz yāTmäzdi. dā
gidi günlā dā. hindi yaşım birāz gālişdi, ābāni ayarlām sāni diyorlā. büyü abılam ma

110. o gāliyo. anam burdan ānişdām ma gāliyorlā. sāni āvārālim āvārālim diyorlā. bän
dā asKārdān gāliyiñcā āvlānmicān bän diyon. yoK bi şiy, hanı gālini āğardamıcaz 'ya, baş
göz ādāmicāz. para yoK. hu yanrı bu yanrı dārkanā, o zuman da atatürK günündā
asKārā az aliyorlā. hindi on doKuz yaşında māyānā oluyo hārif, yirmi yaşında āsKārā
gidiyo. biz yirmi yaşında māyanā olduK, önümüzde 'dört dānā hazır gurā va, bāKliyo
115. āsKārā giTcāK. onlā giTcāK dā biza sıra gālcāK. yılda bi gurā alıyo. hu yanrı bu
yanrı dört sänā bāKlādiK, başinci sänā āsKārā giTdiK. āvlānmādım gāri yaşım da yirmi
baş. fākirlikdān āvlānmādım dā, isdāsān saygılıQdan dā. anamıñ, anam da birāz

codalazdı, ğıraĝı PaTlıcan. hāsılı ı yirmi baş yaşında äsKär olduĝ. tiräyâ äsKärliĝä
 ğiTdiK. tirädä ı, orda alTı ay äĝitim gödüK ondan kâri izmitä ğiTdiK. izmitdä ı on
 120. säKiz ay ğâri o zuman. on säKiz ay diyâ gidiyoz biz. günümüz ğâli ğälmâz
 bir ay ğalara ıĝ, alaman harb aşıdı. bizim äsKärliK öldü, kapandı. günü bâlli olmaz
 ğâri. hu yannı bu yannı ı bi büşüK ay iki ay ğadâ ğâşdi günümüz, goyvudulâ. onuncu
 ayın on ikisindâ ğäldim buräyâ ı, anam ı rāmaTlıĝ dâdi ı, ali tâ ävlänmicāñ mi dâdi.
 ävlänäm ana ğâri dâdim bän. bänim aķıranım ğız yoĝ zaTı ğâri. bän yirmi altı
 125. yaşınıñ içindiyin o gündâ. hāsılı ı şurda şu vâ, hurda hu vâ, bunla ı on dördâ
 yaşında. biri isTimäcäK ğibimiş dâdi ı. birinlälâ nişanlıydı h āral, nişanı aTmışla dâdi, sänâ
 vâcäKlämiş dâdi. änişdâ dâ mütar. yolladıĝ orıya, o da olcäK molcäK dâdi. niysä
 uzaTmıyalım, bi yaz dolaşdıĝ ğäldiK, 'kırĝ sänäsindâ. bi yaz dolaşdıĝ ğäldi ıK, ğüzün
 arĝadaşlâ va bälKi düĝün äTcäKlâ. onlân arĝasından biz dâ ilişdiräm dâdik. änişdâ
 130. nüFuza baĝ baĝâm bi yo nüFuzda nası dâdim bän. doldurmuş mu on baş yaşını
 doldurmamış mı? on baş yaşını doldurmıyınca niĝah düşmüyo. müta ı bän ğälmädän
 mütârcılıĝda da, dayım ıla änişdâ, ikisi amca oĝlu h ām, bōlâ olmuşlâ, bändän ötürâ.
 onlâ da ōlâ. ğiTdik, bi dâ dâdim, nüFuza baĝâm ğälâm, hadi baĝâm dâdim, hām sän dâ
 dâdim mütârcılıĝdan ı isdiFädâ äT dâdim, sänin iş başa çıĝmıcaĝ dâdim, ğiT. ğaraĝola
 135. vamiş ğaraĝol çavuşu dâmiş, mühtar sänin işin başa çıĝmaz dâmiş. āñ äyisi bitir
 ğâri bu mütarlıĝı dâmiş. nüFuza varām dâdiK. nüFuza vadıĝ, a o bändän äväli nuFuza
 vamiş ğâri. bän dâ varıvıdım, nüFuScuyla ikisi oturuPdurula. nasıl dâdim? baş ay vâ dâ
 dâdilâ. baş aya ğadâ bän asKärä ğiTcän ğänâ dâdim bän. ikinci äsKärlik gidiliyo ğâri. ä
 kändin bilisin o zuman dâdilâ, tâtil äTdircän dâdim. çıĝdıĝ o rdan avĝaTlân yanına
 140. vadıĝ. avĝaTları bän tanıyon. hāsılı ı bizâ dâdim bi istiza ı yapıvin başâm dâdim.
 yazıymış. bunu dâdi ı, anası vâcäK dâdi. ä anası burda, biz ordiyiz. bura ğälcâz bi dâ ona

äl duTcâz, uzun boylu mârâsim. çıKdıKıoırdan çarşınıñ işindä gâliyoz. ülâ ânişdâ dâdim
 acabâ hurlâda köglü ğarısı bulabiliriz dä bu cälbi ândirâbilimiz ki acaba dâdim män,
 başon ğuruş väsâK dâdim män. nä bili yâ dâdiı, ğaırşımızdan çıKdı biri. aynı köglü yâ.
 145. bân soşuldum vâdım dâzâ dâzâ bizim bi cälb va, onu vârivâ dâdim. anaı oğlancım
 bân bilmän dâdi. sänâ bi şiy somazla dâdim. şu mûtar, bunla gircâñiz, sän yanında
 buluncâK ğadâ bi şiyisñ dâdim, säslänmä. gâldilâ, güldü çıKdı gâldi mûtar. gâldiK buriyâı
 hâ burdaı baş gün ğadâ gâşdi başaltı gün, hämân bänâ cälb gâldi. iki şâhiT buluñ gâl. bi
 gün 'çıkıvıdım aşama ğadâ köğünıÇindâ, goccâıaşama ğada, birinä ânişdäm mâ,
 150. büyüKânişdäm. onu alıP giTcân. bariKi dä mûtar oılmâcâK. bulamadım.
 gidiymâdilâ dayımdan korKusuna. gâıldim, yaıTdim. sabâla namazııla anam ali ali
 kaKıoğlum dâPduru. kaıKdım sän dâdi şâhiTları tamamladıñ mı dâdi. bulamadımıana
 dâdim, gidiymâdilâ, kimsâ gidiymâdi dâdim. hurda bizimıäPÇimâ giıT dâdi, o dâdi
 bänim haTırıma yollâ dâdi ğocasını dâdi. giTdim vadımıo adam sabâh namazı ğılıPduru.
 155. ävññıönünıdâ hanımı vâ, hanımı kândindän yaşlı. niyâ gâldiñıabilam sän dâdiı.
 bân dâ bõlä bõlä dâdim. bân dünıaşama ğada şâhiTıaradım bulamadım, mämâdıamca
 bänâı şâhiTliğâ gidivisiñ dâdim. ğocısına soırmadan gidivisiñ dâdi. o da namazı ğıldı
 olduı, ğarınıñ şiyini raddâTmâdi, tamam gidiyin dâdi. giTdiK, yaşı böyüTdüK.
 düğünıäTdiK, älli gün durdum haıdi bi dâ asKârâ. ikinci äsKârliğâ. hămıiki ğurâ bidän
 160. giTdiK. hasilî bân ävlänmädän dâ ğaş ğaldım birâz. fâkirlik yüzündän. şindi bänim
 yâTmiş yaşında ävlätımıolması lâzım. bänim böyüKıoğlan atmışñıişi,
 atmışıikiısinâ Filâ yâñi. bänim üşıoğlan vâ, on baş torun vâ. o zuman biz ävlâT fazla
 äTmämâKıüşünıuğraşdıK. äTsiydimıon ğada olcâğıdı. fâkiriz yäv fâkiriz. (Ebem kaç
 yaş küçüktü senden?) onıuç yaş. onıuç yaş güÇcüğıüdü bändâın.
 165. gâncıaldıKıämmâı, on sänâ olcâK hindi avustos gâlsâ öläli, on sänâ olcâK. işdâ

fâkir, çoKca çalışdıK. ämäKli oldum bän, bāğKurdan amäKliyın bän. yäTmiş bir yaşında amäKli oldum, yäTmiş bir yaşında. dädım ki cänābı allaha, äy allahım ġari dädım, bänä bāş sänacä ömür bāli vā dā yiyin hunu. yirmi sāniyi doldurdu ġızım hindi. ölmäğä dūnyānıñ soñu çoğ umuş dārlā bazıları, bu. hä nälä gödüK ġaçirdiK, 'nälär 'nälär 'nälär.

170. soñıra onla ävländiKdä Kāri ilaçbārliğä başladım ġänä, tohum äK, tohum kaldır. 'kaKımıyo ku dağda. ġübürä yoK o zaman, ancaK ġānımızı doyrabilidiK. yalıñız bu köğün suyu çoKdur, bağçamız çoKdur bizim. aġarsuyumuz çoKdu, bāçacılıK yapādım ordan isTifā ädādim. tomat, bibär, tomat, bāTıcan, fasillä bunları çıkarıdım. zārđali vādı o ġündä, ġayısı zārđalisi. a rımıT çoğudu bu mämläKäTdä.

175. burlādan isTifādä ädādiK. şükür ġänä köğümüzä. 'havāsı da äyidir, suyu da boldur. bän hindi orda o onla salmicādı, duramadım o dāñizlidä. odunu bol, suyu bol, aġarsuyumuz bol. hindi ävimizä dā ġaldi su. hıñdı bizim bu tāzıKlı su, yayan bi saġTlıK ġadā bi yārdän ġaliyo. yayıla vāmiş äsKidän. oranıñ suyunu ġätirdilā burā. ä türkü sōlicāımız bi dā, isTiyo mun? (Ben isterim de, sen de istersen olur bu değil mi?)

180. sarı ġızıñ saşları,
aman sarı ġızıñ saşları,
aman, aman, aman aman häy.
oynar olmuş ġaşları.
ġänä yandım sarı ġız.

185. sarı ġız, yatılmıyor yalıñız.
sarı ġız, bir hoş olur yalıñız.
sarı ġız, ġäl yatalım ikimiz.

sarı ġızda ġöbäK var,
haydı sarı ġızda ġöbäK var,

190. aman, aman, aman aman häy.
tūfantā düyläk gibi.

yinä yandım sarı ğız
 tūfantā düylāk gibi.
 ah gänä yandım sarı ğız.

195. sarı ğız, bir hoş olur yalıñız.
 sarı ğız, yatılmıyor yalıñız.
 sarı ğız, gäl yatalım ikimiz.

därä dä harlar durur,
 haydi därä dä harlar durur,

200. aman, aman, aman◊aman◊aman häy.
 sarı ğız zülfünü darar durur.
 ah gänä yandım sarı ğız.
 sarı ğız zülfünü darar durur.
 gänä yandım sarı ğız.

205. sarı ğız, yatamıyon yalıñız.
 sarı ğız, bir hoş◊olur yalıñız.
 sarı ğız, gäl yatalım◊ikimiz.

tamām mı? (Sağ ol dede, ağzına sağlık.) ämmä yaķışıyo mu ağzıma hu yaşda yaķışmıyo
 mu bilmıyon ya→. bu kögdä däği→, gözlärdä→, uzuñbuñarda→, şu äzilā köğlərində bänim
 210. yaşda ısan ğalmamış. günäydä iki, iki ğurā bidän◊äsKärä giTdiK, günäydi bizim
 kaza→ o zuman. äsKär◊arKadaşlarından bälİKi iki yüz kişi varmışdır, iki ğurāda.
 ğalabalıKdır dı günäy. kimsä yoK, ğalmadı, öldü giTdilā häP. vā bänim yaşda iki üş kişi vā
 ya→, onlā bänim ğurāda däğil. anañ baba→ñ sağ mı? (Sağlar.) ço→K sālām söylä. şindärä
 köğündä dä vādıK dä, orda bi ävä vādıK, bi dädä vā dä, doKusan◊iki yaşında dä,
 215. türkü çakividi bänä dä. bi ço→K sālām söylä. (Baş üstüne dedecim.) bāni hatırñdan
 unutma.

C,3

Ad Soyad : İbrahim Erbay (İE) Hüsniye Erbay (HE)
Yaş : 72 72
Öğrenim Dururumu : 4. Sınıf Terk Cahil

Ad Soyad : Raziye Tekemez (RT)
Yaş :45
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunu

1. İE : aqşamlā sabah yāmānlā aKşamiñarasına kösdäK dāriz burda biz. (Adın ne dede?)
ibrāhim ārbay. (Ebemin adı ne?) hüsniyā ārbāy. HE : akgadın dārlā. ābāmiñ adın gomuşla
bānim gızım da, ikisimliyin bān. (Yaş kaç?) İE : yāTmişikiyā basıyo gāri yāTmiş
birdān gāşdiK, ikimiz dā, yāTmişikiyā basdı gāri. HE : sākiz dānā āvlātimiz va bizim.
5. (Allah bağışlasın ebe.) cāmi cümlāyā. (Nerde çocukların?) çocuKlarım, üçü burda, bu
da burda, dö-rT. ikisi dāñizlidā, biri çardaKda-, biri günāydā-. hāP dayıldı, yuvada bişi
yoK. İE : āvā-T yavaş yavaş başlıyalım, nārāsindān başlıyoz. (Köyün ne zaman, kimler
tarafından kurulduğunu biliyor musun dede?) vallā, kögüñ gūruluşunuñ ta-rihi, bi bilgimiz
yoK, ānazındanüç yüz sānālik. üç yüz yıllık. üç yārdān toplanması var. aşşāğ köğ
10. dārlā şurda, āski köğ. kögü gānā bilmiyoz, gabirliği filā var, bi gūruP ordan gāliyo. bi
gūruP, kössä dārlā aşşāğda, bahçalān olduđu yārdā bi gūruPordan gāliyo. bi gūruP kössä
dārlā aşşāğda, bahçalān olduđu yār'dā, bi gūruPordan gāliyo. bānim gūruP şāydān
gāliyo. ā, gölāmāzliniñ yanında 'cindārā diyā bi yār var. şöylā bi māvki vārordā da
kāsiKlā falan māvcuT. bānim dādāmiñ, dādāmiñ babası- ordan gāliyo. üç yārdān toPlanıyo
15. bu köğ bānim bildiñm kadarıyla. ilK başlangıcı şu aşşāğı mahallādān,
tāmālordanatılıyō. üçü birlāşiyolā burda gāri artıKordan çoğalıP gidiyolā. üç yārdān

toPlanıyo, bänim duyduğum ğadarıyla köğ. adı cindärä. biz tabi burda doğuP büyüdüK
camı᳚m. babam da burda doğuP böyüyo, anam da burda doğuP böyüyo. yärlisiyin.
äfändim bänim bilividiğim ğada᳚, ğadarıyla bu mämläKäTdä daha᳚ aTmiş birä ğadä yöl
20. mol bi şäy yo᳚du. (Elektrik, su?) yo᳚᳚, aslä, yo᳚᳚onlä yäTmiş yäTmiş başlädä
ğäldi. sulä, äläKdiriklä. yol yo᳚du, ulaşım yo᳚du zätän hiç. şurda bi āşap köprü vä
günäyā᳚, ordan gäçädik. däräkög yanında gänä bi ahşap durur. sarayköğ, buldan yayan
yayan gidiyödu᳚. da᳚ ğarallı diyä bi yär vädır. ğarallı on säkiz saaT yayan burdan. biz
bahçıvanız. 'ta oräyā gitdiğimiz yıllar olüdu yäni gidädiK, hayvanın sırtında, ğatırlä.
25. (Niye gidiyordunuz oraya?) biz domaT satarı᳚z, bizim hä᳚r türlü şäy yätişī burda
(Pazara götürüyodunuz yani.) pazara götürüyoz tabi, nä yapcāñ᳚idärä para yo᳚ ki
ğäläcäK. ğaysı äfändimä söyliyim bälcan, domat. onları orlada çā᳚lda, çaldan ğäli
ğarallıya, ğarallıdan ğäli saräykögä, sarayköğdän ğälisiñ buldana. iki üş Tänä hayvan
bäsläsiñ. bunläñ᳚ar᳚aları cada olüdu, yara. n'āpıcañ yara açadı. än᳚azından yüz kilo
30. yökü᳚nän gidiyo onlar. biz yaya gidiyo. bu yo᳚lu᳚ları gödük. şindiki gibī ölä
nylon᳚aya᳚ğabılarınñ birini so᳚uP, birini ho bazardan᳚alcam yo᳚. günäydä bi
ğunduracı olur. tämbäh᳚ädäsiñ, bana bu haFta işdä bizim᳚aya᳚ğabı äsiK, bizä bī
aya᳚ğabı yaP ba᳚alım. o da bu haFTa yätişmädi. bir. haFta yalın᳚aya᳚ğazädik. yo᳚᳚,
nä vä ni käycāñ ya᳚v. onnan käri hazır bu çäkätlä, väsarälä yo᳚᳚. kändi dikä, kändi
35. ğızılhasār᳚dan, särinisārdan buräyā şäy ğälidi, bā᳚z. pamu᳚ bāzi, ğalın do᳚uma orä
ğalın do᳚unur. gömläklä᳚, aTlätlä᳚ onda᳚n. kändimiz dikiyo burda, kändi dikiyo ğarilä.
tosunları biliyomuñ tosunları. tosunlarda bunuñ sırtında o var. säkiz säTdır burdan
sarayköğ, yürüyä yürüyä. ğälişdä ordan ğäldiK ğäri. şindi anladıvırıyo anü yalandır᳚o
diyorlä. bunda çocu᳚, bändä bi şäylä va tabi, bazardan. bi şäylä aldıK. onla orä yayan
40. ğäldi᳚. bunu bi ğälinläñ birisi inanmıyo. onnan käri davarımız var᳚dı, häPsindän

işlädiK. davarımız varıdı, dağlarda dururduK. (Gütmeye mi giderdiniz?) dağda duruyoz dā çadırımız vā. çadırımız va, çocuKları häP dağda mäydanaldırdıK. ävlatımsıñız, banyosu da o, düşünäbiliyo muñ ga-rda banyosu da o-rda bizim. (Soba da yok.) yo-K bi şiy. HE : nârdä olcaK gızım, gara çadır. gändil olüdu, güçücüK. bi onla 45. vakiT geçirdim. onuñ başında bä-n, çocuKları bälämäyä yorğan dikädim. n'äTeñ gızım çära yoK. İE : dâracä sıfırñ-altındıyKa düşünäbiliyomusuñ dağda-banyomuzu alıdıK. gänä äñ sağlamı biz-imişiz haKğatän şindi düşünüyön da äñ sağlamı gänä biz-imişiz. o davar bir gündä güdä gälisiñ, vurüsuñ yatağa sän dâ yatarsıñ. bu zähmâriniñ sarı ayazında gâcä bi yo kâlka-r. än-azından şöylä bi bäs yüz, biñ mäträ-dolaşdıK 50. gälcä-n. o ayazda. nälä-rini gödüK, nälärini gödüK, nälärini gödüK, şükür. (Dede sen güzel türkü söylüyormuşsun, bildiklerinden bir iki tane söyleyiverir misin?) täybiñ vā mı, bänim dâ vā täyip. söylüyüvürün ya. HE : yaylaya gidädiK gısçazım, bubamıñ sağlında, çökälöz dirlädi. yolda bi gonaklädiK. onnan kâri çıkadıK-orä yayläyä, orda nä gadaK duruduK-atırlamāyon. oğlaK güdädiK, gâçisin güdädiK. sözüüm yabana-on-iki dänä 55. aşşämiz vâdı, bu gırkıları asâdıK-ona. (Kıyafetleri mi?) hâ, onnan kâri-säkiz dänä bâygirimiz vâdın, babam at-üstündä gâzâr-din, hiç-atdan-inmâzdin-o, at-üstündä. göyunumuz gâçimiz söylämäy-ilä başa çıKmaz gısçazım. iräzilliğimiz dâ çıKmaz, göränäğimiz dâ başa çıKmaz. müsâfirsiz hi-ç-ävimiz. bi sâfä hani bi 'gündä-yirm-baş kâre sofa atmış-adam müsâfirä, häsäb-ät. İE : fazla atma, fazla abarTma. HE : aa- 60. abarTmaKdan diği. aa-abarTma 'dägil. düğündä otağımız var-ımış, harman kaldırıyollamış da, böğün kaç dâfa mändil-atdıñ-ıraz dämiş. äkmâñ yäTdi mi dimiş. o da sabahdan-äKmâK yaPmı-ş. gäl dämiş, yäTdi äKmâm dämiş. gäl säninlä dâ biz yiyâm dâ, böğün dämi-ş yirm-baş dâfa sofa atıldı säninlä dämiş. o da otağımız-ımış gadın 'da,

saymış. äkin işlällämiş, harman galdırıyollarımış da o da öylä gäri. böylä anam
 65. däyiväridi. (Sen nerelisin ebe?) dārāköyü biliyoñ mu. orda bizim çifliğimiz varıdı.
 orda duruduK, gışlayı orda çıkarıdıK gızım. bahar galdi mi, yaylaya gidädiK. çadırdı
 duradıK. çadır, çadır yavrım. İE : bu şäydän, çiflikläri va. çifliKläri vā orda. çifliKdä
 davarları vā, ördan gälmä. (Sen ebemi nasıl buldun dede?) buräyä gäldilä, gārdaşımñ biri
 burda. ona sıyındılā. orda yalıñız, anası babası, gārdeşları ölüncä gada-ärkäK galmayınca
 70. tabi durulmuyo orda gäri ya. onuñ üçün onuñ göltüñ altına sığındılā. biz da burda
 na-sib oldu işdä. änişdäsiniñ yanına gäldilä gäri, bura sıyındılā. dädäsi ölüyo, gārdaşı
 tufäk boşandırıyo ölüyo, kändini vuruyo. tufä atışaldırıyo. (Kaval çalmayı nerden
 öğrendin dede?) çobanız dädik ya. päşin gonusduK ya. (Sen mi yaptın kavalı?) bunu biz
 yaPmadıK. burda çobanlādan usdaları va bi zamanla-äriKdän yapılma bu. adam 'nä
 75. yaPmiş baK, tākniK yo-K, o günüñ tākniği. baK-än-azından yüz sänälik. tabi ya,
 yüz sänälik-än-azından. duTmaz dudaK, alışgın olmadı mı. bi kaç gün gani gāçacaK,
 duTmaz.

yā şahan dädikläri dä bir ufaK guşdur-äh.

yā güzäli gösdärän göz ilä gāşdır of-f.

80. yardan ayrılması da ni yaman guşdur-äh.

yardan ayrılalı da öldü bir zaman, hayli bir zaman of-f.

yā yücä dağ başında da bir ulu gartal-āy.

uzatmış boynunu da ganadın darta of-f

bit dä var ölümdän korçar-äh,

85. korKma yiğit KorKma of.

(Bu kilimlerin iplerini kendin mi boyuyorsun ebe?) HE : häy, bu iplikdir. boyanıyo gızım.
 bu hasdalığı buldümde hōlä dā boyalı ipim mādı bänim. ä işläymiycän gäri gıŞçazım.
 anamñ äğirdiği o kirmänlā, şıylā. (Evde mi dokuyordun ebe?) dışda, şä yaparız tätzähü
 dä, öylä doğudum bunu bän. İE : hindi bunlā göyun güdäKä göcadı. bän dä gārşı gördüm,

90. biraK şu işi dârdim. şu-rda bunuñÜsdündäki ö-rnâKlâri iki yüz sänälîä kâşFâdiyorlâ. iki yüz sänâliKÖrnâKoldu bunları diyorlâ. (Her bir örneğin anlamı varmış öyle mi?) va-r, olma mı? işdâ bi-şây var cavuruñ şâysi ya, hıristiyanıñ. onu burda dincilâ, ana-r onu gomañ doqumaya dâdilâ. o cavurİşârâti, işdâ onlân şöylâ bi istarvozu va. (Haç.) haç ha tamam. nâ yapalım, ömrü tükâTdik böylâ böylâ. HE : çoK doqudum

95. yavrum, çoK saTdırdım. hindi yalan gibi gâliyo, işlâmâmiş gibi. bi tână daq dokuyacâdımİ işdâ kafam şâyoluncaya yaPamadım gâri gıŞÇâzım. golanı da gösdârivirin baK. (Golan dediğin ne?) İE : golan, çocuKlâ buna sarılıdı. çocuğa bälâK yapılyō bunna-n. şindi çocuğa görâ bi güçüK mândilini yapıyorlâ anladıñ mı? onnân Kâri içînâ çocuğu bâliyorlâ. sâkiz saat bu-ı, o çocuK bunuñ sırtında sâkiz saaT yaz günü, gıŞ 100. günü. HE : o ovalara gidällâdin, bubamgil onlar görmâdi 'ya ağamgilİovalarda. bi arkasında yorğan, orda çalışllarİarpa yolallarİmiş, pamıK çapalallarİmiş. çoK şüKür bânim kândi-ı bubam tarafı-ı hiş nâ bi âl gumandası gör.düK gıŞÇâzım. nâ bi âl äKmâgi yidiK gıŞÇâzım bân. bubam atÜstündâ gâzâdin. bura amcaña gâldim, allahİırazı osuñ, bu da-r hurdan goñşudan bi-ı hani kâsarİolü çapa olürİal gâl dâmâdi.

105. hi-ş bi yârâ salmazdınİamalâ buludun. yâmâİ hazırlâ vâridim buna, 'gatıvâridim, hayvanâİasıvâridim, bân çocuKlân başında. bânî irâzilİâTmâdi. hindi yaşama-rm gänä dâ bunuñÜsdündâ. bân aylımı muylumu buna dâvirİâTdim. hasdâİoldum mu-r, iyİolamadımİâpâydân bâri, iyi olamadım gıŞÇâzım. birindâ dâdi-ı, bânim dârdim daha hiÇ yoK. sâni dâdi bi gıyıdan bâ-şİalTı toKura 'bi gündâ dâdi muyanâİâTdircân dâdi.

110. ilK düşüncâ bân bu boğâzımdan düşdü bânim hasdalıK. boğâzımı sanķı sıkân vâ, bö-ylâ sıkıyolâ. bidân, bi dâmâ söküldü-ı, ilK dutuluşu-rm. nâysâ onu gâçirdiK. ora giTdik gâri o toKdura, başKa bi toKdura, bi müyanâ äTdi-ı bi o söylâdi. o hülyâ yiğiT dâl dâ

başKa bi toKdur. bu dädi biri midädä çökär dädi, biri dä boğzını sıkar dädi, galP vā.

başKa birinä dah a giTdiK, birinä dah a. üş dänäsinä müyänä äTdiK, çoK şükür iyi kötü

115. başımı bəcäriyon yavrum. İE : iki öğün gāvām vādır. şindi sabahläyin kaKdım mı

burda bal olacaK, baKlava olacaK, yoK yimäm. hu gāväyā, tā ilärdä gāväyā gadā illā bi

haräKät äTcäm. aKciğär hasTasıym yā. (Sigarayı niye içiyorsun o zaman?) az içiyon

canım. gurābiyā alırım hurä görün, sabāla üş gurābiyā, gāväyā gadā bi haräKät. o bana

yätär. orda iki çay iki ciğara. ond an sonra gälirim, gāvalTımı yaparım. işä gidiyin

120. giTmäm, zaTän işä giTmäm dä, gidiyin gitmiyin illā bu saatı bāklärin. hindi bu

saatda bänä baKıPdurulā coğacılā. bāni şindi bāKliyiPdurulā. hāyı sizi koymuş gibi ölä

aKlıñıza gälmasin. bānim hayaT bōlä. tabi gızım olan bitäni bōlä canlandırabilisāñ, iyi.

bōlä canlandıranı dinliyorum, radyonuñ dördüncü Kanalda bi göksäl durnıya şiy var.

onnan sora älli sänäliKaTmış sänäliK pilaKları goyuyorlā. vallā nä täläfonlā yağıyo.

125. bān alamadım o gün numaralarını väriyorlā, yäTişdirämiyorum. söylüyorla,

ädäcäm täläfonädäcäm. kubilay dökmätaş, ikisi nälär canlandırıyorlā yav nälär.

canlandircäsini ya. bunlar gala gala baK, bunlar gala gala olmuyor. ond an sora

unuduluP gidiyö. şurdä pärşambä günləri tarihda yolculuK diyä yarım saat bi şay var. o

da birinci kanalda. türkläriñ gälişini, aKlıñ hayalıñ durur ya. diñlā baK yarım saat

130. sürüyo, üş saat sürsä dayanmıcaK adam anladırka ya v. bu bānim gız baK, ıraz

bunuñ adı da, ıraz tākämaz. dänizlidän gälmiş bu hanım gızımız baK. RT : bānim gız da

dänizlidä, ävländilä hindi yaşilkögdä ävləri gäri. ya zın otuz bir tammuzda düünümüz

vādın allahın izninlä, onu gälin äTdim. bānim gız da şäydä duruyodu, babamıñ

mutar azaykan mutarlıK yapan adam ma. o amcanıñ gızınna bäräbär galıyodu. gızım üş

135. sänä galdı onuñ yanında. hōlä biribirlärinä ni bi kälimäləri olmadı. yani ölä iyi

anlaşla. h rk s imr ndi.  ş yıl da g  c k g zım g ldi . dışdan hanı  l  yardım olusa diy  g zım. b K durumum b nim hanı b nim g lirin g ymatı yoK biliyo  mu. yurTda okuyo g s zım. y di y rd n t klif g ldi biz  . bursada g zandımı onu n rd n duyuyol sa,  z  l yurTl dan t klif g ldi  mm  yollıyamadıK orlara . yollıyamadım. hindi yurTda 140. g lıy  da, yurT ortamıda  alışmaK  oK zor ann  diyo.  v canı isdiyo bilmiyon g ari hanı. durumum da iyi d gi l,  z l yurTl dan y rd n t klif g ldi. (Arkadaşlarıyla mı anlaşamamış?)  yl  d gi  hi  anlaşıyo g zım. h  rk sl   oK iyi anlaşı da . ni biliyim banyo sorunumuz oluyo ann  diyo. so K su diyo, hiş b lli olmuyo so uc  bi rd n so uyo diyo. ondan so ra , bi odada y di kişi g lıyoz diy . arkadaş d rsini y tişdir miyo 145. m s l  b ş altıya g daK  alışıyo ama diyo b nim d   alışdığım zaman oluyo diyo. bi d  biz 'h pimiz ayl c K b yl yiz, uyku sorunu v  uy yamıy . bilmiyom l  bi doKdura mı g sd rm K l zım. d  g zım işd  on s kiz yaşına  haziranda giTdi. ufacıK bi şiyi d  kaşıya d ka . y ni b l  n  bil m  v olsa dah a iyi olcaK.  ş d rT arkadaş  v canı isdiy . baK m n'apcaKl . (Onun da masrafı ağır olur ama.)  yl  olu g zım, b y K 150. g zım da  yl  diyo işd . b y K g zııı adı mu zz z, g  c K g zııı adı m lt m. ora  yl  hindi kolay gibi g li d  diyo, so unda altından kaKamaz diyo . yalnış hi  orl  diyo hani, yurT ortamı zor ann  d  diyo, birl  v  da diyo ikiy     d rd  gid n hi  yoK diyo. hani onla  bi yıl orda g lmışl , onnan k ri  ıKııışl  diyo. (Yunanlıların gelişi hakkında bilgin var mı dede?) İE : bilgil rimiz 'var, yunan  oK  ziy T  Tmiş g n y .  oK n l  y  155. n l . ırza g şm K old rm K n l r . bubamıı y di d n  dayısı, h Psi savaşda g lmış. bi d d m r maTlıK g lmış o rdan  r mişiz biz. balkanl da g lıyo dayılarım. y di oğlandan bi anam g lmış. d d m  oK z ngin imiş. o g da  z ngin imiş o g d  z ngin. b nim paramııı s d nd  d ğ n v dı burada d r imiş. d ğ n s r diK biz, duymuşuııdur b lKi. hani latif  osuı diy , d ğ n d n di b nim paramııı z rind    d rdi.

160. yalıñız◌o paraları anam gömämış. bü'tün aşKiyālā◌al götürmüş. anam yalıñız
ğalınca n'ölcaK. yädiyä gadā çıraK, o gündä hindiKi işÇiyä çıraK daniyō. dörT baş dänä
çırağı bulunur◌ümüş bunuñ. üş çifT dörT çifT◌öküz. çifT◌ilä sürülüyō ya. dörT
çifT◌öküz n'ädär, säkiz◌öküz. bunlā arKadan çıraK◌isdiyō. doKuz yüz biñ gäçisi
olurmuş. o gadā zängin◌imiş ya◌. bölä işdä duyduK gödüK. uzun lafiñ kıtası gızı◌m
165. atatürkä dil◌uzadanlā vā, vallahi bānim hiş gönüm◌olmuyo. nā dāmiş? şura bānim
dāmiş mi, dāmāmiş. parıya mı bānim dāmiş, ğarıya mı bānim dāmiş? nisini bāğänāmiyoñ
bunuñ ya◌? o olmasa acaP 'ni olu◌duK biz ya◌? bu nāsıl gāli midi ya◌? adam niyā
havas◌ätmiş, hişbi şeyä havas◌ätmiş mi? türküsü vā väysäl türküsünü◌ pilağ vādır bi.
atatürküñ◌äsärläri söylänäcäK bundan kəri diyo◌. atalıĝnı isbaT◌ätDi, varlıĝnı türkä
170. tärKätDi diyo. anlıyana, anlıyana◌. väysäl gibi āşıK mı mā yā. dil◌uzadanlā da var.
öylä öylä mäyvāli ağaş taşlanır. (Okula gittiniz mi dede?) bu oKumadı, bān dā. o gündä
'çoĝuz, altı oĝlan ğardaşız. baba◌m bunu yollamaycān dāmiş. bura dāmiş, sıĝırlā va onları
güTdüräcān aÇcıK dāmiş fāla◌n. böyün yollamıyo, yārın yollamıyo biz hāmān om
bir◌on◌iki yaşına gālivāmişiz. büyüK ağbiyim vādı◌ öldü yā, bi gün dādi hadi ibrām
175. dādi. giTdim◌oKula. ä on◌iki yaşında gidān adam nārä gadā gidäcäK. ilK◌oKulu
bitirmädim ğari, dördä vadı◌m on yädi yaşına basdım. yätā ğāri dādım. ama◌ gānā dā aşā
yuĝarı bu gün yani◌ başımı ğurtarırım. tārihim, coĝrafyam. sonra bu olayları gäçirmäm,
bū luĝaTları bilä bāK koläy koläy boş ğonuşmam. HE : sänä bi kälämä dā◌
bān◌anladayım. burda◌ yalıñız duruyom bān, çocuKlar yoK. härkäs işä ğayda giTdi, bān
180. yalıñızın. burda köĝdä dā bir◌öĝrätmān mā. o◌turuyon, öĝrätmān çıkaĝaldi. nüfuS
sayımı var◌ımış. dāyzä dādi kaş, nüfuS kaş dādi. yavrum dādım, säkiz ğaz yavrısı dādım,
doKuz◌anası, on bobası dādım. häsäPlä dādım. bān cahılın sän häsäP gö dādım.
häsäb◌ädivādi, dāzä dādi bu ğadaK var mısıñız? yavrım bān cahılın dādım sän häsäPlä
dādım. soñra bilämädi◌. dāyvādım, ülān dāzä sän dā, ülān dāzä sän dā dāyā. tākärlämäm

185. çoğudun, cävriyäm bilī dä. bi bäyi᳚n hasdalığı buldum gızım᳚üsdüñä sağlıK, ondan unuTğanlığım bäk çoK. säkiz᳚ävlädi olanıñ. säkiz᳚iÇinä ä᳚ giriyo bunuñ. RT : bi anımı da bän᳚anlatıyım bi yo. bän dä allahıñ᳚izninlä türKçä öräTmäniniñ᳚anası olcan ya᳚. göcam, adam haPısa düşdü bänim dä. qazā gäldi başımıza görümaz qazā işdä gızım. (Trafik kazası mı?) tırafıK qazası däğģi dä başKa türlü. (Allah gelmiş geçmiş etsin 190. teyze.) āmin. biz᳚işdä häP oğlanlä oldündan, anam at᳚alcāsañ᳚öğräK᳚içindän, gız᳚alcāsañ᳚oğlan᳚içindän dār. biz hi᳚ş bi yärä, biz᳚ölä hani bi yärä ni giTdiK ni gödüK. anam᳚älä āyiT bi şiyi saqın ällämäñ, almañ, çalmañ diy.ä böylä bäk dārdi. bi dä sän farqına vamañdan dārdi, allah āliñi käsiviri dārdi. bän dä çalmaKdan ö᳚ylä qorqādım. oqula gidiyon, zaTän hiş bi yā gömädiK yā. oqula SāTän hä᳚r gün gāş gālıyoñ. bulaşıK 195. yıkıyo᳚ñ, ävdä durmaK yoğ᳚udu, su puñardan gālıyo. hä᳚r gün gāş gālıyoñ. bi gün gāş gālmışın gänä᳚. qapıyı aşdıñ vadım. öğräTmän dādi dışarı çıK, qapıyı çal da gäl. çalmaK bän᳚öğlä qapıyı iki yo tırKlaTma oldünu bilmiyon. çalmaK dāyincä, bän᳚onu alcan, çalcan sanıyon. allahım qapıya baqıyon hōlä, bän bunu çaldım mı diyon āliñ yüzünä baqamam᳚anamgil bāni öldürü᳚ dayāñ᳚altında diyon. bi dä golum bilän 'käsilivirisä᳚. 200. allahım bän n'ışläyän. hanı çalmaK öğlä iki yo tırKlıtı oldünu bilmiyo᳚n. yāñi böylä hani gıyıda durdümuzdan bi şiyä᳚ bilmäzdik biz, gārçäKdän baK. dışarı çıK qapıyı çal dādi. 'nası çalāsıñ᳚o qapı, hōlä häPisinä baqıyon qapılāñ. ni yärindän sökölü. bi dä anam, bän sänä ni tämbih᳚äTdim, älä āyiT bi şiyi saqın᳚ällämä dämädim mi diyä, o gadā da hä᳚r gün tämbäh᳚oluyo bänä. sän giT bi dä orda qapıyı çal gāri ondan kəri᳚. yani gıyıda 205. böyüdümüzdän bilmäzdiK, hişbi şiy bilmäzdiK biz. (İlk okulu bitirdin mi?) bitirdim᳚allāñ᳚izninlä. hiş düzänli gidämäzdiK dä᳚, gänä dä bitirdim᳚allā şükür. bänim bi abim mādı, onla bārābār᳚oquduK biz. gız çocuğu köğ yärindä oqumasıñ moqumasıñ diyä äsKidän bōlä dāniyomuş işdä. o ābim bändän᳚üş yaş böyüK ya. bi

210. kalam alivisa bab am, tabi cokuz ya, ikimizä bölüsdürüvirilädin o Kalamı. gızım
 210. dırım, bänim hiş çäsiT Kalamim olmadı dırım, iräsim däfdırım olmadı dırım,
 onlara 'bi havaslanırım. anam yörüK ya çok şaydi böylä acıK gäri kafalı gibidi. harkäs
 pantolon käyädi. ona 'bi havaslanıdım 'bi havaslanıdı m. anam, sän oğlanmıñ pontur
 kiycäK dardı. pontur kiycäK ösañ allah säni oğlan yaradırdın dardın. puñarda bilä
 yürduK. ögländän kəri ö bizim zamānımızda cumartäsi günü ögländän kəri oğunmuyodu
 215. ya. puñarläda bilä yurduK ö önlüKläri. äbimgiliñ ponturunü da ora yümä giTdim
 mi, käyiviridim onu. gä rçäKdän bi havaslanıdım bi havaslanıdım. İE : dä gidi gızım
 dä bu günkü durumla äski zamanKi durum. o gadar güzäl o gadar güzäl. biz häpsini
 gö rdüK. 'biz bunlädan filä su işmäK, bunlarla filä su daşımaK. hind şü naylonlä,
 isdädiğün gädä al. gaP bulamazsıñ, çamdan, biz oymuyoz da oyanlä vä. onlädan alıyoruz.
 220. ä bölä böläläri var, şölä şöyläläri var. hayvanlara asä gäliriz, yanlarına, suyu
 onlädan içäriz. bu närerä gädä yätä. şimdi naylon bidonlä, şunlä, bunlä bol'lu K.
 allahım o bit. a kılın hayaliñ duru vallä. bin doKuz üz ällidä kaKdı o bit bizdä. dätär
 diyä bi şay çıkardı amariKa, ilk buräyä vädi ila ç. ondan kəri bi şiy galmadı. RT : kögdä
 yaşamanıñ yalıñız acılarını çok çäKdiK gä rçäKdän, bän dä işdä adam dama gidincä.
 225. hä r işi adam bilidi. baKğala bilä giTmiyodum, kög yärindä gınıyorlä diyä. adam
 hapisä giTdi, çocuKlarım dänizlidä, büyüK gızım dä ävlänmädi, büyüK gızımın yanında
 güÇcük gızım da. duraKdan giŞçäzım 'bi o äviñ yanını buluP gidämiyodum. allahım
 çok acilä çäKdim, gä rçäKdän öylä. büyüK gız dädi bi gün, annä hä r gün sän dädi
 böylä biri göcaK biri alcaK. güÇcük gız oküyo, büyüK gız işä gidiyo. sän bi äşya
 230. gibisiñ, gi T dädi. gızım dädim gidäsäm gaybolurum bän dädim. giTcän annä bu
 gün giTcän dädi. ulus arabasına min, son duraKda incän dä dädi. son duraKda indi m,
 ondan kəri hişbi yä bilmiyon. orda birinä dädim bizim arabalä dädim kaқыōmuş ora

giTcän bänümä dädim, bi adama sordum. oräyi dädim gösdärivisän o gösdärçädi. bi
gız çocuĝu päydah oldu, ona bilän dayandım. çocuKöndä bänarkada 'habirä
235. gidiyoz. yavrum dädim çoK giTdiK baya biliyoñ mu dädim. biliyon dāyzä, biliyon
dāyzä, bi köşiyä vadıK. bura bizimäv dāyzä dädi. bänä barmānıñucunla minaralāñ
ucunu gösdärvidi. gäldim ğadaK dā gäri giTdim. orda iyi bizim köĝünarabasın dāñK
gäldi. o dāñK ğalmäsä ni sātım ma, ni param mā, ni çocuKlāñ yanını bulabilcän. yāni
çäKdiĝim acılār, bi allah bilī, bi bän biliyon. (Kocana ne oldu teyze? Birini filan mı
240. vurdu?) bunlā Sātān ğıSÇāzım aŞKiyāydın hārkāzä şiyädiyo-lardı, son bānim
adamıñ üsdündä ğaldı işdä. äĝä bölgäsi biliyo ğıSÇāzımägä bölgäsi biliyo da ğardaşıydı
işdä, ğardaşoldundan. bānimadam yāni adamoldundan diĝi ya'kın çāvra biliyo da.
bunlarla bārābār 'birläşivisä, hām ābisi hām dā güçüK ğardaşı öldü işdä, o da yanlarına
ĝaçivisä. bānimadam hä-r yädä sözüñü ĝaçiridi. köydä vā ya 'yirmi kişidän para almış.
245. bu böylä nā zamana ğadā vacaK, hä-rkāzdän parāalıyo alıyo. bunu toPlanam
mākāmāyā vārām diyorlā. mākāmāyā väriyorlā. ā mākāmāyā 'värincä dā, orda hārkāzä
habar salıyo, ödünş vādim dāñ, çıķınca hōlā yaparım bōlā yaparım. bi tākadam ğalıyo,
iki biñ yılında köĝünä-ni zāñginadamıdı, oncāz da intārätDi. kimsä yardımcı
çıķmadı, o adamcıKintārätDi. ö-ylä bi äfāndiydi, bi zāñginidin hanı bulunmaz. bu
250. köĝä dädim mūtārolsa bi ona oy vācän dārdim bānimadama. ö-ylä dürüsdün. pisi
pisinä giTdi. ni'lä-yaPdı abam da, ni äTcāñişdä yazı ğadār diyip ĝaçiyoz. işdä yāni
köĝlü olmanıñäziyätleri bunlā ğıSÇāzım. hani köĝ yārindä äl ğnā şiyädä. hä-r şiyi
adam bildi mi, kändiñ dā bi ğün başıña böĝlä başıña bi olay ğaldı mi? bu vā ya-ğaraĝola
bilän kändi tälāfonätDi işlā olunca. hani bāndän diñliyincä böĝlä ĝarşı tarafı
255. diñlämiyincä hani bālki öĝlä düşünüyöñdur da. ĝä-rçäKdän köĝdä dāĝi äĝä bölgäsi
bilän biliyo. bän bi yo bōlā hasda oldum, ğünäydä toKdura giTdiKordan sarayköĝdä

yatıyodun adam ora giTdiK bubamla 'da. ılaşlarım alincādı. hasda niyā gālmādi dāmiş yāñicā toKduru. bubam dā biz dāmiş burda hōlā ölä oldu, onuñ başın arabada hasda dāmiş dā. o tārōrislāri huran sāniñ damādiñ mıydın dāmiş ōrdaKı toKdur bilān. yāñicādāKi 260. toKdur. ōğ.lā gızım, hanı sän bizdān diñlādiñ böğlā şiy ādiyoñdur da mūtara bilā sor, hārkāz biliyo dā, kaçār. bānim adam da ōlā dārđi, bān bunlāñ yüzündān āliñ yüzünā bakamıyon. allahım bunuñ ölümü nası olu Kū acaba dārđi. kāndi ālinā vādiği hişbi gün hanı aqlına gālmādi. sāniñ adam cānnāTliKdir diyorlā, kimbili orlarını allah bili dā yani bizim çāKdiğimiz acı diyom, cānnāTliK olsa ni olcaK diyom. çocuKlā bi yārdā, bān bi 265. yārdā, adam bi yārdā. bān iki buçuK sänā anamgiliñ yanında durdum. hāPimiz bunÇāz yārdā yaTdıK kaçdıK. ā soñūra gızım āvlānincā güvā bilān gālincā tabı anamgil dā ānām āTdı, bān dā ānām āTdim, çocuKlā da ānām āTdı. hindı āvdā duruyon gāri, alla razı ōsuñ, bubam baKdı. (Sigortan yok mu?) yoK gıSçāzım, hişbirini yatıramıyoz. adamıñ şiyi vādın, tākur. şiy çifci tākuru vādın. onları munları kāndim 270. doldurdum, 'nilā çāKdim āğār ōsuñ. İE : bizim buranıñ hāli gızım, avruPaya gidāmādiK, ordan bi nāsib alamadıK. yalnız bir iki yādān gānā bi uyanıKlıK yapıldı. nüFus pilanlamasını ilkin bu köğā gāldi. ond an sōra bi muhtarım vardı çalışKan. onunla üş dāvra bān üş dāvra çalışdıK. o parkı bilā, orlāñ tāmālini dā biz āTdıK, usdaları biz gātirdiK. o muhta bu köğdā 'ān azından sāKSān yüz kişiyi āmākli āTmişdir, 275. bağkurdan. bizim burda āmāKli çōK. biz ikimiz dā āmāKliyiz. (Özellikle yaşlılıkta iyi oluyor tabi.) iyi olma mı, olmasa 'ni yapadıK hindi? o adamıñ sözünā baKmadıla. adam kafalı, şāyi durduruyo, avkaTları durduruyo. avkaTları durduruyo baK gızım, öğlā kafalı adam. bi gün sabah duymuş, ācāvitiñ a-zındān, isdā bağı bağKur diyā bi şāy çıkarmış. on sänā gāriyā doğru borşlanıyo-z, baş sänā pirim ödüyoruz, 'baş 280. sänādā āmāKli oluyoz. bi gün gülüK gāli bu. n'oldu yā. ya-v? dādi bulduK dādi bu gün dādi ācāvitiñ a-zından duydum dādi āmāKli olacāz. gidiyo bu bağKurlularla

anlaşıyo. qāTlarıñ üsdünä äväli kändini yazıyo. onnān kəri ğarısını yazıyo. onnan kəri bunu yazıyo. bānā dādi sān baş sänā dur, älli yaşındiyin dā. sāniñ baş sänā vā dādi. onnan kəri baş sänā soñıra gätirdi bāniñkini dā. kafası çalışıyo adamıñ ya, iki buşuq sänā 285. asKārliġi bi saydı, 'üş sänādä ämäKli äTdi bāni. HE : yärdä yaTmasıñ, nurda yaTısıñ ğızım. hindi biz bā-n hurdan hurā älim bōlä titiriyo. yämä go, bi çay bişiriP dā hurā hani götürüP gätirämiyon yavrım. İE : vaqıt ğaldi, yaş yärini buldu. äsKidän buranıñ, ortalama, daha bizdän öncädän yani yätişividimiz sıralāda älli baş atmış. artıq bu rahaTlā mı äTdi nası äTdisä atmış üsdünä yäTmişä säKsänä doġru yönälTdi artıq 290. ğari. babam atmış iki yaşında öldü bānim. doqsan, säKsän yaşında ğibidi görünüşü, görünümü öläydi. nä yapsıñ adam yā? o yaşda bazara gidiyo hayvanla, äviñ idārasına. ama biz ölä dāġi şimdi ayda bi gidiyöz, 'bol bol gätiriyöz, rahaT yaşeyöz. ond an kəri saġlıK, hasdānyä yaT bādava, ilac al bādava. bi dā söyliyivirän bi şäy.

295. diñlä sana bir nasihaTädäyim,
hatırdan gönüldän ğaçici olma.
doğunur hātra kändisin bilmäz,
asılzādälärdän hiş kāmliK ğälmäz,
sän iyiliK äT, o zāyi ol'maz,
300. daranıP dā başa kaçıcı olma.

äl ārifdir yoqlar saniñ bändini,
daġıdırlar tuzaġını fändini,
alçaqlarda otur, gözäT kändini,
katı yüksäklärdän uçucu olma.

C,4

Ad Soyad : Şadiye Eroğlu
Yaş : 60
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın ne ebe?) şādiyā äroĝlu. (Kaç yaşındasın?) bu sänä aTmişina girdim. hay ğızım bändä hasdalıK çoK. ğalP vā mı, ğadın hasdalı vā mı bändä. amäläT oldum mu bān. 'çoK, bäl fitıĝı vā mı bändä. allah vämiş bän toplamışın, cänābı allah vämiş bän toplamışın. hindi bi dā bi ğızım mā, göĝüsündä kiris çıKdı. yirmi sänä äväli 5. amäläT olduydu. hindi bi dā on baş gün olmadı tā bi dā amäläT oldu. hindi bi dā tāmälli dibindän alıncaK. bi üzülyon ona. (Daĝılmasın diye alıyorlardır onu, iyileşir.) äväT, doKdurlā da ölä söylämiş. soñuncu bilä antalyaya giTmiş ğälmiş, iyi çıKmış soñuncu ya, bilmiyon ğäri. işinā işlämä yaPmamış çoK şükür dā. ana yürä, dayanılıyo mu dayı ğızım, dayanılmıyo işdä. (Sen kendin mi kalıyorsun, dedem yok mu?) känd im 10. ğalıyöm, yoK ğızım. dādām müdām yoK. adam bänim üsdümä ävländi, aşım. onuñ üsdünä birini ta aldı, onuñ üsdünä birini ta aldı. aıldı da aldı, aıldı da aldı. bän burda ğızımıñ ävindä, o başKä yärdä. (Anlaşamadınız da mı bir daha evlendi dede?) hāyı, anlaşmamazlık bilän 'bi şiy yoĝudu. ö sänlä bänlä laf oldu. anası baş yüz biñ lära para vämiş. bunu dämiş om baş gün ğäzdir ğäl dā ğül adını dul ädivi dämiş. bi dā 15. ondan kıpamadı. onlāñ cilväsi tabi çoK ğäldi. bändä dā cilvä cümbüş yoK. o daTlı ğäldi, o ğatıKlı oldu. (Şehirden miydi?) hāyır o da bizim köĝlüydü. ävimiz däsāñ bizim äv burada, onlāñkı hurda. ä ya hiş yapılacaK bi iş diĝil ämmä-, yaPdılā. äh ösuñ buna da şükür. (Senin maaşın falan var mı?) vā. çoK şükür yazıldım. ğüşlük çäKdim accıK yatırıkā ya, hindi dā ırātım mā dayı ğızım. yüz otuz biñ lära 20. aylık alıyon. bi torunum ğaldı, hälä bi ğızım ğaldı, yirmi dokuz yaşındıydı, otuzuna ğircädi ğäri. bādām ağacına çıKmış, burş kascän därkä ordan 'bi düşdü, öldü. yaşasa da

dädi doḲdurlaḡ, iflahḡolmazdı dädi. ä baḲ baḲḡona yärin. otuzuna giTmädiydi taḡ
yirmi doḲuz yaşındıydı. ona üzüntüm mā mı bi, känd i hasdalıḡımḡöyläsinä mi. kändim
dävamlı izmirä varıḲ gäliyon. äväli haḡfdada izmirdä oluyodum. hälä üş dörT sänädir ḡäri
25. yılda bi säFär gidiyon. dövamlı ḡonturoḲḡaltında yaşıyon. dänizlilärä gidiyon, orä
gidiyonḡışdä ölä dayı ḡızım. o torun da hindi yatlı oḲulda oḲuyoḡ dänizlidä. gidiyon
yanınaḡ, bazı izinḡalıyoz gäliyo bura. ötängili gälämiyo da, bayramläda gäliyo. işdä
aḡaşdan düşäniñ ḡızı, onuñ ḡızı. bu sänä onḡaltı yaşınd,a mı on yädi yaşında, baya on
yädi on yädi olcaḲ. babası da vā da, babası işdä o ḡadälıḲ vā. baḡḲmıyō. ävlänmädi, o da
30. dänizliyə giTdi orda çalışıyi. ḡızım, iki yüzḡälli biñ lära aylıḲḡalıyomuş. ä äv kiräsı
mı mäcäK bunu, yicäKḡışcäK miḡ? bunla ni olu dayı ḡızımḡiki yüzḡälli biñ läreräylä.
şahir yärdä ḡoläy dä, äv kändiñḡōsa. hurda ävläri va ḡüzälḡämmäḡ, ä boşunaḡ burda
ävḡōsa. dänizlidä durduḲdan soñuraḡ, bi äviñḡolmıyınca zoḡr. çocuḡa para bilä
yardımḡädämiyo. canı saḡḡolsuñ canım, ḡüvämiñ dä canı saḡḡolsuñ. ond an kəriḡ
35. ävlätümüñ da canı saḡḡolsuñ. bänḡölmädikTän kəri bän baḡarın ḡızıma. (Ne zamandır
yalnız yaşıyorsun teyze?) yirmi säniyi ḡaşdı. ḡäncḡidim. ösuñ buna da rāziyın. (Geliyor
mu dede hiç?) adam hā. adamı ḡätirim bän dayı ḡızım? boşandıḲ çoḲḡolduḲ boşanalı.
o aḡaşdan düşän ḡızım iki aylıcädı. otuzuna giTcädi, yädi sänä oluyō o ḡızımḡöläli.
(Cenazesine gelmedi mi?) adam hä. adam ḡızḡölüncä ḡäldi canım. ḡälsä ni olcaḲ ḡızım,
40. saḡḡımda baḲmıyan şäy? isdämāyon zatan ḡäldini. çoḲ şükür ırātımḡiyi. dövlät dä
väriyo üş baş ḡuruş, çocuḡa da yätiyo. ayda älli milyonḡona väriyon. ḡalamı da kändim
harcıyon. (Başka bir şey yapıyor musun?) vā bi märkəbim maḡ, äşşām mā bi. (Tarlaya
gidiyor musun?) gidiyon. hindi yaz günü ḡäldi miḡ şurda ınarlıḲ bāçam mā, ora gida
ḡälirin. öḡläyā ḡadā, on birä ḡadā, onḡikiyā ḡada, än fazla onḡikiyā ḡalırın.
45. ḡänä yicäK ḡadā biz bāçä dāriz hōlä birä arıḲ bāçä dikiyon. çoluḲ çocuḲ, dänizlidä

gızım güväm m̄a onlara yolların, kändim yirin. bol bol äkiyon da gänä yiyiyoz. bir̄a
 arıKı̄ işliyon yätiyo gänä. çoK̄ çäKdim dayı gızım, çiläm bäk çoğumuş bänim. kändi
 hasdalığım çoK̄ mudu, acılara oturdum mu çocümüñ acısına oturdum. mu? birini
 dāñizliyə yolladım, onuñ ağırlığı oldu mu, üzün'tüm. bi dā hindi bu gızım böylä oldu.
 50. ona gälmä diyo, onuñ başında bäk üzülyyon da. sändä bi dā galP bā diyo ana diyo,
 bāni, hasdānādān çıkıyın, iyi oliyin, gurtuluyın dā diyo ondan kəri gäl, ondān kəri baK, gäl
 bänä diyo. (Kaç yaşında evlendin ebe?) on yädi. ä bizim burda mäsir ay gızım. on altı
 on yädi yaşında hāmān ävläniyoz. (Al gelin mi oldun?) ävät. äsKidān o vardı, şindi yoK̄
 gāri. (Görücü usülü mü oldu?) hāyır canım. işdā öncä isdāmiyə gäliyorlā. ondān
 55. soñura bi sänä öylä gäzdiK. güzün bi düğün oldu. nişanlı galdıK, bi sänä galdıK,
 gonusduK. bizim burda gonusuluyo ya. äsKidān hiş gonusulmuyodu ya, şindi mäsir gāri.
 bizim günümüzdä arada sırada gonusulüyudu dā, şindi millät älä dutuşuyo. güzün
 bi düünädik. işdā bi sänä durduK, allah bi dā bi çocuK vādi. iki amānät gızım mārdu.
 biri öglē oldu. ä nä gadaK olsam üzülyyon. sığırdırırırıyu galP. amälät zamāniñ
 60. gāşmiş dādilā. gadın hasdalığı da va ya, hāPsi bir oluyo, zamān gāşmiş dādilā. äväli
 kirs varımıymış, soñurā ırahımda kansärä çävirmiş. (Alındı mı?) alınmadı. orda bi
 izmirdä ışığa mışığa gıydulā. ışık da körälTcādi, soñura hramda bi yumuru vā doKdur
 bāy dādim. bu yumuru çoK ağrı sancı vādi. o dādilā havā yapıyo dādilā. şindi bi dā,
 ävväldān bāri havā yapıyo, havā yapıyo, gāçān sänä damar gāñişlāmāsi vā dādi
 65. doKduruñ biri. 'aynı doKdur. dāñizlidä muyanā olduK, o da aynısını söylädi. ä ni,
 ni olcäK bu. amälät olcäK ämmä dādi, amälät olsa masada galı dādi. amälät
 zamāni gāşmiş dādi. şindi bi dā büyüK aPdasım bazı iyi oluyo, sancı olusa, m,
 yüzünüzä gülsün burdan 'bi gānım curulduyo, olduğu gilli āniyo. zaPdādāmiyon,

yämyäşil gidiyo. doḲdurlä buṽ, bu böḡläoldüña şüküräT diyorla. tümälli sancı ösañ,
70. sancı öldürü säni diyor la. buna da räzı olcan ġäri n'äTcän. 'atıyon çamaşır makinasına,
yıkadıyon. aldım häPsini aldım 'çoḲ şükür. çoḲ param marıdı ġızımäväli.
adamdanayrıldım ya, o ağaşdan düşän ġızıla 'çoḲ çalışdıḲ, 'çoḲ tütünlä yaPdıḲ. otuz
'baş ballä bi sänä tütünümüz vādı amānät. ġälirim bilä iyidinämmä tabi şaşırđım. allah
bundan fazla ätmäsiñ ġäri cänābı allah. äsKidän tütün yapıyöduḲ, daha ġünlä fidan
75. döşädiḲocaḲlara, sulādıḲ, yätişdiridiḲ. tütün dikādiḲ. bi yirim maṽrdı, bi
yiraldım kändim. yärini kändiñ sürädiñ, adama para vämäzdim. bunuñ yanında ası
soğan yapādım saTmaḲlıḲ. (O ne?) soğan, bildimiz yidimiz soğan. onu satādım
yätişdiridim. tütün dikādım kändim. iyidi ġälirim çalışıyodum. ä hindi çalışamıyon.
dikādım, kändi zäyräm mäyräm bololudu, härşäyi işlādim. hindi yapamıyon ġäri arTıḲ.
80. buna da şükür. (Kocan da bu köyde mi ebe?) hayı dāñizlidä oturuyo. bi ġızı bi oġlu
oldu o bänimüsdümä ġälän ġarıdan. orda da ġızımıñ biri ġocası 'dövmüş, ġölünü molünü
ġırmış. hindi dāñizlidän dışdalāmış. hasdalıḲolmuş da ġözläri gömüyomuş şindi. bän dä
oṽsuñ diyon, o bänim çocuğumu iki aylıḲ ġodu ġiTdi, äTdini çäksin cänābı allah çäKdirsin
diyon. iki aylıcāzıdı yavrım. bänäväli başġasına nışanlandım da 'illä
85. bänonu alcan dādiṽ. nışanı atāsa atā, atmazsa alı ġaçarın dādi. biz dāṽ ḲorḲduḲ. bän
dä zatan vārdiḲläriöġlanı, nışanladıḲları oġlanı ġözüm duTmadıydı, bundıydı ġözüm. o
zäbäPdänāṽTdıḲ nışanıṽ, bunu vādımä o da havalı çıḲdı. o da bizi bāġänmädi
soñunda. illä bänalcan o ġızı dādi. bän dä dādım alcasañ mādäm 'ġäl bāni boşa, ondan
soñura al dādım. hayır sänä boşamam dādi, sän dādi dāvamlı ävdä oturcañ dādi.
90. boşamaḲisdämädiydı. bänimüsdümä birini aldı da onuñüsdünäṽ birini tā aldı. o
da almanyadın ġälmişimişo ġadın da. o ġäriñiñ pasaPortunna almanyaya ġiTcādi.
öyläliḲlä boşandıḲ. o daṽ götürämädi pasaPortı öldürmüş. o da ġidämädi, ġadın kändi dä
ġidämädi, ikisi ġaldılä. soñura ġänä bänimüsdümä ġälän başḲa ġociya ġiTdi.

o-rdan  aldı g ldi g n  d  gullandı. ha  K T ba- , adamı  altından  aldı g ldi d 
 95. gabillandı, vicdansız. babası darıldıydı, baba d di  l m d di   k ranadan  alı  g liyo,
 bi barda  su d k yo da d di, g n  gabilanıyo d di. d m K Ki vicdan gabil  adiyo. n 
 diy n.

ÇAMRAK KÖYÜ (Çm)

Çm,1

Ad Soyad : Mustafa Ceylan
Yaş : 66
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunu

1. (Adın ne amca?) musdafa cäylan. (Köyde yaşlı az herhalde değil mi?) az. bāk fazla yaşamıyuz bizim şäyñ adamı. yätmiş zor buluyuz. (Neden?) vallā bilmüñ ku, havāsından mı, yärindän mi, suläläsindän mi? (Salgın hastalık var mı köyde?) yoq öglä bi şiy. (Kaç doğumlusun amca?) otuz baş. (Okudun mu?) oqul ilk oqul māzunu, baş yıllıq. (Kaç 5. çocuğun var?) dörT. dördü dä ävländi çıqdı. harkaz kändi işinnä mäsğul. torunları başlacaz nasib olüsa gäri. (Çocuklardan okuyan var mı?) vā. torunuñ birisi şäydä, muğla marmarisdä, birisi torunuñ gänä ısbartada. ordağı turis oqulu mu nä varmış, orayı tuTdurdu. o orda. birisi oqudu, lisäyi bitirdi bi yäri tuTduramadı, o dänizlidä. kändi oğlumdan ortayı bitirdi, iläriyi şäy yapamadı. ikisi dä oquyamadılā. üç oğlan bi gız vā.

10. (Ölen var mı çocuklardan?) vā bi tänä öläñ. iki buçuq yaşında gaybät dim. (Allah rahmet eylesin.) sağ ol. (Köyün adı neden Çamrak olarak kalmış amca?) acıq çamırca bura da, ondan ismi öglä. bi dä çam çoq, çamlı oldundan. (Kaç hane var köyde?) baya säksän, doqsan hänä ancadır. çoq, dışda çoq burda. dänizlidä, buldanda çoq. (Askerden önce mi evlendin?) äväli, asKärdän äväli anam babam sağdı. sağdı da bizä faydası

15. yoğudu. härkaz işindä, bizi bu ävä ävläTi mänäviyā vämişlä. bizi bura ävländirdi, bura asKärlimizi yaPdıq gäldik işdä. bu mākānñ ocanı tütäTiyiz vālāsıl kalam. (Teyzemle akrabalığınız var mı?) hayır yoq. bu kāklik köğündän, aşmāğä bağılı o. (Görücü usulüyle olmuştur değil mi?) tabi öglä. hindi öglä yoq gäri. yüzünü gömädän aldıq işdä. (Ama eski evlilikler daha uzun ömürlü genelde değil mi?) haqğatän öglä oldu. şindi bozuq

20. düzän çoğ oluyō bänim görüşümä görä. asKidän hani bu gadä bi bozuq düzän

olmaydu. biz kändi çävramizi mäsälâ kögümüzä ösuñ, tälävizonlarıñ añladışlarına
 görä hindi 'fazla. o zuman böglä bi şey yoğudu. (Boşanma mı, geçimsizlik mi?)
 geçimsizlik dä oluydu, boşanma da oluydu. hindi, sän nä däsän boşuna. hindi härküz kändi
 ävlänäcäni, kändi şäyädäcäni, gızösuñoğlanösuñ, anasını bubasını şä yaPmadan
 25. kändiläri şä yapıylä. ä sän dä mäcbur tamam dämäk zorunda ğalıyuñ. ömrü
 ğaçiräcäkönlä, ğaçinäcäğönlä. yarın babamānamäTdi dämäsiniñ, 'olmuyo tabi. o
 sorumluluğaltında ğalmäyo. (Çocukların hepsi burda mı senin?) hayır biri dänizlidä,
 ğärisi burda. (Denizli'deki ne işle uğraşıyor?) dänizlidi işdä tāmirciydi, tāmircidä
 çalışıyudu. birağdı şindi. orda zorlu mu diyulä nä bi fabrika vä. ona şoföröldü. bunlä
 30. çifci burdağınlä. tütün, arpa, buydäy, nohuT işdä. (Sen tütün yapıyor musun hālā?)
 yapıyun. aşşā yoğarı bi ton işdä yapıyun. (İşçiye mi işletiyorsun?) kändimiz dä işläriz,
 işçiyä dä işlädiz işdä. häPsini älä işlädirsäK, o zuman ğalmaz. äKsärī bizim burlarıñ
 şäysi tütüncülüK canım. kuru mahsul işdä buydäy arpa da olur da Fağat o dārəcə
 olmaz, tütün ğada olmaz. (Bir dönüm yerden ne kadar tütün alıyorsunuz?) aşşā yoğarı
 35. yäTmiş bāş, yūz yärinä görä dānişir tabi. (Maşallah sağlığın yerinde. Bir hastalığın
 yok değıl mi?) çok şükür yoğ. äväli nä ğada ösa hindiyä bakarağ biraz darlık varıdı. biz
 bāK dä çäkmediK. o zuman bu yūksäk oğullā yoğudun. äñ büyükoğul
 öğrätmän oğuluydu. ortağlāda öğrätmän oğulu vādı, yatılı. orayı ğazandım män.
 (Güzelmış, niye gitmedin?) güzäl dä ora 'vämädilä işdä yollamadıla. illä bura ävladı
 40. mänäväyä vädilä, nä dācāñ? biz dä tabi iläriyi ğäriyi bilmädimiz için, çocuğuz. onlar
 nä dārsä biz dä hä dāmişiz işdä. ögläliKlä, ğaldığ giTdiK. bizim zamānımızda, şindi
 asKärlik yaPdığ, uzaTmalı dāğä aranıyudu. subay olmasi üçüñ. ä
 bānim arkaşlarım dāvradān ğalan çoğöldü. biz gänä dä ğalmadığ. çünkü bura
 şäyösuñ dāğä, tüTsüñ dāğä vārılmış, namıkörlük yaPmadığ. söz ağzımızdan çığdı,
 45. tamam dādiK. o şäylä ğaçiniP gidäriz şükür. (Askerliği nerede yaptın?) hatäydä
 yaPdım män, candarmaydım män. altı ay orda hatäydä ğaldım. yirmi dört ay
 antalyada ğaldım. otuz ay yaPdım. (Antalya güzel yer, rahat geçmiştir askerliğin.) çoğ

güzäl. iKlim bakımından bolluK bakımından, su bakımından há-rşây dä boludu härşây. (Buraya dönüp, burada yaşamak zor gelmedi mi?) zor gäldi, çoK zor gäldi. alışamadım 50. yaTdım yā. orlā çoK güzäldi. hälä hatayınoldu yär, öglä suyu var, öglä härşâyı bol mämläkätidin. (İnsanları nasıldı amca?) iyīdi, insanları da īsana yakınıdı. biraz garişıkdıama ösuñ, gänä dä çoKiyīdi. bu bölgäyä görä dä gänä dä iyīdi canım. antalya da çoKacardı. antalya, hatay gibi filä midir? bi dilim äKmäK nördän çıkāsa orası. bizim dä bögläoldu. dänizli dä iyläşdi gāri canım. sanāyi bolaldı, äsKidän böglä bi sanāyi 55. yoğudun. iki sänadır, çalıšana görä iyi, boşda gāzänä yoK. dänizliyä biz iki buçuK lāräyä gidiP gāliyoduK. o zamanlā iyi para. şimdiki para o zamanki pardan iyīdi. o para iyīdi. ögläykāadam para gāzaniyīdi. şimdi- yādi buçuK lārä, gidiş gāliş. bu para o paranın dāğāri nā-rdä. işdä o zuman nā alabilisä alıyudu. şindi- mümkün dāil. (Çalışmayla geçirdin ömrünü öyle mi?) tabi, çalışmayla. başga ni yapacañ? bağcılıKda iş 60. yoğudu, o zuman. malalıP satan yoğudu. şindi iyi, mal iyi para, yapana. ināñ günlüK gāliri iyi- köglüK bi yārdä. bi masrafı yoK. yāygisi kändiniñ, saman kändiniñ. yām alısa alı, almazsa- arpa buydāy alıK gidiyu, gırdırıK gāliyi, yām yārinä vāriyu. (Küçükbaş hayvan var mı?) va- ya azaldı. şindi bu tütün-işi bunları, bu bağcılığ-ıla şāyi öldürdü. şindi bağcılıK ilärlämäKdä. bizim burda yoK yalnız, ötä köglädä çoK. (Burada 65. niye yok?) vallā bizim burla bāK, böglä şāğā atılmāyillā. atılısa iyiymiş. bu tütüncülük dä böglä oldu. şindi, tütüncülüKdä- biz-orā amālāliğä gidiyuduK, işçi olaraK. sabälā gidiyuz, āşamlā gāliniyodu. oranın-işini işläyiP dä gāliP dä soñura burda kändi işimizi yapıyuz. ula, bunlā bunu nāğā yapıyu dādiK biz kändi kändimizä. nāğā äl gullaniyu, biz-äl gullanalım. biz bunla gāda olmacaz mı, bizim-älimiz ağzımız yoK mu? bizä dä 70. vāmiş allah akıl Fikir yav. biraKdı-K. biz biraKıP kändimizi toparlayana, o adamlā kändilärini toparladılā bizim sırtımızdan. çüñKü äväli başladı onlā, parā-ädākä. hindi gänä bağcılıK dā-aynı. gäldilā mäsälä- isdanboldan, şurdan burdan, bāyilär gālmışlā-.

yardımcı olmuşlā. aslı vā mı yoK mu bilmiyun ya, onların ağzınıñ çıkımı, onar millar, on bāşār millar, yirmişār milla-r kırādi vāmişlā. şu çāşiT bağ diK, şunu yātişdir dāyā-, onlar

75. sözlāşmāli hani fabrikanıñ işçī-aldī gibi. böglāliKlā diKdilā. bu sänā ço-K, hi-ş diKmāğān biñ çubuK dikiyu, gāçān gün bānim, araba aldīm bi arkadaş var-ıdı, yirmi biñ çubuK diKdim diyu, yirmi biñ tā dikācān diyu bu sänā. on bāş millar-aldıK gāçān sänā diyu, bu sänā baqam diyu- otuz vārācāK hārālda diyu. bu adam 'nārdā buldu bu gāda bu parayı, bi sänā bu gādā vāriyu. nārā varı bu diyun bān. vallā bilmiyun diyu. gāzanmasa vāri

80. mi adam canım. şaşılacaK bi iş. tütündān biz para alıyuz, māsālā şirkāT para vāriyi, özāl şirkādā gāşdi ik-üş sänādir ya. adam çıkarıyu, baqıyu. kaş dölüm yazdırdıñ-ora bi sözlāşmāñ va ya. on dölüm yazılmış. gidıyu sāniñ tarlaña baqıyu, hā on dölüm-āmmā bi dölüm-āşşā bi dölüm yoqarı. tarlada tütün vā mı yoK mu, adam tarla tarla gāziyu. tamam, bu adam bu tarlağa-, bu māsülü dikmiş, sänā vāriyu. hā olmuş mu tütün olmamış mı, bi dā

85. yazım māriyu sänā, ilaş parası vāriyu. gāliP bi dā baqıyu. şu tarlaya bu parayı vārācāKsiñ, şu ilaşları gullanacaKsiñ. bi yu da isKifinä baqıyu. bānim dādiğim tütün-olmuş mu olmamış mı? bu iyi, alana da iyi satana da iyi. nādān? āmada māmādā fayızdan para aldırTmiyu, fayızsız vāriyu. (Özelleşmeden sonra şirketler tütünü ucuzā mı alıyor?) hayır, ucuzā-almāyillā, allah vā. haKğını vāmāyillāsa da hāmān hāmān yakın.

90. acıK da doğru gonusmaK lāzım. bayram harşlıKlarını vādilā, çapa parası vādilā, ilaş parası dākān üş sāfār para vādilā. şimdi ābā nāmıkörlüK yapāsaK allah gāyıl-olmaz. biz nāyi görüsāK tütündā görüyoz. bunu ucuz dāğānlā nası biliyu muñ sän? kāndi āfāndi gibi kölgādā oturuyo, afādāsiñ gidıyu bilmām nārdān amālā buluP gāliyu tarlaya gōyo, kāndi zāvkindā sāfāsında oluy-; hāsaP başı gāldi mi kaça māl-oldu tütün dördā māl-oldu.

95. bān bundan bi şāy-āñlamadım. bu nāmıkörlüK. kāñdiñ dā amālādān fazla çalışacaKsiñ, para gāzanacasañ. (Tabi, bu iş böyle yürür.) önāmlı olan- tabi. bizim köğ ālāmi böglā işdā. çoK şükür, āvāliki günümā dā şükür, bu günümā dā şükür. bān çoK şükür māmnnunum. nādān māmnnunun, çalışmasını bildiKdān kāri paraniñ gāzanması gōlay. paraniñ harcanması zor. nādān zor? onu yārli yārindā harcanmaK māsālā. ilāri gāri atāsañ

100. para olmaz. āfāndim āşama gāda gāyvada oturusuñ, para olmaz. hāliñ sıra kāndiñā bi

iş bulacañ. älälä para ğazanıġmaz. bobamııırāmaTlıK öġlä dādi. o da tütüncüydü. bu māmākāTdā tütünü ĩcādādāno, o gätirdi. aŝŝā yoġarııı kırK säkiz, kırK doġuzlāda Fila gätirdi. (Eġlenmeye zaman ayırdın mı gençlikte?) n'ārasıñ äġlānmāġā vaġıdımızııolmazdı üsān bāġ. ä malcılıK vardın, sabāla gidāsiñ āŝam ġālisiñ. ä çiFcisiñ, çifdā sabāla gidār, 105. āŝam ġālisiñ. nāıırdā zaman bulup da aġlānācāz? bi düġün müġün olusa o zuman. bizim köġlük yārlādā öġlä vaġıT ġāçirdiñ mi zātān aŝ ġālisiñ üsān bāġ. ama ŝāġārdā dāııöġlādir. nārā vāsañ oKġa dörT yüz. (Tabi amca, kazandıġını eġlenceye verirsen, nerede olsan aç kalırsın. Herŝeyi dozunda yapmak gerek.) ŝindi üsān bāġ, zātān orlaraıı, bu yollara düŝdüñ mü sän, sän kändiñ rāzil olusuñ, sändānoolan nāsillā dā aynı olü. onlā da 110. älā muhdacııolu, rāzilııolü. (Tabi ana baba örneK olur çocuġa diyorsun.) hā örnāK, tabi canım. (Teyzemle çok kavga adiyor musunuz?) äTmä miz canım, ġānŝliKdā. tabiıı hām ilāŝbārliK hām mal oldü üçün, tabi yoKluKdan olmazdı da, işdānooludun. oluyu ġānŝliKdā. yaŝ ġāŝdiKcā, oturaKlaŝıyu ĩsan. oġlan ġız da ġiTdıKdān soġra, sorumluluK 'olmuyu tābiıı. (ŝimdilik çocuklara baġımlılıġın yok deġil mi?) dā onla bizā ihtiyaŝ. biz dā 115. ālimizdān ġāldiġincā yapıyuz. ana buba duz daŝı gibiymiŝ, çocuKlā yalāycāK tabi. (Tabi, böyle adam olacaklar.) tabi. (Köyde kaç cami var amca?) bi tānā. (İbadet olayı nasılsıldır?) vallaıı, üsān bāġ ŝindiıı aslını saKlaġan haramzādā dārlār. acıK dīnī hususdan ġāriyiz, 'çoK ġāriyiz. ŝindi ibādāTdā var. (İmamınız nasıl?) imam ġānç, ünivārsdā māzunu. bundāııävāliki olan hocamız çok acardı. oııämāKlıııoldu ġiTdı burdan. o hocamızıñ 120. çoK faydası oldu yāni. buıı, onuñ yārinā bu atandı. bu dā toy, nāyiñ nā oldünu bāK bilmiyu. bu da duTdurmuŝ öġrāTmānoolacān dāġā, imamlııı bırāġacaK. ulā hocam, öġrāTmānliK gibi mi imamlıK? hām dūnyāñı hām ahrātiñi yaııv. hocam bunu da ġāybāTmäzsāñ çoKııiyi dādim mān, öġlä canım canım ġızdı. cāmāT olmuyu, bāŝııaltı kiŝi oluyu. bizim gibi yaŝlılā da gidāsä bayā cāmilā boş ġālacaK. äııñ baġlısı burası vādın, 125. 'burası bilā öġlä. zamañ dāñiŝdiKcāıı bu işlā böġlä. (Neden böyle oldu sence?) vallaıı

acıK dünya- işinā tamah-ādiyu millāT. sän dođdūña inandıñ, ölcāñā inanmıyũñ mu?
buna inanmıyũ adam, illā- hurda āzan- okunūka ğayfada ıPırāT- oturuyu hārif. ğaş hurda
bi namazımı ğilāyĩñ ğälāyin dāmiyu adam. bilāsa ğänşlā. (Bunda yaşlıların ya da ana-
babaların kötü örnek olmasının veya iyi eğitim verememelerinin de etkisi var mı?)
130. örnāk olmıyũ gibi ğāliyũ bānā. biraz- āTkisi olıyũ. din kitabı zātān bulunmaz.
ğuranı bilān nā- rdā, bān bilān bilmiyũ. okunūsa yönālĩnācāK faKaT onũ da okuyacaK
kim? (Düğünleriniz nasıl olur Mustafa Amca?) üç ğün. ğänā aynı āsKisi gibi
dāvām- ādiyu üsān bāğ. işdā, bi ğün kına olur, bi ğün āvāla şāy- olur, okusũ- olur. ikinci
ğün kınası olur, üçüncü ğün ğālin- almaya gidili işdā bu ğada. ğänā aynı fağaT, öğlā
135. olmaması lāzım. şindi üç ğün masıraf, bunlā huzulĩ masıraF- üsān bāğ. şindi bazı
köğlādā bi ğün. bu 'çoK iyi bi şāy, bān dā çoK bāğāniyũ. bi öğün- āKmāK, sabāla
varacañ hāriñ- okusunu vārācāñ, āşam- üsdü ğālini alıP ğālācān. üç ğün- ōsa da ğänā
aynı olay bu- , bi ğün- ōsa da. faKaT o düğün sāhibinā bu masıraf haKĩğatān çoK. ulā
üsān bāğ rāzalāti çoğ- olıyũ. hindi hārşāylā bahalı, ğolay dāği- . (Bu düğüne gelen eşi
140. dostu da sıkıyor değil mi? Herkes işini ğücünü üç ğün bırakmak zorunda kalıyor.) 'ha,
ü- ş ğün onun başında dönülüyũ. bıraKsañ ğiTsañ, ayıb- olıyũ. bu- bāñā ğālisañ huzuli
masıraf yāni. (Bence de öyle. Özellikle ekonomik durumu zayıf olan bölgelerde bunun bir
ğüne inmesi gerek.) bi ğünā ānsā çoK- āyi olũ. vaqıT yakınladı, bi aPdas- alalım mı üsān
bāğ. (Alalım Mustafa Amca, sonra devam ederiz sohbetē.) hadi bākām.

Çm,2

Ad Soyad	: Ali Yıldız (AY)	Feride Yıldız (FY)
Yaş	: 78	70
Öğrenim Durumu	: İlk Okul Üç	Cahil

1. (Adın ne amca?) AY : bänim⊂adım ali⊂. iki ävlādım mā, biri ğız biri oğlan. yaş yäTmiş säkiz, biñ doküz⊂yüz yirmi yädi doğumluyun. üş dörT sänä asKärliK yaPdım. (Nerede yaptın askerliğini?) gäliboluda⊂, milasda⊂. o gäliboluda ölä, ölüleri⊂ höğlä kämiKlärini arılaşdırdıK. albayım mar⊂ıdı, topal bi albay, bismillahsız basmañ bu toPra⊂ märhu⊂n 5. dardı⊂. hindi⊂ äsKi yaränliKlädän n'ädicäz? äsKidän ğoñşu ğoñşuya varyıdı. hindi ğoñşu ğoñşuya yoK. ğoñşu ğoñşunuñ anahdarıdır, ğoñşu ğoñşunuñ kilididir däniyodu, o kaKdı bi yu. bunları mı yazacañ. äväli köğdä sändä bändä, inäK⊂oluydu, dana oluydu, öküz oluydu⊂. bi⊂ gäzäKci oluydu. ona bir⊂äkMäK⊂alırdıK, inä⊂ ona ğatar gälirdiK, gütdürüdüK. väyağ.üt biriniñ on baş yirmi ğaçisi oluydu, onu alı gidädiK. ağaşdan 10. sabanımız vādı, ağaşdan. ucu dämır, ağac⊂ıdı. höğlä bi çiT⊂öküz ğoşar⊂ıdıK, çift sürädiK. hindi pulluK çıKdı, motur çıKdı. äsKidän böğlä daş duvar var⊂ıdı, hindi adam batun yapıyu ğızım. däniziñ dibindä haccam dämirdän⊂ävlär diyä hava çağıra çağıra yapıyu.

hasda oldum hasdanädä yatarın,

15. bal yärinä zahir ğaymaK yudarın,
därdimi alan⊂ōsa vāräsıyā satarım,
içimi dārT sardı pärdä pärdä.

ğızım hindi haräkät⊂äTdi, ärzuruma gıdiyu. oğumağa säniñ gibi. torun⊂ora gıdiyu.

(Allah kavuştursun dedeciğim.) sağ⊂ol. hindi nä dācäm?

20. ävläriniñ öñü bi kötü yoķuş,
 ğız ğurban olurum bu nasıl baķış,
 halınıñ üsdünä dökdüğü naķış,
 dämir vuran äliñä ğurban olurum 'ğurban.

iyi mi-? (İyi, çok iyi.) biri tā vā.

25. sular aķsıñ, aķsıñ durulsuñ,
 toPraĶlar da ğarış ğarış yarılısñ,
 ālām sävdiğinā sıkı sıkı sarılısñ,
 ahräTdä soru suğal yoğumuş.

ondan soğra,

30. gidä gidä giTmäz oldu dizlärim,
 ağlaya ağlaya görmäz oldu gözlärim.

bunları bilmäyoñ mu? (Bilmiyorum dede, nerden bileyim?) näğä-? (Duymadım ki.) hadä-.

ismiñ ni säniñ? (Aslı.) aslı. aslıyla käräm, yandı giTdi-. onuñ bilä var türkisi.

käräm gidär kändi yoluna,

35. allah därt vāmäsiñ därt siz guluna,
 ällär ğuş ğondurdu gülün dalına,
 bizim gül dalı ğurudu ğaldı.

o säni ğätirän arkidäş kim. (Babam. Birlikte geldik dede.) bubañ dämäK. ävlaT bir acı duzdur dä babaña. bunu yaz bi dädärä. ävlaT bi acı duzdur, nä içili-r nä dä vazğaçilir dä.

40. añladıñ mı bundan bi şäy añladıñ mı? (Anladım dedeciğim.) canıñdan ğoPdu. o säni döğsä dä illä ki ävlat, ävlät, ävlat dāñilī. bānim bildiim bu.

ovada yayılır yoñğa daşları,

üsdündä döndü acäl ğuşları,

cäpädä bāKlāyor 'din ğardaşları,

45. anam bān gidiyon ğorä boyuna.

tümän ğumandanı qoräyâ daldı,
 türk-asKäri yaman sävdaya daldı,
 görüşmämiz ğayri mahşärâ ğaldı,
 yarım bän gidiyon qorä boyuna.

50. qorä harbindä bän-asKärdäydım. alayda yazıcıydım, göndärmädilä. dörT sänä asKärlik yaPdım. (Evli miydin askere gittiğinde dede?) nârdä ävlilik ğızım. ana yoK, boba yoK. itin birinä bi kiPrıdli daKsaK çäkâdi. aşlık vâ. hindi nâ v-a yaşantıya? kafañ çalışdırsañ dävläT qapısını-aTdın mı kändiñi, şükür. duğâ ât, allah başarı väsiñ, işallah bi yärâ giräsiñ. (İşallah dedeciğim.) anañ sa-ğ? (Sağ.) bubañ da sağ. sän dä
55. mäsläk-alısañ-äliñä-ı iyi olur. (Hayılsı olsun. Buranın yerlisi misin dede?) buralıyız çamrak, yärlisiyiz. ğaşı gözü dä kirlisiyiz buranıñ. (Okudun mu dede?) üçüncü sınıfı zor-oğuTdu anam, üçüncü sınıfdayka öldü ğaldı. bobam-on-iki yaşında öldü ğaldı. älläriñ qapısında, a-ç susu-z, rüzillik-K. (Kim bakdı sana?) bunuñ bubasınna anası baKdı. bu amcamın ğızı bänim. (Seni büyütüp ebemi de verdiler öyle mi?) tamam, çok
60. yaşa sän, bildiñ baK. (Dede buraya ilk kimler gelip kurmuş bu köğü, biliyor musun?) yâ hiş burâ hu adam ğalıP dä yärläşdi dämäyi yalıñız ort-asyadan ğälmiş. yörüK-olaraK hurda bi parçası vardı. suyuñ başına ğonmuş üş dörT kişi. sänin sülälädän bi kişi, bänim sülälädän ğälmiş. bi sülälä hac-amaTlä, bi sülälä yusuflä süläläsi, bi sülälä hatıPlä, bi aşmälilä süläläsi, böglä böglä bu sülälä. on da ğalmadı zatan, gänş ğalmadı kögdä,
65. gidiPbar. dänizliyä gidiyu, ä işdä orda nâ var-ımuş-o. sigorta mı bilmäm nâ var-ımuş. yoK, çalışma yoK mämläkätTdä gänşlâ giTdi. yâ soñu gänä dönüP ğäläcäK. väysäl nâ dädi. sädik yarım ğara toPraK dädi dâ mi, onu biliyoñ dâ mi? (İyi bilirim.) anası ğoyun sağağa gözü kör-oldu onuñ, väysäl-amcamın. bänim sädik yarım ğara toPraK dädi. (Dede buranın adını neden Çamrak koymuşlar?) çamrak dämäniñ mänäsı, bu-
70. çamrak dämäniñ mänäsı; buräyi çamırda-äsKidän, hindi ğumlandına baKma sän, hu-därädän ğälikä ayāñdan babıcı alağordu çamır. çamıraK dämäniñ mänäsı bu. çamır

çoğulodu. ayāña babış käydiñ mi, zatān babış da bulamazdıK da, bu nālin düzādiK. ağaşdan yapā, onuñ üsdünä höğlä ğayıK dikādiK dä ğarda onıyla ğazādiK. nālinlä. hindi nā va? un ayağıña ğāliyi, āKmāK hār gün ayāña ğāliyi. nā va yaşantıya? kaFañ
75. çalışısā ämmā. kaFañ çalışmaz da biriniñ pāşinā düşār gidārsāñ olmaz.

uzun incä bi yoldayım,

bilmiyon nā haldayın,

bilmiyon ğızım kändimi. bu günümüzä şükür, gidiyon gündüz ğacä baçalım. nā gün götürcāni dä bilmiyon tabi o allaha mālīm. allah hayırlı ölüm mäsiñ, iman ğuran
80. nasib äTsiñ, iyilärlä ğonuşdursuñ, ötü yanlarımı ğarışdırmağalım. ğonuşacām söz çoK, yalıñız zaman zaman dāğil. iyi dāğil bu zaman. ahır zaman ğaldi. hırsızlıKdan hayınlıKdan yaşamaK çoK zor şāhār dä öğlä diyullā. (Öyle dede, hırsızlık olayları artıyor.)
bi yaranlıK dāyvācādim sänä, aKlıma ğätirämādim.

vapıra atdım tālli urğanı,

85. üsdümä çāKdim bāğliK yorğanı,

sağ olū da mämlākātā varīsam,

ğošdan kāsācām ğurbanı,

dādim hasdanādä yatıyudum, izmirdä. ğaraciğārdān amālātım marıdı. kansār dāğā bāKlāTdilā. ötādān doKdur ğāliyu. nā dādim ona bān yav. unuTdum. iki sänä oldu işdä.

90. hindi ğāl diyullā ordan da, gidämādim. oğlana izin vämiyu başındaKı müdür, buldanda. (Ebe senin adın neydi?) FY : fāridä. AY : fāridä, nādān ğaldiñ ğāridä? yāTmiş bu, otuz

dörTlü. nā dādim dāmin sänä bān. āvlaT bir acı duzdur dādim dā mi, bunu hārKāz dutuP da kafasına yazmaz. bānā o zaman āsKi kafalıñ ulā ğiT diyullā. sän dä dut kaFañda dutabilisāñ. (Tabi dede, o da Allah vergisi. Herkesin yapabileceği iş değil.) tabi dādām.

95. doKdura dādīmi dāyvīrācādim çocuğa, aKlıma ğālmādi mubārāK. hāmşārilā arkamdan,

illā bi dā ğālcāñ dādilā ğaldılā. gidämādim. (Sigortalı mısın dede?) yoK yoK, bi şāyciğim

yoK. bi canım ma. (Nasıl geçimi sağlıyorsun?) tarlaları ākiyuz. ākiyuz, biçiyuz, ğaldırıyuz,

yīyuz içiyuz. oğlandan tabi işdä sağliK karnāmiz vā. çocuKlarıñ ikisī dä biri öğrāTmān

birisi nüFusda mām̄ur. ğız baqamāyi da, oĝlan gānā ālindān gāldī ğadā baqabiliyu. gānā
 100. ğarşılāyu, ılaş ğaraşaldında. (İyi olur tabi saĝlık karnesinin olması.) iyīolma mı,
 iyi iyi. (Eski düĝünleriniz nasıl olurdu dede?) düĝünlā, alı gālidik hora bi davul.
 ğızisdāmāā gidārlādi, ğızın habarı olmazdı. varıdıK düñürünāvinā. āñ sāniñ oĝlan
 allahın āmri üstünā vārām. ğız ğaçardı, görünmāzdi. hindi añlaşiyullā, diñlaşiyullañ, sän
 bāni alacan mı, alacan, bän sänā varacan, varacan, öĝlä bi usül çıKdı ğızım. FY : bi gün
 105. kınası oluyūdu, bi gün mināsi oluyūdu tabiñ. bi gün okusu daĝılıyuduñ. davilla, ğoca
 davilla. ata miniyudu. cıĝaları oluyudu böĝlä, aloluyudu gālin. damiñ üsdünā çıkıyudū
 dāmat. ordan para atasıydı gāliniñüsdünā. AY : şindi, buydäyatlıdıñ, atıñüsdündeki
 gālinā çocuK vārilidi oĝlüōsuñ, ğızıōsuñ daĝā. hindiñ öĝlä bi şiy yoK. āsKidān böĝlädi.
 dāmat dikilidi, boĝazına ğoçuK baĝlardı dāmaT. FY : gālini zānnālā āllārinā böĝlä
 110. yaĝlıKçalırlādi, çākārlādi gāliniñōñdā. onla bilā baTdı ğari. AY : āmmā siziñ
 zamāniñızda o da vardı ya, ğadınları ārkāklāri oyuna baKıTmazdıñız. kapıları, pānçārālāri
 dıKādıñız. biri dā ordan ārkāñ biri baKdı mı onu döĝārlādi. hindi bän çalıym da
 sänoynuyuñ hindi. FY : bubamı bi yu döĝmüşlārimiş yanım. yüklüñüsdünā
 saKlanmıñş. on da yüklüñüsdündā böĝlä yataK oluymuşāsKidān. bunu görmüşlā
 115. zānnālā, iycān döĝmüşlā. oñla biTdı tabi, baTdı da. aK gālinoluvuruyu gā hindi.
 āvāli ata minilīdi. añlı pullu, cıĝalı mıĝalı bāK dayı oluydu. böĝlä turalaroluydu bu
 alnılarındañ, çāşiT çāşiT boncuKlar. AY :

ata vurdum dizginiñ,

gir ğoynuma ğız gibi.

120. yarolduĝuñ bilāyim,

āriT bānā duz gibi,

dā 'çākārdı türküyu. hindiñ adam añtı nārdā gösüñ? at yoK hindi.

gülä çıKdım gülmädım,
güldän düşüP 'ölmädım,

125. yarııla gäzmädım.

gäzilmäzdi yavrım. nıřanlandıñ mı, nıřanlıñ sänä görünmäyidi. hindiı biliyuñııřdä.
buraı yoluñ düşdü mü, gäläcäKsiñ. (İnşallah ben de sizi de beklerim dede.) FY : ğardışımı
dänizlidä bi ay yaTdı da a ğuzuı-m, onuñ yanlarına varamadıK da burda soıK yüzlerini
gördük. bi yärlärä giTmiyin bän. AY : bänim, birııöldü ğardařımıñ kınsärdän, dördümüz

130. sağız tä. ikimiz burda, üçümüz burda işdä.

bağa girdim üzümäı,
üzümıaldım ağızımaı.

o ğız aKlıma gälincä,
dizildi boğazıma.

135. (Sen bunları ebeme mi söyleyiveriyordun?) äbäñä söyläsäm böğlä zatän bänü düğär.
ona lafıolmaz. dā ali dämäz bänü. FY : al'tııay dursañ dämäm. (Nasıl çağırıyorsun
dedemi?) bi yo arpa yoluyuduKıarpa. böğlä orağııla arpa yoluyoduK dağda. on da
oğlāmız, ğaçımız varııdı. yanımıza alı gidäriz dā, dalıñ dibindä oTlādı. āşamläyin
günıaşınca ävä yöñläniyin nä ğadäıōsaı. ğayboluvımış ordanıoğlaKlā. sän gidäğo bän

140. höığlä dolaşan da gälän dädi buı. ğäldiydim ğuyunuñ başında dönüPduru oğlaKlā.
bän buna nä diyin didimıallahım. duruydum duruydum, höğlä iki yanına baKdım bi ğul
yoK. ali yuıdädim. bu da yaKınııımış äıy dädi. bän dā sändän kəri ali yoK mu dädim. bi
gülüşdüK biz buna işdä ğuzım. AY :

älinä almış oraK,

145. tarlası vā ıraK,

arpa da ğuruduı,

tarlalarıoldu çoraK.

yaz bunları. FY : nışan daqıymış bobam daṛ, häpimiz birarada duruyuz. ğağa dārıdiK buna, äväli ğağa dānıdi ya. ğağa diyä diyä bobacımıışdä işıışlädäcän dāğä vämiş. bunla 150. ğärdäş gibi böyüdü bilä dāmāmiş. (Eskiden ğağa mı denirdi ābi yerine?) AY: a-ğbäy mäğbäy yoğıudu. ğağaṛ, cicäṛ dānıdi. ğağa hindi ğuşuñ ibīnā ğağa diyulla. cicäṛ, abıla dānmāzdi. ağa, sözüüm sāniñ ābāñ diğil dā, ävländiñıoğlanıñ ğardaşı varısa oğlan ğardaşı, ona ağa dār. hindi ābäy, bi dā bāy daKıdlā ğuyrūna. birisinä dādım ki bāṛn, oğlunu oğuduyo. āmaTıağa dādım, şānol nārdä oğıyo dādım män. ulā şānol dāmā ona dādi. nā 155. dācām dādım män. ğuyrūna bi dā bāğ daK dādi, şānol bāğıoldu o dādi. sānā dā aslı hanım ya aslı hocam dādirācāsiñ.

sabah namazındaṛ sālıolmuşlaṛ,

gözümdän dā dōKdüğüm ğanııla yaşlaṛ.

ananiñ da bobaniñıävindä gülmäyän başlar,

160. ğidār dā ğurbätıäldä gülār mi sandıñız.

hār sabah hār sabah daṛ gäl ğaç buradan,

ğamı da kāsāvati da kaldırıaradan.

sāni yaradan da nā güzäl yaraTmıṛş,

sāni yaradaniñ bān dāṛ bān dā ğuluyumıofıof.

165. düğündä bunlā toPlanıdı, biṛ ğālin başı öğülüdü. hār kās ağlaşırđı. nā adamlar varıdıṛ, nā isanlā varıdıṛ, nā bilgi bilānıadamlar varıdı. hindi, ğızıñ biriṛni bobası ävländirmāsini unuduvimiş, hızmata yollamış. ğız ävlätinnä borcunu harcını ädācāsiñ, ävlānmāsini. o dāıunuTmuş ğız dāmiş kıı ona, bobasına, dayıṛ. boba dāmāzıimiş dā dayıṛ dārıimiş. oturmuş adamcāz, gülār miñ, ağlar miñ, sağalıñı da yolar miñ, ğız dayı 170. diyü dāmiş. häṛ adamıñıaKlı başına ğālmiş ki, hāmān ğızını ävärmiş. ğız dayı dādi mi düşünācāñ. FY : torūnumuz vādı, nışanlandı buldandan daṛ, nışanlısından döndü. ötä

baĶdı, bārā baĶdı burlāda duramaycān dāġā dayısı va almanyada𐞀, dayısı da aldı da
giTdi𐞀. hindi orda. na-sĩolduysa añlaşamamışlā. AY : oġlan çoĶ ġabadayı biriydi.
nişanlı durdulā iküş sänā bunlā. arabaġa ġaTdıĶ mı, o yandan girār ginā sarılırdı öpārdı
175. oġlanı, қоқardı𐞀. nā dādi𐞀,

bamya aşı ātisdār,
ġarıyı bāslāmāġā götisdār.

hām sāviyu, hām bi dā böġlā diyirkā bi di başġasına daġılmış. yaPmasıydi𐞀. o da ġahrāTdi.
dādā, bunuñ birazaltını vardı, hu altınları boz bānā vā. 'nārā dādim. bān bi dā
180. ġumbaroyñācan dādā. nārā ġı? almanyā. hadi oyna baġām dādik. hindi ordā ġarınıñ
da iki çocuġu varımış, başġa ġocası varımış. ġurnazımış ġadın. hindi orda𐞀
bizimöġlanıñ ġazandını yīyu. boşanmäyo, ġurna𐞀z. o ġazanıP ġāliyu𐞀, o𐞀 kāyfindā
zāfāsında. nārdā barda, nārdā başġa bāġ vā onuñ yanında. allah sabırlıĶ vāsıñ diyuz.
(İnsanların kaderi ġülmedi mi ġülmüyor. Allah kurtarsın diyelim artık.) ġahrāTdi, ġahrāTdi
185. çāKdi giTdi𐞀. para da arTdıramacaĶ. zatan𐞀o𐞀 aybaşı ġālmādān ġidār parayı
alırımış. ġāzā dolaşır ġālırımışo. bilmñunışdā.

kimi döndü, kimi nazlı,
ġocasına da dār dūrzü,
bilmāzlār otuzüç farzı,
190. zamananıñ ġadınları.

yumurta satarlar başā,
kimi haTma kimi ayşā,
çārçīararlar köşā köşā,
zamananıñ ġızları.

195. yavrum bi şāy dā dāyvācān zānā baĶ.

bir çif çoraP baş çif tärlik,
 göcalarına värmöz dirlik,
 ävdä açarlar säfärbärlik,
 zamānanıñ gadınları.

200. bunları yaz gızım.

kimi döndü, kimi arzu,
 göcasına da dār 'dürzü,
 bilmöz otuz iki farzı,
 zamānanıñ gadınları.

205. zamānā öglä. äsKidän, bismilläsiz yärä basılmayıdı.

aPdas aldıñ alma dämöz,
 namaz gılsañ gılma dämöz,
 'tür gadı gibi haram yimöz,
 şeytan bunıñ nāräsində?

210. soruyon, saziñ nāräsində şeytän. bälində mi, sögläniñ dilində mi, bilmäm.

bağçalarda yaşil sıyırma,
 ana bāni sävdiğimdän ayırma, anam ayırma.
 yar yoluna ölsäm dā gayırma.
 älläri koyunda kınalı gälin.

215. bän buna çoK türkü çäkididim ämmä, bu bilmöz. (Yunanlıların geldiği zamanla ilgili duydukların var mı dede?) säKsän üş sänä oldu yunan buradan gidäli. bän, anamıñ garmındaymışın. çoğu gadınıñ ırzına gäşmişlä, vallä baK. gäbä gadınlarıñ garınlarını yarıyu, içindän çocū almışlä da, öldürmüşlä dā onu ayaK topu oynamışlä. bunları söglärlädi. amcam marıdı, golundan yaralıydı. gurtulmuş gälmiş. o günüñ parasına säkiz

220. lärerä para värilädin, mağaş värilädin ona. nälär äTdi yonan bura nälär. ismätä izmirdä birisi böglä, giT dämiş bu dāyüsä söglä; sän bizä äKmä karnäylä vädiñ, gazi karnäylä vädiñ, nä yüzün va burda söylänäcäK dā. o da, tamam gızım dämiş ismät inönü, sänä äKmä karnäylä vädim, gazi karnäylä vädim ämmä yätim dā biraKmadım dämiş. nälär oldu nälär. bizim bu kögdä bāK äglänmädi ämmä, başgaca köglärdä çoK durmuş.

225. bizim burlādan tavıK, yımırta, göyun, gäçi götürülär imiş. orda bi duman dārlā bi arkıdaş vā. āşmāniñ doKsan pārā köğ vā, bañğa parası väriyullā. yaz bunu dāFdārā ammā baq. (Tamam dedecim.) oturuyllā hindi bañğa parası värilacā zaman oturuğa faqılı faqılı 'faqılı, o köğün adı faqılıymış. kaqıvırıyu o adam da, şakacı lafcı bi şeydi. faqılı faqılı faqılı nā la bu dāmiş, bi dā ġarāmaTlı ġamalıya baqıñ dāmiş. adamıñ daKmä adı

230. ġamalıydı. hārkāz ġalāmi göyüyu, bañğadaqlınlāñ. bi dā söğlä amca. o da sikārin faqılıları bi ġarāmaTlıya ġālin diyu. bu adam iyisini bilirdi yonaniñ. yaşlıydı da. yonaniñ biri ġālmiş. bān diyu büzüldüm dā diyu höğlä diyu. yonan bānā diyu, n'āpiyoñ burda dāmiş yonan onlara. sığırıcıK mığırıcıK güdüyun dāmiş, öldürü diyä kōrkuyu ya. ġabriñ içinä saKlanmışlā gidärkä. sığır dānirdi āsKidān inā, hindi ināK dāniyu. ona burda dāmiş

235. yona, türKcā biliyumuş. bunuñ hañKısı sığır hañKısı mığır dāmiş. büyüKlāri sığır da gücüKlāri mığır dāmiş o da. ġarāmaTlı dādā,

ġarāmaTlı köğümüz,
ciñgāndir soyumuz,

dārdi. bi dā āşaniñ yanına gidiñ ġızım. başğa adam yoK āsKı adamlādan, adam yoK.

240. burda yonani görān adam yoq. burda zātan bizim köğdā yonan bāK āğlānmāmiş. burdan yımırtā almış, tavıK almış. ġadınla da zatan bizā tēcavüz adār dāğā, āvlātim ol, hārkāz siñmiş. o dayımıñ ġarısınıñ köğündā, ırzına tēcavüz adācāz dāyā, saldırmışla yonanla. o da ġāşmış. ġabadayı bi ġadındı, ġadını bān biliyun. arqadan, yarından böğlä süñgüyü soquyulla, öldürüyulla. o zuman kōrku vardı ġızım. böğün cumā,

245. nasīb olusa bān ġılan ġālān. (Kıl gel dede, sağ ol herşey için.) buyruñ ġāliñ ġānā.

(İnşallah dedecim.) aKlıma ġāldi duruğa.

päŝgir aldım diräKdän,
bir yar sävdim yüräKdän.
yaralarım çok koygun,
250. doKdur da gätir ıraKdan.
iyi dā mi? hadi bakām.

ÇORBACILAR KÖYÜ (Çr)

Çr,1

Ad Soyad : Nefise Ölmez (NÖ) Meryem Ölmez (MÖ)
Yaş : 70 78
Öğrenim Durumu : Cahil Cahil

Ad Soyad : Hanım Özel (H.Ö)
Yaş : 75
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın soyadın ne ebe?) NÖ : nâfîsâ ölmâz yavrım (Kaç yaşındasın?) yâTmiş. (Sen çok türkü biliyormuşsun, öyle söylediler bana.) hindî aKlıma gâlmâdi. ölünçâ yas äTdiKlârimdân olu nu?. (Olur o da.)

bizimçalayımız lâylâ halayı,

5. çäkili gidâriz başı kolayı,
anamdan mı aldım bân bu gövayı?

* * *

bizim yuvamızıñçätirafı asma,

ğalgıyıP ğalgıyıP ğıyına basma.

anam bobam yoK diyâ darılıP kısma,

10. gâliñ ävlärâ yavrılarım.

* * *

ğarankıK gâcâniñ yolu bulunmaz.

tikänli tarlanıñ gülü yolunmaz.

bi ğuzunuñçanası alınmaz yavrım.

çağ vāriñ ğıratımı kişnāsiñ.

15. çifdā salıñ yaraları n'ışlāsiñ?

dāñiziñ dibiniñ ğuzuları n'ışlāsiñ?

M.Ö : aÇçıK sāslandır ğādālāndir. (Senin soyadın neydi Meryem teyze?) māyrāmözār.

NÖ : ä n'olcāğo, ahacıK ğız duyuyo yā. (Bu alıyor sesini ebe.) ana öğlä mi? anna,

bānonu habarım yoK yavrım. MÖ : äbāniñ ğızıöldü dä-, çocuKlu yirmi dörT yaşında.

20. ondan acıK şayätDi mi häycanlanıyu. NÖ :

yücä dağ başında yanar birataş,

ni anam mā ni babam mā nā ğardāş.

ällā olu mu bānā yoldāş yavrım?

* * *

ğurbātiñ yolları doPdolu tikān,

25. körolsun tikāni yollara dökān.

ölüm dä vārämmä,

ayrılık boynumu bükān yavrım.

büküldü bällārim, ğāncacılarıñı çok gödüm yavrım da ağıllarım ğiTdi. MÖ : bān

çindārāyā ğadā atarınämmä, hindi ğāri ğälmiyividi. NÖ : bānim sāsım orlara duyulur

30. mu? (Yalnız ben dinleyeceğim ebe, gönlünü ferah tut sen.) iyi yavrım. çoKdur

bildiğim dä.

sabaholuP da yārlāri söKmādān,

ulu kuşlar dūnāğindān kaKmadan

ğardışlarıña anaña bobaña habarätmādān,

35. aldırıvıdım cānnāti.

ana bān ğidiyom dāmādiñ cānnātim

ğara habarlarıñı duyuvudum cānnāt.

(Kızın nasıl öldü ebe?) ğızım bāyin fālcı oldu bāynindān. yanına ğiTdim yavrım o çocu

baKmağ.a, altıay durdum da, bobalıKgil tādillādā varıydım. āşamdan vadım yanlarına

40. da bāni ğōñ yavrımūñ yanında dādiım, ğomadılā. ğacä bi habar ğäldi, öldü diyä.

42. gāTdim dāaldım da gāldım yavrım. MÖ : abıla᳚m, ᳚sanlara᳚ tosbā bi᳚ gaba᳚ yaPrā
 öTdürmüş dā gālmış, hārkās gülmüş dārlā. bān burā gāldımdā ölü bilā bāK bilmıudum ya
 hacı musā dādā öldü᳚, hāsiyā᳚ābāniñ göcası᳚. turşü᳚āTdilā aş᳚āKmāK hurdula᳚. onu
 da biscāzlāri höğlā giTdiKdi, hacı musa dādāniñ. orda millāT didi o bānim bi canıma
 45. gidividi yavrım. köğdā bāK anacım a᳚lP giTmädi. irās gadınlā gidādi ölü᳚āvinā filā.
 hindi o᳚ndan hām daha süslāniliyo, güzāl kāyiniyo. āväli, bi āvdān bi hānādān bu gidādi,
 sān vā sān gidādin bi hānādān. öğlā hindi bi ulumalıyō yavrım ulumalıyo. hura namaza
 duruyo, namaz şāy᳚oluyo. bizlā bilmıuz, biz bi yo bizim köğā müFTü gāldi᳚. müFTüyā᳚
 āriñdān kāri, hu saçıñ tālini āriñdān kāri görüsā yañcañ dādi. biz dā o ār nāy ki
 50. dādiK yavrım göca mī dādiK dayı guzum. bānliK vādı āväli, cāhillik vādı. NÖ : o᳚ bi
 gız᳚öldü yā. orda gārı böğlā çoşaıldı häP başıñ sağ᳚olsuñ başıñ sağ᳚olsuñ. başıñ
 sağ᳚olsuñ dāmācāK dādi, allah nā āmir᳚āTdi dādi᳚ o olcāK dādi. āmir᳚allañ dāncāK
 dādi, o oquyan gadın. āmir allahdan gāldi, öğlā᳚āmir᳚oldu dādi. (İkiniz de köyün yerlisi
 misiniz?) hā hä᳚, yirmi sānā᳚oldu yavrım dādāmi᳚ölāli dā᳚, dörT dānā gızañım mādi.
 55. (Çocukların nerede şimdi?) biri dāñizlidā gız, oğlan᳚āvusduryada᳚, gızıñ biri dā
 aşşāçāşmādā. (Buranın adı niye Çorbacılar olmuş ebe?) yavrım bura yörüK gāli
 gāçār᳚imiş dā, bi dam᳚ımış burda bi āv᳚imi᳚ş. gālān gāçān burda çorba içār᳚imiş, o᳚
 bura mākān dutanıñ᳚orda᳚. çorbacınıñ᳚orda çorba işdiK, çorba işdiK öğlā᳚ ondan
 çorbacılā gālmış yavrım. (Kimler gelip yerleşmiş buraya?) hā ürāmişlā giTmişlā burda da,
 60. bi ābiylā bi dādādān. yörüğ᳚ümüşmüş bura gonmuş. hiÇ᳚āl yo᳚dur yavrım. amca
 gızañı, dāyza gızañı, gızınıñ gızı, oğlunuñ᳚oğlu öğlā ürāmā. hiÇ᳚āl yo᳚dur yavrım.
 (Nüfus da az galiba değil mi?) ürāmiyi yavrım gidiyi. bu gadā dā olüdu hindi, bundın
 fazlā᳚olüdu. (Okulu var mı köyün?) var᳚ıdı yavrım, nā iyi yapıldı hār yār tārtib᳚aldı
 da, gāñslā gālmıyınca dağıldı gārı. ā üş dörT gızaña bura şāy mi duTsuñ. (Siz okula
 65. gittiniz mi?) hayır, okul şāy bilā yo᳚du. MÖ : biz baş gārdışdan bi tāK birimiz o᳚du.

onu daᵀ bāni dā yazdı haydarᵀrāTmānā anacīm. oñ ğaymä vā ayşānᵀabacım dādi. o da
oñ ğaymäcım yoᵀ dādi haydarᵀağa dādi. iki buçuᵀ ğaymä vārıldı, işdā.

aman da çıᵀdı yar başı,

yidiğim buğurᵀaşı,

70. tānāşirdā yıᵀkansıñ,

ğaynanamıñ ğır başı ofᵀof.

(Kaynanadan çok mu çektin Meryem Nine?) ālındān aᵀçıᵀ çāKdim dā. NÖ : duğası
ğāçıyor bunuñ. ğayınanasına bu söğlāmāsıᵀayıP boᵀuñu yi dāmiş dā, on da yidi. MÖ :

yavrum bāñıᵀhᵀindi, hindi hu bağcāzdan bi ğoruᵀ ᵀoparıyın bi üzümᵀoluyo, bağıñ

75. bārāKāti ᵀaᵀdı dādi. hura bi bi bardacıᵀ su ğoyvusa suyu boşaldırırıldı yavrum.

onᵀaltı çocū olmuş ikiciᵀ sağ, ğız āvlāti bilā yoğᵀudu. 'nahā dādim bāñıᵀTdiKlāriñ,

boᵀlarıñı yi dādim. bi yıldır da izmiriñᵀötā yanında gömüldürdā boᵀunu yidi dā öğlā

öldü, dālirdi. bānᵀondanᵀahᵀalman. çocuğᵀula çocuᵀ güᵀᵀüᵀülā güᵀᵀüK. NÖ :

bāK çōᵀdur hünārimiz dāᵀ. MÖ :

80. üyüsün dā böyüsün nānni,

tıᵀır tıᵀır yörüsün nānni,

bāşiği va çamdan,

yoᵀrladı düşdü damdan nānni ğuzum nānni.

NÖ : yavrum ğacāᵀoturu kāndi ğara başıma bağırırın bağırırın, o zaman āsālırın

85. ağılārınᵀağılārın da. (Güzel masallar var mı bildiğiniz?) MÖ : nā bilām bān māsāl

bilāᵀ, ğuzum. bānimᵀocaᵀdaᵀı daşıvırı, bulğur hurduydum daşıvırı ᵀapaT da ğāl ğuzum.

(Değişik yemekleriniz var mı ebe?) bān bi şıycik bilāmām yavrum, hā bān bulğurᵀaşı

tarnᵀaşı bilirim. bānim hordan āltilārim ğālīdi dā muTvā onlara gösdārividim. bizā

anacım gösdāmādi aᵀᵀāKmāK, sarma filā saramam yavrum bān, bilāmām. hindi yādi

90. ğızan çıkadım, yādi dānā dūñür vā yavrum türlü türlü huyları vā. siz dā düşāsıñız bi ālā

ğuzum, hindi anañ hanım hanımdır di mi? ā āl ğālsā, kimi sūsünā pūsünā baᵀā, kimi āvinā

baᵀaᵀ ğuzum, kimi sāni bağ.ānmāᵀdayı ğuzum. yādi dūñürüm maᵀ, biri ᵀatır ᵀatır ᵀatır

bi sâfâciK̄âvimâ gâldi. gârisi aq̄n̄olu aq̄n̄olu gâli, o bizi gûçümsüyü gibi duruyō. o da kândi bilî, kândi bilsin. işdâ böğlâ yavrum. aş̄âKmâ nârdâ äTcâñ, yâdi ğızañ. ä bi dâ 95. amcañ vâdı. yâdi ğızañı sürdüK̄ sürdüK̄ çıkadıK̄, şükür. 'kırK̄ bir yaşında birini dâ doğ̄udum. hindi bi dâ oncâzımı ävârdim̄işdâ o soñ düñürüm ğâri. (Kaç kız kaç oğlan var?) üş ğı-z, dörT̄oğlan. biri¬ manisada ğızın, biri burda yanımda, biri dâ günâydâ. işdâ böğlâ dayı çocüm. (Eskiden düğünleriniz nasıl oluyordu?) äsKi düğünlâ-ü ş gün düğün̄oludu, niğah̄oludu. ädâdiK̄işdâ. NÖ : hâlîñ vaK̄dîñ niȳisâ ona görâ. 100. (Çalgıcı tutar mıydınız?) MÖ : dutulma mı dutulu. oğlan̄âvi bandō duta¬, ğız̄âvi işdâ ciñgân̄oludu ävâli o çalâdı. (Kendiniz çalmaz mıydınız?) kândimiz çalamıydıK̄. bura çalmaz da äzilâ çalâ. bura bilmâz yavrum, bilmâzlâ. kına gâcâsi cumâ gün, cum̄âşamı gündân başlanıyodu. (Gelin ağlatıyor muydunuz?) ağlatma mı-z. o öğmâlär̄i bilâmiyom ya du baqam.

105. çâTdılar ğazan daşım
hurdular düğün̄aşım¬

bâK çok bu da- bilâmiyon. äzilârdâ bânim böyüK̄ ğı-z, äzilârlîlâr gâldi¬ bi yu ciñgân ğızı öğüvidi¬, iki yu da äzilâ öğdü. ağladıvidiK̄, öğüvidiK̄. NÖ :

aşâğıdan gâliñ ğıcır mıcır ğağnısı,
110. yürâğimâ düşdü yañğısı,

aşâğıdan gâliñ ğıcır mıcır ğağnısı
yaranlar̄içindâ orta boylu ğuzum hañkısı?

diyâ çok gârisi dâ¬, bilâmâdim̄işdâ. (Çekirgelerin geldiğini gördün mü Nefise Ebe?) bân dâ-âbâmdân duyâdım. çäkirgälâ, ocaK̄lâdan-änmiş̄o çäkirgälâ¬, huğun duT̄muşlâ, 115. biri hu başa biri hu başa tarlanîñ, buydayın böğlâ äkinlâñ̄üsdündân sıyrT̄muşlâ çäkirgiyi. ğıT̄lî¬K̄, bu dağda ot̄olü, tikân. onları, ğarağavuk̄ları toplamışlâ, kâpâğ̄ilâ ğarmışlâ-¬, çörâK̄-âT̄muşlâ dâ onu yimişlâ yavrum. hoş gâldiñ, gâl̄otur. (Hoş geldin

ebe.) HÖ : sän dă hoş gâldiñ yavrum. (Adın ne ebe?) hanım özel. (Kaç yaşındasın?) anamdan doğalı, bilmiyun ya aKlıma gâlmädi. ni yaşımı biliyin dayı ğuzu-m, ni bu para 120. häsabı biliyo-n, dünyâda ğaz gibi gâliK gâçiyuz ya. (Sen çok mesel biliyormuşsun, bana da anlatıverir misin?) NÖ : avâli hâP mäğällämiziñ bunlāñ ğızañları gâliidi toPlanıdıK da, dāyiviridiK, ondan mäsäl diyivi hanım. bunlā ona gâldi. HÖ : ökülä säniñ-äTdīñ gibī-yi i dā, şindi dā çıKcaK ğızañla-m, öğraTmānlā mäsäl-añladıvıdı diyi. gâlırlādi ğarı diyivicāñ mi? yavrım dāyivirin dādım. äväli var-ımış bi var-ımış, bi-ğadın var-ımış. 125. ä sän çocuklarıñı atā gâlisāñ öğlä gâçincān sänlä dāmiş. bi gün böğlä, iki gün böğlä. o da o-ğlum kaK-oduna gidām sänlä dāmiş. gidām boba dāmiş. ondan kâri vamışlā o-ğlum dāmiş sän bu ğabā-āciñ dibindä oturaĝo dāmiş. bān dāmiş, odun alıñ dā dāmiş säni ünliy-in dā ğidin dāmiş. soñura ğāri çocucaK-otumuş, öğlān-olmuş yo-ğ, āşam-olmuş yok. tın tın dāyān ğab-āci-m, bāñ-aldadan bobacım dāyā çocuK, 130. baĝırmış. ävä vamış, adamıñ yürā sızılāmış, aklı başına gâlmış. bān bunu, bu çocūmu nā atdım gâldim dā dāmiş. alım gâlim bi du .vāmışmış, bobām bobām dāğā çocuK. a-ldınna çocuĝu alıK gâliyo-m, öğlä. äväli var-ımış bi var-ımış, ü-ğızı var-ımış. o üç ğız anacıKları-ölmüş bobacıKları ö-lmüş, ğalmışlā yalıñısÇa-m. bi gün böğlä iki gün, hādāñ biz böğlä n'ölcaK. gidālim dā çımkı sarınām gālām-arĝalarımıza dāmiş. o da 135. dāmiş kim, sän nā ğiTcāñ abam sän ğal. bān dā ğiTcām dāmiş. onu da-almışlā çıKmışlā, birā çırpı sarınmışlā, sarmışlā arĝacıKlarına-m. aba-m bān yoruldu. abam, ötä yanda-m şāy gāliviri, zırTlan gāli dā alı da gidā varı, ğonuşma. oncazlā da öğlä sıracıKda durar-ımış. dönmüşlā baKmışlar-ımışmı-ğ arĝacında çocu-m çırpısınna-m aldınna ğiTmiş. işdā böğlä . äväli var-ımış bir var-ımış, gānā bi-m bi ğücÇüK ğızı var-ımış. adam 140. harbīyā ğiTmiş. çocūna, anama iyi baK ha-m dāmiş. onlara görā bi çocūm bi anam. baKmamı-m baKma mın dāmiş, baĝarım mān, anama çocūma baĝarın dāmiş. çocuk, adam

giTmiş oriya-, gälin çocū dögmäğä durmuş. gocağarıya da giT dämiş. sän-iyi bişiriP
yīyoñ, bāñ ädiP kaldırıyon yatırıyon; sän bändän ni isdiyoñ, hasda miñ? çocuğa bak dämiş.
çocuK da- ämdī ämzīndän gälmämiş, ona da baqamamı-ş. ondan kəri-ı, sän buna da
145. baqamadıñ. bāñ sänä baş-on yumurta toPliyin dä gurka bas dämiş. o zamana gada
kaKmış baş-altı yumurta bulmuş gälmi-ş, äbäyä. baş-altı yumurta bulmuş gälmi-ş,
gurka basdırmış. oncāz-orde yatā yatā yata-ı yata çıkaramamış. gurku çıkaramamı-ş.
gurku çıkaramıyınca, ondan Kāri-ı gocasınıñ gälmesi yakınlaşmış. hindi gäli dä bu bänä-,
oğluna däviri dä-ı bāni dögdürü dävä-ı bi sandığa gocağarıyı gatiyo, çakıyora. satılıK mal
150. vā, satılıK mal vā, satılı-K, şiyä sandığ-ıla gayfäyä almışlā varmışla-. o
bän-alcan. kaldırmışlā ağır da bu-, ağır bişiyälä vā bunuñ-içindä dämişlā. ondan kəri
açmışlā baqmışlāmış-ımış bi gocağarı. ana dävzä nä aldasiñ nä maldasiñ? hiÇ sormañ
yavrum bän dävimiyin dämiş. bānim-oğlum giTdi dämiş, gälin dä bänä äzä cāfā äTdi
dämi-ş. bän dä dämiş, bänä dämiş çocuğa bak, baqamadım dämiş. gurka basdırdı gurk
155. çıkaramadım dämi-ş. gurk gurk gu-rk dämiş dä o-yniyi oyniyivimiş, o-yniyi
oyniyivimiş şäydä. bi dä çakmışlā sandıñ-ağzını, bi dä biri dä gayfaya almışlā vamişlā. bi
dä adamıñ biri adamıñ biri almış. bu zamana gadä gänä açām baqām gänä gayfada. aşmışlā
baqmışlā ana diyzä sän nä, n'āpiyoñ bu sandıñ içindä? yavrum siz sormañ bän diyvimiyin
demiş. bānim-oğlum mardı, giTdi dämiş. ā? bānim gälin bänä çocūa baK dädi
160. baqamadım dämiş. yumurtā-alıvıdı altıma dämiş çıkaramadı-m, gurka basdırdı
onü-da çıkaramadım dämiş. bāni böglä, oğlumıñ gälmesi yakınlaşdı bāni säPäTladi
dämiş. o anda da-, o oğlan da o gayfiya gälmiş. aşmış baKmış, o da baKmış.
baKmış-äm'mä adam bilmiş, anasını. i ni olduñuz dämişlā. işdä çocuğa baKdım
baqamadım, hırkaya giTdim dokuyamadım, gurka basdım gurk çıkaramadım gurK gurK
165. dämiş dä gänä oyniyi oynıymış. o zamāna gada oğlu da bän-alan-ökünü dämiş
oğlu gāri. o zumana gadä alıK gāliyu, sandı aşşāya göyüyu-. galdiñ mi, galdım, hoşgaldiñ.

kaFaları, sarmı-ş, oturmuş bo-yna yatmış ğay, kaPıyı taK taK taK hurar-ımış. aşmaz-açılmaz-ımış kapı. aş bakam kapıyı bän gäldim. n'olduñ sän? n'öldüm män-anam giTdi ya-, anam başını-aldı giTdi firälada giTdi, dā yäni giTdi- üş

170. gün-oldu dörT gün-oldu. bän-ona tasamdan böglö-oldum. anasını almış gälmiş sandi. aş bakām, aşmışlā sandi. n'olduñ dāyzā-? o da böğ.lä böğlä. ğarıya 'bi tāmiz dayaK çäkiyo-. o da öğlä boşanıyo. gızım bänim mäsällā dükäncäK mäsälim yoK da, aKlımdan gäşmiş. çoğ-udu bänim mäsällā gızım. MÖ : bi gün-äKmak yapıyoduK yavrum yuKa biljo muñ bilmiyun. yuKa yapıyodu-k, bi taksi galdi äviñ-önünä-, bi kadın galdi-. biz

175. dädi- işdä hurdan gäliyoz buradan gäliyoz dädi-. işdä bizim günäyiñ, ömär-äfändilāñ äviniñ yanına- işäy-aşcaz dädi. haranıci, ävir zavır nä olsa aşcaz dädi. säniñ adıñ ni? särgän bi şiy dädi, bän buldanlıyım dädi. gälinä säniñ dädi gädäriñdä bi täPsi çıKdı dädi, ona bi täPsi göyuvudu-. gälinä imzā aT dädi, bu gälin hamur yuuru. gändirdilä yavrum. onlā da iyi dāğillāmiş. ordan māmädım galdi. näğ-oldu? işdä biz

180. böğlä. anu- siz hädiyä sizdä çıKdı dändi. yavrum bu iki-ay üç-ay oldu, orda o ürär-imiş ğäri fayizi haranıniñ, düdüK täncäräniñ. anu- 'ta isdanboldoymuş-onuñ kökü dā-. baş millon lärerä vädiK dä sildirividi. hā isanlā öğlä oldu ya-. soñura bi dä- biri galdi, o zuman dā äkmäg-ädiyoduK. o zuman ğäri bildik bi ğız galdi. daKğımlāñ ğızı ğäri irayimäniñ ğızı-, göcası burhānalıymış. onlara yidirdiğ-içirdiK. ğarılara ğäri iki çanaK,

185. üş çanaK vädilā. ona yazılcamışıñ da onu ödüycämişıñ. ona ondan-alınmadı ğäri. bi yu da bi kitaPcı gälmiş. (Satıcı çok geliyor buraya herhalde?) ā bura ufaK yär-olduğundan gäli. NÖ : bura çoK gäli yavrum, hār gün-içi gäli. MÖ : o kitabı hindi bura gälä-n, oğlan dā-okuyudu-. yüz-älli miñ-ämmä iki topan, büyüK bu gadā. dışları cilalı kitaPlāñ. o da onu-ñ älli ğaymasını yimiş-imiş. ana älli ğaymasını ora dönmüş

190. gälmiş ğäri çıkağalmadı mi? onu da ödädiK. ond-an kārı dädi bu bişäy-almağ-alım.

hindi iki oldu başımıza gälän gızañ. yavrim bi yu dā bu yıl da biz dağdan gäliyo-z, bu halañ da yok. hura äviniñ-önünä birī ihmı-ş. alaşārdān onlā gāri, kadın. ni alıP ni satıyoñuz dādim bān, böğla garT guşlā dādim. öğlā lafımı atıvırın bān üsdüñā alınma. (Estağfurullah ebe.) ordan biz dādilā oya satıyuz dādilā. (Bohçacı mı?) bohça bilä yo-K, bi 195. şiy yoK. bö-ğla dā dādi päynir zäytin gätıvı dādi. bān dā mal boğu vā mı dādim, bān päyniri zäytini nārdā bulun dādim. soñura bānim-āmat gāldi. ana- dādi hādi tütün diScāz dādi, tütün gırmadan gäliyoz biz. iyi dādim, ni satıcañız, siz göz boyıcısıñız dādim. äki oya dādim on baş gayma vāsām hindi sän-ākinä yirmi älli gayma dāsiñ dādim-äki oya-. iyi gāri, häpsi, yatağ-odasıñıñ daķımı gāri oya. aa- dādi bu dādi yüz-älli gaymalıK daķım 200. dādi. bān dā sizä hadi uğurlar-osuñ. älimizdān yürämizdān kopdū gadaķ vādiK. horda bi, bānim gäliniñ dādāci vādi. baş-ucunuñ-altında älli biñ gaymāci vāmiş çalmışlā da. ho-rda gārisi bāK çoğ-umuş-umuş gāri. ora hāmān giTmişlā. isanlā yavrum härşäyi gārılaşı härşäyi görü gızım-aman diyim. bizlā- cāhil körüz, bi satıcı gāldı mi burlā sıkışıyu, niy-idini bilmü. (İmza atmayın kesinlikle.) hā, işdā bu gadriyā-abañ imzā 205. aTdı da-, anam bu gadriyā-abañ dayaKlā mı yimādi, giT mi dāmādi-. ünläyā ünläyā öldüm dā, baş millon lārāylā halloldu da ağızları kاپandı. (Bilerek yapmamıştır o da ebe.) o gāri, kändiciğiniñ gānşliKdā yoğ-udu da, bunu da sän-al imzāñı at dādilā. humurçuK yuğuruğa bāriki älinlā atıvıdı. anu- bān dā çoK çäKdim onuñ yüzündān gāri. sän at dāmāsāñ aT, bān yāmin-äTdim gāri bān-aT dimādim. yalnız al dādim dādim yavrim. 210. ani- onuñ yüzündān çäkdīm çillā bi yana vadı gāldi. işdā büğlā dayı guzum. (Halı dokunuyor muydu burada önceden?) ay halı doķuma mız yavrum? bāK çoK. NÖ : halıylı-idārā olunuyudu yavrim. MÖ : kaşda giTcāñiz, dün kaşda gadaK duruñuz? (Akşam üzeri döneriz ebe.) vadıñız yārdā äKmāğ-aş yidiñiz mi? (Yedirdiler sağ olsunlar) annu- yanıñızda gätimiyöñuz mu iki çöräk? (Birileri verir nasılsa diye getirmiyoruz.) 215. annu- yanıvıdm gāri, yanıvıdım gāri. bān duzlu küllüğü furdum yavrum, gadriyā dā

bi aş fursuñ yidirsuñ. işdä bu. hindi bu burda, burda bu 7 äyädin birincisini bilı. ama 4 işdä häycanlandı ğari. tãnäysä 7 bän bunuñ bağırtısına ğalirin hurdan. ağlā ağla 7 ağıt yaķā ämmä hindi aķılcaına ğälmädi. hindi 7 buydäy harmanı ķaldırdılā bunlā da, bänim ğari görümcälärimiñ 7 ävinä ğäldim ğuzum. ordan bän bi yi ğäldim. bu darı furmuş yazın yaş 220. darı. bi dā musaĶĝā 7 aşı furmuş. üç yō ğäldim. bunlā dā 7 içäri buĝdäy, çoĝ 7 oldu ğari bi nasır buydäydi. hadi siz duraĝoñ ğari bi yū 7 scaĶda duraĝoñ dādim. ırāmaTlıĶ üsän dādä bänä oĝlanlā biçiyo da sän ğäziyō muñ dādi bänä. ğäziyon dādim män dā. halāciĝı yataĝomuş, bu da ğari aş 7 äKmāK hazırlıyo. bi dā ĶaĶmuş ĶırĶ kilo ğarpız 7 aldım 7 änişdiyä dāyvi dādi, o da āsuñ dādi. biz dā hurda 7 aÇcıĶ ğarıĶsā 225. gibiydiK, onu Ķarpızı yidiKdän kəri üyümüş ğalmış ğarı, uyanamadı yavrım. NÖ : oĝlancıĝım da 7 iki buçuk sänä şäydiydi, ğälmädi. alaman mämlä, doĝuz gün 7 oldu ydu ğäläli izinä. bän 7 onu gömäm diyodu. yanına ğäldi yavrım da burdıķana nasīb 7 olmadı. HÖ : allaĝıma şükür, dünyalıĶ da çok gödüm ahratın da. altı dänä ğızañım 7 öldü yavrum. nazmiyä dā dāyvidim, nazmi dādim. nänä dādi 7 doĝumuñ Ķaş dādi. yazıP da bän 7 onu 230. yimin Filā 7 äTdircäKlā şanıyun. häPsini diyvimişin. anam 7 o çocūñ yüzlärinä baķamadım yavrım bi dā. häPsini nä diyvidim, ä yämin 7 äTdilā. ondan Ķorķuma dā 7 ivimiyon yavrım. o gibi yavrım öldülā häP yädi yaşında, iki yaşında, üçündä, yirmi säkiz yaşında 4. äñ soñura işdi yirmi säkiz yaşında öldü yavru 7 m. ana baba da gömädim yavru 7 m. ananıñ babanıñ südünü häÇ 7 ana südü ämmämişim. (Sen doĝarken mi vefat 235. etmiş annen?) doĝāķa o bi yanna düşmüş, bän bi yanna düşmüşüm. bāni bi yärä vämişlā. bu anacıĶlarım 'nurlāda yatsıñ. gömädim ana baba yüzü, gömädim yavrum. vadıĝımız 7 oĝlan da dāyzämiñ 7 oĝluydu, o da öĝsüzdü 7. onla acıĶ durduĶ işdä ğızañ topañ 7 oldu. o dā 7 öĝlō 7 oldu yavrum. NÖ : ä 7,

här kuş galdi baykuş gälmädi¬,

240. ğarahisar soyuldu kimsä duymadı.

bānim⌢öldüğüümü ällā inanmadı,

dāmiş. MÖ : hadi, hadi ayşān⌢abañ yanına gidām. (Olur.)

Çr,2

Ad Soyad	: Hafize Özlüer (HÖ)	Meryem Ölmez (MÖ)
Yaş	: 49	78
Öğrenim Durumu	: Cahil	Cahil
Ad Soyad	: Ayşen Usluer (AU)	Meryem Burul (MB)
Yaş	: 63	68
Öğrenim Durumu	: İlk Okul Mezunu	Cahil
Ad Soyad	: Durdu Özlüer (DÖ)	Semiha Ölmez (SÖ)
Yaş	: 78	45
Öğrenim Durumu	: Cahil	Cahil
Ad Soyad	: Fatma Özel (FÖ)	
Yaş	: 47	
Öğrenim Durumu	: Cahil	

1. (Adın ne teyzecim?) HÖ : hāfizā özlüär. AU : bānim dā ayşān uslüär. sān bu ğızı nārdān bulduñ? MÖ : bizim arġaTlāñ āviñ ora ġālmış dā ordan. bi taĶsi ġāldi. o da bān dā buna şāy ādividi dim ġārı çulunu ġaldırdım orlā sildim süpürdüm, baTdānā silKdim. buna şāy dādīdim ġadriya halasınıñ ordan ġāliyo, kim ġāldi ki ora dādīm. ana misāfir vā dādi. bu 5. da tāyzā hu hōylā bu böylā, o da abılam dā āKmāK yiyomuş. aÇçıK o ādividi, bi yo aġladı o. bi dā hanım māsāl şāyinā oldu, hanımı ünlādiK o da māsāl dāividi. bi dā sāniñ ora, faTmaniñ ora varām dādīm. işdā aÇçıK siz ādivāñ dā, bān ayak kirāsı alcan. HÖ : bu çocuK okūyomuş dā nā kirāsı? MÖ : ana ġālin o ġālin o ġālin. ġocası bilā aylıKlı. işdā böġlā. HÖ : sān okūyoñ yavrum, āvlāndiñ mi. (Evliyim.) bānim ġālin 10. dā açġ öġrātimdā okūyo, ġāçān sānā bi dārsdān ġālmış. yūKsāK şāy okulu bitirmiş imiş, muġ āsābāci. iki sānāliK biTdi, iki sānāliK dā okūyo. bi dārsdān ġālmış, bu

sänä onu da oĸusa baĸam ġäri. bitä dâ işdä çalıŖıyo, ävli dä, zor. aşam täläfon äTdiK, yämäK furuyömuş dä yäni sät yädidä. nä zıman äKmäK yicäKlâ dä. (Sonraki günün 15. yemeġini yapıyordur belki.) bilmiyon ġäri soñraki gün mü, yämäK yicöz dämiş babasına ġonuşdulâ da. ni dâyin ġäri?

äkincilâ ärkän biçâ äkini,

fäläġä ġurban mı ġiTdiñ bodrum hâkimi?

nasıl da yaĸdıñ hâkim hanım sän kändiñi?

20. çifdâ doĸdurlar doġradı säniñ bâyaz täniñi.

mâfârät hanımıñ mämläkätî kütahya davşan,

sän äylädiñ hâkim hanım bizläri pärişan,

nasıl da ġıydıñ hâkim hanım kändi kändinä?

altın maĸas ġümüş bıçaġ ıla doġradılar täniñi.

25. aĸlıma ġälmäyivirjö yavrur. çoK söylüyodur män ġänşlimdä. tarlada, tütürn çapasında, söylüyodur. (Kaç yaşındasın Hafize Teyze?) bän älli yädîä basdım. çoKdur bänim söġlädiġim türkü dä, dä İsan häycanlanıyo. (Okula ġittin mi Hafize Teyze?) ġiTmädim dä, dörT baş ġün oĸula ġiTdim. onda da birincî oldur. bän ġünäyliyim, ġünäydä aslında oĸul da yañımıza yaĸındı. oĸuTmadılâ ġız kısmı oĸumaz dâyä.

30. bän oĸumadım dädım ävlätlärimi oĸuTcan dädım. (Sen okudun mu Ayşe Teyze?)

AU : bän başdän çıĸdım. HÖ : ġızım, oĸul azdı. bizim dädämiz hocıydı. ġız kısmı

oĸumaz dârdi. ämmâ oĸısıydıĸ bälki bi yärä ġidâdiK biz dä dîun. (Sen kaç yaşındasın

Ayşe Teyze?) AU : bän mi? ällî altı doġumluyun. kırK doĸuzlu mu oluyon, işdä. iki

ävlädım mä. İtiyarladıĸ ġäri, äñ ġüçüK bu. bu säKiSänüş doġumlu bänim. MÖ :

35. of o-f dışdan ġayfa bişär mi... (Unuttun mu ġerisini?) ġiTdi. aĸılcıma ġälincä,

dîñġırărım kändimcä. bänim bi fışfış vâdır, bozuldu, iradyo aldırcañ. äväli sänä tārana

alıvı didim. irfanı alıvı dädım. äliñdä durduramazlâ diyö, oĸlanıñ täñbini alıP ġidiyurlâ.

dağda arabıya motura dağarlarımı ş. o, işiy bilä çıKdı mı ğari türkülä, muzaffär a-ı gä säkizliği bi boşaldäm, al gä säkizliği. millät çoğaşı ğıyımıza diyurlä. HÖ : bän bi türkü 40. söylivirin.

hasdänä önündä incir ağacı, hanım ağacı.
doKdur bulamadı bänä ilacı annäm ilacı.
baş tabib ğalıyor ölümdän acı annäm uy acı.
ğarib ğaldım yüräğimä därd oldu annäm därd oldu,

45. älläriñ vatani bänä yurd oldu annäm yurd oldu.

hasdänä önündä marmar döşäli annäm döşäli unuvidim. MÖ : hızlı türkü söyläñ, hindi kaçacan da şakır şakır oynıvicän. ğayğılı türkü çäkiñ. (Bir de sen söyleyiver Meryem Ebe.) du.

dänizliniñ adım adım yolları oğlan yolları,

50. dänizliniñ adım adım yolları oğlan yolları,
açılıP sarmıyō yäriñ golları oğlan golları.
oğlan ävdä ğız bahçada sallanır oğlan sallanır,
yärä düşär şäkärlänir ballanır oğlan ballanır

* * *

bir su işdim däsdidän,

55. halimäm sänsiñ bänä mäsdädän vay va-y

halimäm ha ha ha-y

işdä bağändiñi al, bağänmädiñ ğalsiñ. HÖ : yärim isdanbulu mäskän mi duTduñu söyläviräm bunlara, äski türkülä işdä bunlä. bän yäñiläri bilmiyoñ. bi dä şäy vä.

älzulum dağları da qar ilä boran,

60. aldı içäriñ dä därd ilä äläm.

sizdä bulunmaz mı bir ğurşun ğaläm?
yazam mazlum anama da yaralım diyäm.

çıkayım dağlara da gurT yisiñ bāni,
satarım bu canı da alırım sāni.

65. oy bāni bāni dā dālalım bānim.

bi kaç dā varıdı da. o niyıdi o aKlıma gālmādi. babacīm çoK sāvādi.

yarımısdanbulu māsKān mi duTduñ aman,
gördüñ güzällāri bāni unuTduñ vay vay.
yarim sän gidāli yādi yılıoldu,

70. diKdiğñ ağaşlar miyvayla doldu amman.

işdā unuTmuşun yāv, aKlıma gālmıyu MÖ : arkası yarın. HÖ :

zahidām kurbaniñıoy n'olacaK halım,
gānā bir laf duydum kırıldı kolum.
gālāndān gāçāndānıoy habār sorarım,

75. zahidām bu hafta oluyor gālin.

bu ğıza dā āsKi türkū buluñ. MÖ : ğızınıñıamını koparTma bānā. āşaım, āşam haTma
dāyzā çıkıyō. ağıT yakıyyō, işdā türküyā döndürüyō, o gibi ümmü nānāniñ yanına vādīdım,
şāy dādi. nārdān gālin dādi, bān dā sarayköğdā duruyurlā dādiım.

sarayköğdān ğızılmaı,

80. nāzillidān ğızılma.

nāzilliniñ ğızları,
sürmālidir gözlāri,

dādi, ümmü nānāciK bānā. dā gidi dā, o bāK bilidi. HÖ : işdā bi ğızıla bi oğlan
aşığımış. on da āvlāncāKlāmiş. āñ son āvlānīkānā köprüdā gidıorlāmişımış, köprü

85. yıkılmış. ğızla oğlanı gāri onu vāmācāmiş babası da, gālin oluK gidākānā ordan ğız
suya atıyō kāndini köPrüdān.

aḲmayası çaylar nārälärä goyduñ ümmümü?
suna boylum  äy.

90. aḲıncı sılaya girdi sulaşır,
oḲuyucusu ğoyun gibi mäläşir,
anasını da ğara habar  ulaşır,
ğanlı çaylar nārälärä goyduñ  ümmümü?
suna boylum  äy.

- nälär  äTdim  alamadım fäsini,
95. uzaḲ düşdüm duyamadım säsini.
ğanlı çaylar nārälärä goyduñ  ümmümü?
suna boylum  äy.

çoḲ dā şäysi dā  , işdä aḲlıma ğälmü. birä  ıtısını söylüyün, ğärisini unuduyun. MÖ :

ğızım bunlāñ çäḲlāni yaz, türkü başına çäḲ väcäsini bunlara. (Sen batıracak mısın beni

100. ebe?) 'annu  , batmazsın sän. baḲ ba  K,

ğarafili  ñ moruna da
varmam  ällär  oğluna.
varsam  äliñ  oğluna da,
ğuyar bäni ğoynunā.

105. HÖ :

Ḳaradır Ḳaşlarıñ bāñzär kömürä,
yardan  ayrılması zarār  ömürä.
Ḳaradır Ḳaşlarıñ bāñzär kömürä,
yardan  ayrılması zarār  ömürä.

110. Ḳollarımı bağlasalar dämirä,
Ḳırarım zāncirläri gidärim yärä.

qaradır qaslarin farman yazdirir,
bu asq bani diyar diyar gazdirir.

- gizli loqman galsä yaramazdirir,
115. yaramı sarmaya yar kändi galsin.
darälärin gumbürtüsü başıma galir,
nazlı yarin hayali garşımında durur.

- uzaqlara gitdin galirim diyä,
qalbimi saqladım väirim diyä,
120. hacaqlıma galmaz ölürüm diyä,
ölüm var allahım ayrılıq värmä
şu daqların aşagin aşar gidärim.
ban o yarin pašindän qoşar gidärim.

uzun hava söyliŋvirin bi dā da.

125. älzulum daqları da garilä boran,
aldı içärimi dä dardilä äläm.
sizdä bulunmaz mı bir gurşun galäm?
yazam arzuhalımı da yarä bildiräm.
çıkayım daqlara da gurT yisiñ bani,
130. oy bani bani dä dilalim bani.

- dörT yanımı gurbät sardı bälilä,
yashı yashı bayram yaPdımälilä.
göz göz oldu yarälärim bälilän.
oy bani bani dä dilalim bani,
135. çıkayım daqlara da gurT yisiñ bani.
yaqarım bu canı da alırım säni.

(Sıra sende teyze, sen hiç konuşmadın.) MB : gızım bänim aqlımdä bişiy yoq hindi bän
ni söglüyün? (Adını Soyadını söyle.) mäyräm burul. (Yaşın kaç?) bän mi, aTmiş
yadı aTmiş säkiz yaşında varın yavrum. tam bilsäm bilmäsäm orladyınışdä. ya aTmiş

140. yädi ya aTmiş säkiz, burlädıym. (Bir de türkü isterim ben.) aQlımda bi şey yoğuku
ki. (Mesel de olur.) mässäl bili miyun bän mässällä hani^ı äväli bilidimüämmä
häPunuTdum. MÖ :

ğarafil äkär misiñ dä,

balıla şäkär misiñ?

145. dünnädä äTdiğini,

ahraTda çäkär misiñofof.

işdä böglä bi şey. MB : du.

yüssäK minärädänıatdım kändimi, kändimi,

çoğıaradım bulamadım dänğimi.

150. çoğıaradım bulamadım dänğimi^ı

ni anam mār ni bubam...

gärisini bilämädım bän buñun yā. bilämñon gızım gärisini bilämiyon. MÖ : hadi,

ni anam mar ni bubam mar ni gärdäş,

älläriñıoğlu da, bänä dä olacağıarkäş.

155. MB : däg, ämli söglämädimdän, ço-k biliyudum da. bän kändi kändinä gara başıma,

hämıaglā hām yasıädärin. (Yaslardan birini söyleyiver, olmaz mı?)

ävläriñıönü tikän,

boynumu gälmädi bükän.

bizimıävä dä gäldi...

160. aa^ı bilämädımıaa.

ävläriñıönü iğdä dalları,

iğdä boynunıiğmiş ata yalvarı.

üstümüzä gäzän bayramıayları,

ällä bayramıäTdi,

165. dägä bunları bilä bilñodum häP dä unuTdum gäri. HÖ : ävläriñıönü iğdä dalları

dicän. MB : ökü ayrı canım, ökü ayrı. HÖ : söylä baqam.

ävläriñ önü iğdä dalları,
 iğdä boyuñ äğmiş ata yalvarı.
 üsTümüzdäki dönän, bayram ayları.

170. ablacımın çocū öldü dä, bayramda. böğlä bunu söğlädi dä, bän 'bı ağladım.
 häÇaqlımdan çıkmaz bunlar bänim. MB : ökünläri bilün bän dä, biliyudum ökünläri
 bilä bän da. bu, ävläriñ önü dikän. MÖ : o, ayrı.

ävläriñ önü tikän,
 tikäni körösüñ yollara dökän.

175. säniñ ayrıılığın diğ mi bälimi bükän?
 MB : bu ayrı da, dä bilämädim bän işdä. ökünläri häP biliyudum bän. aqlıma gälmez
 hindi. kändi kändimä bän dä söylärin. häm ağların bi yo häm çağırırın, ögläädärin.
 HÖ : ädivirin bän dä bi.

ağlayan gözlärim bir gün güləcəK.

180. doqurdular därdimi nărdän biləcəK?
 ağlayan gözlärim gülmüyor gayrı,
 yıllardır sılamdan galmışım ayrı.

işdä, gälmiş arkası aqlıma. MB :

suyuñ gıyısında bitär zărdalı,

185. ufacıcıQ yaPrağı goyu kölgäli.
 bänim sävdicäğim gaşlar dalğalı,
 dalğalı gaşlarına gurban olayım,
 ağlaya ağlaya goyuP gidärim.

* * *

su gälir kütüğündän, su gälir kütüğündän,

190. içilmaz küpüğündän, yudulmaz küpüğündän.
 dutar oğlanlaröpär, gızlarıñ göbäğindän.

buluT ğardı dağlara↯,

dağıldı ovalara.

alā gözlü nazirām,

195. ğaldi mi buralara?

HÖ :

bacalıdır↯ävimiz,

nādir bizim sırimız?

bu sävdā dī bizdiykān,

200. ölü ğalī birimiz,

dāmiş. MÖ :

aldım yāri ğoluma,

pāynir ğuydum tuluma.

söylicisāñ māni söylä,

205. köpāK gibi uluma.

MB :

pānçārāsi siyah pārdā,

yāñi düşdüüm bān bu dārdā.

on↯üçündä ğālin↯oldum.

210. on başındā vārām↯oldum.

on↯altıda ğabrā gidim.

bān bu dārdlä nārā gidām?

* * *

yāşil↯ördāK gibi daldım göllärä,

sān düşürdüñ bāni ğurbāt↯ällärä,

215. ya sän bāni unut, ya bān sāni.

mavzār ğurşununa hurdular bāni.

MÖ : bāni dinlākā bānā bi yu ğülärlā, aÇçıK dāli mi? dāli bilä dāmā baK, soñura hüğlä bağrıñı ğoparıñın. (Esağfurullah, der miyim öyle şey.) dimä. ğäl↯ämmä yazın bānim yanıma. (İnşallah ebe.) hindi äväli ğün↯aşşāçāşmädiymiş bunla↯, dün dā↯

220. ortaçaşmädälär◊imiş. böyün dä bura gälmişlä. köycä köycä işdä gäziyo, ävir zavır
işdä bildini işläcäK bu. MB : iyi işdä ya.

mäKduP yazdım◊acälä-

al◊äliñi häcälä.

bäni ğarılığ a isdärsän,

225. gir ğoynuma gäcälä.

* * *

mäKdubum sarı qahaT,

ağlarım sahaT sahaT.

sän◊orada bän burada,

nasıl canlara rahaT?

* * *

230. mäKduP yazdım yaz◊ıdı,

ğälämim kiraz◊ıdı.

biräz dä yasÇaQdım,

müräKğäbim az◊ıdı.

HÖ :

235. aq tavuK◊olmadıñ mı?

kümäsä qoymadıñ mı?

säni zalım ğaynana,

sän häş gälin◊olmadıñ mı?

* * *

äli ävcäKli gälin,

240. ğolu ğolcaQlı gälin,

ö oğlanı bän doğurdum,

şişä bacaQlı gälin.

MÖ :

gälin gäldi ğapıma,

245. altın doldu küpümä.

äliñ lafı sikimä.

MB : niy◊ıdı o, çağla yidim.

çağla yidim gözləri çağır,
oğlumı ävârdim çoK şükür.

250. oğlum ävländi ävländi↯,
ällä diñländi diñländi.

HÖ :

ağladır zarçılan yinä güldürür.
ağladır zarçılan yinä güldürür.

255. nicä aşık ğuldu göş'dü bu äldän.
nicä dârTli ğuldu göşdü bu äldän.
ağladır zarçılan yinä güldürür.
ağladır zarçılan yinä güldürür.

işdä ikinci kıtasına gäldi mi aKlıma gälmıyü. (Hoş geldin ebe, adın ne?) DÖ : durdu özlüär

260. (Kaç yaşındasın?) kaç yaşındayın bilmüün halacım, kaç. bän okur yazarlı mın? namaz
ğıldım da hindi gäldim. bän dä diyvirin ya, dur bi yu ğızım bänimç aKlıma gässiñ, aÇçıK
durağon bi. (Tamam ebe acele etme, konuşuruz.)

MÖ :

ğayada ğalbır aslır,

265. içinä märçan basılır.

nä bu? (Bilmem, ne?) märmär. DÖ : äväli bi hoca varmış, üş ğızı varmış. ğızlâ, o adam,
gälänç olmamış isdämäğä ğızı. ordan, ā nasıl olcaK dämiş hanım, ğäsı. o da hocam dämiş
ni yapalım dämiş, gälir lāsä↯ vä. o da dämiş bi källä ğäsä dä vácän bi köllä ğäsä dä vácän
dämiş. ha bağām dämiş. o da aşamç üsdü bi källä tākärlämiş gälmiş. o da
270. hoş gäldiñ dämişlâ ona. hoş bulduK. o ğäri↯ allahıñçämiri dämiş göca bıçañ dämiri
ğavılı dämiş bän säniñ böyük ğızını isdämää gäldim dämiş. vârdim dämiş. äyi bağām
dämiş. ğayva bişirmişlâ işmişlâ. aÇçıK durmuş bi dâ dämiş ğäri. allahıñçämiri
pâyğambarıñ ğavılı, bän säniñ böyük ğızını isdämäğä gäldim dämiş. bän sänä
ävärmäzç idim ğızımı dämiş, ämmä dämiş bu bänimç ağızından çıKdı oğlum dämiş, bän
275. sänä vâririn ğızımı dämiş. äh üş gün soñura alı gidärin dämiş. iyi dämiş. üş gün

durmuş, üçüncü gün gızı almış giTmiş, büyük gızı. büyük gızla vamiş oraya, naysa bi çamiñ dibinä. bi çamiñ dibinä. ana, o kaKmış gari, källä giTmiş. o galmış yalınız. ana dämiş, bän bu çami mı bäläycän dämiş, bän burda durmam dämiş. naysa gari, aşam üsdü gänä tükärlänmiş galmış källä. orä oturmuş hura o oturmuş çamiñ dibinä
 280. gari. säslänmäz imiş källä, gız da säslänmäz imiş. nası iş olcaK bu ya gari, dämiş gız. o giTmiş gänä. üş gün durmuş gız, üş gündän soñura, bän giTcän dämiş. gänä, häş säslänmämiş, aK gara. kaKmış giTmiş, gız. soğra, ortancılı gızı gänä aynı. ortancılı gızı dämiş isdämägä gäldim dämiş. päygambariñ gavılı dämiş, allahıñ ämiri dämiş, bän bu gızıñ isdämägä gäldim dämiş. ana, ä bu vädiK durmadı dämiş. ä ni däsäm
 285. allahıñ ämiri dämiş. ä bu bänim ağzımdan çıKdı dämiş. väririn dämiş. kaÇ gündän, iki gün soñura alı gidärin dämiş. iki gün soñura vamiş, gänä källä tükärlänmiş vamiş, almış galmış. hämän o, hämän o çamiñ dibinä o ocaK yaPmış. aşşä yanda su var imiş, çay. ordan çamırı garmış, bi ocaK yaPmış, su almı. otumuş, ä äKmäK yoK aş yoK, n'ışläsiñ? ataş yaKmış. ordan bu, oturmuş bu kaş dämiş höglä hu dağlara gidin dä dämiş,
 290. oT bulun gälin dä yiyin dämiş. äcıkıdım dämiş. höglä dağları giTmiş gari çalılän dibindä, oT bulmuş gari. otları gazmış, vamiş. bi uFacıcıK höglä bi çukur şay bulmuş, daş. o daşı äKmä doğramış, aÇıK su gaTmiş işdä onu. bän bunu bişiririn bunda. ä bişä mı onda, bişmäz. niy isä o da durmuş. iki gün soñura o da giTmiş. ana dämiş baba, adam, hoca gäli ağzımdan 'cıKdı allahım dämiş, ni diyin bän hindi bunlara dämiş. soğra, üş gün
 295. soğra güçüK gızı isdämägä galmış. vamiş, gänä allahıñ ämiri, päygambariñ gavılı allahıñ ämiri säniñ güÇçüK gızı isdämägä gäldim dämiş. güÇçüK gız galmış. öglä o çamiñ diPläriñi süpürmü, ağıl äTmiş öglä kirmän bulmuş yün toPlamış galmış orladan, äğirmä durmuş orda. bi şay bağlamış kirmän bağlamış. ana dämiş, tikärlänmiş galmış källä dä. hoş gäldiñ bağ im dämiş baK, o. hoş bulduK hanım dämiş. ä
 300. dämiş ötäKinlä häş säslänmädi sän nädän gäldiñ ya dämiş? ä nä yaPin gäldim dämiş. ordan, böğün anamgil, bobamgil, gardışlarım gälçemiş dämiş, bän onlara nä däyin dämiş.

hâş sâslänmä sän dämiş, iki gün soñura dämiş gâlsiñlâ dämiş. onlara habar yolla sän dämiş. küçüK ğız, ah a o ortancılı ğız gâlmış, äKmâK gätirivimiş ğâri, hani yoK ya. aş hurmuş, äKmâK gätirivämiş. hindi dämiş bağ gâldiydi dämiş hoş gâldiñ dädiydim giTdi 305. dämiş. iki gün soñura ğâri buyursuñlâ gâlsiñlâ dämiş. ho¬ kâsiK şäyi görüyoñ mu dämiş, çamı dämiş. o çama gâl dä dämiş, bāycāzi¬m bān gāldim dā dämiş. ordan da ora vamiş, çama, bāycāzim bāñ gāldim dämiş ğız ğâri gānā. hāmān¬o zīmana ğada o çam höĝlä ayrılıyimiş. ordan¬änmiş ğız ğâri. ordan, ordıymış o ğâri, källä oturuKduyumuş. üç¬inahdar vāmiş. ho bi¬ iki inahdarı aş da dämiş, bi inahdarı aşma dämiş. ö¬ĝlä ävlâ 310. döşäli, hār yārġ. ordan çıKmış bu, sabālası gānā kaKmış ğız. onġ anasıgil gālmışġā ora çamiñ dibinā. bağ dämiş bazardan gāldi dämiş, bunları o gätirdi dämiş ğız ğâri. niysä, o ğız¬olcaĝ¬orda dämiş hoca ğâri, onu ällāmāñ siz. o bi inātarı da aşmış¬ımı¬ş, päri ğızınla çocuĝu var¬ımış. orda yatıPduruymuş. nur gibi bi oĝlan. soĝra ğâri kapıları aşmamışmış, çäKmi¬ş. çocūñ yüzü üsdündä ĝalmış. başındaK¬örtüyü almış da höĝlä¬örTmiş çocūñ¬üzünā, gündän yanı yanmış ğâri. sän¬älländiñ mi diyo¬. o da 315. yo¬ diyu. ä bu örtüyü örtüvimişġā ya diyo. kapıyı aşmışġā, bānim bāñim kapım açılmıyudu dämiş, kak. o gibi¬ hār yār ğızın¬olmuş, o döşäli ävlâ bilä. HÖ : bān dā¬anladıvırın bi yo birini. bi kuş vāmiş, bi dā bi ğıs çocū vāmiş¬oĝula gidümuş. gidākān ĝuş gālimes hār gün, çocūñ başına ĝonāmiş. ĝısçāz ĝısçāz dārmiş. o da korKdündan gidāmiş¬ävā annāsinā bi gün söĝlämiş. annā dämiş bānā kuş dämiş, hār gün 320. bānā ĝısçāz ĝısçāz diyu dämiş. sän dā nā diyuñ kuşçāz dā ğızım dämiş. bi gün gānā gidıyōmuş, ĝısçāz ĝısçāz dämiş gānā kuş. o da nā diyuñ kuşçāz dämiş. kırK gün kırK gēcä ölü başı bāKlācāsıñ dämiş, kuş. o da varıy u anasına böĝlä böĝlä diyu ana diyu biz diyu bu köĝdän gidālim diyu. bunġa kaçıyurlā babası anası, bi¬ aşşāKlāri var¬ımış märkāPlāri. ona¬ sarmışġā nā ĝidā aşyāları varsa gidıyurlāmiş¬o köĝdän ĝaçıyurlāmiş ğâri. gidākā, 325. bunġa böĝlä giTmişġā bi ağaca durmuşġā. on da susamışġā. orda bi dāmir kapılı bi

böyüK binā varımış. oraya gidiyu ğı-z, suyu bi anasına vāru bi babasına väriyu-ı, kändisi dä içiP dä tası ğomağa gidiyu, içäriyā. o girincä o kapılā bi kapanıyu-ı, ğız-ıçärdä ğalıyu. bānim diyu dāmāK ğadārim, täcällām buyumuş, siz gidiñ dönüñ ğariyā diyu bān burada ğalcan diyu. orda ğalıyu ğız, orda bi ğabir varımış. o ğabiriñ başına-ı kırK gün 330. bāKlämiş. otuz doğuz gün bāKlämiş, kırkıncı gü-n sabrāTmiş-äTmiş ädāmāmiş ğāri. yā sabır dāmiş. sabır mı ädiyi-n, bi bıçağ ğomuş bi dä daş ğomuş. sabır daşı sabır mı ädin kändimi öldürün mü diyu. sabır daşı o zımana ğadā köpürüyu böğlä. ğabarımış hani sabır-äT dāmiş. öğlä ädākā bıçağı boğazına sürüvicāmiş-imiş, o diriliyo. mazardaKı diriliyo, dāliğanlı oğlanmış. öğlä dä güzälmiş ğāri. o dāliğanlı oğlan dıu ku bānā bi isdāñ 335. vā mı diyu-ı. sāni diyu allah bānā yazmış bān sänlä ävlāncān diyu. bi isdāñ vā mı diyu bān bazara gidiyun diyu. bi ğırmızı atı vāmış. ata minmiş, bazara gidiyu. işdā nā isdıuñ diyu. sän bānā diyu ordan bi sabır daşınna bi bıçaK ğätirivi diyu. o da ğätiriviriyu-ı. o gün ğāri kırkıncı gün ğız ğāli sabır-äTmiş-äTmiş ädāmāmiş dışa çıKmış. bān dāmiş bi hadi höğlä dolanıyın. bi dä araP ğızı varımış. araP ğızını diyu, sän bu ğabiriñ başında bāKlä 340. diyu. bān diyu gidin ğālin diyu, kırkıncı gün. o gidip dä ğālincä ğadā ölü dirilmiş. dirilincä o araP ğızı başında. sän miñ bānim başında bāKliy-än diyu. o da bānim diyo-ı. dāmāK ki sän-ilä bān o zıman-ävlāncān diyo. aslında öbür ğızla ävlāncāmiş dä, o bulundū için onla ävlāncāmiş ğāri. o-ı ävlanmişlā ğāri araP ğızınna ikisi. o ğızā-ışdā bazara gidıuñ bān dāmiş. o da yanlarında hızmaTcı gibi ğāri çalışıyumuş. sän dāmiş bi 345. isdāñ vā mı dāmiş. o dāmiş bi bıçaKla bi sabır daşı isdiyun, onları ğätirivä. ğätiriviriyu ğāri. böğlä kapıyı ğapadırmış, äviñ-içinā girärmış; sabır daşı sabır mı ädim bıçā boğazıma sürüm mü, sabır daşı sabır mı ädim bıçā boğazıma sürüm mü dārkanā-ı oğlan-içäri girivirıu. sän diyu ni yāpiyuñ diyu-ı. sāniñ başında otuz doğuz gün bāKlädim kırkıncı gün o araP ğāldi. arab-ıla ävlāndiñ bānlā ävlānmädiñ diyo. oğlan da 'dünya

350. güzäliymiş böğlä bi tanäymiş. o da sän bänä nidän añaTmadıñ äkini öñcädän diyo. ötäki araP ğızını qovalıyo. onla- kırK gün kırK gäcä düğün äTmişlä, muTlu olmuşlä. onlä ärmış murätına biz çıkām kārävätinä. MB : hindi- bi şey dāğvicām yā ona da gülüşüvüräm. äväli bi adam marmış. ğāsı ölmüş. o ğāsı ölüncä bi- ğadın almış. o ğadını alınca bi ğızı ğalmış o- ğadından. hadi ğızım dämiş oduna gidām. illä bu ğızı a-T

355. gä ğarı, bu ğızı a-T gä, bu ğızı aT gä-. bän bunu nasıl aTsam nasıl aTsam dämiş adam düşünmü-. düşünücä, hadi ğızım dıu oduna gidām diyo. bi tırpan alıyurlä bi märkäP sürüyurlä sözümlä. gidıurlä dağa odun ädiyurlä. odunu ädiyo, adam odunu sarıyo- gäliyö. ğıza bi sallambaş ğuruvırıyo, ucuna da bi ğabaK dakıvırıyo. o-rdan ğabaK, ğız sallambaşı ğuruyo. ğabaK tıK dädi mı 'ha babam gidıu

360. diyo, ğabaK tıK 'ha babam ävä varıyo diyo. tñ tñ ğabacığım, bāni aldadan bobacığım dämiş ğāri ğız. ğälmiş, yoK. dura dura dura dura- yanına bi dāv ğāsı ğälmiş. ä dāv ğāsı ğälmiş, ğızım dämiş bi yu başıma bakıvicāñ mi bānim dämiş. bakıvırın dämiş o da. başına bakıymış ğadınıñ. ä bānlä giTcāñ mi? ä gidā-m dämiş. tın tın ğabacığım bāni aldadan babacığım dämiş dämiş ğız, dāv ğāsınna giTmiş ğāri. aK su ğälmiş säslänmämış, gök su

365. ğälmiş säslänmämış, bi sarı su ğälmiş. o sarı suya bandırı bandırıymiş ğızı bandırı bandırı ğızıñ hār yanı altın olmuş. niysä ğız gidiyo, tın tın ğabacığım bāni aldadan babacığım dāyā dāyā ğız ävä varıyo. a ğıza bi yu baKsalā, hä-r yanı altın. gāş gāş gāş, buyur buyur. ğızı nārāyā oturtcaKlāni bilāmämışlä. o-rdan bi qapıdan bakıyurlä şāy ädiyurlä. dayalı döşāli- ävä oturduyurlä, iki yandan misāFirlā gāliyo baKmiya.

370. ordan ğāri ğızı bubası säviyo, anası da säviyo ğāri. hār yanı altın ya kim-ösa sävä. DÖ : äväli bi bāğ varmış, hāş çocuğu olmamış. bi ğızı olmuş, başğa bi şıysi olmamış. bāğ, bi oğlan ğälmiş, oğlum dämiş, anañ babañ vā mı dämiş bāğ. yoK, bi kimisām yoK dämiş. bi canım mā dämiş. bi di çāntāsi vāmiş. bi çāntām mā damış. bän sāni ävläTliğā alcan

dämiş. äh dämiş o da, al dämiş. durmuş, işlämiş barKlamış, çiçäklä diKmiş, dallä
375. diKmiş, büyümüş bayımış. ä durāka bağ gıza dämiş böğün dämiş bi çöpçatan gäldi
dämiş. bän varıyın gidiyın dä sorun gälin dämiş. oğlan da arabımış gäri. gidiyu bu,
çöpçatan diyu, bänim gızımı kimä çaTdın ya diyu. kapıñdaki göca küläğä çaTdım diyu
araba. anu diyu garıya, gälivi diyu bu çocuğu diyu hu araba çaTmış çöpçatan diyu. ordan
gäri o da, nasılädäm diyo allāñämiriysä djo olu diyo. gız da gäliyumuş gidiyumuş o
380. oğlana bakıP, gäliyumuş gidiyumuş o oğlana bakıp. säslänmäzimiş dä. öğlä, bän
bunu yollaycan dämiş. bu araba yaramaz bänim gızım, bu araP bu dämiş. bağım dämiş bu
vaKda gadä durdurduñ bāni dämiş, ävlät ädindiñ baba ädindiñ ana ädindiñ dämiş; hindi bu
kışda nārä giTcän ya dämiş. bän sänä dämiş, bi gözünä häybāniñ dämiş altın dolduruvicän
dämiş, bi gözünä dä yicäK dolduruvicän dämiş. bi dä bäygir alıycan dämiş. bunu al da
385. git dämiş. anu ötä dönmüş bāri dönmüş oğlan. dolduriymiş ünlämiş oğlana gäri,
oğlum dämiş bän sänä izin väriñ dämiş, al bunları giT dämiş. näysä oğlan gäri ordan
ağlıyaraKdan gıza bakıyu gäri, ağlıyaraKdan oğlan çıkıP gidiyu. bäygiñ alıyu. ordan
varıyu, vara vara varıyu bi dağın dibindä bi ışıK varmış. ora çäkilmiş varmış. orda da bi
gocağarıcıK varmış. oğlum sāni dämiş bän misāfir alağocan ämmä dämiş, bäygi
390. daKcaK yārim yok dämiş. o da anacığım dämiş, bāni mufazä äT dä dämiş bäygirim
hurda şäyiñ altında durā dämiş. bän kändimi dämiş mufazä äTcäK yār arıyon dämiş.
niysä ordan o yidirmişlä içirmişlä. o gocağarı gäri, oğlum dämiş ho täpiyi görüyuñ mu
dämiş. görüyün dämiş o da. o täpāniñ başına va dämiş, hayvanıñ susuz dämiş, havız
dämiş, o havıza dämiş bäygiñini sula hu bakırı värin dä dämiş. giTmiş gäri oğlan gäri.
395. vamiş, gara gara guşlä giriP dä ağ ağ oluyomuş. bak, o havızın içinä. hayvanını
sulamış, daKmış ora. gaş dämiş, bälindäki kāmāri çıkamamış, bi dä bän girin bu suya
da dämiş, bän ağarısam dämiş o gızı alacan dämiş. soğra ordan çıkıyo allärinä bakıyo
apapbağ oluyo. oraya bi yu kāmāri kaldırıP da bakıyo orası siyah duruyomuş. ordan,
'çäkju bäygiñ gänä, illä o ağaniñ ora varıyu, bağiñ ora varıyu. odasına varıyu gäri. o

400. da ğaşlı gözlümüş zāti arabımış da. arab ağarınca ğaşlı gözlü olmuş ğāri. ğız dāmiş, ğız bilmiş ammā. ana dāmiş ğızın anası, bizim ortaya dāmiş bi dāliğanlı oĝlan ğaldi dāmiş, ğızımızı vārām bāli ona dāmiş bi yu sorām dāmiş. dur sän dāmiş. yimā yisiñ dā dāmiş ünläĝ älim dā dāmiş, bi yu kimi vā kimsäsi yoĶ bi yu sorām dāmiş. o da ğāli yimā yimişlā ünlamişlā oĝlan ammā ğız bilirmiş. ordan ğāri ğäl olmuş

405. gid olmuş aşam olmuş ğız ğāri äviniñ dışına yimäK ğuymuş ğälmiş. buyuruñ dāmiş, yimäK yi dāmiş. ğız gidäkä boynına bi häybäli artıymış oĝlan. ordan ğız varıy, ni ğızım ökü boynuñdağı diyu. o da diyu, baĶ o oĝlancık bänä dıu bunu ardıvidi diyu. baĶ ğızım diyu nasibiñ o hārhalda diyu, vārālim diyu. väriyulā. niysä üş gün üş ğacä düĝün ädiviriyo bāĝ. ğız vadıĝı gün bi yu kāmāriñ altına baĶmış, araP çıkmış. sabāla

410. ana ğäl ğäl ğäl dāmiş, o bizim ävdäki ğocä araP bu dāmiş. işdä bu, bānim hiĶāyā dā bu. (Bu köy ne zaman kimler tarafından kurulmuş?) HÖ : ğızım buranıñ dādäsi dışardan ğälmiş, burası ormanlıĝ imiş. o dādä buraya ğaçiläri vāmiş yörük, çadır ğurmuş durākana. üç oĝlan imiş. üç oĝlan da, işdä biri bizim dādämiz oluy, biri buñlāñ dādäsi oluy, biri buñlāñ dādäsi oluy. böĝlä ürämiş ğiTmişlā. ğabiri vā onuñ. öĝlä işdä

415. onlādan ürämiş ğiTmişiz biz dā. çorbacılā dārlā buranıñ isminä. niyā dıulā öĝlä bānim oĝlan da sorardı. balıtäkä türKmān yörüümüş bura. hindi ğızım, dāvālilā ğäçiyömuş, äsKidān kävrancılā bilä. ipäK yolu vāmiş burda äsKilādän. han var imiş burda. DÖ : duşmanlāñ ğaldindä bān anamıñ ğarındıymışın, üş gün soĝra olmuşum. üş gün soĝra dünnāya ğälmişin, yonan burda üş sänä otumuş. üş sänä dā soñura ğiTmiş ğāri.

420. bān onuñ ğiTdindä üç yaşındıymışın yonanlāñ ğiTdindä. (Hatırlıyorsundur, deĝil mi?) hayır, nārä hatırlıyın? HÖ : ummān alam bilidi dā mi, ırāmaTlıĶ. hurda kārımlā köĝü va, cavurla bura ğälmiş dā burda ğāri bān dā ufādım da, hatiP nānām dā dāĝviridi işdä bizä, o da añladıvırdı, onlā bilmiş. säkiz yaşındıydım bān dādi. DÖ : häş kimsiyi

ällämämişlä. bi düğä vämişlä, babamırāmaTlığın bi düğäsi varımiş, onu vämişlä.

425. buraya häÇäl sürmämışlä. HÖ : burda häÇ bi isanı götürmämışlä. günäydä bilä olmuş da. buräyä girärlämış dä asKärlä, yımirtä isdärlämış gäri. yumur yumur därlämış. anamın halası halı doquyōmuş, bi dä faTmäħalası vāmiş. ona faTmäala da güzämış. faTma güzäl därlämış haTca çapıtlı därlämış. anam dāğviridi bunu. yımirtäalı gälirlämış gäri ona da, haTça çapıtlı, faTma güzäl därlämış. o da 'siKdiriñordan

430. yunan cavuru därmış. MB : häsiyä dāyzāmırāmaTlıK şäy, ip boyüyumuş kögdä, günäydä. o ip boyäka dalaçıKıkmışla da hasiyä dāyzāmırāmaTlığa yumur yumur dämış. o da yoK yumur yoK yumur yoK yumur dämış. annän suır babañ suır dāğä böğlävırlämış. häsiyä dāyzāmırāmaTlıK böğlä lafädiviridi bizä. (Hoş geldin teyze) SÖ : hoş bulduk. (Adın ne teyze?) sāmiyä ölmaz. (Yaşın kaç?) kırK başä girdik. DÖ :

435. gızım, babamırāmaTlıK, aşKiyälä varmış. aşKiyälänāyaKlarını höğlä bağlamışla. onlä sürüyä sürüyä sürüyä bura gälmişlä. babacımırāmaTlıK onu äväli kāsmiş, o aşKiyälä häP dä. çätälä vāmiş. çätälädän gaçarımiş o aşKiyälä. ordan babam bunu gurtarmış oı iki çätiyi. höğlä kaKmışla gäri, asKilä äväli. ordan gälmiş bu bobamınōora. bobam yatırmış bunları, yidirmışäkMä. ayaKları höğlä yarāolmuş. bağlä gäri

440. ikisiniñayanı golunu biribirinä bağlamışla. bobacımırāmaTlıK da gäri bunu kāsmiş. bi altına tırpanı gomuş, üsdünä bi şäy, çapıyı gomuş, onu kāsmiş gäri. ayānıñ bağını, zāncirlä bağlymış gäri. onlä da kāsmişlä. babacımırāmaTlığa, säñ dämış häş bi yärä gitmä dädä dämış. siz burda duruñ, bu aşKiyälä dä siziñolduñuz yärä gälämaz biz bu dağdıyız dämış, biz çätiyiz dämış. biz dağda duruyuz dämış, siz häş bi yärä gitmäñ

445. kıpırdamāñ burdan dämış. yonanlä da sizä dämış irāñg hiçätmäycäK dämış, biz varız burda dämış. babam gäri, irāmaTlıK gäri bi oğlaK vämiş, al gidōoğlum bunü dämış. bobam da yörügümüş bānim gäri, vämiş gäri. buncāzı bizä bişirdivä hanımıña dämışlä.

biz närdä bişiricöz bunu dämişlä, haranımız yoK dığanımız yoK dağdağı adam dämiş.
 bişirdivirin oğlum dämiş. bobamın ävälki ilk gäsı vemiş gäri. bi dāgnāg aTmaca
 450. dāgmiş gäri, mallā gāci, gōyun saymıyla baş olmamış. vemiş gäri kāsmiş,
 bişirdivimiş. häş säslänmäñ bāni, bān sizä ävimä aldım. dādä sän bi yärä giTmä dämiş,
 kaÇ oğluñ vā dämiş. o anamın o zımanda gäri üş oğlu var ımış babamdan.
 biriniñ adı māmāT, biriniñ adı üsüyün, biriniñ adı mısdafıymış.
 üsün ağam ırāmaTlıK gäri ävlänmiş. ävälänincä, üş gız ımış bunlā anaları ölmüş.
 455. o üş gızı, birini biri almış birini biri almış ävlänmiş. o äsKärä giTdi,
 äbām ırāmaTlıK. bān, höglä bi üzāngi cizmiyi kâymiş ayāna, äsKärä gitTdi. o
 bitilizdä galdı onuñ ölüsü ya. bitlizdä arkadaşını dämiş, arkada dämiş, böğün
 ban ölcän dämiş. o da nidän dämiş. böyün dämiş bānim töpämä dämiş toP düşdü dämiş,
 bān ölcän dämiş. bānim gızıma äyi baqsın babama dämiş yazmış gäri. māKdibi väri vi
 460. dämiş. bān gidiy in haKğıñı hālāl äT dämiş. 'giTdi yärdä gäri siñländi yärdä
 gāyadan bi toP düşüyo, ırāmaTlığ orda gālıyo gäri, ölüyu. HÖ : gızım, äväli suyumuz
 bilä yoğ udu. işdä su gäläli, yirmi sänä, yirm baş sänä oluy. köglädän gätiriyuduK biz.
 DÖ : äväli gūzum bura, çoğ oldu ona. anacimgil, halamgil ırāmaTlıK ora üş sänä
 äKmāK çäkmiş ayaKlarına. älliK cavurlā gāzmiş da, çāşmiñ. ötäki çāşmiyi, iki älti üş
 465. sänä ayaKlarına äKmāK çäkmişlä cavuruñ. älliK cavurlā gāzıymış da. su yoğ udu
 äväli burda. älliK cavurları gāzmişlä, gāyaları dälmişlä. (Ellik ne demek ebe?) älliK
 cavuru, hani bizim dilimizdän bilän cavurlarmış. bilän var ımış, onlā gāzmişlä ora. üş
 gūyudan galdi bizim suyumuz. üş sänā anamgil ora äKmāK çäkmişlä
 halamgil ayaKlarına. MB : halam ırāmaTlıK dāyviridi bunları häP. üş sänä dādi
 470. giTdiK galdik dār idi. DÖ : äväli, yarcı varmış yarcı. o illä bān alıK giTcän,
 bunlā babamgil biz alıK gālcöz, o bān alıK giTcän. ä iyi dämiş, älliK cavuru da gäri,

sāniñ dādiğīñ dā olmasīñ bunuñ dādiğī dā olmasīñ dāmişlā. bura goyalım bu çāşmiyi dāmişlā. orda ğalmış. orda dura᳚n, dudu vādı önünđä bāçasi vādı. dādāmı᳚rāmaTlıK bağçā᳚ātmiş önünä᳚, göl ğazmışlā. gölä hār gün᳚ānākā sulāka funtaya dutulmuş

475. dādāmı᳚rāmaTlıK, halamıñ ğocası. o zaman ğāri᳚ onu ğurtaramamışlā. üç᳚oğlan, bi ğız ğalmışlā, bi dā halam. dul, dul ğalmış ğāri. onu᳚, oğlanları oқuTdum dādi. saçımı süpürgā᳚āTdim, āllārimi kösürgā᳚āTdim dā oқuTdum, dādi. bi ğızı varmış. o ğıza da, burda ğāri ğālin᳚ātmādān amcasınıñ᳚oğlu isdāTmiş. onū da vāmāmişlā᳚. o da illā alcān vīcān, ālcāñ vīcān; almamış ğāri. soğura ğıza böyü᳚āTdirmişlā. āvāli bilinmiydi ya,

480. hindi biliniyi ğāri. o böyü yidirmişlā ğıza, nası yidirdilāsā. ölmüş çocuk, böyüK ğız. HÖ : bānim dādām, imamdı. o᳚, o āşKiyālāñ şāysīmiş, yavārimış. onlāla gidiK gātiriyimiş, habār gātiriyumuş, işdā onlāñ dağda yidiKlāri, işlāri şāylāri gātiriviriyumuş. bi gün bi dayısı vāmış ğāri dādāmiñ. dādāmiñ dayısı da āşKiyālā nārā giTdiysā᳚, günäydā ğarağolda kim māsa, hindiki gibi asKāriyā bilā yoKmuş da, şāylā varımuş, önā ğālān᳚adamlā. onlara

485. dāyiviriyumuş. onlā, o āşKiyālā da, soyuyollāmiş böğlā zāñginlāri şāy᳚ādiyolāmiş. bi gün ğāri᳚ habār ğālmiş götümüşlā᳚, māmāT dāmiş dayıñ dāmiş habar gātiriyu, gātirmāsiñ soñura āyī᳚āTmiyiz dāmiş. söğlāmiş᳚o da ğānā dā lafdan᳚almamış. bi gün ğulaKlānı kāsmişlā dā, ālinā vāmışlā, sigara yaK bağām dāyā höğlā atıymışlā. bi bağmışımuş iki ğulaK içindā. kändini dā ğayadan᳚aşşā atıymışlā. siz bunu nāyā

490. öldürdüñüz dāyāmāmiş dā kōrkusundan, kändi dā onlāñ yanında şāy᳚oldūndan. öğlā nālā çāKdiK dādi ğāri bānim babannām᳚anladıvırdı da. dayıcımı dādi iki ğulānı kāsmişlā dā aTdırvimişlā ğayadan. günāyiñ ğayası vādır, günäydā ğayalıK vādır, orlāda. cindārā tarafında. MB : anacımı᳚rāmaTlığı᳚la dāğimānā gidādiK dā, ağāş köPlü vādı. mändirāziñ᳚üsdündān ğāçā gidādiK. mārķābı᳚ilā dāğimānā gidādiğı᳚ora. ordan,

495. anam ırāmaTlıK, böglä bi göca böglä ğaya vādı. bu ğayanın üsdündä dādi, ğızım dādi ğonza ğızını kāsmişlā burda dādi. höğlä o anlaTdī yār, o İsanın ğanının aKdığı yār ğaTliyān çıkmıyō. o ğayada öglä duruPduru, ğanın siñdī yārlā. ğızañlımda bānim, anam burda ğonza ğızını kāsdi lā dādi. o ğāri aşKiyälärlä ğāziyumuş bilün mu, o bān alıK giTcān, o bān alıK giTcān dārka ğadını kāsmişlā orda. ğonza ğızını kāsmişlā burda dādi

500. ğāri anacīm. ä källä bi yanda gögdä bi yanda burda yatıyudu dādi, gözümlä gödüm bān dādi anacīm. bobam ırāmaTlığ öldündän, anam bānim ğızanlımda, anam ırāmaTlığ ıla ikimiz dāğimānā gidādiK. su dāğimānindā yavrum, ävāli cāryanlā bilä yoğudu. su dāğimāninā o şaydān ğaçādiK, mändirāzdān ğaçādiK bu yanda dāğimān vādı. o dāğimānā un üğüTmā gidādiK, ğızañlımda bānim. säkiz yaşında mī

505. niy İsä doğuz yaşında biläyikānā, onlāda o zamanlāda gidādim. anam māni yoldaş alı gidādi yanına. tāk başına kōrkuyudu. çoK giTdim, o mändirāzdān çoK ğaşdiK. ā şällälāniñ oldü yārā bilä çıKdım bān hārāl ğızañlımda. ävāli ğızım, ağaşdan saban vādı. boyundurK vā, öküzü höglä ğaçirilā birini bi yanna birini bi yanna. böglä, iki şayın arasını boynunu kısıdırıla, onuñ da altından ipädärlä. üsdündän höglä çağar lā

510. şayi boyundurduğu. burdaĴı iki ağaşlara böglä baş barmāndan ğalıñ ğalıñ iki ağacolu, o bi yanda. o bi yanı böglä boynunu kısıdırıla, bu altından ipoludu. bu yanı da aynı ğānā öküzä öglä yaparla, ğoşarlā çiFdädärlä öküzü. ara yārdä dā bi böglä ağaş vādı, o ağacı da ipilä ğayış vādı. ävāli şaydān ğayışoludu, dāridān ğayışoludu. o ğayış ıla böglä dolaşdırılā bağladı. onuñ bi dāliğoludu, o dāliğä böglä hu ğadā bi ğaziK

515. vādı, onu önünā ğaçirilādi. DÖ : höglä iki ğulā oludu, sabanın iki ğulā oludu. toprā o dağıdı gidādi. bi dā höglä pulluK varıdı şay dāmiri vādı o da höğlä yārā basā gidārıdı. MB : abılacım dāmır dāğildi ağacıdı ävāli. DÖ : ävāli bān dāmır gödüm, ağaş

gömädim. MB : öglä şäyä gomağa-, antiKä yärinä gäşmäğä gäğnıdır, ordan sabandır, dirgandır, yabadır häP bāzı yärlädä bän görüyün. tälävizändä çıkıyu böglä, goyüyurlä häP 520. yavrum. at-arabasıdır, tälävizändä görnüyu häP yā, äsKi zaman şäyläri. gäğnı ağaşdan-oluyı. o- tākärläK bö-ğlä, bu tākäriñ-ätirafı bö-ğlä dämır-oluyı. ä, ağaş-aşınma mı, böglä dämırlä çäviriliyo o gäğnıñ tākärä. böglä böyük dübäk vädı, daş. o dübäklä daşdan oyuludu bäkmez gatulıdı. bäkmezlä gäynädı, tavadan onuñ-içinä aqdarıldı. onu-ı doldu mu, onuñ-üsdünä dä böglä çalıdan çırpıdan gonu'du, üsdünä bi 525. sufra bāzı yāhuT bi äsKi çarşaf, arı giTmäsiñ-içinä diyä örtülüdü. o dübäKdä soğuduKdan kəri o bäkmez, tuluğ-oludu äväli, tuluqlara girädi yavrum. tuluK dări, o dāridän tuluğ-oludu. äväli tānıkä mänikä yoğ-udu yavrum. o dări dāridän tuluğ-oludu. DÖ : su içädiK-onun-içindä-n. bobam-ırāmaTlıK su işdimiz, yörüK dā mi-ı nārdä bulsuñ gābı küpü ya. işdä onu ätmişlä, çam gābında bişirmişlä, gıpgırmızıydı tuluğ. bunuñ 530. suyunu işdiK gızım biz dādi babacım-ırāmaTlıK. MB : onu, duz-ula bişiriyurla-, ayrana yatırıyurla-, nilä ädiyurlä. çam gābına yatırıyurlä, o dāriyi bişiriyurlä adam-akıllı da-. öglä koKcaK halädä olsa onu öglä ätmäzlä. adam-akıllı bi dä çam gābında bişiriyurla-, çam koku su oluyü. ondan işmişlädır. äväli tuluKdan-içiyurlädi suyu. bi dä ağaş bardağ-oludu. bānim bobacım da buldan yaylasına gidädi. burdan, boncuKdu-r, 535. ipliKdi-r-iğnädır ni gāçäsä onu götürüömuş. ordan da ağaş gāşık, dürgäsinnä, on tānā, on-iki dānā. altısı bi dürgä-oludu onuñ. (Dürge ne demek ebe?) dürgä dānıdi ona. yāni daqımına-ı bi dürgä dānıdi yavrum, altısına bi dürgä dānıdi. on-ikisinä-ı iki sufralıK dānıdi, altı kişiyä bi sufralıK hāni. o-rdan, gālikä dā-ı böglä ağaşdan hamur tākmesi, äväli böglä dämirdän-ilyänlä yāhuT du ilyänlä yoğ-udu. tākmedä yoğuruduK hamırı-. böglä 540. çamaşırı bura gada tākme-oludu uzun, o tākmedä yıykadıK. bän günäydän gāldim,

täKmädä yıkādım ̣äsKiyi çamaşırı. äväli çamaşır makinäsi Filän mi mädı? sabın, sabınla yıkādıK. küllü su furādıK yavrum. o küllü suyla, ğazana ̣ tavada ğaynadııK ğazana dävırvıridıK. o ğazanda çökädi, ondan ̣ aldıK, tavaya ğatādıK. onla burcu burcu koğadı äsKilä häP. sabinlä sabınladıK, bāyaz sabınla sabınladıK. ğazanlara, äväla ğaynadıdıñ. 545. HÖ : bizim bü muhdarıñ hanımı bizim ğälin ̣ oluyu da, onlä bilä illä bu şäyi ıslä ora şäyi, küllü suyu. onla yıkā saçını bilä. bän dā ̣ bänim saçımı ğazıK gibi ädiyu dārim. (Benim saçlarımı da sertleştiriyor küllü su.) MB : o ̣ dayıma alışgın ̣ oldu mu, 'zäytin yā gibı ̣ ädā ısanıñ başını. öğlä güzäl ̣ ädā ̣, öğlä kápäK müpāK ̣ olmaz ̣ onda. hindi dämır ğaPlāda, äväli dämır ğaP bādı, dämır ğaPlara hurādıK yämā. zäytin yā ğarardıdı o 550. dämır ğaPlara. küllä ğaynadıdıK da bi sürādıK gümüş gibı ̣ oludu höğlä. ä ̣ h nilä gödüK? DÖ : atādıK sänäKläri, suya gidādiK. götü çıkā gidādi, höğlä götü vādı ğäri sänāñ. orda ğalıdı. ä ̣ nārä giTcāñ ğäri yā. äşşāñ bi yanı ̣ aKsaK bi yanı sarlaK ğälidiK ğäri ävä ̣. nā oldu bu ̣, äşşāK yaTdı döşünä. sänäKläñ o ̣ ndan kāri tānikälā çıKdı. MB : ä tānikilādān kāri bidonlä çıKdı ̣, lançalā çıKdı. yavrım bänim ğızañlīmda ̣ dağdan bu balambırT dānān 555. pāliT topladıK ğäldiK ̣ anam ̣ ırāmaTlığ ̣ ıla. (Bu çalının peliti mi?) çalınıñ 'dāğil, mäşā dā dāğil. balambırT dāriz biz, kāsđānä şāKlindä pālidı ̣ olü. o pālidı topladıK ğäldiK, äviñ ̣ içinä döKdüK. aç ğalısa ̣ K, onu ğabūndan soyca ̣ z, dübäKdä döğcä ̣ z, içinä dā acıK ̣ un ğaTdıK mı çöräK ̣ ädiK yicä ̣ z. acısı da olur datlısı da olur. aynı kāsđānä gibi onu yi ̣, bi dā su iş, şākār gibı ̣ olu. onu ̣ ñ daTlısına käläK şäyinä gömārlā 560. toprā gömārlā ̣, onu da çıkarılā kāsđānä gibi bişirilā, çoK güzäl ̣ olu. öğlä zıyanlı bi şiy diğildir. kápāğ ̣ unları bilä ço ̣ K yimişlā. bänim aKlım ̣ ārmiyi dā ço ̣ K yimişlā bänim zaman, ğızañlīmda. DÖ : sän nārdä gödüñ onları aman sus. MB : bänim ğızañlīmda ğıTlığ ̣ oldu abıla ya ̣. DÖ : sänıñ ğızañlıñda mı ğıtlığ ̣ oldu bänim ğızañlığımda mı ğıtlığ ̣ oldu? MB : pāliT bilä topladıK ğäldiğ ̣ anam ̣ ıla. ortaçaşmādān pāliT topladıK

565. gäldiK biz ya, aKlım  ariPduru bänim. yimädik dä, yalıñız  aş gälisaK yicädik.
DÖ: biz yidik biz yidik, biz yidik çöräg  äTdiK dä   biz yidik. HÖ : ısdan  äbä däyviridi,
biz dādi yavrım dādi pälid  ilä häP şäy  äTdiK dādi. on dā dādi bi gün dağda gäldiK da
dādi, onda bu, ayı mı çıkmış ni çıkmış. onlā da ışıKdan k rkarmış. ni k rkā ışıKdan ayı mı
canavar mı? (Canavar korkar.) gurT k rkāmiş h ralda. dağda g lmışla  . sabā gadā yavrım
570. dādi d mir d gd K. onuñ şavKınla dādi şäy  ädādiK dādi, k rkuTmuşlā şäyi. o da
çoğ  ädıv ridi y ranlıK b n , şäyd  g n yd  dur ka. S  :  v li bu g n y  bil   
ayı  oynaTmağa g lirl di. o şantiy niñ yanında hindi   ora baKmağa gid dik. H  :
k g n  içind  o atat rk n yanlarında oynadıla ya. hadi oyna gızım l yla   hanımı
nasıl  oğala d y . MB : bobam  ir maTlıK, ona baKan, ona baK sañ d rl di, k y
575. bozulcaK d di. şäy g lc miş d rl di, biz g ç diK gızañlımızda baKm caz d y .  gl 
laf   d rl di. atat rk h yk liniñ yanında bi yo   cambaz g ldi cambaz, t liñ   sd n  bil 
y r d . H  : g vaKları uzun  adam   tmışl . bi b y   K, adamıñ biri c s raT   tmış
çıKmış ora g vağ  il  y r d yd  şäyiñ  içind , soKaKlıda.  ocuKlı da onuñ arKasında
g ri şäy   d di s yid di. b nim  ocuKlımda, o zuman biz g n yd  duruy duK ya o
580. zumanl . b n burda  vl ndim. biz  ok Ka, burl da okul yoğ  udu o zuman. soñura
açıldı okul bil . g n yd  okudum, iki s n  k riml r  vadıK g ldiK. ond n k ri
bur   açıldı. biz k ndimiz varıK g lıduK ya, arKadaşlarla. y r m si yarım s T soğukda
bil  m cibur gidiliyu. yağmur bil   oK yağdı mı o zuman  orda g lıdıK, arKadaşlarımız
alag du. yağmur  ok yağdı mı, tipi oldu mu.   yolda yaKalanısaK m cibur  ıslanı g lidiK
585. g ri o zuman. hindi  ocuKlı arabıyla gidiyurl , arabıyla g liyurl , taşımalı. (Yemek te
veriyor devlet.) v riyurl , y m Kl r ni d  v riyurl  hindi. g z l  ıKıyumuş h ralda. burda
s z m,  vd  yim diKl r ni  ocuKlı orda yiyurl . bazı  Km ğ  arası  diyurl miş o tos
gibi ş yl d n. S  : bi d  para v dil di bi yıl. H  : onu olmayanalara yardım d y . ayşam

şäydä vādı çocuĝu gömāyoñ mu? öñlüĝü yoĝudu çocūñ. oĝlum sāniñ näyā öñlüñ yoĝ,
 590. hani öñlüñ dādilā. çocuĝ da aĝlamayı ĝoyvıdı. ordan ärtäsi ĝün ĝänä aÇıĝ ĝäş ĝaldı
 çocuĝ, dārsä bitiyodu. ĝäş dādi nārdä ĝaldıñ oĝlum dādi. işdä dādi anca ĝaldim dādi
 çocuĝ da. soñura onuñ şäyini añla, öĝrāndi. ĝäl dādi sānlā ĝonuşām dādi
 öĝrāTmān alaĝodu çocū. öĝlä öĝlä işdä sır kاپısında çoĝ ĝüzäl şäylā väriurlā. o
 öĝrāTmānā ona bi kitap, ona tirāndä yolculuĝädākā bi adam şäyätdiydi. halbiysam
 595. bān, arĝadaş vā bi dāmiş, o dāmiş şäylärä boylā oĝuyacaĝolanlara yardım ädiyu
 dāmiş. kändisi yollamış halbiysam o adam, oĝusuñ dāyā. soñura onu öĝāniyu, ordan bi
 kitaP bādi adamona, çocuĝa. o öĝrāTmān oluP çıkacaĝ çocuĝa. aynısına o çocuĝ da
 onuñ torunuymuş. olcaĝ ya ĝāri, orda gösdādilā soñura, arĝasından. (Senin adın ne teyze?)
 FÖ : faTma. faTma özäl bizim adımız soyadımız häp. burda üş mü dörT mü soyadı vā.
 600. uslūār, ĝündüzār, özäl. zatān bi ābā dādä ĝalmış bura ĝurmuş. o bi dādä ĝalmış, öĝlä
 diyullā. iki oĝlu varımışmış. ävlāniP burda yārlāşmışlā, ĝalmışlā. ondan ürāmiş işdä
 bizim bura. bizim bura o ĝadā dā vādī ämmā, ĝöşdü. MB : ĝänşlā häP dāñizliyā gidiyu,
 izmirā gidiyo. sözüüm hä-r yārä härküz nä-rdä ĝarnını doyrudu. FÖ : sāniñ oĝlan
 dāñizlidä bānim oĝlan ödāmişda, biri ĝünäydä. (İki oĝlun mu var?) iki oĝlum üş ĝızım
 605. mā. çocuĝlarımı çıkadıĝ, ĝızım mā bi. HÖ : ürāmāsi dā az buranñ, ürāmāsi. (Fatma
 Tayze bildiĝin mānilerden söyleyiverir misin?) FÖ: söyleyin, aĝluma ĝālıncā söyleyivirin.
 bilirin, çoĝ bilirin dā unuduviriñun. o ĝün ĝülsüngiliñ orda oturuyuz. böĝlä
 härküz üyüklāmāĝā durdu. ĝāliniñ başı yapıлмаĝa ĝiTdi. çaldıĝ oynadıĝ, hä-rkaziñ
 üyküsü açıldı birdān.

610. läblābi ĝoydum tasa,
 doldurdum basa basa.
 ĝün baTdı yar ĝālmādi,
 aldı bāni bir tasa.

fäslī⌢aradım üç⌢ävläK,
 615. gäldi ğondu bi läyläk.
 işi barābar⌢işlädiK,
 yazın⌢ayırdı fäläk.

* * *

ġandil oyuncaK dāġi.
 ucu domburcaK dāġi.
 620. säväcäKsāñ ciddī säv,
 sävdām⌢oyuncaK dāġi.

(Nerden duydun öğrendin bunları teyze?) cāhiliñ ġızım bān, duya duya işdä.

hay davşanlā davşanlā,
 ġänä oldu ağşamlā.
 625. bānim ġüzäl yārim,
 nārälärdä ağşamlar?

* * *

ķaranfil⌢äkär misiñ?
 bal⌢inan şäkär misiñ?
 dünyāda äTdiġiñi,

630. ahräTdä çäkär misin?
 * * *

däsdiyi doldurduñ mu?
 ġälirkän yorulduñ mu?
 bāñ sänä ağbi dārkä,
 sän bāñä hurulduñ mu?

635. çorabiñ⌢aġına baK,
 dāmir dabaġına baK.
 säväcäKsāñ ciddī säv,
 ġarşiki daġına baK.

- mäKdibim sarı қағаT,
 640. aғларım сағаT сағаT.
 sän┐orda bän burada,
 nasıl canım ırahaT?
 * * *
- mäKdäbiñ camı қарланmış,
 қуш ғанadı ғарış ғарış.
 645. bәni yardan ayıran,
 ғә vursuñ onu çavuş.
 * * *
- vur däsdiyi gümläsiñ,
 āşıҚ┐olan dinläsiñ.
 bәni yardan┐ayıran,
 650. yataҚlarda iñläsiñ.
 * * *
- yaTma yaşil çümänä,
 üyür┐uyanmazsıñ.
 värmä bәni ällärä,
 görür dayanamazsıñ.
 * * *
655. mal ғavғasında ғaldım,
 incä fikirä daldım.
 қапыуы ачывırınca,
 yarım дә ғaldi sandım.
 bәK biliyudum män bunları ғızım┐unuTdum häP bän дә-.
660. mäKduP yazdım ғış┐ıdı,
 ғalämim ғümüш┐üdü,
 biräz дә yazcadım,
 barmaҚларım┐üşüdü.

ğarşıdadır ävläri,
 665. yayılır däväläri.
 çoğçudu bänim dä, unuTduvırıyun. (Tepsi çalarken ne söylüyordun?) türkülä
 söylüyudum. (Bana da söyleyiverir misin?) oyun türküläri o ya-

añkarada yidim tãzä miyvayı,
 boşuna çinnämişinçanam yalan dünyayı.
 670. sögläyiñçanama çalsıñ ninnimi
 kimçalırrsa alsıñ allı gälini.

añkarădan çıKdım başım sãlãmãT,
 köşKünä varmadan kPdu kıyamãT.
 sögläyiñçanama anamçaglasıñ.
 675. bütün ğumrular bãni diñläsiñ.

añkaradan yidim tazä mäyvayı,
 boşuna çinnämişinçanam yalan dünyayı.
 sögläyiñçanama anamçaglasıñ.
 bütün ğumrular bãni diñläsiñ

* * *

680. ordunuñ dăräläri aKsa yuğarı aKsa,
 värmäm säni ällärä ordu üsdümä kaKsa sürmälimçamman.
 hay mähmädim mähmädim, sana kötü dämädim,
 bänı sana kãsmiñlär, vallahi bän dämädim sürmälimçamman.

ordunuñ dăräläri ğara yosun bağlıyor,
 685. kaç gidälim sävdiğim anañ ävdä ağlıyor sürmälimçamman

sögüdün yaPrağı dalarasında,
 güzäli sävârlär bağarasında, bağarasında.
 üş baş güzäl biraraya gälmişlär,
 bänim sävdiçäğim yoğarasında, yoğarasında.

690. bänim suna boylum yoğarasında, yoğarasında.

* * *

sögütarasında bitär zärdali.
 ufacıK yaprağı da göyu kölgäli.
 bänim sävdiğimiñ başı dalğalı,
 dalğalı başlarıñı alıP gidärin.

695. ağlaya ağlaya göyuP gidärin.

* * *

iki dä karpız bir koltuğa sığar mı?
 ilK säviläriñ soñ sävilärä uyar mı?
 bi yol sorsam cavuranañ duyar mı?
 kaçındasñ sürmäli palazım da kaçında?

700. kolonyalar koquyor sırma gibi saçında.

* * *

pänçärädän qar gäliyo,
 döşäk bana dar gäliyo.
 aşdım baKdım şu yorgana,
 värerli ğız can väriyor.

705. cäläloğlan cäläloğlan värerli ğız can väriyor.

pänçäräsi bāyaz pärdä,
 sän düşürdün bāni dārdä.
 bān bu dārTdān ölürsüsām
 nasıl yatam ğara yārdä?

710. pānçārāsi māvi boya,
 sālām vārdim siziñ soya.
 siziñ soydan bir gız◌aldım
 doyamadım doya doya.
 * * *
 atımı çäkiviriñ biyiK daşına,
715. gollarım◌ärişmädi yay qaşına.
 zabahdan qaKdım da bir◌älma қоKdu,
 älmaniñ қоқusu ovuyu duTdu,
 bänim yavrım da ällärä mi giTdi?
 yanarım güzuma.
720. aşağıdan gälir säyir gāgnısı,
 aldırđım yavrımı galdım◌anası.
 giTdiñ◌ällärä dä älläriñ◌oldu güzum◌ah.
- ortaya mĩ◌aTdılar sālvi dal gibi?
 bāni siyirdilär sırma täl gibi.
725. ahbaPlarım gälir baқar◌äl gibi.
 nilā dāsām dā◌uyansañ◌a güzum ah.
- ısdanboldan mĩ◌aldıñ parayı güzum?
 käKliKdän mĩ◌aldıñ sürmäyi güzum?
 kimlärđän◌örgändiñ◌ällärä giTmäyi güzum?
730. nilā diyin güzum◌ah.
 aқ goyunuñ◌ağına.
 çıқdım yällär dağına.
 üş täpäyi üräTdim,
 yavrularımıñ yoluna.

735. kâKliği hurdum da gâldim,
 tüyünü yoldum da gâldim,
 yaz yatağı yatacan,
 cümbüşdän yorgun gâldim↪a ğuzum.

* * *

740. şurdan gälän↪atlı mıdır?
 soruñ varıñ bağdatlı mıdır?
 hâr gälän yari sorar,
 yar bu ğadâ tatlı mıdır↪a.

* * *

karşı karşıdır↪ävimiz,
 745. çoKdur bizim sävimiz.

bu sävilâ bizdiykâ,
 ölür ğalı birimiz.

* * *

çalädän çalâyâ atılamadım,
 ğantarım koPdu da tartılamadım,
 750. ğarlı dağı ağaman,

bän bu dârTdän ğurtulamadım

* * *

ğarşıda koyun ğuzu,
 kıvır kıvır buynuzu.
 çiFdâ yılanlâ soKsuñ,

755. yarimlâ yatan ğızı.

* * *

ağ tavuK↪olmadıñ mı?
 säpädâ goymadıñ mı?
 säni gidi kaynana,
 sän gälin olmadıñ mı?

760. dämiş. (Maşallah Fatma Teyze.) äyi di mi? (İyi çok güzel oldu bak.) DÖ : bän bilġun
 da säsim yoK (Teyzecim şarkıcı mı olcaksın, olduġu kadar söyle) utanıvıdım, soñura
 ädivirin. FÖ :

gämä dä yalnız bir kânärä yaslanır,
yağmır da yağā yälkänläri ıslanır,

765. bir gün gälī dälī gönül⊂uslanır,

däğä hātin⊂äbä bänim⊂ävimdä oynıyividiydi, ırāmaTlıK. DÖ : dä gidi dä. ğızī⊂ölmüş
dä böyüK ğız⊂ıka;

ğara yällä diräğ⊂isdä⊂.

ğoca bağlā küräğ⊂isdä⊂.

770. buna dayanmağa yüräğ⊂isdä⊂,

dämiş. FÖ : hunuñ häP maKṛānı bilī miñ sän?

su da väriñ ğır⊂atıma işläsiñ,
mälhäm ğoyuñ yaralarım⊂işläsiñ.
sän gidärsän bänim yarım n' işläsiñ?

775. yūsäK saraylarda gärgäf⊂işläsiñ.

bänim yarım bir domburcaK gül⊂üdü,
äşsiz loKmaları yudamaz⊂oldu.
sän gidärsän bänim yarım n' işläsiñ?
yüKsäK saraylarda gärgäf⊂işläsiñ.

* * *

780. bu gämiyi bizim⊂üçün yaKmışlar,
ortasına laylon diräK diKmişlär.
ölüm⊂ilä ayrılığı darTmışlar,
älli ğıram fazla gälmiş⊂ayrılıK.

bobacım bizim bāK söglädi bunu. ovada tütün⊂işlädi, üykümüz gäldi ğızım ğäri söglän

785. dādi. 'çoK sävādi türküyü. kändi hordan gälükä o-ynā gälidi. çoK nāşāliydi babam,
ırāmaTlıK.

güm güm ğaynana,
bän⊂oğlunna yan yana,
sän dışarı ğaynana.

790. ğaynatam   ipäK gibi,
 ğaynanam köpäK gibi,
 oğlunu sorar   ısañ
 yaPdırma b b K gibi.

795. ğayınnam  lmas    lmas,
  lin  dikiş almaz.
 baş k ş y  g çinc ,
 s si  n si dumaz.

 ar   aĝacın ğıymıĝı,
 800. bizim    vd  dırmıĝı.
  ok ğonuşma ğaynana,
 şindi y rsin yumruĝu.
 hop hop ğaynana.

 aynanayı n'aPmalı?
 805.  aynar ğazana atmalı.
 yandım g lin d diK  ,
 altına k t k  atmalı.

hop hop ğaynana,
 g m g m ğaynana,
 810. b n   oĝlunla yan yana,
 s n dışarı ğaynana.

* * *

 li  vc Kli g lin,
  olu  olcaKlı g lin,
 oĝlamı b n doĝurdum,
 815. şiş  bacaKlı g lin.

bi d  g lini daşlayıvr m g ri ayıb   olmasın. D  :

ätäği boklu gälin,
 äntārisi ğurtlu gälin,
 oğlanı bän doğurdum,
 820. sän git sümüklü gälin.

FÖ :

başın   önä äĝilmäsiñ,
 aldırma göñül   aldırma.
 aĝladığıñ duyulmasıñ,
 825. aldırma göñül   aldırma.

göKlärdeki kaçTlı şaha,
 bir çiFdä yolla allaha.
 görülcäK günlär daha,
 aldırma göñül   aldırma.

830. dārTlär çäkä çäka bitär,
 mapus yata yata bitär,
 aldırma göñül   aldırma.

cämilämiñ gäzdiği daĝlar mäşäli imanım.
 haydi üş gün   oldu cämiläm bän bu dārdä düşäli.
 835. ğaydırı ğurTmaç cämiläm, nasıl nasıl yapacañ da sän bu işi?
 niķāñızı ğıysıñ, ünläñ gäliñ hoca mämişä.

cämilä nä gäzärsiñ hayaTda?
 basma da fisdan, bağlama babuÇ   ayaKda.
 haydiri ğurTlaK cämiläm nasıl nasıl yapayım da biz bu işä?
 840. niķāmızı ğıysıñ ünläñ gäliñ hoca mämişä.

DB :

yüĝsäK mināradan   aTdım kändimi,
 çoĝ   aradım bulamadım dāñgimi.
 yüĝsäK minārädä kändillär yanar,
 845. ķandilin şavķına bülbüllär ķonar.

gärisin däyvi gäri. gärisini bilämiŭun ki, bu ğadar biliyun. unuTdum häp 'nilä biliyudum. gör
gälälim unuTdum häp. FÖ :

däniziñ dibindän haTcam dämirdänĀävlär,
aĶ ğärdaniñĀaltında çifdädir bänlär.

850. on barmaĶı Ķınada o bäyazĀällär.
yolcuyu yolunda äyläyän dilbär.

uĶrunĀuĶrunĀuĶrunĀuĶrun onuñĀuĶruna,
bän dä yandım haTcamıñ mor fisdanına.
täpälärä ğarı yağmıŭ däräläri buz,

855. ğäl sarılalıım yatalım mor fistanlı ğız.

* * *

mahmıdĀaĶa därlär bänim ūanıma,
bütünĀahbaPlarım ğäldi yanıma.
ğäliK göränläri siñdi canıma,
imdad sändä idi kimä nä däyin?

860. saĶaT doĶuzda diroĶdorı yağladım,
gün doĶmadan ūähiTläri boyladım.
ğäri dönmäK bänä nasıbĀolmadı,
söĶläyin haFizä ğızıma haFizäm aĶlasıñ.

söĶläyin haFizämä ğälsiñ yanıma,
865. bütün duūmanlarım dursuñ salıma,
oĶlum musdafayı räzilĀätmäyiñ.
duūmanlarım tabudumdan dutmayın.
acäl bu yüzdänmiŭ kimä nä däyin?
imdad dädim saĶa sola baĶdım ğaldım.

870. māmıdĀaĶanın bu.

çindira dağları karşı karşıya,
sultan ğız sallandı ändi pınara.
fäläĝ işiñ gücüñ häP sağa sola,
acäl bu yüzdänmiş kimä nä däyin?

875. ävläriniñ önü puTluñ äriKli,
mahkimäyä varsam qalbim umuTlu.
imdad sändä ğaldı sarı sultanım,
acäl sändä imiş kimä nä däyin?

ävläriniñ önü äriKli sazlı,

880. biñ baş yüz lärerä vürsä mähaz mı?
sultan ğız ğäyindi duvaKlı sazlı,
acäl bu yüzdänmiş kimä nä däyin?

(Bu kıza ne olmuş, biliyor musun teyze?) çişmiyä suya ğälmişmiş. sultanmış adı. on da ğızın sürümüş biri, ğaçırmış. ana babası da vämämiş. o da şäy cäzä almış. böĝlä

885. oĝlan cäzä ävindä türkü yaKmış. MB : bu mämıd ağamıñ türküsü dä yavrım, äşmäda bi mämıd ağa dälädi. o da moturuñ altında ğaldı. onu da ona yaKdılä. ölüm şäysi häP.

FÖ : biriniñ oĝlu askärä ğitmiş, hoca bi äbä yoK mudu, onun. onü da yädi sänäda ğälmiş. oĝlu ğälmiş o zımana ğadä şäy dämiş. o ordıyқан ğälini almış, oĝlu da yädi sänä soñuna askärdän ğälmiş oĝluna türkü söylämiş.

890. çantamı sarındım, askär mi sandıñ?
askärä ğidäni ğälmäz mi sandıñ?
buba nädän aldım sän bu ğälini?
ğälini ğälini ğälin yarimi.

oĝlum sän ğidäli yädi yıl oldu.

895. diKdiĝiñ fidanlar mäyvaya döndü.
äl almasıñ diyä bän alaĝoydum.
oĝlum sän ğidäli yädi yıl oldu.

- bahçasınä vādım bahçäsi çamur,
 gözlärinä baḠdım hār yanı yağmır,
 900. baba nādän┐aldıñ sän bu gälini?
 gälini gälini bänim yarimi.
- ällärinä baḠdım┐altın yüzüKlũ hamım.
 ğollarına baḠdım yuvuru hamır.
 905. baba nārdän┐aldıñ sän bu gälini?
 gälini gälini bänim yarimi.
- gälin dä ni dämiş┐ondan kəri baḠ bobası ona:
 oğlum sän gidäli yädi yıl┐oldu,
 diKdiğın fidanlar miyvaya döndü,
 910. dämiş. äl almasıñ dıyã bän┐alağodum dämiş. gälin dä ni dämiş baḠ.
 kayädän kayäyä atılamadım,
 ğantarım ḳoPdu da tartılamadım,
 ğahırlı ğahırlı söğlämä oğlan,
 böyüK babañ┐älindän ğutulamadım,
915. dämiş o da. ğocă┐äbäm dävıvıdı bizä buna. bi dä nänni dävıvirin du.
 dändini dändini danalı bābäK,
 älläri ğolları ḳınalı bābäK
 annäsi maymun babası şābäK.
 ağzına vārdım güzäl maması,
 920. uyumadı ğiTdi äşşäK sıpası
 nä┐ nä┐ nä┐.
- dandini dandini danası var.
 ğatırandan ḳınası var.
 bi hünärsiz┐anası var.
 925. oğlum tandili tandili tan.

ötä yaķanıñ dāli başı.
 iñğıldamaz kökä daşı.
 bānim yavrım başlañ başı.
 oğlum tandili tandili tan.

930. ävläri var daban daban.
 çiFtäläri ulu bacan.
 bānim ğızımıñ bñ babası vā,
 o da ni yavız◊adam.

- dandini dandini danı ğuşu,
 935. ballar yimāz arı ğuşu,
 bu da bir allahıñ işi,
 ğızım dandini dani dan.

- dandini dandini dastāna,
 danılar girmiş bosdana,
 940. kov bostacı danayı,
 yimāsin◊ilānayı

* * *

- çoğ◊aradıñ bulamadıñ◊äşiñi.
 fäläğä ğurban mı giTdiñ bodrum hakimi?
 nasıl ğıydıñ mäfārät hanım kändi kändinä;
 945. çifdä doQdurlar doğradı o bāyaz täniñi.
 yätā gari. MÖ :

- tāzä käl faTmanıñ şalvarı◊,
 ataşa ğaşı diz çöküvümüş dä yalvarı◊.
 danalıñ Çallı faTmam danalı,
 950. bir canım mar yollarıña ğomalı.

dudü abılam ğaşığıla bi oynadı ämmä bunu faTma-ögmä biliyuñ mu sän, ögmä

biliyuñ mu? FÖ : biliyun da gälmädi aQlıma bänim haQğınñ vā.

haKğı atāşoğlu bänim dä şanıñ,

amca ğızına da bän dä qapıldım,

955. yuva ğumağüçün bän dä atıldım,

Çr,3

Ad Soyad : Ali İhsan Özel
Yaş : 81
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın ne amca?) alİhsanÖzäl. (Tevellüt kaç?) binÜÇ yüz kırK, säKsän bir. (Okur yazarlık var mı?) yoq. (Kaç çocuğun var?) altı, ikisi kız. torunuñ torunu vâ iki dänä. dört sänäsKärliK yaPdım män. (Nerede yaptın askerliği?) ädirämiTdä. o zamanÖğliydi, yonanlanamäriKa harbädTdi. bizi göyvımadılä. inönü räisicumurO züman. bän çoK 5. gäzdim, batıda. onuñ märäsiminä gidädım män. (Sınıfın neydi?) piyädä. (Zorluk çektin mi askerde?) iräzilolama mız? gäcä nöbätT, gündüz nöbätT. ä yonan harbädİö gäri yä. o züman bizlär häP dağlarda durduK. (Subaylar dövüyor muydu?) döğän dälolüdun döğmüyän dä olüdun. bi tägmän vädın total. o bänä, ikimiz giTdiK dağa. ya-v gidiP gidärkänä, döndürdü bänä bi tokaT hurdu, guläm ganadı. gäldim, ikincİ dabıra, bani bi yaz 10. dädım. n'äPcañ dädi. bän dä bani tägmän, ämaT bağ bänä bi tokaT hurdu. guläm ganadı bi doKdura gidäm. gulaK doKduru mu canım, häPsinä baқыu. vadımO orda oturuPdurudu. näğä gälidiñ dädi. bän dä sän bänä bi tokaT hurduñ guläm ganadı, baKdırmağa gäldim dädım. o da ba-Kdı bi şey yoK. o gün bu gün bänim cözämışımış. aTmişaltıda hu yanna bi bäygir vädım. onuñ parasını almağa giTdi-m. hä-m giTdim 15. häm gäldim yayan. uzak, äşmäda bi yir. on da, gälincä, yatınca böglä bi daş vâ, yaTdımOdada. o daşa bu dizim sıyırılmış, sabäla kaKdım, yürüyämädım. buyumuş. (Niye evde yatmadın da taşa yattın?) bän burıya 'bi yatıvıdım işdä. (Hanım sağ mı?) vâ canımAnaları vâ ya. (Nasıl aldın hanımı?) hasdanädä hasdabaқыıydın günäydä. oraya odun väreİodum. yänğän dä öldüydün. o rda işdä cänäbAllah yazmış. onu çıkadım 20. mänOrdan aTmiş sänäsində çıkadım burdan, hasdänädän. bänä çoK yalvardı

doḠdurlā. üş sänä odun vädım günäy hasdänäsınä, iki sänä buldana vädım. äṽ mıntıḡada ağaş ğalmıyınca onu bıraḠdıḠ, onu çıkarında iläşbärliğä başladıḠ. işdä dävämü ädiyu iläşbärliḠ ğäri. hindi bunlä baḡıyu. āmaT vā, mütar. (Bakıyor evlatların değil mi?) baḡıyullā. (Tarlan çok mu?) var da, bänim bi şiyim ğalmadı ğäri. vā, älli aTmiş dönüm vā.

25. tütün dā dikiyuz, nohuT da äkiyuz, arpa da, buyday da, häPsini yapıyuz. iyi olü, iyidir. daşlıdır ya iyidir, olü. (Köy ne zaman kurulmuş amca?) burıyaṽ dädämiñ bubası mäkän duTmuş. yörük, ğarätäkäli. o züman işdä biṽ yonandanü äväli onlä yärläşmää başamışlā. burıya ğalmış mäkän duTmuş. cāmınıñü içindädir ğabiri. soñura babamü ğraşdı yaPdıramadı. biz kaçındıḠ. bän bi yälärä oḡul yaPdırdım, bu yanna. ağacını

30. ağbäydänü aldım, amcamü alıvıdı şu amcam. yaṽPdıḠ, bi öğrätmänü aldım. o zumanü aḠlım başımda, sözümdä dutuluyuyṽ, işi dā görüyün. (İyisin şimdi de amca.) iyi olsam n'ölcaḠ duymuyun. hindi doḠdura ğiTsäm män, bän yanılı gidärim. onuñ dädığini anlayamam, ni oldünü bilmäm. ilaş mı alıncaḠ, yatılcaḠ mı, kaç gün yatılcaḠ? (Çocukları okuttun mu?) bu lisäli, ötäğinlā ortaṽ, ilkü oḡullu. bi bän cāhilin. o züman oḡul mü mā

35. canım? bi günäydä vā, bi käremlädä vā, bi çındärädä vā, bi äzilädä vā oḡul. soñura, buradan, äziläri häpimizi aldıḠ ğäri işdä kazā oldu. caṽhilü adam zor. (Köyün çoğunluğu akraba herhalde?) bi sülälä. vā içindä günäydän ğälmä bi ğişi vā. o da, altı oğlu vā. biri burda başı günäydä. bi ğızı vā, o dı günäydä. 'baḠmıyollā, otuz säkizli, bändän iki yaş böyük. (Herkes akraba olunca kavga küslük az oluyor değil mi?) yāv ğavğa mīü olü? ğinä

40. oluyodun. babamü ila amcamgillā ädädin. iyi bura, siḡortalı olan gidiP parasını alıyu, olmäyän dā idärä äTdiriyü. o. fākir yoḠ däsänü olü. (Nasıl vakit geçiriyorsunuz?) ulä āşama ğadä burdıyın hindi ävimiñü önündä oturuyudum män hurda. närä gidäm, ğävälä ḡapalı. närä ğiTcäñ? (Gençliğinde ne yapıyordun?) kimisi günäyä gidıyu, kimi käremlärä gidā, ğäzmäğä gidärlā. ädği doḠdurlā vädır. bän bu ayāmdan ötürä dänizliyä gitmädım, vädır.

45. olma mı canım? gidämädım ğiTmädım. bi yuyü ävälä bu näFäs darlındanü ötürä ğiTcäm. ona bi yu buldana ona varıḠ ğalcän. o da ḡadın iyidir. bän bi yu ğiTdim, yatırdı

gäldi bu. on dörT gün yaTdım. gäldim mi ävälä arķamı sıvazlā bānim. gulām duymuyu bānim dārdim bān, yāñgä hañım gulām duymuyu bānim duyur dārdim. ä o ı sāniñ gibi ğonuşu muvıcaK canım? (Cihazlar var kulaĝa takılan onlardan alsan olmazmı?) ula, iki yu 50. giTdım. dānizlidä bi ı vıjdan hanım mā. ona iki yu giTdım. o dādi ı sāniñ gulāñı accıK bān ğurūma ğörüyon bir ı ay soñuna ğäl dādi. bir ı ay soñura bi dā giTdık, ni dādi anlıyamadım, gäldim. bānim haylamazlı bi dūñürüm. vādır, ibrām. o doKdurlarla häpsinlä ğonuşur. äskidän mūtar ı dın halK partiliydin. hindi ğänä dāvām ı adiyo. onuñ yanına gidiP orda onuñ yanında ğalmalı. bānim ı rātım ı olmuyo dışarıda. illä ävimdä olcaK. 55. yaşlı oldūñdan, äfaK ı Pdāsım ğäliyu ı. äliñ ı orda olū mu, olmaz. (Zor olur tabi.) bān ğonuşĝan ı adamım. härkāz ı ilä bān oludum. bobacım da öĝlüydün. ğünäyā ğaymaķam gäldi mi yanına ğālī, hākim gäldi mi yanına gidādim bi yo. hoş gäldiñ dārdim. hindi bir yārā gidāmıñ, duymuyun ķu. bān hö ı ĝlä ğayvaĝa varıyun, bunun bobası vā ğıyımda oturuyu. o onla o onla ğonuşuyu, bān maĝsum maĝsum baķıyun. (Duyamayınca 60. sinirleniyorsundur.) siñirlänmä min canım? çoK zor siñirlänirim män ı ama. (Yengeyle de fazla kavga etmemişsinizdir o zaman.) ğavĝa mı olū onla ya ı v. tarlaĝa gidādiK, ğarıban ı äkin yolā. yiyādiK ı iĝādiK arpā buydāy yolādık. ätmāzdık, näyā äTcāz ya. hindi bāzı ädiviriyuz. zobıyı yaķmıyuñ diyun? ä o da yanıyu işdā diyu, ondan. arķada bānim ı äv bu āmadıñ, bunuñ ı ävi burda. (Eskiden nasıl vakit ğeçiriyordun?) o zuman mal maşıKaT 65. çoĝ ı udun. bāndä yüz säkizän ğoyun vādın, giTdi ı. yüz dā ärkāÇ ı aldım. kändim ğüTdüm, ğurbanda dānizlidä, burda saTdım. ona satıvı dādim hu fiyada dādim. bu ğoyunları ğüTmācān dādi. ä odunu ğünäyā giTdi bunuñ. sabāla ärkān sarādım bi yük ı odun ändirī ğälidim. bu äliñ ı orda dāĝı, bacanāñ ı orda okuyudu ya. ä canım ı onlā da, ona da baķacāsıñ buna da. bi yu assubay ı imtānına giTdi, altı yu polis ı imtānına 70. giTdi izmirā bu. poliziñ birinnä daķışmış. bu giTmādän orıya bildiridın. ona da dādim, ulā ali oĝlum, yavrum 'niyā äTdiñ bunu. ulā amca sän çoK mühdärämsiñ, o ğävşāK dādin. bizim yaşlılāñ lafı dükānmāz ı oĝlum. (Ben zaten konuşan insan arıyorum amca.) äyi.

bunlara diyon äsKidän arpa buydäy yolunurdun, on baş gün düğün sürädiK. on baş gün bu harmä yäri, bu harmä yäri dädamiñ. şindi avınağımışınız diyu᳚. canım biçär çıKdı᳚

75. patuz çıKdı᳚' gävıma iş galmadı. tütünü mäsälä borc᳚ula dikil᳚o, sän bänä bän sänä gırıvırıyon. väya᳚ ordan baş᳚altı adam᳚alıK gäliP gırdırıyoñ. şindi᳚, hindi öglä. äsKidän, iki dölüm tütün dikädiK. arpı vā, buydäy vā, noh uT vā, burçaK vā, fiği vā, öküz va᳚. oncāzları sabāla acıK güTmäsāñ olü mu? onlāñ gārnını doyrūduK, onları daķā biz᳚äkin yolādıK. onlāñ gārnı doymadın᳚olü mu? hindi öküz, äşşäK galmadı, bāygır

80. galmadı hindi. bändä bi çift᳚at var᳚ıdın, bi çift᳚öküz var᳚ıdın. hiçbi şey galmadı. yalınız bän bi çağılıK yaPdım, bağkura sıkortaya yazılmadım. o yoK bänim. sän, bän avkadam mı dädiñ? (Evet.) kāmāl bağ var᳚ıdın avkat. bobamıñ yanına ava gäldilä. iki kākliK bi davşan hurūduñ dağda. çok giTdiK; yirmi gadaK var᳚ıdıK. bobam bi᳚, bizim bänim güçcüğüm mar᳚ıdın māmät, bi gız gätirdi. 'gaçırdı, onu da muğaffaK᳚olamadı.

85. bi sänä hapiz᳚aldırdıla᳚, üç᳚avkaT girdi onuñ şäyinä. aTliyädä dānizlidä. iki sänä yaTdı, o avkaTlā çıkardılä. 'ya babam dāñizliyä vadı mı, o kāmāl ävä giTcāz dārdin. bi oğlaK aldıK gäldiK, oğlaK kāsdiK. gāynaTdıK, ik᳚ üş gap yimäK yaPdırdıK. yidilä işdilä᳚, burda. bän bilän vāsam dāñizliyä, nāgä gäldiñ dāgä sorarlādın. bän dä varıdım᳚onlāñ dağıräsina. (Sen de av yapıyor muydun?) bän giTmädim. onuñ canını bän

90. mi yaraTdım da hram hurmam män. bobam᳚ırāmaTlıK hurādın. o aTmiş᳚altı yaşında öldü. çok şäylä gäçirdiK. dörT sänä asKārliK yaPdıK. izin dä yoğ᳚udun. altı yüz gıram tayin var᳚ıdın. o da acımızla 'bi yatādıK, sabāla bulgur çorbasına gāşıK gāşıK talimä gidädiK. gāçabilisāñ fırından bi äKmāğ᳚alı gälisiñ. para on gā᳚mä yollallādın bobacım bänä, aydä. (İyi gönderiyormuş o güne göre.) ya᳚ va᳚rdın᳚älindä ämmä.

95. bobamıñ kändi dä on bir sänä asKārliK yaPmış. on birlidin bobam. (Nerede yapmış?) hindi bilimācän, nārdä oldūnu bilāmācän. (Esir mi kalmış?) a᳚ galmamış. äSir᳚olanları bil᳚on günäydä dörT kişi galdı bobamıñ᳚arķadaşlarından. on da᳚, yonaniñ tüfāni çalmā

varmışlā, dağda ğarağolda. onlā da nāy⊃idi onlāñ tūfā bilmiyon, onu sōkārīlākānā, içārdā dāvriyā var⊃ımış dāvriyālā yaqalamış. şāyā giTmişlā, ğaysāriyā. hālān ismi ğaysāriliydin 100. burda da adamñ. kıysāri⊃ türkiyāniñ diy mi? (Evet.) orā göndārmişlā. ötākinlāñ nārdā oldūnu bilmiyum, bobamñ⊃arqadaşı ya onlā. birinā kāl⊃osman dārlādın, birinā ğaysārīli dārlādın, ikisini bilāmāğcān. bizim, biz sākiz ğardış⊃ıdıK. bān tāk⊃anamdanım. bān doqız⊃aylıK ğalmışım anamdan, hālān dā yaşıyon. onlāñ, hindi biri izmirdā, biri burda sālīhlidā, öğrāTmān ort⊃oqul öğrātmāni. birisi āşmādā māmur. birini 105. sarıgöldān⊃āvārdım, o öldü ğaçān sānā. bi ğızımız vā hindi sarıgöldā, bi dā izmirdā o ğızımız vā. bi di burda bi bilādār vā. cāmāl⊃öldü, māmāT⊃öldü, kāmāl⊃öldü. āñ böyüK banım, işdā. (Sizin zamanınızda düğünler nasıl olurdu amca?) su⊃, o da çamıraKdan ğālmā. yonan zamānın da yonanlīlā ğātirmiş. (Düğünleri sordum, suyu değıl.) düğünlā⊃ bi davul dutādıK işdā. bān, burda iki ay durdum. bazarlālādı adam. bān bir⊃ay 110. soñura amānātimi qaldırırım, ona görā bānā söz vā. oynanīdı, hurda māydan⊃atāşi yaqādıK. çalı, ormanlādan, bizim⊃orman ço⊃K. ordan üş dörT sarma çalı ğātirīdiK. ğacā, sabā ğadā oynanīdı. dağıdīdıK müsāfirlāri. (Hangi oyunları oynardınız?) zāybāğ⊃oyunu oynanīdı, ğız⊃oyunu oynarlādı işdā. aydın zāybā çoğ⊃udu. onlara iş düşmüyü hindi ğāri. toplarıurlā, qalğışıyurlā. (Hangisi daha iyi?) canım, şindiki iyi. masırafı yoK, bi sāfār 115. masırafı vā. āsKidān üş gün⊃āKmāK yidirilīdin. üçā öğündān doqız⊃öğün yapādın. şimdikinlā iyi⊃. ama hindi dā ğızıñ babasına mı māriyoñ? oğluñ o parıyla bi şiy yapāsa yapā. yapmazsa yī. çalışmaz yī. hindi oğlanıñ⊃ikisi sarağköğdā. birisi⊃ inşāTcıydın, āv yapādın. birisi⊃ dā bānzinlīñ ğarşısında bi⊃ işhānā aşmış birisi. fağāT sormadım⊃incilāmādim. ğulām duymadīndan. oğlan⊃orda çalışıyü biri dā. bu da⊃ bağ 120. çıkarıyo⊃, tütün dikiyo⊃. hāralda iki biñ mi⊃ biñ baş yüz mü⊃ bağ diKdi. çalışıyurlā, moturlā vā. āsKidān, saban baTmazdın yārā dondan. böğlā günlā çiFdā gidilmāzdın.

(Evlatlarından memnunsun değil mi?) allah razi olsun. bən-ävlärini yapıydım. bunu- ora yaPdım. o äv kändimiñdin, ağama da vädım. bänim-äv oldü üçün, oruy. u gänä āmada vädım. bən-arkaya giTdim. bāni kimsä görmäsini yāv, bāni işimdän alağoyüyurlā dāğā 125. äviñ-arkasına yaPdım. dāñizlidä vaziFä yapıyuñ? (Evet.) tuncär vädır günäyli bizim. (Tanıyorum.) bizim, onu-n ağası burdan-ävli. babası şakacıydın, çoK şakacıydın-o sādīg-amca. yāni güldürürdün-insanı düKğanına vādini mı. tuncäri okuTdu, o kara vā hindi (Mustafa Kara mı?) hı. o torapanlıdır-o. sağlıK māmiriydin-o. häP bunlarla gönüşuduK biz. hindi günäyā vadım mı kaçuyom bän. haFdada bi, ayda bilä gidiyon 130. tıraş-olmağa. (Neden kaçuyorsun?) ona söz geçirämiyon. baK sän mäsälā gönüşäm diyoñ. o da gönüşcaK. ä bän, adamıñ-işi vädır gaydı vädır. ä bän işimi görürüm, arabaya binärim, bāklärim-arabada. bänä bulan arabada bulü. (Sen kulağına tekrar baktır.) ävāla bi bu- nāfäs darlindan. bu fänā bu, gäcäläri uyuTmuyu bāni. öğsrüK yapıyo. (Sigara içtin mi?) işdim. baya otuz bāş sänā işdim baya. (İçki de var mıydı?) aa onu almadım. fağat 135. ävdä bulundurudum. gälük gidäni vicāñ ya. ä gälincä adamıñ, baKğal yoK. günäydän gälisä öglä. o alıdıñ, gödun. bāni-, dāyzāmdän-olan gardışlā bāni mahkimäğä vädilā. bāş sänā uğraşdıla bänä tarlalādan ötürä. nāzillidän bi avKaT duTdulā, göşmänoğlu. adı muzaffär-idin. amca-m, bi onlāñkinä girärin bi yo sāniñKinä girärin, bänim dārdim para dārdin. avkaT-öglä dārdin. mağkimädä tabi ifāda vāridiK-alıdıK. göltüna girädım, 140. gayva alı gidädım bi gayva içiridim. ond-an kəri uğurlar-ösuñ dārdim. bunuñ bubasını- şay gösdädım, bi gişi. bi bayan hākim mar-ıdın. o kāşFinä gälidi tarlanıñ. kāşFinä bāş sänā uğraşılı mı yav? dādi amca, tarlañ nārəsi bizä gösdär dādi-. ulā amcam bu bobamıñ mülkü. bän bunları bālivädım. bu adam otuz bāş sänā sürmädi, orman-oldu. bu otuz bāş kırK sänā sürmädi, bu orman-oldu bu darlalā. ond-an çari doKdura gäldi, 145. şayā aldı orman dāğā. bi- amcanıñ dādiği haKlı mı dādi. hākim hanım haKlı dādi. bu

bunlāñ hāPsini böyüTdü bayıTdı dādi. bunlā dādi orman olmuş dādi. tamam biz dağıldık.
 bizä ü-ç yıl öncä қағаT gāldi, hālāñ o қағаTlā duruyo. gazañmıñız didi. yalñız bānā
 dādi, sän gāzandñ dādi. bunlarıñ dādiñ ni diyoiñ bunlara dādi. hākim hanım, bunlā bānim
 gārdışım didim. onlāñ mülkü onlāñ, bānim mülkü bānim. bān bunu ölçüP böldüm dādim.
 150. gāzandım. gānā hā-ş gızmadım, küsmādim. o ort oқul öğrāTmäni, göşmänoğlunu
 avkaT dutmuş. ulā üsāñ ağam 'niyā äTdiñ sän bunu dādim bi yav. siz gālsāñız bi yu bānā
 sorsañıza. bān sağın. niyā sän bāni öñünā düşdüñ dā onuñ bunuñ, mahkimāğā vidiñ sän
 bāni, ni sābāblā? n'ışlādim? hırsızlıK mı yaPdım, ağacıñı mı kāsdım, odunuñu mu äTdim,
 sänā mi baKmadım? ävārdik, öğrāTmäñ aldıK ona da. hanımıñ ämäKli oldu ya kāndi
 155. olmadı dā, olmadı. (Amca türkü söyler miydin gençlikte?) hi-Ç, yaniñ goyunu gācā
 güdā gālidim, bobamñ gōyününü. ağıla gātādım, öküzleri alı gidā çift sürādim. iki sāt
 üyāsām üyādim, üyümāzsām üyümāzdim. bobamñ disiplinini çoK sıkıdır, särt idin.
 döğādin, döğmä mi canım? hindi bunları döğsāñ, mapısānā. hāpsini gödük,
 şükürlār osuñ. yalñız bu topallıKla bu sağırlıK bāni pārişan äTdi. bi dosdumla
 160. gonusamıyon. (Amca şeker, kalp, tansiyon hastalıkların yokmuş. İstedini yiyip
 içiyorsun bu yaşta ne kadar güzel bak.) yoK, yoK. o gün gācā doKdura giTdiK bunla. o da
 dāmiŞ bān sākSān yaşında çoK amca gödüm, bobañı çoK sağlam gödüm dāmiş bunañ.
 onuñ dādini bān duymuyun canım. buna öğlā dāmiş. bu günāyā gālmış o doKdur gāri,
 yāññ gālmış. biri dā vā, bāliKi on sänā oldu gālāli gādın duruyuh indi. günāydā sağılK
 165. märkazinā baқыō. köglādān hasdalā varıyo, onlādan yirmi biñ lārā alıyo, onlara da
 'rāçātā yazıvırıyoñ. günāydā birincidir köğümüz. gavğa, döğüñş, hırsızlıK, uğursuzluK, ırıs
 tırıs yoKdur. sātın dāğān hākim ya-ı, burda āñ iyiyi köğ çorbacılā vādır dārlā. uFaK köğ
 bura canım. soñura gānşlā bütün dānizliyā gidıyoñ. orda iş buluyu, ora göçüyurlā. iki
 bānim mā, bi bunlā vā, bi dā bunuñ amcasınıñ vā iki oğlu. başga burda hāP gāri goca
 170. gāldılā yaşlı. hu äviñ arkası-ı, dādāmiñ hamımı māfāT äTmiş. bobam günāydān biñ
 yaşlı nānā aliymiş. biz ana dāriz. bilmiyom siziñ orlāda nānā mi dāğorlar, bobasınıñ

hanımına. (Ana denir bizde de.) ana diyurlā mı, iyi. hurā bağ diKmāğ. ä gälmiş. yirm bäs sänä bilä oluyo canım. dayı ni yapıyoñ sän dädim män. ā oğlum dädi bağ diKcöz bura dädi. äbämiñ çolū çocuğu olmadıñdan ona däğdi, ğardişinä oğluna. bänim musdıFıylā 175. hūriyā dädim bu üzümü ğomazlā buradan. bura diKmā, bänalıyın burıyı dädim. bi ğuruş para da yoK. bi dāābäniñäviniñoldū yärdä bi payamāğacı vā, bādāmāğ. äcı orā bāygirini daKdı, ğazığ.ı diKmāğā başladı. ulā dayı dikmä dädim yāv. bänāÇcıK sārT davranmışın. o dā bıraKdı giTdi. bän dā giTcādim, bän sabāla bazar ğāri bazara giTcän. bälädiyā rāğisi vādı ziyā, günäyñ. ulā ziyāamca dädim, dayım 180. ävimiñarqasına bänim dädim bağ diKmāğā gäldi. accıK sārT davrandıydım, ğaşdı dädim, bändän dāvā bilän äTdi mi dädim. onla oturuP kaçıyuz ğā. öğlä bi şiy dämädi bänä ya dädi, gälmedi hindi gālī dädi. äviñöñündä bi ğāvā vā, ğāvāyā oturağodum, gäldi. 'bän dā vadım. toka äTcäm o äliñi çäKdi. dayı 'äliñi çäKmā yāv. cāhilliK başıñdan ğaşdı mi dädim. sänōkur yazarsıñ, halıcılıK yapıyoñ. bän cāhiladamım, bän sänä kūsūrum 185. marsa affät yā. dädi bän dā dädi→ bu yäri vāräm dädi←. zāti bu yäri satāsaK dädi, bän dāyzmā dädi← ğarbini yaPdırıvıcan mävlidōKuduvıcan dädi. kaç dölüm bu yär, üş dölüm. altı ğaymā→, altı ğaymāğā aldık, hayırlaşdıK. ämmä män buräyā gäldim, bi äKmāK yaPdırdım, yuKa. yükümü sardım buldana giTdim. buldanda ärcäbamca vādın, dämirciydi. onlarla ğonuşuyodum män. bän altı ğaymağ tarla aldım üç dölüm. bän 190. çalışcän, bänä iş vāñ. o hind.ı buldana hāmān varıvıncä çıkıvıdñ yärdä bi oğul vā. onuñiçiniñ ğumunu bu yanna aTmışlā yığmışlā. bänim yñäniñarabasınnan, ğazādıK arabıyı doldurū dökärlā gälilādin. bän altı ğaymā orda 'üçayda ğazandım. ömārcıoğlu da iyi→ bi arkıdaşımış. o da çalışmağa gälmiş. ikimiz çalışdıK, altı ğaymā aldık gäldiK. ämmä üsdüm başım bu gibi oldu bänim. gälmedim burāğā, ödācām onu dāğā gälmedim. 195. gäldim, çamaşırımı 'dāğışdırdım, parā altı ğaymā aldım hadi bakām. dayı→ mūtār parası yoK dädim. oğlum n'olcaK bu para, n'inyıyñ dädi. bi kisä bozuK para. bi yāşil bäs

ğayma vā, başğa böyüK para yoK. bi dā bi ğayma vā, böyüK bi dā bi ğayma vā. mütara zütara hācaT dāğil dādi. ona da vāmā dādi, çoluñu çocūñu bāslā ğāri. aldıK, sänāT sıpa yoK, aldıK. hā-P buranıñ şaylāri sänāTciydin. tapu ğāşdi hindi, altı sänā mī oldu. (Aldın 200. mı tapuları?) aldıK ya bizim izmirdäkinlā almādi. ğārisi aldı. onlāñ yārlāriñ dā onlāñ kändi ğardışları sürüyo. bān bobamıñ borcunu, iki biñ dörT yüz mü üç yüz mü bobamıñ borcu çıKdı, bunlā ödämädän dağılışvıdılā. bān bunu ödādim. baK, dörT biñ iki yüz kırK säkiz lārā borcu bobamıñ borcu çıKdı. bi adamdan alış vārişädTim. şay parası, fayizli para. çoğumuş. gānā om bir-on-iki yaşında varın canım. soñura bu borcu 205. ödādim bān, o adama. o adam da bānā ni dādi baK. alisan dādi, buyuruñ dādim. bobañ mäfāTädTi, bobañ bizā hu ğadaK borcu vā. bunun yāriñā dādi aÇcık tarla vā dā, fayizā. biz dādi hāş dāğilsā bobañ borcu ödānsiñ dādi. giTdiK gösdärividiK, o paranıñ yāriñā. biray gāçincā parıyı vādi bānā, zabıT kātıPlāriñiñ yanında parıyı aldı bāndān. alisan dādi, buyuramca dādim. bura ğal oğlum bi yu dādi, vadım. oğlum bu bubañıñ 210. borcu n'ölcaK dādi, bānā. ā biz sänā tarla vādiK ya dādim mān. o tarlıyı sän bānā parıyla saTmadıñ mı dādi. ā parıyı sän almadıñ mı? aldım dādi. hāÇağzıma almādim ğadā aldım ağzıma aldım. söğdüm. kasaP māmāTali amca varıdın o şaraP satıyō, onuñ yanında. o da dādi ulā ali sän āmāT ağanıñ oğlusıñ öküřā şay yaPmazsıñ oğlum nā bu? bi arKadaş, o da ikinci namazından ğāliyōmuş. bān küfürādiyon o 215. düKgānciylā içiyon. gānā n'ışliyoñ ya dādi. ulā dādim bizim dağlāñ dibinā su mu döKmüşlā dādim mān, iki kamyon odun kāscāKlāmiş dādim. odun kāsmāğā gidān ğızıñ varıdı da döndürdüm, giTmāñ dādim. yoKarı aldı giTdi, yoKarda bi dağ vā, akğayanıñ yanında. orā vadık. bizim sārhoşluK Falan ğalmadı. sän dādi, bunlā azılıdır dādi, sāni içāri ğāTdılā mı ğurtulamañ dādi. ā ni olcaK? hindi dādi onla ğonuşunca mütārlığı alıvırın sänā 220. kaça malolu ya dādi. ā bān dā yoK ya dādim. kolayına baKāriz dādi. ārtāsi ğün sabāla varmışorāyā. onla ğonuşmuş. onlā da on biñ lārā olusa vārām dāmişlā. 'nārdā bulcāñ on biñ lāriyi, on biñ lāriyi nārdā bulcāñ? olmaz dādim. bu parıyı nārdāncāñ

dädim män. gänä ondan mīalcan? ondanalcasañ tarlası ucuz, tarlıyı kimsäyä satamazo dädim. 'bän sağıkana satamaz dädim. giTdiK bizim bi amcoğlu vä bizim 225. tarafda, başkätıP dä onlādan. sän dädi sābiTāfāndigilä dädi iki qamyonodun vāmāmişñ dädi. niyā vīmiyoñ didi. sāni içäri gatarın dädi. sän bānim ni suçumu, bulduñ da içäri gaTcañ dädim, başkätıba. bu olay yāTmişdä oldu. bän dädim, bän gonusmadım. o zūman bu gonusdu para burda ya. amäTāfāndi dädi o. gulām duyūyo gāri hāpimizoturuPdurūruz dayirāniñiçārisindä. bānalıvırıyon dädi alıhsana bu tarlıyı 230. dädi, sänāTlāri yaP dädi. o zūman dādiy kim, on biñ lārä olūsa olcāK dädi. äldä yoQ. yalıñız dörT biñ iki yüz kırQ sākiz lārä o adamıñāvinñ aldı. nārdān buldu gāldi, buldu gāldi. onu da vācādim baq. bän günäyā odun vācān, daqlāda odun çoQ dädim. ormancıya älli biñ lārä vāririn dädim, naKliyāTalırn män dädim män. o adama diyun oldu. o adam bāni biraKımıyo, bu. alısan n'ölcaK bu iş? yav n'ölcaK, häriflā on biñ lārä dādilā. bän 235. parıyı nārdān aldñı bilmñon. bän ondan mı aldñ, başga yārdān mi bilmiyon dädim. 'sānona garişma dädi. sän bānā biray müsādāāTcāsiñ bu parāyā dädim, bu tarlıyı alıcan, bän dalları kāscān. ordan parıyı aldım gāldim bu adamıñ parasını vādim bunuñ. bu nārdānaldı bilmiyon parıyı, añmadı ırāmaTlıQ, öldü giTdi añmadı la. kändiniñmiş hāralda o para. şindi bizim başga tarlıyı da gaPmişlā. yalıñızo tarlanıñ sänādi vä. onu iki 240. yō mahkāmāgā vādim, iki sänāT vādim, hākimā. hākim bānā gālmā dädi. baş sänā uğraşdıQ ya, fağaTo gālī gidādin, bän gitmāzdim. goltūna girā gāyvāyā alī gidādim. gāyvada, gāyvıyı içādiK, hada uğurlarōsuñ. yalıñız ilK dāfā gāldindä, tabi avqāTları tanıyon. o galQdı, göcūnu kāymāgā başladı. sän nārālisiñarqadaş dädim män. bän dädi nāzilliliyin dädi. sän nā arıyoñ burda dädim hoş gāldiñ hām dädim män. bän dädi burdı 245. dädi bi alıhsanözāl varımış dädi. āy. ona dädi mahkimā āmrimiz vä dädi.

ğardişlari onu dädi mahkimää vädilā, bāni väkiläTdilā dädi. o bānin ya dādım.
gülüşdüKäpiy.

Çr,4

Ad Soyad : Muzaffer Özel
Yaş : 43
Öğrenim Durumu : Lise Mezunu

1.(Adın ne abim?) muzaffār özäl. (Doğum tarihin kaç?) bin doquz yüz aTmiş iki.
(Eğitim durumun ne?) lisä m̄azunu, yäTmiş doquz lisä m̄azunu. (Evlisindir.) ävliyim iki
çocuğum var. ikisi dā oğlan. (Allah bağışlasın.) sağ ol. (Köyde en fazla ne üretiliyor?)
köğümüzün 'ilk başda tütün gālīu. ond an soğrā işdā hayvancılıK vādı. hayvancılıK bi
5. ara biTdi. (Küçükbaş hayvancılık mı?) kâçı, koyun gibi. ābi 'añ daş çatlā bizim
burlāda dölümdän aTmişla yäTmiş baş kiló arası, yüz kiló dāmāz yāni tütün. (Masrafını
kuratarıyor mu?) ābi ondan kâri yaPcâK bi işimiz yoK, yāni. yaPcâK bi işimiz yoK, hani
dāmin dā diyudum ya āsKidän bizim tütünüñ yanı sıra, hayvancılıK gāçi goyun vādı. o
sāzon biTdi, onu kapaTdılā. hayvan olayı hindi şu köğdā bi tāK, bi sürü vā. o da gāçi.
10. dāmin dā dādim ya aslında dīum ki bān hani insanlara, ālli yaşınıñ yukarıyı silālim
diyum hani. (Nasıl?) tamam bu insanlar alını almış gülünü vārmiş. ha biz gānşlā, yāni bu
adam zātān ālli yaşına gadā çolūnu çocūnu çıkāmışdır. üş baş, paracığı vādır, onlā
idārā adā. ama biz, bu ālli yaşınıñ altındaKı gānşlārā söylädiğim. arkadaşlar gālīñ baK,
bū tütün olayınna uğraşmayalım. ya bunuñ yanında dörT goyunumuz osuñ, iki
15. gāçimiz osuñ, bi ināñimiz osuñ. hā arabası olan bağ diKsiñ. ya v adam, hani
onu yaPmıysa bilā çalışsıñ diyum yāni. tamam adāmiñ gılāmiñ dāniyu. yalnız bizim
köğümüzdā, hani bi dā şu var yāni. cāhilliK oldūndan, dāmiñki dādiğim burda hā hā
diyū, hā hā diyū. az soñura vadiñda, anasınna bobasınna, amcasınna dayısınna görüşdūndā
yav sän näylicāñ, ödayāmazsıñ, borca girmā ödayāmazsıñ ödayāmazsıñ dāyā o
20. arkadaşlar o zūman gānā gabūna çakiliyu, görüyuz yāni. arkadaşlā bu gabuğu

ğırāmıñ, ya bu hayaTda zarar dāädāsiñ kār da ädāsiñ diyun. dayaQ dī yisiñ döğāsiñ dā
 canım, çarşıya çıQdıñ mı hār şäy gözönünä alcañ. bän häP döğcän söğcän dāyā bi şiy
 yoQdur. birindä bāş lira kārädāsiñ birindä üş lira zarar, birindä on bāş lära kārädāsiñ,
 bu hayat böğlä. hani diyācāmüsäyinābā bunları yapalım dıñ köğümüzä. mäSälā şu
 25. köğümüzä mäSälā bu bänim yägänim, bunuñ üş ton tütünü vā. fazlası var äKsiği
 yoQ. diyun ki ābim diyun, sāniñāviñiçinā bi ināk daqām. yā baQ üsāyinābā şöğlä bi
 olay, mäSälā hani bän, bän vaṛ, kändimiñ var dāğā öğünmä döğünmä 'dāğil yāni. şindi
 baQ, şimdi añsıraṛ misāfirim gāldi baQ yañlışāñlama örnāK vārıñum yāni. (Estağfirullah
 abim.) arqıdaş bi çanaQ yoğurduñolu, iki dilim päyniriñolū. olur yāni,
 30. dörT yımirtāolū. hāmān çakıvırısıñaf buyur ğuru yavan ğarincıñı doyurusuñ. ama
 bu olmadında, ğomşuñā bi çanaQ yoğurT ğatıvı. dācāñ bunu canım, dācāñ yāni
 mağāQKaQ. ä, bu olsa daha güzälolmaz mı? dolabıñı açāsiñ bi çanaQ yoğurT, iki dilim
 päynir, bi domati, tamam. (Sadece misafir için değil de evde büyüyen çocuklar var.
 Onların iyi beslenmesi daha da önemli.) tabi canımō da. kändimizdä dā vaṛ, tabi
 35. kändimizdä dā vā bizim yāni. hindi bolca yīyu içiuz yāni. mäSälā paramız iyi dā, hindi
 bänim iki dana yātişdirdimiki danam mā, altundan ğıymāTli bänim yanımda. bän bi alış
 värişā kaQsam farazaṛ bi tarlāalsam, bi arabāalsam, bi şäyalsam. zarafa
 tälāfonāTcān, alō arqadaş altınıñ ğıramı kaç para yā. ulā arqadaş bi yu dur bi dāñizliyā
 sorām dācāK. ama kāsaba aluṛ osman, arqadaş bän danaları kāscān, ni dıñ? arqadaş ālli
 40. ğayma aşşā ānmān, parāyi alcān gālīkānā, dādim mi olū. zaraf gācā altını alamaz.
 kasaP gācā parıyı alı gāli, malı ğatā, işini görü, bän dā işimi görürünonla. hani bunları,
 önāriviriyun arqadaşlara, yapā mıñ diyun. ha onuñ yanında, bağcılıQ çoQ güzäl bi şiy.
 ğārçi hindi bänim kırQ dölüm bağım mar yāni. şindi ābi bän bunuñ iki biñ tānāsini
 aşıladım. dörT biñ bāş yüz bağ filānā bu. yarısı aşılı, yarısı aşılancaQ yāni. ama bän bunuṛ
 45. dāmin bi şiy didim hani, biz bu ğabuğu ğıramıyuz didim hani. ābim dādi ki ulā ābām

moturuñ var gətirñ var, gänşsiñ hurä baK. ulä boş vār bağı didim yāv, bundan 'baş
 sänä—öncä. ulä ābām gäl bāni diñlä, bān göcumanım, bānim şarTlarım älvärmiyu.
 moturum yoK, tarlam yoK, sänñ—arāziñ çoK gäl buriya. ulä ābā siTdir—ät bağı ya—v
 dādim, tütñ—acar dādim. bān—onuñ didiği zaman äğär bu işi yapıydım, bān bu sänä bi
 50. çuval parä—alcādım. çüñKü bi kiló yaş—üzüm bi millon—üç yüz biñ lira. bi
 millon—üç yüz biñ liraya vādim män—üzümü. hārkāz şaraPlıK bağa yönälincä gadā. tabi
 galäciK ğarası var, çiraz var, ğabarnäT var, nä biliyim şardunäl var. yāni öküz gözü—,
 bilmām, dāğışiK çäşitlari var yā. hā bān dā bunuñ—içindän kändimä galäcāni sāşdim. bān
 şunu yapāsam dādim, tamam bu— älli lırä—aşşā ammā. mäsāla bi ağaş diyālim on kiló
 55. üzüm väriyursa—, bān bunu galäciK ğarası yaPsam on üç kiló vācādi. amā—o älli
 lirä—aşşāya. ä çiraz yaPdım, üş kiló aşşā, älli lira fazla. bi dā bu yaPmiş—olduğum
 galäciK ğarası, günäyiñ ğarçäKdän çoK—oldu yāni. pazarda da bāliki didim baş—on
 soñura zorlanabiliriz. dāğışiK bi şiy yapıyım didim. amca dādim ğabarnäT yapalım dādim.
 günäydä bu yayğın diği. günäy diği—, äğä bölgäsi 'türkiyädä bu ğabarnäT o ğidā yayğın
 60. diği yāni. hā ğabarnäT—olusa, āñ kıymätli—üzüm. bunuñ kilósu, bi millon dörT yüz
 biñ liräyā gāliyu üsän—ābā. yāni älli, yüz, yüz—älli. (Bir omcadan kaç kilo üzüm
 alıyosun?) bi bağdan yāni, äğär üçüncü dördüncü sāniyi, aşıdan düşüyüz biz bunu, üçüncü
 dördüncü sänäyā gāldindä on—on—iki kiló üzüm—olü yāni. bāliKi daha fazla alınır.
 ama— ha— bānim bağım mā, işdä muzaffäriñ bağı vāmiş dāğä yılda bi sāfär sürāsāñ üş kiló
 65. väri. sürcä—ñ, baKca—ñ, çapalaca—ñ, tärsini— aTca—ñ, zamānında aralaca—ñ, ilacını
 aTca—ñ. bi dā bu üzümüñ—olması da önāmlı dāği. bunu—, mäsāla şimdi— görüyoruz, ovada
 çäkirdäKsiz—üzüm. adam basıyu hormonu, basıyu ilacı, basıyu gübrüyü. n'öluyu—,
 bizim—üzüm gāri gāldi diyu. arkadaş hormonlu tənä hu gadā omcada diyālim saşma gibi
 olcasa—, doñuz ğurşunu gibi tənä—oluyu. ä n'öluyo bu—? şin—di adam hasdalıK yapıyu,

70. şunu yapıyu, bunu yapıyu. ä bizimki dä aynı yāni. bizim dä sulama yoK, sādä ilacı. hasdalıK buldurmacañ. hasdalıK 'buldu mu, o ğıda mütibär däği yāni. (Ziraatçilerden yararlanıyorsunuz yāni?) yā şindi zātān şöğlä üsiyinābi, zirāTci ya- öğlä bi şiy ki günäyda zirāT mühändisi bağıña gāliyu. ba-ğ bağ, insanınsan, hānā hānā. bana dıu ku, muzaffārābām bağ diyu bağıñıçinā bi hasdalıK gāliyu. ābā ni yaPcān bān buna diyun.

75. buna-, buna- şu gübrüyü vācāñ, şunu yaPcāñ. hāmān hiş bulamıyusāñ hayvan tārsiāTcañ. bu hani- gübrāniñ yanısıra bu, fānni gübrāniñ yanısıra bi hayvan gübrāsi hāPsin,dānüsüdün yāni. mäsälā o gün tālvizonda gāçānlādā bi şiy, nā tarımı yaPcāz diyullar yāni. (Organik tarım mı?) ha, orğaniK tarım. o hayvan tārsindān, gübrāsizolacaK yāni. hām bānim malım daha bī iyi dāğārlāncāK. gārçāKdān daha iyi

80. dāğārlāncāK yāni. hani böğlä, bu günäyda, hani sözü orağa bağıolayında- sözüüm, bu bağıcılıK da hakıgatān günäyda böyüK bi paTlaK vādi yāni. üsāyinābā bān bi şāyā dā dāğincām. bān nādān yaPdīñ diyullā bana, o hani o ğadā bağı. bānimiki āvlādım mā diyun. iki āvlādım mā, bān bunları āvārācām barKlıyacam. arkağaş, bānim bağıım 'bāş sānāyā ğadā bu üzümā yāTcāK. gāçān sānā bān, qasanıñortısına hu ğadān ğāTdim

85. ğiTdim bi millar yādi yüz millon parāaldım. (Az mahsülle bile bu kadar para kazandım diyorsun.) gāçān sānāaşılādımābā. gāçān sānāKi aşı üzüm mādi bana, māyvā vādi yāni. ama baKdım, haKıgatān bağ. (Aşıyı nasıl yapıyorsun? Deli asma ne kadar bekliyor?) acı bağı, acı bağı. o ābi üş sānā duruyo-. mäsälā acı bağı dikiyuz toPrağa dikdiK. onu biz sürüyuz, ĩmārādıuz. o ğalıñlaşıP bālli bi sāviyāğā ğāldi mi-, aşılıyuz.

90. (Aşılı satılmıyor mu asmalar?) ābi şindi aşılı satılıyu. şindi üsāyinābi bi dā şu vā, iki milyon bu sānā köğümüzde aldı arkağaşlar. iki milyon iki yüz biñ lirā aşılı bağı. ama o da gānā üş sānādā māyvā vāriyu. (Zayıf olduğı için mi?) şimdi üsāyinābi, zayıfolduğı yanı sıra topraKda orda kändini anca gālişdiriyu. (Bir de tarlada aşılānān asmanın ömrü daha uzun oluyor galiba.) tabi canım, dahauzunoluyu. bi di üsāyinābi arāziniñ

95. durumunu şindi arāzilārimizi tahlil yaPdırıyuz. mäsälā şindi- dığlim boz yārā kirāşli

toPrağa acı bağ dikiyuz biz, bā kırK bir dāğā. ama- 'çoK iyi gızıl yār mäsälā bu ortuçāsmā tarafına, o tarafı o rā doKsan doKuz dikiyuz. (Re doksan dokuz ne?) o da acı bağ. yalnız o, bā kırK bir, iki mätträkarā yärdän gıdāsını alıyusa, o orda onla gıdalanıyu yāni, o ona yätıyu. rā doKsan doKuz dādiğımız acı bağ bi mäTrī iki mäTrä aşşāyı çoK atıyu

100. yāni. daha dāriñā, ömrü biraz dā daha fazla oluyı yāni. çünKü gıdāyı aşşālardan alıyu. öbürküsü bā kırK bir dādiğim, kirāşli topraK yāni o da onu kändi şāyindā bäsliyu yāni, yätārli gāliyu yāni. ama o otuz sänā yaşāsa ötäki kırK bāş yaşācāK bālki yāni. ama tabi görñürdā sadicā söylāntilār, söylāntilār diği di gārçāKlāri o yāni. biraz öncā arKadaş, arKadaş gübrüyü yüzāysāl çoK atıyu. öbürküsü dibā atıyu.

105. gonusuyuz ādiyuz, işdā şunu yapıñ bunu yapıñ. örnāKlārini vāriyurlā, işdā şöylā budāñ. günāyā dānizli ildān, il tarımdan insanlar gālmiş. günāydā toplantı yaPmışlar işdā arKadaşlar bağları şöylā ilāşlama yapıñ gibicāsınā. ā güzāl bi şiy. günāydā haKğatan bi paTlaK oldu yāni. (Oldu, şarapçılık çok arttı. İnşallah uzun ömürlü olur da köylünün de yüzü güler.) hā, dāmin sän bana bi şiy diyidiñ. o bāş sänāğā gadā

110. olcāK bağlā. bānim iki tānā oğlum mā, bān bunları düün āTcān. āğluldā gaTcān pārāyi cābimā-, çarşıya vadığında. arKadaş bizim köğ yārlāriñdā bi düğün, nişan olsa şindi harcıyacā parası yoKsā adamın yazdırıyu, bi gārçāK. (Bir liralık malı üç liraya yazarlar tabi.) allāñ āmri, o allahıñ āmri. arkidāş kaç para hu mobilya taqımı. bāş lirā. ābi sän bunu bi buçuK ğaymiyā vicāñ mi, işdā para. bārākāT. (Vermezse de başka yere git, 115. para cebinde sonuçta.) vārācāK, vārācāK yāni. şindi bunu bāliKi dādi yüz ālli ğaymiyā aldı yāni. bilmiyuz ki varıyuz yazdırıyuz. işdā, bizā diyullā çarşıda ulā al ihsan amma alış vāriş āTmiş ha. sonuçda- cāzāları bizlārā fakir halkā kāsiliyu, bi şiyār oluyı yāni. (Doğru abim. Düğünleriniz masraflı mı oluyor burda?) üsiyin ābi tabi bizim burda düğünlārimiz üş gün mäsälā yarından soğra düğün var. cumā gün aKşam üsdü başlanır,

120. cumartāsi, pazar günñ ikindin, öğlādān soğra namazdan çıkıldı mı gidili gālin alını gālini yāni. üş gün yāmāK vārili. (İçkili mi yemekler?) şindi ābi dāğil. āsKidān biraz dā

fazlıydı. şindi o zūman üsiyinābi yövmüyä 'baş liraysa, tütün on baş liraydı. şimdi yövmiyä on baş lirä tütün baş lira. (Eğlence nasıldır?) şimd i üsāyinābi āğlāncālārimiz şimdi cumā günāşamüsdü davılcı gālī. bizdā goca davıolu, sazlı sözlü. goca davıl, 125. güm güm 'güm. āşamüsdü ikindin gālīo adamlā. tabi ğılarınäT, davul, goca davul. onlā gālī ābi oraya, başlarlā. mäsälā ğurban sālhiñ düğünü başladı. häPimiz varırız, mübārāKōsuñ. ğarı ğızañārkāK mübārāKōsuñ. tabi böyüKlār burda, äviñiçindä oturū. gānş kāsım dā bi salondan bi hani langarda. orda işdā onlar çalar, oynarız kalğırız. nā biliyim bācāriKli arkadaşla yanık havalā söylā, bi şıylārādā. gacā onikidä birdä 130. dağılırız. sabāla gānā gidilirora, yämäKölü. tüm gälānokuğcularımız 'aKşama ğadā burda köğdā üş baş görāvlāndirilī, sān yardımāTcāñ. zağtān gälān, bi mäydānā gālī. bura harman yārinā masa ğurulū, yämäK hura olu. işdā muSdafa, muzaffār, āmāT siz bu düğünümüzü gälān misafiri ağırlacañız. kimisi hoş ğaldıñ, buyruñ masa gösdāri, hāmān biri yämäK gātiri zinilārā ğōruz. üç dōrt çāşiT yämäk yapıli. yidiriz içiriz. āğār, 135. orda o ortamda işgidir sışğıdır hiğāyālāri o'lusa, ābi isdārsāñ buyur burda ālām mar ğatılmağ isdāsāñ. o da yoKābim dādi mi orda oturu yarım sāt bi sāt. (Sizin bu bölge hayvancılık yapmaya da uygun, değıil mi?) çoK müsāğiTābi olur yā, hä-r şāy olur. bak ortaçāşmādā bu hayvan olayı olmaz, küçüKbaş olayı olmaz. çüñKüorman yok. ama bak bu orta çāşmādān yukārisında, bu tarafı öğlā yāni. şimd i, ābi yañlış añlama bu 140. köğümüzüñ bāliKi on millar lārā ğurban parası vādi. on mil'lar. parıyla aldılā, parıyla aldılā. adam ğurbanlıK aldı, üç yüz dōrt yüz baş yüz millon ğurbanlıK kāsdi. bān dā diyun, ula amcalar, ābilār, 'hām bi bān diğı häpimiz diyuz. ulā arkadaş dōrt gün bi yövmiyā giTsāñ dā, hurā bi kāl kör bi ğuzu bağlasāñ, bi ot bağlasāñ. yā arkadaş yüz ğaymā, yüzālli ğaymā bi ğuzu alıyuz; ğurbana ğadan 'bāsliyuz; hālāiki dānā üş dānā 145. yapan. birini kās, birini saT, birini 'gānā satāsıñ. birini masrafa çıkā bayramda

harşlîñ olû. bi bayram dämâK, añ azından bi aġläyâ yüz ällî iki yüz millon dämâKdir. ğurbanlıqsız hâriş yâni, ğurbanlıq yoq içindâ. canım üsdünâ başña gömlâK alcân, çäkâT al babıc alcân. ama bi dâ ğurbanlıġı da aldın gâldîñ, dörT yüz altı yüz millon lirâ. ama bunu yüz älli millon lârâ bi ğuzu, oġlaK alıP da bäsâldîñ mi, altı üz millon lârâ nârdâ üç yüz millon lârâ nârdâ. yani bi dâ gözüñ görâ görâ büyüdüoñ canım.

150. hormonu yoq, hapı yoq, iġnâsi yoq. (Kurbanda ne kesiyorsunuz genelde?) bi bizim burda añ çok, ğuzu ğoyun kâsili yâni toġlu, ârkâK toġlu. (Dişisi kesilmez zaten genelde.) olmaz. onu güllüylâ bi âzilâr tarafı kâsâ. tabi üsüyün âbi işdâ bizim köġümüzâ bu hayvan olayı biraz dâ yaygınlaşsa var ya. 'gârçâKdân şarTlâ uygun yâ. mäsâla yirm baş sänâ öncâ vardı. yirm baş sänâ öncâ bu köġdâ bizim marıdı, amcamıñ varıdı,

155. amcamıñ ġardışlarınıñ ikisi dâ varıdı, şurda amca oġlumuzuñ varıdı, alTda âmin amca varıdı ğomşum, yâni altı yâdi sürü varıdı. yâ şimdi diyâlim amcam hayvancılıq yaPsa bunuñ malını kim güdüvicâK. şimdi oġlâ bi yâtişgin ġıza da yoq yâni köġümüzâ. (Gençlerin okumaya ilgisi nasıl köyde?) şindi köġümüzâ lisâ mäsâzunu bilâ bi bân. bi bân yâ, üş dörT ġızañanca yâni. 'baş olsuñ yâni. (Okumaya yönelmiyor yani

160. gençler.) şindi yönânlârimiz dâ yâni, 'nası oluyusa. mäsâla şindi bänim oġlum gâçân sänâ bitirdi. ünivârsdâ imtânına girdi, iki yıllığı 'dânK gâtidi. iki yıllıK dâġâ üsdünâ olmadı. (Bölümü neydi?) müşâbâ tâKnîK. bân dâdim bu dâdim iki sänâ, çalıışsân 'dörT yıllıK yaqâlâsîñ dâdim. o da olmâcâK hâraldâ yâni. (Dersaneye gidiyor mu?) hâyı, kändi. (O zaman zor. Çükü zaten okulda verilen eğitim sınav sisteminde başarılı olmak için

165. yeterli deġil.) onu ġabul âdiyün. gârçâKdân hani bâliKi daha fazla puġan alî. bân oġuduġum hâldâ, hatTâ bizim burda baK. hani kändimi dâ suşluyun yâni. oġuduġum hâldâ lisiyi bitirdim hâldâ, oġlumu gâçân sänâ, şindi bi sänâlik oġuyacaġıdı. iki yıllıK ünivârsdâ ünivârsdâdir. (Tabi abim.) şura gâldîndâ, dâdâsinâ, amcasına hindi diyu ni yapıyın? sayġıda da kusur âtmâz. (Gençlerin büyüklere karşı tutumu nasıl?) iyidir,

170. yârîndâdir. köġümüzâ gârçâKdân yârîndâdir yâni. ama, bundan yim baş sänâ

öncäki durum yoḶ. yim 'baş sänäñöncäñ amcam muhtar. o zūman amcam muhdardı. şimdiñ mämäd amca gäldi, amät amca gäldi, alihsanabi gäldi däğäñ härkäs kaçadı gävädä. härkäs ayä kaçadı. alay komutanı gibi mäsälä bi alay komtanı gälmiş gibiñ kaçadı. şimdi mäsälä öğlän gödüm babası 'sandalyä arıyo, oğlan hurda oturuyu baḶ.

175. ayāni çaḶdırmadan däPdim yav. şimdi orda uyardım onu. asKidän mäsälä bi amca, amcam gonusukanañ gänşlā lafa girmäzdin. o gonusu-r, bobamgillā bizlā sorāsa cävaP bäririz. ä şimdi ora arı oğulu gibi soḶuluyoz, masıya. çalsıñ davullar. bi dä säs tonü da yüğsäK oluyu. amcam da rahaTsız oluyu. amcam bäliki baş yıldır gäväyä gälmiyu. nä'dän gälmiyuñ, rahaTsız oldūndan gälmiyuñ. ama biz ona amca dıuz, bizim bura

180. İtiyācımız var. şimdi kışKā amcam gibi gävämizdä baş kişi olsa da añlaTsā. oğullarım, ävlatlarım baḶın, böğlä böğlä yapāsaḶ böğlä böğlä dahāiyi olur däğä. (Tabi, onların deneyimleri çok daha fazla.) bänim üç dänä dayım marıdı. kāmāl dayım, kāmīl dayım, abdullah dayım. böyüK dayım, ädivi gırıvı dardı, añ böyüğü. ötäki dayım da, aman dayım kimsā bulaşmañ, gavğa döğüş äTmäñ dardı. güçcüK dayım marıdı onuñ

185. güçcüğü, dayım döğüñ arkañda bän varın. baḶ, üş dayım mana ayrı ayrı taḶdiK vāridi yāni. öğlä dāyān dayımın gızı oḶudu, oğlu oḶudu, ortancı dayımın. biri öğrätmān oldu oğlu, birsi dä äbā hanım oldu. adam insanları biliyoñ, kötülün nä oldūnu biliyo. ämmä bāriki dayım, onuñ ortamı o kişilärlä oturuP kaçıyo. içindän bän säçädim, haḶgatän här zaman da dārdim yāni. o da mäsälä bana dayıcım kimsiyi üzmä, kimsälärä zarar vāmāñ,

190. gavğa döğüş äTmäñ, oḶuluña doḶru git gäl, düzgün git gäl däsä; güçcüK dayım da aman dayım baḶ hayaT şarTları şöğlä şöğlädir, yarın bi yärä gidämädīñdä iyi oḶuyamadīñda baḶ bizim iräzilliklärimizi görüñ, ona görä hamır hamıla däsäydi bäliki bän şimdi daha farḶlı olūdum. oludum tabi. (Tabi, gençlik devresinde çocuğun doḶru yönlendirilmesi çok önemli.) lisädä oḶudum gäldim. gavğasını da äTdim, döğüşünü dä

195. äTdim; dayāni dāaTdim, dayāni dāaTdim yāni. hani bunlar, ama dayılarım bāni üçünün ifādası da aynı oluydu. hadi biri yalan söglüyu bāni gāndırıyu diyālim, ikincisi dā yalançı dāsām, biri doğrucu bunuñ dārıdim, bāliki farQlı olūdum yāni. bu taşıma sisdāminā gāşdi ya oğullā, 'on baş gün purotāsdo äTdim. (Niye?) göndärmācādim, köñmüzün okulu açıQ galsıñ. bi türK bayrā sallansıñ, bi ögrāTmāniñ olması köğdā

200. iyidir. tamam āğitim bāliki farQlı olabilir amma yalñız, bizi dādim gurban ātmāyiñ. amāliyāT masası ilk āvāli bizim köğ yaTmasıñ. gāñşlāri bizim köğā vurulmasıñ. dādim çāvrā köglādān toPlansıñ. bizim dādim çamıraQ vādır. oranıñ köğü, bizim köñ okulu kapandı ora 'dört sänä dā köglārindā āğitim yaPdılā. ula arqadaşlā, gāliñ bunu gāymaqam bāğā çıkalım, görüşālim. nāysa vadıQ. vadıQ, sālāmı

205. alāyküm alāyküm sālām. ya v gāymaqam bāğim bān sizi bi şiy görüşcām dādim. dādi buyur. dādim bān dādim bu taşımalı sisdāmā hayır dāmiyorum. ama çorbacılar köñünün bi özgāşmişi var. bunu bir kaç yıl soñraya, çünkü ilk dānāmā sāfāsında oldu ya, hāpsi şakırdadaQ kapanmadı burdağı oğullarıñ. yā dādi muhdarıñ isdi dādi. muhdar isdiyu, bunuñ yiğāni. bana bir iki şāy dādi. dādi bunu vāli bāğlā görüşün.

210. burdan 'baş kişi giTdiK ābi. vāli gōnāniñ öñünā goduQ. bān baQdım arqama dört tānāsi gālmamış. ulā yörün hura, yörün hurā añlaTcāz. yav tamam kapancāK bizim okul da kapancāK soñuşda. on sänä soñra üç sänä soñra kapancāK. kapancāK yalñız kapancāK yāni. vāli bāğā vasaQ añlaTsaQ bāliki dādim hani bizim çocuQlāñ okulu da kapanmaz bān izah äTdim. dādi muhdar nā diyu. dādim āfāndim dādim zātān muhtar bu işā

215. taraf dādim. hāmān bi yazı gāymaqama yazdı, tālāfon mālāfon. iş duraQladı öglā. (Gelirken şurda taşlar gördüm, onlar ne?) örāndān gāzma ābā onlā. şindi ābā cavur māzāri vā yāni. onlā yāqın, hu ilārdā. onlā āsKidān şindi bālli dūnādiKlāri yār dā; gōnduQları, otuduQları āvlā müvlā bālli dā. motur çıkıncā gādā, hindi yāTmiş başdā gāldi bura tıraQdör, otuz sänädir. tabi āsKidān öküzlā sürülüdü. tıraQdör tarladan daqılıu

220. çıkarıyu yāni. o da böğlä köşä daşı gibi gullanılıyu. çoKdur yāni. (Tarihi eser çıktı mı hiç?) hāyır. ğazı yaPmıyuz yāni bizim burda çāvra köğlādä bissürü şäylär oldu yāni, ama köğümüzdä olmadı, olmaz da yāni. (Ne gibi şeyler?) yav mäsälā işdä kändirākän mi aracañ, āsrar içän mi aracañ, 'nälär nälär nälär yāni. ama bizim bu köğümüzdä böğlä bi şiy olmaz, olmadı da olmaz da yāni. ābi burda bäliki bi oba mı varıdı, yoKsam bir bölük

225. mü varıdı. üsāyinābi bän dünyānıñ oluşumunu bän dünyāyı çanaK şäKlindä dānir. tabiğat harākätıyla dolan yāri dolmuş, düzälmiş. bän öğlä okudum, biliyum; bilmiyurum yāni. hani dünyānıñ oluşumu yāni. yāni dünyānıñ oluşumu çanaK şäKlindi dānir. bu dağ göşmüş, hani adalar var şimdi. hani öğlä yārläşim birläri olmuş. hani su dāniz, altımız dāniz, su yāni. bunuñ üsdünä yār ama kaç zamanlar kaç asırlar, nä

230. zaman oldu? (Dikkatimi çekti sobaya hep odun atıyorsunuz. Kömür kullanılmıyor mu?) ābi burda odun härkāz dā gullanı. bän mäsälā on säkiz yıllıKävliyim on säkiz okka kömür yoKdur yāni. odun bol. (Tarlalarınız da çok.) härkāzin dā arāzisi yoK üsāyinābi ya. arāzisi olmyan bāK çoK insan vā. (Onlar nasıl geçimini sağlıyor?) yāv şimdi, bobamıñ üç dānā oğlanız biz. babamıñ diyālim iki yüz dönüm arāzisi vā. bu iki

235. yüz dönüm arāzi üç oğlan bu günä ğadar idārā ādiyomuşmuş. hindi bän ävländim bānim iki dānā ğızanım mā. bu mäsälā baş sänā soñura bu da kändi başına häsāP kitabäTcāK canım. (Burda kalırlarsa tabi.) ğalanları örnäKlari çoK canım. ä ğızañ icara gidiyo, tarlıyı icarlıyo. ābi bizim burda gänşliK bilmiyu yā. (Nasıl?) adam arāzi saTcan diyu. şindi faraza bobam günäydä olsa. bobam arāzisini niynicāK.

240. satacaK, yiyäcāK. ya bän ona dāmıñ ku boba bän sänā yirmi millar väriyim on millar väriyim dā bana tarlanıñ bi kısmını vāräcāKsiñ dāmiyum yāni. zatān on millar da bändä dā yoK, häni örnāK väriyum yāni. ābi şurda ğurbanlıK alıyuz, 'vallahi acıom insanlara billahi acıyom yā, yāmin ösuñ acıyom yā. ulā ğardişim bā, bi yövmiyä güzün yirmi yim baş. bānim här yıl var ya, 'yüz amälädän aşşā çalışdırmam bän

245. arkıdaş. yüz amälä, fazlası vādır aşşası yoKdur yāni. bi on gün çalışdırırım, baş gün ara väřirin, üç gün bi çalışdırırım. bu ğırım mırım diği. arāzim, daş aTdırırım şunu

yapdırırım bunu yapdırırım. yav iş çoK çalışcağ ol, iş çoğ arkıdaş. söylämäsi ayıP
 tarla vā, çalışcañ alcañ parıyı. bāni acıpayamdan, çamälidän insanlar gäliyu. çalışıu
 adamlar, tütün işindä. dikiviriyu, çapalıvırıyu, gırıvırıyu paramı alıP gidiyu. işläriñ
 250. biTdıKdän Kāri güzün, ağusdos äylül äkimdä bānim daş işim olü yāni. moturla
 sürākänä bizim yärdän çoK daş çıkar ābi. ämäKlicä süräriz bi dā yāni. hani ağır ağır,
 ālät dā kändimiziñ ya. daş biTmäz bizim arāzidä ābi. dörT gün dāsän, yirmī başādän yüz
 ğaymä. adamıñ kafasına soğuyuz, kafasına soğuyun bunu ābim böğlä yap. ālini cābinä
 soğuyu, düşünüyü. ulä yaPmayıñ dğum arkıdaşlā yā yaPmäyin. baK ābi on gün soğra
 255. bāton diräK olcäK. hār gün günäydän yayan gāli gidärlā. vallaha da yayan gāliyu,
 'billaha da yayan gidiyu, parā alıyu. burda dğum, ābim bağ bän onları yirmi yirmī iki
 buçuğ vāriyum, gāliñ sizä yirm baş milyon vācän, siz çalışıñ. adam gālmiyu, hurda a-şşama
 ğadar diñāliyu. hindän kāri havalā iy olü, burda dünärlā. āşam üsdü ğayfağa vadı mı
 biri oyun oynasa da oyunu säyräTsām dā ordan bi çay ğapsam diyä bāklā. bān dā
 260. kovalarım, gidiñ hura oturuñ dārim. ğayfağa gāli bi çay içä, biri gālivicäK diyä
 büzülü. ulä arkıdaş, çalışıvısañ da onu da olma mı? āşam oldu mu gāvādä vārā ālāşdiri
 yaparım. çalışdıñ mı allah vāri. allah çalışmıyana vāmāz ābi. bän ona inandım.
 çalışcañ, dürüsd olcañ cānābı allah vallā vāriyu. (Baban biraz önce kadınlarımıza el
 kaldırmayız dedi ya bana pek inandırıcı gelmedi. Doğru mu?) harbi ğonuşām. bān
 265. säKsän altıda ävländim. bān ğarımı baya döğdüm. 'nādän döğdüm. (Hatalı gördüğün
 için mi?) hāyı, iş yani biraz da şāyiñ yani o ävlänmädän öncäki pozisyon.
 ävliliK üsdümüzä minincä ğada yük biraz fazla gāldi, çalışması bizä 'zor gāldi hāralda
 dğum. buñaldıKca ğarıya sardım. yāminlā yimin ösuñ hani bağ yañlış ānlama, vallā
 sädyāliK oldu yā. (Keşke olmasa böyle şeyler ama oluyor işte. Bazı yerlerde kız evlada
 270. erkeğe göre daha az önem verilir, bilmiyorum sizde de var mı?) ağ burda olmaz öğlä
 olay. ğıza dā aynı oğlana da aynı. baK şimdi ävländi, bi äviñ bi oğlu bu. ü-ş dānā ğızları

vā. şimdi buna ābim, yaşar ağam buna, mısdıfa hura bağ diK dādi. buna ayrı vārilān odur yāni. baK şimdi bobam bana āv yaPdı, āmaT bura yapdı. burda bobam duruyudu, biz bobamla altı sänä aynı çatı altında galdıK ābi. ordan baK āñ küçümüz 275. cāmali āvārdı, ona da ora yaPdıK. şimdi gızlara haKğatān hiÇbi şiy yapıvımadıK yāni. sādācā alındını satıldını nāysā amma bi sandalya, ama bi masa yāni. ama onuñ da odur yāni. (Aslında çok yanlış bence. Erkek evladın üstünlüğü ne ki? Hasta olsan bakacak olan kızdır. İnsanın kızı gelininden daha yakındır, değil mi?) doğru da, ābi bizim burda aynı āvdā olmaz. şimdi zātān baK vā ya şimdi baK bān āvliyim. bānim gayınpādārim 280. bānā gāl dāsā bān giTmām. (Ama senin evin var, ekonomik durumun iyi.) ama sāniñ dādiñ iş güvāliği dāmāk. şāhirdāki ayrı, bān ona bi şiy dāmıom baK. üsiyin ābi baK, bizim burdı hindi hārkāsiñ āvi ayrı ayrı. bi dā baK zātān ānişdā gālmāz, samımi sölüyun. hindi bānā baK, şimdi bānim bi manısada vā ānişdām, bi günāydā, bi dā dāminki gālān. baK ānişdā bizim ormanı odun āTmāğā gitdi. āşşāğā mindi. bānā soru suğal 285. yoK, olamaz yāni, çüñKü bobamiñ. ātmā gāl dādim. sān dācāñ abañ, o da abañ, o da bu adamıñ dölü dāğil mi dicāñ. tamam dölü, ama bān arkadaş dādim giTmācāñ, ānişdā didim tarladan ormandan odun mudun ādiP gālmicāñ. niyā didi ādiP gālmācāñ. dādim ya-v tarla bānim dādim babamiñ dādim mān. ā aysāl abañ bobāñ, ā bobamiñsā dādim āTmācāñ. (Sen odun yapıyor musun anı yerde?) 'āTmā min canım mān bobamiñ yā-. (O 290. niye yapmıyor?) pākālā onuñ ānişdāsi onlarıñ māsālā, onuñ ānişdāsi gāliP onlāñ ordan odun ādi mu? (İsterse yapabilir aslında.) işdā üsiyin ābi baK bizim bağdaşamadığımız noKda bu. āğār ihdiyāci 'varsa biz onuñ o işini görürüz. ama ihdiyāci da yoksa olmaz. yav şimdi hurda kändiniñ dā vā odunu canım. hindi burda kändiniñ dā vā odunu. ā burda bobamiñ bi sürü. ā kändiniñki burda dursuñ, böyüsüñ, 295. al İsan āğaniñ ordan ādālim. olur mu? o-lmaz. şindi harbi canım. kānun bu

yani. baḲābi bu bizim gālinimiz bu mūtariñ hanımı. haylamazlı bobası, yirmi sänä muhdar baḲ. bunlarıñ ormanı aḡmma bizim, baḲ bobamıñ ormanı çok. āmat da gidiPordan bi çalı çırıp gālmāz. bizim oḡlan odun dāḡı, hani burda buydayı gālmādını varsayalım. öḡlä bi şiyolamaz da. ordan çuvalla buydāy gālsä buydāyi hurlara 300. yayā (Niye?) yav bān babalıḡın bi şıysinä mi şāyim dār yāni. hani olmaz da öḡlä şāy, bizdä bu yāni. (Yine kız çocuḡunua ayırım olmuyor mu bu?) ama baḲ hindi ayırmıyuz. ihtiyaçı varsa onu äldän äväli götürü görüz dıum baḲ. yav baḲ bānım bobamıñ, annämiñ baya värimli arāziläri vā. annäm üzärinä ayrıldı yāni. baḲ şu köḡdä şunu biliñ, ḡarısını yāni hanımın dāḡān malları bānimsiyän adam bilmiyim bir iki danādir. ḡarisi bi 305. dānā nārdä oldūnu bilmāz. samīmi söylüyün. anamıñ bāliki ällätmış dölüm, hām di āniyi yārdä. nārdä oldūnu bobam da bilmāz, bān dā bilmiyun, āmat da bilmiyu, hiş birimiz bilmāz. nārdä oldūnu bilmiyuz. (Neden?) ihtiyaçımız yoḲona ihtiyaç duymıyuz Ḳu. (Bu kadın malı zehirli mi ya abim?) bilmām, onu bilāmām. (Olur mu hiç? Ananın hakkı, sevgisi babadan üstünken malı mı zarar verecek?) yav doḡru da, işdä. baḲ, 310. 'mal üleşilmäḡä gidili burlāda, bi dānā kadın mal üleşmää gitmāz. baḲ, bānım 'ḡayınnamıñ burda yāri vā hāmān yüz mätträ aşşā yanda. nāysä mal bālişcāz, dādä äbä öldü. burdan yoluñ öñündän ḡaçıyullā, dayılar öñdän giTdi, bizim ḡayınna, dāyzām. bān 'dä duydum mal üleşcäklär imiş. bānā imḡānı yoḲ, bānā n'iTsiñ? bān güvāyim ki ya, bānā ni düşär ki? bānā nā kāmiK düşär ki? bān daḡıldım bunlara. hayırdır dādım, 'nārä 315. gidiyoñuz dādım män. mal bölmäḡä. niyini bölcāñiz bunuñ dādım män. siz äväli ḡonuşsañız da, bura tālanıñ başına gālmäsāñiz dā, bizim oḡlan bizim ḡız, olma mı? niysä äTmädilär giTdilär uzaTmayalım. bān dā burda baḡıyun äviñ öñündän. onlar üleşdilär yāri. dāmiş ki ortancı dayı bizim ḡızlā dāmiş 'saTcasañız yāri bān alcan. bunlā dā biz saTcāz diyo. bān dā diyun Ḳu, ula ana boba şimdi bunu niyā satıyoñuz? 320. yoluñ üsdü dādım, bān ora bi dünäk yaparın dādım. bān dā para väriyin işdä para yā. biz ḡardişimizä vācāz dādilā. şimdi o da giTdi burda. bānā vimādi baḲ ḡardişinā vidi. bizim doḡanıñ ḡānunudur bu, burda ḡānun budur.

Çr,5

Ad Soyad : Mehmet Ataman
Yaş : 72
Öğrenim Durumu : İlk Okul Terk

1. (Adın soydın ne abi?) māmād-ataman. (Kaç doğumlusun?) biñ doqūz yüz-otuz-iki. (Öğrenim durumun ne?) bānim, ilk-okul. tam da- bitiriP diPlomayı tamamladım. (Kaç çocuğun var?) baş, allā āmanāT. üç-oğlan, iki gızım mar. birisi aydın, ikisi dāñizlidā. hāPsi āvlāndi, torunları āvārīoz. allah sizlārā gösdārsiñ. (Amin, 5. cümlemize.) biz dā-amcam işdā-, burası ufacıK bi mahalliydi. biz günāyā bağlıydıK. biñ doqūz-üz-aTmiş sākiz sānāsindān daha öncā-, biz günāyiñ mahallāsiydiK. aTmiş sākiz sānāsindā köğ-olduK, ondan-öncā günāyā bağlıydık. muhdarlığımız orasıydı, bāKcimiz koruğcumuz oralıydı. o gün-öğlüydü. bizim kuruluşumuz bu. bizim bi dādāımız buraya gālmış yārlāşmış. gabri dā cāmımızni-icindā, avlusunda. kurucu olarak. 10. onuñ-āvlaTlarından biz dā işdā amca oğlu, uşaK, hala dārkan işdā bu köğ-olmuş. işdā aTmiş sākizdān kārī köğ olduK. köğ olunca bizi muhtar sāşdilār falan. biz bunu yirmi sānā dāvam-āTdirmişiz. ondan soğra dāvraTdik gānşlārā. gānşdān gāncā hārşāy. yapabildimiz gādā yoluyla, ālāKdiriğlā, okuluyla, suyuyla oldu. o günüñ hükümāT başında olanları, o günüñ bizā yardımcı olariniñ hāPsindān tāşāKgür-ādiyom, allah rāzı olsuñ 15. iyiniñ hi-şbi zaman şāysi unutulmaz. biz bu mīrāsı düzgüncā tamamlayabildiK dā burıya gātirabildiysāK nā mutlu. biz burda qardāşcā yaşamayı, özān gösdārdiK, çifciliğimizi qalkındırmıya özān gösdārdiK. māsāla çifciliKdā ni yaPdıñız, ni yaPdıñı-z? tütüncülümüz yoKdu, tütüncülüK māşur-oldu. daha öncā biz, burda kırk sākiz sānālāriñdā tütün-icād-oldu burda. (Türkiye'ye gelişi de otuz sākizlārdā tütünüñ.) 20. āvāT-işdā tütün āgāyā gāldiysā bizim-izmirā gāldi, dāñizlidā yoKdu. biz burda iki kişi bānim gayınla bānim gayınpādārim ortak tütün diKdilā- on-iki balya tütün yaPdıla-. o da iki yüz 'kırk ğuruşa satıldı. 'dā, dūnyāniñ parası dāğā bu dāñizli havālāsinā

yayın oldu. tütüncülüK başlangıcı da o. ä ondan soğra işdä tütüncülüK däväm äTdi bu günä ğadar. bunuñ arasında fısdıK aşılması yapıldı mämläkädimizdä. günäy havälisindä 25. baya baya bi värim oldu. aş t galämi antäP taraflarından ğalmä. tabıK aşısı, hazīran ayında bu tabıK aşısı yapılır. o hazīranda yapılır, hazīranda dutar o. daha soñura da olmaz bäri tarafda da olmaz. ağusdosda aşlasañ olmaz, marTda nīsanda aşılansañ olmaz. daha öncäläri hayvancılımız var ıdı, muzaffäriñ anlaTdığı gibi. ä hayvancılıK, tütüncülüK mäydana ğalincä o, hayvancılıK işi biTdi. şindi burda bizim 30. hayvan olaraK üş kişidä filä bi hayvan aşā yoğarı bi hayvan vā. dänmäz, sürü dänmäz zātän dä, o var. bu arada biz köğ olmadan öncä okulumuz käremlärdiydi. bu baş sänä diPlomayı alıncaya ğadar, ayaKda o günüñ potünü, o günüñ çarığı; biz bunlarla käremlärä giTdiK ğaldiK. okuyabilänimiz okudu. o dävır, bizim dävrimiz biTdi, ondan kəri okumağa ara väridi. kız çocukları soğra başladı. soğra okullä yapıldı. bän bi 35. gayınpädarim mā rahmätliK, bi oğul yaPdırdıK kändi ämäKlärimizlä. onuñ için dä köğä oğul ğaldi, çocuklarımız okumaya başladı. bu gün ğaldi, bu gün dä dış äğitim başladı. aқdarmalı mı daşımalı mı niysä, şindi öğlä däväm ädiliyo. bu gün bağcılığa yönäldiK. şaraP üzümü. bu daha öncädän kara üzüm, böğlä tākäl alıdı. şindi o şäy bi kalKdı, özälä döndü. tütün dä öğlä oldu üzüm dä öğlä oldu däğ incä, şindi şu arada bi 40. bağcılığa yönälmä vā. ona däväm ädiliyo. (İnşallah geliri de iyi olur, insanımızın yüzü gülär) işallah. ya zātän ni bākliyo? illä ki bi ğalir bākliyo. bu mämläkädimizi tärK ädäbilcämiz yoK. zātän giTdīñ yärdä ni yaPcañ? şindi bizim mämläkädimiziñ burada kırK baş hānämiz vāsa, älli hānämiz dışarıda. dänizlidä äKsəriyät. baş çocüm mā bānim, başi dä dışarda. bunuñ ğalmadı, onuñ ğalmadı. māmäläkät dışarıya märküzä aқdı. 45. burdağı olanlä da işdä bu idāräyi işdä böğlä sağlamaya çalışıyo. biribirimizä saygımız sävgimiz, bunları daha yaşaTmıya çalışıyo. tabi ğäläcağımızdä allah işallah daha iyi olur. (İyi olan şeyleri yaşatamazsak zaten biz biz olmaktan çıkarız.) onu unuTmamak İāzım, 'hiş bi zaman. aslını nāsline insan äğär unutursa o kişi häşbi şiyä muğaffaK olamaz

yāni. bān babamıñ nasıl yaşadığını ağār gözümün önünä gätirmiyosam yanlıştır.

50. bunlardan bi şey çıkarıP, ilärlämäyä gayrät ädiñ diyom män. mäsälä, 'kändi kändinä bu bāton bi diräk savaşına gāşdi, inäkçilik yaPmaya gāşdi, äfändim bağcılıK yaPdı. (Çok güzel işler yapmış.) çok güzel bi şey. hindi bunun 'yaPmasında çok güzel bi şey var. hām bi gālır gaynağı, hām bānim şindi bu diräk burda yapılmadan bān gidiP ta dārākög şeydän yānicādän diräk gätiriyödüm. buldandan naKliyāsı, ağırlığı. bizlä-r sizlərä

55. örnäk olabildiyäsäK nä mutlu. bizim babalarımız bizlərä örnäk olabildiyäsä nä mutlu. şindi bi-z ävlātlarımızñ kusura bakma örnäyiz amcam. bān ni yapıyosam bānim oğlum gızım muTlağa bunu yaPmıya çalışacaK. ni dādi-, bānim üş dayım mādı. üçündän dä ayrı-ayrı örnäk aldım. çok güzel bi şey bu. ama, iyi yitişabildiysä nä ālā, di mi? şindi o da vā. illā ki bān şöglä olcan bān böglä olcan. bān dādiğñ zaman iş zātän

60. dāğışır. (Biz diyebilmek en güzeli.) di mi, āñ güzäl odur. siz avkatsıñız bizim sizä saygı duymamız İzım. sizlä-r bizim örnäyimizsiñiz. (Estağfurullah amca, saygı duyulması gereken sizlersiniz.) gälacäğñ kişilärisiñiz sizlər amcam. bānim görüşüm bu amcam. bizim ögrätmānımız vardı amcam, yādi tānā köğü toPladı orda märkəzdä 'bi okulumuz vā, kārımlär. bu yādi köğün çocuğu orıya gālıyo, bir tāk dä ögrätmānımız var.

65. bān o ögrätmānıñ gabirlärini höglä nasıl diyim yāni o kadar güzel härşey ögrätäbildi ki. o onun ögrätimi. şindi onun köğü var şurda kārımlär köğü. doKduru, pilotu, äfändim savcısı, hākimi, ögrätmān zātän sayısız. (Ne kadar güzel, kaç kişi hayırla anıyor o öğretmeni kimbilir.) tabi amcam gānā buyruñ gālıñ, här zaman gōnuşalım tanışalım amcam. baK, köğün ögrätmāniylä sağıK pārsönäli viCdānıdır.

70. bān otuz baş yıllıK ögrätmān gödüm. gözlärim yaşardı giTdi, 'ağladım. yāni bizim burda şindi ögrätmānlär gälödu, paltoyu giydi- paltosunu giydi-, masadan kalKdı giTdi. yav sän mağaş alıyosuñ, bana niyā bi şey ögrätmiyoñ, bānim çocūma niyā bi şey vämiyoñ? viCdan dādiğim o yāni. āñ güzäl äğitim baba anadan başlar oğlum. āñ güzäl ögrätmānımız atamızdır bizim, atatürKdür. bān dādim diPlomıyı

75. soğradan aldım, günäydä şäya girdim imtāna girdim. o günün ögrätmāni, müfäTdişi

vâyahuT millî äğtimdän kim isä 'sordu bänä tarih olayını. öğräTmäniñ, bu qurucumuz kimdir nädır? dädim ataturK. atatürküñ äğtimi, atatürküñ bizi düşmandan qurtarması, atatürküñ bizä härşäyi öğrätmäsi, mämläkätimizä gätirdiği hizmätlär bunlarıñ häpisi dädim. atatürkä tapı mıyosuñ dädi? ävät tapıyom dädim. bänim äğitmänim dä o, 80. öğräTmänim dä o, anamız dä o, babamız dä o. tabi bizim yaratıcımız, şimdi yañlış añlaşılmasın vā. işallah çocuğun başarılı olur amcam. mämläkädä yararlı olur. allahım gäläcäimizi, çoluğumuzu çocümüzü mämläkädä yararlı ätsin. häP öglä görüñ, görälim. yanlıshıKlā yapıyo amcam, häP acıyor, häP yanıyor, häP ağıyor. bu soñradan käre ağılamağın häşbi şäyä yararı yoK. şähiTlärimiziñ, otuz biñ kişiniñ annäsi babası var, 85. ayläsi çoluğu çocuğu var amcam. şindi, işdä bunlar bizim yanlışlarımızın sonucu. şindi bizim acıncaK taraflarımız päk çoK amcam. kardäş kardäşä gurşun atıyo. bu başdağı äğitimsizläriñ, bu işläri mäydana gätiränläriñ allah haqından gälsin, başga dämiyon. amcam gäçänlädä mäzarlığın ätiräfını, dänizlili arkadaşın biri gäldi böglä böglä yapıñ. dayımın oğlu, acar ädäsiniñ yapıvı dädi ona. giTdiK, käşfäTdik raporü aldıK. 90. gayınpädärä dädim yapıviräm. tabi mazarlıK biraz gänişlädi. diyälim 'baş yüz mäTrä kariysä, biñ baş yüz märtä qarā oldu yāni, gänişläTdiK. tabi arasında bi duvar vādi. bu äsKidän biz dädam hayıra vādi. birädärlä istişärä äTdim. dädim äbäm, ula äbim dädim ona buna dädim arkadaş, hadi gidäm däsän kimsä çalışmaz. çalışır, bi gündä olcäK üş gündä olur. gä dädim biz bälädiyä başganı arkadaşımıza sögläyäm. çäKsin, 'väsin, iki 95. säTdä halläTdirälim. giTmiş söglämiş hälidä. bänim oğul arkadaşım hälit. gäldiK, çalışdıK. ordan alt yanda bi göl vā. mazarlı göl bi bäliki asırlık yāni. näysä onu da az buçuK, tämir äTdiK. moturlarla gumunu topladıK bi şey äTdiK. ärtäsi gün sabäläyin bän olmalıydım orda. vallahi yaşlı muşlu dämäzdim äydin, hani bir iki çift sözüm. hämän orda, çocun parasını çarçur äTmäñ dämiş. yav olur mu öglö? oğlum äfärin, äyi 100. yaPdın, baK mazarımızı içini tämizlädiñ yok. ärtäsi gün cäminiñ yanında diñäldim dämiş parayı dämiş çarçur äTmiyiñ dämiş babası. bizim ämaT da çoK ağırdır yā. nardä çarçur äTdimiz, biz orıya dämiş älli millonluK mazoT alcaz dämiş, kötü 'mü äTdiK

dämiş yāni. bānim malım maşığatım yoḲ, köğüñ, bi kuş gurT ordan su işsä daha iyi dāğil mi dämiş. ordan süküT äTmiş gälmiş bu. baḲ bunuñ äkonomisi iyi. zātān āñ çoḲ 105. çatışmalā äkonomi zayıf oldūndan oluyu. āñ böyüK çatışmalar, mäsälā aḡlälär arası sürtüşmälär paradān olur. varlıḲ sävişdiri, yoḲluḲ döğüşdürü dämişlā. gārçäKdān öḡlä.

Çr,6

Ad Soyad : Tahran Özlüer
Yaş : 52
Öğrenim Durumu : Orta Bir Terk

1. (Adın neydi abim?) bänim tahrän. (Kaç doğumlusun?) bän biñ doquz yüz älli iki doğumluyum. (Öğrenim durumun ne?) ilk◊oqul sayılır. ort◊oqul, bi sänä oqudum. galdım◊o sänä, ärtäsĭ sänä dä bi dā giTmädim. ta◊ biñ doquz yüz aTmiş bir, o känädiyi vurdulā ya. känädiyi vurduqları sänä ort◊oquldiydim. (Kaç çocuğun var?) üş allā 5. ämānät. işdā bi ğız var, küçüK◊o şäydä oqūyo, antäPdä, hämşäräliK yüKsäK◊oqulu. bu sänä üçüncü sänäsi, o da burda. bi ğızımız var, o oquyamadı. oğlan◊ävli. (Kız Antep’de dedin, gittin mi hiç yanına?) kilisdä o, giTdim. gärçäKdän güzäl, küçüK bi yär◊amma, yäni viläyät◊olmuş. halkı da iyi. araP da var, kürT dä var, ğarışK. gänäldä iyilär dä fağaT kötülär dä var bazı. yäñi var. (Kötüden kastın ne?) şimdi◊ arabada gälĭkâ 10. gidākâ bälli oluyu zāti insanlā. mäsälā bi şäyā gäldiK, minibüslä orıya gäldiK gidiyuz. orda birisi bindi, bän dädi filän köğdä äncäm dädi. şäy gäşmiş yol çatı mäsälā, o da yäñi gäliyomuş häralda. näysä indi o, burası mı falan. burası däğil dädilā. yaşlı bi amca vādı. o◊ dädi yavrım baK yola çıKmışñ bilmiyoñ dädi yā. biraz şoförä şä yaptı, täPKi gösdärdi. adamĭ◊o◊rda ändirdi giTdi. gäşmiş◊o şäyi. soğra, biz dädiK şä yapalım, hani oqula 15. gadā çıkarıñ bunları dädi. yoK dädi bän çıkarmam◊onları dädi. içindä bāzıları vā onlā da çıkarıvırıyū mäsälā ora okuluñ◊oldū yärä gadā. bi, adam bi arkadaş gäldĭ◊ışdā◊ soñ duraK gäldĭndä araba bākliyomuş. gäldi ğaraja. ö◊ğlä dolaşıyuz, o da gälmiş. ba◊Kdım sälāmın◊aläyküm◊aläyküm sâlam falan dädiK. ya◊v sän närälisiñ◊ışdā bän dänizliliiyim. sä◊n, bän dä dänizlili. nasıl da bällĭ◊oluyu dädiK ya◊ adamla. oraya 20. dolmuş◊almaya gälmiş. taläbä taşımacılıK yapıyumuş da. täläfon◊ätmiş, orda vā dämışlā, gä◊lmiş. onū da bazarlını bitirmışlā. şay var◊ımış, arabanın◊üsdündä. o da

vazgäşmiş almamış. işdä, ordañ gälîkâ diyu arabıyla gäliyüm diyü, şöylä diyu taläbälä vâ diyu. çocuK bänä diyu küfür ädiyu diyu. arabamñ içinde dä bi allāñ ğulu da diyu sän nä yaPıyüñ dämiyu ona diyu. ulän burası diyu, ya 'nä biçim yâr burası yâ bizim

25. mämläkät cännät diyu yav. hani 'var, hâr yârdä insanñ iyisi dä oluyu muTlakâ kötüsü dä oluyu. (Senin kız evde mi yurтта mı kalıyor?) yurTda ğalıyu. hasdänäyâ antäbä gäliK gidiyurlä. iyi şindi üş sän oldu gidiK gäliyo. (Hayırlısıyla bitirir inşallah.) sağ ol. ilK sänä sınıf birincisi oldu orda. haTdä bu burdura gälmäK isdädi. bän şä yaptım. o da arkadaşları orda şindi, gönü olmadı. bi oğlumuz vâ, o da assubay. ävârdiK onu.

30. isdanbuldaydı, orda ävârdiK tuzlada. şindi amasyada, säkiz sän oldu hârälda. bu ramazan bayramında yanımdaydı. kilisiñ, cämiläri var oranñ cämiläri dä yäni cämi yoK. häPsi ta äs'Ki. äsKi tã barbaros hayrätin paşa däniyo, çoK äsKi cämilä. bän izniñi isdäyin, buyur gäl hâr zaman. (Estağfurullah, sağ ol herşey için.)

DOĞANLI KÖYÜ (D)

D,1

Ad Soyad	: Ayşe Altıntaş (AA)	Rukiye Zurnacı(RZ)
Yaş	: 74	72
Öğrenim Durumu	: Cahil	Cahil

Ad Soyad	: Meryem Çetin (MÇ)
Yaş	: 42
Öğrenim Durumu	: İlk Okul Mezunu

1. (Adın ne ebe?) AA : ayşa. (Kaç yaşındasın?) baya yätmişindä bilä varın. (Kollarında kemik erimesi mi var?) anadan_öğlä_o bänim gollarım. bi şiyim yoK_öğlä. zararı olmuyo onuñ. o gada_ı işlädim_äväli. hindi_ışläyämiyon gäri, hasd_oluvuruyon. galbim_ğrıyodu, ondan_oturu toKdura giTdim. daş vā mı nā dämişlä, bi filim çäKdilā 5. dä. höğlä bi_ı şuruP mu ni vāmişlä. o şuruP gibi şäyā_ı gacä, ayşam_üsdü işdim. sabāla, aş ğarnına toKdura giTdik. daş düşmüş dämiş toKdur. hindi ağrımıyo gäri ğarnım filä. daş düşmüş dämiş. (Dedem sağ mı?) o, öläli_ı on_on baş sänä oldu. çoğ_oldu. hasdıydı da öldü. galb hasdalığı vādı. o gadā toKdurlara götürdü_ı gız, faydası olmadı, öldü. n'äTcāñ, äcäl. (Kaç çocuğun var ebe?) bicāz, başğa yoK. olmadı ğızcāzım. bicāz ğızım mā allā 10. amānät. onuñ da_ı baş dänä. onuñ çoK ğarı. (Hoş geldin ebe.) RZ : sän dä hoş galdıñ ğızım. (Nasılsın?) äy_ıyin. hasda oldum da ğızım, toKdura giTdim. (Neyin var ebe?) siñirsän diyo bi dārT bulmuyola. yirmi yaşındıyқа bulduydum bu dārdi bän. işdä siñir diyola. öğürüyon, mīdä öğürä öğürä ğan gätiriyo. bi haP bädi işdä dä cuma_ırtisi gün gäl dādi. gitmiycän. o haP dādi yirmi dörT sāt dādi uyudur dādi. anam bāni dā bāTdār öldürdü 15. zāhirlādi. löP löP kusdurdu bāni. aTmadım da bi dā bazartäsi başğa doKdura giTcän. özälinä gidiyon hām yavrum. hindi bi ğoyunum mā doğurcaK, doğuruvuru anam da

ölüvürü anam da diyä gäldim. (Kaç yaşındasın ebe?) yätmişiki yaşındiyin. (Adın ne?) urkiyi zurnacı. (Kaç çocuğun var?) bänim on çocūñ anasıyım. altıcıK çocūm ma. (Dördüne ne oldu?) öldülā onlā. ik oğlandı. bän mal dāyā, mal dāyā, mal dāyā omrümü

20. tükäTdim. o gün düğün ätdiK, iki dānā gālin aldıK. gālsāñ bāK dayı olüdu guzum. yādi düün äTdim män yavrum. (Okudun mu ebe?) giTmädim gızım. (Malcılık mı yapıyorsunuz?) bān babam anam zamandan bāri gāçimiz, göyunumuz ināimiz oldu. yätmişiki yaşındiyım. osman ölmäsä gocamaycādım dā. (Dedem mi öldü?) dādā öldü dā, bu bāslādiğim oğlan. gārdışımıñ oğlu. (Neden sen büyüttün ebe onu?) anası kaKdı

25. göcaya giTdi, çocuK gāldı, n'āTcāñ? arKama sarınıdım, yatā yığādım da sallādım arKamda yavrumu. hindiki gibi püsKüt, mamma mı vā? üzümü çinnālādim ağzım ıla, yazmanıñ ücünā gātādım, somuruK vāridim. onu sorādı. hindi türlü türlü yicäk vā. işdā hasdā olmıyıvısam üyin allā şükür dā. işdā onuñ tasası äTdi. on sākiz sänā oldu, daha yasını ädārim dağa giTdim mi. altı dānā çocū vardı. kazā äTdi, arabıyla da

30. öldü. (Hoş geldin teyze.) MÇ : hoş bulduK gızım. sän dā hoş gāldiñ. (Sağ ol. Adın ne teyze?) mäyrām. (Kaç yaşındasın?) kaç gözüküyon? (Kırk.) kırKiki varın. (Sen gittin mi okula?) bāşā gādā giTdim. doKuz yaşında girdim okula. ordan çıkınca bi sänā mi durduK, iki sänā mi, ondan kāri ävländim. on altısında ävländim. hindi oKul yoğudu äväli. aşşādāK biz dā, bura yāñi çıKdıK dā. bu täpiyi yāñi çıKdıK. on dörT sänā Filā oluydu dā

35. bura çıKalı. aşşā bizim häylanlıydı. kayāsa dāyā, bi gācādā o ālli māTrā yā giTmiş biz uyūka. dāvlät şāy vāmādi bizā, cayranımız da yoğudu. gārañıda oturuyoduK. illā yoKarı çıKcasıñız, ötāKilli cayran vāmicāz. burıyı mēcibur boşalTcaz dādilā. gāldiK işdā bura biz dā. RZ : bänim gızañlāñ da ikisi dāñizlidā. yabarlarda ikisi dā. oğlanıñ da vā ävi gızıñ da. aKğonaKda dörT yol cāmısıñın yanında sarı boyalı bi äv, oğlanıñ ävi. gızıñkı

40. yāñişāhirdā. burdaKınlā da iyi, häPsīyi allā şükür. bānā giTmä diyo bi yo oğlan. dāñizlidā durulmıycaK ya. äviñ içindā ayşama gādā guzum, 'ayşama gāda vaKıT mı

gäçiyö gızım? härşäy ayāma gäliyo. burda soğan daTlı gäliyo, orda yicäKlā yiyāmiyom ya. (Sen temiz havaya, dağda-bağda dolaşmaya alışkınsın. Dört duvar arasında bunalırsın tabi.) tabi. orda höğlä yörük gidādim, adamın biri bānim ardımdan ünlädi. äbā dādi.

45. äy dādim, dispansāriñ yanında. sāniñ malıñ bi şiyiñ bilä vā mı dādi. vā dādim. äväldä yörüşüñdän bälli dādi. gıvraK gıvraK gidiyom ya. sän dādi ölmäzsiñ dādi. nidän dādi m. nidän ölmäm äbām, ölmä min äbām, hiç ölmädiK isan, atatürK bilä öldü dādim. äbācim dağda çamlarıñ koqusunu duyuyon, sän ölmäzsiñ dādi. vallāhi dä ölmäzsiñ, billāhi dä ölmäzsiñ dādi. öğlä gızım hu dağları höğlä. äviñ içində otur allah otur allah,

50. ayşama gādā. hora gıyölā bi çıTdıK çıtdıK çıgdā m, onu yi. miğdiyi hasdā ädiyor o, miğdiyi boşuna döndürüyo. soñura gayrı sāniyā dādim bān giTcān. ana giTmä, baK baKman gidāsāñ. bān kögdä durcan dādim. dağlä iyi oluyo. hindi bānim gızın safra käsäsini aldılā. guğatır vā mı, galb vā mı, şākār vā mı, tansiyon vā mı. ayşama gadaK yatıyo. ä bān gidān gızım müsādä. durarım män dä, gızın inā doğurcaK. (Sağ ol 55. teyze müsade senin.) hadiñ uğurlar osuñ gısçāzım. AA : gızım işdä bi gısçāzım mā. bakıyolā, avışladı sarı altın olsuñ, allah çocuKların da acısını gösdärmäsin. (Amin, okudun mu ebe?) äväli okul mu vardı, nä vā okuyväsäm. nä vā öğlä okumuş olsam ya. (Ebe dedem seni kaçırdı mı, istedi mi?) bā n başgasına gālin oldum da, ona soñura vadım. onu da vurdülā. üş sänä mi gāçındim onda iki sänä mi gāçındim. (Neden 60. vurdular?) ä işdä yörüg üdü. o gāçiniñ hayalına başga yörük hurdu. bicāz bi gızım olduydu onda da, öldü. işdä böğlä. şimdilik ağırlı sızım yoK. ämmä o günlāda ölcādim. bundan bir hafda äväli. toKdura götürdü hāmān. (Seni seviyorlar da ondan.) sävärlä baK çocuKları dä, güvām dä andacımdan giTmäzlä. allah hayırlı vāsiñ, iyilādir. (Eskiden düğünleriniz nasıl oluyordu ebe?) gāñşlīmizdä düğünlä hindiki gibi mi oluyodu?

65. n'ölcaK hindikinlä. äväli hu gādacıK bi çocuK girmäzdi gızın içinä, kımya. guymazlädi. hindi adamlā, garlā häpisi birläşiyö da, adamlā çalıyo da garlā oynuyo. öğlä

oyuncāna oynama. ata mindiriyollādı äväli. äväli iyīdi. hindi böyüK bälli diği güçüK bälli diği. kandilla, çırayıla duruyuduK. äväli. mäcibur. uduK ya. hindi caryan vā, ayāmızda su vā tabi. babamı bilmiyon bän. babam, şäy gälmiş, cavur. babamı da bayraK diKmäğä 70. yollamışlā da. kōrkusuna mı ni orda ölmüş. nasıl. oldūnu bilmiyon. (Bu köy yeni kurulmuş. Diğər köyün kuruluşu eski miydi ebe?) ora äskidän. imiş canım. kimbili ni zaman. (Adı neden Doğanlı buranın?) bilmiyon ku nidän dämişlā. (Yaşlı çok mu köyde?) vā tā bänim yaşımda İsan. bändän böyüKlāri vā tā. biz göyun da güTdüK, gäçi dä güTdüK, bāygir dä güTdüK. işdä. da. sudan. ötä yaqalāda bilä durduK. dam yapādıK. işdä. 75. (Dedem nasıl öldü?) burda öldü. aşşada damımız vardı, ord. öldü. bu toKdura götürdü izmirä. izmirdän gälidi. üş gün mü yaşadı işdä. (Allah yatırıp kimseye muhtaç etmemiş ya buna da şükür ebe.) şükür gızım. horda biri bizim mā, yatar. gızlā baqıyo. käh baqıyurlā käh yatıyo boğunun sidiniñ. içindä işdä. bi dä onu däycädım, bän hindiki gälinläri sävmiyon ya, bi. kəfinlik gibi bi şäy käydiriyullā. (Al gelinlik daha mı güzeldi?) 80. güzäldi ya. (Dedem döver miydi seni ebe?) höğlä kölgäländirmäzdi hiç. baq, iki dänäsinä vadım, bi yo höğlä ällärini qaldırdını gömädım. niyä döğcäklā, kusurum mu vā bänim? (Ne ekiyorsunuz köyde?) kəkik vā hindi bi. äkin. äkiliyodu, tütün dikiliyodu. bi dä kəkik çıKdı. (İyi para ediyor mu kekik?) bi millon iki yüzä saTdılā. ilkin bi yo, bi millon säkiz yüz. üdü. o zuman iyīdi. ondan Kāri 'bi düşdü, bi millon yüzä saTdılā. hindi 85. çoğu köklädi. kəkik. oldü yäri dä bi yo köKlädilā dä arp. äKdilā. hindi bağ dikiliyo işdä, babalarından galan yärä. bura çıkıldını gösüydi, gömädän. öldü. ho göca gab. äcīñ yanında ağıl vardı. gäçi vardı bi sürü. burlāda o zuman bi şiy yoğ. udu. gäziyodu, bänim. adam. bunlā gäçiyi güTdü gälidi, ağıla gaTdılā. bän dä hora. tütün diKdiydim da yanına vadım. bänä äÇçiK süT sağıvı dädi, bän süT. işcän dädi. ya o südü. işdi, o südü 90. işmädän. öldü. bän süT daşşaklıyon. işdä. o kapıda diñäliyudu işdä kaymış giTmiş arka yanna. bänim. älti görüncä gada 'gälivi ayşā gı. z hacı düşdü dädi. älimdä çanā

'aTdırımışın. ötä silkäliyiP, ötä ıralıya ıralıya bi galdıla¬, dirilmädi. 'çığırıyor, bi kimsälä dä yoK burläda. häm çığırıyor, häm¬ağlıyon, häm yanlarımı çarpıyor goñsulä yätişin däğä. bänim äsKi älti duymuş, onlä säyiTdi gäldi. ikisi duTdulä, bacāndan silKdilä, dirili 95. mi ki dāyā. küPdān bi su doldurdu gäldi, äväli burläda çāşmä mi vā. ağzına bi yo duTdulä suyu. o zuman bi yo bi¬ 'puf dādi, o su çıKdı ağzından. o zuman canı çıKmış. mäyrām dä göcasınna köğä bayçā¬aKlamağa giTdilä. bibär, balcan¬aKlāP gözlädä burda saTcaKlā. onlä ölüsünä gäldi. burdan taKsiylä giTdilär onları¬almıya¬. babañ hasda, toKdura götürcāmişin däğä. gäldilä¬, ayşam¬üzäri aşşā köğä gömdülä gäldilä, 100. mazarlığä. n'ātcāñ, oldu işdä gızım. biciK gızımız¬oldu işdä. äyidir. baK, köğdä bunuñ¬ämsalläriniñ¬içindä bi dānādir. görüyor, äväli¬ gäziyodum, biliyon gızlāñ dabiyaını. huna¬ gır cavır göcağarı sän dä mi gäldiñ, dārlädi gızlā. allah işdä o bicāz gız da dallandı budaKlandı. iki yo başım bozuldu, gänä iyiyin, çoK şükür. hindi äsKidān gızım, hindi¬ sāni isdāmiyā vacañ, sāniñ gönlüñ yoK mu, çayına gayfasını duz 105. gätivirilāmiş. o zuman gälmä dāmāğ¬imiş. laf¬ädärlädi äsKi isanlä. bän dä öğlä duyuyor. (Ebe Yunanlılar bu köye gelmiş mi?) gälmi¬ş cavurlä. ta¬ günüy gāşı vā hurda, ta o gāşa gälmiş, günüyü basmış. ordan bizim¬aşşa doğanlıya toP¬aTmişlā. bizim köğdä isan galmamış häP gāşmışlā, dağılmışlā. kimini basmışlā, irāñg¬äTmişlā, parı isdāmişlā dädilä. öğlä laf¬ädärlädi. (Düğünlerde kendiniz mi çalardınız tefi?) çalgıcılı gārilā çaladı. 110. äl davılı çalälädi, çağırillädi, gāşığ¬ıla oynarlädi. (Sen bilir misin kaşık oyununu?) ah¬a¬h, nā gadā. hindi bänä¬ gözlärä vadım mı, bāni bilān gārılā öğlä dā. äsKi kuşā bāliñā kuşanıP da gāşıK¬oynādıñ däğä. iki sänādir filä düünä giTmiyon. (Ne oyunu oynardınız?) gārağuşu vādi. gāşığ¬ıla oynadıK. bu bänim mäyrāmiñ bi¬ kınası oldu. sa'bah dā¬oldu, o kına da oldu ordu. sabah namazında dağılıvıdılā gözlärlä filä. sabā gadā

115. oynadılā ğarılā. baĶma ğızım, hasdalıĶ ākākā böĝloldum. äväli sänä horlāda
ĝoyun güdüyodum män. anu᠑ nā aĝrı äkividim ğızım. üş gündür iyiyim şükür.

ERTUĞRUL KÖYÜ (E)

E,1

Ad Soyad : Teyfik Demirli
Yaş : 83
ÖğeniM Durumu : Okuma-Yazması Var

1. (Adın ne amca?) tãfiK dãmirli. (Yaşın kaç?) bãn säKsãn-üç yaşındıñ. (Kaç çocuğun var amca?) baş oğlum. ävländi häPsi dä aTmış yaşında äñ-ufã. häyı böyüü aTmış yaşında, yan-ı äñ-ufã kırK dokuz yaşında. (Hepsi burada mı çocukların?) hayı, birİ-ısanbulda. tüpidaKda mı, niy-orde bi müdürlüK yapıyu ya. tüpidaK 5. dâğil-aslında da, tüsiyäv tüsiyäv. orda aTmış dãnä pärsonäli vã. müdürlã gidü dãnizliniñ, onuñ yanına gidiyu, ordan sälam gätiriyullã bizä. köğün İtiyâcını görüllã burda. vâli muğavini vâdı burda ırâmaTlıK-ö öländän-ävâli. mâvin-idi bu da orda sıtâş gömüşdü. şo-rda oturuyuz, bänim bi düñür vâdı öldü ya. işây-amca vã mı burda dâdi. onlã da vã dâdilã. sãlãm-älâyküm-älâyküm sälam. bu gödüğün-äv bänim dãmâdiñ, 10. böyüK dãmâdiñ-ävi. 'hayrola dâdim män. hayır-amca dâdi. bãn dâdi sãniñ-oğlanıñ yanından gãliyon. ä bizim dä yapabileãmiz bi iş vã mı dâdi, bãnä sordu dâdi. o da dâdi köğün-İtiyaşları varsa, giT bubam mãdır-orde ona sor, o mütari mütari bilã, falan dâdi dâdi. bãn dä onuñ-üçü gãldim dâdi. iyi, hoş gãldiñ safã gãldiñ dâdiK. burda bi gayvı-içirdiK yolladıK. ärtäsi gün gãli İtiyar häyâtinnã giTdiK, milät dilãni söylädilã. 15. aşşã bi pompa godurdu, bağçalã sulanıyu. dã hu dãrã-bizim här sãnä bağçaları mafâdiyodu, daşıyodu. ora bi sät yapıvidi falan. yani çok faydası-oldu. (Oğlan hangi okulu bitirmişti senin?) ticãrãtiñ yũKsãni bitirdi, ikdisaT. burda ärdämirdä oğudu ticãrãTdä. ordan isdanbolu gãzandı, yatılı. ora giTdi gãri, orda oğudu. orda bi gız-ıla 'gãşdilã, ävländilã işdã. (Sen okumuş muydun amca?) bãn oğumamıñ lã, bãn-asKãrdã

20. bir afdada on gün okudum ya. ulä arkıdış, bāñ älli üşdä giTdim asKärä. nardıydi okul o zaman burlada? kögdä yoğudu ya. burda yol yoğudu, su yoğudu, ondan kəri köprü yoğudu. (Menderes'ten karşıya nasıl geçiyordunuz?) tāta köprü yapadıK onü da üş yō dörT yō sāl alıdı. köglü yapadı. işdä älli yılından kəri dāmoKraT parti ikdidara gāşdı. osman olğan vādı, ırāmaTlıK öldü yā. çalıñ şay köğündän. o gāldi 25. bura milläTvākili olcāmış. bāñ dādi doKuz vilāyatiñ mi dādi sākiz vilāyatiñ mi dādi mihan taşıyn dādi. āğār, milläTvākili sächilisä m açıK gāç yapılı dādi, sächilmäzsäm ärkän yapılı köprüñüz dādi. ondan soğra o adam milläTvākili oldu hālän babadağında. öldü işdä o mährum. öglä öglä m ämläkät iyläşdi giTdi, çoK şükür bu günä gāldik. fağaT iläşbäriñ malı para äTmiü äbicim. yani iläşbär çoK zorluKda. gāçän sänä bizim burda üç 30. yüz ton üzüm oluyo allah sāni inandırsiñ üç yüz gāymā satamadığımız oldu. yaş, çäkirdäKsiz üzüm. 'çoK iräzil iläşbär. adam sära yaPmış, çıkarıyu gül gibi mal. m ämläkätiñ hāli, durumu bu amcam. (Köy kaç hane amca?) burası çoğudu. yarısını köğä yolladıK, işdä yäTmiş saksän hānä gāldı. tāk bi cämimiz vā, bi dā okulumuz vā. okulda da on çocuğ okuyyo. gālanı yāñicädä, taşıma. şimdi niy imiş orda bi dārsä üş dörT 35. dānä hoca giriyomuş. burda tāk oldündan olmuyo. nüfus dö rT yüz üdü işdä üç yüz ä andi. göş çoK. parä äTmiö arkadaş, zābzä parä äTmiyo, üzüm parä äTmiyo. ä 'niy ilä idārä olcaK adam soruyon sänä, yok. (Gidenler memnun mu amca?) birazı m ämnun. burda dävläT su işlari, arāzı aldı biraz. onlā gidänlā iş gürdu, birazı iyi. birazı tabi gārın doyurcaK gādä. ulä arkıdış dörT yüz lārä bi äv kirāsı dāñizlidä. iki adam üç yüz 40. liraya çalıssa ni gālır? (Köyün kuruluşu eski mi amca, bir bilgin var mı?) çoK äsKi. bobam mar ıdı sākzän altı yaşında mäfäT äTdi. bu köğ dāräkög dāyā aşşādayımış ımış. yüz sänä äväli artuğrul olmuş bura çıkmış. baş altı yüz sänälik vā. orda dāräniñ içindiymiş, mändiräz känärındıymiş. o köğün olduğu yari bän bilün hindi orda duruydu. fağaT orda bi şey gālmadı şindi zātan. sarP bi yär höglä, yāni köğ

45. dānmāz. o zūman işdā bura gālmişlā, buranıñ havāsı iyi birāz. suyumuz da güzāl. yaşantımız da iyi 'dā, zābzā parā ädivisā, bağlā para ädivisā. (Bağlarınız çok güzel ama gerçekten.) orda allı aTmiş millar lārāyā bağ satılıyo bi tānā. köPrünüñ başında bağ bānim. bunlā işliyō. (Çocukların gerisini okutmadın mı?) ötäkinlā avanaK. ya v arkağaş okumadı ya. böyüğ oğlan okusa, o zuman biz burda adamız. altı yādi sänā mūtarlıK

50. yaPdım män. älli dörTdän aTmiş birā gadā. adam dādi bi arkıdāş vādi aqçabiñarda gızları yolla äbā yapırıyın dādi adam. bānim aqırabām dādi orda müdür dādi. oğluñu yolla dādi iki sänādā üş sänādā örāTmān çıkarıvirin. oğlan da gitmādi, gızlā da gitmādi. bunları äbāsi yollamadı, anam. ällā ābu gız ävlāti gidāmiş mi dāyā, bunları gatiyān salmadı. bunlā ikisi dā aklı başında, hām acar, kafaları iyiydi. älli dörTdā bura ögrāTmān

55. gāldi gāri. bizim günümüz dā gāldi gāri, bānim günüm dā gāldi. älli dörTdän bāri gāri bāşinci sınıf bitirdilā gāri çoğu da, oğlā yabana gidān bāş altı bi māmurumuz vā. bi ögrātman idi, avkaT oldu cāmāl vā. ondan soğra biri nüFus māmuru oldu falan. iyi gānā bāş altı vā gānā. (İdarecilik sizin zamanınızda daha mı zordu amca?) bizim günümüz bundın iyiydi. ä bān yādi düün äTdim, hacıya vadım gāldim. allā şükür yim

60. bāş ğuruş borcum yoğ udu. (Orası doğru da ben yöneticilik anlamında sordum.) bizim günümüz dā 'cāhil idi milāt yav. nārā dāsāñ ora gidiliyōdu. hindi baq bān mūtar olcam bi gün köğlü bānim lafıma baqmaz. o zuman cāhil, iyiydi köğ. hindi hārkāz uyandı yāni. o zuman gālir gidāriñ bāti bārākādi vardın. (Destekleme var mıydı o zaman amca?) yoğ udu. höKūmāti bān yim 'bāş ğuruş parā almadım hiÇ. on bāş sänā parti

65. başğanlığı yaPdım, dāmīrāl bānim arkıdaşımdı. ikimiz bi ğurāyız zātān. on bāş sänā başğanlıKda 'on bāş ğuruş almadım. ämmā partidān parā alanlā çok zāngiñ oldu tabi. bizā nāsib olmadı. bānim ona İtiyācım olmadı. (Arazin çok öyleyse.) vā vā, gānā vā. hāPsini vidim bunlara. açıK bağqurum mā, açıK ākinim mā işdā yirmi dölüm gāda, iyi kötü idāra ādiyōn. bān ävāli bi yo biñ altı yüz älli gün, dāvlāt su işlāri var ıdı burda.

70. ölçüm mar ıdı, mändirāzdā. o ölçümdā biñ altı yüz älli gün çalışmışım mā. orda

bänä ̣ yüz yirmi, yüz ̣ otuz lärerä para vädilädi aylıK. fağaT sıqorta da işlädi sänin ̣ añlıcän. o parıyla oquTdum oğlanı sätän. (Şimdiki bir milyar liradan iyi o para.) tabi. bänim dädüm yätmişä doğru. gänä iyiydi. säksändän kəri bu paranın hakiyäti gälmedi. özal ırāmaTlıK çıkardı bu çoK parıyı. millon ondı kəri görülmädi mi canım? äväli 75. millon bilä yoğ ̣ udu. (Doğru amca. Sen hacıya gidip gelmişsin, ne gibi değişiklikler yaptı sende?) şindi, zätän burdan gidän ̣ adamın o äväli bi yo gälbına yärläşmişdir. oranın sävgisi ayrı da, o yoluñ yolcusu olan ̣ adam zätän däğişiklięi burda yaPmışdır da giTmişdir. oranın bi aşKı oluyo misal, yäni bi sävgili gibi bi aşK ̣ oluyoñ ona. ölüncä gädä o aşık sändän giTmişü yäni. allah gōmäyänlärerä gösdärsin. islamin şartı bu. bazı 80. adamlä diyo, araPlara para mı yidircöz? onlar, onlä dini zayıf ̣ adam ̣ onlar. nä lüzum mä arabını çorabını ğarışdırıyon. (Yanlış bir düşünce tabi. Bize farz bu.) böğün hoca huTbädä öglä dädı, otuzdan fazla yärdä ämir ̣ ädiyu allah namazı dädı. bu namazı ğılmayan ̣ adam nasıl kändinä güväncäK dädı. haKlı mı? (Haklı tabi. Kuran'da üzerinde en fazla durulan ibadet namazdır.) islamiyätin tümali namaz. yäni dänizliyä bi apartman 85. yaPdıriväsän boşuna, namazı ğılcän äväli. o sänin hayrın, işin daTlı yäri orda. yalnız bänim ̣ aklımin ̣ ärdięi tümaldä islamiyätä doğruK birdir. ikincisi islamin şartı başdır. ötä yanmı sän kändin düşün yäni. yalnız bu başi imkänin ̣ olduğu ğadar yaPcañ. islamin şartı kaç diyom män, baş diyon sän. kaçını yapıyon, birini. niy ̣ o, şahadaT kälimesi gätimäK. parañ zäkata väcän ̣ ämmä güvänamiyon, namazı zätän ğılmıyon, oruş zamani 90. işcağa ğaliyo falan filän. (Bahane çok. Nefis bahaneyi de bulduruyor değil mi amca?) şäytanla ikisi. ämmä şäytan allahdan müsädä ̣ aldı. biz söz vädiK ̣ allaha. şindi baK, sän şura girdin. bağgalda kimsä yoK kim ̣ ilä ğaldın sän, vicdänin ̣ ıla. ğaldın burdan bi şiy ̣ aldıñ, biraKdın giTdin. müsädä ädäsä viCdänin öglä aldıñ giTdin. müsädä äTmäsä alamañ kı. bu işlä böğlä. davaz ̣ oğlu var ̣ ımış bi, buna ̣ hacäl paşa därlär ̣ imiş. bän 95. bubamdan duydum. bu ölcä zaman, oğlanları var ̣ ımış baş ̣ altı ğädä, häPsini çağırmiş. oğlum, kırK hoca, kırK dänä äsKiylä bi ğatır yüklü para bänim dämiş arkamda önümdä böğlä ğalcäKlä. bi ğatır yükü dä altın ̣ ämmä, bunu orda ğabirdä dağıTcañız. ğolumu da, sağ ğolumu da dışa çıkarcañız. hac ̣ ali paşa ̣ , hocıyla bu can ̣ alınıydı,

hocalā gāliyiġarkada yaġuTöñdā. äsKiylā alınsalā onuñ yanında.
 100. parıylāalınsa ġatır yükünlā gāliyu. dāmāK ki bu dünyā boşunaġ. o sağ ġol
 sallanımış yāni, boşuna. budur bunuñ tāmāli yaġ. 'yoġdurġarkıdaş başġa, yolu yoġdur
 yāni. faġaT doymuyu adaġm, ġoca fabrikiyi soyüyō, ġoca bañġıyı soyüyō, bizi bi äKmā
 hasirāT ġoyuyō, zāhir zāmbārā yiyāsılāġ, gānā doymuyo. böġlā müslümanlık mı olū?
 (Askerliğini nerede yaptın amca?) çanaġġalādā, dörT sāñāciK. kırġüşdā ġiTdiK kırġ
 105. yādīdā ġāldik. almanyaniñ harbi vardı. altı ay bi aşlık çāKdiK. altı yüz ġıramıdı
 taym. onu bi öġündā yīyoz, işdā ġāldi ġāşdi. (Kış hafif geçiyor galiba burda?) ġış azölü,
 ġar yağmaz. bundan üş dörT sänā ävāli, 'ālli santim bilā yağdı. bān hayātımda bi onu
 ġōdüm burda. aġaş dallarını biraz ġırdı da, āridi aġdı ġiTdi. yāniġ sāniñāñlicāñ buz
 yaPmadı. birinciġayın birindiydi. hindi oġlum, bizim bi yārdā bi noġsanlığımız varsa,
 110. osmanlı dāvlāti açık ġüşlüyümüş, avrupayı şurıyı burıyı altāTmiş. orları
 mādāniyātā ġatmış o 'da. faġaT hindi türklādān ġorġuyullā döġällā bizi diyā. halbisām biz
 āfāndi olduġ ġāri hindi, döġmā zamānımız ġāşdi. biz haġġatānāvırıpadan yāni itiyācımız
 yoġ türkiyāniñ. yav bu hırsızlarölmicāġ türkiyā 'bi türkiyā dā bāslā. (Haklısın amca, ne
 diyeyim.) böġlā işdā. (Düğünleriniz üç ġün mü oluyor hacı amca?) nāġrdā bulcān
 115. üş ġün yaġ, birāfda anca oluyo burda (Bir hafta mı?) düünādān kim mā dāsāñā
 sän, düġünöldü. ābi bizim bura sosiyātā, bizim bura düġün çok masıraföluyo ya. on
 millardanāşşā ġiTmiyu yāni. aşırı gidiyullā. bizim düġünlā iyīdi yaġv. bān yādi
 düġünāTdim yādi ġuruş borcumölmadı hiç. adam biġ sünāTāddiriyo üsānāfāndi
 yaġ onon baş millar lārā borcādiyo yav. gidālim mi yāmā. (Gidelim amca.)

E,2

Ad Soyad : Osman Okur
Yaş : 36
Öğrenim Durumu : Ön Lisans Mezunu

1. (Adın Soyadın neydi muhtar?) osman okur. (Kaç doğumlusun?) otuz sekiz. (Eğitim durumun ne?) yüksek okul, iki yıllık. afyon meslek yüksek okulu. (Kendi mesleğini yaptın mı hiç?) yok, hiç çalışmadım ya. (İki çocuk var herhalde.) ha. (Nerde okuyor bunlar?) bunlar, birisi yenicakant, bi tanesi da burda. (Köyünüz çok güzel yerde 5. kurulmuş. Bir çok ihtiyacını kendi karşılıyor herhalde?) yok, bi çok ihtiyacını karşılamıyo da sadaca bi zabıyila mayva uzarinä kurulu. onun haricindeki diger hayvan va urunlerini dışardan alıyo. (Seçimi nasıl kazandın? Yani, akraba çevren mi geniş yoksa çalışmaların mı etkili oldu?) akrabalı da var da, biraz da bizimki, iş yapan adamı takdir eder yani. (Partilerin hangisine oy fazla çıkar genelde?) valla bizim parti 10. hangisiyle başlasa köglü ona gidar ya. sağ parti vadır da, sol yokdur yani. hangi parti ikdidardıysa ona çok çıkā. parti bu gün va yarın yok, bizim için iş önemli. köümüzün alt yapı sorunu olara hā bi sorun yok burda. (Kanalizasyon var mı?) hāpsi, hāpsi yolları molları vā. aşşā arāzilärä otobuksula äläkdirik vā. var ya. (Çok güzel gerçekten. Gördüğüm kadarıyla Güney'in en güzel köyü bu.) doğru. dānizli çāvrāsında kanalizāsonu 15. olan on ikinci köğ burası. ya hər nā gadar olursa olsun bu tarım kāsiminiñ älinä iyi para gālmü. bağıcılık fazla ilac isdiyän fazla çalışma isdiyän bi tarım kāsimi. bağıcılıkda üşdä iki oranında üçdä bir oranında ilaç gullanmak zorundasın. älämāñdän hāriş. on millarlık bağ saTcāsañ üş buçuK millarlık ilaç aTmañ gārāk. (Ne ilacı kullanılıyor genelde?) bunlar gānāldä bu cibirikasiT dānilän bi ilaç var. bu, diger 20. üzümlärdä oluP da çäkirdäksiz üzümdä olmyan maddä varmış bu cibirikasiTdä. haP diyoruz biz, hal arasında haP diyullā. hormon diği bu aslında. sağığı äTKiliyici bi

şiy 'yoK bunda. buna bānzār tabi, hormon türüolan atoliK dādīmiz vāyāT da bunuñ tipindaki ilaşlar var. (Bu hap dediğiniz taneyi mi büyütüyor?) dānālari uzadan cibiriKasiT dā, bunlar salkıımı, yirmi santimliK salkıımı ālli santimā ğadar uzatabiliyo.

25. bunlar var. (Pahalı mı bu ilaşlar?) bunlarıñ yüzdā doKsanı zātānitaloldü için hāliylā pahālīoluyo. yārli bi tānā ilaş yoK. bu domatās dahi itāl. bi zāyтин var. zāyтин dā, bi yılımı buldurabilisāñ güzāl para ādiyo, diğāri gibi para āTmiyo. onuñ da tabi aKlama toPlama işçi. (Siz yemeklik mi yağlık mı üretiyorsunuz?) yāmāKlik. yüzdā doKsan doKuzu gidār. aydın vā çāvrasinā satılī gānāldā. (Bu bölgeden alan olmuyor mu?) yoK. bu bölgädā

30. zātān zāyтинişlāTmācisi yoK. (Tabi o da başlı başına bir sanayi dalı.) tabi tabi. (Oğlanın adı ne?) bayram, babamıñadı. biz burda çoğū kızolursa annā oğlanolūsa baba adı vārīlā. aylā pılanlaması bakımından, şöylā ki türkiyädā ilk bāşā girāriz. ilk birā girāriz dāsām dā olur. kırK aylā tāk çocuKlu burda. iki çocuK yapanlar, az. va-r, o da iki çocuK olan bāşaylā altī aylādır yāni. dōrT çocuK olan yoK, bi kişi var burda dōrT

35. çocuK olan. (Çocukları okutma olayı az köyde değıl mi?) çocuKları oKūTma olayı çoK da bizim buranıñ çocuKları annā babasından yüzlü büyüō. hani tāK aylā çocū oldūndan dolayı. fazla özān gösdārmiyolā, bānim oğlan oKusuñ, bi şiyler olsun vāyāT da buna bānzār şāylārdā kurumlarında görāv alsıñ zihniyāti yoK yāni, zayıf. ilk oKulu bitirsıñ dā yanımda çalışsıñ, bānim çalışdım yār ginā ona yātār hāsab kitābına girārāK bu işi

40. yapıyōla. (Eski köyün olduğı yerde tarihi eser var mı?) yoK. burda bi aşşāda barāŞ kapısınıñ yanında vā bi yār dā. tabi, āsKi köğūñ düzāni orıya kurulmuş. biñ doKuzlū yıllāda burıya taşınmış. (Orda su kenarına yerleşmişler galiba.) aşşāda su vā. tabi burda da su vādı. āsKidān burda bizim yukarı çāşmāniñoldū yār vardı. büyüK aKardı. tabi yıllar soğra bu sular, azaldı giTdi. (Kurudu mu?) kurumadı da- köğümüzüñ İtiyācını karşılamıyor. (Su

45. pompayla gelmiyor yāni.) hāyır. ora yātārsızolursa aşşādan motopompiyla basıyozamma yinā kuyudanalma diğıl. dağıñātāndān gātiriyoz burıya, ordan yukarıya pompa basıyoz. su bol. māndirāzā bāzı sulama olayından kışın çākiliyō yazın

värİliyo᠓, sıķıntı yaratıyo. adıgüzäl barajı toPlamıya başlıyo kışın, äkim᠓ayından itibārän. bura tabi, çok᠓az su bıraķıyo᠓ yāni. (Annen baban saĝ mı?) annä ölü dä baba saĝ, 50. yäTmişindä tam. (Evli mi?) ävli ävli. ayrı duruyo. ämäKli zātā onlar ya, baĝķurdan᠓ämäKli oldū için rahat. (Pazara Güney'e mi gidiyorsunuz?) äväla çal, äşmä, uşaq taraflara. soĝra o da ķalķdı işdä bura ayāmıza toPdancı, halcilar gäliyo. bän sändan müsädäñizi isdicäm. bänim bāzi işlärim dā᠓oluyo biliyö musun? (Tabi sen yap işini, saĝ ol abim herşey için.) ästāfurullah.

E,3

Ad Soyad : Mübeccel Bayoğlu
Yaş : 42
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunu

1. (Adın ne teyze?) bänim adım mübaccäl bayoğlu. (Kaç yaşındasın?) kırKıki. bän buralıyın doğma büyümä. (Neler yapıyorsunuz köyde?) häP säbzä mäyvä var. häP onla uğraşdıK çocuK yaşdan bäri. daha öncäläri tütün filä yapadıK biz. o şimdi kotalädan dolayı kaKdı için yaPmıyuz biz. şimdi säbzä ağırlıKlı sāralarımızdı çalışıyuz. bi dā tāKrarışdā 5. hayvancılığa başlıyuz. hayvancılıKı olmadı için, säbzä dā biraz gäri gäri giTdi. iki yıldır bayā bi şey kazanamadıK. ä bu sänä bi hanımlarla toPlaşdıK. bizim kögdä ä-ni çok yıpranan hanımladır. äşläri pazarlımaya gidär, hanımlar bunu sulamıyı gidär, çapalımyı gidär, bunu bi dā gäliP hazırlā toPlā. yani añ çoküzilän bayanlä oldü için, bi şäy dā kazanamıya başladıK. tāKrar hayvancılıKı onun için. äsKidän vardı ya, bänim 10. çocuKlumda burda bizim gäzäğimiz vardı. hayvancılıKı çokdu. zäytincilik çoğalmıya başladı, bu hayvancılıKı biTdi bizim burda. gärçäKdän zäytinlarımız çok güzäl olur. hiçolmıyanıñ, başaltı ton yāni. zäytincilik olmasa zātän arāzimiz çok gıt görüyoñ hani. (Koopertif kurmuşsunuz hayvancılık için, öyle mi?) bän köpäratif başğanıyım işdā. köPrätiFiñ, atmış üyāniñ häPsi bayan, hiç bi tänä ärkäK yok. (Sence niye başkan seçildin?) 15. ya kögdä bänä güvāndilā, bu işi yapabilcāmā ināndilā başğan säşdilā yāni. tutdūnu koparır bu diyä. şu anda bizim purojāimiz hazır, kırādimiz ayrıldı. yāni hä-rşäyi biTmiş durumda şu an, yärlārimiz dā hazır. hayvanlar, nisan ayında falan. biz damımızı yaPcaz, onlara başvurcaz il tarıma. il tarım da bizi hayvan ihäläsi aşcaK, ürātmä çifliKlärinä. biz gidiP hayvanlarımızı orda bağāniP, o an için hayvanlarımız gällü yāni. dayanışma vā 20. köğümüz dā yāni. zirät danışmanımız vā, o da bayan. ilātişimimiz onun için çok iyi yāni. hayvancılıKı bizim için çokönāmlı. kış aylarında säbzä olmyı bizim. kışın aylaKcıyız biz, bu başaltıya bi gärçäKdän para girdisi olmyı. ä biz n'āpiyuz? hazır

yiyuz ya da aliyuz yāni içäri giriyuz. açık vārā vārā bunu karşılayamaz duruma gāliyoñ. (İnşallah iyi olur teyzecim) baçalım. (Köyün kuruluşu ne zamana dayanıyor, biliyor 25. musun?) baya bi yüz yıllık yāni bu köğün bi yüz yıllık gāşmişi varsa bu yüz yıldır artuğrul olarağ gāçiyō. dārāköğmüsmüş aşşāda, mändirāz kånārında işdā ordan bura çıkınca artuğrul olmuş. bānim annāmiñ babası oniki yaşındıymış bağ. onlañ söglādīnā görā sıTma hasdalığı, sarı olmuş mändārās suyundan yani sıcağdan, o bahçaraları fazla havā almadı için, onuñ için hayvanları bırakmışla bura. biz onlādan 30. öğlä duyādık, hayvanları bırakmışla. burası çok çamır, böğlä gürlük ormanlıkmiş. gālmış bu hayvanlā burda yaTmış. hayvanlā burı yaşıyōsa dāmişlā biz bu köğü bura guralım dāyā. onuñ için bura gürmuşlā yāni bizim ābāmizdān dādāmizdān duydūmuz. o. şu anda bānim gāyānam sākSan yādi yaşında, o bilā bilmiyu bura gāldini. gāşmişi köğün bu, āsKidān dā su sorunu oldū için. kayanın dibindān çıkıyu 35. bizim su du bu. bu çaya vā büyüK orda ya. āsKidān taşlardan böğlä şāy vādır, yortusu. şöğlä bağ taş oluğlādan yapılmış. bi tānā büyüK çāşması vādır, orıya kadar gātirmişlā onu. yassı taşlarla yapa yapa, üstünā kapağ yapa yapa gātirmişlā suyu. yortu dārız biz ona. çāşması hālā duruyo. biz orayı kullandığ, köğlü orda nā yapadı bilō musun? orıya toPlanırdı, hārKāz orda zāhrāsini yürdü. çullara sārādiğ bağ biz 40. māydanlara, bātondan falan yoğdu. hārKāz çocuğlarına, bābāklārınā salıncağ yapadı orıya. kadınlar toplanırdı, dikiş dikārlādi. āsKidān makinā falan mī vā, āldā dikiş dikārlādi. bān bunları hatırlıyun. şu anda parğ oldu orası, atatürK büsdü bilā var. köğümüz yaPdırdı. bizim yaTmış altıda işdā bağ ālāKdirimiz, şābākā suyu'muz, kanalizasonumuz aynı sānā yapıldı. bi tānā açıkda pislik görāmzsiñ bizim köğdā. (Köyünüz gerçekten çok güzel, 45. insanların da çalışkan.) çalışıyō ama çalışdiniñ karşılını alamıyu, o da vā. (Sebzeleri nereye satıyorsunuz?) pazarlara, āşlārimiz pazarlara. tüccarlā gālī alırlā. bizim doğāl olarağ yātişir, bi dānā hormon olmaz zābzālārimizdā. sārada da olmaz. (Bu mevsimde salatalığınız yetişiyor ama.) salatalık yāmāyiñ dāyā bi şāy vā dā mi? bizim

köğdä bi-r tänä salatalıKda hormon olmaz. şu mävsimdä yoq zātän burda. yalıñız baK, 50. bu hormon dolayısıyla milläti çoK korquduyullar. sıcaKlıK düşüncä bu hormon olayı mäcburän olur. o da çiçäKdä gullandırınca hişbi saKıncası yoK. biz gullanmıyuz zātän bizimKinlädä olmaz. bu sārada yätişdirilän dä on dāräcäniñ altına düşdü için mäcbürän gullanılmaK zorunda. o zäbzäniñ döllänmäsi için yäni, insanlar bunu bilmiş, bilincindä diği. bunu kötü yapan insanlā da vādır ama bi domatäzä çiçäk hormonu atılır. bunun 55. tahlıkäsi yoKdur, ona da inanmañ. (Peki teyzecim bu Yunan istilasıyla ilgili büyüklerinden bir şeyler duydun mu?) bänim işdä äbäm marıdı, äbämdän duyadıK. bizim kögä gälmişmiş qarşıya gälmiş. mändiräsiñ qarşısı, günäyā gälmiş. qarşıya da kamP duTmuşlā, ora qaragolları varımış. mändirāz oldü için gächämämişlā. bänim äbäm marıdı, matoroloz dārıdı o makinäli tüFägä. motorolozu duTduruväriyollā dādi, o 60. ocaKları dārıdı böğlā daraTdırıyullā dārıdı. baraj olmadından su da çoKdu äsKidän, gächilmäsi mümKün däği. sādäcä işdä bänim ondan duydüm, äbämdän, motorolozu dārıdı bizä motorolozu duTduväriyollā dārıdı qarşıdan dārdin atışTmişlā. bi dä çäkirgä gälmiş bura. darı äKdiK dä dārıdı bänim o äbäm işdä ayş äbäm äkin bi dänä gälmadı. o darıyı dārıdı şay ädädiK accıK da otlāla garişdirdıK da dārıdı yidiK dārıdı. 65. gıtlıK olmuş. çäkirgädän dolayı gıtlıK olmuş, häP äkinläri yiyincä. onlar zātän gara sabanla, öküzlärlä yapıyu. bänim o äbäniñ göcası bilä işdä häP şay äTmiş. bi zäybäKlā gälī dādi, göğculā dādi o. govcu ni dämäKdini bän bilmiyom baK. asKärlā mi ki gāri o? bi göğcu gāliyō dārıdı basıyo dārıdı. annäsi çoK zāñginmiş. bi dārıdı zäybäKlā gälü. annäm bizi dārıdı, äkin yığınıniñ, äkinlāñ arasına saKlıyumuş onlā gänş gız dāyā. bi 70. govcu gāliyo, bi dä zäybäKlā bizi baKıyō dādi. (Zeybekler kim oluyor?) bu zäybäKlā çıkmış işdä o zuman gāri hani aşKiyā olmuşlā çıKmışlā. māmāT zäybäK gibi hani. onlādan çoK korKmuş onlā covurlādan zatan. bänim äbämiñ yäd äğäsini gırdılā anamıñ dārıdı. para çıkar diyä. onuñ göcası asKärä giTmiş, iki gızınna gälmiş gāri. bänim

äbämiñ annəsi. o iki gızıla gılınca böglä. on baş yaşında mı ävlänmiş, bi sänä falan
 75. durmuş. gocası asKärä giTmiş, asKärdä ölüsü galmış, säfärbärlıKdä, harPda.
 säfärbärlıK olunca bütün ärKäKlā giTmiş. cänāzäläri falan gadınlā gömüK gälirmiş. bi
 tänä dädä varıdı dardı, bi tänä dädä dardı. bu köğ bura çıkmışmış o zuman. (Köyde kız
 isteme ädetiniz nasıldır?) şindi artıq, kızoğlan şindi anlaşıyu. äsKidän annəsi babası,
 mäsälä bi oğlanısdämäyā gäldī zaman annəsi babası onu iyi biliyōsa kızına sormadan
 80. bilä ävländiriyoollāmışımış äsKidän. häni öncä kızıñ ağzı aranı bizim burda. äğär
 kızıñ gönü vādıysa habar gidā oğlanävinä, gälsiñlā diyä habär gidā gizlidän. onuñ
 annəsi olur, ätrāfindaKı insanlar olur gälirlär, kızısdärlär. allahıñämri päygambäriñ
 gavlı gızıñızı bizimoğlana mäğäl görüoz, isdjoz därlär. onlar da gızımıza soralım bi yo
 därlär. adädi usuludur, halbüki väcäKlādir, işlärindä öglädirlādir dä. bi gızımıza soralım, bi
 85. çävrämizä soralım därlär. o ädäTdändir yāni. çävräyā dä sorulu gälännıKlā yāni annä,
 amca, büyüKlärä, atalara sorulur. onlā da siz lāyıK görüyosañız bizdän tamam därlär. gänä
 täKırar habär göndärlā, gälsiñlā diyä. ondān soğra bizim boğça olayımız olur. kız
 vārildi, sözü vārildi mi, nişan bi mändil vārili orıya gidā. havlu vārili mäsala. o
 gäläninsanlara täK täK havlu vārili. kız kalkar onlarıñälini öpär. oğlan falan gälmäz
 90. bizim gızısdämädä. iki üş gün soğra, bohça dāriz bizona. biz köycäK gäliriz. biz
 köğcäK gadınları toplarız, o bohçada biz älbisälä-r, havlula-r, gıza bi takım süzülü-r.
 dışardan gälänlā dä ya para gätirir ya da älbisälıK, yazma, çoraP yāni ni mihal görüyullāsa
 onu gätirirlär. çayıçäriz, otururuz. gıza yüssüK dağılır. kurābiyā, büsgüüt dağıtlı, yıriz.
 soğra gäliriz. biz buna boğça dāriz. boğça atlı, bütün hädiyäläri ora atar härkäz. onuñ
 95. nişanlandıñ bälirtisidir artıq. ondan soğra da hämān düğünäTcäKsä, ya bi altay
 gäščäK dä ondan soğra da. bizim burda şindi äsKidän çoK masraflar oludu ayrı davulla
 nişan falan oldu. on baş yıldır bu kalKdı. düğündä şindi tatlı yaparız, baKlava, äv
 baKlavası yaparız oğlanävinä göndäririz bu bohçadan soğra. o da bütüñn bunu köğ
 halkına dağılır. oğlanävi dä çäräz göndäri, guru yämişlādän. fındıK, fısdıK, läbläbi
 100. gibi. şindi o olay bitdiKdän soğra düğündä dä bizim nişan tağarız biz. bizim burda iki

gün₁olu düğün yāni. cumādan gālin akşam, cumartəsi, pazar. bizim burda nā zīma₁n
gālin almıya gāldilā bizim kadınlarıñ çalgısı öglā bitār. iki āvdā dā ayrı çalgı₁olur, yāmāK
dā ayrı₁olu₁. bayanlā ayrı₁oynā bizim burda, ārKāKlāñ çalgısı ayrı₁olū. cumartəsi
oğlan₁āvi davılımı çalgısını alī gız₁āvinā gālī. cumartəsi bi sabahdan, davılla odun
105. yarmıya gālirlār. o ādād₁üzāridir. odun yararlā aş₁āKmāK bişsiñ diyā. dāmaT da
gālī. o yarmaz da arķadaşları yarā. biz, unuTdūmuz bi dā va noKda vā daha₁. biz
pārşāmbādān ya da çarşāmbadan oduna gidāriz, oğlanıñ bütün₁arķadaşları. iki rāmorK
odun gālī. bi rōmorKu gız₁āvinā āndirivārilā, bi rōmorKu oğlan₁āvinā gidā. bi dā duru
kāsiyuz bi dā dā. (O ne?) pārşāmbā gündā₁n gıza biz guTmu don₁alırız, iş hani
110. taķım₁alırız. bi dā al dāriz biz. o durudur₁onuñ₁adı. (Gutmu dediğın ne teyze?)
şalvar, şalvarlıK guTmu. guTmu bu paralı paralı āntāri falan dikilū görüyoñ ākiPlā giyō
ya. ondan şalvar yaparız biz. guTmu dāriz biz₁ona. bi dā bayaz bicama şalvar kāsāri₁z, bi
dā yūnlūdān şalvar kāsāriz, üş dānā şalvar₁ādāriz. oğlan₁āvi gālinā dūrū kāsmiğā gālir
gidār, orda çay gāvā içārsiñ, düğündān₁iki gün₁ōncā. bunları gız₁āvi
115. dikār. al dāriz biz₁ona gālinā₁ pullu işlāTdiriyosuñ ya. āsKidān doķunūdun₁o.
onları gor gidāriz. işdā bi dā kına gündān₁işdā cumādan davulcumuz gālī. (Oğlan evinin
işi zor sizin burda.) oğlan₁āvi çok₁āğır gārçāKdān yāni. bütün āşyāsını da gız₁āvi alī
burda bizim. (Senin kaç çocuk var?) iki. gız da₁ orta iki bu yıl, oğlan da şāydā dārsānādā.
(Sen durumu eşitlemişsin.) öglā vallā. (Burda eskiden nasılmış gelinlik, al mı?) āsKidān
120. nasıldı bilō musuñ, cığalı gālin var₁ıdı. fās vardı. bānim oķuldan çıkdım sānādā
biTdi o olay. al gālin vardı burda da. önü pullū₁oludu baK büyüK kırmızı.
kātāniñ₁üsdünā pul₁işlānidi. arķası da bütü₁n gozañ₁oludu, çāşiT çāşiT₁ipāKlādān
doķunūdun₁o. önünā altınlā taķılıdı, üsdünā çiçāKlā yapılıdı. o gırapları cığalı tāllā
olūdu. (Gırap dediğın ne?) kırāP dārlādi ona, incā tül gibi şifon ipāKlā olūdu. onları çāşiT
125. çāşiT, rāñK rāñK yanlara bağlanıdı. altına kadifādān ālbisā giyilidi, gurTmadan don

giyilidi, üsdünä dä o alı, fäs dâriz biz höğlä kartondan yapılmış kırmızı bi fâsiñ üzârinä o işlânidi yapıldı. äsKidän çîñğillâ varıdı, baş boncuqları varıdı. onlâ taqılıdı. gâliniñ böğlä çîñğıl çîñğı-ı, pırıl pırıl pırladı o gâlin. ond an soğra qarafil kokuğu, bāyaz altınlā. o gâlinin başında ān az on on baş kiıo bi ağırlıq oludu. o bi dä şöğlä yaşmaq oludu, 130. o bir hafda taşırdı o gâlin onu. bi dä yaşmağı oludu onuñ, arqa alınla o bir hafda gâlin onla gâzâdi yâni. gâlin oldü bälli oludu, süzülüdü onla gâri. şindi gâlin çıkmaları o oğlan äviniñ häPsi köğcâk gidâriz biz gâlin almaya. orda gâlini mindiririz ata, oynarlâ orda, kapı tutarlâ. kapı parası alırlâ babalıqdan. ondan soğra gâlin vādalaşı gidâ. taqsiyli köğcâk säKä säKä säKı köğün här yanını dolaşdı gâliziz gâlini. 135. gâlin arabada da, biz yayan yürürüz. çâşmiyâ parâ atılır, âdâttandır o. bārâkât osuñ diyâ. onuñ ävliliği öğlä su gibi olsuñ yâni bārâkât osuñ diyâ hārâldâ. para vârilâ gâliniñ avcına gâtvârilâ. o yukarı çâşmiyâ muTlağa o gâlin varı, o çâşminiñ aharına o parıyı atâ, çocuqlâ da kapâ. ondan soğra o çâşmadân dönâ oğlan ävinä gâldi mi-, gâyinnıyı çağırılâ. ni vâriyoñ bu gâlini, äncâk sänâ bu 140. mal isdîu sândân dârlâ. o da äv vâdiysä äv vâdim dâr, tarla vâdiysä, bi oğlan vâdim dâr. öğlä şaka yaparlâ yâni. bi dä mâni söğlârlâr. hindi baq gâlin almadan gâlikä o f dâr birisi. gänşlân dä häPsi bi ağızdan bağırlırlar.

aşşadan aldıq yayı, dârlâ

damâda vârdiK payı,

145. gızıñı aldıq gidîoz,

hoşçaKal âmâT dayı,

dârlâ. oğlan ävinä dä äncâ zaman,

şâkârâ kundu çayıñ, dârlâ

soñu gâliyor ayıñ.

150. dilâriz ki allahdan,

bir yasdıqda göcayıñ,

dârlâr. çoK güzâl olü. gâlin alınıka bi dä şây dâner.

ärtuğrul yolları ulanır gälir,
saşları boynuna dolanır gälir.

155. bir yiğit payını haķātmışisä,

payı ayağına gönüllü gälir,

därlär. (Düğünde ne yemeği yaparsınız?) kâşkâk yaparız ayrı. şindi äskidän dolma yapardı. şindi artıķ kaķdı, loķantacı dutuluyo. äskidän ğabaķ tatlısı yapıldı äskidän, şindi hälvä oluyo onuñ yärinä. mäsälä bizim asķarūğurlamamız da çoķ güzäl olur.

160. şindi bi-z asķarūğlancäsini iki gün ğalaraķ falan köğlü toplanır, aynı düğün gibi.

ķına ğacäsini yaparız, ona ķına yaķarız asķärlärä. o ğitdi zaman mävlit okunur, hayır olur. ondān soğra ikindidän soğra bütün köğlü toplanır. şu ğaş dāriz biz ğävāniñ öñünä. orda ğoca davul olü. o bütüñ bütün köğlüylä o toķalaşır, sarılır.

härküz onuñ cäbinä para ğoyar. bir tānā insan ğälmämzlik yapmaz. onlar ķorna çalarlā,

165. biz arķasından su dökäriz, ağlaşırız. (Eğlencede değişik oyunlarınız olur mu?) vādır. harmandalı oynarız. bağlarım dāriz biz ğadınlar höğlä, bi dä ķalgıma dāriz biz, ğaşıķlarla onlardan oynarız. sürtmä oynarız. (Bu tek başına mı oynanır?) tāk başına da oynanı, iki ğişi dä oynanı ğarşılıķlı. hindiñ onuñ öñcä bi şäysi olu yavaş yavaş.

sürünä sürünä dä vardım zindana,

170. zindana da varınca at buldana,

därlär. höğlä titrärsiñ orta yärdä. hızlanısıñ ondan käri. bän çoķ güzäl oynarın onu.

E,4

Ad Soyad : Meryem Demirli
Yaş : 60
Öğrenin Durumu : İlk Okul Üç

1. (Teyze adın neydi?) märyäm dämirli. (Kaç yaşındasın?) aTmiş yaşındıym. (Okudun mu teyze?) üçä kadar okudum. üçüncü sınıfa kadar ämma hayätim boyu okuyyon. şimdi üç gün öncä bi romana başladım, kuşlar vâ nâbi şây yabancı yazar. bundan on gün ävâli bayan vavari mi, okudüm kitaplân adını unuturum. ama içindäkileri alırım. şiğir 5. yazıyom. säksän yüz kadar oldu, täfdärim. älli bäs yaşından kâri şiğir yazıyon. ara sıra gälir dârlär ya. dolduğum zaman onları däftärimä akdarıyom. köğümüñ gäşmişini, bän aTmiş yaşındıym, yädi yaşının üsdünä aqlım äriyösa kitap hâлиндä yazmak isdiyyom vâ yazdım. az bi şişiy kaldı, äpiydir ara vârdim. biTcäk, o da biTcäk. şindi çoPrätif işiylä uğraşyon. çoPrätif ğuruluyo burıya, çoPrätifiñ kurucularındanım vâ 10. däsdiKliyänlärdänim. acaba gäşmişimdän gäläcäğimä küçücüK bi şây aqtarırsam hayätim boyunca ahrätimdä dä mutlu olurun. hâriğa şiğirlärim var. ana diyä bi şiğirim mä, onu o anayı hikâyäyä çäviriyon. arasına da şiğirlärimi ananın çäKdiği şäyläri, ızdıraPları bi ana nä çäkärsä, şiğirlärimi arasına sıkışdırıyon hikâyäniñ arasına. sävgi diyä bi hikâyä bitirdim. sävgi diyä bi kız vâ sävgidän aslä yoKsun bi şây. (Burda mı doğup büyüdün sen?) 15. bän bu köğdä doğdum, otuz üş sänä sarayköğdä, dänizlidä durdum. iki tänä kızımı ünivärsdä bitirdim. birisi afyonda räsım öğrätmäni, birisi dä dänizlidä ikinci ticäri yolda türk iş bañğ ıla karşı karşıya täläfon çalışdırıyo kızım. kändi çalışdırıyo, yanında bi işçi kız vâ. aqlıma äsdı zaman gidärim dänizliyä. kitapcıları dolaşırım, gäzäri tozarım. hasdänädä, yäräl gazätädä şiğirim dörTlüK çıkdı. bi kız bänim 20. fotoğrafımı çäKdi bundan üç sänä öncä, sävgi üsdünä bi şiğirim vardı ondan bi dörTlüK yayınladı. (Şiirlerini nasıl yazarsın, oturup çalışıyor musun?) şindi şöğlä oluyo, mutfä girdim zaman bän başlıyoñ söğlänmä, kändi kändimä. utanmak, ondan soğracıma

äl duycaK, ondan soğracıma şarkı türkü hâлиндä söğlärim. bulaşığımyı qorum, gälir-onları qaralama dâfdârdä kaydâdärin, ânında.

25. bu gönlümä dikän batmış,
birär birär yoldurdum.
yaş-älli baş,
gönlümdäki pussaTlığı kaldırdım.
pussaT-ädän ğardıyanı dilim-ilä saldırdım.

30. bänim gönlüm özgür-olmuş başğaları kiliTli.

bu, bänim gönlüm diyä bi şiğirimdän bi dörTlüK. şiğirimiñ häPsini çoK säviyom. älli baş yaşından bəri baş sänädir yazıyon. bi kitäP-okumuşdum, fälsäfä bir diyä kitap. sofiniñ dünyāsı diyä. o kitaP bänim bardağı taşıran son damla oldu. dävamlı kitab-okuyon, kitaP nä olursa olsun. älli baş yaşıma kadar çocuKların här gätirdi kitabı okudum. kitaPlar diyä

35. dä şiğirim mar. ama o sofiniñ dünyāsı bi şäy anlamadım. fälsäfäm tämäl yoK ya häşbi şäy-anlamadım. anlamadım-ama- o bänı bardağı taşıran son damla oldu. ondan soğra bän başladım yazmıya. täKrär ginä okudum, ginä bi şäy-anlamadım, sofiniñ dünyāsını. ama yazıyom. ara sıra üç-ay baş-ay yazmadıym zaman-oluyo. ama gäldiği zaman da- , ânında şiğiri iki daKğanı-ıçindä çıkarTdırabilion. dädä, hanım aqlını kaçırđı diyo

40. bänä. bälki-olabilir ama bän-onu umursamıyon, yazıyom. okuyabilirsñ häPsini dä şiğirlärimiñ, bän buyum ğızım. bän cihazımı çıkardığım zaman, şu duvar olur. käsınliKlä häşbi şäy duymam. ama, väysäl dä kördü.

väysäl görmäz-idi söylärdi dili,
gönlündä açardı mävläniñ gülü,

45. bağlama çalardı väysäliñ-äli,
ozanıñ sözlari dillärdä çoşar.

bu bänim şiğirim, väysäl diyä bi şiğirim. äKrända gördüğüm savaşlara şiğirlärim mar. bi yayın-ävinä täläfon-äTdim dörTlüK-okudum, bunu sän mi yazdıñ dädilä? 'bän yazdım dädim. bälkioş bakalım. ama ilärdä isanlara bänim sözlärimdän küçücüK bi faydası

50. olursa, işdä bänim äñ zänğınliğim bu ğızım. väysäl görmüyodu ama örnäK bi adamdı, ozandı. bän-ozan-olamam, bän väysäl-olamam-ama küçücüK bi kälimäm bänim

insanlığa yararlı olursa mutlu olurum. gâşmişi gâri gâtirâmâm, gälacäği dä görâmâm—ama
bu gün çok güzäl bir gün. bu gün bänim—älimdä. äñ güzäl şäkildä yaşamaŸ—isdärin.

güzäl köğüm güzälliğĩn nâräsi?

55. köğ dädiğĩn iki dağĩn—arası,
häş olmuyor cäbimiziñ parası—,
güzäl köğüm güzälliğĩn nâräsi?

çıŸmaz soŸaŸ dârim köğüm adına,
doyum olmaz üzümünüñ tadına,

60. basamazsĩn täläfonuñ Ÿoduna—,
güzäl köğüm güzälliğĩn nâräsi?

suyuñ soğuş, yudum yudum içärin,
çam haväsı çiğärimä çäkärim,
tämiz haväsı çiğärlärimä kârim,

65. güzäl köğüm güzälliğĩn burası.

bahçälärä zäbzäläri dikäriz,
güPrä saçar çapalarız, baŸarız,
Ÿasa Ÿasa zäbzäläri satarı—z,
güzäl köğüm güzälliğĩn burası.

70. ağaşlarıñ dalı bilä käsilmäz,
kiPrit çakıP ormanları yaŸılmaz,
Ÿırğın—olsaŸ ädätimiz, küsülmäz,
güzäl köğüm güzälliğĩn burası.

köğümüz bu gızım. ana şığirim mar. onü—oŸuyun bän säñä.

75. üş baş çocuŸ doğurur, analar cähil.
analar çäräsiz yärınlar säfil.
yärın gälmäz bir türlü analar sä'fil,
yärın—ilä avudur analar çocuğu.

mutfağında yağ, tuz, malzämä yoḲdur.

80. gözündän yaş aḳar, ḳalbindä oḳdur.
içindä yārına amacı çoḲdur.
yārın ilä büyüdür, bäsär çocuğu.

bayramları sävmöz yoḲdur parası,

ällär giysi alır ḳanar yarası,

85. çırpını uḡraşır yoḲdur çārəsi,
yārınla gäydirir analar çocuğu.

çocuḳları büyür äğitim isdär,

ḳalämi dāFdäri çantayı süslär,

ävlärdä yüksälir yoḲ diyä säslär,

90. yārın ilä oḳdur analar çocuğu.

yücälärä bän bir sälam göndärsäm,

fakirliğin anasını bälläsäm,

ävläri dolaşır bolluḲ dölläsäm,

bolluḲ ilä oḳdur analar çocuğu.

95. (Ağzına sağlıḳ teyze.) äğitimi dā oḳduyun mu. (Oku teyzecim.)

kitaPlarıñ içi bilgi doludur,

uyğarlığın kültürün ana yoludur.

kitaPları oḳumaḲ ilmin dalıdır,

kitaPları oḳuyan gäri ḳalır mı?

100. uyḳuya dalarkän masalla uyur.

ḳalämi kitabı kulāna duyur.

uyura sävdim kitabı oḳu dā, buyur.

kitaPları oḳuyan gäri ḳalır mı?

- yaşlıya arkadaş kitap dosdudur,
 105. kimsäyâ sır värmâz, kültür aslıdır,
 oğuma bilmäyänîñ yolu paslıdır,
 kitapları oğuyan gäri qalır mı?

kitapların içinde bulunur bilgi.
 taşsilliyi oğumuşa yönälir ilgi.

110. yanlışı hatâyı yoğadâr silgi,
 kitapları oğuyan gäri qalır mı?

bi dâ yärınlar var.

yärınlarla büyürüz, yärın bu gündän uzağ.
 yärınlar bu günlärä olmuşlar birär tuzağ.

110. yärın gälmâz bu gün yärına uzağ.
 yärınların umudu dolmuşdur içimizä,
 umutlar var olmadı ağ düşdü saçımıza.
 bu günü dolu dolu yärınsız yaşamalı,
 yärın gälmâz bir türlü yärını boşamalı.
115. bänim hâlim, kändimi anladıyo bu şiğir dâ.
 sabır taşım çatır çatır çatladı,
 sinirlärim balon oldu patladı,
 düşüncälär ara sıra atladı,
 yüküm ağır, kulağ sağır nä dârin?

120. yüküm ağır uzun zaman taşınmaz,
 bu zor günlär ağlamayla aşılmaz,
 yol ağıllı isdäsäm dâ koşulmaz,
 yüküm ağır kulağ sağır nä dârin?

- yarı duyar yarı duymaz hä dârin,
 125. duymasın da düşünmäKdir qadârin,
 işiTmäzsâm cânâzâdân bätârin,
 yüküm⤵ağır, qulaQ sağır nâ dârin?

- kimî⤵insan sayğı sâvğı gösdârir,
 yürâğimâ sârin yällâr äsdirir.
 130. anlamıyon dâdâ isâ küsdürür,
 yüküm⤵ağır, qulaQ sağır nâ dârin?

- bu durūma yavaş yavaş alışdım,
 duymasam da anlamaya çalışdım,
 onurumla bu dünyâyyla barışdım,
 135. yüküm⤵ağır, qulaQ sağır nâ dârin?

bunu bân-n 'çok kötü bi ânımda yazdım. doqsan baş yaşında babam, yoğun bakımında. biliyösuñ yoğun bakıma girmâK yasaQdır. ama bân başındaydım. bân sârbâsdim, çüñKü babama qalıP pili daqılcaQdı. doQsan 'baş yaşındaki adama qalıP piliylâ yaşatılırsa-, mücizâ bi şâydi. ama o yoğun bakımında on bir, on⤵iki gün qalmam bânim. zaman gâldi o 140. babamñ çâKdiKlâri-. tansiyon yüKsâldi, cihaz dâvrâ dışı gâldi, duvar gibi oldum. o zaman yazdım bân bunu da qusura baQma, ondan⤵ağladım. (Estağfurullah teyzecim.) bu bânim hâlimdi, o günKü hâlimdi. çüñKü cihâ-z dâvrâ dışı, dâvrâ dışı. hasdânâdâ gâcâ bân bâKliyyom. sağıt on bir⤵oldu, gündüz qardâşim gâlmâdi-. o-rdan 'bıraQdım giTdim. burdan şây gâldi, burdan bâyimdân tâlâfon gâldi. hâmsirâ yazaraQ⤵anladıyo bânâ, 145. tâlâfonda gâläñ şâyleri. hâpsiniñ canı câhândâmâ dâdim, giTdim kızımıñ⤵âvinâ. kapıdan girdim⤵âmâ boşandım. 'çoK kötü boşandım, torunlarım ma iki tânâ. onlar da bânlä bârâbâr çığınyorlâ, ağılyollâ, dâdâ öldü diyâ. kızım dâdi- ki yazaraQdan. ilK dâFa sân sağır dâğılsiñ dâdi. buna alışacaQsıñ dâdi. çocuQlâ çoQ qorQdulâ dâdi, aQlıñı başıña toPla dâdi. çocuQlara dâdim ki dâdâñiz⤵ölmâdi ama bazân annannâlâr dâ ağılâ dâdim. 150. işdâ bân dâ çoQ sıkıldım⤵ağılyyom dâdim. çocuQlâ susdula-, kızım bir qalıP buzu

kırdı- başıma koydu. ondan soğra biraz sâkinleşdim. giTdim banyōya güzä-ı bi, ğaldım-orda. giTdim yaTdım. iki sağaT mı uyudum, bi ƙalƙdım. ƙa-ıƙdım bu dizäläri bänim aƙlımdan su gibi aƙdı. olcay bana bi ƙaläm, gätir çabuƙ çabuƙ. çocuƙ gätirdi, bir daƙğaniñ-ıçindä bän bu hâlimi yazdım ğızım. anısı bu, bu şığirimiñ. bāzän sävinäräk 155. yazıyom, yolda yolaƙda gâliyō, dökülüyō. (Kulağına ne oldu teyze?) ƙulağım yavaş yavaş, siTräs, yoƙluƙ, hayaT mücälädäsi 'här türlü hayâtı varlığı da yoƙluğuda yaşadım. varlıƙdan yoƙluğuda dönüş, çoƙ zor- oldu. sıkıntılar gätirdi. ƙızlarım oğuyyo. küçüƙ ğızım- oğumuya başlıyo ğärçäƙdän dä sıkıntı çäƙdim. sinirlä- , çoƙ çalışımıylä... ƙızım lisä sonda oğuyyo, bağım-ämäƙli oldu burda da- ävim sarayköğdä burda yirmi dölüm 160. bağ diƙdiƙ ğızım. ikisiniñ masrafı bi ämäƙli- aylığına, 'çoƙ yorucuydu. yavaş yavaş duymamıya başladım. doƙdora giTdim, sigorta doƙdoruna giTdim. öncä siƙortada soñura ävindä mayanä oldum. sana pil taƙcan dâdi. taƙdı, ama bän duymadım. üç- ay soñura gäl dâdi bänä. üç- ay soñura anca alışcaƙ dâdi. bän- inanmadım. o pil taƙdıƙdan ƙäri, bu ğuläm- iyyidi, tämälli bärbaT- oldu. hiş duymaz- oldum. aradan zaman ğaşdı bi dâ 165. giTdim. bänim yaPcäm bir- iş yoƙ, cihaz- alcaƙsıñ dâdi. onu da- maddi durumdan alamadım. duvar gibi, yazıyla vâyâhuT işäräTlä şây- oldum. ama- altı sänädir cihazlıyım. şimdiliƙ gidiyo, närâyä ƙadar gidär baƙalım. (Daha kötü olmaz inşallah teyzecim.) sağ- ol.

EZİLER KASABASI (Ez)

Ez,1

Ad Soyad : Ayşe Orhan
Yaş : 82
Öğrenim Durumu : İlk Okul Terk(?)

1. (Adın ne ebe?) adım ayşä. (Soyadın?) ohran. (Kaç yaşındasın ebe?) valla bilmiyon kaç, anamdan doğalı yaşıyon ya. yätmiş varındır. (Okula gittin mi ebe?) gitdim idi. (Kaça kadar gittin?) aqlımız ärmiyu ğali, hasd oldum ğali da. (Çoluk çocuk var mı?) var, çocuK çoluKlarım. bağan ğoyan yoK bänä dā. çocuKlarım saysañ 'çoğ udu, 5. häP öldü dā. üçcāz ğaldı, biri dāñizlidä, ikisi dā güllüdä, biri dā burda. o da ayda yılda bi ğälisä ğali. ğälmäzsä bağan yoK. (Dedem yok mu?) yoK, dādämiz dā öldü. yaPyalıñısça ğaldım ğızım. yavrum, ah yavrum. (Ağlama ebe, şükret, elin ayağın tutuyor bak. Ben seni götüreyim mi Denizli'ye?) oğlan, götürdüydü. on da duramadım. (Neden?) duramadım ğızım. sän, orda mı çalışıyoñ yavrum? (Ben okuyorum ebe, öğrenciyim.) 10. okuyuñ öğlä mi, yavrum da. ana gitmä, ataş yaqıvārān yoK, bağan yoK dādi oğlan, vallā duramadım yavrum. sabāla hindi kaKdım, bi dā äKmāK yidim. çayı ataşı da yaKdım da, bi dā hasda gibı oldum yaTdım ora. yalıñısça da duramıyon. (Buralı mısın ebe?) hā burda duruyun, äv oğlanıñ da. ävim yıkıldı. yıkılıvdı känd i ävim. (Ebe bildiğin mesel var mı?) mäsäl ha, unuTmuşundur bän hindän kəri ğızım. çoK oldu işy olalı. 15. aha huncāzda yatıyon. baza huncāzlāñ yanına varın. ordan ğalikä bi dā düşärin şaşarın bi yo. äväli olmuşdur da ğaşmışdır ya çoKdur. anāñ ğızañ kaç? (Abim var bir tane.) bi äbäy a. baK, azıcıK o ya. oğlum marıdı öldü. (Başın sağ olsun. Ne oldu?) hasd oldu, öldü. o da çalışdı çalışdı, işlädi işlädi dā. ağlä ağlä ağlä ağlä gözlärim kör oldu, gözlärim. hindi onuñ ävini görüncä, onuñ ğızañını görüncä 20. yüräm ağläyö. burdıydı, dāñizlidän äv aldı da, ora göşdülär. buna ağlanma mı, otuz

bäş yaşındıydı. bi oğlancıyla bi gızı varıdı. gızını gälinäTdi, oğlunü da avardı. ävini yaPdı dünäni duTdu da giTdi. buna dayanılı mı gızım? (Allah sabır versin.) on gızañanasıyın. biri var mı görüyoñ mu? ana n'ışliyuñ diyänölmuyu yavrum. bi gız vā hurda, o da işdā. buna ağlanma mı? yarın bi ana babolduñ mu sän dā görüsün gızım. 25. ävlät kötü yärdän kopuyu da, ana baba arıyo da illä arıyo. hindi onlä gäliviräcäK diyä bağıyun, hurda gözüm. öğlä bağıyun hura yatıyun. bi gälänciKölmäyo, bi gidänciKölmäyo. ä nädäm, işdā böğlä. anamırāmaTlıK ni dardı biliyuñ mu, cavur gälincä altıaylığıdıñ sän dardı bāni. (O zaman seksen yaşında varsın sen ebe?) olmuşdur gızım. (Gözün hiç mi görüyor ebe?) bi şey gözümünönünü höğlä gāriliPduru. 30. (Doktora gittin mi?) toKdurdan yāñi gäldim. bi şey yoK diyü, adam. höğlä baKdırıyo, bi şey yoğäbä bunda diyü. ha-lbisäm hurda, batıPduru. aha buncāz da olmıyivisä iyiyin gänä. hani kändi başımı kändim ädäcäm. yalnız bu gözümdän şeyädämiyun. kafama vuruyu gızım. niläröldü nilär gāşdi dünnadan. ovalarda nilär çäKdiK. guru toPrāñüsdünä yata yata yata yata, ällära hızmatı işlä işlä işlä. tütün 35. dikädiK, sancaKlı dağlarında, pamıKaqlardıK. öğlä öğlä işlädiK, böyütdüm gızañı da onlar da, işdā yavrım.

därlär böğlä yalançı dünyā,
 dünyā yalan diy dā insanı yalan.
 dönüP dā dolaşıP gäldiğim zaman,

40. mähmädim säni isdär bu canım,
 dārin dārin dā yumuvurun gözümü. hindi ösa gälmä miydi, bāK bağardı. hindi ana n'ışliyoñ dār dā gälidi. 'kaç yo gäliyöaKlıma. işdā ha böğlä. äväli yoğüdu, hindi varımı var. para yoK, pul yoKäväli. ovalarda işlärdiK, ovalarda. äKmäK parıyla, ä äKmäK dā ğuruca yinmiyu. o da ğatığisdiyu. yoKluğüdu. nilä çäKdin hölä. 45. bununäbäsi varıdı. bu ävi aldıK da, ona ğay sultanäbä dädim ävi sıvıyvisañ dädim. o da sıvıyvirän dādi, bāKiyidi. iyidi gänäırāmaTlıK, bāKiyidi. (Yanına gidip

geldiğin kimsen, konu komşun yok mu?) var. gidänim var da᳚, öglä sän dä hasda miñ sâri miñ vallâ dämiyolar. dä gidi ğızım dâ, äliñ olaca᳚, gülüñ olaca᳚, dalıñ olaca᳚, ğoluñ olaca᳚ da᳚ öglä. boşuna sorma᳚ yo᳚ şindi. äväli sän su dolduramağa gidiPbarı 50. miñ, säniñ bardağı alıvırı da dolduruvurur gälidiK, çäşmädən. hindi nârdä öglä, nârdä. ğocağarılara bağan yo᳚. (Emekli maaşım var mı ebe?) yo᳚, bi şıycım yo᳚ da älläriñ iki aya bî üç aya bî aylığı var ısa᳚, yo᳚ bänim bi şıycım yo᳚. bir iki dölüm tarla var ıdı. on da oğlan saTdı ya. aha ondan mi äTdilä nidän äTdilä tarlası var diyä. oğlan da saTdı, ğızlar da ondan ötürü küsüyu yavrum. oğlan saTdı diyä ba᳚mıyular. bizim çäKmädimiz 55. ğalması, hindi nä var? işdä işlädiñ mi bir oğğa tavı᳚ alı᳚ gäliK dä yıyoñ, bi karpız alı᳚ gäliK dä yıyoñ. äväli yoğ ıdu. äväli bi sâlih var ıdı, öldü ya. parası olan cäPdän çäkä, parası olmayan sümünü çäkär dârdi o. o gibi᳚ paramız oldu mu yıyu᳚ paramız ıolmadı mı sümümüzü çäkârdiK.

Ez,2

Ad Soyad : Cennet Çalışkın
Yaş : 72
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın neydi ebe?) cännät çalışgın (Kaç yaşındasın?) yätmişiki. (Okudun mu ebe?) oğumadım ğızım. (Dedem yok mu?) yok, aha bu martın säkizindä iki sänä oluyu öläli. (Başın sağ olsun ebe.) saöl. (Kaç çocuğun var?) baş dänä oğlum marämänät. ikisi ävländi. ğızañlarĩ da oquyyo. (Kendini idare edebiliyor musun?) ädiyön çoğ şükür. mäsım 5. yoğ. bağabildinä çocuğlā bağıyu işdä. bi sağlığ karnası çıkarıydı biri, onla haPalıyun. kämiKärimäsi vaır, galP baır, tansiyon var. ilaç gullanıyon kaç sänädir. äsKidän biz, tütüncülüKışliyoduğ, malımız varıdı, iläşbärliğidiK. mäsuläkiP kaldırıyoduğ, kilim doğyoduğ goyun tüğündän. başğa bi bildimänladım yoğ. mäsulları orağıla biçardıK älimizilä. bän, köğdän dışda duruyoduğ biz dä, bi şıylä gömädim. 10. düğünädiyoduğ davıllı çalgılı. kändimiz çalıyoduğ, bän çalıyodum. (Sen türkü de biliyorsundur o zaman.) türkü bilirin bağ.

havadanatın bänı,
toPlara ğatın bänı.
yarım gänä ğälmämiş,

15. götürün satın bänı.

* * *

babıcımıñ dabanı,
bänisdämäm yabanı,
hindiKi zamäninöğlanları,
olmuş çocuğ çobanı.

20. ğarafil dallanır mı?
 ucu da sallanır mı?
 yarım gāzmāğā gālmış,
 öPmādān yollanır mı?

* * *

minaranıñ uşları,

25. civildişir ğuşları
 bānā gāl gāl ādiyo,
 sävdiğimiñ ğaşları.

* * *

sıra sıra ğazanlar,

oқuyuP da yazanlar.

30. cānnāT yüsü görmāsiñ,
 aramızı bozanlar.

bilġom türkü çoK biliyom āmmā aKlımda bi şiy ğalmamış. bunları tāf çalā, tāf ilā
 söglüyodum da oynuyorlar ıdı, gānşlā. kına gācāsi dādiK, kına gün āşam bāğlā oynanıdı.
 gālin çıkınca ğadaK, oynanıdı. hiÇ aKlımda bi şiy yoK ğı. başġa bi şiy bilāmācān, yoK

35. ğızım. bi dā nānni dāyvirin dā siz varıñ gidiñ başġa yārā, bān bi şiy bilāmācān.

al ğundaKlarda bālānān āllāri m,

türlü māni söglāmāğān dillārim,

türlü māni söglāmāğān dillārim,

nānni ğuzum nānni.

Ez,3

Ad Soyad : Raziye İlhan
Yaş : 65
Öğr.Dr : İlk Okul Üç

1. (Adın ne ebe?) ırāziyā, ırāziyā ilhan. (Yaşın kaç?) vallā yirmi yēdi doğumluyum mān. (Okula gittin mi?) bizim günümüzde üçüncü varıdı, üçündān çıKıdım. (Nasıl geçirdin ömrü, neler yaptın?) işdā tütünışlādiK n'ışlicāñ? hindi bakan da yoK bi şiyçim yoK. (Çoluğun çocuğun yok mu?) aha hu äviñ sāpı alamancı, gocamanoğlum. birī dā 5. dāñizlidā çalışıyu. oniki onüç yaşında oğlan var, günāğā okumağa gidiyu. ävällā kilim doğunuyudu, başga n'itcāz biz? (Sen de dokudun mu?) doğuma mıñ gıı? doğurdum, pamıa gidādim. çalışdıK gızım. bānim oğlançalışıyu, torun bānim yanımda. (Sana yoldaş oluyordur.) burda durmuyu ku. anası burda, boşandılar. güÇçüğüoğlan varıdı, onüona vämişlār. bunu da bubasına vämişlār. bu gāri oğūyu, gāzanīsa. (İnşallah.) bakām 10. gızım. gızım mān dāñizliyā giTcām doKdura, sänā dā ayıPoldu ämmā, kusura galma yavrum ä mi? (Tamam ebe sana hayırlı yolculuklar. Sağ ol her şey için.) n'āPdım gızım, soñura bi dā gāl dā oturalım. hadi uğrolañ.

Ez,4

Ad Soyad : Gülsüm Gündüz
Yaş : 68
Öğrenim Durumu : Okuma-yazması Var.

1. (Adın ne ebe?) gülsün gündüz. (Kaç yaşındasın?) aTmiş säkiz. bänim adamım yädi sän oldu öläli. (Başın sağ olsun. Neyi vardı?) işğämädi, böyükPdasını ädämädi. pırT pırT, pırT pırT dıķanmış dübününüñ ağzı. doğdurlara gidä gidä, onla bir bän dä gidä gidä iki sän toğdur gäzdim. iki sänä dä ävdä yaTdı, başını bälädim. bälädim 5. böglä, bänim dä näfäs darlīm mā. ötä buldanda bän dä yaTdım gäldim. şiy oluyu bändä, buronşiT. bi öğsürük gäliyo bänä, çoğ fänä. gäşmiyo. buronşiT ätläti käy dädilä, tärî çäkär imiş. bälä tärliyom män dä. Ėı anacım anam da bögläydi şişman işdä, çocuğ çoğ oldu bändän ondan mı şişman, şişman oluyun. yuķa bilä yimiyon, öğliykä gänä şişmanlıyoz işdä. adam pırT pırT ädädi bögükPdasını ädäkä, tıķalıymış öğsäm.

10. bilämädilä doĖdurlä. bi yü dä dübününü oydular. alacaz diyä o toPlara içindän. alınca yavricīm, yüzünä gül suyu, bi Ėazlı böz höglä, böglä äTmişlä dä tıķamışlä dübününüñ ağzına adamıñ. onu 'bi söKdü. giTdi, adam boşandı dädim män. bi Ėan aķıvıdı yavricım onun içindä, löP löP. 'ha Ėurtuldu Ėä diyom män dä. Ėarnı böyüdü adamıñ ya, iñdi dä tükändi. altı säFär oldu. välicim bälalmä giTdi, bän dä

15. namaza durdudum işdä. o havl aldı gäldi, bi çoğ. o bilä gäşdi yavrım aķa aķa aķa durmadı Ėan. ondan käri adam bayıldı düşdü. gäliviñ ölüyu Ėay diyom män. ayağları dondu. ondan käricim älini ayānı ısıTdığ. änişdäm mädı o gäldi. yavaşca Ėözünü aşdı, kändinä gäldi. böglä böglä hasdanädä yaTdığ. otuz Ėün hasdänädä yatıvıdım mı, adamıñ başında. aşşa yanını ĖapadıP burä çıkardılä torbıyı, midäsini bura çıkarıvıdılä. bän

20. paralanıyon, tasalanıyon adama. ordancım büğlî adärkä adärkä amälyat olcañ dädilä. iyî olusuñ dädilä, burdan çıKdı mı arabıyı bilä süräsiñ dädilä. aldadıyu toKdurlä İsanı sätän. olmadı, iyi olmadı işdä ğızım. äTdilər amälyat, ölmüş adam sabäla. (Hemen öldü mü ameliyattan sonra?) ölmädi, dä 'iki sänä yaTdı ävdä burda. hani, ölmüş orda, üşümüş. amälät dan çıKdı mı bäk üşüyü İsan. böğlä böğlä gäçirdim günümü. ah a yädi

25. sänä oldu öläli. iki sänä bi oğlum mar, onla yaTdıK. ağa böğlä yavırcım nasıl adälim? bänim yaşlıK bu, 'bi aylım mar, başga tarlam mar. ğızañ sürüyü hiş İcar väriP şay äTmîolar. añKaradan o gün kät gäldi bänä, sağlam mıñ däğä. sağlamin dädim män dä. (Okula gittin mi ebe?) uFacığka giTdim dä, däftär galäm mî mar ıdı äväli. öğrätmän bänim aKıraba çıKdı ta kärimlär yanından. anamıñ aKırabasıymış. sän

30. çocuğu böyüt dädilä biz säni okuduruz dädilä. hindi çocuKlän kitabını okuKa okuKa ävälikindän iyi okudum. oküyön gänä. bizdä at buba at, yaşa buba yaşıydı bizim o zumañ. hindi dä zil çaldı, okula git oldu. äväli öğrätmän okuTmadı bänı. çocuğu avuT dädilä bänä. avuTdum män dä. äväli makinä mi mar ıdı, çamaşır yıkadın ğadın. bulaşK yıkardım işdä. adıñ näy idi säniñ? (Aslı.) aslı, gözläriñ yaşlı. bizim güväy

35. ğızıñ adı häcär, ğızımız var alamanda o da hä'cär. bi dä aslımız oldu. bänim, bu yörümüyo, yörüo da az yörüyo. höğlä märdimändän çıkamıyon. bi ağıra girämiyon. toKdura gidäcän işdä. märdimandan düşdüm dä ğızım. hurda bänim äv. hindi üç aylar orucunü duTdum, İramazan orucum da baş oldu. hurdan bi äbä gäldi gidiyo ğıvraK ğıvraK, bändän kaş yaş böyüK. äbä giTmädən inän aşşä dädim. n'aradım da ta

40. hura märdimaniñ başına gäldim. uşdum hu yanıma uşdum. (İyi ki bir şey olmamış ebe.) väli dädim, äy dädi. düşdüm ğäri bän gä dädim. bän sänä dämädim mî ana dädi. aldılä giTdilä, ävä yatırdılä. yatırdılä ya, bi acıyıldı o zuman gäcä bi acıyıldı ğızım. ya bi tarna sarsaK ya bi bulgur sarsaK oludun. bi şiy sarmadan yaTdım ya, sa'bah dä adämädim. giTdiK doKdura on baş gün soğra bi gäl dädidi. iyi oldum diyä

45. giTmiyvidim. bi dā, dāvā ğondu bālimā. (Allah şifasını versin ebe.) sağol ğızım. hindi ni vā bā? āsKi zamanda bān, yoKluK varıdıävāli, fakir olúnuyodu. pamıa gidiyodum, ordancım üzümā gidiyodum. tütün diKmāğā giTdimorlora, bi irāziloldum. bizim ävimiz üs yaKadıydı o zamanlā işdā. bu çanā aldıK da daKdıK biz dā. bān ğanā hārşayı añlıyom mundan. ordancım rāmzi vā bānimufaKoglan, ğurşunladı bunu. bānā

50. irāngādiyu. yatıyoduK biz, bān hurda kül bakırı vā biljoñ mü, kasanıñiçinā mi döüldü bu djon. aşhādü ānlā ilāhā illallah djon. yürām böglā korKdu. yavaşca kaKdım, başıdi sağaT. giTdim kaKdım, yaTdim. bāndan yana döndürmä allām dāyā okuyonokuyon üflüyon ğay. iki gündüragladım. bānim ānişdā dā ğarşıdaKıı dağda, ona tälāFonāTdiK ğay. bān ğarağola habar vārēcān tüFāni aldıracan dādim. ānişdā dā

55. sus, otur yāñgā dādi, onu haPsa mı ğaTdıracañ dādi. bāni sögländirmādi. ordancım ğaldı öglā. (Sen üzme canını, çanak anten deĝil mi, alınır yenisi.) alını ğızım da, bu hindi bāni vurmaK di mi yavrum? vallā tüFāni müFāni götüTdürēcān. hindi çocū amālaTlıymış ällāmiyon. hindi buı ğurūamaTlāñ, onu kāsı yarık dādi biljo muñ. diliniñacıriı, allah başına vidi. (Ne yapmış, anlayamadım ben.) bi ğoñşumuz vādı, düñür olduK. zaTtan burda

60. da sāvıyoduK. o ğızını almadım dāğā, onuñ kasıĝı yarık dāmiş, dāliĝanlı oĝlana, bu rāmzi. allah çocūna yapışdırıvıdı baK. baK häP bunu düşündüm dāmiKdān bāri. çocuĝuñ ğabası yoK ya, oldu işdā. bān ğullāñ çocūna bunu dādıdim, allah bānā dā vādi dāsā dā aKlına ğālsā nā va ya. bi dā bānā irāngādiyo. bi yo mārdimāniñ başına diñāldi, bān dā kapıyıaşdım dāmir kapı varıdı bānim. hoş ğāldiñ dādim. hā dādi, hani var ya diyo. ā

65. dādim. ğocañ başında dāñizlidā bāKlākān yidiñ paraları ödıvi diyo. baK, ta o aKlına ğāliyo ğāri. (Onun babası deĝil miymiş?) bān dā şāy dādim, bānim dā yüz marK vardı giTdiı. hani yüz marKım mādı ya dādim, onu al ğā dā yi dādim. kapıyı şarK kapaTdim kiTlādimardından. kapıyı üsdümā çāvirdiñ ha diyu mānā. ordancım böglā bu ğaşdı. sabāla çākişmāğā varınca habarım yoK diyo. hindi bu tüFā ni dārımiş ya, samāTāTdi

70. dārımiş. (O kim?) onuñoglan. iki yaşında ğızañ, tüFāñ ğayışını bilā

kaldıramaycaK. ağa böglä, bän dä allaha ısmarlıyudum. allah väsiñ cäzasını dädim
 dädim ağladı-m, işdä. böglä böglä işdä yavrucüm bäniräzil ädiyolar adam öldü
 dä. böğün düşümdä gödüm bobasını da, yapışaK gödüm, bal yapışā gōdüm. hayırlı tāPKi
 väsiñ allām. onlara bi yapışaK gälcäğ işdä. böglä bänim iş. bi aylıK ğaldı bänä, iki
 75. biñ ğayma para ğaldı. bi dä tütün diKdiydim bän, onuñ parası da vādı, bänä iki biñ üş
 millar par olmuş. o üş millar para üç sänädä altı oldu hāmān. o zuman ürüyüdü paralar.
 bu altı millara äviñ üsdünä kirämiT äTdi bu. ana dädi bubam ödüyväcädi sän
 ödüyvi dädi. bän dä ödüyvirin qaş para ya dädim. üç yüz dädi. bän dä giTdim, almağa
 giTdim parıyı günäyā. parıyı, ğuşandım bälimä, hāmān baş yüz ğaymī vādım män. o
 80. kirämiT borcunu ödämäğä giTdi. bu torunuñ bubası ğaldı, ordancım birā millar al vā
 parıyı dädi. bunuñ bubası, väli. bän dä a-ğlıyon, başā yüz gönüllü väcän ämmä, bi
 millar olunca bänä para az ğalcäK dā tasalanıyon. hā dämädım dä kafa salladım. birā
 millar aldılā rämziylä väli. ütā yakada oğlum mā. onla, ummān almadı. dörT ğızañım
 mā ğay ya. almayınca, yaşar oğlan, äki parıyı almam bän ana dädi. umman zatan bän
 85. dā almam dädi. ordancım, bänä ğaldı üş ğaymā. üş biñ lārä dörT oldu ğälā.
 dörT olunca umman sıkıldı, şäyi çoK. giTdiK parıyı çäKdiK ğaldıK, dörT biñ ğaymā
 vādım ona. üş sänädır duruyı, almadım dā. vādım, tütün diKdi bu ğız. inäKlāri vādı bi
 dam, bi ğalır olmyınca inäK yäTmädi. iki ğız çocū var ävdä. bi dä ğayınması va,
 çocuKlāñ başında yatıvı dämiş imiş, bän yatamam noğut yolmā gidärin, tütün ğırmā
 90. gidärin dämiş ğoc äbä. bän, bi yıl dädim çocuKlarıñ başını bāKlācä-n umman.
 tamam ana dädi. giTdim ävdä üç ay durdım orda. onlar da giTdilär tütünä. olmadı
 'saTdılar inā. inäK saTmığa giTdi, änişdiylä bu rämzi gänä. o da soran olmamış, hāmān
 şavK vādıla döndülä. ğay rämziniñ dä parası vādı ya, bän väriyin inäKlāri saTma mādām
 dämiş. adam gibi väriyin dädiñ dä mi, näğä bi dä ğurgulanıyoñ. onlā tütün ğırmağa giTdilä.
 95. gänä işdi dä ğaldı bu bänim yanıma. burnumdan iki yō vurd. ämmä ciğärimä

gäçirdi. allah da onu vursuñ. ğışçāzım, bu adam dādi sāniñ parıyı yācāK dā bi dā bāniñkin mi yācāK dādi, vāmācān bān buna para dādi. vāmā dādim bān dā. bān sāni burda öldürsām—öldürün diyo. allah görüyo yavrum dādim, öldürācāsāñ öldür dādim. sabā ğadā ağladım ğızım. susdum ğızım, susdum. ğāri ona parıyı vimācān dāmiş. uşaK yanından 'bi 100. araba ğaldi. inā dolduruvudulā bi araba inā, yādi biñ sākiz biñ ğaymalıK ināK saTdılā. bān dā tasalanıyon ināKlāri satıldı diyā. umman, tasalanmā—ana sān hāş dādi. ondan soñ saTdı—inā, işlāTdılā tütünü, bitirdilār ğızım. bitirincā, bān ğaldım bura. ğaldım doğuz gün tütün dizividim bunlara. dizdim ya, hu bālim, doğuz gün—on gün—oturunci üsdünā ayrıldı. 'bi yatıvıdım yatā, umma—ın bān bāK hasd—oldum. bān sāni ākirā hasda 105. yollamadım dādi o da. yavrum ākirā dāmā dādim, ğışın da onlar bağar, sāniñ ğālāmādīñ zaman—olu dādim. ğāl dā baK bi yu bana dādim, ğālmādi. bānim ğünlār aha böğlā ğāçıyo. bān bi yārā ğıTmiyon bağ, āşama āviñ—içindā duruyon. bi tālvzon da mı baKımıyn, nā isdiyoñ bāndān. dā bānim hālimi haTırımı soracāğa, nasılsıñ—anam dācānā bu ādilir mi ğızım? tasam bu ğızım işdā. (Senin bu oğlanın parası mı yetmiyor ebe, ondan 110. mı senden para istiyor?) hindi ğāri bu ğazinādā çalışıyō ya, ğarı bi işlāmiyo. orayı bāş sānā ĩcarladı, başğasınıñ. bāK dayı çalışıyodu, düzāni bozuldu. şāytān—işi bu, ırakı—işi. bilāmādim ğāri, bān dā bilāmādim. mārçimāğ—āKdi, fiĝ, arpā—āKdi. saTdı savdı buydāy—āKdi. dāsdiyi dolduramıyon dādi. aldı—aldı bānā vādi, bān dā 'soKdum—ora. isdādi vādim—ālinā. dasdayı bānā ana—, bānim harşlīm yoK dāyādi, bān—on ğayma vāsa 115. bāşini ona vāriyin, bāşini bān—alayın diy mi? bān—onlāñ yidini yimiyon ğu. onlar ğonu ğonu, ğonu ğonu ğāziyo. acıK—işdān—arTmış, acıK da dişdān—arTmış dārlā, sān bilmıoñ mu canım. (Tabi, su akarken testiye doldurmak gerek.) öğlā ğızım, öğlā. bānim ğocağarlıK da böğlā. ba— āvāli bi türkū çākādiK biz dā bi tütün ğırādıK ğızım. birini dāyvirin sānā dur.

120. yollar säni gidä gidä usandım,
ayağıma tikän baTdı gül sandım.

orasını unuTdum, bi başı aKlıma gäldi. ordancım, aKlıma gälmädi.

çäkirgäniñ ayağında nälini nälini,
hoPba da güm dä çäkirgä,

125. bänim canım çäkirgä,
vıdı vıdı vıdı vıdı çäkirgä,
zıP zıP zıP zıP çäkirgä.

çäkirgäniñ ayağında nälini nälini,
bän dä sandım ğaymağamıñ gälini gälini.

130. hoPba da güm dä çäkirgä,
böğlä işdä, gälmiyo äki säsimi alınca.

nina da ninam fisdanlarım çoK bänim,
nina da ninom hiÇ ğadärim yoK bänim.

nina da ninam on İki yaşından bəri,

135. nina da ğızım düşmanlarım çoK bänim.
nina da ninom müşdärim da bol bänim.

böğlä işdä. o gün, gurbätä gidänlär döndü sän dönmädiñ sävgilim, diyä bi dayı çağ ırdıydı

da äzbärliyin diyodum. baK unuTmuşun.

nina da ninom aK ğoyun mälär gälir,

140. nina da ninom dağları dälär gälir.
nina da ninom yalnız yatan ğızlarıñ,
nina da ninom aKlına nälär gälir.

nina da ninom nina dädim nar gäldi,
nina da ninom da toKaTdan yar gäldi.

145. nina da ninom säviP säviP ayrılmaK,
nina da ninam ölümlärdän zor gäldi.

aha bunları söğlädiK tarlada biz. bän acar söğlädim. älti vā bänim, onla ikimiz. o da yāñi

gälin idi. assıldıK onla ikimiz. öğlü öğlä vaqıdı gäçirdiK canım. assıldıK ikimiz,

kök ovasına aTdım galbırı, bilmäm niyâ dönmüş gızın baldırı diyä diyä. unuTmuşun hindi,
150. bäk dayı ädiyoduK.

köPrüdän gäşdi gälin,
köPrüdän gäşdi gälin,
saş bağıñ düşdü gälin diloy lom.
sän bändän gäşdiñāma,

155. sän bändän gäşdiñāma,
bilämädimāmañ.

sallanbışlā gurdulā yücälärinä,
salladıKca gidär urumälinä,
dulluK mu yaqışır böğlä gälinä

160. bomboş goduñ goduñāvimä of.
bu da yas böğlä.

sabah namazında birāalma koKdu.
almanın koqusu dünnayı duTdu.
ävläriñānası ärkändän çöKdü.

165. tükänmäz yollara gidänānamof.

hämän gälsiñ diyo gönüm hämäni.
sarmış yüKlärini gidär yämäni.
habärlär soruyun çayır çimänä.
çayır çimän yarım nördä of?

170. ävimiziñ öñündän gäçiyurlar.
därdimi söğläsäm nä bilirāillär?
başımāalsam giTsäm dälolmuş дәrlär.
yana yana küllärāoldumāävlärimof.

ävälî işdä bän böğlä yasāTdım, ölgülüğä. yätivisiñ mi gızım. (Sağ ol herşey için ebe.)

175. sän sağol, buyur gäl gänä ä mi?

Ez,5

Ad Soyad : Mehmet Deniz
Yaş : 70
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunu

1. (Adın ne amca?) māmāT dāniz. (Kaç doğumlusun?) doḡuz yüz otuz altı. (Okudun mu?) ilK okul (Kaç çocuğun var?) üç oḡlan bi kızım var. hāPsī āvli. biri izmirdā, mālīyā şāfi. ikincī oḡlan, imamdı. soḡra müFdü kātibi oldu tavasda, tavasdan dānizliyā gāldi. dānizlidāki müFdülüKdā çalışıyo. hacca giTdi gāldi görāvli olaraK. üçüncü oḡlum 5. da, o da imam hatiP māzunu. ama bitirmādi, o biraKdi oḡulu. düKḡanı vardı, düKḡanı biraKdı dānizliyā gitdi. sārvisciliK yapıyu, fabrikada. (Tavas'ta çalışan oḡlan, ne kadar kaldı orada?) tavasda, çoK ḡaldı boya sākiz on sänā ḡaldı. (Ben de Tavas Ulukentliyim.) ulukānT, tütüncü. bān biliyorum orıyı. faḡaT giTmādim dā duydum. (Tavas'tan memnun muydu oḡlun?) çoK māmnuḡdu, bān dā māmnuḡdum. tavasın halkı 10. ama insānī yöndān, ama bizim yöndān, ama ticarī yöndān, ama dīnī yöndān çoK ḡuvātli. ḡālinim dā orda kız kuran kuruşu hocasıydı yāni. aynı şāyi dānizlidā yapıyu şindi. bi ḡızım mar, buldan hasdānāsindā, ābā hāmşirā. bāḡi toşunlar köḡündān. oḡrāTmān dāmādim. çoK sāvimli bi oḡlan. (Allah baḡışlasın hepsini amca.) saḡol. (Askerliğini nerede yaptın?) asKārliK isdanbolda yaPdım. öncā ik ay dānizlidā ḡaldım, acāmi 15. birlīndā. biñ doküz üz āllī altı, ālli sākiz. ālli sākizdā asKārdān ḡaldıK, aTmış ihtilālında aTmış birdā muhdar olduK. bu bölgāniñ āñ ḡānş muhdarıydım yāni. (CHP'liydin o zaman, o devrede?) hāyır. öncī cāhāpā gibiydim dā, dāḡışdiK. vallā şindi şöḡlä, tabi maKsaT var bu işlārdā. unlara görā āyi, bazılarına görā kötū, dāvam ādār gidār. ama, şöḡlü bi ortam mar, türkāyi rahmāTli mändārāsīñ dönāmindā, ḡözlār 20. yumuK ikān açılmışdır yāni. bānim bildiim budur. māsālā bān asKārdān ḡaldıKdān

soğra, o dönämläriñ ocaK bucaK taşKılaTları varıdı. bän ona kâtiP sâşdilär. dârkän, ihdilal aTmişdâ oldu. mütarlımız dâvam äTdi aTmiş birdän soğra. aTmiş säkizä kadar ätdi, iki dönäm. bi dä yäTmiş üş yäTmiş altı, bi dönäm dâ yaPdım. (İdareciliğın zorluğı çoktur değıl mi?) kolay bi şey dâğıldır yäni. idäracilik çok

25. güzäl ama, mantikän çok zor yäni. haz duyarsıñ bundan ama, öbür tarafına äğildin zaman hizmet yaratamıyosañ zor. (Maddi kaynağın da yok.) yok, o zaman 'bilhassa ärkän ämäklilik yoK yäni. bän mütar oldüm zıman, çok gänş başladım için 'çok kıymät, önäm vârdim mütarlıa, bölgäyä. günäyiniñ on köğünü ayırmadım köğümdän yäni. bütün dönämläriñdä muhdarlık başğanlığını bana väriyodu kaymakam. çok häväsım vâdi.

30. günäyiniñ äñ böyük köğü burası. faydalı olacam dâğä tüccarlarla çok alâka qurardım. fağat, naticädä günäy zätän kıraç bölgä, çok faydalı olamadıK. onu yaradan bilir haK bilir. ama çok kısa käsäyım orasını, bän mäsälä aTmiş birdä mütar oldüm zaman äzilärdä su yoK, oKul yoK, cämi yoK. bu bälädiyäniñ oldü yärdä bi çäşmäimiz vardı. amarıkadan käşfä gälmişlär bi gün, bi saydıK doKsan täsdi var. doKsan täsdi, ha dolcäK. sabä gadä

35. gadınlar su daşıcäK, sabäläyin işä gidicäK. bi äläTdik köpärätiF gurduK, su birliğı. fağat, halK ihtiyac var, bana işdiräK äTdilər. gäcä gündüz çalışdılar yäni. (Suyu nereden getirdiniz?) dağladan. sädacä äski küñg gäliyordu, ä bunuñ dışında biz boruya almaK teşbüsünä gäşdik. ona isdinädän bu çäşmäleri gätirdik o zamanlar. ama hälä köğü hizmeti väriyu bu çäşmäler. gin aTmiş dört yılında, çayırılı mävkisi var bizim. orä

40. bir güyu teşğilatını başlaTdik. onları gätirdik. yäTmiş yädidä äläKdirij gätirdik. bizim o sontaş işi mäydana çıkınca, här köğ kändinä görä birä su vurdu. biz dä bu arada burda dâvam äTdirdik mäsäläyi. fağat, onlar bırakıncä işi o sular teşğilat olaraK bizä galdı. şu an da biz o suyu gullanıyoruz. (Kanalizasyonu var mı köyün?) kanalizson, bän biñ doKuzüz yäTmiş başdä başlaTdım. musdafa günär dâğä bi müdür muğavini

45. varıdı, dänizlidä. günäylidi känd işi, bana çok yardım äTdi. ondan soğra gälän

muhdarlar, pılan purojā falan aldırdılar ya, fağaT bunlar bu işi dāvamāT dirmādilər.
 ilK olaraK bu köğ bi arK içində bi kanalizsonāşdırdıK iki mātTrā gānişlīndā, iki mātTrā
 ānindā, duvar yaPdıK ana kanal odurışdā şu anda. yāTmişaltıdan bāri bu kanala
 dāvam ādilmādi fağaT bütün mağallā köğün yapısını görā orā bağlandı. dōrTdā üçüona
 50. bağı şimdi. (Geri kalanı foseptik mi?) yoK, ikinci bi dārādān, burā bālādiyāliK olunca,
 o arkadaşlar başlaTdılar. öğlā dāvamādiyō yāni. fağaT, tam randımanlı bi kanalizson var
 dānmāz yāni. köğün arāzi durumu gānişdir bizim. şöğlā bi durum şāyādicām mān,
 yāTmiş dōrt biñ dōnüm arāziyā sayıP yāni. fağaT bunu kullanılan kullanılmıyan,
 hāPsī içində yāni. (Nūfusu ne kadar buranıñ?) buranıñ ilkin biñ iki yüz, biñ baş
 55. yüzarasındaydı. bālādil iK olunca biz bunu haKgatān çoğalTdıK gibi oldu. bān
 haTda biñ doKuzüz yāTmiş başdā, bālādī kurmaK için tāşābbüsünā gāşdim. münür
 günāy zamānında, ba-ğ dosdumdu o bildīñ gibi diği. bān bir köğ mūtari olıraK
 kabulāTmādi, arkadaş olaraK kabulāTdi. onuñ zamanlarında güzāl hizmāTlār
 gātirdiK burıya. oKul, su dāposu yüzāTmiş tonluK, baş dārsliK oKul. (Okul ne zaman
 60. açıldı buraya?) ilki, ānazından kırKlādadır yāni. daha aşşā bāliki dā. āma burlāda bi
 āsKi oKul varıdı. yalnız bu oKullar ondan soğra yapıldı gāri. haTdā aTmiş sākizdā
 mūrācaTlarımız dā oldu. bāndān soğraki māhmāT çālik varıdı, onuñ zamānında
 yapıldı. bān yāTmişüşdā bi dā mūtār 'oldüm zaman, bi oKul itiyācı duydum, vāliyā vā
 kaymakama giTdiK, baş dārsliK oKul yaPbādi bizā vāli. bān hālā o vāliyā tāşāKgürlārimi
 65. borş bilirim. minnāT borcumuz varāvāT. şindi oKul sākiz yıllıK. qoparan,
 karagözlār, aydoğdu taşımali gāliyor. şindi vardı, bānim çoK sāvdiğim bi şeyim dā var.
 hayātımda çoK sāvārim, sıpor çoK sāvārim. pāhlāvan gürāşlāri. dā bin doKuzüz
 āllilārdān bāri yaPdırıyoruz. gālānāKsāl oldu şindi gāri. şindi, bu cāmimiz dā
 biTmāKüzārā, tabanı gāldı. ama isdanbulda, ādirnādā nā cāmi marısa, onlara uyğun bi
 70. cāmi yaPdırdıK. bān mānāvī çalışıyodumorda. bānim oğlanı başğan yaPdıK. bān
 ginā mānān yardımāTdim. bān birāz acālāciyim yāni işdā, hızlı yaparım yāni. falan
 dārkan iki sānādān bāri bāK yardım ādāmiyom. accıK rahaTsızlandım. vālāsıl kālam

çalışdıK äpây. (Köyde kaç cāmi var şu anda?) iki. (Cemaat nasıl?) vallā normal. ginā fānā
 olmuyo yāni. kögdä çoK dağılım mar şu anda. göş fazla. (Neden çok sence?) göş nidān
 75. çoK? gāçān hōkūmāTlār köglünün kıymätini bilmiyo. fakır, uç köglār, sēbāPlānāmiyu
 māsāla. bu fabriKalar quruluvärincä kädär vatandaş aqınāTdi şindi dānizlā. çifciniñ
 parası sıfır. hōkūmātiñ nazarında da köğ sıfır yāni. nā yīyor, nā içiyor, nasıl kazanıyor hiş
 bilān yoK yāni bunu. härkäs tuTdurmuş kändinā görä bi kitabı vā yolu vā gidiyo ama,
 kimā sorarsañ sor köglüyä māmnun dāğildir. olur mu canım şimdi, üzümdän başla, arpadan
 80. başla, buğdaydan başla. bāş sänāliK fiyaT bu. dājšān bi şiy yoK. (Genelde tütün mü
 yapılıyor burada?) gānāldä. bizim çindärä vā dārāköğ dāyā bi köğümüz vā. orlāda fidan
 yapıyollādı. şindi dāvlāT bunu yasaKlamış. härkäs dikicā kädär väricäK, pazar yärindä
 satamıcaK yāni. bizlärä görä bu acı gārçäK bu yāni. (Çocuklarımızın okumaya yönelişi
 nasıl?) okul, bizim kögdä zayıf. ilāriyā dönük, arazısı bol ya. tütündän para kazanıyo. tarım
 85. kırādi koPāratiF vā burda. bir yılda adam māsälā bi tıraKdörālıyo. bunu vatandaş
 iki sänädä kapadıyodu bi zaman. çocuKları da okula zorlamadılā tabi. şindi, köğ diyä bi şiy
 kalmadı yav, biTdi. bi şarāPlıKüzüm var bu bölgädä. bizdä dā başladīama yāni. iki
 tānā üş tānā falan var, värimä gālān. dikim biraz varāmmä çoK da sayılmaz günäy
 bölgäsindä yalnız çoK güvāTli. bāş sänāgä kädär bu bölgä, yānicāovası gibi olur,
 90. aFşarāovası gibi olur. fiyaTlā dāvamādärsä yalnız. (Köğün kuruluşu hakkında bir
 bilgin var mı Mehmet Amca?) köğün quruluşu, dörT yüz, dörT yüzālli sänā olabilir.
 āsKi bayā. bizim bi öğrāTmān arkıdışımız vādı, halil yalçın. biz ilK gābirlärä
 baKdıKāonla, o anlarda dörT yüz, dörT yüz yirmi sänāliK dāğä kāşfāTdiydiK. tahmini
 bu. (Köy için çok çalışmışsın amca, Allah razı olsun diyenin çok olur.) çoK çalışdım. şöglä
 95. bi gārçäK var; bir öñā dūşānārkadaşın azmi güvāTliysä, nāsillār māydana gāliyu
 yāni. vā gālir dā. (Köyde adliyelik olay çok oluyor mu?) çoK dāğil şindi. dā ävällā
 cāğiliyāT zamanında oluyodu bunlā tabi. māsälā ikūş tānā falan ancāolmuşdur burda
 yāni. bi ali zühdü dāğä muhdarımız vardı. bunlāñ dünürünnä aralarında bi şiylerāoldu. o
 zumanāoldu bi olayāışdä. aTliyāliK iş şu anda yoK burda yāni. (Tarla davası oluyordur
 100. ama değil mi?) o olur. o gädärāolur. (Hayvancılık var mı amca burda?) zayıf sayılır

şu anda. inäKciliK çoK fazladır. kâçi koyun, gâçi çoK azaldı da, göyun gänä başaltı sürü vardır yâni. büyüKbaş hayvan da, mäsälä älli hänä vä mı burda inäKciliK yapan. bunlarıñ başaronar tänä inäKlari var yâni. yâni kôparätif kuruldu, fâliyätä gâşmäKüzärä şu anda. öncädän olsaydı müazzam inäKciliK burda gâlişcäKdi yâni.

105. çüñkü, bura arâzi bol ya, arpasını, buğdaysını vatandaş muğ.azzam yapabiliyor yâni. birüz kändi hazırlasa, birüz dä fabrika yämindän alsa, bi garışım yaPsa inäni bäsälä yâni. (O zaman bir süt kooperatifi de kurulabilir buraya.) guruldu, süT toplaniyu burda şindi şu anda. mandıraya vâriiliyor. hayvancılıK güzäl dä gâlişcäK burda. kalkındırcäK burä yâni işallah. äzälä kögü şu andaki gâçim yönü birinci qaltä hayvancılığa bağı. ikinci şu

110. fabrikalar var ya, o. orä çoK gidiş var burdan. dönän dä var, orda yârlaşan dä var yâni. yüz kişi falan da sârvislä gidiP gäliyo buradan. günäy bölgäsindä, dävläT tarafından väyâT da vatandaş tarafından 'iki yüz kişilik fabrika gurulsa, bu günäyiñ köğlerini gurtarır. yalnız türkiyâniñ teşkilâtında bu yoK yâni. bänim görüşüm böğlä. (Hükümetin gidişini nasıl görüyorsun?) şindi, politika koymayalım. (O anlamda demedim. Sen idarecilik yapmışsın, 115. bu işlerden anlarsın diye fikrini almak istedim.) anlıyorum da, hâr parti kändinä görä bi düzâni vardır. bi tüzüğü pıroramı vardır uygulamar a'ma kimisi normal görür, kimisi sävmâz. bu hükümâtiñ davranışları güzäl, buluşları güzäl bänim görüşüm. ama bu hükümâtin köğlüyâ däsdağı çoK zayıfıdır yâni. mäsälä bazı kuruluşlarıñ kalKması, märkâzî yârlärdä. günäyiñ täK bañgası var mäsälä. yätarli kalmıyo. 'baş gün, hâr ayıñ

120. başında baş gün vatandaşın çäKdiği baş olmaz yâni. bi dä ilâş dävâları vä şu anda. izdiraP bunlä yâni. (Emekli çok mu köyde?) çoK sayılmaz, az. (Bu tarım sigortasından yararlanan olmadı mı?) işdä biz vatandaş gâbiläTdirämädiK. bi çindärä vardır, bänim arkadaşım marıdı. o, fikirlari kabıläTdirdi köğlügä. burıya da kabıläTdirämädim yâni. kârimlä hämän hämän birä gâli bu bölgädä, bu konuda yâni.

125. (Amca şimdi köydeki gençleri toplasan ne söylemek isterdin?) gänşlärä tavsiyäm, mämäläkätinä, anasına babasına sayıP olmaK, tahsil yaPmaK, düzänli çalışmaK, purojâli çalışmaK, tavsiyäm bu olur yâni. (Yurt dışında çalışan çok mu?) çoK sayılmaz da var birüz gänä. (Onların maddi yönden, fikir yönünden köyün gelişimine katkısı oldu mu?) olma mı

canım, sän däli misin yav. baK hâr muhdar kändi dönämindä, bunu tavsiyâ ädâr yâni. para 130. kimdä var, almancıda var ya-, biTdi. almancılar olmasa bi cämi yaPdıramazdıK. bän, älli sänädän bari gürâş yaPdırıyon bu kögdä, parası nârdän gäliyo bunuñ, almancıdan. (Yengem sağ mı?) sağ, bi yaş falan güçüK bândän. (Akraba evliliği mi?) diğil. akraba ävliliğnä garşıyız zâtän biz. (Çok mu burada akraba evliliği?) birâz. (Sakat olan çocuk var mı?) bir kaç tână bildiKlärimiz var, oluyu. vücuT saKaTlığı, kafadan saKaTlıK oluyu. 135. (Aslında bi yasayla, amca, teyze çocuklarının evlenmesi yasaklanmalı. Bilmiyorum sen ne düşünüyorsun ama.) hiÇ olmasa, ävlänäcäK oğlanla kızın, qanı uyüyo mu uymuyo mu baKılcaK. (O yapılıyor artık.) şindi var, yâni çıKdı dâ. çamıraKda vâ bi dosdumuz bizim, oğluna baldızınıñ kızını alıvâdi. çocü var saKaT. işdä bunu anlamağ için tahsilâ ihtiyaş var ya-. (Amca burada kız erkek avlat ayrımı var mıdır? 140. Erkek çocuğa fazla mal verilir mi?) olmaz, ortalama ya. (Peki kadına şiddet uygulayan çok mudur?) äsKindädi, gâşdı onlar. otuz sänä äväli o, o biTdi o. nâdir olu yâni, olmaz. (Evlilikte ailenin etkisi ya da baskısı çok mudur?) çoK olur hâlâ ginä. o da ginä tahsilâ bağlı. (Ekonomik bağımsızlığın olmamasının da etkisi var mı?) äkonomiK olma mı tabi yâ. zâtän onu sahiP olsa, adam räsini çäkâ. burda 145. äviñ olmadı mı, gız yoK dârlär. ä nârdän bulur bunu çocuK? mäcibur ana baba yapacaK. (Düğünleriniz kaç gün oluyor?) üş gün. üş gün oluyu ämma bälädiyäniñ büyük gâbâti var burda. bu işi ayarlamıyo yâni. (Düğünler nasıl olur?) düğünlär, bunu kabu adän işKi värir. bizim kögdä-, oqu oläraK birinci sınıf havlu dağıtır, soñra iki mäTrä basma dağıtır, gömläK dağıtır. bu ädäti qaldıramadıK dâ biz. bän kändim 150. çoKuğraşdım muhdar ikän, qaldıramadım. ayıPlanacaK taraflarımız çoK var dâ yâni şu anda. bâzi gälinäKläri kısaldıñ, ya üş gün düğün äTmä nä lüzum mä? gälän dosduñ, misäfirin bi sätlinä gäliyo. nä lüzumu vâ bunuñ. baK, gälin çıkıyo, üçüncü gün. yaTsı namazına gadä, gälin änmiyo bu kögdä. doläşiyollä köğün içinde. olü mu bu äbäm olmas ya. bu gälänäKlär güzäl bi şây dâ-, kısalmalı. (Oyun olarak ne oynarsınız 155. düğünlerde?) zäybäK. aydın zäybä, muğla zäybä, ägäniñ şäKli bu. sän misäfirin, hadi

buyur ävä gidälim, yämäK yiyälim. (Ben biraz daha sohbet edeyim amca, sağ ol.) nä dämäK, käyif oldu bana da. bän müsädä isdäyäm. (Tabi amca, tekrar çok sağ ol herşey için.)

HAMDIYE KÖYÜ (Hd)

Hd,1

Ad Soyad : Gülsüm Kalıncara
Yaş : 67
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın ne teyze?) güssün ğalıñkara. (Kaç yaşındasın?) bän aTmiş yädi yaşındiyin. ämmä amcän çabuĶöldü, ällüç yaşında öldü. incä hasdalıĶ, ciğärlä ğalmamış. ikisini çıkardıydı ğızañ, baş ğızañanasıyım, üçü ğaldı arkıya. onları da bän şäyädTim. nä yapacañ, ölüm ğaldi mi düzäni bozuyu da gidiyu. bän dä ğarı dänizlidiydiĶ, biz göşdüĶ 5. giTdiydiĶ. ğäliniñ yanında duruyuduĶ. ğälin durāka durāka, ni dārlārona akıl yaşda mı başda mı. bänim çocuĶlarıma ğayırmadı da şäy yollara düşdü. ğälin giTdi, çocuĶlara hindi bän baĶıyon. oğlanorda. oğlan dā cāzā ävindän yäni çıĶdı ğaldi. işdä onuñ yoluna. çarşıda dänĶ ğaliviriyu orda çakı bıçanı iki yo soĶuyo. ölmädi. ğaldi giTdi, on da oğlan ğälmä dädi, baĶma çocuĶlara dädi. ğälmädi ondan. bänim ğälinlä 10. bi lafım yoĝuĶu işdä bänorda onlāñ çamaşırı'na, aşına baĶıvırıyudum. öĝläolduĶ ğızım, düzän bozuldu da bän tākira bura göşdüüm ğaldım. altıncı sänäniñiçinä girdi çıĶdıoğlan. çalışıyu hindi tākıldä. bän dāışdä iyi kötü çocuĶlarla başımıñidärsinā şäyädıyon. yatar da yatā düşärsäm, o zaman zor yavrum. (Neyle geçiniyorsun?) yoĶ, bi şäyciğim yoĶ. bi äşşäciğim mar. şäyä yazıldım da, 15. on da üçaydan üçaya. (Yetiyor mu?) yäTmiyu yavrum da, yätiyo. borcädıyon, alıyon varıyon väriyo-n dārkä ğaçınıPduruz. (Çocuklar okuyor mu ebe?) oĶuyo, günäĝä gidiyo sārvislä. ğızıñ biri dördä gidiyo, oğlan birdä dā. ğäldilär şäydän yurTdan da, anu ğızāĝlamıyı ğoyvidi. yavrum bu çocūñāĝladına dayanamadı. ğälāyırma bänä bundan dädim. siz buna başaltı ğuruş väñ. onlā da vädi baĶdı da, ordan bi

20. şikāTäTdilā yavrum. müdür, çoK vādiK sänä para dädi. vādiñiz dädim, sağolun dädim, alla rızıōsün baQdıñiz dädim. şişirmişläradamı. yurda alalım dädi. bän dä dädim, babası gälincä alıñ dädim, bänim aQlım ärmiyu dädim. öglä galdı. yazın işä gidiyun, gücümüñ yäTdī yärlärä gidiyun, nādäcän yavrım. (Allah yardımcıın olsun ebe.) sağol yavrım. (Sen gittin mi okula ebe?) aq cayılın bän bizim günümüzde oqul mü 25. marıdı? yoğudu. bizim günümüzde anamgil biraz maläTdi dä, öñümüzä sürdü dä gära cayıl. 'bäK zoroluyu. giTdīm yolu bulamıyon gārı. öyliyim män dä, nä diycäñ. sän oquyoñ mu? (Okuyorum ebe.) oqūñ gızım oqūñ. bän dä öglä dārin bänim gıza, toruna. oqu gızım oqu, äbāñ cayıllını gör bi yu da dārim. dä gidi gızım dä, nilär gödüm bā. burlāda galdıK zamānında malädindiK. göyunumuz varıdı, gāçimiz vardı, 30. dādırāmaTlıK sağıdı. ilāçbārliK varıdı, tütüncülüK dikiyoduK. ana, o ölüvidi, häpisi gayboldu. ā gidānā gätirivirän olmuyo, yalıñız olmuyo. amān dädim, oldū gadağ yıyoz yavrum, şükür. (Sen bu köyde mi doğdun büyüdüñ ebe?) hurda kögümüz varıdı, o dağıldı, orda duruyūdum. ho ormanıñ arqasındaıdı. orda anamgil bilānā vardı, anacımgil öldü hura gābirä galdıK. bän dä burda yärläşdim işdä. (Köy neden 35. dağıldı ebe?) bura millät dāñizliyä aqışdı. yaşlılar da öldü giTdi, kimsä galmadı. bänim gız da dāñizlidä ya, varıK gāliyon ora. abılacıma araba çarPdı orda ya öldü. (Başın sağ olsun.) sağol. baya dörT sänä oluyü işdä. gāzmāğä gidärkä, ana yolda, izmir yolunda çarPdı orda da öldürdü. gālin giTdi mi a yavrum, oğlan dama girdi mi, abılam öglä araba çarPdı mı. häPiSi üst üsdünä galdı. abılam bāK göydu gızım. 40. üşüdüñ mü? (Yok ebe, hava güzel.) gözäl böyün. gāçän haFda bän äcciK domatä döşädiydim aldırdım. soğuyuvıdı ya hava. öglä uğraşıPduruz bu dağlāda bā gızım. soñu bu işdä. işdä çocucaQlarla burda duruyun. (Tarlan var mı epey?) üläşdilär dä bi bura vā. bi äşşācīm mā, bänim oğlan sürüvü äşşā diyo. sürülü mü ordan nä gada çırpı alıK gāliyon

bän onla dädim. bi yıl su yoğ udu da gıza onla su doldurdu gäldi çäşmädän.

45. sürülümü mü, ılāzım olma mı gızım? (Hiç evlenmeyi düşünmedin mi dedem öldükten sonra ebe?) gızaım doluPduruydu gızım ya. üş dänä gäldi, nără ävlänäcän? gardışlarım ma, bağıyullar onlar bänim sarıgköğdä. oğlan gardışlarım mar iki dänä. alamandan gäldi dä orda duruyı. bän dä dänizlidä durdu. bi sänä dä, gälin dälibaş oldu giTdi işdä. hindi dänizlidä o cäzä ävini bilmäzdim. ora gidincä gadä üş yo dörT yo

50. isan aldım giTdim, ginä cayıllığa gätiriyon lafı ba. örgändim dä, kändicim gidär gälidim. ordan bi dä muğlağa giTdi, dalamana giTdi. muğlada vadıK cäzä ävinä, mütarla. höglä kapıdan girincä, hani pulislärin arabası olu ya, kapıdan girincä öglä şay çalıyo. girdim aÇıK gonusdum. dışda var bi täläFon, içärdä var ımış bi täläFon, täläFon täläFonna gonusacāmıñ. ordan dalamana giTdi. orä giTmädim gäri görmädim. kändi

55. kändimä siñir oldum, n'arıyoñ orlada dädim. uzaK yo l. (Orası açık ceza evi ama ebe.) açığ ora tabi. işdä bı yıl çıKdı gäldi. hindi bäkärlär ävində duruyı. çäKdiK işdä gızım. hind ölüm gäldi düzäni bozuvidi. kim aldı oyuna giTdi, kim aldı goyuna giTdi. torunuñ torunuñu gödüm bä. ölümlär var diy mi, adıñmızı aTdımız ölüm. (Doğan da çok be ebe.) doğan da çok dädig. in doğru. o gün hasdäniyä vadım. ölan dä çoK, doğan

60. da çoK. hiş türkädä sağlam isan galmamış hasdänädä. anu o yaTaKlar. äväli girilidi dä, gäşmiş osuñ, nasısın nususuñ. tälävizän çıkarmışlā, orda izlädiK. gız zähirländi bänim dä, üç haFda komada durdu. (Gıda zehirlenmesi mi?) bänäKdän. içində ölmüş dä, zähirlänmiş. (İyi mi şimdi?) iyläşdi çoK şükür. umudu kädik, bi solucä vadı ba. toKdur yüzdä bi umuT dämiş. iyläşdi. zor anam, vämäsiñ allah kimsäyä. işdä

65. bögliyin anacım. (İyi ki çocuklar var yanında, sana arkadaş olurlar ebe.) gidärin, bi yo gızın yanına gidärin, bi yo oğlanın yanına gidärin dä o lmuyö älin üsdündä dä. allah muhdac äTmäsiñ, bi gün yataK iki gün toPrağa allah düşürsün dārim män. görüyon da, çoK zor. o gün gäri iraslācaz. o şäydä, yoluñ gıyında diñäliyoduK dāvlät hasdänäsiniñ. bi gadıncıK oturuyo. göşçäzi kör yalım bunuñ dädim, böyük gızım mar

70. yanım da. gəşmiş o suñ, hasda miñ dädim män. hurama dädi bi batar oldu dädi, tavas köñünün köğündänmiş o da. toq durlā ni dädi dädim. hişbi şiy aña lağamadım dädi. aÇIK gūlā az duyüyō yalım. yanında kimsāñ yoq mudu dädim, oğlum mar dädi, hindi hura giT di dädi, gālmādi dädi. gāri bān öglā diyincā mi düğümsādi, 'bi aqlamaq goyvudu orda. dā dā biz dā böglā olacaz dädim gāri, aqıl vādim yavrucum. aqladı galdı. oğlan gomuş da 75. giTmiş orda, gāliyon dāmiş dā. görüyō muñ dädim bānim gıza, işdā gocayınca böglā olacaz baq bi yu dädim. dayanamadım aqladına da giT diK vadıq. (Allah hayırlı evlat versin ebe, çok zor.) zor yavrum ya. (Eskiden yokluk çokmuş, şimdi de insanlar kötü.) tabi ya böglā nārdā çul, kıl çul. hu çapıt mindār dā yoğudu. yaPyalıñ ayaq çuluñ üscāzinā oturuduq. nārdā bu babuç, çarıq kiydim män. babacım dikividi dā, çarıq 80. da kiydim. ayacıqlarımıñ yalıñ ayaq gāzārkā gara gabarcıq çıqdını bilirim. yoğudu ku böglā gāT gāT āsKi. hindi çapıt oludu, alaca oludu. ālinā alıdın bi iğnā, onu dikācān dā kāycān arka ma dārsiñ. al hindi on millonluq bi āsKi al, a rkaña kiy. hārşāy dikiliK. nā var hindi yaşamiya. nārdā yamalı āsKi hindi? āvāli hura bi zoba, ocaq yanādi. ona da yaş çam odunu ādili gālidı. nārdā sıdacaq, a gızım? hindi çoğaldı da 85. dārT dā çoğaldı. hindi yaşama günü maşşallah iyi. giT hindi bazara tomata. bizim tomaTlar çıkmıyınca tomatıñ yüzünü görmāzdiK. babacım sarıgkōgā gidārdı āşşāğ ilā, sizi tomatı āriğ alı gāliviriyin dār di çocuqlumuzda. biz dā havaslanıdık. yoğudu yicāk ya. hindi ni var ortalıqda? (Eski düğünleriniz nasıl olurdu ebe?) işdā, yimāK hurarlādi. bi goca davı alırlar gālirlādi. işdā mindiridi ata, alır da gidādi, bāygirā. bāygirā mindirilādi, 90. iki yandan dutarlādi. hura bi yazma, hura bi yazma. onu hura vādiñ mı bi tāKnā gorlādi hōglā. o tāKnā üsdünā āndirilādi gālinā. (Niye onun üstüne indiriyorlardı?) çamaşır tāKnāsi oludu āvāli, onuñ üsdünā işdā. āl davılı vardı, bi gādın vādi onu dutarlādi günüydān, o çalıvrıdı. hindi gārişiq guruşuq. āvāli ārkāK göracāK dāğā saqlanirlādi. ārkāKlār ho yanda oynādi, gādınlar ho yanda oynā. o zamanlā görünmāzlādi

95. ki ärkägä. ana hindi ärKägölümüyınca oynamıyullā balo yärindä. (Köye neden Hamidiye adı verilmiş ebe?) bilmäyon. hamidiyā äsKi köğün oldū yär, bura tiränli diyullādı. oranıñ mahalläsi. orda çoğİsan vādı, häP giTdi. gälir yoK däğä giTdilär. çäşmälerimiz varıdı hani, orda böyüdük baydıK. orda kimsä yoK hindi. gızım, mal yäriydi bizimorda äväli gäçi müçi oluyudu da. işdä yäñi yäTmälär fabırka çıkıvıdı ya, 100. orda galdılar. (Yunan gelmiş mi buraya ebe?) haı gälmiş. anacımāñladıvırdı, dağlarda saKlanmışlar gızım gadınlar. üş sänä durmuşlar. onlar günündä çoğİlüzirölmuş onlar. anacımıñinā varımış. inäK sağıPduruymuşumuş, çıkagälmiş dä, äviñüsdünä o zamanlā toPraK damı dä, diñälä diñälä gomuşlā. mallarıı äldä galmış, kändiläri dağa gäşmiş. babamgili toPlamışlar, äza cäFa äTmişlär. 105. köğünāñında höglä bi yär vardı, ordaı bi mäydänliK vardı. orda dögmüşlā. bi däı toPlāñ dämişlā, yäñicä şäyinä yanım, toplamışlā. bizim buranıñİsanı häP giTmiş. bi şäyä doldurmuşlā, bi odaya. oKul şäyi midiı, niysä 'bi äviñiçinā doldurmuşlā. onaı gaz döküP dä bänzin döküP dä ataşlaycaKlarımış. bizim gäynata dār durudu onu. hindiı 'bi ämir gälmiş, yaKmañonları goyviñ. onlaı 'bi boşanmışlarıordan, gälmişlā. işdä böglä 110. gızım.

Hd,2

Ad Soyad : Halil Yarmaz
Yaş : 39
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunu

1. (Adın ne muhtar?) halil yarmaz. (Kaç doğumlusun?) biñ doquz-üz-aTmiş-altı. (Eğitim durumun ne?) äğitim ilK-oKul. (Anne baba sağdır herhalde?) sağ. onlā günäyda oturuyu, biz burdayız. işda burda arāzimiz bol-oldü için ğaldıK burda. (Köy kaç hane?) şu anda otüz-iki, nüfus yüz kırK baş filän. yalıñız dağınaKdır bizim bura yāni. çocuK 5. fazla añlarsañ. säksän iki säçmānımız vā. (Senin kaç çocuk var?) bi ğız bi oğlum mā. (Köyde arazi çok mu?) arāzimiz dā 'var, hududumuz da çoK ğāñiş yāni. (Ne ekiyorsunuz genelde?) äKsāriyāti- şu anda yāni bağa çoK dönüšüm mar yāni. dā öncä tütün çoKdu. (Verim nasıldır?) iyi, normal. dölümdä normalda yüz kiló tütün olü, on dolu buğdäy-alırız. (Su var mı?) ğaldi yāni. soñ-iki aydır su içiyuz yāni. sontaş 10. hurdurduK-ilāri, ordan yüz-aTmiş mäTirādān çıKdı. köğä baş kilómäTrä. hayvancılıK vā işdā, küçüKbaş hayvan. kırK-älli, otuz var här-ävdä yāni. (Köy ne zaman kurulmuş?) äsKi köğümüz-aşşāda. bura daşındıK biz, burası tirānlili maallisiydi. aşşāda yārläšim-alanımız kötüydü, yāni fazla ilārlāmā şansı yoğ-udu. arāzilārimiz dā burda oldü için ğaldıK. (Köyün adı neden Hamidiye olarak kalmış?) şimdi hocam bura, biz 15. burda normalda bi on baş sänādir oturan bi vatandaşız. bizim bu günäyiñ dā āñ böğüK köğü burası, imiş. biñ doquz-otuz-altıda ğurulmuş, äsKi hamdiyāniñ oldü yār. bān niyā adı öğlä vārilmiş bilāmām yāni. bi sābābi vardır tabi dā bilmiyuz. (Okuma-yazma oranı nasıl köyde?) iyi yāni, az däsäK-olur yāni. oKul işdā o äsKi hamdiyādā varmışmış. şimdi burdan taşımā, günäyā. (Cami var mı?) yapıyoz. ilārdä işdā bi dölüm bi yār vādi, burda bi 20. zāñgin almancımız var. şu anda cāmi inşāT başladı. işdā ora bi köğ-odası yapılcaK. ğāvāmiz yoK dā. (Göç fazla mı şehire?) vallā 'bi ara fazlalaşdıydı, tabi biz bura daşınınca şu anda da ilārlāmā vā. dāñizlidān ğāriyā ğälān var yāni. su da ğālıncä arTdı. (Suyun fiyatı nasıl?) bi millon tonu. fazla da diği yāni. suyumuz yātārli yāni.

HAYLAMAZ KÖYÜ (Hy)

Hy,1

Ad Soyad : Kemal Argun
Yaş : 64
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunu

1. (Adın neydi abi?) kāmāl⊃argun. (Kaç doğumlusun?) biñ doquz⊃üz kırk bir. (Öğrenim durumun ne?) ilk⊃oqul. (Kaç çocuk var?) dörT dänä oqlan vā. ikisi ävli⊃, biri bākar, biri saKaT. (Neyi var abi?) yav, fālş mī⊃oldu ni oldu işdā. birinci sınıfa gidiyodu, hasdalandı. acıK bacaqlānda yılıKlıK vādı, āğridiri götürdüK. amälāT⊃äTdiridiK iki sāfār. olmadı, 5. oturaK ğaldı. ondan kəri acıK kafiyi şäy⊃äTdi, tam aqıllı diği. (Akrabalık var mı evlilikte?) amca çocüydu, hāralda ondan. işdā o zuman babam⊃ırāmaTlıK, burdan gidärkä⊃ babam qazā yaPmiş, ölmüş. o zuman⊃işdā amcam⊃ırāmaTlıK ğızını bizā vämiş. (Onları da suçlayamayız Çünkü bilgileri yok bu konuda.) yoK, yoK. şindi millāT tälävizondan öğräniyo 'da, o zuman ni bilsin⊃adam? (Köy ne zaman kurulmuş, bir bilgin 10. var mı?) hāyı, bilgim yoK. ämmā yalñız burda iki äv var⊃ıdı, bu mağallädä. säkiz mağallā bu haylamaz. (Okul var mı?) oqul kārımlärä toPlanıyu. oquyan⊃az, fazla bī çıkan yoK. āğitim zayıf ğāliyu. äväli şurda bi ilk⊃oqul vā, haylamazda üş dänä⊃oqul vā. hār⊃oqulda birā öğräTmān vādı. bu ğızañ birär⊃öğräTmändän bi şäy⊃öğräniyudu. bundan kəri çıkan bāK⊃olmaz. üç⊃oqul bomboş yatıyo. üç dörT dolmuş ğızañ vā. bura bi 15. oqul yapılacağ⊃oldu ortı yärä, nārä yapılcäK, dağlı⊃K. haylamaz ğalabalıK da dağlıK. ä hār yādä suyu vā, cäryanı vā, hārşäyi vā. (Suyu nereden alıyorsunuz?) şäbäkä, ilärdän dāpōdan ğāliyu. (Köyün adı nereden kalmış?) onu ğayrı bi zamanda dārlā haylıyu dāmişlā diyolā, haylamaz dāğä böglä çıkariyolā bilmiyon. bu mahallā 'bi adamdan⊃ürämā bura sāti. arāzi, düzgün⊃arāzi yoK. tütüncü mämlikät, bazı malcılıK va bazı. tütü⊃n värim⊃az 20. olıyo ya kalitāli oluyo. dākarda baş yüz ancā⊃alıyoñ. baş dākarda baş yüz

kilöancalı. o da härbi yädä almaz. orman bol bu yanda. bizim arāzimiz orman arāzisi. äsKidän ufaK mal çoĝudu, ŧindi härkädä birär ikiŧär böyüKbaŧ vā. köĝüñ fazla gäliri yoK sätin tütün parätmiyu ku. masrafı çoK. başĝa äkicäK bi ŧiy yoK. baĝcılıK dā yāñi öñärilmäĝä başladı. iki sänädir. o da dörT baş sänäĝä ĝadā anca mäydanı

25. alı. (Kanalizasyonu var mı köyün?) yaa, yoK. çuĝurları kâPciylä ĝazdırıyoZ, dolunca günäydän makinä gäliyu, çäKdirıyoZ. (Köyden göç var mı?) var, göç var. çoK hām dā. baya üŧ sänädir bilä arTdı. gänŧlär gidiyo häP. (Memnun mu gidenler?) valla mämnun diĝil, tütün parasına gäri gälacän diyu. (Düĝünleriniz nasıl oluyor abi?) 'aynı äsKi düzänlä gidiyu. cumā gün başlä, tädil gün gälin çıkā. fa-zla öĝlä äsKisi gibi bi işKi, ŧu bu yoKdur.

30. äsKidän varımıŧ dārlä, bilmiyun bän dā. (Evliliklerde ana-babanın baskısı etkili olur mu?) ŧindi, bizim zamānımızda ananıñ babanıñ dädī oluyodu, ŧindi gänŧläriñ dädī oluyo. ĝız varmācän dādi mi babası zorla vārāmiyo. sän mi gäçincän biz ilä diyu. (Takı nasıl olur burada?) fazla aşırı giTmäzlä. adam altı yädi böyüK altın daĝar, soñura bi tasma daĝarlä, biläziK dā fazla aşırı isdänmāz. zänĝin yär diĝi ki. (Nasıl vakit geçiriyorsunuz?) ĝayvädä

35. işdä, āŧam gäzmäĝä gidäriz. (Abi peki burda aile içinde kimin sözü geçer?) kadınlä ĝarıŧmaz, karāra ĝarıŧmaz onlä. (Köyde adliyelik olay çok mudur?) yoKdur, biñdä bi yāñi. oldu bi. äniŧdäsini öldürdü, mütarıñ ĝardıŧı o. gäçināmāmiŧ ĝızıñ äniŧdäsinnä. o da ĝarŧılıK vārinçä bıçaKlamıŧ. damda hindi. (Arazin çok mu?) arāzim baya, yüz dölüm ĝadā va. idārä ädiyu ya, parça. gänä idārämizi ĝaldırıyoZ canım. (Askerliĝini nerede yaptın?) bän,

40. lüläburgazda yaPdım. acämiliĝiñ ädrämiTdä yaPdım. ırāTdıK orda. yalınız lüläburgaz ĝıŧın çoK soŧK oluyo. işdä ābām bi zaman burlar toPraĝäv idiñ, burda dörT yol vardı. orañ toPlanma ämiri gäldiydi. o zamañn hiŧ kimsä bi tıraKdör yoĝudu. ŧindi härävädä vā däsän olu yāñi. säKsänlädä yoĝudu. (Ne zaman alındı bu traktörler?) äKsariñ özal zamānında tıraKdör aldı millät. ondan kəri o iş kaKdı. tütün para äTdı. bi sänä iki sänäñ

45. tütün diKdiñ mi alıyoduñ. hindi baş sänä, altı sänä tütün dikäcän dā bir tıraKdör alabilcän mi baĝām. olmaz, zor. o dönām iyidi. hindi bi ŧirkätiñ älinä, täK bi

tikālīñālinā galyu. adam kăğfinā görä alıyü tütünü. o zuman bu tiKğaldän hu tiKğälä
 gäçiyudu, vārabilıyoduñ. o iş biTdi. hindi tütünü täslim ädincä ğada fiyatını bilämiyuñ.
 millät äKsärī bundan dağıldı. ğıraç, sulaK yā däğil bura. här yādä tütüncülüKölsä, bu
 50. mämläKäTda ölmäz. az kaqā, tämiz kaqā. onuñüçin bu da parätmiyincä, masraFını
 ğurtarmıyü ku. tarlası olmayan vā, icarla. bundan, gänşlā bi şiy davranamıyü. nä yaPacaK,
 şahirä täKsilä giriyu. tütünışı dä zor tabi. gäcä ğırılırö. bän dörT dänä ğişi çalışdıñ
 zaman iki ton tütün yapıyon. onü da zorla yapıyon. yarısını älä işlädiyon yāni. (İki ton
 tütünü dörT kişi yapamaz mı?) yapamıyü, yanırıyü o. ämmä gänş ğızañ olsa, yapā. gäcä
 55. gündüz ğırā, yapā. üş säfär, dörT säfär ılacatıyoñ. ılaşlā da bahalı. (Buraya tezgah, halı
 dokuma işi falan hiç ğirmedi mi?) äsKi'dän bu mämläkäTdä ısbarta diyä bi halı vādı.
 doğulladı hanımlar. şimdío bi dänä kaKdı, yoK. gänşlā doğudu hindi gänşlā gidiyu
 dänizliyä. gänşlā burda köğlädä bi faPriķāolsa, yazın tütünışı işliyiP ğışın çalışma mı?
 çalışır. ğışın boş gäziyu. bu mämlikät çalışkanadam, daşdanäKmāni çıkarı. (Güney'e
 60. sık gidiyor musunuz?) burdan gidän här günölu. İtiyācınölu. burda baKğal yoK.
 adam hām gäziyu hām işini görüyu dādīñ gibi. ğayvalarda ciğara şu bu olur da başga bi
 şiyölmaz. (Buranın mahallelerinin adı ne?) şindi ilK ğiriş hacıvālīlā, hacıbiciKlär,
 molmāmāTlär, haticälär, sarıvālīlär, täpāhaylamaz, aşşāhaylamaz işdä. ayrıldıydı burası ya,
 iki mütarlıK olacadı. na-sılsa bozuldu giTdi, ğärīaldılā onu. (Tapulama geçti mi burdan?)
 65. ğäşdiñ, on sänä Filä oldu. (Cenazeden sonra yemek verilir mi?) yapılır. cänāzä sahibi
 yapar da ärtäsi gün goñşular götürü. ğıd dārlā ona, ğıda gidälim dārlā. (Evden cenazen
 çıkmış, acının içindesin. Bir de yemek çıkarmakla uğraşmak zor olmuyor mu?) tabi
 zorölu. gömülüK gälincä ğadā o adam bi hayvan kəsiyu. ğabirdän gälän yiyü
 onu. çapāäKmā dāniyu ona. ä-sKidän bu gälinäK varımış, oluyü dā. biz kaldıracadıK
 70. bunu, dā iki üç gün soñura yapıñ. häyü dādilā, äldänütancına yapıyü härküz. ğarşiyız
 biz buna. bunüaslındañ cāmi hocaları bunu, ärtäsi gün yapıñ däsä olü da. bu ädät,

bögläcä gidiyu. bi dä älliiki var, oqunuyu. bilmün o niyä älli iki olmuş. (Onun elli iki gün sonra etiyle kemiğinin ayrıldığı söylenir ama ne kadar doğru o da tartışılır.) onu da görmüyuz tabi.

Hy,2

Ad Soyad : Selim Öztürk
Yaş : 49
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunu

1. (Adın soyadın ney abim?) s̄alim⊂öztürK. (Kaç doğumlusun?) älli b̄aş. (Eğitim durumun ne?) b̄än, ilk⊂oқul māzunu. (Kaç çocuk var?) üş. birisi birä gidiyu bu s̄änä d̄ä. birini äv̄ärdiK⊂işdä. gız ävliliK yaşında işdä. (Köyünüz kimler tarafından kurulmuş?) vallā ābi yörükmiş ābä. sarıtākälilā dāğä t̄arif⊂ädiyolādı. bura yörükmiş yāni. (Köyün adı neden 5. Haylamaz?) äväli bu dağ häP ğurd⊂umuş. çoban ğurT ğalincä, varıva⊂ varıva⊂ ğaşsıñ. ula o adam haylıyamaz. ula haylā haylā dākān ğalmış. (Çok dağmık yalnız köy değil mi?) härkāz mülkünün başını yaPmiş⊂ävi yāni. on b̄aş biñ dākār burası ābä, haylamazıñ oturuşu. (Kişi başına yüz, yüz älli dönüm arazi düşüyordur o zaman.) gäçiyu ābä. ama tarlamız zayıf ābä. yağmıra bağlıyız biz. sulama yoқ⊂işdä. (Neyle uğraşıyorsun?) biz tütüncüyüz⊂ābä.

10. (Araziler hep ormandan açılmış gibi.) ābi kıomPilä orman burası. köğ boşalıyu ābi b̄ä, gānşlā gidiyo. ābi hāmān hāmān köğün yarısı⊂ şu anda dānizlidādir. yarısı giTdi ābä. ama bu göç sākzān⊂altıdan bu yanna oldu. b̄än sākSān birdä üç⊂ay çalışdım fabriқada, abalıođlundā. abi bānim üç⊂ay çalışdım bi ođlaқ almıyodu. äv kirāsı var, tabi bu ara yimäK⊂işmä var. ābi o zuman dānizli çoқ ağırdı. ama şindi dānizli bizä çoқ yuğқа gāliyu, 15. daha äyi gāliyo şindi. (Tütün ne kadar yaptın?) ābi biñ⊂iki yüz vā. aşşā yoқarı yirm bāş dākārdan⊂aldım bunu. ama hiç bi tarlağa yağmır düşmādān bu s̄änā⊂aldıқ. o tütün yağmır görmädi yāni. (Köylünün sıkıntısı çok fazla her yerde.) yalınız⊂ābi baқ şindi hökümäT çoқ⊂iyi⊂, gidişiyātı iyi, ama⊂ sıkıyo. tamam āķonomi düzälcäğ⊂ämmä⊂ sıkıyo. amma⊂ hökümäT zor⊂ädākä biz dā öläcäz⊂ābä. biz⊂öläcäz ābä, n'olacaқ ya? vallā baқ

20. param iki pağäT siğara ädiyodu, biTdi. häPsi biTdi dükändi para dāğä bi şiy yoқ, vallaha yoқ. köğdä şu anda çoğ⊂inäk vā. ābä häP zarar⊂ädiyo. biz biTdiK ābä ya. bānim

bilä dänizliyä giTmä niyätim var yâni. çoK zorġābā, bi dā bān alaca hasdalığı vā sıcağa gälāmiyunġābi. tütün dā yasağġaslında. añkarā gadā giTdim, çārası yoK. günāşā çıKmaK yasaK. bān dänizlidä 'bi gācā gālcānġölürün. bura yazın buz gibi. bi burası, bu mahallā, 25. yūKsāK ya. şu anda hişbi umudum gālmadı bānim bu kögdä. (İlçede çalışma olanağı yok mu?) ābi ilçidä sādıcā bir tānā şāyimiz var bizim, şaraP fabriķası var. bir dāġ dārākōğā bi baraj yapılyo. māndirāzā bi tānā dā yapıyollā yāni. bunaġ biraz kişilā girdilā. adam giriyoġ, üş gün soğra bi çıKış vāriyolā. yāni o yanda bi dāngāsi yoK. yaġ babañ, dayıñ varġısa, hatırlıysa çalıřıyoñ. bi dā bağġişi çıKdı. acaba diyon bān bu da tütünā dönā mi. 30. (Buranın üzümü müşteriyi çeker. İmkanın varsa yap yāni.) ābi hindi bān çoK düşünüyön ābi baK. şind.i para da yoK. ābi bu işi yaPmağġüçün dirāK lāzım, tāl lāzım, çıbıKġalınacāK. hārġişi parıylā yāni. o da gōlay diği ābi, para gārākiyu yāni. umudu kāsdiK ābi ya. ābi bi gālācāK yoK. āsKidānġābi biz, bundan yirmi bāş sānā öncā mārķāPlā vardı. o zuman araba, motur yoKdu. bān günāğā üş sāfār odun satmağa gidādim. bāşādān on 35. bāş lirā alıdım. on bāş lira bānā 'on bāş gün yātādi. şindi bi adam odunġalmıyu. odun çoġK, 'çoKġodun. (Kuru mahsül olarak ne var burada?) noğut, bırçaK, arpa, buğdiy. onlā da yağmıra bakıyu. burda āvāli iyīdi ābā. soñura guraKlık ātKilādi. (Avcılık var mı?) yoK. bān hayātımda ābi baK avcılığa, bi dā toPġoynuyolar ya hiÇ hayātımda topa da baKmamġābi. biġ horoz döğüşsüñ, bānġona gārşıyındır. yāni iki cana giyamamġābi. 40. baK şura zāybāK dārāsi. yātmiş sānālāriñdā burdan bir su gāşdi ābi, sāl gāşdi şu dārāyā su sığmadı ābi. afaTġoldu, böġglā gāğnı, düğān 'ni vāsa aldı götürdü. (Erkeklere göre kadınlar daha mı ezik köyde?) ābiġ, zātān işiñ yūzdā sāk sānāniġ kadın görüyu. bizim kadınlarımız bir mahKum yāni bānim görüşümā görā. 'çoK āziliyo. hālā ki şu çamaşır maķınaları çıKdı ya, acıKġırāTladilā. yā bānim hanımıñ başınıñġağrısı yaz günü gāşmiyu 45. ya. zor yāni. ābi bān yātmiş bir sānāsindā radyoyu gāzandım. sās iyidir. ābi o zumanlā çoK hayat şarTları ağır. gidāmādim. (Keşke gitseydin ya.) giTmādimġışdā ābi. kāndim söglār, kāndim diñlārim. (Bu yörenin en meşhur türküsü ne?) ābi, hacı bāğ türküsü. (Biraz söyler misin?)

ayvalıdan çıKdım yayan,
 50. dayan dizlärim dayan,
 älimaTlı kändim yayan,
 uyan hacı bāğım uyan.

hacı bāğ ābi, günāy biñ doKuz kırK baş yılında kaza olmuş. hacı bāğ ondanöncä da bälädiyä başgan adayımıñ, çoK açıkğöz bi şiyimiñ. hacı bāği zāñginlär, ilärdä burıyı 55. düşürcäK, bi şiy yaPcaK däğä, hacı bāği burdan günäydän mindiriyollararabıya, o ayvalıdan gäçiriyolar. ta-m sarıgölünorda öldürüyollä. saçım mi, ilärläcäK günāyi bozcaK mı däğä. bunu yaTmışüç sänäsindä günāy bälädiyä başganı ordan kaldırdı. günāyiñ girişindä, çamlıñiçindä gäbri vä. (Sesin çok güzel abim ya.) ābi öglä, vādır. zurna da çaların bän. olmadı mı olmuyo ābä. bu günä gälincāni biliyu muyduK? o zamanlä 60. boludu härşäy. n'āpacañ ābi? (Evlenme nasıl oluyor, anne baba baskısı çok mu?) ābi ağlä basKısı şindi yoK. zātänābi şu anda bizim köğümüzä yüs tanä gız vä, onoğlan yok. oğlan yoK, yoKābi ya. (Askerliğini nerde yaptın?) ärzurum. ābi sivas säylantäpāyā giTdi-m, soğuk. ordan ärzurumılıcä kursa giTdim. (Niye bandoya girmedin?) girmädim, olmadım. burda äski därlämälä yaPdım. (Onları da değerlendirebilirsin.) ulaşabilcām bi yā 65. yoK. (Sen onları toparla, ben sana nasıl ulaşılacağıyı öğrenip haber vereyim.) olurābi vallä. ābi bizimäsKidän sulā yoKdu ābi. äzilä çaylıdan biz su aldıK. o zamanlä mazoTula çalışıyodu güyu. bu bi dāpo yapıldı bu yätmişlädä. ābä bu suyu dävlät, on baş kiío vādi. ābi bu aşşa yoKarı doKsanikiyā gadä. doKsanikidä su gäldi. här yā suya gavuşdu. çoK goşdurduābi, su için. ābä bän, härşäyiñi gaybätcāñ, nāşāñi gaybätmācāñ 70. bunu bil. bu dünnä böglä. canım sıkıdı mı 'kaldırım bi hava gäçä gidä.

händäklädänatlama,
 ipäk mändil saKlama,
 äğär gönülün varsa gälin,
 söglä bana saKlama.

75. güzälim güzälim gözläriñä vuruldum.

zäñgin diyä vurulmadım äñgin diyä vuruldum,

därim işdä. äbä bizim şurda çamdädä däğä bi yär vā. orä bizanslılā varımış. burda bizim bi mahallämiz var, başaltı äv. o çamdädä para pul, orda bi şey var, äsKidän ğalma ğabir.

80. buralar köğümüş dä, ora şahirimiş. o zaman bizanslä gidincä, orası gömülmüş ğalmış. orda ğabiri ğazıyola, babam bilä yaqalandı orda da, biröz 'zor ğurtuldu. kimsä ğazamıyu orıyı da çoğaltın, bi şey var yäni. şura alT mahallä dä köğümüş. orda çäşmä varımış, yärlä sāti bälli. burda öğlä yärlä çok. burda bulan da oldu häralda. adam burda taläbä çäkiyodu günäyä. şimdä adam, dänizlidä iki dänä markädi va, dört başarabası

85. va. ğazanmıyla bu para biTmäz ki. (Olmıştır tabi. Türkiye'de çok fazla bu işler zengin olan.) olma mı? yolunu buluyu bulan işdä. yazın bäKliyon äbä. (İnşallah gelir, otururuz. Denizli'ye geldiğinde buyur gel.) ğäliriz äbä yolumuz düşäsä.

Hy,3

Ad Soyad : Naciye Erkut
Yaş : 70
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın ne ebe?) nāciyā ārguT. (Benimki de Aslı.) adıñ da gözāl kändiñ dā gözālsiñ dayı guzu-m. (Dedem yok mu?) nā-rdā dādā? dādā-otuz yaşında giTdi. yirmi yädi yaşında ğaldım män. çocuKları idārā āTdirācāz dāyā vā-rdiK ni ğar dādiK, ni yağmur dādiK; çiT var-ısa sürdüK, odun var-ısa āTdiK ğızım, ova var-ıSa giTdi-K. o zamanlar yoğ-udu, 5. para pul yoğ-udu, fakır-ıdıK. (Kaç çocuk var teyze?) iki. allahım hārkāsiñ ğullarını āvlātiniñ yanına vāsiñ yavrum. işdā-onları idārā āTdirācān diyā bi okulū-oluyo ğızım, bi ayāna ayaKğabı oluyo, bi tāfdār-oluyo dādāñ gibi. (Okuttun mu ikisini de?) oquTduK, iyi kötü ğāri lisiyi bilā çıkınca ğadā. ona anca gücüm yāTdi. (Kendin mi duruyorsun şimdi?) hī, yalñız ğalıyon ğiscāzım. hindi yörüyāmiyon ya āvāli çiT sürdüK, ğāçi güTdüK, ovaya 10. giTdiK, halı doKuduK. höğlä bi yataK dolūdu bānim doKudūm halı. hām böğlä alāKdiriK dā yoğ-udu, ğandillā. ğandili dizimiñ-üslārinā ğıdum ğodum da- gācā halı doKudum gündüz çiT sürdüm ğızım. dışda bātonda, hö-ğlä titirāyā titirāyā doKudum. hindi yörüyāmiyon ğāri, o zaman kāřKā-o halıları doKumasam da ni var-ımış. ğāñliKdā ğāri ğuvaTlıydım. üř dolu māsulu ğu'caKlan sarādım bāygiriñ sırtına. hindi gücü gördüm ğāri.

15. (Buralı mısın teyze?) buralıyım. doğum yārim, ařřādaKı māKdāPli yār. giriřdāki, dabandan. doğum yārim-ora da, bura satıldım. (Kaç yaşında evlendin?) on bāř, on-altı yaşında āvlāndım. höğlä çocuğ-üdüK, güÇçücüK. abılamı sürüdülār dā-, babam bunu da ğaçıracaKlar bi yu dāyā vāriymiř. işdā böğlä gödüK ğaçirdiK. anu- dayı ğızım mänim, bāK sāvārin ğızları ğızım yoK. (Torunlar da mı oğlan?) ikisi oğlan, ikisi ğız. oğlanıñ biri 20. cavurda. yavrum burda idāra olunmadı. tarla taKğamız bilā bāK çoK da hani işlāyācāğ-insan? arpa buydıy parā-āTmädi o vaKıTlar, tütün diKdiK parā-āTmädi-.

oğlan da çaKdi giTdi. hayātını ğurtardı. ä¬ sän nārälisiñ ya? (Tavaslıyım ben.) davazlı hā.
 çoKıışlādım onlarla. şiydä¬ üzümlüdä¬ pamıĝıışlādiK. bi dayıbaşımız varıdı
 davazdan. ğarayaĝız, uzun boylu bi dayıbaşımız varıdı. doKuzan kişiydiK. biz
 25. ābāyim ilä ikicimiz burda dānizliliydiK. bāKıscacıKdır onlāñ ğadınları. bān
 dā onlara yaqılıvādi¬m. onlarla hızmaTıışlādım. şindi öĝläyiz yavrım. yazın oraK
 biçādiK, ğışın mal güdādiK işdä. (Kaç yaşındasın teyze?) hindi ğāri ğızım āpiy oldu. baya
 yāTmişinā girmişindir. orlāda varındır. hızmatııla ğaçirdiK günlāri. bi dā gümüldürā
 mandalinā giTdiK. dāniz kānarına, bāK dayı. orda bir ay durduK. orda bi
 30. ğulām aĝrımayaya durdu. izmirā doKdura götürdülā, ğulaK doKduruna. aşdırdıK ğāldiK.
 yara varımış içinde. onu yaKdı cāryanna. hindi bi dā oldu. illā bi dā ğörācāK toKduru.
 var ğālb dā var a ğızım. ah o dārdim olmıyivisā. bāriki romatizmāyā āttim tādāvi ona
 dokunuyu. o zaman da tāmālli kiTlāniP ğalıyun. (Allah şifasını versin teyzecim.) toPraKda
 bunuñ şifāsı ğayrı dayı ğuzu¬m. (Eski düĝünleriniz nasıl oluyordu teyze?)
 35. āsKidān bi ğoca davul ğātiriyoduK, ciñĝān davulu. ondan kāricim bi¬ şiy düzüyullādi,
 āfā. sāni çıkarıyodu, bāni çıkarıyodu. ğadın tarafı da¬ bi ārKāKdān āfā ādādi içinā¬, o bānā
 sarmaşacaK o bānā sarmaşacaK dāĝā¬ ğaçışidiK. kına ğācāsi olūdu. anam babam olsa da
 ğālsā dārlādi, ğızıñ başını öĝārlārdi. kınıyı¬ ğararları, höĝlä dolaşdırırlardı onu.
 avcımıñ içinā ğatarlar, ğālin ğızıñ. ondan kāri;

40. ğālīniñ ğuTlū olsu¬ñ,
 diliñ daTlī olsuñ,
 ğaynanañ ğayınbubañ yanda¬,

hörmātiñ ğıymatlı osuñ,

45. dāyā dāyā ğāri bilān söĝlārdi. biz bi yo aĝlaşırđıK. işdā düĝünlārimiz dā böĝlüydü āsKi
 zamanda. üş ğün oluyodu. aynı ğānā hindi dā üş ğün oluyo¬. iki oĝlum mā, üç yo davıl
 ğātirdim. oĝlumuñ birini iki yō düĝün āTdiK. biri dā cavırdan āvlāndi ğānā. birini

ağamñ ğızını aldıydıK. olmadı, gäçinämädilā. ondan kəri, nä diyivicādım unuTdum ya. bi
 ğızım oluvıdı sävindim. göndärmiyäm män säni. (Olur teyze, kalırım yanında ben senin.)
 50. dayı ğuzum da. (Bildiğin deyişlemeler var mı teyze?) nasıl dāyişlämä isdiyoñ, ahraTca
 mı dünyāca mı? (Farketmez, ikisi de olur.) oquyvurun o zaman.

şol cännätiñ ırmaqları,
 aqar allah diyo diyo.
 çıKmış islām bülbülläri,

55. ötär allah diyo diyo.

aydan aydan gəri gəri,
 şäkärdän taTlı sözläri,
 cännäTdä hūri kızları,
 gäzär allah diyo diyo.

60. nä dilärsäñ haKda n dilä,

quran gidär doğru yola,
 bülbül aşığı olmuş gülä,
 ötär allah diyo diyo.

salınır qorpa dalları,

65. quran oqur häm dilläri,

cännäT bağınıñ gülläri,
 qoqar allah diyo diyo.

yalıñız ğaldım mı kaldırvırın bän. bu ahraTca, o rdan dünyaca;

yüKsäK yüKsäK täpälärä äv ğurmasıñlar,

70. aşğı aşğı mämläkätä ğız värmäsiñlar,

annäsiniñ bir tanäsini hor görmäsiñlar,

uçan da ğuşlar mälim oldu bän annämi özlädim.

unuduvuruyun. bi düşünüyün guzum dur. (Düşün teyze, acele etme sen.) äsKi zamanda^ı, hurdağı o^ı, hani aşmāniñ bāri yanında^ı şāy köğü var ya, yörüK köğü. orda bi^ı oğlan
 75. öldürdülär. gıyuyu aTdılar. gıyuda köpāK buldu. ğarı gızdan^ıötürü öldürmüşlā. sän^ıalamazsıñ, bän^ıalamam dār'kā. gıyın çobanıymış, alan^ıadam. gızıñ^ıadı da mäsülā. ordan, ğıscāzı da orda, āşam^ıotu sürmüş gıyınunu, ğıTmiş dağa. dağda bu oturuğa, bi furuyo boynuna, källā bi yanna gidiyo göğdā bi yanna gidiyo. ğucaKlıyu ğıyındā ğuyüya atıyōlar. köpāği var^ımış, köpāK çığırır^ımış. gıyın ğālmış, köpāK çākmiş
 80. ğālmış gıyunu. ā sābısı yoK. arıyırıyola^ı yoğ^ıallah yoK. ordan gızı^ım köpāK düşüvürüyo öñlärinä, do^ığru gıyunuñ başına varıyo. orda gıyuduymuş, ölücüğü. oña^ı hava yaKdılar.

ayşam^ıoldu çoban sürdü gıyunu,
 duşmanları öğlän ğurdu oyunu,
 85. nışanlım mäsülām vursuñ suyumu,
 annām^ıarķamdan baKsıñ ağlasıñ,
 dārdi. çoK yaKdılā ço^ıK. bāK çoK bu hava da yalıñız aKlıma ğālmādi. (Bu köye ilk kimler gelmiş biliyor musun teyze?) bu köğü^ı ilkindän ıbrām dādā var^ımış. ıbrām dādādän^ıävāli^ı adını bilmiyun da bi yörüğ^ıümüş. adı sarıvālilär dā, sarıvāli yörümüş.
 90. haticälär, haticä yörümüş. hacıvālilär, hacıvālilär yörümüş adları. onlar bilā çadır ğuruyo. haylamaza da ciñgän^ıoturmuş, täpāhaylamaza. hacıvālili yörüK, dādām^ıırāmaTlığıñ babasınıñ babasıymış^ı. on^ıiki dānā oğlu var^ımış. ordan^ıürāmişlā. mollamāmāTlär soñradan^ıoluyo. äbāmiñ ğardışına, ora ta täpiyā äv yapırırıyola. o orda mākän dutuyo. o soñurağı iş. ilkiñki iş yörüKdän^ıolma bura. (Kıtlık 95. var mıydı eskiden teyze?) oldu^ı, oldu yavrım^ıoldu. bubam^ıırāmaTlıK sarā ğälidi çuval^ııla. o da nası^ı, bütün odunuñ çürüğü. hızardaki odun şıyläri gibi aynı. onuñ^ıičinā^ı bi pancaK un ğatādıK ondan kārī pälidi döğādıK, soyādıK onu da ğatādıK. çöräg^ıädärdi anam. onu ğārī biz acız n'ädäcüz yīdiK. böğün dā öğlā yarın da öğlā dārka^ı ğıTlıK. bizim

arpa acıcıK bi ataş yanan yärdä sararmış. bi gucaK. yoluñ gäliñ dä bän sizä köllädä
100. bişiriviriyin dädi anamırāmaTlıK. biz abılamıla giTdiK. nası gidiyoz biz ya hani
orda bi mal var gibi goşuyoz. vardıydıK acıcıK gızarmış källäniñucu. nası ävä galdimiz
bällıolmadı. anam bi kändir çuvalıaldı, o çuvalı basmış gälmiş. gızım
göğarpiya, äviñarķasınä bi 'saş gödu, bi ataş yaKdı, ortasına bi saş gurdu onu ısıTdı.
guruduyu gäri, ütüyü. ordan düğänä aldı galdi, dişli düğänä. ona yatırdı dişli düğänä onu
105. bitirdi. onu böglä sıyırdı. bi dā göduK sacıñüsdünä. dāğirmän daşını
guruvıdına m, döndürüyo döndürüyo sıvanıyuna m. yavrum bu böglä olmaçaK dädi,
biz bunu yumırķıyla sürtäm dädi. äväl zamanda höglä duz daşı olüdu, üsdündä yumurķısı m,
onla duz sürtädiK. sänonları bilmäñ. ordan bi dā orda galanını sürTdü. aynı haşaş
şäKlindä oldu. içinä gänä bi pañçacıKun gaTdı. anam onu bişiriyö, hura gödu mu biz
110. gapıyoz. açız ya. yavrım giTlıKdan da bāK çoK çäKdiK böglä. (Çekirgelerin geldiğini
gördün mü sen teyze?) onu bilmäm. çäkirgä galdi dār anamırāmaTlıK, çäkirgä gäl'miş,
äviñönündäki gök dudu yidi dädi. ondan kericim, aKlımıza galmemiş ocaKlığı örTmäsi
dardı, ocaKlıñ täPäsindän 'doluvuruyu äviñ içinä. o günün duTdünna günün aşdığı yäri
dutarımış böglä. çäkirgä gäliyu dāğä ni varısa toPlamışlar äviñ içinä.
115. anamırāmaTlıKgil dā ocaKlı unuTmuş, çulu, yorganı yidirmişlä. süpürmiylä dā
giTmiyu dardı. ordan bi ılaş çıKımış, o öldürmüş. dā bänim çocuKlümde bilä varıdı o
ılaş. (Yunanlılar gelmiş ya buraya, onu da anlattılar mı sana?) anamgil gonusurdu. yonaniñ
galdindä iki kırKlı çocuK varımış bizdä. yonan gälicäK dāğä ävläri boşalTmışlar.
anamgil näydi o çäKdiKlärimiz dārläridi. arpiyü, bıydıyü çuvalla, sırtınna häPormana
120. çäKmişlä. ordan gıscāzım, äbāmırāmaTlığı soymağa gälmişlər, onlar o zuman
zānginimiş. orda bi bäygir torbası altın varımış, dādāmırāmaTlıKda. äbämdä dā üş
gatar altın varımış. äviñönündä bi çukur äTmişlä dā ora gömmüşlər. bu dādämdäki
azolanı gömmüşlər. ordan bunu dā sarı lärerä var diyä o cavura şikāTädiyullar. başaltı

cavur gäliviriyo, dädämi yatırıyolar ıapınıñ arıasına. yalä yatırıyular käsacöz diyä, 125. ııkar altını diyo. o da sabır ädiñ ııkarıvırın diyo. gızmış gälmiş, arıdıvimiş bi torba altını. üş gün soñura äbämä gäliyolar. äbämä 'çäviriyyular gırbacı. nä dardı äbäm biliyo muñ, dikän gibi anca gäldi korıumdan dardı. ııkarıvırıyın duruñ dämiş. ııkarmış da ällärinä vämiş. ordan onu alıP da gidärkänä ta girişdä bi goca çalı dalı vädır, onun yanına bizim mämişođlu dayı ırämaTlıcık, ora durağomuş. ııkıvırıyo da säni amına godumuñ cavırı 130. säni diyo, dutuvuruyo da 'bi huruyo, öldürüyo. bi hafda durmuş orda cavırını ölüsü. soñura yonanlılarıñ topu garıları toPlıyP gidiyo. ärkäläri dä afyon garıhısarına dama gatiyo. ondan käri garıları da günüyälalıK gidiyolar. günüydä dä bu cavuruñ äsKäri varımış. yavırıcım, o iki kırKlı çocuñ anasını da götürüyolar. satän kırKlı çocuñ biriniñ babası öldürüyo cavırı. cavırlä saldırıvırıyo garılara, biri änär biri minär imiş 135. garılarıñ üsdünä. gızım äsKärlä väriviriyyular, orda garıları düzdürüyolar. biri dädäm ırämaTlıK, biri öldürän adam galädiymiş afyon garıhısarında. orda yüz kişi mi, yüz älli kişi mi vämiş. gäçärkänä bi toP atıP da gäçiviräcäKlärimiş. bizim atatürkümüz orda bi äsKär düzüyo. äli tüFäK dutan gidiyo gäri. ordan gızım toP böđlä vın vın galäniñ üsdündän gäçär imiş. bi göcağarı varımış. o alıvırıyo älinä bi çapa, 140. yavırılarım däyiP bi furuyo zäncirä. fur äbä, fur äbä, fur äbä där imiş içärdäkinlä. göcağarı furäka o halka gırılmış. ondan käri gızım na'sı ııkıyo milläT, göcağarıyı omuzladıKlarına hayda. dädäm ilä o öldürän adam kırK gündä cavur ölüsünüñ üsdündän gälmiş. hiş yärä basmadıK där imiş dädäm. näysä bu atatürk bu äsKärläriñ 'topunu dänizä döküyo. bubam bilä giTmiş orıya. hurda garşıda şiy 145. vardır, alıyaran dağı. orda kırK gulPlu gazan varımış. bu gazan sändän alınan, bändän alınan ora doldurmuş yonanlılar. o galyo, yanın yürämiz dä ona yanıyo därlär imiş. bi dä haritiyäl alınmış, o alıyarandaki kırK gulPlu gazan dä hälän lafoluyo. şükür bu hallarımıza gızım ya. (Emekli maaşın var mı teyze?) yavırım, yazıvidilär. bilmiyün dä ııkdı yoK ya. ııkar allän izninnä. (Okudun mu sen?) bizim günümüzde oKul 150. yoğudu. bänim güççüğüüm giTdi, oğlan. gız kısmını bäk yollamazladı.

ğadınlar◊okudu mu kötü olcäK sanılıdı. (Bir de ninni söyleyiverir misin?) nänni ha,
unuTmuşundur ğızım.

bäbäK dädim üyüTdüm,

allah dädim böyüTdüm,

155. nänni ğuzum nänni.

du baķam. yas da bilirdim◊ämmä ğälmädi. ölü başına vardım mı härkäzi ağladırdım da a
yavrım.

yücä dağ başına çıKdım◊oturdu.

dörT yanımda lälä sünbül bitirdim,

160. ğarafil bıyıKlı yiğiT yitirdim,

özilädim bän dayı ğuzumu.

bänim üş ğızım◊öldü. bi dä babası◊öldü arkasından. anam, babam, oğlan ğardışlarım, ğız
ğardışlarım häP◊öldü. mäsäl diyin dur. hindi◊ bi oğlan var◊ımış, bi dä babası var◊ımı-ş,

bi dä ninäsi var◊ımış. o-rdan, äväli◊ päri ğızları var◊ımış. äsKi zamanda däv ğarısı

165. var◊ımış, ısan yir◊imiş◊o. nänäsi dä illä◊ bu çocuKlarını at dämış◊adama. niysä

adam bunu, aldadıyu bu ğızañ. bän diyu ğäliñ filan dağñ başına gidälim, orda bän
odun◊ädäcän. o◊ däv ğarısının◊oldü yärä iki çocü ğöyo. siz dämış burläda oynıyağöñ.

çama da bi ğabağ◊asıvämış. bän dämış bu hava ğabä hu yandan äsdi mi, tañ dädi mi ğälinin
dämış ğızañlara. 'ğayboluvırıyo ordan. ordan ğäri ğızañ āşam◊oldu yoK bubası,

170. sabah◊oldu yoK bubası-ı. allah tarafından o däv ğarısı onlara dänK ğälmämış. ni

där◊imiş baK. tañ tañ ğabacım, bänĭ◊aldadan babacım där där oturular◊ımış. ordan ğari

o däv ğarısının◊ göcca göca dişläri var◊ımış. nası olduysa, ğızım dardı äbäm◊ırāmaTlıK o

däv ğarısını yimiş mi dardı◊, avķalamış mı dardı, böğlä bizä ğonuşuvırıldı. (Eskiden nasıl

giyinirdiniz ebe?) yavrım toP don var◊ıdı bi◊, hurdan◊uşğurlü. ondan kâricim üsdündä

175. göynäK var◊ıdı, onuñ◊üsdündä kirliK var◊ıdı höğlä yäläK gibi, ondan kâri bälindä

bi kuşaK, altında päşdämbäl işdä äväli öğliydi. soñura o päşdämbäl bilä baTdı ğayrı, ätäK

çıKdı. fäs kiyiyodu-ıK, alnımıza bi altın daķıyoduK. ondan kâri bi tutam ğarafil çiçä hura, bi

tutam boncuK hura fäsiñ kănarına→, ondan kări üsdünä alçörtünüdüK. bāk güzälçolüdu.

o baş düzmäläri Filä hindikinlädän güzälçidi.

180. ärkänçötär dänizliniñ horozu,
orta yärä gälmiş ülkärçilä täräzi,
niyçimiş allahımıñ ğarazı,
güldürmädi ağlamıyan başları.

* * *

aşşağıdan gälir ätäK döndärir,

185. oturmuş bänä säläm göndärir,
niyçidi o, unuTdum dayı ğuzum.

aşşağıdan gälän äğär oyusa,
ğaldır ğaşlarıñı hiläl yayçısa,

säniñ bura gälmäniñ aslı varçısa,

190. ni diyän allahımıñçişinä.

* * *

mämäTçäğa därlär bänim şanıma,
gälänçarqadaşlar gälsiñ yanıma.

bilämädim gänä.

yörük köğünçortasında däreräsi,

195. oğlanıñ ğoynunda tağra yarası,
bäni dä öldürdü alländan bulası,
anamçarqamdan varsıñçağlasıñ.

aşamçoldu çoban sürdü ğoyunu,
duşmanlarıñçärkän ğurdu oyunu,

200. nişanlıñ mäsulä hursuñ suyūnu,
annämçarqamdan varsıñ ağlasıñ.

* * *

yädi düğüm çorabçördüm,

yädi ğaynım kiysiñ diyä.

säyiTdim çoK yärä vardım,

205. cälal bänim olsuñ diyä, cälal öyçoy.

Hy,4

Ad Soyad : Ayşe Sarı
Yaş : 80
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın ne ebe?) ayşä sarı. bänim dörd oğlan var. (Kaç yaşındasın?) bilmionanam.
anamdan doğalı yaşıyon. bän okumuş diñlin. bizim günümüzde yoğudu. gızım
bänim arkām yoK da, bän öglä işde gara başıma duruyon. çoğ oldu öläli, yirmi sāniyi
gāşdi bāliki. hasdalandı öldü işde. (Sen neler yapıyorsun?) işde, bän ni yapıyın bän
5. hindän kəri? çalışsam çalışamıyon. mağışım yoK, bi şiyciğim yoK. bāni mütār
çıkātdır vārēcān dādi. o da bi karT yazmış da vāmiş ya, nā zaman gālēcāK dā yāyēcāz
onuñ parasını bilmiyon. o zamana biz ölürüz. sāKizān varındır bän gızım, dişim ğalmadı,
kafamda saçım ğalmadı. äväli äkinlārimiz varıdı, arpa bıydiy yoluyoduK, bıçāK
yoluyoduK, nohut yoluyoduK, çiT sürüyoduK, odun çalı gātiriyoduK. başga n’işlēcāz biz?
10. tütün yaPdıK bi zaman. (Çocukları okuttun mu?) çocuKlar okudu. hindi oğlanlarıñ
baKğalı var. işde ötāKinlā dā çalışıyo. işde böglä. (Sen çok deyişleme biliyormuşsun öyle
mi?) unuTdum, häPsini unuTdum ğay gızım. bi şiyciK bilmiyon. (Eski düğünleriniz nasıl
olurdu ebe?) äväli aK gālin olmazdı, ğırmızı gālin oludu. al örtünülā böglä. ğuTmu
kāyārlār, ğutmu. dizliK bu. altına babıç çoraP. atıla gidādi. (Hangi yemekleri yapardınız
15. düğünde?) işde, nohuT, fasillā, kāşKāk, kāmiK yapādıK işde. bänim ayşām
yidim aKlıma gālmiyu, unuTdum gızım, unuTduTm. başga äbālāñ yanına gidiñ siz
yavrım, bāndā iş yoK. hindi çoK sulā vā suyumuz vā, şavkımız vā. yoğudu suyumuz.
dā āzilār yanından gātiriyoduK suyu. āşşāğlā çāKdiK, tānikiyā çāKdiK. işcaK da bi
yandan, soK da bi yandan zorudu. irāzil olduK da, hindi rahaTdıyız ämmā ömür
20. tükāndi. äväli kör gāndillā irāzil olduK. işde böglä bizim işlār.

Hy,5

Ad Soyad : Makbule Öztürk
Yaş : 75
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın ne ebe?) maḲmülâ öztürK. sän näyä gäziyoñ dayı ğuzum? (Ben ödev hazırlıyorum ebe. Seninle sohbet edeyim diye geldim.) iyi bakam.

inilâ dağlarıñ da başı inilâ-,
dârdim artâ da yaralarım yâñilâ.

5. gözlärim görmüyü-ämmâ ğulaḲlarım çinilâ.

bunlardan mı isdiyoñ? (Bunlardan da olur ebe.)

başı päräm päräm dumanlı dağlar,
acâb bu dağlarıñ âli var m'ola?
ara yârdâ bir dağ vardır gâçilmâz,

10. bänim sävdicäğim gâçâr m'ola?

* * *

yücâ dağ başında bir ğoyun mälär,
ğoyunuñ mäliyişi yüräği dälär,
analar ğuzuya böğlä mi yanar?

* * *

dağlar başına äkin-äkilmâ-z,

15. yağmır yağmayınca kökü sökilmâz,

gänş yaşlarıñda bu hasiraTliKlâ çäkilmâz.

güniyiñ yolları çözüdür çözü,
 yüräcīmā düşdü bir  acı sızı,
 bir dahi görsäm bir dahi görmäm mämläkät yüzü,

20. o zäbäbdän  arz  ädärim därdimi.

(Kaç yaşındasın ebe?) yäTmiş başındäyin gızım.

yücä dağlardan ändirdilär sal  ıla,

gollarmı bağladılar al  ıla,

säniñ därdiñ dünyä dolu mal  'ıla,

25. bänim därdim orta boylu yar  ilä.

därdi babacī, böğlä türkölä çäkädi. bäk söğlädi irämaTlıK.

köprünüñ  altı çiçäk,

bu çiçäk biçiläcäk,

bu gıščäziñ yoluna,

30. bi kupa çay içiläcäk.

(Kaç çocuğun var?) amänät baş çocüm ma. bi oğlan, dörT gız. (Allah bağışlasın.)

sağ  ol. (Köyü ilk kimler kurmuş ebe?) bura mollamämätlā dārlā. äväli burla   mal  ımış,

mal. yürüğ  ümüş. hä  rkäs mülkünüñ başına äv yaPmış. bänim gayınbabamgil üç

oğlan  ıdı. o üç oğlandan  ürämiş bura. äväli bi   gälin var  ımış, gälin. o gälinä

35. gayınnası iränK  ädär  ımış. gayınnası ölmüş dä hiş gayınnaña dämişlā

yas  ädivimäcän mi dämişlā. ädivirin dämiş. ni dämiş  o  , niyidi onuñ  ucu?

dolup dolup yırtınamadım  anam, dämiş.

ällärindän gurtulamadım  anam, dämiş.

mäzär daşları säni sıKsıñ,

40. mäzärdäki ärKäkläriñ topu da säni ätsiñ anam, dämiş.

(Ne güzel yas etmiş gelin.) hä vallā gızım.

- uzun gavaḠlā da birbirinā salinī,
 salını da ortasından bālini,
 āllāriñ dārdinā dārmān bulunu,
 45. bizim dārTlārimizā dārmān bulunmaz.

* * *

iñilār∩iñilār dā candan∩iñilār,
 dārTlār çoḠdur da∩ ondan iñilār.

bān∩isdāmām bu gışlarıñ gāldīni,
 dārTlārim∩üsdünā dārTlār yinilār.

* * *

50. bayramlar da gālsā da kınarlar yaḠsam dāsdimā,
 sālām yollasam hısımıma, aḡrabāma, dosduna,
 hasda olsam bobaları gālmāz gāsdıma.

* * *

aşa aşā aşdım daḡiñ∩ardını∩,
 güllār yoldum, dāmāt∩ädTdim dördünü,

55. boş da çaldılar babalarıñiñ yurdunu.

* * *

ortı yārā gālmiş ay∩inan∩ülkār,
 o sāvdiḡim ḡadından bādānim∩ürkār,
 bazı yiḡiTlār vādır, ölümdān ḡorḡar,
 bān ḡorḠman∩ölümdān ḡāl git yolumdur,

60. dārdi bobaları.

dār kī ḡaracoḡlan bu sözüüm haḠdır,

hāP∩iyilik∩ädTdim dūşmānim çoḠdur,

cihandāniñ∩atāşi yoḠdur,

hārḡāz∩atāşini kāndi ḡötürür.

65. (Okuman yazman var mı ebe?) yo∩Ḡ. bizim ḡünümüzde oḡul yoḡ∩udu bu daḡlāda,
 yoḡ∩udu yavrum. çocuḠlarımı hāP∩oḡuTdum∩ämmā.

ğara ğayfam ğavruluyo tavada,
 çıķıñ baķıñ buluT vā mı havada.
 kimi yumurtada kimi yuvada,
 70. anasız ğuzulā ğalıyu böğlä.
 dārdi bobaları. bān dādi yonan ğālıncā yāñi dünyayā ğālımıñ dārdi. 'üş sänä durmuş burda
 yonan. ğālān cavırlar bura 7 tavuğa, yumurtaya ğālır ımiş, onu gördüm, biliyon dārdi.

sabah ıarkān şafaĶ yāri aTmada 7n,
 ğünlā doğuP ğünāş bizi yaĶmadan,
 75. azırağıllār ğālıP dā canıñı ıalıP ğiTmādān,
 kaĶ ğüzālim ğidālim dağlara.

* * *

şu dağıñ ıardında ğazāmir dağı,
 ataşlā düşsüñ dā yan ıāmir dağı,
 kündā on bāş dafa gördüğüm yari,
 80. hindi andaşlardan baķar ıoldum.

* * *

bahar ğāldi dārālār oTlandı 7,
 āmliK ğoyunlar ğuzusuna süTlāndi,
 bilāmādim ıardını yavrım.

çāşmālār yaPdırdım da altın ıoluĶlu,
 85. suyunu işmādim içi balıĶlı,
 oğlanlar böyüTdüm ğara bıyıĶlı,
 biciciniñ faydası ıolmadı bana.

* * *

dağıñ böğründā bağım mar bānim,
 köğüñ ıortasında āvim mar bānim,
 90. ğüÇcük ğuzularıma da sāvım mar bānim.
 ğüçcük ğuzularını görmādi ğāri, torunlarımızı.

dünyada däsdiñi doldurma gälin,
 göynuñda mämäñi soldurma gälin,
 göcañıla muhabbätin darısa,
 95. sırını ällärä bildirmä gälin.

* * *

gälin käyā gälinläriñ taciñi,
 çäkän bilir ayrılığın gücünü.
 galdır gälin toP zülufünucunu,
 öpäyin dä afädäyin suçunu.

100. dardı.

ayağım daşa gäldi,
 buldanataşa gäldi.
 birälim gül mämädä,
 birälim başa gäldi,

105. dardı. öglä dardı a gızım. yätivisiñ mi gızım. (Çok sağ ol herşey için ebe.) sän sağol
 dayı gızım.

KARAGÖZLER KÖYÜ (Kr)

Kr,1

Ad Soyad : Mehmet Kaygısız
Yaş : 78
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunu

1. dānizli vilayätiniñ günäy kazāsınıñ qaragözlär köyündän māmāT kaygısız.

bu dünyā yalan haqqımı alamadım,

cāhil idim kıymätini bilämädim,

5. fälāğä dargınım aslā gülmädim.

* * *

gālin al kāyār alñ üstünä,

soğuk sular içär balñ üstünä,

bu dünyānın malı bānim dāyān,

10. uzanır bir gün salñ üstünä.

* * *

dünyād a kaSäl,

ävlānilir güzäl,

bāğānmāzsāñ härşäyi,

qudrätiiylä dağ ardı mazar.

15. yätmiş säkiz yaşındiyin. (Okudun mu Mehmet Amca?) kıymäti olmadı. (İlk Okulu bitirebildin mi?) äväT ilk okul, 'bundan kaç sänä äväli unuTdum acıpayamlı ali sümar ismindä bi örätmānim marıdı. bān burda oğumadım. burda bu köğä okulu bān aşTım. (Kaç yılında açtın Mehmet amca?) unuTdum ölüm. hatTā hatTā hatTā oğulu açarKān

dānizli o vāli unuTdum or larını bura okul açılacaK diyä dānizlidä

20. ilhan açığıkalan ismindä bi ilhan açığıkalan varıdı, diş tabibi, oğuluñ bahrında, oraya vardım bu okulu açalım dāyā uğraşyon. para yok iräzillik haqqını aşKın. şindi yani kusura bakmañ bānim çāñām birāz düşük olduğı için şindī oñ gayma para topladım bin

diñ on lirä kōdän yimᵇbaşär ğuruş. yimᵇbaşär ğuruş para topladım dänizlġä giTdim o ilhan açġalanıñ yanına. il başġanı oᵇzıman o biliyō yani yolları yurTları bizä tārif ädiyō.

25. bän onuñ yanına giTdim yardım alıyon. uğur ismindä kākāş. (Kekeş ne demek?) päpäydi. uğur ismindä aydınlı yāsäᵇ müdürü varᵇıdı dänizlidä. oġula malᵇzämä gäläcäkᵇämmäᵇ niyᵇilä gäläcäk, arābıyla gäläcäk ä araba nārdän gäläcäk. yol yoġ.

gitTim ora şindiki cämml bänim yanımdaydı. cämml ävläri ğaçincä ğadä yayan gidiliyō yol çatına ğadä ğacä orda gidärkä yanımda bänim yalan söläcäm hurda ya ali yayla olacaġ

30. ya kültᵇäldalᵇolacak biri. dahᵇa varᵇıdı cämml ğacä ğaçıyō. künarıñᵇöñündä biz orda yatıyoduġ üyüyödük çamıñᵇiçindä. (Neden kaçıyor?) gitmācän dāyā masrāfᵇätmāniñ ħorġusuna dönüyō. biz gitTik. ğārım acından da zil çalıyō. bāyramyärindäki şindiki ğoca Çāminiñ dibindä dä bi büfācık varᵇ. allaġım bu oñ ğaymäyi hindi yāsäm, äKmāK yisäm vārācäk para yoġ. baġ sän şindi başıma gälänä. oᵇrda

35. yämäsäm, acın. şansıma dādim bän, bir ğün äväli vaᵇrdım örda hān varᵇıdı oᵇzıman, hān dānīdi otällärä orda yaTdım. kaçā yatTım biliyoᵇ muñ yimᵇbaş ğuruş. orᵇda sabāla ula Ķāş didim giriyin dä hura yarım äKmāk yiyin didim. tāli ğara bahᵇTımı allah dänK ğätirī didim män. baş Kişi oturmuş hocam baġ dünyäᵇārāt ävlādım oluñ yani yañlıŞ anlaşılıyosa, bāᵇş Kişi oturmuş orda dayanıpdurū, başi dä içipdurū. işKi içiyolā. bän däᵇ

40. ğözüm mü döndüᵇ yoksa yanlışıyi mi girdim ğäri dönämädim. bän dä dādim oturam, ora oturdum. ğaşınıñ altındänᵇaltındän baġıyoᵇ şöᵇlä, iki tabaġ ħuru fasillä isTādim bän, yarımᵇäkmaKᵇisTādim bän. bazı yiyyom bazı hōlä ğaşımıñᵇaltından onlara baġıyon. biri birinä dādiᵇ ki sāniñ ğayınboba ni yapıyo didi ta andacındaġı adama. bänim ğayınboba dādi ğara ğara düşünüyō dādi şindi dādi. ħısır at ğabä ğaldı, bir tay

45. mäydana gäläcäk, tay yörüşü äşkirī aşacaġ, bu ğoca bıçaġlı dādä bir ğün gäläcäk sāniñ ğayınbabayı käsācäk dādi çäᵇkTi bıçaġı. obalıñız bāndän sorulsuñ, ta ora dikāldi. bän dä

gölümsädim. vallā can vārācām, gülümsädim. kusura bakma ya dädim bän cāhilin və çobanın, ālimdā bi diğnāmlā ävdā bi kăpānāğ.ım var, sāniñ ăTdijñ muhabbät hoşuma gitTi ona gülümsädim dädim. usta dädi. hä. aslan südü aslana yaKışır dädi yanāş dädi 50. bāñā. bän aslan südünü bilmän dädim, bän hayāTımda hiş bö-ğlä bi şā- kullanmad.ım. usTa gälsiñ ni yirsä yäsiñ dädim häpsi baña. masıraf baña ayiT. bā-n hani yarım ä-kmäK isTädiK, bi guru fasilläciK ya, bän iki üş tabak yimäk yidiysäm dä, yämädim orasını kāsın bilmıom ğarnımı doyururun bän dädim, amına ğoyuyum dädim bän ğarnımı doyurum. gāncin dä, bi bu kapıdan dışarı çıktım mı yalnız bunlarıñ ălindän ğurtulsam. nārälisiñ 55.dädi. günäyiñ ğaragözlär köğündänin dädim aynı sāñā şaka ätTiğ.ım gibi. niyā gäldiñ buraya oğlum dädi. bän dä äfānim bän dädim bän köğümüz ufacık bi köğ, kırK ălli hāñā bi köğ. burdā öğ-rätMän yoK, oğul yoK. bā-n dä dädim ismimi yazacağ ğadā yazı őrändim, bāni muhtar tayñ ătTilär. burı-yä oğul ăçmaK üşün gäliP gäliP gidiyon, gäliP gäliP gidiyon. yo-l yoK oğul yoK didim. bu köğlä- bizim köğümüzdä didim 60. ca-hilliKdän mi acabā bunla-r didim. oğur yazarlığı-ñ va-r mı dädi. bāñ i-lk oğul mązunuyun dädim qalāmiñ dāfTäriñ dädi. var. yaz, çıkar yaz. bän sölä-cām sän yazacañ dädi. aydınlı dāmiray aK dädi, aydınlı dāmiray aK günäyiñ qaragözlär köğündän mähmät kayğısız muhtar olāraK bizim dāmādımızdır, ävlādımızdır, sänā lāyıKTır, uğur bāy yārınnan so-ra dozarlar o yola giräcäKTir. giT, bu kādı vār gäl dädi. äfänd.ım bän dün ora 65. va-rdım, bāñā dün uğur bāy Kovdu ordan didim bän. git dädi. taksici- bindir götür hunu yäsāyā dädi. o uğur bāy dāñāñ adam onuñ dāmādıymış. pārşāmbā günü gāñā gäliñ dozärläriñizi alıñ gidiñ dädi. 'hāmān gäldim bän burā, o zıman da burlarda işçilik çok. bu cāhilliñ gözü kör ősüñ, cāhilliKdän kötü hi-şbi şiy yoK. yāñ affädä-siñ ağaç avazalı mı ağaç, ağaçdan da katı-olu bu cahil. bildiğñ ağaç ulu ağaç. (Avazalı mı olur?) hı 70. avazalı mı, sārT dāmāK isTiyon. bu ı-san ondan da sārT-olü, çüñkü- kaFa

çalışmıyo-, işlämiyo cahilliK zor ya. bän hämän gäldim, bän muh.Ta-rlığı bıraқыıon
 dädim bän cumäärTäsi gün bazar gäldi bana bu yola. bänim gätiräcäim bir noQTa vardı. bu
 oQTulda o vāli o zıman o yolu açılıl açılmaz buráyä qarayollarınıñ arasındaQı şäylä
 gäldi. oQTuluñ hurdä- göcağarıla-ñ häpsi biliyo bunları. oQTuluñ dibinä bi kaçä yazdıq.
 75. bänim dä bi bäkci vardı käl mıSTafa ismindä, babam ırāmaTlıK yaşla-da. bänim
 bobam yärina gäliyo otur.duK gonusduK da, kaç çocuğ.uñ va- dädi. bän dä yädi säkiz
 gada- vā dädim män. 'nä dädi. yädi säKiz gadä vā dädim män. nası oldu bilmiyon, köglüyä
 söğärkä oldu dädim. hindi bu arada- bänim ırāsım vāliniñ diziniñ dibinä hö-lä varıP da
 oturdu. bi İtiyar adam marıdı burda ümmät dädä däniyo. çocuğ.uñ kaFasına 'bi vurdu,
 80. a-ğladı kaQdı giTdi. baba niyä vuruyoñ o çocuğu dädi vāli. sändän bi bilgi
 almaK isTiyon dädi. mülāzım äfändi dädi, bunlarda ana buba tärbiyäsı yok dädi,
 müsāfirin dädi diziniñ dibinä dädi çoluK çocuk oturmaz dädi, başKa ä bö-lä başKa bö-lä.
 hind.i baba bi dä sändän ifādiyi al dädi. hindi bi müsāfir gäldi, çocuK diziniñ dibinä
 oturdu. bi di-ynäK vurulsa. yaqalayın gälin o çocuğu dädi. yaqaladıla gäldilä-, çocuı iki
 90. sarı yim başä guruş vädi çocuğa. yaqalanıyo- hindi sän bänim ifādiyi al gayri. bu
 çocuK şindi bi misä-Fir gäldi, bi diynäK godu, kaQTı ağladı gitTi. ärtäsi gün 'bi misāfir dä
 gäldi bi diynäK dah.a vurduK, bi dah.a ağladı gitTi. ä-rtäsi gün bi misāfir dah.a gäldi. äh
 bilmäm nisini siKtiğ.im miSāFiri gäliyo, diynäK hazırlandı. här gälän misaFirdän birär
 diynäK dä yiyäcäK ga-ri ya dädim mäcbüri dädim. çıQTı dışarı gäliyo, diynäK diyo
 95. hazırlandı bizim diynäK, mäcibur yiyäcäK diynäñ. ä baba yañlış düşünüyoñ dädi. bu
 çocuK dädi hä-r gälän misaFirdän birär diynäK yiyär olur da dädi, dağa dağa gaçarka dağa
 dağa gaçarka ni olu biliyoñ mu dädi. dağda yaşayan mahluK gibi olu- adam, hiç

insanla-la bİlgi alāQası galmaz dādi adam. ä- äğär dādi gälänlä dādi bi irtibaT ğurar ğurarsa, ilişKi ğurar ğurarsa, ğurarsa ğurarsa, ğurarsa ğurarsa, ğurarsa ğurarsa ni olur biliyoñ mu dādi.

95. mıQlaTıSTır bunlä dādi, mıQlaTıS çäkä- kökü kändinä dādi, mıQlaTıS gibi çäkä kändinä dādi. nātākim a-ynısıdır bānim ırāsım. älli üş doğumludur, kaç yaşında oluyo kaçında bilmiyon. hāla- acıPayamdan bi avukaT galdi mi onñ yanına gāliyo. dānizlidä oturuyor bu. gāçānlär dä bi şiy gālmiş dä bizim günäyli bİrİydi bu aQlıma gālmāyİvidi, onñ 'ta yanına galdi. onla sālām yollamış bānā vallah ä bizi- bizim şindi avkaT bāyim

100. bāni dānizlidä sarıoğlan vardır, avkat, günä-yli tuncär yılmaz. 'ha oña soracañ, bi-r. ikincisi yalñız iki sänādir üş sänā oldu gālmādi yanıma. bi dä şiy varıdı şivriilli aTnan kāsın. 'çoQ gālİdi bānim yanıma. hä-r sänā ziyārät ādādi. (Köyde göç fazla mı?) ço-Q. (Neden Mehmet Amca?) şindi burda- gālır yoQ bir. ikinciyä gālıncä ilāriyi görānlär gaçıyo burdan. ama bānim gibi ilāriyi görmāyān burda hālān körābā oynuyor hālān körābā

105. oynuyor. gālır yoQ, äväli gün bizim buradan iki-ay oldu da- bi adam göşTü buradan dānizliya. 'baş yüz biñ lära sırf bānim oğlan gibi. parāyi ğızañı biraQalım bi yo hurā-. äväli gün äväli gün. (Okuma yazma oranı nasıl burda?) düşük. bu-rda köğdä yoQ. mäsälä bāndān bahsādālim, babıcını kapan ğaşTı, babıcını kapan ğaşTı afādā-siñ kusura bakma. amānāT yādi oğlan var bānim. 'baş dānāsiniñ ävi dānizlidä. yalñ-ayak gitTi,

110. babucu yoğ-udu bunlarıñ aya-nda. birä- lasTiK babuç varıdı. hora varı-kān 'atTırı atTırivādilər, gāldilä- gitTilər, kiminiñ oğlu māmur- oldu, kiminiñ dä cābindä para çakılı. bān hā-llä äşşāğ-İlä uğraşiyun burda. ni-etcān bān burda-, gālır yoQ. (Tarım olarak ne yapıyor burada amca?) arpa-, buğda-y, tütün, ba-ğcılıQ, ihtiyācımız kadar. (Genelde tütün mü?) äväT. (Bir dekar yerden ne kadar ürün alırsınız?) şimdi yalañ

115. gonusTurcañ bänä. bän bilämiyon bä. şö-lä bilämiyon yanı om-baş sänäyi gäşTi bän bu işi biraKalı. on baş sänä äväli gızañlar yapıyodu. (Teyzem akraban değil herhalde ?) ha-yır onuñ cinsiyäTi ayrı-. (Kaçırdın mı yoksa?) äväT. ävländim, gaçırdım. başka hanımıñ-üstünä aldım. (Öbür hanım öldü mü?) yo yo yo-, o da sağ. (İkisi de aynı çatı altında mı duruyor şimdi ?) yo yo yo yo yo- o 'baş sänäliKdi, aldımda. zaman ö-lä

120. gäräkTirmiş gäri 'fakirlik dä var-ıdı o zıman. (Fakirlik var diyorsun, yengeyi nerden buldun ?) yaqın bu köğ canım yaqın, çoK yaqın. ah_a Ta- orda mävlid-oKunuyo-cämınıñ-orda, o mävlid Ta bura duyuluyo-. şimdi bänim baş dänä äv var dänizlidä, altı oğlan-ıla bi dä gız var altı. baqırlı mah_älläsindä, häps-i-ordä. alah, doğru gidän sürtünür dä yıkılmaz, cänäbı allah här şäyä kädirdir. yädi säfär düğün-ätTik, 'yädi säfär

125. düğün-ätTi-k allah bi dä nasib-ätTi hacıya da vardıK gäldiK bunla. (Ne zaman gittin hacıya ?) iki biñ birdä. bänim dänizlidä muęasäbäci oğlum var şindi aydın-ismindä. abılası da konsärvä faPriçasında araba särvisläriñiñ muęasäbäcisi. hanımıñ da oęlanımıñ, aydın dädięim-oğlan bänim torunum oluyo-. onun hanımı da muęasäbäci. siKorta hasta-näsindä onuñ gayınbabası da. ä-onnan so-ra äfänim bänim yaranım çok dänizlidä

130. muęasäbäcilik yapan. (Ekonomiden anlıyorlar yani?) ayıb-ätTin ya onla-. az şäyli gonusurun bän da kusura baqma. aqlınlı fikiri tam-olan adam burda Päk äylänmäz. burda nasıl-äylänäcän biliyoñ mu? çoluñ çocuñ, orda gälirin kıymätli olur da burda hava-almaK-üşün duracan, burda. (Çocukların halini hatırını sorarlar mı?) sora-rlar. hamdolsuñ da- iki gün-üş gün oldu bu on gündür, on baş gündür burdäydi. hatTa-

135. hatTa bän görmädim, tarla aldılar da zäytin dikTirdilər. (Ne taraftan aldılar?) gövüşliK därlär, bän bilmiyön nardä, ah_a orlarda bi yärlädä. (Çakmaklı köyünde mi?) 'ha. (Hacca hemen karar verip mi gittin, yoksa hazırlık mı yaptın?) valla- can väräcädi bu diy mi? bändän-ayrı bi millär lärer parası var-ımış bunuñ, biriKtirmiş. här niysä bir millär

lärä päşin parası varımış banQada. (Yengemi götürmedin mi hacca?) götürdüm canı-m
140. götürdü-m. kırQ-iki gün ğaldıQ. (Nasıl, güzel mi oralar?) 'dänmäz bişī oğlum bä.
soqaqlárinä yağ döksän diliñlä yalanır, o ğada-m tämiz. sän, hu arqadaş yāğut yäni
yañlıŞ-anlaşılmasın konuşmamız. sän orayı bilmädiğñ-üçün, o TırnaQTa
bäziñ-olmadı-üçün, araPlara para yädirmäyä gidiyo-m bu diyoñ, yalan. 'nidän yalan
biliyo-m muñ? araPlarda bi İsanlıQ var. türkiyädä İsanlıQ yok. bän yaTmiş säkiz yaşındıyin,
145. otuz sänä äsnaflığım var. iki üş sänä muhtarlığım mar, yirmi yädi sänä azalığım mar.
häPsi yalan bunlarıñ. türkiyä olgunlaşmamışTır daha. dah a hālā vahşılaşıyo-m. saba-la
diyärbakırdan çocuğ u çalmışñ, atmışñ araba-m, istanbula gatiymişñ dä yär-altında 'kurs
göstäricäñ hırsızlıQ yaPTırmaQ-üşün. olacaQ-iş mi ula bu? ama arabistanda bi
araba ösuñ kadın var-ıkana kadına yär väriyolar, yol väriyolar. kadın çıksñ, ğolundan
150. dutuyo-lar, araPlar mindiriyo-lar. bilämädiğñ yärä götürüyolar. namazla-m 'allāhu
äkbar dädi miydi yolñ-üstündä adam 'hämän namazlāyı atıyo alla-hu äkbar, aPTassız
zātän aya-nı yärä basmıyo, namazına duruyō. ah a-m hocamız burdan gitdi, yalım yalım
yalvarıyo mayışını vämiyoz, äkmäñni vämiyoz, parasını vämiyoz, aş mışñ susuz muñ
dämiyoz. 'ğaliñ arqadaşlar iki ärqat namaz ğılıñ hurda diyo, 'gänä gitmiyoz cämiyā.
155. araPlarda bu yoQ (Namaza niyaza çok yatkınlar yani.) sän 'ni diyosuñ ya-m? alış värişi
'ädiPduruqa ädä 'hämän-orada bırağıyo-m namazını ğılıyō. (Oraya gidip geldikten sonra
nasıl bir değışim oluyor insanda?) korqu var, öbür dünya-m korkusu. bän şin-di sänläyim dä,
säniñ haqQıñ gäçär üzärimä däyā tir tir titiriyon, korQuyon sändän, yañlıŞ añlama. äğär
ğönlündän bänä allah-ırzāsı için bi kupa su väriyosañ nä alā, värmiyosañ allah muāvaza
160. bänä-o suyu içirmä. bändä-ö-lä bi korQu va şindi. (Kul hakkı noktasında
diyorsun.) ha ävät kul-aqQı. korquyoñ, korquyoñ, korquyoñ, korquyoñ, 'çoQ korquyoñ.

äzän dä okunuyō azzallah lā ilāhā illallah. pä-yğambarımızñ bi Taşñ altından giriP dä
 öbür Taşñ altındän çıkTığı yärä çıkdım. biñ kişidä orayı yüz kişi çıkıyo. yolda ğalıyo
 çıkamıyo mağrayı. hä- şindi onuñ giriP o saKlandığı yä-rläri görüp dä bän sänä şindi
 165. yalan ğalir. yalan ğäläcäK çünkü- 'acaba o dağın başına hölä baKTığın zama-n ova
 gözüñün önündä. härşäy ayaññ altında ğalıyo. yalınız bä-n nur dağına çıkamadım
 oğlum. päyğambarımızñ allahñ indirdiği ğuran nur dađınıñ täpäsinä inmiş. arafaTda-
 bäliKi aya-mıñ diymädiđi yir ğalmadı o mämläKäTdä. (Çok dolaştın yani?) sän 'ni
 diyosuñ? (Tabi gitmişken mümkün olduğu kadar iyi değerlendirmek lazım.) äki düşüncä
 170. dä varıdı. yaTmıyla ğalmädim bä bura-, yaTmağ ğalmädim dädim bän. ama- nä
 avlaTlar varällärdä. acıpayamlı bi oğlana kadın, anasını omzuna mindirdi dä ğäzdirdi
 oğlum, bunu da gördüm. 'bäğänmäz misiñ ya ällärdä nilär var oğlum ya. nilär var oğlum
 äldä yäni yañlıŞ añlama yani bän az şäyli ğonuşurun bän. 'aslında dämindän ilk
 muäbbätimizñ başında dädim ya, bizdä katı adam yoK. amma bu da nä-rdän iläri ğalıyo
 175. biliyo muñ? 'cahilliK, cahilliKTän. sa-dä kändimi biliyom, başKa hi-Ç hani öTäki
 adamñ n'ışladığını bilmñon da ondan bu iläri ğalıyo bu iş. şindi ğaçänlär, bi sänä olmadı
 dä ya- ünivärstäyi bitirän ğız çocuğu, torunuñ biri bänim nädir, 'ta urfa- ğalın ädivädiK.
 urfä urfa-. bilgisayar-öräTmäni çIKTı. (Uzak ama nasip bu amca.) ävät çIKTıK oraya. bi
 daKğa lafını balla käsiväräcäm. yanı kusura baKma. mü-tü bāy dädi 'ta hölä ädivädi dä.
 180. buraya ädäm babamızñ yapmış da buradā ilk äzäni okumuş. hava anamız şu
 daşñ altında halK olduK dädi, hölä däydi dä daşı gösTärdi bänä. bän dädim bu
 siyahlık nördän mäydana ğaldi, bu n'acäP ora bi yarım minära yapılmış. hava anamız ıla
 hava babamızñ birläşTiđi yärä, yarım minära şäklindä bi şey yapılmış, boyu kısa. bu
 siyahlık dädim bän, boya mı dädim bän? 'hayır dädi. hacıya ğalıP dä dädi buraya älini
 185. süränläriñ siyahı bu dädi. o minäraya varıyoñ, äliñi sürüyoñ hölä ya, o ğalan kir
 bunla-r dädi. hu säniñ pantolon ondan bāyaz. ädäm babamızñ ilk müslümanlık oldu da

o-rdan indiKdän soñıra, ni däniyodu ora. bəri gätirdilər bi yādä bi gäcä orda çadırda
bäkläTdi, çadırda durduK gayrı bi gäcä, çadırda galdıK. şindi oğlum bi baK düşünüsäñ
arabisTan fakir mämläkät vālākin 'çoK güzäl. (Arabistan fakir değıl canım.) hayır-onu
190. dämäK isTämädi-m bän. yāni bitKi üSärinä, tabiyaT üzärinä. yoK, çöl. ama guşuñ
südündän gālan orda var. gitdim, şu kuyucaKlı bi arKadaş var-ıdı gitdiK şu tępāniñ başı.
nādir bän masurädä galdım. mäsürä diyōlar bi yār var. 'masurädä galdım. mäsürä dā
şiyä aşılıyo, şişā aşılıyo. şişā diyolar bi yār var, häP bu mämläkät hacı. şişāylān
mänsurāniñ-arası bi dağ var. dağñ hər yanı hu barmaK gibi borular yatıyo, yaTıPduru-
195. üstündä. 'tępāsindi dā- goca- mināra yarımı gibi bi dāpo yapılmış, o şiyā. bu
dağñ-altından bän zin mazoT gaynar-ımış. o borülardan dağıdılıyomuş. gitdim oray-a
māsuS baKdım. orā- o buharkānTli arKadaş-ıla māsuS gitdiK. bālīki burdan bizim-o
o'kul gada- da bi çāşmä yapılmış. bālīki yüzü gāşkin önündä tankär sırağa gāşmiş şu
şākildä. su dolduruyo, äbzämzām suyu çāşmä. bidonları- biñ bidon var bālīki. bidonlar
200. orda dolūyo arabalara yüklāniyo, dolūyo arabalara yüklāniyo. mäsāla hacılar-araba,
sän kaç äbzämzām suyu gätiräcāñ mämläkätinä yollācāñ, biñ bidon. biñ bidon sän
dolduruyo-ñ, başındä-adam mar-orada. doldurduyoñ yüklādiyoñ 'tır arabaña, ordan alıP
gidıyoñ. sän ora- parasını väriyoñ. (Parayla mı veriyorlar?) parāylä väriyolla-. o
äbzämzām suyunu pärāylä väriyolār-orada. başKa yārlädä parasız, o-rda pärāylä väriyola.
205. tır-arabaları alıyo Satā parayı orda naKliyā-ücräTi. bu burada hasTıyıdı, bāygir
gibi oldu ordä bu. (Allah daha iyi etsin?) hä yāñ hindi bän şaKa olārāK gonusüyom bunu,
bāygir gibı-oldu yav. burda. burda yāñ bi bidon su gätirmāä acızlanıyodu. baş doKTur
laPur vä-di buna sän gidämäzsiñ diyä. o hasTalıK-orada galdı. (Hastalık kalmaz da biraz
daha hafiflemiştir orda.) çoK gālıyo orda, çoK gālıyo, çoK gālıyo-. (Nasıl çok kalıyor?)
210. o-rda hasTalıK çoK gālıyō. o mämläkät nası biliyo- muñ? suyu da insana şāyli

şifalı. onnan soñra yidiğñ içtiğñ dä. şifalı. şubatñ on başında orayä indim, soçaqlarda adam 'çiscıPlaK yatıPduru-şkana millonlarca adam gördüm. ıscakTan yatamıyolar, kırk iki kırk-üç dâracä sıcaqlık. Kaş dädim üşüdülü mü burda. (Tabi terleme oluyor, üşümüyorsun. Şimdi aslında orda kesilen hayvan ya da diğey şeyler Türkiye'den veya diğey 215. ülkelerden oraya giden malzeme.) 'aynı. çünkü- arkaşaşlar hindi ordan battänä aldılar, battänä alıyolar.'dänizliyä galdimizdä aynı battänä dänizlidä dä var. a-ynı bu ya, hiÇ bi dägşik bi şämiz yoK ya-. bän yalıñız gurbanıñ nârdä käsildiğini onu görmädim. onu- bilmiyon bän. oğlanlar allah ırâzi-osuñ iki dänä goyun alağomuş bän buraya gälincäyä ğadar. allahım müslüman gullarına nasib-äTsiñ dâcäm bu. (Zaten nasip 220. olmadıktan sonra gitme şansı yok. Bir şey bahane olur yine gidemezsin.) äkirä çoK- oldu burda. parasını yaTırdı adam, gidäcäğindän üş gün-äväl burda ağabäy köğü var. gidäcäğindän üş gün-äväl çäşmäyä suya gälmiş bakırla, bardağ-ıla. orda 'gälükä yolda yıkıldı, fälÇä yaçalandı öldü. ondan so-ra dönälärdä var-ıdı. 'yarın gidäcäKsin dämişlär, gäc- adam ölmüş gälmiş. (Arkadaşlarının yanına gidip geliyor musun?) orlara 225. gidämädim ulä. yalıñız dänizlidän bu yandağınların yanını gidiyon da dänizlidän ötä yandağınların yanına gidämiyon. avuğaT bäyim bän hastiyin. yalıñız sabahtan bäri dä, dündän bäri gänä hapa dävam-äTdim, haPların çoK faydäsi oldu. dämäk ki bän hapı käsincä, häş yärinä olmuş. (Prostat mı var?) hä-. sän dün görüydin bänä. hälä gündüz niy-ışä di-, illä- gäcä olduKda so-ra, şu an bi säaT-üyKüm- olmuyo, täK bi säaT, 230. gäcä . (Devamlı çıkıyorsun yani?) dävamlı çıKarın, yani gün doğaKa yañlıŞ-añlama. hä bän hayäTımda dah-a- doKdura hö-lä äTdirmiş- adam dägıldim bu sänäy-ä gälincä ğada. hacıya gidärkä, illä aşı-olacañız aşı-olacañız dädilär. va-ırdıK bölä bi älli aTmış kişi 'çaKılıPdurular. yâv nä var-ıdı burda dädım bän, boKTan. yanı bän boKTan däyä

māsuS diyom bān gāri. (Konuşturmak için yani?) hā baş altı Kişi vā. ula ya→v, ula
 235. arkadaşlar, burda nā var, bi şey mi var la, bi şey mi dağıTıyollar, ğaçıñ→ula ğaçıñ, ula
 bān dā baKıyın dārka diyom bān. ulā, ula aha acıPayamlılara baKılıyo, aha bilmām kimlārā
 baKılıyo dānılıyo. orda sān bān öylā diyon. ula acıPayamlılara baKılıyo, davaslılara
 baKılıyoda bi yön dā K̄aragözlār köğünā niyā baKılmıyo dādım bān. kim→o→ dādi biri.
 bānin la→. ni diyon→amca dādi. 'acıPayamlılara baKılıyomuş, davaslılara da. bi yō da
 240. K̄aragözlülārā niyā baKılmıyo dādım bān. gāl→amca bura 'bā dādi, aha yüzü. bān dā
 va→rdım. amca aşı olacañ diy mi sān dādi. hā→ bān→aşı olacan. güÇücüK bi iğnā, aşı. ha
 ha goluñu sıyrır. niy→o bi şey mi va dādım bān dā. ğo ula ä→nkiniñ ğurtardığı canıñ amını
 siKiyin, ānki can mı ğurtarı dādım bān. nā ula ānki? ä→

bacadan→indi ayıñ→alı,

245. yüzünā vurdu yazmanıñ→alı,
 gāliñ nā yaparsıñ bu K̄adar malı,
 işTā görünüyo dünyanıñ hāli,

dādım. amcā→otur 'bā dādi biri. hā→mān sandālanıñ üzārınā otuvā→dim. gidivā bi çay→al
 gāl dādi. çay gätirdilā oh oh. o zaman baş→altı orda ārkāk. bu dādilā→ aşÇı
 250. dādilā→. hu, adam da ğurtarmaz, yalnız sānā hasTalıK gālmāz, izah→āTdilār bānā.
 ā→ ā→ oña gālineyā. ā ğadar bān doK̄dura çıK̄madım. bu sānā oğlum 'nasılsa cānābı→allah
 tarafından bu. daha bān hi→Ç daha iğnā vurdurmadım. hā hi→Ç. dün aldım gāldim bunları
 bān, 'faydası oldu. dünd. ān bāri ğullanıyo→m, faydası oluyo. (Ama bu tedavi amaçlı değil,
 geçici.) avāT gāçici. bān dā ākini kāşFāTdim. nādān gāçici dādiñ dā, kān. di kāndiñā dā.
 255. dāmāk Ki bu haPlar acıK̄ kāsivādi, bıraK̄dıñ mı aynı yārindā duruPdurū. yalnız
 şükür→ādācāz hālimizā yinā, ginā şükür. dah. a nı→isTiyān bān ya. allahıma çoK̄
 şükür.(Askerliği nerde yaptın?) anKara. (Kaç yıl yaptın?) otuz→ay. (Sınıfın neydi?) tañk.
 yalnız iki ayaK̄Tan ğırıldım bān. (Nasıl?) 'yav şimdi o zūman şöyliydi. alman yāni

harPdan gurTulmuş. türkiyädä ga-rımızi doyrcaK, bizä äKmäK bilä vimädilä ozuman.

260. añkara soğuK mämläkät. adı büyüK-oranıñ da soğu da böyüK. añkara tanK-oKulu var-ıdı, tanK-oKulunda galdım bän. ä canım soñura- o zamanlar ginä ilk-äväli yaranlığın başından başladıK ya- dünyäda bu cahilliKdän zor bi şey yoK. millätin zätän 'yüzdä säkİSäni cāhil o dāvradä. millät hindi uyandı ya- hindi millät. bän kändim diynäK düzmäsini biliyon. bänim gızañ kimi ünivärstädä, kimisi muhäsäbäci, kimi 265. müdür oluPbatı, kimi hatır oluPbatı, kimi gätır oluPbatı. ä-närdän-iläri gäliyo bu, tahsildän-iläri gäliyo. biz o günün bağrında yani bilmiyon ya bi bölüKdän yüz, älli Kişi yüz Kişi çıkmazdıK okur yazar. häP cāhil, yoK taburda. okumamış-adam o zaman ya-, yoK ya-. ä päki bilmiyincä ni olacaK, zo-rla ögrädicäKlär. häTda- hiÇ-unutmam hindi öldü, hurda ağabäy köğündä bänim bi arkkağağım mar-ıdı, ibrām mindät.

270. hiÇ-unuTmuyom bunu bi dārs väriyolar bizä. çivrilli dädi, kāmäl aslan-ismidä bi arkkağağım mar-ıdı. o çivrilli kāmäl-aslan dānän dä lisiyi bitirmiş. hoca da o günün bağrında lisädän bi gız-almış gaçmış, okuldan-atılmış. babası da hatırlı bi adammış, arif-aslan-ismindä yüzbaşı bi gardaşı var-ıdı, jandarma yüzbaşısı. şayrılıda onün yanına gitdim galdım bän, yüzbaşınıñ yanına gitdim galdım. adam bir ay ya durdu acamı

275. olaraK ya durmadı, hāmān çavuş dādilä ona, okur yazar ya. dünyä bir yuvarlaKdır, işTä yumurta gibi dönär. bunü bänä sordula bän dä böglä dādim. o ağbiyli arkkağağa da sordular, o, o zaman bilmädi, illä buna iki yo vuracaKsın dādilä bänä. bän dä bunu iki yo çarPdım-ama, haFiF çarPdım. iki yo- çarPdı adam bänä ämmä yär çarPdı ha. (Niye çarptı sana?) sän onu niyä yavaş vuruyoñ diyo, hāmşärim diyä vurmadiñ sän-onu diyo. hä

280. Kolladığın oluyo diyo. yani dāmäK isTädiğim cahılıKdan zor bi şey yoK. cāhilliK, çoK zor hocam 'çoK.

Kr,2

Ad Soyad : Mehmet Özen
Yaş : 67
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunu

1. (İsim neydi?) māmāt özän. (Kaç doğumlusun Mehmet Abi?) bin doḲuz yüz otuz säkiz. (Okudun mu?) başā gadā. (Çoluk çocuk?) amānāt baş çocuk. (Hepsini evlendirdin mi?) äväT. (Okuyan var mı içlerinde?) yoḲ. (Hepsi köyde mi?) birini günüyā çıraḲ çıḲa-dıḲ, birini buralı dāmaT ya, dānizliyā giTdilər, orda çalışıyorlar. oğlanlar burda. (Ne 5. yapıyorlar?) tarımla uğraşiyola. kiminiñ baş-on göyünü va işTä. (Beş ondan fazladır canım) baş-on dādiysäK gänä otuz kırḲ gada- va canım. (Benim anlamadığım bir şey var, nasılsa 20 koyunun arkasından gidiyorsa insan niye 40-50 tane yapmasın?) şimdi hu- burası kıraş bölgä. (Koyunun kıraçlıkla ne ilgisi var?) ni dāmäK, gışın nä värili. şindi hüsäyin-ağa bän göyunculuḲ yaPTım. şurda dörT sänä öncä biraḲdım, amäliyaT 10. geçirdim üzäriñizä sağlıḲ. (Geçmiş olsun, nerenden?) torbağ a su änmiş, bi yan da paTladı bänim yalnız iş-ilä uğraşırḲa. iki amäliyaT geçirdim birdän. hä bän göyün-işini biraḲdım. yalnız bän içinä güzuyı da gätınca säKiSan, säKiSan yüz tänä yaPdım. än-oldu bunu dä bi düşün-düm kü bölä ä dağdan gäcä güdüP dä yüzaşsa- sallayınca göyünü saba-la, ävä gälıyoñ gäri ya, bu göyünü gışın nası idärä ädä-siñ dādım bunu, hadi 15. su aTmasını biliyoñ dādım, bunu şahsım adına bö-la gönlümdän düşündüm. ondan kəri 'saTdım bän bunu kırḲ kırḲ başā düşü-rdüm. onü da iräzilligä қаTlanılır allah bäräkät väsin gänä dä hälalından o maldan yädim-äkmäğ,i ya kimsäniñ zararına ziyanına guymadım, dikḲatli baḲdım. kimsänin bulunduğu yärä varmadım. allā baḲ şimdi- taḲdir-ädärim ağabiy köyü o-suñ, hu garaköydän yaḲa ar-Ḳam bänä dä niyā gälidiñ buraya

20. dämädilär. ä çok gâzâdiK orlâda bânâ bi şây dämädilär. çüñKü yanıma çok gälillâ-di. onuñ için sän sârbäs dur dädilä. muhtar dahi, köyâ gâdar, köyüñ altına girsân sârbäs dur dârdi. biz âğârâr ki kötü amälli bi kişi olsaK, adam ä yâtâr gayrı bâ. ama biz iyi niyätli davrandığımız için hârkäs bizi älä aldı yâni bân taKdir ädârim. (Gençliğinden beri hep hayvancılıkla mı uğraştın?) bân hâmi tarım ıla uğraşdım hâm çobancılığ ıla.

25. (Kuru mahsul mü?) hä, hä öküzü taşıdım, çift sürüyodum. bağ, bosTan, arpa, buydây väyah, ut da çöp çaraK bütün onları äkiyodum. (O zaman senin ilk devrelerde saban gibi bir şey vardı.) gara saban da vardı, yalnız şindiki pulluK da vardı. gara sabanı kändimiz gurardıK bölâ payır yârlârdâ dâmir yaPTırırdıK onuñ ucuna. ondan şölâ gulaK çıkarırdıK. (Köyde traktör durumu nasıl şu anda?) baş altı var ämmâ, şimdi

30. tiraKtör biz yapmadığımız için, şimdi yalnız tiraKtör işi dâ zor. (Hangi anlamda?) dikiñâ bizim tarlalâ. hä yâni dikiñâ gidiyo yâni. şimdi äğdim ya, mäyilli olunca yüz oğarı çäkämiyoñ. hurdan boş gidiyo yüz y. oğarı. y. oğardan aşığâ tük yönlü gidiyo. (Çeker ya traktör.) yo çäkämiyo. hâman batırivâdi mi yüz y. oğarı böylâ başlar dırmalamağa, olduğı yâri oya tükârlä. (Çamurda mı böyle yapıyor her zaman mı?) hâr

35. zaman, guru da olsa. tarım işi moturla burda ağır gâli. (O zaman hala öküz, at var mı?) yoK, öküzü bân dört sänâ baş sänâ oluyo biraKalı. öküz işi çok güzäl oluyodu yani. şu havälädâ bân kändimi ögmäK diñ, birinci öküz bänimdi. yani üç dölüm dört dölüm çifdi sürdüm dämâzdi (Bir günde mi?) hı (Yok süremez ya.) bahar mävsimindâ hiş dayandırmazdı. (Öküz yorulmaz mıydı?) o bağıma bağıyo, bahar günündâ 'hiş

40. duruvämâzdi. (Dört dönüm dediğın 4000 m² mi?) hı. (O zaman sürer. Bizde bir dönüm 2000 m². Ben ona göre hesapladım.) sizdâ dölüm fazla. adım adım, adım hâsabi. kırK baş, kırK baş bi dölümdür. yalnız bizim burası şunu da söyliyim, toprak ağır olmadığı

için, gävşäk olduğu için, gumsal olduğu için, onu hayvan dinlämiyo yäni, bakım da olduğu için. (Köyde akraba evliliği çok mu?) vardır, çoq. (Peki bundan dolayı sakat 45. çocuklar var mı ?) oluyo da, oluyo da onu häsäb ädämiyollar. (Bunu gördükleri halde yine yapıyorlar mı evliliği?) yapıyorlar. şimdi baq bizim, bizim äväli ablam marıdı. o bilä kafada şeylik varıdı onuñ baq. o amca çocuğunla ävämişlär. yalnız şimdi şunu diyim qan tah lili yaPdırıyolar. burda bäk öylä allaıma şükürlär o-sun fälç oläraq bi şey yoq öylä fazla bi saqat yoq. dış köylä-dä ammä çok görüyom. var var dış 50. köylä-dä häm bi dä yakınla-da gäzincä. öncä çoq gäziyodum, siziñ gibi arkadaşlara laf ädiväriyo-dum, akrabala ävliliğindän qatıl oldu dälardı. (Çocukların evliliğinde genelde ailenin baskısını oluyor?) şimdi, şimdi gänäldä çoq az çıkıyo baskıyla ävlänmä. şimdi nidänsä şahsım adına baq yaşımı da söylädim sizä, oğlanıñ gönlünüñ olduğu alıvädim. istä-sä oğlum cavuruñ gızını sävicäk, onu alırım. gız çocuna da normalda gönlü 55. olursa öylä varırin, diğilsä gönlü olmadıqTan käri värmän. (Sizin zamanınızda nasıldı?) äskidän o zaman ä işTä älä gitmäsiñ yav gibicäsiñä bi şey varıdı ya. här yärdä aynıydı. (Yani çocuk istemese bile zorla evlendiriliyordu, özellikle de kız çocukları değil mi?) äväT äväT. işTä hindi, täKärlämäli bi laf ädiyoduq ya, biriniñ gızınıñ hanımı ölmüş dä, gänş bi kadın almış, yörüK. onuñ da oğlu varımış. oğlu dämiş ki, babası 60. ölünçä varmış häkimä, häkim bäsänä bi şey soracan dämiş. o yörük dämiş, bi dä dövä mämät varımış mahKimäliğ imiş onla. bu bi şeyä küFrätmiş dä, haqsızlığı görüncä dayanamamış küFrätmiş, mahKämädäy imiş. hälin äbä sän dur bi yo dämiş yörüğüñ ifädasını alalim. yä häKim bäsän dämiş, bänim anam öldüğü. babam gänş garı aldı dämiş. bu garıyı da hindi bän älä vämäk isTämiyon dämiş. bänä düşüyo mu bu 65. düşmüyo mu dämiş. bu dämiş malıñ älä giTdiñni isTämiyon dämiş. hani dämäk isTädiğim, äskidän bän çocukluğumda bilassa basqı çoq oldu. basqı yoq.

(Teyzemle akrabalığın var mı?) hayır. (Zorla mı evlendirildiniz?) aa-. öylä bi şey yoK. biz zorla ävlänmişolsaK gäçim yapamazıdıK. bu zorla ävlänän-i-san yani afädä-siñ duşmanlık çoK oluyo. ama gönül birbirini gavradığı zaman o 'häÇ ölä birbirinä 70. dädiğodu yaPmaz. soñura bir ävdä birliK olmayınca dirliK zätän olmaz. häÇ bäräkäTi dä olmaz o äviñ. bänim görüşüm bu. (Teyzem hasta bak. Çok mu dövüyordun yoksa?) yoK yoK gänşliKdä dä PäK dövüşmädiK. şindi ba-zısı vädır afädäsiñ paT paT kadın dövär. bän ona gıcıK olurun, ona karşıyım. (Teyzenin hastalığı ne?) şindi bu bänim yalanla işim yoK, baş göyun var bizim damda duruyo da, aha onuñ yanına varıP gäli 75. gäli üşüTdü-. hoca da biliyo fırtına çoğudu burda. bu fırtınada kändini, azcık doqandı buña. ä bänä bilä doqandı. (Köy sakin gördüğüm kadarıyla, hırsızlık olayı olmuyor değil mi Mehmet Amca?) bizim burda siziñ araba hurda açık durácaK, içindä ni var yoK diyıP dä kimsä ordan bi şeyalmaz. ikiüş sänä öncä bu sarıgölün bahadır köyündän. bän, bän söyläyväriyim şu kupanıñ suyu va mı? (Daha girmedi.) girmädi diy 80. mi, işTä o gada-. bän harbi gonusurum. yanı utandıgım sıkıldığım da yoK. bän allahTan käre kimsädän utanmam. bu isa-nlarıñ bi oluşu bu. (Mehmet Abi bu köyün adı neden Karagözler olarak kalmış?) şimdi garamolla yürüğündän Karamolla oğlu musTafa varımış, bizim dädämiñ babası. buraya mäsälä mal aşığa gışlığa gidär imiş, bunlara yaylağa çıkarımış, bura äğimliymiş ya. buraya bura işTä bi garäörtü yär yaPmış. bän 85. bunu aşığı yuKarı daşımıyın diyä, biráz ağırlıK gomuş bura. ondan käre bi dä duTmuşlar su var burda ya, suyu güzäldir yani. duTmuş adam bura bi mäsKän gurmuş. duTmuş başKa iki sülälä tã gälmiş yanına. ö-läliKÇä burası bi an ağbiy mahalläsiydi burası, orası äşmämiñ şimdi. ä bura muhtarlık aldılar bänim çocuKluğümde. ä bura dädilär şindi garamollalarıdı şindi garagözlär olacaK yani. (Deden ne zaman gelmiş 90. buraya?) bän onu nä bilirim? onu bilämäm bän. bänim hakiki bildiğim dädäm bilä bänim doKuSanıdı. (O dedenin nesiymiş?) babası, dädämiñ babası mäsKän guruyo. aTmış birdä doKuSan doKuS yaşında mäfatädı dädäm. (Yunanlılar geldiğinde zulüm

yapmışlar mı, hiç duydun mu büyüklerden amca ?) zulum, birüz-äv yaQmışlar gidärkän başğa bi zulum yaPTırmamışlar. 'sıkışınca-ı baQmışlar süräcäKlär, o zaman ämmä 95. samanlık, ämmä zährä-ävi bunları yaQmışlâ da giTmişlâ. bu äzilärdä dä var-ımış onuñ-adamı, yonanıñ-adamı äzilärdä dä var-ımış. bu taraFlarda olmuş yalıñız. çüñkü o da onu da yaPTıran yonanla arkadaş olanlar yaPTırmış, işbirliği yapanlar. dädäm märhum laf-ädiväridi dädäm. dädäm märhum dardı än-uFaQ olalım burä bi zayıyaT värmädiK biz dâr-ıdi. ölä ırz bābında filän än-uFaQ bi zayıyatımız-olmadı dardı.

100. çünkü SāTā yol sorduqlarında bän yol göstärirdim dardı. ākibatı sorguya çäkmişlär dädämgili, mahKämäyâ värmışlär yonancı diyä dä, i-ızmirdä, izmirdä yirmi yädi mi yirmi säkiz kişi mi burdan izmirä şah-ıT giTmiş. cavurcu mudur bunlar diyä birinä sormuş, cavurcudur dämişlâ. (Deden için mi?) hä-ı dädälärim-için. zängin midir bunlar, zängindir dämiş. aşırı zängin midir, zängindir dämiş. şimdi dämiş, zängindir dä dämiş bāygir öğ.rägi

105. va-ı mı bunlarıñ, yoQ dämiş. sığır-öğ.rägi var mı, yoQ. göyun-öğ.rägi var mı, yoQ. gäçi öğ.rägi va-ı mı, yoK. bu nası zänginlik dämiş, säniñ-aya-ında çarık va, bunlarıñ-ayānda dämiş saKaTa ayaKğabı va dämiş. 'bu mu zänginlik dämiş? o da säni diräkmän-içäri alırlar dämiş. o-zūman divanı harP räsmi ädiyollarmış. şindi o bölü-ıñ o tāk kişidän kârisinâ soruyolla, bu iki kârdâş yoQTur burda diyolla. o adamlarda hayaTda

110. bu bölä bi şey yoQ diyola. ğalanı da yarın bu iki kişiniñ yüzündän dämiş ötäQinnä-ı dä ğurTulcaQ, iyi adamladır bunlâ. bunu alTı yädi kişiniñ-içindä bi kişi dämiş, ğalanı yoQ dämiş. yoQ diyincäğä ğada ğalanı bu iki kişiniñ yüzündän ğurTulacaQ, ävlaT bozulmayacaQ dämiş. hāla-ı ötäkinläri İdam-ädäcäklärmış, dädälärim yüzündän

Qurtuluyo-lar yāni. o-ıglum dardı gözündän hām yaş aqādı, yüz-älli yādı-ay asKärliğim

115. mar-öglum dardı. vücūdumdan ğan çıKmadı dardı, o ğadar-ataşın-arasında

ğaldım dardı. (Çanakkalede mi?) çanaKkalä balқан savaşında Filän 'çoK savaşa girmiş o. ni gida- dädiğñ zaman laf-ädiviridï dä, häm bö-lä äğä-di bälini gäri. on-üş ay da iñgilizdä äsir qaldım-oğlum dädi. ğulaK vä-, iyi diñlä yavrım sän dağı aşmışsñ dädi bänä, Tahä-aksärä gitmädiydim. (İngilizlerde hangi savaşa kalmışlar acaba?) 120. saTmışlar-onu bunları, onu diyiväricäm. şimdi diyo bilämäm nardä diyo izmirä çıkarıcam sizi dädi bizim paşa diyo. ä- hanı paşa nä-rdä, traş-oluyo. biri gäliyo du paşanıñ götünä mantar dıKansñ, döyüs sizi 'saTdım däsänä, ulän amını bilmäm näsini siKTiğim dämiş bizim paşanıñ biri, küFrätmiş. ulä bänim-arKama düşüñ, çämbär-içində ğalıyosuñuz sizi saTmış-adam yürüñ diyo. onla gidänlär diyo ğurTuldu 125. diyo, bizi diyo 'bi çämbär-içinä aldıla- diyo, äsir älvädilä- bizi diyo. iñgiliz subayınıñ biri ğaba aqıllı türK, niyiñizä güvänyosuñuz, otuz-alTı paşanıñ va sädä üçü sizdän otuz-üçü bizdän diyincä diyo, bälim ğırılıvädi. äñ soñunda bizi diyo götürdülä midilli adasıñ närä. orda biz diyo bi iräzil-olduK diyo, başladıK çoğumuz-ölmäğä diyo. hindi diyo başladıK bi dä diyo su falan yoK diyo. äy-allahım. gäldi diyo bi 130. müFäTTişmiş diyo, bizim başımızdanlarıñ-aldınından diyo bö-lä bölä vurdu, dapındı dapındı vurdu diyo. yani yäri däPTi diyo. müFäTTiş gälmiş ya kontörola gäliyo. siziñ siziñ bö-lä yapTıñız halda türK bizim äsir-aldığına ni yapar böylä olursa dämiş. siz nidän böylä yaPTıñız, yazıK diğl mi, hä nädän kötü muğamälä yapıyosuñuz. çabıK bunu bura su gäläcäK dämiş. bunlar güzäl yünüP yayKanaçaK dämiş. oğa görä güzäl yämäK väriläcäK, 135. bizim dä äsirimizä bö-lä baKılır dämiş. onla-r da insan dämiş, bunlar da insan dämiş. yalñ-iz äsir-olunca böylä olmaz dämiş. bizinkiläri yaKması lāzım bunlarıñ ora- düşdüğündä. äkibaTı bizä diyo ğayrı bö-lä burmalar gätirdilär diyo, çaşmälär diyo. iyçä, güzälcä üstümüzü başımızı yüdük diyo, härkäs diyo oña görä diyo täl çävirdi diyo. ä biz yätmiş biñ säFär ämāntü okusa-k dämiş nōri hoca var-ıñmış küTa-yalı mı bi yädän, bu 140. patara qasabası mi-dilli adası burıyı bölä tärs çävircäğimizi iyi biliyon bän dämiş, biz

müslümanız dâmiş. tamam diyolar . ä sä-n müâzzinliK yapar mıñ, yaparın. ä hocalıK yapar mıñ, yaparın. böylä diyo häP bir äl-içinâ alındı diyor. camaaT olacaK bi yârdä, kalabalıĝ-ımiş tabi. iñgilizlär bunları görüncä diyo ku, allaha baĝ biñ ası duâ ädiyolla. allah däP taPıyolla diyä bunları tärçümän-añlaTıyomuş onlara. bunlar allaha 145. ibädäT-ädiyollar, allaha baĝlı bunlar diyä añlaTırmış tärçüman. a-kibäti diyo añkaradan diyo bilmäm yüKsäK bi adam va, onuñ-oĝlu da var-ımiş diyo. yani biz-ilä konuşuyo oĝlum işallah sizi iki günä ğada ğoyväräcäKlär. oĝlum dârdi dädäm savaş-ıla biz, hölä bir-avıÇ toPıraK värmädiK dârdi. biz müslümanız dârdi. yalnız bizi 'içimizdän yıKTılar dârdi. bizim paşalarımız avanaK çıKdı. biñ-otuz-altı kişidän üş kişi ğalmaK ni 150. dämäK? (Atatürk'e nasıl Allah razı olsun demeyelim.) şi-mdi baĝ bän dä äkinä karşıyım. fävzi şaĝmaĝ maraşal di midir? biri dä inönü, yardımcı. ä altı türK bunlarıñ na'sı yâni adını silä-siñ diy,om bän. nä o, n'öluyo bunlä yav ğaşmış bunla. ya ğaşmış-ämmä türkiyi ğurtaran kim. bän daĝıñ başında yaşıyon, cahılın da. bänü dä bıçaĝı värsälär atatürKdän ğaş däsälär ğänä ğaşmäm bän. atatürK, inönü, fävzi çaĝmaĝ, ğara 155. bäkir 'bu adamlar bizi yonan-älindän ğurtarmış, yonaniñ-älinä täslim-äTmämiş diyon. şindi so-ra-ı bän ğaliban ğızıyom, isTä-sä sän dä bänim-aĝzımı ara, sän dä bänä ğız. bu yaĝışır bi şiy diĝi bizim türK yärindä. şindi-ı sözüñüzü unuTma bu atatürK hoca käsTirmiş, atatürK hocâyı käsdirmez. ataTürK haKiKi hocâyı käsTirmemiş Ki. bänim duyuşuma şö-lä. hoc-olanlar äsKärä ğiTmä-cäK dänmiş, aĝ çarşaf dolağan başına 160. hocâ-olmuş. o da ni yaPmıŞ, bu ğurāni kārimi çignämäyä-n kasiläcäK dâmiş. onlä da çignämiş çignämiş, ğaşmış. hu-rda iki-üş kişi ğalmış. siz niyä çignämiyosuz. biz ğurani kārimi çignämäĝä rāzı diĝiliz, kasilmäĝä razıyız. ha haKİKi hoca bunlädir dâmiş. bataKlıKdan ğurtarmış-oluyo yâni. a-ıma bunu da şindi diyo kum, arada bilänläri ya-v hocâyı kasiyomuş-o yäv. hani-ı a-ĝbäläri äĝirmänläriñ bu topıraKda bizim dä haĝĝımız 165. va, bi yo hö-lä ädiyin diyincä ni dä-cäñ? ğonuşmaĝa da haĝĝımız var diyo yani

müdafâ ädiyo bilim adamına. här niyüşä bundan burdan müdâfa ädiyollar yani. (Şimdi yetmiş iki buçuk millet diyoruz ya bunun içinde iyisi de var, ihanete yatkın olan, paraya satılan da var. Bu her zaman böyle.) çok doğru. çünkü parağa tapan bäk çok. afâdärsiñ ğarıya sapan da çok. çünkü dininä bütün 'diğil türkiyä ya. dininä bütün adam parağā da 170. dāğışmāz kändini, hüriyätini dā saTmaz. hüriyät saTılmaz ya. ä kiminä hu ğadar para vār yalançı şah iT yaP. gidiyo adam yimin ädiyo da or da yapıyo, hakiki müslüman diğil ki. istärsän parasız giT, doğru yol o suñ. nā dämiş äğriyä doğru. (Yakacak olarak ne kullanıyorsunuz sobalarda?) odun kullanıyoruz, pälid odunu, mäşä odunu. (Çok herhalde odun o zaman?) çoK. (Ormandan mı alıyorsunuz?) bizim kändi arazimiziñ 175. äTraFı yaşil. (Kömür kullanan da var mı?) var var. hindi hura mäsälä yoldan ğaliKä baK çävräyä, hä r TaraF orman. bu köy diyo mäsälä odun gullanıyo diyo ama öylä dāğil. bi dā ormanlarımızı çok hädär äTdik. şurdan hädär äTdik. hani örtü olacaKtı ya, o yärlär ğälmädän çok käsän oluyo. aha orda onların yanında bilä söylädim. äkiP doKuz kişi toPlandıla, ğayFağa çay söylädim hölä oturuyoduK. ıramazan bāy dädim baK dädim, 180. ğacä saba ğada orman kəsiyoñuz dädim. 'nidän ädiyoñ amcā oğlu dädim. amcam, siziñ inäğiniñ olu, danañ olu, ğoyunuñ olu, ğurbanlığiniñ olu dämiyoñuz. süTünü niylä bişiräcäğiniñ, bunuñ çalıısından idärä ädäcäñiz, maliniñ var mı dämiyosuñuz. häP yaşilliK ğazıyosuñuz dädim, bän nası ediyin dädim? saba ğadar bän dā aş duruyon, bunlar ü sTümä ğälincäğä ğadar açım bölä dädim yav. şindi bi gü ldu dā 185. vallahi doğru konuştun dädi. bän dädi tarım il bilmäm ni başkanı müdürü oluyodum dädi. härkäSiñ arazisini mäşä mäşä, orman orman yazıvi därdim dädi. härkäS säh iP osuñ därdim dädi. fağat amca vallä bänim älimdä bi şiy yoK. çünkü dädi bizdä cäzä vārän bilir. yaliniñ bän mämät amcamniñ didi didiñä kaTılıyom dädi. baK dädim biz, bu mäşäläri ğazdığımız, dalları ğazdığımız zaman, bunuñ bağı şiy oluyo dädim, 190. bütün onlän dibiniñ, onlar zängin oluyo biz fakir oluyoz dädim. güldü ğayrı da valla bän ğatılıyom buña dädi. güzälcä mäsälä şölä şayläri fidaları budäsiñ, şölä çı g gibi

olan ni güzäl olu. içinä girdiğñ zaman şölä baqtığñ zaman hanı Sälvi ağaşlarında hölä şäy olu, onlar da ölä olur. ama bizim дәvlätimiziñ başTaқınlar bunu düşünmüyo. (Tabi köy yaşantısını bilmeyenlerin yaptığı yasalar böyle oluyor. Şimdi sadece sizin köy için 195. söylemiyorum köylerimiz zorlanıyor) 'närä zorlanmasıñ, adam cäyran parası, su parası, täläFon parası. bunu dörT yana, säKiz arkadaşğa davranıyo yoқ. äñ iyisimi dänizliyä gidiyin diyo o-rda bari çalışıyım diyo. burda iş sahası yoқ. ä tarımdan bi şey örgänämiyo. ävlänmäK bilä därd oldu ya. (Bilmiyorum sizin köylerde nasıl ama bazı yerlerde oğluna ev yapmadan evlendirmiyorlar.) bizim burda da yoқ. äskidän öylä diğildi. ä bi dä azlıқ da 200. Tabi ävläTiñ istikbalini düşünäräK oluyo bu işlä. çüñKü ävi yapıvämäsäñ adama örä baş altı bi altın yapıyosuñ ama o ni yapar orda. äli bağı kalacaқ hiş olmazsa içinä giriP çıkacaқ bi ävi olmazsa, väyäh uT Қу baş altı bosTan, bağ dikäcäK yäri olmazsa ni yapar adam. (Köylerde takı olayı biraz fazla herhalde.) bizim burda normal. bizim burada 'kändini bilän aşırı giTmäz. kändini bilmäyän dä tabi biräz üş baş fazla 205. yapTırım isTär. (Anaya babaya da çok yük oluyor tabi bu.) canım şimdi qarşılıқlı düşünmäK iläzım. qarşında sän bän äriTmämälisiñ, bän dä sän. 'ölüncäyä gadar oturuP kaçcaқ i-san, bunu häsábädämiyo yäni. här an biribirinä märhaba dämäli, bänim aradığım o. Fağat bunu da här bi insan da bu fikiri taşıyamıyo. kändi mänfätına gidıyo kimisi. o zaman da mänfaTçılıқ oldu mu iş olmuyo. (Köyde salgın 210. hastalık olayı var mı?) hayır ölä bi şey yoқ. burda biñdä bir tanä olur. (Yaş ortalaması nasıl, seksenin üzerinde çok insan var mı?) säKiSäniñ üzärindä 'var. şimdi ah a hurda bi biri var. gänä aslı hoқğalı säKiSän, säKiSän baş, doқuSana gadar yaşar. dädäm bänim doқuSan doқuz yaşında väfäT äTdi. ama o adam gibi säkin, o adam gibi қаFası çalışan adamı da bän görämädim yäni. ni dä-rdi biliyo musuñ? oğlum bi oturuvä yavrum 215. sän därdi Taha toysuñ därdi. çuluñ üsTündä ataş yanacaқ oğlum därdi. çul yanma mı där dim bän қаFamdan, bi şey diyämäzdim dä. tütmä mi äv dä-rdiK, Sobiyi bilän mi va. o-ğlum bi dä hölä qarşıña hölä ufaқ bi sandıқ gibi bi şey göcän därdi, qarşıya oturucañ

hölä avrupağa säyrädicäñ oğlum dardı. o-turduğun yärdän dä avrupiyä gönüšicäñ täläfonla. (Kaç yılında dedi bunları amca?) hu-älli sänälärindä, älli iKi, älli üş 220. sänälärindä, älli baş sänälärindä burläda bänä konuşuvuruyudu. (Demek ki okuyormuş, dinliyormuş.) tahşili yuğudu, sırf cähildi. yalnız bu gün sän dädärdä bir häsP yaparkän äkini bänä söylä därmış ö äki hu gadar yapıyor dardı. onu da bir gün bu alaşäh irä käfil oluyo, alaşähiri bilisñ. alaşähirdän zährä alıvamişlä hurda gomşu varıdı, käfil olmuş. aFyon sürdülä- bı yıl biz gälincä mal ödäcöz. bi hacı hasan 225. varımış burda. hacı häsan käfil gününä bir gäliyo burä-. aFyon saTıväriyola, mal väriyola. hacı ağa kusura baKma diyo, bilmäm kaç bi-n, bilmam kaç gurusu alacağımız vä sizdä. bän diyo cahilin ämmä- yalnız bän häsábim sağlamdır. bi kändi dutıyo galämi, bi kä-fili dutuyo. yoK bizim alacagımız, yo-K sänin alacagın därkä bunlar işi gä-rdirmiş. bän bu paräyi värmäm diyo, änäyi parası alıyosuñ sän diyo. üzärimä gäldi diyä bu paräyi 230. väri mi väricäk zannädiyön? bän diyo kimsänin haKğını yämädim, kimsäy ä dä haKğını yädirmäm diyo. o zaman bi tahsıdar varmış, ismini söyliyväriyolladı onuñ da unuTdum bän. o zaman gälivamiş aKlına. şimdi o zamana gadar yä mätä amca dämiş bän gälivä-ncä dämiş burda az buz siziñ yüsäsK gönüşmañız varıdı niyidi o dämiş. o da bilmäm ni böyük mäsäla dämiş, hö-lä bö-lä bi häsábımız va, ya bänim alacaım 235. marısa, kändilärini alacaKlı çıkarıyo. ä alñ gäliñ baçalım bi yo dämiş. bi häsáb äTmiş, ula hacı hasan ağa dämiş, himmäT amca mı haKlı sän mi haKlı dämiş. äyva-h dämiş, bän haTä yaPdım dämiş. äğäräKi sänin büylä kaFanñ çalışTıñı bilsiydim män dämiş ävdän çıKmazıdım, sänı käFil Tutardım dämiş. kaFası çoK çalışıyo. bu gün ayıñ kaçı däsän bölä ya-Tdığı yärdä ona ihtiyar hälinnä ayıñ bilmäm kaçı oğlum dardı. 240. ha-yrät ädärdim adama bän ya. bi dä namazını gäçirmäzdi, allaha çoK bağlıydı. bizä bilä tänkiT yapadı bölä. oğlum hakiki allaha borcuñu ödü öncä. allaha borşlu giTmä

dardı. ğul borşlusu da olmacañ dardı. ğul oğlunuñ yärinä dä gözü görmädiKdän kəri
bişäy alıP yämä dardı. ğarnıñ acısa hırsızlıK yaPma dardı, is"Ta adamdan bänim
ğarnım aÇ, văr äkirdän bi äKmäK parasi dıcäñ dardı, açıKdan dardı. açıKdan dä dä
245. oğlum dardı, bu ayıP diĝil dardı. ula, sırf bozuK orosPuluK ğahPalıK mı dardı.
yalançılıK bunlar ayıPTır dardı. yalançılıKdan kötü dä bi şiy yoKdur dardı.
konşunuñ alähindä ğazmācān dardı. yoK yärä ğaybätleri ğonuşmaKdan anlamācañ
dardı. iyi bi nātıcä värmäz o dardı. (Ne ğuzel insanmış. Toplumı ayak tutan da böyle
insanlar.) tabi. bi dä şuñ a diKğatımı çäkıyon aKlıma ğaldi, äsKärdä diyo bän bilmäm
250. närdä, bilmäm kaçıncı bölüKdüm diyo. bu yaşilyurdu bilisiñ bälKi, alaşah ärdä.
o-rdan diyo bilmäm kim diyo bilmäm nărdän bilmäm kim diyo, uş kişi mi dörT kişi mi
dädi onu o unuTdum. ulä bizim ümmät bälKi bizim ğarnımızı doyurabilir diyä onlar diyo
anali yărdän hususi aşlığa dayanamamışlar, ğalmışlar r dädi. bän dä punduna girdi ğari.
yavrım diyo aKlım kăsdi a yavrım diyo, içim yanıvädi ämmä diyo. äyvah
255. bunlar aÇ ämmä bän dä acım nä yaPalım. bänim hölä dăĝnāñ yanında ayāma bi
şiy daKıldı diyo, diĝnāĝi çaldım onu diyo. ulän oğlum ni Fırında yapılmış diyo, ni äldä
yapılmış diyo bi ğalbırdan büyüK äKmäK diyo. işTä bänä cānābī allah didi naKsimiñ
yüzündän vardi bunu bilämädim dädi. yahüT bu bänim dürüsTlüĝümüñ yüzündän bāni
nādim äTmämäK için bōlä dädi. bän bunu da ğördüm oğlum dädi. ni
260. fırında ni äldä yapılma dädi, o şäkildä äKmäK olamaz. hanı un alädiKleri äläK,
ondan büyüK diyo 'ya. h-äyrät äTdim oğlum dardı. hālā düşünürün. oğlum dardı doĝru
sözlü yıkılmaz, yalnız yalançı ğonuşma dardı. kōşu haKĝını üzäriñä a-lma sāniñ haKĝın
äldä kalsıñ dardı. karşıdaki adam 'haKĝını üzäriñä ğaçirmä. bir ğuruş dä osa onu
värincäyä vādālaşma. ö-ylä bi adam. bizim pä-där vardi işTä, säKiSän üç, säKiSän dörT
265. yaşında allahına ğavuşTu. o da yolda yolaKda äliñ çalıısından çırasından almañ,
kötüdän bi şiy dardı. ğurbanlığa saKın äliñi fazla kaldırma, oT alıP ğälıP dä värmä dädi. o

ğurbanıñ sizä Faydası olmaz, älä käsivämiş olusuñuz dardı. ä şindi böylä-
bāzān arQadaşlar illä bāñä dıſa giTdiñmä 'illä burda oturacaz ğayFā giTmācāz dārlär.
gönül āh lindä hoşlanan da olü bölä bahsäTdim bān oña. kimi didi ä äsKi yaranlıQ bu
270. yā. ama biz yalın ayaq çılbaq çok gāzdik. hindi imama da dādim dā hocam bānim
pantolonuñ bunları ſiy oldu dādim. yāñiSi dā var iki üş dānā bunuñ dādim bān. ya-İñiz
bān yalıñ ayaQ çok gāzdiñmä, pantulsuz çoQ gāzdiğim için dārdim, Kāndimā süs
vārmış olurun diyä bān bu TabiyaTı atamıyon dādim mān. (Tasarrufa yönelik yaşamak
bir alışkanlık halini alıyor. Din noktasında kendini bu kadar arlayan insanlar çok
275. azaldı artık.) ina-nş yoQ, af buyuruñ yāni allaha inanş yoQ. yapmıyo adam ya,
habīsām allah bizi- kākındırmasa biz nā-rdān kākınacağı-z? allah yörü dāmäsä nārdān
yörüyēcāz. bu musibāTi vārān dā allah, nidān? nidān vāriyo? içimizä- düzālTmiyoz. ona
äl çırPmağa, gülmäğä kaçıvāriyoz. allāh da ğuraQlıQ da vāriyo başQa musibāT dā. sizlär
bānd ān iyisini bilisiñ iz. sallallah säyidi muhammād musā alāyh issālam allahla
280. söyläsmäğä gidiyo. hayrola sān nārā gidiyoñ diyo böylä, gāşdiği yārdä köyün ikisi.
cānābī allahıñ yanına gidiyon. sö-ylä bizä yağmır vārsin. yā rabbi yā rāsulallah.
hiKmāTiñdan suāl olmaz ämmā iki köyüñ var. mahzun ğalmış yağmırsız. içiñizdä-Ki
fäsāTi tāmizlāñ. bu fäsāTiñ kim olduğunu bizä söyliyivārsāñä yā rabbi. birinci fäsāT bān
mi oluyon, cānābı allah? yağmır vāmācām onlara. şimdi fäsādi tāmizlālārsä öylä vārēcān
285. dāmiş. çüñKü biz fäsāTliği aTmiyoz qu bu yannā afādäsiñ. millāti bu gün uFaQ bi
şiydān ğalbını ğırdığı ğadar yoQmuş. adamıñ boğazını sıkmalıyın, olā olu mu bu-?
müslüman müslümana äziyāTi haram diği mi ya?

Kr,3

Ad Soyad	:	Zeynep Şahin (ZŞ)	Durdu Durduk (DD)
Yaş	:	57	65
Öğrenim Durumu	:	Cahil	Cahil

1. (Zeynep Teyze köyde birileri öldürülmüş nasıl oldu?) ZŞ : şindi o᳚ niydi o᳚rda şäydä gäcäliKdä burdan gāvädän oyundan vāryo. varınca, oyundan varınca tartışıyo᳚la. tartışıncä sabāla da çarşamba äşmä pazarı diyä äşmäy ä gidäcämiş, sän äşmäy ä gitÇädiñ niy ä gälmiyoñ diyo. ö bi şiyi konu ädiyolar᳚onuñ başında gāvğä᳚ädiyolar. sāt dörTdä 5. olay oluyo. şölä pänÇäräy ä şölä panÇäräy ä doğru adam duruyomuş arқadan 'vuruyo. ävdä asılıp duran av tüFä var᳚ımış. av tüFännä vuruyo. bundan baş᳚altı sänä᳚oldu o ö᳚ylä günäydä onuñ çoK᳚olayı gäşTi. onuñ da o᳚rdan vurınca᳚ sabāla häP garağol gäldi᳚. hä᳚rkäs köylü çoKTu, oraya toPlandı᳚. ä nası oldu, nası giTdi ağlaşiyoz, sızılaşiyoz. ä niy᳚oldu? bunu, babasını cämilä vurdu diyolar, gızı va cämilä. yaşı küçük 10. diyä onuñ᳚üsTünä aK᳚Tarıvıdıla᳚r. ä o giTdi᳚. gızı davādı işiy duTmadı, cäzä duTmadı᳚. gız gocāya vādı. babası mazarä giTdi, anası sözü duruyo. duruyo dänizlilädä oğlanları çalışiy onlar᳚n. yannānda gälinläriñniñ yannānda duruyo. o ölä oldu gäşdi. bi dä görümcäm ma᳚rdı. iki görümcäm mādı. biri äviniñ gızını bi di Täyzä gızanı birbirinä ävärdilär, düğün᳚äTdilär ävärdilär. ävärincä᳚ hindi bunları dänizlidä oturuyolar. hindi 15. bän im᳚änişTä oldu ya᳚. bunlar çoK kötü oldu. burda anlaştıla᳚r, üç tänä çocuğu oldu. üç tänä çocuğu olduKTan Kari burä tütün diKmägä gäliyodu ğarı, görümcämiñ gızı, gänä görümcämiñ᳚oğlunla ävli. burlara gälincä burda işiy᳚oldula᳚r. tütün dikarkä şäy cizarkä, hurda tütün ciziyomuş ğari dä ğari sağmış. bunu sän nidän dänK gömadıñ dämiş. bu gün ärtäsi gün bi diynäK Furmuş, ğarıya iki yo diynaK Furmuş gocası. dänizlidän

20. gälīyo da gāri. ondan näy.ä vuruyon sän, bän dayağı niyā yiyom, bän bu gadar dän.izliyā üç gaT dörT gaT äv yapTım. dörT gaT.ävläri var. bän bu gadā äv yaPTım, burda hām tütün.ışliyon, hä.→m burda niyā burda durduruyoñ bāni üş tānā çocuğum.ūla diyo. ä.→rTäsi gün sāt sabāla altıda mı ni, millät tütün tāKnälärindän härkäs қоşTu gäldi. ölmüş, zāhir.ışmiş. zāhir.ışmiş.ölmüş. biz dā gäldiK, bānim dā gız çocuğum mā, onla

25. gäldiK. goşa goşa gäldiK.ä.→ ölüsünüñ.üsTünä gäldik. ä.→ bānim dā ānişTä oldu gāri soñıra. o da giTmiş şiyä ağābäysi vardı bağkur müdürü, sarıgöl yanına giTmiş.onun yanına. hindi sän burada bu ölüñ başında dursa çoK laf.olu. durmadı için ona hindi hāla suşluyola. hindi hāla suşluyolar. hindi bānim o yan da görümcām, gızım vādığı yā dā görümcāmiñ.→.ğlu. hindi i o yand.an görümcām gızıñ.anası, ölan gızıñ.anası taraFı

30. bizä küsüyo. bizim ni suçumuz va? oğlanıñ gardaşları bānim gızı 'gaçırmiş. burda bi tānā gızım mādı, onu gaçırdı giTdi orā. bän dā hāsırätliğini çākiyon bi gızımıñ. (Zorla mı kaçırdılar teyze?) gö.→nlünü ädiyolar gāri, äl diği ya.→. (Küçük müydü?) gānā vādı on säKiz yaşında Filä. küçüK dāğil dā ga.→ndırıyolar. gāndırıyo. sän burda nā, bu dağda tütün.ışliyiP dā idārā olcāğım, iräzilliK.olu yo ya dağlar., sän burdā iräzilliK.olcağın

35. gızım orda gaş giT dā ya.→v, tā hiş çalışamazsa sāniñ bāyiñ fayans.usTası dāyā işdā. bānim dāmaT, sülāymän tāKāl da orda uğruyoñdur öysä şāyini görüyoñdur bāırıl da o uFaK.okuñ usT gözündä, yaKın. bāliKi orlara uğruyoñdur. hindi şāydā tākSiliñ birinä yāmāK väriyo bānim gız. (İyi mi durumları?) iyi.→, gayrı iyi. ü.ş tanā çocuK va. sän gibi aynı. bän hanı sāni çIKınca.→, bānim gızın gızlığı va da çocuğu var, pınar. şāydā tavāSda

40. girdi bu sänā anadolu lisāsi mi ni. a.→yni.ona bāñzätTdim. hö.→rdän gālineä dā sāni yüzümä gülüvidiñ tı.→PKı sänā bāñzätTdim. PaK dayıdır. (Adın neydi unutuverdim teyze?) bānim.→adım zāyāp şāhin. (Kaç yaşındasın?) bän ālli yādi Filān varın. (Genç görünüyorsun, üç de çocuğun varmış maşallah.) gānş mi görünüyon? iki tānā çocuğum, iki

tānā kändimiñ burda vā da. bān a-yrıldım gäldim. bānim başımdan çoK iş gāşdı.

45. bān kändim ağabiydānin aslında. burā sonra buranıñ da bi hanımı ölmüş bānim vardıım adamıñ. kāmāl dayı dāğā. daha baK fotıraFı va. bunuñ dö-rT tānā çocuğ-ula ğarısı mānānciK hasTalığında ölmüş. (Hepsi birden mi?) dörT tānā çocuğu ğalmış da ğārısı ölmüş, mānānciK hasTalığında. hanımı ölüncä- burda ğalmış ğāri, bān onu da o ölän ğızıñ da oğlan ğardaşı var-ımış. biz iyi olmasa bi ğardāşimizi vārmāzdiK ora

50. diyä- bura bānā gäldilär. bān bā-ş sänā ayrı durdum. hā bi tānā oğlum mardı orda. bāş sänā ayrı durdum, o-ğlum ğaldı orda hindi otuz, otuz-üç yaşında Filān. üç tānā çoCuK da onun va ağbiydān. kändim gäldim bura. başlarıma bi hal gäldi an'laTsam baş-olmaz. dāstan gibidir. yalnız işTā kaFam sarmıyo ğāri illä ğāri iyicā şaylandı. anlatıvirin, anlatıvirän ğızım a ya, böylä işlär işTā allah ğul başına vāmāsin, kimsāniñ başına vārmāsin.

55. olay bağ-aynı tälävizyondaķınnar gibi olaya çıKsaK biz diyon bān hindi kāmāl dayı, bānim bāyiñ adı kāmaldır, kāmāl şahın. hindi- bu diyon bu ğadınıñ säsinä çıķannara bān çıķsam diyon, dü-yyalar bānim işimdān baş-olmazdı orda diyon. baş-olmazdı ğızım diyon, şay kāmāl şahın diyon. ağā-r bān burdan bān kāmāl şahın diyiväriñin dā bānā ğülüşürlär. bān hani bāyimā adını kāmāl şahın diyiväriyon, ä öylä acıK tatlı konuşmağā

60. şay İdiväriyon da. ya- bunu na'sı alışTıñ sän diyolar kāmāl şahın dāmāyi diyolar, bunu hārbi adam yapamaz. ā bān dā dilim alışTı ğāri diyon bān. ö-ncädān alışTı diyon. çoK döğüyodu bāni dā. kapıdan ğālıncä bān ğāri ona ğāri işTā, ğaynanam yoK ya, ğaynana yāri dutuyo bānim ğocam bān bi yo onu ağırlıyin ğāliyin dārin ğāri. ğoyun filān. ğüdüyoz biz, inäK oluyo ğoyun oluyo, ilāşbārliK oluyo, tütün oluyo hä-Psi oluyodu. (Üzüm

65. yok muydu?) oluyodü-üzüm dā oluyodu. 'var ğāñā dā va-r da, saTdıK, işTā az-ıdı yüz yirmi Kilo Filān var-ıdı ğarā-üzüm. bu gün işTā säKiSän yüzä vārivādim, doKuSan millon para āTdi. hani nā, āmāğimā dāymādi saTdıK-öylä. (Okula gittin mi teyze?) ğiTMādim cāh ilin. ni var-öylä oķumuş oluvisam bān. (Okul mu yoktu o zamanlar?)

o-İma mı? iki oğlumuz vardı. oğlanları oKuTÇan diyä babam bāni oKuTmadı.
70. oğlanlar ikisi dā, ikisi dā māmur oldu. biri bu bāğkur müdürü güçüK oğlan. şiy
müdürü ofis müdürü, bānim güçüğüm. ikisi dā ämäKliğä ayrıldı hindi. bānim böyüğüm
dā öğrätmändi, ilK oğul öğrätmäniydi. hindi o- äşmädä işTä, hindi gāri ikisi dā
äşmädä gāri. ävli, äv yaPTılar iki üş gaT. iki yärdä büyüK ağbiymiñ ävi var.
küçüK oğlanın da işTä bi oğlu vādi, izmirdä ävi var orda dārasi vā. gızı, gālini hasTa
75. şiy hasTānädä. oğlu Sıhryä, şiyä gāliP gidiyo hasTa doğdur yanına gāliP gidiyo
sarıgölä. hä-P onlarıñ allaha şükür işi iyi şayläri. 'bi bān galdım burda bu dağda-. ä
bān dā ni ya-Piyim, soñu yoğ gāri biz şükür hālimizä diyäm. şükür hālimizä diyäm. (İlk
eşin öldü mü teyze?) ayrıldıK, ölmädi dā ayrıldıK. gāçimsizlik yüzündän ayrıldıK. bi
tānā oğlum galdı orda. (Görüyor musun onu?) äh işTä. otuz baş yaşına giTdi. onuñ da üş
80. tānā gızañı vā. görämiyon ağbiydä, şurda ağbiy vadır. gālır, bayramlarda gālır bānim
yanıma, bayramlarda gālır. öylä allāha şükür şayliğimiz küslüğümüz yoğ. 'bān kimsiyä
küsmän. bānim ä içim öylädir. hiç kimsiyä küsmäK isTāmām. bānā söğ ändän, hindi
sān sö-ğ hurdan hani bunu üzülürün, ordan gāçarkä bānā söylänmädi ona üzülürün. bānim
huyum ö-lä şayim ö-lädir. cahilliğimdän dārim bān dā yaPısından oluyo gızım bā
85. nādicāñ bōlä işTä ya bōlä galdıK bōlä gidiyoz. allahım gādir māvlam bundan
kötüsünü göstärmäsiñ. başKa bi ö şayim yoğ, duam bu. nālär var, nā olaylar var, nā
olaylar va-r. ni gānşliK, acı gānşliKdä şayini kändini harcıyanlar var. ayrıldım, bābāmiñ
yanında üş sänä baş sänä durdum. onnan kāri buraya şay äTdilär buraya galdıK işTä.
burda da ömürümüz bitiP gidär işTä. allahıma şükür, allahıma şükür, hanı ni diyän
90. başKa. (Köyde yaşlı çok mu?) bu yaqınlāda şindi hōlä uqarı dolaşırsın şōlä yüz yoğarı.
orda täpā vardır, o ävläriñ arasından yol gidär. hindi, o ävlädä insan vadır, kadın, yaşlı.
SaTi gā-nşläri häP dāñizliyä giTdi. ä bānim 'adamın dōrT Tānā oğlu vardı, dōrdü dā
giTdi. birini ävlätliği vāmiş, ikisini ävlätliği vāmiş. gāyınımıñ gızanı yoğ udu burda-Kı

ğayınımiñ ona vâdi. biriniñ dä- posTa māmuruna vâdi. o da özäl-öğräTmān-äTdi adam
 95. çalışdırdı, çalışdı kafayı, kadın çalışdırdı onu. onü da özäl-öğräTmāndān ğız-alıvıdı.
 onla-r istanbulda , ikisiniñ dä biz ävârdiK. işTä giTdi onla-r da dānizlidä. (Çoluk çocuk bol
 maşallah sende.) var, va-r, var dörT Tānā ā bāyimiñ va-r. iki tānā ondan kändimiñ va-r. bi
 tānā gānā kändimiñ-o-rda va. allahım-acıla-rnı gösTärmäsiñ. (Torun kaç tane?)
 torun-ikişä-r. oğlanıñ biriniñ iki- oğlan bi ğız vā. ikisiniñ şiy, oğlanıñ-üçünüñ
 100. ikişär-oğlan va üçünüñ dä. öTäKi özäl öğräTmāniñ iKi-oğlu vā. burdanlarıñ da
 iki-oğlu va dānizlidä. ğızımıñ bi tānā va. häP-ikişär-oğlan va torunlar. üğäy-annā
 gibi dutmazlar hiş, bāK sävārlär. (Senin adın ne teyze?) DD : du-rdu bānim-adım
 (Soyadın?) durduK. (Okudun mu teyze?) o zamanlar az-ıdı Ta-. vardı oQul bānim
 zamānımda cāhıl-ıdıK biz. bizim zamanlarımızda bizä dā dānizlilärdä. köydä- ğaTā bi
 105. hoca bilä olmazdı. soñira soñra oldu ya, o zaman olan namaz dārsini oKuduK da bu-
 yazma dārsini oKumadıK. (Buralı mısın sen?) ma burda-n diğ-il mällädāniz-o yaqadan
 biz. ğaraköyüñ mälläsindāniz biz. (O nerede?) ğarakö-y dāh-ä bundan-ötädä. bura
 ğaramollalar dārlär. (Neden öyle demişler?) buranıñ köyünüñ-adı ö-lä işTä. biz bura
 ğocäyā ğaldıK. ora mällämiz kändi köyümüz. bānim-oğlumuñ biri di üsiyin-orda.
 110. oKu-yo, oğlumuñ ğızı va. hindi durdu onuñ-adı da. güçüğüñ-adı birsäl. ikisi dä
 okuyola. biri on-alıTı biri on baş yaşında. (Teyze sen güzel türküler biliyormuşsun öyle
 mi?) bilirin ya.

köprüdān ğaçärKä köpürü salladı bāni,

sāni ğidi döyüsüñ-oğlu iPsiz dağladı bāni.

115. bö-ylä havalar-oludu äväli. (Sen hangi işleri yaptın?) Tütün işlädiK, mala
 ğidä-rdim, ha bōlä namazlä doKırdıK. häPsindān işlädim. (Bu namazlar satılıyor mu?)
 satarla. bizdä ğalmadı ya bunlar doKıyup satıyo bunu. (Biri kaç günde bitiyor bunun?)

bayaṁ doḲuyabilişinā. on gündä, on baş gündä, yirmi gündä, äṁ ğadın ğızım. (İpleri de kendiniz mi yapıyorsunuz?) häP Kändimizṁ äĝiriyoz biz bunu. äldä äĝiriyoz bunu, 120. boyadıyoz burda. Kändimiz çözüP doḲüyoz. (Kirmenle mi?) kirmäni biliyoṁn? kimdä äĝirikä gördün. (Köyümüzde gördüm.) onla işdä. (Aklına gelen türküleri söyleyiversene teyze.) ğaliyo da ah a bi ni, ölä nası dāncäni bilämiyon.

ävläriniñṁ önü zärdäli dalı,
pänÇärädä gördüm kınalı yari.

125. äväli här gün gördüğüm yari,
hindi yıllarına görmüyom ğay ri.

bölä çağırıldıḲ oraḲ Tarlalarında Filä.

ävläriniñṁ önü zärdäli dalı,
pänÇärädä gördüm kınalı yari,

130. äväli günṁ aşmadan gördüğüm yari,
hindi yıllarına görmüyom ğay ri.

* * *

ävlärinä varamadım köpäKdän.
al uşḲuru çözämädim ipäKdän.

vallā näyṁ idi, çoĝṁ udu ğız aḲlıma ğälmiyo. ävimiziñṁ önündä yorganıma loḲum
135. doğradı diyä ğız haṁlla niyä bilämiyom ğız.

aşşaĝı yörümä yoḲarı yürü,
ĝalmadanṁ ärisiñ daĝlarıñ ğarı,
oĝlamıñ yari gözälṁ olduḲTan kâri,
ĝiṁTdiĝi yollâda duramaz ğäli, dâ.

* * *

140. aşşaĝıdan ğälän ğozalı ğälin,
ToPla zülFünü tozṁ olu ğäli
bänä yaPTıḲların nazṁ olü ğälin, dâmiş

(Bak ne de güzel biliyorsun.) häṁ ävällälän çağrıldı bu.

öcä dağ başına yolum uğradı,
 145. yar bänim ävimä şäkär duğradı.
 dili daThıymı ş bänı äđlädi, dä.

türkü h äP bunlä.

öcä dağdan aşamadım al ilä,
 gollarım bağladılar şal ilä,
 150. äliñ gönlü dünnä dolu mal ilä,
 bänim gönlüm bi suna boylu yar ilä.

çoğudu havalar da unuTdum. ölümlär bänim bäynim dađılıvädi.

mäzäriñ daşını göyun mu sandıñ, dä
 adam öldürmäyi oyun mu sandıñ?

* * *

155. galäniñ ardında yidim ırmayı,
 gılavız yolladım tälli durnayı,
 käKliKdän mi aldıñ gözäl çömmäyi?

däyä biz çağırıldıK.

galäniñ ardında çoban yaTağı.

160. çobanıñ yidiği arpa kápäđi.
 çobana dārlär kapı köpāđi.

* * *

giTmä gözäl giTmä ova düzünä,
 hörü gızı olsañ görünmüyoñ gözümä,
 bän gidiyon bän baKmam säniñ sözüñä, dä.

165. (Hasta mısın teyze?) bänim midämdä yara va. midäñdä yara va diyola. boğazıñda
 intaP ba diyo, buldana doKdura giTdiK biz. ondan kəri aha hər yannarımda ağrı va
 yavrım. var var häPsi var. hasTala dağlada yärläda gazarKä, soğuKTan ävlädım häP.
 tütün dikiyola gäri, hər yänä gäri. (Sen de yaptın mı tütün?) gızañ dağılncaya yaPtıK.
 gızanıñ häPsi çıKTı gäri yavrım da, biz dädäyilä ikimiz galdıK. bu köydä Päk

170. häñgädän olmaz. bänim kändi köyümdü olu, hu çaraköy. (Sen kaç yaşındasın
 gelin geldin buraya? Küçük müydün?) hä, bän on säkizindä galdım gızım. (Senin hayvan

var mı?) olanlar mal güTmäğä çıKıyo. dā bi inägi bäsliyo. bi inäK vā doğurdu da. yoğurT saTıyo. (Nereye satıyorsun ebe?) günüyā. Z.Ş : buydiy biçärKä, oraK biçärKä sölädigimiz türkülär aKlıma gälsä dā söyläyivisäm. (Bu ne Zeynep Teyze?) bāKmā-z bu 175. da, birāz bitiK-olduğundan äridiyon onu bān dā. bān onu acÇıK bāKmāz biTmiş galmış-öylä, donmuş galmış. ä onū da şäy-ädincä ğarıŞTırınca şäyli oldu. (Ne olacak bu?) muälläbi. bāKmāziñ muälläbisi olu mu? muälläbi däniyo diy mi o bāyaz şiylerä, biz bunu bāKmāzlä yaPıyo. (Nasıl yapıyor?) sän şiydä loKantada bāyaz muälläbi yiyon muälläbi diy mi? o aha onūñ bu bāKmāz-ilä ğırmızısı. aha buna muşasTı salıyo, 180. ğarıŞTıyo.

yağmır yağar şıpır şıpır buz gibi,
 äridim dā bān dā çürüK duz gibi.
 ğocañ-ılan ğaçincämāñ yoğ-usa,
 boşan da gäl ğabulumsuñ ğız gibi, gälin ğız gibi.

185. orTa yana aTdılar sälvi dal gibi,
 dārimi yüzdülär sırma täl gibi,
 ah baPlarım gälmiş bağar-äl gibi,
 gälin-on başında galmış ğız gibi, gälin ğız gibi.

aKlıma gälmädi ğaldı.

190. o daşı ğaldırsalar,
 läylili yar läylili yar loy loy loy.
 yılanıñ-öldürsälär,
 a mäylim nänni dā,
 kınalım nänni dā,

195. bälalım nänni dā nänni.

göçüktän yar säväni,
layli dä yar, loylu da yar loy loy loy,
cännäTä göndärsälär.

a mäylim nänni dä,

200. Kınalım nänni dä,

bälalım nänni dä nänni.

yarım yarım oldu da.

daş üsTündä daş m'olur fadimäm,

iki ğardäş äş m'olur fadimäm?

205. iki ğardäş äş olsa fadimäm,

yalan dünya baş m'olur fadimäm?

fadimämsiñ malımsıñ Fadimäm.

hayaTımsıñ canımsıñ Fadimäm.

näydi onu aklıma gälmädi. äväli bäK söylärdim ämmä. kadi köPäK diğilsin, iki ayda

210. doğurcaK däyä, orası aklıma gälmädi o bänim ya. valla bi kıTasını hö-lä aklıma gäldi

işTä ğalanı. üş kıTa Filä vädır bu. D.D : çoğ udu bunlä.

ğalädän iniş m'ola?

al dämır gümüş m'ola?

önündä söyläyiP dä,

215. soñıra dönüş m'ola?

Z.Ş :

bir gül aldım balından,

hayda nina nina nāy nom,

sälam gäldi yarimdän.

220. hayda nina nina nōy nom,

yar nina ninay nom, nina nāy nom,

käşKä gälmäz olaydı,

hayda nina nina nāy nom.

Kaldırmadı yarimdän.

225. hayda nina nina nāy nom,

yar nina ninay nom, nina nāy nom,

- ocaK başı kül başı,
 hayda nina nina nāy nom,
 yäyämäm bulgur aşı.
230. hayda nina nina nāy nom, yar nina ninay nom,
 tänäşirdä yayKasıñ,
 hayda nina nina nāy nom,
 ğaynanamıñ ğır başı.
 hayda nina nina nay nom, yar nina ninay nom,
235. bahÇalarda tärä var,
 hayda nina nina nāy nom,
 yäñi yardan säläm var
 hayda nina nina nāy nom, yar nina ninay nom,
- ğavuşmuyor düğmäsi,
 240. hayda nina nina nāy nom,
 açılır mı soñrası?
 yar nina nina nāy nom, hayda nina ninoy nom
 çäKädinä yağ döKmüş,
 hayda nina nina nāy nom,
245. qoquyo burca burca
 yar nina nina nay nom, ninaT da ninay nom,
- ğalädän äniş m'olu?
 hayda nina nina nāy nom,
 ham dämır gümüş m'olur?
250. hayda nina nina nāy nom,
 äväldän söz väriP dä,
 hayda nina nina nāy nom,
 soñundan dönüş m'olur?
 hayda nina ninay nom, yar nina ninay nom.
255. biTdim bä bilämädım.

çambäldä bäyir m'olur?
 aT çakacaK çayır m'olur?
 bändän sana hayır m'olur?
 än dä kändiñ iş suyuñu.

* * *

260. ayvazı yolladım tälä,
 al yanağı döndü gülä,
 hoylum oğlu kănan ilä,
 giTdi ayvazım gälmädi.

(Bu neydi?) şäyidi bu däsTändi bu da, çoK güzäl däsTandı bu 'ya aKlıma gälmädi.

265. köroğlu däsTa-nıydı bu, aKlıma gälmädi aᵗ. (Uzunmuştur değil mi?) vādır bunuñ bi
 özü dä, bän iKisini biliyon.

ayvazı yolladım tälä-ᵗ,
 al yanağı döndü külä.
 hoylum oğlu kănan ıla,

270. giTdi ayvazım gälmädi.

diyä däsTandı bu. bu bizim gänşliğimizdä däsTanıdı. çoK dasTan vadı o zamanlarda
 çoK güzäl olüdü, ağlaşırdıK däsTana. (Kimler söylerdi bunları?) bunu çarşılār da kăsäT
 şiyä kändisi adam kăsäT dię dä dăFTärdän söyliyo. biz dä hölä bi kağıTda kändimiz
 oқumuyoz da oқuTanlara oқuduyoduK da bäk güzäl a-ęlanıyodu hölä. bi şiy vādı, aKlıma

275. gälmicäK hindi ęarışTırcan äkini. DD :

bän gidiyon ğurbäT älä,
 ya gälini ya gälinmäz.
 ğurbaT äldä ğıymatımız,
 ya bilini ya bilinmäz.

280. Z.Ş : hindi äkinlärin ğadasını bilmiyon bän. bil'säm söylärin. da-ᵗ o şäy aKlıma
 gälmädi bänim oᵗ.

çaTdılar ğazan daşını,
 vurdular düğün aşını.
 çağırñ oğlan ğardaşını
 285. ğardâşsız ğız ğälin m'olur?
 ğälin olsa mälin m'olü?

ğälinlär atñ alcasına,
 çağırñ ğäliniñ amcasına.
 ğız amcasız ğälin m'olü?
 290. ğälin olsa mälin m'olü?

bäk dayı da aqlıma ğälmıyo bänim.
 gidä gidä bir söğüdä dayandım dayandım,
 o söğüdün allarına boyandım, ğälin boyandım.
 bän o yarä dağla kadä dayandım dayandım,
 295. güvändigim dağlar älimdä ğaldı, älimdä ğaldı
 öläm bän, öläm bän
 ğurban olam säniñ daqlı diliñä, daTlı diliñä.

* * *

ävläriniñ önü yoldur,
 yoldan ğaçän ğarağoldur ğarağoldur.
 300. ğäl Täsdifi burdan doldur.

ävläriniñ önü yonca,
 yonca kaqmış adam boyunca,
 bu yoncayı kim biçäcäk,
 cälal oğlan olmayınca?
 305. cälal oy oy.

cälal bäyi götürän taKsi,
 ğäri dönmüş boş ğäliyo.
 ah a bağ bunu yarım ätdim.

panÇärädän guş gäliyo,
 310. säsi bana hoş gäliyo.
 cälal bäyi göTürän taksi,
 gäri dönmüş boş gäliyo.
 cälal oy⊂oy.

äväriniñ⊂önüñ⊂arpa,
 315. göyun gälir kırpa kırpa,
 anası gızından körpä
 cälal oy⊂oy.

D.D : bunuñ gızı bänim⊂oğlan ğardaşımıñ⊂oğlunla dänizlidä. häP äl günüz biz. ondan
 kärim oğlu baK⊂ah a äksärdän gälçäK yarın bi yärä giTsäK 'barabar gidär gäliriz ğadın
 320. gızım. bura gäläli ğa→rdaşım gibi valla, bu köyüñ yanına giTmäm bunuñ yanına
 gälirin. gızı PäK⊂iyidir a oğlancığımıñ oğlunda. yaKın olsañ da onların yanına varsañ,
 sän ğadın gızım. bänim hindi bi ölümdä ğursağım kaçıvəriyöru da ğardaşım çoK⊂öldü
 bänim. dörT dänä gız ğardaşım, bi dä oğlan 'baş. anam⊂öldü, babam⊂öldü hi→ç bi sağda
 dünnada yoK. bilämiyon yavrumuz hasTalıK buldum bän, hasTalıK buldum. hindi gızanım
 325. dänizlidä, aşam täläFon gäldi. ğursäm kaçıvəriyo bänim valla ğursäm kaçıvəriyo. bu
 dağlarda iräzilliK, bizlär oraK biçäcöz⊂iş⊂işläcöz diyä valla bäK⊂iräñg⊂olduK ğadın
 gızım.

KERİMLER KÖYÜ (Km)

Km,1

Ad Soyad	:	Fatma Erdoğan (FE)	Ali Erdoğan (AE)
Yaş	:	87	50
Öğrenim Durumu	:	Cahil	İlk Okul Mezunu

1. (Adın ne teyze?) FE : haTma ärdoğan. (Kaç yaşındasın?) bilmġun ki, säKizän yädi bilä varındır. (Okula gittin mi?) göca cāhilin. anam babam yoğġudu öldü dä᳚, dādämiñ yanında böyüdüm bän dä᳚ ondan.

cāğil muğil gäldiK gäşdiK yäl gibi,

5. dadı damāmda galdı garafilli bal gibi.

(Kaç çocuğun var?) dörTġoğlan bi gız. biri burda, biri märkəzdä. bu bänimġoğlan. (Buralı mısın ebe?) bu, ävdä doğdum, bu ävdä durdum. hiçbi yärä giTmädim. hiçbi kapi däğiştirmädim bän. äha yavrum biriġorda biri burda, bänġara yärdä duruyun. dädä öldü, bän yalnısça galdım. (Başın sağ olsun, yeni mi öldü?) äpäyġoldu. kəzım dädä vā, bändän 10. on yaş böyüKġo. yaşlı bəK galmadı burda başğa. (Sen savaş zamanını hatırlıyor musun ebe?) bän bilmäm, gücügġüdü. burdan gälmiş dä äsKärlärä᳚, guşunlāla şäylälä, at falan gälmiş bizimġäski şäylädä. cavurlā dāñizä dökülmüş häP onuñ korKusuna. o zuman biz gızañġıdık, cavurla galdi o zuman. bi gadınıñ ırzına gäşmişlā dä sağırġolmuş. äziyätġätmiş, cavurluK irāngġätmiş häPsi dä. āşāniñ, taqalınıñġävininiñ gəzmişla ya᳚.

15. yükünnä altın guymuş orda da᳚, häP şäylärini gəzmişlā. ni äziyät äTmişlā, gälmişlā dä cavurlā. giTmişlā dä ginä gəri gərisinā gälmişlā, dādämġırāmaTlıK öglä dādi. yonan gälġü dādi mi tavuKlā bilä öglä gaçarmış äviñġiçinā. bu köğün İsanı häP göşmüş giTmiş, onlā yärləmişlā. ginä gəri gərisinā gälmişlā. ingiliziniñġäsKəri gälmiş, aTlarla gälmiş dä᳚. o

ingiliziñ  asK ari g aliyu, yaġa P diy  bi baġırımıŖ baŖcaviŖ. o cavır h P Ŗ y  d k lm Ŗ,

20. d niz . ond an k ri  mill T  vin  g lmiŖ. (Ebe masal var mı bildiġin?) n  bilij n

yavrım. aKlıma g lm z ki hindi. bi Ŗiy diyvirin du.

uzaK yollara giTdiñ g lirim diy ,
dabancamı doldurdum fururum diy ,
hiÇ aKlıma g lm zdi b gl  olurum diy .

25. g ll  babiç k ydim baTdım  amıra,
yandı ciġ rl rim d nd  k m r ,
n  diy im b n allahdan g l n  mir ,
g ldim  mri n  g yıl oldum allahım.

y c  daġ baŖına ataŖım yan ,
30. ataŖıñ Ŗavkına z mz ml r d n r.
analar  vl tin  y r Kd n yanar.
yandım  mri n  g ldim allahım.

 vl riniñ  nl rind n n d n  am  Tdiñ,
s n bu s v niñi canından  Tdiñ,
35. gurbatiñ  ll rind  yad  ll  duTduñ,
giTdiñ d  g lm diñ baba oc na.

* * *

ġara y rl  g liñ g liñ oldu.
ġazdıKsıra d rin d rin oldu.
ona g l nl r d  yalan yalan olur.
40. yal n d nn  bu d nn ,
kims d n kims ġ  g lmaz bu d nn m .

b n d  ar alara g ldim da,
ar alarından oy oy.

- ğarabaş ғoyun yatā yoluñ sağına,
 45. mäsKän mi tuTduñ da allağ.ıñ dağına?
 tüz ғäl mämädim tüz ғäl göräsim ғäldi.
 diri diri canlarıñı väräsim ғäldi.
 üzlädim dädim dä ana däP ađlamadıñ.
 gündüz hayallarıña gäcä düşläriñä dönüyon yavrım.
50. on gün dağlada ғäzdim,
 ғäzdim dä bulamadım, bulamadım mämädimi.
 açıldı mı yaylarıñ mor sümbülü қоқар,
 çäKdi dä giTdi dä buranıñ suyu toPrağı.
 ölän oğlancım mädi, onuñ ävi yandı da. orları da bäänmädi, däPiräm yärlärini giTdi.
55. däPiräm yärlärini bäänimädi. orayı da bäänmädi dä, äv yaPdı. orayı da bäänmädi dä
 yäñi mämır ävinä giTdi ғäri da yaPdı. ävi yandı işdä.
 ғurban oludum bän bi ғaşına,
 oğlan uzanıyo o yär ғaşına,
 ғätiriväñ mämädimi yanı başıma.
60. aradım da bulamadım yavrımı.
 sordum da ғoñşulara habar näyin alamadım.
 äkiz äşiniñ ғocası vädı, asıldı dä öldü o da.
 o yandan bänim ävim,
 häm ғabirim häm ävim.
65. alı da väriñ ölüsünü.
 bän ällärä vämäm vämädim,
 diyä havası vädır. bu bänim işdä oğlan. AE : дәvlät mi göndärdi säni? (Öğrenciyim abi.)
 çoK güzäl. bu bänim, ғaçän sänä ғazanamadı da şäyä gidđo, darsänäyä. o yabancı dil,
 ingilzcä ögrätmäni olcän däyä tuTdurdu. (Hayırlısı olur inşallah.) ablası täKsdildä
 70. çalışıyo, dänizlidä. (Adın neydi abi?) alı. bänim äbim marıdı da, o da işdä böğlä
 siroz hasdalına yaқalanmış, öldü. (Başın sağ olsun. Ebem ağıt söyledi onun için şimdi.) bi
 burda ävi vardı yandı. çocuқları bäbäKdi bilüñ mu. yañğımıñ içindä ғalınca. duman

böğlä äviñ içindä. dumanñ içindän gurtardı galdi çocuqları. (Çocuklara bir şey oldu mu?) olmadı da ävi yandı, bi kül bilä galmadan yandı. bi dä bi arkadaşınñ babası, 75. annäsinnä gavğä äTmişlä. tabı da, ona gızıyu. kändini intär ädi hana asmış kändini. aş yoqarı bunlarla yaşıt. bi tārīhdä dä bunlādan, bunuñ aqrabāları olu. kadınla çocuq hayvan otlaTmağa giTmişlär. gölistan, o göl gibi bi yār vā orda ya. orda çocuq da böğlä hayvanı gucaqlayıPatarқан, düşmüş. o dä öğlä giTdi. bi tānā kadın da, o hani çāsmāniñ az ilärdä bāton gibi ğuyu gibi bi yār vā ya. orda, ğuyu ğazıldıydı. kögdä hiş su 80. yoğudu. halamınñ gızı oluyu, onla iki kişi suya giTmişlä. çırkıqlı ğovaylan. döndürürkän çırkığı, başı 'bi dönüyu, gidü içinä. ğocası da almanyadaydı onuñ da, gälämädi zātān. öğlä acıqlı olay çoqdur. (Abi köyün adı neden Kerimler olarak kalmış?) kārīm adlı bi yörük, işdä gälmiş ğonmuş bura. kārīmoğlu şäylā vā ya işdä. o kārīmoğullarınıñ bi bölümü dä burda gälmiş hāraldä. (Sen okudun mu abi?) bān ilk oqul 85. māzunu, burdan. yāñgāñ dä orda bitirdi. küçüK burda dānızlıdān galdıK, ort oqulu burda bitirdi. FE : häPsini oquddum bān dä, kändim cāğil galdım. bi imzāñ bāri at. kafa boş, tuT ğulāndan çiftä ğoş. (Sen kaç yaşındasın abi?) AE : älli. bānim büyüK ğız yirmiki yirmüç yaşında. ğärçi bān, ävliliK biraz ğacıKdi dä, otuzda ävländim. fakirliKdān. FE : äv yapacan, altın bozacan, düğün ädācān. bubañ da hasdā oldu. nası 90. ävārāyim? gānā dördünä dä äv yaPdım. ä dördünä dä zini ğaldırdım, dördünä düğün äTdim, hä-r şäyini äTdim.

bāğlār bayçasında bülbül şaqrır,
bānim sävdiğim gäliniñ gözləri çaqrır.
häPsini gördüm çoq şükür.

95. AE : bizim mālāda hasdā oldu bilün mu dānızlıyā götürdüK, amālaT olcaq. pādār dä vā orda. orda yatarkān sigara yüzündān birinnä gavğä äTmişlä. ordan 'bi ğızmış, yayan bura kārīmlärä gälmiş. (Kaç günde geliyor?) bilmün. şurdan mağallā vā oraya gälmiş, ordan biz aldıK galdıK ğāri. äsKidān yol mu vādı. äläKdiriK su yātmişdä galdi dā. FE : äväli zorudu. äväli bydäy äkādīK, noıt äkādīK, arp äkādīK. öküzümüz vādı,

100. gāğniya gōṣādīK. gara saban vādī. äväli burda tütün yoğıdu. AE : köğdä su yoğıdu da fidan yätişdirämäyidiK. taı şäyä gidiyuduK, ödämişä. işdä äbim āşamdan almış gälmiş қаpaTmış fidanları böğlä. tabi bu o zūmanıçin pälıya paTlāyo. araba kirä, ordanıalıyuñ, bi dā burda amäläylä dik. amälä hazır, sabäläyin diKcäK. 'bi qaldırıyuı buhar çıkıyu içindän. çürümüş. adam gübrä mi äTmiş, n'äTmiş. (Hormondur abi. Dolapta 105. bile çürüyor hormonlu sebzeler.) häraldä. boşuna maSıraFıışdä. (Fatma Ebe eski düğünleriniz nasıl olur du?) FÖ : äsKi düğünlerimiz göca davullu olüdu, ata minädiK. ata minilidi äväli. gälin, äntäri varıdı onu käyādi. hindiıäväli bi dāı bi ätän işliK käyilidi dā, bi äntari bi dā käydiridi, bi äntari bi dā käydiridilä. ordan bi çäkät, gollarımız diräK gibı höğlä kaykılıdı galıdı. başında fäs, yüzünıörtük, almiñ turaı, başında fäıs. başına gāşıK

110. soқarlādi. atı äyärlärlä yularlādi. üsdünä biı namazlā, onuñıaltına bi häybä atarlā. ata häybä väriliyodu. atı çäkärlä gälilä ora, bi şäyıädärlä gadın gorlä. o çäkär havā, atıñ üsdünä gälini mindirilādi. iki yanından dutarlādi, davulıalı gidādi. cāmı dolaşırđııK, köğünııçini här yäri dolaşdırılādi. ordan, onü da şäyıädärlädi işdä öğläıöğlä. hindi gāri, bi aқ käydiriyō'la biTdi. äväli gızıävi oğlanıävi ayrı olüdu. gızıöğärlādi. anası

115. anası gızıñıanası dāyā onu çoK dārlādi.
böyünlüK, böyünlüK anası, anası gızıñıanası,
yārınlıK, yārınlıK gälin bänimdir, yadıälläriñdir.
böğläydi.

Km,2

Ad Soyad	:	Fatma Kaçmaz (FK)	Meryem Kaçmaz (MK)
Yaş	:	85	50
Öğrenim Durumu	:	Cahil	İlk Okul Mezunu gördüm

1. (Kaç yaşındasın ebe?) FK : nä biläm bilän yok. (Kızın seksen beş diyor ya hiç göstermiyorsun, maşallah iyisin.) äyiyim ya-ı, dizlärimi iyi-ädivä-üs yanı häp sänä väriyin. gulağım bilä duymayı da. (Adın ne ebe?) haTma (Soyadın ne?) gâşmaz. gâşmayuz biz gızım. (Kaç çocuğun var?) üç dänä gızım mā, bi dänä oğlum mā. allā rız-ösuñ häPsi 5. gäliyōla yanıma. iyi kötü gâçindik gâri. gidiyuz gâri a gızım nä galdı dünnädä-ı. bänim bi gızım mā, fälş, a-ıltı sänädır. (Geçmiş olsun.) allā razı ösuñ. işdä n'ölü göcağarı, bildini bilä unadır. bi gızım mar-ıdı, ıramazanıñ-ikincisinä kâfän kâsdım. başga bi şayciKlā görmädım. bänı-ı o zuman, gız yanımda yatarğa, işdä ağlarğa-ı 'has-oluvıdım män. has-oluvärincä gadā aldıla giTdilä bänı gälinlä mülinlä. adam mänä bi iğnä vurdu. ana-ı
10. dädım, gâş gı cavırñ-ı adamı dädım. tansñon düşmüş. oğlum gızım bakıyullā çok şükür. (Değişleme biliyor musun ebe?) aa-ı söylämäm. hindı-ı o zuman ağlarım, dñämäm. dilim dönmäyyo hindi. burda köğdä-ı, yakın köğdä-ı dörT äsKär-ımiş äsKidän. gälincä gadā nas-ı oldu öldürcäKlā. dördü barbar 'bi atıyūla, şähid-ı oldulā. iki sänä gada oldu. insan-ı oğluna häPsi gäliyu. bän cavırñ galdıñdä kırKlıymışın. bän, bobam nä dadi bänä
15. bilüñ mu? bi iş oldu hökümäTli, bän zatä çağılın da. bunuñ dadi biñ otuz doquz doğumlu bu dadi işdä. (Dedem sağ mı?) öldü, çoğ-ı oldu. işdä bura bänim gızın ävi dä, onuñ ävinä galdım. buranıñ äväldän sayıbı, bän bura galdım bi yo da n'ışliyoñ dädım, sirkä alıyon dadi. bänä, bi dä gätvädi bänä, bi kilo gada anca. bänä ävi satäcän dadi. on gaymä param mar-ıdı, on o-ı. bir-ıoKğa loğum-äTmıdu. malları vädim aldım burıyı.
20. (Senin adın neydi abla?) MK : märyäm. bänim-ı oğlan da asKärä giTcäK. acıK bunuñ

gólunda bi saĥaTlıK vādi ocūñ biliñ mi? golu ğırıldı onuñ, üş säfär golu ğırıldı, üş säfär
 alĥıda ğaldı ocūñ golu. ocūñ golu hurdan dutarĥana yañlış ğaynamış. izmirä tağlilä
 göndärdik, dämiş kim doğduru bunu dämiş käsäsäK, şindi alışı gól dämiş, o zuman
 alıřma İtimāli yoĖ dämiş ocūñ gólunuñ dämiş. biz dä ocū hindi
 25. amālyaTädıramādiK. küçüĖükāñoldıydu, onon bir yaşlarında oldıydu.
 hindi ocuĖ aksärä ğiTcādi işdä açığ zorluğ äkäcäK häraldä. lapuru va yüzdä säksän
 yädi mi öĖlä lapuru varälindä. asKārışdä üçay mı yaPdırcaĖlā altıay mı
 yaPdırcağla bilmiyun. (Hayırlısı olsun.) tabi. bān bunuñışdä ğäliniyim. bānim dörT
 ocūm ma. ikışiniävārdim, ikisi ğaldı yanımda. almanyada ğızım ma, dānizlidä oğlum
 30. ma. ğümüşlādä, pamuĖävlā sitäsindä oturuyla. (Sen buralı mısın abla?) buralıyım,
 köññiçindānim. oĖ şükür rahatımız iyi, hä-rşāmi az oĖ toPladığ ğāri. (Ne ekip
 biçiyorsunuz?) tütün yapıyuz. öĖlä fazla ğälirim yoğ da, bi tütündāñalıyuz işdä. bizim
 burlāda bi ot biTdi, ondan tütünolmıydu ğāTliyan. (Ne otu?) Ėumpirotu. tütünläri
 öldürüviriyu hāmān. tütünü hä-P buruşdurıydu. acığ da boylandığdan kəri yaPrağlarını
 35. aşşā düşürivirü. (İlacı yok mu?) ilaş bulunmadı bunuñ, oĖaraşdırdılā bulunmadı.
 bunu izmirä tıpa da götürmüşlā añĖaraya Filä dä toğum oĖoldü için bi şäy
 ıĖkaramadılā bundan. tohumu var bunuñ haşaş gibisindān incä. ğörsāñ hayrätädāmişñ,
 'öĖlä üfāciĖ kı. şu ğada bi dalı olıydu bunuñ, dibi böĖlä kültām kültām. bān dä,
 dünāñması kötü, doğdura ğiTdiydım. hä-P bādilā bānä, bıranşıT gibi bi şiyolmuşun.
 40. āşam, dün öĖlä bu zaman yāmā yidiKdān kəri hapı aTdım. āşam ocuĖ, misāFir ğaldı
 ay bişirdi. ondān bi bardağ ay işdidim. öĖläñki aTdım hap ağşam māni zāñrlādi. işdä
 ğāri böĖlä şäyädärkänä ğāri süT-içip ötä bāriädākänä äciK savışdırdım. oĖ fānā
 äTdi. işdä böğün aTmadım. (Doktora Denizli'ye mi gidiyorsun?) ğünāyi ğidĖom. bizim
 burda yoĖ. do-Ėdur yoĖ. mūtārimız oğuğraşdı allā rızı ōsuñ hani. hindi hurda bi

45. oꝓul vardı, äsKi oꝓulumuz vādı. orā saĝlıKı ocā ädām diyulā, baĝaı-m. (Sen gittin mi okula abla?) giTdim, bäsā ĝadā oꝓudum män. ond an käri oꝓumadım. burda o zamanlā yokdū kim ortāoꝓul bilän. ĝünäydä bilän vardı da. ĝidämädim ĝärisinā. diPlōmäıalmadım yalnız bän. (Neden almadın?) şöĝläıalmadım, babamgil çoK fakirdi bänim. tarla zamanlarında bāni pamıĝa ĝötürüdü babam. oından, öĝrätmänlā bänā

50. diPlōmä vämädi. hani oꝓurĝana giTdim diyä, karnäyİıalmaĝa ĝälmädiñ diyä. o zūman parayla alınıyodu. babam dāıonu vārämäyincä n'olcaK. biz yädi ĝardäşdiK, dörTıoĝlan üş ĝızdıK bıı-z. FK : yas ĝaldi aKlıma.

aşāĝıdan ĝälir äli däväli,

äviniñ burunları tälli mi tälli,

55. onuñ dārTläri bāni yıKdı.

aĝlama ĝardaşımıaĝlama.

näläı-r dācän bāñ sizä nälär, 'ah dönmäyi dilim. birini bazara yolladım, birini almanyaĝa yolladım, birini äsKärä yolladım män. aĝladımıoturdu başlarına. işdä dönmädi ĝäri, dönüväsädi vallä bän säniñ hatırın yıKmazdım ĝızım. (Saĝ ol ebe.)

60. säniñ köĝläriñi bilämäyom ĝuzum.

ĝar mı yağmışıalmanyaniñ daĝlarına?

aK mı düşmüş sıрма saşlarıña ĝuzum?

ah bänim ĝara ĝuzumıüş sänädir görmädım dā.

bänim dārTlärim bāK çoK ĝuzum.

65. ĝinä diyämädım baĝ, ĝarışıyu. MK : bän şöĝlävāräm mi bi dā. (Söyle abla.)

ävleriniñıöñü dayıca märsin,

ällämäñ märsini dalındanıärsiñ.

ĝoyväñ bänim ĝara ĝudrätim boylu boyunca,

alayına täslim täslim olsuñ da ĝälsiñ, ĝuzum.

70. aq kağaTüsdündä gara yazılar,
göK çimänüsdündä körpä güzular.
goyväñ bänim yavrımı anası özlär.

Km,3

Ad Soyad : Kazım Özkaya
Yaş : 89
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın soyadın ne dede?) bän kâzım-özkaya. (Kaç yaşındasın?) säKsän doKuz yaşındayın. (Kazım Dede sen Kurtuluş Savaşı yıllarını biliyormuşsun. Biraz anlatır mısın bana?) çoK-äyi bilir. anlatalım. dah-öncä zâtin, ävâli sänä burıya gäldilär giTdilär. birinci kanal bälğäsäl düzdü, bän tälâzonda çıkıyorum. yÖnanlılar burıya gäldiğindä bän 5. dörT yaşındaydım. yÖnanlılar burada-ı, gäldiğindä 'ilK däPmäyi bän yädim-onlardan. bän yÖnan nädır bilmïon, köğ sıKğın. ğarşıma bi boz-älbisäli bi adam çIKdı. havğa bun dâr-imış bänä. bän havğayı nä bilirim, tavıK mıdır yımırta mıdır. bän gözünä baKıyudum, 'bi täPmä vurdu bänä, toP gibi havâdan odun yäriniñ-üzärinä düşdü. söğlämäsi ayıP, donuma işädim. birisi ğucaKladı giTdi bänä, anama täslim-äTdi-ı. ondan soğra-ı

10. yÖnanlıları burdan dävamlı gälidä gäşdi uşaK tarafına. biz, tabi burada galdıK, yÖnan işğälindä galdıK. yÖnanlılar üş sänä burda kaldılar. bir ğış, bu köğdä kaldılar, bi kış. dädämiñ-ävindä yÖnanlılarıñ subayları kalırdı. ğıyı başındaki ävdä dä-ı mutfaKları var-ıdı. bana şäkär värir lardı çay värir lardı fala-ın, nihäyät anam halı doKükän görmüş yÖnanıñ subayı halımızı aldı, halımızı aldı yärinä bi tufäK vardı. tabi zorlä-aldı. bi tufäK 15. vädilä yärinä, anamıñ doKudü halıyı aldılä bi tufäK vädilär. onlar burda ü-ç sänä galdıKdan soğra, üçüncü sänä ibrahim bağ çätäsi ismindä-ı bi çätä, doğudan bu yana gäldilä çal tarafından. baya bän dä-ı altı yädi yaşlarında, säkiz yaşına doğru vardım. iyi aKlım-äriyo. şimd-i-ı burıya galdıKlarında-ı, daha sabahdan burdan yÖnanıñ ağırlıK ğolu ğaçıyomuş. izmir taraFına ğaçıyorlar-ımış. bunlarıñ-arkasıñ-dan bizim-ibräm bağ 20. çätäsi, yätışmi-ı; nihäyät çayırılı mävkindä-ı, çayırılı mävkindä bi tänä şahiT vädik,

biz. väysäl ismindä bi onbaşı, orada şahi äTdilər, vurdular. soğra buriya
 toplandılar. ibrām bağ çätäsi, bi komutan damın üzärinä çıkdı. baqarkän güllü tarafından,
 güllü tarafından düşmanın iğäşä golları gäliyormuş. onları äsir almaq için bi bölük
 müdür, takım mıdır 'bir atlılar göndärdi. orada aTli, yonanın çavuşı, o ağırlıq golünün
 25. başındaki muhafızı çavuşı kaçarkän türk asKäri bi gılış vuruyı buna, yärä atıyı
 kändisini. aT gäçinci gädä diz gäriyi 'bi gürşun çäkiyo, bizim asKäri aTdan aşşä
 düşürüyo. oldu iki şahit, iki tänä şahit. onun cänäsini gätirdilä. o kaçan, bizim asKäri
 öldürän yonanı da yaqaladıla gäldilä bura da. bura döğä döğä aldıla gäldilä, äyi
 aqlım äriyo. o gälän ağırlıq golunu, köğün içärsindä zäytin, zäytin yağı, räçäl şäy
 30. räçäl dämişin salça, ayaqgabi. fıçıları parçaladılar, fıçıları parçladıq, köglüyä pılışğa
 yaPdılar yäni yağma yaPdırdılar. hälaldır yün. ordan köglülär zäytin, zäytin yağı, salçaları
 aldılar fa'kaT daha yonanın gärisi, varımış. o çätä gäldi gäşdi, gäldi gäşdi. gärisi bizä
 äziyat ädär, bu yağı, zäytin nändä bulduñ däyä. bu säfär häpsin dökdülär. anamın
 gätirdiği yağı däği gübräliğä dökdülär, qorqudan. ondan soğra yonan asKäri
 35. burdan yavaş yavaş çäkildi giTdi. köğä päK bi işKänci yaPmadılar. yalnız duydumuza
 görä iki gadının ırzına täcävüz äTmişlär. dädilär, ama görmädim. bu şäkildä yonan
 burada tam 'bir sänä, bir gış burada iğämäT äTdi oturdular. bi sänä soğra işdä giTdilər,
 saqaryada bozulmuşla r nihäyät doquz äylüldä izmirä döküldülär. bänim bildiğim aşşä
 yoqarı bu qadardır. (Köyün kuruluşu hakkında bir bilgin var mı dede?) köğ, guruluş
 40. tärhini 'bilmiyorum da, aşşä yoqarı iki yüz älli, üç yüz sänä olmuşdur. dädämiñ,
 dädämiñ babasıgil guruyu burayı. baq, daha yaqındır, dädämiñ babasıgil guruyur. bu köğün
 ilk guruşu, hacı imam ismindä kärimoğlu varımış bi, hacı imam oğlu
 kärim ismi. buriya, yürük bunlar gäliyur buriya yärläşiyor. ondan soğra bizim
 gävimizä kıllı musdanla dälär imiş, dädämgiñ bobası, onlar da gäliyur. ävlicälär

45. gäliyor. äfändim kärimoğulları gäliyor. därkän burıya kärim ismindä bi köğ olaraK gäliyor, buranıñ ismi dä kärimlär olduğu ordan doğma. (Dede, çekirgeler gelmiş bu tarafa eskiden. Onları gördün mü?) onu bilmiyorum, dahääväliymişo. asıl uçan çäkirgälä varımış. bänim duyduğuma görä bu bizim äviñaralığından gälirkän sofralıK yazmışımış, mändil. çäkirgä mändili dahi yämiş, çulları da yämişo. bän säksän doKuz 50. yaşındayım, tam şimdi säKizän doKuz yaşındayım. dörT sänä asKärlıK yaPdım. (Nerde yaptın askerliğini?) tıraKya, tıraKya da yaPdım. ıdıranca dağlarında. ilk sänä muğazafasKärlimi yaPdım, tärhisoldum gäldim. oniki gün dädi İtiyatämirim çıKdı, tärkrär manisä. ikinci säfär bärğama manisa, örya giTdiK. bi sänä dä İtiyat asKärlimi yaPdım, görävimi yaPdım. o zaman alman savaşı varıdı. alman 55. savaşında almanlar biñ doKuz yüzotuz doKuzda başladılar, kırK bäsä savaşı biTdi. biz dä bu savaşıñiçärsindä yaşadık. savaşa gätılmadıK faKaT cäpälärdä bän 'çoK gäldim. bulğar cäpäsindä, günlärcä bizorda şäy bälädik. sınırlarda, sınırlarda nöbät bälädik vä muharäbä haTdında muharäbähäTlärimi tämizlädiK. orda günlärcä gäldik, günlärcä. haTdä mataralarımıñ üzäri buzolurdu, soğuda buzolurdu. soğra üç yüz gıram 60. tahin värilärdi, bir gırvana yärinä aİlti tänä zäytin värilärdi ona. cäpilärdä baya, bi müddät gäldik. martıñ on säkizi yonanisdana ayaK basdıK, biñ doKuz yüz kırK bi-r. martıñ on säkizindä yonanisdana ayaK basdı yönanlılar, şäy almanlılar. bizİ dä o anda cäpüyä göndärdilär. bu şäkildä işdä hayätimizi gäçirdik. (Sağlığın nasıl dede?) çoK şükür, iyiyim sağ ol. (Ebem sağ mı?) iki säniyi gäçdi väfatädäli. (Başın sağ olsun.) sağol gızım.

65. (Kendin mi yaşıyorsun evde?) bän yalnız kalıyorum. dörT ävlaT va dördü dä dänizlidä. kızımıñ bäği ämäKli müfäTdiş, kändisi äv hanımı. iki oğlu var, birisi vätärnär, birisi öğrätmän. gälinöğrätmän. büyüKöğlum öğrätmän, ämäKli. gızı doKdur. gızım, lisöğrätmäni, oğlu mühändis. üçüncü öğlum, on bir sänä däsänä çalışdırdı, kändisi mühändis, bi doKdurla ävländi. küçüğüöğlum bağadanämäKli. oğlu

70. öğrätMän, gızı öğrätMän okulundu okuyyo. häPsi dä okudu. (Maşallah hepsini okutmuşsun, ne güzel.) işdä böğlä. (Sen gidiyorsundur yanlarına.) gidiK gäliyon. dä yäni gäldim, iki gün oldu gälälî. aynı sänîñ gibi bänim torunum mar, öğrätMän okulu üçüncü sınıfta bu sänä dänizlidä okuyyo. aynı sän gibidir o da. sän bu gäşmişlär için bilgi toPluyorsuñ di mi? (Bu yörenin dil özellikleriyle ilgili bir tez hazırlıyorum.) güzäl,

75. çokıyi çoKıyi. bu köğün bän haritasını yazmışdım. dänizliyä götürdülä, kimdä galdı bilmiyorum. (Nasıl harita dede?) mäsälä bu köğ nasıl guruldu, kimlär tarafından guruldu, kimlär yaşıyor hälä, 'bu günä gälincä gada. häPsini üş tănä kartona yazdım, çıkardım. (Soy ağacı gibi yapmışsın değil mi?) şöylä bi çambär yaPdım. burıyı kim gurmuş, kârimoğlu. bu kârimoğlunuñ kimi varımış; ali, vâli, hasan näyisä. bu aliniñ

80. kimi varımış; ämäT, mämäT. häpsini böğlä üç tănä kartu üzärinä yaPdım. haTdä şäyi dä yazıcam, yaşama tarzını yazıcam bi yu. (Güzel olur dede, senden sonrakiler için bir kaynak olur.) tabi. (Emekli misin dede?) ämäKliyim. bağkurdan ämäKliyim. bubamıñ şäğiT aylını dı alıyım män. (Nerde şehit düşmüş?) bağdaTda, ıraKda. birinci dünnä savaşında gälıyır. bän dünnä galdımdä, bän dünyä gälmişin üçay soğra babamıñ

85. künyäsi gälmiş. bän üçaylıK gälmişin, yätim. bän martda doğuyon onuñ hazıranda künnäsi gälü, orda şähid olmuş. ıraK savaşında. sänîñ adıñ niyi? (Aslı dedecim.) aslı, çoK güzäl. aslı näsli ösuñ diy mi? biziki, iki buçuK sänädir yalnıziz işdä. dä yani galdım äväli gün galdım. orda yaşayamıyon. orda çok sıkılıyon. kimsä māraba dämü ku orda. soğra oğlanıñ yanından gäliyon. tabi onuñ bıranjı bambaşka. doKduru

90. gäliyo, avkadı gäliyo, hākimi gäliyo. dävamlı dışarıyla ankarayla, isdanbolla irtibat ädiyo. ordan gälänlä var. doKdurlä caddäsindä, lazärliş üzärinä çalışıyor. giT yanına uğra bi. (İnşallah.) haTdä säkrätäriniñ birisi çallı, birisi dä çämälîli. ünvärsdäyi bitirmiş gızıñ birisi. bi dä gızım şäy burdan gäri gaçarkän ibrāhim bağ çätäsi ismindä türk bi subayı, bir bölük taşKil äTmiş. yonanlılarıñ önünü kasmäK için, burdan çal

95. tarafında gälıyorlar. yonanlılarıñ önünü kasiyu işdä iki tănä şähidi o zuman vädiK

biz. buradaki 7 yonaniñ ağırlıK golunu gätirirkän başlarında bi yÖnan çavuşu var ımiş.
 bakıu türK asKäri gälirkän, aTlāyo arabadan gaçarkän türK asKäri varıyu 'bi gılış
 vuruyo 4. diz gäriyā bi gürşun ıatıviriyu bizim asKärā, bälindän giriyo gögsündän çıkiyo
 gürşun. aTdan aşşā düşürüyo. hunuñ bobası ırāmāTliK o cavuru bän iyi biliyun, dövā
 100. dövü aldı gäldi. o yÖnaniñ birisi 7 şura bänim ıäviñ yanında, şu gabalay şähiniñ
 kapısınıñ ı'öñündä, böglä yÖnanlılarıñ burdan ärzākı giTmäK ıçı gağni çıkaTdırıyorladı
 köglülärä. dädāmgilä gağni çıkar dämişlā. onu da yapmamışlā hāraldā. şöglä basdıbacaKlı
 cavuruñ biri dädāmā bi tokaT ıatıväriyo 4. dädāmı böglä tiril tiril döndürüyo vurunca.
 äsirsiñ, nārā gidäsiñ? o zaman pāncāräläri çul gärdilär, ışık yoK. dışarı
 105. sızdırmazladı. (Işığı niye yaktırmıyorlar dede?) hindi 7, uçaK təcävüzü olur dägā mi.
 uçaK gälir dā, pāncārädän ışıkları görüncä burayı bombalarlar dägā. onu gärmäläriniñ
 gāyāsi o, uçaKdan muğafaza için. (Köyün nüfusu az galiba, dışarı göç fazla mı dede?) häP
 dānizliyā giTdilär. bu kögdä 7 säkiz yüz nüfūs varsa 7, än ıazınd an dörT yüzü dışarıdādır.
 şimdi bän, on baş on ıaltı nüfūsün. burda tāk başımayım män. bu köğ ürär mi 4? (Tabi
 110. çoğalmaz..) bänim gardışımıñ çocunuñ birisi, davazda tırafik kazāsında o öldü. onuñ
 küçüğü vardı, assubay. ämäKlī ayrıldı şimdi yüzbaşı çanaKğalädä. o assubayın küçüğü var,
 kurmay pilot albay. häP māmur. bu kögdä doKdu 4, hāki 4m, avka 4T, mühāndi 4s,
 ämniyāt ıāmiri, nā māmuru isdärsāñ bu kögdä mävcuT. (Çok gurur verici bir şey.) tabi 7,
 bizim buraniñ gäçi çobanı bilä ögrāTmän. dānizlidä 7, hani zübäydä ıh anım gız ıokulu
 115. var ya. orada bi särgi ıaşmışlar. böglä siziñ gibi dörT baş çocuK var başında, onları
 satıyorlar. yāni äl ıämāKlärini, bi dā ögrāTmän diñälmiş başlarına bänā amca al bunlardan
 dādi. niynäyim ıoğlum män bunları dādim. bāni şaPgalı diyā bāni küçümsāyo, alay yollu.
 yāv dāyo gālin alı daKāsiñ dādi falan, biraz alay yollu gonusmaK isdādi. yani 7 bunlardan al
 diyo, hanıma daKārsiñ, bi dā ävlänirsiñ diyā bānlä äglänıo. hocam bana baK didim, baKdı.

120. ögrätmānlār sorarsañ, faPriķasını bāni bul dādīm. māmurlar ararsañ ginā bāni bul dādīm. omzunu āģiP dā gidīu bānim hoca-. bi gidiyo᳚ gārisi gāri. namussuz bānlā āģlānmāK canīis᳚dādi. böğlā aslı hanım. (Sağ ol dedecim herşey için.) siz sağoluñ.

Km,4

Ad Soyad : Musa Kaçmaz
Yaş : 51
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunu

1. (Adın Soyadın neydi ābi?) musā kaçmaz. (Doğum tarihin kaç?) biñ doquzüzälli bir (Öğrenim durumun ne?) ilkokul. (Neyle uğraşıyorsun?) çiftçilik. tütün, arpa, buğday, üzüm onlarla. (Bağ var mı?) vā vā. bağa da çavircāz gāri. bizi ilkin başladımızda dimdik dādilādi. dimdik da parāätmāyincā. (Dimdik dediğin ne?) siyahüzümoluyu.

5. şaraplıq. (Çiftçiliği kendi arazinde mi yapıyorsun?) kändi arāzimdā. tıraqdörüm kändimiñ, härşāy kändimiñ. arāzimiz, on doquz dölüm arāzi vā. allā şükür, arāzi bol da gälir dā yoq bizdā. su yoq bizdā, sulama suyu yoq. bizim iki sontaj va, ikisi dā işmā suyu. iki yüz kırkaltı mätträ. yalnız bu suyumuz çok güzäl. o gölay gölay bitmāz. çüñkü sabāla altıda açıyoruz, āşam onda qapatdımız zamanoluyu. tankārlārlā tütün dikimlāriñdā, 10. sulama suyuna. arqadan can suyu vāriyuz, tütünlādā. o yöñdān suyumuz iyi. bu su 'az gälü işdā. bu az gälincā bunu bi dā ikinci sontaj yapdırdıq. (Aslında yer altı suyu çok burda, kullanabilirsiniz.) çok da, bizim burla kaldıramaz. zāñginolmaqlāzımōna. (On beş milyara biter aslında.) on bāş milyārī da toplamaq mäsälā. şöglā, ticārāt olarak yapdı birisi dā, ā āskisi gibi diği tütüncülüq. tütüncülüq şu anda ölmüş vaziyätdā. şindi 15. bān ālli iki ballāyla sıfır tıraqdöraldım. qasasını, pullūnu aldım godum doqsanikidā. şindi iki biñ yādi yüz kilō dāği-l 'bāş tonōsa gāñāalamācañ yav.

şartlā ağır. bu kögā- hər yıl üş bāş tıraqdör, bir qaş taqsi girüdu öncälāri. şindi hārkāz birārni zoralagoydu. (Şartlar kötüleşiyor yāni?) öglā. (Kaç çocuğun var?) dörT. dörT gızallā āmānāT. üçü çıqdı, biri galdı. (Onları okuttun mu?) ilkokul. yā burayı, āşmayı 20. gāzandıydı yādākdān. aslında aldırabilirdim, arqadaşlarım mardı. şindi onlarıñ da bi puğan girma dāvāsı varmış. kögdān iki kişi dādi, ora göndārcāñā düz lisāyā göndār dādi. ya, olma-z. (Gidip gelme sorunundan mı?) gitmä, orda dādi gālsıñ dādi dā, olmaz. tabi

ğız çocuğu. dādim mānim k̄pām s̄nā yātār. o da 7 gāçānlārdā bi 7 yörük arkağaş ıla
 ğonuşduK. oğuTmuş. dānizlidā bi 7 yāni var ıdı. ora 7 vārām dāmişlā, ora varmam
 25. dāmiş. 'ta ināġā vādi adam ğızı. (İnek mi?) ināy vadır, köġ āşmāniñ. ğızı oğuTsañ
 n'aPcañ dādiġi gibi. oğuTmadıK. ğızın da oğuma ġābilyāti dā var dı da. işdā
 yalıñız ıoldūmuzdan. a-Kşam ıolunca ğız çocūnuñ āvā ġālmāsi lāzım, tāKiP ıāTmāñ
 ılāzım. (Köyün ismi niye Kerimler olarak kalmış?) burası kārım ıismindā bi yörük
 yārlāşmış. şindi bunla ı üş ġardaş ıımış. uşāKda ġalıyolar ıımış. üş ġardaş
 30. gāçināmāmişlā, bir tānāsi çā-Kmiş bura ġālmış. hayvanla, gāçiyā bura ġālmış, bura
 yārlāşmış. bu göçābā yörükleri dā, onla ġāliP ġidārkan sormuşlā. yā bān dāmiş siziñ
 kārimi şāydā ġördüm yav, filān yārdā ġördüm. nārdā 7? işdā, onla kaş ġündā ġidiK
 ġāliġolarsa tabı. soġra ġāliyu 7, bizim ıoġlan dōnām diyu, yoK dū dōnmām. bān ıordan
 diyu, dōnāsiyā ġālmādim. işdā kārım ıismindā biri yārlāşiyu. oġlāliKcā ġalmış yāni.
 35. arāzimiz daşlıdır. ama, vāriminiñ ġararı yoKdur. allah biñ bārāKāT vāsiñ. çalışisa ıñ
 vārī, çalışmazsañ yoK. (Burası eski okul mu?) o āsKi. bānim dūñür vā, ilk ıoġulda
 okuyumuş. āñ ıaz yāTmiş baş yaşında. onlā diKmişlā şu çamları. aşşā yoġarı yüz yıllıK.
 cāmi biñ doġuz ıüz ıālli birdā yapılmış. bān dūnyā ġālincā yapılmış. (Anne baba saġ
 mı?) annām saġ. sāk sān ıiki yaşında. saġlıġı iyi, bizlādān ıiyi. nādān dārsāñ, bā ın ōsuñ
 40. hanım ıōsuñ, hanım bāndān ıaltı yaş küÇcük, bi iġnā iPliġi gāçirāmāyız biz,
 ġözlüġ ıolmayınca. anam ıallā çoK şükür iġnā iPliġi gāçiriyu. hār ıişini kāndi ġörüyu.
 yā bānim ğız ġardāşim mā, şindi dānizlidā, fālc ıoldu burda. oġlūnuñ biri 7
 pamıKġālā ıünvārsdāsiñdā ācildā. işdā bu 7, orda bu kaytarıyu diyā şikāyāT konusundan
 çıkardılā. bir ıay bilā boşda ġāzdi. karayollarına ġirdi. karayollarında ırātı iyidi yalıñız,
 45. ānnāsinā bakma durumu zor ıudu. dāvamlı ġündüz. hanımı şindi 7 ġānā dāvlat
 hasdānāsiñdā. biri ġācāci biri ġündüscü ıolunca, ğız ġardāşi dā 7 dānizlidā. birār ıay
 bakıylā. normal yörükā iyiydi. üç ıay bilā bānim yanımda ġalıyidi. burda aynı ġündā

cänzä olduydı. kaçıcan därkä düşmüş, ondan soğra da kaçamadı da. zor durumu. fälç ayağ-ıla gölda, sağda. işdä gäçän sänä gäldi on baş gün gä-ldi, yanımda. hanımda bäl fiti

50. vā. bunu bänim ğız yalıñız, tuvalätä gätiriP götürmäK zorunda. on da bänim ğız haKından gälämäyəcəK. gidüz arada, göñlünü alıP gäliyuz dänizliyä. işdä bizim iş dä böğlä. arpä-äkäriz par-ätmüz, tütü-n par-ätmüz, üzü-m par-ätmüz. hindi bän käsacän yäñidän bi dä- sardalyä-aşılācan. (Sardalya ne?) şaraPlıK. baKalım-ondan nä öğränälim. inşallah-olur. aräzi bizim çoK-äyi dä, taşlı olmayıvisä. (Emekli misin?)

55. işdä- rämätliK dayım, ğulaK ağır duydūndan, bura bizä çifci tağkuru dāyā bi kāt gäldiydi. biz bilmäyidiK çifci tağkurunu, ä- ba-ğkura yazılcaz. o zamanla bizim, baKğalla, arabacıla ay gäldi mi para bulamayıldı, birinci basamaKdan. gäldim köğ-odasını dayı bāni di yaz dādim. ya-zdı cizdi, başinci basamaK yazıyın dādi. ulā dayı dādim bunlā birinci basamaKdan dādim bän, ödāämāğilā, bän başinci basamağa nası

60. ödācän dāyā ğızdīmla çä-Kdim giTdim, imzālamadan. imzālamaK var-ımış. soñura yazıldıK-ışdä. allah nasīb-ädärsä iki biñ-on yılında ämäkli olacaz. onları yatırıyız, sağıK sorunumuz yok. olüyi sıkıntımız-olüyi dä, o ğadarlıK-olacaK. bu aräzi bänā babamdan ğalmadı. hä-P kändim çalışımıyla aldım, hanım-ıla ikimiz birlik. allā çoK şükür. (Hanım daha fazla çalışmıştır değil mi?) tabi canım. şindi bilassa köğ yärindä. yav

65. yarın pazartäsi, öğlä ğabil-ädālim, bän pazara giTcän. ama hanım burda boş durmäyu. bağ çapalayı, tütün, hayvan falan därkä. ama bizim öğläyā ğadā hiç-olmazsañ bi boşluğumuz oluyı. hanımlarda olmäyu. ğadınlarıñ yükü çoK. şindi köğümüzä- , minävvar bir köğdür. hañgi bi dağräyi aşsaK, aşşā yoKarı bi māmurumuz vardır. bänim bildiğimä görä bizdä bi makinisT yoK hāraIdä zannädärsäm. (Okuyan çok demek ki, çok güzäl.)

70. oKullar-arası yarışmada, günäylä bizim köğ bir kaç säFär birinciliği aldı. öğrätmānlärimiz iyi-. halK-ıla ğarışK, uyum sağılayılā. (İmaminiz nasıl?) imamiz di-iyi allā şükür. iyidir. yāni iyiyä iyi, kötüyä kötü. bizim burda kumar-olmaz, işKi- olmaz. olur dä-ışdä bi birä, iki birä. bunü da kimsä duymaycaK şäkildä. ond-an soğra-

bän älli baş yaşına giTdim, işdä ı olayıoldu. (Olaydan kastın ne?) işdi

75. hayvanıotladırkä üyüP galyilā, tütünü yiyyo. bundan bi cināyātıoldu. ondan bu yanna dā kimsä bizim burda, bi cināyāt olmamışdır dā. 'olmaz da. o, bi anlık hatā işdä. (Kavga az oluyor o zaman.) bu säçim olmasa, bizim birbirimiziñ hiş gırğınlığı yoK. ama yinä dā olsa dāhi, düğününä gidäriız, bayramlaşırıız. (Kız kaçırma olur mu?) olmaz, öglä cäbrī yoKdur. gönüllü gaçabilir. dā bänim gız gaşdı. bän aynıı düğündäki gibi äşyäsınıñ

80. tümünü aldım. ayırım dı äTmädim. n'ölü bu, bi anlık hatā. äSasında, bu älçiniñ kışğırtması canım. bizim burda, günäy hāriÇ baK, bizim burda ävi olmayınca gız värmäzlä. ama günäydä öglä däğidir. äväirirläır, gatarla kirāya, işdä oğlum ayāñ göl başıñ pınar. bizim burdaı, oğlanıävläni babasıı bu sänä tütün dikiymisä ärtäsi sänä tütün dikiviri. yätmädi zaman yätiri, bitmädi zaman bitiri. (Düğünleriniz üç gün mü olur?) cumā

85. gün başlaır, bazar gün ikidä alıruz gäliniı üş buçuKda varır. günäydä, namazdan çıkar çıkmaz gälin çıkaır, hāmān yarım sāt soğra inär. burda garāmätli var, akşamıäzäni okunur, bi tarna çorbası bişirilär ondān soñura inär gälin. arkağaşım, gäliñ böglä yaPmañ. ondān soğra kirā olurıonlarda, tüfäıKıoı paTpaTlardan. länıarkađaşlarım baK, bura siziniñ düğününüzä gäliyon. yā bu arkađaşıñ uzaKdan yakından misāfiri vä. yā şindi aşam

90. namazından kəri adam ya galbän gırılır gidär. nädän darsäñ, hadi allā ısmarladıK hayırlııuğurlüıosuñ dämäsi lāzım däğ mi? (Eğlenceleriniz nasıldır?) äğläncälärimizıiyidir. äsKidän dā çoğıudu da. şindiı bänim çocuKlūmda bu gañnı ganadı dāriz, kañnı ganadı äğridir. dallı māmät dā rāmätliK varıdı. o bi äğri dāğnäKdän, dığlim ki bi at ölmüş, onun kafasından tamāmān gürümüş. ondan dāvā

95. yapardıı. ondan soğra arabıoyunu çıkarıldadıı. biri gız biri oğlan, aynı ärkäKdir dā. ayı olurduı. ondan soğra garacılıkı yaparladı, mäydan ataşları yanadı da. o zamanla hoşıudu. hindi modärniläşdi. ildä nä vä, köğdä dāıo vä. añkarada nä vä, burdä dāıo vä.

ama əsKidən öglə yoğudu. əsKdən, şurası gāvəydi. tam bənim gāvəyə gəlmə çağım gəldində, girişduK. hindi əsKİ adamlarınkı gibi diğil oğlum, gāvəyə vardında böyünə 100. sandallə vər, böyün güÇcünü say. şindi o dağil ki. adam, o oturiysə bən də paramıla oturiyin diyu. bunla yañlış. bu sayğı sāvgi kaKdı. şindi izmirə giTdim bən də aTmış sākizdə. konyalının bi tənəsi izmirə gəlmiş, oğlu ordaymış. gədim gəlmiş, djalim ki bu baKğalı ögrənmiş. oğlan dı işə gidiyumuş. o gün aCciK gəç kaqabilmişlə, kaqamamışlə. oğlum dəmiş, sən hazırlanınca gəda dəmiş, bən dəmiş əKmā alən də gələn dəmiş 105. düKgandan. əKmā alıyo əlinə, bəklər imiş. anam nərdə gəldi, gəyİP mİ oldu dəyə oğlan çIKmış. orda oturuPduru. ana nəgə dikəliyoñ? oğlum önünü kəsiP gəşmiyin. ana bura köğ diğil dəmiş şəğir şəğir. ərkəklərin önündən gəçmiyin, böyüklərin önünü kəsmiyin diyə. ana dəmiş bura şəğir, bi adım əvəli aTdın mı bi adım əvəli əviñə varısıñ dəmiş də. dəməK isdədim sayğı, gəlmədi. yaşa m kafañ çalışısa çoK iyi. biz 110. çocuğ uka baK gücümüz yəTməyidi, babam mədurudu. romatizmadan hər yanı kiTlənmiş. əsKidən çarıK kəymişlə şindi biz üç təK öküz vadi afadəsiñ, bi əşşəK vadi. bizim oğlanla ikimiz, harman ələ qaldıTdırdıK, yazdırdıK da biz əşşəma gəda düğən sürədiK. şindi nə vər kədaşım yə. düğən sürmə yoK, savurma yoK. bənim hanım tütünü aməliylə gırarqa, bən arpəyi, buydəyi alıK gəliyon, əvə döküyon. bu yaşantı 115. çoğ əyi. ama çalışısañ. çalışmazsañ əKməK də yoK, su da yoK, para da yoK, pul da yoK. (Yardımlaşma da eskisi gibi değil artık.) azaldı. əsKidən para dədiñ mİ adam vəriyodu. ama şindi adam diyu ya bəndə ürə və, ya marq və ya da bañkayə aTdım diğ adam. ama əsKidən öglə dağil idi. (Enflasyon düşerse yine eskiye döner mi yardımlaşma?) olmaz. nədən dərsəñ hər kəs, işi garanti. ulubəgə giTdim də düğündə. 120. oturuK sohbət ədər kə hocaya sordum. hocam bu fəğiz haram dəyilə, nə dərsiñ dədim. bənə baK arqadaş dədi. bənim üç dənə gızım mə dədi, bi də hanım dört dədi. tütün parasını alınca dədi əvə gəsam hırsızlığolu çalarlā, yanıma alsam yan kəsici alır,

düşürürün. añ garantisi bañka dādi adam, imamıka. āsKisi gibi olmaz. (Köyde ibadet olayı nasıldır?) iyi, iyidirıyidir. gānşlādān gātılım bu sıra az. bi ara gānşlādān gātılım

125. çoKdu, bu sıra az. nādān bilmām. bu tālāvizonıışlāri çıkalı. āsKidān nā görūdūñ, bi gāztā gālīsā okūyuduñ. şindi adam intārnātılā. güzāl yanları çoıK da işdā. ama bunu gānşlā isdāmiyu, baKmaK isdāmiyu. (Köyde ören yeri var mı?) örān yārimiz yoK, tārihıāsār gibi. bi ufacıK birlāşim birimi varmışıorda, ilārdā. böyüK gāyalar va, paKaT hālindā. şimdiı kaş yılında olsa gārāK, yāTmişıaltı yıllarında bizim burdan kögdān

130. giTmä bi köglümüz vardı, āşmäyā. ordaı duymuş. bura gālmişlā, gāzdılā. nā çıKdı, şamdanlıK çıKdı toPraKdan, vazo çıKdı camdan. öglā bi tarihıāsār yoK, gāzı da yoK. nādānsā bu māmākādā yağış az düşüyu. bizim çocuKlümüzda bacām gibi buzıaKadı bu saçaKlādān. o kışlā biTdi. bān gāçānlārdā gālāmıaldım, toPrāñıaltı guru dāsāñıolcaK. gış gurā bu, yaz gurāndan da kötü. (Askerliğı nerde yaptın?) kāşanda yaPdım. acāmi

135. birligim bornova. izmirdā gālmadıK. nādān, köglülārimiz çoKıorda. gāliyilā bi ayrınlıK, gidıylā bi ayrınlıK. bān dādim gidācān, kāşana. soĝuK orası. az bi gar yağā on santim savırı da savırı. nōbāT yarım sāta düşār. ama rātımıiyidi bānim kāşanda. nōbātlārıı amārikan tulumunna gidādiK. yāTmiş dōrTdā kıPrıs harākātındaı kırkıaltı gün mārışdā gāldım. o zaman gördüm danaları. (Dana ne?) bit. biti o zaman gördüm,

140. yāTmiş dōrTdā. bi ismāyil başçavuşum mādı gūlaKları çıñlayası, çok sāvādim. ona sordum, yaıv komutanım bizdā böglā vā. vallā biz çıkalı kaçıayıoldu mūsa biliyoñ mu, üçıayıoldu dādi. (Çatışma olmadı deĝil mi?) olmadı. aynı şu, ali yaran dağı var baK bi köğ vardı. bizıorda nışan daĝrālārinā baKardıK, bi sināK dağı gāmāzdi. yalnız bizim türK köglāri doluydu. (Köyden yurt dışında çalışan çok mu?) az. (Onların köye maddi

145. mānāvi katkısı oldu mu?) yoK. adam iki yārdānıāmākli burdan, āmadıñ māmādiñ masasından gāvā çay işcān dā uğraşıyu. (Muhtarlık zor mu?) muhdar dāmāK, iyi bi şāy dāĝi. bān girmācādim bu işā. yapacañıāmā allāĝıüçün yapacañ. arKadaşım bunda tüĝü biTmādiK yātim haĝĝı vā. yimāmāā çalışacañ. yiyān adam hiıç bi zaman oñmaz, bān sānā

dävärän. adama ğararıysañ mütarġät, vallaġ baĶ. ha-di günäyâ ha-di anya, ha-di
150. konya. (Düğünler masraflı mı oluyor?) oluyo, olma mı canım. här'kâz kândi gücünâ
görâ yapâ. härkâzġävlâdiniñ bi tânâ toPlüġinâsini âsiĶ göndärmâĶġisdämâz. ama gücü
yâtmâzsâ n'âPsinġadam. burda öġlä başlıĶ parası marası yoĶdur. taĶıġ ğarşı tarafıñ hal
vâ harâkâtinâ görâ olü. onü da almazlaġ. 'alsala bilâ, üş bâş dönüm bi arâzi vârilâ.
şindiġadam, bândän ödüncġaldıysa bilâ o altını, oġlum, ġızım sänâ hurâyi vâräyim
155. bunları bânâ vâ borcumu ödüyân. onlâ da sävâ sävâ vâri. babasını orda maġdurġädâr
mi? (Vermeyen olur mu?) o zaman ġaçimsizliĶ başläyu. härşây yoĶluĶdan başlä,
varlıĶġoldu mu hiş munâkaşâġolmaz. munâkaşa n'ölu, ayrıma ġada ġidâ. (Boşanma az
mı köyde?) çoġĶġazdıġr. hırsızlıĶ da yoĶdur. vallâ bizim dâvlâtimiz kândi
mânfâTlarınâġoldu mu ânidân ġarardan ġaçiriyula. ya bi âlġatıñ baġâm. yâ hırsız
160. ġircâmiş, bänimġävimi soyarġa bân hırsızı vuramaycan. bu nâ dâmâĶ, bänlä bir mi
çalışdı? adam üçġay yatacaĶ, üçġay soġra hal vâ harâkatına bakılacaĶ, adam
bırakılacaĶ. adam, ġışı maPsanädâ ġaçirmâĶġiçin hırsızlıĶ yapâ. bâzi yönlârinâ dâvlâtiñ
bâġänmiñun, bâzi yönlâri iyi. bänim hanım çıĶsıñ çarşıya, ġaPġaşcı alsıñ ġaşsıñ, yisiñ. o da
çalışsıñ ġänġnç. görüyuz tâlvzonda, bi diġutanmadan ġafasını saĶläyu. alacañ
165. boyunlarını. şindi dâvlâtiñ polisi, adam daşı vuruyo, dâvlâtiñ polisi bi joP vurdu mu
dâfâlarca gösdârü. bunu hañgi mädyâ gösdârdi, ali. tutacaĶ boynundan. âbi baĶ, biz ġılış
müslümanıyız, bizġacıĶ täPKi gördümüzġan, o anda düzâlıriz biz. şindiġcânâbi allah
obal ġünah yazmasıñ biz cänâTdâ yaşıyoz ya. bizim ġaş dänâ mâvsimimiz va, här
mâvsimimizdâ här bi biTgi vâ, düşünürsâk. ama biz bunlara dâPmâġatıyuz. huzur bizâ
170. batıyu batıyu. biz havadan bışmalıyız hämân. çalışmamalıyız, oturmalıyız havadan
biçiP biçiP yimâliyiz. çalışmazsañ şiddâTġolayı bolġolü. yaġġolmaz, duzġolmaz,
parġolmaz, nâ olü? ama ikisi birdân çalışır da bi yârdâ ġarı ġoca, bi yârdâ harcarlarsaġ

baldan da daTliolu. biz hä-rşâyimiz täKmilikâ gâçinämâyiz biz yâri galdî zaman.
şindi çalışmâP da gâçincân dâğâniñ alını gârışlarım mân.

Km,5

Ad Soyad : Bahri Kaya
Yaş : 68
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunu

1. (Adın neydi abi?) bahri kaya. (Doğumun kaç?) biñ dokuz yüz otuz yädi doğumluyum. atmış säKiz yaşına girdim bu sänä. (Sağlığın yerinde maşallah.) iyiyiz, nä yapamıyız hōlä bāk, öncälädän biraz yıPradıK da şimdi mäsälä nā ğada da şäyōsa da öncä yıPradıK. öncälädän aKşama ğadā turfan, öküzülä çift sür. (Turfan ne?) turfan posa, ā 5. buydäyarpäyi biçiyö. turfan dāriz biz burda. onu bi dā çäkādiK, düğän sürādiK günlärincä. bi dā onu harman, tinasādādiK. bi rüzgarı vardır onuñ, o rüzgarı āsincä biz dā onu savuruduK. o şakillärdä mäsälä çoKuğraşdıK. (Yabayla mı savuruyordunuz?) yabayla, yabayla. dāmirālīñ işdä okuyup ğaliP dā bubasına bazı tälävizyonda mäsälä yayın yapıyo, adam orağıla äkin yolmuş babası, aynı o da onuñ gibi o da yolmuş. 10. düğän sürmüş, aynı oda onuñ gibi düğän sürmüş işdä o gibi bizim köylär öncälärdän öyläydi. ämmä şindi ğalişdi ämmä mäsälä o bizim zamānımız, biz biröz yıpradıK bu hususda. ä bānimāviñönündä mäsälä iki tānā diraktör vā, atmış baş kırkaltı şu anda. ā mäsälä oğlanıñ otobüsü vardı, şindi ğanā tıransid aldı. güçÇüK yoğardaki bānimāñ güçÇüK, onuñ tıransäTi vā. ondan sonracim fātih bi büyükarabası var, 15. çalışıyo çalışdırıyo. aşşada bi ortancalı bi oğlan vā. böyün dāñizliyä giTdi, sıra onda. o da onuñüzärinä çalışıyo işdä. o da araba va, tıransäT vā. işdä böğlä ābā ğoşduruyölä oğlanla. (Kaç çocuğun var?) bānimā üçoğlan bir ğız vā. häPsi ävli. çoğoldula. häPsini asKärä giTmädän, on yädi yaşındaykan oğlanları bitirdimävārdim häP. şindi ävlänäcäK oğlanları ğızları vā. (Eğitim durumun ne?) ilkokul, bizdä o zaman ilkokul, 20. fazlası yoğudu. okuyamadıq. vā dā şindi āsKidän şöylä bi durum oluyodu; bizim

ufaK mal çoğudu. ä bubam mäsälâ yalıñızıdı. müsädä 'vämädi yügsäKlärä
 okumağüçün. okusam okuyabiläcä-ğİdim. bänim, bänlä bir ilk okulda hişbi şäy
 bilämäyän adamlâ ögrätmän oldu gäldi. ögrätmän oldu, asKär oldu. onu da
 gaçırdıK. bän jandarmayıdım. otuzay jandarmalıK yaPdım. otuzay jandarma oldum
 25. antäPdä. yüz yirmi bir jandarma är okulunda, hatay antakya. orda äğitim gördüm.
 işdä onbaşı olarak göräv yaPdım. uzman çavuş ola olabilmäğ için galabiläcädım. o anda
 hiş ä alay komutanına bi diläKÇä väriP, alay komutanına, orda hämän asKärlik
 bitincä uzman çavuş olaraK tärfäyâyı daşıyoduK ämmä buna bubamız mäsälâ pädär
 bunu müsädä värmädi. i-llä burda mäsälâ başımızdan giTmäycäK gibi kändi äTiräfında-
 30. dolaşdırmaK isdädi. o da vaKdi müsaiiT däğilmiş, häpimiz ora giTcöz 'dä. işdä
 böglä böglä bizim şäyläri häP dä gaybät dirTdi, haKları. hanä uzman olaraK biz
 çoKdan ämäKli olacaKdıK. häm dä bizim zamänımızda çoK iyiyidi. anarşidi
 yoğudu, şunu yoğudu bunu yoğudu mäsälâ 'çoK durumlâ iyiydin. (Fakat o zaman
 askerlik daha zordu galiba.) o gäda bäk zor däğildi, biz hiş zorluK çäKmädiK äbi. bi
 35. altıay okul, tam altıay. şindi nä var, kırk baş gündä adam ı dağıtım alıyö
 mäsälâ ämmä biz altıay. ö rämäTlik aTlan mändiräSiñ işdä soñ mäsälâ şäyi
 gazandığında, biz okuldan dağıldıydık. älli yädidä okuldan bizi dağıtım yaPdılä. (Atmış
 ihtilalinde asker değıldin yani.) ha işdä yäni gäldiydim işdä bän. asKärliğı bitirdim
 gäldim işdä. o zuman yäni gäldiydim. (Anladığım kadarıyla çocuklarının ekonomik
 40. durumu iyi) iyilä, kimsäyä bi muhtaşlıKları yoK. (İki traktörüm var dedin. Bunları
 nerede kullanıyorsun?) var. a-bi aräzidä birini bu şäyä värdim mäsälâ okula. birisi
 tıraKdörün muğamäläsi biTdi mi al oğlum dädim. dä da aldığı yoK ginä yüz älli
 yüz atmış dölüm gädä bilänä arazimiz va, kändi adıma. (Ne ekiyorsunuz genelde?) abi
 buğday äKiyoz, arpa äKiyoz mäsälâ oğlanlä, biz o şäydän älimizi çäkdik ya. tütün
 45. galdırıyula, böglä böglä gullanıyulä. (İyi mahsul alabiliyor musunuz?) mäsul,
 värim olayı iyi dä mäsälâ hiç hükümetiñ bi mäsula bi fiyaT olaraK bälirTmädilä bu sänä.

n'olacaK, buğday gâçän sänä on milyon bu sänä säkiz milyon. nohuTöylä. ond an sonra haT'da yädiyä düştü. ä öglä öglä mäsul para äTmiyu. bu dävlatiñ hatası, läşKärä baKımıyu. tüÇcar, şäy mämur olacaK, zäñgin äsnaF olacaK. bunlarıñüzärindä mäsälä 50. dönüyola. bi gübärä yirmi iki milyon, bi torba gübrä bü gün mäsälä bi ölçäk mäsulumuz kaçä abi? bi ölçäk arpa bu gün yirmi yädi kilo filänä gälir vä iyisä daha iyisä yirmi säkiz gälir. buğdäy otuziki gälä. işdä böglä bä, böglä gäçiniyoz. (Köyde hayvancılık yapan çok mu?) o gada da dägil 'bä. küçüKbaş hayvan da oluyo mäsälä şu inäK Filän, danaydı bäsicilik kimisi yapıyo. härävdä üş dörT hayvan ancaK. tabi köylü 55. mäsälä tütünä dayanıyodu, tütünü paräätmädi. dävlat buba äTirTmädi. ä äskidän onon baş tüÇcar gäliyodu kögüñ mäsuluna baKıyodu, bi randıman väriyodu. mäsälä siz tüÇcarsınız, bänı sän iyi görüyoñ, öbür tüÇcar bänim gıÇıK, bir däräcä zayıf görüyü düşüK görüyö. ä şimdi öglä şäy yoK. piyasası olunca o iyi görän iyi mäsälä, mäsuluñu iyi görän däräcäsini yümsäK göränä väräbiliyodu. şimdi öglä dägil. bir adamıla bir mäsälä 60. ä tütün tüÇcarınla sözläşmä yapıyo. äkacäğñ tütünü, äkacäñ tütünü, ä onla sözläşmä yapıyo, o gäliyo täKolarak o täsbädıyü, o baKıyo. onuñ mäsälä şäyinä isnaflıgına. mäsälä o bu gün baş millonädäcäK tütünü isdäsä üş millona alabiläcäK. başKa bi mäsälä, tütünü başKa bi yärä gösdäriP dä satäbiläcäK bi durum yoK. öncädän sän iyi görmädiñisä öbürünä gäçiyöduñ. iyi bi fiyaTä gördüysän ona väriP 65. gäçiyödun. ä ni olcäK gâçän sänä baş millon, äväli sänä baş millon, bu sänä baş millon. hiş bi artışma yaPmadılä. biz şu 'dämıral zamänında biräz iyidiK. o zamanlarıyısadıK. ondan bu yanna tütün farK värmıyü. şu mäsälä ı tansu çillär başbakanlık yaPdığında o zaman da iyidi. o dävriyä gadä iyidi. ondan bu yanna tütün paräätmädi äbä, äTdirTmädi. bu ginä bi dävlatiñ hökümätiñ hatası. läşKär kısmına baKımıyurlä. bi

70. sürü¬ bizim gänçlā häP dāñizlidä çalışıyo. böğün üç gün çalışıyo a¬ñlaşamıyo, ordan başKasına gäçıyo. işdä ö¬ğlä gänşlär dolaşıyo, ayağ¬altında. ämmä öncädän mäsälä bi düğün¬ädäcän, bi äsnafa varsañ bän düğün¬ädäcän şu gadaK tütünüm ma dädiñ mi, öncälärdän şindi dā bizim zamānımızda bizim oğlan ävardıñimiz zamanda, hä¬ adam sänä nä gada¬r nä gadā¬alırsañ¬al. alabiliyoduñ. güväncäñi väriyodu sänä, İtimäT 'ädiyodu. ämmä şindi yo¬K¬abi ya. kâ¬Kdı onlā giTdi giTdi¬. köğlü bu anda bu duruma düşdü. milläT buna iyi dädi. iyi dädiKÇä kötü äTdi¬. ötäkinlā dä gälänlädän daha şay çıKdı. hiş

75. dä ilaşbäri däsdaKlāmädi. tarla parası väriyödu ötäki hökümäTlā zamānında. iki biñ¬üçün tarla parasını gäçänlädä işdä gäçän sänälädä on birinci¬ayda aldıK. ä şimdi iki biñ dördün parası hālän dā duruyo. värilmädi¬. iki biñ başä girdiK, iki biñ başä gäldi¬ iki biñ dördün parası duruyo. onu 'da türlü türlü şaylā çıkarıyolā, zorluK çıkarıyolā. (Ne gibi?) ä¬ şöylä bi durum¬oluyo mäsälā ä¬ sän bunu mazod¬ula bu çiFdi tarlayı niy¬ilä

80. sürüyoñ, tıraKTör. içinä mazadonu gatyoñ. ä işdä 'mazoduñ kimdän¬alıyosañ fâtura. ä¬ mäsuluñ kimä satıyosañ fâtura. çä¬şiT çäşiT¬abä, çäşiT çäşiT şaylär çıkarıyor. zorluK çıkarTdıriyo. (O faturalar nerde kullanılıyor acaba?) bunları¬ bu sänä bunları¬isdiyo işdä bakalım bilmiyon onu nä¬rdä kullanacaK. kimä gösdäräcäg¬onları. ziräT, banka toplā bäliki para väirirän o ziräT bankası, ziräT bankası para väriyo ya. muğmäläyi yapıyola ziräT bankasına mäsälä sänin¬orda bi şayin oluyo, o parayı oraya çıkarıyo. ilän väriyolā.

85. ä bugün mäsälā näy¬imiş pazärtäsi, kimiñ günü, kârimlärin günü. salı günü äzilärin günü. mäsälä ä¬ çarşamba günü çindärinin, dâräköğ däyä böğlä sıraya göyuyolā. sıraya mäsälā şay paralarını tarla paralarını dağıTıyolā. bu sän ni olacağı bälli däği¬. nä bi höğlä väräcöz diyola, nä göräcöz diyola. (Her tarlaya eşit mi veriyor, yoksa ektiğın mahsule göre mi?) ä¬Kdiñni zätän bildiriyoñ. başdan bildiriyoñ väriyoñ tarım müdürlüğünä väriyusuñ bir

90. dosya. tapunuñ fotoKobisini väriyoñ. onla bunu 'häsaPlayu, ötä¬ädiyo, bätī¬ ädiyo¬,

kaş parādan şäy  adiyolāsa zirāT banķasına g ndāriyo. onlā da zamānı gālincā orda zirāT banķası hār k g    g rā dağıtım yapıyolā b glā. (K y kaş hane?) k g māsālā āpāđ  oK kalabalığıdı. birāz d şdü. vā gānā yādi sākiz y z n FuS. Şimdi ābā āsKisi gibi  ocuK  rātimi yok. duruma g rā, adam durumuna g rā harāKāT  adiyo. āsKidān yādi 95.  ocuK sākiz  ocuK, bizim bu  āvradā. āmmā o doğuya gidāsāñ, orlāda adam  ocuđun sayısına da bilāmiyo 'ya. bazı tālāvizona  ıkıyola ā   māsālā iki uş bayanla āvlānmiş adam kaş  ocuđun isimlārini dā bilmiyo bobalar. işdā o gibi bizim burlā, doğu gibi dāđil nā dāsān. ā  sKidān yādi sākiz  ocuK  oluyodu burlāda. biz d rT bāş altı  , ā   d rT  ođlan iki gız  ıdıK. altı gārdāşdiK, āmmā āsKidān hāP b glā buna bāñzā  r, bu şāki  l  rātım 100. oluyodu. Şimdi 'yoK. adam kā  ndini bāslāđāmiyo, hanımınla adam kāndini bāslāđāmiyo  ocuđā şāy gālmıyo. bi oğlanı āvārām  vārāmāz duruma gāliyo. bi gızı   māsālā  ıraK  ıkaracaK bi durum 'yoK ābi ya. bi gıTlīā uğradı millāT. (K yl n n durumu zor.) zo  r yo  Ksuzluđā uğradı halK. āmmā k glā hāP  ođlā. bizim bura b glā olduğuna g rā  āvra k glāri, hār yār  ođlā da  r gālırlıyā d şdü işdā. ā bu da nādān, h k mātiñ 105. hatāsı. biz gānā aynı  alışıyo, hā    alışıyo. āmmā onla ālimiziñ mahsulunuñ diđārini vārmiyola. gidiyo amarıkadān  adam  tā bāri alıyo. buydāy  alıyo, arpa alıyo, şunu  alıyo bunu alıyo, t t n  alıyo. āmmā bu t rkiyāniñ t t n  vā. ā bunu   māsālā ā   başKa dāvlāTlārā saTsañ ya yav, yārini bulsañız da, bunları uđraşsañız ya. ođlā dāđi mi? āliniñ mahsulu, āliniñ māsālā  rāTdiđi māsul para ādā  rsā, ođlā d zālır  abi. ā ālındāki 110. mal para ātdiril'māzsa, ā n' lcaK? g b rāyā   māsālā goyvādilā, başıboş. ā ortalama bi fiyaT vādiTdirin. āmmā  zāl sākD r   m ş, āmmā  zāl sākD r. siz başında nāsiñiz? hā   nāyā y nāTmiyoñuz? nāyādān bunu başıboK goyvāriyoñuz da   māsālā bu g n yirm  iki millonu bu torba g brā. ā isdādiđi g brāyi tarlasına  ullanamayo  u ya. para yo  K māydanda. zo  r. (K y n adı niye Kerimler olarak kalmış?) Şimdi bi āsKidān bi

115. yörüklādān mäsälā şäy olmuş kurulmuş burası, gäçici yörüklādān (Hangi yörüklerden?) vallā karatakāli mi saritākāli mi bi yörük burıya gönmuş. gäliP gäçärkä iṣdā burayı iyi bāğānmiş. birāz bizim bu yärlä daşlı. hayvan için çoK älvärişli. ä kârim ismindä bi yörüğümüş bu. soñ zamanda burda işdä 'ürämış, birāz ürämış. onuñ için buraya nä diyälim, näṭ göyalım nä göyalım. kârimlär. (Kuruluşu ne zaman?) valla onu

120. fala bilämiyon. orasını bilmiyon. kurucusunuñ adını almış. oñdan kârimlär olmuş. (Okulunuz var herhalde?) var. (Öğrenci çok mu?) var. dışdan gäliyo, haylamazdan, çamraKdan. hālän bänim bu mütär çamrağın öğrancisini gätiriyo. taşımali, taşımali. (Caminiz de çok herhalde?) iyi. vallā äpây oldu bayaṭ äṭ aTmiş sänädän bu yana cāmi o zamanlar yapılmışdı. (Daha önce yok muydu?) vaṭrdı da o ğada dāğildi. basiT

125. duvardı. soñura bunu mäsälā ıṭ tākırar 'uyarıldı, 'yapıldı, yäni yapıldı. köglü yaPdı höKümätiñ n'ölcağ. şimdi şu zamanda sağığocağı yoK köğün. bundan äväli mäsälā şäylär köğün İtiyar häyätleri bi yär gösdärämämış. äğär buraya vâridiysä dä bugün haK gäri kaymış, gäriyi dâPmiş. burda bizim äsKi oğul vâdi. köğün içindä, köy gäväsiniñ yanında. bu yär boş duruyo, bunuṭ ilgilänmädilä, aramadıla. ä burayı mäsälā sağığocağı

130. yapalım. äṭ milli äğİtim vârmıyo. ä nädän vârmäyo? ämmä sän gidiP uğraşmıyon ku. hä köğün önünä gälän bir mütarı olaraK, köğ için uğraşmıyoñ ku. köğdän dışa çıKmıyoñ, giT dänizliyä mäsälā, uğraş. ä öñä gälän mäsälā kimlär bunu yapıyosa giT uğraşonla. ä bunu yaPmadıla şimdiyä ğada. ä äbä gäliyo üş gün duruyo, gäçıyo. äbä durmuyo äbi mäsälā üş gün ğalıyo. (Sonuç olarak köylü idareden pek memnun değıl

135. değıl mi abi?) olunmayo äbäy. biz bundan mämnnun dāğiliz. ğulağna gitmäsin. (Gitse ne olur, bunu söylemek sizin hakkınız.) äbä işdä dämäK isdädiğim 'yoK, işdä ortam bälli. bän ämäKliyim, bağkur ämäklisiyim. yüzdä yädi buçuK mu säkiz buçuK mu bi şäy vâdi, bağkur. bunuocağ ayında vâracāz dädilä. bayramdan äväliyä aldıla. biz ayıñ yirmi säkizindä filän alacadıK, bu ayıñon säkizindä vädiläṭ. bu bizim şäyi, vâdiKleri

140. mäsälā, zamı vârmädilä. ämmä bu bi bizä bänä dāğıl, türkiyä gänälliğinnä bağkurlu

säsäKälü olanlara bu värilän birinci şäyi kâsdıla, vämädilä. zamını biraK, öncä alacämiz paraları kâsıP da väriyola. (Çocuklarından memnunsundur herhalde?) äyi, äyilädir äyilädir. saygı iyidir gänä normaldir. ämmä bizim zamänımızda bizim atalarımıza 'çoK mäsälä a saygımız oluyodu. şimdi bän daha bi bacämi uzadıP da bobamıñ yanında 145. anamıñ yanında otumuş däğilin. ävli olduğum halädä. ävli olduğum halädä diz çökärin, öglä kaçarin. öglä hayä. ä şimdi äbä baK, bazı gänşlär var, kusura baKma, şimdi baK aha böyükläriñ yanında bu şakil otururlar. ämmä bizim o zaman saygımız çoK güzäl idi. böyüklärimizä abi biz öglä yätişdiK. n'äpacañ, duruma görä idärä äTcän. şimdi isimi hanımıñ kimisi söylämiyo. ismi näymiş hanımınıñ bilmäm ayşa faTma. biz gız 150. däyä mäsälä, hö-yT gı-z, hä böglä hitäPädäriz. bu şakil bizim äsKidän böglä. o ona ämaT mämäT. bu şakil oluyo, sizin orları bi lmiyorum. (Aynı hemen hemen, bizde de çoğu hanımnı ismiyle çağırmaz.) burası da aynı. bu türkiyä gänälliğindän öncälädän böglä ädilmiş. bän asKärliK yaPdım ä gaziantäPdä. jandarma olduğuma biröz çoK dışarıyla köglärlä uğraşdığımdan, mütarlarıñ yanlarında bilänä ha-ıKlarla 155. uğraşdığımdan häP böglä bu şakil hiTäb oluyodu. orälada da bögläydi. bi gün gaçaKcı süriyä gidiyo. mäsälä bi ämir gäldi. onlä gaçaKcılığı o zuman a-ıtlarla yapıyodu, hayvanlarla. şimdiki väsäidi o zuman 'darıdı tabi. ä gäldi adam bi hayvanla, çıKdıK gârşısına. süriyâyä gaçicaK, väyah uT ordan gäliyola, väyah uT burdan gidiyola. burdan nä gidiyosa, ordan gälirkä bi sürü o yanarlı bi yanar bi täsbiKlär vardı (Fosforlu mu?) hä 160. Fosforlu, häP ondanımış. türkiyâ onu hayvanla kändini göyvidi. onu mäsälä aldıK gäldiK, yüklärini bu şakil yaçaladıK diyä bi zabıT duTtuK. gümrügä väriyolädi. o kaş para diğäriñdä, onu yaçalağan bir kişiyä inzibata mäsälä subaya onuñ parasını ödüyolarıdı gümrük. (Erlere de veriyorlar mıydı?) väriyola-ıdı. zätän häP ä-r, är olaraK oraya başında ya bi ä şäy vadır, o gün dövriyä kumandanı kimdir, bi onbaşı

165. vāyah uT çavuş. başKa olmuyo ku. bu şäKil orlā ögläğdi. o gāçaKcılığ ıla idārā oluyodu. (Çok yakalandığınız oldu mu?) oldu birāz mäsälā, birāz para bilänā ayarladıK gäldiK o zuman. biz bunu şäy olaraK almadıK, rüşvāT olaraK. (Kaçakçılık da az olur tabi.) tābi, tabi. rüşvāT olayı az oluyodu. rüşvāT alamıyo almıyodu adam. näyinā rüşvāT alacaK, zatān parasını dāvlāT zatān parasını ödā-yo. (İnsanları nasıldır oranın?)

170. iyilä bā, insalara mäsälā iyi davranıllādı. biz oralā işā giTdīmizdā halkı, bi gāvā bilänā girdimiz zaman 'gürädäK ayağ a çalKıyo. saygıları iyidi. şimdi bizim burda oşa jandarma çavuşu jandarmasınna ärinnä bārābār gälsä, o orda uzā orda bacāmı çälā. şimdi o şäy yoK. (Eskiden korku da fazlaymış demek ki. Bu gün o korku yok.) qorqmuyola, qorqmuyola. nä yaPacäK bänā jandarma. ya-Psıñ. köğ mütārınna 'näyi varısa görsün

175. işini giTsiñ. doğru. öglä canım yāv sänā nä yapacaK; bi suş mu işlädiñ, alla. (Sen kaç yaşında evlendin?) bän asKärdän gäldiKdän kəri ävländim. yalnız oğlanları a-sKärä giTmädän hä-P, on yädi yaşında on säkizlärinä girmädän üçünü dä ävārdim.

çoğ oldu bän bunun ğayğısını atalı. (Ekonomik durumun da iyi olunca hemen çıkarmışsın çocukları?) iyi iyi. zararı yoğudu. zātān bobam tarafı köñ mäsälā sayılı

180. insanlarından ıdı. onun için tabi biz bi şäyliK çäkmädiK, darlıK çäkmädiK kimsäğä bi şäyliğimiz yoğudu, muhtaçlığımız. (Sizin bu tarafta evlilik nasıldır? Anababanın dediği mi olur genelde?) yinä onun isdädiği mäsälā äğär ki bobası da o oğluna uygun usa onla äväräbi. äğär bobası, o aylä o gızı, oğlanıñ säşdiği gızı bänimsämiyo'sa olmaz ıdı. äğär bänimsäyosa o zuman äväriyolā äbi (Benimsemiyorsa?) bänimsämäzsä

185. başKa. olanıñ mäsälā yönäTdiği yönäTdiği gızı alınıyodu. tabi yā, atalarıñ yönäTdiği gız alınıyodu. (Yani büyüklerin dediği doğrudur denilirdi?) doğru oluyodu ginā oluyodu. o yü-zdā bi kişi. ordan atasına ğarşı bitbozanlıK yapā da olusa ginā olmaz, onların gönül rızası olmayınca. onun häP masırafları anası bubası çäkäcäK. yoğusa ävlänämaz. bänim hindi gönüm olmayınca, sävdiğim ayläniñ gızını ğälin

190. dāyā mäsälā şäy-äTmäm ki yā. iyi bi aylā, aylā çocuğuyusa o zaman başımıñ tacı. (Sen de öyle evlendin yani.) tabi tabi- ana bobanıñ biz-ä- bobamıza bi- sözünä bi itiraz yoğ-udu ābi. başKa türlü mäsälā olmuş gäşmişdir dä a-yırı mäsälā müsädä ävlänmäğä müsädä vämädi mi onu bırakır tabi- bırakmışımdır mäsälā. (Sen bıraktın mı?) ya- gänşliKdä olmuşdur. tabi äsāsa ävlänmäğä gälincä tabi bırakılmışdır. mämät gözlükaya

190. o- siziñ köğden mi? (Nikfer'den. Şimdi Büyükkonak adını aldı.) o millätvākili olduğundan onla iyi mäsälā çoK çalışdıK biz. o gänälliKlä doğruyolcuydu, bän dä doğruyolcuyun. hiş şäyim yoKdur, daha bi partiyä başKa 'partiyä oy vämädim. adnan mändärüz zamānından bu yanna aynı dāvam-ädiyön. hiÇ kimisi mäsälā bu filän hökümätä filän-adama, bän böglä bi şiy yoK. bu aTlan mändärüz zamānında härşäyi

195. mäydana gätridiK. ismät inönü zamānında biz çoK, bobamı-z yär sürädi, tınas-ädädi. hükümät taraFından bi görävli adam gälirdi, bizim tınası bağladı. onların izini o-ılmayın'ca olmayınca o harmana yaba soğuP savıramazdıK. vallahi bögläydi ağbäy. bänim çocuKluğumda, iyi biliyorum. şimdi bu mändirüz hükümäti mäydänä çıKdı, bu darlıkla, yoksuzluKla, ötälä bätälä biTdi. härşäy härşäy mäydana çıkıvıdı.

200. rahaTlayıvıdiK- ağbäy ya. hä onuñ-için bu yoKsuzluKdan gurtulduğumuz-için bu adamıñ yönätimini çoK hoşuma gidiyu. bu sänäyä gälänä gada burası häP şäydi ä- doğruyol gāzandı. mändiräziñ şäyi gāzandı. bu säfä-r bu hükümät burda birinci olaraq aldı. ämmä şimdi mämnun diğillä. yönätimindä halK mämnun diği, gänälli-Klä mämnun diğil. kötü zaman ābäy. bizim zamānımızda düğünlär ağbäy, biz nişanladıK mı

205. nişanladığımız gızı hä nişanlandığımız gızı- ävä düğün-ädiP dä gälänä gada yüzünü gömädziñ. (Bayramda filan ziyaret edilmez miydi?) görülmüyor- ağbäy. anasınna bobasınna mäsälā bayramlaşırsañ bayramlaşırısñ. gatTiyyän-onuñ yüzünü görmüyoduñ. ämmä şimdi isdädiğün gibi gol gola bobasından-anasından ayläsindän müsädä alıyoñ, alıP götürüyoñ dolaşıp gäliyösuñ. bu zaman böglä. o zaman böglä bi olay yoğ-udu

210. ağbây. şimdi kadınlar düğün*ı* düğündä ösuñ, bayramda ösuñ bi hânK yaparla^{rk}kân bi ärkâK kadınñ içinä soĸuluP da onların oyununa säyräTmäzdi. daha öncälädän, bizim däliĸanlıĸımızda, bizim gänşliĸimizdä dä biz bu^ı yaşantıdaydıĸ, gördüK yaşadıĸ. ämmä şimdi bi mäydanda mäydana mäsäla düğün*ı* olduĸu zaman, bir adamñ kına gäcäsi yaPdıĸı zaman ärkä^ıK ĸadından çoĸ, ĸadın*ı* ärkäKdän çoĸ. bu dävır öĸlä dävır. hä^ı bu

215. dävır öĸlä dävır. biz böĸlä bi şiy görmädiK. (Şimdi daha rahat deĸil mi?) rah*ı* aT tabi, bu dävır daha rahaT. o^ı zuman*ı* öĸläydi äbi. bi bäkÇi ĸonurdu orda kapınñ bi^ı şây yärä. ĸız*ı* äviniñ*ı* olduĸu yärä bi ärkâK girämäzdi. hadi ĸäl gir baĸalım. (Erkek evindeki eĸlence nasıl olurdu?) üş ĸün düğün. äsKিদän bäre hindi dâ üç*ı* oluyo. bazı mäsäla şiy sıkıntısından, maddi sıkıntıSından adam bi ĸün*ı* ädäbiliyo mäsäla^ı bitiriyo. dävamlı bizim

220. burda düğün cumä ĸün gänälliKlä bayraĸ*ı* olü, cumartäsi ĸün kına olu, tädil ĸün ĸälini çıkarı gidälä. (Eĸlence nasıl olur?) yä işdä hindiki gibi a^ıynı mäsäla näy*ı* isä oynarla ĸälirä. kändilärinä uygun mäsäla bi äĸläncä mäsäla dävä düzärlä^ı väyah*ı* uT*ı* bi yaparlädi bi şäylä ya. aynı aynı o äsKi hälä däväm*ı* ädiyu isdärsä. isdämäzsä adam oynarlä ĸälirä mäsäla, işKı*ı* içä ötä*ı* ädä bät*ı* ädä. şimdi başĸa bu ^ı ĸız*ı* oyunlarını,

225. ĸadın*ı* oyunlarını dävamlı band*ı* ıla bunlar çoĸ mäşurlar. oĸlan*ı* ävindä dä ĸız*ı* ävindä dä. aynı, zätän bäräbär*ı* oynuyolä. şimdi onu da o zäybäĸä dä gänä o zuman bunlar mäsäla kadınlar acıĸ o zuman bi ara väriväriyö. ärkäKlär mäsäla ^ı mäydanda 'çıkınca sän nä isdiyöñ? işdi^ı ĸadın*ı* oyunlarından, bänä bi aydı zäybä ĸör, 'tavaz zäybä ĸör. adam oynaĸabiliyosa bu zäybäĸä^ı, oĸulda bilänä biräz äĸitim gördüyse hä^ı oynayo.

230. äĸär bi o äĸitim görmädiyse yüzdä dokuzanı bu zäybäĸä gänşlär bäk bilmäyo. ämmä bizim zamānñ*ı* insanları isdädiĸiñ zäybäĸä oynaĸabiliyodu, biliyodu. işdä^ı gänälliKlä oĸu cumartäsi ĸün o ĸün häm*ı* oĸuñu väridiñ, mäsäla yämāñi yär*ı* idiñ. āşama ĸadä. (Misafirler mi oku veriyordu?) müsāfir. kändi hindi^ı bizim ĸoñşunuñ düğünü vä. diyälim biz*ı* onuñ*ı* oĸusunu väriyöz, cumartäsi. o^ı ĸün häm*ı* oĸuñu värisiñ häm yämāñi yäsiñ. o

235. ğāri yāmāK o gündän başla→, ä→ ğālin tādil gün ğālin almaya, ğālin almaya gidänä ğada o yämäg→işi dāvām→ädä. işKi dä oluyo tabi. çoK→içädiK, işmä miz içiyoduK ä gäşdi→ ğāri. arkadaşın→oluyodu, ötāñ→oluyodu bātāñ→oluyodu→, ğāl hurdan bi yo içivirām, bi masa ğuralım. ā sän dä onlara uyādıñ. onuñ kalbini ğıramıyoñ, hatırını yıkamıyoñ, aÇıK da vā. zātān canıñ→isdāyo. bi düğün→oluvısä dä içivısäK diyä, onu

240. bāKlāyoz. bi muhabbāT yapıyo. (Bazı bölgelerde oğlan evlada daha fazla mal veriliyor. Burada da var mı abi?) bazı oluyo, bazı oluyo. (Neden sence?) bilmıñon vallā. tabi→ oğlanı daha→ ilärdä görüyorla ğālība. yararlı olacānı tahmin→ädiyolā. şimdi oğlan ğänälliKlā bobasınıñ yurdunda kalıyo. burası, bura bānim bobamıñ şāyi. bān burda mäsälā onuñ toprağında harākätini yönätiyom, dāvām→äTdiriyom mäsälā. ä şimdi bān

245. ğiTdiğimdä burdan, allah→āmiri olduğumda, bu dünyāyı tārK→äTdiğimdä ä oğlanlā vā. (Aslında kız çocukları ana-babaya daha yakın oluyorlar.) daha yakın oluyo 'da äl→älindä olduğuna is'dädiği zaman isdädiği zaman bobasınıñ bi→ mäsälā sıkıntısı olduğu bi itiyācı olduğu zaman ğālivirāmiyolā. adam müsädä vāri'sä, başında ğocası sānıñ yanına ğäläcäK ziyārāT→ädäcäK. o da iş→işdän gäşdiKdän soñura. ämmä oğlan çocuğu hāmān.

250. (Eskiden kadınların geri plana itilmesi nedeniyle bu doğru olabilir. Şimdi bu değışti. Evin reisi artık erkek olmaktan çıktı.) çıKdı, çıKdı→. şimdi däğil ağbāy. şimdi ğärçäKdän bazı ärkäKlā vā ğarınıñ yanında bayā ğadın gibi duruyo mäsälā. susuyō, sözü gäşmiyo. o idārāyā sözü gäşmiyo. kadın yönäTdiği insanlar 'çoK, burada da çoK hālā. (Bu tip insanlar genellikle maddi durumu zayıf olanlar mı abi?) ya→ işdä näy→isä, bācāriKsiz olanlā.

255. ärkäK şāyini mäsälā şāy yapamıyo. ärkäKliğini ordā koyamıyo. (Eğitime karşı ilgi nasıl köyde?) bizim burda māmur çoK çıkā. bu çāvradā birincidir. çāvra köğün burası birincisidir. çōK çōK çōK bura çoKdur ābā, oğuma→olayı çoKdur. burda çoK mäsälā öğrāTmān→oluyo, māmur→oluyo. tabi a→ylālār daha mäsälā isdäKli oluyo okusuñ da bānim çocuğum, onla da bizim gibi olmasın düşüncəsiylä babaları, anaları o aylā tabi o→

260. gızanlarıñ okuduğünü daha şäy◊ädiyo, isdiyü. (Göç olayı çok mu?) aylä olaraK gidän yoK da mäsälä yäñi yätmä gänşlā var. idärä olamayanlar, burda kögdä idärä olamayanlar, äkonomik durumu zayıf◊olanlā göçüyo. ä iyi olanlā, halinä vaKdına iyi düzgün olanlā burda qalıyo, kögdä qalıyo. bänim oğlanlā giTmädi işdä mäsälä. niyä gitsiñ, işi iyi. dänizliyä gidiP niyä räzil osuñ ya? (Köylerimizin çoğunda hırsızlık olaylarının arttığını duyuyorum. Burda da var mı abi ?) yoK◊öglä, bizim burda öglä o şäy yoK◊ābi. o konu yoK bizdä. bazı yärlärdä var da, bazı bölgälärdä var da bizim burda yoK. iyi bi olay dāğil. o gāvgaşÇilā vā gadınıñ gölunu qoparıyo ya. taKsiylä yanaşıyulā bayan gidiyo, ha-ytarıyo. göyuvirisä iyi, göyvimäzsä bi dā arabayla bäräbär sürüKläyola◊. çoK bizim türkiyädä ābi. arTdı. aha bu ekonomiK sıkıntısından◊oldu ābä bu işlā. adam 270. ünivärsitäyi bitirmiş boşda gäziyo. iş◊arayu bulamıyo. ä niy◊oluyo bu böglä? çalışamayo. bu olaylara, bi bayanıñ çantasını soyuyo, onuñ düKğanını soyuyo. başlayo böglä bu işlärilä uğraşmağa. (Bunda devlet kadar ailelerin de suçu var. Harama el sürmek böyle kolay olmamalı.) aylä, aylä gävşäk, aylä gävşäk, çocuKlarıñ tärbiyäsini värämäyo◊ aylä gävşäk. ayläniñ gävşäkliğindän kaynaklanıyo ābä. i-İKi tam mänäsinnä yätişdirdiği◊ 275. ävläTlärä şay värämiyo tärbiyä värämiyo, äğitämiyo. şöylä olur böglä olur, böglä olusa şöylä zarar värir, böglä olursa daha iyi ävlärişli olur dāyā äğitämäyo ävlätlärini. zātän◊o◊ o tür aylälärdän qaynaKlanıyo. kändisi◊ kändisi yätişmämış. o çocuKların da aynı kändisi gibi yätişdiriyö. kändisi yätişmämış, iyi bi aylä çocuğu dāğil. āmadıñ çantasını çalıvi, mämädiñ zarafçı düKğanını varıvi ordan çalıvi, işdä böglä, mäsulunu çal. (Av 280. yapıyor musun? Ben çok severim avı.) äväT biz dā bän dā biräz dävam◊äTdim. avcılığı bän dā çoK sävārim. hä◊ hälä kākliğ◊avımı filänä. bu sänä o torabanda bänim◊oğlanıñ◊asKär◊arqadaşı vardı. bi kākliK ayarlağıvidim◊amca gäl dādi. oğlana täläfon◊ätdirdim. (Nasıl ayarlanıyor bu ya?) ayarlayıvidim, buluvidim dādiği dā qafäs kākliği. gidiP◊alıP gälämädim. şäy gälđi 'tärs gälđi orası. şimdi işdä tam gäri ä◊ kākliK 285. avı mävsimi. (Yeni kapandı sezon. Bitti.) öglä mi? bizim mäsälä nä gada da yasağ◊ösa da bizim burläda öglä bi şikāy◊ät◊olmaz ābä, şikāT◊olmaz.. (Av hayvanı

bol mu buralarda?) əsKisi gibi diği. əsKisi gibi diği, öncälädän daha bol oluyodun şimdi o ğada olmuyo. (Niye azaldı?) avcı çoğ oluyo. şöylə davşan ğacä yayılım yapar. tütünlərə mäsälä iläc atılıyo, zähir atılıyo. içindä bunuñ otları bunlä yīyo. ğırlıyo 290. mäsälä. zähir, avcı da fazla oluyo, hayvanı fazla ğırlıyo. (Eskiden bizim orda da tavşan tütünü kırardı.) işdä o ğabä davşanla yapıyo onu. kändinä kändinä bi zarar värmäsin diyä ğaçärkän kırkar ğaçär. (Yok tütünü belinden yiyordu.) yīyo mu ya? (Tütünün sapı şekerlidir. Onu sever tavşan.) äväldä bunu bu ufağ mallä da hayvanlä da çoğ yīyo. kırkıP kırkıP yīyo, ğızıl ot gibi. ilaşlamadan av yoğ äbi, əsKisi gibi yoğ. əsKidän 295. çoğ oludu. şura bağ hölä bizim ävdän ormana fındalığ pıynar çoğ. buräyä hämän sän köğdän çıkmadan köpäk hämän varı bulmuşdur, davşan ğaldırmışdır, sabäla. hämän ğoyuvi burdan iPdän sän oraya hämän köğü çıkana ğada o hämän mäsälä ormanda davşanı ğaldırmışdır. əsKidän çoğ udu, çoğ udu əsKidän. hindi 'yoğ öğlä yoğ. ğırlıdı. bän dä bu gözümdän bän dä ğatarağ oldu. bu da dänizlidä bi hüsäyin ğaradavud ismindä 300. bi doğdur iyı olduğunu mäsälä öğrändim. ona amäliyät oldum. hiş dä bi öğlä şäy ätmädi, dävam ädiyodu. närdän icäbät ätdi ğaçän sänäki ğurban yü-zärkä o göz bänim ağırlaşdı. amäliyätli göz. bayramın tädil hämän ğitdim dänizliyä. o doğduru aradım, amäliyät däymiş, amäliyät dämiş. başğa bi nöbätci doğdur, bayan h äkimindä vädım, ğiriş aldım. därdim näy isä anladım. otur baçalım, bi ilaş ğatdı, höğlä bi şäy 305. gibi äläKdirik gibi hä onla bağdı. onla näticäsini alamadı başğa birisini gösdärdi. amca dädi, sänin gözündä dädi bu tarafda dädi böğlä bi çatlama olmuş dädi. nördän isä işdä gözdä bi çatlama olmuş känärında . ğızım bu dädim bän amäliyät oldum şu tärıhdä, şu doğdura, bunuñ äTKisi olur mu dädim. hayır olmaz amca dädi. bu bazı dädi bi insanlarda bu görülüyo dädi. tansiyon. halbukäm bändä bi tansiyon da yoğ. bi şäy 310. ğızımışın dädi, o da ördan dädi gözündän patlamış dädi. şimdi bunu dädi hä män ğidäcäksin äğ ünivärsitätäsinä, izmir. orda amäliyät ädärlä bunu dädi. bizim burda dädi

ädämäyiz. biz di bän dä dähilädämäm. bän dä amäliyaT doQduruyun dädi, ädämäyiz
 dädi. giTdim a-bi. ägä ünivärsitəsi, bän baqkurluyun ämmä bizim baqkur orda
 gäsmämiş, bi sözläsmä yapılmamış. ämmä şimdi isdädiğın yärdä
 315. amäliyaT äd ätdiräbilirsiniiz däyä bi söglänti va ya bilmiyorum. soñura bi bän bi
 ävä väsam gäsäm olmaz mı gızım dädim. hayır hämän doğru 'giyin, burdan gäş dädi
 hämän girişini a-l çık giT dädi. girişini al hämän çık dädi. bunuñ zamän gä-şdi mi dädi
 kapanabili dädi. bu bänim oğ'lan vädı üsäyin, mütar. orda bizim insan köglü
 çoğ olduğuna onlara arqadaşları gäzmäK için. o gün dä bizim araba bizim arabäda
 320. däğildiK. bi arqadaşın arabası vardı. sırayla, mäsälä dänizliyä gidiyodu. şimdi o
 saTdı da hindi bi biri bi biri iki gardaş gidiyi ya dänizliyä. böglä bi durum ma dädim män.
 çay iç. (Bir bardak daha alayım varsa.) çayımız çoK ya. bän iyi çay içärim baK. niPlon
 çayı içärin bän äğbäy. äñ äkisdıra çay, öglä avara çay işmäm, avara çayları işmäm.
 kimisi bu ucuz bunu alıviräyin. hayır bändä yoQdur, bizdä o yoQdur äğbäy. soñura
 325. buraya yätişdirdim ğaraca gäl, hämän. gäldi. mäsälä böglä. hämän arabaya izmirä
 gidän arabaya. şimdi gäldi giTdik, izmirä vädik. hämän vädik, bi giriş aldıK. bir kaç
 kişi vä önümüzä daha onlä muyanä olcaK, oranın o hämşäräyi ğadını hämän dur amca
 säni alacaz dädilä oturdum bän. oturuğa g-irdiK, çağırıla. a-ynı dänizli doQduru gibi
 onla da aynı baKdı cihazıla. zatän dänizli doQduru bänim qarnäyä yazmış, gözüñ ni
 330. şakil arza olduğunu. ä bi ğalacaK yäriñ va mı äbi dädi. bän dänizliliyim, burda
 kimsäyi tanımyom dädim. aldılä giTdik, biräz öñdän para yatırdıK. yaTdıK, bir afda
 ğaldıK äbäcim. bu bizim qataraK'dan, böyün giriyo yarın amäliyat oluyo çıkıyo. şimdi
 yüz oğarı bu saımın üsdünä bi hafda yaTdıK. amäliyaT o-lmadan. şimdi bu çatlama o
 yanna äyincä mayillänsiñ diyä. ula doQdur bağ äyicä yata yat a-rkam çürüdü yä dädim
 335. män. bän amäliyaT ädiñ ğäri yäv alla. daha da bän yatcam mı bäläcäm mi?
 amıca säni dädi bi pärşämbä görürüm, pärşämbä günü amäliyatini aldıK dädi. lisdäyä
 asılmış ğäri. pärşämbä gün yarın pärşämbä amäliyat olucaK ä para. nä ğadarımış o.

amäliyäTdä gullanılan ılaşları, malzämä parası dörT yüz millon. ā bilgisayar çıkarmadı amca para yätärsiz gäldi. ā siz bunu dädiñiz bunu vädim. nä gada lāzımmı? üç 340. yüz milyon dā. onu da vädim. āh bilgisayar şäyi göndärmış. amäläTädäbilirsiziz dädi gāri, para yaTdı. sabāla araba gäldi, şäy arabası tākärläKli, amäliyaT arabası, hasdā arabası. bizä albisäläri amäliyäT albisälärini gäydirdi, gömläKlärini. giTdiK, bi girdik, bi iğnä daQdılā, bi bayan. iyi yapıñ gāri dädim. biz amäliyat doQduru däğiliz amca dädi. bizim görävimiz bu. iyi dädim bän ya, iyi ayıldıñ, fazla durmañ 345. amäliyaT bitdikdän kəri filän däğä däğä gonusurқан, särüm daQdılā, o arada biz gitmişiz. särümüñ işindän. tām bir buçuQ saT däväm äTmiş bänim amäliyäT. bir buçuQ sağaT. ondan soñra bi dä baQdıydım bän amäliyat olmuşum. 'bi uyandırdı ābā bänim gözümä bi sancı dikilmiş ämmä anu çıkacaQ gözüm ordan açacaQ. aldıla giTdilä қоғуша indirdilä. bän ya bänim gözüm çıkıyo dädim bän yā hämşärälärä. bunuñ bi 350. çäräsinä baqıñ, açacaQ bu göz ya. siz amäliyäT mi ätdiñiz bänim gözü tāmälli burda 'kör mü ädäcäñiz. hämän yatmadan gabadan bi iğnägi yapışdırdılā, bi hap äTdirdıla, baş daQğa gäşmädän hämän o ağrıyı käsdi. dä gurban olduğum dädim ya, canım çıkıyodu. ordan doQdur gäldi bi bāQdı qonturol äTdi, doQdur yarın taburcu äTcäKlā dädi. da hālän gözümü ordan mäsälä şäy yapıyo qonturol ädiyola. bi yazın gitdiydim. 355. şindi äsKisi görüyö gözäl görüyö da nä däsän dä äsKisi gibi däğil ābā. şimdi äsKi göz başğaydı ābā ya. o da tam sağ gözüm. avcılığı çoQ mərəqliyim, bu sağ göz bänä mäsälä lāzım. (Sigara kullandın mı ābi?) yoQ kullanmadım, hiş. bän alışamadım gatiyän. o sığarayı bänim gada içän yoQdur. yalıñız alışamadım. çoQ işdim alışamadım. (Alışmak için mi içtin?) väriyolardın mäsälä väriyoladı biz dä hatırını yıQmağalım diyä yaQıyoduQ. 360. bi dağa yaQıvi, därkän alışamadım gatiyän. içmädim, alışamadım ya. bu, bän sığaradan gäçämiyom. bu nä dämäk yav, na sı gäçämiyosuñ yav, allağ alla. bän alışamadım sän nasıl bunu gäçämäzsiñ? bänim oğlanlarıñ üçü dä içiyo işdä bän

siğarā işmädim. bā-n burdan mäsälā şimdi bōyün giTmädim. sabāla bānim tiraKdörüm
mā bān yalnız şöglä gün aşırı arāzimi gāzār gälirin, yayan olaraK. vallā bälki bāş
365. kilmätirädän bilänä dä fazladır. yörürüm, gün aşırı gidā gāzār gälirin. gar oşa
ginā gāzār gälirin. gar olsa bak, hava yağıyo oşa isdāsām şamşiyāmi alır gāzār gälirin.
ämmā vucūdumda bi şıķātım yoK ābi. işdā, bi gözümüñ şıķatı va. başga hiş dä bi
doKdura bi doKdura bi içärimdä iç hasdalıKlardan hişbi. yalnız bazı bi soğuklama
filan oluyoz. sağık ocānda bi haP mäsälā şuruP vāyağut bi iğnä. ötäkilli bi
370. vucūdumdan şıķatım yoK isdādiğini gānc ilä gāzā yörüyābilirin. (Tabi günlük beş
kilometre yürüyorsun. Bir de avcılık yapmışsın.) av hindi çok gāzdiriyu. bulamıyosuñ av
şimdi ğıt. çok güzäl mäsälā köpāK olacaK. sabālaya kaçacañ yalnız olaraK,
tüfāñ alacañ, köpāñ bağılysa kimsäyā habar äTmädän hāmān çıkacañ, ormana
goyvāracāñ. hä mān kimsä gālmädän avını vuruP dönäcāKsiñ. öglä köpāğ olacaK, va
375. böglä köpāKlar. işdā ona biz zağār diyoz, ona zağār diyoz. (Tazı denmez mi onlara?)
hayır. ötäkilli o kākliğ üzämindä goşanlara guşcu dāni. o tazı vallā onlā bizim bu
bölgädä yoK ābāy, yoK. hām onla bizim burda çalışmaz. onla biribirini burlāda kändini
parçalār onlā. (Neden abi?) burlar mäsälā ağaçlıK dağılıK bi māmlikāt. onla ova
kısmalarda onla öñündän bi davşan kaçsa onla ora varmadan yaqalā, alıK gälirlā. onla 'çok
380. mäsälā tazı onlā çok şāy hayvan yav. bi şu bi qaracık üzümü var. bunu mäsälā çāvrā
hāP bunu mäsälā şāy yapıyōla, dikiyōla. o bağdan yātişdirmāsini isdiyōla. isdanboldan bi
gānşdan bi oğlan gāldi, bu rda bizim ortaçāşmä köğü vā orda āpāy bi arāzi aldı, bu yārā
bağ dikdirdi. buraya bunu dādi daha da buraya bi şaraP faPriķasını yaPmasını
yaPdırTmasını isdāyōadam. (Sizden de var mı ekmeye başlayan?) var, burda da çok.
385. hārkāz dikiyō. şimdi māşurlaşdı bu bağ gāriyā döndü ginā. ämmā bu bağlar başga.
mäsälā bi çāşit bāyāz üzüm, siyağ üzüm, başga bi şāy yoğ udu. böglä buraya mäsälā

bağolacäk, här çävrä bağolacaq. (İnşallah iyi olur. Emeği de çok bunun.) äbäy tabi
 bunuñämä var yä bunuñ gölay däği. diräk var, ilacı var, ötasi bätasi äbä kolay bi iş
 däğil. hä-r nä olusa ösuñ bi yaPdığın bi işindä bi zorluq vadır. şimdi yänicä buldanıñ
 390. bizim buldanıñaltı ı buldanıñ toprağınna bäräbär yänicäyä doğru burlar häP
 çäkirdäksizdi. bäliki görmüşsünüzdür. şimdi bu çäkirdäksiz bağı üzümü kaç sanädän bəri
 çoq däğärländiriylädi, iyi para ädiyodu. 'çoq bunla para ä-Tdiksıra forumılacını
 dayanmış bunla. o da nä olmuş, üzümü soñ zamanda mäsälä randımanı düşmüş. işdä bunu
 mäsälä bunu alan tüÇcarla-r bunu soñura şäyini varmı-ş, mäsälä hıläsinä varmış, daha
 395. dünä gälänä gada o üzümlä häP bağlāda duruyodu. soñ zamana gada laylonla çäkmiş.
 acabıla satabilir miyiz ilärdä diyä-, böglä äzil säbiloldu. ämmä bunu- yä hämān birdän
 havaya uçuvimä ya- yavaş yavaş gulla az gullan. o gädä fazla olunca içi
 hoslayıvirirmiş-äbä, içindä bi gäbuqolurmuş, içindä şäyolmazımış. (Bunun
 ötesinde sağık için zararlı.) tabi sağığ için zararlı olma mı canım. işdä çoq yärlädä
 400. isdanboldan mäsälä çoq mäsälä böglä almamışlā. şäyä piyasaya girmamişlā.
 (Adamlar para verip alıyorlar bunu niye kendilerini riske atsınlar ki.) tabi ya. bu yänicälä,
 buldanıñ bi kısmı mäsälä ä-ycä ählisi oldulā. şimdi onlar bu bağıñ mäsälä tumarını daha iyi
 bəcəriylä, äyicä öğränmişlā. onlar bu bağüzärinä o çävrä birinci. şöylä dikärkän bi ona
 baq, öglä birisi hiş kayma yoq. ba-qdın mı dä-nK böglä. öglä mäsälä adımlı- yaPmış
 405. kım dikimini bilänä. (Burası da öyle olur artık.) ä aynı böglä ya öglä yapıylä. här
 bağıñ başında onların bi sondajı vā. adam göyväriyo suyu, o bağıñ içi- diz boyu su. suyu
 ämiyā ämiyā ämiyā ämiyā dä bi çäkiyo da adam 'başla o iküş günün içindä- däniz gibi
 asma, üzüm. çoq güzäl. (Su olsa burası da aynı olur.) olur, sulandıqdan kəri olmaz mı
 ya-, aynı topraq-äbä ya işdä. sontaş huracañ, suyu çıkaracañ. millätin dä büTcäsi
 410. zayıf olduğundan bäk önämsämiyo. şindi bir kaç kişi büna öndär-ösa, bu iş olü da,
 işin içindä köñn içindä bi arkadaşlādan öndär-olmadığına bı işi, sontaş işi yoq. ä

biz sulama yapıyoz tütünü tankärlä, böğlä dağın başında. tankäri algäliyoz, moturu
 güruviyoz mäsälä, o suyu häm dikiyo, häm arqasından can suyu väriyo. sulama yapıyo.
 mäsälä bu köğlü bunu äycä häpisi buna alışdı, alış'dı. ämmä bu 'bağ işində bi sontaşa
 415. bi alışğınlıK ösa bu dā aynı olur. susuz öğlä çoK iräzilliK çäkdik äbäy. topraK
 yaradıK. baş kişiniñ önündä bän arıK çäkdim. vallä yav biz yav bu gänşliğimizä hiş dā
 äsirgämämişik. işdä ä bänim hanım mäsälä bu günäylidir. bu, märkəzdän bänim adam
 yalan söyläyo dācäK bi şäy yoK. bizim burada bänim 'çalışmamıñ üzärinä ä baya azdır.
 bän äbi çoK dayanıKlıydım, uykuma. sabäläyin sağaT başdä uyanırdım. kaK, zobayı yak
 420. ä alışmışın, ä uyuyaman zatän gäri, yataman. nädän, biz göyunculuK çoK yaPdım
 bän, gänşdä. yüz yüz älli göyundan aşşā olmäyodu. bizim bobam mäsälä bizi ävärdi,
 hiç ayırmadan mäfäT ätdi, qaldırdıK. üç oğlan dörd oğlan mäsälä bir gız hiç biriniñ
 yanına gitmä dädi. bänim yanından häÇ ayırılma dädi. bu bizim hanım dā onuñ isdädiñnä
 görä, uygun gäldi mäsälä. aKşama gadä düğän sürädi, o iç yangınla, bak.
 425. onu aräzimiz yākın darı yolar gälirdim. bu da tütün işinnä. ula, ula sän diyom bän
 dā 'kaş balya, bi insanıñ ädäcä dörT baş balya tütün. äğsiğ olsaydı. niyä biz o gada böğlä
 sıkıntıya girdiK ya. mäsälä härkäz tütün dikiyo da biz niyä tütündän gäriyiz diyä bi
 düşüncämä oluyodu o zuman. ora öküzü gün aşma mävzində boyünduruKdan ağılı
 bağlardıK hırsızlığ olayı bilän olmazdı. bak şurda bobamıñ bi harman yäri vardı,
 430. garşıda. gıyında bağ vardı, bağın yanında. burdan gälirdim, düğnämi alırdım,
 partüsämi. göyun çıkarırdım. bak şimdi o göyun bi arkadaş ıla bizim akıraba dāyız oğlu
 olıdu, ikimiz gidädiK. uyku böğlä göyunuñ önündä, dāyñ üsdündä böğlä
 dayanırdım. ya tmaK yoK, yatığın zaman o göyun o millätiñ hər yärini batırı. böğlä
 dāngäyi 'şäy ädincä gadä hämän kaçar uyanırdım. bän o göyunu illä çän var zātän.
 435. närä gitdiği bälli oluyo göyun. ginä gälirdim o göyunu gatarıdım, ginä o harmana

gidā öküzü goşardım, sürādim. bi harmanı sürmäK niylā olmaṽz. bunu dirgānlā bi yo-
mäsälā aḶdarıdıḶ, aḶdarıdıḶ. şimdī o döndüKsırā onuñ üsdü samanlayo, incāliyo ämmā
a-İtında saP bā. onu illā iki gişi olacaḶ döndüKsıra biri gurcalaycaḶ. (O dönmeye ne
dersiniz?) işdā nā darsāñ. çaḶma dā nā darsāñ dā gāri. onu bi yo öküzü ora bi
440. diñāldivādīK, bi yo dirgānlā onu bi yo incāsīñİ altına irisini yoḶarıya
çävirmā olayı. bān sänälārdān patosçuyumdur. şimdi o da bitdiṽ. bān durmam ginā bu
yaşda. yaz gāli māvsi mi gāldi mi hā onları arpa buydāyi biçār alsa da nohuT oluyo. şimdi
nohuTlara gidārim bān. üşānmām yā allaṽ o işi dā hiÇ üşānmām. (Nohut epey çok
herhalde bu bölgede?) oluyo. bu bölgā nohuT bölgāsi. bu sänā, Ḷaş sänādir düşüḶüdü,
445. bu sänā iyi fiyatİla mäsälā. kilō otuḶ bāşā Ḷada çıḶdı, nohuduñ kilōsu. iyi arı
nohuT va mäsälā, mäsälā tāmiz nohuT. bazı gāçi nohuTları olur nohuTlarıñİ içindā. (Keçi
nohodu dediḶin nasıldır?) gāçi nohodu höḶlā biṽ şāy oṽ randımanını düşürüyo o. guru guru
höḶlā içindā. işdā mäsälā o-Şākil iyi nohuTlarıñ, iri nohuTlarıñ otuz bāşdān kilōsu otuz
bāş biñ lāraya. güzalİdi bu sänā nohuT 'bayadanİ oluyodu. bizim bu sänā 'azİTdiK.
450. nasıl havāyı sāvmiyo bilmiyon bī dā dalıda nohuT çıḶıyo, palazırıyo, tam ürlānācā,
çiçā binincā Ḷada- böḶlā sararıyo Ḷuruyup gidiyo. bizim burda çoḶİ olduṽ. bu sänā dāṽ
hurda bī yādi sākiz dölüm bi yār vardı. bi dānāṽ tohumu saçdıḶ sürdüK,
gübürāsiniİTdim. vardım bi gün bi baḶıP gālām dādim. bizim tarlayı yāmiş, ḶurumuḶ.
bānim Ḷoyunlar vardı, bi orda bi çocuḶ vā içindā Ḷoyunu güdüyü. işdā na-İsılİsa bulut
455. hurḶunu dāniliyo işdā o 'nasıl bi havada furuluyo bilmiyom bān, orasını, bi şāyinā
varamadım. vurmuş nā yapacañ. filān tarlada bānim dādim nohuT vardı, buluT furmuş.
giTİ orāyā yidir gā dādim Ḷoyuncūñ birinā. adam gi-İTmiş, ikiİüş gün yidirmiş. rahaT,
sāvinmişdir gāri. böḶlā bānim gibi bulunuyu zātān, yidiriyo. ya-İv yidirācāñ zāti. mäsälā
otunu, bö-çāk şāyini toplāyo gāri Ḷoyun. tarla tāmizİ oluyo. (Köyde cebinde harçlıḶı

460. olmayacak kadar kötü durumda olan var mı?) vā da, ābi alıřma gūcū yoK adamıñ. bācāriKsiz. iř yaPmasını bilmāğān bi kiřilā tabi onlar yā allā, iřiñ yōntāmini bilmāğān adamlar onlar. odun ādār, satar bi yārā ordan bi harřlıK ginā ıkar. onuñ da  o bařga bi māsālā gōñřunūñ da o oduna ĩtiyācı vā. o ocuKlarıñ rızkıñı tāmīn ādācāksīñ. ya bunla dāmbāl adamlar yā hallā.

KOPARAN KÖYÜ (Kp)

Kp,1

Ad Soyad : Fatma Acar
Yaş : 66
Öğrenim Durumu : İlk Okul Üç

1. (Adın ne teyzecim?) fatmanı acar bänim adım. (Kaç yaşındasın?) aTmişa basdım gāri. (Gençsin daha maşallah.) gānc diğliz gayri, ölüm diyunı aha diyun. yaşamıñ gayrı soñu gāldi ya. äsKidän a yavrucüm, ä-sKidän buı şäylär yoğıudu gänä dä tarna, bulğur, bāKmāz gārnıñı doldur gibiı iyidi şäylär. hindi vitaminı ötä bāri çıKdı ama hasdalıK da 5. çoğaldı. açık gāziliyoduı bi dä işdā romatizmalā, bu tütünlāri bilānā ayazınna şäyinnā işdā İsan romatizmaları dārdi buluyu, soğuk buluyoı. hām bänim bayıT dı sürüyö. (Kıvrırken mi acıyor bacağın?) hām na'sılı acıyo. hār äKlārimdā va, bān sabāla höğlä sipor yapıyon. (Sürekli hareket yap, bırakma sakın.) höğlä ādiyon, höğlä üyüşüK gālıyu bazān. ama ılıcalara gidiyon bān şäylārā. (Güney'e mi gidiyorsun?) hāyır buı şäy, 10. tāKgāniñ gābaz köğü var. ötädā sarayköğ, gālmişniñizdirı ordan işdā tāksiliñ yanından gāldiñiz, işdā ordan yoluñ üsdündā tāksdilı orda. ordan sapıyoñ māsāla nāzilli şiy izmir yolundan, höğlä ağıvāriyoñ. sarayköğüñ içindān dä gādiliyö o tāKgā hamamına, ordanı gızıldārā hamamı var. onlara giTdim. o hamamlara giTdimı aha orlardan gurtuldum. üş sänā doKdura giTdim mān mundan. dūrülüvādim bān, on dörT sänā on baş 15. sänā ävāl. giTdimı iki doKdura giTdim, ılaş vāriyo. bänimı aTdıKca sātān duruyon. aTdıKcaı tümālli vücūdum daha bi sancıı oluyon, aynı doğum sancısı gibi. ona bi dä ona birı afdanıñ içindā dāñizliyā nāvzaT bılāı dāā bi doKdura giTdim, o doKdur bāni şäyā havālāı Tdi, ılıcağa giT dādi. bacım sän dādi ılıcağa giT dādi. o da izmir

çäşmäältında 7 çalışmış, görävi hanı orda görmüş. bunu dädi sän dädi ılıcağa git. vadım,
 20. sän doQdurluK bän dä doQdurun ıama dädi, häş dädi bir zaman dädi doQdura yiğinti
 olma. äki sänin ıaklämläriñ dädi, doQdurun baQ tavsiyä ädiyon sänä ılıcağa giT dädi.
 dädiği gibi dürülüPdurun gäri, bö-ğlä kütüK gibi, şişdi ällärim paTlamanı vädı. allä ırazı
 ösuñ, sänä dā ona da biñ gat, biñlärcä duğa äTdim ıo doQdurcuğa, allä ırazı ösuñ.
 ayaklarım bükülmäyo, biri sätan diynäKdä miniyon, o gada kötü. mindim diynāñ ıüsdünä
 25. giTdim gäri ora, suyuñ ıiçindä ü-ş buçuK gündä, daha nicäsiñ diyiP dä bükülmüyü
 bänim ıayaK hu sol ıayām. sıcaK suda, oturuyun göcä havızıñ ıiçinä.
 barmāmiñ ıucundan duta duta duta duta duta duta böğlä böğlä gätirdim. büküldü gäri
 bi günü, dördüncü gün. iki güncä taha durdum, iñ ıoldum. bura gäldim ıidi. bura
 gäldim ıidi bänim bu dayı, ılac ıaTdıracan diyä. oğlan ıäsKärä giTdi, böyüğ ıoğlan vā
 30. dānizlidä taKsdildä çalışıyolā, gälin ıorda. onu da ga-rı gız da satıldı abılları
 bizim ıısan yoK gā ikimiz. (Kaç çocuğun var?) üç, biri dä muğlada 7. onu gäri orda 7 bi
 gaziKlama yaPdı, bän ıonu tānikägä suyu gatıvārikä ılaşlı suyu, tütün ılacı ıatāka,
 kaykıldım galdım. bänim diz gänä kāsıldı galdı, içindän kāsıyı vurdu. ama tār dā böğlä 7
 für diyo çuvaldız gibi, aqıyo. damar ıaçıldıydı gāli ya, iyi oldum bi şey galmadıydı. bi
 35. gaziKladı tarlanıñ ıortı yārınā yıkıldım män. ä bu var işdä 7. tarla işi biTdi 7, ılac ıiş
 biTdi gäri tünün ıılacı, bän gäri yıkıldım. ısaKlā gāynıyyu, sāt da on ıon bir sırası. bänä
 dādim gäri bir gāztā kitabındā dā oğudum ıudum arpa gätiriviñ ordan bi tas dādim.
 gāynadıP da saracan, dağda da gänä o gadarlıK duracaK yārimiz va gäri tütünün başında.
 gätirivāñ bänā onu dādim. gāynaTdım gāynaTdım gāynaTdı 7m içi çıkıncağa
 40. gāynaTdım ıonu. onu gāynaTdım gäri içi çıkıncağa fıkırdıyınca, sa-rdım ııscānna bi
 layloma dö-Kdüm, sa-rdım. çoK şükür ıana 7, bāynimi aşdı. o dizimā sardım ıo bāynimi
 aşdı. gız hār yanım kör kütüK. onlan gäri yumuşadı. iki gün durdū ıo dizimdä bi diya 7, bi
 diya yaPdım. ämmä gidişıyo, dizimi kässä 7ñ, duymācaK, gidişıyo gäri. darı gibi 7 öğlä darı

gibi. altı gün ikişādān saṛdım havā aldırmadan. onu alıyon, ötäkini, hazırlā göyun,
45. yapışdıırıyun. böğlä biṛ baḲ, böğlä bi dārdımı̄ öñlāmṁäTdim, öbürkünä dä sārḁım. o
zamanṁiki sänā Filān häÇṁırrāT höğlä yaşadım. ondān kārı dä ginā hamam,
ğalmadımṁardından. gidiyunṁon baş sänādirṁışdā, sänälādā birā sāfārṁossuñ
gidiyonṁonna görüyon. haPṁırāTlatıyu ämmā tāsiri gāçivāriyo. äväli ni var yavrucum,
iyi kötü gänā insanlar buṛ şäyläri soŭḲları görmüyodu o ğadan. görüyodu 'da bu
50. tütünṁişi gibi şäylär öldürüvädi İsanı. yıprama yıprama. tabi yıprama. bi dä bän
kändḁim döndürmäK zorunda ğaldım, bu bācārıKsiz çıḲdı. bācārıKsiz çıkınca kändḁim
döndürdüm. lüküsü kändim yaḲādım, amälāyi kändḁim dutādım, äKmā kändḁim. bu ğayfa
çalışdırācan diyä. oṛ köğdāṁolan ğayfanıñṁüsläri äv bütün. biri oğlanıñ, biri kändḁimiz
durām dāyā yaPdıḲ. ötäki oğlan ğäliP gidincä ğaldılā. bu yıl düğünṁäTdim män. (Hayırlı
55. olsun teyze.) allahṁırazı ossuñ. hämşāri muğladanṁaha. oğlan da yurT māmuru.
ötäKi ikiyi oḲudamadımṁabilasınna ötäKi oğlanı. onlāñ dä iki çocuḲları vā. ğızıñ biri vā
on säkiz yaşında on doḲuz yaşında, torun. üş dä ötäkinıñ vā, iki ğız bi oğlan. onlā tāksdildā
hindi. tāksdildā çalışıyu, burda bän baḲıyudum. aha ondan ğārı burlāda malımızṁoluyu
diy mi, burda biz dağṁävi gibi. havādar oluyu ya, havası da iyi oluyu sağıḲlı oluyu hani.
60. şäysi olmuyı ya, düzāni yoḲ yaṁ. işdi yazıñ buz gibi oluyo, ğışımṁıscağṁoluyu diyä
änmiyonṁorası da yazılıḲ düzāninlä duruPduru här şäyi. änmiyuzṁışdā dağ gibi yaşıyuz.
(Burası da güzel teyze, Köye tepeden bakıyor ne güzel. Buralı mısın sen?) buralıyız, köğüñ
yārlisi. işdā n'ādācāñ anamız babamızṁölāli äpiy çoğṁoldu. çoğṁoldu ğārı häPsi öldü
giTdilā. üç ğızañımṁoldu, onları ğārı işdā onları bi göz başṁādācāñ dāyincāyā uğraşınca
65. yavricim ondān kārı aha zātān kırḲ baş yaşında oṁ oğlan hindi otuz yādi yaşlarında
var, o zātān otuz baş otuzṁaltı yaşlarında var. o asKārä giTdiği zamanlardan bārı aha
böğlä çākiyon on baş yirmi sāna vā. yaşım aTmışṁaltı basdı bı yıl. (Küçük müydün
evlendiğinde teyze?) hayır yirmisindāṁävländim män dä. ondan ğārı aTmışa dāğdi

yaşımız, yirmisində ävländim kırK sänäliKävli olduK ğari. o-ndan bilämiyon ğari işdä 70. gülär oynärin, acÇıK şamatonluK yaparın. o-ndan yıpramama ğalısañ o- başımdan gäçän olaylara ğalısañ baş olmaz. n'äydäcän a yavrum işdä İsanlar, härşäylär gälü İsanın başına da çoK şükür, bİN şükür allahıma. kötü äTmäsiñ allah bundan kötü äTmäsiñ. işdä äsKi zamänin işläri böglüydü. ä ğar yağıyodu, mäsälä şäyi kapıları bilän şäydän açıyoduK, mäsälä kürälä açıyoduK işdi ya. hindi ni ğar yağıyodu ni su 75. var baK bu kögdä. häşbi suyu yoK, şäysi yoK. çoK ğuraKlıK giTdi, suyu bilänä yoK. ondan biTgi yoK. hindi tütün baTdı baK. ä dävlat buna bi- şäy ğomuyo Ku. gidiyo- şäydä gäziyo biliyoñ mu adam olacaK. ama ğıyı käsım, bu kırsal käsımläriñ hali niy olacaK? mal ädiyoñ parä äTmiyo-. parä ädä ämmä- sändän bı yıl ucuz alıyo, burdan bi äl ğonmu'yu ku (Pazara götürüp satsanız olmaz mı?) hayır aha burlardan 80. upucuz väriväriyoñ ä şäyinä. bazar düşgün sätän, bazarlar düşdü sätän. gäçän sänä gänä bundan İiyidi, bu sänä gänä aynı. ä dışdan ätiräcätını yapıyullar, añaşıyullar o-ndan. ä tütün yaP, onu qaldır. ama ona bi- şiy virisiñ. bu köglärä ya bi- yaşam şäysi väracän. dışda ğonuşuyo İyi yardım ädiyuz türkiyäniñ ordan yardım alıyo burdan yardım väriyü ämmä- häş bizä faydası yoK. säniñ suyuñ mu va-, yoKsa sän burda 85. nasıl yaşıyoñ? mäsul baTdı- ä buğday para mİ ädü hindi, mal para mİ ädü. tütünü- yasaKlamağa çalışdılar, üldürmäğä çalışdılar, İyi hoş da ama äväldän düşünäcäKläri İdi. värdilär hu ğada yapraK çıkararı köglärä tütünü, suluz yärlärä ä ğırsal käsimi öldürTdülär. ğırsal käsım öldü. ä burlarıñ tütünü zätän hu ğadacıK oluyudu ayva sarısı gibi. burlara azar azar väriP dä tämiz tämiz, bura dä böglä idära olacädı. ama onlar ni yaPdı, ğıyılarda 90. gäziyo, ortaları ölüyo. bi- härkäsiñ mal ädinäcäsä mal şäysi väsä mäsälä dävlat. az buz ni ädäcäsä, üzüm ädäcäsä üzüm mäsä. ya-rın n'ölur hu irät yä baK onu söylİPbatı bi dä, şarabı batıracaK. mäsälä o da batıP gidäcäK ä ni- ädäcäK bu millät o zaman. işdä bunlardan diyon ğadın yavrum häşbi- yaşantınıñ dadı duzu yoK da, ondan ögläliKcä köglü

iräzil, daşındılar. köğdü ısan mı ğaldı hindi ı hurda yäTmiş säKizän hänä ğalıvadi. ä
95. bunuñ häPisi dänizliyä hindi bu täksiliñ ıardı mı vā, yoK. bunuñ ıardı da yoK. baK
görişüñ, täksil dä batacaK. ni ı ğıyıda çinä gidiyodu, bilmäm nără gidiyodu. bunu çin satı
kändi ıüräTmää durdu. hı ı ğıyı kāsım üräTdiği an çoğaldı zaman, bi zaman namazlā, äv
namazlāsı burlāda kirkid ıilä doğuma äTdiK biz. bunları häP ıağ a känd imiz
doğuduK ıäv namazlāsı vādı böğlä mäsälä kilimlär. şirkätä dä doğuyōduK känd imizä
100. doğuyoduK, bunları satıyoduK mäsälä. ä niy ıoldu, häpisi biTdi ı. şı ımdi bunla ır
yinä dä batacaK. batmasa da onlāñ yärliläri, çävräläri, ğıyıları köşäläri alacaK, burdan
gidän fakirlär gänä köğlärä dönüm yapacaK, mäcibürän. ilärdä olacağ ıolan ıo.
mäcibürän köğlär şahirä änacäK, bi dä köğlär yärinä daşınacaK. bunlar zātän var
kitaplarda. (Okuma yazman var herhalde.) üşdän çıkdım ııdı bän. o zuman yoğ ıudu
105. burda oğul. biz çıkdıK ıond an kəri baş ğaldi. o da bizä, bizi duTmadı, yaşıımız
duTmadı. ondan ğaldıK, 'da yätā giTdiñ yäri biläcäK ğadar şükür hālimä. izmirdä
bizim ıoğlan ıābim mar. gidäriñ ıora kändim. bi dä muğlağa güzün giTdim ıo ırdan bi
dä muğladan, ğalin mindirivadi ordan ğari izmir ıarabasına. ğacä sāt doğuz buçuKda bilä
varmışın, ğoca ğaraca vardım. bi ı sāt dä ordan bizim ıoğlanıñ yanınd an täläfon äTdim,
110. buldum mardım. aha öğlä ginä iyi oğumuşluK. n'iydäcäñ yavrucum yaşama
dünyäsiniñ ıöñü soñu yoK da işdä gänşlärä bi äKmäK vāriliP dä bi ı oncāzlar iyläşsä.
yalıñız ğalınıyu o da ısan huzursuz ıoluyo. hu ävlär häP boş baK, bö ığlä ğaldıñ ıävlädä
ısan yoK. öğlä, hind i bänim hū malım ıolmasa ğazacäm canımıñ ıisdädiği yärlärä. (Çok
mu malın?) hayır ıiki inäm ma. üş dörT ğoyun va, iki ıüç dä ğuzu vā. bi köpäK ıo bi
115. kadi vā. häPsi bizä bağıyu. ondan gidämiyun sātän bi öğlän bi sabah bi aqşam dädiñ
gibi onlarıñ ıöğünü ğalivariyo. gidiyom bi ı, hura ğada anca varırın, ävä dönüncä zātän
vağıT ğaliyo. öğlä ımasa ısan gänä bi canınıñ ıisdädiği yärä gidär ğazär ğalir. äviñ ıiçinä

qapanma İsanı kötü ädiyo. tansiyondan oldum män, hurda üş dörT sänääväldä hanı tütün bilä dikiyodum. gözümä bi saqırıma gäldi hu ana damarlardan böglä. yüksälivämiş 120. gäri göz tansiyonu bilänoluvämişim. nä bilimädi doKudular bunu. aşşamäzäni oqundu gızım, vädım sabahdan, dänizliyä. baġgurlu ġari bu, ġayfadan baġguru var, ämäKli. ä onla çıkıyon, ġarnäm ma. ana göz doKduru damara sävkädiyu. damar doKduru ġayıd ol gä ġayıd ol gä ġayıd ol gä. dörT säfä ġayıd oldum. gänä vädım män, ġarnäyi höglä gözümä baqaġodu doKdur. bän dä ġaşdim dä sandalläġä

125. oturaġodum. bi güldü. nidänotururuyoñ dädi hindi yänġä, sänä dädi äkirä ġaş dä otur mu dädim män dädi. ama dädim baK siz ora havälä ädiyoñuz, ora da bura havälä ädiyu däd. iyi o zuman baK bilgisayara dädi, bununadı va mı dädi. döndü gäri bilgisayara, baKdı. yoK dädi, çKımıyo dädi. ä o zumanöglä däsänizä bänä dädim. bänä nidänöglü dämiyoñuz dädim. siz dädim aġa yärdä bi doKdur ossa, bi şarKıcı ossa

130. dädim, bi cumurbaşġanı ossa, bi milläTväkili ossa dädim böglä firildäcöz däġä uğraşırısñız dädim. ya bän düsdür ġäziPduranıssanı dädim burada ayaKda öldüräcöz diyä näyä savaşıyoñuz dädim. anam bi güldülär bunu. däġzä dädi äñki lafiñüsdünä dädi bi yü baqıväriyin dädi. vallä bi gözlük yazıvemiş yazı güzlüġü ba. bänonu bi iyi gözlük sanıyun. gözümä şäyädiyu zätan hu yazıyı oqu bi. yazıya äñgäl oK yoK da

135. diyom, hurda bi äñgäl vā diyom män. sinäK ġanadı gibi bi äñgälim ma gözümä diyon. hä burda titiriyu diyun. vallahi bilämädi baK. bāni o damara yolladı, damaroraya yollıyınca aşşamäzäni oqundu. bän dä gözlüġä giTdim gä. gözlüġü dä aldım gäldi morda yaTdım ġızanıñ yanında dänizlidä gäldim. allām yā rabbi dädim, ġaş gözädim sänä bän dädim. gäri iyicä dädim iyi olmācan da dädim. nidänädiyo Filän

140. däyä ġari bän. o zaman gäri ä o şäyädincä üryämdä, sän gızım dädi birisi şaPġalı bi adam, şükürü daloġluna giTsänä dädi üryamda, sän dädi dispansärdän yand an gir dädi, älli märtä gidincä dädi saġa dön dädi. saġda dädi ġuşunlu cāmi mādır onuñ dibindä yazānəsi vā dädi, düşümdä. olacaK gibi 'bi silkäländim höglä dä 'kaqındım, ġolumu

çarPmışın yärä. қаҚдım şükürü daloğlu şükürü daloğlu, unutmada yazdıм hura, şavҚı
 145. yaҚдım, yazdıм. o zaman ğäri bi buçuğa ğaşdı, ğänä bänırāTsızım böğlä o
 gözümdän. ğäliyon bura äzilärdä yazdıP ğäliyonämme aha işdä onlarla onlarla
 duruyon. orda yazıvämädilä. ä bi buçuğa ğänä bänimö äñsämä sarsma ğälincä bän
 oldum canım, orda ğalıväräcän ğayrı zatan bi yanım gidäcäK däğä qorҚuyon. aha dädim
 män dädim ğayrı buna, bän dädim üzäl doҚdura gidäcän dädim. hind i onu yazdıм da
 150. dämiyon buna, üryädär däğä ğäçiriyononu da cüzdänimä ğänä ğäTdim. hä giTdim
 däñizli bazarı günüdün. disbansärdän yanna girdim, aldım o қayadıälimä. büğlä
 va rdımö ğurşunlu gibi ağa bi cämi. dibinä vardım bi äcäzänä vä. ğız yavrılarım dädim,
 hurläda dädim şükürü daloğlu diyä bi doҚdur duyduñuz mu dädim. däyzä dädi aha hu қапı
 dädi. ana, dädiğim gibi. o zuman ğäli baқıTdim. yäñgä dädi tam yärinä ğälmişin dädi sän
 155. gibi bi säkratär vä bi çocuҚ, ğısçäz orda duruPduruymuş. añladıvärincä dä bän böğlä
 böğlä oldu da öğlä ğäldim dädim. doҚdur da ğäldi, hasdamız dädi baҚ dädi doҚdur
 bäğim dädi böğlä böğlä rüyä ğörmüş dä ğäl. bi incälädi yavrum sändän iyiyi olmasın. bän
 dä dädim höğlä. boynum dädim dönäkä acıyö, höğlä dönmäyo Қu ağaş gibi ğırılacaҚ,
 höğlä ädiyo bänim қafam. äcilä aldı bän, iki buçuҚda. kimiñ kimsän va mı? vallä
 160. yoҚ işdä täK başımıyın. ğäl sän dädi. hämän hadämäyä üçüncü ğata bi yataҚ
 buldurTdu, yatırdı bän. bi saT soñura hämän şiyä, birä sät arıyla hurdan bi yu filim
 hurdan bi yu filim қafadan bi yu filim. ikişär säfär çäKdirdi bunu, ärtäsi gün incälädi. ona
 ğörä vädi damar açıcı haPlar, şäylär. on gün älağodu bän orda, çoҚ şükür. (Hälä hap
 kullanıyor musun?) haPları ğullaniyon başğa ğäri işdä ğänä dä sulandırıcı, tansiyon
 165. ğullaniyun. işdä bu şäylär sulandırma romatizması vädi hapi vädilä. sulandırıyo o
 iyiyi ğäliyo. işdä onlarla yaşıyon. ğänä yaz ğäldi mi hamama gidärin. yatän içindä hurläda
 añlanıyon böğlä haräkät ädiyon. (Bildiyin masal var mı Fatma Teyze?) vallä
 unuduyon işdä bu unuTKanlıҚlar olmasa olu da. hasdalığla uğraşdıм ya o masallar, o
 başğa yaşanan oyunlar havalar, onlar bändän giTdi hindi. (Buraya neden Koparan

170. denmiş?) öglä baK, o qopana bi ad daKmişlarımış, bura bi çalıyı qoparmış da bi giTmiş dayerlär. (Kim koparıyor çalıyı?) bilmäm gayrı bi ona bi ad daKmişlarımış hurlara gayri, o da qoparmış da giTmiş. hä adı bunuñ bunu qoparan goyalım dämişlä. hä o gibi, aha buranıñ bu tapälärä yärläşmiş dä bi zaman, biz bunu bänim aKlım äriyo da hu tapälärä gäri çadırlı yörüKlär bäk gälirdi. dä bu kögdän käri mäsälä. ä onlar bi zamanı

175. üzüm käsmäğä giTdiK biz bu şäyä, sarıgöl yanına alaşähär äkgäçili vardı. üzüm käsmäğä gidincä adamcıK hurdan giTmiş hurdan bi tapäğä yärläşmişimiş. ağa biziñm gäri bura yärläşiyö da biz bilmiöduK. gölu gırıK däniyö da lağabını duyuyoduK. üzüm käsiwämäğä düduK. gärgılığınnan, çıkını almış gäşmişordan yörüK däğ mi, almış gäçmiş. alıP gäçinca gärisi da gänç, adamı daha bi iTdiyär. adam gäri önda, vay dädim

180. sän dädim yänğä dädim bu mu oluyo dädim. ayläm oluyo dädi. bän dä o zaman, äkini bän dädi gününüñ siziñ köglü gününüñ gärgılığından aldım gäldim dädi. anu dädim sän orlarda durduñ mu? hä dädi siziñ kögdä durdum. bi göca imam dädä varıdı dädi, işdä dädi ibräm dädä varıdı dädi, aha dädi hazanıñ oğlu varıdı, işdä gävlaK dädä varıdı filän varıdı. onları dädi iyi biliriz dädi, babamıñ dädi aPbabıydı dosduydu

185. dädi. ä o zaman dädi aşşadan dädi gışladan dädi yaylağa sürdüK malı dädi, gäçä-rkä dädi, höglä dädi o dädi imamıñ dädi damına yüz yoqarı mal gidivämiş dädi dolu yoqarı dädi. alla bi armıT dalınıñ dibini ürTdü dä varıvädi dädi, üs yanımda siñir gomadı dädi. o yörüK dädi gäri vürü vurüvädi işdä bänä. o dädi gälivädi o diğnäğ ilä dädi bi döğdü bi döğdü bani dädi, unudulur mu o hayallar dädi, o hayalları unudamam dädi.

190. häÇ unuTmuyon galanını çoK säviyon dädi o köğün dädi o qoparan köğünüñ dädi. bunu dädi gatiyän unudamıyon dädi. bu dädi imam amca däniyodu buna dädi goc imam däniyodu dädi. bunu unudamıyon bura gäldim ya dädi, unudamıyon dädi. içimä giTdi dädi. häş galanından bi kötülük görmädim o qoparan köğünüñ dädi. o dädäciKdän duydum ta orda üzüm käsmäğä giTdim dä bi zamän, aha ögläsinä burlar

195. yörüKdän yärläşmiş. işdä çoK yärläşirlärdi bura da äsKidän, bura kändi dä yörüğümüş. (Yunanlılar gelmiş mi buraya Fatma Teyze?) gälmiş, gälmiş dä gälmiş.

yonan gälincä babacığım ufacığımı. laF ädiväridi. üç äşşä gäri däşdimäm üsün
 dārlādi babamdan aÇıK o da göcaman'ca, onlara hindī burlādan toPlamışlā ötä bātī dā
 catur, toPlamış yiyäcäKläri toPlamışlar, milläTläri siñdirmişlär, danaları bilä kāsmişlär
 200. häP, torbalara ğaTmişla, äşşäKlärä sa-rmişla-r bobamgilä bizi güllüyä ğoyuvä ğä
 dämişlär. güllü dağına ğoyuvä ğä. ondan burdan miniyollar äşşäKlärä sürüyollar, bunlā da
 yanıbaşında. birär höğlä çöräKläri var-ımış ğara ğara ğayrı çavdardan filä olmuş, kimbili
 niydän oldu. ğıTdıK zaman ğay ya. o- yārān dāriz bi çāşmä vādır-äsKi çāşmä, ona
 sulamağa durmuşlā ğay-äşşäKläri. o-rda gidärkä ğayra o çöräKlādān onlara birär
 205. vāmişlär. o-rdan, bu da, bu da bi- ala ğarlı bi gün-ümüş bu. ala ğarlı bi gün-ümüş.
 böcälär filänä paralamış. dā orlāda görmüşlā dā yārānlıK-ädiväridi, kārımlärä ğoduK
 ğäldiK dāyā. mindirivädilär bizi äşşäKlärä dā dādi, birär-äl ğada ğada çöräK
 vädilär-älimizä dādi. ğäldiK-ordan dādi. yalnız, daha- öncä mi ğäldilär, ğalmışlar
 burlarda. çocuKları filän suyuñ-altına dutu dutuvāmişlā, yāni doğmuş çocuKları.
 210. ğadınlāñ filänä ırzına ğäçäcäK-olmuşlar, irāñg-äTmişlär. aha öğläsinä bi
 zaman-için şäy-äTmişlā, işdä hi-ndi ğäçilāñ buynuzuna filän mum yaKmışlā da sürü
 sürüvāmişlā dā. (Neden?) o da buldan yaylasıññ yanlarından yüzü-äşşä sürüvārinçä,
 atatürküñ bayā aklı, ordan sürüvārinçä- 'ha biri ğäliyo ğäcäliKdä. hurlara buynuzuna mum
 yapışdırıyo, häPsinä birär-ataş dāyirivārinçä, ataş çokuntu ğäliyo. yañğın ğayrı u- baş mı
 215. olu du ıldızlı böcä gibi gibi gälän. bu häP düşman, hı- türklär ğäliyo. aha onu ğäri
 üğläliKçä arıTmış çoğunu. böylä burları- dağ da- o ğadan duramamış- onlar-aha büğlä
 şiy- olduğuna ya. ğalan çāvrälärdä çoK-äğlämiş onlā. (Üç dōrt sene kalmışlar,
 anlatıverdiler. Bir de çekirgeler gelmiş oralara, herşeyi yemiş bitirmiş biliyor musun?) hä
 çäkirgä dā ğalmış bura da ğalmış. bura da ğalmı-ş, haTda- öğlä babamıñ-ı- ufağkana
 220. bān, ävin-ortasındān gömmüşlär-ağzını sıvamışlar. ä burda ni va baba dādim, o
 äviñ-ortasında. ğaldırām dādi ğayrı sökām. bi söKdüK. yä-şil höğlä sirkä ä- ğayrı

yäşiliñ açıK yäşil güzäl yäşili. o çägirgä ağısınıñ imiş ğay o. (Hälä duruyor muymuş?) duruyomuş umuş o zuman aTdıK. o zumanlar da o äviñ ortasına ğayrı arğa tarafına ambarıñ ğıyına mäsälä, ambar däriz höğlä buğday filä ğatıyollar ımış, onun ğıyına bi dä 225. çäkirgä şäysi yaPmıslä, ağısını gömücäK yär. ağızına bi ğayraK qapamışlar da. baş ädämamişlär, çäkirgä yiyivärmiş härşäyi. bi şiy bıraKmamış. baK başğa yärlädä dä gösdäriü hindi uçuyo o ğuşu ğurdu. o ğuşlar häP burdıydı äväli. äşşäKlärimizä sämär vuruduK. sämär sırtına vurudu, o vurduğunda yüzdüğü yärä ğonardı didär yirdi işdä, läş ädärdi. saKsağan dërdiK ona, saKsağan ğuşu. ala bälä bi şiydi, ğar ala ğarıyla 230. bəyaz. ä o ğuşları bän ovalarda görüdüm. hindi giTmişär ğay, giTdi bu burda yoğ onlar. giTdi ordalar, ovalara daşınmış. işdä onlar hindi baK hunuñ içindä gösdäriyu çoğu baK. hu çokaşP yiyullar o iläşläri bilä, aslanläñ yidi şäyi. işdä onlar öğlüydü äväli var ımış. äväli mäsulü öküz ülä äkiyoduñ, iläşbärliK sabanla ädiyoduñ. hindi ämmä moturla ölmäzi öldü. ä dərindän sürüncä toprıaKlarıñ gänşliği çıKdı 235. altından üsdünä. ä öküzüñ çäKdiğiñ ni ğadar olacaK. hu bi sälä, bi ğarıK ancä oluyodu. ä onlar filän häP öldü, tarlalar dinş topraK birbirinä. tarım iyï oldu. iyï oldu da para yoK. ä bi tütün para ädiyodu, millät äv yaPdı. dışlarä dä äv yaPdı mäsälä dänizlidän äv aldı härküz äv yaPdı. ä önünä motur aldı. häPsini yaPdı ämmä ä bi dä tütünü öldürdülä hindi mäsälä. yapılanlar ä härküz birär 240. duracaK äv yaPdı, başını soKacaK. ä işdä o rda da yaşantı, ğazanısañ yäcän ğazanmazsañ duracañ, äliñ işi ğolay mı? işdä öğläliKcä yaşıyıp ğäliriz yavrum, ağa n'ädäcän? köğlük yärläriñ işi böğlä. ondan böğlä böğlä yaşadıK ğaldiK bu zamana ğada, işdä iyi dä ossa kötü dä ossa. başğa ni diyälim. (Burada kan davası var mı hiç teyze?) valla olmadı. öğlä burläda bäk öğlä bi cinäyät çıkmadı çoK şükür, hä çıKmadı. bi 245. kişi o, onu dā ğarısını, anasını vurayı. onlä da dänizliyä yärläşdi o anasıgil, ğızını anasıgil, şärifä diyä. almanyadıydı ğızgil dā aha ondan, adamläñ hu ğarşı täpädäki ävlädä. sävdindän. ğarı başğa yärä satarın ayıracan sändän dädi, anası ğızını. ayıracan da

säni başğa yärä satacan diyincä adamıñ ıafası da oynıyväriü. o da-ı bi säFär atınca o da ta huracığı can-ävinä gäliväriyo. bi çocü dā var-ıdı bälindä, altı aylıK filänä. ağa ondan 250. onu ğāri vüruldu, damlara giTdi. aha ondan ğāri oncāz-öldürdü dā yaTdı ğaldi damlāda. çocucaK hindi-ı aydın taraFlarında bilä bārbärä vädilär. äsKäriğini yaPdı ğaldi häralda. altı-aylıK ğaldıydı, vurulduğunda. bi o oldu, olay-ı oldu nasıl olduysa. hindi-ı bānim-ı oğlan uğraşdı. oğulu hindi-ı ö şäydä oğudu da, iki sänälġä ğaşdı ünivärsädä, iki sänädän dörT yıllıġä-ıaşdı. dö-rT yıllıK işläTmä bölümünü aşdı. iki yıllığını da işdä 255. dävläT sınavlarını ğazandı, yärläşdi. türkiġä gänälindä-ı ilK sırağa yärläşdi o dävläT sınavlarında. o zıman oğulu, iki sänälġ dā oğulu var-ıdı işläTmä bölümündän. onu da kändi orda māmurluK, häm māmurluğunu yaPdı, ġacä oğudu-ı, oğulu ġacäġä ğaldi. ġacäġä ğaldıındän onu da-ı onu oğurkana onu da ordan-ı aldı ora yattırdı, onu da başardı ġodu 'da. onuñ-üsdünä iki sänälġ dā masdır ġazanmış-ımış. o zaman, añkarağa bilä ana bi 260. buçuK millar param gitdi ġaliP gidärkä dädi. ana vallāhi bi buçuK millar bilä param da giTdiydi bānim buna dädi. mäslāmiñ-ıçinā girdi dädi, ġacä olsa ġänā oğuyacan dāġışdırmädilär dädi, bān bunu nasıl-ädiyin diyä bura täläfonla bänä sordu. anacım dädim, allah bārākät visiñ dā, oğuyamıyosañ äkirdä ġalsıñ dädim. tamam sän hindġ ünivärsädän diplomayı aldıñ da dädim, başardıñ da duruvä orda diy mi? tamam-äkirä 265. dā dädim, allah vä-rdi bi äKmäK dävläti ġazandıñ, ä tamām äkiniñ dädim-ı ilärsi mi vä? ya git, äkinä bārākät-oğuyacañ. yorulma dädim, ġaş-ı alımıyosa dädim n'ıynäcāñ dädim män. müdürdän-ızın-ı alıyon-ı olmuyo dädi-ı, yapamadım dädi. bān bunu n'ıydiyın sänlä danışıK dädi, hindġ üzülsün-ı üzülsün dädi bilġon mu. bān dı o zaman ġuzum bārākät-oğu dädim. allah värir didim. o-rdan väracäni ordan väriväri dädim män 270. bilġon mu. ġalıvädi o da. böyläliKcä ġāri yavrucum. ondan ġāri yavrucüm-ı ağa öġläliKcä-ı oğutduK ya, biz dā öldük. işdä oncāz ġāri sänġ gibi ġāri bācärlädi allāma çoK

şükür. härkäsä birär äKmäK yolu värsiñ yavricım böglä däyirdi. ana däyirdi allah. däyirdi arkaşaşlarım värsiñ dārdi, bāni dä boş ğomasıñ hā däyirdi. baK, ta böglä duġa ädärdi. allah bāni dä boş ğoma allahım a dārdi, gänä dādi. dörT sänä Filä dıŷda ğaldı. o 275. äKmäKlāñ yolunu buldu ämmä dörT sänä Filä işdä dıŷda öglä uğraşdı. däsdiK vädım, çoK şükür allah yavrum. bi oġu, açığ öġrätım osun oġu, hu oġuluñ unuTma yalıñız dādım, iläri ğidäbilisiñ bälki. gitdi o ğadānlıK allah äKmäK yolu vādi. başardı. ilki işdä o dıŷlara ğiTsä gänä ilk oġul öġrätmānlıñı filä dutuyodu. onu da kändinā düŷürämädi anadolu lisäsindä okudu bu da. işdä ora äġilmäK illä ona ölüm ğaldi a 280. ğızım aşşādan yüksäliväsä olacādi. imtānla olacaK şäy diġi mi yüsäliväsä olacādi. onu aşşāladan doġuya ğiTmiyi sävmädi, illä o doġuyu sävmäzdi. doġuda ölüm çoġ oluydu işdä ğarıŷıKlıK diyä, işdä o zäbäblädān yavrucım ğiTmädi. iyi ırātım hindi ğay diyo. işdä öglö öglä, öglö öglä yavrum nu bācārlādiK oġuTduK da böglä ğızañlaTdıK da kändim dä işdä böglä. bu äk romatizmaları ğaşmiyo sātān. üsdünä ğoyuyo 285. da, çoK şükür āñiyisi bu bunuñ. (İyisin tabi Fatma Teyze. Dün Karagözler'e gittik de teyzenin birinin elleri yumulmuş böyle romatizmadan.) karagözlärdä. hindi onuñ oġlunla ğardıŷdır bunlā. yaŷılıca öglä ğurudu diri diri. höglä āli vādır aha onuñ da vā daha ävlānmädiK alisi vā bānim gibi. aha öglä yaŷlı dādīñ gibi hunlardan çıkarmıŷ da höglä hura tārs gātirmıŷ barmanı. çıkarmıŷ işdä o āklā çıkarmıŷ onu āklāmläri. 290. a'çılmıyo o ğäri, büküldü mü. çoK şükür çoK şükür āyisi bānim onun. häräKāt äTdirmämiŷ işdä o hamamlara bilä gitmämiŷ. ā n'ädäcāñ hasdalıKlar işdä o çoK. işdä İsanlar da gänä dā bi şäyliK dä oluydu yavrucım, intımaslıK da oluydu. hindi onuñ biz başġa yaranlıK ädäcādiK ona buna ğäçivädik. o hindi duTdu da, ä ğocası çoK oldu ölälı, böyüKbabamız çoġ oldu ölälı. duTdu da bu äŷmāniñ bāri yanında bozuKlı köġünä 295. bi adama, hadi dāġā bi dādāġā vardı. o. bāşaynalı daKdırmıŷ, alnına tura, a'sKıñ

daKdirmış. günäydä gördüm män munu. sādıK da üzüldü buna, o öläñ gāri. ordan, canım sän yäTmiş yaşına vādīñ, ocā var üzülmä mi bi adam canım? bi ğızı vardı bi oğlu vardı. ğızı da çoĝ oldu öläli mänānciTdän. dört çocuK ğaldı. hā dört çocuĝula, ğaldı. ğızı ölüncä dört çocuK. ä bunu bän günäydä gö, anañ bi äyi yapamamışñ äkini dädim. i- aha 300. böĝlä olduK gāri diyä diyä giTdi. bir dä adamcıĝñ ötä bārisini almış ğälmiş bura. häPsini çalmışalmış ğälmiş. çalıPalıP ğäliñcä ona ğarı olmācañona hizmetātmācāñ dä. sātan gücün yoK da nidän n'ārādīñorda? yazıK diĝi mi, sänonu soymaĝa mı giTdiñ? onu soymuş ğälmişordanaha-. bunu bāzısı baK bānim çäKdiĝim dārdä ğarşı, çäKdiĝim çiläyä ğarşı- häç böĝlä olur, bu durumda olur dānmāz. allāma 305. şükür, a-llahıma çok şükür. çoK miñginliK yaPdıla-, bātırdıK kafil oldu bu, ä onu bunu ğardışımı ävärivādiK bātırdıK. bi sürü altınları ildänaldıĝonları bātırdıK. anu- nilär nilär ğāşdi başımdan ğaçän başolmaz, yaranlıĝāTmiylä dä. ginä dä çoK şükür. bu dārTläri düşüncämiylä buldum. morälbulamadımävimdä, huzursuzluKdan da-rtısırķana- sä nidän batırıyoñ bānim ğazancımı dārķän. bi ğayfa ğurduñ ällärä 310. daĝılıvādi. bi arabāaldıK o zamanlar burdāaraba mī ma, bi dolmuşaldıK. 'da onu da batırdıK. kafil oldu, häPsi giTdi. a-Tmiş yäTmiş ğoyunum marıdı häPsi giTdi. ço- K şükür-a-llahıma hindi iyiyi-n. bu dārTlärä ğarşı iyyin. hīlā düşünmādim, yanımı vādim dä çalışdım, sürtüldüm dä yıkılmadım. sürtüldüm dä yıkılmadım, ähallaım bundan kötūāTmäsiñ yavrucum. soracañ va mı başĝa hüĝlä bi bildiñ, şiyāTdiĝiñ. 315. (Yok teyzecim. Herşey için çok teşekkürler. Ben gideyim, sen de işlerini yap.) işim bilänä yoĝaĝa, hindi äsKimi dāĝışdirin, huñ su ğaynıyınca mala bākarın.

Kp,2

Ad Soyad : Dursun Göktaş
Yaş : 43
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunu

1. (Adın soyadın neydi muhtar?) dursun göktaş. (Kaç doğumlusun?) atmış iki. (Eğitim durumun ne?) valla ilk okul (Bu köyün adı nasıl Koparan olmuş biliyor musun?) valla, jandarma gâçan sâna söylüyü, bi yârâ dî, jandarma komutanı nârdâ galdıysa bî. diyâlim gârâmaT, gârâmaTli vâ şurda gômşu köğ, âşmâniñ. ora diyu i dâmirciyâ giTmiş diyu.

5. orda körük çäkärKâ diyu, nâ biliyñ bu körüğü kôparmış diyu. orda ha kôparan ha dâmiş dî dâmirci diyu mäsâla burdan varan şahısı. o şäkildâ galmış diyu. bânim bildiim daha öncälädän, yörükdän gurulmuş zâtän burası. (Hangi Yörüklerden?) vallâ şimdi önu bilmiyun bân. böglä at goşduruka işdâ mäsâ kôparmış diyolâ. mäsâ kôpunca, kôparan galmış diyolâ. bi tür dâ öglä anlatıyurlâ. (Köyün kuruluşunun ne zaman olduğu hakkında bir bilgin var mı?) yoK. älli yädidâ okul açılmış yalnız. kaç yılında gurulduğunu bilmiyun. (Kaç çocuğun var?) dörT gız. (İyi işte, kızı çok olan zengin olurmuş derler?) öglä bi şiy gullanırlâ kögdä. şanslı olur gibilädän. öglä dârlâ burda da. (Annen baban sağ mı?) sağ. onlân şurda ilärdä ävläri. (Yaşları kaç?) aTmiş dokuz filän. vallâ babamıñ bi ayâ käsildî damar dıkanıKlından, sigaradan. (Sen kullanıyor musun 15. sigara?) yoK. o öglä olduKdan soñra bân biraKdım. äväli içiyodum. kändi kändimizä niyâ, kändimiz parıyla alıP kändi kändimizi zâhriyoz dâdim ni gârâK vâ buna. doKdur, içilän yârâ dâhi girmä dâdiydi. o da saKlı saKlı işmiş. yasaKladıydı, damar dâğişdi. biz onu äzilärlä filän gidiyudu hüglä yayan, cumâ günläri. biz ora cumaya gidiyu zannädiyuz. arkasından, şu gâşidan, yaya gidiyu, bakıyuz bayâ säviniyuz. çünkü ölümdän 20. döndü. oysam o saKlı ora sigara almağa gidiyu. (Sizi kandırmış yâni.) hı hı. iyi oldu yâ böglä, afädäsiñ inäK güTmäğä bilä gidiyudu yâni. o durumdan soñra biz bunu ölü

diyoduK yāni. o dārācāyā indiydi. soñura burlāda gāçān gōñşulādan nāyā siğara alıvāmiyoñ diyā, bān sānā 'ni äTdim diyā şā yaparımış. onlā da mācibur gālyumuş o öğlā diyincā, vāriyomuş. soñra damar işdi o damar da dıķandı. ayaK gāñgirānā çāvirdi.

25. (Nerden kestiler, bilekten mi?) şurdan. (Kalçadan mı, zor işi o zaman.) purotāz va-r. onla bāK uğraşmıyū. gānā bāzı işlādā daķabiliyū da, kāndisī dā fazla gāzmicāK. (Arazin epey var mı?) va-lla, zātān ķardāşlārimiñ, dōrT ķardāşiz biz, onlānda ikisi dānizlidā. ikimiz varız bi. arāzi var yāni, kāndimizi idārā ādiyū. yāni yüzüñ üstündā dōnüm mar. (Senin kullandığın mı?) hayır, bārābār yāni. zātān babam gullanamıyū. (Ne ekip 30. biçiyorsunuz?) vallā burda, a-rpa, buğday, tütüñ ādiyuz. (Tütüñün çok mu?) tütüñ pāK çoK diğl yāni, az. işci yoK, fazla da diKmādiK. kögdā dikānlār var. (Ne kadar ürün alıyorsunuz?) yağışa baķıyū. diyālim biz ikimiz bi ton, biñ iki yüz gibi bi kilo tütüñ yapıyuz. iki tona gāda yapabilir yāni. amālā alırsa öğlā yapar yāni. yārinā görā burda, māsālā başaltı dikār dikiyū, yağış olmadığı zaman bi buçuK ton tütüñ alamıyū yani.

35. ama yağmur olursa o zaman ona bi şiy diyāmicām. (Kōy kaç haneden oluşuyor?) köğ yüz yirm baş hānā. (Nüfus ne kadar?) üç yüz yādi. ya bunuñ da birazı giTdi zātān. gālan iki yüz, iki yüzālli gibi ancadır yāni. boşalıyū. (Neden sence?) vallā işdā çifciliñ hāli bālli. idārā tmiyū yāni. gārşılamıyū. dānizlidā diyū hiş diğilsā diyū sigortam, oluyū sađlıK güvāncām olū gibilādān gidiyolā. (Kōyde sigortalı olan çok mu?) vā gānā yirmi

40. yirmi baş civārında, yaşlı. (Genelde sigorta mı, bağkur mu?) bağkurdan. tağkur va, āsnaf olanlā vā. (Ticaretle uğraşan var o zaman?) yoK, şindi burda yoK. burda bi bāKgal düKganımız bilā yoK. (Alışverişi nerden yapıyorsunuz?) şu āzilār vā, yakın. bizim burlāda zor. āv yapuyurlar māsāla öglāna taķı taķıyular. (Takı çok olur mu?) gānā dā oluyū yāni. añlaşmalara baķar, āñ azından iki üç millar, gānā taķar yāni. (Düğünleriniz üç gün mü

50. oluyor?) üç gün yapıyoduK da, şindi dāđişiyyū. hindī adamına görā dāđişiyyū. kögdā öğlā olu işdā üç gün olu. cumā gün başlar öglādān sonra, pazar gün aKşama. ārkāklār ayrı davulu olu, davulla āğlāni. ķadınlar ķadın sanaTçı, o şāKildā onlar ayrı. davul kısmı

bi ayrı. (Ne oynanır genelde?) ärkäKlär gänäldä, o zäybäKlärden çoK az ğaldı oynanğan zātän. az ğaldı. (Hangi zeybekler oynanır?) iki barmaK zäybä nä bilim bän, aydın zäybä 55. gibi. o şakillädä işdä. (Evliliklerde ailenin baskısı oluyor mu?) yoK. äsKidän oluyomuş amma, mäsälä daha äsKilärdän şuna böğlä varacañ şuna şöğlä dädiği zaman mäsälä o, oluyomuş böğüKläriñ dädiği. şimdi kalKdı. hindi çocuKlar işi biliyu. (Düğünleriniz içkili mi olur?) şindi äsKiyä görä işKi nädır oluyu yäni. äsKidän çoK oluyodu. ni aldıñ, o. rağı alısañ rağı içärlär, bira alısañ bira nä biliyin şaraP alısañ şaraP. o düğün sahibiniñ şäyinä bağı. (Odun mu kullanıyorsunuz yakacak olarak?) odun, 60. kömür dä alan olu. şimdi härkäsiñ mäsälä işdä kändi odun yäri olan vā, olmağan vā. biraz da kömür alıyoz. öğlä bi säbiT bi iş yok. işdä adam aşama ğada bi yük odun alı ğali. ğali ondan soñra bi ğäväğä ğidä. (Kahveniz var mı?) vā. cāmi dä vā, imamımız vā. (İmam İlahiyat Fakültesi mezunu mu?) lisä. imam atıP lisäsi. bunlā dä öncä, şäy oldu ya kapanmadan öncä mązun oldu. şimdi olmuyu onlā kapandı ğali. (Evler genelde eski 65. yapı değıl mi?) daha äsKidän taş da şindi, adam mäsälä tuğla gibi bi şıylärlä yapıyu. gänälda zātän äv yapan dä olmuyu şindi. härkäs giTdi dänizliyä. adam bi äv dutuyu ordan, kiräliyu, çalışıyu. yoK ğanş yoK zātän. bän dä vallā giTdiydim. bizim ordā da va kändimizä görä ävimiz, gümüşlädä. ä bu mütarlıK olayı çıkınca işdä, illä ğolum ğoğşu mütar ol. öğlä oldu yäni. ğarşı arkaşañ da biraz ğırıcı olması gibi, illä sän ol dädilä 70. ğolum ğoşuyu ğıramadıK (Muhtarlığın işi çok mu?) tābi gänä dä oluyu kändinä görä. köğün mäsälä ğaliri yoK. ä məcibursuñ sağa sola giTmäğä, çağırıyular ğal diyolar. (İçme suyunuz nereden geliyor?) işmä suyu bizim çayırlıdan ğaliyu. iki yüz yirmı mäTräliK ğuyudan. onu da işmädä ğullanılmıyu. işmädä ğullanmıyu millät yäni bizim, burlarda. (Neden?) kiräş çoK. (İçme suyu nereden geliyor?) şindi şu äziläriñ, hu yanda çıkışında 75. çärkäzdärä dāriz ordan alıyulā. ä ğaragözlärä gidiyulā. ğuyulādan şu dağlādan şä yapıyolā, tāmin ädiyolar. millät bunu işmiyu yäni. bizim atmış säKiz atmış doğuz yıllarında bizim çocuKlümüzda su ğaldı. ä bunū da bu öncäki arkaşa su ğalincä, onu bi

şiyLär mahänäTdi yäni bunu paTlaTdı, borularını ğırdı şäyTdi. (Neden?) yäni köŷñ buna İtiyacı yoKdur gibilädän. ā bizä dädi bän, ā iki dönämāzasıydımOnuñ 80. yäni. şurda dädi üş dörT kişi vā bunlar dädi yā bu suya şäyinä, güväncäsinä su almıyu ävinä, bu suyu buradan qapadacan dāpōdan dädi. niyİsä İ kimsä bi şiy diyämiyudu yäni. muhtar yā buT kimsä bi şiy diyämiyu. ā ona görä āzā ğırıcıydı yäni. biri bi şiy däsä işdä dilinä gäläni söylüyudu işdä. niyİsi tamam dāpōdan qapaTdıK. kändi dädi yäni millät şäyTmädi dä, kändi öglä dädi. kimsä dä zātän bi şiy diyämiyu. gäcāör dan qapaTdı.

85. (Genç nüfus çok az gördüğüm kadarıyla.) çoKazaldı, otuz yaşaltı yoK diyvisāñ olcäK. tabi böglä zoroluyu, çalışmaK gāncilä oluyu. yaşlı varısa da gidän amcaları işä götürämäzsiñ, bi yardımT däsāñ dāğāmāzsin. yaşamağa çalışıyozİşdä buT yäni bu dağda. (Allah yardımcınız olsun diyelim. Burası da Yunan işgaline uğramış mı?) ğalmış. bizim daha āsKiT mäsälä ābälärimiz anladıyudu yäni. gäldilā dādi mäsälä toPluluK, daha 90. büyüKläri ğayonlar da çocuğumuş o zuman. gäldilā bizläri mäsälä büyüKlär dardı, bi yärä häpimiz dolduK dardı. onlā tavuK bulduysa toPluyuP kəsiyu. nä biliyim bi diğnāñucuna, ucucuna diziyulā tavuKları dādi böglä. insanları fazla bi şiy yaPmamışlar da, öglä bi şiy duymadım yäni. (Arazilerin verim durumu nasıl?) az. (Bir dönümden ne kadar buğday alıyorsunuz ortalama olarak?) şimdiT vallā yärinä görä dāğışir,

95. yağışına görä dāğışiyo. bizim dö-rT dölüm yärimiz va mäsälä, otuz 'dolu gibi. (Kaç kilo gelir?) ölçäK, otüzüş kiló filän gäliyo yäni. dolu bi kiló, ölçäK iki kiló oluyo. otüzüş kiló filän gäliyo yäni, bi ölçäk. (Yani dönümden 200 – 225 kilo almışsın.) ävāT. işdä yağışa bağıyo. (Burada sulama yapacak kaynak da yok galiba değil mi?) işdäT şu, bu ilärimizdä ğocadärä dāriz biz mäsälä su işläri gäliP gäliPölçüyu, bi şiyLär yapıyu. gäliP 100. gidiyular, hiçbi başlama olayı, bi şiyİlmuydu. baraj gibi bi şiy düşünüyulā mäsälä yağān yağmur sularını gibi, qaynaK da vādır yäni o dārädä. (Suyun akışı nasıl?) işdä yağış çoğİlduğu zaman çoğİkiyu, çāvrası gāniş bilİñ mu, dağ. hiş kāsilmıyu. yaTzın kāsiläbiliyu yalİñızİğusdosda. güşlü bi siyäsätİlması İlāzım yäni baraj başlamaKİçin

ı uğraşacaK biriläri lāzım. dağ olaraK çävräsi çoK gäniş yāni yağan
105. yağmurlā doldurur. işdä güşlü bi siyāsät ilä olur, biriläri yardımcı olūsa bizä
öğlölü. yoKsa, kimsä baKmaz ora. (Bakılır mutlaka ama ayrılan bütçeyle ilgili olduğu
için biraz geç olur.) doğru. tälävzon otuz yıl soñura çöl olacaK önläm alınmazsa diyu
ya. mävsim däđişiKliđi giriyo. toPraKlar yarıK yarıK gösdäriyu tälävzon, bu
şakil olacaK otuz yıl soñura diyu. (Dilerim olmaz, Allah o noktaya taşımazsın ülkemizi.)
110. işallah. (Köyün geliri var mı, neyle idare ediyorsun?) vallā köğün bi gäliri yoK. işdä
bi suyu va mäsäla, onuñ da aTmış ğadā bi abonəsi va. ondan nä olacağ işdä. (İşi nasıl
yaptırıyorsun?) imäcä usülü yapıyuz işdä. (Küçük yerde idarecilik yapmak zor tabi.)
zorlu, ğarçäKdän zor. köğ yärindä ufaK täfäK şäyi, afädäsiñ piriyi dövädädiyulā yāni.
adam işinā gälidiđi gibi ğonuşuyu. (Muhtarlara sosyal güvence veriyorlar mı?) häni
115. hiç öglä bi şey yoK. diyolā işdä asKäri ücüräTdän para vārəcäz. bi sözlär vardı daha
öncä, säçim olmadan öncä. öglä bi vağaT vardı häraldä. biz bilmiyoruz da biz ondan
bundan duyduK yāni. bilmün öglä bi şey yoK. (Aslında nüfusuyla orantılı olarak köylere
milli gelirden pay ayrılmalı.) öglä aslında tabi bi mäsäla köğün güzü dıkanıyu, bi
şeylär oluyu itiyacı oluyu. nördän bulacaK mütar? ä adam mäsäla vatandaşa isdiyu,
120. härkäsdä parä olmuy ki. (Vilayetten yardım alabiliyor musun?) yoK. şindi bi
işağaT, şu bu yapā da bi şeylā gösdärir alabilisñ al. onuñ da zātän orda ğullanısñ. ä
şindi äzilär kaçıyu işin altından. bizim ora ğaçin diyullā. ä işdä här ay üş millar gibi
bi para gäliyomuş. (Onu yakın köylerin hepsine teklif etmişler, ama o kadar parayı
bulamazlar ki.) öglä söyliyulā. illär bañkasından diyolar sizä nüfusuñuza ğörä onar milyon
125. para gäliyo diyolar. ä bu parıyı sizä añlaşırız, bu şakildä bän sizä vārıriz. şäy olaraK,
hizmät olaraK ğullancañız diyulā. (O paranın nerede kullanıldığı sorulur. Para
veremezler ama çöpleri toplar, su işini halleder belediye. Birleşebilirsiniz de, iyi olur.) bi
bizim burıyla da olmuy, bi köğ daha olması lāzım, işdä milläT dä aslında iyi olacaK yāni.
(Tabi yapılacak her bina için ruhsat isteyecekler belediyelik olunca.) yalñız şindi gänä dä
130. köğ dä ossañ, bi pilan puroje bi şeylär olmıyınca gänä dä äv yapamıyoñ. (O zaman

toplanıp bir karar alın. Hiç olmazsa suyunuz, yolunuz düzene girer.) o gölaylığı olacaK. tabi millät dä bunu, bu sıkıntıya girmäK isdämiyu härkäs. diyälim kanalizasyon yapıldı, yapılacak. adam tuvalätini şayini orağa gaTmaa masraf. işdä bunu, bunları düşünüyü. ä aräzi värgisi olur diyu. bälädiyä alıyu diyu. işdä millät, olumlu baKmiyu. (Bu 135. konuda bilgili birinin köylüyle oturup konuşması etkili olur aslında.) ya bän bunu birüz biriki gonusdum. işdä köğü satı mıyuñ gibilärdän, bi dä duyuyon arada, mütar äzilärä gäsmäğ için şä yapıyomuş ora bura, biz imzä toplagälüm mütarı düşürälim gibi. böglä sözlärlä yäni İsan. (Bu konuda araştırma yapıp köylüyü meydanda toplayarak bu katılımın artılarını eksilerini anlatsan sonra da oylamaya sunsan nasıl olur?)

140. zätän öglö olmıyınca, olmaz yäni. bän onu başgana söglädim. bän dädim baK böglä böglä bi sürü ufaK yärdä, adam mäsälä işinä gäldiği gibi gonusdündan burda bizä tamam diyu, ora gidıyu 'bi ayrı gonusıyu. milläti, olumlu yöndä gonusıyuy, tärsindän tärsindän gonusıyu. başgana kändiñ dädim bän dolaş gäz, iknä äsäbilisän äT dädim. bän bi şey diyämiyun dädim. bän bi şey dädim zaman yañlış añlıyolar dädim. (Kaç farkla 145. kazandın seçimde?) yirmüç. (Karşıya oy verenler hep olumsuz tepki verecek bu olaya tabi.) tabi. daha hindi birüz dä mütarlığa ävät diyänlär o işä hayır diyu. o tärsindän baKıyu, olumlu yönünä baKmiyu. mäsälä o diyälim äziläriñ yarısı gäçiñ diyusa yarısı da gäsmän diyu. (Onlar niye hayır diyor?) aynı gārşı gürüP, köğolsuñ diyu. mäsälä biz bunları hiÇbi şey şı yaPmadıK, görmädik. adam diyälim, öbür başgan bänı işci aldıysa, bu 150. başgan diyälim çıkarıyu. ä o zuman gurubonuñ gārşısına gäçiyu. o zuman da işdä bu bälädiyä kaKsıñ diyu yäni. äziläriñ äsKi hälını çokıyi biliyoz ya. bu başdan öbür başa yaya gäç, ayaKgabı çamuruñ içinde galıdı. äziläriñ çamuru gärcäKdän çok yapısağdı. şindi äzilärdä mäsälä gäldiği noKda baKması İazım yäni. (En yaşlısı kaç yaşında köyün.) doKsanlıK vardır. yätmiş doKsan arası vardır. 155. (İnsanların ömrü uzun o zaman.) iyidir gänä öglä. äsKi İsanlä birüz daha dayanıklı gibi oluyu. birüz dä o hormon olayları oldündan, äsKi İsanlä bu hormonlan bi şey şı yaPmamış. (Doğru da hormon olmasa bu ülke aç kalır ya.) aş galı. işdä bazi mäsälä

buğday  akiyoz. g b r y  fazla aTdıK mı  Km  az  oluyu. (Nasıl?)  km  g br  yazın
yağış da olmıyınca, hanımlar   km  yapamıyo. işd  yağmur  az oluşunda, g br  d  fazla
160. g ld  zaman yaniyo. (Herşey i in sağ ol muhtar.)  stağfirillah.

Kp,3

Ad Soyad : Hikmet Ülker
Yaş : 60
Öğrenim Durumu : Lise Terk

1. (Nasılsın?) vallâ iyyiz sizläri sormalı. (Şükür iyiyiz biz de. Adın ne amca?) bänim adım hiKmät ülkär. (Yaşın kaç?) bän mi, bän da, aTmiş yaşıym da, on bäsädän dä aşşada. (Maşallah on beş de göstermiyorsun.) yā bän gāncim yā. bän öglä bi şäyim yoK. (Öğrenim durumun ne?) bän, äskilärdänim. (Eskiden kastın ne?) biz hüsän inan falan 5. işäydä dānizli lisäsindä bārabar okuduK. (Liseyi bitirdin o zaman.) bitirmädim dä koğuldum. äskidän bi partilärdän, köglü şāğirli vardı. (O nasıl oluyor ben hiç duymadım.) köglü şāğirli vardı. şindi halK pa, solculara köglü dārlärdi. o zuman gānāral gāşdiydi başa biliyo musuñ? (Cemal Gürsel mi?) yoK. adalät partidän bi gānāral vardı. dā onlara da, sağcılara da şāhirlilär dārlärdi. böglä arağa bi şäy gāTdılar. biz dä gız kāmāl bilä varıdı. 10. kız kāmali filä döğdüK, basdıK dayā. ondan soñra bizi koğdular. (Çok kibar, efendi bir adamdır o. Niye dövdünüz ki?) o gāncıK o yā, gāncıK. yā bizi, tamam dārdi çoK yapısı çoK iyidi. faKaT sizi dādi gāçirācām dādi, işdä. baKdıK amına göyum bizä sıfır sıfır vāriyo, basdıK dayā biz dä. (Hangi derse giriyordu o?) ädābiyaTcı midī o matāmatıKci midī öglö bi şiydi ya. hāralda fān dārlärlänä mi girüdü, öglä bi şiydi. gız kāmāl. (Müdür 15. kimdi?) müdür, gābaK başlı şöglä. ni dāyollādı, onu da adını unuTdum da. fağaT şimdiki anadolu lisä müdürümüzüñ yāni müdür muğavini olduydu o. (Kaç çocuğun var abi?) dört. (Okudular mı?) biri, ikisi lisä, ondan soğra biri ilk oğul, biri dā ünvärsdiyi bitirdi. (Evlili mi hepsi?) biri var. birisi anadolu lisäsindä, ingilisçä örTmäni, manisada. manisa somada ingilisçä örTmäni, oğlumuñ biri. biri dā āniştä dä işäydä sökadä 20. ämniyät dā polis. (Diğer ikisi?) onlar dānizlidä çalışıyu. yalñız galdım bän, yalñız galdım. (Sonuçta her ana babanın başına gelecek bu. Kaçışı yok.) yalñız çocuK oKutması çoK zor. (Ben ikisini de okuttum.) nası oKutduñ yā? ämmä avkaTlarıñ

parası biraz vâdır. (Şükür halimize diyelim de, düşünülen kadar da çok değil.) çoK gidiyo
25. yav. ünvärsdädä oĸuduyan yirm dörT milyar filän parāaldı. baK, o günüñ baĸrınan
üç yüz yäTmiş baş milyon sırf birinci dönäm için para yatırdım. ikinci dönäm üç yüz
yäTmiş baş milyon. oĸula gidärkä dörT yüzalli. (Kolay değil abi, doğrudur.) çoK äziyu
çoK. şimdi haKĸatän tahsili ayliyi çoK yıPradıyu. (Okulu bitirmediğin için pişman oldun
mu?) ya bän pişmāoldum dā, bän gänä bi şiyLār olcādım. şimdi şäyā imtān vārdim,
30. pätätäyā imtān vārdim. pätätädä kırK doĸuzuncu mu näydim. girdim sınavda kırK
doĸuzuncu mu näydim. ĸazandım ya-v, kırK doĸuzuncu sıradıydım.yüzaltıncı sıradıydı
o sargüllü çocuK, aldılā onu. bän ĸaşdım yā. bi cāzā varıdı bänim. cāzā varıdı dörT
buçuk sänä. (Niçin?) işdä birini burda gözünü saĸatladım. yā piräliniñ oĸlan mı oĸū
dädi. işdä cāhillik bu ya, bän dā duTdum da bi sıkıaTdım kafasına. (Sana okumaz dediği
35. için mi?) hä. o da gözünü ĸaldı. ordan bänä dörT buçuk sänä bi cāzā vārdi hākim.
alla razı osuñ dayı oĸlumuñ babası varıdı, bänä bi diläKçä yazıvidi, tāmħiz diläKçäsi.
on bin lārä dā o käfälät varıdı. parıyī da o yatırdı hā, cābindän yatırıvidi. mahKimiyyi
dinlāmiş o da. bāni dādi dışarı çıkınca ĸiT dādi. cāzā ĸiTdi yäTmiş dörT affindā. (Lise
döneminde arkadaş çevren mi çok etkiledi seni abi?) şimdi äsKidän, äsKidän şindiki
40. öĸrätim yoKdu. äsKidän, adam öncä säniniñ anañ babañ nä iş yapar. anañ babañ diyo
hañKı partiyä baĸlı diyo. bän dā babam halK partisiniñ başbaĸanı, halK parti başĸanıdır
dādım. bundan bänä öbürläri, ulā biri tıraĸyalı biri acıpayamlı bi örTmān vardı, bizä 'bi
tür ĸiTdi arĸadař müdür māvini. vallahi billahi bizi yādi älādi yav. ya-v, bänim äsas
ĸızdım şuydu; bänim yanımda arĸadař var. yazılıda onuñ ĸaıdını yapıyum män. bänim
45. ĸaĸıtı da yapıyun, väriyun. bäniniñki sıfır ĸaliyu onuñku on. (Hiç itiraz etmedin mi?) ülā,
nälār äTdım ya-v. nälār äTdım ya 'ta soñunda müdürä ĸiTdim. soñra birisi dādi ki,
önümdäki bi ĸız varıdı, sän dādi başına, başına dādi bi şā yaP bänim ismimi yaz dādi.
yazılı kādı yaz da vä bänä dādi. sōra bän da boş kādı ona vādim. vārdim, çıkıdım ĸiTdim. o
da kändisiniñkini vāmiş. aynı kāt arĸadāřım yav, aynısı aynı kāt, cāvab. onuñku on ĸaldı
50. bänikā sıfır ĸaldı. 'ya bizi oĸuTmācaKları bälli oldu ĸari. (Hocalar kötü niyetliydi
diyorsun yani?) kötü niyätliydi. bän dā, biz dā 'basdıK dayā. äsKidän mäsäla partizanlık

vardı, şindi partizanlık mı? şindi bänim oğlan mäsälâ anadolü lisäsindä soñ sınıfları ikinci sınıfları, böglä birinci sınıfları häPsinä giriye yäni. ä bän diye fazla noT värisäm äKsiK not värisäm, kul haKğı gäçär bänä diye. (Doğru söylüyor.) şimdi 55. bänim arkadaşım, mäsälâ aK partidän. aK partiniñ il başğanlığında çalışıye. äsKidän, ä haliK miydi öglä bi şiydi adı haluK onuñ, o çocüñ. bänim sıramda oturdu çüñkü yav. äsKidän дәvlät öztürKdän дәvir almış onu, türkäşin parti başğanlığı. o bänim oğul arkadaşım baK, pufösör adam yäv ämäKli oldu. o bänim oğul arkadaşım. bän ikimiz 'bi sırada şä äTdik yav. şimdä ä aK partiye gäşmiş. aK 60. parti il başğanlığında çalışıye. orda şä y, ämäKli. gäçänlä säläm yollamış. ä ünivärsdädän ämäKli olmuş adam, häsäb ät. şindi bän bu günäy muhitindä tanımağan kişi yoKdur aşşä yukarı. aTliyädä yoKdur yäni. aTliyädä härkäs tanır bän. (Adliyelik işin çok mu oluyor?) aTliyädä gavgä ädäriz, häPsinlä gavgä ädärim. hiş sām solum yoK. avkat tamär bänä hindi hiş säslinmäz, yirmi sänädir säslänmäz. (Tamer 65. Selçuk mu?) tamär ä şu tamär yavuz, o bänlä hiş gonusmaz. (Neden?) yä bän şindi şöglö oldu baK. bizim bi darı davası varıdı. bunlarıñ yiğäni varımış bi buldan şäfi, ormandan. bizim tarlalar дәvlät ormanıdır dä şä koydu. (Orman arazisin içinde mi kaldı?) hä. şindi 'dört säfär işäy kaldırdık, kәşif kaldırdık. dördünä дәvlät ormanı dämiş. yätmiş dölüm tarlä, dördü dä дәvlät ormanı dämiş. şindi kapıdan girdim, 70. kapı açık hākimiñ kapısı. bura gäl bi yo dädi hākim, çağırdı. hiKmät bu adam gänä dädi orman goymuş dädi. gänä orman dämişlä dädi, tarla ormana galıye n'äPıcañ dädi. şindi, bän dä sän bänä dädim iki ay gün väri miñ dädim. värin dädi. şindi kütäyada ağır cäzä räğisi o, o hākim. birisi vuruldu, o yaralı galdı. värin dädi yalnız bän sänä iki ay diği dört ay väriyin dädi. yalnız dört ay soñura gänä hüküm aynı dädi. sän ona 75. garişma dädim. bänä dört ay soñura gün vädi. galanı häP ormana godu, tarlalāñ. ävä

gäldim üş gün düşündüm düşündüm düşündüm düşündüm 'bi taraFa çıKmadım. bi taraFa çıKmadan oturdum yazdım ora. (Ne yazdın?) ondan soğrā başbakanlığa yazı yazdım bi. başbakanlıKdan bänā 'dörT gün soğra bi kâT gäldi. orman bakanlığınā havälāädilmiştir, haKğı aranacaKdır diyä. orman bakanlıündän aradan bir haFdī 80. gäşdiKdän soğra, dänizlidän orman gadosduro müdürü varımış, sālāTdin işā alāTdin sālāmät, onla iki toPraK müğändisi çıkagäldi. toPraK müğändisləri añkaradan göndärilmiş onlar. şindi gäldiK gitdik, tarlağa gitdik. üç gaziK çaKdı. birini bura çaKdı, birini bäräğä çaKdı, birini yukarı şäyā çaKdı. adam dädi ki taşın üsdünä toPraK çäKmişlä dädi. aşdı haritağa bi baKdı, sa-däcä säniñ tarla vā burda dädi. säniñ tarlañ didi, tarla 85. olaraq görülabilir sadäcä säniñ yärin vā burda dädi. şindi şöglä bi şiy var, altını üsdünü doğusunu batısını kuzäyini mahkämäğä värmio, ortasında bänim yäri väriyo, sädäcä. (Davayı açan orman mı?) orman. bän dāva aşmadım. şindi o zuman dädim bän arKadaş dädim. säniñ arāziñi dädi, o kırakiyi göstärincä säniñ arāziñi dädi almışlä. bänim arāziyi, almış giTmişlä dä kürTcüK dāräsina goymuşlar kırakiyi, ormana. hākim 90. dädi ki, arKadaşım didi ba-K bu adamlar satılmış dädi yā, aklıñızı başıñıza alıñ, 'härkäsä söylädi yav, härkäsä söylädi. väriñ rapolu bänä o zuman dädim. sänä rapor väramäğiz dädi. ā, biz mahkimäğä bildiririz dädi, o daha iyi didi. böglä bi pazār, salı günü gäldilər. ärtäsi pazartisi günü günäğä giTdim män. hākim bāni vārdi. iki dänä savcı vā yanında, bi dä hākim mar. öbür bi kadın hākim mā o da gäldi, dörT oldulä. bi dä bän, 100. baş. hindi, hiKmät çay içäd miñ dädi. bän dädi ihlamur içäm, bän bilmämnä içäm, bän bilmämnä. o gāri çayları söglädi, çaylar gäldi çay içiyoz. bänä dädi ki ora rapor gälmiş. rapor gälincä, ha-ñgi avkat sänä dädi bunu dädi, yol gösdärdi didi. bän dä vallā bir avkat yol gösdärmädi bänä dädim. niy äTdiñ dädi, ni yaPdīñ dädi, ni çäTdiñ dädi. bän dä ävä vardım okudum, yaza yāza yāza yāza üş gün yazdım amına göyun

105. dädim. ü-ş gün soğra da dädim āpäsä olaraḲ dädim añkarağa göndärdim başbaḳana dädim. başbaḳandan gäldilär, yazı gäldi bänäḡ, arḲasın dan adam gäldi dädim. öndan soğraḡ, toPrā konturoḲ äTdilä didim. adamlāñ şu ğadar şu ğadar ğazıḲları var. buḡ iki yüz, iki yüz sänädän fazla çalısmış tarla didi yāv, bunda şā yoḲ dädi. kim orman dämiş bunu, satılmış kiřilär bunlä dädi. (Toprağı alıp inceliyorlar demek ki.) hā incäliyullā yav.

110. şindi obir arāzilädä kılçık olur ümuř, soğan olur ümuř bu şay arāzilärdä, ğullanılmağan arāzilärdä. bunları tāKib ädiyulla. vallahi baḲ didiḡ, savcı o zaman, sana dädi bi öndä gidän olmasın dädi. vallahi gidän olmadı dädim. çay işdiḲ şiy äTdiḲ. sän dädi kaçā ğada oḲudun didi. bän dä, bän lisä tärkin dädim yāv. allah da dädi ağār dädi aÇçıḲ dā didi, sän dädi bi dädi iyiḡ oḲuldan ğovmuřlā, o da olmasa dädi sän

115. bizim mäslämizi älimizdän alırsın didi. niy isäḡ ordan çıḲdım bū tamär ğörmüş. hākimlän nä ğonuřduñuz didi. hākimlän häřbi řiy ğonuşmadım, sän kändi işiñlä uğraş dädim. nä ğonuřduñuz didi, söğlä böğlä. ulā tāKrar sordu, tāKrar tāKrar. ulā tamäḡr vallā bi řiy ğonuřmadıḲ, giT bänim başımdan didim yav. onlar bizä karşı dāvā açıyo onlar, ormanın arkasında o. onlar yapıyo zātän, mühändislär öndan řay alıyo. äsäsında 120. avrupada mahkämä böğlä diğil, bizim burası gibi diğil mahkämä. orasınıñ ayır mahkämäsi, burda böğlä olcāğo. burda böğlä olcäḲ. bän o-n dörT sänä abıl langiriT anğıridä kurul üyaliği yaPdım. baḲ ta burdan üř sänä řayä giTdim mahkämäğä giTdim. dänizli baş savcısı bāni burdan ğarağolla götürTdü, tam bir'aftera yāmin ösuñ bu mahkämälär husüsunda bilgi aldı adam bändän. ordan günäy savcılığına işdä 125. täläfon ädiyo, ordan günäy savcılığı ğarağola řay ädiyo. ğarağol bāni alıḲ gidiyo savcılığa, savcılıḲdan arabağa bindiriyollā, bän dänizli savcısına gidiyon. biz bunu, o rapor üzärinä tarlayı bänä vādi adam. vādiḲdän soğra, arḲıdař gänä durmadı. tamär gänä söğlüyö, ni yaPdın niy äTdiñ. bizim için ğonuřuyosuñ savcılığ, söğlä büğlä. dayılarına şindi baş biñ dölüm orman yazıldı ya, onları mı konuřuyösuñuz diyo. bän onları 130. konuşmazsam hākim bänä dädi, öläñ hākim, yāmin ösuñ bi diläḲÇä yaz, bi mahkämädä dävlatä ğari iğädä ädärim dädi yav. zātän anayasağa ğörä haḲsız, mahkämäsi

bilä. anayasaniñ yüz aTmiş doquzuncu maddäsindä baQ, dävlatiñ ormaniñ işläTmäsi, masrafı, gäliri gidäri dävlatä ayiTmiş, şahsa yapılamazmış. bunlarıñ yaPdıQları häm äväräzyon, şäyädıyollar häm bunlan para gäzaniyo onlar. onu zandädmä sänonu 135. qānunlan yapıyollā. diği-l. anayasaniñ yüz aTmiş doquzuncu maddäsini ögränmiyo. ondan soñra şävkätormancıyı qaldırdı gäldi. ula burlā dädi bänim, çocuQlümde ormandı. vär bunu mahkämägä dädi. (Verdin mi?) vardi m. ormancı şäyi bi yusuf varıdı vardi. on säkiz ay cözä aldirdi bänä. (Sen niye ceza alıyorsun?) bän, aşdı burları bu diyu da, mahkämägä vardiyo. mahkämädä dädilär on säkiz ay cözä alıyom bän. (Sen tarla 140. olduğunu davada ispatlamışsın ama.) ya bitirdi m. burası ormandı diyu bi di baQ. bi dä baQ şäy diyu, baQ onu şäy ädiyo, onun arqasında dä bi laf var. on säkiz ay cözä aldirdi bänä. bän dä giTdim yarıgtaya, yarıgtaydan tasdik gäldi. bänä kağıT gäldi, cözäni yatır da, hapis cözäsina dörT ay gün vadi hākim bänä. qara qarşımdan gäldi. niyo falan dädi, sän bänim yanına gäl bi yo baqām. ulä cözäyi yatırdım da gäliyon, o 145. bänä cözä värän hākim qarşımdan gäldi. qarşımdan gälincä, ulä nərə gäliyoñ sän dädi. bän dädim cözä yatırmadan. saqın yatırısıñ dädi. ä, saniñ dädi cözä aldın yär dädi, bänim yariñ täpädän bu gıyī kändindän hisablaTmiş da, bänim yärä dāvā aşmış. o qadosdura māmurları, orman şafi ä tarlanıñ taPusu şävkätiñ üsdünä, bänim dägä dāvā aşmışlar. bänä on säkiz ay orman ofisindän cözä aldirdi. amına göyiyin gi rdim ora, 150. nası cözä vardi sän dädim bu yapacaQsıñ. orda kändi diläKÇä yazdı, bänä imzālaTdı. bi dāvā aşdıQ. tākrrär kəşfä gäldi. on säkiz ayı bärät ätdiñ dävā dävā yarıgtaydan şäy gäldi. ulä bänim bi di orä yatırdım parä bänä bi di jandarma göndärdilär yav. iki gün orda bākläTdilär dā, yatırdım paräyā bi dä bänä öglä bāklädä bāklädä vardi lā. siñirimdän ni çäKdim ulä bän. dabanım siñirdir vallā baQ dädim, kafamı bozmañ. ordan gay, duTdum 155. 'bi diläKÇä dä bän vardi amına göyun. orman şafi, qadosdıra māmurları, ondan

soğra⁷ ormancı⁷, häPsini bi mahkämägä vädim. ulä arkaşaım häkimlärdä dä var cavurluK. la⁷ dävlät mämurlündan⁷atsıñla yä. baş ay on baş gün cüzä vürsä, on baş gün cüzäyü vürmädi la. bi dä bänä⁷ onlar dışarı çıKdıKdan soğra, yä çolü çocü var bi dä şimdi boş vür dädi. bänä diyo çolü çocü var siKdir⁷ät , huna baK. bi di biz⁷incälädiK. kara, 160. mustafa kara. (Avukat mı?) avkat⁷olan. onuñ ğarşıısında şäy var, buldanda äsKidän şäF⁷idi. niy⁷idi onuñ⁷adı yav. oda var⁷ıdı. üçümüz, üçümüz⁷incälädiK, iki tänä avkat var. (Neyi incelediniz?) şäyi, bin doKuz yüz otuz säkizdä bir türK lirası säkiz⁷alman marKıymış. bin doKuz yüz kırK başdä kırK⁷altıda bir türK lirası baş alman marKıymış. bänim⁷atam dädäm mäsäla bunuñ ğaynanasınıñ ğaybätDiñ tarla⁷ bin doKuz 165. yüz⁷otuz säkizdä yüz türK lirası ämläK⁷ödämiş. säkiz tänä dä çoluK bäslemış. içindä yüz 'älli sänädir⁷armuT⁷ağacı var. bun'dan kırK 'baş sänä öncä, bağ var⁷ıdı tarlada. müğändisläri satın⁷alaraK onları⁷. bän dä şimdi şunu diyon, bänim dädämiñ, parasını vürsiñ dädim. ond⁷an soğra⁷ bu dädim bu tarla ğaybolduKdan, tākīrar mīras bölüşmäK məcibūrunda ğalmış. yätmiş baş dölüm bänim ğaybım mā, yätmiş baş dölüm 170. öbürünüñ ğaybı vā. bunu başbakan dāhil yazı yazmış. alacam parayı yāv. mahKämägä vürçäm, tazminat⁷aşcam⁷alcam. häm ormanla qadosdurodan⁷aşcam. qadosdura burāğa haKsız⁷oldu. öncä burā orman ğadosdurosu ğalcäK, ormanları bälirlicäK. onuñ⁷arKasında⁷n qadosdura ğäläcäK, arāzi burası. baK, häkimä söğlädim bän⁷onu⁷, häkimä söğlädim. bu⁷ toKaTlarıñ davālarını dädim, anayasasını yüz⁷aTmış doKuzunc⁷u 175. maddəsi dädim hi⁷şbi zaman, isdärsä bi⁷ şahsıñ⁷älindä orman bā⁷ş yüz sänä tarım⁷arazısı olaraK ğalsıñ ğänä orman diyo dädim. sän nası dāvā sürüyoñ? ya⁷v bän ni diyun sänä, bän ni diyun sänä? şimdi⁷ bu⁷ huKuK äsKi orman şaflärini vürüyo, bilirkışı. ondan soğra, bunlardan⁷oluyō. bunlar da⁷ başğıyla, rüşvätli orları bitiriyyo. (Toplum bu rüşvetden kurtulamadı, her yerde aynı.) doğru. şimdi bän vosvogändä çalışırKa, araba 180. fabriKasında almanyada. (Yurt dışıında mı çalıştın?) ulä bän ğaçak giTdim yav. şimdi, mähKämädän bi kät ğaliyo. aKıllı, bilirli, yalan ğonuşmıyan bir kiş i şacıñ bizä diyo. almanyada vosvāğändä çalışırKa. şimdi 'här şafi toPluyullar, böğlä bi kiş i var mı diyä. bizim

şäf dä bāni gösdāriyu. şindi langıriddā onıki kişi vardı, anğırāddā säkiz kişi varıdı. ā mahkāmā olurka hākımıora oturur. hākımlārıora oturur, savcılar bura oturur. suşluyaı 185. avkaT kaçar, karşı tarafa soru sorar, karşı tarafıñıavkatı ora soru sorar. hākım hiş soru sormaz, diñlār. onuñ içärisindā, o karşıda dinläyāniñıçärsindā dāı onıki kişi onuñ dinliyicisi vā, şäysi vādır. kurul üyälärindän vādır. mäsāla diyälīm ki mahkāmāniñ birisi aydınlanmadı, o da türk. mäsāla türkün mahkāmāsi aydınlanmadı. diyo ki, sänıadamı o mahkāmādā tanısiñ, äviniñıoldü yäriñ adırasini tanısiñ, hangi gāvāğā giTđini tanısiñ. onla 190. konuşusuñ, nasılıolduğu, nası giTdiği, nası yaPdığı, nası çaTdığı. yanıñda öbür kurul üyälärini dā gätirisiñ, ärtäsi haFda arkadaşlık gurāsiñ, çäşiT çäşiT şäylar yapāsiñ. o mahkāmāniñ nasıl oldunu, o suçunu nasıl işlāndini orda kāsın bilmāñ lāzım. tāsbiTıäTdiKdin soğru gizli olaraK hākımlıāı raporunu vārisiñ. baK onıki gişiniñ imzāsiyla raporlarını vārisiñ. hākım onuñ kanātını, isdärsä hiş şāhiTıolmasıñ, hākimi 195. onuñ kanātını, çünkü kurul vārmış, onu incälāmiş. mäsāla bi kıaysārlı bi çocuk bi ğarıya giTmiş, 'bi yumuruK vurmuş gözünäı, allı marK da cāzā almış. ama adam, adam vurmuş ya, vurdum dāmiyo. parıyı almış ya aldım dāmiyo. faKaT vurmuş. işdā bunu açıklamaKıiçin bān baK burdan iki säFār giTdim. hām bānim burdan giTđimä 'dört bin marK para vāriyu adam. (Buradan nereye gidiyorsun?) bān burdan mahkāmāğā giTdim. 200. almanyağā giTdim. (Tüm masrafları karşılıyorlar mı?) bān ni diyun sänäı, burdan günāğā giTđimi, günäydä yidim yāmāı, nārā giTđisām şäylärini ora vāriyuñ, fişlärini ora variyoñ. kaç gün işdān ğaldıñ, birıay gibi. şind i o mämläkātiñ mahkāmäläri böğlä. şindi bizim, bānā baK hākım ni didi, ulä säniñ hiş gücün yoK didi yav, säniñ sālāhıñ yoK dādi yav. huna baK didi otuz sänālik älma ağacı var, yüz yüzıalli sänālik armıTıağacı var 205. didi kırK baş sänā öncä bağ varıımış didi. bānimıäğār didi, bunu didi şiy yaparsam bānim ālimi dā kāsārlār, dilimi dā kāsārlār didi, bān mahKımiyi bırākırın didi yav. bırāKdı, bi sıtajār hākım marıdı ona vārdiK, kararı o vārdi. al baçalım. baK bi işdāı haKğımı

gomam, babam ̄osa da gänä gomam. vallā baḲ bañğa müdürü bi gün bänä dädi ki, sänä aTmiş millar värcän dädi. öbürlerinä iki yüz ̄alli üç yüz ̄alli väräyazmış ̄adam. o bu 210. bizim müyardan ̄oldu o ya. bän bu parıyı almam dädim. ulä bi baḲdī da çäkädiñi käy dä çık dışarı dädi. vallā çäkädimi käydim, çıḲdım dışarı. tākrrar ̄içäri girdim. müdürüm dädim baḲ, bän kändi adıma, Ḳānunları niyä işäy ̄ädiyin, ayāmı niyä ataşa atıyım yav, bän halkın dädim, bän vatandaşım. bän ̄olmasam sän burda müdür ̄oluraḲ oturamazsın dädim. sän dä bänim ̄işimi görmäğä mäcbūrun. sänin bänä çäkädiñi al da çıḲ giT dämäğä 215. haḲğın yoḲ dädim. ulä o gün dä, aḲsasınışdä o gızğınlığ ̄ıla ğarağola giTdiK. ğarağolda da kürāñ ̄ucundan duTdu da ̄ baş başçavuş bänä diniñi sikärin sänin dädi niyä gälmediñ dün dädi ̄. vallā aḲlım täpāmdän çıḲmış giTmiş. ulä sän dädim, ğarıña ākili iki laf ğonuşabiliyoñ mu dädim, asḲäriñ birinä ğonuşabiliyō muñ dädim? ä bän sivil halkım dāyā 'nası bänim dinimä söğüyoñ dädim. bu pisi atın ̄aşşā da bāklädiñ didi yav, 220. bänim ̄için. işdä aḲyarlı millätvākili, başsavcı var. şäyın bi ğāvā vardı orda daḲıldıḲ biz ğaymaḲam da vā. savcı bāğ bänä böğlä böğlä böğlä böğlä dädilär dädim. sän baḲmazsañ dädim bän başsavcınıñ yanına gidiyin dädim. o zaman ğaymaḲam dädi ki sän vatandaşın şikātini dāārländirmäğä mäcibursuñ dädi. o zuman var ya dinini siḲdiğim ̄o dädi vallā bıḲım dädi. vardım, paramı ̄aldım. ālimi öPdü bänim. şindi arācäsini ̄ābim, 225. haḲğını arācäsini. baḲ bu şäyläriñ çoğū ̄ cāhil halḲdan faydalanaraḲ bu millätin bu cāhil halḲdan faydalanaraḲ şäy yapıyōlar, milläti äziyūlar. yoḲsa äzämāz ̄arḲadaş. (Çocuklarıyla aran nasıl, onlara karşı da sert misindir?) äh. bänim çocuḲlarımla münāḲaşam şöğlä oldu, bän sänä açıḲ ğonuşuyun. çocuḲlarım mäsälä, haḲsızlık ̄ädärsä birbirinä, birbirinä haḲsızlık äTdi mi onu karşı çıkarın. illä ̄ doğru olucaḲsın doğru 230. ğonuşucaḲsın. mäsälä şu yol äzilärä gidärkä ̄ yoldan giTmiyiP dä allahın dağından gidiP dä oruyu bulcan dämācäḲsini, doğru olucaḲsın. dürüsT olucaḲsın ̄arḲadaş. dürüslük yaḲşıyu bizä. şu mämläkätDä şunu häsāb ̄ät bi yo, bän sänä bi şiy diyim. bundan on baş sänä ̄öncä, mustafa Ḳara avuḲat, on yädi milyon lärerä värgi ödüyo. biñ biñ baş yüz tıraḲdör satan fäyzä üş biñ üş milyon värgi ödüyo. bu haḲsızlık, bän buna

235. kızıyon. biz milliyäTci diñliz, biz milliyäTci dağıliz. dävlatiñ parası, dävlatiñ varlığı, dävlatiñ ormanı, dävlatiñ yaPdığı 'här iş bizim millî sârvätimiz. bu millî sârvät äğär ki haqsız yärä säniñ cäbiñä aqıyosa bän buna karşıym. babam osa da gänä karşıym, vallä karşıym baq. ama qorqmam, bän qorqmam arkadaş çüñkü kânundan da gölay gölay ayrılıp da iş yaPmam. bänim gündä baş tänä mahkämäm olurdu. mahkämäniñ 240. birindän çıkardım ötäkinä, ötäkindän çıkardım. 'baş tänä mahkämäm olüdu, häPsi dä ormandan, bu işdän. ama, ama bän orada tamam bän haqlı haqsız häPsini ayarladım. dävlat äğär ki ormanı taşıyu da dävlatiñ malını şiy ädiyusu, bänim için şurda üş tänä ormancı gışiñ gündä üç ay yaTdı. bän odun gätircäk dä bän sänin traqdörüñü yaqalacäm däyä. üç ay yaTdı. niyä bu dävlatiñ mağasını väriP ormancı bänim päşimdä 250. dolaşıyu, giTsiñ dävlatiñ işini gösün aqadaş. (Seni şikayet mi etmişler odun kesiyor diye?) yä bizim şindi tokaTlarıñ mäsälä gız gardaşiniñ oğlu buldanda şafidi. aramız açığoldü için bänim päşimä daqdılar. şindi dä gälsin. cäzä aldıqdan soğra häPsi dä aqıllandı bunlarıñ. mäsälä şu uzanlar, şu cäviT çağlar dävlati yimiş dä bitirmiş yav. arkadaş niyä, bunuñ parasını bän ödüyun yav. gardişim avkat olsañ da, haqlı işä canıñ väriP 255. müdäFä ädicäKsiñ. haqsız yärä dä, karşı taraFı tamam karşılında para alıyoñ ya, karşı taraFı da, baq. nardä o siñTdä mi nardä bi, bi adam huruldu. yüz tänä avkat giTdi la. baq yüz tänä avkat giTdi a'ma baş sänä öncä bi polis garağolu daranmış. başaltı tänä polis yaralanmış, bir kaş tänä polis ölmüş, aynı silahlarla vurulmuş, daranmış. (Onlar PKK'yı destekleyen avukatlar abi.) olmaz, arkadaşım olmaz. şindi bu iş, bu iş kötü. şindi 260. milliyäTciliK, milliyäTciliK bizim ülkämiz, bizim yärlärimiz, bizim yurTlarımız. bu gün bir cännäTi alada yaşıyuz. dörT mävsimi birdän göräbiliyuz. biz üş ay çalışıyuz da doquz ay çalışmıyuz. ama aş galmıyuz. tarlamız var, taqgamız var, ävimiz var, barqımız var. ama bir almanıñ bu yoq. bir alman çalışır da yüz marqalisa, yaşıyacak. almazsa vallä o gün aş galacaq, ärtäsi gün aş galacaq. ama biz milliyäTci olsaq var ya. nidän, 265. bin doquz yüz kırk başdä, kırk dörTdä bir türK lerası baş alman marqıymış, zäbäbi nä? o zaman içi baq häpimiz värgi väriyoz biz. (Bir de dışarıya borç yoktu.) yoqdu. ämma, işdä yokardaki politiKacılā bu işdän, 'öldürdülär yäni. bänim babam baq, bänim babamıñ babası, dädäm ırämätlik üş gardaşıyla bi, älinä bi çıkı sallamış, äkmäk

ğaTmişlar, äsKärä giTmişlar, isdiKläl savaşına. ğäri dä ğälmämişlär. säkiz dänä çocuK
 270. burda kändi başına ğalmış. yädİ yüzälli tänä ğaçisi varımış. bundan yäTmiş sänä
 soğra kopardan bi orman şäfi ğäliyö, o tarihi, bundan älli sänä öncä bağolan yäri, älli
 sänä öncä bağ olan yäri, säkiz tänä çocuK bäsleşän bi yäri dä satınalıyu mühändisläri
 dä, burası orman diyu da, ämmä ğıyıdaKı dağlä çatır çatır ğabülädiyo. al baçalım, bu
 haKsızlıK diy mi? bänim bunu tapıya giTmäğä haKğım da vā, avrupa insan haKlarına
 275. giTmä gibi, vallāhi gidilir ya. (Yurt dışında ne kadar kaldın?) ābä bän, ğaçak ğaldım
 çok bi zaman. soğra işçİ oldum, bi dä ğäldiK. oniki, onüş sänä ğaldım yav. amma
 säkiz sänäsi dürüs. ğälsäm burda şäy yapacan yāv, içäri giricäm yav. (Çoluk çocuk burada
 mı kaldı?) zātän bi ğarıyla bi çocuK vardı bänim. orda da dutundum bi ğarı,
 yaşadıK onla. kāmālpaşadandı, türk. bi ğıs çocū vā. (Görüşüyor musun kızınla?) vallā hiş
 280. bilmiyuz. (Niye arayıp sormadın?) ğäräK yoK yāv, huzūrumū mu bozam?
 (Evdekilerin haberi yok mu?) var var. (O zaman neden huzurunu bozacak? Sonuçta
 babasının sen onun.) işdä. dünyāda kånundan ayrılmācäsini arkadaş. şindi kånundan
 ayrıldıın zaman dā, kånun adamlarına habär vāräsini mi, sani ğurtarılar. baK şindi, kara
 olsun, o didiğim avkat olsun vallā bän sizi arkadaşızdıyın didim yav. şindi bän onlara bi
 285. diläKÇä miläKÇä yazsam vārsäm, bändän bir ğuruş paralmazlar. vallā almazlar,
 mähkimäğä girsän gänä almazlar. yäminösuñ almazlar. bändän şiyätmäzlär
 çünkü kara da çoKıyı tanır o da çoKıyı tanır bāni. bi dä şu, niyidi o ya, v,
 millätvākili bizim. (Salih Erbeyin mi?) sālilhärbäyin, sālilhärbäyin. onla bizim bi
 işimiz oldu. bänim şäydä oldūmu bilmiyolāmiş. soğra ğäri ordaKı, komütanlara
 290. halät dirdi işi. vallāhi baK, nä ğadar güzäl. (Köyde particilik konusunda ikilik var
 mı?) particilikdä yoK da mütarlıKda var. (O oluyor hep. Kaybeden haksızlığa uğradım
 izlenimi veriyor. Oysa bu bir kamu hizmeti büyütmemek gerekir.) doğru. ulā bän bāK çok
 çäKdim, bāK çoK çäKdim män. vallahi bāK çoK çäKdim ya. dünyāda hiş bī aK
 günüm olmadı yav. dāvamlı oKul hayātım da puroPlämlä ğaşdi. almanyada zātän bi şäy
 295. ğömädim. bura ğäldik, bi dä bilirkışı yaPdılar bu şäydän. bunların yärlärinä

dävlät ormanıdır dāyā imzā aTdık. bizā 'bi gızdılar arķadaş. ormancı vallā hār gün. (Kapıda mı bekliyor?) yoK ulla kıpımı bāklādiği yoK, mahkimāğā vārdi. bi gün, bi gün yokarda bağ yārini sürüyün, bu babamıñ bağ yārini. motosi Klātā mindi ormancılā gāldi, ora buldu. ulā, çā Kil allāñı sāvāsāñ dādım. (Senin motoru götürecekler öyle mi?) orman

300. dağrāsina götürçā Klāmiş. burası bi dāvlät ormanı diyu. ulā gidiñ midin dādīsām a. o biri var idı içindā, çā Kdi dabancıyı bānā. sizi bānā dādım allah mı yolladı dād im yav. avrupa başğa. ya biz dā oluruz böğlä dā, dā zamānı vā, māvsim gāşçā K bi yo. şindi avrupada ünivārsdā māvzunu olmağan yok. hāP ünivārsdā māvzunu. bizdā cāhil halK. şindi, şindi bak, zāñgin zümrä āğār ki politiKacılar tarafından tutuluP parti gümrüylā

305. āşiT şāyā gālmāzsā bu ülkā düzālmāz. nādān düzālmāz, bān sānā diyviriyin. çüñkü zāñgin, parası bol rüşvātā tok gidiyo. baK, dāmirāl baK yüz on bin dolar vārdi dā bulğar polisi kabalāTmiyo. (Kabul edemezdi zaten.) yā zātān dūnyāñıñ hişbi yārindā yoKdu. bān sānā ačıK gonusuyun, yoKdur. nidān yoKdur? bānim anğaradan, sincanda polislik yapıyodu ānişdā. yinā hāmşārī ya, dādi āv kirācı yoK dādi, bānā siziñ oğlan dursuñ dādi.

310. çocuK varıncā da orā, baba bān dādi dārsānāyā gidicām dādi. dārsānā giTdi, ünivārsdāğā girmādān öncā. ā tālāfon ādiyollar, polis lāñ yanında tārōris yaşıyo diyā. bānā bi tālāfon gāldi, böğlä böğlä. vādıK, tārōrişāysinā. arķadaş durum böğlä böğlä böğlä. giTdiK çocūñ kitaPlarını böğlä aradılar taradılar, bir tāk şāy dahi bulamadılar. bunu zāñgin yaPdırıyo. ama öbürü orda tanıdığım için, māsāla çivrildān tanyom bān o

315. çocuğu. millāt vākilidi o, tanyom bān onu. (Adnan Bey mi?) aTnan bāğā. aTnan bāğin dayısınıñ oğlu bānim arķadaşımdı, şindi öldü. şindi haKsızlık olursa, zāñgin isdādini gırTlaKdan aşşā gāçirisā dāvlāt, bu ülkā vallā da olmaz billā dā olmaz. illā zümrä āşid olcaK. āşitlik hār şāydā iyidir yāni. yāni ülkāñiñ gālişmiş bakımından çok iyidir. bu dāvlāt māmurlarını bi, bān olsam başbaKanıñ yārınā dārlār toPlarım bi

320. māşını vārin, almanyağa avrupa ülkālārinā 'dağdırın. bak dāvlāt māmurluğu nasılmış

gōsuñ. (Gidenler de çok şey öğrenmiyor abi. Önce insanların dürüst olması gerekiyor ki bu da ancak eğitimle mümkün.) tabi. hār şay isbāta dayanıyo. tırafıKōsuñ, bu mākāmā işlari ōsuñ. ya, nā biliyimarKadaş mahkāmādānūsdün bu gün bi tapı kıadasdıro māmuru yav. hākimiñ vārdığı karardanūsdün. ya işdā anlaTdım, yādi parçağa bölmüşadam yav.

325. giTmiş başgalariniñūsdünā taPılamış. al bakalım. bunu, bi lisā māzunu Kıadasdıro māmuru yapıyo bunu. olmaz, illā tahsil görcäKinsānarKıdaş. cāmi hocalarına bilā hāPsi tahsil yaPdıracāsın, ilāyaT fakültäsindān çıkaracaKsıñ. lisā māzunu olmācaK. (Tek cāminiz mi var?) bir. (Cemaat nasıl?) cumā günlari yirmi yirm baş kişi oluyo canım ya o da az. (Toplumda dini duyguların körelmesi de yozlaşmaya neden olmuyor mu?) dīnī, dīnī

330. duygular azalmıyo. dīnī duygularda azalma yok. bizim buramızdaı hişbi zaman, aşırı biı aşırı dinci dā dāğilizdir, öglā soytarı da dāğiliz. (Ben köy için söylemedim. Toplum genelini kastediyorum.) gānāldāı, gānāldā şaylār var. şındı bānā galısañ şuı yurTları kaldıracakSıñ. nādān gāldır diyosuñ. bānimoğlanıñ bacā gıııldı. dānizli hasdānäsindā yatıyo. gıyında bi dānizlīniñ birisi gāldı, o yatıyo. gādın hār gün çay gātiriyo, hasdāniñ

335. yanına. amca sān dādi nārālisıñ dādi bānāı. bān dāı günāyliyin dādım. āzilārā yakın mı siziñ köğ dādi. dōrT kilōmāTrā dādım. bi isim sorsam tanır mıñ sān dādi, āzilārdān. sālāmi hocayı tānī mıñ sān dādi. tānırım dādım. ā o bizimorda duruyodu dādi. āzilār gibi bi kögdā duruyomuş, oı āşmāniñ bi şayındā. bu gün dādi dānizliniñ, dānizliniñ köğläriniñ, şāğirläriniñilçäläriniñ dādi hāıPsini bāslāğacäK gādā parası oldu bu adamıñ dādi.

340. (Nerden kazanmış parayı?) şindi şöğlōölmüş, bunlarıñ bi afyonda mı nārdā dādi bi mārKāz varmış. şindi bu köğā gāldiK dā mi, bu köğā tāK başına gāldı bu adam. bu kögdān bir kişi kıandırıyōsa bir kişi, baş kişi kıandırıyosa baş kişi, on gişi gāndırıyosa on gişi, biñ gişi gāndırıyosa biñ gişi. (Nasıl kandırıyormuş?) şindi bu adam, dāvlatiñ oğulundan gāzanan cāmi hocalariniñarKasında namaz kıılınmaz diyo bu adam. kāndi ora bi āvdā

345. māsāla sān fākirsıñ, çocuğu āğitāmiyoñ. o adam, orda oğduyo, yāmāni vāriyoı,

harşlını vāriyo, babasına baqıyo, anasına baqıyo, o çocuğu orda aşılıyo. baK şindi äziläriñ, äziläriñ ötä yandan girişindä, girişdä sol tarafda 'büyük bi binä vādır. o bināyı o yaPdı, kuran kırsu bināsı. on da dādi bi büyüK para gālmış dādi. şindi İranda lübyada mäsälā arab ülkalärindä satılan ğaztäläriñ yüzdä yirmisi gälirini vārimış, bunları aşılāñ 350. diyä. bunlar da dağıldığı zaman, toPladığı arqasına toPladığı äsKärlärä para vārimış onlarla. o da büyüK bi para gāliyo. dārnāñ üsdünä yatırırız dārlär imiş. kändimiñ üsdünä yatırın dārmış. onlar da hāyır dāmiş. yaturmışlā, bi gün gēcä bi ğaçıyo, buradan äzilärä gāliyo. o bināyı dāvlät alamıyo. nādän alamıyo, zābābi nā? (Bina dernek adına kayıtlıdır) hayır, dārnäKdä diğil. o talābä yurdu, o, o bināniñ olduğı arāzi 355. şahıs üzärinä tapulu. şahıs üzärinä görünüyo o binä. (Devlet bir şey yapamaz o zaman. Adam isterse hayvan damı yapar.) isdärsä hayvan damı yaP amma yapamıyo. çüñkü ora da gāliyo o. äzilärdän nārdän baqsañ yādi säkiz biñ Kişi toPladı oğlan, o kadar parā alıyo. soğra gānā burda vāli āmir çıkarmış ona, burdan da ğaşdı adam. kändisinä yatırıyo parıyo, düzāni ğurdu mu gidiyo. mäsälā baş yüz biñ kişi vāyā üç yüz baş yüz kişi 360. yanına ğandırık da aldı mı. ama yāmāni vāriyo. (Kendisi mi?) yaa yurTda, o yurTda vāriyo. gidiyo adam, äzilärdän adamlar yāmāK yāmāğä gidiyollar ora. oğlān yāmānā, akşam yāmānā, sabah yāmānā yāmāğä gidiyor. a hÇıları var. o, üş dörT tānā hoca var orda. bu hocalarıñ māşını kim māriyo? ä äzilärdä iki tānā cāmi var, dāvlät vāriyo māşını. ama o hocalarıñ kim māriyo? onlarıñ imamı ayrı. ora gidiP dā namaz ğılıyollar, 365. cumā namazını ğılıyolar. adam cāmiyā gālmıyo. işdä bunda, bunda dāvlätin bir şayliğı var. bunlar ayrıcalık. bunlar şindi islām dāvlätini savunuyolar. islām dāvlätini savunan böğlä bi kişiläri, bunları dāvlät. uğuma da yapıyor, bunlarıñ härşäysi var yav. (O zikirdir.) şindi anlatacam, bizim dādi altı tānā şitaPlamız vā dādi. (Neleri?) şitaPla. şitaPla dārlär, şu alttan giriP şöğlä iki şäyi olur. haTdä böyük palätlari şöğlä kıldırır. faPriçalarda var. 370. (Yükleme yapan makine mi?) yüKlämä yapar. ona şitaPla dārlär. ondan altı tānā var dādi o kadın. yirmi üş tanä, baK yirmi üş tānā kımyonumuz vā dādi. otüz altı tānā işçimiz vā diyō. mäsälā bu kımyonları adamlar kıllanıyo. otüz altı işçi dā çalışıyo.

bunlar mäsälä bu ävi alılarımış. bu ävi aldıKdan soğra sandän mäsälä yim bäs gaymä
 aldılä bu ävi. bunuñ pänçärälärini sökärklärimiş, kapılarını sökärklärimiş, bätönusa
 375. bätönünü da ğırarlarımış; dämirini alıllarımış. äsKiciyä satallarımış. buriyü
 tämizlärlärimiş, sänä arsa şäKlindä täslimädär. şimdi, şimdi aşşada üşgäniñ yanında
 şäysi varımış bunlarıñ. şimdi bu, işä bak şimdi bän sänä bi şey diyim, işä bak. bu adamıñ
 yirmi üş tänä kamyonu var, älli aTmiş işçi çalışıyo. gäldi dä çocün başına bi adam diñäldi,
 bäkämä. biz bunla çıKdık, çocuklarımızı çıkardık. yüz kırK millon, bänä gäldi maturo
 380. mäsälä yüz kırK da ona gäldi kabulät. bu adam çıkardı cäbindän yaşil kartını
 iKramätdi ona, giTdi. o dävlat hasdänäsini 'bir ğuruş para vämädi adam. baKdım, yüz
 kırK millon larayı mäçbur väreçäKsiñ. gäldimamına ğoyın, yüzaTmiş dörT millona
 tıraKdörümü saTdim, yüz kırK millonunu ora vardım, çäKdim giTdim. bän fäkir halımca
 yüz kırK millonu dävlat hasdänäsini para ödüyon da, o altı şitaPlasıolan, yirmüş
 385. kamyonu olan, otüzaltı işçi çalışdıran, bu ğadar para ğazanan bi adam nasıl yaşil
 kart. bu millı särvätiñ hırsızlığıdır bu. bunu, bunu dävlat hallätmesi lüzüm. şimdi
 hallädiyöämmä. ğarämaTlıya ğälmiş säksän säkiz tänä yaşil kart toplamışadam.
 ğälmiş sivilolarak, arKadaş filanadam nardä fäşmanadam nardä. filan yärdä. ni
 yapıyo filan yärdä bu. ğoyun güdüyo. varıyo adam. arKadaş ğä baKäm bura, bu ğoyunlä
 390. säniñ mi? hä. hanı säniñ bi şeyiñ yoK diyoduñ. vä baKäm cäbiñdän şu yaşil kartı. şimdi
 arKadaşım bu millı särvät. oKulaçıldığı zaman bizim, millı äğtimdän çocuklara şey
 gäldi. ulüamaT bu ğün dänizlidä üş kaTlı dörT kaTlı binası var. bu adam bi buçuK millar,
 iki millär kirä parası alıyo. älindä tıraKdörü var, patozu var, biçäri var, tarlası var, taKğası
 var, iki ton tütünü var. dävlat buna çocuna ayaKğabı şununu bununu vəriyo o
 395. zänğinliğilä, fa-kiriñ çocuna lasdiKayaKğabısı vəriliyo. bu arKadaş adälät
 diğildir, bän buna karşıyın. (Bu adam aç gözlü tamam da bunu fakir olarak devlete rapor
 edene ne diyelim?) bunu, şimdi bunu yapan, bunu yazan bir muhtariñ öbür dünyäda älini

käsärlär⊂arkadaş. bän⊂açıK̄ gonuşuyun. cähännämdän vallā çıkmaz yav. böglä dāvā olmaz. şindi bän⊂onu bunu bilmäm, millī sārvätiñ äğär ki⊂ türK olaraK̄, milät⊂olaraK̄

400. sayıbı çıkarsaK̄, hişbi zaman bizi⊂ hişbi güş bükämäz. (Emekli misin abi?) ni ämäKlisi yā, aTmiş baş yaşında ämäKli olcäm yā. kändim çalışıyon da öglä dābänliyun yav. (Tarımla mı uğraşıyorsun?) hä⊂. baş yüz millär da bi tazminaT dāvāsı aşdıK̄ da baçalım⊂onu gazanısaK̄ onla olcaz. alırım, alırım vallā alırım. (Tütün diktin mi bu sene?) gäçän sänä diKdim, yirmī ballā. günäydä⊂adam, günäydä hākım mänä⊂, gänä aynı

405. satın⊂aldılar da, on dörT⊂ay bizä cüzä vardi. kaç gün dädim tāmhis haK̄ğı var bunuñ dädim. tāmizä orman dağrasi värir⊂onu dadi. iyi dädim, kaç gündä värir. işdä bir haFda falan. bi yazı yazsam da içinä gaTsam dädim, kabıl⊂ädär misiñiz dädim hākımä. ädärin dadi. galdim bura, 'dörT sayfa yazı yazdım⊂ora. aldım giTdim hākimi imzäläTdim, dosyanıñ⊂içinä gödüm. giTdi⊂, yargıtaya giTdi. yargıtay⊂amına göyun vallā

410. salaş⊂äTdi. ordan karar galdi, dävlat̄ kararı. cüzä dosyasıydı. ä yazdım⊂arKıdış hununu bununu. vallā äğär baK̄, cüzä aldırıyudum kändimä yav. ämmä hākımlär allah razı osuñ bändän yana canı şaydır. yalnız hākım bänä birindä gızdı⊂, bän şaka äTdidim⊂ona.

on da gızdı, onu da savcılığı ünlädi bänä. ulä ga'baKlıda⊂ kışıF yapıyoz. bälimī⊂ällädi. ni o, ni o dädidim sändä silah var⊂ımış dadi. ondan soğra⊂, sändä yoK̄ mu didim, yoK̄ didi.

415. o zıman yaralandı yäni yaralandı. bi adam säni şikāT⊂äTdi didi. niy⊂äTdi dädim, nası bi adam dädim. iri yarı dadi bi adam dadi, kaFasında kıl yoK̄ didi. savcılığa şikayät⊂äTdi. sändä on tänä dabanca var⊂ımış didi, oğluñ da diyarbakırdan didi silah, marmi gätiriyomuş didi gaçaK̄ didi. yaPma yāv didim. vallā şikayät⊂äTdi didi. savcı ni dadi dädim. bän⊂äki adamı tanıyun, çıkarsa bi şiy yoK̄, çıkmazsa säni altı ay⊂içäri

420. atarım, dadi dadi. o zaman gaşdı didi. soğra, a-ÇçıK̄ soğra⊂ bunları söglädiKdän soğra sän dädim garı boşuyo muñ dädim. boşuyon dadi. bi yu yüzünä baK̄ da dädim, iyi⊂ olusa dädim garıları, boşadñ garılāñ birini bänä niqahlıyivä dädim. ulä gızdı buna ya⊂, bi gızdı. (Hakime böyle laf edilir mi abi?) burdan gi'diyo, säni dadi yämin⊂ossuñ altı ay içäri

aTdiririn baK didi. onu da gidiyomuş, savcıyla görüşmüş. hikmät bağ bänä böglä böglä
425. böglä böglä dädi dämiş. savcı gülüyo buna. vallahi baK, saKlıyo ya-v. ulä bänlä
dalğa mı gäçiyon sän, bän şikätädıyom. adamı içäri at diyo falan. o, öglädir diyo faKaT
kalbi diyo çoK tāmizdir diyo, bāncä onuñ suçunu āfät diyo. ulä ondan soğra gāyırı yoK.
vallahi baK, allah baK ālinä ayāna dārT vārmāsiñ, o hākim bizä çoK yardımädıdi. baK
hiKmät dädi sonunda bi iş çıkarsa dädi, bu tokaTlāñ dāvāsı sürüyo. bu tarladan dädi
430. sonunda bi tazmīnat haKğı falan doğarsa dädi, birisi bi yārdān bi yanlışıK yaparsa
didi, başsavcıyla bāni şāhiT gösdāriñ didi. bän dä başsavcınıñ, onuñ ifädä yāTgisini aldım.
şindi şāvkätorman açāka āzilärdä ormancılā varımış. ormancılara tāhdidlä giriyo.
bu diyo birisi tälāFonla şikätädıdi diyo şāvkāti diyo. siz diyo varıñ durduruñ diyo,
soğra gānā dāvāmätsiñormanıñ aşmağa diyu. bi dä onu şāhiT gösdārdim. o
435. kadasdırada olan kırokilāri, hāPsini. giT didi bunu ya-zsiñ çı-zsiñ, onu da bi dosyağa
koydum, altı ay soñura başbakanlığa göndārdim. bi dä gadasdıra māmurunuñ bu suvalı var
ya. ālli iki dānā dosya incilāmiş buda, bunları orman şāfinä vārmış. o, da da şu gārşıdaKı
ormanlıK var ya, onu arāzi yārinä gösdārmışo, arāzi gibi. o arāzi olur mu ya-?
(Askerliğini nerde yaptın abi?) bän, qarabükdä yaPdım, acāmiliği. hatayda çavuş kursunda
440. galdım. çavuş kursunu orda bitirdim. dōrtay da ögrätmān çavuşolaraK galdım.
orda gülüş kulübündüydüm mān. (Güreşçilik de mi var sen de?) var. (Karakucak mı yağlı
güreş mi?) bän hāPsini yaparın. yataKda bilä gūlaşırım. ondan soğra tākrrar qarabükä
galdım. qarabükdä çavuşolaraK dārsä girdim şıylärä, acāmī ārlärinän dārsä girdim.
asKārdä dā çoK kötüydüK biz. (Nasıl?) çoK döğdüm. şindi bānim kötülüüm şuydu,
445. iPnālik yapanları çoK döğdüm. şindi dōrt yüzotuz tānā mi dōrt yüz kırK tānā mi
ni māvcut vardı birliğin. orda gurban bayramı galdi hārkās firārä giTdi tamāmı, sāksän
kişi galdık. on da, şikätätmiş biri. sabah işTimā toPlācaKdım, albay galdi. komutanına
tälāFonädıdim. ulä bānā sorma da nası ādāsāñizät dädi yav. vallā, nōbātçi
çavuşdum. bi saydım sāksän dōrt kişi mi ni vā işiydä. dōrt yüzotuzüş kişi olacaK.

450. gidividim amına göyun bizim şayā-, bölük komtanlarına. aldım, yādinci bölükdän, başıncı bölükdän dörtyüzotuzüç kişiyi topladım. sabāla, bizi şikātädän assubay da orda. bi tāk mil vārdim assubaya. assubay bölük komutanına, bölük komutanı albaya. sağdan soldan dolaşdı, bi sağdan saydı baqdı, dörtyüzotuzüş kişi. (Sen mi kaçırdın bu erleri?) yüz gadarını bölük komutanı yimiş,

455. galanını da çavuşlar gaçırdı. bän yolladım, ta karşıadam yolladım ya-. yollamaq məcəburiyätindiyin ya. adam dādi bānā gāldi komutanım dādi. ā-. valla böğün dādi bän düğünät dim dā dādi, āşām gārdāğā girdim sabāla sizā gāldim dādi. vallā bän, bānā bi çārā düşün dādi. bän dā giT amına göyiyin dādim. (Peki astsubay o erlerin dışardan geldiğini anlamadı mı?) assubay anlama mı-, bi şey diğāmiyō. ämmā ondan kārī dā, ärtāsi

460. gün gāldi, dānizliğā dādi adam gidacāK dādi başına gidacāKsiñ. gidiyin dādim. ā hindi birafda on gün sänā az gāli dādi-, hu izin kağıdını al da dādi, bän burdan sän tälğırafädārsām dādi gāl dādi. (Evli miydin o zaman?) ulā ävli mi olurun bāqarınula-. soğra atmış dörT gün durdum burda. (Askerlik otuz ay mıydı sizin devrede?) yirmi dörT aydı yav. (Atmış dört gün nerdesin diye soran olmadı öyle mi?) soranolu mu la-.

465. dānizliğā vardım, inzibatlar bāni yaqaladılar amına göyin. tuvalät dā, tuvalätā girdim amına göyin izin kādına tārīhät dim. subay gāldi 'bi baqmışlā. ulā bunuñ bir hafdası var siKdirin gidiñ hurdan dādi bunlara. bāni hiş şayätmäzlārdi yav, asKārdā bilā. çoKiyidi bizimişimiz yav. yalnızışdā bura gāldiK, zāñginlār bi kapaqatdı bizā. işdā okuyamadıq. āğār okuyabilseydik, okuyabilseydik, okuyabilseydimiyi

470. olacāmışım ya. baq bi başbakanolacam bi gündā düzäldirim şu māmülākādi. yāminossuñ düzäldirim. yāminādiyom sänā baq düzäldirin. bu dāvlät māmurların tümünü vallaği billāhi baq, āl çākdirin. nādān çākdirin? bānim bi zaman cumūriyät savcılına bi dilāKçā vārdim. köğümüz dā kadasıro dādim, usulsüz yapılmışdır. ormanları isanların üsdünā TaPulamışlardır dādim. altı gişiniñ ifādāsini aldı, dosyū orman

475. müdürlünā göndārdi, dānizliyā. dānizlidän 'bi mühāndis hişbi orman şahıs üsdünā taPılanmamışdır, kadasıro doğru yapılmışdır dāğā bi dosya gāldi gāymaqamlığā-. bāni

incälät, bänä şäyät dilär. savcılığa göndäriñ dädimäki yanlış didim. göndärmädilär. ga-ymaşam bäkilindä, o baq musuyla gaymaşam yazıcısı bu dosyuğu gaybät di. geri cumuryät savcılığına göndärmädi, bu dosya gayboldu. üş sänädir gaymaşam mäkiliniñ 480. yanına varırım o müväkgiliñ yanına bu dosyuğu çıkarıñ gäliñ. äbä bilion doksan altıda vardiñ bu dosyü amma yoq diyo. (Nasil olmaz abi?) yoq arkadaşım ya-v. yok, dosyuğu gaçırdılar. şindi onlarıñ däväsı da, onlarıñ yärläri dä mahkimää vërilin'cä, bänim orda o müğündisi mahkimägä värmäm gära kiyo. 'hanı usulsuzluq yoğudu. bu dosyuğu bulun bänä väriñ diyon, yoq. yoqarı çıkınca bilgisayara gäşmişlär bütün 485. dosyaları, o dosya yoq. bänim adıma olan dosya yoq, gi tdi gayboldu. pa tla tdi ya- şävkät pa tla tdi. äncümän äzäsı diği mı o ya pa tladı. işdi bu işlär böglä oluy yav. vallä bän, bän haqsızlığa hiş tahammül ätmäm arkadaş. dünyäda haqsızlıq da kimsägä ya pmam. bän haqsızlıq yapana da gızıyon. (Askerden dönünce mi evlendin abi?) bän mi, ävät. (Yenge akrabam mı?) amcamıñ gızı. (Akraba evliliği çok mu köyde?) vardır akrabam 490. ävliliğ dä, bu akrabä ävliliği däğil dä bu, akrabä ävliliği diyollar şindi çocuqlarıñ saqat oluşundan soğra. vallä diği ya. şindi çoğu, doqdorlarıñ bu çocuqlarıñ saqat oluşu kan uyuşmazlığı. baq mäsälä süllübän mämät ilä garsı akrabam mı? yoq. çocuqları saqat. türlübagdä ali öglä. bunlarıñ şindi, şindi doqdorlarıñ bunlara izin värmämäsi gära kiyo. kan uyuşmazlığı olan kişiläri. akrabam ävliliği diği. yä sän 495. qoparandasıñ gi tdiñ dänizlidän bi gız aldıñ. doqdora çıkdıñ zaman kan uyuşmazlığını ölçüyo. şindi bunlar kan uyuşmazlığı olan kişiläriñ, ävliliğä izin vërilmämäsi gära kir. öglö olması gära kir. (Akraba evliliğinden sakat çocuğu olan var mı burda?) yoq. akrabam ävlili, çoğu akrabadır yäni. birbirläriñin gızını alır värir. bänim dör t dänä çocüm mar, süpär zäkä var şindi. al bakalım. anadolü lisäsiniñ birinci sınıfından 500. başlamış, diyarbakırda ünivärsdiyi bitirmiş, yabancı dil, taq bi-r säfär taqdırsız ävä gälmämişdir çocuk. al bakalım. (Senin gibi adamın çocuğu müsadde et de o kadar olsun abi.) çok yaşa sän. vallä taqdırsız, baq altı sänäniñ a-ıtısındı da täşäkgür diği taqdir.

ünvārsdiyi dā birinciliKlā bitirdi adam. öğrātimüyāsi olaraK ğalam dādi. bān ālli dārācā sıcaKda ğalmam diyincä, sān bilisiñ dādilā, yārinā başğasını ğaçirdilār. al bağalım.

505. ğaçāndā imtīna girdilār, onüç kişi mī on dörT kişi mi nā. sādācā bağ o anadolu lisāsini ğazandı ona ğāşdi. şindi anadolu lisāsi öğrāTmäni. āsKidān düz lisādiydi, şindi anadolü lisāsi öğrāTmäni oldu, imtānla. ā işdā bu aĳıraba. bānim öz böz amcamıñ ğızı yā.

(Tabi iyi olduğuna şükredeceksin ama bilimsel olarak da akraba evliliklerinde bu tür sakatlıkların daha fazla olduğu kanıtlanmış durumda.) tabi tabi. bunlara diKğaTädilsīñ.

510. hārşāyini yolunna yordamınna yapacan. (Sen kendin isteyerek mi evlendin yoksa aile baskısı mı oldu?) ulā bān 'bāK çoğüdu bānim alacām ğız ya. vallā bāK çoğüdu yav.

isdāyārāKāvlānmāmiz yav, birbirimizi. tamam babamğiliñ dā tāsiri oldü da. bāK çoğüdu, bu ağbiydān bu ğaragözlārdān filān bāK çoğüdu ğız yav. on ğadarālsañ ğālsāñ alıK ğālīniyodu āsKidān yāni. (Yedekte vardı yani?) çoğüdu çoğüdu.

515. (Denizliye göç çok mu köyden?) burdan çok göçān oldu. dānizlidā böğün māsālā bu köğdān yirm bāşotuz kişi āvālan vādır. amma āvsiz çalışan da çokdur. burda māsāla saysāñ yüz kişi azdır. ama orda dörT yüz, üç yüz kişi vardır. aTnan bāğ hindi dānizlidā mi avĳaTlıK yapıyo? (Bıraktı avukatlığı o.) n'ışliyo? (Politikayla uğraşıyor sanırım.) çokācadır ya. bağ bura ğāldi mi şu bizim ğāvāniñönündā tam valla 'birāFda

520. yatdīni bilirim mānonuñ. biz dā onuñ haĳğını vārdiK yāni. (Arabanın içinde mi yattı?) nā arabaniñiçindā ya, o gölgāğā oturudu amına ğoyun řiyā. vallā baK köğlāri

ğāzā ğālidī, ora oturudu. yāmā filā orda yārdi. amma dördüncü sıradıydı dānizlidā. aTnan bāğin halāoğlusı, bānim almanyadanārĳadaşdı. çoğācarārĳadaşımdı. baK, almanyada itibarım çoğüdu bānim. ğaztālārdā filā çoK itibar ğazandıK yāni. (Gazeteyle

525. ilgin ne?) türKlāriñ hāsābına hār yārdā, almanyada çoK şāyātmişindir. şindi birāKmāK fabrikasında çalışıyon, ğacā çalışıyon. hanım da yāni ğāldi, almanca bilmiyo. ālinā yüz marĳ vidim, ğiT dādım alış vāriř āt ğā dādım. şindi alış vāriřādiyo o yüz marĳı vāriyo. otuzüç marĳlık alış vāriřātmiş, buna doĳuz yüzātmiş marĳ para

väriyollar. bin marḲ diyä alıyollar. sabāla gäldim. ğarı, bänä dädi bu ğadar
530. paraññüsdünü vārdilär dädi. şindi baḲdım doḳuz yüzatmış yädi ğayma.
atmış yädi marḲ ğäri vārəcəġikä, doḳuz yüzatmış yädi marḲ vārmişlär. şindi āşam oḡız
ğız parıyı täslimädäsä bu doḳuzüzatmış marḲ äKsiK çıkıyo. bunlar da
maġaşlarından käsiləcəKorda. işvāränä bi şiy yok. bän dä işdän ğälincä öġlän
şäyätdim dä giTdim. müdürüñüz nārdä dädim. orda bi ğızaġlıyıPduru, girdim içäri.
535. müdürüñüz nārdä dädim, işdä orda dädilär. hindi bāni içäri ğuymaḲisdämädilär.
zāñginadam olduġuna bi boḲ yācäK dädilär bāna. yā arkadaşım dädim baḲ işim mā
müdürlä dädim. iyi dädi girdi içäri. iki dä polis girdi yanımda. onların
güvānliKläriymiş. bän bundan birayöncä aylāmi gätirdim, aylāmalmanca bilmiyo
dädim. dün bura dädim, alış vārişä ğälmiş didim. yüz marḲ vāmiş sizi dädim, doḳuz yüz
540. atmış yädi marḲ vāmişñiz. bunuñ dädim doḳuz yüz marḲı fazla dädim. aha parañız
dädim. baḲ, adam yāmindän ḳalkabildisä allah canımı alsıñ. adam yāmindän ḳalkamadı.
çüñkü o parıyı o ğızın māşından käsiyollāmiş. onuñ maġaşı da doḳuz yüzatmış
marḲmış. şindi, sän hañgi millätäsiniñ dädi. bän türkün dädim yā. bu parayı niyā yämädiñ
dädi, bu para biraylıḲ dädi ya. bizdä haramdır başġalarınñ haḲġımı yimäk dädim. bizim
545. müslümanlıḲda öġlädir. adamordan bizä bi ğāvā söġlädi. ğızı çağırdı. bu para sāniñ
ḳasaniñ dädi, düñkü açığıñ dädi. ğız bi öpüyo, sarılıyo arkadaş bānā. dā on baş yaşında
onaltı yaşında mı ğız. bi saflıġıla olmuş bu iş. iyi dädim bu paradan, o parayı aldılar.
adam māni duTdu, baş yüz marḲ para tāKlifätDi. bän para alamam, çüñkü bän
haḲġätmädim paräġä almaḲ ādätim diġildir didim, haramdır didim. bi ğāvıışdiK, bi dā
550. ısmarladı ğāvā. adam sırtında ḳamarasınna, şununla bununla 'bi girdilär içäri
ġaztäcilä. aboḡv ġaztäci ğurubu. ula nası, kim habar vādi? çäKdilär mäKdilär. ġaztädä ilK
sırıya çıḲdım işdä, şöġlä türKlär, böġlä, türKlär şöġlä, türKlär böġlä. bizimorda bi
bañka varıdı. pulislär kıradı alınsıñ, hiKmāti çağırñ ğäliñ dardı. vārälim mi hiKmät?
väriñ. vārilädi. ä arkadaş, şindi orda haḲġatan här yārä giTdiK, itibārimız vardı. şindi bän
555. parıyı alıviridim onlara, onlar da vādi häP. baḲ türKlär orda çok tämizolaraḲ

bilinīdi. (Senin davranışın da etkisi var bunda tabi.) bänim davranışım tabi. şindi, här bir adam o dokuz yüz marķı alıP da ora värmüz. müsādāñlä bir ay çalışacaQsıñ sänona, vā mı? imkānı yoQ yāni värmüz. yā bundan soñra bänim mäsıla çok şäylärim oldu. bän ğurban käsdim, polislärä şikāTädilär. gäldilär. şäysi dākanları 560. tamām bänim gözätimim altında dādi. yāni öglä ğurtardı adam bizi yāv. bänim saķal dā olunca şäy sandılar. (Sakalı niye bıraktın?) bän, bän acÇıQ şäyciydim. (Neciydin?) vallā bāni 'bāk yoqlarlādı polislär saķallı oldūmdan. bän zävkimdän ädiyodum tabi canım. şindi bağrımı aşdı mı, yaz gününä, saķal böglä bağrıma gälidi. bağrım da zātan kıllı oldūna här yär ğarışdı. gälirdi kızlar şöglä oqşardı. 565. gāncidim dā bän arkadaş yav. bän hişüglä din işinā qarışmadım. bän zävki için, kändi zävkim için. dünyāda baķ, alnıñ aķolacaq hişbi zaman kimsäniñ yanında yamılmam. baQo başsavcı bāni burdan çağırdı. 'tam bir aFda o qonuları anladım mänona. şindi, dürüs olacaQsıñ; sahdākar olmayacāsıñ. dünyāda dürüslük här yärdä, här zaman içi baQ. şindi doğruyoldan mäsälä o bursa millätväkili cāviT 570. çağlar, yüz säksän üç tirilyon cāzā almış. otüz altı adam marıdı, yüz säksän üçär tirilyon aldı. bu adam bir dāfā bi partidän şäy ğosa, kimsä buna gālmüz. çüñkü o yāmiş zātān bitirmiş millāti. bañğadan parā almış adam. (Kendi bankasından alıp, yine kendi şirketine aktarmış.) ya 'ni olusa osuñ. akdarmış adam paraları. bänim, bänim baķ toqatgiliñ buldanda orman şāfi. anlıyō musuñ, orman şāfi? mäsäla bän böglä bildim. o 575. adam da bilirkışı o böglä bilī. bu adamlarıñ, bu adamlarıñ hısım aķrıbası bi dā kändi tarlaları, qadosdura yazdığı halda burası dāvlät ormanıdır diyä mahkamäğä värmüş älliki dosya, anlıyo musuñ? bizim tarlaları, ämmä baķ onları värmemiş. baQ, bän şindi bän tazminaT dāvāsı aşdı, başbakanlığa. yazdı yazıda bunları bälirdim. (Bu başbkalıkla değil de mahkemeyle ilgili.) häyır, şindi, şindi hākim açabilisiñ dādi faqat, dāvā açabilisiñ 580. dādi. şindi onuñ yarısını mahkimäğä vädilär dā yarısı vārildiği yoq, mahkimä. şindi, aha bizim yüz allı dölüm yär böglä galdı. dö-rT säfär kaldırdıQ biz, dördündä dā

dävlät-ormanıdır dädilâ. (Şimdi orman olarak mı kaldı?) biri dävlät-ormanı oluraK ğaldı. ona gätirmädiK-anĳaradan. bänim baldızıñdı yāni, o yār. bäniki dä, bäniki dä dävlät-ormanıdır dādi, hākim bänä o zuman-uyardı. bunlar satılmış kişilär-arĳadaş 585. dādi, aqlıñı başıñı-al dādi. bän dä dörd-ay gün-isdādim, vārđi. añĳaraĳa yazı yazdım. añĳaradan mühāndis gätirTdi-K, mühāndislār iki yüz yirmi- sänäniñ-üsündä çalışmışdır dāĳā rapor vārđi, bizä ğaldı. işdā tamārlān daĳışdıĳımızñ sābābi bu. tamār āsādında- bän-onuñ vallā avĳaTlıĳına avĳaT dāmām yāv. āsas ĳara avĳaTdır, bāñ sänä diyviriyin. bi dā jilāTciliK yapardı, şāy māmuruydu bu, saĳlıĳıydı. (Kim?) ĳara, musdafa 590. ĳara saĳlıĳıydı. dışardan bitirdi o. vallā bänä müsādā ādiñ dā, bän ğoyuna gidicām. (Müsade senin abi. Çok saĳ ol. Kendin mi gidiyorsun, hanımı götürüyor musun?) hiş dā ğıyamam. yāñgiyi cāsārāt-ādāmām yāni. āmānātimiz yāni. hadi, uĳurlar olsun. (Hoşçakal abi.)

Kp,4

Ad Soyad : Ömer Sağ.
Yaş : 67
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunu

1. (Adın soyadın ne abi?) ömâr sağ. (Kaç doğumlusun?) otuz säkiz. (Okudun mu?) bän, ilk okul. (Kaç çocuğun var?) üş gız ıla bi oğlan vā. ävländilā, göcağarıylı biz galdıK ävdä. (Çocuklarını okuttun mu?) ä ı biri ögrätmän idi almanyağa giTdi. ögrätmānliğı bıraKdı, şäy äTdi. orda kändi işi ı düKğan aşdı. (Eşi orada mıydı?) 5. ordıydı. bizim, oğlanıñ gızınna ävländi. otuz dörT sänä oluyu onlā gidäli. (Köyünüzde Avrupa'ya gidän çok mu?) var, birüz var. äKsärätä gäldilā gäri. (Yenge sağ mı?) sağ sağ. sağ da hasda, dänizliyä giTdi. orda änişdälā vā, ordü doKdora çıkacaK. (Geçmiş olsun.) sağ ol. (Sen niye gitmedin?) bän giTmädim gay, äv yalnız burda. (Malın mı var?) häyı. bi ı dañki vā. (Danki ne?) äşşäk. (Danki mi diyorsunuz eşeğe?) almanca öglä diyu.

10. (Sen de kaldın mı Almanya'da?) hä. turis olaraK bi şäy äTdi o zuman da. bi yo kändim giTdim yolda yaķalandım. soğra dāvāti vädilā. (Nerede yakalandın? Austuralya'da mı?) häyı tabiränTdä. bälğıraT. (Nasıl oralar Türkiye'ye kıyasla?) ya 'orası iyi yāv. vallā iyi. yalan dolan orda yok. dürüslüğü vā. yalnız türKlā bozuğ orda. şindi, biz bi yo baş gişi bi otomatiğä ciğara çäKmägä giTdiK. o zūman siğara ı iki marK mı niydi. on da 15. otomatiK bozuğ umuş, paraları vimädi. bänä ömâr äbi bunu soyalım dädi. ni gadā siğara vāsa alacaKlā gay bunlar. o da polislär çıkagäldi. ni yapıyoñuz? o da aha biz ora ı ciğarā marK aTdıydıK, paramızı vämädi. onlā gäldi gäri, bizim paraları ı biliyomuş onlā. siğarayı çäkivädilā otomatiKdän, hadi gidiñ baķām. (İyi ki devlet malına zarardan içeri almamışlar sizi.) yāni biz otomatiğ soycädi bänim arkadaşlā. niyätimiz öğliydi. yāni 20. onlā dörT kişi satän gāy bän bi şey diyāmiyom gay. (Sınırdan nasıl geçtin sen?) bän

uçağla giTdim. kaçdım galdi ordan. ikinci gidişimdä polisä yaçalandım. haTdä arkadaşlañ birini soğaKda silahlaTdılä. köpäKläriñ kışgıriväriyollä bizä, yaçalañ bunları. gârçi bän öglö olmadım, çoğunu arkadaşlañ oludu. (Sınırdā mayın, tel gibi korumalar yok mu?) härşäy var satan. var ya. (Nasil geçiyorsunuz var da?) orda bizim äşmäli bi 25. arkadaş varıdı, dört kişiñ saKaT olmuş haTdä. mayınm üsdünä gidiyolä. ordan, onu gänä, gänä bura posdaladılä yaçaladılä da. (Kalabilsen kalacak mıydın orda?) galacädım, soñura o bakım şäyi giTdim zaman galacädım. onu da bu şägirdän başga şägirä giTsäm çalışacädım. yaşımda otuz baş, kırK filändi, normaldi. (Burada yengeden boşanıp gitseydin hemen olurdu işin.) o züman, haTdä birini buldudum bilä. baKdı niğahlıñ 30. olunca bän dädi alamam säni dädi. boşanıP da giTmäK varımış. aynı gidilcäg olsa gänä gidärim bän. (Bundan sonra orda çalışma olanağın olmaz ki sänin.) yoK çalışmam Ki gäzmä gidärim. (Oğlan ne iş yapıyor orda?) oğlan bilaTçı orda, biläT käsiyo. (Kazandığıyla buraya mı yatırım yapıyor?) bura da yapıyo ora da yapıyo. orda yapıyo gayınbabasıgillän. äv alyolä. (Gençlikte neler yaptın, nasıl geçirdin ömrü?) ağa 35. böglä kögdä tütüncülüK yapädım, malcılığ. (Eğlence yapar mıydınız arkadaşlar arasında.) yapädıK, düğünlärä bayramlara gidädiK. häñgädädiK. äğläncä. (Neler yapardınız?) düğünlädä kadınlar şäylär toPlanıdık, häñgädädiK, cümbüşädädik. (Değişik oyunlar çıkarılır mıydı?) çıkarıdıK. yäv gırık hava, harmandali, aydın zäybä, oynadıK. kadınli ärkäKli olü, buğarşıda köğ vädır. (Burada da kadınli erkekli mi olurdu 40. düğünler?) burda da aynı köglädä olü da, o köğ tã şäydir yäni, şabağolü, şanlıKli. bän gänciki düğünlärä çok gidädım, bäk oynädım. (Sesin nasıldır?) säs, iyimişdir o zuman tabi gäncikä. bän söglämäzdım dä, bir iki bāza atāsam öglä söglädım. däniziñ dibindä haccäm dämirdän ävlär diğä kaldıriviridim. dosdum havası varışdä. (Hangisi?) dosum. sändän ayrıralı gülmädi başım dosdum dosdum diyä söglädım. aha bänim üş 45. gızla bi oğlan var. oğlan lisä öräTmäniydi. isdanbolda bitirdi, marmara

ünivärsdäsini, dörT sänä. ağırida ı bi sänä göräv yaPdı. öldürücäKlär däğä bän dädi
bırakacam bu işi dädi ya. almanyağa gidäm dädi ı ä almanyağa giTdi. hindi orda iyi.
tārih ıōrāTmäniydi. (Para gönderiyor mu sana?) göndäri. dädim zaman göndäri.
İtiyāc ı olunca, hasda sağrı olunca. (Her sene geliyor mu izine?) bāk ı izinä gälmiyo. o ı iş
50. sazonu çok ı oluyo. yani ı bura ı türkiğä gäliyolar turislar, yāni bizim türK ı işçiläri,
onlara dāv ı amlı bilät kəsiyo. sözüüm, bi bilät säksän marķsa ondan yüz marķ ı alıyo yāni.
yirmı marķ kändi cābinä gālıyo, on baş yirmı marķ. äkisbord sisdäm diyo. (Yengeyle çok
kavga eder misiniz?) oluyo bazı işdä o ı. gānc ı ikä dä oluyod ı da tabi hindi dä oluyo
bazı. (Köyde dayağa maruz kalan kadın fazla mıdır?) oluyo, gözünü ğararTma, bacāni
55. ğırma. çok zaman bän bilä yani ı yaşım ı aTmış baş, yāñgiylä birbirimizä
giriyo ı ävdä iki İsan. (Bu yaştan sonra ne sorunuz oluyor ki?) sän diyo gāvädän
gälmiyoñ diyo, çok gäziyoñ diyo ı. bän çok gāzārim, hiş durmam. (Onun da evde yalnız
başına canı sıkılıyordur tabi.) canı sıkılıy ı ävdä tälävzona baķa baķa. şindi bizim
zamānımızda, şindiki gānşlär kadınıñ ı ämirindä yāni. (Olur mu abi, eşitlik var artık.)
60. hindi bän, bizim ı oğlandan para isdädim dä ı, ğardäşimä, bän dädi yani burda o zūman
täläFon bilän yok, baş yüz marķ yollä mıñ, hanımıñ habarı ı olmadan bizim gäliniñ didim.
mäKdubu okumuş ı almış. parıyı yollamıyız didi. yollağamam dädi, biz ı parayı ortaK
ğazanıyo didi. (Yani hanımın izni yok dedi kısaca.) yoK dädi. bän dä göndärmä dädim.
bura gälincä ı isdädim bi yo. gänä para isdädim bura gälincä ı, o zuman bura gäldi.
65. hindi buldanda duruyu ginä gälincä ya. yā bänä älli yüz marK bozövä dädim. para yoK
bizdä, ağ ı bi tütüncülük var. almanca ğarıya soruyo, parıyı viriyim mi virmiyin mi diyo
bizim ı oğlana diyo. o da näKs diyo, bän aÇıK da gänä anlıyon. yüzünüñ şäylärindän
bälli ı oluyo. hädi baķam gidägo yav hallädäriz filän diyo. tamam tamam ya ğäräk yoK
dädim män dä, mäsuz dädidim ı onu Filän dädim. iki pakäT ciğara soķuvädi cābimä, hädi
70. gülä gülä. ämmä bän ı or ı da olcän dä o bänä para isdäcäK, hiş ğarıyı dinlāmäm, hāmän

yollārım. (Yenge yanında yok Şimdi, bir de ona soralım da öyle söyle bunları.) bān
 ğoñuŐdurmam, döĝārın. bān, aĝbāyimā ğardıŐimā yollārın pariyi dā. ämmā◊o◊. (Sen
 buradaki yaŐantına dayanarak bu Şekilde konuŐuyorsun.) hāyı ğānā dā yollādım. bān
 almanyada çarşıda ğāziyon, höĝlä omzuma doĝanıyo biri. ābā nā olusuñ bānā bāŐ marĶ vā
 75. diyo ya◊, bān çalıŐmıyun diyu. ulā ābām bān dā çalıŐmıyon ya, al sānā bāŐ marĶ dıñ
 ya, vāriyun. baĝ hiç çalıŐmazdım. ämmā bānā hūkūmāt parā◊ödärdi◊orda. ayda üç yüz
 marĶ, iki yüz◊älli marĶ bān, diK dabanlı bi babıç, ğāvādā. filim çākādiK◊orlāda. āh
 bānā müsādā. bān hindi, ataş yaĝarı◊n, o dankāĝā baĝarın. hanım yoĶ ya. hadi sānā
 uĝūrlar◊osuñ (Saĝ ol abi).

Kp,5

Ad Soyad : Halil Yeşil
Yaş : 73
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Amca adın soyadın ne?) halil yeşil. (Kaç yaşındasın?) yätmişüç. (Sağlığın yerinde maşallah) äyi äyi. yāngä dä äyi. (Kaç çocuğun var?) üç. ävländilä işdä, ävlänsälä bākār hindi. (Nasıl yani?) ğarıdanayrıldılā. (Bir daha evlendiririz ya.) ävländiräcöz. bi dä ävländiririz. (Okur yazarlığın var mı?) yoK. oKūmadım bānoKulu. bizim günümüzde 5. oKul yoğudu burda. yabana da gitmädiK. ğardāş üçüdüK yā ikisi mäfātäTdi. biri ğaçän, biräväli sänä. (Başın sağ olsun. Allah sana uzun ömür versin.) vallā uzunömürdän mämnun diğilim bān. bān çok hasdāoldum da. (Çocukların bakıyor mu sana?) hindi bakıyollar ya, äväldän bārihasda çoğoldum bān. bān bi yo fälcoldum, bi yo başğa hasdalıKoldum, bi yo ğālb bilmäm işdä çok hasdāoldum da. hindi, 10. allānizninlä biarıyanacıyan yārim ğalmadı. hindi rağatım iyi. (Emekli misin?) ämäKli dä diğilin, hişbi yādänämäKli Filä diğilin. (Tarlan çok o zaman.) yoK. bī şiy yoK bändä, açıK tarla varo da yamacoldūna sürülmüyü. (Geçimini neyle sağlıyorsun?) çocuKlarorlādanäkiyo az buz ğıyıdan kırpıdan, onlar da idāra oluyü bān dä idāra oluyün. ā nā yapalım bā. insanın böğlöolacağı ğālmıyü aKlına. (Hayatta 15. yaptığına pişman olduğun şeyler oldu mu?) biriş dä yaPmadım da yalınız çalışdığımü da kändim yiyämädım. orda burda yädilär giTdilär. (Kim?) ğolum ğoñşu. mäsäla sän parāisdädiñ bānä, vādim sändä ğaldı. başon ğuruş ğazandısam ona vādim onda ğaldı, onda ğaldı, öğlä. (Şimdi dünyaya yeniden geslsen, genç olsan ne yapardın?) ni yapacam çalışır çalışır baş ğuruşoldu mu kimsäğä värmäzdim. bān hindi bāK, bu 20. hasdalıKdan ğurtulduğma fazla çay şu bu işmiyün. ırātımolmuyü. iki günoluyü bi kupa çayıçiyün. (Çocukların yanında mı?) barabar duruyüz biz. öğlä bi ğälirimiz dä yoK da aha, tarlamız da hār yanı sürülmüyü da. sürüyöz kaldırıyöz, onlar da yiyyo bān dä yiyyom işdäöğlä. dünyānıñişü. bi yo birimiz hasdāoluyöz bi yo birimiz

hasdā oluyoz. iki oğlan bi gız var bänim. kändimiñ dä öğliydi. soğra bi gız giTdi. oğlanla
25. kız öldü, bän galdımaha. yäni bi sänä biri öldü bi sänä biri, giTdilā.
aÇçığ oğlan tütün dikiyo, aÇçıK buğdiy äkiyuz. (Torun var mı?) gızañlā ävländi ayrıldı,
ävlandi ayrıldı. var iki çocuK biriniñ var, o da yäñicädä. ordan ävädiK, ordan ävädim.
o da hasdā oldu, oğlan. orda çalışıka hasdalandı. soğuklamış hasdalanmış. ä
ba-KdıK orda bağan yoK, toKdura götürämämışlär. gayınbabası yoK, gaynanası var. biz
30. dä aldıK galdiK burda toKdura götürüyuz, oğlanı. (Askerliğini nerde yaptın?)
isdanbōlda, hadımkögdä. toPcuyduK biz. orduya bağı zāta böğlä tümänä tuğaya bağı
bizim diğildiK dä, alay. birinci ordunuñ kändinā bağı, kändinā bağı. hadımköğünüñ
hämän gıyında. (Top atışı yaptın mı?) çoK äTdiK dä, bi yo ataşñ birindä bi yo
paTlaTdıK topuñ birini. ataş adärkä gamacı kapıyı 'kapaTmadan hämän bi patladı top,
35. häPsi öldü. häPsi dā öldü, oñ gişidän. oñ gişi ataş adär topu. o oñ gişiniñ häPsi dä
yärindä galdı. ürdün gıralı gälmiş, ürdün kıralı kärzā gälmiş. ona gösdäriş yapacaz diyä
ataş ädiyoduK, isdanbolun gıyında, mädiräTdä. mädiraT vadır duyduñ mu bilmiyom?
(Bilirim, ben İstanbul'da okudum.) öğlä mi? mädiräTdä ataş ädiyuz. orda bi patladı,
biri yaralı galdı. gärisi häP yüzlär böğlä göğdä yandı. bi patladı, göca top, arkasına
40. saKlandım. tabi onuñ biri ikisi, üçü marmiyi gatar, biri dä gamasını kapadır. häPsi
ayaKda çalışıPdurūka, ataş ädiPdurular. bi patlaTdılar, häP. kimiñ kaFasımıñ, kimiñ
golunuñ bacāniñ, kimiñ oldü bäll olmadı. yalñız o yaralanmış o da orda o ölmädän
galdı. bän dä öğlä gäridän bağıyodum. bän toPculara düşmanñ galdini habar värän
gözätlämäciydim. (Yengem akrabam mıydı?) akrabam. amcamıñ gızınıñ gızıydı. (Eskiden
45. nasıl olurdu düğünleriniz?) böğlä türküyā şarkıyna olmazdı äväli canım. davul, bi dä
zurna, ha onna oynanırdı. aydın zäybā oynā, çäşiT oyunlar oynadıK. (Sadece Aydın
Zeybeği mi?) yo-K canım, çoğ udu oyun. bu zamana gada oğlum, öğlä hindiki oyunu
oynamāzladı canım. bi dä çoK binā yaPturdım män. (Nereye?) asKär ocāna. asKäri
birliniñ oldü yärä. (Ne binası yaptırdın?) asKärlä duruyo. (Baraka mı?) hī, baraça. daş

50. barakalar bozulunca. o işāTlarıñ başında durdum, nöbāTciləriñ başında. (Çavuş muydun?) hāyır, onbaşı. (Kaç sene kaldın asker ocağında?) iki sänä, tam günü gününä. çoğçuduK biz bu günäydän bilän, qazādan bilän. on gada varçıdıK. (Askerlik arkadaşlarımla görüşüyor musun?) gidārin, arkadaşlarım baK günäyā vādım mı, häPsi gödü mü hoş gäldiñ dārlār, ğayfāçalcaz dārlār. ya ğayçaz ğaldı. üş Kişi ğaldı ğay ğārisi häP 55. mäFāTçäTdi. (Allah rahmet eylesin diyelim.) āmin. sizlārçiyi baqıñ arkadaşlāñızı. (Kıtlık çektin mi hiç amca?) a bizim bakımımız bāKçacardı. burda da iyidim män dä, asKārdä dä. burda kändim öküzümüz mināimizçolmasa da ortayā äkiyöduK tarla, idāräçoluP qaldırıyoduK. asKārdän biz, hiççirāzillik görmädik. bizimçora öglä, dövüyollā bizimçorda asKāri bilmäm nä diyollā, bizimçorda çöglä bi şey yoK.

60. bizimçorda çbi şey bilämäzsāñ öglä cāzā, dögmāzlā, öglä. valla çbakımı da gözäldi. hindi tarla vā diyä, İtiyar mağışı vämiyollā, yaşıl kārT da vāmädilä. (Kaç dönüm tarlan var?) var, säKSän doKuşan dölüm ya çyamaÇ. motor sürümüyü, öküz dä yoK hindi. (Neyle sürüyorsunuz?) sürülmüyo ğalıyo öglä. az bi yä çsürüyo, üşdä birini bilä sürämiyuz. (Geri kalanı boş mu duruyor?) hā mal yayılıyo. (Hayvan var mı?) yoK.

65. varçıdı da, ināK ğoyun varçıdı da oğlanlara vārdim, saçTdım. on da oğlanlar da ğaçim yapamadı. ayrıldılā ğarıdan. (Senin geçimin nasıldı hanımınla?) iyi ğiçTdıçiyi. ğaçindiğçişdä hindiyä ğada durduK. (Hiç kavganız oluyor mu?) oçlsa da ğıymatı yoK. (Dövdün mü hiç hanımını?) fazla dögmāzdim canım. iki toKaT vurulmuşdur, fazla vurmam. (Bağcılık çok mu burada?) var. äsKidän daha çoğçudu ya bi ara bağı

70. köklädilādin. hindi tākirar ğänä dikiyollā. şaraPlıK yapıyollā, hindi dikilānlāri şaraPlıK yapıyollā ğāri. äväli bāKmāz yapılyodu, şarapānä yoğçuKa. ä hindiyä ğada da çötäki çbāKmāz çüzümünü yaPdılā satdılā, hindi ğay şaraPlıK yapıyollā. (Başka meyva bahçeleri var mı burada?) vardır vardır. älmā ç, ärik, bādām, armıT. (Ceviz oluyor mu?) olur da, az bi şeyçolur. nidänçoluyo bimiyon. dāril darıl oluyo da, böyüyyö; mäyvası azçoluyo.

75. vallā nidān icāb ādiyo bilmiyun. māvva ağacı oluyo, säytiniñ dä ağacı oluyo
säytin az bi şey. (Soğuktan olabilir.) amā yāñicädä çok bitiyö. ora işcağ. burda gänä
tomata, bosdan, bağ härşäy bol. härşäy oluyö. äriK goruğ dādīñ gibi, armuT çok. yazın
bosdan, ğarpuz ğavun oluyö. äzän okundu ya. (Namaza gidebiliyor musun?) aa, bänim
bälim ağri dä äğiliP doğrulamiyun. äväli gidiyodum. (Şimdi de oturduğun yerde
80. kılabilirsin.) valla yıkılacağ gibi oluyun. bi dä hasdä oldüma kaFam dönüyo.
tansiyon, çoğ. tansiyon diyu ğalbi çarpıyo, ğalb yätärsiz ğäliyu diyu. ğalP yätärsiz ğäliyu
diyu, ondan nāfäs az alıP väriyomuşum. (Motor değıl ki tamire versek, gitti mi
gelmiyor sağılık.) hī, öğlä olsa, öğlä räKdävä yapılacağ ösa. ä hindiki bu durumda
gäçirdiğim zamānı yaPmam. 'çalışdıkiyi kötü gänşlīmdä. hindi orda burda, ona buna
85. iyiliK yapacāz dārka älimizdä bi şey ğomadıK dağıTdıK. vādimiz yärdän alamadığ.
(Malmış paraymış yalan. Sonuçta iyilikler kalıyor insanın yanına değıl mi?) yalan yalan.
isdäğänä vardiK yaPdıK çaTdıK, hiş kimsäniñ ğalbini ğırmağ isdämädim. bändän ni
isdädilä vardim, häP ğazancımı o şäkildä yädim. mal vardı onüda saTdıK oğlanlara
düğün äTdik. onlar da ğaçim yapamadı ayrıldı. (Hata kimdeydi?) ğälinlädän oldu
90. canım, ğälinlädän oldu oğlum. onlar bol para, altın aldılar, ondın käri ğızları
durdurmadılar. (Alan aldı gitti yāni.) alan gidiyu, öğlä, gidiyu. dürüs bi düñürä çatamadıK.
(Geçim iki baştan denir ya oğlanlarında hatası vardır.) yoğudu yoğudu. hälä birinä
öğlä älli dörT yar moturum marıdı saTdım da düğün äTdim. 'ta öğlä o moturuñ parası
onda ğaldı. ğäzmäğä giTdım, gidincä işdä. yädi aynalı dāriz biz ona höğlä ğocä altın,
95. säkiz dä biläziK dağdım. küpä yüsSüK dādīñ gibi. ä äşyā alıydım, yaPdıK.
ğäzmäğä giTdilädi bayramda, altınları 'dağındılar käyindilär dä. oğlan ağodu 'ta öğlä ğaldı.
ondan Käri bi sürü para, ödünç ödārim män säni dädi bän dä ğanıvāmişim. vārdiydim
düñürä. onuñ başğa da ğızı varıdı da düğün ädäcāz borşluyun dädi, o da ğaldı. o
altınlar mutlunlar da ğaldı. (Düñürün bu köyden mi?) acıpayamlı. oluğbaşından. (Nerden

100. gittin buldun ordan kızı sen?) tanıdığımız varıdı. bän dä sordum bi gız bulalım şuna, bi gızı alalım dädim. o da vārācām dädi, biz dä alalım dädiK. ä düğünäT, hu gada para vār, vārıdıK. ä maSrafını äTdiK. ondan yanniñ masraFını da äTdiK, kändimizdän yanni da. ora gāzmāğā giTdilärdi bayramda. orda häPsi o, ödünş paraı, o altınlar mutlunları orda galdı. alağodu gızını, biz dä dönüvidik. ä biriniñ dä yāñiçädä gänä

105. bi tanıdığımız varıdı. gäl burdanävārām bunu dädi. vārıdıK. düğünäTdiğona da. o da, on da oğlanı orda duruğa hasdalandı, gözü. iki dä çocuğu var, orda anasınıñ yanında onlā da. düñür mäfaTäTdi düğündän, o adam. ä qadınlā da toQdura Filä götürmämışlärı oğlanı. yāñi hasdalanınca habar vāmämışlär. işdä biz dä aldıK galdıK burda toQdura götürüyuz dānizliyi. bi yaşıl qarTālām dädiK onu da

110. gāymakam da vāmādi. oğlanıñ işdä ni yāri varı oğlanıñ ni tarlası taQğası var. bi şiyisi yoQ. bi yārdä bi parası pulu yoQ, bi vāsādi yoQ. (Güney Kaymakamı'nın yanına gitsen nasıl olur?) giTdiK dä vāmādilā ya, imzālıyivāmādi. aha aÇçık tütin dikiyoz, arpa buydiy şu bu ākiyoz. öglä idāra oluyuz. āsKiyozı işdä bā, āsKidiK gāri āsKidiK. (Sigara kullandın mı hiç?) gullandım çoğı işdim dä hasdalanınca biraQdım. bi yo fālcı oldum,

115. bi yo başğa bi hasdalığı oldum. na-zillidä iyi oldum galdım. (İçki içtin mi?) öglä işki işmādim. i-şsām dä dā arkadaşlararasında bāzı bāzı. bāzı bāzı işdiysäK dä gıymatı yoQ öglä. kāyfiyā dāvamlı bi şāy diği, gūmbar dı ögläı. oynadıysam dı çocuQluğumda bilmiyon. ävländiğimdän soğra oynamadım. çalışdım, kändi arāzim dä kändim idārā ādiyodu. çalışıP tükäTdimı ömürü işdä.

ORTAÇEŞME KÖYÜ (Oç)

Oç,1

Ad Soyad : Turan Toprakçı
Yaş : 78
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunu

1. (Adın ne amca?) dūran toPraḶcı. (Köyün kuruluşu ne zaman dede?) valla ğuruluşuḶ, çocuKlūmda bānim burda onḶonḶiki āv varḶıdı. on baş yani yoğḶudu. on Filā ancāydi. günāydān ğālmişlā buraḶ, hāP tarlasınıñ başına āv yaPmişḶadam. çāşmä yapıldıḶdan sōra toplanmış ğāri. yāTmiş sāksān sānā aḶdı oḶ, ğaynaḶ ğurudu. az bi su 5. ğaldı, o da kārimlārā bağlı. (Kerimlerden mi geliyor buranın suyu?) daha yoḶarı çamraḶ. çoḶḶuzaḶ çoḶḶ, nilā çāKdiK, toPraḶ boruyla. āşam yapā ğālidiK, sabā'la bozulū. hōlā āTdiñ mī ğırılıyo. (Buralarda ne yetişiyor dede?) vallāhi şimdiyā ğadā tütūn varḶıdı. tütūnūñ pili biTdi. ona 'bi Ḷota uyguladılā, sözlāşmiyā ğirdilāḶ. yarın māsāla adam tütūnḶalcaḶ. tütūnūñ fiyatını bilmādānḶimzaladırlā sağa. ondān sōra ni 10. çıkārsa vārḶoñ ğāri. (Tütūnün kalitesi nasıl burda?) Ḷalitā burlā iyi ğānā iyidir yaḶ. iyi çıkā burlā, ğır burlā yaḶ. hāpsini ākiorla aḶrpa, buğday, noḶT. noḶTḶiyiḶ, noḶT iyi 'dā yolması, adam bulunmuyo burda yolmiyaḶ. balkāsirdān ğāliyorlā. hārḶadam yolamiyō vallā, āllāri insanıñḶacıdıyoḶoḶ. bi dā 'mākiniylā biçiyorla o da yarısı dağda ğalıyo. bağcılıḶ māşurḶuduḶ, māşurladıdı iyīdi. onu da dāvlāT şaraPcılara vārgi ḶaḶdırmış. 15. şaraPcılā da hindi bizdānḶalı ğāri o parıyı. (Kaç çocuk var amca?) vaḶ baş ğadā Filā vā. bi oğlan dōrT ğız va. dōrT baş dānā ufaḶdanḶöldü. bi yaşında, iki yaşında, üş yaşında, dōrT yaşında öldü. (Sana bakıyorlar mı dede?) hārḶāSiñ kāndi işi vā. hasda dāḶliz, sağır dāḶliz. ğālirlā gidārlā, ğonuşurla munuşurla gidārlā. dā onlā bizdān bāKliyo, tābi ya.

burdaKı dā üş baş günä bi gälirlä. dışardakınlā bayramdan bayrama. (Torun kaç
20. tane?) torun on bir on iki dānā vā. vallā birisi ankarada okūyo, birisi askärdä, biri
buldanda okuyo lisädä, diğärlä işdä burlāda. (Pazar kuruluyor mu burda?) güllü vā şurda,
günäyā gidäriz äşmäyā gidärim mä. güllüdä bilä, kāsaba, orda bilä çalışmıyo bazar. här
yär bazar ulubäy yakın, äşmä yakın, günäy yakın, här yär bazar. hurda äzilä kāsabası vā,
orda vā bazar. az oluyo insan, nüFus yo. bizim çocuKluğumuzda okulda ögrätmänlā
25. söylädi, bizim doKuz biñ nüFus vardı. kırK ikidä okulü bitirdim män. günäyiñ doKuz
biñ nüFusu varıdı. o zamanlā iyidi. (Nüfusun azalması neye bağı?) göş çoK, göş.
günäydä dä çoK göş. günäyiñ maalläsiydi burla. maalläydi burlā maallä. ä işdä ällidä
başladı, älli säKiz sänäsi mütärläK oldu ayrı. (Şu anda köyde okul var mı?) dā boşda
duruyo orda. çocuK yoK, daşımalı. sabāla dōru dürüs gāvaltı yaPmıyola, ölanä
30. gādā orda. yämäKlā dā nası olduğı bälli diği. bazı häraldä iyi çıKmıyo yalım. bazı
iyi oluyomuş da, bazılarını yämıyoz diyolā. (Hayvancılık yok mu burda dede?) va
baş altı kişidä kırka, ällişä, otuza göyun vā. kiminiñ dōrt mü inäk vā, başKa yoK.
bağ çoK. inadına bu sänä bilmiyon, baş yüz dönüm Filä bağ dikildi bu yıl, bağ çoK. vārim
normal gıraş burlā ya. ortalama baş altı kişo oluyo ginä. (Omca başına mı?) hā on kişo
35. vārān vā, üç kişo vārān vā. (Üzümü kim alıyor?) günäydä şarapçıla vādı, onlā alıyo.
izmirliä gäliyo. isdanbollu va doluca mıdır boluca mıdır o gäliyo. şindi o da gälçäK bu
sänä. şindi värgiyi fazla yüklümäsä dävlat, bunlā üzümü iyi alcaK da, dävlat, aşırı värgi
yaPmiş onlara yāv. onlā da yarın bizdän käsärlä, bi milyon üç yüzä alılāsa bi milyona
alırlā. bilmiyon ğarı, on säkiz, yirmi milyon bu bizim üzümläñ şarabı. raKı fiyatına.
40. öbür üzümlä üç milyon udü. äsas siyah üzümlä, o da şaraplık. burda äksäri
siyah, bāyaz bi şu arkadaşda va. burdā şindi ğabarnaT diyorlā, şıra, gälçäK ğarası vā

ışdā sārdana^ı, baş^ıon çāşiT vā. danagözü bilmām ıvır zıvır. ışdā üş dörT tanası iyi dutuluyo bunla^ın^ı içinde. gārilāri boş. ışdā o şıra^ı biraz soğğa dayanmıyo, soğğa bāK gālmiyo. (Senin var mı bağın?) va^ı ginā. vārim^ıaz oluyo, bağda da az^ıoluyo vārim, 45. dağın içinde. kalitā aynı oluyo 'da, vārim^ıaz^ıoluyo. āsKi bağlā va hāP kāsıyo. kāsılacāK^ıaşılancaK. bi zaman dimriT dāyā bi üzüm vardı māşur, hāP^ıondan^ıaşlandı. hindi on^ı ũ da kāsāKlā. (O da mı şaraplıktı?) şaraPlıK da onla^ı ucuz. dörT yüz biñ lira yaşımın^ı kilosu. öbürlāri bi milyon^ıiki yüz, bi milyon^ıüş yüz, öylā. (Düğünleriniz nasıldır dede?) valla düğünlā āsKidān çoK güzāl^ıoluyidi, şindi gāri bi günā düşdü. 50. āsKidān^ıüş gün^ıoluyudu. cuma^ı gündān başlanıyodu, cumā, cumarTāsi, bazar^ıüş gün. yirlā^ı içārlādi. o zuman çoK^ıoluyodu yav. atlā vardı bi zamanla^ı māşur^ıat^ıoynadırlādi. goşu yapıyorlā, cirit yapıyorlā. bi dā onları burlāda hayvan daKcaK yā bulamazdıK. āşmā yandan, gālirlādi o yandan. orda sirkā mirkā vādır āşmādā bālādiyālīK, orlā māşur^ıudu o zuman. yani yirm baş^ıotuz, kırk tānākā, āllī tānākā arpa^ı 55. bi yo gidādi onlara, hayvanlara. şindi adam nışanı düğünü birlāşdiriviriyo tamam. āsKidān nışan^ıa^ıyırı oludu bizim burda. aynı düğün gibi nışan^ıolūdu, çalgılı mulgulu. sabahdan^ıöğlānā ğada. öğlān sāt^ıüçā ğada bitādi. (Oyun olarak ne oynarlar genelde?) ışdā zāybāK, davaS, bilmām ni, aydın zāybā. āsKidān^ıo māşurdu, hindi çoğu gāri anasımın^ıoyununu oynuyo gāri. āsKidān acar^ıoynarlādi yav. davaS^ıolsuñ, aydın zāybā 60. olsuñ. şindi hayırı yoK, avraT oyunu. hār yār^ıöylā ya^ıv. uşāñ, onlāda islam^ıoğlu bi oyun vā onu oynā āKsāri^ı. āsKidān ğız^ıāvinā ārkāKlā varamıyodu. dövārlādi, gānşlā münşlā vādı mı. ışdā ğāçidmāzlādi, 'baKmasınlā oyunūmuza diyā. şindi, amarıkā ōlā bi ğızıyon. amına goyıyın rusyanın^ı yāri alacaKla^ı, mafāTcāK bizi orda. illā kürd dāvlātini ğurdurcaK^ıonlara o. a^ıtıyorlā du^ıtıyorlā, hişbi şiy yaPdıKları yoK. (Bu bölgeye 65. Kurtuluş Savaşı yıllarında Yunanlılar gelmiş mi?) gālmā mi canım? burlāda Filā gālmış

ğalmış. hurda tãPâcık dâriz günâyiñ bi yâri vâ, orda ğaraĝahı varımış. orda mävzilâ müvzülâ 'çoK. òlä on başonaltı yaşında olanları orda çalışdırlarımış, türKläriñ. mävzi ğazdırlarımış, yunanlilâ. su çâKdirilärimiş, òlä accıKönüçon dörTon baş yaşında olanlarañ. isdäsâñ gitmä. (Eziyet çok olmuş mu?) oldü yârlädâ olmuş. 'bâK 70. burlâda olmadı da, bâzı aralâda olmuş yâni. ordan dâmirhâTTı ğaçân yârlâri maFâtmişlâ. alaşâir mulaşâirorları häP yaKmışlâ, ğaçâka. burlara bâK şâ yapamamışlâ, bâKòlä zarar yaPmamışlâ ya, da bâzı arada kaydırmışlâ. bânım dâdam dâyvâridi, bi dâdâmiñ bi ğardaşı varımış. o yanda bizim bi ğoru varıdı oduñ. ora oduna ğalmışüş yunan asKâri. odunları ândirTmişorâyâ hayvanlâdan, dâdâmiñ 75. ğardaşı. ârtâsi gün gänâ ğalmışlâ, ondan silahlı ğalmışlâ ğari. gänâ giTmiş, orda öldürmüşlâ ğârı, işkânciylâ. ilkin boş ğalmışlärimiş hâralda, ârtâsi gün silahlı ğâliyorlâ. üş kişiyâ hiÇorda silahlı durulü mu ğâri? isdäsâ häPsiniñ kökünü ğazısıñlâ yañ. (Direme burda da olmuştur herhalde?) â işdâ âfâlär varımış bir kaç. varımış biriki tanâ burda mämâTâfâ dârläñ. varımış biriki günâyâ dâ çoK azâ câfâ yaPmış 80. dâmirciniñadamı. (Efenin adamları vatandaşa mı eziyet etmiş?) vatandaşañ. şu ğadâ altınalıK ğalcâñiz dârlärimiş. onuñ yanında çalışan adamlâ da onlânâkrabasıymışoñ altını multunu işkâncâ yaPdıkları adamlâ. bunlâ birlâşiviriyorlâ üçü, biz bunuñ yanında fâdâyiliK yapâm, bu bizimâkrabalara âziyâTâtsiñ. çakı çakıvimişlâ, öldürdülâ onu. bi ğardaşı vardı onu da çâşmäniñarKasında öldürdülâñ. hiş 85.kimiñ yaPdığı bälliñolmadı. hu çâşmäniñardında yav. dışa bilâ çıKımıyomuşadam. bi günöncädân tinas dâriz biz harmana, tinasdan hayvanla bozdurmuşlañ. (O da mı karışmıştı abisinin işine?) o o ğadâ bâK ğarışmamış dañ. onu yapanlâ burlâdan canımâkrabalarından. onları barındırmıyodu o. onlar ğızĝınlıĝına burda yaPdılâ. başĝası üça-y yañTdı ğâldi onuñ yârinâ. âsâs yapanlâ yaTmadı yaTmadı.

90. ond an soñra bilmñon häÇöylä bi gavgä döğüşdän öläñolmadı. ĩcābında olabili dä canım, bi tarafdān bi cāsāT vādīñ mi, olabili. bu şäyā vamıyo, allah gösdāmiyā. (Askerliğini nerede yaptın dede?) asKārliğı acamiliKdā amasyā giTdiK. orda piyādiydiK, ağır bölüä vārdilā. üçay mı ğaldıK, başay mı ğaldıK orda, şindi alay 'bi dağıldı. ağır bölüKdā olanları şiyā vādilā, hatay dörTyolu. dörTyolda bitirdiK ğaldıK,

95. yirmi doKuz buçuçay mı äsKārliK yaPdıK. (Sınıf neydi?) orda toPÇudan ğarı, toPÇuya vādilā, motorlu. här şäyiñ, mäsāla bānim bataryanıñ dörT baş Tanā topu vardı. (Atışlara gider miydin?) ara sıra. ölä bi aTış da yaPdırmadilā, moturluydu onlā. künyäsini bilā baya biliyodum, unuTdum ya-v. on buçuK santimātrā çapında, yirmi dörT çaPuzunlūnda, namlusu bäs düzānında, dāğışmāz bilmām nā diyā. bi onbaşı yaPdılā bizi 100. ya, biz çāvuşa bilān gidāmādiK, alay piyādada. (Dayak da fazla mıydı o zamanlar askerde dede?) tabi dövme mi canım, çāvuşlā muvuşlā vallā dövādi. çāvuş bi onbaşı dövdi vallā, niziPliydi çāvuş, onbaşı da bāsindāndi malaTya bāsni. onbaşıyı bi dövüvüdü. (Suçu neydi?) bilmiyon. bi ğarşı ğālmā dä yoK, nidān dövdi bilmān. kötüdü çāvuş yav. 'hani niziPli iki çāvuşlā vardı, iki akrāba, dāzāoğluymuş. bu dāonlara başladı şäy yapmağā, 105. sırtaşmağā. bunlā da ikisi birlāşividilā, iki çāvuş. yātā ğāri dādilā ya-. onuñ biriniñismi bilāldi, o ğdāmliyiñdi yalnız, kırkikiliyiñdi o. yātā ğāri dādilā ya bilāl çāvuş, bilāl çāvuş hurama çıKdınız dādi. ğaynaşamadı, ço-K kötü oldü yav. gülä-kā dövādi adamı, nāmussuz. öbürlāri iyidi baK. onlā da niziPliyidi, o çāvuşlā acarıdı. (Hatay nasıl bir yer?) dörTyoluFacıK, tāk bi minārası varıdı bizim asKārliK yaPdımız 110. zaman. tāk bi minārası vardı la. şäydā biñ yañın çıKmış ğaraş'da, bā-KÇi tūfānnā müfānnā çıkāğālmış bāliğā habār vāmāğā, nöbāTci. nöbāT yāriñi niyā tārKāTdiñ diyā adama döğmādiK söğmādiK yāriñi ğomadilā ya-v. yoK, kim habar vācāK? (Yemekler

nasıldı o dönemde?) valla ilK vadīmızda bizim on gişiyä bi ğarana vädilā, baya bi kaçay onu yidiK. қаFa gibi äT kāmığı, içindä dönādi, on gişiyi. oından sōra masa musa oldu 115. ğārı. (Bit var mıydı sizin dönemde?) varıdı, tāk tük varıdı. çoK dāğı dā bazı olanlā varıdı. üş baş günä bi biT muyanası yapālādı ya-v. vallā yaparlādı, bazıları da çıkādı. şindi nā-rdā olcäK yā onla, ılaş çoK. köğlādä bilä. aşmāniñ bir köğü vā, vallā bōlä şäy gibi olüdu ya-v. orlāda bilä ğalmadı. bi zamanlā burda bū çāşmä, hu yandan yāni bi su- ğaldi oldüdu. mütāyıda vädilā. mütāyıt da- sivas yanından, o yandan işçi 120. bulmuş ğalmış. onu da bizim burda ğaldı, orda da yaTdıla- otuz kırK kişi. bān dā bi gün yanlarnā vadım, ğızdım bunlān yanında n'ışliyolā diyä. bu amına ğodum hāmān-örmüş bi dā yav. odada odada-, hı yaTmadan-oturuğa. onlāda dā o zuman çoğudu. bānım dādiğim ginä otuz baş, kırK sänäliK yāv. (O zamanlar insanlar banyoyu da az yapıyordu değil mi?) tabi on baş günä bi, on günä bi, yirmi günä bi. vallā biz-äkin 125. yolādıK sırtlarımız köpürüdü. tozuñ toprañ-içindä. sabun mu vā? kil bulülā ğālilā. 'killä-, küllä-, küllü suyla. kil toPraKdan ğazılıdı, o sabun gibi toPraK. nārdān ğatirilādi bilmion-onu satılıdı, 'kil. çamaşır yäykanıdı onla. bayā sabun gibi yav, kil. üzüm bandırıldıK mäsälä, iri üzümlā olü yämäKliK-onlādan bandırma dāriz-ondan bandırıldıK. küllü suyu ıslarla-dı bi gün-öncädän, ğazana. onuñ suyunna banādıK. kāsKin-oludu o- 130. baya öldürüyodu ya- üzümü. ona bandırıldıK, yoK başKa bi şey yoK ki yāv. 'kül, palamırd külü. palamırdıñ külü-, sağlam-olur-o. öbürlärindän-olmaz. āñ sağlam palamırd külüdür. şindi bazı kükürdüñ-içinā bilä ğatarız biz dā, yani olüsa ondan ğarışdırırız-içinā. aÇıK-ürädiyoz-işdä onu-. kükürd dā bazı fazlā-aTdıñ mı yaqıyo. yani onu fazla aTmācañ, ğäÇ-aTcañ. o zuman bāK yakmaz. yalnız biraz sāt doğuza, 135. ona, on birä ğaldıñ mı, fazlā-atāsañ maFädiyo yāv. üzümläri bōlä läKä yaPıyo, ğavuru ğavuruvirio. (Köyde hayat nasıl dede?) valla bizim burda canımız sıkılıyo. 'här

günaynı adam oluyo, hä-r günaynı adam oluyo. on baş yirmi dänäsi ğayFäyâ gälmäz zātän kögdä. hiç hayaT'da gälmäz, ävdän çıkmazlā. örlä n'ışlälä bilmiyon. (Yaş ortalaması kaç köyde?) bizim burda bilmiyo-n, bi sänädä bi ğişi anca oluyo. ikiüş 140. sänädä, bi sänädä bi ğişi anca ölüyö. bizim imam mā vallā siziñ köğ diyo, dadı yoK diyo. tabi sälā väcäK 'para, mävlüd okucaK 'para. öläniñiz yoK diyo, doğanıñiz yoK diyo. (İyi mi imamınız?) bizä 'çoK iyi. hä-r gün daKılıyorlā. başKä imam olsa onu, ğabul ädä mi onu ya? hä-r gün adam ıla äğläniyollā. sän hu ğadā mayış alıyoñ, n'idiyoñ bu parıyı. o da ğızıyu, yav bän müsada ädiñ bi ayda bi mayış alıyon, siz 145. mil'larını alıyoñuz bän sizä bi şey dñun mu diyu o da. (Bilgi noktasında nasıl?) bazı bilgili oluyo sa'tamiyo. bu sata. bundan äväli biri vardı, o bilgilidi iyidi äm'mä ginä vatandaş ıla bäk ilgilänmäzdi yäni. girmäzdi vatandaşın içinä bäk. bu aşam sabah 'här gün ğali ğayFanıñ yanına. (Kız kaçırma olayı fazla oluyor mu köğde?) ya burda olmaz. bazı köğlā ğariban mı oluyo 'nası oluyö, başlıK parasından, otTan boKdan. (Burada 150. yoktur herhalde başlık parası?) adam fakir isä bazarlıK ädiyo. bänim durumum zayıf bänä düündä hu ğadā yardım äTcäñ diyo. taKı çoKdur burda da. o-ndan aşā biläziK yaPmazlā bizdä. babasından zängin oluyo adam ävländi mi ya-v. bizim günümüzdä häPsini iki bäygir iki hayvan götürüdü äşyāyı. bi ğat yataK, bi yanda bi sandıK olüdü bizim ävländimiz zamanlā, häPsi o. iki çul. şindi 'än azını adam 160. tıraKTora sarıyo. 'tälävizyonuymuş, 'buzdolabıymış, 'çamaşır makinäsiymiş, häPsi dä yapılyo ğarı, aÇıK hāli vaKdi iyisä. äsKidän çoğudu, biz altı oğlan iki ğız ıdıK. säkiz dänä düğün äTdi babam. (Durumu iyiymiş o zaman) iyidi, o zamanın iyisidi yani. bän on baş on altı sänä göräv yaPdım burda. (Ne görevi?) mütarlıK. burda bi şey mi mardı la, maalläydi bura. o-kulundan, suyundan, äläKdiriKdän, yolundan nilä- çäKdiK 165. yāv. o zamanın parasınna orā üş milyar para vädilä, dävlat üç biñ liriylä yaPdı bu

bināyı. yā nilā- çäKdiK ya-. (Şimdi daha rahat değil mi dede?) tabi äsKidän büTça parası vardı, yirmi lārā. toplācaz diyā bi çoK-uğraşırđıK yirmi lārāyi. yirmi bir-ola'maz, yirmi lārā. iki biñ lārālā köğ-idārā olu mu? bunuñ-iki yüzü oKuluñ, iki yüz lārāsi oKula ayrılcaK. (Sizin zamanızda öğretmenlik yapan halk eğitimi mezunları daha mı iyiydi?)

170. onla- nārdā şindi o. onla-ñ-oKutduğu talābālā şindi ort-oKul talābāsi. bizim günümüz-öylüdü. birinci sınıfda- harFlāri çaKımıyı öğrāndiK biz. harFlāri bōlā çaKımıyı birbirinā-. āğiTmān-idi çoK onlā. disiPlin da iyidi. şindi çocuK dögmā 'yoK. adam gidio āyī bāyi bilmiyo, gāşdiñ mi, gāşdiñ. āvālān bi yirmi doKuz harfi öğrāTidi. şindi dāğişiK hārālda. yirmi doKuz harFi öğrāndiñ mi-, ondan sōra biribirinā ça-Kmasını

175. öğrādidi. (Camiye giden çok mu?) on bāş, yirmi, o-ñ gādā anca. ginā başKa köğlārā bakınc-a bizim-ora iyi yāv. camilā boşaldı. sabah namazında ya dōrT kişi olu, ya bāş kişi. valla millāT bilmiyon-avruPa dāvlāTlārīnā mi uyuyo-, nasī-ādiyo-. adam bāş vaKıT namazını gāçirmāz, rızKını bir-araya gātirāmiyo. ötā yanda milyarı vuruK gidā. allah inadına mı vāriyo-. (İdarecilik yaptım dedin, memnun musun?) bi bağğur ğaldı bizā, bi dā

180. sālām vādilā o ğaldı. (Hizmetinden dolayı köylünün sana karşı sevgisi olmuştur.) çoK, çoK, ço-K. arkalı- bi on yādi on sākiz kişi bağğura yazdıK. şimdi çākiyollā parayı. o zuman çoK bāliKi söğdülā yav. yāv ödamāK zor para ödamāK, ödamādān-olmalı, vā mı? (Emekli çok mu köyde?) bayā vā, yirmī bāş-otuz tānā vadır. āksārī ba-ğğur, çoğu bağğura çāvirdi yāni. tarımdan da var-ıdı ya bilmion tarımdan baya ğalmadı yanım,

185. yüz kişi va mı. ğārisi hāP çāvirdi. hiÇ yoKdan üç yüz 'dōrT yüz milyon parā-alıyo adam ya-v. ödayāmāğ-ānlāñ dā zor-āmmā onlāñ da. adam-iki yüz-iki yüz-ālli millon para ödüyö ayda. ödagāmiyo. işdā bundan-āvāli bi ācāviT bi aF-āTdi-. onu da-yararlanan da oldu, çoğu yanaşmadı. o zumanlā yanaşıvısala- iyimiş-imiş. ā şindi yoK, af

yoK. baġkuruñ māmuru gāldi burāya-. o borcu olanlāñ māsālā on milyar-on iki milyar
190. borcu olmuş adamñ. hār-ay diyo üç yüz-ālli millon diyo-, ayda diyo zamu vā
bunuñ diyo. yatırın da vā, yatırcaK da vā gā bir kaş kişilā va yatırcaK. birisi ġaribandı, o
köġüñ-āñ ġaribanı, o ödädi. 'nası-āTdi, ġaliniñ-altınları var-ımış. onları-şi yaPdılā,
biraz sağdan soldan topladılā. işdā dörd-ay olmuş dah.a çağrı ġālmādi. o toplu bi millara
yakın parā-alı bi yo o. 'āñ şaşkın-adamıydı köġün la. aÇıK kırk-ālli ġadā otuz ġadā bi
195. ġoyun yaPdı, o-rdan-iyilāşdi. tıraKTör-aldı-, ta-rlā-aldı-. kändi bācāriKsiz
hanımı iyi-, hanımı yaman. oġlu va-, tāKsildā çalışıyodu. 'baKdı başa çıkçā yoK, ġāri
gāldi. nāzill idā oturuyodu, na-zillidān köprübaşı yārinā çalışmaġa ġālōdu, daşımālı. yav
üçürāT-almıyozla, şirKāt vāriyo hārald.a parıyı. orda ba-Kdı-olmadı, biraKdı gāldi,
ġāri gāldi. o oġlan bi ġün ġayvāyā ġā-Imāz baK. adam hār ġün ġoyuna gidiyo. yalnız çok
200. işKi içiyodu bu-, ġarı biraz cāsāraTlı. söylü-vidi ona, o işlāri yaPmiyo ġāri. (Sen
kullandın mı içki?) valla ġullandım da sayılmaz. şindi yanı dānK ġālisā bazı vārilā yani.
(Okuyan çok mu köyde?) baya bā-K bizim burda yo-K yāv. burda hiç-öylā bi- māmur
yoK. bi işdā üş dörT-öġrāTmān-oldulā. zāñgindi adamñ bubaları-, sağ sol
dāvasından-öġrāTmānliġi biraKdılā. biri orTā-okul-öġrāTmāniydi yāv. köġüñ dā aşa
205. yokarı 'āñ zāñgin-adamıydı onlā. ġiTdilā dāñizliyā zaraf-aşdı. onū da
çalışdıramadılā-. birisi- isdanbula ġiTdi yalım-ordan-āvli. babaları da ġöşdü ġiTdi. o
da dāñizl idā duruyō. hurda kārımlā va. yarısı māmur, mācibur okūyo adam. yā burda şindi
sākiz-on Kişi hiş toPırā olmaġan da vā. yā-Tmiş dölüm, yüz dölüm, yüz-ālli
dölüm-iki yüz dölüm-olan da vā. o-rtalama āllişā atmişā dölüm düşā ortalama. su ōsa
210. burda sarayköġ gibī-olsa halT-āTdim yāv. da-ġda mısır-olu burda,
susam-olur-ākāsāñ. zamānda ġüzāl sürcāñ 'sürgülācāñ, susam 'hiÇ yağmur-isdāmiyo.

bän bi sänä bi äKdim, bi dänä yağmur yağmadan oldu. fazla vërim olmaz da, guraK oldundan. vërim alıP da bän bunu saTcan darsän zararädäsiñ. o zuman zararädäsiñ. pamuK da äkädik bizäsKidän. gara pamuK dârlâ bi pamuK varıdı.

215. maqallâ dâği dâ gara pamuK. o hõlä yoğarı, bõlä uzâ. onuñ tohumu mohumu ğalmadı. köğün ih, Tiyâcı ğadâ, saTmağa yõK. (Tarla işlerine kadın erkek birlikte gidiyorsunuz heralde?) ğarıla. ğadınlâ ärkâklâdän fazla bilän çalışılâ. hurda bi güllü kasabası vâdı. orda on baş, yirmi sänä öncâ ğadınlâ gidâdi çiftâ. ğadın çift sürmâğâ gidâdi. ärkâka-âşama ğadâ ğayvada oturüdü. burlara baķınca onlâ da şindi o işi bıraKdı ğâri.

220. öylâ görmüşlâ, ärkâz diyo adam 'ya. giTsiñ ğarı sürsün ğâlsiñ, biz ärkâz diyo. (Tütün ne kadar alıyorsunuz bir dönüm yerden?) tütün yüz kilõdan duT da iki yüz kilõ ğadâ, dâkâr. siziñ davazıñ dölümlâri böyükdür. bizim äñ böyük dönüm biñ iki yüz burda. şindi bi ot çıkıdı ot, ğuruduyo tarlada. kökünâ bi yapışıyo kânâ gibi. ämä ämä ämä tütün dâ ğuruyo ot kändi dâ ğuruyo. tütündän suyunu alıP, su ğalmıyınca tütünüñ

225. ğuruyo o da ğuruyo, ämä ämä. vallâ bi çârasini bulamadılâ. yalnız işdâ bi ılaş vâ, onu dörT säFaratıyorlâ onâ günarıyla, onuñ aÇıK faydası vâ. diKdiKdän sõra birâfta on gün sõra, onâ günarıyla dörT säFârTcañ toPırâñ yüzünâ. ot ot çıkısa da tütün äTKilâmiyo ğâri. ot çıkıyo ğinâ dâ, ğurumuş ot çıkıyõ. çıkıyo da tütünâ bi äTKi yapamıyo. (Tütün için dışardan işçi geliyor mu?) baş yüz ğaldı gün olmuşdur. o

230. zumanlâ öyliydi yâv. o zumanlâ bu ğadâ şindiki ğadâ fazla para alamıyoduK ämmâ o para dâğârlı-di yâv. üş ton tütün yaPdñ mî bi traKTör alıyoduñ. şindi yâdi sâkiz ton tütün yaPacâñ dâ bi traKTör alcâñ. ucuz, böyük raķıyı taKiP ädiyõdun äsKidän. ya hindi dörTdâ birâ ändi. siziñ o tilkili vâ davazıñ nârasindän bilmäm. na-zillidâ ğâri 'nâralisiñ, tilkili. 'nâralisiñ bilmäm davaz. fidan almağa ğaldilâ bunlâ orlâdan

235. siziñ ordan, o taraftan. davazlı bir iki gözü açıkla bi ğübrâ buldulâ çıkadılâ.

saşdılä gübriyi fidanlara, o da tarlada duTmadı. ondan sōra mācırılıK  öldü. fidan  işi
 biTdi nāzillidä. yā bizim häP kändimiz yaPıyoz, saTıyo bilä adam burda.
 läylomuñ  altında. tankär, ki dänä sontaş vā. onu dolduruK gālġo adam  oräyā, 'suluyō.
 İtiyācından sōra alan  olusa 'satıyō bilä. dā parıyla fidan  alma yoK ġarı.
 240. ä-sKidän bi giTdiK mi-ı, üş gündä gälidiK. bi gün gidādiK, bi gün sökādıK, ärtäSi
 gün gätiriyoz. amäläyi ba-ġlādıK bura, fidan dā  alamadıñ mı işiñ kötü ġarı. (Bir de hava
 yağiverirse.) hä öylä dā oluyōdu. täläfon yoK, o zamanlä. şindi İtiyācı olan da almış
 täläfonu soKmuş bälinä, İtiyācı olmaġan da. o zamanla-ı täläfon şarT, amälä ä-şmädän
 gäliyo, otuz kiłomäTrä. tütün, o zamanlä az  ıdı orlāda, köġlärindän gälidi. doKuzda-ı,
 245. onda on birdä gälän  oludu. aşmä iyläşdi. aşmäda malcılıK  o-ıK, hayvan, ġoyu-ı,
 sıġı-ı, inä-ıK. bäsiciliK ' oK  orda. üçä başā va,  iFT liK  olan da vā. (Burada yok mu
 besicilik?) yaPdılā burda baş  alT ı Kişi-ı, modärin baya-ı. zarar  ädiyo bu dā-ıP söKdülā
 saTdılā. yām bah  alı. bu sänä mal ucuz ya,  oK  ucuz. malcılā ġararıKduru. äT bah  alı, on
 milyon  ät bizdä. mal  ucu-ı, ġoyun, ġäçi. (Kurbanda mı şimdi mi?) şindi dā ölä. adam
 250. baş milyona altı milyona māl  ädiyo, ätiñ kiłosunu, on milyona satıyo. satımıyo da.
 yo-ıK bizim  asaPlā vā hindi häFtada baş hayvan satamıyo. (Kurban bayramı da yeni ge ti
 ya ondandır.) şindi olmaz bi yo bir  a-y 'da. başKa zaman da saTılmıyo. adam
  asaPdan  almıya gidiyo iki ġişi birläşirlā. alırlā bi oġlaK birliK, käsärlā, bälışirlā. o
 ondan  ucuza mal  oluyo. kändi bäsäläyän dā iki  üş dänä. ġäçän  oġ  udu bu sänä bāK
 255. bäsı yoġ  udu burda. bizim bilädär vā onlä yaPdılā işdä, onlä saTmaK  üçün.
  oġ  udu onla-ıñ baya yüz  älli iki yüz var  ıdı. bi milyar yār parası vämişlā, dāñizli
 bälädiyäsiniñ  ora. orda bi gün  iki gün mal saTdılā. bir  ay  öncädän baġladılā gäldilā.
 orda işdä iki gün bi mal saTdı  onla, diġärlärini häP burlāda saTdıla. bän bilä aldım birini
 'baş yüz milyona. kırK baş  älli kilo var  ıdı. güzäl baKdılādı onlä canım. yiġgi yazın

260. bol oluyō burda. (Hayvan dışarıda mı besleniyor?) bi gün damda bi gün dışda oluyoda. a-Şşamları sabahları bakıyolā. sürünüñ hāPsi gündüz gidā, dağa. hava hoş olusa ha, az buçuK gışda üşüyüviri. iyi baKmışlā, acar, iyi gālişdi yav. golay da dāği üş dōrT dānā çoban gāldi giTdi. iki ay güdüyo biri, bir ay güdüyo biri. manazdan gālmış biri ğarı-ğoca, iki ay bi çalışılā, yādi yüz küsur biñ lārā dükkāndān alış

265. vāriş āTmişlā ğarı-ğoca. yādi yüz küsur biñ lārā, baKġal bunlā. bi dā ġurbanda kāndilāri orā giTdididi bunlā dāñizliyā mal saTmaġa. burda satılan mallāñ sayıPlā alanlādan parā almış, adam. (Bakım parası diye mi?) o ayrı gānā dā, bu 'satılan paradan almış. patiro'n parıyı almıyınca vāmā dādi dīo. adam da malı ayırmaġa gāliyo. iki üş yüz milyon da ordan vurmuş, gācā ġaşmışlā, gācā giTmişlā. iyi ki yani

270. fazla alamamışla. biri ġocasını biraKmış, biri dā ġarısını biraKmış gāçinmişlā. iyidi adam ula. hāş bālli olmuyo. manazdan bunla. üş baş āv dā āşmā yanına giTmişlā, orda bāsicilā-n birinā girmişlā bālā mala baġarlā, ināK, dana o'rda idarā olurlā. o'ndan sōra yaz gāli. ya-zın oldu mu iş bulu ġari onlā. biri varıdı burda, a-ÇıK kafa ġalın dāh āTmiş. ulubāgdā gömüşlā bi yo. gāñş çocuK dā āvlānmāmiş da, kırK, kırK baş

275. yaşlarında. ma-l güdüyo, ġoyun güdüyodu la gāçi güdüyodu. çā-Kmiş giTmiş o yana. orda bi yo bir iKi sāFār gömüşlā. bizim günāyiñ otobüsÇülārā dāyvimiş orda bir kaç kişi. burda günāyli bi saf bi adam mā alın gidiñ kimlār çalışıyosa dāyā. giTdilā bulamadılā, hārālda biri ġapıladı. dışda yāri vādır adam orda mala baKdırı. yoK, çocuK bilmion nārdā. orlāda bi yārdā ġaldı. o iyidi gānā. gāçān on dōlüm ā-lmalıK vā bānim

280. bayā güzāl ālma oldu. ġışın ġar çoK yağdı. sulanmıyo, yağış olusa irilāşcāK. yağış olmuyo, a-lti ay yağmadı la. gāçān ġış iri oldu. ġışın ġar çoK yağdı ondan mī oldu, budamadan mī oldu? da buldāniñ bi yaylakōġ va ordan gātirion budaKcıyı, acar

yapıyō. älmacı o-ı, adamlāñ kırK ton-älli ton-a-tmış ton älması oluyo. ällī-atmış hānāliK köğ-ämmä-ı. (Senin elma ne kadar oluyor?) nä ğadā olcäK bizim, yarısında 285. oluyō yarısında o-ılmuyō. 'budamadan mı oluyo, nası oluyosa-ı. ğaçä-ın ginä yarısında vāsa bu sänä hiÇ yoK. budamadan mı bilmīön. (Budamayı yapanlar kaç para alıyor?) yirmi milyon. parıyla mı ya-v, vallā bādāva. bizim burda ölä käsmäcä buduyorlā. öläsinä otuz milyon-aldıla bändä-n, yävmiyā. şindi kırKdan-aşā ğälmäzlä-ı. o ğadā yapamıyolā. bän bundan para ğazanmıyon 'da, mäsälä bi buçuK milyar Filä aldıysam. ba-ğ da vā 290. içindä. bağıñ ağaca zararī-olmuyo da-ı, ağacıñ bağa oluyo zararı. äkin-äkiyon, ğaçänki para ätmädi ya bu sänä artā. buğday däsän a-ırpā fiyatına alyōla-ı. aslında buğday pahalī-olması lāzım. arpanıñ vārimi fazlā-olu-ı. yicäK ğadā yapıyoz biz yāv. öbüründ-än ğarışdırıyoz ğāri içinä. hazır unumuzdan mümkün dāğil, yaşlilā yiyāmiyo onu. lasdiK gibi lasdiK valla ĩsanıñ-ağzında lasdiK gibi uzuyo. bilassa dāKma dişlär, dāKma 295. dişläri çıkāriyo yāv. su dāğmanı ğalmadı zātän yāv yoK häş ğalmadı çāvradä bi tänä yoK (Sulama suyunuz oluverse buranın verimi çok güzel olur.) hurda baraŞ vā bizim baraŞ. ğaymaKam var-ıdı bizim, şindi vāli oldu ya. köğ mūtarlarını toPladı-ı nüFuS başına yüz yirm bāşä-ı lārä. bu çāvriyi häP ölçdüdü-ı, ölçdülär. nü'Fus başı, ayda yüz yirm bāş lārä. bāş kişīsāñ bi ävdä üş kişi kaş kişīsāñ-ona görä här-ay para yatırcādıñ. işdä bu 300. baracıñ suyundan bu yana aKdarma yapcaKladı. (Örneğın adamın yedi sekiz çocuğı var, bāş dönüm de tarlası, verir mi?) ölä canım, onu onlā da ğadirliK-oluyo. ba-ğ päK su isdāmīö ya-v. burlāda bağ sürcäñ, suya alışdırmıcañ. bu sulak yāriñ-üzümünü almıyo, bāğänmiyōlar. ğıraş yārä vāriyōlā bu üzümläri, ğıraş toprağa. daban yārlärä bāK salmıyorlā. dāräcä vā dārājā, üzümüñ dāräcäläri oluyo, biliyo, ana-ı. birisi üzüm ğätirmiş 305. ğaçän sänä-ı, ğa-ıysäri yanından. häralda orlādan toPlamış, bi dā su ğaTmış yolda ğälikä, üzümüñ- içinä. su bölä akıyo üzüm, kamyondan. nası durusa 'ğatmış-ışdä. bāş

yüz kilo, üç yüz kilo, bi ton gaTdıysa gaTmiş. o da⊃ altında bilmı̇on ağan yarı mi a-z, altına göllänmişdir⊃o, kamyondan akmasa bilä-ı. az⊃ağıyodu da-ı, dārəcə vurdulā o-rdan bildilä-ı. vallā adam 'bi biliyo, iyi gonusuruz⊃onlarla biz dā şaraPcıla-r⊃ıla. adam bizä 310. suyu saTcaK diyo. kimbili nä gadā düşdülā bunlā. almışlādır ginä üzümü dā-ı. bi ton düşmüşlādır. ya bi dā, biz o gaymaKam bizim burlara, yadi sākiz halıcılıK kopräTifi guruvudu, çalışmıyo. başdaKınlā yidilā häPsini, amına godulā. günäyli iki adam bulduK başına-ı, yidilā. otuzā lārā, kırkā lārā o zamanıñ parasına para yatırdıydıK. birā halı tüzgahı galdı bizä, boş. başga bi şey yoK. incä iş incä-ı. yövmiyāñ baş milyona galmı̇o. şu 315. tarafda birāz köglā vā. onla-ı ni diyorlā onuñ⊃adına bilmıyon. ufağ⊃ufaK hölā, hu masanıñ üsdünä-ı örtüdän böyük böyük, çabuK yapıyollā häFdalıK. bi haFtada bitiriyollā. kilim gibi, halı dāği-ı kilim gibi-ı. bi yannını hu gadā yüksäldiyolla, bi yanı aşşada gälıyo. o iş kārli gälıyo onlara. ıscakda çalışcāma burda on baş milyona gätirıyo yövmiyāmi diyo. ha-Fdada koparıyor lā yövmiyā. (İri ipe mi örüyorlar acaba?) baya acÇıK⊃onlāñ⊃iri ip. 320. incä dāğil⊃o-ı. incä päK dayanma-z. bi şey diyorlā onuñ⊃adına ya, säccädä mi diyorlā, işdä ona bāñzā bi şeylā. yalnız çabuK⊃oluyo. halı burdan iki Kişi bir⊃ayda çıkaramıyo ya-v. ka-ş para onu väcäKlāri, yüz⊃alli iki yüz milyon. günäyā galdi bir⊃iki sirkäT, köglārā tüzgah guruvıdılā. baş⊃on sänā o çalışdı, şans. adam⊃ücräTli adam buldu köglārā, hār gün gāzādi köglāri. yün tükänmiş⊃ipi tükänmiş. şindi çoğu 325. bilmāz bizim halıyı, çoğu doğumasını bilmāz gāri. äsKidän 'hār⊃ävdä tüzgah var⊃ıdı bizim, bundan yirm baş⊃otuz sänā äväli. ha-rmanlā⊃oludu günäydä halı almıya yārli. vallāhi harmanlā. (Kaliteli miydi halılar?) bāk kalitāli dāği di yāv. boyası moyası çıkādı, ıslandı mı. kändilāri yapā burda boyasını moyasını-ı, kändilāri yapıyodu boyuyodu argacını murğacını-ı. dünya-ıñ boyası satıldı ya-v. dā ısparta yanında baya ärkäKlā bilā 330. yapıyomuş⊃onu yāv. o yanda çoK. işdä äsKidän biz kändimizä yapādıK, çayizliK

ävā. şindi dā vā ävlādä çoK. (Yapan var mı?) bi tănä yoK. o zumanlā māşurdu. fılançi güzäl dokuyomuş, bilmämkim şöylä yapıyōmuş biribirlärinnä yarışirlādı yāv. şindi yapan mı vā. bunla. çünkü o zuman çalışannā sıra hāsābı vārilādı parıyı. sıra sıra, kaş sıra sayarlādı. sırağa görä para vārilä, ücirāT. örnäKlā vā, o örnäKlādän bälli oluyo onlān sırası.

335. saymağa bilä gārāK. olmuyo. (Her evde foseptik çukuru var galiba.) yapıldı. onu şıkdırdılā. açıkda yoK, çoK. az yāni. konturol. oluyodu da. açıkda, äsKidän çoğu açıkdiydi yāv. şikāyāt. olūdu sināKdän mināKdän. baya şāır gibi güzäl tuvālāt yapıdı adamlā yāni. böyük bi çukur ğazdı. yani on sänādä dolmaz. (Yakıt olarak genelde odun mu kullanıyorsunuz?) baya kömür dā çoK. şindi ğari torba kömürü vāriyorlā, başğa

340. saTdırmıyolā ki. yasaK. bu da. şayli yāv, tozunu toprānı ğatıyo adam. içinā bilāmiyo. n, torbada. iki yüz yirmı milyon. iki yüz. otuz milyondan bi aldıK yāv. orda iki yüz biñ lārāliK kömür vā, o çāvradä yaşıyorlā o kömürü. ucuz da, ona bi şey dāyān. olmuyo hāraldä. kändi mıntıkasında sārbaş. bu yana ğāşdiñ mi cāzā yağalanısañ. (Doğal gaz da gelecek yakında.) doğal ğaz moğal ğaz mı mā ya. ondan da oluyō ölan yav.

345. ğāçän ğün. işdä 'ğaz sızınTısından ölmüş diyō adam. köglärä dā bi asır sōra anca ğālır. o. çoK. odun var. ıdı bizim burda çoK. bi dāKarıñ. içinā üş dōrt dānā balamırd. ağacı var. ıdı. ağacıñ gölgäsindä yağılmadan äkini biçādiK. gölgä o yana ğiTdiKcä o yana, o yana ğiTdiKcä o yana. şindi ğalmadı, bitdi. hindi bilmiyon kändiñdän yağan on ğişi çIKmaz. odun. (Hazır mı alıyorlar?) hazır. alıyōla yāv. bizim

350. çocuKlümüzda kiPriT yoğ. udu. ocaK var. ıdı, zo'ba da yoğ. udu. ocāñ. arkasına bi büyük kütük ğorlādı. üş ğün Filā sönmäzdı. o. ü-ş ğün yātādi. köz ğalsıñ diyä küllä örtärlādı üsdünü. kiPriT yoK, sabāla niylä dutuşdurcañ. yaşlılā oturudu orlara, öñünä. bi mangal gibi bi şey goyvırilādı bizä, orda. onu ğarışdıra ğarışdıra ısınıdıK. ğündä bi yük. odun yağadıK ya. v. bi yük. odun bi ğündä yanādı. hiÇ. ısınma. z. pāncärä yoK

355. ävlādä, ufāciK. ufāciK. ğacä ğandil yağarlādı, ğündüz, ğündüz. ğündüz birbiriñi

göramāñāviñiçində, öyliydi yāv. şöylä bi däliKıoludu. ora biñ 'cam. birbiriñi tanıyamazdıñ ışığı yakmıyınca yāv, äviñiçində. toPraKıäv. (Beslenme nasıl o zamanlar dede?) bäsänmä iyidi yav. mäyvä yoğıudu dañ ät bolıudu. härävda üş baş malıolıudu. inäK, dana, äT, süT bunlä bolıudu, bu işlä iyidi. yalnız bazarda bi 360. Turpıolı, bi pıransa, bi dä yärälmäsi däreiz bizıonlä oludu bazarda. başga bi şiyıolmaz. vallä şindiñ häPsi bol da hasdalıK da bol. fänär varıdı, lamba varıdıñ. soñura aTmiş başlädä löKs filä oldu aTmişläda. ondan söra tüplä çıKdı. çıKdıKca çıKdı gäri. şindi löKslä Filä bağan yoK gäri. başdäñ mändäräs gäşdi, ällidän älli yädiyä gadä birüz işlä yapıldı. ondan soñura o da giTdiñ. (En fazla yatırım ne zaman oldu sence?) älli 365. aTmişıarası oldu ya. bi dä aÇıK dä özal günündä oldu yalım. o da särbäs piyasa, o da çarKına sışdı. dämirel gäşdi onıon baş sänä. o da baya çoK yatırım yaPdı. äñ fazla yatırım yapan gänä dämirel yāv. o da bi yaranmadı yāv. bi gardışları onı da. boKladılä. 'sunta däväsı, 'cunta däväsı däreKä, halä dä sürüyo hırsızlıK. şindiki 'palavra satıyo da, valla millät mämnun dägil yāv. köglä biTdi. häP dä sanäyi, sanäyi, sanäyi. İsan galımadı 370. kögläñiçində, häP sanäyiyä. ora äfäm gölay diyä millätıora gacıyo yāv. topırağııla uğraşmayız diyo adam yāv. 'garantim vä diyo. (Yurt dışına işçi olarak giden var mı köyde?) valla bi gişi vä burda, otuz sänälik Filä. başga da yoK. onlä orda yärläşdilä galdıla. iki gişi giTdisä, iki gişi giTdi burdan. iki üş sänä biri galdı, yirmıotuz sänädir dä biri galıyo. otuz sänä galan bazıarada galıyo oñ. bäkär hanımı da öldü. ävlänämiyo, o 375. särvätıilä adamävlänämiyo yāv. (Neden?) niKahsızıolcämış. hanımıñ mayışı dañ käsilcäk diyä niKahsızıarıyo. işdä burda birini bi sänä bulduydu. onu da burda aKrabaları täläFonıäTmişlä oräyä hämän damladılä bura oğlanlä gızlä. biraKdırdılä. adamıñ gayınbabasıyla, babası anası ölmüş. anası ölmüş mayış bubasına galıyo, bubası da ölüyoñ. garı göca boşanıvırıyolä, dulluK şayini alıyolä. burda aKrabası vä bunıñ,

380. şikayätTäTcän dārimiş. bi dā o paraniñ yarısını alıyo. şindi n'äTcäKlärini şaşırılā. boşanmış görüküyo işdā, kim tākibTcäK. çoK bōlā köğlādā birā ikişā dānā va. babası ämäKli olmuş bälādiyādān başKa bi yārdān. a-lmış mayışını, ö-lmüş, anasına galmış. a'nası da ölmüş. ondan sōra, açıK para bololunca bi dā havardalığa başlamış mı, dādiğimarkadaş. onu da dabı ğayını duyuyō, ğızıyo buna. bunlā bu parıyı yiyollā, bi dā

385. başKa ğarı ğız säviyo diyā. şikāyaTäTcän sizi dāmiş. aÇcıĝnı vāriyorlāmiş bunlara hār ay. vallā dāvlät, bu işlāri tākibädāmiyo. şindi bundanävāli hüKümät dönāmindā haFzınlı bi mähāpāli tarım bakanı varıdı, afyonlu. işdā malcuru tāşviK, şu ğadā fiğākāsāñiz, şu ğadā mısırākāsāñiz dākār başına şu ğadā para alcan. vārildīämmā hanı taKıbadān yoK. a-damäkiyo kırKälli dölüm, alıyo parıyı.

390. darıyı kim yoluyo, fiği kim toPluyo bakan yoK. adamıñ bi yu malı vā mı, niyā yidirō bunu diyā bi araşdırma yoK. şindi bizim burda bir kaş dānā vā ōlā, adam tarlıyı gösdāriviriyo, gidiñ yoluñ siziñōsuñ fiğ diyo. parıyı almış näynāsin. malı yoK zātänävda yidircäK. (Fiği balyalayıp satsalar olmaz mı?) yövmiyā bahalı bizim. (Eskiden batıl inançlar fazlaydı, hatırladığın var mı dede?) yara gibi bi şiyolūsa şura bi

395. mor iP baĝlalla. i-p, ip. ipiñ ni faydası olu? İtikaTışdā. bizim burlāda yara çıKsa, dāñizdān gāçān bi ada'ma, bi daş çaKmaK böylā aĝzına özāl bōlā o yaraya çaĝardı ya-v. (Faydası olur muydu?) ni bilijm bā-n yav, işdā ōlā yaparlādı. hāş biri olmaz. bazısınıñ, aĝzı yılıKıdı, aha bunu şāytan çarPmiş. şindi fālş diyolā. boKlu babucula bunu vurcasıñ, suratına, aĝzına. o zuman iyi olurumuş. ya äsKidänölāyidi. (Muska

400. yapan falan var mı?) yo 'äsKidān bunlā yav. yoKōlā bi şāy, nā-rdā olcaK. olan yārlā çoK. hā yav o zuman düzālırimiş, şindi fālÇoluyo o ğarı fālÇ. o zuman fālÇ mi mā, bilān mi mā o zumā? bi sıTma vā, sıTma māşur. inim-inim-inilādi göcaĝarılā köğlādā güz gāldi mi. o öldü, onu ğuruTdulā. ondan soñurā adam kändiniñ üşüTdü mü ona

da- punt olmuş dārlādi, punta. punta dutulmuş. āli ğarardı mı sarī hummā, sarī hummā
405. olmuş dārlādi. āsKidān bunla- iki- üç hasdalıK var-ıdı ya. punta, sarī hummā,
'sıTma, üç hasdalıK. bu näy-imiş ğalP, bu näy-imiş şākār, bu näy-imiş tansiyo-n çāşiT
çāşiT. ik-üç hasdalıK bililādi yāv. hārkāS kāndi doKdorudu yāv. ğocağarılā var-ıdı,
çölmāK dāriz ısıdırlādi bi şiy, barnıña burā bi basdırlādi, ciğārlāriñi sökā-. çölmāK
dārlādi ona-. soñura bi dā kupa vurarlādi kupa-. kupa sırtıña, nası ādārlādi bilmıñon.
410. (Çömleğin nasıl vurulduğunu biliyor musun?) çölmāK-işdā onu ısıdı mıyorlā nası
ādiyō, içinā bi şiy mi ğatıyorelādi? o mīdāñ ğarñ-üsdünā bi kpadırlādi. hatırlamıyon ni
ğatıyorelādi. o- baya ciğārlāriñ miğārlāriñ söKücāK şākildā şiy-ādādi yāv. tāsirliydi.
çölmāK dārlādi, yaKı dārlādi yaKı- ğarñ-ağrıdı mı, mīdāñ-ağrıdığı zaman o-Tdan
çöPdān bi şiy-lā yaparlādi, onuñ-adın yaKı dārlādi. onu bu ğarılā sararlādi. baya onuñ
415. faydası oluyodu hāral. yōK o zuman doKdur yoK-adam çārā arāyo-, ni yapcaK? ya
kupa vurcaK, ya çölmāK vurcaK, ya yaKı vurcaK. bi şiy-lā yāni ayarlāorlā. (Burda evde
kimin daha çok sözü geçer dede?) yārinā ğorā ārkāğiñ dā ğaçā- ğadınıñ da ğaçā. (Kadınları
dövme olayı çok mu?) bā-K-olmaz. bi ara sıra ğanā olū canım-o ğadarlıK da olmācaK.
uFaK tāfāK-öylā çıkā. tālāvizyonda bilā çıkıyo gömüyoñ mu sän-adam ni yaPdı biri.
420. ārkāk misiniñiz diyo, bıyıkılı biri tālāvizyonda bazı ğonuşduruyorelā. (Kime erkek
misiniz diyor o?) öbür başğa ona laf-atanlara. kāndincā ğarıyı- afādār-siñ dövār-imiş,
bilmām nā ādār-imiş. bunla- da niyā dövüyoñ diyo-, şikāyāTci oluyorelā onu. o da onlara
ğızıyo, siz-ārkāK dāğilsiniñiz diyo. tālāvizyonda gösdāriyo. (Enflasyon düştü deniyor,
sence nasıl?) yāv şindi yalan 'söylāmāsinlā, ānfilāsyon düşdü diyollā, hāpsini
425. ğaTsiñlā içinā. mazoT bānzin girmiyō, işKi bilmām siğara girmiyō ānfilāsyona.
bunları zātān zamlī-ādiyōñ. bunları ğaTmıyorelā, bunlā girdi mi, şiy girmādi mi
düşürülā-. (Köylüde alım gücü azaldı mı yani?) azaldı tabi çoğu ihtiyācını ğorüncā. valla
sanāyiyā çoK yüklāndilā yāv, köğlā biTdi. köğlādā insan ğalmaz. köğlūdā yoK, adam

kiray₁ıla alcaK, äkcäK bişcäK. käläKCi tarafından gäç₁on bän dä₁, adam yüz mätiräkarä
430. värilmiş, yüz mätiräkarä anca. (Hangi Kelekçi?) acıpayam. ara₁-ziyi yarım dölüm, bi
dölüm, bi ävläK, dah₁a ufa₁-K. bazı o şeydä dä vā, o acıpayamıñ bi taraFında gödüm, baya
orlada da vā. burlāda işdä bi dā bölündü mü₁ küçülcäK. üş dölümä, dörT dölümä, iki
dölümä düşän yärlä va. birbirlärinä dävradärläsä ufaK parçaları öylä olü. birä, ikişä dölüm.
ora säniñ₁ōsuñ₁ora bänim₁ōsuñ₁. o zuman aÇıK gänä böyü₁r. här tarladan₁az₁olüsa
435. ufalır. (Bazı yerlerde de oğlan çocuğuna fazla mal bırakılır. Burada da var mı?) vallä
bazı çıkıyo₁, sağlığında bazısı vārān₁oluyo yani. bazısı da gızına gäçiran dä olü, gızına
väri. gızını säviyosa ona väri₁. ärkäK tabi biraz dā fazla oluyo canım. (Tavas, Acıpayam
tarafını bilir misin?) işciliK şäyindän 'çoK giTdiK gäldiK orlara₁. cañgurtara₁n₁o
acıpayamıñ köglärinä₁, gäläniñ köglärinä₁. işdä çakılbağ köğü vā gäläniñ ordan gäldilä
440. gırmä. bi şäy vā ordan çoK gäldilä. özdämirci, räşädiyä, täKgä. (Bu Özdemirci'de
kansere çare bulan biri var diyorlardı, biliyor musun?) valla o bilm₁on, lo₁-Kman häkim
därlä orda birisi var₁ıdı, öldü yalım häralda onlä. onlara loKman häkim mi därlädi, bi şey
därlädi. bi dā hoğuz da vā bänim₁acıpayam hoğuzda, hoca. onu da₁ çoK çalışdırıyomuş
tädaväyä gidänläri₁. sırası gäläsiya gadä tarlada çalışdırırmış, hoca. çoğ₁usa İsan
445. çalışmağa hadi gidiñ baķam. öbürlärini tädävi ädincä gadä onlä çalışır₁ımış₁orda.
'maşurdu onu bilmiyon baya faydası oluyo bilän därlär₁ıdı ya. bän häÇ giTmädim,
duyuyoz biz. (Eskiden elektrikler yokken neyle vakit geçiriyordunuz?) här₁ävädä iki üş
goca gız olüdü, 'öküz. sabāla bi yo sulā sabunlādıK, bir₁iki sāt altını tämizlädıK. tarlada
çifT sürädıK, öküzünä. öküzünä, motor mu mādı o zuman? aşama gadä bi dölüm₁iki
450. dölüm, anca äkä biçädıK. (Yardımlaşma da daha fazlaymış o zaman değil mi?) fazla
olma mı ya₁, häP birbirinä iş görülä₁ıdı. şindi birinä bi para alsañ₁adam günlüK fayizini
isdiyo. günlüK günlü₁-K, günlüK yā häsābını yapıyo. ä₁-sKidän älli lärä, yüz lärä, yirmi

lärä birbirlärnä värilädi, sänät säpät isdämäzlädi. çoķıyidi o zamanlä. (Benim çocukluğumda kapılar bile kilitlenmezdi, güven fazlaydı.) şindīdä çoğu kilit yokdur
455. çoğunun ävində. çoğu kilitlämäz. (Hırsızlık yok o zaman köyde.) pä-ķ olmaz.
bundan üş dörT sänä öncä bi açıķ bi biriki ävi ğarışdırdıla, ond an soñra olmadı bi
dä. bulundu biriniñ dabancası varımış onu almışlä. aldıķ diyorlä 'närä ğoduñunu
bulamadıla ya, aldıķ dädī halda. çıķamadı adam. fälän yärä gömdüm, gidiyolä baķıyorlä
yoķ. barmaķızın dän hurdan burdan buldulä. (Bu köyden mi?) bu köğdän dä yaşları
460. biräz küçüğüdü. on üç on dörTon baş, on a-ıltı. hırsızlıķ päķ olmaz
bizim. häP dışda olu bizim äşyälä yav. şindi o da-zķırı tarafı vä, bi dänä tarlada pulluķ
gomazlar. hä-r gün gätirilä götürülä at arabasınna. bizim günümüzä 'bir ay ğalıdı
pulluķ dağda. bir ay orda durüdu, ällämäz. (Sazlı sözlü eğlenceleriniz olmaz mı kendi
aranızda?) düğünlärdä yaparlä da, düğünlärdä yaparlä. hărişdä olmaz. zätan saz çalan
465. yoķ burda, bilmäzlä. bazı köğlädä här ävdä var. bazı köğlä märaķlı yäv. daķım
yaPmişlä düğün yapıyorlä, üş dörT ğişi birläşmiş. düğün dä azaldı şindi, düğün m oluyo
yav? bizim äsKidän günäydä haftada on dänä ğälin çıķadı. başi pärşämbäyä başi tädilä.
şindi ni davul säsi va, ni çalgı säsi va. balonda mı oluyo ğarı närdän oluyorläsa işdä täK
düK düğün ädän anca oluyo ya-v. ğälinlä ğarşılaşdı soķaķlädä, o yandan biri ğalir o
470. yandan biri ğali. gözlär ķasabası vardı orda üş dörT çalgı daķımı vardı. şindi
dänizlidä duruyo onlä, ordan dağılıyolä sağa sola üş daķım Filä oluyödu orda. (Güney
merkez yukarı taşınıyor herhalde deĝil mi?) ölä oldu, zor işimiz. vallä uFaķ bi
işin oldu mu orä gidiyoñ. bi şiy ğalmadı aşäda, bi ğarağol vä. hä-Psi yoķarda. (İnsanlar
da o tarafa taşınmaya başladı mı?) çoğ az, yüz hänä Filä oldu mu bilmion yoķarda. da
475. äsKidän çıķmalımış, günäy dä olmadan. adam yäralamıyo, alsa bilä şindi
dävlät işä başlamadan üş dörT milyar para alıyomuş. bälädiyä mi alıyo o parayı

kimçaliyo bilmäm. (Ne parası?) vatandaşdançora bina yaPcaKçadamda-n pılan, puroje. köglädä yoK, köglädä dä uygulācaKlāmışçonu. ağır da yapsañ gänä pılanlı yaPcāmıñ. aha bizim bilädär mütär diyodu āşam. (Planlı olması daha iyi değil mi?) ölä dä 480. şindi bizim kazānıñ ha bōlä yumuruK gibi daşçıla yapılmış, älli sänälik yüz sänälik binā vā. çamırına. äpāy dāpīrāmçoluyo, bunlādan 'bi dänä yıkılan yo-K. çoKçolmasa da gänä bāş güvätindä bi altıya yakın Filā olduğu zamançolmuşdur. yıkılrsa da baca muca birçiki şeyçoldu yav. fazla ölä bi hasar yoK. alaşāhirdä oldu bi yoç, işdä orlāñ şäyi gäldi burlara. gädizdäçoldu. o iki dāPräm fazla oldu açıkçorlara. vallā işdä sän göcāñç 485. bināları, yumuruK gibi daşçıla yāv. (Onların duvarlarının kalınlığı bir metre var herhalde ama.) yä-Tmiş santim, säksän santim. täK ğat çift ğat näyisä işdä. (Çift katlı var mı?) çift ğatçolma mı yāv? duvarlara birā kuşaKçatmışlā ağaşda-n, onlā zabdädiyö yav. ağaç, duvarıñ känārına ğomuşlā ağacı, onuñ faydası oluyo. onu ba-ğlıyo o daşıç. çoKçaşap binā burda ya. (Her yeri ağaçtan olan var mı?) o şäydä vā acıpayam taraFında 490. çoK tahçadan. hä-P tahçadan çakmışlā. gölcük vā orda acıpayama bağı, orda häP tahçta ävlā. o zamanlā yaPdılāsa bilä orlāda duran yoK. bi orda gödüm män. (Bir de kerpiç evler vardı eskiden değil mi?) burda yo-Kçdur da güllük kasabası vā orda çoğçodu. daha o binālā vā o kārpişdän hindi sağlam. kaş sänälik ölä duruyo yāv. biraz yağmır dışını yıkamış. işädä dä çoKçondan, da-zkırı tarafında da çoK kārpişdän. bāşiç az gāşmışdır 495. burları olan dāPräm canım. gädizdä ola-n ävläri çatlaTdı burdā. o yädi säKiz güvätindä vardı gädizdä olan dāPrä-m. bayā şaKırdaTdı yāv. atmış bāş yılında ora bi yo karpuz satmağa gitdidim birçiki arkaşaçıla. uşağa giTdiKçuşaKda satamadıKçordan gädizä giTdiK gädizdä dä satamadıK. birinä dāvraTdıKçadam bāş dakada satdı. (O nasıl sattı?) tanıdığa vādi. biz tanımıyoz kimsäyiç. zararçäTdıK bi sürü. yani bundan sōñra işdä 500. dāPrämçolunca bälädiyä başgamı Filā birāz günäydän bi şäylā yaPdılā, onlarla

giTdiK gädizä, biriki kamyon yicäKışcäK. orları bilämädiK yäv. vallā mināraniñ gubbası vā yuvarlanmış düşmü, ävlā biribirinä yaslanmı. o duvar varıdı, daş duvar yaPmışlarımış o hōlā silkäläyincä hani arabıyla döKmüş gibi daşlā ho-la, bi dānā ğalmamış häPsi. duvarı muvarı yoK. minārā vā, mināraniñ yıkıldığı yärdä arabalā 505. varımış, yörulmuş. hiÇ dävirmä yo-K, salladıKca o-dibinā düşmüş häP. biz-onu hōlā dävircäK yaTcaK sanıyoz. (Höyük var mı köyde?) var-äsKi höyüKlā aşşā köğdän. bi orlāda varıdı, orları da bi-araşdıran daraşdıran-olmadı. bazı antikā Filā çıkarsa buluyorlā. ğazı yaPmıyorlā da dışda-n, kändi kändinä sürākā orlādan bulūsa ōlā bulunuyo. 'çoK nādir-äsKidän varımış da şindi ğalmamış ğarı (Bulunanlar ne?) ōlā 510. ufaK tāfäK para, işä yarācaK bi para da dāğil. dā onu darācaK bi yandan ōlā, dāvlāT gücü olcaK. orda vādır bi şiy-lā. 'ta orlara burlādan küñK boruyla su giTmiş zamānında. baya kaşabıymış-ora böyüK. aşşā köğün yamacında. o yār baya ällā yapılmış, yığılmış tümbä-K. ōlā bi tümbäK, ni oldūnu bilmion bän, başğa hiÇ-ōlā burlāda ōlā bi yār yoK. yalnız h-urda bi yärdä mozayiK muzaĭK çıkıyō bi yār vā. ğaymaķam-ällätmädi, polis-lā 515. Filā ğalmāğā durdulā da gätirmāñ, baķtırmañ orlara Filā dādilā, ōlā ğaldı. (Niye baktırmayacakmışsınız?) orda mozayiK çalınıñ-içindä pınarıñ-içindä mozayiK döşäli duruyo ōlā. ışılāK äski zaman işiysi vā. boyalı daş bö-la boncuK gibi. fazla da aşmadılā, bi polis-lā filān günäyiñ yārlisinnā gäldilā. candarma gätirTmä onları dādi, işdä polis-lāri. ōlā ğaldı.

Oç,2

Ad Soyad : Mahmut Baraj
Yaş : 78
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın neydi amca?) māmuT baraŞ. (Kaç doğumlusun Mahmut amca?) biñ doKuzüüz yirmi säkiz. vallā yäTmiş säkizä basıyoz ğāri. (Kaç çocuğun var?) bi ğız varıdı öldü oı almanyadıydı. o kırK baş yaşında öldüı. hindi iki ğızıki oğlan vā. biri dāñizlidā duruyoı. işdā bilā çalışmıyoı. bi bi zaman çalışdı, bi marKätüşdı orda, ondan kəri 5. bırakdı. ğışınıorda duruyo, yazın burā ğāliı bu äviñüsdündā duruyo. burda bağ-bağçäsi, tarlası vā ona bakıyo. (Sen emekli misin?) yoıK. cahıllık yapıKışdā. durumumuzıyidi yaPsaKıyidi yaıPmadıKıonu. paramızı yiyincā ölürüz biz dādiK, kafaya baK. yüz lirāyā aldığım moturu dörT biñ lārāyā satınca ula bu para zātān yātā bizā dādiK. o para yātā bizā dāyā biz. dā da yātmedi tarla çoK dādiK, bi tarla satarız dādiK. o 10. zumanlā banka da fayizi çoK vāriyoduı. orā kafa çalışmadı, yazı şāyātmediKışdā. (Bir rahatsızlığın var mı amca?) uFaK su dōkcām çoK ğāljo ämmā o yaşlılıKdanıoluyo. (Prostat olabilir, bi doktora görün sen.) birıki yo giTdim, bi dā bi dāñizlidāKi oğlan ğāl bi baıKdıram dādi. o da bi, olcānı bilsām bi milyar para gitsä hiÇacımacan da. oğlanıävli. çoluğu çocuğu olmuyoı, ävli. (Torun kaç tane?) 15. torunıışdā o ğızın vā üş tānā oğlu vā. iki bunuñ vā. burda vā dörT tānā birisindā. ulā işdā bānim durumum para muramıyidi. biz hurda bi tarlanıñ birini saTsäK, banKaya yatırsäK ğānā idārā ädärıdiK. adamıñ biri dādi amca sän hindi giTämäKli olunca, amca sän hindi git, ämäKli olusuñ dādi. burda çoKıo zuman üç yüzā ğünämäKli olanıoldu. oı zuman häPsi üç yüzādānıoldu şāy. (Emeklilik yaşı düşüktü tabi o 20. zamanlar.) yaş, ağam Filā ämäKli oldu yaş. o ara älli başıalli säkiz yaşlarındıydıK.

ondan kəri biz o paräyi allah ğabuläTsiñ harcayamadıK. (Hacıya gitmişsin, insanda bir
 değişiklik oluyor mu?) yoK, aynı. ya o ğarı kändiñ küFür yaPmācañ aslında, baş vaKıT
 namaziña dāvā äTcāñ 'bu. yanı söğüP süPmācāñ. zātān yaşlılıK da vā ğarı burda bōlä
 dädiğodu äTmä zātān yaKışmıyo. çocuKlā işdā o ğızlāñ torunlā almanyada. ikisi satıldı
 25. bi oğlan va. ni biçimadam ğälmāz giTmäz oğlan. babası da bizim ğızöldüKdān
 kəri izmirā ğäldi. babası zāta hayırsız, ğumbarcıydı. bir numara kötü ğumbarcı. orda bi
 kaPaTma ğarıalmış dä izmirdä. izmirdä duruyo hindi babası. ğızlarına da baKımıyo
 oğluna da baKımıyo, orda ğızın ämäKli mayışını yi yi yaTıyo bānim ğızın. nikāhsiz ğarı,
 nikāhländirSä, o zuman şäyi mayışdan silcäKlā. (Çocukları almıyor mu kızının maaşını?)
 30. çocuKları alıyo da çocuKlā ävländi. ufağōsa sāniñ dädiğiñ gibi alır o da, alamıyolā.
 oğlanla äkiP biçiyoyüzälli yüz aTmiş tarla va. häPsi äkiP biçiyolā birā tarla işdā.
 (Paylaştırdın mı tarlaları?) yo paylaşmadan 'duTdūnu härküzäkiyo işdā. paylaştırsam
 hindi paylaştırvimäK canları isdü da, ä bizimämäKli mayış yoK. biz ni yicüzondan
 kəri baKarlā mı? hindi biri vā burda oldūmuz yärä bilä ğälmiyo. uFäciK
 35. hāmān kırK baş, kırk baş yaşında. adam, adama baKdīmızı allahıla kändimiz biliriz.
 motur, önünü moturäTdiK, yarı parasını bānödädim moturuñ. ondan kəri vādiğim
 paraniñ şäysi yoK. ondan kəri o sänādān 'bu sänäyā här sänä atmiş yätmiş dölüm
 tarlākā bu adam. birāvüÇ icar vādiği yoK. kändi zātān bulmuyo para, dā da bulmasın
 da. hana gänä dä öyliykä häş sän ölü müñ diri miñ dāyā ğälmāz, bayrāmdān bayrama ğālī
 40. buraya. sağlam bu dā diyä ğälmiyo. hanımı här gün burda ğālī gidā hanımı, äKmāmī
 mükmāmizi ädiviri. ğaçān bu hafTa düğünäTdi oğluna. kafası olā çalışıyo onuñ da
 ondan oluyo ya. kafası çalışsa, kağa o ğadā aldırıyo bilmion nası. işniñ dä bi hayırı yoK.
 o ğadā çalışıyo bi işini Filā ğazanamamış kırK baş sänādir. ötäKi oğlan dāñizlidā orda
 arabasını aldı, karna aldı, on baş dölüm bağ diKdi, bunuñ bi boK da yidiği yoK
 45. hiÇ. (Kötü alışkanlığı var mı?) kötü alışkanlığı şiy bu ğumbaroyunuyo çayına

ğayvasına başKa sanātı o. 'fayızdan ğurtulmuyu zātān işi gücü o. kaş sänadır tütün dikā bāni üsdümä tütün yazdı. bu sänä yazdırsa zatān alağocam fağaT bu sänä musaniñ üsdünä gāşdi. örgäTcādim dā fağaT bu dā. vallā kafam ğızıyu yā, örgäTcādim bi yo. yā kaş sänä tütün dikā, a-ldı mı parıyı do-ğ.ru fayıŞçılara, doğru fayıŞçılar. ya

50. tarlā ıalsa, äv yaPsa, bi şıylā äTsä o zuman hadi ädiğ disäK. (Askerliğı nerde yaptın Mahmut amca?) ävälā amasyaya giTdiK orda üç ay ğaldıK. o-ndan kəri niğdi bola ğaldıK. dörT ay añKarada ğaldım. ondan Kəri bi yo täKirar bola ğaldıK. bordan täzkäräyi aldım. sınıf piyādiy idi. hāmān hāmān orda baya yirmi ay bilä yirmi säkiz ay zātān bilä a-sKärliK yaptık, yirminci ayda bilä täzkärä vädilä. o zuman bi qorä

55. harbi çıqdı zātān. hindi o qorä harbi, bizim arkaşlāñ çoğru o yandan gidānlā mayışa bağladılā. dā hālā biri günäydä vā mayış alıyo. burdan bi qorä şahidi çıKdı işdä. yāv älbisä bilä yoğudu, biz burdan yayan giTdiK. bi dānā älbisä vädilä, kırK yəri yamalıydı, kimsä käymäzdi vallā. hindi adam bir ay dāmādān älbisiyi bilä şay ädiyo. biz ğara tirānlā giTdiK, hu ğada boK var ıdı ğara tirāniñ içinde ya. o

60. zumanlā 'baş ğuruş mayış vārilādi bi ayda. hindi asKärdäki bakım hä-Çbi yärdä yoK. öylä bağıyu, bu dövlät 'zāngin yāv. (Okudun mu amca?) nārdä okul yoK. va-rdı o zuman günäydä, o da bizi buraya idāra olmadı. ortaKçılığ ğaldıK zatān. oğula burdan, burda okul yoğudu zātān orä giTmädiK. (Eskiden evlenme olayı nasıl oluyordu? Yani kızla oğlan birbirini beğenip konuşabiliyor muydu?) nārdä bu-ğärdäğä gircä görüyodu, aldığı zaman

65. ğızı. hām äşyayı nārdä buluyoñ, çul çul. bi täK yorgan bilä yoğudu. o ğada fakirliK var ıdı o zuman. kıl çuluñ altın da yatıyoduK, nārdä buluyoñ? hindiKi ävliliK bambaşka äläm birädär. säkiz on milyar sırf ävä äşyā aldırıyo härif hindi. o zuman nā-rdä buluyoñ yāv. bāygir, äşşäK. nā-rdä buluyoñ o zuman. kaş sänä äväli o ğadā fakirliK var zātān. zātān dövlät fakir, harPdan çıkmış. on baş yirmi biñ nüFusu vardı,

70. kaş, yäTmiş yıl oldu o zuman zātān harPdan çıkmış. dörT ğaymä yol parası atāsın, bunu ödämiyorlä, yol yaPdırıyor. dövlätin ğuvatı vā mı baķām. dövlät çapıyla, arabası mī mā dövlätin. yol yapsalā bilä dozarı yoğdu. şindi ämirätDin mi biñ dānā dozar ğälġo āşama ğadā, bura bilä. nārdā buluyoñ o zuman. yo-K bi şiy yoK. harPdan çıKmış, zātān bi şiy ğalmamış. ürün zātān öküzlä äkiyoñ. gübrä yoK, biTmiyü häş māsul. ancaK 75. känd imizi idārä. iki ğalon buydā ğatādıK, dörT ğalon arpa ğatā su dāğmānindā öğüdü ğälidiK, dāğimān bilä yoğdu. onü da- äKmäğädä ölä yidiK. ürünü nārdā buluyoñ? bi häybä arpa alı gidādiK, günäyā satādıK. ğāri ālin ilä ikişā tānā işäy oluyodu zātān, māsul oluyodu. o da ällä yoluyoduñ. nārdā buluyoñ hindiKi gibi, adam ķamyon ķamyon arpa buydā ğaldırıyor. dā gidi yānim dā, bānim öñgü ayaklarım çarıK kāyākā dinim 80. sikildi. yārlādā aynı bö-ğlä bu vaķıTlāda çift sürādim, çarıġın altı üstünā çıkādı, häş şäy ätmāzdim. yüz ğaymaġa bi çift öküz alıvıdı ortaKcı da onu ödāġāmādiK. günaydā ävi varıdı, orda bizim orıyı saTdıK onü da o borca öğlä ödādiK. bubam yoculuK yaPmış çoK. burdan uşāġa gidārimiş. ödāmişdān uşāġa yicāK götürürümüş ğatırıla. säkiz sänā asKārlıK yaPmış, yatılıda ğalmış da. o arabistanda 85. orda da ğalmış da, dā başġa yārdā ğalmış. arabistanı o ğalmış da orda duvāya dursaK hacı olcādıK biz dā dār. hacı aġa dārlādi bubamın adına. duvāya dursaK hacı olcādıK dār. mākKā tarafında säKiz sänā yatılıda ğalmış. yōnanda ğalmış yōnanda-. yōnanda ğalmış, bi dutuyor diyo böylä gözlāri körōsuñ diyo götündān kaldırılādi bi vārilādi asbāsın içinā diyo, yarayan kimsä ğalmadı diyo. a-ç, baK äKmāK yoK şäy yoK. şahan 90. kuşu dādi yoķardan ānincā ğadā, furunca ġaraġunu, ālinā düşürüdü dārdi, ġaraġunu yicān diyā dārdi. a-ş, ġuşlā da aş dādi. bōlä bāygir boKunu otuñ şäyi içināndan çoK şäylä āşmişlā yimişlā yani, arpa bölā ġavrulurumuş aç. insan acından ölmāz dārdi irāmaTlıK,

kırK gün aş dursa İsanacındanölmüyo dardı yalñızayaKda duramiyo dardı
 yıkılıyo dardı. yasır ğalmışla ğari bunla, irāng çoKätmişlā yasırda. (Nasıl eziyet
 95. etmişler amca?) tälörgünüñiçinā ğatarlarımı, ordan ğaşmasıñ diyā. ordağı
 olanlādan kimini, birini furmuşlā orda. onuñadına yandım musā yandım musa-
 dārımı. günäydän birini furmuşlā da yandım musa dāyā bölā bağıırımı. hāmşāri
 ğāri ya. āziyāTäTmäzlā mi ätmışlā. o zuman bānāñkarağ.a giTdim hāşbi yanda bi şiy
 bilā yoK. bu köğdā bölā durduumuz yārdā çalıdānāv varıdı, çalıdanıdı ävlā.
 100. durduğumuz äv, kändi durduumāv dāölā çalıdanıdı yav. sabā ğadā çalı kāsdiK
 ğäldiK, çalıaTdıK işdā toPırağaTdıK, altında durduk. çocuKölümlāri çoğölüyodu
 ämmā o zuman ürätim dā ço-K. altı ävlāT yapana yol parası yoK dādilā, ürāsiñ millāT
 yapana dādilā. yoK, on säKiz yirmi millon ğoca taqımına ğalmış ğoca türkiyā, ğalmamış
 ki ölä ölä. yōnan ğalmış burda, yōnan durmuş burada. bubam bilā, haTdā
 105. o zuman yōnandan ğalincā, yōnan tāKirā bura ğälü, yōnan basıyū. o zuman
 bubam cumā namazında sän dāmişlā obalıñ vārim, ağbāy vādır hurda bizim işiy arķamızda.
 ağbāyā ğälmiş cāvur, orā yārlāşmiş. muhtar o zuman günāyiñ şāysi mūtari buluyo, sāniñ
 diyo obalıñ bānim diyo, git diyo. sändān kāri bunu cāsır yapıP, ğālcāğadam yoK diyo.
 ağbāy mūtariñ bul diyo, nüFusunu örgān bi kaş cāvur ğaldi diyā bi yazdır ğal bura diyo. bi
 110. cumā günümüşmüş, 'ta hōlā bi bıçak soKdum cābimā diyo. uzunāv vādır, bi
 pazardan ğāşmiş, uzunāvā ordan gidilī. o-rdan bu yayan, nā-rdā buluyoñ şāyi,
 hayvanları. biz bilā yayan giTdiK burdanasKārdā zātān. onlā amanāfā ni vā
 dārımı, bölā bölā öñünā ğaçārlārımı. gidü ğāri örgāniK ğāliyo. sändān kāri bu cāsır
 yaPiP ğālcāK bu işi diyō, yaPiP. ğālcāğadam yoK diyo. gidiyū örgāniK ğāliyū
 115. cāvuruñ ğuvātını. cāvur burda üçay günäydā dā ğalmış cāvur. bi şiy ğomamışlā
 günäyda bili cāvurlā. su dolduruK ğālmāK, hā-r boķu yimişlā. o-rdan kāri şāy ādiyorlā. bi

gün namazını geçirmazıdı o ırāmaTlıK. ikinci namazı gılcan diyo. o şindiki darlanın önündeki çāşmä yardıydi, o büyüK şay varımış, gavaK. aPdasalcan diyo ikindİ namazını gılıyo. ga-tyān cāvur aPdasaldırmamış. sağıma soluma baKdım 120. diyo, da'kı 'dakıvıdım amına godumuñ cāvurunu şamarı diyo dakı dakıvıdım diyo. bi larva çaldı diyo, gāınca gibi gāynaşıy u cāvur diyó. şayıñ babışcı vā, sağır gūlak yā onun bārbār dükkāni varıdı. o bārbār dükKāninā giriyo, āşama gādā ordan çıKmamış. çıKsam tozāTcāKlā, arıurlā boyuna bāni diyo. dācā m cāvurdan çıKdı ya konu ba-ıkmış tēPācıkda galmış. galmadı yār galmadı ya cāvurlā gāri yārlāşmışlā. bāndan 125. yaşlı olanlā vā māsāla burda tomarıbram mā o gömüş cāvurları filā. cāvurları burlāda olanlā görānlā çoK, yaşlı olanlā. hār boğu yimişlā yāni onlā, cāvurlā gāri o zuman. tēpācıkda yārimiz varımış hu tēpācıkda, orā su çākdirilāmiş ayaklarınla, bāygırlār ilā, gātırlar ila. yirmi biñ nüFuSu varıdı, hindi o atmış yātmiş biñ nüFus oldu arKidāş bi düşünsāñā yāv. hā yā. günāydā bilā o zuma n hindi kazāda bi hōkūmāT 130. bināsı vādır bālāñ arı topraKlı şay. hāP topıraKāvdi günāy, goca kaza. goca kazā hāP topıraKāvıdı. hiÇ kirāmiTli bināyı nārdā buluyoñ? (Eskisi gibi ne akrabalar, ne köylüler birbirini arayıp sormuyor artık değıl mi amca?) ula n'arasın adam hindi babasını bilmiyo, o olay āsKidān imiş. āşamları o zumanlā otumağa gālidik, sāt birā gādā oturuduK. goca kütük, zoba muba yo-K. zātān nārdā buluyoñ? bān, o gādā acardım, 135. sāksān kiló, bi kilā buydāyi aldırıK gāçivāriyodum. goca kütüklā, dal çoğ udu bizim burda bōlā biribirinā dayalıydı. şay adādım, tāngā gālidim arkasına, arkasında. yaKādıK. zobo muba nārdā? bi tarn aşı gāTcaK, dayım dığan ho rda soğuluyó, yoğurT vā. bān cāmi yaPdırıyo hurda dovarı yıkılmış adamıñ biri, o cāmıda iki buçuK gāymāgā iki gün çalışdım, ona bi tarna aşı dığanı aldım. nārdā buluyoñ yāv? mal da yoK para da yoK. ulā 140. şindi yaşım o gādā acar yāv, çalışdıKdan kāri. dāñizliyā yayan vadıK gāldik biz

yaya-n. hindi hârif sışmağa bilä giTmişu yayan. şindiKi yaşı-mı nârdâ bulcañ yav? ayaKğabı bulmazsıñ, nârdâ buluyoñ. çarığ-ıla çalışdım. çarığ-ı, öküz-ölmädän dârisini zâtân ğayış yapıyorlâdı. onu dâ kândimiz bilmiyoz dikmäsini, orda bi topal-adam mar-ıdı, o dikiviridi çarığ. o da äşşâK dârisi olusa dikivimâzdi, öküz dârisi olcâK dârdi. 145. öküz dârisi çoK sağlam oluy.udu. bubam-ırâmaTlığın bacana vardı kötâyada-ı, çoğu zamanlâ orâ giTdi, orda şaplı öküz şâyindän çarığ-almış gâtirvimiş bizâ-ı. haTdâ bizim ävdâKinlâ dâ soğuluyumuş, atıldı giTdi. şaplı onlâ acardı. bizimkinlâ-ı altı üsdünâ çıkıvırdı. ondan kâri durma soğukda yalın-ayağ-âşamâ ğadâ çalış ğarıñ-ıçindâ. şu gömlâ-Kdän bi dâna diril gömlâklâ oldu mu o-ı şây yârinâ ğaçâdi. diril, dokurlâdı diril 150. doğurlâdı. altı tâlli dâdiK biz ondan kâyâdiK. Sâti yoK Ki başğa bi şı-y. kâyim nârdâ, bu âlbisädän bi dâna âlbisâ yoK. hindi o gündän bu günâ cännâT-ârâ gibi niyi ara, külüşlüsünü arasañ külüşlüsü dâ vâ. ä-lbisâ däsâñ hârif tâK yamalı âlbisâ kâyan bilâ ğalmadı. o zuman kıl ça-şırdan doğurlâdı, âğirlâdı yünü, ondan yaparlâdı. o da bitdän ğaçilmâz. bit çoğ-olüyodu o zuman. asKârdâ bi-ı bitlândiK vallâ, ğa-r dâmişin bōlâ diz 155. boyūdu, amasyada. ula 'bi soyundum ğarıñ-üsdünâ häÇ sağuk goymuyo. ä varınca Kıtaya ond.an kâri ğaynaT.dıK tãmizlâdiK-ämmâ-ı, o sävkiyâT yârinâ-ı ıranzadan yörüdü bōlâ. saçın-oldü yâri bıraK da, göynâKdâ-ı üyütü mü İsanı ıssırıKa, istäsâñ-ıman, istäsâñ-ımanma. sänâ yalan borcum mü mâ bänim? o zuman saç nârdâ bulcañ, şây zâtân kırKdırıyolâ o saç. asKârdâ saç yaPdırmazlâ ki. ama hindi yaPdırıyolâ, 160. hindi adam aynı böğlâ ğâlîo asKârdän. o zuman hu ğuş ğadâ hu ğadâ bi uzaTdırmazlâdı. biTdän-ıalamacâK Sâtâ. biT muyänâsi ädârlâdı hâr gün, göğnâKlâri çıkarılâdı da çavuşlâ. biT buldu mu-ı ond.an kâri tâ marş marş dağa. (Sanki asker kendi bitlenmiş gibi, her taraf bit zaten değil mi?) o ğâri ölä âmir ğulü onlâ. biT çıKdı mı-ı, dağa çık. o yollâ vallâ, burdan yaPyayan giTdiK-asKârâ yaPyayan. hindi hârif taksiylâ bi dâ 165. anası bubası ğomağa gidiyo dâñizliyâ ğadâ. burdan bân ğaraköğdän mindiK ğara

tiränä, diz boyu şây vâdı, öküz yâmi. biz dä çoK zorluK çäkdıK. gara sabanna, ağaş sabanna çif sürädiK. ortaKÇılıK yapmağa gäldiK buräyâ. adam, buraniñ patironu topal varıdı, harPda topal olmuş. o mayışı çoK väriyorlâdı ona, bu gızın bubasına. häP ölä çalmış äTmiş bu gidäni. o ağaş sabanı ortaK onlan kırK dölüm buydäy äKdiK. o da 170. allah tarafınd an kırK dölüm buydäydän, bi tänä buydäy olmadı. baK gäri sän. kırK dölüm buydäy äkivädiK bi tänä buydäy olmadı, tänä olmadı. (Kuraklıktan mı olmadı?) yaşlıKdan olmadı. çoK yağdı, olmadı, gatyän olmadı. yoqsullüa gätircädiK ya ağaş sabanda sürüyü ağaş sabanda. pulluK soñura pulluK çıKdı, o hindiKi pulluKla. ulä ağaş saban dalıñ kökünä furdu 'mu götü bi yana gidiyo, o hu yana gidiyo. o gaynaTdırıldıK 175. böylä, o da götündän çıka yörüvürüdü. bunla idära olunuyo mu ya? bi häybä aşşacılä gälcäK dä günäyiñ kazāniñ adamı häP aşşā gidädi. ordan bunlä gälincä bi häybä arpa alā gidä satadıK. su dāğimāni hiÇ yoK, fabrika yoK. aşmädä bi dānā vā, aşmāniñ köğünd ä o du ta hura barsıdāräsi dārlā bu bili, ta ora gäldi aşmāniñ göca kazāniñ nā gadā şäyi varısa, un öğüTmäğä. su dāğimāninä on baş gün, orā gäli, äKmāni su bāKmāzinnä, 180. orda idära şäy ädälädi dä ölä bir haFda gälilädi. sıra gälmäzdi. bi aşşāK varıdı bānim. ona bi yūK sarādım bān, nüFuS da galabalıK. onla öğüdü gälidim, gidādim dä. üş dörT sāt. bizim bi dam balamırd vādı yimäğä, yoK. (Peliti mi yiyorlar?) pälid ya, o daTlı olü pälid. bu balamırdlāñ pälidi daTlı olü. onu yirlädi. sän yimāmişindir. (Amca bu güne kadar keşke dediğin büyük hatan oldu mu?) yo, allā şükür. bi hatāmız durumumuz, 185. yapabilcäK durumum varka bağkura yazılmadıK, hatāmız bu. parası da var da, hasdalıK bakımını çoğ acar. biz yāni çoK çalışdıK zātān gäri, allaha şükür muhtaÇlıK galmadıK ya. çalışımıyla yüz allı yüz aTmış dölüm tarlā aldıK o günüñ parasıyla. onu här adam yaPamadı, biz yapmağa çalışdıK gänä dä iyiyim. bi ufaK su döKmāsi va, başKa bi şiy yoK. içärdä älätlā bozulmuş, yıprıyo ta bi. (78 yaşına göre çok çok iyisin

190. maşallah.) iyiyiz Allah'a şükür. gänş gibi olma'sa, boğazımız bilä acardır iyi dä.
(Mahmut amca anladığım kadarıyla çocuklara muhtaçlığın yok, hatta sen onlara yardımcı oluyorsun halä.) öglä, yalñız o dāñizlidäKi oğlan allah vā baK häç ona baş ğuruş yardımim da yoK. o kändi kändinä oldu. bänä muhtaçlığı yoK. işini bilü. hindi on baş dölüm, adam şaraPlıK üzüm bağı yātişdirdi. äkin äkiyo, otuz ğalıp tütünläri vā almış

195. parıyla saTcaK alıyo işdä. dāñizlida vā härşäyi täKmil. kafası çalışan adam, a-tmış biñ, bin yoğudu o zaman, aTmış läräyä bi ğat aldı, bayramyärinä yakın. hindi satsañ aTmış milyar ädä. bän bu ävi yapāka altı yädi biñ milyon yoğudu lärä vardı. ä dāñizlidän bi yär alsıydım, bi çuval para ädädi, çuvalla çuvalla. bän dāñizliniñ yolunu bilmiyodum Sātan. göränäk yoK. dāñizliniñ dä böglä olcānı bilän mǐ mā? mal sāhibi mülK

200. sāhibi nārä ğiTdi bunuñ ilK sāhibi dämiş. bizim burda öglä yoK zātän. fakir olusa zātän babaları zāñgin buralāñ häP, oğluna bağıyō. tarla ävällädän çoğudu, häP saTdılä. o şaraPcıla aldıla, izmirli aldı yarısını. saTa saTa köññ tarla ğomadılä, dünyāniñ yärini aldılä. şaraPcılä dikcäKlā bu sänä bağ, izmirdän ğäliP dä. bi milyar lärä dönümü dä äyi, daş täpāñK ni var İsa üç yüz dölüm dörT yüz dölüm yär aldılä. dö-rT yüz dölüm

205. yär aldılä, şaraPhana aşcaKlā. (Çekirdeksiz üzümler fazla para etmiyor artık değil mi?) hä tarişalmıyo. rağıya, sırf rağıya. baş yüz ğaymağa aldılä bunuñ h oKQasını. ondan bu bağları bu sänä daha boyuna ğazıyo adam, daha boyuna kəsiyu, boyuna kəsiyu. bi yo bänim oğlan vā o käsmiyo. onuñ bağ da çoğacar o käsmiyo. günäy mıntıkasında hä-P böglä yātişgin böglä üzüm märän bağları parä äTmiyo dāy ä millät

210. kəsiP şaraPlığa aşılıyo. tāmälli bu sänä para äTmiyo diyä, baş yüz lärä. ötägili yüz ğaymağa ğäliyo yaşı. yüz lärä nördä üş yüz lärä nördä? ğuzu da yämiyo bunu, ğoyunu da almıyolä bunu. bän oğlām vardı, bi kamyōn üzümü tarlağa döküvüdüm alan olmadı da, kamyonla, üzümü. (Hükümeti beğeniyor musun, memnun musun çalışmalardan?) niyä mämnun olmacan bän hökümäTdän yāv. iyi yāv, adam 'çalışıyo. biz

215. cahiliz bizim aqlımız ärmäz dä- bän iyi diyon. baḲ bi, iki dänä öräTmān vardı burada, täK dä däğildi äväli. hindi o da ğalmadı o da ğalmadı, o da ğalmadı. iyi oluyodu yāni, öräTmäniñ olduğu yār iyi oluyodu. ula biri burda kürT varıdı, kaş sänä durdu, ond an kəri dāñizliyā giTdi. öräTmān çıḲmıḡ, kürüdü oğlan. işdā kürTcülüK yaPmıyo ğāri. burdan günäydän ävländi. ha-Tda i-İK ävälā bizim tarlaya tütün diKdi, dörT

220. dölüm yār vādiK biz ona-. yāñgā hanım nası ğırılcaḲ bi yo bizā tārif ädivā diyō, tütün ğirmäyā. ond an kəri 'bi alıḡdı adam. yāñgā hanım nası ğırılcaḲ bänä örgädivi dārkā. hani dācā-m adam ond an kəri bi tütünā ğanıḲdı, təcārätā ğanıḲdı. işini yaPdı giTdi adam. bizim orlāda zātā böğlä şayliK yoğudu, ayrılıḲ ğayriliḲ yoğudu burda zātān, bi şiy yoğudu. hindi o ona zāñgin oldündan o ona küs, o ona küs. (Sulama suyunun 225. olmaması dışında bir sorununuz yok sanırım.) işcāK su da yoğudu burda, ta günäydän qazādan ğatırıduḲ da öğlä. o suyu bilā tāmır ädiP oñarasıya ğadā nälā çäKdiK susuzluḲdan nälā çäKdiK. öküzlä düğān öküzlä sürülüyodu. öküzüñ biri topal oldu. bi hasdalıḲ vardı bi täK döküz aldıḲ. ağac ıla yapıyoz çapıyı düğānlā-. düğān va, o da ağaç altında dörT diş vā. onla yapıyoduK. su yoḲ, bi dänä işcāK su yoḲ.

230. ordan dışardan ğäliyo su. dön allah dön o haziramıñ iscānda vallā. hindiKi ğänşlä gibi olsa vallā, biraḲı da ğidā harmanı, vallā biraḲı ğidā. ämmā nārā o zuman giTcāK yār yoḲ ämmā, dāñizli yoğudu. ämmā hindi olcaḲ, oho- yayan ğänā ğidā hindi oşa dāñizliyā, yayan. biz iscaḲda orda ällā birçaḲ yol, ällā arpa yol, ällā buydāy yo. vallā çoK sağlam ımışız. şindiki nāsıl çürüK. bizim nāsildā böğlä yādi yaşında başlıyorla

235. tütün ğırdırmağa. bubam ırāmaTlıḲ dārdi, onlā yirmi yirmī baş yaşında ğadā hiç iş işlāmāzlar imiş o zuman. zātān iş yoḲ, fazla iş yoḲ. (İş yok, harcama da az tabi.) harcama zātān nārdā buluyoñ ya-v? zātā alıP yicāK bi şiy yoḲ. şindi kuş südündan kəri çıḲdı. nā arāsāñ hindi buluyoñ o zuman şäyi yāv, yicā nārdā buluyoñ, parıyı nārdā

buluyoñ? tarlanıñ dölümü iki ğaymiydi. nără bulcāñ o iki ğaymıñ zātān. bubam säKsänä

240. birāz vamağıydı işdā yāTmiş alTı yāTmiş yādi yaşındaydı öldündä. 'çoK irāzillā ğalıyo valla yaPmadiğı āliñ qapısında hızmaTkārliK ğalmamış. säfärbārliKdā säkiz sänä ğalmış yav. zātān säKiz sänä ölü bu asKārIā, bi sāniyi ğaçirāmıñ hindi asKār. bi sänä sışcā boK ğurumadan ğāliK ğidiyü ğänä bitirāmiyu. o zumān kısa don kāyārlār imiş böğlä adamlar, säkiz sänä yāv säKiz sänä. ğänşliğindā yoK zātān çalışcaK bi şiy dā yoK.

245. mal yoK möğäl yoK. bi hayvan alabilisän alcañ, yolculuK yaPcaK bi şiy yoK. (İmamınız genç, bilgi düzeyi nasıl?) mayış ahyu dāyā o işi yaPıyo. yoKsa yaPmacaK, vallaha namaza dāği şāyā bilā yöndürmācāK, ğıblāyā yöndürmācāK bizi vāy vay vay. adam orā yatıyo qakıyo da āzanı bilā oquyimiyo. mayış almacaK olcaK ha, imkanlar mı mā. iki yüz ālli ğaymā alyodu bu bura ğāldıñdā, hindi bāş yüz ālli

250. ğaymā mayış alıyo adam. (Daha fazla alsalar da sorun değil. Fakat insanlara dinini anlatabilseler.) tabı, tamam işdā. dādiğin doğru. bi dā āsKidān acardı yāv. köğdā bilā öğlä sävği sayğı çoğ acardı. millät zāñğin olduKca biribirinā säslānmāmāğā başladı. asKidān acardı öğlä bi şiy olmuyodu köğdā. (Kumar alışkanlığı var mı köyde?) yoK. (Alkol nasıl?) alkoI dā bi ğıymatı yoK. bi iki ğişi vā hāmān. (Hacıya gittiğinde neler

255. gördün amca?) o mäsälā surdī arabisdanda biribirini gömüñ ki häç. onlāñ ğatıyān hanımlarınıñ yüzünü görāmāzsiñ. onlāñ hanımları ğatıyān görünmāz. araplā känd ilāri alış vāriş āTsāñ bilā āzān okunuğa hadah yallah yallah yallah namaza dār. işi bıraķı yarısı, para aķıyo olsa sänı namaza yollā araplā. ondañ soñra kāyim kāycāK şāyi öğlä türkiyā gibi dāği. ayāndaķı babucu ho rda bulsa köpāklā almaz. burnunu daķıP

300. ğaçirivirilā ayānı babıcı. namazını ğaçirmiyorlā ğänä dā, babıÇ, babıÇ işi ölü. tāmiz bizlā gibi babıç kāymiyolā. ālbisālā iyi dā böğlä bizlā gibi soķağında zānnāsi zunnası bi dānā ğāzāni görāmāzsiñ. zānnā görünmüyo, āvda haPis oluyo. orda yoKlama

yapıyorla häni içäriyä sila-hdır bıçaKdır bi şey gätirän. tarna käsän ni va-rsa götürdüün
 bakıyorlā. bunun bälini yoqlarlāka almışlā parıyı, bälindän sardığı parıyı almışlā da. alıK
 305. giTmäcäKlā dä, baK baK dädi o ğarı. onuñ biri ärkäK biri ğarıydı yoqlayanlāñ.
 baK baK diyu ärkägä, baK paraya baK diyu hunā. niysä o äлиндän parıyı çä-Kdi aldı.
 bizim dä arkadaşla-fırÇıyı atan giTmiş fırÇıyı atan giTmiş, bir arKaya ğalmışız
 yoqlamada. arKaya bizi yoqlıyınca onlā giTmişlā. o-ndan kəri höğlä böğlä soKaKdan
 gidiyo-n. baya ällidän fazla böğlä sıra ya, aynı böğlä älli yüz ğadā vā. aynı bu oğlandan
 310. daha gänş, bundan İtiyarı yoK-ula böğlä yolun-üstündän gidiyoz biz ğäri arabaya
 gidiyoz ğäri. ula onları görüncä bän äñgi bänği oldum şindi. häPsi dä gänÇ yirm baş
 yaşında, yirmi yaşında. bälKi älli yüz ğadā bi araya yaTmışlā. (Neden yatmışlar?)
 bilmiyon ki bän nidän-öldüğü. ula onları görüncä bā-n äñgi bänği oldum ğäri. onlā
 yaturyorlā. onlā şäy-ädänlā aynı dänñzliniñ-arabaya hani şä şäy yaPdığı gibi saniñ
 315. pırtıñı asıyorlā, ötä yand-an-araba götürüyorlā, ciP käyincä. ordan bi dä
 miniyon-arabağa bi gäcä gündüz bi dä gäcäläyin gidiyoñ. täKirär gäliyoñ. (Nasıl
 davranıyor Araplar size?) araPlā iyi davranma mı yāv. bi şey dämaz-araPlā. araPlāla zātän
 fazla ğonuşmuyun Kū fazla zātän yā. bi düKgändä ğonuşu, alış väriş ädākä ğonuşurlā.
 başKa türlü adamlā ğonuşmuyū. ısaK dämişin böğlä. yüzmüşlā on baş hayvanı böğlä
 320. ıscāñ cävçävindä sinäK valla şäy gibi oluyo, ğaynyu. onlā o zuman dövā-ati lāzım
 bi şeylā häraldä dä onu sormuşlā bizä yalım. bän dä öğlä gäzākä dänK ğaldi. ba-Kdım ulā
 ısağın cävçävindä on baş yirmi ğadā gäçiläri ğomuşlā. ısaK buranıñ-ısağ gibi olsa iyi
 ya. bizim giTdiğimizizdä dä çoKdu, hazıranıñ ilk haFdasıydı. böğlä allah säni inandırısın
 böğlä rüzğar-äsär gibi ısaK böğlä yalın savurduyo. böğlä savuruyū. vallah i biz ğäri
 325. işdä o sıKıntımın-allah-äcirini väriyo, mäSälä gündüzläri zātän bāK çıKımıyuz
 ğäri. o ısaKda gündüzläri bāK-ısanlā çıKımyo zātän. (Otelde mi kaldınız, çadırda mı?)
 otäldä ğaldıK, çadırda ğalmadıK, otäldä ğaldıK. çadır işäyä duvāya gidākä, o duvāya

gidāKā. (Bazıları geldikten sonra imkanım olursa bir daha gideceğim diyor, böyle bir düşüncen oldu mu hiç?) ömrüñ vāsa giTcāñ. bi ğarı var günäydän, ğocası vafatäTdi 330. öldü. ğarı hindi iki dāfā ğocası öldüKdän kəri hacıya vadı ğäldi. 'täK başına giTmiş günäydän ğarı, ümüräyā. 'kaş tarafdän adamlā ğäliyu yāv, kaş tarafdän adamlā ğäliyo. o bazı yabancı dāvläTlä vā onlāñadamları vallā dāv gibi, қаPı ğadā vaṛ. yallah yallah yallah dādi mi yanımı 'bi väriyo, yanınna çarpıP ğaçıyu vallā arabanıñ tiraFiK kazası äTdiği gibi. isdāsän çäkilmä önündän vallā. yanınna 'furuyu säni yıKıyu adam yaṛv. ama adamlā 335. dāv gibi böğlä. (Tavafta niye o kadar hızlı hareket ediyorlar?) şäyā çığıyo tuvāyi äTdiKdän kəri çıKcän ya dışa ya, dışa çıKcän dāyā yanımı bi varıṛu adam, vallā yol aşmazsän aşma ğāri. oṛdan çıKdıñ mı ğāri ondān kəriṛ ğoğşuña giTcāñ ğāri isTirāTäTcāñ. şäy yärläri böğlä nasıl yaPdılā bilmiyun. böğlä işā yärläri vaṛ. bilmiün bätöndän, para pul yäTmäz. yüzälli iki yüz mätirä āni vā yapılan yäriñ yāv. altı bätön, 340. üsdü böğlä örtülü. orlāda yatıyoñ. bi yär dā vaṛ bäliki budan bāriki köğä ğadā. oranıñ da altı üsdü bätön, öğlä dolaşıyoñ oräyiṛ. (Orayı niye dolaşıyorsunuz?) ordā da ğänā aynı ğoş dolaşdıruyu. o da ibādäT ğänāṛ. hani yapılan yärlärä baKsañ para pul yäTmäz. mädināyā vadıK, bi yär yapılmış bilmiün yüz dölüm mā böğlä, inanmazsiñ yüz dölümü ğaşgin. üsdü bätön böṛğlä ğälän sıracā duruyū orā. buz kamyonları ara yäriñän böğlä 345. ğaçıyo buz kamyonları. ya buz 'goyviriyorlä mäsäläṛ orā alısañalıyon. su yoK, su yoK zātän. bi dänā yaşilliK, allah nāmına bi şiy görämäzsiñ, su yoK. buzıñ nardän ğätiriK ğaldini gömädiK yalıñız, onu nārdā yapıyorläsaṛ kamyonla ğorlä ğidärlädi böğläṛ zoba gibi borülā ğorlä ğö ğidärlädi. o mädinādā kamyonlā aynı ara yäriñä böğlä ğirsiñ yā, burdan nārdā aşşāçāşmä gibi yāv. nasıl yaPdılā, diräKlā dāsän üçümüz ğavuşmaz 350. diräKlāri. onñüsdünä ğoca şäyäTmişlā tabi dämür üsTüK. altı särin. soñūra biTKi yoKṛorda zātän. bu mämlikäTdä daş çıkasaṛn yärdä bi tomaT bitā. orda biTKi

yoK. soñura hamaz çoK şäy, babam┐rāmaTlıK da dārdi orlāda gömüş┐arabisdanda ğalmı᳚, bizim äsKi buĝdäy tınasları gibi böĝlä ğumu tınas┐ädiyo ürzgar, qasırga aynı böĝlä äläĝ┐ilä äTsän┐olü. aynı böĝlä yüz mätirä᳚, on baş mätirä᳚, älli mätirä böĝlä 355. tınas┐äTmiş. tınasları böĝlä görüyüz┐arabıyla ğärKä görüyüz. yollā zātän iki yönlü zātän, çö-l. bänim┐arāziyi aĝdırcäK yäri yoK. äñ┐aşşā yüzä mätirädän┐iki yüz mätirä çifTli yol yaPmişlä. ğäniş, biTKi yoK zātän. äkilmäz biçilmäz. biTKi yoK, yoK dırnaĝ┐üsdü ğadā bi aqar çäşmä, 'bi äbizämzäm görüsün çäşmiyi. başKa yārda su nāmına bi şiy yoK. yoK, su yoK, aqar su yoK. utäldä yalnız┐utäldä, orda içärdiK┐içärdä. orıyı 360. susuz ğomuyurlā. arafat daĝında bilä bi dänä su yoĝ┐udu hiÇ, gömädim. yalnız o zuman aĝaç dikiyorlādı. hindi┐aĝaçlä böyümüş dal┐olmuş. suluyorlādı, kölgä ösun diyä. o zuman tuvaläT yoĝ┐udu hindi tuvaläT bilä yaPmişlä, acar┐olmuş. (Hacı amca herşey için Allah razı olsun. Ben müsadeni isteyeceĝim artık.) müsädä siziñ canım. ğänä ğälisän buyur ğäl. hada gülä gülä. (Hakkını helal et.) häläl┐ösuñ, hayırlı yolculuK.

Oç,3

Ad Soyad	:	Hatice Kunt (HtK)	Hasan Kunt (HaK)
Yaş	:	72	72
Öğrenim Durumu	:	Cahil	4. Sınıf Terk.

1. (Adın neydi teyze?) HtK : haticä kũnt. (Kaç yaşındasın?) yä-tmişikiniñ içindiyin. äskidän-öküzümüz vādı, halı vādı, halı doķūduķ häÇ durmadan. (Sen de dokudun mu teyze?) 'ni djoñ sä-n, ni diyoñ sä-n? häÇ-äsiK-olmazdı yavrum. birini käsä birini çözädiK. doķuduķla-mdan 'çıKdı mı satādıK. o zuman günäydä alıcısı vādı. hä- halı 5. bazarı vādı. işdä şu halıyı bän kändim doķudum yavrum. bu örnāñ-adı yaprā güzāl-idi. gül yaprā dādilä-. günäydä buldum gäldim bunuñ fiğini. ğıza doķuvicän diyä aldım gäldim. ğıza doķūvudum, birinĭ dā kändimä doķudum. (Ne kadar zamanda bitiriyordun bir halıyı teyze?) doķuyabilişinā, işliyibilişinā. iki üç-ay bi ğız vādı onuñkini doķuduķ bunu-. ilğĭ-oldūndan yalınız doķunmaz-ıdı bunlā. işdä öglä çoK çoķlüdu.
10. hindi ikicāz-oluyu bicāz-oluyo a yavrum. (Senin kaç tane çocuk.) altıcık. bi çifti ğız, iki çifti oğlan. äh şükür, hālimizä. hindi- iyi ırāt. ämmä hindikinlā dā çürük. daha da çürüyyō. HaK : daha da çürüyyō. bizim babalarımız, dādälärimiz var-ıdın, nä bilim mä-n açıK saçıK gäzärlādi. hālā hurdan şäyläri vardın ä- pantunları vādı. o-ndan sonra- ä- ayānda çarıK. çoraP yoK, bi bāz dolā. onna dağa gidādi arāziyā, mäsälā çif sürā āşama
15. ğadaK gäzār-idin. nä bilim män nä hasda olurdu nä ayām-ağırır dārdi. hindi bizim-ayaKlā duTmuyo. (Adın neydi dede?) hasan kũnt, kũnt. aynı zamanda altı toPraK, üsdü toPraK. soba n'arasın? doKsan gün ğış-olū bi ocaKlā olūdun. o ocaKları gödüñ mü- bilmiyon. bu ocaKlara odunu atāsın, biri bi göşä oturu biri bi Köşä oturu, ğalanı ö-lä baķā. dā olmazsa bi- mangal-olū, oña köz gösuñ-oraya işdä ölä üşüsün.
20. zoba yo-K, nārdä. HtK : üşünmāz-idi hacı, hiÇ üşümāz-ıdim män. HaK :

yāv-üşünmâzdi dîŋ, zâ'tân-ümüdün yoŋ. ümüdün vâ mı, nârâ vâ. HtK : bi yannına ğayınbuba oturudu, ötâyâ dâ o, orta yârinâ dâ sa-lîh.lâ alirza oturudu, ho yanna da ğayınnam-oturudu. 'ta diP köşädâ oyâ-örâdim. hiÇ üşümâz-idim ğızım. (Tabi pekmezi çok yiyormuşsunuzdur o zamanlar.) sabâla kaŋdıŋ mı olüdu. HaK : bâ-Kmäsiz

25. hiÇ sofrâ kaŋmaz, bâŋ daTlı yinirdi. daTlı bâKmâz, ta-rhına çorbâsı, bâKmâz. işdâ o bâKmâz-ısdıyodun. HtK : hindi bâKmâz yimÿu kimsâ. bâKmâzli ğabağ-aşı olüdu äväli bi, vuruludu. daPdayı- bâKmâzli ğabağ-aşı oludu düğünlädâ. bâKmâziñ, ğabağñ-aşı. äT ğatâsiñ, soğan ğatâsiñ, hö-lâ ğocâ haranıda olü. o- şu äviñ hu tarafında- bi uzun-uzun ğızları vâdn, bi ävi vâdn. onla-ñ ca-miniñ hu yanında ävlâri vâdn.

30. äbâcım bâni aş vurmağa aldı ğiTdi ora, dâdâciğim hasdıydı. bân dâ çocuğum-aldı ğiTdi bâni. orda- äbâm-aş vurdu. hindi ğocca- bi ğabağ-aldılâ ğäldilâ. adamñ biri duTdu ğäldi. 'bi vîdi yârâ ğabâ, 'şaŋğada ğırıldı. onu zorla kâsdilâ, hölâ bi ğoca h.aranı bâKmâzli ğabağ-aşı vurüvüdu äbâcım. (Balkabağından mı yapılıyor?) ğoca bâKmâz ğabâ olu bi. dârälädâ olu ğoca ğabağ-olu bi. onlâdan yâniğonaŋda mâşürdun ğabaŋlâ, hindi

35. yoŋ. dârâdân-alı ğälirlâdi. arŋasında-ñ datlı yârinâ o bâKmâzli ğabağ-aşı vârilidi. hindi- havlâ vâriyo. HaK : säkiz doŋuz çâşiT. yämâK-oludu. HtK : dolm-oludu, maŋarna oludu, pilav-oludu, kâşğâğ-oludu. (Yapması da zahmetli bunların, nasıl yetiştiriyorlarmış acaba?) yâtişdirilâdi. âşamdan dolma dolâ ğonudu. düün-äTcâK ğadın güzdân badılcan çoŋ ğurududu. dolma aşı vurarız, badılcan dolması. ğışın düün-äTcân

40. diyâ (Kışın mı oluyordu düğünler?) yazı-ñ düğün-olmazdı, iş vâ. HaK : çifciliKdân nârâ düğün-äTcân ğızım? ond.an son.ra ğälir yoŋ. arpa buydâ, noŋT. tütün bilâ yoŋ o zumanlâ. (Üzüm para etmiyor muydu?) üzüm va. üzümü- kim-alcaŋ. üzümü ğurudamıyoñ fazla, bâKmâz yapıyoñ. bâKmâz küPlädâ dolu, alan yo-ŋ. ğälisâ alı-, äväli

naKliyə yoK. nāKliyə᳚ sözümlona aşāK bāygir. naKliyə häP alıyo, iki tuluK bāKmāz alı.

45. (Tuluk ne dede?) tuluK nā biliyomuñ sän? gāçi göyünü᳚ñ dārilārini tuluK gibi çıkarıla᳚, onu bağlarlā. onuñ iş tarafı tuluK᳚olu᳚. dış tarafı tüyünü kırkarlā bi yo olu᳚a᳚.

o bāKmāzi hām bāslā, hām bāKmāzi onla daşırlā. başKa bi gaP yoK. tānKā olsa dālini᳚, tuluK bi şiy᳚olmaz, paTlamaz. aynı zamanda bi hayvanıñ᳚aldıracağı iki tuluK bāKmāz. gidā ya uşāK bazarına giTcā᳚K, yā aşmā bazarına giTcāK, ya ulubāy bazarına giTcāK.

50. günäydä birisi vādın dāimā babdaına gidādin. babadaına äKmāK saTmaya ä bunla᳚ alcāK dāyā ba᳚asıñ, ni olcāK gālır yoK ki. HtK : o saniñ bāKmāziñi götürü alıdı. küPlārindän dolduru᳚ tuluKlara. sarā sarā satā gālıdi. saTdı oldu mu parañı vāridi. o da᳚ hindiki gibi᳚ millon şāylā mī mā, ğuruş. bi ğayma iki ğayma. hindi dā gāçiyō ğuruşlā ya.

HaK : şindi dā şāy᳚āTdı ama hindi da᳚ dilimiz yukarıda. o ğuruşa dā änmādiK biz. şu

55. älli sänadän bu yanna olan para o. ällidän᳚aşşā olanları çıKmadı. yarım mātālik, bi mātālik, iki mātālik, dörT mātālik. (Metelik ne dede?) ä işdā para. bi mātālik ā᳚ on para,

iki mātālik yirmī para᳚, dörT mātālik kırK para᳚. yüz para dādīñ mi᳚ iki buçuK ğuruş.

yarım mātāligi vā bi dā baş para. bu dā atātürK vā paTşāñ parası bānim dādiKlārim. HtK : sän günäyli miñ? (Tavaslıyım ebe.) HaK : tavasıñ hañgi köğü. (Ulukent.) onla᳚ ilärdä mi

60. tavaSdän᳚ilärdä mi ö? (Daha ileride.) bān şindi tavaSa vadım, niKfārā bilmām näyā o

yanna giTdim. HtK : yorġa yanında mı hacı? HaK : yorġa yanında, yorġa. HtK : o yorġayā hacı dādāñ ar᳚adaşı vardı, bi sāFār düġünä giTdiK biz, o yorġaya. toPraKları güzäldir

orlāñ. ā a yavrım hindi böġlā götürüyoñ, o zuman᳚öġlā götürüyoduñ. HaK : härşāy

yoKdan. yoK yoK yoK, 'para yoK. şindi burda iki ğişidä bi äzciK para vā. gārisindä siġara

65. parası yoK. o siġarıyı᳚, äsKidän paKādi şurāyā täPsiniñ vāyā bi hōlā tabaın᳚üzärinä

çıkarırız, ᳚aş dānā alcāñ, bi ğuruşluK. yüz ğuruşa iki tāK vāya dörT tānā. dörT tāK siġara

alı᳚r, parası yo᳚K ki alacaK içcāK, yoK. bulamıyo᳚, gündālik yo᳚K, ᳚alışacaK iş yo᳚K,

saha yoK. ä nä olcä-K işdä paKädi olanıñ yanına vadı mı, sağa gā āşama gādā
laf÷adiviridi o ciğarayı içmäğ÷üçün, yā āşama gādā. bu säFā paKäT yärä atıldı mı, oh.
70. böyün÷āşama gādā doyalım ciğaray a dāyā içärlādi gāri. yōK para yoK bu gün parā÷,
iş var, saha var, fabrika var, härşäy var. şu gü÷n, äsKidän zäytinyağ ödämişdän gälir, ça÷y
nārd ä bulcāñ? ça÷y yō, ävlāda gāyvā olūdun. bi misāFir gälisä gāvā. şäkäri bulmazdıK,
baldañ gāvā bişiriväridiK. çocuKlara Filä nä÷rdä vācän. çocuKlara vāmāğā bi şiy yo÷K.
çocuKlara÷ küPdä üzüm mādır, gātāsıñ cābiñā āşama yīsıñ. bāKmāz÷öläsinä
75. üzüm÷öläsinä yīsıñ. bi dā anası gāvurğa ädiväri cābinä gātā, arpadan, buydäydän,
nohuTdan, tama÷m. HtK : bānim gız÷öğlä diyo. ana diyō şäydä galbırda ädividiñ bizä
diyu bi yo noŭT gāvırğasını diyo. bālişdirividiñ kupa böyüK gälidi dā diyu filcānlä
bālişdirividiñ diyo, yarım filcan gälidi diyo. o yarım filcanıñ başında gırıldıK diyo
dövüşmüşlā o yarım şäyiñ başında o bān yicän, o bān yicän dāyā. äväli o gāvırğa da daTlı
80. oludu gızım. HaK : nādän ÷o÷ hindi bōl, äväli yoK. tälävizonda görüyo, onu alcän
diyo yicän diyo, bi yärä vādı mı gösdäriviriyo hunu alcan diyō, dādiğini alıyō. işdä bunlā
bolluKdan. tälävizon yo÷K, radiyu yo÷K, hişbi şiy yoK. şu dävirdä yaşamaK ä÷ñ büyüK
şārāf yāni, o gadar güzäl. här şäy bulunuyō, 'para da bulunuyo. HtK : äväli gızım,
ayaKğabı bilā. günäyā giTcāñ dā bi bābiş diKdiridiñ, birinā diKdiridiñ. tāmäh÷ädādi
85. gāri ayāñıñ ölçüsünü vāridiñ, diKdiridin. hindi bāğāndiğın yārdän÷al kāy. bi sarı bābiş
diKdirividi gāyınbubam bānā gālinilik, diKdirmā bābiş, aK babıcı bilā hura go dā, sarı bi
bābiç diKdirividi. yoğ÷udu yavrım, yoğ÷udu. HaK : bo÷lluK. şindiki gānşlā dā sāniñ
gibiläri dā bunu bāğānmācāK, daha da÷ lüküs hayaT÷isdācāK yāni mincāK
hālākoPdārınā isdanbōla añkaraya, āşam÷üsdü ävinä gālcāK÷ävinññ÷üsdünä äncāK.
90. HaK : şükür, hindiki hayaTla÷ iyi. öküzün bü öküz÷oludu. öküzä÷ hindiki gibi
dāğimān yoğ÷udū, dāğimāndā yārdırdıK gālmā÷zdiK. onuñ bırça÷ oludu, älimizdä

yarādık. döndürüdük ona gātā gāta yarādık, gāta gāta yarādık. torbıyı doldurduK. onuñ
 ğāri biraz acÇıK acÇıK saman üsdünä, vārisiñ yām. hindi inā olanlā gidiviriyo,
 hazır alıyo. gidiyō dāğimändä ğırdırıyo hindi iyi. HaK : un üğüdüsün, bi hafda on gün
 95. dānizliyā gālisiñ, ğō gālisiñ, alī gālisin. bağçık dārāsinä, çiftlik dārāsinä, ilimon
 dārāsinä su dāğimānlāri vā, un üüt mägä. aynı zamanda öglä bi fariKa yōK, bi un yoK,
 bi şäy yoK. ä kändi mahsülünü kändiñ üğüt cāñ. (Eşekle mi gidiliyordu değirmenlere?)
 hā aşşāğ ilä. āskidān başğa vāsāyit yoK ğızım. ya märkāp va ya gātır aşşāK vā
 sözümlä ona bāygir vā. yani başğa bi vāsāyit yoK. bi dā ğāğrı arabası olu, ona atāsiñ
 100. baş altı çovā, onla da gidāsiñ. HtK : yāniğonağın dārāyā, hindi oñarılmış oranın
 yolları. basamaK basamaK, basamaK basamaK dolaşık bi yolu vādı oranıñ. hindi
 düzältmişlā. o hayvancıklāñ sāmāri arkasına gidādi, o yük ilä. orda
 çāşmāniñ önündä bi dut dalı vādı, göcāmandı, ğāra duTdu. o çāşmä faTdiridurudu. hu
 yandan yanına bi dā yünmāK vardı, o yünmāKdā yūdü ğadıncıKlā çamaşırı. ahar gibi
 105. yārdä, akmıyo hindi. yāraltı suyu içiyuz a yavrum. çāşmāniz akmazdı. ta
 çamıraKdan gālidi bu göca çāşmāniñ suyu. onuñ suyu çamıraKdan gālidi ta. on da yollāda
 bozu bozuvırılādı, bozu bozuvırılādı. oñaTdırmağa bi insan dutarlādı. aşşāçāşmādā sucu
 hāsan dārlā. o suyuñ yoluna şäy durdu da, çoban durdu da ondan sucu hāsan dārlādı
 ona. şükür hindi ni vā makinālā yüyü çamaşırı. ālāKdirik yoK, su yoK, zordu. hindi iyi
 110. yaşamaK. a makināyā şıkr şıkr yüyü, çoK şükür. biz ālimizdä yürdüK. HaK :
 bizdä hurda bi göca göl vardın, çāşmä aKādın da aha göl suyuna çamaşır yıKādık. HtK :
 hindi çam mā orda. çam dikilān yāriñ olduğu yār böğlā 'göca göldü. bu çāşmādān ağan
 su onuñ ayaKlığıydı. yağmur suyu da birikidi. orda su bulamadımız vaKıt o göldān
 su alı gālidiK, çamaşır yıKādık. o kül gātādık, çöKdüsün diyä kül gātādık. bi ğaynatdıñ
 115. mı o iyi oluvurudu. onla çamaşır yıKādık. (Deterjan var mıydı?) yoKdu yoKdu, o

çamaşır sodası modası onlā da yoḲdu. höglā biḡ balamırT dalı olu, balamırT dalınıñ bälini käsāsiñ. onuñiçinā oldurūsuñ, onu höglā gösuñ külnän horāyā. onuñiçiniḡ oydurūsuñ, ucuna biḡ darı aşıġi tıķāsiñ. basāsiñ onuñiçindā, yıķāsiñ onuñ ġaşında çamaşırı. ġıyındanalısıñalısıñ, onuñiçindā yıķāsiñ (Zor oluyormuştur deġil mi ebe?)
 120. zorolma mıḡ āşama ġadā çamaşır yıķacañ mı? hindi atıvırıyın da öġlā diyon, allah hindi bunu āşama ġadā yüyämāzdim, yıġılı düşādım diyon. tabi, hindi böġlā aTlāTdiḡ, hazır don bilā yoḲdu. қаPıtdān, gömläġi қаPıTdanoludu. ya hümāyındanäTcāñ ya қаPıTdanäTcāñ. öġlā şäylādānolūdu gömläK. aTlāT bilā satılmazıdı. HaK : o zumaḡn türkiyāniñ nüfusu oniki on baş milyoḡn, şindi oldu yāTmiş milyoḡn. çünküḡ
 125. isTanbōlda un fabriķası var dārlādin. isTanboluñ fabriķalarını sayādıK. şindi günāydā dā vā fabriķa, horda da köġdā dā vā fabriķa. onuñüçün niyā olmasın härşāy. nā olmasınolcāK tabiḡ. härkāS yātişdirisā, biçāsā, öġüdūsāḡ saTıcaK. (Çocuklarınız nerede?) HtK : döḡrdü dānizlidā, ikisi dā āşmādā. burda kimsām yoḲ bānim, hiş kimsām yoḲ. bi bu torun vādı, o da ġiTdi bı yıl. burda duruyudu bunlā, dāñizliyā göşdilā. çocuġu
 130. yoġıdu bunuñ, yādi sākiz sānādir yoġıdu. bu yılıallah ākiz vādi. hacı yardımādā, odunū da ġātiri, yakarız. yāmāñ dā bān bişiriyon. hasda olmazsaK bu yıl da başımızı ġurtarırsaK iyi. allahım işallah ġurtarcāK bizi āmānātini alıP. işallah allah kimsāyā muhtācätmāz. hurda bi düñürüm mā bānim, ġāliniñanası. yatalaK. ġadıncıK, altıay oldu yādi ayıñiçinā basıyo. fēlşlāndi, fēlşlāndi dutmuyo hir yanı. dānizlidā bu
 135. birafda, oḡn baş gün bilā yaTdı. ondın kārı aḡlñ gidiñ dadi doḲdur. aldılā ġāldilā bi yatırdılā. hindi fēlşli yanına yatıyō, ötä yanına yatamıyo. boġazından ġāşmiyi bi şiy. ġızları baġıyo, ġālinlāri, altına bāz dutuluyū. ġālinlā olsa bilā çıķarmıyurlā, çıķaramıyurlā. koķuyū diyulā. zoḡr, öldü ġiTdiyā bi şiy dānmāz, ġocası da ġocası da va İtiyār. ha dāyincā ölünmüyū ḡu. onla n'ışlicaK bakām. (Kim bakıyor bu dükkana?) bu bi yanna gidincā,

140. namaza gidincä bän baqarın. öglä idarä äd̄öz. hindi öglä olmasa bizim yanımıza kim gäli↯, kimsä gälmäz a gızım. İtiyar sävilmäz. öglä gänä bi şiy↯almağa gälirlär dä görü↯rüz↯iki İsan. (Dede köy ne zaman kurulmuş biliyormusun?) HaK : yōnan nä zaman girdi o zaman. yōnan qaşda giTmiş, bin doḶuz yūz yirmi iki. bura var da↯ buraya gäliyo günä↯ydän, ävi günäyda duruyo. yazı↯n arpa buydäy bi şäy↯äkäsä, bi dä↯ yatı damı dārlā

145. birä göz ävi var↯ımış. üş baş köglü var↯ımış yāni biri orda biri orda biri ordā, dörT baş dam yāni burda. öglä bi şäy↯ımış, diğärläri kimsä galmıyo. yazın gäliyo↯, güz gäldi mi haTda↯ üzümllā särgi 'gälmädän harmanı qaldırıyo↯. bağları vā günäyīn qaşında başğa yārlāda ora gidiyo. böglä dāvām↯äTmiş. işda yōnandan sōra burda adamlā başlamış, yōnandan sōra. (Üç sene kadar kalmışlar burda değıl mi?) gänä iki sänä galmışlā ya. bin

150. doḶuz yū↯z yirmidä gäldi, yirmi ikidä giTdi. iki sänä galyo↯. haTdā günäyda↯ bubam↯ırāmatlıḶ öglä dārdin, tabi bizlā bilmiyiz dä. härkāziñ↯ävinä girdi, äviniñ bir yanını yōnanlılar ayırırmiş. şu bānim, hura sāniñ. bānim↯ävä düşmädi dārdin. haTdā ışıḶ yaqdırmazlā dārdin. birindä↯ ni var↯ımış, aha o zuman ayaḶ damışlıları oluyo ya ävlāñ↯öñündä, gara örtülü ayaḶ damışlığı. oraya bi şavḶ↯ıla çıkıvimiş. yasağ↯ımış ya

155. ışıḶ yaḶmaḶ bu säFār şäy↯äTmişlā märdimāni bulamamışlā garanlıḶda. bän dä giTdim yatdım dārdin gāri, bu safār galmädilär dārdin. (Işığı hemen söndürmüş yatmışlardır korkudan.) söndürmä mi↯ gālcäklā diyä. gäldilär hadi garağola↯, garağolda dayağ↯atıyorlā. HtK : bobacım bağ damındaymış↯ımış↯onuñ gäldiñdä birindä↯. orda tavuḶları da çoğ↯umuş, bobamgiliñ. daşlıgädiK dārlādi, hurda günäyīn yanında. bi säPāT

160. yımırtaş var↯ımışmış çıkagälmışlā. iki tavıḶ vāmiş, bi dä bi säPāT yımırtyı vimiş bobacīm. aldığına giTmişlā↯. bi haFda soñura gāna gälmışlā. gänä yımırtyıya tavuğa gäliyorlā. bobacım dā ocāñ↯içindä böglä şäy↯atılırmış sacā sacā. arkası da↯ bi çivi

olurmuş. o sacā daşınıñ çaķılan çiviniñ üsdünä çıķmış, ocāñ bacasınna barabā diñälmış saķlanmış onlādan. saķlancäķ yār bulamamış ta orā saķlanmış ocañ

165. bacasına. bobacığım ordıyқа ğāli, ötä bāri aramışlā daramışlā, babamı bulmamışla giTmişlā. onda kārıñ här yanım is oldu, ordan indim dārdi, ocāñ bacasına girdim dārdi.

bi yo da ikiüş gün dağda ğalmış, ävä ğālmämış. onda anacāzımıñ bubası aramağ giTmiş. gācāñ günäyiñ orda ğōmüşlā babacıımı. sän näarıyoñ dāyā bubacığımı sıkışdırıvımişlā. ğaÇdım dārdi ordan. äväli covur işi zormuş. orā vardında burda

170. n'ışliyoñ diyā anama 'ğālivimiş biri, anam dāsdiyni ğodumna yalıñ ayaķ ğaşdım dārdi. dāsdi ğaldı çāşmadā dārdi. ķorkulümüş onlādan. HaK : yav ķorkulū äziyāt ädiyō adam ya ana. aynı zamanda öğlā bi suçlu olsa götürüyolā ğarağola bi şıylār ädiyorla. HtK : bunlañ ğarağolu ayrı mī olūdu hacı? HaK : yav ayrı olma mı ya. biri hu ğaşda varımış ğarağolları mäsälā, hä olma mı häş. ayrı ğarağol ğuruyorlā. onuñ orda

175. büyüklāri vā, yani subayları vā şunları bunları vā. onla amir ädiyo. allah gösdärmäsin ğullarına. yani o çäKdiKlāri, 'çoķ çäKmişlā. ğänā äñ tämi bizim bu günäydä bi şiy yoķ. başğı yārdä yā buldanda, anlaTdı birilāri, härkäSiñ märkäbi varımış. märkäbi äлиндän alırlarımış, yük daşımağa. fazla väsaıt mi mā, o zumanda yoķ väsaıt tabi. yük daşımağa yirmi otuz ğadaķ märkäP toPlamışlā, sarmışlā

180. yüklāriñi. ğidärkä buldanda almışlā. onlā da ğāri alıķ ğālcāz diyā arkasından gidiyo. tabi hayvan, onuñ äli ayā o. orda ändiriyola şäy ädiyorlā, dolduruyorlā bi şäyā. (Eşekleri mi?) yoğula ısanları. ısanları buldanda doldurmuşlā da ätäşlācäKlār imiş. işlāriñdä açcıķ bi türkā yakın bi covur varımış. kilidi açıvuruyo, durmañ diyo ğaçın diyo, yaķcaqlā sizi diyo. äşşāni ķovalayan gidiyo. yanı bānim dācām

185. nälā çäKmişlā. haTdā cālāl bayar vadır işā atatürküñ yanında. cālāl hoca dārlā cālāl bayarır amaTlıķ ğāliboludañ äşşāğ ilā şāh in gibi ğolağasıgili gätiriyō bu yana

gäçiriyo. onla-ı kuvâyi milliyâ o aşKiyâla-ı, tü türKüyi gurtaran onlâ zatân. â mäsälâ çindärâ, yunan girämiyo, mändärädân-ötâ yanna. hududu mändärâS boyunca, izmirdän böglâ mändärâS boyunca. bu yana afyona gadağ, äsKişâhirâ gadağ. ama dänizliniñ-orta 190. yari italyanlarıñ, onlâ da gälmedi. çindärâ yaKısında aşkiyâla-ı basar-ımiş ä-ı gurşunu şâyâ günâyâ mäsälâ, onlân garağollarına. onlâ da orâ basar-ımiş. ama duyuyoz tabi biz bilmiyoz 'da. o yanna gäçämiyorlâ. çünkü härkäSâ nä hudud dädiysä o. türkiyi öglâ bi paylaşıurlâ. añ soñunda da-ı yolunu köşisini bulamadılâ, häP dänizâ döküldülâ yâni. HtK : ondan käri mi gälmişlä bobam-ırâmaTlıKgil bura? HaK : ya-ıv ondan-öncä 195. gälik gidiyorla-ı 'da. haTda-ı säfärbärlükdä bobam-asKärdä ingilizlärä isdanbulu täslim-äTdim dârdi. yaralanınca ayâ käsilincä-ı, sağ-ayağï mälüldun bobamiñ. ayâ käsilincä, hasdänäyi işğäl-ädiyo ingiliz, boşaldıñ diyorla-ı. aÇcıK tädavi olmuş-umuş. härkäsi giTsiñ mämläkätinä diyâ goyviriyorlâ. gäldim dârdin. işdâ o zuma-n burâyâ gäldiK,dän käri, hindän käri-ı ä-ı mayış kaçında gäliyosa burdan, nīsanda mı gäliyo, on baş 200. mayısdâ şây-äTdi dä yunanlılâ mäsälâ burlara soñura işğäl-äTdi gäri. izmirâ girdi, izmirdän burla. bi zaman işğäl-ädiyo yaz ayıymış, ağustos. soñura onuñ gäldindä osman-aşçı ırâmaTlıK var-ımiş. o hafıSıñ dädäsi-ı, hafıSıñ dädäsi-ı hocıydı. bu säFä-ı göcağöldän, o yandan gäliyomuş. ağzından dili dä sığmamş yâni. böglâ şây-ädär-ımiş gäliyo cavur gidiñ, gäçiñ. pılımızı pırtımızı diyu hé-rşâyı goduK dıu, ävläri kitlämädän 205. gâşdıK cavurgayadan diyorlâ. cavurgayasına gidiyorla ya, ni gälân vâ ni gidân vâ. täKrär gäliyorlâ. soñura-ı zatân gâşa çıkıyorlâ yunan gälikä, täslimiz diyâ. ä o-ından bi şi yaPmiyo o zuman tabi-ı. (Bu Karakaya'da kazı yapmışlar galiba.) gızım gâzma-ı bi yatır vâdır diyâ şây-ädiyorla-ı, çünkü ço-K dârlädä böglâ para bulan vâ. işdâ hamamiñ yanında-ı bari yanda gâzı yaPdılâ, äskidän galma bi dâ hamam çıKdı mäydana. 210. yärin-ıaltında. yärin-ıaltında yâni-ı bän giTdim gördüm haTdâ duvarları vâ şunu vâ

bunu vā. tāmizlādilār hindī orā ällätmiyorlā zaTa. böglä yärlä ço-Ḳ. nälā vā nälā vā. HtK :
 onlā gälmiş gäşmiş. biz dä gälik gäçiK gidäriz a gızım. biz dä gäldi mi sizlā galcañız
 giTcäniz. dünyā yärindä duruyuḡ ısanları yalan oluḲ gidiyu. HaK : kaç dänä gäldi giTdi
 ka-ş dänä. ä-ñ son bizläriz. daha näläri gälcäk?

Oç,4

Ad Soyad : İbrahim Öz
Yaş : 96
Öğrenim Durumu : Cahil

1. hindi yonarla gälİo diyä gäli millät bizim, bän alTı yädi yaşında varın o zuma-n,
şây ädiyola gäliyu diyorlä. orda aydaz varımış o züman bän aydazı mı biliyon, köğ.
gälİu diyolä, onla orä gälmişlä bir afa mı kaç gün yalan söylömüyün baş gün mü orda
gäliP gäliP bakarlarımış. büyüklärimdän tutuyom bän dä öglä gödüğümüz dä yoK
5. 'ya, büyüklärimiz şây äTmişlär onu o aydazı almağa gıTdilä. almağa giTmişlä.
soñura bunla orda gälİürlä bizim säPät çäşmäsi vädır. o-nuñ arkası orä bi cämi vädır,
bizim ävimiz gıyında. orä gaTmişlä yonaları başı bi daqım mı nä gadaKdın o zuman.
ğanlıgölün başında garağolları vā. o zuman gäli orda şây ädällädin, garağolda şayläri
var onlarıñ. bi gara da bi inämiz vädı höglä. du-T buynuzlarını sağallādın inägä. inägä
10. sağıyorlādın, bi çölmäk alı gälillädin orä. garağolları varıdın orda, orda alı
gidä yıllär imişdir öğsä. soñura bu gäri bi aşam oldu mudu gaTTiyän bi şavK
yazdırmazıdı. sätän hä-Psi bu bizim günäyiñ häP yär äv, kirämit yoK. kirämiT yoK
häP yär äv öglä. bi yo siñädiK bizi-m. soñura anamıñ anası varıdı bi, o da vädı
yanımızda bizim. bizim bän babam giTdindä dünyäda yoğ umuşuz. säfärbärliKdä galmış
15. baba-m. bänim aqlım ärmio. doğduma babamı bilä bilmiyon bän. soñura
äbäm ıramaTlıK ordan o şâyä çäşmäniñ yanına doğru bazı şayläri gärellädin öglä ordan
gäçärlädin. bizim dä tavuK vädın onları hämä gacä gälİvimişlä, boyunlarını koparmışlä
giTmişlä. biz gäli 'gaTTiyän çıkamazıdık. aşam oldu mu çıkamazlä. bi şavK

yazdırmazlā. bi bilal amca vādın, İtiyar. onu hārald, a mūtar yaPmişlā, o dam üsdünā
20. çıkādın, şäydä n o aqlıma gālmādi şäy o da bi onlān ğarağolları vādın. ondan o
āsKisi sänāK mī mā, şäy mī mā tānākā bilān mi mā, sänāKlā var ıdı böğlā hä r gün
onlarda su çäKdirilādi orā, tēpāciK tēpāciK. orda ğarağolları var ımış. (Size su
taşıtıyorlardı öyle mi?) hā tēpāciKdā ğarağolları var ımış. orda o bilal amca hō yT
nārā çıKıyoñ, korġuludu gidāmāzlādin. soñura bunları ğāli şäy ādār lā āşama ğada su
25. çäKdim. bi yonan bāKÇi başı mı nāysā bizā su aldırđı çāşmadān. āşam oldu mu
şäy ādār lādi. soñura bunlān bu onlān bi ġostan tik köpāklāri var ımış. bizim dā o
zuman atatürK dāğıl dā kāmāl, kāmāl dıŷlā, kāmāl kāmāl diyurlā. soñura onlā onu o
yaġa, çāşmāniñ yanında yaġa, o yaġada onlā almışla gālmışlā ġonstantıġı, bizim kāmāli
dā almışlā gālmışlā. işdā bizim böyüKlārimiz dāyiviridi bunları ğāli bunları burda onları 'bi
30. boġuşdurulāmış. bizim kāmāl onu yārā vurar ımış. batır batır batır batır bunlā. soñura
ordān ond an Kāri ināK ġüdüydüK ġāri biz işdā. birāz dā şäydā o zuman
gidācāKlār ımış ğāli, o zuman harb ādilmiş ğāli. onlān şäy āTdindā kāmāl bu taraFda
harb ādiyomuş. bu taraFda harb ādiyomuş da ondan ġāri sıKı sıKı şäy āTdırılā.
zıngı zınK dādi bizim tēpāciKdān, hāmān biz şäyā sıyındıK, duvarıñ şäyiñ arġasına.
35. biri dā var ıdı o yanda, saKlandıK biz. ond an kāri üsiyinlā sātān ġün āşmadan
āviñ içinā ġirādiK. o zuman millāT ġa ş ġaş olmuş āmmā. sā vinÇ ġarilā häP hō
yaşasın kāmāl yaşasın kāmāl diyā baġırıyu. bi hoca vādın bizim a Klıma gālmādi adı, bi
şäy yaPmiş bāş altı dāynāK yaPmişlā ha diñ baġalım çocuKlā yaşasın kāmāl ġā
dolaşdıK biz. az mı çäKdiK onlādan ġızım. burda iki buçuK ya üş sänā mi ġaldı. iki
40. buçuK diyorlā, üç sänā ġüzün ġaldi ġüzün ġiTdilā. bizim burda yānı ōlā ġaynaşān
bāK olmadı. yalınız bi ataş vādın, ataş dār lādi yörük ātaş, ataş māmāT miydi niyidi. o
bilmiñun, ona birāz şäyi doKandı mı. o da ġolaġası bizim bu ġolaġası hindi, oġlanları şā ya

golağası varıdı mämät-äfäniñ. bu o zuman bi şäy mi işlämiş, onu göndäriyola şäyä, atinaya mı nără gidiyo göndäriyurla. o da ordan dönüK gäliyö, biray mı iki ay 45. duruyö. burda gäli yunan giTdiKdän kəri gəri o şäy-ataşñ yanına gäliyo. sän dāyo al gā diyo bän-atam diyo. mavzär-atacaK gäli havaya, sävinÇdän-aTdılā ya. mavzäri atacaKlā havaya. ondān kəri diyo golağası bi vuruyo. bi dā bi şıkıdıK varımıŞ, topal. onuñ yardımcısı. (Mehmet Efenin mi?) hā ataşñ yanında bi şıkıdıK varımıŞ. al bi dā sän-ätıvırın dämiş, ikisiniñ dā öldürüyo. soñura golağası mämät, bu yonancıydın 50. diyollā, cāzā filan-almadı allā amanät. gızım-o günlādän häP giTdılā, bänim-aKranlarımdan. ga-ıladı. bänim yaşım doKusa-n-altı. hä-Psi hindi öldü ämmä şäyiniñ dā gödüm, här tarafı gödüm gızım-alla şükür yā rabbim biñ kərə şükür-allāhıma yāni iyiyin. alla-h bänä ço-K yaş vādi, 'çoK şükür-allaha, 'çoK şükür-allahıma hani kimsäyā dā muhtaÇ-ätmädi. allaha bi can borcum mā. nä 55. yaPalım gızım ya? (Buraya ne zaman geldiniz dedecim?) bu kögä-, hindi gäli yoK ya dayım-ırāmatlıK. uFağıdan varımıŞ burda. burda bir-iki dam marımıŞ. or-da-n dayım diyo bizim-inäKlāri güdüvü diyo, tabı bizdā yo-K. babamdan galmamıŞ bi şiy., anamdan galmamıŞ yo-K bi şiy. biz gäldiK yonandan kəri. yonandān kəri gäliyo. burā üŞ dörT, iki üŞ dam mādı höglā. gızanlā häP soñura gäldi onlā. durāka yā-rlāşdiK giTdiK 60. burā gızım. allā şükür, ondān kəri tarla aldıK, ävi yaPdıK häPiSi allā şükür. (Teyzem yeni mi hasta oldu?) baş, altı ay-öldü. onu hindi bän-aşşāda yatıyodum. şindi 'kütädäK, hu qaryulu vā, bu qaryulüsünü aldıK ya. 'kütädäK düşdü. hāmān-aşşādan gäldim män. yaz günü o zuman, orası särin-oluyu da orā yaTdıydım. hunu bi taPırdı oluyu dādim män. soñura bi hāmān goşdum gäldim män. nā-öldü sänä dādim, düşdüm 65. dādi. hāmān bunu gucaKladım şäyā-yatırdım bi. dur dādim. kimsä dā yoK. härkä-S

tütündä hani bi canlı da yoK. torun vādi, bu anası bu anası ya. gocası dā hu şariTdā kazā oldu, orda ondan galdı. o torun. giTdim orda bi garsı vādır, dönä. dönä dād im böglä böglä, ondan kəri habar vā çabuK gidām. hāmān gälividi onlā da gāli, guşluK gāli. hāmān toKdur aldıK gādiK. bi ignā Furdu, ā. o-dan dāmaTlā galdi, dāñizlidä dāmaTlā va.

70. onlā gacā aldılā. on da işdä dāñizliyā yatırdılā. bu bir ay orda sārım yidi. bir ay baKdılā gızlā, o galdi o galdi baKdılā. iyi baKdılā. soñura bān dā o-dan vādım ävā. soñura ginā iyī oldu, şay äTdiK. baya ik üş gün yatınca iyi oldu. güncāniñ ora yaTdı, bān dā orda yatıyudum. galdi sabāla dādım, gonusduK bunla. sān dādi giT dādi, bān dā yarında bāyində varırın dādi. āh dādım bān dā, gonusduK. bān galdım iki gün soñura

75. mı, bi gün soñura mı bi habar gāliyo, tālāfon gāliyu gānā hasdalanmış dāyā. vadım bi dā baKdım, bi yannı dutuyu gāli. o-ndan kəri gāli iki yō da toKdura gāTdiK, bi hocasına giTdiK, yoK gızım çārası yoK. nā gadaK toKduru giTsāñ. üyüşdürücü gātirdim faydā äTmedi. ço-K şükür ävlāTlārim dā bakıyo. hani allah ima şükür. (Kaç çocuğun var?) bānim mi? bānim torun yirmi dokuz oluyu ya, yirmi sākiz dānā. torunuñ torunu,

80. torunuñ torunu gāri bunlā da. yirmi gadā kändi torunu, baş altı ävlādım marıdı. baş, dörT gızla, bi oğlan vā oğlum mā burda. (Baban hangi savaşa şehit olmuş dede?) çanaKkalā savaşı, o zuman āsKi savaşı, atatürK zamanında dāñ dā āsKi savaşı. (Sen nerede yaptın askerliğini?) bān oTS ay asKārlik yaPdım yav. on sākiz ay, on sākiz aylığına giTdiK biz 'dā. o-tüz dokuzda giTdim. bān bi sānā dā baqar

90. galdıydım ävlāndim dā iki ay galdım, bi çocuğum bilān oldıydu. soñura biz bi sānā galdıK. o-tüz dokuzda bāni askārā aldılā, sāfārisarda yaPdıK, izmir sāfārisar. ondan kəri on sākiz ayda bi biñbaşımız vādi. çağırdı bizi, ā çocuqlā alaman harbā başlācāK

dädi, tǎzkärä qalQdı dädi, a-llah. soñura bän böğlä şäy idim iyidim yāv. bi pältäK gibi bi çavuş gäldi. üstägmän bāni säviyu dā mi varı varı vara- şikāyätä vāmiş. bunu 95. göndärcāñiz. hä-r bälidän onā gişi bir āy ädirnäğä gidicäK gäli, arabāla. o da posda vā bizim bi şiydän, ortaqlādan. onbaşıyız nä vā, şin di bi giTdiK. täslim äTdi, bāriқан mıdır nä? izmirdäyiz āşama gadaK, gäcä bizi gara tiränä bindirdilä gızım da taqır tuqır taqır. sabā garşı añkara vādıK, tirän gidümuş orä vādıK. ord a da a-şama gad ā durduK. ordan gänä bi gara tirän gäläyazdı. taqudu, taqudu, taquduK isdanbola vadıK. bi 100. vapur mu nä, o dāñiz vā bi köğ üdü ağılıma gälmedi şäyi. vadıK ora, uFacıK bi odacıK gälmiş, bi dā varız birüz baş biñ gişi varız dā arqadan gārı gidiyoz. varan gäliyu varan gäliyu, ulä nārä sıǵıyu Ki bu diyum män. ulä bi yo bän arka yanlara varyun, a-IT üsdü asKär ilä dolmuş. on daQğa mıdı bilmäyo-n uzunköPrüyä çıkıvıdıK gäri. uzunköPrüdä uzun omar vā dädilä, baqalım mı la-. uzun omar vā düKgäni 105. var ımış o-rda. otüdüğü yärdän bi adam gibiydi la. ördan bir afTa üş dörT gün durduK, isdanböldä. mi-ndirdilä bizi hadā kara vapura şäy gara tiränä taQı taQı dāyā ädirnäyä. uzunköPüräğä vādıK. häni gäşdiK hurdan dāyā. hämän ör da yonan şäyi vā. yonan girmiş oräyä, yunan garağolu vā. yonan garağolundan gäşdiK. ötä yanda ävlär vā. yonan gızı goca bi şäy vā. şu qapınıñ üzä gamışlı ävläri vā, orda yonaniñ. öndan äşsi 110. bi köğ vā çalgı çalıPduru bän dā çalgıyı baQmam onlā 'gäli 'gäli böğlä gızañlā, isanları äKmäK atıvırıyı äsKär, ga-Pış gaPış ädiyurlä. äKmäK atıvırıyur onlar ga acıyurlä zā, gızan qapışıyu a-ş. hä asKärlä işdä äğläniyo öglä. bi āşama gada köğün birind ä duruyuduK, bi toP atıldı. uzunköPrüdä dädilä. uzunköPürü burdan göl gadā vā. o toP atıldı yaTsınna āşamıñ arasınd a. hämän subaylā toPlanma ämri vādi. orda biz 115. köğün birindiyeK. biz da qorQuyuz, soñura soñura anlaşıdı. sobay gari çocuqlā dädi düşmanlā qorQsuñ dā dädi, uzunköPüräğä giTmäsiñ alamanlā gäşmäsin dāyä dädi.

alamanlā furmadı bizi ğari, harba girmädiK. bi yonanı furdum o da giTdi. yona-n bi gälividi bizim oräyä. o-ndan käri gärä giTdilä. gızım bunlā häP gördüK gäşidiK ya. haPsini gödüK gäçir diK dädim män. bazarcılıK yāPdıK, aşmä dağlarında yaTdıK 120. gäcäläri, nilä çäKdiK. (Dağda niye yattın dede?) yirmi dölüm bağ var ıdı bändä. bunuñ bāKmāzini saTmağa gidädiñ. iki bāygir var ıdın. baş dānä düün ä-Tdim, bunlā näy inän olcäK ya. allah bānä haziräti ğuväti vādi dā öğlä çalışdıım bān, ötäKilli nārdä çalışcañ?

PARMAKSIZLAR KÖYÜ (P)

P,1

Ad Soyad : Ayşe Kesmez oğlu (AK) Bayram Kesmezoğlu (BK)
Yaş : 59 67
Öğrenim Durumu : Cahil Okuma yazması var.

Ad Soyad : Zühre AYCAN (ZA)
Yaş : 57
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın neydi teyze?) AK : äyşä kâsmäs, kâsmäzoğlu. (Senin adın ne amca?) BK : bänim bayram kâsmäzoğlu. a-sıl ad haĶğı da, işdä millät arasında haĶğı dämişlä. hindi kütükdä bayram kâsmäzoğlu. (Kaç yaşındasın teyze?) AK : dayn bilî gäri yaşımızı bän bilmiyin. BK : anasın dan doğalı yaşıyo. AK : älli säkiz, älli doĶuz varındır bän. BK : bu 5. älli doĶuz yaşında, kırĶ baş doğumlu. (Rahatsız mısın teyze?) AK : bänim bälim sancıyı da Ķisçazım duramıyon onan. Ķız bäl fııĶı dä dāĶil bu näy idini bilmiyuz. romatizmädän mī azdı, n'o-ldünü bilmiyun. bälim duTmuyu, iki sänädır duTmuyu. (Sen buralı mısın teyze?) hä buralıyın ya. işdä hu önümüzdeki yärdän gälin gäldim bän bura. (Çocuk var mı?) ço-Ķ. BK : altı tänä amänät vä. birisi asKärdä hämän hämän dä gälicäk işdä. 10. AK : äväli az ädinmäK bilän mi mädı yavrım. allah vädīsä aldıĶ goduĶ hurä. hindi bälim başım duTmuyu gäri işdä. (Okuttunuz mu çocukları?) naräsın okumadılä. oĶuTdu-Ķ gänä häPsini iyi kötü gänä dä hiş biri, biri dä bi bän haväslänäm dä bu oĶula gäçiyin dämädilä. BK : birisi dä iki sänäliĶ ünivärsdäyi bitirdi, şäf täKnisyäni oldu, dänizlidä şirkäTdä çalışıyu. o, o bätün konturolcu. bätönlari konutrol ädiyu. yärişhıya iyi

15. aTdıryū, yarışlı dāği mi gāri göndāriyu. laboratōr mühāndisi. AK : bu āsKārā gidān dāği güÇçük, bi onu da bācārsāK. bu bākār āsKārdā, bi yu gālsā. gālcā-di 'bi şāy oldu gālmādi. BK : izin ğullanmadıydı o da hāralda bi cāzā aldı. ādirnādā, yonānisdānda. iz tākibi oluyomuş, orda mayınlā tabi gömülü ya. öñündān bi kişi gāşmiş ğaçaKcı. onu ğuymuş hāralda, yirmi ğün izinini yaKdılā AK : öğlā az buçuK şāyā üzölmāzdi yavrum

20. ya, işdā ğāri üyküsüz orlāda dura dura n'ölcaK. ümmāt nasısıñ, ümmāt iyi miñ? iyyim iyiyim, āsKār nā diycāK. gā-lcāK ğāri az ğaldı. (Telefonlada ğörüşemiyor musunuz?)

hindi oñ bāş ğündür bilā tālāfonu gālmı ğāri. çıkamazlā dāmişlā ya. onlāñ bi yāri olurmuş o-rda. o-rda ğoğuşlarında mı duruyu ğāri nası ādiyi. hāni orda şāy alanlābiliyu ğāri onu, cāzā alanlā. BK : ğızım orda cāzā alan bizim āsKārdā nası olu biliñ mu. babucuñ

25. bī iPlāriñi dāhi alırlā. sānā bi ğoca şāy kāydirillā, mahKum ālbisāsi, paltō gibi hōğlā. bi yārā çıkamazlā. ni ayāñda bulunū o potuñda, ni baK bıçaK bulunı ni bi şāy bulunı. çüñkü kāndini işāy ādā diyārāKdān hōkümātiñ işi. AK : āmmā çoK ğızan buna ğızıyōmuş dā ādān dā oluyomuş. baK o bānim ümmātgiliñ ār oğlunuñ yāriñdān üş boy āvdān aTdı diyo, oğlanıñ birisi diyo. intār āTdi diyo. bi yo ayā ğırıldı diyo, bi 30. yo aÇcık çocuKda bi yu oğuTmalık bi bi şiy mi marımış. bāni aT dādilā burdan dāmiş aTmiş. ayacığı ğırıldı diyu hasdāñā kaldırdılā diyu. işdā ğāri vā çocuKda bi şiy. (Sen nerede yaptın askerliğini amca?) BK : bān isdānbolda yaPdım. bān āsKārlık yaPmadım yāv. on altı ğün bölüKdā ğaldık. ondan kāri bī biñbaşınıñ yanına bi gāşdiK, hişbi işim yoK. bi yāmāklāriñi ğātiririz işdō. yirmi dōrt ay bizim. AK : hindikinnā kısa

35. ğāli. BK : subaylarla, yarbayına albayıla yan yanayız ğāri, bānim işim çoğorda. bān tāميز işlārim işlādım işi. onlā da bāni çoK sāvādi. yüzüm şāy olsa da tabiyāTim ācardır. biz işdā tütün işlārim, ba-ğ mağsul ākārim işdā bu. birāz āmākli vā. bu yıl dā dikcām dā ondan kāri diKmācām, oğlan āsKārdān gālcāK ya. ayda

dörT yüz biñ para alıyoz, allah bārākāt vāsīñ. ävläTlärimä çoK yardım ädārim bān.

40. (Onların durumu kötü mü?) iyi dä- ginä dä onlarā-ōsa vācāñ canım, ävläT ya-. AK :
bi şäyā sıkıldılā mı bobasına dolaşıyōla. BK : siz nä iş yapıyōñuz, pädärlā annāñgil.
(Annem ev hanımı, babam avukat.) hā avkaT mı bobañ, äyi äyi çoğ-äyi. AK : oğumaK
çoK dayi dä- ävlätlärimizi dä oquTcaz dāyā uğraşdıK-ämmä oğumadı. BK : bālki-
avkaTsa bu bānim-ōğlanı dānizlidä bilir hāraldā-ōnu yā, dä mi? nä pädäriñ-ismi?
45. (Hüseyin İnanır.) baya biliyi bunu bu. AK : bilmädiği şäy yoKdur-ōnuñ soğulu
soğuluvirī hār yārā. girişgāndir māmāT. māmāT yanımızda durmadı yavrum şāhārdä
böyüdü. ä burada biz güllüdä dä ävärividik, allah nasīb-āTdi. (Bu köyün adı neden
Parmaksızlar olarak kalmış amca?) BK : parmaKsızlar köğü bura. ävälläri adamıñ
biriniñ-ismi- parmaKsızmış soyis'mi. öglä parmaKsız zātān bizim-aqlımız-äräli bura-
50. doKuz hānāydi yāni. a-z-ıdı dağ dāımı gibi yāni yatı damı gibi öglä öglä ğaldıKca.
bunla- adı ğalmış öglä parmaKsızlā köğü oldu. günāydān bura tarlasın başına oturuyo,
öglä ğalmış giTmişlā. AK : äväli vasāyiT yoğ-umuş ya yavrum. işdä öglä bäygirlä
näy-ısä märkäPlärlä ğāliyorlar-ımış. zo-r-ı ğalmış. zor ğälān bura bi- ävlā çavirmişlā.
bānim kändi anam günāyliy-idi. burāya ğaliyo bobam-ırāmaTlıK buralıymış. (Kaç hāne
55. var burada?) BK : burda mı-? a-tmiş baş-ışdä anca. mahallā, mahallā vā hurda bi dä.
bi bu ğadār mahallā vā, yātmiş baş sākšanā hāmān hāmāndä. AK : ora onlā, o yanı
yörükdān yārlāşmä. ğızañlā ora yörük hani durarlardı. o- uşakları häP-örä äv yaPdılā
ğari. BK : zor dünyāniñ ğaçimi yā. nä-rdä ğarnıñ doydı orda. sän bāK nārläri dolaşıyōñ.
ya. (Yunanlılar buraya da gelmiş mi dede?) ğızım biz yunan zamāniñi nārā- bilcāz dä,
60. yonan bizim dādälā äbälā biliyōdu. (Size de anlatmışlardır.) añlatma mı canım. äziyät
çoK-ātmişlā. äväli bu yatı- damlarını böğlö kiriş-atarlādı biliyō muñ, çamdan. hā
onları- sırtına ğoyarlar-ımış bi dä üsdünä minärlämiş, yāñi türkä

äziyät-äTmäğ-üçün. öglä dārlādi. AK : yi yavrum yi gızım yi. (Kendi çekirdeğiniz mi bu?) n'arasın alyoz. böglä gızan kısan gāliyu bilün mu, ävdä bulunduruz. äsKidān halı 65. doquyuduK yavrum. härşäyi doquduK, härşäylä- doquduK. doqumadığımız bi şey gālmadı. bī dā- soñura şirkät halıları çıKdı onu doquduK, köglü halısı doquduK. şirkätlāñki ayrı-olu. incäciK-iPdān çözülyüo on-üç-on dört täl çözüürlä. kändi dā incäciK-iPdān. kändi ävlārimizä ävlätlārimizä doquduK häP. (Şimdi yapıyor musun?) anu- naa hindi göllä onu bilä doquycaK mı? BK : siziñ orlāda doqumazlar mı? (Bizim 70. köyde pek fazla yok amca.) AK : umman dādi, allah gätimäsiñ gāri bizlā doquyamayız diyu. a dāyzām dādim äliñizdä olmasa doqūsuñuz da äväli yoğ-udu doqudu dādim. hä- äväli käsilsäK dā harcansaK diyä bağıyoduK. (Teyze bildiğın masal, tekerleme var mı hiç, anlatıversen.) hani n'arasıñ gızım mäsäl bilä bilmäz-äbä. bilinmäz. öglä äbälādān dāğil kim bizim bura, säniñ dādiğın dā şäylādä bāk dayı atıyolä başga yärlādä tälävizänlādä. işdä 75. öglä-äTcañ-ämmä- o äbälä nārdä? bānim kändi anam da bilidi baK, äsKilādān bilinirmiş. (Sen hiç öğrenmedin mi anandan?) aklımda durmaz sātān. bān-öglä incä fikirli bi äbä dāğilin. onu incä fikirli olüsa onlar-acar bililär baK. biz ävlätlārlä ilgilāncāz, halı doquycaz, dağdan-odun çäKcāz dārkan onları bunları kimlär gödü a gızım. āñ-ırātımız hindi bizim, hindī dā gāri bäl duTmuyu baş duTmuyu. bi sağaTlıK yärlādān gālidi o sulā. 80. (Su yeni mi geldi buraya?) BK : oldü-oldu baş-altı sänä oldu, äväli çāşmāimiz vardı. aqpınar çāşmäsi dārlär dā-rdiK. dādälāñ biri aK, çıkāmiş o çāşmiyi gāçärläki dā onñ-üçün aqpınar adı gönmuş. ordan gāliyudu äväli su hayvanlarla. lanca vādır, bi gūyāsıñ, tamam. hu bināniñ-arkasında dā- ağıryu baK, ilärdä orda. yakın, üç yüz mätirä bi yär. häPsi iyi dā hindi- gānc-olmalı. AK : äsKidān ışıK bilä yoğ-udu ämmä- onlar 85. sağlam ıdı. (Nasıl?) ä insanlar bilmün bizim-ävlätlär hāmān çürüyüvürüyü bilmiyon. äsKi m-sanlā gādā milät dayanıyo mu, dayanmıyo. yoğ-udu ämmä gāranlıKlāda. BK :

hindi tãKnoloji hindi ilãrlãdi. türkiyã harPdãñ mãydana 7 gurtuldu, ancã 7 anca ancã 7 anca düzãldiyuz masãlã. hindĩ dã 7 o zamanlã olan gãçiviriyo. köglü burda bi şiy 7 işlãsiñ ânında onuñ... bu gün bizim işdã kãndilãri dũnyãları yudarlã yudarla 7 hindi 90. köglü bi gusur 7 işlãsiñ suç, olduğu gibi suç yãni. AK : bu 7 rda dã bizã odun parası vãdiriyolã. BK : kãnd ilãri şãylãri yudarlã, görüyüz 7 işdã tãlãvizonda, harşãyi dã biliyuz. onlara nãrã dođuncãñ ya 7, suşlu bunlã. (Odunu parayla mı alıyorsunuz?) BK : kãnd imiz dağımızdan. AK : bu yıl 7 almadıK, dağdan. bu yıl, baya 7 kömür 7 alıyuz. acÇıK oğlan gãnã tũTdũrdũ dã. (Ormandan kesim yapmak yasak değil mi?) hã 7 ormancı yasağ 7 ãTdi. 95. işdã onu alıyuz. BK : bizim ora 7 su dãposu yapılıyũ. (Neden yeni bir depo yapılıyor, birisi yeterli gelmiyor mu?) fidanları tũtũnlãri suluyuz biz. AK : fida 7 na da yãTmũ gızım da, yalñızçıđı 7 yãTmiyu. hindi diKmãdã çoK su gidã, duTmuyur 7 o susuz. makãnã dikiyu ya. ävãli älimizlã dikiyuduK hindi gızanım çoK dikiyu. üş dörT dölüm dikiyu 7, o da tabi isdiyu suyu. AK : ävãli oğul 7 oğunmamış bunlar. dãdãñ yazıyu da, bãn orda diyu 100. onlãñ gıyında var 7 ımış bilũumuş. örgãdividi bizã diyu. bu bili 7 hãrşãyi bilĩ. (Sana öğretmedi mi teyze?) burlãda aranmıyu gızım ya 7. BK : oğul yoğ 7 udu burada yã. (En yakın Güney'deymiştir.) AK : hã. günãyiñ gãrılarını da çoK 7 u 7 o böyüK gãdınla 7 hiÇ 7 oğula girmãmiş ya hindi gãri yãñi yãTmãlã. ävãliki onlã da girmiyumuş, ođumamışlã. BK : gız kısmı oğula mı gidã dãrlãdi ävãli. AK : güllü yãrlã bizim bu 105. tarafdã 7 iyu 7. nasılsa o yanmı oğumuş. BK : yã güllü 7 kãsaba yãr. AK : ö 7 glö müdür, bilmãn. hindi 7 gãdınlã böglã İtiyar gãrılã bilã oğuyuviriyo. bãn 7 orda görüyün da. bu şãhãrdã çoK 7 ilãzım 7 oluyu gızım. hasdãnã yãrlãrindã allahdan bilãmiyun gãri. zor 7 oluyu. bi doğum 7 oluyu gızanım başına gidiyuñ. o zũman gãri girdiđiñ çıKdıđıñ yãr hãş bilãmũñ. (Bu bağa diktiğiniz direkleri şarap fabrikası mı veriyor yoksa, parayla mı

110. alıyorsunuz?) onlara dünya para vâcâz a gışçâzım, bu yıl çoK para vidiK o dirâ.
BK : üç yüz biñ lirâ, iki yüz biñ lirâ. AK : bi dâ oncâzla ğalsaK, tâlîlâri bahalı. tâlî,
başlarına tâl oluyu, tâlîlâ dâ çoK bahalı. bu yıl o ğazancımızı ona vâdiK dâ ğoduK. BK :
millâT hâP şaraPlığa başladı. AK : a ğızım hâr yâr şaraPlığ oldu. BK : onü da daşlanıyü,
çacuKlâ hindi arıdıvirâlîm diyurlâ. AK : şaraP, bura dayı. izmirdän şaraPcılâ çoK ğaldi
115. almağa bilüñ mu, ğızan hâP ona dikiyu. (Bir iki sene sonra ürün veriyor bağ değil
mi?) BK : bu yıl olmaz yâni sänâ olü. AK : oluyu a z oluyu, ğänâ a z oluyu da
oluyu. BK : bi ton iki ton oldu mu, masırafı çıķâ. bi milyon üç yüz biñ lirâ bi
yaş üzümlüñ kilosu. AK : iyi çoK paraya aldılâ bizim burda ğızanı da. şaraPlıK
yinmiyu ğızım dî biz hindi alağoruz biz. bizim onla hindi dirâKdâ çoK gözâl oluyu
120. hâPsini algoyâm onlâñ. hindi ğurulâ o ğadâ yinmiyu bu märâTlâñ. yaşa ğälâñ hâni
iyî oluyo. ğälânâ ğatârın bän. dayî oluyö. hindi aKları alağoyâ mıñ hâPsini diyom män,
aKlâ ğalsıñ. biri aşşâda iki kınalı bağım mâ. iki üş' dänâ şây bağım mâ, onlâ hâP ğalsıñ.
BK : hiş birini dâ ğomâcan. AK : ha ğalsıñ, bänim bağlarım ğalsıñ ällâmâ. bâK
güzâl oluyo. hindi bi dâ sârayı çıkınca, bänim ğüvâniñ ora sârâyı almaşdırvımışla.
125. o da diKcâm bi üzüm mädı on da bâK dayıdır. arabarmâ dâniyo ona höğlâ höğlâ.
bâK güzâl onuñ yimâsi dâ gözâl oluyu ba K. onlâ bilâ çoğ udu ğârı çoğalTdım ıdı
böğlâ baya. (Çekirdeksiz üzüm de çok mu?) ikicâz vâdir bizim bağda. BK : bağımı
'çoK isdâr o. onuñ olcâ yâr ğumsal olcâK. ğübürâsini vâcâñ, suyunu vâcâñ, bi dâ
formunünu vâriyorlâ ğari. o da sâtılmıyodu bu yıl, alan olmadı. AK : ä orda çoK
130. hormonluymuş. hâP hasda oluyu ädiyumuş millâti ğızım. bizim burada hormon
bilmiyurlâ ğârı ya. burlâda hormon murmon atan olmaz. bi hâP dâ ğara bağ zâti.
hâ rşây olu baK. hindi o sulâ da oldündan, hârşâyimiz bol oluyu bizim dâ yazın

bol oluydu. BK : o domatiz gır yärä giT kämiK gibi dayı olu. daTlı olu ya. şaraP gibi olur aşisi. AK : hä gırdä olu canım. onla birä dımlam su dökäriz olu. o oluyo.

135. BK : bizim üş dörT malımız vā göyu gäçi, onlarla vaKiT gäçirüz işdä. gızım dışdan aldıñ mı iyı olmuyo. hä rşäyi kändiñ yaPcañ gızım. onlarla ilgilänirin häm sävārin bän, bäk sävārin mala. (Daha önce hayvancılık yaptın mı?) yō bi yaPdısam tütündän. yirmi yirmı baş sänä säsän ballä yüz ballä yaPdım bän. ondan kări işdä gızañları çıkadıK. bän bäk yirmı sänädir bäk çalışmam. yaz günü çalışırın da gışın

140. bi şäy ätmän bän. gızañlä işimi yapā. o yandan doğuyo ho yandan aşıyo yalan dünyä. o gadä gardış ğaldıK babamıñ ävindä, anämizi bilmiyoz biz. säKiz aylığ ıka doğmuş ölmüş anam. äkizdiK biz. äkizimiziñ birisi kändini intär ätdi, öldü. älli dörTdä (Elli dört yaşındayken mi?) hayır, älli dörT sänäsi. on yädi yaşındäydi. ırāmaTlıK işdä cänāb allah ona öğlä göstäriyu. (Bir sorunu mu vardı?) yo bi şiyi bilä yoğdu.

145. allahım yāni işdä bi cumā günü, cumā günüydü bilüñ mu. öğlän mallä dışda çocuKlā mal gäzdiriyu öğlä. o bänim boynum ağrıyu, bänim boynum ağrıyu dämiş arkadaşlarına. öğlän ğalcänä ikindin çıkagäldi. inäKlari sağıyuz, baş dänä inämiz var ıdı sağılı o zuman için. sağıyuz süzüyuz bişiriyuz, sağıyuz. bi urğan alıP dā yaTı mal damına asmış kändini. hiÇbi şiy yoK, hişbi şı yoK gızım ya. cänābı allah ona öğlä

150. yazmış. ä çoK zorluK da çäKdiK, yoKsuzluK da çäKdiK. şimdi allāıma şükür här şäy vā. ä ävläTlärimiñ häPsinä äv yaPdım. (Kardeřlerinin hepsi sağ mı amca?) yädi gardıřıñ dördü ğaldı. üçü vāfäd äTdi işdä. anamgili dädäm ırāmaTlıK däviridi küllä päliT yümürmüşlä. külü ğarıřdıriyurlä ğäri çoğalsıñ, çoğolsuñ. bunu dävärilädi yāni. päliTlä unu ğarıřdırimişlä şäyi külü, çöräk yaPmişlä yāni mäsäla. yoKsuzluK, nā yaPcañ?

155. (Köyde sizden yaşlı var mı amca?) vallā baya da yoK. aşşā yoğarı härküz dāñğälİ işdä bändäñ bir iki yaş böyük. köğdä ni olcaK gızım, 'ni ğonuşulcaK.

sāniñ aradıgıñ bān biliyon. höglä dāsdān atacaK ond an kəri mäsäl söyläycäK, ilärdän gäridän gäläcäKläri bilänläri söyläycäK şäy arıyoñ sän ämmä nā rdä? öglä çığıyu tälävizonlāda çığıyu da bi dā türkü söylüyu. gızım vallā öglä bu kafā acÇıK iläri

160. görüslü kişilā yoğ uku. hä P işinnä gaydınna uğraşan kişilā. nā rdän düşünsün?

ZA : sālāmım aläyküm. BK : aläyküm sālām. AK : hoş gäldiñ başam. ZA : hoş bulduK. AK : gayınnañ çoK säviyumuş. ZA : ä säviyu tabi ya. BK : şindi böglä zamanlā tilä gäldiğindä bizim gayınnalā böglä bizim böglä bunlā başlā. ZA : bān häş gayınnamı gayırmadım. garıniñ birinnä tütün gırıviriyudum. bān diyo gayınnıyla birliK olcan diyo

165. sabāla dıo, o bi qapıdan çıKcaK, bān dā qapıdan çıKcan diyo. gayınnıyı bān orda gödüm mü diyu gursām kaqā, somānı sıkıarın bān onuñ diyo. yani āñ äyisi ayrı taha äyi. biz hatā yaPmışız. bizim gayınnadan gursāmız kaKmäyö ämmä dāmāK ki yāni yäTmälā ögläymiş. AK: bu günäydän gäldi bu. ZA : äväli palamıTcılā vā or da, günäydä onlādanım. (Sen kaç yaşındasın teyze?) älli yädi. BK : sän kaş doğumlusuñ yā? ZA : bān

170. doğumumu bilä bilmäm. BK : sän nüFuz cüzdanıñā häş baKmadıñ mı? ZA : ana cāhil insan nā bilsin? kaş yaşındasın dāyincä älli üç, bi iki üş sänä älli üşdä durā. çıkarın ond an kəri älli dörT älli baş. iki üş sänä öglä dura. bānim ä bi böyüümün böyüğü vā, o gün bi yärdiyiz. hañkıñız böyük siziñ ya dädilā. abılam da bān böyüğün dādi. bu dādi gāşgin duruyu dādi. ä bu gara toPrağ ıla uğraşıyu dādi, şäyiñ hanımına

175. kömürçünüñ hanımına. tabı onla rahaTda. bizim babamız hasdıydı bilüñ mu, çocuKlarım da ufağ ıdı. anacığım kırK iki yaşında öldü. kırK iki yaşına gadā doquz dānā çocuğ ädinmiş. ondan kəri täläF olan hurda dursuñ. (Çok küçük evlenmiş o zaman.) öglädir gāri gızım nā bilām gızım. bā n dā öglä, niqah düşmädi bānā. on yädimdäydim. buraya gäldim atıñ üsdünä miniP yinä dā sandalädän ayām aşşā

180. diymämiş. orda bizim märyäm mādı, anu dämiş amcacımıñ gäzäcäK malı yoK yalım

ya dämiş ayacıġı sandalädän aşşā diyimiyu baḲ dämiş. AK : ä on doḳuzunda galin oldum bän dä. köġ düġünü işdä. (Kendiniz mi çalıp söylediniz?) ZA : saraġköġdän gälidi. ordan gälidi. biz biyâz käydiK, bänim böyüġüm dä biyaz käymiş abam cıġalı gälin olmuş ämmä. hindi bänim abılam o o cıġalı gälin olmuş. fäsli, güçcük

185. ġaşıġları hurlara yapışdırılādı çıġış çıġış çıġış çıġış insanıñ başında. bän cib ilä gäldim. AK : bän dä cibä min'dim. ZA : ordan ara yoldan. davulculā äşyā müşyā mindilā. onlar äşşāġlar inä gäldilä. biliyoñ mu at ġoşdurulādın ya äväli. amad aġam bi at ġoşduruyo. o da üvänderiyä minmiş dä hunuñ hu adam däli midir nädır yā rabbim diyum män vārädip ġoşduruyı, orlāda. (Üvendire dediġin ne teyze?) käymä käymä. äväli uzun bi

190. öküzlāñ olıdu. ona miniyo. orda ġāri davulculā bāġlāniyo, davul ġara bıçaġlı ġara āmaT äşşāġā minmiş, davılı da sırtına 'sarınmış. oraya gäldilā millät äşşāġdän pambaġdan āndi, davulculā davulunu aldı, düdüġcülā düdüġnü aldı. çala çala biz arġasından yavaş yavaş gäldiK. hurä gäldiK, günäydän çuġurlu muġurlu bi şäkil gälividiK. hiş sävmädim idi bu köġü. äväli böġ'lä midi burla, äväli daġıñ daġı.

195. AK : ä bu dāyzāñ malıñ üsdünä gäldi malcıydı bunuñ vadıġı yār. ġoyun, ġäçi. ZA : ġoyun da vādı, ġäçi dä vādı. bizim kändimiziñ dä vādı, biliyodum. AK : siziñ ävdä vā mıdı mal? ZA : vādı. bi sänä äväli ġoyun satıldı, ärtäsi sänä bāni saTdı. ona ġadā ġoyun güTdüm män. dä burada hiç ġoyun güTmäġä bilä giTmädim. AK : bunla çoġudu ya ġayınarı bilä. ZA : äbāimiz saġādı yinä dä, iki sıra olunca daġa ġäçiyi saġmaġa bän

200. gidādim. ġäçi dayı olü ġäçiniñ saġması. ona ġadaġ istirātımız olmazdın ämmä. äväli çapıyı çapalādıġ, çalışılıyudu hāliylä. o günlärimizdän çoġ äydi. AK : bālimiz başımız aġrısa da ġänä yaTdıġ mı diñläniP dä kaġıyüduġ. hindi dä kaġılmıyü ya. namazı ġılıyun bän bi yatıyun ya doḳuz oluyü ya on oluyü. iki gündür aha bän kaġıyoñ äväli gün zobayı bu yaġdı çayı bişirdi. ondan kəri zobayı yaġıP durma dādim kaġdım. ZA :

205. bizim urġancımıñ oġlu da öġlä diyon. aysäl gälin bi zoba yaġmaz. yalñız bu

gälinlä böglä bi ğarı gibi. dāğnäK gibi nä o kändi kändimä çalışdığım olurdu. zoba
yağmaz bi şäyä Kağmaz. İsan bi zobıyı yağdı mı, hurdan bi şey alı yi, yağmadı mı hura
oturu hasdā olur. çalışdı mı iyi olü, hä yä. şäydän gäldim mi män üyküm gälmez bänim.
iki dänä äşşām mādır çocuğları, yatıvı dārin yatırılā. ond an kəri kağkarın onu çapalārın,
210. sulancā varsa sulārın, çay bişirīn, bi şeylā ädārin. ond an kəri kağın bağām dārin.
(Senin kaç çocuğun var teyze?) dörT. BK : bobamgili bilä dāyviridi bänä dā züğrä yonan
ğumandanı babamı çoğ sävār imiş. bobam avcıymış. 'här zıman davşan huru gälir, onu
mağarna, pirinç hä Psini varirmiş. şu bizim orda ağaş vardı hurda onuñ dibindä
onuñ äviymiş işdī orā, yonan ğumandanınıñ. bi gü n dāyviridi ırāmaTlıK hāmān bi
215. cälb gälmiş. bunu aTlılā arıyō bobama. onla da şäyä dārāyā ava giTmişlā
doñuz avına. şu çiTliK dārāsınā, yāñigonāñ altına. gidū bobam hāmān cälpi varyō
äyvah diyo abduallah diyo görüsmämiz soñ diyo. hanı ğaç amiri gälmiş. gänä ordan
bobama gänä onlā dörT baş bakāT sigara väriyo. sän bunu hağğını hālā āT diyo.
hālallaşıyorlā vallā bağ cavur oşa da. AK : ā ğarı onla orda köğün ğaşındī işdā
220. bicāzi gälmiş da, anam ırāmaTlıK öğlā dāyviridi. o ncāz ğuyumcu cavuruymuş
ğuyumcu cavuru da üş sänä otumuş o cavur burda n. yāni sänä bi sänä dā dur'muş.
ond an kəri na sı olduysa giT mi dādilā yoğ usa nası āTdiysä gidäcäK olmuşlā.
gidäkänä ğucağlıyo anam höglä bi altın diyo. or dan bu o cavur ğarısına gidäkänä ğarı
gidiyuz dimişlā, hadi gidiyuz dämişlär. iki adamıñ düşmüş ğarı arkasına, bunu anam çoğ
225. dardı bağ, höglä bi ğucağ da altını var imiş ğadınıñ. ta horda bi hani şey var ya,
su. ni diyurlar onun adına, muslu Ğ. muslūa varınca bän tuvalāti oturmağ dāy şäyinä
ğadın, gäliriz diyä bi ğucağ altını daşın altına goymuş. bänim boğazımdan alılā bunlā

bizi öldürülä diyä altını sürüvimiş. onlä bizi öldürü diyä gadın öglöäTmiş. onu da öldürmüşlä yolläda ya. o altını ora goyvimiş. bizim köglü bi adam o musluğu kaldırınca o 230. altını buldu da çoK zänġin oldu dardı anamırāmaTlıK. oraya basdırıvırıyu, bi dünä gäliriz dä bu altını almasıñlä diyä gadıncāz, boğazındaķı altını o musluğuñaltındaķı daşa basdırıvimiş dardı. orda gāçākān onu buluyurlä gāri. ondan kārri çoK zänġin oldu o adam dādi. cavurdan bi gālin gātirmişlä o tarafdān. o üş sänä onu saklamışla, hiş cavura gösdār māmıñlä. biz dä bi gālān oldu bura biz dä göcāz biz 235. dä, biz dä, bi gālān oldu. gösdāmāmişlä baK. bāK dä gözāldi diyo anam. öglä o gālini gösdāmāmişlä baK. günäydä dä durmuşo gāliñ, häş dışarı çıķamamışla gösdāmāmişlä onu. yonandan gālmiş, buraya. āsKārdān orda tanışdı mı, nārāliydi adam gātirmiş gāri. illä biz dä bi īsan vā burda dārlār imiş. gösdār māmıñlä, hiş çıķamamışla onu. öglä gāldı dardı anacım bāK gözāldi yalıñız dardı. ZA : dañ yāñi yāTmālā bi şey 240. bilmü işdā ağızdan ağızañ aklımızda gālānı biliyuz tabi. AK : hurda dayı dayı māñilār söylüyu gadınlar diyun, bögläcä häni daġlara çıķıyu da gadın, öglä ābālā olmalı. ZA : biñ bilān vādı dāyişlāmā dä bunuñ oġlunuñ birini kāsmişlä guyuya aTmişla. (Neden?) çātālā galirinā işdā. birini kāsmişlä tārşā gömmüşlä. āsKidān başını āgādi, apaPPaK hindi saçı ya. hasdalanmış gāri o saçını çatır çatır kāsādi baK, öglä kāsādi. ondān 245. kārri dā;

vāysāl qarāni

yimāñ harāmiñ,

cingāniñ häybāsindā

söylāmāz yalāni,

250. dardı. ı da ondan gārı bi dā böglä şäylä añladıvırıdı 'da biz abämiñ öldüñdä çoK güçüg üdüK, hatırlamıyuz tabi. ā bi dā şäy bänim oğlumu kās dilā, gıyuya aTdılā, tārsā gömdülā dāyā baK, kandi gızını bışKıyılā kasmāğā duruyı. kasmāğā duruyumuş, dāñgäsini gaybätıyü gāri. o da bi bağıryü, bağırıncā dādāmiñ āviñ arkasından duyuyo gāri halamıñ bağırdıñı. hani bäliki dādāmiñ galmās ā onu kascāmişmiş. hanı onu kās dilā

255. dāyā mi onu gāri öglä mi gösdäriyö gāri añlamadım AK : dābi aqlını kolay dāğil iki dānā yavırısını kasmışlā. o gün öglä diyun o gādın galdığın hani, çocuğu yanarı. na-sı giräsiñ āviñ içinä gāri allahım yā rabbim. (Kimin çocuğu yanmış?) ZA : günäydän dayımın āvi yandı. iki çocuğu vādı, biri saKaTdı, biri altı yaşındıydı. çoK saKaTdı, höglä yatadı burdan häş kaKmaz. gādın gizmā giTmiş. dayımın başında galyomuşmuş. āpiy

260. vaKıT oldu diyö, gaş alıyın gāliyin diyö. ordañ varıyo oraya, onlā da çay işcāmiş iki misāfir gālmış işdā, otur çay içä-m. gānā dayımız kaK gidām dāmiş, giT sän dāmiş. onlā da çay iş filān diyollā. kaپیyı kitlämiş üsdünā. n'iyñäsinnā sāniñ āviñ içini? babaları kiTliyu. o rdan anu çocuK u pānşäräy āşmış yanıyuz dāyā bağırmış, aTdāmişlā ämmā atamamış. çoK yüksäK dā dāgi. (Yaşı küçükse korkmuştur.) altı yaşında, 265. korKmuş. AK : üş gādā çöp gazanları vā baK orda. o üçü birläşdirivisilā çı'kıvısalā gānā alıncāmiş çocuK. soñura çoK dāmişlā höglä atıvı diyā, aTdāmiş. ba-lkonda äsKilā asılıPduru onlā bilā yanmamış. oraya bolkōna çıKsa gānā yānmācāmişmiş. ZA : bi dā o-saKaTca çocuK yanayı diyā onuñ canı ona gidiyudur işdā. gārdaşına dönüyu çocuK. (Nereden çıkmış yangın?) bilmiyun āviñ içindän çıKmış. isbirtä mi yaKdılā, n'o-ldünu

270. bilmiyun. o çocuK saKaT çocuğu yaKmācan dāyā kapanmış üsdünā, göbāciği akmış onuñ. biriniñ dā ayāniñ ucu yanmış. böglä ākisi bi olmuş gāri. dün galdilā gāri gāmārāyā bilā çāKdilā, āväli gün. bānā faTma hanım dāyvidi dā āşamdan onlā yāmāğā giTmişlā. hanı yāmāğā giTcān mi? giTmācān FaTma hanım dādım. sāniñ dayıñgil

yanmış, çocuKlā yanmış dādi. kimbili nārdālā dādi. onlā arabıyı çalışdırdı᳚ gidiyo, hadi
275. durdur da bān dā gidiyin dādım. baş daKğa varıym gāliyin. aysā tälāfon᳚ādiyu
ordana gālmādiñ diyā. bi dā᳚ giTmādimā pişmān᳚oldum. ā gitdim vadım, kāndilāri
görāmādim ki polislā götürmüş, ifādasını᳚almā. aÇıK māvli᳚ā abamıñ yanına vadım
nārdālā diyā, aÇıK kirācısımıñ᳚ora vādım, orda dādilā. orda da yoKmuş. dāñiziñ᳚ora
çıKdım vadım orda mı kın diyā. öglā᳚öglā ġāri gāldim kāndilāri gōmādān. AK :
280. allahım᳚aTmāsiñ. ZA : āviñ dabanı iç yanni᳚olmuş. nidān dārsāñ āski çoK bil᳚oñ
mu üsdündān᳚üsdündān ya᳚nmış. AK : ġız burda üş dānā mi niyi kirācısı var᳚ımış,
üçündā dā. nası durduruyulā bu bānim bunu añlaġamadım kına. gābārisilāri diyun bān bi
gocāñ dama, bi dā atāş goycāñ kāsālāriñā. ZA : işdā bānim hasan gāldi dā acÇıK᳚onlara
su mu ni vimiş. onu bi öglā bi can᳚avli duTmuşla᳚, ondān kāri orlāda bi yālādā su vanāsi
285. mı ni var᳚ımış. AK : onu şāy᳚ādincā ġadā tabi᳚. ZA : su vanasına nası yārişdircāñ
āTcāñ diyincā. zatān dayımıñ da aKlı başında bi ġul dāġi᳚, hanımı da öglā᳚. AK : hanımı
onuñ yabancı mıdır? ZA : şu aysamıñ düñürünüñ ġardışı oluyur᳚o, kārķāz᳚ayşanıñ. o
ġardışınna bilā küs᳚ümüş. küsān᳚ımsanlā yok. o görümcāsi, o hayriyāġillā onla bilā
kü᳚üdü. o hayriyā dāyzāmiñ gāliyo ġāri, gālmā dāyā iki tokaT᳚atıvırıyo᳚, ġulacīmle
290. gözüüm diyu çıKcaK diyu. BK : kim᳚atıyu? ZA : o nīmātiñ hanımı. hu āllāriñiñ
cırmamadıK yārlāri gōmamış. varıvimiş bi dā adamı döġmāġā, adamı Filā dövār᳚imiş.
öglā dādi᳚ dayım dādi, abılamıñ᳚oġlu cānāzada yoġ᳚udu dādi. ā adamı dādım mān
maPsānādā yatırsıñ da dādım. ġolāy dāġli o᳚, āmaT᳚aġamdan böyüġ᳚ümüş᳚o.
nā᳚ynāsiñ sāniñ ġarıyı mıryı. AK : adam a᳚, ġarı a᳚. ZA: dayım dayım, öz dayım, davuT
295. dayım. ā ämmā bizim ġızañlıġımızda burlāda o᳚ davuT dayıyı biz öglā biliriz.
bān᳚onuñ düñünü bilānā bilmām baK. AK : bān gāliniñ allı pullu bi gāldiñi diñāldiġini
dā hatırlāriñ. bi dā aÇıK damıñ ġaşında goca davullā ġuruldu, onu hatırlāriñ. ötākilli

bilämäm. yalnız biri suya düşmüş dädi bu bazardan gäldi. ZA : bulunmuş hindi dä mi?
 AK : vallâ duymadıK biz. ZA : bulunmuş hindi. üç sänä oldu suya düşäli, baraca
 300. düşdü o. AK : bulunmuş ärif hindi ä-. ZA : bulunmuş. (Üç sene sonra mı bulunmuş.)
 yaa iki-üş gün-oldu. bilmiyun-işdä iki-üç gün-oluyu gäri bilmiyun. AK : balıKlâ
 yimiş dädidim gız. ZA : bän dä dädiydim gi. AK : yir-imiş, İsanı yir-imiş balıK. BK :
 bäll-i olmaz sürü zamânına gälisä öglä yi- İsanı AK : 'nası daldılâ daldılar-ıki o suyu.
 (Dalgıçlar dalmıştır teyze. Onların hava tüpleri oluyor) ZA : aTmiş märtâ o- yäri dalgıç
 305. göndärmiş. görämädiK diyorlâmişmiş, baK buyıl da bulunmuş. AK : gız
 yavricıgım-iyicä bu tamam da- orlâda çalı çırpı sätän sürülmädi o yärlâ, nası iniyö
 oncäzlâ içinä, nası ändilâ? (Onların işi de o teyze. Eğitimini alıyorlar kaç sene.) ZA :
 onlân-i işi dä o. gänä onlar da zorlanıy tabi. AK : bu- bizim kâna-n-ırâmaTlıK ölüncä,
 şäyâ änmi-ş, çukura. o gün umman däviviriyo, biri änmiş änämiyo-. birisi dä o çindirädä
 310. var-ımiş o adam varıyo ona habar väriyolâ. ötäkinlâ alamamış ya, känäni. o-
 gäliyo-, o adam da aÇçıK korquyumuş härälda-, cänäzädän. burdä-ämmä dämi-ş, bän
 dokunamıycan dämiş. orda bi dä onlân üsdünläri var-ımiş gäri, 'bi bağıryü-adam, nassıl
 görüyoñ da bi dä alıK gälmiyoñ-äkini diyä-. adam täkirär-änmi-ş, orda bağıliyo çäkiyo
 gäri. cänäzägildän korquyu ada-m, gäri. (Bu düşen kim?) bu- haKğı dayıñ
 315. gädäşiniñ-oğlu. çoğ-oldu bu da-. bu, kincil-ali, oğlu äsKär yärdä mi öglä nası
 ölmüş-işdä ordan gätimişlâ bu adamı-. onu o- bulmuş-umuş. o- çävirläniP gä-ldi gänä
 höglä o da dârin-imiş dä. bu go'ca baraş bu gäri İsan däliräcäK gızım suyu görüncä 'ya.
 anu- däliräcäK olmuş su gäri, bäk dayı olmuş ya, bilmiyun nä gadä oldünu da. ZA :
 kasab-ırza- düşdü, bāgicāniñ-oğlu giTdi mändiräzdä, häP bunlâ mändiräzdä. AK : bän
 320. bu sudan bäk korKuyun da, gızañlâ bizim bäk gidiviriyslâ da, aman diyun-oğlum
 gitmä bilmädiğini yärlärä. 'yüzmä bildircän gızaña. ZA : o- daracığın gıyıları gävşäKdir.

AK : hä⊃ ökündan qorquyu insan. bän⊃o gün däniz piKnjã giTcãz biz dãmijlã, bizim dãniz sävãliñ oğlu. o⊃rdan çavuşlãñ⊃oğlu olmuş, hu⊃rdan bizim ⊃ummangillãñ⊃oğlu olmuş. soñura giTdiK baQdıK biz⊃orãyã⊃ çamlıKda bi aqan dãrã var⊃imij. bän⊃orã

325. bilmãm baQ, hãş vãmãdım, hiş görmãdım. orãyã top⊃oynarlar⊃ımış nã bilãm biz. aşşã yanna bi inivisãlã dãyãr⊃ımış gara canlarım ğãlmãdı dãrmiş. allahdan mãtin⊃ünlãmij. babası. ünlividim ünlividim n'arrasıñ duymãdıla. sãn bi dã giTcãñ mi orlarda? inivisã aşşã inivisã dãrmiş, gara canım ğãlmãdı dãrmiş. babası da diyu sãn bi dã giTcãñ mi ođlã yãrlãrã diyã diyo⊃ dãnizã çãkişdi ğãri diyo. yağmur yağıyu⊃, nidãn

330. giTmişiniz? ZA : siddiyKa hanımıñ⊃oldu, ğayadan dũşdü işdã, öldü ğızım. onuñ cãnãzãsını bãn yũvirin mi dãdım, yũ dãdi o da⊃. bu üş dãri baQ biri bu yanna ayrılmış biri bu yanna biri bu yana. bu üş dãriyi toPlãmışla⊃ ğırmızı şãriylã böğlã dikmişlã, tãpãsinã. şindĩ⊃o başını bãn, ban mãraK⊃ãdiyõn ğãri, baqcan. baq başımıñ kãmijgi nasĩ⊃oldu bilõõn mu, 'paramparça. dikãnlã mikãnlã o giTmiş saçımıñ⊃içinã. o ğãcã üyüyãbildim mi

335. sanıyoñ. añmadım dãdãñã ğãnã ämmã, bãn siddiyka abanıñ başını yũdüm diyãmiyon. (Kızãr diye mi?) kısıÇãK tabi⊃. ä ğãnã olanıñ⊃olduğu ğãlıyo. baQ⊃o ğayãdan da dũşãn siddiyka abılıyla üçüncüymüş. bãzı yãrlã çãkiyo hãralda. AK : aynı yã mi? ZA : nã bilim ğãri ğayanıñ nãrãsindãn nãrãsi dũşdũnü, bilmiyun. BK : ağlığaya dãmãniñ mãnãsı o. ğayanıñ⊃ismi ağlığaya. ZA : haTma abılam ğãri dũşãrin dãyã⊃ babıcını çıkarır⊃ımış

340. bilõõn mu, yavaş yavaş ämãKliyã⊃ãmãkliyã gidãr⊃ımış ğãri. hãr bir⊃ısan bir olmuyũ qũ canım. BK : bu köğ durãkana orda bi ğãlin kãndini⊃ãTmiş o yãdãn. (Ondan mı Ağlıkaya deniliyor?) hã işdã oğlüymüş yavırım. kaya yũKsã⊃k. işlãrindã inlã vãdır, dãviyi çãKsãñ içinã ğirã. ZA : hä⊃ höğlã⊃ mağra gibi bi yãri vã, orıya ğuzu ğãtãdik. oraya ğuzuyu ğãTdıK mı⊃, õñünü çãlıyla yığãdıK. AK : orda ahar vã mıdır zũhrã orlãda? ZA : kãndimiz

345. sarādıK ya. AK : hā, orlara bān vamadım mal olmadından bilmän bāK. BK : dışı kapı gadā an'cadır hāmān hāmān işdā. içi ämmā yücā. böyüK, içi böyüK. içi bi sürü göyunuñ güzüsünü alıyu ya içi. äh gāri sanki orlāda o gayadan o gayıya gāzādiK AK : ä ämmā bān dā sävādim gayıyı 'dı, hindi orlā İsana bi şäy gāliyu. ävällādān mal güdākānā varıdıK. gaynatamla ikimiz gidādiK mal güTmä. biz o zūman ufağız bān gızanıñ ya o

350. zūman dayımıñ yanına biz yoldaş gāri. o bizim mal güTdümüzdän dāği dā, onuñ yanına gidādim, bānim iki inām oludu sādā. BK : bān işdā hu oğlana vācan dārđiñ ondan. AK : vamyı bilä bilöz mu biz o zūmanlā. varıdıK gidādiK, gısÇāzım giTmä orlara, düşüvürüsüñ orlara dā durūdu bubam ırāmaTlıK, yoqarlara çıkıvısıla. ZA : biz burdan şafaK sökäräK kaqādıK, arabıya göduK. orāyā gāçi arkān ānādi bizim. sabah

355. burdan onu āndiridik, ordan āşşā miniviridim män yoquş muquş dāmazdim. ağa minādim hayvana. ordan mindimlā dārā tēpā dārā tēpā oraya varıdım. orda da göyunu āmişdiridiK, ābāciğā su gätiriviridiK, gānā dārā āşā aqpuñarda-n suyu do-lduruduK bi dā ävä. bi dā halı doquycaz. halı doquycañ bi dā öglā ya. o halı ürā mi? äväli çoK çalışdıK. çoK şäylā tabi gāçirildi. dārāsiniñ dā gödüK tēpāsiniñ dā gödüK. hindi härşäylā

360. oldu. bi yo dāvlāTdā gāldıK, dāvlāTdā gāldıK da bilmiyom ku orları cāhilsiniñ. giT hunu al gā dādilā. ni bilim bilmām ki, bilmiyuñ ku. naysā, äczāna nārdā oğlum, höglā çık da höglā gidivi dādi. a yavrum bālki o-n kārā äczānaniñ önündän gāşmişim dā hurā äczānā dāmādilā bānā. giTdim aldım gāldim. o gün gācā dā bi hasdā oluydu Ku bobaları, gözlāri ırāmaTlığın ırıdın zātan bu gadā çıkıdı, saPsarı oldu, bu ağan tā-r bi

365. baTman oldu. (Hastalığı neydi teyze?) na bilā-m oldu soñurTçıdan kāri. äväli işdā birañsıdı vādi. näy isā ärtāsi gün bi dā dāğişdircāKlā gāri, bānim bağrım şaşmış onuñ bağırdığında. çıkıdım hasdānaniñ önünā böyün kimā sorcan yā rabbim dādim män.

bilämädim, hanı şugurumu gaybätTdim gäri bilämädim. çıKdım, diñäldi ta höglä inäk şaban
 biçim. häyAllahım dädim män, dündan bäri bu binä nä zıman yapıldı burıya? bän dädim
 370. hu kapıdan çıKdım höglä giTdim. dündan bäri nä zıman yapıldı bu göca binä? bänim
 bañgım şaşmış gäri. ö'tä duruvıdım bärin duruvıdım täKrarıçäri girdim. yürüdüm
 yürüdüm yürüdüm höglä gäri döndüm. bi yärä vardım, sän n'ışliyoñ burda dädilä.
 bänäczāna arıyon. burada äczāna mı olü dädilä. näysä çıKdım gänä dışa
 diñäldim aqlım başıma gäldi. onu dädim bän dün hurdan giTdim ya. a-yını bi
 375. günäväliki äczanaya vadım. o gün dä çok bağırdı gäri gaynatam. näysä aman
 dārāsını dä tǎpäsini dä gödüK dā hindıKı gibi bī yaşıntıca yāni o günlā gānā dayıdı. hindi
 biz hasdānālādā duruluyū ammā bän dä hiş ba-K bıkmadım da yorulmadım da. allah bi
 şäy vādi üyümädim dā. bi gānatlı kuş oldum. bobam öglä gālin dädi haKğını
 hālālT dädi. hiÇona gadā ağlamadıydım. äväli dädi çok hasdā olüduñ dädi, bän bu
 380. dörT dānā çocuğula n'ışlārim bānā kim gāli bilmiyodum dädi, dāmāK Ki sän
 gurtulduñ dädi bänölcān gāri dädi. tağm dädim bän dä halālolsuñ da dädim bän
 hasdāolsam sän baKmaycañ mıdıñ? bağardım dädi. sän bağā mıñ, bağarın bağarın
 dädim män dä. bän başında galırın sāniñ dädim. BK : dünyā işdā aqarsu gibi gäl gäçivardı
 dä mi? ZA : hä ka-KdıK gäldik, ka-KdıK giTdiK, nasıl oldumuz nasıl biTdimiz bu
 385. yaşa nasıl gäldiK bilmiyon. bän bi mäsäl bilirin, añladırırın mı? (Anlatıver teyze.)
 äväli varımış yokmuş bi äbācık vāmiş, bi kuş varımış. äbāciK äkmāKädiyomuş. kuş
 gälmiş, äbā ayāma dikān baTdī dāmiş, onu çıkarıvı dāmiş. äbācık gözüm gömüyo diyo.
 näysä illä äbā çıkarıvı. çıkarıvırıyı, sacıñaltına atıvırıyı, yanıK gidiyu. äbā dikānımı
 vā, äbā dikānımı vā işdā yuğañı alı gaçarın. a-ldınna yuğasınıñ birini çobanıñ yanına
 390. gaçıyu. çobanıñ yanına varıyu, äkmāni yiyo. çoba-n äkmāmi vā, çoban äkmāmi vā
 gäçini alı gaçarın. ordan gäçisini a-ldınna gänā o äbāniñ yanına varıyu. āFiylä 'käsiorlā
 yiyorlā. äbā gäçimi vā gäliniñi alı gaçarın, äbā gäçimi vā gäliniñi alı gaçarın. ordan gäliniñi

a-ldınna gänä bi çobanıñ yanına varıyo. o çobanla ävläniyurlä, bi düünädıyurlä kırK gün kırK gacä aşdä öglä bitıP gidıyö gäri. (Var mı başka Zühre Teyze?) äväli varımış

395. yoKmuş üç oğlan varımış, bi baba varımış. oğlum diyo sälän guyüya änabili misiñ diyo? änärim boba diyo. hämanäniyo, öföföföf diyä hämän o çıkıyo. ortancıl oğlana sän giräbili miñ oğlum. girärin. öföföföf diyo o da çıkıyo. äñ güÇçüğä sän giräbili miñ oğlum? girärin. yandım anam söndüm anam yandım anam söndüm anam dāyā yādinci gāt yār altına äniyo. orāyā äniyo, orda da

400. kündä bi insan yirimiş, bi ayı varımış suyuñ öñündä, su gözünüñ. o insanı yiyäsiyä gadä millät suyu alabilisä alıyomuş, alamazsa alamıyomuş. bi äbäciğä vamiş da, äbä bänä su vä diyö. äbäciK dä çış yapıP da väriviriyo. äbä diyo, bunu diyo iyi su vä diyu.

yavrucüm bizim suyumuzuñ öñünda bi ayı vä, kündä bi insan yıyyö, insanı yärkä alabilincä gadä alabilisäK alıyuz, alamazsaK alamıyuz. sän bänä iyi su vä diyö, bän

405. sänä onu diyo huruvırın diyo. iyi su gatiP gäliyo, bu atıla diñäliyo gäri o oğlan.

ona bi oğ atıvırıyo ölüyo. ond an sōra bi gāvāñ dibinā yatıyo. gāvāñ dibindā orada

kuşcāz gā vä, bi yuva yaparmış. härşäyindä n guşcāziñ pānciKlärini ilan yirmiş. ordan bi

atıyo ilan yärä yığılıP gäliyo, oğu bi atıyo ilana yığılıP gäliyo. gäliyo kuş, banım

yavrularımı diyu yiyänlä buyumuş yalım diyo, onu dürTmäğä varıyo. yavrulā da

410. bağırımış, an annä yaPma, baq yärdäki yığılına, o yıyyodu bizi. oğlan işcaKda

galmışımış, ganadımı garmış da ona kölgä oluyomuş. işdä gäri ordan yādinci gāt yoqarıya

gäri, o kuş ona bi aq goyun mu gäşmiş, gara goyun mu gäşmiş işdä. ona 'miniyo yoqarı

çıkıyo, böyüğ oğlanlarınñ gardişlärinñ düğünü oluyomuşmuş. ä onlāñ düğünü olmuş

gäri öglä, gäşdi giTdi bu du böglä. (Sonlarını yakıştırıveriyorsun Zühre Teyze ya.)

415. bilmädimdän. yätivisiñ gäri gızım.

P,2

Ad Soyad : Raziye Torapanlı
Yaş : 75-85 (?)
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın ne teyze?) ırāziyā. (Soyadın?) bobamın soyadı can, bunuñ adı torapanlı. ırāziyā torapanlı (Kaç yaşındasın teyze?) bilmiyoñ ki yavrum, dünyā gälälî yaşıyon. dünyāya gäldim yaşıyun, habirā yaşıyuñ. bilmiyuñ kaç yaşında oldumu, kimbili kaç yaşındıyın.

doğuz dānā çocuğum mā. kaç sänā yaşadımı bilmiyon. (En büyük çocuğun kaç yaşında?)

5. bilmäm. yaşını bilmägän. çocunu bil mi yañ. yaşımı da bilmiyun çocümü da bilmiyun.

işdā bubañm acÇıK yirmi yaşına vāmıdın ävländirdiñ, ondān kəri habirā yaşıyun habirā çocuK doğuruyun. bi äbā bi dādiyiz. harkāzi çıkadıK, kimzā galmadı. işdā biz dā gāri bi äbā bi dādā galyoz burları, işdā böglä gızım. şimdi bu adama gäldim 'dā bu adamıñ malı yoK diyā havasñTdım, hişbi şiyi yoK dādım män, gäldim. aşamdan bi yatarın sabah

10. kaçarın dādım män. gäldiKñadañm bizi hızmaTıla dünyāya gätimiş gibi. hindi bānim bi çocüm dünyā gäldiñ acÇıKñadam halisñoldu. mäsāla adamıññayā dışarı oldu bi yo. bān gānā ilğilänmädim, sabırñTdım. sabırñdān dārviş dādım, murādına ärmiş dādım. sabırñTdıñm, ardından bi çocüm tā dünyā gäldi, bi oğlan bi gız. aÇıKñadam

sākinleşdi. bu sıra ona buna hızmaTıişläyivirñun bāñ. işdā tütünləri sürdürüyon, arpa

15. buydäyñKdiriyon ora yövmiyā gidiyon bān. hām çocuğum baqıyom, hām bi sāTlıK yol gidiK gāliyom. hāmñordan su alıP gāliyom, hām dā bi dā yämāK yapıvırıyonño işçilärāñ, çocuKlarımā da baqıyoñ. ä tabi üş dörT dānā hızmaT yapılyu mu? aññ niyñisä,

olmadı adam bānā bi dā gūmbar başına gāşdi yavrum. gūmbar başına gāçincä bān bi çift bi ikiciKñaltınım mādı, añKara altını dāriz biz foturaplı. ondanñikiñ altınım mādı onu

20. bozdum bi çiftñöküzñaldımñadıma. giTmädim gūmbara diyo. oñlmadı,

gānñöküzü dañKdıñ gānā giTdi gūmbarñoynamağa. bu säFāñ bi dā o öKüzü sañTdım,

öküzü saTdırdım bi mānyla bi dā goyunaldım. çocuKlarım o ardı böyüdü bayıdı, bağlādā durdum üş sänā. işdā başıma härşäylā galdi. yāni kötü bi şäylā gālmādī dā hızmaT şäyläri galdi, fakirlik galdi. ä bi dā goyūnu saTdıK parā äTmädi. älli gaymä bi 25. tānəsi, hu bildimiz älli lira. älli milyon dāği älli gaymä. bi dā bu ävi yaPdıK, moturaldıK, bi biçäraldıK, bi patuzaldıK dārka işdā öglö öglö öglö öglö öglö öglö öglö öglä çocuKlarımı çıkadım. kiminä dana kāsdiK, kiminä küçäk gätidiK, kiminä gätimädiK, şindi bi äbä bi dādä gaıldıK. işdā dünyā böglä anam böglä. tā başıolmaz 'da şindi bi anda sizi görüncä häyācanladım bän bilioñ mu? (Neden?) nä 30. bilim sizi havaslandım galdinizä. şindi siz galdiniz bän tñhä bi zaman olsuydu, o zaman çokoludu bu yaranlık da, bitmäzdi yaranlımız. sizi görüncä öglü havaslandım, havaslanınca bänim häycānım gālineä unıTdum härşäyi. härşäyi unıTdum. här zıman böglä gālsāniz yanı'ma, o zaman bän bunu güzälolu da. (Çocukların neredeler?) kimisi okūyo, kimi orda, kimi günäydä, kimi burda, kimi hu gilmānlıda. şindi biz bi äbä bi 35. dädiyiz gārik, hanı härKāz dağıldı gurtulduK. hindi soñumuz ölüm gāri. gānā dā hālimä şükür yavrum. n'idiyin, böglä böglä, hazır äKmaK yoK Ku, hiÇ hazır äKmäK yoK. illa hazırlayıP da yicāñ äKmā. hamuru yoğuruyun ädiyuñ, ondan kəri yiyōñ. äKmäK bānā baKā, mal bānā baKā, hä-rşäy bānā baKā. (Amcam yardım etmiyor mu?) amca da o da yoK mü orlāda? ırāTsız o dā ırāTsız biliyoñ mu? bubāmgildi dā aynı 40. böğüdüüm mä, hızmaTdan hızmaTdan. bu adamıñ hızmatı diyä, dāmin gālineä añlaTdım ya. hızmatı yoK dāyā havas äTdiydim, bu da ondan da bälā çıKdı. (Çok mu çalıştırdı seni teyze?) anacı m dā gidi gızımız dā, n'ışlāmādim mñ orda. orda bän n'ışlāmādim. düğān mi sürmādim, äkin a mı bişmādim, posaT mı furdurmadılā, dıKımıK mı çäk...? ha-ngi birini yaPdırmadılā bāni onlā. hurda biz āmaTıla 45. buydäy äKdiK dā, adamıñ kändi yimāni yaPdım, hām arasını sürdürüm hām dıKımını

çäKdim häm çocūma baKdım. tā n'ışlicäm bän bunlara. (Okula gittin mi sen teyze?) hiş
 giT, kä-şKä gidiydim okula. okula giTsiydim zätān bän burlāda durmazdım kı.
 durmazdım burlāda. ämmä işdä okula bubacım o günün zamānı baş ğayma, baş lira okula
 gidiP dā yazılçäK ä arkadaşlarım yazılıyo. bän dā yazıcan dādim. giTmiş dā bani
 50. sildirmiş gälmiş, çıKmasıñ okula diyä. ğız kısmı okula mī gidā, nişanlıKlara mäKTup
 yazarımış. bu olcäK iş mi yāni, bu olcäg iş mi yāni? şindi şindi bilmiyun bän, kışkä
 hindi dünyā gälsäm iyimiş olmadı ğari. o ğadaK yā halla. bizim dādä çallınıñ bāygir
 sağdığı gibi bi işläyiviri bänä. fiĝ yoluyuz, däliriyun bän dā. anacīm sabāla ocaKda bi
 yāmaK vā ona bi bāK, içäri gälmesiñ çikinolu suyu. bi yu birini sağdım gäldim bi yū
 55. baKdım giTdim, bi yu acÇıK durdum başındā. bi dā giTdim bi dā gäldim. (Deyişleme
 biliyor mu teyze?) işlämä ha. (Deyişleme.) ana dāyişlämä, ana bän işlämä sanıyon.
 anacīm dāyişlämä nā biliyin ya, dāyişlämä bilä bāK öğlä şaylari bilmäm. bāK öğlä
 ufaK şaylari sormäcän bänä. bänä, bän zätin ömürüm iş ilä giTdi, iş ilä biTdi.
 (Sen de işleri anlatıver teyzecim.) yā anlaTdim yätā ğari, çoK anlaTdim ya. şindi äkinlā
 60. dilä gäli allaĝ aşkına ğızım dādāñiz duyā. yim baş ğaymäya yirm baş lārā, şindi
 dörT yo giTdim mī yüz ğaymä ädiyodu baK, dörT yo giTdim mi yüz lārā ädiyodu täK yüz
 lārā. hanı hu bildimiz yüz ğaymä hā, bi äKmāK parası bilä onñ yarısı. o zuman o o
 dörT, o para çoK para. bän dā çocuKlarımıñ birisi arkamda odun yoK, ötä baKdım
 bārā baKdım odun yoK. bi şay aldım hadi bākām dārāyā, oduna gitdim. odunlā
 65. güzäl ämmä höğlä çam odunları Filä güzäl. birāz äTdim biTdim, onda niyāti
 dāışdırdım. odunuñ bazarım, bazar harşlığım da yoK. gäldim cämmlä mämäd dādän bi
 adam ğarşımдан gäldi. nārđän gäliyoñ, odundan dādim män. a-llā düşündü gäldi adam.
 näy isä bi ğucaK şöğlä bi tutam oriya ayırdım odunu. yaKdım. ärtäsi gün bi dā ärtäsi
 gün bi dā, bi gün iki säFär. günlädä bi tādil gün olsa gārāK, bazar günü sa-rdım. bi,
 70. sözüm ona bāygirim dā sardırımıyu, onuñ ayānı şakıdım, sardım. hadi baka.

çocümü arķama sarındım, bazara giTcän ġāri. vadım, bi¬ satamıyun┐odunu. çünKü odun
 saTmadım häÇ 'ya ağır ġaldi bänä. hindi ötä baqıyun, allahım biri gömädän satıvısam
 diyum män. bi vatandaşın birı dā itiyar dādāniñ biri su dolduruPduru, bi ġırmızı bardaK bi
 ġuva. odun kaş para bizim ġız dādi, bänä. bän dā duyduydum, iki buşuK lārā dādim män
 75. dā. bānim┐āv dādi hurdā hāmān yakın dādi, çäK hurā dādi. allahım biri gömädän
 vasam diyä¬ düşünüyön ġāri. o da ġızlay dādiymiş, hāmān┐oräyā¬ ändirdiK. adam bāna
 üş lārā vādi baK. höġlä bi dāmir para, bi iki buçuKlu¬K bi dā bi älli ġuruş, o zūman bi ġızlı
 bi¬ älli ġuruş vādi. höġlä bi¬ parıya baKdım, bi dā dādiyā baKdım. taġam ġızım dādi ya.
 ġäldim, yolda yarı yolda bi dā baKdım män parıya. çoK ġaldi para bänä. bu säFār, para
 80. çoK bir┐avış para¬. niysä bazara giTdim, bi häybä äbā cübä äTdi o para. āşamı ġādā
 halı doġūdum, āşam┐üsdü dā bi hunuñ düñürünüñ, düñürü vādi bi ayacī bānim gibi
 saġad┐ıdı, oncāz ġäliviridi ġāri. bāñā dādi açıK yün┐atıvısaña. atıvırın ayşā nāñā dārdim
 bän. bi ġavurġa ädiviridi, bi ġavurma ġavurġa ädiviridi¬, o bāKāzlā yīdim män. bi dā
 yufķalarını yidim, bi dā ġavurġa ädiviridi¬, bän┐onlara bi kiġo yün┐atıvırdım iki buçuK
 85. lirā vārilādi bänä o ġünüñ baġrında. bän böġlä hızmat┐ıla ġäldim yavrum. işdā yādi
 sänā daġda durdum, yādi sänā. çoluġum çocümlä yādi sänā daġda durdum. ġoyun
 parā┐äTmädi, älli ġaymä äTdī dāmi añlaTdım ya, älli ġaymä äTdi para. ġoyunu saTdıK bi
 motur┐äTmädi, on baş ġaymä äsiġ┐ättdi. on baş ġaymä dā oşā bi motur┐äTcādi. hindi o
 ġoyun┐olcaK o¬o¬ izmirdän bu yannı a¬l. izmirdän bu yannı al ġäl hindi. işdā, böġlä
 90. böġlä¬ dünyāmi tükäTdım yavrum, tükäTdım dünyāmi, n'a¬Pcaz, şükür. iyiyim ġāñā
 şükür┐allāma ya ġāñā mütac dāġilin┐äyiyin ya. (Bacaġımı nerde sakatladın teyze?) şimdi
 bacām, bacām bānim┐açıK saġaT┐ıdı öncädän dā, yāni o ġādā da saġaT dāġıldı. bi
 ġün säytin dalı yüklāmiş ġälmiş dādā bizim, ona açıK bänä yardım┐ät dādi. bän dā höġlä
 yapışdım da ġazıġı, şöylä içinä āġıldım. āġilincä buradan kaşıkdan bi şiy sarKdı bānim.
 95. oysam kirāş burā doldurmuş┐umuş da, öncädän arzalımış da. şimdi¬ o kirāş ġırılınca

hämän çäşmiyi göyvudum, gäldim otudum yärimä. ğarağolda oluyu bu iş ğarağolda, ğarağolda oluyu bu iş ğäri. vädım abdılah çavışın yanına, asKärlä bi şäy väriyu ku, hani ni bilim bän tälīm işdä här niy isä, bili miyun bän. hindi bän buna säsläniyin dä dädım, asKärciKlā ğurtulsuñ dädım. vadım, hoş gäldiñ iräziyä däyzä dädi ya, buyur dayrā 125. çıkalım dädi. orā bi adam diKmäsini mi, bi insan dā diKmäsini mi yärinä. bän isam asKärläri ğurtarın dädım, asKärlä ginä aynı düzän. oysam bän onu bänim yanımä gälincä onlādan ğurtulu sandım, nä biliyim bän. nä biliyim ğäri öglä, öglä işdä bu dünyä böglä. (Ben sana yaşımı sordum, sen neler anlattın Raziye Teyze ya.) bili miyun, iki yirmi bir otuz dārim män, ya da iki otuz bi yirmi. hiç yaşımı hu yaşımında dämädilä ki 130. bänä. yılların birindä buldan yanmış, o zūman bän on yaşında ğada ancamişım. buldan yandığı zaman. bobacığım ğaravanāyā yazdırıvimiş bāni. hindi bän dā ağlādım biliyuñ mu. yāni yaşım böyüK ya illä mahal olmaz dārdım män. yaşım böyüK ya, yazdırıvimiş bänä, irāmaTlıK. öglä şäyläri bāK düşünmädä biliyuñ mu, bän havasädādım bilöñ mu. yaşım dārdım yirmi bāş otuz yaşında bāni kim alcaK dārdım 135. män. öglä dārdım män dā. ä işdä, yani buldan ğonā yandığı zaman bän on bāş ğadā varımışım. yāni kaç yaşında oldūmu bilmiyom yavrum. yaşımı bilmiyon. (Allah sağlık versin teyzecim, yaş önemli değil.) a min āmin, iki gün yataK, ikinci günün topraK. bāni allahım hani iki gün yataK, ikinci gün topraK yā şindi bän nasıldı bilöñ mu, hä r gälän anacım. güssün äbām irāmaTlı gāliyu o, o zūman başıkdä. şindi halı doğūyuz, baKdım 140. güssün äbä gāliK gāli. gāldi bu, höglä döndü ya, faTma yoK mu dädi. güssün äbä yoK gāş dädım. o da hazır mindär ğäri, oturdū ora, aÇıK durdu murdu şäy dädi, bän dädi hindi faTmam olsıydı bi halva ğarādıK. 'hä dädım bän, bi dā halva ğarāsa gidilmäz dädım män. anacığım gāldi, güssün äbä gālmiş ana sāniñ yañıña böyün dädım, böglä böglä dädım. ğız anacığım dädi 'bi sunumcuK ğarsañ da yidirsāñ olma vacaK mıdı dädi. 145. ä bän dā ä ana bänim işim yoK mu dädım män. ğız anam nasiPdir dädi. çoK

gäşmädän dā öldü, içimä bi dārd⊂oldu. hālā dā dārTdir tā içimä, hālā tā dārTdir içimä.
 ni→ biliyim bän⊂işdä, gänşliġi bilüñ mu sä→n, ah⊂o ġahPa gänşliġi biliyuñ mu sän
 ġızım? o gänşliKläri biliyoñ mu sän, o zuman iki insanlıK yarışdım. iki İsanla yarışılı mı?
 işdä härküz⊂öldü biz ġaldıK, sıra bänä ġaldi. bänim⊂ämsällärim häP⊂öldü yavrum,
 150. häP⊂öldü.

P,3

Ad Soyad : Gülsüm Melal
Yaş : 64
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Teyzecim adın soyadın ne?) siz bāni tālvizānā çıkarcañız, siz bāni tālvizānā çıkarcañız. (Yok teyzecim ya. Biz öğrenciyiz, ödev hazırlıyoruz. Bu yalnızca sesini alıyor) tamam öğlüysä. (Yaşın kaç teyze?) bānim yaşım aTmiş dörT. (Adın soyadın ne?) gülsüm mālāl. (Neler yapıyorsun anlat bakalım.) hindi bān bi şiy yaPmıyun. biz 5. göyunculüK işliyuz, gımuZ voyunuā acÇııK. işdā, başKa bi şiy işlāyāmāyon. ayaKlarım topal bānim. bayā tütüncülüğ işlādiK, hindi işlāyāmıyon. yalnız āsKidān çoK irāzillik çäKdiK yavrum. ā tarlamız yoğudu, işimiz yoğudu. ā ävlāndiK şāy āTdiK, onuñ bunuñ orları yürüklāñ orları äKdiK bişdiK ortak, sözüm bi tānāsi onuñ bi tānāsi bānim oldu dādiñ gibi, çoK irāzillik çäKdiK. öküz aldık, 10. öküzümüz öldü; bāygir aldık, bāygirimiz öldü. çoK irāzillik çäKdiK, çäkmāsinā. ā allā şükür şindi iyilāşdiK birāz, yalnız iyilāşdiK dā ağzımızñ dadı gāşdı şindi dā. (Neden teyze?) bānim on sānā oldu bi gızım öldü. (Başın sağ olsun teyzeciğim.) dostlar sağ olsun. onuñ üçü ha ağzımızñ dadı yoK şindi dā. āsKidān çoK irāzillik çäKdiK biz. hāşbi şiyimiz yoğudu. (Yaranı deşmek istemem ama kızın hasta mı oldu?) yavrum 15. hastalandını da bilmiyōn, hasdalanmadını da bilmiyōn. (Büyük müydü?) büyüK, āl kapısındıydı. baş sānāliK āvliydi. çoluğu çocuğu olmadı. olmıyınca baKdırdık gāldik şāy sözüm ābālārā dādālārā. öglā toKdura filā alıK gitmādiK. allah gövdāsindā bi ignāk vādiydin, o dünnaya gālmādān öldü gızım. onuñ üçü ha dünnāda durmuşu ha ahraTda durmuşun dāyān gibi ağzımızñ dadı yoK yāni. āvāli dā çoK çäKdiK, 20. çoK irāzillik çäKdiK. işdā böglā a gışçāzım. (Bu köylü müsün teyze?) bān bu köğüñ yārlisiyin. (Okudun mu?) okumadım yavrım, cāhilin. okumadım. oKul bilā yoğudu

äsKidän n'arasıñ, oğul muğul yoğıdu gızım. çocuKluğumuzda da işdä iyidik gänä.
 çocuKluğumuzda da iyidik höglä işdä böglä äkin äkadi bobacıımız anacıımız dädiñ gibi.
 onla äkin yoladı, äkin äkadi biz dä aynı onlarla bir çalışırdık. soñura äl qapısına
 25. çıkdıK dädiñ gibi. (Kaç yaşında evlendin teyze?) on doqız yaşında. on doqız yaşına
 gadä yavrum, nä dünnäsi gödüsäm gödüm. on doqız yaşından gäri hiş dünnä gömadim
 däsäm olcaK. çilä çäKdim, çilä çoK çäKdim. suyumuz yoğıdu, şayimiz iki satlıK
 yärdän gälidi. dārādä bi su vādı, ordan gätiridiK suyu. ondan kəri işdä fäkirliK yüzündän
 şiy yüzündän. ä bi dä hindi gäri añladıvırıyın ya, añladıvırın mādäm ginä adam isdämägä
 30. bänim bi gadın dā sävdi yāni. onuñ üçü bänim häş yüzüm gözüm olmadı, o
 fäkirliğin içindä. (Bu köyden bi kadın mı sevdi?) bu kögdän. onuñ üçü häş yüzüm gözüm
 yanmadı işlädiimi dä bāğänmädi, işlāsäm dä işlämädim oldu, gāzsäm dä
 gāzmädim oldu dāğän gibi häş dişimi kısdım. adam sātän bi käre dışa saPdıKdan kəri
 ävdäki gariya çocuK vimäz. işdä böglä çilälä çäKdim a yavrum. bi dä bani
 35. tälävizona çıkarısañız dādä bänä bäk bā-K gızıKdırı baK. (Çıkacak olsa söylerim
 teyze, niye kandırayım ben seni.) hindi gäri dādä, dādäm sağ, dādäm sağ. gäri da sağ da
 garı göşdü gäri, bu kögdän göşdü garı. (Sen şu olayı baştan anlat bakalım ya.) hindi,
 böglä ävimizä gälidi, oturmağa gälidi. oturmağa galdi mǐ dä ıramazanlıK günlä oludu
 şaylä oludu, soñ zamanlara gada sabälara gada oturudu. bän dä o sabäla qakadi yatadı tabi.
 40. bän dä iş gadımıyım. iş adamı oldüm üçü halı doqıdum, bän şay ädädim,
 büyüklädim. büyüklüyü dāyā bāna gızarladı. bicāz odamız vādı sātä. o bi odada. ä äKmā
 yiyām dä gidām. ä äKmāK yiyā qaqa, kaldırı gälidim. bi goñşunuñ birindän baş kilö acı
 bāKmāz aldıK yāni. yoK ki älimizdä bi şiyimiz yoK. iki sänäliK bāKmāz aldıK. ä bi
 doğramcıK da şışyā yağ alıdık o yağla biz üçay dörtay bäliki dört başay
 45. gullanıdıK onu. gāşığın göbänä gātadıK, işdä yağ. yoK başğa, yağımızı gātamazdıK

ğayınımdan qorqı. sātān ğadın çoq şayıdı, hani ayā çoq dışarıydı. ğalıP ğidān ğalıP
 ğidān hasābı yoğıdu yāni. onuñüçü ävä ğatımadı dā oğlä durmağa ğatımadı. oğlä
 işdā dışda sirkā bāldan daTlı olurmuş dārlā ya oğlä işdā. bizläri irātımızı bozdu ni ğada
 75. ösa aÇçıK. hindi ğāri ğıTdi, biz dā iylāşdıK ya, bizim dā sātān āzımızın dādı
 ğalmadı. dāyvidim dāmin dā oğlä yavrum, işdā böglä böglä şaylā 'çoq çāKdim. ğayınnam
 ğaynatam baKmadı, bizā. häşbi höglä bi doğram fāydaları olmadı. onuñüçün 'çoq
 irāzilliK çākdıK. bunları saysaK başa da çıKmaz, çāKdīmizi hani bizim. bi ğārnımız
 doyunca yimādiK. hindi allā şükür, bayā on on baş sānādır iyiyiz. tā da ävällādān iyiz dā.
 80. tarla taKaT çoğaldıK, yimādiK işmādiK aldık. onuñ bunuñ tarlasını äKmādān dā
 ğurtulduK. allā şükür iki ğālinim ma, māmñun. ğālinlärimdān dā māmñun,
 oğullarımdan da māmñun. işdā bu acımız oldu yalnız, ğızım şayıldı.
 ğızım işdā äväli añmadı, varamadıK ğālāmādiK dādı gibi añmadı bizā dā,
 bānim irātım yoq da dāmādi. işdā şayı hāmilā olunca ğadā ğocası döymüş, içārisini
 85. çocuğu ölmüş. bu zāhirlāmiş çocū. şayā bi düğün oluyodu, hu ğāliniñ ğārdışı
 ğālin olcādı. onun düğününā ğıTdiydıK, oğlä olmasa soqağarasında ğalcāmiş
 sātān ölüsü. ora ğidincā çoq hasdā olmuş ğāri, doKdura alın ğidin sāni dādım, a
 dādi. yanımda da bi ārkāK yoğıdu. bān dā sātān cāhil kaşaydı, bān yār göy bilmām.
 häç, ğitdīm ğāldīm yāri bilmiyim mām, aqlım ārmıyu. bi alın ğidin dā bunu dādım, ävdā
 90. dādım varın da āğbīsinnā ğötürün toKdura dādım. ğayınnasınıñ yanına aldım madım,
 ğayınnası alağomadı. al da ğıT ğızını dādi. bān mağsuS ğodum ğaşdı onu dādi. aldım
 ğāldım. alıP ğāline buraya dōrT sāt yaşadı bānim ävdā. dōrT sātca yaşadı, dōrT
 sātın içindā aıldı saTdı. işdi böglö oldu ğıščāzım. yalnız ğālīkā dādi ki bānā, ordan
 ğayınnası döndürüvüncā ğada, ana dādi bāni ğocam bi döğdü bi döğdü dādi, bāK döğdü
 95. dādi. kaşıkılarımdan dāPi dāPividi dādi. yavrum dādım bāñ hāmilā ğadın döğlü mü,
 hanı çocumuz yoq dāyā äväli irāñK ādiyorlādı ya dādım. äväli dā ğāliidi dā bura da, kısır

ğahPa diyorlā bānā dārdi. hā bānā ğayınnamıla ğocam dārdi kısır ğahPa diyorlā bānā
 dārdi. anacı m dārmānımı bul bānim, anacım bi dārmānımı bul bānim, ğāldiKcā böğlā
 dārdi. dārmānını allah vādi, işdā öğlā şāy oldu ğāri. çocuĶ zāhirlāmiş. (Zehirlediğini
 100. nasıl öğrendiniz?) doĶdur ğätidik. dokdor ğätidiK, doĶduru mayanā äTdirdiK.
 doĶdur bānā çoĶ sordu, bu çocuĶ dayaĶ vā mı, bir ay äväli, on baş gün äväli. işdā
 bir haFdī äväli, yirmi gün äväli dayaĶ vā mı buna? bān saĶladım, yararlā dāyā.
 hani ölüsünü yararlā parçalarlā dāyā, kändimcā, onuñ acısını da duymün dādim.
 nasī osa bānim ğızım ğiTdi. bān yoĶ dāyincā tābi ābāsi dā yoĶ dādi. bobasınıñ ğulā ağır
 105. duyuyu. yoĶ dādik, çoĶ sordu. döndü döndü sordu doĶdor. savcıylı ikisi barabar
 ğāldi. (Keşke söyleseydin teyze. Suçunun cezasını çekerdi. Kızını öldürmüş, bu saklanır
 mı hiç?) dāmadım suşlu olcādı yavrum da, içārisini dādim bān kändimcā ölülārinı yararlā
 dādim. bu ğāri bānim kändimcā acı ğāldi bānā. bunuñ dādim hār yanını parçalarlā yararlā
 dādim, onuñ üçü saĶladım oldu bānim. ā ğaldırın saĶlıyoñuz dādi ğānā baĶ
 110. doĶdur bildi saĶladımızı. saĶlıyoñuz dādi, ğaldırın dādi bābāK içinde ölmüş dādi,
 zāhirlāmā yaPmış dādi. ā işdā öğlā ğāri ğiTdi, on sānā oldu hindi ğızım öläli. (Kocası
 geldi mi hiç?) ölüsünā ğāldilā, dā ondan kāri dā ğālmıyurlā. (Hiçbir şey demedin mi
 damadına?) dāsām n'olcaĶ ğızım, dāsām n'olcaĶ? ğayınnası ğāldi, yüzünü açıP da
 baĶcaĶ oldu. bānā äväli dādi, sāniñ ğızın işiyi işiyi dādi, hanı añması ayıP. bān dā
 115. dādim hasdalanmış nā yaPın dādim, böğlā oldu. yoĶ dādi, hār zaman dādi. hār zaman
 yapā mı sātān, insan yatāna mutāna dādīñ gibi. bān dā dādim o zaman, ğayınna ğāldi
 yüzünü açıP baĶcaĶ oldu, baĶma dādim bān dā, nāyā baĶıyoñ. baĶmacāsıñ dādim.
 sidikli boĶlu isaniñ yüzünā bākılmaz dādim. ğüya hani bān diyvimādiydim. ābāsinā
 dāyvirāgomuş. bān namaşçıĶ ğılıyodum, ağabiysinā dāyvirāgomuş, ābā bāni dövdü dāyā.
 120. nasıl diyvidi ğāri bilmiyon, hāmān bu dōrT sātīñ içinde baĶ ābisi dağdan ğāldiydi
 ona da diyvimiş bāni döğdü dāyā. zıyā ğālıncā ğada oğlan yaĶsına duTdu, iki yo çarPdı.

närlärindän furduñ ğardışımı, närlärini däPdiñ bänim ğardıřımıñ, sän bänim ğardışım hasdıydı da nädän habar vämädiñ bänä däyi iki yo çarPdı, millaT bi yuvalandı. o ölän bu yatan burda yatāka sän ğavğa mı ädiyuñ oğlum dädilä. aralaşdırdıla oğlä işdä o ğadä bi 125. řäy oldu. (Çok acı, boş yere bir ölüm olmuş teyze?) çoK acı oldu yavrum. çoK acı oldu. on sänä oldu yavrum, on sät aralaşmadı bänim, içärimdä duruyu. duruyu içimdä. işdä, böğlä böğlä 'çoK çäKdiK çok. bi İsanıñ başı ğülmädi mi, ğülmüyüP gidiyo. allah bunları ğüldürsüñ, allaha duğam bu. allah bunları ğüldürsüñ. (Torun var mı teyze?) torunum çoK. torunum hindi iki oğlu bunuñ vā, böyüK ğälinimiñ. bi ğızınna bi oğlu 130. ğücük ğälinimiñ vā. bicāz dä ğızım mā, onuñ da dörT dänä vā. o da çoK iräzil, iräziliñ iräzili. ävindä ni yicā vā, ni işcā vā, ni řäyi vā. ğocası işKİ içiyö, ğumbar oynuyu dädiñ gibi häç ävä baKımıyo. o da oğlä iräzil. (Bu köyde mi oturuyor?) dänizlidä duruyurlä, dänizlidä çalışıyo ğocası. kändisi çocuKdan çalışamıyo sätän. o da oğlä, dörT dänä çocuğu va, biri dā yäni doğduydu o öldü. işdä bir hafta ğadä 135. oldu o da. hani dācām, säkiz dänä mı oluytu torunum. allah analı babalı büyüTsüñ. bu yavrularım hindi iyi, buncāzlarım iyi. allā şükür, yanımızda. äkiyulä biçiyurlä, bän çoK çäKdim. bänä baKılmadı, onuñ üçü ävläTlärim çäKmäsiñ däyä ni tarlalarımдан ĩcar alıyun, ni řäyini alıyun. isdadiKläri yärä äkin äkiyurlä isdädiKläri yärä tütün dikiyurlä dädiñ gibi işliyiP gidärlä işdä oğlä çoluğla çocuğla. (Halı dokuyorum demiştin 140. teyze.) doğuyudum halı hindi doğumuyuz ğäri. (Köyde dokuyan var mı?) yoK, yoK ğäri allā şükür çoK kaKdı. (Niye zor mu teyze?) annu dä gidi yavrum dä dä, sänä däyviriñ a ğuzum. ävimiz sätän yoğdu. hindi üsTcāzimä bi käycäk älbisäm yoğdu. kırK yärdän yama huruludu bi älbisäñä, sätän. ğar yağadı üsdümä, yağmur yağadı üsdümä. hu disçäzlärim böğlä āşamlara ğadä řäy oludu. hindi ayaKlarımда 145. kiräşlämä vā da, baK şu ayām bänim 'hiş бүкүлмүyo ğäri. namasçık ğilāka da bu ayāmı arKama söğäldiP dä ğılıyun. buldum dārTläri dä. o namazlädän onuñ üçü allah bunlara da ğösdämäsiñ, daha da höğlä hani bilmün, allağa ası ğälmeyin dä çözcāz däsälä

dä çözdürmücäK durumduyun. halıyı doquycağolsalā da doquTmācaK durumduyun
yāni. çoK çäkdım, yağar yağmuruñaltında᳚ halı doqu. yağar yağmuruñaltında᳚
150. ğarıñaltında᳚ şäyädädım. bi dä üsdälük işlämiyuñ da᳚ aTmiyuñ da᳚ duTmuyuñ
da᳚. tarlalarımız yoğudu tarlalara gidädım, ävir ğavur çalı çırpı oludu, orlāda onları
çapayla ğırādı şäyädädım. tarlā äKcäz dāyā. çoccaqlarımı᳚ ğar dāmāzdim yāmır
dāmāzđım, üsdündän 'yağmadıKdan kārı dağa götürüdüm, o çocuqlarımı irāzi᳚l zābil
böyüTdüm᳚a yavrucuğım dā, hindi ağzım yandı da bundan soñ açıK safā sürsüñlā ğārı,
155. işlämäññlā yātā. suya da biz gidädiK, iki sātılıK yoludu yavrum. dārā vardı,
hu᳚rda, hurdan gidädiK dā orda dārā vardı. dārāyā gidädiK suya᳚. ğacälādā sulā mı asıK
ğälmädım dayı ğuzum. näydäyım, bi insan sävilmädi mi sävilmāz. çıF sürā ğälidi᳚, ärkän
ğiT suya. āşamlādan çäkädämişññ suya, sāt yoK şäy yoK. gidädım suya gidädım, da᳚
yolları yarılādım mī ğacäniñ hayli vaKdi oldūnu bilidim yāni. hani ğacäniñ yarlılarını
160. olurmuş᳚umuş. bilidim, anu᳚ dārđım bāni ğālī dā dädım acaba ğurTlā yī mi ki
dädım kāñdi kändimā. hayvanıñöñünä᳚ yürüdüm dā 'bi säyididim᳚öñündän tānikälā᳚r
asılıdı, tañğır tañğır tañğır. bi şiy var᳚ısa ğaşññ tañğırdasından dāyā. öğlā bu dizlarım o
zamannāda dutuyudu da, säyiTmiylā varı ğälidim. gidädım ço᳚K gidädım, suya. bi bān dā
ğiTmāzdim, köğün häPsi gidädiK dā, bān tā irāzil᳚idim yāni. härkāz çäkdñni bili dā, bān
165. tā irāzil᳚idim. nidānsā adam, şäyätmädi işdā o᳚ ğarıya saPdī üçü, onuñüçü
şäyätmädi bāni. (Teyzecim bu köye özgü değişik yemekleriniz var mı? Yoksa hep
bildiğımız yemekleri mi pişirirsiniz?) aynı, häş dājšiK yimäKlārimiz yoKdur yavrum.
yāmāmiz işdā, aynı furduqlarımız aynı bişirdiKlārimizi yazın fasillāniñ yaşını᳚ ğışın
ğurusunu yaparı᳚z. öğlā bi ayrı yimäK yoK.. (Şimdi yufka yapıyorsunuz ya, yufkadan
170. başka ne yaparsınız örneğın?) çöräK yaparız. hindi saşda hamırlārıız mayalarız, saşdı
bu sacıñüsdündā çöräK yaparız. aqıTma yaparın. buydāyi yardırı ğāliyon yāni göcā

oluyu. onu öylä çöräk yapıyon, dağıdıyun hayırcıK ädiyun yāni köğlüä dādiñ gibi.
kändimiz yīyo. ond an kārī bu unu yuğururuz höğlä aKma şayinnā, saciñ üsdünā
dökäriz, yağlarız da dökäriz, öğlä aKma dāriz yāni. başga öğlä dağışık yimäklā,
175. äkmäkdän loğum yaparız. (Nasıl?) onu da böğlä hamırını ğararın, buraya
tavanıñ içinä yağı ğatārın. bi älimlä höğlä alırın hamuru sıkdırın, böğlä ğaşşığla alı
yağın içinä ğatārın. (Lokma derler bizde ona.) hā loKma işdā. siz loğma diyoñuz damam
biliyon, loKma diyonuz. burda loğum dārlā. bu amcañ hindi turpan dāyvirilā ya bu turpan
sallādı. biz dā arkasına dırKımıK çäkādiK. açCıK bi ğari ğälivisäK, varyıñ
180. yanınıza, kāsārin sizi kāsārin. kās kās dā ğurtulām dādiK biz dā. (Niye kesiyor
teyze ?) ä çalışcaz ğari ya, çalışdırıyı ğari bizi öğlä korKudup çalışdırıyı ni yapcañ?
(Teyze Yunanlılar gelmiş mi buraya ?) ğälmışlā yavrum. bān ni bilim yavrım onlara da
dāyvirilādı. yunanlā ğaldi işdā hunü ätdi bunu ätdi, dārlādı. babacım fila ufağmış,
hu rāyā bi ğarağol ğuruludu, o ğarağola täl çäkärlāmiş. äşşāklā sarıvırılar imiş, täl
185. çäkärlāmiş. ırāmatlıK burdan mindirivirilār imiş, äşşā, orda ändirivirilārmiş. ğanā
mindirivirilār imiş. cavur äskārları şay dādi, doñuz kāsmişlā dā dādi yiyiPbatırlā dādi.
sizin dā vā bundan dāmiş yādi doğram haKğımız dāmiş, sän dā yi dāmişlā. biz
yimiriz onu dāmiş babam ırāmatlıK. doñuz yiyurlāmiş cavur äskārları ğari. böğlō
böğlä laf ädiviridi hani yonanın ğaldindā bobacım da anacım da ufacığmış. bura
190. bi şey olmamış, öğlä dārlādı. burda bi atas dāyā bi adam marmış. o burları
irazil ätdirmädi dārlādı yāni. öğlä laf ädiviridi. burda çäkirgä dā varmış. çäkirgä dā
dādi bi büyük, amcamızın hanımı vardı. oncāz dādi ırāmatlıCıK, ağamıñ şayı oluyo,
ğayinvālidāsi oluyo. yavrularım dādi dışlara çıkıvıdıK mı dādi, häP saşlarımızı çäkirgä

yiyiP atıyo dardı. ämmä bizlā bilmäzdik yāni. ha¬ saşlarımızı dādi¬, arķamızdaKi
 195. älbisäläri häP çäkirgä yīyo dādi, böglä laf¬ädıvirilādi. işdā hani yonaniñ da dārlādi
 burā zararı olmadı dārlādi. o adamıñ yüzündän dārlādi. o adam yonaniñ işdā başġanı gibi
 bi şıylā olmuş burlāda ġāri. onuñ üçü¬ irāzil¬ädırmämiş köġlü. başġa yārläri yaķmışlā
 da, burları¬ yaķmamışlā. anacım dāyvāridi höġlä, yonan ġaşçıymış ġāri burdan. hani
 anam günäyin¬içindänmiş, bubacım buranıñ yārlisiymiş. ġaçıyurlāmiş, anacımın
 200. halasının ġocası var¬ımış, dayıcı¬. onlāñ yanında böyümüş sātān¬anacım. bobasını
 hiş bilmāz¬ımış, anasıñ göġdäsində ġalmış. bobası äsKärä giTmiş orda ġalmış. öġlä
 dāyiviridi¬, anadan da bir buçuğ yaşında ġalmış. bir buçuğ yaşında dādi halam büyüTdü
 bāni dādi, büyüTmiş dādi. yonan ġaçıyumuş ġāri, älinä iki¬üç yımırta almış, bi dā
 taviğ¬almı¬ş. dādācım dā namaza durmuş namaz ġılar¬ımış, çindirā yaķasındı da
 205. ġaraġol var¬ımış. hani¬ türkün ġaraġoluydu o ġāri. şāy dār¬ımiş, hadi hadi dārmiş
 türk dārmiş, yārā yatıyoñ, göġä kaķıyoñ dārmiş, yārā yatıyoñ göġä kaķıyoñ dārmiş ötä
 yaķaya ni şaraT yapıyoñ dārmiş. bunları da anacım dāyiviridi yāni. tamiti türk dārmiş, hadi
 dārmiş baş yımırta bir tavuğ dārmiş. kaÇ dārmiş baş yımırta bir tavuğ vā dārmiş, yārā
 yatıyoñ göġä kaķıyoñ ötä yaķaya ni şaraT yapıyoñ sän dārmiş. o da¬ ġālġo cavuruñ biri o
 210. zamana ġada¬ işdā ġaçıyuz dāmiş ġārī o hāral'da, dilini ni bilsin. yımırtyı tavuġu
 a¬Tdırvimiş dā, bi çäkmiş giTmiş, ġaşmış giTmiş¬o cavur da ġāri. öġlä olmasa dādāyā¬
 öġlä şāy¬ädıyumuşmuş hani namaz ġıldına Filā. böglä diyviridi, anacım da bunları
 dāyviridi. onlā çocumuşmuş ġāri. (Teyze burda asker uġurlarken eġlence falan
 düzenleniyor mu ?) olmuy yavrum, bilmiyin. bānim¬oġlanlān günündä yoġ¬udu da
 215. bilmiyon. äsKärä göndārikā¬n şāy¬ädādiK, allah ġabul¬äTsiñ bi
 mävlitciK¬oğududuğ, bi¬ yimāklā furduruduK, bi yimāimiz çoġ¬oludu. böglä

oğurluvurūduḲ gidādi yāni. ſimdi yapıyorlā ya- tabi bānim kändim güçük-olmadında
oğlanlarım-olmadından gömüyon gāri. hindi yapıyorlā āsKārlā. (Düğünleriniz nasıl
oluyor teyze?) düğünlā ha-. düğünlā dā cumā günündān başlarla- yimāK yirlā,
220. ſāy-ādārlā. cumā gün-olu cumārtāsi gün-olu, tādil günü dü işdā- gālini alıruz
gāliz. öglā āğlāncā yaP, o gün-olmaz 'da ārtāsi günü olū-ışdā-. ſāy günü, hani
cumartāsin'nā cumā günü olu. düğünlārimiz öğlō-olū. üş gün yāni- oluyu düün. gālinlā
bāyaz kāyiyo, bāyaz fistan kāyiyo. gālinlā āsKidān ſāy-imiş dā- hindi bāyaz kāyiyorlā
gāri. (Eskiden nasılmış?) āsKidān höğlā cığalı gālinlā olur-umuş. böğlā başlarına- ſaPğa
225. kāydirilādi yāni, altın tura dağarlādı- başlarına. āskidān-öğlüymüşmüş, ſindī öglā
dāği. (Sen cığalı gelin mi oldun teyze?) ha bān bāyaz kāydim bān. ata da minmādim cibā
bindim, ata minmādim. ata mindiriyorlādı da, bānim günümdā taha. bā-n dā ata
mināmāzdim bilōñ mu, yanıbaşındān min dārlādi mināmāzdim-öglā-. yalnız hayvanla
suya gidādim. āşşāñ boynuna 'bi artılıdım, öglā minā gidādim. āğār boynundan
230. mindircāsāñiz dādim ata dādim mincān-ata dādim. yoksa yanıbaşındān
mindircāsāñ mināmām sātān dādim. (Niye?) ā mināmiyin. āğār-ōsuñ baḲ, hindi gālin,
gālin baḲ āKmā yırTdı da böğlā barmāna, bizim-āKmā dādi işallah bi yiyici gālcāk
dādi. işallah gāli dā dādim bān dā canımıñ sıkıntısı gidā. çoḲ-iyi gāldi. gālān bāK
hoşuma gidā bānim sātān. bānim-āvim böğlā hi-Ḳ ſāy-āTmāsiñ, hi-ş dā ağzım
235. durmasiñ, o ğada hoşuma gidiyu işdā ni diyin. ādividim lafi unuTdurduñ gödüñ mü
bānā. ni lafi ādiviriyudum bān burada? (Jipe bindim dedin.) ha- tamam. cibā mincāz dādilā
gāri ondān kāri cibā bāri minsiñ dādilā. ā iyi. ğaynatacīmiñ acḲıḲ, işdā bu ağamñ bobası
yā, aḲıḲ kafacığı gāliñ-ıdı ırāmaTlığñ. bobacīm-ırāmaTlığñ da ondān gāliñ-ıdı. biri
dāmiş cibā mindircān-āmmā- onu da ğıyına mindircān. (Kimi?) bānim bāyi ğıyına

240. mindircāmiş bi dā. ğaynatam   öğlä dāmiş, öğlä cahilliK. bobam   ırāmaTlıK da diyo mindirmām. bān dā dādim boynundan minārın   o zaman dādim. ni yaPcaK, hadi minsin dādilā ğāri öğlä  , öğläliKlä cib   ilā çıKdım. ond an kārī dā ğālinlā ğāri taKsiylā cib   ilā çıKdı, hayvanla çıKmadılā. bān   öndār   oluvudum. (Demek senden sonra hayvana binen olmadı.) hı ävāli hayvanlan  ıkarlādı ğālinlā. ond an kārī ğāri   kimisi ciP, ciP bardı o

245. zaman, cibā mindi. kimisi dā hindi ğāri   taKsiyā miniyurlā şāyā miniyurlā, işdā öğlä yavrum. (Kına gecesi yapar mıydınız teyze?) kına ğācāsi bilā olmazdı ävāli. hindi kına ğācāsi kına yaKıyurlā bilmām nā ādiyurlā ya, o zamanlā kına yaKmaK bilā yoğ   udu. ğālin kınamız   ayını   kına ğārarlā, āşam   üsdü yaKarlā ğāliniñ ālinā ayāna. hindi   hindi öğl    olmuydu da, hindi   düğün yapāka hindilā böğlä mumlā yaKıyurlā şāylā ādiyurlā. bi

250. yandan   oynuyurlā, türküsünü söylüyurlā öğlä yaKıyurlā ğāliniñ kınasını. o ävāli öğlä dāğildi. hindi   cumārtāsi gün āşam   üsdüsü ğālinlā böğlä başına bi şāy örtālādi bi yo ağladırlādı ğālini yāni. (Ne denir ona?) ğālin   öğl    oşanı dāni  . ha onu ādārlā yāni. ğāri ğāliniñ tāPāsinā bi şiy şāy   ādārlā, kāyfī ağlaTcaz dāyā orda ğālini şāy   ādārlā. (Ne söylerler ağlatmak için?) türküsünü bilābil on mu, bilāmiyon. hanı bilsām dāyvirin dā

255. bilāmiyon, türkü bilā. hāÇ   āTmādim   onları, bilmiyon. (“Yüksek yüksek tepelere ev kurmasınlar” demezler miydi?) onları ävāli bilmāzlādi. işdā ünlāvāñ ğāliniñ bobasına, bobasız ğız ğālin   olmaz, ünlāvāñ   anasına, hanım   anasına, anasız ğız ğālin   olmaz, ğālin   olsa ālin   olmaz. böğlä   şāy   ādārlā. işdā ünl vüñ ğāliniñ ğardaşına, bāğ ğardışım   olmıyınca ğālin   olmam diyā ağlıyo, filān dāyā böğlä şāy   ādārlādi. hindī öğlä

260. bu   o yüğsāK tāpālārā filā, bunları yāñi diyorlā yāni. onları da bānim kaşa almaz sātān.

 urdulā sacaK daşını  .

bişirdilā al ğālinimiñ düğün   aşını.

boba dāñizliyā vādīñ mı?

265. ayyaşılığımı aldıñ mı?

boba gālin◊oluyon bildiñ mi?

şān bobam göñlüñ şān◊ōsuñ.

gidiyom bobam habarıñ◊ōsun.

ondan kārī◊, hindi ondan kārī dādīmi dā alıyudur āki bānim. (Olsun varsın teyze, sen

270. söyle.)

ünlāyvāñ gālinimiñ bāy bobasına,

bāy bobasız ğız gālin◊olmaz,

gālin◊olsam āliñ◊olmam.

ünliyviñ al gālinimiñ hanım◊anasına.

275. hanım◊anasız bān gālin◊olman dāyiP dāyiP aĝlıyon.

gālin◊olsam āllāñ◊olman dāyā aĝlıyon.

ünlāyvāñ bāy ğardaşıma,

bāy ğardışım◊olmıyınca gālin◊olmam,

gālin◊olsam āliñ◊olmam.

280. orda◊n, ğāri işdā aĝlıma gālmıyū tā vā da bunlā, aĝlıma gālirsā.

āvlāriñiñ◊ōñü kümās,

dilki tavıĝını yimās.

bobası olmıyınca gālin◊olmaz.

işdā nışanlısı◊ ālini yümāz.

285. filā böĝlā işdā dārlādi yāni, mānilā atarlādi. buna da ğāri◊ çocuĝluĝ ğızım, aĝlaşıdıĝ

yāni. biz söylāmāzdiK dā◊, āsKi ğadınlā söylādi. hindi bi dā bi şey dā dāyvicān sānā. bi

dā◊ düĝün ğünü ğāri, kına ğünü zāynā oynarlādi. yāni bizim ğünümüzde ziynā dārlādi

yāni. bi ğatar ğadın hu yannā◊oludu, bi ğatar ğadın hu yannā oludu◊ onlā öĝlā zāynā

oynardı. onda da işdā aĝlıma gālmāyiviriyō ğāri ya.

290. a cānım zāynä,
gälinim zāynä,
säni bir iläşbär  isdämiş vāräyin  ona.

ötä yandaķı da-:

a cānım boba  ,
295. gälinim boba,
bän  iläşbärä varmam,
iläşbär bänä   äkinci  olduru,
bän  ona varma    isdämäm.

o da öğlä gidädi. ordan bi dä-:

300. a cānım zāynä,
gälinim zāynä,
säni bi   şäy  işdämiş dädä
väriyin  ona.

därlädi. o da işdä ta soñura-:

305. a cānım zāynä,
gälinim zāynä,
säni bi zäroş  isdämiş,
vāräyin  ona.

a canım boba,

310. gälinim boba,
zäroş  içär içär sarılır bänä.
bän varırın  ona.

böğlä bi şäy işdä. (Sarhoşa mı varacak artık.) särhoşa gönlü va. iş zor gäliyu ya milätä,
onuñ  üçü zäroş  öğlä durca   sanıyurlä işdä gäri  . öğlä mänilä atarlädi yäni. ond an käre,

315. bir  arı gäldi cız dädä.
girdi goynuma ğız dädä.
bı yıl  almazsa güz dädä.

böğlä şäy oludu.

tohumu nasıl saçarla?

320. höğlä höğlä saçarla.

işdä gözäli nasıl sävärlä?

höğlä höğlä sävärlä.

çikini nasıl kovarlä?

höğlä höğlä kovarlä.

325. böğlä işdä mänilä atarlädi. (Bunlar hep kınada mı söyleniyordu?) aa gacä kınasında olmuyo, gündüz, zäynä dädimdä oluyu. onda olu bu. (Şu anda devam ediyor mu teyze?) yoK, kaKdı işdä.

käçiyi nasıl käsärlä?

höğlä höğlä käsärlä.

330. almiyi nasıl kaparlä?

böğlä böğlä kaparla,

däyä häni böğlä şäyädärlädi. ämmä bunu hindi sän höğlä garşılıklı bi söğlicän, çok gözäl olu baK. ädäti bitirdilä işdä. atalādan gälmä dä, atalādan gälmä dä hindiKi gänşlä gäri böğlä şäyätmiyo. ta soñ biTdi mi üş tänä bardaK dolduruladı suyla, onu bi

335. çuluñ üsdünä görләdi, böğlä havaya atarlädi. o bardañ gırılıdı häPsi dä. gırılınca gadä atarlädi, o gırılmaK o gada maKbul bilirlädi yäni. bardaK gırılısa maKbul bilirlädi yäni işdä öglä şäylä. (Bildiğin türkü var mı teyze? Halı dokurken, tarlada çalışırken söylemiyor muydun?) bilämiyun yavrum, türkü bilämiyun. bilömuşuzdur o zaman gänä dä, unuTdum gäri. bildiğim şäyläri dä unuTdum gäri. (Burda ağıt yakılır mı ölünün ardından teyze?) olu, yas olu.

aķ ¼ahaT¼üsdündä gara yazılā,

¼imānlāñ¼üsdündä aķ ğuzulā,

anası ğızlarını özülā

özülüyün¼ämmä ğālmıyü ¼u.

345. böğlä olu da¼, dāyāmiyon bān. (Ağlama teyzeciğim, üzdüm seni.) oķuTmalıK

dāyviririz hani¼ şāy ya öğlä bi hasdalıK buldum da. hocaya baKdırdıK bi äTdiK, iyi

olamadım da äväli 'çoK şāy¼äTdim hani. allah şāy¼äTmäsiñ hocalā bānä dağlara dādi

¼aldırmanıñ şāyi vā dādi. hani dāli oluP ğiTcāmişim ğāri. ba¼Kdılā, şāy¼äTdilā,

iyi¼oldum ondān kāri. bānä dādi¼ ¼a¼ığılı davıllı¼, düğün, nā ğadā ğönlüñ şān¼olan

350. yärä vacasıñ dādi. ağlığıP sızılāyan yärä hä¼ş vama dādi¼. öğlä yärlādä äğlān dādi.

onu da nārā¼ ağlığıP sızılāyan yärä vamazsıñ. iyi, bobam¼öldü İtiyar dādiK, anam¼öldü

İtiyar dādiK. İtiyar dāğildi dā İtiyar dādiK, anam bānim yaşlarımıydı öldü. bobam tā äväli

öldü. kırK säkiz yaşında mı¼, ällı¼iki yaşında mıdı öldüñdä bobacım. ä bi dā üsdāliK

ğızım şāy¼äTdi. onuñ¼üçü onları ğonuşamaycan ğāri. (Tamam teyzecim.) nasıl vamācañ

355. hani¼, ağlığıP sızılağan yärä vamācasıñ, aynı hasdalığıñı döndürü ğālisiñ dādiydi.

dādiği gibi dā bān çoK bi has, şāylādä¼ aķlım¼ärmaz yāni¼ düşārim yärä şāy¼ädārin

işdā äbirlā sabırla dirildiyorlā şāy¼ādiyurla¼ öğliyin yāni. onuñ¼üçü

ädāmiyācām¼onları yavrum. (Tabi teyzeciğim anlıyorum. Acın tazeleniyor.) yāñiliyon,

yāñiliyon¼işdā. (Gitme teyze ölü evlerine o zaman.) canım durmuyü o zaman da. hindi bi

360. ölān¼oldu dādiñ mi, bāndān¼ävāli säyidān. säyidiK gidāsim ğāliyü oraya. burda

canım durmuyü ävdä. (Köyde hiç zorla kız kaçırān var mı teyze?) yoK, ğız ğaçırmadılā häş

burlādä. häş öğlä¼, ğönlüñlā bir¼iki ğız ğaşdı ämmā¼, onlā da öğlä. öğlä zorla ğaçırma

yoK häş, allā şükür öğlä şāy bilmāyiz. baK su varmış da¼, dāñiz ğaçıyumuş

yärlāñ¼altundan ämmä dövläT ğuvātı olmıñca ¼ıķarabiliyu mu milläT? huraya bi¼ şāy

365. furdurdulā, ğuyü furdurdulā. allā şükür suyumuz ¼ıKdı. yakıncıK ğini hura¼,

ävlärimizä gäldi. oraya→ suya döpö yapılıcāmı, ğurban dārilärini ora toPlamasını isdāmı
 muhtarımız. iyi, gäldi çocuK. mütar älim däği bānim, ğayınımıñ→oğlu o da→. gäldi dādāñ
 dāriyi vāridi→ämmä nä bilälim. hura gäldi→, qorna huruyurlā qorna huruyurla→, tabi hu
 gālin çıKdı. diyurlā köññ dārisini biz→aldıK diyurla, dāriläri alıK giTcāz. bu da nä bilsñ,
 370. vāriyo. köğüñ dārisini, şay kändi dārimizi. birini ösuñ→alın da dāmı, köğümüzä
 toPlācaz dāmı gānā, iki ğalsıñ bizä diyo. hāyır diyurlā, biz→aldıK buranıñ dārisini
 diyurlā. āliyurla→. gānā buraya bu→ oğlanıñ güÇçüğü bi oğlum dā vā. ana dādi dāriläri
 dādi bu, aldılā giTdilā. anū ğız yavrum kimdān almişlā dāriyi dādım bān. oğlum säyiT
 dādım kimdāñ→aldıñız dāriyi dāñ dādım. hanı mütardan→almadısa ğōñ dāriyi dācādım.
 375. saKli→alıyurlā ya, sü→rdünnā giTdilā. niysä gāldilā→, bānim→oğlan da gäldi→, çoK
 çäkişdi ğāri. hani köğümüzä→ toPlanıyu da nidān vādiñiz, bizim İtiyācımız yoK mu filān
 dāğā çäkişdi ğāri bu. hani ğutlu bayramda gāliniñ haTrını da ğırdı, bān dā ğāri→ häpimiz
 dā şay→olduK, pārişān→olduK gibi oldü ca→nım bayramda. bi→ şiy dāğāmādım→oğlana→
 soñurTcā bunlāñ yanında bi şiy dāğāmādım hani. malıñ başına giTdiK, oğlum dādım nidān
 380. çäkişiyōñ, dāmā dādım bān. a→lmış giTmişlā ni dāğām? hāş säslānmā oğlum sān
 dādım. tā da vāmādım→ämmä, ğolumdan qopduK ğadā dādım. 'hāş vārāmāzsām yirmi
 ğayma vācān, yāni allah ğabıl→äTsiñ. säslānmā oğlancım ğāri, çäkişmā gālinā dādım. ä
 bunlāñ yüzü gözü āğildi mi bāninki dā āğiliyū dādīñ gibi. oğlan ğāri ğızdı nä ğadā osa→, ä
 bizim dā häpimizniñ mırımız yıkıldı. nä ğada ösa→ bu şay→äTdi. ä o, o bayram da ğāri hatır
 385. ğırma zamāni mı ämmā→ ğırdı ğāri oğlan hatırımızı→. gālinā buna çoK çäkişdi sān
 niyā şay→ädiyōñ, işdi sān mi bilcāñ bānim→işimi→ bilmām ni→, bağırdı ğāri. bān vācāñ
 ğāri dādım, säslānmā dādım. hāni öğlā bi mütarı da gödüm yoK, vārācān yalıñız.
 göñlümdān çıkardım yāni. hām vafaT hām hayır dāğān gibi dādım, çäkişmā gālinimā
 dādım. allā şükür ondan ğāri çäkişmādī→ämmā→ äväli hatırını ğırdı nası ösa ğutlu
 390. bayramda. aslında bayramda hatır ğırcaK zaman däği ya→, āliñ sözünnā ğırdı çocūn

hatırını canım. (Teyze gelin dedin ya aklıma geldi, burda nasıl kız istenir?) varısın, allahın
 amirinnä, päygambäriñ gavılınna biz gıza gäldiK däsiniñ, başğa nä däycän yavrum. gönülläri
 olusa, äh hoş gäldiñiz saFa- gäldiñiz. säniñ-äTmişliñ bazı kaykı insanlä olu, säslänmäz
 säslänmäz bän filän yärä gız vämä-m. ä allahın nasibi dämäzlä, böglä dārlä. ni yaPcañ o
 395. zuman kaça gälisiñ. (Kız verilince bohça götürür müsünüz?) olduKdan kəri
 bizim-orda yoKdur götürmāğiz biz. tā nışan daKcāmız zaman nışanla bir dağarız. yāni-
 düğün soñura olcaK-olusa bi yüssüK, bi altın mutlun dağagörüz. yalınız bänim bu
 gälinimiñ köğündä va. hindi şäy-äTdiñ mi- giTdiñ mi, yäTdi biTdi mi-, bunla päşgir
 düğlüyüz dāniyo. onü o- yāni bizim bu gälinimä gidincä onuñ-içinā bi altın düğüllüyoñ,
 400. päşgir düğlämäsiymiş. bizim burda yoKdur-o. ona yaPdım. böglä- sordum, ädätiñiz
 nasıl, böglä böglä dādilä. ona böglä böglä dādilä- päşgir düğläni dādilä, içinā bi altın
 gatarın goluñdān ni kopāsā. ona yaPdım yāni. hani, tabi hārkäziñ ädätinā giTcañ. bizim
 burda yoKdur yanı. sözüma-z gız-ävi- şäy-olusa-, gänä düğündä alıvırısiñ bi
 göyun-iki göyun, alıvıdıñ zamān-olu yāni. gız-ävi yimäK yapāka gullansiñ dāyā-. işdi
 405. böglä-olu, yāni bizim känd-imiziñ göyun sürümüz vā. bu gälindä- vädik bi-
 hayvan, bāslāñ kəsiñ. o mübāraK da nasib-olmadı gayboldu yalım-o ya. bu gälindä
 vädik, nışanda vädik birini mi ni, düğündä vädik iki dānäsini. hār yäriñ bi şäyinā işdä,
 ädätinā. işdä öglä, yär damar damar ısanlä soy soy dāmiş. kimisi vādır, kaykıdır, bän filän
 yärä gız vämām, işdä o gadā, kāsdiri. allahın nasibi. hu yāniğonaKda, o gün giTdiK biz,
 410. işdä bir-afta- şäy bir-aFta dāmişin bir-ay gadā filän-oldu. bänim hu gäliniñ
 gardışı-miñ-oğlu vā, äsKārdān gäläli çocuK, iki sänñ üş sänä oldu-. fākircälä.
 gälmiş-ordan-abılam, bänim-abılamıñ gızı, bu, gälmiş, gidām bizim gız. säyiTdiK gāri
 giTdiK. giTdiK gāri- oraya. şimdi bā-n dādım, abılam säslänmädi, bän dādım
 gızım-allāñ-ämrinlä- päygambäriñ gavınlā biz gıza gäldik. kimdān gäldiñiz dādi-,

415. ğa'dın. bän dä dädım abılamıñ torunundan ğaldiK dädım. barmaKsızlādağınd, an hā dādi. hä↪ dädım bän dä. ğadın 'bi buruşdurdu yüzünü↪, barmaKsızlāra ğız vāmām dādi. yavrum barmaK, barmaKsızlāñ nā kötülünü ğodüñ dädım bā↪n. barmaKsızlāda allā şükü↪r, ālā muğtaşlıK yoKdur, kändi↪ hālinlä kändi şäyinnä uğraşırlā, ona buna borcu harcı yoKdu↪r. nidän dädım barmaKsızlā↪ diyoñ. yavrum dädım bän, bi yo dädım ğocaña

420. sör, ğızına sör, allahıñ bi nasıbi bu dädım. bänä dudānı toPladı↪, vāmām dādi. ğocamıñ bilcāñı dä bilirin dādi↪, ğızımın bilcāñı dä bilirin dādi, barmaKsızlāra ğız vāmām dādi. ya↪ iyi o zuman dādiK, kaKdıK, ğaldiK ğiTdiK. ni diycāñ canım? (Öyle isteyenin bir yüzü vermeyenin iki yüzü kara demişler. Teyze buranın adı neden Parmaksızlar olmuş biliyor musun?) bura mı, bura barmaKsızlā, şindi onu da diyvirin sänā↪. bu barmaKsızlāra

425. bizim dādälārimiz yārlāşmış. üş ğardış↪ımış, şāy dörT ğardış↪ımış. dörT ğardış ğälmişlā burdan tarlā↪almışlā taKğā↪almışlā dādēñ gibi, tarlalarınıñ başına yārlāşmışlā. burda↪ yārlāşincā↪, burda ākārlār↪ımış biçār↪ımış dörT ğardış, dördü dä äv yaPmişlā buraya↪, durarlar↪ımış. birisi↪ şöylā bi mäsälā dārlā, bi yārā ğiTmiş orda da bal ğoyvumuşlā, diyorla↪. basdırıP da balı alınca ğada, barmā ğırılmış ğiTmiş. onuñ↪üçü ha

430. barmaKsız dāmişlā↪. āsKidän dä bi laf dāndē zaman, o öğlā ğalıvırımış insanda. böylāliKcā köğüñ↪adı barmaKsızlāda ğalmış. (Senin deden oluyor öyle mi?) hä bānim dādām. bizim hindi dādām şöğlā, bi bānim bobamıñ bobasıymış, bi↪ bu↪ ğālinimiñ dādāsiniñ bobasıymış. bi dä bānim, bānim ğayın ğaldi ya onu↪ şāyi↪ ğaynatasınıñ bobası, bi dä çāşmäbaşında vardı ortaçāşmädä bi amcamız, bi dä onuñ bobası. dörT ğardış bura

435. yārlāşmışlā. baK o↪ çāşmäbaşındağı amcamızıñ, bobası mıydı ğāri, onuñ dādāsi miydi↪ ni bilām barma ğırılan. onu āsāsı barmaKsız dānēdi ona. barmaKsızlā↪amcamız dārdiK, yāni. bānim bobacıma ğar↪āmāT dārlādi. bunuñ dādāsina↪ ğüÇçüK māmāT dārlār↪ımış. burda vā işd↪o dāmiñki ğayınımiñ ğaynatası, ona ğoca māmāT dārlādi↪,

öglä gonusurladı. bi dä burda düğünlädä şäy kına gäcäsi olu gäri işdä cumärtäsi gün
440. gäcä. bi gadından bi ärkäg älbisäsi käydirilä yäni. ärkäg älbisäsi käydirilä, ä hu
gızı çıkarı garşısına oynä, bu gızı çıkarı oynä. oynadı gıza sarmaş şäyädä. ısbağı
ısbağı, ärkäK ısbayı, gözälläri duT oynat ısbayı. aÇcıK oynadı mı sarıl sarmaş da
goyvır ısbığı. goyvurü şäyinä. bi dä dutä gäli, bilmäm kim gızı çıkaramamış ısbayı,
şaşgın ısbayı dışgın ısbayı, bilmäm kim gözäli çıkaramamış ısbayı. onu illä çıkarı,
445. oyunä. qalgıda qalgıda oynad ısbayı, döndürä döndürä oynad ısbayı. o nası söyläsä
o da ona görä haräKät yapä gäri oynadı. işdi sarıl sarmaş da goyvı ısbayı dädi mi, sarılı
sarmaş goyvırı ond an kəri. böglö böglä onu oynadırlä yäni. (Düğünlerinizde giyilen
değişik kıyafetleriniz ve farklı oyunlarınız vae mı teyze?) aä, burda olmuyo o. däjşik
oyunlä bilä öglä olmuyı burda. işdä böglä ärkäK älbisäsi käydirilä ond an kəri
450. ärkäKlärimizdä dä şöglö oludu. onu da ädärlä bazı. hani bu sıraläda bäK ädilmiyu
ya, äsKidän äfä yaparlä. iki gız düzärlä onlä da, fısdan käydirilä gız düzärlä. işdä bi araP
yaparlä, ağzını yüzünü boyarlä böglä onu. bi gögnäK käydirilä ona. ä o gızı ötäki
äfäniñ äлиндän gaçırı o araP. hä-y amına gödumuñ arabı bilmäm nä bilmäm nä
bağırı ötäki, sän nasıl bänim älimdän gızı. işdä biriniñ adı cävriyä olu, biriniñ adı
455. äminä olu, biriniñ adı bilmäm ni olu. äminä işdä bilmäm ni girmiş damıña,
bilmäm ni olmuş, böglä ädärlä görä. ond an kəri hindi äfiyi şäy ädäsä, äfäyi 'bi sıkı
atıvırlä, äfä ölü. äfä öldü mü, o gızları başına gätirilä. ä şu yannı mı alcañ, şu yannı mı
alcañ? orta yäriñdän dälärlä höglä, sözüüm uzalıyu adam ya, böglä ortasından dälärlä. hu
yanı mı alcañ hu yannı mı alcañ? ötäki bän hu yannı alcan, biri küsä gidä. gäl cävriyä
500. buraya sän hu yannını al. illä häPsi dä qafa yannını almaz bu tarafı alı. işdä büylä
oyun çıkarılä yäni. illä häPsi dä bu tarafını alı, aşşä tarafı alı o gızlä gaTliyän añaşamazlä.

(Cirit oynarlar mıydı burda teyze?) cirit äväli vardı dı hindi yoK ğäri hindi aT yoK ğäri. äväli cirit oynarladı bänim kändimiñ bilä vädı atım. bu gälini alıK gäliyuz, bu günäydän bänim, dämiñki dädäñ ğäri hurdağı cirit oynuyō ğäri bi atımız vardı. hām çiftä

505. ğoşādiK onu, hām böğlä düünlädä, şäyädädiK oynuyurlä ğäri oynuyurlä. ä toPraKbasdı alcaz dädilä, günäyiñ gänşläri. bobacımıñ da acÇıK kafacığı gälinıdı, bu gälini nördä ğoyuK gidiyin bän dämiyo. vämiyon dädi. vämiyom dädi, ğodu gälini giTdi ä duTdula muTdula vädilä parasını aldılä gälini. ğäri aT ğoşduruyurlä, ğoşduruyurlä. dolmuş, o zamanlāda dolmuş, ciP māşurudu yāni. dolmuşa mindiK biz. bizim dädä

510. dolmuşula 'bi yarışdırdı atı bizim. biri hāmāñ dolmuşuñ şäyini kapisını açdı, iyi göz vadır kötü göz vadır dädi, ğa-l diyon sänä ğäri dädi. öğlölmasa hanı aT 'çaTlaycäK, yarışdıruyu bizim dädä dolmuşla. böğlä yan yana dolmuşula baraba yarışıyodu, hanı vardı öğlä äväli dä hindilädä yoK ğäri. sātān hayvan bäsleşän yoK ğäri. hindi äväli bi oğlan ävlänmiş, hindi aklıma gäldi, oğlan ävlänmiş. näysä oğlan bi işä

515. giTmämiş, gälini ğoyuP da. hä-rkäs çalışı gälirimiş çalışı gälirimiş oğlan giTmäzimiş işä. şäy diyo, niyä giTmiñün sän diyo. bän nără giTcän diyo, o dayı şäyi ğoyuK da diyo, nără giTcän bän diyo, giTmäm diyo. ana diyu bän sänä diyu bän onu çıkılıvırın sänä diyu bi çıkıya diyo, a-l da giT diyu. duTmuş bi fära çıkılıymış çıkıya, almış da giTmiş. adam da çifti sürmüş sürmüş oğlancaz, ğaş bi hu gözäl şäyä bi

520. bakım dämiş, açın da dämiş. bi aşmış da bi baKmışımış fära ğıyında bi çağıl varımış, çağılın içinä daşlān içinä 'gidivimiş. arıymışarıymış, o yandan yanna dävirmiş, o yandan yanna dävirirmiş, narasıñ bulamamış. fära giTdi yär bälli mi olu? aşam oturu öğlä tasalı, baygın gäliyo. n'öldü diyo? ğız diyü sänin çıkılıvdığın şäyi diyu bän ğaçırdım ya diyo. giTdi daşlān içinä dämiş, aradım aradım

525. bulamadım, çiFlä bilä sürämädim dämiş. ana gäldi o girdi yärinä dämiş,

işdäçiKaha duruyu burda dämiş. sänonu närdänolusa õsuñ dämiş geçirdiñ zaman
hämän gälirö dämiş, yärinä dämiş. sän bundan kəri çiftimizi sür gäl dämiş.

YENİKONAK KÖYÜ (Y)

Y,1

Ad Soyad : Emine Sever
Yaş : 80
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın ne teyze?) äminä- savär. (Kaç yaşındasın?) säKizändä. allahdan iyidim män dä topalın yavrum. dämir vā burda. (Bu köylü müsün?) bän burda doğdum yavrum. bu köğdä doğdum, bu köğdä böyüdüm, bu köğdä ävländim. hu ävdän çıKdım bu ävä girdim. (Kaç çocuğun var?) altı-. säkiz çocüm mā, dä altısı- dünyāda. säkiz çocuK-anasıyın. bildimiz

5. yavrucüm ni olcäK, ıramazanlā gālī dutarız ıramazanımızı-, ğurbanlā gālī kāsäriz ğurbanımızı, äkin-aylā gālī işlāsiñ äkin-aylānı, qaldırısıñ. ilāşbärliK vā bizdä işdä tütün yāñi çıKdı tā. äväli- onlā var-ıdı. yani ilāşbärliK vardı. düğän sürādiK, öküzümüz vādı, äşşāimiz vādı. ä köğlüK yār bunlā, büğlā olu yavrım, n'āTcāñ. tütün yāñi İcad-oldu tā yavrum. ya dörT sāni işlādim ya bāş sāni işlādim-onu. biliri-n, ğırmasını acar ğırarın

10. cizmäsiniñ dä cizärin. soñradan-örgändim-ämmä işdä o ğadā. işdä äväli köğlüK düğünü oludu-. aPdāl davılcısı gāldi. (O ne?) aPdāl davılı oludu, borusu bu ğadā. ğudu ğudu ğudu çalādı. hindi balo oluyo, baloda çıkıvırıyu hindi ğāri. bän gālin-oldüm zaman yavrum çoK-iyidi. bän gālin-oldum-ämmä, ğadın gāldi bi- davulcu-. davılcı çaldı, oynadılā. ä äväli- al baş-olūdu. al-örtünüdü. hindi- kāfinli gibi kâydiriyurlā

15. çıkariyurlā ora. o-rdan ü-ş gün düğün-oludu. cumā gündän bi başlanıdı davıl çalınma-, äsKi bazara ğada. hindi- öğlā dāğil. bi gün ädiP gāçju hārkāz. (Eskiden kızlar da kendini saklarmış değıl mi teyze?) yavıKlımızı- fotoğraf çıkāka, hindi a ğızım öğlā-. ğaçādıK, yavıKlımızdan ğaçādıK. hiş yavıKlımıza görünmädän bän bura gālin gāldim.

görmädım. tabıñ äsKidän öğliydi. hindi sağı sola gäzırlä gızıñm. işdä büğlä dayı
20. gızım, n'äTcän äsKidän öğlüydü. pählän güräşi yaparladı, dävä güräşi yaparladı,
burläda oludu. yağlı güräş oludu. hindi bişiy yoK. hindi bän bilmıñ gäri. hindi oturduK
gäri biz. durmazdım män, ävlädä bilä durmazdım. ä gidämiyun hindi. canım sıkılıyu, işdä
bura 'bi yatıyon, işdä bu. äväliñ dörT däğnäğ ilä yürüyudum, hindiñ bi däğnäğ ilä
yörüyön gäri. işdä äsKidän yavrıñm cavırlä gälmiş burlarañ. onları bizlā bilmıyuz.
25. analarımız biliyu, bobalarımız biliyu onlara. bän cavur giTdiği sänä dünyäya gälmişin.
yaşım yärindä gänä yavrum. cavırlä äKmäK vämämişläñ, bunları çävirmişlā dışarı
çıkmamışlañ. bi köpäk yónan gälmiş bura, äTmiş bu gidäni a gızım. cavırñ häPsi
gälmişü ku bunuñ, bi yónan gälmiş bura. yónan zamänındañ anam burañ bobama gälmiş.
gälin gälmiş günäydän. bi yo da bizim öğlana gälmişlā büğlä däñ, ikiñ ärkäK. illä ni
30. gödüñ ni gäçirdiñ. gaşdıñ bizim gız diyu. işdä büğlä yavrum ni olcaK, iläşbäriñ näsi
olü? (Tarlan, bağın var mı?) bänim bağım mädı, dörT dölümcä bağım marıdı köKlätDim
gızım bi yıl. bakamıyüñ, kim baKcaK. buñ gız vā yanımda bänim, bu duruyu yanımda
bänim. bunun gocası kazā yaPdı dañ, öldü däñ, bu bänim yanımda duruyu. üş öğlum mā,
üç gızım mā yavrum, dünnäda amänät. iki kārā başım bozulduñ. birindän vā iki çocuK,
35. birindän vā dörT çocuK işdä. täcällä böğlä. yirmi baş sänā oluğ amcā ölälı. biri
gäncıkä öldü. onda biriñ çocuK ämiyordu. o öldü. bän buna däñ hu yanda dumanlı
däriz, uşaq tarafından biñ gäliyi, aramızı buluyullā, bu adama varıyun bän. halal
süt ämmiş hani kötülünü gömädım çoğıyıdı, nä diyin mädä ganamasından giTdi
bilämädik. aldım giTdim soñuru izmiri ämmäñ, toKdur boşunā almışñ gälmişñ dädi.
40. äväli gälcädi dädi. nädin, äKdirüñ bişdirüñ işdi. (Emekli maşımız yok mu?) yoK
yavrum, yoK yoK işdä acıK bänim tarla vā da, älli dölüm gadā tarla vā da ämäKli mayışı

vämiyurlar bänä. äkiliyu, biçiliyu, icara väriyun. idāram kaçıyu işdä gızım n'ädäm. idara oluyuz┐o┐rdan. (Değişik yemekleriniz var mıdır teyze?) yavrım, kâşKäg┐aşı furuludu┐, kâşKäK buğdäydän. ordan noḡTdan ğavurmă┐aşı ädärlä, fasillä furarlä. ciğäri doğrarlä, 45. piriş ğatarlä içinä, onlādan┐oludu äväli. bänim kändim aşcıydım ya. bän düğün┐aşı vurūdum, mävlid┐aşları vurūdum a gızım ya. (Şu ciğerli pirinç nasıl yapılıyor bir anlatıver o zaman, bilirsin sen.) ciğäri┐ doğruyoñ. şäyi dä börKdürüyoñ, pirinci dä börKdürüyoñ. ondan kəri ğatıyoñ şiyä pirinciñ┐içinä, ğatıyoñ şiyä pirinciñ içinä, ğarışdırıviriyoñ. ä┐ndirivirişin orda, közüñ┐üsdünä ğoyvurusuñ, orda ıŐacıK durä. 50. yalıñız hayvan käsildiKdän kəri┐ ya ğälin günü olur┐o┐, ğälin çıKcä gün ğavırılı ciğär. ya┐ başlangısı gün ğavırılı. durumuña görä┐, durumuña görä aş hurulü. durumuña görä┐ yağ da çoK gidä, äT dä çoK gidä. durumuñ şäysä┐ idärä┐äTdircäsiñ. şäyiñi dayı furäsiñ, dayı işläsiñ, işlädiñ mi yimäK dä güzäl┐olu. (Tabi teyze. Ben pirinçli ciğer hiç duymamıştım daha önce.) anu┐ häş yimädiñ mī┐ulä┐. ana┐ o olü mu? (Denerim ben 55. onu.) dänä dä bi yu┐, äminä däyzäm munü dädiydi dä┐. daTlı oluyor ö äT bi yu. başğa yimäK, aşar┐aşı ädäriz. aşar┐aşı bilü muñ sän. (Aşüre mi?) ondan. o dayı┐olu bi dä. yädi türlü şäy girä ona. buydäy girä, darı girä, nohuT girä, çiTlämiK girä┐, cäviz girä, payam girä, susam girä. (Çitlemik ne teyze?) baya çiTlämiK┐olü bizim burlāda. gök gök, bilisiñ sän┐onu. bäk dayı olur┐o aşuruñ┐içindä. inar girä, börülcä girä, fasillä girä. 60. (Yediyi geçti Emine Teyze bu ya.) ä yädiyi ğäçä canım, ğäşmä mi? yädi ävä värilī o. vaKdiñ yoğsa üñlä ğoñşularına yädi ğaşıK soKdur, o da fayda yavrım. aşır┐aşı äväldän päyğambarlarımızdan, atalarımızdan ğalma. (Sekizinci kaşığı sokacak olanı sofradan kovalım mı o zaman.) amman bä gızım, kaş säkiz girü ona üläşdirdiñ mi ya┐. baKlavıyı bäK dayı bişiridim┐ämmä. häm┐ädädım häm bişiridim. bän günäyä dä giTdi┐m, güllüyä

65. dā giTdi¬m, ortaçaşmayā dā giTd¬im, barmaḲsızlara giTdi¬m, çoḲ giTdim mān.
 baḲlavı çoḡädädik. äväli¬ on baş yirmi zini baḲlavı қақadı, nışanladıñ mı ğızı.
 älöpüsü oludu. älöpürülädi¬ härküz basma atadı ora. yicäḲ gönüdu, tabi. düğünä
 başlamada¬n älöpüsünüädä adam ond an kəri¬, ni alcaz? hadi baḲām şiyä, günäyā.
 günäydä pırtıalırılā. gänä bizim düğünümüz dayı olu burda canım. gäl bi yo. äväli şäy
 70. ädärlädi sarıḡädärlädi. şäyiñüsdünä oturduladı¬, 'kälätäriñüsdünä. o
 şäyoludu, hākimolüdu, ḡaymaḲamolüdu. dörT ḡızädärlädi. o¬rdan üğändiriyä¬
 şäyi bağlarlādi ḡarḡıya, ipi. ḡaza da bandırılādi, ucuna da bi ataş dāḡirilädi. şäytanoyunu
 oynadı. hindi yoḡonlā. pulluḡula, sabanıla öküzolüdu. ḡızañıñ boynuna
 boyunduruḡu furarlādi. hurlāda çif sürärlädi. (Senin düğünde de oldu mu?) olma mı, bānim
 75. ḡızañlarım da bilä oldu. dayı oludu. tüFäḡlä furarla¬. ordan toḲdur gälī, soluḲ yoḲ
 bunda dār. soluḲ yoḲ bunda Ḳaldırıñ. қақā da yörüväri dā onları Ḳovalādi. dayı oludu.
 işdā böḡlä yavrım, äväli biz böḡlüydüḲ. o cıḲḡan davılı bāḲ hurādım mā¬n. (O ne?) ḡālin
 almaḡa gidäkä cıḲḡan davılı furulüdu, ḡaşıḡla. davılı büḡlä dutādıñ, bān sāni davılı büḡlä
 furādım. hindi yoḲ. zāynāoynādıḲ. a canım boba a canım ziyni dāyā älälä daḲışdıḲ,
 80. ḡarşı ḡarşıyı oynādıḲ. bardaḲ ḡırādıḲ, hä ya¬. dāḡnāḡatmaca oynarlādi.
 cıTciolüdu, cıTolmıyınca¬; yirmi, otuz, kırḲat olmıyınca ḡālin çıḲmazdı äväli.
 zopatarlādi zopa. biri dā o zopıyı alı väridi dāḡnāḲciyā şäyā ata minänä. äväli
 dayıoludu ḡızım ya. cıḲḡan davılı mıḲḡan davılı ḡalmadı ḡāri. zāynä dāoynanmıyu
 hindi. (O nasıl oynanırdı teyze?)

85. a canım buba,
 bizä gäl bi baba,
 sänä bi altıncıisdätmiş,
 väräyin mi ona?
 dādiḲ. ötāki dā,

90. a canım zîni,
 gâlinim zîni,
 onun çilâsi vâ,
 bân varmam ona.

diyâ öğlä oynandı äväli. unuduyun gızım gâri, bildiğim çoK da unuduyun. ağlaya ağlaya

95. gidiPbarın dünyâdan işdâ. zoruma gidü böğlä yavrım da. (Neyin varmış, turp gibisin maşşalah.) gözâl gızım bânım dâ. äväli bi dâ şây oynandı,

yağaya basma izolu,
 kaldır şâlvarı tozolu,
 ällâ duyâ sözü.

100. böğlä oynadı ondan kâri,
 kaçâyı nasıl dâpârlâr?
 hüğlä hüğlä dâpârlâr.

ğalıyır idiK. ordan güzâli nasıl sävärlâr. höğlä sävärlâr. çikini nasıl ädârlâr diyâ ädârdiK. büğlä oynadıK gızım. bi bân mi oynuyun? dörT ğarı, baş ğarı, orta yârdâ bardaK
 105. ğırâdıK. (O ne teyze?) hüğlä äväli ocaK bardaKları oldu şâydan toPraKdan. dolduruduK, ağzını dıKadıK. çulla atadıK göğä. üç dänä, dörT dänä bardaK ğırâdıK. (Neden kırılıyorsunuz, anlamı ne?) onu ğırdıñ mı, gâlin iyi olu, iyi gâçini vadıĝı yârdâ dänili. (Ben kırmadım ya teyze, eve gidince kırılıyım mı?) ğır, ğır. vadıĝıñ oĝlan dänizlili mi, yabancı mı? (Tavas'lı.) hâ, bânım bi davazdan arĝadaşım mardı. bân davazlıyın ğoca
 110. boĝazlıyın dârdi. tämizliK yapâdı da, türkü çâkiviridi bânâ, dâstanlä atıvırdı. äminâ dâyzâ uyan, bân davazlıyın ğoca boĝazlıyın dârdi. aKlıma gâldi baK sän şây ädincâ. allah gâçim väsiñ yavrım. (Saĝ ol teyze.) sän bânı aparläyâ aldırđñ ğâri dâ mi säslärimi. (Aldırđm tabi.) hâş bân säsimi kimsâyâ vâmâdiydim ämmâ sänâ värividim. şâyda, tälävzonuñ içindâ höğlä bâli büküdüK, hava çâKdiriyurlâ. allahım dıñ, hu ğocaĝarıda
 115. nâ arıyoñuz diyon. (Kendi başına geldi, kınarsan böyle olur işte.) bânım başıma da gâldi.

ayva çiçäğ açmış yaz mı gäləcəK,
 gönül bu sävdādan vaz mı gäçəcəK?
 bänän äTdiKläriñ az mı gäləcəK?

120. yandım allah yandım yandırma bāni.
 mavizär gurşunla furdurma bāni.
 gāliyorum dāyā kandırma bāni.

işdā büğlä. (Çok güzelmiş türkü.) nä dāyālim ya. (Yordum mu seni?) yorulmadım, bi
 şiyciğ äTmadım yavrum. bän sātän öğlä gonuscaK yärlä arıyoñ, söylāncäK yärlä

125. arıyoñ. canım sıkılıyu yalıñız. işdā büğlä. canım tüz bānim. oturamazdım, bän

büğlä oturamazdım. vallā bän durdüm yärdä durmazdım. ä oldü işdā. alışgın dāğilin,
 urhum sıkılıyu. bi yū da ağlārın. yasädärin ağlārın. ond an kəri äsālinin, bi di yatārın.

zoruma gidiyu işdā. gıçım büğlä oldu o sänä. ağırıma gidiyu yavrum, bi aq günlä
 gömādim yavrum yā. göcaya vadım ämmä göcalā da iyiydi, ırātım iyiydi. göcalā

130. öldüKdän kəri bi aq günlä gömādim. şükür ädiyoğ gāri. namaşçımı gılıyon, işdā. bi

dā günäydä äv yanmış, iki çocuğ ölmüş. oncāzlā nasıl can vādiy ki? hura, baraja da bi
 adamcıK düşmüş, üş gün oluyu böğün düşāli. bulundü yoK. onları da

därd ädiniyun işdā. hindi gāri dāvāniñ yörüyüşü bilä galmadı gızım hindi. dāvā da yoK
 gāri bu gidānlādä. (Önceden var mıydı?) olma mı, yörüKlä bu gidānlādä gonuyodu,

135. yaylıya gidiyodu. yayladan gāli yaylaya gidākä süslärlä dāvālari. çanları daqarlā,

üsläriñä kilimläri örtärlä. hindi yoK gāri. (Teyze ben hiç ninni bilmiyorum. Sen bana öğret
 de, ben çocuklarıma söyleyeyim.)

nānni nānni nän anası dādim,
 avrıpalı bağ babası dādim,

140. şişmān dāği tüğ gabası dādim.

* * *

nānni çaldım böyüTdüm,
 nilä dādim üyüTdüm.

bän oğlumı gānş gızlāra böyüTdüm,

dādim. iyi mi-? (İyi teyzecim.) böğlä dāsdanlā atādım.

145. üyküläriñ sāniñ-ōsuñ.
nänniläriñ bānim-ōsuñ
oğlum böyü.

işdā böğlä. hurda in vādır, cavurdārəsi dāriz. bi başdan bi başı mağradır, dāliKli. bi tarafından girāsiñ bi tarafından çıqāsiñ. äväli biz çocuğ-ūqa 'bi girādiK

150. saKlambac-oyñadıK orlāda. mal güdādiK, sığır güdādiK. ah büğlä olmasa-m, on

bant dolduruviririm män sänä. yalñız bānim, unutğanlıK vā. aqlımdan gāçivirü. (Teyze

askeri nasıl uğurluyorsunuz burda?) äväli, çāntā sarılıdı. äKmāğ-oludu, haşaş sürtādiñ,

susam sürtādiñ, içinä şākārlā ğaradiñ, ğavanozlarla dolduruduñ, äKmā ādādiñ. öğlä

çānt-olūdu. böğlä çāntā alı gidādi, äsKārlā äväli. dibinā- susam şay ğatadiñ, tarna

155. ğatādiñ. çıklādiñ, çāntāniñ dibinā dikādiñ. bir-avuş toPraK ğatādiñ. o toPraK çāksiñ

ğālsiñ, dārlādi ğızı-m. bi ğuyrūnu onu dikādiñ, äKmāKlār dā büğlä-ādādin, bükādiñ

yuğaları, dolduruduñ. çāntıylā yolladım män. iki dānā- āldān yolladım män, üş dā kāndi

oğlumu yolladım män, baş dānā. dördünā çāntā sardım ğızım. bi sünāT-āTdirividim,

fākirdi. müslümān-āTdim, iyi dā mi? (Çok güzel.) ād-āliñ-ilā, o da gidā sāniñ-ilā. o

160. sāniñ-ilā gidār-o-. āTdiñ hayır sāniñ-ilā gidā. burda ğalmaz. (Teyze gelini

ağlatırken ne söylüyordunuz, onu da deyiversene.)

furdular düğün-aşını näyni näyni näy,

furdular ğazan-aşını näyni näyni näy,

üñlāyiviriñ-al ğızımıñ al-anasına.

165. anu- solūm ğabarıyu bānim ğızım, ādimācān. (Sağ ol teyze.) bi dā ğāl bi dā dāyvirin.

bi hava çākiviñ mi? (Çekiver hadi.)

suya gidār bir-incāciK yolu var,

gözälläriñ bāndā yārim sözü var,

ğālmıū ğızım, ğāmiyu ya-v.

170. suya baTdı nābībāmiñ dördϣucu,
 sän bänimsiñ bän säninim öñgücü.
 ayrılığa sürar bunuñ birϣucu,
 ayrıl yarım ayrılalım gidälim,
 dörT baş sänäliK säviläri nasıl ädälim?

175. buladan yollarında da düğünϣädälim.

* * *

ğuma da varamadıñ mı?
 gül göydum almadıñ mı?
 säni zālimiñ ğızı,
 häş bāni görmädin mi?

* * *

180. ay doğar ayazlanır,
 gün doğar biyazlanır.
 o yar bāni görüncä,
 hām gülär hām nazlanır.

yätär gāri. git git onuñ yañına, ayşa däyzāñ diyvisin.

Y,2

Ad Soyad : Ayşe Sever
Yaş : 48
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Senin adın na teyze?) ayşa. dur bi yu dāyzām aḲlīm  ārsiñ bi.

tarladı ğırarlar cāvizi,
hani dā ğızın çāyizi?

5. tarlada ğırarlar urğanı,
hani dā ğālin ğızıñ yorğanı?

tarlada yirlār fıstığı,
hani dā ğāliniñ yasdığı?

dur bi yo ğısqāzım.

oğlum  āvlāndi āvlāndi,

10. āllā diñlāndi diñlāndi.

* * *

ayağına kāymiş üzāñgi cizmā,
üzāñgi cizmāylā oğlum sān ğāzmā.

* * *

ğazanlara su ğodum  ıldı,
marmarlara sabun ğodum  āridi.

15. aḲlımdan ğāçiviriñ ğızım ya-. (Aklına geldikçe söyle teyzecim.) ğızım bān on  üş
yaşlarında ğālin  oldum. at  arabasına mindirdilā, tānikāniñ  üsdünā oturTdula, babamñ  oğluna vādilā, bu āvā ğālin ğāldim. burdan çıḲdım bura ğāldim, tamam biTdı
yoḲ ğari. (Okula gittin mi?) giTmādim, cağilin yavrum. bilāmācān ğāri yavrım. hālimā sān
ğāl bi ya.

Y,3

Ad Soyad : Halime Taşkoparan
Yaş : 39
Öğrenim Durumu : İlk Okul Mezunlu

1. (Adın ne abla?) bänim adım hälimä taşkoparan. (Kaç yaşındasın?) otuz doquz yaşındıñ. (Okudun mu?) oquduñm, bäsüdan çıkdım. böğüdüñ, öñümdä iki dänä oğlan varıdı. iki dänä oğlanıñ öñündän bu köğdän isdämñä gäldilä. 'bän dä varmadım. näsip däğil ya, varmadıK. varmiyincä, bunlä da kafiyä gömuşlä, bunlän da bi oğlu vä. kafiyä 5. gömuşlä illä gaçircäz diyä. ä biz tarliyä giTdiK. bir a-y gözätliyullä yavrım. bir a-y, afyon çapasından tütün çapasına gadä gözätlämişlä bizi. illä bulcäz gaçircäz diyä. o zümana gadañ bän däñ däriyä gidiyoñn. dәрädä bi araba gäldiñ, o zaman gäri gaçirmadan äväli. gäldi bänä dädi, siz n'ışliyoñuz burada? biz dä bağ çapalıyoduK o züman. biz di gaçircäklärini bilmiyoñz. öğläñklä gäri gäldiK. soğra biz bi dä tütün 10. çapasına giTdiK, tarliya. gız gärdäşim mä, anam mä, üçümüz çapa çapalıyoñz. bu yandan iki gişi çıkdı gäldi. bizi dädilä, gölay gäsini dädilä. sağ ol dädiK biz dä. adamıñ. birini bän iyili biliyon. n'ışliyoñuz siz burda dädi. onlä dı dädilä, biz gäçalmadan gäliyuz, çäbişalmadan gäliyuz dädilä. dağın dibindi di gırmızı bi bardaK vä, suyna dolu. onü da ağızını tıkamadan gitmişiz. ağışlän dibindi di garıncä olü äskidän. o garıncıdan bi 15. iki dänä giTmiş içinä. o zümana gadä o adam giTdi o bardaKdan su işdi. bardaKdan su içincäñ bizim gız da dädi bänä, aba bu adamıñ ağızına garınca gidä dädi. yä gidäsä gitsiñ dädim, bän adama gızdım gäri ya. sancı dutä dәрlä dädim, garınca gidäsä sancı dutä dәрlä dädiñm. adam suyu işdi gäri gäldi bizim yanımıza. arığı çıkdım şöğlä, arığı çıkıP da kaKdım zamañn, o adamlä çoğalmış otä yanda, ormanda. baş dänä olmuş. biri bän

20. dutuyu, biri bizim ğızı dutuyo→, biri dācanamı dutuyo. bān ğaçırcāKlārini hiş bilmiyun→oĝlan yoK. oĝlanıñcamcası dutuyo bāni tabī. bān di dādim ki, sān bāni nārā götürüñ osmanābi dādi→m. hiş sāslnmādi. bān oĝlanı görüncā ğada, çıĝırdım. 'ta o zumancaKlıma ğaldi. o zumana ğadā bān dā→ 'bi çıĝırdım, çıĝırışım köĝā duyulcaK nārdāsā. bānā vardıla→, üş dānā ğişi dā bānā ğaldi. bān→on doĝuz yaşındāyin. bānim

25. ayaKlā yārā bilān dāĝmıñ. biri bu ğolumdan, biri bu ğolumdan, biri arĝada→n. bān yaĝa paĝa, saşlā babışlā hār yār ğarışdı. sürüyā sürüyā vardıK, arabaniñ yanına. bānā vardı üç kişi kaKdıriyullā. yalnız ufaK dı ōsam üş ğişi bāni arabıya kaKdıramadılā. ayaKlarımı dayadı→m. oĝlanı dolāşdırdılā öñümdān, assıl dādılā. soñura dolāşdı bāni ğaçıran→oĝlan

ĝāri→ ğollarımı bükdü→aldı assıldi→içinā. vardıK arabaniñ içinā girdiK. arabıyı 30. sürüyollā, miniP yörüyollā. bān ötä yalvarıyon ğoyvāñ bāni, bāri yalvarıyon. vallā da varcān billā da varcān, ğoyvāñ bāni dıñ bān. yalnız→ordan ğaşsam. ğāşdı ĝāri o hālimā ğāşdı dādılā bānā, bolunuñ bazarı ğāşdı dādılā. o zūmana ğadā bi çayıñ→içindān ğāçiyuz.

o zuman pusdum bān, o köñ dā biliyon. arĝamdan dāyvārilā diyā→, ğoyviñ bāni bi yo dādim, dutuyolā tābi bāni arabaniñ→içindā. bi ona yumruK vuruyun bān bi ona vuruyun.

35. ğānā döĝüşüyuz arada, arabaniñ→içindā. böĝlā arada şāydān işārāT→āTdim İsanlara, āl→āTdim→onlara. ğurtarıñ dāyincā baya bazıları hıyallamış da n'ölcāK. bān→o zūmana aşşā dārāyā→āniyoz. ānākānā, bān yalnız dāriyā ğazā yaPdircān→arabıyi. bu kañıya ğodum. o zumana ğadā şöförā saldırdım, öñümdā. ğazā yaPsin diyā. dörT dānā kişi bānā ğazā mı yaPdirilā, hāmān çāKdırdılā ālimi. bi toĝaT vurdu→, vurdūnna arabaniñ→içinā

40. sürşdüüm mān ĝāri. buram burnum yarā→olmuş. ğaçırdılā ĝāri, bi ormaniñ→içinā, bilinmādiK yārā ğodula→, oĝlanıñcamcasınna üçümüzü orda ğodulā, ötikinnā dā dönüvidi ĝāri. daĝda ğaldık, üş ğün o daĝda ğaldıK. āKmāKsiz→aşsız. bān ğaşcām diyā→, kañamda sarı örtülām mā, sarı→örtüyü üyücāK diyā oĝlanıñ→üsdünā örTdüm. ğaşcān→ordan

gurtulcän gäri. oğlan dağa ğurnaz, bän saf gibi bilüdümmä[→] oğlan dā ğurnaz çıKdı.

45. nä biläm bā[→]n, bāni dānāmāK[→] iç yapıyomuş. ondan kəri[→] bu ayāmda çoraP bā, bu ayāmdā[→] çora[→]P kōmpilā ğalmadı. çok[→]āziyāT çāKdiK. oğlana[→] dırnaK kāscän diyā bi bıçaK[→]isdādım. ana oğlan çıkardı bi bıçaK vādi, ucu kü[→]T. ğarnına soKsam yarı yolda ğalcāK. tāmāllı işlā[→] ğarıščā[→]K. soñura üç gün ğāşdı arada, tartışmalı ğavğalı[→]. orıyı bi ğarağol arabası ğāldı. ğarağol arabasınna ğālmı[→]u da başğa bi arabıyula ğāliyu. ğarağoldū

50. bāllı diğil. paralı ğātirmişlā[→] yāni, gäri oğlan yanını[→] bānā ğōñüllü ğāşdı diyullā. āşmāniñ ğarağolunu ğātiriyullā. ğız ğōñüllü ğāşdı yalıñız ābālāriñdān kōrkuyo[→] kōğā ğālāmiyo dāyā böğlā ğarağola bildirmişlā[→]. az da para vāmişlā[→]. ğarağol ğāldı. illā[→] oğlan ayaKğabı vādi kāy dādi ğarağoluñ yanına gidārkanā. bän dādım kāymicän, yalıñ[→]ayaK gidārin sāniñ[→]ayaKğabıñı kāymān. oğlanıñ[→]amcası da yāmin[→]āTdi, onuñkini

55. kāymicāsāñ bāniñkini kāy dādi. yāmin[→]ādincā hadi bunuñ çolū çocū va dādım mān, yāmini bi yārā uğramasıñ. ordan kāydım, onuñ[→]ayaKğabısını kāydım. ordan ğāldıK, ğarağoldūnu bilmı[→]uñ gäri. ana[→] ğörüncā ğadā bän, ğarağol, iyi. o zūmana ğadā bän havaslandım gäri[→]. o da bānā şāy dādi[→], ğızım dādi sän dādi[→] ğōñüllü ğāşmışıñ dādi, niyā ğāşdıñ ğōñüllü dādi? ābālāriñ var[→]ımış dādi, niyā düğün[→]āTdirmādiñ dādi bānā. dur bi

60. dādım bän[→]o zūmana ğadā. nası ğōñüllü ğāşdıım, kim dādi sänā ğōñüllü ğāşdıımı dādım bā[→]n. bāni dādım zoruna ğātirdi bunlā dādım. baş dānā kişi var[→]ıdı bunlāñ yanında dādım bän. nā[→], o zūmana ğada ğarağol dādi ki, siz burda ğalıñ duruñ bi dādi, o oğlanna amcasına. bānim ğolumdan duTdu[→], çalıñıñ[→]arğasına ğötürdü. bānā dādiy ki, ğızım dādi sāni bunlā nası ğaçırdı? bän dā diyvidim. bāni bunlā baş kişi ğaçırdı dādım, ğōñüllü

65. ğāşsam bän böğlā mi ğaçarın dādım. o zūman da pārişanın gäri, asdılnca ğazaKlā bilā yırtıldı. anladım dādi, sāniñ zorla ğāldıñ bāllı dādi. sāniñ yüzüñā n'öldü dādi[→]. bilmiyuñ ki dādım. yüzüñdā yara va dādi bānā. olmuşdur dādım. yalıñız bāni ğötürçāz dādi ğāndırdılā

ğaragol. yalnız para yimiş tâbi. ordan, orāya bi taḲsi gätirivdilā, aTdılā bāni yānidā-n, başğı köğlärä. ğacä biz ğaçıyoz ğāri. on baş ğün ğazdiK abılam, öğlä bi kötü durumlara
 70. düşdüK kiḡ. çorbacılar mı haylamaz mı bi köğä vadıḲ. ğaraköğ däyā bi köğ varı-mış, buldanıñ köğü oraḡ. orā götürüyollāmiş bāni, bān soñura biliyo-n. orā götürükänä-
 arḲamıza bi araba daḲılıyo. bunlā bi dä ābāmgil düşdü bizim arḲamıza diyäḡ bi köğä girdilā, ğacäliKdä bi ävä vadılā. dä şindiki gündä o ğadını ğösäm diyä can satıyun.
 va-rdıḲ, ğadın yatıyomuş. adam bizä kapıyı-aşdıḡ. ğadın yataḲdan ḲaḲmıyu hiş.
 75. bān ora tüzğahıñ ğıyına oturdu-m. iki sāt bilä durduḲ, ğadın hiş yataḲdan ḲaḲmadı.
 adam giTdi çay bişirdi ğaldi. äKmäK suladı ğaldı-ada-m, ğadın ğinä ḲaḲmadı
 yataḲdan. bān şüpäländim. iyi kötü bi şıylā mi oldu bilmıun ğāri. şindiki gündä dä mārāḲ-
 ädiyon-o ävi. bān orda üyümüş ğalmışın. ğarı yatāñ-içinā bānim ḲaFamı 'bi soḲdu-, o anda bān ni üykü ni duraḲ. üykü müykü uşdu ğāri. yaT ğızım dādi. yaTmicām
 80. dādım. sabah-üzāni zamānında ordan ḲaḲdıḲ ğāri. arabıya mindi-K, ordan ğaraköğä
 vādıḲ. o oğlanla amcası yoḲarı çıḲdı. yoḲarı çıkınca ğadā bān ğaldım. şaşırđım, bunlā bāni
 nādān ğodu dä giTdi dāyā. hiş säslänmädān yoḲarı çıḲdım da vardım. ğadınlā içärdä dolu.
 orda bi ğız varı-mış, o da-açıḲ mısdıFıyła ğonuşmuşlā. bāni o ğızın-ävinā niya
 götürüyoñ? orda o ğız bāni diKğati çäKdi, bo-yna bānä baḲıyu. bān ḲorḲuyun-allahım.
 85. ordan başğa yärä ğaşdiK, üş dörT ğün ğaldıḲ. ordan ğāriḡ başğa köğä giTdiK.
 niḲah-ätcäK ğāri, niḲah yo-K. ordan bura ğäliyo, oğlanıñ-amcasınıñ-ävinā ğäliyo.
 bu oğlanıñ-anası ğäliväriyo-, siz niyā durduñuz? oğlanıñ-anasını bān ğinä görmädim,
 ğörsäm döğmiyā suncām nārdıysä. o halda ğızğının. aşşāda ğonuşuyurlā, bān duydım. bizi
 ordan yaḲa paça ğinä götürdülā. bi daḡ ğarāmata giTdiK. ordā ğadınıñ bānä kötüḡ şäysi
 90. uğradı. ona ğälincä, bān-aynı anamıñ-ävinā giTdım gibi duruyudım. Ḳafayā da
 ğoduydım, varmicādim yalnız. o ğadın ağzımı-aradı orda. sāni bunlā zor-una mı

94. gacırdı? zoruna gacırdı. gadın bänä dadi ki sänä bi şay oldu mu dadi. bän dädım ki
 gashdım gibi duruyon, bän buna ya varın ya varmam dädım ginä. gadın oğlanın amcasına
 dayväriyo. ond an kari yola düşdüK bi da başga köğä galdıK. kâKliKliyä galdıK. bi ävä
 95. girdik, iküş gün orda durduK. ora niqah māmuru gätirdilä, ābām gibi gänşdän bi
 oğlan. ona da garağola dadiKlari gibi gönüllü gashdi diyä. ikimizi bir gädilä. bän dädım
 anam yoK, bubam yoK, gardaşlarım yoK siz bāni nası niqah äTcāñiz. onlä da
 sāniñ imzāñ olduKdan kari anāñä bubāñä garāK yoK dädilä. bän dädım bän kändim
 gönüllü imzā aTmam. bāni bunlä zoruna gacırdı sātın dädım. māmur hāmān dāğışdi, bän
 100. burda niqah äTmicān dadi. bāni zorladı bunlä, bän da atvirin dädım. bāni zoruna
 aTdırdılā dicān varmicān soñura. sātın niqah olmasa bāni anama bubama göndärmicäKlā.
 bän dāo kafiyi güTdüm. niqah māmuru aşmiyā gidām dadi. ordan vardıK. aTdim ya,
 yalñız gönüm olaraK aTmäyon. bi məcıburluğa gälü gāri iş. imzāyı atmişkänä ginä
 gödärmädilä. äväli niqah şaysini bubama gösdäriyollā, bubam da bāñä gızıyu gāri, bunuñ
 105. gönlü olmuş, bāni yıKdı boynumu bükdü diyä işdä. niy isä bunlä aldılā bāni ta
 çindiriya bi da. orda bi dağlāda durduK. ordan pamuKkalāyā götürdüK. üs baş bānim
 pärişan haldä. härkās turislā bizä baқыo. filim gibi ya. orda allah tarafınd an dädım,
 hurda 'bi tanıdığım andäcimä gāsä dädım. dädım gibi, gänşlā vā köğlü, gömäsiniñlā mi? o
 zūmana gada bāni görüncä gadā oğlanlā bāñä diK diK baKmäyā durdu. bän oğlanlādan
 110. yanna gāşsām gavga olcäK. varmışlā dāzāmā siziñ hālimä pamuKkalādä gāziyu
 dāmişlā. biz çindiriya yānidän gāri galdıK. ordan günäyā galdıK, orda galdıK iküş gün.
 orda hasd oldum gāri. yimiyä, işmiyā işmiyā orda ölcān nārdāsä gāri. doKdur gätirām
 dädilä. niqah dāolsa korquyullā, bāni doKdura götürmüyullā. bän çoK fānālaşdım, ölcān
 nārdāsä yā. doKdur da gätirTmädım, ölüsām ölürün dädım. nāysä iş biTdi, burā galdıK
 115. gāri. ävä gälincä illä düğün äTcāz dädilä, söz vädilä. bi da caydılā. bän da dädım ki

bäni allah da biliyu gul da biliyō, bän dä gidärin anamgiliñävä dädim. ordan amcam mindirdi arabıya, giTdiK. säni döğä bubäñanāñ dädilä. bän dä kimsä döğmäz dädim. çäkildim mardım kändim yalıñısça. sarıldıK tabi ağlaşdıK. ond an kəri yänidän düñürcü gäldi. arıyı buluP da düğünädilsin diyä. ögläliKcä bi dä bänä düğünoldu yänidän. bi 120. dä bura gälin gäldim. on yädi sänäoldu. hindi iki oğlum mā. (Allah bağışlasın. Evlendikten sonra sevdin mi kocanı?) ävländiKdän kəri iyıolduK. yalıñız o sıra bi sävmädiK tabi gäldi gäşdi. bi dä ğaynata çoK iyidi. ğayınna tıFıllımızda giTdi. ğaynata bi dä āzarbaycandan ävländi. (Nasıl bulmuşlar birbirini?) 'bi günäy bazarına giTdiydi. o düordan birisi dämiş üş ğadın gäldi burä, bunuñ birini alām dämişlä. bubam dä dämiş 125. yä bän on sänädir böglä bi şiy yaPmadım. bu da ğadını görüü orda, ğadını gösdärincä ğadä ğolündan dutuyu ğoyvämiyu bizim ğaynata. ğadını sävmiş, a-ynı bi anda. düñürcüolduK ğadını üç günün içinde äväaldıK gäldiK. bi dä on yädi gün damädän o ğadın giTdi. (Niye?) ğaragola şıKāTädiyo, o giTdi. bizim ğaynata da āzarbaycanıñ ğadını iyi diyä yäniKdän bi dä āzärbäycana tämbihädiyo. bi dä ordan yäni gäldi. iki 130. sänädir o da gäldi ğäri. (İyi mi peki?) iyi ya, iyi dädiK mi iyi olü. nälä gäşdi bä. çoK zor bi şäymiş, çoK zor, allah kimsäniñ başına vämäsiñ.

Y,4

Ad Soyad : Mehmet Taşkoparan
Yaş : 70
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın neydi amca?) māmāT taşkoparan (Yaşın kaç?) yätmişä varıyuz ğari şu an. (Okudun mu?) hiç֊okumadım. (Kaç çocuğun var?) iki, bi oğlan bi ğız. ävārdim֊ikisini֊dä. torunlāñ birisi öğrätMän çıQdı, konyada. (Genelde ne işle uğraştın?) çiftciliK, tütüncülüK, malcılıK, ğuru māsul. (Arazin çok mu?) yüz 5. dölüm֊üzäri. (Tütün ne kadar yapıyordun yıllık?) ävälcälä֊ kırQ balyä ğadä yaPdıQ, iki ton civarında. soñura soñura ğäri azaltdıQ, yaşlılıQca azalTdıQ. ämäKlĭ֊olduQ. (Teyzem sağ mı?) sağ. o ğäri miğdädän biräz֊ırāTsız. şu illädä bayä doQdura ğiTmädimiz֊olay yoQdur canım. (Allah şifasını versin.) amin. tütüncülük ondan ğäri soñura soñura ondan yapamadıQ ğäri, ağlä biräz zayıf ya. bunlä varqana biräz yapıyoduQ.

10. (Arazinin verimi nasıldı?) normal. şindi bizim burlä mäsälä çäşmäbaşlāñ aräzisinä uymaz, daşlıdır. biräz daşlı oldūndan värimimiz֊az. buydäy bi şäy kaQmıyü abi. bi dölümdä oluvısıñ mäsälä on֊ölçäk, säkiz֊ölçäk ğälĭ. buydäydä tā az, arpada ğänä värim֊iyi dä. (Köyde okuma durumu iyi midir?) vä biräz üsän֊äbä, va. māmur, öğrätMän vä. daşmalı gidiyü ğari bizim bura. tabi oquTmaQ da ğoläy däğli. şindi bu 15. zamanda֊ onuñ mäsälä masrafı üş dörT milyarı bulu. tütün֊olmasa mümkün mü oquTmaQ? çiftciniñ yılda yıl, bi ğäliri vä. dāñizliyä göç çok täKsilä. (Gidenler memnun mu?) äbä dutumuna baқыyü. şimdi֊ mäsälä adam biräz dutumluysu ävini alabilĭ. yāni üş dörT nüfus çalışabiliyİsa. köğä görä iyi tabi. burda mäsälä hindi adam aräzi yoQ. bāndän tarlıyı ĩcarla duTdu. äfāndim bunu֊ sürdürüyoñ, diKdiriyöñ. bunu häP äl yapıyo. ä adam 20. bunu häsaP kitaP֊ädiyo֊ işiñ֊içindän çıkamıyo. äñ֊iysi mi diyo täKsildä ğänä

diyo iyi diyo. (Arazi sulanıyor mu?) yok. işmā suyumuz var. hāmān hurda yakında artijān
 vurdurduK, iki yüz dokuz mātirādā. (Askerliğini nerede yaptın?) diyarbakırda, doğuda. ilk
 giTdim izimdir. ordan şāyā giTdiK, mayın dōşāmā giTdiK. ordā hindi o mayınları dövläT,
 söküp, arāzi māsālā yaPcaKmış. şindi ta o suriyā hududuna gadā bütün sökacāK
 25. mayınları. ämmā çoK arāzi gāplıyū, biz dōşādiK. arāzilā dā bizim orası gibi dāğil.
 aynı sarayköğ ovası nasıl. çoK vārimli toPraK ābi yav. hindi orda candarmalā vādır,
 candarmalā bāKlārlādi hududā. adam bu yandan māsālā tütūn gāçiriyo, göyün gāçiriyo.
 öglā tütūn yaqalā gālirlādi, göyün yaqalā gālirlādi candarmalā. (Mayından nasıl
 geçiyorlar?) mayında n, hindi adam şöglā yaparımış adam. nāhir vādı, yakın bizim nāhir
 30. vādı. nāhirdān adam böglā göyünü yūzārāK gāçiriyōmuş, yūzdürārāK. (Diyarbakır
 nasıldır?) diyarbakır ābi birāz gış ayında birāz soğūK dūşā. iyidir gānā fānā dānmāz.
 insanları ābi buranın insanları da karpız, yaz ayında böglā karpızdan, āfānd im
 malcılıK gibi burlādan yāni idārāsini kaldırabiliyo. ämmā karpızı māşurdur oranın.
 çoğu kürtdür. asKāri dā öglā bi yāni māsālā biz çarşıya çıkādıK. gāyvalara varıdıK biz,
 35. gālirlādi gıyımıza, gālır gōnuşurlādi. bi olaylar olmadı bizim zamānımızda.
 çoK irāzil olduK āvāli biz. şindi bizim şıTlıK dārāsi dāğā bi dārā vardı. o dārā dā
 hacı kazılāndı. günāydā oturuollā. onlādan aldıK ortā, māsulu ortā onlādan aldıK.
 tarlāyi kirālādiK onlādan da. māsālā, o zamanlā gübürā yok. orda darī ākādıK, arpā
 buydāy ākādıK, tabi sulanıyo ya. orda aÇıK vārim fazla olūdu. irāzildik. yol mü mā?
 40. hayvancılıklarla orlāda höglā huncacıK yol vā. çoK irāzil gāşdi bizim gānşlimiz ābi
 çoK. para yoK. şindi, bi dānā yamalı pontur kāyān yoK şindi. āfān, o zūmanlā
 yamaT allām yamaT. ayaKğabı yoK. çarıK dikādıK biz altı üsdünā gālıviridi. ava
 gidādıK, o gārlāda doñlāda üşümāzdiK ya. ama hindi. zātān üyüşüyoñ, soğūgu nārdā
 duycañ. hindi yaşantı çoK acar ābi. yalñız şimdi bi dā, onu dūm mān hasdalıK çoK,

45. ābi yav. o zamanlā biz, bi sıTma biliyuduK. ämmā hindi, şākāri bi türlü, ğalbi bi türlü. o zamanlādan hindi yüzlüK adam mā ya, doğsanlıK ğadın vā hindi. ābi harākāt çoğoldūndan dimā-k, sağlam oluyumuş insanlā. mäsāla sabah kaKdın mı, çiFT öküzüñ va, ona yim yarılacaK, bakım yapılcaK, çiFdā giTcāñ. āşama ğadā bi dākar çiFdi sürämäzsiñ. o da, hava üsdüñā hoş olusa. dāmir pulluK vā. ondan äväli ağaş 50. saban varıdı. usda bi adama düzdürdüK. onuñ bi dā ucuna dāmir geçirilādi. o sabanıñ ğulpundan böğlä, öküzüñ iyi olusa yalnız süräsiñ. öküzüñ acāP olusa birisi öküzüñ öñündän gidādi. värim yoğudu. bān yāTmiş säkiz yılında buğdäy äKdim. aylarca uğraşdım. iki buçuK kilā oldu, bundan nä olur? yicāñ mı bunu, saTcāñ mi bunu. ana babalarımız tā da irāzil imiş. mäsāla bizim rāmaTlıK babam añladıvırdı. da 55. babam şäy ovasına pamığa giTmiş, ödemiş taraFına pamığa giTmiş. bi dā şäyā, çobanlığa da giTmiş. baş ğardışız, yoK ābi yoK. onlā tā da çoK çäKdilā. ğanā iyidi yav. o zamanlā ğonum ğonşulā çoK sohbät ädādi, gidār ğälidi. o mısırdan ğavırgā oludu, köllā yaparlādi. (Kölle ne?) şişiriP, onu ağşilämä, soğanlama yaparlādi. oturuP yirlādi. (Teyzemle nasıl evlendin?) isdāmiylā. (Şimdi daha güzel değil mi?) bān dā bağānmiñun 60. ābi yāv. (Neden?) yav şindi iyi bi şi diği yav. ğadın ğadına, ärkäğ ärkäğā, äfänd im härkāz äğlānciyi ayrı yaPmalı. ğünāh oluñ, hindi çalgıcı mäsāla buna da çalıvıcaK buna da. bu ayrı bi yärdä oynamalı, o ayrı. äväli ğoca naylonlā ğärärlādi, ärkäKlā gömäsiñ dāğā. bāKci dā ğorlādı orlara. hindi, bura illā bi düğün salonu yaPcāz diyullā. (Çalışır mı?) çalışır ābi. (Eski düğünler nasıl olurdu?) äväli, mäydan ataşı yakādıK, äviñ öñündä. 65. orda mäsāla ğāri oyun çıkarılādi. arab oyunu, ğırap oyunu, çıkarılādı orda häñğ ädärlādi. dağlādan çalilā gätiridiK, ğağñırlarla. kāşKāK döğādiK. bi dübāK ğız ävina, bi dübāK oğlan ävinä värilidi. (Düğün eşyası olarak ne verilirdi?) işdā, bi çul värilirdi, döşāK, bi yorğan tamam. ğaP ğacaK värilidi birā ikişā dānā işdā. (Şimdiki düğünlerde masraf çok mu?) bizim burda 'çoğ aşırı gidiyo. altın çoğ oluyo. şindi ābā

70. bi düğünäTdñ zaman, adam yıkılıyu. adam ävi dä yapıyu tâbi. äv yoğusa gız da yoğ bizim burda äbi. işdä böğlä üsänäbä. (Diğer köylerde bağcılık çoğalmış. Burada da var mı?) çoğäbi, bäk çoğ. garantisi olan da olmıyan da diKdi. çäräarıyo millät. äsKidän bi yoğ, bundan bi sänääväli kâKiKolayı çıKdı. iki milyon lärerä çıkıvıdı, härtaraf kâKiğoldu iki sänädä. hindi, bu bağcılığdäöğlä. bakalım n'ölcäk. laf çoğ,

75. bilmiyorum. oğ mäsälä bu işlätmilärä çoğ värgi gäläsiymiş. üzümü däğ baş yüz lärerä zorädä diyorlä. şindiğ adam çoğ, mäsälä hindi baş biñ çubuğ, üş biñ çubuğ, iki biñ çıbığ dikän çoğ. şây vä, doñuzolayı vä bi dä äbä. şindiğ, hindi bununuñ bağı biröz kânärda. gäçän sänä bi şeyolmadı. bu sänä nası olü bilmğün. ämmä o girdi zaman kötü. gurT yoğ ya, doñuz çoğaldı. 'här tarafta hindi çoğalmış bu doñuzolayı, öğlä diyullä.

80. kuşolayı da ğalmadı äbi yağ. äsKidän bizim burdağ güğärcin bolodu, gärgä bolodu. bunlağ 'häP tohumu ğatlälädı. yoğ hindi bi dänä ğalmadı. bunlarıışdäğ gübürä diyullä, öldürüyu. (Kendi kendimize kötülük ediyoruz bilmeden değil mi?) vallä öğlä äbä. çoğ türlü kuşlar varıdı äbä çoğ. ğalmadı işdä. (Okul ne zaman yapıldı köye?) ällältıläda yapıldı yä hindi taşımalı, günäyä. bän dä diyun, bu okulları viranäTeänizä

85. diyun, burlara dğün öğrätmäñ väsälä diyun. onü da qabilätmiyurlä. burda olsa bi öğrätmän gäläcäk diyä. (Tabi branş öğretmenleri olmayacak burda olursa.) işdäğondan. (Camide namaz kılan çok mudur?) cämät yoğ. burda biriki köğ vä bizim, orlä iyi. (Cemaatin azlığı namaza ilgi olmamasından mı yoksa insanlar evde namaz kılmayı mı tercih ediyor?) yoğ. yoğäbä yoğ. şindi burda cumä günləri mäsäläğ huTbädä üş

90. kişioluyoz. kimsiyä bi şey dä dänmiyu. äsKidän mäsälä böğlä, bizim gänşliK zamänımızdağ sayğı bololurdu. şimdi öğlä bi şey dädñ zamanğadam, säni bi dä döğmä kağıyu, suşluyu. äsKidän bi büyüK ğayvā girdi zaman ayā kağadığ, sandallä väridiK. närdä, adam sändänäväli oturuyo. gänşlä yaşlıdan ğaçıyo, bi hal hatır sorma yoğ.

(Yozlaşma var değil mi kltrmzde?) o-, o-b. (Kyn adı neden Yenikonak 95. olarak kalmış?) vli yndamldı bura, yndamldı vli. soura yniğonağolmuş. souradanolmuş burl. souradan msl- bizim babalarımızı, ddlrimizi t byklri msl bura bi v dimiş msl. dağda malcı, adam bura bi v yamış, bi dam yamış. yni dam diy diy- soura ynidaml olmuş.

Y,5

Ad Soyad : Cemal Kurukan
Yaş : 70
Öğrenim Durumu : Cahil

1. (Adın ne abi?) cāmal kuruḳan. (Kaç yaşındasın?) yāTmiş yaşındāyin. (Eğitim durumun ne?) ā harfini bilmām. dūnyāyi sorcañ yalıñız türkiyā dāğil, dūnyāyı sorcañ. (Çok mu gezdin?) ūindi bān asKārīmī ḳorādā yaPdım. ḳorā gāzilārīndān birisiyim. (Maaş alıyor musun?) hāyır. (Savaşa girdiniz mi?) girdik. yalıñız savaş ūōğlā yapıldı. galañ gidāñ 5. tāmizlāndi. tam savaş dāğil dā-, o bölgāyi tāmizlāmā. hu mayın gibi-, cansuz gibi-, hani bunlarla uğraşdıK. hani sāfārī durumda bi asKārliK yaparsıñ ya. aynı cāpā savaşı, hiş dāğışān bi ūiy yoK. atacāñ mārmi, ağaç mārmidir. āfāndim, ġarşıñdaKı da zātān türKdür. onu duşman olaraK, bu ūākildā tatbiKaT yapāsiñ. (Öldürme olayı olmadı yāni.) olmadı. yaḳalamamız oldu da, cansuzlardan. öldürmā olayımız olmadı. (Ne kadar kaldın 10. Kore'de?) bi sāna. ūindi- ḳorālilā ḳalışġan da, faKaT gücüK olduKları üçün. zātān ülkā otüz sānā savaş yaPmı-, biTmiş, yanmış. ā soñ çārā- işdā amārīka. futbol maçında sāyrāTmişīndir, türkiyā diyip bizdān oluyurlā māsālā. bān o tīrāni ġaçırdım baK. biz 'bādāva girdiK-orıya. bān vādım ḳontānjan dolmuş. ġaç habār oldu. vadım bān ḳonsoloslūa, doldu dādilā. yalıñız tilāzondan, ordıymışın gibi o ūāyi sāyrāTdim. (Gönül 15. istiyor deġil mi eski gittiġi yerleri görmeyi?) anam, anam, anam nā diyyoñ sān. (Çok gelişmiş deġil mi Kore?) ço-k, türkiyi satın alır, iki kārā üş kārā. ūimdi o zuman üçü-n, bānim anladım ḳadīryla o ülkādā- ārkāK olaraK insan ġalmamış. ġırılmış yāni. yanmış zātān daġlā, bütü-n hār yā yanmış. bu bināniñ ġānişlīndā çuḳurlā aşmış māsālā. bunları gödük, ond an kārī hālīkoPdār parçaları gödük, insan parçaları gödük. bunları gödüK yāni 20. yaşadıK. hişbi kimsāniñ başına vāmāsin allah ya. (Giderken korkuyor muydun?) vardı. ḳorḳu ūōylā vādı. savaş-üçün bi ḳorḳumuz yoKdun da, tabi- mısırdan sivāşdān

gäçiyosuñ ya. sivaşdan gäçiyosuñ gızıldänizä giriyosuñ, ataş gibi su. yanıyo. dörT gün sürüyo, gızıldäniz. (Niye sıcak?) allah tarafından. däniziñ suyu sıcaK, gämi dä dämiz zātān ısıcaK yanıyo. gızıldänizdän 'gäşdiñ mi, umman dänizini giriyon. dünyāniñ āñ böyüK 25. dänizi, dalğalı. mäsälä üş gündä çıKcāñ yolu on baş gündä çıkiyosuñ. orda qorKduK. ondān sorañ gızıl däniziñ dāñgindāñ māKgä mādīnā vādır. gämi durā, ikişā ārKāT bizā namaz ğıldırılā. hocamız vā. ordan namazı ğıların, ondān kārī çıkarız yola. baş biñ baş yüz kişi. bi qazā gibi. günāyiñ āvini, daşını, toPrāni, insanini hāPsini alī o gämi. (Türkiye'nin miydi gemi?) amārikanıñ. baKıçārisindā toP sahası vā, havā māydanı vā, 30. otuzaltı tānā āTirāfinda ğayıK vā, içindāki insanı alcaK şāKildā. filiKa, moturlu. ondān soğra hār kişiniñ yatā ayrı. ondān kārī yāmāKhānā, ğazino vā, buzhānā vā, yāmāK dāposu vā. vā da vā arkidāş, yok yok yāni. bāñāllīaltıda gitdim, ālli sākizdā ğariyā döndüm. (Silahlar kendi birliğimizde verilenler miydi?) amārikanıñ. yāni silah, ām baş. bizim ğırıKğalā varıdı, başliK, onlā ām bir vādilā. bānim üş dānā silām marıdı. hām 35. ām bir, hām çatalāyaK, hām tabanca. işdā o ğorāvi orda yaPdıK ğaldıK. yalnız mutluyum. bi tānā on sākiz yaşında dāliganlı ğorāmāzsiñ orda yoK, ölmüşlā zātān. hāP ufaKıufaKı çocuKlā. (Hiç kalan arkadaşın oldumu orda?) oldu. oldu da, bāndan soğra gidān dāvriyālādā ğari ğondāriyollā onu. orā ğabuāTmiyu. anlaşmada öğlā. birinci kāfilādā tāsini yazıcıyla, cālāl dora, bu tāsini yazıcı tuğay komutanı, cālāl dora da bunuñ 40. yardımcı. birisi āmirādiyu, birisi dā uyguluyu. tabi çāmbārıçindā ğalmışlā, yirmi üş nisan tāpāsi, atatürküñ hāyKāli vā orda. burasına ğoca kirāşlā yazmışlā. burda dokuzuncu bölüK bi dānā ğalmadan ölüyo. bizimāsKārimiz ğırılıyu orda. bunuñıçārisindā dā amārika da varımış, amārika ğariyā ğaşmış. tabi tağsin yazıcı dāmiş ki, nādān bānim asKārimā yardımcı olmadıñ. amārikanıñ ğānāralına diyo bunu. o 45. da tavlāoyunuyPduruymuş. sān ni sorusu soruyun diyu ona. o da çākiyu silāni taK taK bāynindān furuyu, öldürüyo. şimdi cālāl dora da bunuñ avkaTlīni yapıyo. türk

yasalarına bakıñ, savaşdan gari ğaıyōsa ölmäk haĒıdır diyu. ä bizim dä bu yasalar
 varımış bu baĒ. burdan bu adam ğurtulmuş baĒ. vālāsıl bu řakildä savaşı ğazanmışlā.
 (Siz mütareke dönemimde gittiniz tabi. Orda sıkıntı yaşadınız mı yiyecek, yatak
 50. noktasında?) yoĒı canım sän dä. yaTdñ kuş tüğündän tulumdur, yiyiPıřdıñ dä balla
 äkmäK. (Amerikan askeri nasıl bizim askerle kıyasladıĒında?) amärika savaş yapamaz.
 yalıñız bi boĒ yimäz. yanına yandařalmadıĒdan soĒra näre giTsä yänili. çok, häybätli
 bi insanlā onlā. yüz yirmi kilō mäsälā, ä yüz yirmi kilō insan häliĒoPdärä sıĒa mı yaı? bu
 adam savaş yapabilē mi, ğořabilē mi, yürüyämäzō. ama türkiyä bänim gibi älli kilō, civa
 55. gibi, ğoç. kırĒ biñasKärimiz giTdi orda äbäm. allah rahmätäyläsin. işdä örnäK
 mäydanda yav. birinci täzkiräyi vämädilā, bizim başımıza işařcaĒ řindē işdä. nä
 onunadı, kärKük ya. şindi baĒ, birinci täzkiräyi väsilādi, kırĒ biñasKär türkiyä orā
 yıĒdıydı baĒ. çıĒa midēordan, çıĒmazdı. värmädilā hatāyı yaPdılā orda baĒ.
 yärläřcäKdiKoraya, çıkarabillilē midi? öĒünüyurlā hatā yaPdıĒ dāĒa, bāncä boşuna
 60. boşuna yā. şimdi, yōnan buraya işĒalädTdī zaman, äbälärimiz ğarşıya çıĒmışlā. yōnan
 bayrānı almışlā da ğarşıya çıĒmışlā, yōnan bura ğäliyō ya. (Niye çıkıyorlar?) cavura
 ğarşıya çıkılē mi? täslimolmuşlā, silah aTmadan täslimolmuşlā. ğälmiş yōnan, buräyā
 girmiş. äbämıramätliK anlatī bunu, annämiñ annäsi dä anlatī, babamıñannäsi dä
 anlatī. şindi bunlā täslimolmuşlā, yōnan buräyā ğälmiş. kim gözäl, ona täcävüzätmiş.
 65. ondan soĒraı, kimiñ mäsälā hayvanı vā, sorusuz süalsız kāsmiş asKärinä yidirmiş.
 ondān soĒraı bänim babam, yädi yaşındıymış. şurda bi yär vā, aĒbuñardan su
 ğatarımış. o zamanüçün dä canavar çoĒmuş, canavar tählikäsi varımış. altı
 yařındaĒı adam, orıya gidäbilē mi bi çocuĒ? buı märkäplä orıya su götümüş ğomutan
 zorluyu, illä o çäřmidän işcän diyu. äziyät äTcäK ya. bi allah, atatürkümüzü yaraTmış.
 70. onun silaharĒadařlarını yaraTmış, şükür. bänim dädäm savaşda ğälmiş. väı bir ğün
 ğälmiş, yōnan bozulmuş. bunları domuzavına giTmişlā o ğünüçün. māmuTāmcam

marımış, yädi yaşında. ona bi yazı yazmışlā, vāmişlā. burdaki komutan väriyo. asKär çabuK gäri dönsün dāğä. halbusäm yonan bozulmuşo zaman. burdan toparlanıyo, tabi gitcäKlā. hā nārdän giTcäKlā? ya güllü yolundan giTcäKlā, ya günäy yolundan. o 75. zamanüçün böglü dāğil yol, patiKa yolu. äbämırāmätliK o yoluñüsdündä, yonan bozulmuş dämiş. duymuş, kimdän duydūsa. on bir dānā gälinnā annämgillā varımış, yanında. samaniñiçinā bunları gömmüş. bu hayvan yinān samaniñiçinā. gızım gımıldamañ, yonan gidinci gadaK gımıldamañ diyu. zatan, gidākāñonla altı, bäs üç yaşında çocuKları havayāatarımış, altına süñgü dutarımış böglä. o 80. zamanüçün, inäKciliK äfändim äv ayrıni mäşurmuş. tuluKdan ayrıni çıkamış da sallıyPdurūmuşumuş. bi baқыyu kırK'dan fazla aTlı ordan gäçiyu. hāmān aTlıniñ biri durmuş, dämiş gocana cavur nā zāman giTdi burdan dämişäbāmā. äsKi insanlā sāt mı biliyu? oğlum günäş hurdıydı hura gäldi dämiş. arasını hāsābädıyu iki sāt vā. äbāmırāmaTlıK böglä anladıdı yav. (Bu gelen bizim askerler mi?) äfālā gäri, yörüKali 85. äfālari. yörüKäligil äşmädän guşanıyo. bizim särcänäfä vādı, māmāTäfä burda. o da toPlamış asKärini o zamanüçün, gızañ dāniyu ona. onlā 'toPlamışla burdan sürüyurlā gäri. onlā o yandan äşmä yanından, bunlā da bu yandan sıkışdırcäKlā izmirä. niysä, oğlum diyu duruñ diyu, bān sizä diyo birā tas diyu ayrıni värin, allah diyu siziñişiñizi gölaylıK gätisiñ diyo. birā tas ayrıni väriyo, anamgillā çıkıñ baqam diyo, 90. şärbätädıyurlā birā tas da şärbätıçiyurla. bizä diyurlā allah hayırlı yolculuK väsiñ, sizä dä sağılıK väsiñ diyurlā çäkiP gidıyurlā. gānā bi gömüşüñdür, orman dāpōsu vādır. orda bu äfālā arkaSından yonaniñ yātişmiş. orda äfālārōsuñ, bu günäyiñ halkı o suñ; gān su yārinā aKmış böglä. çarpışmışlā, gırmışlā ordı yonani. hani bi durum oldü zaman, çoban dāğnāñnā çıfci üğändiräsinnā dāğä köglü lafıdır bu. hani bi gara faTmaniñ 95. arkasına çocū sarınıP da bi mārmiyi daşıdığı şäkildä, türkiyā öglä bi duruma giräsä allah gösdämäsiñ, gāñāöglä olur. şindi biz bunları yaşamadıK da, duyduK. dādämiñ

biri zātān şäydä ğalmış bu sarığamıŝda. doğsan biñ ölü var ya. (Allahu Ekber Dağlarında.)
 'ha, qarŝda. änvär paŝanıñ komutasında, orda ğalmış. (Allah rahmet eylesin.) ämin. yav
 onlara köĖlülä dämiŝ, ğiŝmäyiñ buyasıñız soŖĖ dämiŝ. änvär paşa ämiräTmiŝ, türkä
 100. dönmäK yoğdur dämiŝ. ni yaPmiş? doğsan biñ ana çocunu orda qatläTmiŝ. (Doğru.)
 kıamyoncüdum män. (Çok gezmişsindir.) näriyiŝisdiyoiñ? här viläyati. soğra
 hayätimiŝanlaTsam, çoğ küçüK yaşdan öksüz ğalmışım. bizim dä burda okul yoĖmuŝ.
 ana baba gödüm 'dä, hatırlıyom da, ufağdan. ononiki yaşında vadım, onlañ öldündä.
 (Kim baktı sana?) kändi kändimä. hiç, kimsä yardımcıolmadı. bän, nası anlatayım, iŝdä
 105. oniki yaşında anamdan bubamdan ğaldıysam burdan 'bi çığdım. baş ħardäŝdiK
 häm, bi dänä dä diğil. çoğ muhabbäti dä, iŝdä inönü dämiŝ ki baş ävlat yapana yol parası
 vämäcäK diyo. on säkiz lärerä o zuman yol parası, bi insanıñ da yıllığı on säkiz lärerä. babam
 da baş çocuğ yaPmiş. burda on çocuğ, on baş çocuğ yapan vä bizim köĖdä. yol
 parasında ğurtulmağüçün. baba'm martıñ yädisində, anamda äkimiñüçündäöldü.
 110. arĖarkä ya, arada dörTay vä iŝdä. ikisi dä ya, otuz baş yaşında. ä şimdi
 n'ölucaK? bunlar dämiŝlär ki iŝdä ävlatlıa värälim, kim baĖcäK bunu dämiŝ. o zuman
 da bu köĖüñ yirmi hänä oldunu bilirim män. buralar tä o näliliñ ğävädän, toP säsi
 vädirilärdä orä ğadä bizim, dädämiñ. ötä yan da bunlañ dädäsininmiŝ. iki aĖlä bu köĖä
 günäydän ğäliyu. dışardan bi yörüK ğaldıysä iŝdä, lafiñ birini ädiP birini ğoyuyoz, bädäva
 115. äv yäri vämiŝlä burda bi hänä ösuñ däyä. däkän, bura bänim bildimä yirmi hänä vädä.
 (Köyün kuruluşu da çoğ eski değil o zaman.) дәil дәĖil. köĖüñ ğuruluşu yüz otuz yädi sänä
 väyä yüz kırĖ sänä. dädäm öläli säksän sänä 'olduysa, içinä bi älli dä äklä, yüz kırĖiŝdä.
 dädämä äyan дәrlärimiŝ. dädäm, otuz sänä muğtarlığ yaPmiş köĖdä. bunuñ da dädäsinä
 ğara nizam дәrlärimiŝ. bi dä oymağ varımış. oymañ ävi mäzarlıñ ötä yanını bi ğaçiT
 120. vä ya, orda. (Dedenlerin kimlerden olduğunu, nereden geldiğini biliyor musun?)

şindi, biläm̄ün. zātän türkiyāniñ gälänägi yörüKdän. göçäbädän gälmäyiz häpimiz. ama dädämürāmätli günäydän gälmiş. günäydä otuz sänä mütarlıK yaPmiş. mütarlara āyan dänilirmişäsKidän. bizä ayanogulları dārlā. āsKidän tabi soyismi yoūmuş. bän soyisminiñ çıKdını bilirim baK. şindi onu anladıyudum, kardāşlarimi āvlaTlīa vādiK.

125. mäsälā nārā vādiK, aydına. babam, öldüKdän doKuz gün soġra da bi oġlumuz dünyā gäldi, onu da babamıñadını vādim. onu da 7 kadınñ birisi 7 bän bunu bäsliyin dādi. on baş günlüġükän onūona vādim. üç oġlan, iki gız başımız başımızı gurtardıK. başımız dā iyiyiz häm. vā niġāyät bän, asKärä gidincä gadā burā gälmädim. gäzdimişdä. dürüslüKdänayrılmadım hiÇ, hiç hırsızlıK yaPmadım, hiç içKi içmadım,

130. kumaroyynamadım. çalışdım, sırf ġarnımı doyurdum, para mara da yapamadım. āvlänämädim dā, para olmıyınca. āvlāncän, bir kaç bänä sāhiP çıkan oldu7. tahtacı, giriTli vāsāyirä. ä şindi bän hakiKi müslümanın, bän bi giriTliylä āvlāni min yav? yaġuT da bi tahtacıyla āvlāni min bän? āvlänmän. çüñ, bāyin ġaridä, cāhilim. bän dıom ku7 bän hakiKi türKülä, yörüKlä āvlānirin diyon. vā nāyät asKärolduK, asKārdan gäldiK. toprak

135. āvimiz vā bi, zātän çürümüş göşmüş. bunun dayısı vādır, hindi bānim dūñüroldu ya. yav aġam sän nası olcañ böġlä, sāni āvārālim. ula arKadaş, bän āvlänämänārif. bānim bi dānā param yoK, āvım yoK. āvi yaparız diyu bunlā ama altın yoK, āfändimışdä. bän āvlänämäm. niysä7, bänä gızisdiymā giTmişlā bu köġdän. bän bāġänmadım. şindi nāġä bāġänmadım biliy miñ, bän güzälläri gödüm. alısamıyisini alcan, almazsam. bän,

140. bākirāġa falançānin ġızınıalcan, vāmāzlāsä ġaçırcän dādim. (Köyden mi o da?) yabandan. ġaçırcanarKadaş, ġaçırcan dādim yā. ya yirmi baş sänä cāzā yirin, ya bi aġlāyā sāġibolurun dādim. onlā da düġünādiyurlāmiş. bāni yalıñız gız häş tanımyu. häş gömädi ki. (Nasıl kaçırmaya gidiyorsun görmeden?) bänonu biliyon. bän onu tāKibādiyön, o bāni bilmyu. yalıñız bunuñ babası biliyo. isdimā yolladıK, çulsuz

145. dādilä7, bi şiyisi yoK dādilā, hayırsız dādilä7. çamıñiçinā ikiüÇarKadaş

gandırdım yanıma. giTdiK, bunlā da ötä yandan düğündän gāliyudu. anası vardı, babası vardı. topyatānda, onlā da dört kişi biz dā dörT kişiyiz. ämmā gānciz, dāliğanlıyız yaṛv. vālāsıl aldıK, götürdüK. üç gün, dörT gün, baş gün dağda gāçdıK. gāçıncaṛ, o köğlülā o zuman buranıñ adı yānidāmlādı, yānidāmlāñ yanına bunu gomacaz dādilā. bu köğ dā 150. onları cāpā alıyu ämmā. öğlä mi olcaK, öğlä. tūfāni daķınan dağa. gālān, göyun gāyboldu nārdā. bizi arıyurlā ämmā, adı göyun da. biz onları duyuyuz ämmā çıkıymiyuz hāmān. (Yengenin gönlünü ettin mi bu arada sen?) narasıñ? oluyi dā, oyun adā diyā korķuyon. yaşı on dörT ümüş. nā bilām mān? onu höğlä källi fälli bi şey sanıyun bān. nāysā uzaTmağam, dādilā bizā siz çala gidiñ, arkadaşlarımız vā orda yatıñ. 155. biz sizā burdan işi düzālTdiK mi habār vārālim. bir ay sürdü. bunlāñ gönlünü äTmişlā. üç biñ baş yüz lirā para. o paraya o zaman için dörT dānā düğün adilē. (Para ne için?) ağırlıK alcāKlā, başlıK parası. yo-ķ, yoK. gāldi bi gün bākir āğa, üş biñ baş yüz lārā vārisāK olcāK bu ämmā nasī āTcāz dādi. siz toparlāñ bān onları ödārin dādım mān. on sānādā yirmi sānādā ödārin. toPladı bu köğlü üş bin lārā para, baş yüzü yoK. 160. yoK ula. soğra giTdilā bu göyuncu hālıldān bir ay vādāli baş yüz lira dā aldılā gāldilā. giTdiK onlara pariyi vādiK, çıKdıK. günāyā gidiyoz. biz işdā öğlān olduṛ, bunuñ babası dādiy ki bānā sān dādi sārbāsā çıKdıñ dādi. dilāKciyi vāmiş, tamam dāmiş bān vazgāçiyon. yaşı böyüdālim, āvlāndirālim dāyā dilāKcā vāmiş orıya. o da tam öğlān tādilinā gālmış, o dilāKcāyi vāmāmiş mi, biz dā piyasıya çıKğoduK mu. jandarmalā bizi 165. yaķaladılā. vādıK haPsānāyā. haPsānā yatmadan hākimiñ gārsısına çıKdım tabi. hākim, ana çocūnu gāçırısıñ dādi, yirm baş sānā sūrāsıñ di mi dādi. bān dā didim, o aldı gāşdı, bān alıP gāşmadım didim. ona öğrāTdim zātān, bān gönüllü giTdim dimiş. uzaTmağam, o zūmanlāda şimdi yıldırım niķā vā, o zuman yıldırım niķā yoK. on baş gün, on baş gün, otuz gün yatıvıdım ämmā, ämmā çıkıvısam hāPsini gābārTcām. vālāsıl 170. kālām çıKdıK hāpisdān, tabi birlāşdıK. düğününü yaPmadıK gāri. ona gāticām

näticiyi. dışa çıKdıK, bu köğdä bändän başğa tütün bilän yoK. bän çüñKü dışarıda gäzdim, tütüncülüKdä çoK çalışdım. gäldim buriya, bu köğä örnäk oldum. vä bu köğüñ hayätü tütündän gurtuldu. (Borcunu nasıl kapattın?) fägiz yoK o zaman. tütün dikiyo m. bi tona gädä yapıyom. bi ton tütün yaPdıñ mı, on lärädän on biñ lärä. böğlä böğlä, böğlä böğlä biz 175. düzäni gurmağa başladıK. borcu ödädiK, para artırmağa başkadıK. dākän, bu köğdä bi dänä oldum. baK, zıfırdan başladım, bu köğdä bi täK oldum. nidän, hayvancılığa döndürdüm işi. ävlaTlä böğüdü, işdä. (Okuyan var mı çocuklardan?) yoK da ginä ilK oKulu bitirdilä. därkän biz işi düzänä gaTdıK, kaçınıvıdıK biz gävəciliK yaPmağa. para var ya. bi dä batırdıK. dākän, añ son iki dänä bäs inäm mä, bi tanä baKğal 180. düKgänim mä. içindä kuşuñ südündän soğrası vä. işi öñünä gaTdı K. oğlan, biri mäfäT äTdi, kazädan öldü. (Allah rahmet eylesin.) ämin. onuñ güÇçüğü dä bän bu köğdä durmācän dädi. n' iTcöz oğlum? baba, bi kamyon alalım, gidäm dänizliyä naKliyəciliK ädälim. olum, batırız. yoK ula, nä batırcöz yä. kalKdı bi kamyon aldıK. uzaTmağalım kazä yaPdıK, täpä taKla giTdiK. oğlum n' iTcöz? bän köğä döncän oğlum, 185. ävimiñ başına giTcän. siz burda çalışıñ çabalañ nä yapāsañız yapıñ. tākrrar ortaK bi kamyon dä aldıK. şindi māliyä borcumuz vä da, niysä o orda çalışıyo, hanımı onuñ yanında başğa bi işdä çalışıyo. oğlanıñ birisi täKsitildä usda, o acar. äfändim, onuñ hanımı gänä yanında çalışıyo. äfändim bänim hanım, onlañ çocuKlarına baKıyo, dänizlidä. işdä bän dä burda durcäm iki gün. gäliyon burda iki gün üş gün duruyon, dönüyon. çoK 190. çäKdim bän dä, yalnız bänim bi avantam varsa bän hiÇ sävgimi gäyib äTmamişin. dürüslüm yüzündän. haTda şunu anlatabilirim. asKärdä bän hiş hatä yaPmamışın. yädinci bölüKdän giTdim, yädinci bölüKdä korädä bitirdim asKälimi. bölük komutanımız çoK kötü, färuK aKa y. döğdü mü, hasdanäliK ädä. bani şarTmış, bän dä tabi korKuyon, hatä m äTdim diyä. äsas duruşda garşısında, on on baş daKğa

195. böglä durdum. bi yu, säniñ sorunuñ nä väyät da näyä gäldiñ dämiyu häç bänä. bän şindi ağzımı aldım, dädim qomutanım bänim suçum nä. ıra-T dädi bu, ıräTladım. sän hırsız mısıñ dädi? häyır-äfändim. ulän sän dädi, iki sänälik dädi bänim asKärimsiñ didi, sänä didi bi gün mäKduP gälmädi, bir gurusu para gälmädi sän ni yiyusuñ-ulan dädi. bän, bänim qomutanım bi arqadaşım mā, aynı mämläkätliyiz, ikimiz dä günäyliyiz. onuñ ayda 200. älli lārasi gäliyō, yirm başını bänä väriyu dädim. täzkärä alınca ödäcäm dädim. hämän baQdı bu, doğru. āmäT-ärkäni çārīñ gäliñ. ona sordu, kaç para väriyosuñ buna lan dädi. o da, älli liram gäliyu dädi, yirm başını buna väriyon dädi. alcän mi türkiyädä bu parā dädi. värisä alrın vāmäzsä alman dädi. siTdir gidiñ bakän dädi. öglä bi kötü adamdı. ondān soğra bänä, nä nöbät var, nä bi añğara var. yazıcımıñ yanına vadım, āmäT dädim bänä nä 205. nöbät çıkıyu nä añğara çıkıyu bozuluPdurun dädim män. bänä, sän dädi bölük qomutanımıñ dädi bir numaralı adamısıñ dädi, gözünä girmişiñ, sän särbässiñ dädi. aradan bir-ay falan gäşdi. bölük qomutanımıñ yanına vadım. näğ-o guruğan dädi. qomutanım mänä häşbi- iş işäy yok, bänim canım sıkılıyo, bän n'āparın dädim. bänü uçaQ säfärinnä yollāñ. gidā miñ dädi, gidärin qomutanım didim män. 'çıQ baqām-uçā hadi japonyağa 210. varıyo biz. bir-h,afda gäziyuz japonyığı. ordan gäliyuz çinä gidiyuz. (Paran yokken nasıl geziyosun?) dävläT väriyu pariye-. ulä, güzäl välasıl kälām bu väsitasiyla orları da gödüm baq. ta kolombiyā gadā, hindistana gadā, ondan soğra siñğapura gadā, çinä gadā gödüm. bi tıraş makinäsi almaQ-isdädim kändim japonyıdan. bi jilät ağzına gödüñ zaman bi sänä tıraş yapıyu. bunü-almaQ-isdädim män. orda japonuñ birinä so-rdum 215. hämän girividi bänim göluma, o japon aldı giTdi bänü orıya täslim-äTdi. bän-orda işimi gödüm. o adam bänim göluma 'girdi, düKgän säğibi düKgän-açıQ. oraya aldı gäldi bänü täslim-äTdi. bu türkiyädä oşa ya parası mı almağa uğraşyollā ya uñarmağa uğraşyullā. çoQ dürüs-insanlä. onla- bizim hanımlarımız ävdä çorab-örä, onlä oyuncaQ yapā. ya oturuqana diyälim cäP täläfonu yaparlā väyät da bi çocuQ-oyuncā

220. yaparlā. parā-äTcäK iş yāni. o şindi- ağam gārçi türkiyə dä iyläşdi yā. türkiyə- o zamanlāda, mämläkät-dä bir dämür saban yoKdun, äldä düzmä bi ağaş sabanna çif sürülüyodu. bunla bu mämläkät idārä olmuş. ondan soğra kaKmış, dämür pulluK çıKmış. burdan bizim arKadaşın bi dänäsi dä arKasınna, omzunda o gümüşçay pullunu, nārdān baKsañ on-iki on-üç kilōdur-o, onu omzunna arKasına sarınmış, ordan almış gälmiş.

225. (Nereden?) alaşārdān. aTmiş säkiz kilōmāTrä. ondan soğra vatandaş, bu ağaş sabanı atıyo dākān tıraKdör çıKmış. bān sökadä dāligözlā çiflindä, hanömoK, bi- motor dāvā gibi gödüüm. alla-h dādım, nası çalışıyo ki yav. on baş, on-altı yaşlarındıyım. bu nası bi şay dādım, arKasında dörT dänä pulluK. araba husūsundı da, bu- dālicāniñ tāk gözlü bi kamyonu var, çürük, onu gödüüm. arKasından kör sāliñ-oğlu, avusdin bi otubüs buldu

230. gäldi. o da sarağköğä sabāla çıKdın mı, ärtäsi gün āşama gādā-anca gālini. vālāsıl, ulaşımımız-äsKidān tirān-imiş, o da hār yādä diği zātān. vālāsıl, dākān iyi kötü hārşaydān bu dünyāda çok alamadıysam, azā aza hārşaydān nasībimi-aldım. şindi bānim-ıramantiK-işlārim dä çokdur. (Ne gibi?) nāvşāhirä giTdim. höğlä gāriyā 'çäkildim, cünāyT-arKınıñ çävirmiş-oldü kalālā vā ya hani filimdäki. kalālādān hö-ğlä

235. baKıyon, birisi bānā bi şiy sorsuñ diyi yāni. arKadaşın bi dänäsi gäldi, arKadaş sän hiçbi şiy gömädiñ mi dādi. arKadaş bu nāvşāhirdä iş yoK ya-. niyā dādi. ulā bu tāpādä niyā durmuyū kū bunlā dādım män. şu galālā insan burda çukurda durcāna o galādä durā insan dādım yav. alla allah ni insanlar vā dā yav diyu. a şārāfsiz sän bānim ni oldümü biliyō muñ? (Abi Allah bin kere razı olsun herşey için.) hişbi şay diyi. başga bi zaman gäl dä 240. oturām. yalıñız bān sāni rağaTsız-ädārim baK, çayıñı içārim. (Her zaman beklerim.) buyur gā sän dä bāKlārim.

SÖZLÜK

A

- abdas boz- (Far. āb-ı dest) : Tuvaletini yapmak. (C,2,15)
- ābirā (< ?) : Şalvarın üzerine giyilen, altı dört parçalı, uzun kollu boydan giysi. (G,4,20)
- acāP (Ar. ‘aceb) : Kötü, beceriksiz. (Y,4,51)
- acar (Ar. a’cer) : İyi, güzel, sağlam. (Ay,2,61-62), (C,2,106), (Çm,1,53-118), (Çr,4,49), (Çr,5,89), (E,1,54), (Ez,4,147), (Kp,3,519-523), (Kp,5,56), (Oç,1,59-108-262-283), (Oç,2,134-140-147-186-190-208-221-222-223), (P,1,37-77), (Y,1,9), (Y,4,44), (Y,5,187)
- acı bağ : Henüz aşı yapılmamış bağ. (Çr,4,88-96-98-99)
- acı bāKmāz : Yıllanmış ve acımış pekmez. (P,3,42)
- acı gānşliK : Zorluklarla geçen gençlik. (Aç,4,37).
- acı gānşliKdā kāndini harca- : Genç yaşta kendini öldürmek. (Kr,3,87)
acılara otur- : Çok acı veren olaylar yaşamak. (C,4,48)
- acıKıışdānıarTmış, acıKı da dışdānıarTmış : Birikim yapmak için hem çalışmak hem de tutumlu olmak gerektiğini anlatan bir söz. (Ez,4,116)
- adam dışa saPdıKıdan kārī āvdāki ğarıya çocuKı vimāz : Evlilik dışı ilişkisi olan erkek karısıyla ilgilenmez anlamında bir söz. (P,3,33)
- adamıakıllı : İyi, güzelce. (Çr,2,531,532)
- āFiylā (Ar. ‘āfiyet) : Afiyetle. (P,1,391)
- ağ- (ET ağ- ‘tırman-,yüksel-’) : Yukarı çıkmak. (Çr,1,750)
- ağa : Güzel, iyi. (P,1,355)
- ağa (Moğ. ākā ‘ağabey’) : Kayın birader. (Çm,2,152-153)
- ağaş saban : Toprağı Alt üst eden kısımları ağaçtan olan ve öküz yardımıyla çekilen eski bir tarım aleti.(Oç,2,166-169-172-173-174) (Y,4,49) (Y,5,221-225)
- ağıl (ET ağıl) : Koyun ve keçi sürülerinin gecelediği etrafı çevrili yer. (Çr,2,297)
- ağır gāl- : Onuruna dokunmak. (P,2,72)

ağırı(n)a gid-	:	Onuruna dokunmak. (Y,1,128)
ağırlığ	:	Başlık parası. (Y,5,157)
ağırlığ	:	Eşya. (Kr,2,85)
ađlä (Ar. ' āile)	:	Aile. (Ay,2,43), (Hy,2,61) (Çr,4,146), (Çr,5,206), (Y,4,9), (Y,5,115-141)
ağrılığ (ET ağrığ)	:	Hastalık, dert. (C,4,49)
ağzı(nı) ara-	:	Öğrenmek istediği şeyi söyletecek biçimde dil kullanmak. (E,3,80), (Y,3,91)
ağzı yan-	:	Bir şeyden zarar görmek. (P,3,154)
ağzı(n)ıñ dadı Ėaş-	:	Kurulu düzeni dirliği bozulmak. (P,3,11-13- 19-75)
ađzımıñ çığımı	:	Birinin söylediği bir şeyi aktarıırken kullanılır. (Çm,1,73)
ahar (OT akur < Far. āĖūr)	:	Kadınların çamaşır yıkadığı büyük, taştan oyulmuş yer. (Oç,3,104)
ahraT (Ar. āĖiret)	:	Ahiret, öbür dünya. (Çr,2,146), (P,3,19)
ağ	:	Beyaz çamaşır. (G,3,4)
ağ gälin	:	Beyaz gelinlik giymiş gelin. (Aç,2,18), (Çm,2,115), (Hy,4,13)
ağıldan su gibi ağ-	:	Birden aklına gelmek. (E,4,153)
ağarsu gibi gäl gäçivär-	:	Çok hızlı geçip gitmek. (P,1,383)
ağ Ėara (dememek)	:	Hiçbir şey söylememek, konuşmamak. (Çr,2,282)
ağ gün	:	Dertsiz, huzurlu geçen gün. (Kp,3,293), (Y,1,128-130)
ağdar- (ET ağtar-mak, ağtar-mak)	:	Bir şeyi bir yerden bir yere, bir kaptan bir kaba geçirmek. (P,2,120)
ağıl yaşda mı başda mı	:	Akıl yaşata değil başdadır atasözümüzün farklı bir kullanılışı. (Hd,1,5)

- aķıTma : Mayalı hamuru top Őekline yağa döküp kızartarak yapılan hamur işi. (Aç,2,60)
- aķıla- : Meyva ya da sebzeyi toplamak. (D,1,97), (E,2,28), (Ez,1,35)
- aķlı är- / aķlı är- : Hatırlamak, anlamak. (Aç,3,8), (Aç,4,18), (C,2,35-43), (C,2,35-43), (Oç,4,15), (Hd,1,22), (Km,3,18-29), (Km,5,173), (P,3,89-356), (Oç,2,215), (Y,2,1)
- aķlı hayali dur- : Çok ŐaŐırmak, gördüğüne inanamamak. (C,3,222)
- aķlı käs- : Anlamak, farkına varmak. (Kr,2,254) (C,1,215)
- aķlına äs- : Bir işi yapmaya birdenbire karar vermek. (E,4,18)
- aķlına düş- : Hatırlamak. (C,2,88)
- aķlından geç- : Unutmak. (Y,2,15)
- aķlı tãpã(sin)dãn çıķ- : Sinirden ne yapacağını bilemez duruma gelmek. (Kp,3,217)
- aķma / aķıTma : Cıvık haldeki hamurun sacın üzerine dökülüp pişirilmesiyle yapılan çörek. (P,3,171-173-174)
- aķsasınĩ (Ar. ‘ aksĩ > aksi+si+ne) : Tersine. (Kp,3,215)
- al (ET ãl ‘turuncu renk’) : Gelinlerin fesinin üzerine örtülen kırmızı örtü. (Hy,3,178) (Hy,4,13) (Y,1,14) (C,1,235) (Ag,4,87)
- al (ET ãl) : Hile, oyun. (Ag,4,129) (Hy,5,20)
- al : IŞık. (Kr,2,244)
- ala ğarlı gün : Karlı ve çok soğuk gün. (Km,5,205)
- alaca (ala+ca) : Birkaç renkli iplikten yapılmış dokuma. (Hd,1,81)
- alaca hasdalığı : Egzama. (Hy,2,22)
- ala bãlä : Alacalı. (Km,5,229)
- alã (ET ala) : Ela renk. (G,3,191)
- alãT sãläT (< ?) : Şöyle böyle, çok az. (C,2,3)

- al k y- : Sevinçli, mutlu olmak. (C,2,91-97)
- alnı  almış g l n  v rmiş : Yaşı ilerlemiş, g receğini g rm ş. (Çr,4,12)
- allağa ası g lmiyin : Yanlış bir Şey s ylemekten korkarım anlamında kullanılır. (P,3,147)
- allaha biņ ası dua  t- : Allah'a birileri i in beddua etmek. (Kr,2,143)
- allaha ısmar(a)- : Yaptığı k t l ğ n cezasını Allah versin anlamında bir ilenme s z . (Ez,4,71)
- allah  lin  ay na d rT v rm siņ : İyilik g r len bir kişi i in kullanılan bir iyi dilekte bulunma s z d r. (Kp,3,428)
- allah  amiri ol- :  lmek. (Km,5,245)
- allah başına aKlını v siņ, g yratını da g rnına v siņ : Allah  alışma g c  ve akıl versin anlamında bir s z d r. (G,2,50)
- allah g yıl  olmaz : Allah razı olmaz. (Çm,1,91)
- allah haKından g lsiņ : Allah hak ettiği cezaya  arptırsın. (Çr,5,87)
- allah(in) hazir ti g v ti v (m si) : Allah'ın g c vermesi, yardım etmesi. (O ,4,122)
- allahına g vuş- :  lmek (Kr,2,265)
- allah s ni inandırısın : Olağan dışı bir Şeyden bahsederken karşısındakini ikna etmek i in kullanılır. (O ,2,323)
- almaşdır- :  rtmek, kaplamak. (P,1,124)
- alnı aK  ol- :  ekinecek hi bir durumu ve ayıbı olmamak. (Kp,3,571)
- alnını g rişla- : K c mseyerek meydan okumak. (Km,4,174)
- altından  ak- : Zorluğu yenmek, başarmak. (C,3,151)
- altı t lli : G mlekte kullanılan bir t r pamuklu kumaş, diril. (O ,2,150)
- am l T / am laT / am l T / am lat / am lat / am laT : Ameliyat. (A ,4,3), (C,4,2-5-59-66), (C,2,24-25), (Çm,2,88), (G,3,16), (P,2,97)
-  miTli (Ar. aĥmed > ahmet+li) : Ahmetli. (G,4,29)
- aņ : İki tarla arasındaki sınır, kenar. (Hd,1,105)
- ana buba duz daşı gibi(dir) :  ocuklar her zaman ana babadan yardımına muhta tır anlamında bir s z. (Çm,1,115)

anans (Fr. annonce)	:	Anons. (Aç,1,87)
andaş (an+daş?)	:	Yan taraf. (G,3,146) (Hy,5,80)
andac	:	Yan taraf. (D,1,63) (Ag,4,54) (Kr,1,43)
andäc	:	Yan taraf. (Y,1,108)
añğara (Yun. angaria)	:	Angarya. (Y,5,204-205)
ani	:	Bir şaşma ünlemi (Çr,1,210)
añlan-	:	Yerde yuvarlanmak. (Km,5,167)
annu / anu / anū	:	“Ana” gibi bir şaşma ünlemi. (G,3,141), (Aç,2,17), (C,1,42), (C,3,38), (Çr,1,180,181,208-214-215), (Çr,2,100-377-385), (D,1,116), (Hd,1,18-60), (Hy,3,18), (Km,5,181-306), (Km,5,348), (P,1,69-180-263-318), (P,3,141-160-373), (Y,1,54-165)
añsıra (ET añğ ‘anlayış’+sız > añsız+da?) :		Ansızın, aniden. (Çr,4,28)
antik _{ol} -	:	Unutulmak. (Aç,4,31)
aparlä (Fr. haut-parleur)	:	Hoparlör. (Y,1,112)
aPdal davılcısı	:	Abdal davulunu çalan kişi. (Y,1,11)
aPdal davılı	:	Düğünlerde çalınan davula verilen ad. (Y,1,11)
aPdas / aPTas (Far. āb-ı dest)	:	Abdest. (G,3,183) (Kr,1,151)
aPduraman	:	Abdurrahman. (Ag,4,111)
aporlä (Fr. haut-parleur)	:	Hoparlör. (Aç,1,87)
arab _{oyunu}	:	Düğünlerde biri kadın kılığına girmiş iki erkek tarafından oynana oyun. (Km,4,95)
arabbarmā	:	Arapparmağı, siyah, iri taneli bir üzüm cinsi. (P,1125)
aralaş-	:	Ayrılmak, uzaklaşmak. (P,3,124-126)
ārāt (āḥiret)	:	Ahiret. (Kr,1,38)
argac (arga-ç)	:	Argaç, dokuma tezgahlarında enine atılan ip, atkı. (Aç,2,45), (Oç,1,329)
arı oğulu gibi sokül-	:	Lafa izinsiz Karışmak. (Çr,4,177)
arıd-	:	Birinin omuzuna ya da bir şeyin üzerine iki ucu sallanacak biçimde koymak, artmak. (Hy,3,125)
arılaşdır- (ara+la-ş-tır-)	:	Aralamak. (Çm,2,4)

arķan (Ar. erkān)	:	Erkan. (G,1,29)
arķalı	:	Araka arkaya. (Oç,1,181)
art- / ard-	:	Birinin omuzuna ya da bir Şeyin üzerine iki ucu sallanacak biçimde koymak. (Çr,2,406-407)
artil-	:	Bir Şeyin üzerine ayklar ve eller boŐta kalacak biçimde asılmak. (P,3,229)
artijān (Fr artésien)	:	Arteziyen (Y,4,21)
asdıl-	:	Asılmak. (Y,3,65)
ası (Ar. āŐī)	:	İsyankar, kötü. (Kr,2,143)
ası soĝan	:	Yemeklik soĝan. (C,4,76)
aslan südü aslana yaķıŐır	:	Rakı içmenin erkek adama yakıŐacağını anlatmak için kullanılan bir söz. (Kr,1,49)
aslı hoķĝalı	:	Kökleri saĝlam, saĝlıklı, dayanıklı insan. (Kr,2,212)
aslını saķlaĝan haramzādā	:	Kendiyle ilgili gerçekleri saklayan piçtir anlamında bir deyim. (Çm,1,117)
assıl-	:	Türküyü yürekten söylemek. (Ez,4,148)
āŐa (Ar. ‘āiŐe)	:	Ayşe. (Çm,2,239)
āŐam⌣otu (ET öt- ‘geçmek’ -ür-ü)	:	Akşam üzeri. (Hy,3,77)
aŐar⌣aŐı / aŐır⌣aŐı (Ar. ‘aŐūrā)	:	AŐure. (Y,1,56-61)
aşÇı	:	AŞı. (Kr,1,249)
at-	:	Abartılı söylemek, yalan söylemek. (C,3,59)
at⌣alcāsañ⌣ōĝ_rāK⌣içindān, ĝız⌣alcāsañ⌣oĝlan⌣içindān	:	Kalabalık yerde yetişen insan ya da hayvanın daha iyi olduĝunu anlatan bir atatsözü. (C,3,190)
ataŐ nārā dūŐāŐā orıyı yakıyo	:	Bir acıyı onu çekenden başkası anlayamaz ve onun kadar üzülemez anlamında bir atasözü. (Ay,1,53)
aTlan	:	Adnan. (Km,5,36-194)
atoliK	:	Üzümeye verilen, tane sayısını çoĝaltan bir tür hormon. (E,2,22)
āv yoĝarla- (ET yuv- ‘yuvarlamak’)	:	Eski evlerde dökülen yerleri toprakla doldurmak. (Ag,3,29)

avanta (Fr. avantage)	:	Avantaj. (Y,5,190)
avara (Far. āvāre)	:	Baştan savma, ucuzluk. (Km,5,323)
avazalı (Far. āvāze ‘nara’)	:	Sert, katı. (Kr,1,67-70)
avişlādī sarı altın �olsuñ	:	İyilik görülen biri için yapılan bir hayır duası. (D,1,55)
avķala- (avka+la-)	:	Sert biçimde sarsmak. (Hy,3,173)
ayā dışarı ol-	:	Evlilik dışı ilişkisi olmak. (P,2,11)
ayā(na) dolaş-	:	Bir şey istemek için birinin yanına sıkça gitmek. (C,2,105)
ayānı ataşa at-	:	Günah işlemek. (Kp,3,212)
ayaķ damışlıķı	:	Eski evlerin önündeki taraçalara verilen ad. (Oç,3,153-154)
ayaķ kirāsı	:	Birine rehberlik etmenin karşılığında alınan para. (Çr,2,7)
ayaķ topu	:	Futbol. (Çm,2,218)
ayaķlıķ	:	Gölete gelen suyun çıktığı yer. (Oç,3,113)
ayaķ ġāsı	:	Kötü yola düşmüş kadın. (G,3,251)
āyan /ayan (Ar. a‘yan)	:	Muhtar. (Y,5,118-122-123)
ayāñ göl başıñ piñar	:	Bundan sonra benden bir yardım bekleme anlamında kullanılan bir atasözü. (Km,4,82)
ayiT (Ar. ‘ā‘id)	:	Ait, ilişkin, ilgili. (C,3,192) (Kr,1,51)
aylä (Ar. ‘āile)	:	Aile. (Aç,1,69), (C,3,146), (Çr,5,85), (E,1,32,33,34,36), (Km,5,188), (Kp,3,538), (Km,5,184-189-190-208-259-260-273-274-277-278)
aynalı	:	Eskiden fesin kenarlarına takılan küçük altın. (Km,5,295)
ayşam �otu	:	Akşam üzeri. (G,3,259)
ayyaşılıķ	:	Gelinlerin yüzüne örtülen kırmızı örtü, al. (P,3,265)

B

- ba-ğ dos(t) : İyi dost, çok yakın dost. (Ez,5,57)
- bacānı çäl- : Bacak bacak üstüne atmak. (Km,5,172)
- bāTıcan (Far. bādingān > Ar. bādincān): Patlıcan. (C,2,173)
- badılcan : Patlıcan. (Aç,2,81) (Oç,3,39)
- bağrı şaş- : Üzüntüden, bildiği şeyleri unutmak. (P,1,366)
- bahr (Ar. baħr ‘deniz’) : Orta yer. (Kr,1,20)
- bāKmāz ğabā : Bal kabağı. (Oç,3,33)
- baķar kör : Gözleri sağlam gibi görüdüğü halde görmeyen. (C,1,197-198)
- balambırT (Yun. palamyda) : Meşe türlerinin uzun, fındığa benzeyen meyvesi, palamut. (Çr,2,554-556)
- balamırd / balamırT : Palamut .(Oç,2,182-183)
- bālcan / balcan (Far. bādingān > Ar. bādincān) : Patlıcan (C,3,26)
- ballä / ballä (İtal. balla < Fr. bale) : Balya, tütün balyası. (C,4,73), (Km,4,15), (Kp,3,404), (P,1,137)
- ballım güllüm : Çok güzel, çok iyi. (C,1,42)
- balon (İtal. ballo) : Balo, danslı ve resmî giyimli gece toplantısı. (Oç,1,468)
- bandırma : Siyah üzümü kurutmadan önce küllü suyla ıslama işi. (Oç,1,128)
- bañğı şaş- (Far. bāng ‘ses’) : Yönünü kaybetmek. (P,1,371)
- barbar (Far. ber-ā-ber) : Beraber. (Km,2,13)
- bardağı taşıran son damla : Bir işin başlamasına neden olan son şey. (E,4,33-36)
- bardaĶ ğırm(ma) : Düğünde kadınların çulun üzerine koydukları toprak bardakları havaya atarak kırma geleneğı. (Y,1,80-104-106)
- basdıbacaĶlı : Bacakları kısa olan kimse. (Km,3,102)
- baş gözüt- : Evlendirmek. (C,2,112)
- baş öğ- : Gelini ağlatmak için türkü māni vb. söylemek. (Hy,3,38)
- başädāmā- : Üstesinden gelememek, kurtulamamak. (Km,5,216)

başolmaz	:	Anlatmakla bitmez anlamında kullanılan bir söz. (Ez,5,120)
başacıK-	:	Üstesinden gelmek. (C,2,134-135)
başacıKma-	:	Üstesinden gelememek. (G,3,20)
başacı bozul-	:	Boşanmak veya ölüm nedeniyle dul kalmak. (Ay,1,14), (C,1,118), (Y,1,34)
başacı gülmä-	:	Sıkıntıdan, dertten kurtulamamak. (P,3,127)
başacında gırıl-	:	Bir şeyi paylaşamamak, başacında kavga etmek. (Oç,3,78)
baT-	:	Unutulmak, demode olmak. (G,3,34) (Çm,2,110-115)
bataKlıKdan gurtar-	:	Kötü durumdan kurtarmak. (Kr,2,163)
baTdänä (Ar. battäniye)	:	Battaniye (Çr,2,3) (Kr,1,215-216)
bayı-	:	BüyümeK, yetişkin durumuna gelmek. (Hd,1,98), (Ay,1,13), (Ag,1,19), (P,2,22), (Çr,3,146), (Çr,2,375)
bayıT (ET baya 'demin')	:	Bayacı, epey, iyice. (Km,5,6)
batun (Fr. béton < Lat.)	:	Beton. (Çm,2,12)
bäl-	:	BölmeK. (Aç,2,81), (Çr,3,143), (Hy,5,43)
bälä (bu+ile)	:	Böyle. (C,1,143)
bälä- (ET bele-)	:	Çocuğu kundağa sarmak, örtmeK (C,3,45-98)
bäläk (ET bele-k)	:	Kundak. (C,1,120) (C,3,97)
bäläñāri ?	:	İyi kötü, şöyle böyle. (C,1,128) (Oç,2,130)
bäli gırıl-	:	Hayal kırıklığına uğramak. (Kr,2,127)
bäliK	:	Bölük. (Oç,4,95)
bälin-	:	BölünmeK. (G,4,24)
bäliş-	:	BölüşmeK, paylaşmak. (C,1,25-31-32), (Oç,1,253)
bälişdir-	:	BölüştürmeK. (Oç,3,77)
bälläri bükül-	:	Çekilen detlerden dolayı güçsüz duruma düşmeK. (Çr,1,28)
bänä nä kämiK düşär ki	:	Bana hiçbir şey düşmez anlamında kullanılan bir söz. (Çr,4,314)
bänliK (ET böñg 'iri, kabasaba adam')	:	Bönlük, saflık. (Çr,1,50)

bäriқан	:	Berkant. (Oç,4,97)
bäTdär (Far. bed-ter)	:	Beter. (D,1,14)
bäti bäräkädi (ol-)	:	Bolluğu olmak, çok olmak. (E,1,63)
bäyaz gälin	:	Beyaz gelinlik giymiş gelin. (Ag,3,41-45)
bäygir gibi	:	1. Kızılan birisinin iyi olduğunu belirtmek için kullanılır. (Aç,5,45) 2. İyileşmek, hastalıktan kurtulmak. (Kr,1,205-207)
bäyin	:	Bu gün. (Oç,4,74)
bäyir	:	Bayır, yokuş yer. (Kr,3,256)
bıŝKı / bıçğı (ET bıç-ğu)	:	Bağ budamaya yarayan dişli bıçak. (P,1,252), (Ay,3,91)
bıranşıd (Fr. bronchite)	:	Bronşit. (P,1,366)
bıtıraKlı (ET. buturğak)	:	Dikenli. (G,3,193)
bıyday / bıydäy	:	Buğday. (G,4,41) (Aç,1,20-22) (Km,1,99)
bıydıy / bıydiy	:	Buğday. (Hy,3,21-119) (Hy,4,8)
bi baTman ol-	:	Çok aşırı olmak. (P,1,364)
bi boK da yi(me-)	:	Hiçbir işin ucunda tutmamak, hiçbir şey yapamamak (Oç,2,44) (Y,5,52)
bi dämä	:	Birdenbire, aniden. (C,3,111)
bi diya	:	Bir daha. (Km,5,42-43)
bi doğram	:	En ufak, birazcık. (P,3,77)
bi doğramcıK	:	Çok az, azıcık. (P,3,43)
bi gün yataK iki gün toPraK	:	Allah yatağa düşürüp kimseye muhtaç etmesin anlamında kullanılan bir söz. (Hd,1,67)
bi ğurā (ol-)	:	Aynı dönemde yaşamak, akran olmak. (E,1,65)
'bi tāmiz dayaK çäk-	:	İyice dövmek. (Çr,1,171)
bi yön dä	:	Bir kere de. (Kr,1,238)
bidän (Fr. bidon)	:	Bidon (C,1,195)
bilāsa (Ar. bi'l-ħaşşa)	:	Bilhassa, özellikle. (Çm,1,128)
biri āmaTlı biri māmāTli	:	İki kişinin birbirinden uzakta olduğunu anlatmak için kullanılır. (G,2,15)
birliK olmayınca dirliK olmaz	:	Karı-koca anlaşamazsa huzur olmaz anlamında bir atasözü. (Kr,2,70)

- biT- (ET büt-mek) : Yapış yapış olmak, donmak, sertleşmek. (Kr,3,175)
- bitbozanlık yap- : Birlikte alınan bir karardan tek taraflı olarak caymak. (Km,5,187)
- bitiK (ET büt-ük) : Yapış yapış olmuş, sertleşmiş, donmuş. (Kr,3,175)
- boKla- : Kötü bir duruma getirmek. (Oç,1,367)
- boku boğuna : Gereksiz yere, boşu boşuna. (Ag,5,18)
- bol ğarın : Bolluk. (Ag,1,16)
- bolunuñ bazarı gâşdi : Artık iş işten geçti anlamında bir atasözü. (Y,3,32)
- boşan- : Birden ağlamaya ve haykırmaya başlamak. (E,4,146)
- boyundurK (OT boyun+duruk) : Çift süren hayvanların birlikte yürümelerini sağlamak için boyunlarına geçirilen ağaç çember. (Çr,2,503) (Km,5,428) (Y,1,74)
- börKdür- : Börttürmek, az haşlamak. (Y,1,47-48)
- böyüK aPdaz : Kalın bağırsağı boşaltma ihtiyacı. (Ez,4,2-9)
- bu yıl : Bu sefer. (Ag,5,15)
- buluT ğar- : Bulutun yere çökmesi, sislenmek. (Çr,2,192)
- bulut hurğunu : Ürünün havadan dolayı işe yaramaz duruma gelmesi. (Km,5,455)
- buñar (OT mınğar > bınar) : Pınar, yerden kaynarak çıkan su. (Y,5,66)
- burş : Burç, çeşitli ağaçların dalları üzerinde asalak olarak yaşayan, üzüme benzer yemiş veren, saplarından ökse çıkarılan zararlı bir bitki, ökse otu. (C,4,21)
- burca burca koğ- (ET bur- 'kokmak') : Burcu burcu kokmak, güzel kokmak. (Kr,3,245)
- burma : Musluk (Kr,2,137)
- burunz (Fr. bronze) : Bronz, bakır-kalay karışımı madde. (G,1,14)
- buy- (ET būd-mak) : Çok üşümek, donmak. (Y,5,99)
- buydäy : Buğday. (Aç,4,33), (Kr,2,25), (Çm,1,30-33-62), (Çm,2,107), (Ez,4,113), (Oç,2,135-165-170-171-

	233), (Oç,3,75-144), (Km,5,106-442), (P,2,15-45), (P,3,171), (Km,4,114), (Y,1,57), (Y,4,11-12-39),
buydiy	: Buğday. (Hy,4,8), (Kp,5,113), (Kr,3,173)
bu yıl (bu yol)	: Bu sefer. (P,1,305)
büKmä	: Arasına ıspanak, peynir, pırasa vb. konularak sacda pişirilen çörek. (Aç,2,53)

bülbülü altından kafäsä gomuşlā da ah vatanım dämiş : Kendi yetiştiği yerin insan için her zaman daha güzel olduğunu anlatan bir atasözü.(Ay,1,8)

büsgüT (Fr. biscuit)	: Bisküvi. (E,3,93)
büyüK⤵aPdäs	: Kalın bağırsağı boşaltma ihtiyacı. (C,4,67)
büyüKlä-	: Misafir etmek. (P,3,41)

C

cäbindä para çakılı	: Zengin. (Kr,1,111)
cada	: Hayvanın sırtında aşırı yük taşımaktan dolayı oluşan yara. (C,3,29)
can⤵ävi	: Kalp. (Km,5,249)
can⤵avli	: Can havli, Ölüm korkusundan doğan güçlü tepki. (P,1,284)
canavar (Far. cān-āver)	: Kurt. (Y,5,67)
canı cähändämä	: Sevilen biri için duyulan öfke ve nefreti bildirir. (E,4,145)
canı ğız-	: Çok kızmak. (Çm,1,123)
canı gid-	: Çok sevilen bir şeye zarar gelecek diye kaygılanmak. (P,1,268)
canı tüz	: Durduğu yerde duramayan kimse. (Y,1,125)
can sat-	: Can atmak, çok istemek. (Y,3,73)
can suyu	: Ürünü tarlaya diker dikmez verilen su. (Km,4,10) (Km,5,413)
cansuz (Ar. cāsūs)	: Casus. (Y,5,5-9)

cäpä al- (Ar. cebhe)	:	Düşmanlık gütmek. (Y,5,150)
caryan (Ar. cereyān)	:	Elektrik. (D,1,68) (D,1,36-37)
cäryan	:	Elektrik. (Hy,1,16) (Hy,3,31)
cäyran	:	Elektrik (Kr,2,195)
cäzā al-	:	Haraç almak, çalmak. (Kp,3,196-570)
cıġa /cıġa (Far. cīġā)	:	Süs için gelinlerin başına takılan gümüş rengi tel. (Çm,2,106-116) (Aç,5,14)
cıġalı ġälin	:	Eski kırmızı gelinliklerden giyen ve başı cıġalarla süslenen gelin. (E,3,120) (Ag,3,41-42) (P,1,183-184) (P,3,224)
cıġalı täl	:	Gelinin başına takılan gümüş rengi ince tel . (E,3,124)
cıKıġan davılı	:	Bir kişinin tuttuġu, diġerinin kaşıkla çaldıġı, gelin almaya gidildiġinde kullanılan bir tür davul. (Y,1,77-78-83)
cıKıġa davılı	:	Düğünlerde gelin çıkarken, birinin tutup birinin kaşıkla çaldıġı büyük davul. (G,3,180)
cırma-	:	Tırmalamak. (P,1,291)
cırt (Ar. cerīd)	:	Cirit, At üzerinde birbirine deynek atarak oynanan eski bir Türk oyunu. (Y,1,81)
cırTcı	:	Cirit oynayan kişi. (Y,1,81)
cibiriK asiT	:	Üzüme verilen, taneleri uzatan bir tür hormon. (E,2,19-20-24)
cicä	:	Abla. (Çm,2,151)
cinsiyäTi ayrı (ol)-	:	Akraba olmamak. (Kr,2,116)
civa gibi	:	Çok hareketli, ele avuca sığmaz. (Y,5,54)
ciz- (ET çiz-mak)	:	Tütünü iġneye geçirmek, dizmek. (Kr,3,18), (Y,1,10)
codalaz (Far. cādū + Yun. os/oz	:	Cadaloz. (C,2,118)
coġacı	:	Kahvehanedeki oyun arkadaşı. (C,3,121)

Ç

- çabıd (ET çapğut) : Çaput, bez. (Ay,1,29)
- çağıl (< çakıl) : Taşlık yer. (P,3,520-521)
- çağır- : Şarkı, türkü söylemek. (Çr,2,177) (G,3,177-263-264) (Kr,3,127) (Kr,3,127-158)
- çaKma : Düven dönerken üste çıkan samanları dirgenle karıştırma işi. (Km,5,439)
- çal- : Deydirmek. (Kr,2,256)
- çallınıñ bāygir sağdığı gibi işlä- : Yaptığı işi becerememek, yarım yamalak yapmak anlamında bir söz. (P,2,52)
- çapā~äKmā : Cenaze defnedildikten hemen sonra cenaze sahibinin mezarlıktan gelenlere yedirdiğı yemek. (Hy,1,69)
- çaPıtlı : Çirkin kadın. (Çr,2,428-429)
- çarkına sış- : Mahvetmek, bozmak. (Oç,1,366)
- çaT- : Ateşe atmak, yakmak. (Çr,1,105) (Kr,3,282)
- çatal~ayaK : Yerde iki ayağın üzerinde duran otomatik makineli tüfek. (Y,5,35)
- çäbiş (ET çepiş) : Keçi yavrusu, çebiç. (Y,3,13)
- çäk- : Şarkı, türkü söylemek. (C,1,3-4)
- çävirlän- : Dönmek. (P,1,316)
- çöz- (ET çöj-mek) : Çözmek. (C,1,120)
- çı~ğ gibi ol- : Dümdüz olmak. (Kr,2,191)
- çıkı : Beze sarılarak çıkınlanmış küçük bohça. (Kp,3,268)
- çıkıla- : Beze koyarak bağlamak, çıkınlamak. (Y,1,155), (P,3,518-524)
- çılbaK (çılba-k) : Çıplak. (Aç,4,12-13), (C,1,178), (Kr,2,270)
- çılğıl (Yun. cıngıl) : Cıngıl; boncuk, altın ya da gümüşle yapılan ve giysiye takılan süs. (C,1,236)
- çıñğıl : Cıngıl, boncuk, gümüş veya altın para ile yapılmış, başlığa veya giysiye takılan süs. (E,3,127)
- çıñğıl çıñğıl (et-) : Şıkır şıkır ses çıkarmak. (E,3,128)

çıkar-	:	Çocuğunu evlendirmek. (Ay,1,51)
çiscıPlaK	:	Çırılçıplak. (Kr,1,212)
çiñilä-	:	Çınlamak. (Hy,5,5)
çiraz	:	Şaraplık beyaz üzüm türü. (Çr,4,52-56)
çoban dāğnānā çifci üğāndirāsinnā	:	Kötü bir durum karşısında herkezin elinden geldiğince yardım etmesini anlatan bir söz. (Y,5,94)
çokaş-	:	Toplanmak, kalabalıklaşmak. (Çr,1,50), (Çr,2,39), (Km,5,232)
çokuntu	:	Kalabalık. (Km,5,214)
çölmäK	:	Soğuk algınlığının tedavisi için, ısıtılan çömleğin göğüs kafesinin üzerine konmasıyla yapılan bir tedavi yöntemi. (Oç,1,408-410-413-416)
çöm-	:	Çökmek (Kr,3,157)
çöp çaraK	:	Ot çöp. (Kr,2,26)
çözü (ET çöj- 'ipi ger-')	:	Uzun. (Hy,5,17)
çufa (Far. çūḥā)	:	İnce, sık dokunmuş, tüysüz yün kumaş. (G,3,175) (G,4,8)
çuvaldız gibi aK- (Far. çūvāl+dūz)	:	Çok fazla akmak. (Km,5,34)

D

daban yār	:	Alçak, düzlük yer, ova. (Oç,1,303)
dabanı siñir (ol)-	:	Çabuk sinirlenmek. (Kp,3,154)
dabı	:	Tabi. (Oç,1,384)
dabır	:	Tabur. (Çr,3,9)
dadı duzu (olma-)	:	Zevki olmamak. (Km,5,93)
dağla- (ET tağla-)	:	Yüreğini yakmak, üzmemek. (Kr,3,114)
dah	:	Ta. (C,1,180)
dah	:	Tam da, anlamında bir pekiştirme sözü. (C,1,180)
daKlı (OT tatlıg < ET tatıglıg)	:	Tatlı (Kr,3,297)
daKıl-	:	Şaka yollu konuşmak. (Oç,1,42)
dallan(ıp) budaKlan-	:	Soyu çoğalmak. (D,1,103)
dam (ET tām 'duvar')	:	Ceza evi. (Hd,1,38), (Hy,1,38), (Hy,3,131)

- damla- (ET tam-ıġ-la-) : Bir yere çağırılmadığı halde çekinmeden girmek. (Oç,1,377)
- dana : Bit. (Km,4,139)
- danagözü : İri, taneleri yassı, çekirdekli beyaz üzüm türü (Oç,1,42)
- dañki : Eşek. (Kp,4,9-78)
- daPdayı : Çok güzel. (Oç,3,27)
- dapın- : Tepinmek. (Kr,2,130)
- dārā (Ar. dā'ire) : Daire, kat. (Kr,3,74)
- đara (Far. derre) : Dere. (P,1,321)
- darı āşiġi : Darının taneleri alındıktan sonra kalan kısmı. (Oç,3,118)
- darT - : Tartmak, ölçmek. (C,1,1-83)
- daş çaTlā : Ne kadar zorlansa da imkansız anlamında bir söz. (Çr,4,5)
- daş çıkasa-ñ yārdā bi tomaT bitā : Verimli toprak için kullanılır. (Oç,2,351)
- daş täpäñK : Dağ taş. (Oç,2,204)
- davaz : Tavas, Denizli iline bağlı bir ilçe. (Hy,3,22-24)
- dayaK dī yīsīñ döġāsīñ dā, çarşıya çıKdñ mı hār şāy göz-önünā alcañ : Bir işe atılırken kazanma ve kaybetme olasılığı olduğunun baştan bilinmesi gerekir anlamında bir söz. (Çr,4,21)
- dayı (Far. dāye 'dadi'?) : İyi, güzel, hoş. (G,3,27-47-118-177-198-263) (G,4,42) (Ag,2,29-36) (Ag,4,106-149) (Ay,1,24-63-64) (C,1,29) (C,4,9-19-26-31-37-47) (Çr,1,50-92-98-119-210) (D,1,20) (Ez,4,111-114-137-150) (Hy,3,2-18-29-34-50-129-161-186) (Hy,5,1-106) (Kr,3,41) (Km,2,66) (P,1,43-74-114-125-240-318-376) (P,3,157-516) (Y,1,19-52-53-56-59-64-69-75-76)
- dayıbaşı : Toplu işe giden amelelerin başında olan kimse, amele başı. (Hy,3,23-24)
- dayıl- (ET taġıl-) : Dağılmak (C,3,6)
- dayrā (Ar. dā'ire) : Daire. (P,2,124)
- dābānlā- (< tep-en+le-) : Çok olmasa da çalışmak. (Kp,3,401)

- dāgli : Değil. (Y,4,14)
- dāğman (ET tegir-men) : Değirmen. (Oç,1,295)
- dāğnāğ⌣atmaca : Cirit. (Y,1,80)
- dāh⌣äT- : Birden başını alıp gitmek. (Oç,1,274)
- dālibaş⌣ol- : Çevresindekileri düşünmeden hareket etmek. (Hd,1,48)
- dāliKānlı ol- : İnsan dışındaki varlıklar için çoğalmak, büyüme anlamında. (P,1,318)
- dāllān- (deli+len-) : Delirmek, aklını kaçırmak. (C,1,7-127)
- dāñgāsini gaybätT- : Aklını kaçırmak, delirmek. (P,1,253)
- däPmä / täPmä : Tekme. (Km,3,5-8) (Km,4,169)
- dārāsiniñ dä täpāsiniñ dä gö- : Çok şey görüp geçirmek. (P,1,359-376)
- dāril darıl ol- (ET tīr- ‘dermek’) : Güzel, derli toplu olmak. (Kp,5,74)
- dārmān / dārmān (ET tegir-men) : Değirmen. (Ay,3,83-84-85-86-87-90-91)
- dāstan at- : Türkü, māni, ninni v.b. söylemek. (Y,1,110-144) (P,1,152)
- dāviyi çäKsāñ içinä girā : Çok geniş yer için kullanılır. (P,1,342)
- dāyişlāmā (de-yiş+le-me) : Mānî. (P,1,242) (P,2,56-57) (G,4,1) (G,3,218)
- dāyişlāmā at- : Mānî söylemek. (Ag,3,49)
- dāğmān (ET tegir-men) : Değirmen. (Oç,2,75)
- dığan (Rum. тѣгáвı) : Yağ tavası, tencere. (Çr,2,448) (Oç,2,137-139)
- dıKımıK (ET tarmak ‘kuş pençesi’) : Tırmık. (P,2,44)
- dımlam (ET tam-ı-ğ+la-ğ) : Damla. (P,1,134)
- dıñgıra- : Türkü, şarkı söylemek, mırıldanmak. (Çr,3,36)
- dırKımıK (ET tarmak ‘kuş pençesi’) : Tırmık, toprağın taşını, çöpünü ayıklamak için kullanılan, seyrek dişli tarak biçiminde araç. (P,3,179)
- dışda sirkä bāldan daTlı olurmuş : İnsanın elindeki değerini bilmemesini ya da yasaklara karşı olan zafiyetini anlatan bir atasözü.(P,3,74)

- dikär (Yun. deka ‘on’+Lat. area ‘alan’): Dekar (Kp,2,34)
- dil_uuzad- : Birisi ya da bir şey için kötü konuşmak.
(C,3,170)
- dilinä gäläni söyl(ä)- : Lafını sakınmamak. (Kp,2,83)
- dimdiK : Şaraplık bir siyah üzüm türü. (Km,4,3-4)
- dimriT : Şaraplık, iri taneli bir beyaz üzüm türü.
(Oç,1,46)
- dininä bütün adam : Dinine bağlı kimse. (Kr,2,169)
- diraKtör (Fr. tracteur) : Traktör. (K,1,12)
- diräm (Ar. dirhem) : Çok az, bir dirhem. (Ag,5,2)
- dirgän (Yun. dikrani) : Harmanda sapları yaymaya yarayan uzun
çatallı araç. (Çr,2,519) (Km,5,436-440)
- diroKdor (Fr. tracteur) : Traktör. (Çr,2,860)
- diş kıs- : Sıkıntıya katlanmak. (P,3,33)
- dīynäK (değ-enek) : Değnek (Kr,3,19)
- diyzä (tayı ‘dayı’+eze ‘abla’+si) : Teyze. (Çr,1,158)
- doğru gidän sürtünür dä yıkılmaz : Doğruluktan kimse zarar görmez anlamında
bir atasözü. (Kr,1,123)
- dolu : Eski bir ağırlık ölçüsü. (C,1,157-158)
- dolu yoğarı : Yukarıya doğru. (Km,5,186)
- domburcaK (top-u+r+cuk) : Tomurcuk. (Çr,2,619-776)
- döy- (ET tög- ‘döverek öğütmek’) : Dövmek. (P,3,84)
- döyüs (Ar. deyyūs) : Deyyus. (Kr,3,114) (Kr,2,122)
- dudāni toPla- : Dudaklarını büzmek. (P,3,420)
- duru käs- (dür-ü) : Düğünden bir gün önce köydeki kadınların
toplanarak geline şalvar kesmesi. (E,3,108-100)
- duvar gibi ol- : Aşırı üzüntü ve sıkıntıdan dolayı hiçbir şey
anlayamaz ve düşünemez duruma gelmek. (E,4,140)
- duz daşı : Tuzu ufalamak için kullanılan, altta düz bir taş
ve yuvarlak bir sürtme taşından oluşan alet.
(Hy,3,107)
- dübäk (ET töğ- ‘dövmek’> döv-ek) : Taştan oyulmuş, içine pekmez koyulan büyük
kap. (Çr,2,522-523-525) (Y,4,66-67)
- dübün (Ar. dubur) : Kıç, makat, dübür. (Ez,4,3-10-12)
- düğ- (ET tög- ‘döverek öğütmek’) : Dövmek. (Çm,2,135) (P,3,61)

- düğä (ET tüge) : Düve, boğaya gelmemiş 2-3 yaşındaki dişi sığır. (Çr,2,424)
- düğän (Yun. doukane) : Düven, samanla taneleri ayıran ve hayvanlarca çekilen araç. (C,3,158-159) (Hy,2,41) (Hy,3,104) (Km,4,113) (Oç,2,227-228-229) (Km,5,5-10-424) (P,2,43) (Y,1,7)
- düğläK : Kavun. (G,3,256)
- düğnäk (değ-enek) : Deynek. (Km,5,430)
- düğümsä- (düğ-üm+se-?) : İçlenmek. (Hd,1,73)
- dünäK (ET tüne-k 'cezaevi') : Ev bark. (Ay,1,40) (Ez,1,22)
- dünäK (ET tün 'gece'+e-k) : Pusu, oyun. (P,1,231)
- dünnä (Ar. dunyā) : Dünya. (Km,1,40-41) (Km,2,5) (Kr,3,150-324) (P,3,18-26)
- düñürcü gäl- / ol- (ET tünğür) : Kız istemeye gelmek. (Y,3,118-127)
- dünyāda ğaz gibi gäliK gäç- : Bir şeyler öğrenmeden, cahil olarak yaşlanmak. (Çr,1,120)
- dürgä (ET tür- 'toplamak' > dür-ge?): Aynı cinsten eşyaların altısının bir arada olması. (Çr,2,535-536-537)
- dürü- : Sarmak, dürmek. (G,3,147)
- dürü- (ET törü- 'yaratılmak') : Türemek, ortaya çıkmak. (C,1,159-160)
- dürü käs- : Düğünden önce oğlan ve kız evindeki kadınların toplanarak geline yüzük takması. (E,3,113)
- dürül- : Bükülmek, kıvrılmak. (Km,5,14-22)
- dürüm : Yufka ekmeğinin içine üzüm, peynir, soğan vb. katılıp dümürlenerek yapılan yiyecek. (G,3,147)
- düsdür (düpdürüst) : İyi, sağlıklı. (Km,5,131)
- düvär : Eski evlerde tavanda kullanılan çok kalın ve uzun ağaç kütüğü. (G,3,271)
- düyläk : Olmamış kavun. (C,2,191-192)
- düz- : Tecavüz etmek. (Hy,3,135)
- düz- (ET tüz-) : Yapmak, oluşturmak. (Aç,1,75) (Çm,2,72) (Hy,3,35-138-179) (Kr,1,264) (Km,3,4) (Km,5,222)
- düzdür- : Yaptırmak. (Y,4,50)

Ä

äbä cübä	:	Abur cubur. (P,2,80)
äd⌢äliñ⌢ilä, o da gidä sāniñ⌢ilä	:	Yapılan iyilik karşılıksız kalmaz anlamında bir atasözü. (Y,1,159)
ädä	:	Bir şaşma ünlemi. (Kr,1,156)
ädgi (ET edgü)	:	İyi. (Çr,3,44)
āfām (Yun. afēdis)	:	Efendim. (Oç,1,370)
äfaḶ⌢aPdäs	:	Vücutun sıvı boşaltma ihtiyacı. (Çr,3,55)
äğirmän (Far. ermeni)	:	Ermeni. (Kr,2,164)
äğlä-	:	Eğlendirmek. (Kr,3,146)
äğriyā doğru	:	Doğruluk her zaman kazanır anlamında bir söz. (Kr,2,172)
äha	:	İşte. (Km,1,8)
äk	:	Eklem. (Km,5,289)
äk romatizma(sı)	:	Eklem romatizması. (Km,5,284)
ākili (öñ+ki+n+i)	:	Bu şekilde. (Kp,3,217)
äkirä (öñ+ki+re)	:	Bu şekilde. (Ez,4,104-105) (Kr,1,220)
äkirdän (öñ+ki+re+den)	:	Buradan (Kr,2,244)
äkisbord	:	Ekspor. (Kp,4,52)
äKmäKlāñ yolunu bul-	:	Para kazanmaya başlamak. (Km,5,275)
äKsärätä (Ar. ekşeriyet)	:	Çoğunlukla. (Kp,4,6)
äl⌢at-	:	Bir işe karışmak, bir işe girişmek. (Km,4,159)
äl çırPmaḶ-	:	Alay etmek, dalga geçmek (Kr,2,278)
äl duT-	:	Birinden bir şey istemek, yalvarmak. (C,2,142)
älä al-	:	İyi davranmak, el üstünde tutmak. (Kr,2,23)
äl⌢äm-	:	Aç kalmak, yiyecek bir şey bulamamak. (C,1,209)
äl ğumandası	:	Başkasının emri altında olma. (C,3,102)
äl ğün	:	Tanıdık, birbirini bilen insanlar. (Kr,3,318)
äli baĝlı ḱal-	:	Hiçbir iş yapamaz duruma gelmek. (Kr,2,201)
älli	:	İş birlikçi . (Aç,3,71-73)
äl ḱapısınd(a) (ol)-	:	Evli olmak. (P,3,15-24)

- älliK cavuru : Türkçe konuşabilen Yunan askeri. (Çr,2,463-465-466-471)
- älöpüsü : Düğünden önce gelin olacak kızın evinde toplanılıp, gelenlerin hediye getirmesi. (Y,1,67-68)
- ämliK : Emzikli, yeni çocuğu olmuş. (Hy,5,82)
- ämmä iyi ämmä kötü ämmä iräzilämmä zäbil : İyi de olsa kötü de olsa. (P,2,106)
- änämät- (<en+e- 'iğdiş etmek'+m) : Sıkılmak, çekinmek. (C,3,267)
- änği bänği ol- : Şaşırarak, şok geçirmek. (Oç,2,311-313)
- äliñälinä baK- : Başkalarının yardımıyla geçimini sağlamak. (Aç,5,55)
- är- : Aklını başına almak, uslanmak. (P,3,70)
- ärişiK (<er-iş-ik) : Şeytanlı (C,1,207)
- äriT- : Varını yoğunu almak. (Kr,2,206)
- äsäl- (<es-el-) : Ferahlamak, can sıkıntısının geçmesi. (Y,1,127) (Çr,1,84)
- äsKi : Giysi. (Km,5,316) (C,1,226-227) (Çr,2,541-543) . (Hd,1,81-82-83) (P,1,266)
- äşä (Ar. ā' işe) : Ayşe. (Km,1,14)
- äşkir : İyi koşan at. (Kr,1,45)
- ätän : Keten (Km,1,107)
- ätäTini çäk- : Kötülüklerine karşı başına bela gelmek. (C,4,83)
- äväräzyon (Fr. érosion) : Erozyon, aşınma. (Kp,3,134)
- ävir gavur : İvir zıvır. (P,3,151)
- ävläK (Yun. avlaki) : Dönümün dörtte biri kadar olan alan ölçüsü. (Çr,2,614) (Oç,1,431) (G,3,253)
- ävlaT bi acı duzdur, nä içili-r nä dä vazgäçilir : Evlat sevgisini anlatan bir atasözü. (Çm,2,39)
- ävläTi mänäviyâ / ävladı mänävä : Evlatlık. (Çm,1,15-39)
- äycä : İyice. (Km,5,414)

äydin(< ?)	:	Vallahi, kesinlikle anlamında bir pekiştirme sözü. (Çr,5,98)
äyşi (ET ekşi-g)	:	Ekşi. (G,4,42)
äzciK	:	Azıcık. (Oç,3,64)
äzil säbil ol-	:	Boşa gitmek, işe yaramamak. (Km,5,396)

F

fäsät (Ar. fesäd)	:	Fesat (Kr,2,283)
fasillä (Yun. phasoulia)	:	Fasulye. (Kr,1,41) (Ay,2,75-76) (C,2,173)
fasilli	:	Fasulye. (Aç,2,82)
fılsanı	:	Fransa. (G,4,51)
fışfış	:	Radyo. (Çr,2,36)
fida (Yun. phitia)	:	Fide (Kr,2,191)
filigsura (Yun. phylloxera)	:	Filoksera, Bağ kütüklerini saran eklem bacaklı böcek, asma biti. (G,1,74)
firildä-	:	İlgilenmek, etrafında dönmek. (Km,5,130)
formun (İng. hormone)	:	Hormon. (P,1,128)
forum	:	Hormon. (Km,5,392)
foturap (Fr. photographie)	:	Fotoğraf. (P,2,19)
funta	:	Üşütmeden ileri gelen ateşli rahatsızlık, zatürre. (Çr,2,474)
fur-	:	Yemeği ocağa koymak, pişirmek. (Çr,2,14-303-541-543-549). (Y,1,43-44-53-162-163) (P,3,48-168-216)

G

gäşgin (geç-kin)	:	Yaşlı. (P,1,174)
gäçici	:	Göçebe. (Km,5,115)
gäçi nohudu	:	Sert, yenmeyen nohut. (Km,5,446-447)
gälin oşa-	:	Kına gecesinde gelini ağlatmak için duygulu türküler söylemek. (P,3,252)

- gälin؁öğ- : Kına gecesinde gelini ağlatmak için duygulu türküler söylemek. (P,3,252) (Çm,2,165)
- gälini ağardama- : Maddî sıkıntılar yüzünden geline istediklerini verememek. (C,2,112)
- gämä (ET kemi) : Gemi. (Çr,2,763)
- gäniş gäniş : Rahatça, utanmadan. (Aç,5,50)
- gäri kafalı : Yenilikleri sevmeyen, eskiye bağlı. (C,3,211)
- gäzäcäK malı yoK : İşe yarayacak evladı yok anlamında bir söz.. (P,1,180)
- gäzäK (< gez-ek) : Hayvan sürüsü veya onların otlatılması için ayrılan yer. (E,3,10)
- gäzäKci : Başkasının hayvanlarını para karşılığında güden kimse. (Çm,2,8)
- gäzim (Ar. kâzım) : Kazım. (Ay,3,52)
- gidiş- : Kaşınmak. (Km,5,43)
- gilli : Gibi. (C,4,68)
- göcä (Far. güce) : Kabuğu soyulmuş ve kırılmış buğday. (G,4,41) (P,3,171)
- göcä aşı : Yarılmış buğday, sarımsak ve limonla yapılan bir yemek. (G,4,41)
- göçäbä : Göçebe yaşayanların çadır, ev ya da eşyalarına verilen ad. (G,4,25)
- gögnäK (ET köñül+ek > köñglek) : Eskiden atlet yerine kullanılan uzun içlik. (P,3,452)
- gök (ET kök) : Renkli çamaşır. (G,3,5)
- gölistan : Göl. (Km,1,77)
- göñül(ü) birbirini gavra- : İki kişinin birbirini sevmesi. (Kr,2,69)
götünä mantar dıKıan- : Çok acı çeksin anlamında kullanılan bir söz. (Kr,2,122)
- göynäK (ET köñül+ek > köñglek) : Eskiden atlet yerine giyilen uzun içlik. (Hy,3,175)
- göz : Taraf, yan. (Kr,3,37)
- göz baş؁äd- : Evlendirmek. (Km,5,64) (Ay,1,10) (Ay,2,41)

göz boyıCı	:	Yalancı, düzenbaz. (Çr,1,197)
gözü açık	:	Uyanık, becerikli. (Oç,1,235)
gözü duTma-	:	Güvenmemek, beğenmemek. (C,4,86)
gübürT (< ?)	:	Çam ağacının yere dökülen kuru iğneleri. (C,1,164)
gül gibi (ol-)	:	Çok güzel, çok iyi olmak. (E,1,31)
gül∩adını dul∩äT-	:	Kızla belirli bir süre sonra boşanmak için anlaşmalı evlilik yapmak. (C,4,14)
gün∩aşma mävzi	:	Güneşin batma zamanı. (Km,5,428)
gündöndü	:	Ay çiçeği. (G,3,228)
gürädäK	:	Birdenbire. (Km,5,171)
gürlüK∩ormanlık	:	Ormanı bol olan yer. (E,3,31)

Ğ

ğā	:	Gayri, artık, bundan sonra. (Km,5,31-137) (P,2,105-118) (Ez,4,13) (Çm,2,115) (Ag,3,36) (C,1,153)
ğaba (Ar. kabaḥat)	:	Kabahat, kusur. (Ez,4,62)
ğaba (ET kaba < kāpa)	:	Yumuşak. (G,3,227)
ğaba akıllı	:	Salak, akli kıt. (Kr,2,126)
ğabāt (Ar. kabaḥat)	:	Kabahat, suç. (P,3,70) (Ez,5,147)
ğabarnaT	:	Şaraplık bir siyah üzüm türü (Oç,1,41) (Çr,4,52-58-59-60)
ğabuğu gır-	:	Çekindiği bir işi yapmaya alışmak. (Çr,4,20-45)
ğabūna çäkil-	:	Dışarıyla ilişkisini kesmek. (Çr,4,20)
ğada (Ar. kāde)	:	Şarkının ezgisi. (Kr,3,280)
ğadaK / gadaK (Ar. kadr)	:	Kadar. (C,1,60-97-101-217) (C,3,53-145-183-237) (C,4,59) (Ez,2,34) (Hd,1,32) (Oç,3,15-189) (Km,5,72) (P,1,200) (P,2,52) (Y,5,78) (Oç,4, 7-77-97) (C,1,97-101-217) (D,1,54) (Çr,3,83-206)

ğādäländir- (Ar. kâde)	:	Şarkıyı melodisiyle söylemek. (Çr,1,17)
ğadan (Ar. qadr)	:	Kadar. (Km,5,48-236)
ğadirliK~ol-	:	Haksızlığa uğramak. (Oç,1,301)
ğadosduro / ğadasdıra (Fr. cadastre)	:	Kadastro. (Kp,3,80-172-436)
ğağa (ET kâka 'baba')	:	Ağabey. (Çm,2,148-149-151)
ğağm (ET kağlı)	:	İki tekerlekli öküz arabası. (Çr,2,520)
		(Ay,1,41) (Km,1,100) (Km,3,101) (Oç,3,99)
ğahırlı ğahırlı söğlä-	:	Dertli derti söylemek. (Çr,2,913)
ğahPa gänşliK	:	Gençliğin geçip gitmesine olan kızgınlığı dile getirmek için kullanılır. (P,2,147)
ğälä	:	Gayri, artık. (Ez,4,85)
ğäläciKğarası	:	Şaraplık bir siyah üzüm türü. (Aç,3,97), (Oç,1,41), (Çr,4,52-55-57)
ğalbır (Ar. ğirbäl < Lat. corbula)	:	Kalbur, elek (Kr,2,257)
ğäli	:	Gayri, artık. (Çr,2,294-338-403) (Ez,1,3)
		(Ay,2,23)
ğäliban (Ar. ğäliben > ğälibä)	:	Galiba, sanırım (Kr,2,156)
ğamacı	:	Ateşlemeden önce topun arkasındaki kapağı kapatan kişi, kamacı,. (Kp,5,34)
ğanaTlı kuş~ol-	:	Her işe yetişmek. (P,1,378)
ğancıK (ET kañık)	:	1. Dişi, kadın. (G,3,93) 2. Dönek, güvenilmez. (Kp,3,11)
ğanıK-	:	Kanıksamak, alışmak, benimsemek. (Oç,2,222)
ğañm ğanadı	:	Kağnının yan tarafındaki kulaklar. (Km,4,93)
ğän su yärinä aK-	:	Çok kan dökülmesi. (Y,5,93)
ğar- (ET ker-)	:	Germek. (P,1,411)
ğar- (ET kar- 'su oluktan taşmak')	:	Karışmak. (Aç,5,3)
ğara başı(n)a	:	Yalnız başına. (Hy,4,3) (Çr,2,155)
ğara canları ğalma-	:	Çok endişelenmek. (P,1,326-328)
ğāra cayıl	:	Hiç okul yüzü görmemiş, cahil. (Hd,1,26)

ğaracılıK yap-	:	Düğünlerde yakılan meydan ateşinin külünü birbirinin yüzüne sürerek eğlenmek. (Km,4,96)
ğara ğabarcıK	:	Ayakta çıkan sulu yara. (Hd,1,80)
ğarağun	:	Kara karga, kuzgun. (Oç,1,90)
ğarağavuK	:	Yaprakları yenilebilen birkaç yıllık otsu bitki, hindiba. (Çr,1,116)
ğarağuşu	:	Düğünlerde kadınların kaşıkla oynadıkları bir oyun. (D,1,113)
ğara habar	:	Kötü haber, ölüm haberi. (Çr,1,37)
ğarañı (ET karañġu >karañı)	:	Karanlık. (D,1,37)
ğarāörtü	:	Üstü ağaç, çamur gibi şeylerle kapatılmış mevsimlik kullanılmak için yapılan küçük ev. (Aç,5,39) (Kr,2,84)
ğara pamuK	:	Eskiden ekilen, uzun bir pamuk türü. (Oç,1,214-215)
ğarar-	:	1. Kin beslemek. (Km,4,149) 2. Üzülmek, dertlenmek, sıkılmak. (Oç,1,248)
ğara saban	:	Derinlere inemediği için toprağın altını üstüne yeteri kadar getiremeyen eski saban. (E,3,66) (Kr,2,28) (Oç,2,166) (Km,1,100)
ğaravana (İtal. carovana 'gemi')	:	Rastgele, gelişigüzel. (P,2,131)
ğara yasTa ğara pusTa ol-	:	Birinin yasını tutuyor ya da hasretini çekiyor olmak. (C,1,59)
ğara yol	:	Eski, taşlı ve çamurlu yol. (Aç,3,88)
ğarıKsā- (< ?)	:	Garipsemek, hüznlenmek. (Çr,1,224)
ğarınca gibi ğaynaş-	:	Çok kalabalık ve hareketli olmak. (Oç,2,121)
ğar topacı	:	Kartopu. (Aç,4,35)
ğarT ğuş	:	Yaşlı kadın. (Çr,1,193)
ğaş	:	Üst taraf, tepe. (Aç,3,81) (D,1,106-107) (Oç,3,118-147-173-206) (P,1,219-297)
ğaşçı	:	Kaçıcı. (P,3,198)

ğaş göz�ad-	:	Yalvarmak. (Km,5,139)
ğaşlı göz�lü	:	Yüzü güzel olan. (Çr,2,400)
ğatı�lı ol-	:	Tatlı olmak, fazlalığı bulunmak. (C,4,16)
ğatliyan (Ar. �at' iyyen)	:	Katiyen, asla. (G,3,18), (Çr,2,497), (Km,2,33) (P,3,501)
ğatmar (kat-mar)	:	Arasına yağ sürülerek açılan hamurların sacda pişirilmesiyle yapılan çörek. (Aç,2,56)
ğaty�n (Ar. �at' iyyen)	:	Katiyen, asla. (Oç,2,172)
ğavğaş�ı	:	Kapka�ı. (Km,5,267)
ğavıl��T- (Ar. �avl)	:	Karşılıklı söz vermek, anlamak. (C,1,20)
ğavılı uğurlu ol-	:	Verdiği sözden hiçbir biçimde dönmek. (C,1,33)
ğavillaş-	:	Sözleşmek. (C,1,163)
ğavır�a / �avır�a	:	Buğday, mısır gibi tahılların kuru yemiş gibi yenmek için ateşte kavrulmuş hali. (Ag,2,35), (Oç,3,75-77-79), (P,2,83-84), (Y,4,57) (Ag,4,45-46)
ğavşak�	:	Gevşek. (P,1,321)
ğay	:	Gayri, artık. (Ez,4,16-53-54-84-93) (Km,5,203-204-222-230-283) (Ez,1,45) (Kp,2,90) (Kp,3,154) (Kp,4,8-16-20) (Hy,4,12)
ğayb�T (Ar. �aybet)	:	Gıybet, �ekiştirme. (Kr,2,247)
ğayı� (ET kay-�uk)	:	Nalının üstündeki tasma. (Çm,2,73)
ğayıl�ol-	:	Mecburen kabul etmek. (Aç,1,69)
ğayır- (ET kad�ur-)	:	�z�lmek, endişelenmek. (Hd,1,6) (Çm,2,213) (C,1,7-8-9-127-129-132)
ğayır-	:	Varlığından rahatsız olmak, �z�lmek. (P,1,164)
ğaynaT-	:	Kaynak yapmak. (Oç,2,174)
ğaytan (Yun. gaitani)	:	Pamuk veya ipekten ip, kaytan. (G,4,8)
ğazı� gibi �T-	:	Çok sertleştirmek. (Çr,2,546)
ğazı�lama yaP- / �azı�la-	:	Sertleşmek, katılmak. (Km,5,32-35)
ğı	:	Kız. (P,1,302)

- ğıç : Bacakların dizden yukarı kısmı. (Ag,5,8)
(Y,1,128)
- ğıd (< ?) : Cenaze gömüldükten bir gün sonra komşuların yemek yaparak ölü evine gitmesi. (Hy,1,66)
- ğılış müslümanı : Şavaşmayı iyi bilen ve hareketlerini karşısındakinin güç kullanmasına bağlı olarak düzelten kimse. (Km,4,166)
- ğılaFaT (Ar. kıyāfet) : Kıyafet. (C,1,229)
- ğır- : Öldürmek, yok etmek. (Aç,3,94)
- ğırağı PaTlıcan : Cadaloz kimse. (C,2,118)
- ğıraP (Fr. crêpe) : Başa örtünülen ipekli örtü, krep. (E,3,123)
- ğırıl- : Bir şeyi paylaşamamaktan ötürü kavga etmek. (Aç,5,34)
- ğırıl- : Savaş, hastalık vb. nedenlerle insanların ölmesi. (Ag,4,71) (Y,5,17-42-93) (Ay,3,31-33)
- ğırkı (< ?) : Kıyafet, eşya. (C,3,55)
- ğırmandal (Far. ħirmen) : Deyneğe geçirilmiş tütün yapraklarının kuruması için asıldığı, birbirine paralel iki uzun yelden oluşan düzenek. (Aç,2,33)
- ğırmızı gâlin : Eski kırmızı gelinliklerden giymiş olan gelin. (Ag,3,41-42)(Hy,4,13)
- ğışla- : Havanın soğuması, kışlamak. (Ag,3,29)
- ğıvraK : Hızlı, hareketli. (D,1,47), (Ez,4,39)
- ğızañ /ğızan : Çocuk. (Ag,1,25-39) (Ag,2,17) (Aç,3,68)
(Ay,2,7-42) (Ay,3,82) (C,1,95) (C,1,116) (Çr,1,54-61-64-94-95-121-123-191-228-237) (Ez,1,16-19-23-35)
(Ez,2,4) (Ez,4,26-70-83) (Hd,1,3-44-46) (Hy,1,13-14-54) (Hy,3,166-169) (Kr,3,80-168) (Km,1,13)
(Km,5,64-138) (Kp,5,26) (Oç,4,59-110-112) (P,1,57-64-98-108-115-118-140-349) (Ay,1,11-13-20-35)
(D,1,38) (Çr,2,497) (Y,1,74-75) (Km,5,260)
(Kr,1,106-116-264-265) (Kr,3,13-93-324)

- ğızañ : Eskiden efelerin yanında dolaşan silahlı gençlere verilen ad.. (Y,5,86)
- ğızañlaT- : Evlendirip çocuk sahibi olmasına vesile olmak. (Km,5,284)
- ğızıKıdır- : Kızmak. (P,3,35)
- ğızıl⌢ot : Kırmızı çiçekli, küçük bir ot, kızıl kantaron. (Km,5,294)
- ğız⌢öğ- : Kına gecesinde gelini ağlatmak için dokunaklı türküler söylemek. (Km1,114)
- ğoca cāhil : Hiç okul yüzü görmemiş, cahil. (Km,1,2)
- ğoca ğız : Öküz. (Oç,1,448)
- ğocana (ğoca+ana) : Yaşlı kadınlar için kullanılan bir hitap sözü. (Y,5,82)
- ğocuK (< ?) : Kenarları saçaklı, ipekten yapılmış baş örtüsü, poşu. (Çm,2,109)
- ğoğcu / govcu : Düşman tarafını tutan, casuz. (E,3,67-68-70)
- ğolan : Hayvanın semerini bağlamaya yarayan kemer. (C,1,96-98)
- ğolan : Küçük çocuğu sırtta bindirdikten sonra düşmemesi için üzerinden bağlanan el dokuması (C,1,96)
- ğoltūñ⌢altına sığın- : Birinin himayesine girmek, koruyuculuğuna sığınmak. (C,3,70)
- ğolumdan koPduK ğadā : Elimden geldiği kadar. (P,3,381-402)
- ğoñşu ğoñşunuñ anahdarıdır/kilididir : Komşuluk ilişkileri ile ilgili bir atasözüdür.(Çm,2,6)
- ğoy- : Çok üzmek, çok acı vermek. (Hd,1,39)
- ğoza : Eskiden gelinin yüzüne örtülen kırmızı, işlemeli örtü. (Kr,3,140)
- ğozalı al : Eskiden gelinlerin yüzüne örtülen kırmızı, işlemeli örtü. (C,1,236)
- ğozañ : Kozan, süs, bezek. (E,3,122)

ğulaḲ vâ-	:	Dikkatli biçimde dinlemek. (Kr,2,118)
ğulaḲları çîñlayası	:	Konuşulan yerde bulunmayan, sevilen biri anıldığında söylenir. (Km,4,140)
gul◊oğlu	:	İnsanoğlu. (Kr,2,242)
ğumbar (Ar. ķimār)	:	Kumar. (Ay,2,30) (Çm,2,180) (Kp,5,117) (Oç,2,26-45) (P,2,18-20-21) (P,3,132) (G,3,87-153-159)
ğumsal	:	Gevşek, kumlu toprak. (Kr,2,43) (P,1,128)
ğurcumaḲ	:	Kurcalamak. (Ay,3,34-35)
ğurgulan-	:	Fesatlanmak. (Ez,4,94)
ğurķa bas-	:	Kuluçkaya yatmak. (Çr,1,145-147-160-164)
ğursağı ķak- (ET kuruğsak)	:	Sinirlenme, üzülmeye, heyecanlanma gibi durumlarda oluşan miğde bulantısı için kullanılır. (Kr,3,323-325) (P,1,166-167)
ğurTma	:	bk. ğutmu (E,3,125)
ğuru yavan ğarincîñi doyur-	:	Elinin altında bulunanlarla iyi kötü karnını doyurmak. (Çr,4,30)
ğuruntinâ (< ?)	:	Veba hastalığı. (Aç,3,32-38)
ğuşcu	:	Keklik avı yapan av köpeği. (Km,5,376)
ğuşuñ südüñdän ğalan var	:	Hiçbir eksiklik yok anlamında kullanılan bir söz. (Kr,1,190)
ğutmu (Ar. ķuṭmî)	:	İpekle karışık pamuktan dokunmuş, kalın, ensiz kumaş çeşidi, kutnu. (E,3,108-111) (Hy,4,13-14) (Ay,1,58)

H

hadâ	:	Bir şaşma ünlemi. (Çm,2,32)
hädâñ	:	Haydin. (Çr,1,134)
hakiyet (Ar. ḫaķķāniyet)	:	Hakkaniyet, değer. (E,1,73)
halal süT◊ämmiş	:	Dürüst, iyi kimse. (Y,1,37)
haliK (Ar. ḫulūk)	:	Haluk. (Kp,3,56)
hālîñ sıra	:	Hâline, durumuna göre. (Çm,1,100)

halTāT-	:	Çok daha iyi olmak anlamında karşılaştırma amacıyla kullanılır. (Çr,2,210)
hamaz	:	Tozu dumana katan sert rüzgar, fırtına. (Oç,2,352)
hanay (Yun. anoi)	:	Sofa, hol. (G,4,7)
hanömoK	:	Arkasına pulluk takılarak tarlayı sürmeye yarayan büyük traktör. (Y,5,226)
hap	:	bk. cibiriK asiT. (E,2,21)
haranı (Far. harānī)	:	Büyük tencere. (Çr,1,181) (Çr,2,448) (Aç,2,27)
haranicı	:	Tencere, tava gibi mutfak eşyalarının satıldığı yer. (Çr,1,176)
harbi ğonuş- (Ar. ğarbe)	:	Dosdoğru, gerçeği gizlemeden konuşmak. (Çr,4,264) (Kr,2,80)
harbī (Ar. ğarb)	:	Savaş. (Çr,1,140)
harmä yäri	:	Harman yeri. (Çr,3,74)
hatiriñdan unutma-	:	Aklından çıkarmamak. (C,2,215)
hatırını yıķ-	:	Sevip saysığı bir kimsenin isteğini geri çevirmek. (Km,5,238-359)
haTma (Ar. fāṭimā)	:	Fatma. (Km,2,3) (Çm,2,192) (Km,1,1) (P,1,339)
havadan bış- / biş-	:	Hiç çalışmadan bir şeylere sahip olmayı istemek. (Km,4,170-171)
havas (Ar. heves)	:	Heves, aşırı istek. (Hd,1,87) (P,2,9-30-31-32-41-134)
havasāT- / havaslan-	:	Heveslenmek, çok istemek. (C,3,168-211-212-216)
havlä (Ar. ğavlā)	:	Helva. (Oç,3,36) (P,3,46-47-50-52-55)
hayırlı täPKi väsiñāll(ah)	:	Allah hayıra çıkarsın. (Ez,4,73)
hayla-	:	Bağırarak. (Hy,2,6)
haytar- (< ?)	:	Asılmak, çekmek. (Km,5,268)

hämşäri (Far. hem-şire)	:	Hemşire. (Çm,2,95) (Km,5,55)
hāñg / hānK (Far. hengāme)	:	Eğlence. (Kp,4,36-37) (Y,4,66) (Km,5,210)
hāñg⌢āt-	:	Eğlence yapmak, sazlı sözlü eğlenmek. (Kr,3,170)
hār boķu yi-	:	Tüm kötü işleri yapmak. (Oç,2,116-126)
häsāb⌢ādāmā-	:	Düşünememek (Kr,2,207)
häsämä (Ar. esmā)	:	Esmā (C,1,184)
hıyalla- (Ar. ḥayāl+la-)	:	Sezmek, anlamak. (Y,3,36)
huncacıK	:	Şu kadarcık, şuncacık. (Y,4,40)
huzur bat-	:	Gereği yokken başını belaya sokmak. (Km,4,169)

I

ıbrām (Ar. ibrāhim)	:	İbrahim. (Oç,2,125)
ıbrām	:	İbrahim. (Ag,4,65) (Km,5,183) (Hy,3,88) (Ag,3,49)
ıh-	:	Oturmak, çökmek. (Çr,1,192)
ılan (ET ılan)	:	Yılan. (C,1,35-36-37)
ıldızlı böcä (ET yulduz)	:	Ateş böceği. (Km,5,215)
ınarlıK (Far. enār)	:	Nar ağaçları olan. (C,4,43)
ıPırāT	:	Rap rahat, çok rahat. (Çm,1,127)
ırācāt (Ar. iḥrācāt)	:	İhracat. (Km,5,81)
ırala- (< ırğa+la-)	:	Sallamak. (D,1,92)
ıramantiK (Fr, dramatique)	:	Komik. (Y,5,233)
ırasla- (Far. rāst)	:	Rastlamak. (Hd,1,68)
ırāTsız (Ar. rāḥat)	:	Hasta, rahatsız. (P,2,39) (Km,5,145) (Y,4,7)
ırayimä (Ar. rāḥim)	:	Rahime. (Çr,1,184)
ıraz (Ar. rāziye)	:	Raziye. (C,3,61-130-131)
ırma (Far. ḥurmā)	:	Hurma. (Kr,3,155)
ırrāT (Ar. rāḥat)	:	Rahat. (Km,5,46)
ırza (Ar. rizā')	:	Rıza. (P,1,319)
ısan / ısan (Ar. insān)	:	İnsan. (Km,5,6-31-50-71-72-94-112-117-118) (Aç,3,39-84) (Ay,2,43) (C,1,218) (Kp,4,56) (Kr,1,70)

(P,1,207-238-302-303-317-340-348) (P,3,118-127)
 (Ez,4,24) (G,1,105) (D,1,47-73-105-108) (Hd,1,50-
 60-97-106) (C,2,210) (Oç,2,326) (Hy,3,165)
 (Oç,3,182-213) (Aç,2,93) (Çr,1,294) (Kp,2,138-155-
 156) (Oç,2,157) (Km,1,17)

İsanlara[⌘] tosbā bi[⌘] ğabaḲ yaPrā öTdürmüş dä gälmiş, hârkäs gülmüş : İlk kez karşılaştığı
 olaylar insanlara komik gelir anlamında bir atasözü.
 (Çr,1,41)

iscāñ cāvcāvi : Sıcağın en etkili olduğu zaman. (Oç,2,320-
 322)
 ısıran : Hamuru kesmeye ve tekneden kazımaya
 yarayan, ucu yassı, uzun saplı demir. (P,3,61)
 ismiyil (Ar. ismā^cīl) : İsmail. (G,3,225)
 issan (Ar. insān) : İnsan. (Km,5,131)
 işcaḳ : Sıcak. (Kp,5,76) (P,1,410) (Hy,4,18) (E,1,90)

İ

ibrām (Ar. ibrāḥim) : İbrahim. (Km,3,19-22) (Ag,4,15) (C,3,174)
 (Kr,1,269)
 içi yan- : Çok üzölmek, yürekten üzölmek. (Kr,2,254)
 içi(n)ä dârd[⌘]ol- : Bir şeyi yanlış yapmaktan veya
 yapamamaktan dolayı üzölmek. (P,2,146)
 içi(n)ä giT- : İçerlemek. (Km,5,193)
 idāräsini ḳaldır- : Geçimini sağlamak. (Y,4,34)
 iġnāK : Anne karnındaki bebek. (P,3,17)
 iġnāniñ yurdusuna gir- : Saklanmak anlamında bir deyim. (Ay,3,46)
 iki gün yataḳ, ikinci günün topraḲ : Allah yatırıp bakıma muhtaç etmesin
 anlamında bir dua. (P,2,137-138)
 il- (ET il-) : Dügömlmek. (Aç,2,44-46)

ilāşbār (Far. rençber)	:	Rençber, çiftçi. (G,3,220) (Ez,2,7) (G,2,27) (Km,5,75) (P,3,292-296-297) (Y,1,30) (E,1,29-31)
ilāçbār	:	Rençber, çiftçi. (Hd,1,30)
ilalām	:	El âlem, el gün. (C,2,91-97)
ilan (ET ılan)	:	Yılan. (P,1,407-408)
ilāri gāri at-	:	Düşüncesizce ve hesapsızca para harcamak. (Çm,1,99)
ilāşbārliK (Far. rençber)	:	Rençberlik, çiftçilik. (Kr,3,64) (Ag,3,8) (Çm,1,112) (Km,5,233) (Y,1,6-7)
ilāzil (Ar. rezīl)	:	Rezil (C,1,223)
ilāzir	:	Rezil. (Hd,1,102)
ilgi	:	İlmek, düğüm. (Oç,3,9)
ilmāK	:	Düğüm. (Aç,2,44)
ilyān (Far. legen)	:	Leğen, içinde öte beri yıkanan yayvan kap. (Çr,2,539)
imāKlā-	:	Emeklemek. (C,1,216)
inahdar / inahdar (Yun. anikhtari)	:	Anahtar. (Çr,2,309-312)
incā hasdalıK	:	Verem. (Hd,1,2)
incā türkū	:	İnsanı duygulandıran türkū. (G,3,264)
intaP (Ar. iltihāb)	:	İltihap. (Kr,3,166)
intimaslıK (< ?)	:	Cahillik, bilgisizlik. (Km,5,291)
iPnālik yap-	:	Kuralların dışına çıkmak, söz dinlememek. (Kp,3,445)
iPsiz	:	Haylaz, serseri. (Kr,3,114)
irāñg / irāñK (Far. renc)	:	Eziyet, işkence. (Oç,2,94) (Km,5,210) (Çr,2,445) (D,1,108) (Ez,4,50-63) (Km,1,14) (P,3,96)
irāñg ol-	:	Eziyet çekmek. (Kr,3,326)
irāñK	:	Eziyet. (Hy,5,35)
irāñK (Far. reng)	:	Renk. (Aç,1,23-24)
irk- (ET irk- 'biriktirmek')	:	Almak, doldurmak. (Aç,5,35)
isbirtā (İtal. sbirto 'alkol')	:	Kibrit. (P,1,269)
isTifā āt- (Ar. istifāde)	:	İstifade etmek, yararlanmak. (C,2,173)
istizā (Ar. istizān)	:	Yetki belgesi. (C,2,140)
işāgaT (Ar. inşā'āt)	:	İnşaat. (Kp,2,121)
işāT	:	İnşaat. (Kp,5,54)

- işi gâ-rdir- : Ortamın gerilmesine neden olmak. (Kr,2,228)
- iŝiñ altından kaç - : Bir zorluğu yenmek, başarmak. (Kp,2,122)
- itiñ birinä bi kiPridli daKsaK çäkã : Çok zayıf ve çelimsiz insanlar için kullanılır.
(Çm,1,52)
- iyi göz vadır kötü göz vadır : Nazar deyebilir anlamında kullanılır. (P,3,510)
- iyiyä iyi, kötüyä kötü : Hatır için söz söylememek, doğru konuşmak.
(Km,4,72)
- K**
- kâfân käs- : Bir yakınını öldüğünü anlatmak için söylenir.
(Km,2,7)
- käkâŝ : Kekeme. (Kr,1,25)
- käl kör : Çok iyi olmasa da idare eder anlamında bir söz. (Çr,4,143)
- kälätär (Rum. Καλαθάρια) : Büyük sele. (Aç,2,86) (Y,1,70)
- källi fälli : İri yapılı, cüsseli. (Y,5,153) (C,2,73)
- kändir çuvalı : Kendir liflerinden yapılmış büyük çuval.
(Hy,3,102)
- kârana (Far. kâr-hâne) : Kerhâne, genelev. (C,4,95)
- käsKin : Sert, etkili. (Oç,1,129)
- käymä (key-me) : Üvendire. (P,1,189)
- käysär : Büyük çivi, enser. (Ay,3,93)
- kimi hatır oluPbatı, kimi ğatır oluPbatı : Kimi hatırı sayılır kimi işe yaramaz insan oluyor. (Kr,1,265)
- kimĩ aldı oyuna giTdi, kimĩ aldı ğoyuna giTdi : Herkes bir yerlere dağıldı. (Hd,1,57)
- kiPär (Ar. kibâr) : Kibar, nazik. (C,1,106)
- kirkid / kirkiT (Yun. kerkida) : Dokumacılıkta atkıyı sıkıştırmak için kullanılan, demir ya da ağaçtan yapılmış tarak.
(Km,5,98) (Aç,2,44-45)
- kirliK : Eskiden giyilen kısa yelek. (Hy,3,175)
- kirmän (eğir-men) : Elde yün eğirmeye yarayan tahta araç.
(Çr,2,297-298) (Ag,4,44) (Aç,4,39)
- kiTlä- (Far. kilid < Yun. kleid) : Kilitlemek. (Ay,3,27) (Ez,4,68)
- kiTlän- : Kasılmak. (Hy,3,33)

kökä daşı	:	Yeşilimsi rengi olan bir taş. (Çr,2,227)
kökünü ğazı-	:	Hiçbir kalıntısını bırakmamak, yok etmek. (Oç,1,77)
köllä (Rum. Κόλλυβα)	:	Mısırın suda haşlanıp, soğanla ve limonla yapılan yemeği. (Y,4,58)
köllä	:	Ocak, içinde ekmek vb. pişirilen yer. (Hy,3,99)
köpäK gibi ardıl-	:	Saldırmak, kötü davranmak. (P,3,62)
kör ğandil	:	Işığı çok az olan kandil. (Hy,4,20)
kör kütüK	:	Kötü, perişan. (Km,5,42)
köräbä oyna-	:	Çevresindeki olumsuzlukları görmezden gelerek yaşamak. (Kr,1,104)
kösdäK (köste-k)	:	İkinci vakti yenilen yemek. (C,3,1)
kösürgä (DLT)	:	Köstebek; tarla sığıcı soyundan bir hayvan. (Çr,2,477)
küläK	:	Yük yükletilen herhangi bir hayvan, gölük. (Çr,2,377)
kült	:	Kürt. (Kr,1,30)
kültäm kültäm	:	Çok fazla, çok iri anlamında bir ikileme. (Km,2,38)
külüslü (< ?)	:	Süslü, güzel. (Oç,2,152)
künar (Yun. koukounari)	:	Çamgillerden, iğne yapraklı, reçineli ve kozalaklı bir orman ağacı, köknar. (Kr,1,30)
kündä (ET kün)	:	Her gün. (P,1,400-403)
kütüK gibi şiş-	:	Çok şişmek. (Km,5,22)

Ḳ

ḳād (Far. kāġād)	:	Kağıt. (Kr,1,64) (G,2,30)
ḳadosdura / ḳadosdıra / ḳadosduro / ḳadasdıro / ḳadasdıra (Fr. cadastre)	:	Kadastro. (Kp,3,148-155-171-173-323-325-435-473-476-576)
ḳafalı	:	Akıllı, kafası iyi çalışan. (C,3,277-278)
ḳafa sarma-	:	Anlayamamak. (Ag,2,22)

kafa(s)ı galñ	:	Geç veya güç anlayan, düşüncesiz. (P,3,238-506) (Oç,1,273)
kafa(s)ı gız-	:	Sinirlenmek. (Oç,2,48)
kafası oyn(a)-	:	Kızgınlıktan aklı başından gitmek. (Km,5,248)
kafiya dağ-	:	Sürekli aynı konuyu düşünmek. (C,3,148)
kafiyâ go-	:	Bir işi yapmaya kesin kararlı olmak. (Y,3,4-37-90)
kafiyi güT-	:	Planlamak. (Y,3,102)
kahaT (Far. kâğād)	:	Kağıt. (Çr,2,226) (P,3,341)
kaKdır-	:	İtelemek, kakmak. (Y,3,27)
kağın- (ET kakı- 'kızmak')	:	Bir işi yapmak için harekete geçmek. (Çr,3-29)
kağıma (ET kal(g)ı- 'at şaha kalkmak')	:	Düğünlerde kadınların kaşıkla oynadığı hızlı bir oyun. (E,3,166)
kanalizson (Fr. canalisation)	:	Kanalizasyon, lağım şebekesi. (Ez,5,43-47-51)
kapaKıaT	:	Rahat vermemek, peşinden ayrılmamak. (Kp,3,468)
kapama	:	İçine kabak, et, şeker vb. konularak sacda pişirilen çörek. (Aç,2,54-56-58-59)
kapı dağıştırmâ-	:	Hep aynı yerde yaşamak. (Km,1,7)
kapı parası	:	Gelin evden çıkarken birilerinin kapının önünü tutup gelinin geçmesine izin vermek için aldıkları para. (E,3,133)
kapıla-	:	Kandırarak işe almak. (Oç,1,278)
karalı ol-	:	Dertli olmak, yasta olmak. (C,2,91-92-97)
kartu (Fr. carton)	:	Karton. (Km,3,80)
karyulu (İtal. cariola)	:	Karyola. (Oç,4,62)
kaSäl	:	Gazel, yaprak. (Kr,1,11)
kāT (Far. kâğād)	:	Kağıt. (Ez,4,27) (Km,4,55) (Kp,3,43-44-78-181) (C,3,282)
katırağ (Fr. cataracte)	:	Katarakt, ak su. (Aç,4,3)
katilıol-	:	Ölmek (Kr,2,51)
kayad (Far. kâğād)	:	Kağıt. (Km,5,151)

- kaykđ (ETT kayık- ‘sapmak’ + ı-) : Sert, inatçı kimse. (P,3,393-408)
- kaykıl- (kayık+ı-) : Sertleşmek, kıvıldamaz duruma gelmek. (Km,1,109) (Km,5,33)
- kıl ça-şır (Far. çākşūr) : Yünlü bir kumaş, çakşır. (Oç,2,153)
- kınalı bağ : Beyaz ve siyah üzüm asmalarının bir arada bulunduğu bağ. (P,1,122)
- kırk- / kırK- (kır-k-) : Kesmek. (Km,5,292-293-294) (Oç,2,159) (G,3,221)
- kışğır- (kış+kır-) : Yakalaması için üzerine salmak. (Kp,4,22)
- koför (Fr. coiffeur) : Kuaför, kadın berberi. (Aç,2,91)
- kolcaK (kol+çak) : Kıyafetin kirlenmesini önlemek için giyilen eğreti kolluk, kolçak. (Çr,2,813)
- korpa (ET körpe ‘geç olgunlaşan meyve, sebze’): Körpe, taze, genç. (Hy,3,64)
- koyğun (ET koğ-) : Derin, etkili. (Çm,2,249)
- kumpir (Bul. krumpir) : Patates. (Km,2,33)
- kumpir-otu : Tütünleri öldüren, küçük tohumlu, asalak bir ot. (Km,2,33)
- kumtan (ET komıt- ‘çoşturmak’?) : Komutan. (P,2,116)
- kupa (Yun. koupa) : Bardak. (Kp,5,21) (Kr,2,79) (Kr,1,159) (Oç,1,409) (Hy,5,30)
- kupa vur- : Su bardağının içini ateşlenmiş bir çubukla ısıttıktan sonra sırtta koyarak yapılan bir tedavi. (Oç,1,409-416)
- kuşaK (ET kurşa- ‘kuşanmak’ + ğ) : Eski taş evlerde duvarları destekleyen büyük ağaç kütüğü. (Oç,1,487)
- kuşuñ südündan soğrası (ol)- : Aranılan her şeyin bulunması. (Y,5,180)

L

- laboratör (Fr. laboratoire) : Laboratuar. (P,1,15)
- lafıñı balla käs- : Konuşma esnasında karşıdaki kişinin sözünü kesmek için kullanılan bir söz. (Kr,1,179)
- lanca (< ?) : Plastikten büyük su bidonu. (P,1,82)
- lañğa (< ?) : Büyük su bidonu. (Ag,1,41)
- lapur (Fr. rapport) : Rapor. (Km,2,26-27) (Kr,1,208)
- larva (< ?) : Alarm vermek için kullanılan düdü. (Oç,2,121)
- läşKär (Far. rençber) : Çiftçi, rençber. (Km,5,48-69)
- lāylom (İng. nylon) : Naylon. (Oç,1,238) (Km,5,41)
- laylon : Naylon. (Aç,2,33) (Çr,2,781) (Km,5,395)
- loqum (Ar. rāḥatu'l-ḥulḫūm < Tür. rahat-i lokum) : Lokma. (P,3,175-178)
- löKs (Fr. luxe) : Hava basınçlı bir tür gaz lambası, lüks. (Oç,1,362-363)

M

- mābbät / mäsät (Ar. maḥabbet) : Muhabbet. (Aç,1,124) (Ag,4,12)
- mācır / malcur (Ar. maḥcur) : Mahcur, tarım ürünleri üretip satan kişi. (Oç,1,236-387)
- māhram (Ar. merḥūm) : Merhum. (Aç,3,85)
- mākimä (Ar. maḥkeme) : Mahkeme. (Ag,5,17)
- maKraK (< ?) : Ezgi. (Çr,2,771)
- maḥallä : Bir pamuk türü. (Oç,1,215)
- mal maşıgat : Mal-meşakkat, havyan. (Çr,5,103)
- mal sāhibi mülK sāhibi nārä giTdi bunuñ ilK sāhibi : Malın gelip geçiciliğini anlatan bir söz. (Oç,2,199)
- mal yoK möğäl yoK : Hiçbir şey yok. (Oç,2,245)
- malama (Yun. malagma 'samanla karışık tahıl') : Perişan, alt üst. (C,1,181)
- mällä (Ar. maḥalle) : Mahalle. (Kr,3,109)
- māmır (Ar. me'mūr) : Memur. (Km,1,56) (G,3,258)

mānānciK (Fr. mēningite)	:	Menenjit (Kr,3,47)
māndil (Yun. manteli)	:	Sofra bezi. (Km,3,49)
māndil⌢at -	:	Sofra açmak, sofra bezi sermek. (C,3,61)
māndis (Ar. muhendis)	:	Mühendis. (Aç,4,29)
māni aT- (Ar. ma' nā > Far. ma' nī)	:	Mānî söylemek. (Ag,4,43-79) (G,3,41)
mānim kāpām sānā yātār	:	Benim kazandıklarım sana yeter de artar anlamında kullanılır. (Km,4,23)
māldā (Ar. vālide)	:	Valide, anne. (Km,1,95)
mārhu→n (Ar. merḥūm)	:	Allah'ın rahmetinin olduğu yer. (Çm,2,4)
māşir (Ar. meşḥūr)	:	Meşhur, ünlü. (C,4,52-56)
maturo (İtal. fatura)	:	Fatura. (Kp,3,379)
māyānā (Ar. mu' āyene)	:	Muayene. (C,2,113-114)
mayanā	:	Muayene. (E,4,162) (P,3,100)
māydan⌢aldır-	:	Meydana getirmek, yapmak. (C,3,42)
māyvāli ağaş taşlanır	:	Üretken insana zarar vermek isteyen çok olur anlamında bir atasözü. (C,3,171)
mış (< burç)	:	Çeşitli ağaçların dalları üzerinde asalak olarak yaşayan, üzümüne benzer yemiş veren, saplarından ökse çıkarılan zararlı bir bitki, ökse otu. (Ay,2,65)
mıKlaTıS (Ar. miḡnaṯis)	:	Mıknatıs. (Kr,1,95)
mırī yıkıl- (mırık 'yüz, çehre' +ı)	:	Morali bozulmak, yüzü asılmak. (P,3,384)
mihan taşı (Ar. miḥekk)	:	Birinin değerini anlamaya yarayan ölçüt, mihenk taşı, denek taşı. (E,1,26)
miñginliK yaP-	:	Birinin üzerine fazla yük olmak. (Km,5,305)
motopompa (Fr. motopompe)	:	Motorlu tulumba. (E,2,45)
motoroloz (Fr. mitrailleuse)	:	Makineli tüfek, mitralyöz. (E,3,62)
mufazā⌢äT- (Ar. muḥāfaẓa)	:	Muhafaza etmek, korumak, saklamak. (Çr,2,390-391)
muşasTı (Fars. nişāste)	:	Nişasta. (Kr,3,179)
mütārcılıK	:	Muhtarlık, muhtarın görev yaptığı yer ya da muhtarlık görevi. (C,2,132-134)
muyana (Ar. mu' āyene)	:	Muayene. (Oç,1,116)
mühlāT / mührāT (Ar. muhlet)	:	Ayrıcalık. (C,1,237-238-240)

müsāfir (Ar. musāfir)	:	Misafir (C,3,58-59)
müyanā (Ar. mu'āyene)	:	Muayene. (C;3,109-114)

N

nā aldasıñ nā maldasıñ?	:	İyi misin anlamında kullanılan bir söz. (Çr,1,152)
nābībā (< ?)	:	Entari. (Y,1,170)
nādir	:	Nedense. (Kr,1,177-192)
nahal (ne + Ar. ḥāl)	:	Nasıl. (Ay,1,16)
naqs (Ar. naqs)	:	Eksiklik, yoksunluk. (Kr,2,258)
nālin (Ar. na'leyn)	:	Ağaçtan yontularak yapılmış terlik, nalın. (Çm,2,72-73) (Ez,123-128)
namazlā	:	Namazlık, seccade. (Kr,3,116) (Kr,1,151) (G,3,184) (Km,1,110) (Km,5,97-98-99) (Aç,2,50)
namıkörlük (Far. nān 'ekmek'+kūr 'kör')	:	Nankörlük. (Çm,1,44-91-95)
nārā vāsañ oĝa dörT yüz	:	Hesapsız harcama yaparsan her yerde aç kalırsın anlamında bir deyim. (Çm,1,107)
nāyät (Ar. nihāyet)	:	Nihayet, sonunda. (Y,5,134)
ni başa çıkā, ni uca çıkā	:	Anlatmakla bitmez anlamında bir söz. (G,3,20)
niPlon	:	Lipton. (Km,5,322)

O

o TırnaQTa bāzi olma-	:	Bahsedilen işle ilgilenmemek, o konu hakkında bilgi sahibi olmamak. (Kr,1,142)
obalıñ vārin	:	Cezası neyse ben çekeyim anlamında bir söz. (Oç,2,106)
obalıñız bāndān sorulsuñ	:	Yalan söylüyorsam senin günahların da benim olsun anlamında kullanılır. (Kr,1,46)
obir	:	Öbür, diğer. (Kp,3,110)
ocānı tütät-	:	Soyunu devam ettirmek. (Çm,1,16)
oduncu günü	:	Damat ve arkadaşlarının dağdan odun kesip geldiği, düğünün ilk gününe verilen ad. (Aç,5,16)
oĝa	:	Ona. (P,2,99)

- oğurlu- (uğur+la-) : Uğurlamak, birini iyi dileklerle yolcu etmek. (P,3,237)
- oğarı (ET yok+aru) : Yukarı. (Km,5,333)
- oğu (oku- 'çağırmaq') : Davetiyelik eşya. (Çm,2,105) (Ez,5,148)
- oğu : Düğünden önce düğün sahibi tarafından dağıtılan ve davetiye yerine geçen havlu, gömlek vb. şeyler. (Aç,1,88)
- oğu : Misafirlerin gelip düğün sahibine hediye getirdikleri günün ve verilen hediyenin adı. (Çm,1,133-137) (Km,5,232-234)
- oğucu (<oku+y+ucu) : Düğün sahibi tarafından oku verilmiş kimse. (Aç,1,91)
- oğuluğ : Oku olarak dağıtılacak şey. (Aç,1,88)
- oğutmalığ : Hocanın okuyup üflemesiyle geçeceğine inanılan hastalık. (P,3,345) (P,1,30)
- oğuycu (<oku+y+ucu) : Düğüne misafirleri davet etmekle görevli kimse. (Çr,2,90)
- orağ / orağ (ET orğak < or- 'biçmek') : Yarı çember biçiminde yassı, keskin bir bıçakla buna bağlı bir saptan oluşan ekin biçme aracı. (Çm,2,137-144) (Ez,2,9)
- oşur (Ar. 'uşr < 'öşr) : Öşür, vergi. (C,1,157)
- otobuğs (< ?) : Motorlu su pompası. (E,2,13)
- oturağlaş- : Ağır başlı olmak. (Çm,1,113)

Ö

- öcä (ET uça < yuca < yüçe < yüce) : Yüce, ulu (Kr,3,144-148)
- öğrāk / öğrāk (ET öğü- 'toplamak' -r+ek) : Hayvan sürüsü (Kr,2,104) (C,3,190)
- öğsä (< öğle+ise) : Herhalde. (Oç,4,,11)
- öğsäm : Herhalde. (Ez,4,9)
- öküzgözü : Şaraplık, iri taneli siyah üzüm türü. (Çr,4,52)
- ölgülü(k) : Ölüm ile ilgili. (Ez,4,174)

öñgü (<öñ+kü)	:	Bu, o. (Oç,2,79)
öñgücü (<öñgü+cü)	:	Eninde sonunda, mutlaka. (Y,1,171) (G,4,21)
ör-	:	Çoğalmak, ortalığı sarmak. (Oç,1,122)
örgäd- / örgät-	:	Öğretmek. (P,1,100) (G,3,31)
örgän-	:	Öğrenmek. (Ag,1,49) (Aç,4,21) (Kr,2,197) (Hd,1,50)
örTmän / òrTmän	:	Öğretmen. (Kp,3,18-19) (Kp,3,42)
ösäm (<öyle+ise+m)	:	Herhalde,. (Ag,2,9)
ötän (<öte+ki+gün)	:	Geçenlerde, geçen gün. (Ez,4,5)

P

pädär (Fars. peder)	:	Baba. (Km,5,28)
padişaq (Far. şāh-ı pād > pād- şāh)	:	Padişah. (C,1,13-15-16-26-38-42)
palamırd / balamırd (Yun. valanidi)	:	Palamut. (Oç,1,131-132-347)
palazır- (bala ‘çocuk’ + z+ır-)	:	Sebze ya da meyvanın filizlenmesi. (Km,5,450)
pāliya paTl(a)-	:	Pahalıya māl olmak. (Km,1,102)
pambaK (< ?)	:	At arabası. (P,1,192)
pancaK (Far. pençe +k > pançak)	:	Tutam. (Hy,3,97-109)
pantul (Fr. pantolon)	:	Pantolon (Kr,2,272)
pantun	:	Pantolon. (Oç,3,13)
parasını çarçur äT-	:	Parayı gereksiz işler için harcamak. (Çr,5,99- 101-102)
parasınıñüzärindä düğän dön-	:	Çok zengin olmak. (C,3,159)
partüsä (Fr. pardessus)	:	Pardesü. (Km,5,431)
pāhlän (Far. pehlevān)	:	Pehlivan. (Y,1,20)
pālid / pāliT (Ar. bellūṭ > belūṭ)	:	Meşenin meyvesi, palamut (Oç,2,182-183) (Hy,3,97) (Çr,2,555-556-564-567) (P,1,153-154)
pānçik (< ?)	:	Kuş yavrusu. (P,1,407)

- päşdümal / päşdümbäl (Far. puşt ‘arka’ + ‘mäl ‘sarılan’): İş yaparken bele takılan, uzun ve geniş dokuma (Ag,2,14-15-17) (Hy,3,176)
- päşgir (Far. piş ‘ön’ + gir ‘tutulan’): Havlu. (Çm,2,247) (G,3,184)
- päşgir düğlämäsi : Kız evinden söz alındıktan sonra oğlan evinin havlunun içine altın koyarak götürmesi. (P,3,398-400-401)
- päşin gönuş- : Sonradan söylenecek bir şeyi baştan söylemek. (C,3,73)
- paTışaK (Far. şāh-ı pād > pād- şāh) : Padişah (C,1,39)
- paTlaT- : Ortadan kaldırmak, yok etmek. (Kp,3,485-486)
- paTşā (Far. şāh-ı pād > pād- şāh) : Padişah. (Oç,3,58)
- pılışğa (<?) : Yağma, talan. (Km,3,30)
- pırtı : Giysi, eşya. (C,1,143-144-145) (Oç,2,315)
- pırtı : Geline alınan düğün kıyafetleri ve bunların alınması işi. (Y,1,69)
- pıynar (Yun. pırnal) : Meşe çalısı. (Km,5,295)
- pili biT- : Tükenmek, sonu gelmek. (Oç,1,8)
- piriyi dävāäd- : Önemsiz bir olayı büyütme. (Kp,2,113)
- pisi pisinä giT- : Boş yere, bir hiç uğruna ölmek. (C,3,251)
- pontur (Fr. pantolon) : Pantolon (Y,4-41) (C,3,215)
- posaT fur- (< posata) : Üzümü çabuk kuruması için ilaca batırmak. (P,2,43)
- pulluK (Slv. plug) : Toprağı sürmek için kullanılan tarım aracı. (Çr,2,516) (Y,5,222-223) (Y,4,49) (Y,1,73) (Oç,2,173) (Oç,461-463) (Çm,2,11)
- punduna gir- : Vakitsiz olan bir olay için söylenir. (Kr,2254)
- punta : Eskiden soğuk algınlığına verilen ad. (Oç,1,404) bk. funta
- pussaTädT- : Hapse atmak. (E,4,29)
- pussaTlıK : Hapiste olma durumu. (E,4,28)
- puTluñäriK : Sert, iri ve güzel erik. (Çr,2,875)

püsKüt (Fr. biscuit) : Bisküvi. (D,1,26)

R

räKdävä (Fr. rektifiyè) : Tamirat, yenileme. (Kp,5,83)

rāt (rāḥat) : Rahat. (Km,4,137)

S

sā solu (olma)- : Nasıl davranacağı kestirilememek. (Kp,3,64)

sāb (Ar. šāḥib) : Sahip. (Hy,3,80)

sabah pır dāyincä : Sabah olana kadar. (Aç,2,67)

saban (<sap+an) : Çift süren hayvanların koşulduğu demir uçlu tarım aracı. (Çr,2,502-515-518) (Y,4,51) (Y,1,73) (Çr,3,121) (Çm,2,10)

sabır taşı çatla- : Sabrın tükenmesi. (E,4,116)

sabır ُädän dārviş, murādına ārmiş : Sabrın sonunda isteklere ulaşılacağını anlatan bir atasözü. (P,2,12)

sacā : Üzerine tencere, tava gibi şeyler koymaya yarayan, ateş üzerine oturtulan, üç ayaklı demir destek, sacayak.(Oç,3162-163)

sacaK : Sacayak. (P,3,262) bk. sacā

saçı süpürgä ُätTdim, älläri kösürgä ُätT- : Özveriyle çalışıp hizmet etmek anlamında. (Çr,2,476)

sağ- : İğneye dizilen tütünü kargıya geçirmek. (Kr,3,18)

sağa : Sana. (Oç,3,68)

sağılı inäK : Süt veren inek. (P,1,148)

sahaT (Ar. sā'at) : Saat. (Çr,2,227)

sälāhi (olma)- : İşinde hayır olmamak, işinin ters gitmesi. (Kp,2,203)

salaş ُätT- : Ters tepki vermek. (Kp,3,410)

sallambaş (< sallan-gaç) : Salıncak. (Aç,5,22) (Çr,2,358) (G,3,116-120)

sallambaç	:	Salıncak. (C,1,96)
sallanbış	:	Salıncak. (Ez,4,157)
sāp (Ar. sāhib)	:	Sahip. (Ez,3,4)
sānāK (OT seṅgek)	:	Çam ağacından yapılmış su testisi. (Çr,2,551-554) (Oç,4,21)
sāPāTlā- (Far. sebed)	:	Yanından kovarcasına uzaklaştırmak. (Çr,1,161)
sārbās dur-	:	Rahat olmak, rahatça hareket etmek. (Kr,2,21)
sardalya	:	Şaraplık bir kara üzüm türü. (Km,4,53)
sārdana	:	Şaraplık bir üzüm türü. (Oç,1,42)
sarı ayaz	:	Kuru soğğun şiddetlisi. (C,3,45)
sarış (Ar. şihric)	:	Yağmur suyu biriktirmeye yarayan yer altı su deposu, sarnıç. (Aç,2,30)
saT- / sat-	:	Kız evladı evlendirmek. (P,1,197) (Km,5,246-247)
sānāK (OT seṅgek)	:	Çam ağacından yapılmış su testisi. (Çr,2,551-554) (Oç,4,21)
sāPāTlā- (Far. sebed)	:	Yanından kovarcasına uzaklaştırmak. (Çr,1,161)
sārbās dur-	:	Rahat olmak, rahatça hareket etmek. (Kr,2,21)
sāyiT- (<seyir-t-)	:	Koşmak. (P,3,67-161-163-360-373-412) (Hy,3,204) (D,1,94) (Aç,3,79)
sışcā boK gurumadan	:	Hemen, çok çabuk. (Oç,2,242)
sıyın- (ET sıg-ı-n-)	:	Sığınmak. (C,3,69-71)
sıyırma (ET sıdır- ‘sıyırma’ > sıyır-ma)	:	Fasulye. (Çm,2,211)
sıyp- (sıy-p-)	:	Genişlemek. (C,1,231)
siddiyKa (Ar. şiddīka)	:	Sıdık. (P,1,330-335-337)
siñir gōma-	:	Aşırı dayaktan bir şey hissetmez hale getirmek. (Km,5,187)
siñirsān (ET siñgir)	:	Sinirsel. (D,1,12)
siñlān- (ET sūng- ‘sinmek’ten sin-len-)	:	Saklanmak, gizlenmek. (Çr,2,460)

sivāş	:	Süveyş. (Y,5,21-22)
sofralıK (Ar. sufre)	:	Sofra bezi. (Km,3,48)
soĝru (ET soĝ)	:	Sonra. (Kp,3,193)
somaK	:	Boĝaz. (P,1,166)
somānı sık-	:	Boĝazını sıkmak. (P,1,166)
somuruK (ET soĝur-uk)	:	Çocuĝun emmesi için çiĝnenip yazmanın içine koyularak verilen yiyecek, sormuk. (D,1,27)
soytarı (Fars. sāterī)	:	Dinsiz. (Kp,3,331)
söĝäld-	:	Uzatmak. (Ag,2,34) (P,3,146)
sözüm—ona	:	Konuşma esnasında kötü bir olay ya da nesneden bahsederken siz üstünüze alınmatın anlamında kullanılır. (Oç,3,99) (P,2,70)
suluz	:	Susuz. (Km,5,87)
sumsaKla- (<somsak+la-)	:	Yumruklamak. (Aç,4,16)
sun- (ET sun- ‘uzatmak’)	:	Yeltenmek. (Y,3,88)
sunum	:	Lokma, parça. (Ag,4,102) (P,2,144)
sürTmä	:	Düĝünlerde kadınlar tarafından oynanan, önce yavaş olarak başlayan ve birden hızlanan bir oyun. (E,3,167)
sürü-	:	Kız kaçırmak. (Hy,3,17)
süt daşsaKla-	:	Süt sağmak. (D,1,90)
Ş		
şārT- (ET çar+kır- > çākır-)	:	Çaĝırtmak. (Y,5,193)
şabaқа	:	Şen şakrak. (Kp,4,40)
şahan ĝuşu	:	Şahin. (Oç,2,89)
şahdaT kälimäsi	:	Kelimeyi şahadet. (C,1,17-35)
şakı- (< ?)	:	Hayvanın fazla hareket etmesini engellemek için ayaklarını bağlamak. (P,2,70)

şakırdadaK	:	Birdenbire, aniden. (Çr,4,208)
şamatonluK (Ar. şemāte'den)	:	İnsanları eğlendiren hareketler yapma işi. (Km,5,70)
şaraT (Ar. işāret)	:	İşaret. (P,3,207-209)
şarb (Fr. ècharpe)	:	Eşarp. (Ay,1,18)
şardunāl	:	Şaraplık bir siyah üzüm türü. (Çr,4,52)
şaşğın	:	Çok hasta, ölümü yakın. (Ay,2,11)
şaşkın	:	Yetersiz, beceriksiz. (Oç,4,194)
şavK yaz-	:	Işık yakmak. (Oç,4,14-18)
şāri (< ?)	:	İnce ip. (P,1,332)
şāytan⊃oyunu	:	Kargının ucuna bağlanan sarığın hakim ya da kaymakamı temsil ettiği, kadın kılığına girmiş dört erkek tarafından düğünlerde oynanan oyun. (Y,1,72)
şikāt (Ar. şikāyet)	:	Şikayet. (Km,5,367-370)
şikāT / şikaT	:	Şikayet. (Km,5,286) (Hd,1,20) (Kp,3,415-426-433-447-452-459) (Ag,5,3) (Hy,3,123)
şişir- (ET şış-)	:	Birini başkası için kötü düşünecek duruma getirmek, doldurmak. (Hd,1,21)
şitaPla	:	Ağır yükleri kaldırıp yerleştirmek için kullanılan makine. (Kp,3,368-370-384)
şuğuru(n)u ğaybāT-	:	Şaşkınlaşmak. (P,1,368)

T

tabıK⊃aşısı (< ?)	:	Antep fıstığı için yapılan bir tür aşı. (Çr,5,25-26)
tağam	:	Tamam. (P,2,74)
tağra (Far. dāhre)	:	Bir tür eğri budama bıçağı, tahra. (Hy,3,195)
tahsil⊃āT-	:	Musallat etmek, başına bela etmek. (Ay,3,68)
tarna (Far. terḥāne)	:	Tarhana. (Ez,4,43) (Km,4,87) (Oç,2,137-139-303)

tasma (Moğ. tasma)	:	Boyuna takılan, kalın, altın gerdanlık. (Hy,1,33)
tāta dirā	:	Koltuk deyneği. (P,2,102)
tātı (Far. tahte)	:	Tahta. (Ag,2,34)
tācällä (Ar. tecellī)	:	Ömür, yaşam süresi. (Ay,2,7)
tācälläsiz gul yoğ(umuş)	:	Ölümsüz insan yokmuş. (Ay,1,24)
tāKārlāmāli laf āt- tākārlān- / tikārlān-	:	Komik bir şeyler anlatmak. (Kr,2,58) Yuvarlanmak. (Çr,2,279-286-299) (Ag,2,31) (Ay,2,79)
tāKmā (ET tekne)	:	Çeşmenin önündeki su havuzu, tekne. (Ag,1,41)
tākmā	:	bk. Tāknā. (G,3,137)
tāKnā	:	Ağaçtan oyulmuş, kayık biçiminde, içinde çamaşır yıkanan araç (Hd,1,90-91-92) (G,3,3)
tālli bardaK	:	Üzeri tel biçiminde sarı yıldızla süslenmiş bardak. (G,3,170)
tālī (Erm. tel)	:	Tel. (P,1,111-112)
tānā (Far. tenhā)	:	Tenha, yalnız. (Çr,1,217)
tāñK-	:	Ayağı bir yere takılmak. (Oç,2,136)
tāpā taKla giT-	:	İşin ters gitmesi. (Y,5,184)
tıFıl (Ar. tıfil)	:	Küçük yaşta olan. (Y,3,122)
tınas (Yun. tinos)	:	Taneli şeylerin yığını, tınaz. (Oç,2,353) (Oç,1,85) (Km,5,6-196)
tırpan (Yun. derepani)	:	Uzun bir sapın ucuna tutturulan, ekin vb. biçmeye yarayan, uzun çelik bıçak. (Çr,2,357-441) (G,3,140-141-142)
tilā gāl- (ET til)	:	Konuşulmak. (P,1,162)
tilāzon (Fr. télévision)	:	Televizyon. (Y,5,14)
tirāni gāçır-	:	Bir işi yapma fırsatını kaybetmek. (Y,5,12)
tīz (Far. tīz)	:	Tez, çabuk. (C,1,188)
toP don	:	Şalvar. (Hy,3,174)

toP züluf	:	Kıvrıcık saç. (Hy,5,98) (G,3,211)
topan	:	Kumaş, kağıt gibi şeylerin belli miktardaki bağı, top. (Çr,1,188)
toPraḲbasdı	:	Gelin at ya da arabadan inerken birilerinin önünü kesip kızın babasından aldığı para. (P,3,506)
toz~ät-	:	Dövmek, hırpalamak. (Oç,2,123)
tūfantā (Far. tervende)	:	Turfanda. (C,2,191-192)
tuluḲ	:	Bazı yiyecek ve içecekler için saklama kabı olarak kullanılan, önü yarılmadan bütün olarak yüzülmüş hayvan derisi. (Çr,2,526-527-529-533) (Y,5,80) (Oç,3,44-45-46-48-52)
tunas~ät-	:	bk. tınas (Oç,2,353-355)
turfan (< tırpan)	:	Arpa, buğday vb. biçme işi. (Km,5,4-5)
turpan	:	Uzun bir sapın ucuna tutturulan, ot, ekin vb. biçmeye yarayan, hafifçe kıvrık, uzun çelik bıçak, tırpan. (P,3,173)
tutdūnu ḳopar-	:	Giriştiği her işte başarı sağlamak. (E,3,15)
tüḡ ḡabası	:	Giydikleri nedeniyle şişman görünen. (Y,1,140)
tüḡü biTmädiK yätim haḡḡı (ol-)	:	Yapılan işten gelecek nesillerin de etkilenmesi, onların da haklarının olması. (Km,4,147)
tür giT-	:	Gıcık olmak, sevmemek. (Kp,3,43)
türKü çäk-	:	Türkü söylemek. (C,2,101-102-103-104-105)
tütät-	:	Tüttürmek. (Çm,1,16)

U

uḡgur päḡgir havaları	:	Pop müzik. (G,3,197)
uFaḲ su	:	İdrar. (Oç,2,11-188)
uḡuma (<uḡ+u-ma)	:	Hu çekerek yapılan zikir. (Kp,3,367)
ulumal- (< ?)	:	Yığılmak, kalabalıklaşmak. (Çr,1,47)
ummān / umman (Ar. ʿummān)	:	Ümmühan. (Ez,4,83-84-86-90-101-104) (C,1,196) (Çr,2,421) (P,1,309-323)

unad- (ET unıt-)	:	Unutmak. (Km,2,7)
uñar- (< on-ar-)	:	Kandırarak parasın çalmak. (Y,5,217)
urhu sıkıl-	:	Canı sıkılmak, bunalmak. (Y,1,127)
urkiyi	:	Rukiye. (D,1,18)
uşaK (ET uşa- ‘ufalamak’)	:	Çocuk. (P,1,57) (Çr,5,10)
uyğa (< uy-ga?)	:	Gümüş kemer. (Ag,4,81)
uza-	:	Ayaklarını uzatarak oturmak. (Km,5,172)
uzal-	:	Uzanmak. (P,3,458)
uzun boylu mārāsim	:	Uzun sürecek iş. (C,2,142)
Ü		
üğāndiri	:	bk. Üvendire. (Y,1,71)
ümmāKlā-	:	Emeklemek. (C,1,122)
ümürā (Ar. ‘umre)	:	Umre. (Oç,2,331)
üñā gāl- (ET öng ‘ön’)	:	Önde gelmek, başı çekmek. (Aç,3,78)
ürā hasdalığı (Fr. urée)	:	Böbrek yetmezliği. (Ay,2,9)
ürō	:	Avro (Km,4,117)
ürT- (< ?)	:	Kesmek, kırmak. (Km,5,187)
üsün	:	Hüseyin. (Çr,2,454)
üsān	:	Hüseyin. (E,1,118) (Çr,4,61) . (Y,4,13-71)
		(Çm,1,104-106-108-117-133-135-139-143)
üsdün (ET üz+tün)	:	Amir. (P,1,312)
üsiyin	:	Hüseyin. (Kr,3,109)
üsTünā aKTar-	:	Suçu birinin üzerine atmak (Kr,3,10)
üsüyin	:	Hüseyin. (Çr,4,72-118-122-281-291)
üsüyün	:	Hüseyin. (Çr,2,453) (Çr,4,152)
üt- (ET ut-)	:	Yenmek. (Ay,3,78)
üvāndirā	:	Çift öküzlerini yürütmrk için kullanılan, ucuna sivri demir çakılmış uzun değnek. (P,1,188)
üykü / üyKü	:	Uyku (Ay,3,114) (Aç,5,7) (Çr,2,609-784)
		(C,1,88) (C,2,79) (Y,3,79) (Y,1,145) (P,1,20-218)
		(Kr,1,229)

üyü- (ET udī-)	:	Uyumak. (Çr,2,652) (Aç,2,89-90) (Kr,1,31) (P,1,334-378) (Y,3,78) (Çr,3,146) (Hy,3,153)
üyüKlāmā	:	Uyuklama. (Çr,2,608)
üyüT-	:	Uyutmak. (Oç,2,157) (Y,1,142) (P,3,60)
üz (ET yūz)	:	Yüz, surat. (G,3,189)
üzāñgi cizmā (üz- 'kes-')	:	Yan taraflarında demir olan deri çizme. (Çr,2,456) (Y,2,11-12)

V

varlık sāvişdiri, yoKluK döğüşdürü :		Varlık huzur, yokluk kavga getirir anlamında bir atasözü. (Çr,5,106)
vārā (<ver edip?)	:	Devamlı, durmadan. (Çr,4,261)
vāyāt (Ar. ve + Far. yā+hūd)	:	Veyahut. (Y,5,195-219)
vırT	:	Cıvık, serbest hareketleri olan kimse. (G,2,43)
vīrā (<ver edip?)	:	Habire, durmadan. (G,2,36)
virān (Far. virān)	:	Yıkık dökük, viran. (G,3,171-172)

Y

yaba	:	Harman savurmada kullanılan çatallı tahta araç. (Çr,2,519) (Km,5,8-197)
yaban (Far. biyābān 'çöl')	:	İnsanın doğup büyüdüğü yerin dışındaki yerler. (Kp,5,5)
...ya görā hamır hamıla-	:	Kötü durumları görüp ona göre hareket etmek. (Çr,4,192)
yağ döksāñ diliñlā yalanır	:	Çok temiz anlamında kullanılır. (Kr,1,141)
yağlıK	:	Mendil. (Çm,2,110)
yaqıl- (ET ya-k-ıl-)	:	Isınmak, sevmek. (Hy,3,26)
yaqı (ET yakığ)	:	Çeşitli otların dövülerek karıştırılmasıyla yapılan ve karnın üzerine sarmak suretiyle karnın

- ağrısına iyi geldiği söylenen bir kocakarı ilacı.
(Oç,1,413-414-416)
- yalan borcu (olma-) : Doğru söylediğine karşısındakini inandırmak için söylenen bir söz. (Oç,2,159)
- yalım (ET yalı'gibi' +m) : Galiba, sanırım. (O,1,206-365-442) (P,3,406)
(P,1,180-409) (Hd,1,69-72)
- yaman (ET yaman) : Kötü, zor. (C,3,80)
- yaman (ET yaman) : Becerikli, elinden iş gelen kimse. (Oç,1,196)
- yamil- (<yam- 'bozuk olmak'-ıl-) : Başkasının baskısını veya egemenliğini kabul etmek, eğilmek. (Kp,3,567)
- yanarlı : Fosforlu. (Km,5,159)
- yanık hava : Acıklı, dokunaklı türkü. (Çr,4,129)
- yanım (<yalım) : Galiba, sanırım. (Hd,1,106) (Çm,2,113)
- yapışaK (ET 'yap-uş-'tan) : Kötü olay ya da durum. (Ez,4,74)
- yaprā güzāl : Bir halı örneği. (Oç,3,6)
- yar- : Sütten kesmek. (C,1,197)
- yarım dünyā : Donanma gemisi. (Ay,3,65)
- yarışlı / yārişlı (ET yara- 'uymak, yaraşmak'): Yarayışlı, işe yarar. (Aç,1,128) (P,1,14-15)
- yarma aş : Ağaç dalını yarararak yapılan aş. (Aç,1,39)
- yasır (Ar. esīr) : Esir. (Oç,2,94)
- yaşmaK (ET yaş- 'saklanmak') : Düğünden sonra gelinin başına bir hafta boyunca taktığı örtü. (E,3,129-130)
- yatı damı : Tarlaların başına yapılan derme çatma küçük ev. (P,1,50-61-149) (Oç,3,144)
- yayKa- : Yıkamak. (Kr,3,231)
- yä(mäk) älä- : Mahvetmek. (Kp,3,43)
- yäñi yätmä : Genç. (Hd,1,99) (Km,5,261) (P,1,103-166-239)
- yär damar damar ısanlā soy soy : Toprak gibi her insanın da farklı bir yapısı olduğunu anlatan bir atasözü.(P,3,408)
- yär göy bilmä- : Cahil olmak. (P,3,88)
- yärdä yaTmasiñ, nurda yaTsiñ : Ölmüş birini anarken söylenir. (C,3,285)
- yäriş- (<(y)er-iş-) : Yetişmek. (P,1,285)

yäygi (<ye-y-gi)	:	Hayvan yiyeceği, yem. (Çm,1,61)
yäyka- (< yayka-)	:	Yıkamak. (Oç,1,127)
yımrıK ğadā	:	Küçücük. (G,2,36)
yiğinti ol- (<yi-y-inti?)	:	Eline düşmek, muhtaç olmak. (Km,5,20)
yiysi	:	Hayvana verilen yiyecek, yem. (Oç,1,259) (G,4,33)
yoKsuzluK	:	Yoksulluk, yokluk. (Aç,2,76) (P,1,150-154) (Km,5,199-200)
yol çatı	:	Kavşak. (Kr,1,28)
yoñga daşı (<yont- ?)	:	Eskiden bıçak, satır gibi kesici aletleri sürtmek ve keskinleştirmek için kullanılan yassı taş. (Çm,2,42)
yortu (< yont-u)	:	Taşlardan oyularak yapılmış su yolu. (E,3,36- 37)
yōrul- (<yoğur-ul-)	:	Ezilmek. (Oç,1,505)
yōndür- (< ?)	:	Döndürmek. (Oç,2,247)
yuğka (ET yuvğa-- yuğa)	:	Hafif, kolay. (Hy,2,14)
yuğa (ET yuvğa- > yuğa)	:	Yufka ekmeği. (Aç,2,53) (Ez,4,8) (P,2,113) (Y,1,157) (G,3,147) (Çr,3,188)
yumırkı (<yum-ur-ku)	:	Düz bir taşın üzerinde, sürterek tuzu ufalamaya yarayan yuvarlak taş. (Hy,3,107)
yuvalan-	:	Toplanmak, yığılmak. (P,3,123)
yü- / yu- (ET yū-)	:	Yıkamak. (G,3,235) (P,3,284) (E,3,39) (C,1,227) (Kr,2,138) (P,1,331-335) (C,3,214-215)
yū-	:	Yıkamak. (Oç,3,104-109-110-121) (G,2,1,20)
yümür- (ET yuğur-)	:	Yoğurmak. (P,1,153)
yünmäK (<yü-n-mek)	:	Kadınların çamaşır yıkadığı büyük taşın oyulmuş yer. (Oç,3,104)
yünüP yayKān-	:	Yıkanmak. (Kr,2,134)
yüräğä särin yäl äsdir-	:	Rahalatmak, sıkıntısını hafifletmek. (E,4,129)
yüzü gözü äğil-	:	Suratı asılmak. (P,3,383)
yüzü gözü olma- / yanma-	:	Beğenilmemek. (P,3,30-31)

- yüzüñä gül suyu : Köyü bir durumdan söz ederken, karşısındakinin başına gelmemesini dilediğini belirlemek için söylenir. (Ez,4,11)
- yüzüñä gülsüñ : Konuşma esnasında kötü bir şeyden bahsederken “Allah sana vermesin” anlamında kullanılır. (C,4,68)

Z

- zā : Elbette anlamında bir tastik sözü. (Oç,4,112)
- zaraf (Ar. şarrāf) : Sarraf. (Çr,4,37-40) (Oç,1,205) (Km,5,279)
- zaTtan (Ar. zāten) : Zaten. (Ez,4,59)
- zāhir zāmbārā yiyäsi : Ettiğini çeksin, anlamında bir beddua sözü. (E,1,103)
- zāhmāri (Ar. zemherīr) : Zemheri, kışın en şiddetli zamanı. (C,3,48)
- zāhrā (Ar. zaḥīre) : Gereğinde kullanılmak için ambarda saklanan tahıl, zahire. (E,3,39)
- zāhrā ʿāvi : Mahsüllerin koyulduğu yer, kiler. (Kr,2,95)
- zāmzām (< ?) : Geceleri ışık çevresinde dönen küçük kelebek, pervane. (Km,1,30)
- zānnā : Kadın. (Çm,2,109-115) (Ay,1,61) (Oç,2,301-302)
- zāroş (Far. ser-ḥōş) : Sarhoş. (P,3,307-311-314)
- zāynā : Düğünde kadınların oynadığı bir oyun türü, zenne. (P,3,287-288-290-291-300-301-305-306-326) (Ag,3,46-47)
- zāyrā : bk. zāhrā (C,4,79)
- zili : Araları boncuklu, büyük, el dokuması halı. (Aç,2,49)
- zini ğaldır- (Far. sīnī, Ar. şīnī) : Yemekli düğün yapmak. (Km,1,90)
- zoru(n)a gid- : Onuruna dokunmak. (Y,1,128)

KAYNAKÇA

- Ağız Araştırmaları Bilgi Şöleni* (1999), TDK yay., Ankara.
- Akalın M., (2002), *Aybastı Ağzı*, TDK yay., Ankara.
- Akbaş F., (2006), *Denizli Ağzındaki Kelimeler, Anlamları, Yapıları ve Kökenleri (E,F,G,H,I,İ,K)*, PAÜ Lisans Tezi, Denizli.
- Aksan D., (2000), *Her Yönüyle Dil*, TDK yay., Ankara.
- Atalay B., (1999), *Divanü Lûgat-it-Türk Dizini*, C. IV, TDK yay., Ankara.
- Ayverdi İ., (2005), *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, Cilt 1-2-3, İstanbul.
- Banguoğlu T., (1998), *Türkçenin Grameri*, TDK yay., Ankara.
- Clauson S.G., (1972), *An Etymological Dictionary Of Pre. Thirteenth century Turkish*, Oxford.
- Coşkun V., (2003), *Türkiye Türkçesinde Ünlüler ve Ünsüzler, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten 1999 / I-II*, Ankara.
- Çolakoğlu F., (2006), *Denizli Ağzındaki Kelimeler, Anlamları, Yapıları ve Kökenleri (L,M,N,O,Ö,P,R,S,Ş,T,U,Ü,V,Y,Z)*, PAÜ Lisans Tezi, Denizli.
- Demir N., (2001), *Ordu İli ve Yöresi Ağzları*, Ankara.
- Devellioğlu F., (1999), *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Ankara.
- Ergin M., (1998), *Türk Dil Bilgisi*, İstanbul.
- Erken M. E., (1997), *Zonguldak-Bartın-Karabük Ağzları*, TDK yay., Ankara.
- Gökçe T., (2000), *XVI ve XVII Yüzyıllarda Lâzıkıyye (Denizli) Kazâsı*, TTK yay., Ankara.
- Güney İlçe Araştırma ve İncelemesi Cumhuriyetin 60. Yılına Armağan*, (1983), İzmir.
- Güzel S., (2006), *Denizli Ağzındaki Kelimeler, Anlamları, Yapıları ve Kökenleri (A,B,C,Ç,D)*, PAÜ Lisans Tezi, Denizli.
- Kâmûs-i Türkî*, (1889), Enderun Kitabevi, İstanbul.
- Karahan L., (1996), *Anadolu Ağzlarının Sınıflandırılması*, TDK yay., Ankara.
- Korkmaz Z., (1994), *Güney-Batı Anadolu Ağzları*, TDK yay., Ankara.
- (1995), *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, Cilt 1-2, TDK yay., Ankara.
- (2003), *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*, TDK yay., Ankara.
- Kutadgu Bilig I-II* (Haz. Reşit Rahmeti Arat), (1999), TDK yay., Ankara.
- Kutludağ Ş., (2004), *Yaşamın İçinden -Folkloruyla- Güney*, Denizli.
- Sağır M., (1995), *Erzincan ve Yöresi Ağzları*, TDK yay., Ankara.
- Türkçe Sözlük*, (1998), TDK yay., C. I-II, Ankara.

Ünal M.A., (1999), *Osmanlı devri üzerine MAKALELER-ARAŞTIRMALAR*, Isparta.

ÖZGEÇMİŞ

08.07.1981 yılında Denizli'nin Tavas ilçesinde doğdum. İlk ve orta öğrenimimi sırasıyla Raşit Özkardeş İlkokulu, Atatürk Ortaokulu ve Denizli Lisesinde tamamladım. 1999-2003 yılları arasında Pamukkale Üniversitesi Türk Dili Ve Edebiyatı bölümünde lisans eğitimimi tamamladım. 2003 yılından bu yana Pamukkale Üniversitesi Yeni Türk Dili Bilim Dalında tezli yüksek lisans öğrencisiyim.